Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ.

NOVUM TESTAMENTUM GRAECE.

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ.

NOVUM TESTAMENTUM

GRAECE.

THEILII EDITIONEM
RECOGNOVIT
PERPETUAQUE COLLATIONE TEXTUS
ET TREGELLESIANI ET TISCHENDORFIANI
ANTE ET POST INVENTUM SINAITICUM EDITI
LOCUPLETAVIT

OSCAR DE GEBHARDT.

EDITIO STEREOTYPA UNDECIMA.

EX OFFICINA
BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1875.

PRAEFATIO

CAR. GOD. GUILIELMI THEILII

CUM EPILOGO EDITORIS.

Quod propositum erat, „editionem Novi Testamenti exhibere *scholis usuique communi* vere et quammaxime commodam“, ei eventum non plane defuisse, testimonio est libellum nostrum intra *quadriennium* atque intra *biennium* denuo excudendi necessitas. Non igitur improbata sunt, quibus illud efficere studuimus, forma exigua, versuum separatio, argumenta capitum, loci paralleli, annotatio critica atque indices; de quibus singulis haec habemus partim repetenda partim addenda.

In *versuum separatione*, ut incommodis receptae textus sacri distinctionis occurreretur, praefixae sunt ad orationis discrimina et sectiones notandas *majusculae numerorum formae*, quae simul et KNAPPII literas majusculas typographicis de causis non ferendas compensarent, et *argumenti notationem* quam brevissime factam adjuvarent.

Loci paralleli, tum e Veteri Testamento a scriptoribus allegati, tum idem finitimumve argumentum monstrantes, tum intelligentiae rerum verborumve inservientes, appositi sunt quam diligentissime suo quique loco. Qua in re ita sumus versati, ut numeri soli positi spatioque ab antecedentibus separati ejus sint scriptoris, cujus textum comitantur; ut ad lineam aliquam *omnes* loci referantur, qui non *spatio* vel *semicolo* distincti sint (ita ut, ad quam lineam loci appositi pertineant, nunquam dubium esse possit); ut denique *puncto duplicato* additove *cet.* ii loci notentur, ubi plura ejusdem generis adscripta inveniantur. Ita v. c. commemorationi Titi fere apponitur Tit. 1, 4.. quia ad hunc v. omnes Titi mentionem facientes loci ad-

scripti sunt, locorum autem βίβλον ζωῆς commemorantium inter Phil. 4,3.. et Ap. 20,15.. partitio notatur puncti juxta utrumque vs. duplicatione; quo contigit plenum, quem ceteroquin plagularum angustia non permisisset, consequi recensum. Delectus faciendi certae firmaeque leges vix scribi tenerique poterant; sufficiat igitur partim commemorare, adscripta quaeque diligenter esse explorata, partim veniam rogare nimiae quae fortasse hic illic videatur ubertatis. E Veteri Testamento pluribus, quae veteres comparaverant, eo minus carere posse videbatur nostrum aevum, quo magis in mythicâ christianorum ex antiquis illis fontibus derivatione sibi placet. Item nostris, inter quos de mutuâ trium Evangeliorum synopticorum necessitudine acrior revixit disceptatio, non ingrata erit opera locos parallelos horum Evangeliorum ita disponendi et repetendi, ut attente perlustrantes miram cum consensionem tum dissensionem plenius facili negotio possint contueri; quae parallela, prout sive omnium sive binorum sunt synopticorum, literis *pp.* et *p.* notantur.

Annotatio critica, quamquam neque lectionis varietatem, neque editionum recentiorum scripturam, neque textus cum recepti tum KNAPPII mutationem plene exhibere poterat, commodior tamen et plenior poscebatur, quam TITTMANNI et LACHMANNI indices lectionum receptarum mutatarum, et ejusdem LACHMANNI, KNAPPII et HAHNII notationes margini plagularum subjectae. Consentaneum visum est eam ad calcem rejicere atque ita adornare, ut editionum RECEPTAE, GRIESBACHII, KNAPPII, SCHOLZII, LACHMANNI, TISCHENDORFII, HAHNII[1]) consensus dissensusve uno obtutu pateret, in textu vero ipso, in quantum loci paralleli haud obessent, asteriscis appositis lectores insigniorum varietatum commonefacere. Omissa sunt

[1) Omisimus descriptiones illarum editionum a Theilio in margine additas. Ceterum vide infra p. XII. G.]

nonnisi minutiora, quae ad vocabulorum locationem et scriptionem ita spectarent, ut tum momento exegetico carerent nullâque certâ lege regerentur, tum ubique recurrerent[a]). Notata vero ut ne in nimium ambitum excurrerent, compendiis potissimum et parentheseos signo effectum est. In textu *uncis* inclusa sunt quae quamquam e rationibus criticis delenda fuissent, ampliora tamen et graviora erant quam quibus lectores suis locis commode carere potuissent.

Cui lectorum commodo inserviendi quum prima ac summa lex esset operae susceptae, commendatus prae reliquis erat *textus* KNAPPII, quippe et religiosâ diligentiâ recognitus et quinque editionibus omnium nostro tempore divulgatissimus. Haec igitur textus sacri recognitio typis exscripta est, quamquam pro re *emendata*. Continuâ et repetitâ emendatione egebat *interpunctio*. Sublata sunt innumera fere quae dicuntur *commata*, lectorem haud raro magis impedientia; item perquam multa *parentheseos signa*, lectori fortasse commodiora, interpretationis vero accurationi et sententiae plerumque detrahentia. Noluimus tamen neque haec plane exterminare, neque in illis expungendis eo usque progredi, quo progressi sunt LACH-

a) Exempla sunt *λήμψεσθαι*, *συνζητεῖν* cett. et *αὐτὸς* sublatâ distinctione *αὑτ.* apud *Lachmannum* et in *Tischendorfii* editione Paris. et Lips. altera; *ἔνατος*, *δοῖ*, *γνοῖ* cett. apud utrumque; omissio articuli in frequentissimis *ὁ Ἰησοῦς*, *ὁ Παῦλος* sim.; commutatio formarum *πραΰτης* et *πραότης* (quarum v. c. *Lachmannus* Gal. 5, 23. illam, 6, 1. hanc posuit), *ηὐδόκησα* et *εὐδόκ.*, *ἠδύνατο* et *ἐδύν.* al. [Adde haec fere, etiam a nobis omissa: *ν ἐφελκυστικόν* ante consonam sive additum sive omissum, *οὕτως* et *οὕτω*, *ἄχρις* et *ἄχρι*; *ἀλλὰ* et *ἀλλ'* etc.; *εὐθύς* et *εὐθέως*; *τεσσεράκοντα* et *τεσσαρ.*, *ὀλεθρεύω* et *ὀλοθρ.*, *ἐραυνάω* et *ἐρευν.*, *πρόϊμον* et *πρώϊμ.*, *θρησκία* et *θρησκεία*, *ῥαββεί* et *ῥαββί*, *δανίζω* et *δανείζω*, *Ἡλείας* et *Ἡλίας*, *Ἰσραηλείτης* et *-λίτης*; *κράβαττος* et *κράββατος*, *βαλλάντιον* et *βαλάντ.*, *κρείττων* et *κρείσσων*, *οὐθείς* et *οὐδείς*; *εἶπαν* et *εἶπον*, *ἦλθαν* et *ἦλθον*, *ἠρώτουν* et *ἠρώτων*; *ἴδον* et *εἶδον*, *κατέλειπον* et *-λιπον*, *ἠργάσατο* et *εἰργ.*, *ἐπροφήτευσα* et *προεφ.*, *ἔριψα* et *ἔρριψα*; *χεῖραν* et *χεῖρα*; *μαχαίρῃ* et *-ρᾳ*; *ἔσθων* et *ἐσθίων* al. G.]

MANNUS, TISCHENDORFIUS, HAHNIUS; haec potius regula tenenda videbatur, distinctionem hanc non tam ad universas quasdam et communes leges esse adstringendam, quam quippe intelligentiae inservituram singulis locis accommodandam, ita ut v. c. Mc. cp. XII. hae virgulae v. 30. locatae v. 33. abesse deberent; quamquam, ut cum HAHNIO loquamur, neque nos subit gloriari, nos ipsos nobis ubique constitisse: fuit certe ubi vel ab hoc servata commata nobis tollenda viderentur. Ceterum cum KNAPPIO *allegandi* signa a reliquis omissa religiose servavimus, quippe intelligentiae perquam utilia; nec satisfecit locos allegatos et orationem directam sive cum LACHMANNO literâ majusculâ sine colo, sive cum HAHNIO colo sine literâ majusculâ notare.

Rarius emendandi erant *accentus*, praeter constantem inconstantiam in oxytonis gravem ante comma servandi, et praeter encliticorum nonnulla genera, de quibus recentiores aliter docent; in quibus quamquam sunt quae e locorum singulatim sententiaeque ratione judicari debeant, ita ut a vulgari regulâ hic illic jure recedatur: in universum tamen nihil novandum erat.

Lectio denique KNAPPII non mutata est nisi consentientibus argumentis externis et internis; nisi fortasse textus receptus non satis idoneis de causis desertus esse videretur. Ubi vero in utramque partem disputari posset, si vel argumenta mutationem suadentia praevalerent, lectionem intactam relinquere maluimus; novae enim conformationis tentandae neque otium concessum erat neque copia jam facta videtur. Uterque enim textus (et africanus, quem LACHMANNUS et TISCHENDORFIUS fere tenuerunt, et asiaticus, quem RECEPTA, SCHOLZIUS et HAHNIUS tueri solent, KNAPPIO ad hunc, GRIESBACHIO ad illum magis inclinante) habet quo auctoritatem sibi vindicet *externam;* quae vero ratio *internae* utrorumque libro-

rum dignitatis sit, nondum satis accurate explicatum videtur. Nobis certe argumenta *interna* haud raro lectionum asiaticarum favere sunt visa causae, adjutae etiam, ni fallimur, magis quam fere statuunt, Codicis *Ephraemi Syri rescripti* a TISCHENDORFIO editi testimonio. Saepius contra ad KNAPPII textum mutandum eo coacti sumus, quod non potuimus a nobis impetrare, ut textum sacrum *uncis simplicibus et duplicatis* quavis fere paginâ quasi lacerando lectorum oculos et animos offenderemus. Eos igitur, exceptis paucissimis de quibus jam monitum est, sustulimus omnes, lectionibus, quae ita magis minusve addubitatae erant, pro re natâ sive item expunctis sive in integrum restitutis.

Quae singulatim exemplis demonstrare, quum non sit hujus loci, ubi plagulis quammaxime parci par est, nonnisi restat commemorare *indices* cum subjunctos tum praemissos. Subjunximus recensum cum *locorum e Veteri Testamento allegatorum*, tum *pericoparum ecclesiasticarum*, quorum ille, in usum etiam scholarum academicarum, ad *codicis hebraici* ordinem digerendus videbatur; quum vero quae in editione nostra, quippe textum comitantia, dissipata haberentur, uno conspectu contueri interesset, KNAPPII etiam recensum ad ordinem *graeci codicis* digestum servavimus novis curis retractatum. Nec ingratus erit lectoribus, quem tertiae editioni praemisimus, *conspectus* partim *librorum*, partim *historiae* cum *evangelicae* tum *apostolicae*.

Quo magis autem contigerit editione nostra inservire textui sacro latius faciliusque divulgando, eo magis his ipsis temporibus urget Deum T. O. M. pie precari, ut haec nostra utut exigua et manca studia cedere etiam jubeat in libri summi religionisque summae incrementa in dies interiora, liberaliora, salubriora.

EPILOGUS.

Divenditis editionis decimae Novi Testamenti Theiliani[1]) exemplaribus officio adornandae novae editionis a Bernhardo Tauchnitz, viro nobilissimo, mihi oblato subducere me nolui, primum quia textus Theilianus recensionem exhibet inter veterem Receptum qui dicitur et recentiorem qui etiamnunc vacillat quodammodo mediam eamque tanta cum sollertia ac religione factam, ut merito digna videri possit quae non intercidat[2]); deinde quia Theiliana editio multa continet quae Novi Testamenti et privatam lectionem et ecclesiasticum usum dexterrime et fructuosissime adjuvare possint. At ex quo tempore

---

1) Editionem principem anno 1844 sic inscripserat Theilius: ‚Η Καινη Διαθηκη. N. T. Graece. Ex recognitione Knappii emendatius edidit argumentorumque notationes locos parallelos annotationem criticam et indices adjecit Car. Godofr. Guilielmus Theile.‘ Posthac mentionem Knappii intermisit atque (ed. 3. an. 1850) conspectum partim librorum partim historiae tum evangelicae tum apostolicae addidit.

2) Non possum quin Eduardi Reussii, viri in variis Novi Testamenti recensionibus versatissimi, de editione Theiliana judicium hic attexam. ‚Textum‘ inquit (in ‚Bibliotheca Novi Testamenti Graeci‘, Brunsvigae 1872. p. 264) ‚editor ipse ad recognitionem Knappii maxime conformatum dicit, nimis modeste de suo labore iudicans. Non solum enim ipso externo aspectu a Knappianis libris Theiliani facile distinguuntur, exsulantibus ubique fere famosis illorum uncis, sed frequentissime etiam lectiones a recentioribus criticis commendatae antiquioribus substitutae sunt. Sic 824 tantum locis (sc. ex mille illis locis insignioribus a Reussio collatis) Knappium noster presse sequitur, vicies et semel receptam tuetur, decies et quater dubius haeret uncosque adhibet, in locis 138 cum recentioribus facit ita ut centies vicies et octies Lachmannum, centies vicies et semel Tischendorfium, septuagies et quater Griesbachium socios habeat. Supersunt tres loci in quibus ab his omnibus discedit; sc. Jo. 8, 9. 10. servata pericopa tota glossas ex parte iam ab Erasmo damnatas eiecit, et Col. 2, 2 legit θεοῦ πατρὸς τοῦ Χριστοῦ.‘

Theilius litteris ereptus est[3]) critica Novi Testamenti studia inventis novis subsidiis[4]) et collata hominum experientissimorum velut Tischendorfii Tregellesii Scriveneri opera adeo provecta sunt, ut textus Theiliani novam editionem suscipere non possemus nisi instituto cum ipsius textus tum adjecti apparatus critici novo examine. Qua quidem in re, si opus Theilianum instaurare non destruere vellemus, certis quibusdam finibus circumscripti eramus, quos inter quid praestiterimus breviter exponemus.

Ad ipsum librorum divinorum textum quod attinet a mutationibus gravioribus jam propterea abstinuimus quod providendum erat ut editionum priorum tabulae stereotypae servari possent. In id igitur maxime intenta erat cura nostra, ut typorum vitia, quorum altera hucusque oculorum aciem fugerant altera paullatim irrepserant, tollerentur[5]); deinde quantum fieri poterat spirituum accentuumque usum ad orthographiae regulas hodie a plerisque probatas accommodavimus[6]); interpunctionem denique nusquam fere mutavimus, nisi ubi vitiosam Theilius adhibuisse aut nimiam contextui vim intulisse nobis visus est.[7]) Additamentorum primum (conspectus librorum

---

3) Obiit Idibus Octobribus anni 1854.

4) Cf. conspectum codicum uncialium quem infra p. 530 sq. exhibuimus. In notandis singulis codicibus Tischendorfium secuti sumus.

5) Sic Mt. 9, 5 pro *σοι* dedimus *σου*, quia ex adnotatione critica apparet id et ipsum Theilium voluisse (notavit ‚RH: *σοι*‘, h. e. Recepta et Hahnii editio *σοι* habent pro *σου* reliquarum editionum, ipsius igitur etiam Theilianae); Mc. 6, 56 hucusque vitiose *εἰςπορεύετο* legebatur, II Cor. 10, 6 *ἡμῶν* (pro *ὑμῶν*).

6) Penitus exstirpavimus scriptiones uti *αὑτοῦ*, *αὑτοῖς* etc., neque illud *ἐφ᾽ αὑτῶν* Apoc. 9, 11 retinendum videbatur, praesertim cum codices omnes quotquot novimus *επ αυτων* exhibeant. Pro *Σολομῶν* dedimus *Σολομών* (cf. Winer, *Gramm. d. NTl. Sprachgebr.* § 10, 1.), *Πιλᾶτος* pro *Πιλάτος* (cf. Tischend. proleg. ad ed. 7. crit. maj. p. LXI sq.) et sim.

7) Mt. 26, 45. Mc. 14, 41 e. c. post *ἀναπαύεσθε* interrogationis signum positum erat, idemque Rom. 8, 33 post *δικαιῶν* et v. 34 post *ἡμῶν* (rectius utroque loco signum exclamationis ed. pr. habet) etc.

Novi Testamenti) et tertium (conspectus historiae apostolicae) pro praesenti litterarum biblicarum statu emendavimus[8]), quartum (adnotatio critica), omissis lectionibus editionum Knappii Scholzii Hahnii hodie exoletarum, adscita recensione Tregellesiana[9]), in Germania nondum juste aestimata, et pro editionibus Tischendorfii prioribus septima ejus atque octava[10]) substitutis, de integro totum elaboravimus.

Quae cum ita sint, sperare audemus editionem Theilianam, omni studio denuo elimatam ac locupletatam, laudem sobrietatis, commoditatis atque utilitatis, quam dudum nacta est, etiam in posterum merituram.

Scripsi Argentorati pridie Nonas Junias
anni MDCCCLXXV.

OSCAR GEBHARDT.

---

8) In conspectu hist. apost. Theilius praeter Angeri computationem, quam et nos retinuimus, annos Petavii Eichhornii Schraderi adjecerat.

9) The Greek New Testament, edited from ancient authorities, with the latin version of Jerome, from the codex Amiatinus. By S. P. Tregelles. Lond. 1857—79.

10) Novum Testamentum Graece. Ad antiquos testes denuo recensuit, apparatum criticum omni studio perfectum apposuit, commentationem isagogicam praetexuit Aenoth. Frid. Const. Tischendorf. Ed. 7. 1859. Ed. 8. vol. I. 1869. vol. II. 1872.

CONSPECTUS

LIBRORUM NOVI TESTAMENTI.

pag.			quando?	ubi?	cpp.	vss.
1.	Ev. Matthaei . .	Mt. 9, 9..	a. Luc.	in Palaest.	28.	1071.
69.	„ Marci . . .	Act. 12, 25.	„	Rom. s. Alex.?	16.	678.
113.	„ Lucae . . .	Col. 4, 14.	p. an. 70.	?	24.	1151.
186.	„ Joannis . . .	Jo. 21, 20..	ex. sec. I.	in Asia min.	21.	879.
241.	Acta Apost. . . .	Act. 16, 10. 20, 15 ss. 21, 1 ss.	„	?	28.	1006.
312.	Ep. ad Rom. . .	R. 16, 1. 23.	59.	Corinthi.	16.	433.
339.	„ I. ad Cor. . .	I Cor. 16, 8.	58.	Ephesi.	16.	437.
365.	„ II. ad Cor.. .	II Cor. 2, 17. 7, 6 ss.	„	in Maced.	13.	256.
383.	„ ad Gal. . . .	Act. 18, 23.	57?	Ephesi?	6.	149.
392.	„ ad Eph. . .	Col. 4, 16.	62?	Romae.	6.	155.
402.	„ ad Phil. . . .	Phil. 2, 24.	63?	„	4.	104.
408.	„ ad Coloss. . .	Col. 2, 1.	62?	„	4.	95.
415.	„ I. ad Thess. .	Act. 18, 5. I Th. 3, 6.	53 s.	Corinthi.	5.	89.
421.	„ II. ad Thess. .				3.	47.
424.	„ I. ad Tim.. .	I Tm. 1, 3.	63?	in Maced. (?)	6.	113.
432.	„ II. ad Tim.		64?	Romae. (?)	4.	83.
437.	„ ad Titum . .	Tit. 1, 5. 3, 12.	63?	in Maced. (?)	3.	46.
440.	„ ad Philem.. .	Ph. 10. 23 s.	62?	Romae.	—	25.
442.	„ ad Ebr. (Barn. Luc. Apollo?)	Ebr. 12, 4. 13, 19.24.	p. an. 70.	?	13.	303.
462.	„ Jac. (minoris? fratris Dom.?)		antiquiss.?	Hieros.?	5.	108.
469.	„ I. Petri . . .	I Pt. 5, 13.	65?	Babyl.?	5.	105.
477.	„ II. Petri . .	II Pt. 3, 15 s.	sec. II. in.?	?	3.	61.
482.	„ I. Joan.. . .	I Jo. 5, 21.	ex. sec. I.	Eph.?	5.	105.
489.	„ II. Joan. . .	Cyriae			—	13.
491.	„ III. Joan. . .	Cajo			—	15.
492.	„ Judae . . .	Luc. 6, 16.	a. II Petr.?	?	—	25.
494.	„ Apocal. . . .	Ap. 1, 4. 9.	68.	Eph.?	22.	405.

CONSPECTUS

HISTORIAE EVANGELICAE*)

	Joan.	*Luc.*	*Marc.*	*Matth.*
Prooem. de λόγῳ .	1, 1-14.	. . .	. . .	. . .
Praef. ad Theoph. .	. . .	1, 1-4.	. . .	. . .
Conceptio Baptist. .	. . .	1, 5-25.	. . .	. . .
Conceptio Christi .	. . .	1,26-38.	. . .	. . .
Maria et Elisabeth .	. . .	1,39-56.	. . .	. . .
Nativitas Baptistae .	. . .	1,57-80.	. . .	. . .
Genealogia Christi .	. . .	3,23-38.	. . .	1, 1-17.
Nativitas Christi. .	. . .	2, 1-7.	. . .	1,18-25.
Pastores	. . .	2, 8-20.	. . .	. . .
Circumcisio Chr. .	. . .	2, 21.	. . .	. . .
Infans in templo. .	. . .	2,22-39.	. . .	. . .
Magi	. . .	. . .	. . .	2, 1-12.
Fuga in Aegypt.. .	. . .	. . .	. . .	2,13-23.
Puer in templo . .	. . .	2,40-52.	. . .	. . .
Baptista	1, 15-31.	3, 1-18.	1, 1-8.	3, 1-12.
Baptisma Christi .	1, 32-34.	3,21.22.	1, 9-11.	3,13-17.
Tentatio Christi . .	. . .	4, 1-13.	1,12.13.	4, 1-11.
Captivitas Baptist. .	3, 24.	3,19.20.	1, 14. 6, 17.	4, 12. 14, 3.
Praedicatio in Gal. .	. . .	4,14.15.	1,14.15.	4, 17.
„ Nazarethi	. . .	4,16-30.	. . .	. . .
Migratio Capern. .	2, 12.	4,31.32.	1,21.22.	4,13-16.
IV primi Apostoli .	1, 35-43.	5, 1-11.	1,16-20.	4,18-22.
Philipp. et Nathan..	1, 44-52.	. . .	. . .	. . .
Vinum ex aqua . .	2, 1-11.	. . .	. . .	. . .
Purgatio templi . .	2, 12-22.	19,45.46.	11,15-17.	21,12.13.
Nicodemus . . .	2,23-3,21.	. . .	. . .	. . .
Christi et Jo. bapt. .	3, 22-36.	. . .	. . .	. . .
Mulier Samaritana .	4, 1-42.	. . .	. . .	. . .

*) Minusculis numerorum signis eos locos expressimus, ubi parallelismus uno alterove modo longius recederet.

	Joan.	*Luc.*	*Marc.*	*Matth.*
Reditus in Galil.	4,43-45.	. . .	. . .	. . .
Daemoniac. Capern.	. . .	4,33-37.	1,23-28.	. . .
Socrus Petri cet.	. . .	4,38-41.	1,29-34.	8,14-17.
Secessio in desert.	. . .	4,42-44. 5,15.16.	1,35-39. 1, 45.	8, 18. . . .
Sequendi impedimenta	. . .	9,57-60.	. . .	8, 19-22.
Piscatura Petri	. . .	5, 1-11.	. . .	. . .
Leprosus	. . .	5,12-14.	1,40-44.	8, 2-4.
Paralyticus	. . .	5,17-26.	2, 1-12.	9, 1-8.
Mt. s. Levi portitor	. . .	5,27-32.	2,13-17.	9, 9-13.
Cur non jejunand.	. . .	5,33-39.	2,18-22.	9, 14-17.
Spicae sabb. vulsae	. . .	6, 1-5.	2,23-28.	12, 1-8.
Manus tabida sabbato sanata	. . .	6, 6-11.	3, 1-6.	12, 9-14.
Electio Apostolorum	. . .	6,12-16.	3,13-19.	10, 2-4.
Populi concursus	. . .	6,17-19.	3, 7-12. 3,20.21.	12,15-21. 4,23-25.
Oratio montana	. . .	6,20-49.	3, 13.	5,1-7,27.
Calumnia opis diabolicae	. . .	11,14-23.	3,22-27.	12,22-30.
Peccatum in Sp. S.	. . .	12, 10.	3,28-30.	12,31-37.
Signum Jonae	. . .	11,29-32.	. . .	12,38-42.
Daemon redux	. . .	11,24-26.	. . .	12,43-45.
Mater et fratres	. . .	8, 19-21.	3,31-35.	12,46-50.
Centurio Capern.	4,46-54.	7, 1-10.	. . .	8, 5-13.
Filius viduae Nain.	. . .	7,11-17.	. . .	. . .
Legati Baptistae	. . .	7,18-35.	. . .	11, 2-19.
Vae urbibus Gal.	. . .	10,13-15.	. . .	11,20-24.
Confessio Christi	. . .	10,21.22.	. . .	11,25-30.
Mulier ungens	12, 1-11.	7,36-50.	14, 3-9.	26, 6-13.
Foeminae ministrantes	. . .	8, 1-3.	. . .	. . .
P. de satore	. . .	8, 4-15.	4, 1-20.	13, 1-23.
Vox de candela	. . .	8,16-18.	4,21-25.	5, 15.
„ de seminatore	. . .	. . .	4,26-29.	. . .
P. de zizaniis	. . .	. . .	. . .	13,24-30.

	Joan.	*Luc.*	*Marc.*	*Matth.*
P. de grano sinapis .	. . .	13,18.19.	4,30-32.	13,31.32.
„ de fermento . .	. . .	13,20.21.	. . .	13, 33.
Conclusio de parr. .	. . .	. . .	4,33.34.	13,34.35.
Explicatio de zizan. .	. . .	. . .	. . .	13,36-43.
PP. de thesauro, margarita, verriculo .	. . .	. . .	. . .	13,44-52.
Mater et fratres . . .	. . .	8,19-21.	3,31-35.	12,46-50.
Tempestas sedata .	. . .	8,22-25.	4,35-41.	8,23-27.
Gadareni	. . .	8,26-39.	5, 1-20.	8,28-34.
Filia Jairi et mulier	. . .	8,40-56.	5,21-43.	9,18-26.
Coeci et daemon. .	. . .	. . .	. . .	9,27-34.
Rejectio Nazarethi .	. . .	. . .	6, 1-6.	13,54-58.
Legatio Apostolorum	. . .	{ 10, 2.	. . .	9,35-38.
		9, 1-6.	6, 7-13.	cp. 10*).
Herodis sententia .	. . .	9, 7-9.	6,14-16.	14, 1. 2.
Baptistae caedes .	. . .	. . .	6,17-29.	14, 3-12.
Sanatio ad Bethesd.	5, 1-18.	. . .	. . .	. . .
Oratio de resurrectione et testimoniis .	5,19-47.	. . .	. . .	. . .
Miraculum V pan. .	6, 1-15.	9,10-17.	6,30-44.	14,13-21.
Incessio maris . .	6,16-21.	. . .	6,45-52.	14,22-33.
Oratio dura . . .	6,22-66.	. . .	. . .	. . .
Facta in Gennesar. .	. . .	. . .	6,53-56.	14,34-36.
De manuum lotione	. . .	. . .	7, 1-13.	15, 1-9.
Quid polluat . . .	. . .	. . .	7,14-23.	15,10-20.
Mulier Cananaea .	. . .	. . .	7,24-31.	15,21-29.
Sanati multi . . .	. . .	. . .	. . .	15,30-31.
Surdus et tardiloq. .	. . .	. . .	7,32-37.	. . .
Mirac. VII panum .	. . .	. . .	8, 1-10.	15,32-39.
Signum de coelo .	. . .	. . .	8,11-13.	16, 1-4.
Phariss. ferment. .	. . .	. . .	8,14-21.	16, 5-12.
Coecus Bethsaidae .	. . .	. . .	8,22-26.	. . .
Petri professio . .	6,67-71.	9,18-20.	8,27-29.	16,13-19.
Moriendi necessitas .	. . .	9,21-27.	8,30-9,1.	16,20-28.
Transfiguratio . .	. . .	9,28-36.	9, 2-10.	17, 1-9.

*) vv. 1. 7. 9-11. 14.

	Joan.	*Luc.*	*Marc.*	*Matth.*
Quid Elias	. . .	. . .	9,11-13.	17,10-13.
Apostolorum sanandi *ἀπιστία*	. . .	9,37-42.	9,14-27. 9,28.29.	17,14-18. 17,19-21.
Praedictio mortis	. . .	9,43-45.	9,30-32.	17,22.23.
Tributum ex pisce	. . .	. . .	. . .	17,24-27.
Infantis exemplum	. . .	9,46-48.	9,33-37.	18, 1-5.
Judaeus exorcista	. . .	9,49.50.	9,38-41.	. . .
Cavenda offensio	. . .	17, 2.	9,42-48.	18, 6-11.
P. de ove perdita	. . .	15, 4-7.	. . .	18,12-14.
Aliorum injuriae	. . .	17, 3.	. . .	18,15-17.
Jus ligandi	. . .	. . .	. . .	18,18-20.
Quoties ignoscendum?	. . .	17, 4.	. . .	18,21.22.
P. de servo nequam	. . .	. . .	. . .	18,23-35.
Salitura ignis	. . .	. . .	9,49.50.	. . .
Iter Hierosol.	7, 1-10.	9, 51[1]).	. . .	. . .
Ignem de coelo	. . .	9,52-56.	. . .	. . .
Sequi volentes	. . .	9,57-62.	. . .	8, 18-22.
Legatio LXX discip.	. . .	10, 1-16.	. . .	cpp. 9-11[2])
Disp. festo tabern.	7,11-52.	. . .	. . .	. . .
Historia adulterae	7,53-8,11.	. . .	. . .	. . .
Disp. cum Phariss.	8,12-59.	. . .	. . .	. . .
Caecigenus sabbato sanatus	9, 1-41.	. . .	. . .	. . .
Christ. verus past.	10, 1-21.	. . .	. . .	. . .
Reditus LXX disc.	. . .	10,17-24.	. . .	11,25-27.
P. de Samaritano misericorde	. . .	10,25-37.	. . .	. . .
Martha et Maria	. . .	10,38-42.	. . .	. . .
Oratio dominica	. . .	11, 1-4.	. . .	6, 9-13.
Precandi confidentia	. . .	11, 5-13.	. . .	7, 7-11.
Calumn. opis diab.	. . .	11,14-23.	3,22-27.	12,22-30.
Daemon redux	. . .	11,24-28.	. . .	12,43-45.

1) 9, 51-18, 14: collectio singulatim parabolarum Lucae fere propria, ita narrationi cum Matthaeo parallelae interposita, ut parallelismus *eo ipso loco*, quo interruptus erat, redeat.

2) 9, 37. 38. 10, 16. 12. 13. 10. 15. 11, 20-24.

	Joan.	*Luc.*	*Marc.*	*Matth.*
Signum Jonae		11,29-32.	...	12,38-42.
Lux corporis		11,33-36.	...	5,15.6,22 s.
Contra Pharisaeos		11,37-54.	...	cp. 23 [1]).
Quae cavenda		12, 1-12.	...	10,26-33.
Litis arbiter		12,13-15.	...	...
Contra confident.		12,16-21.	...	...
Contra anxietatem		12,22-31.	...	6,25-33.
Contra metum et securitatem		12,32-59.	...	[2])
Galilaei occisi		13, 1-9.	...	...
Mulier sabb. sanata		13,10-17.	...	...
P. de grano sinapis		13,18.19.	4,30-32.	13,31.32.
„ de fermento		13,20.21.	...	13, 33.
Qui salvi		13,22-30.	...	. [3])
Herodes vulpes		13,31-33.	...	...
Prophetarum interfectrix		13,34.35.	...	23,37-39.
Hydropicus sabbato sanatus		14, 1-6.	...	...
Sermones convivales		14, 7-15.	...	...
P. de epulo parato		14,16-24.	...	22, 1-14.
Quomodo animati		14,25-27.	...	10,37.38.
Rite meditandum		14,28-35.	...	...
P. de ove perdita		15, 1-7.	...	18,12-14.
„ de drachma perd.		15, 8-10.	...	...
„ de filio perdito		15,11-32.	...	...
„ de oeconomo injusto		16, 1-18.	...	...
„ de divite et Laz.		16,19-31.	...	...
Varia de offensione		17, 1-4.	...	18,6 s. 15.
„ de fide et merito		17, 5-10.	...	17, 20.
Decem leprosi		17,11-19.	...	...

1) vv. 25. 26. 23. 24. 6. 7. 27. 28. 4. 29-36. 14.
2) 6, 20. 21. 24, 42-51. 10, 34-36. 16, 3. 5, 25. 26.
3) 7, 13. 21-23. 8, 11. 12. 19, 30.

	Joan.	*Luc.*	*Marc.*	*Matth.*
Regnum quale venturum		17,20-37.		cp. 24[1]).
P. de vidua et judice		18, 1-8.		
„ de portitore et Pharisaeo		18, 9-14.		
Resp. de repudio			10, 1-12.	19, 1-12.
Infantes allati		18,15-17.	10,13-16.	19,13-15.
Juvenis dives		18,18-27.	10,17-27.	19,16-26.
Praemia regni		18,28-30.	10,28-31.	19,27-30.
P. de operariis in vinea				20, 1-16.
Praedictio mortis		18,31-34.	10,32-34.	20,17-19.
Arrogantia filiorum Zebedaei			10,35-45.	20,20-28.
Coeci sanati		18,35-43.	10,46-52.	20,29-34.
Zachaeus		19, 1-10.		
P. de argento concredito		19,11-28.		25,14-30.
Encaenia; fil. Dei	10,22-39.			
Recept. in Peraeam	10,40-42.			
Evocatio Lazari	11, 1-44.			
Synedrii decretum	11,45-53.			
Receptus in Ephr.	11,54-57.			
Reditus. Unctio Bethaniae	12, 1-11.	7,36-50.	14, 3-9.	26, 6-13.
Ingressio urbis	12,12-19.	19,29-44.	11, 1-10.	21, 1-11.
Purgatio templi	2, 13-22.	19,45-48.	11,15-18.	21,12-16.
Imprecatio ficus			11,11-14. 11,19-23.	21,17-22.
Precandum et condonandum			11,24-26.	6, 14. 15.
Qua potestate?	2, 18.	20, 1-8.	11,27-33.	21,23-27.
P. de duobus filiis				21,28-32.
„ de vinitoribus		20, 9-19.	12, 1-12.	21,33-46.
„ de epulo regio		14, 16-24.		22, 1-14.

1) vv. 23. 37-39. 17. 18. 40. 41. 28.

	Joan.	*Luc.*	*Marc.*	*Matth.*
Resp. de tributo	. . .	20,20-26.	12,13-17.	22,15-22.
„ de resurrectione	. . .	20,27-40.	12,18-27.	22,23-33.
„ de praecepto max.	. . .	. . .	12,28-34.	22,34-40.
Mess. Davidis filius	. . .	20,41-44.	12,35-37.	22,41-46.
Contra Pharisaeos	. . .	20,45-47.	12,38-40.	23, 1-39.
Munuscul. viduae	. . .	21, 1-4.	12,41-44.	. . .
Resp. de fine et reditu	. . .	21, 5-38.	13, 1-37.	24, 1-36.
Subito ventura	. . .	17,26 s. 34 s.	. . .	24,37-42.
Vigilandum	. . .	12,39-46.	. . .	24,43-51.
P. de x virginibus	. . .	. . .	. . .	25, 1-13.
„ de talentis	. . .	19,11-28.	. . .	25,14-30.
Messias judex	. . .	. . .	. . .	25,31-46.
Graeci visuri	12,20-27.	. . .	. . .	. . .
Vox de coelo cet.	12,28-36.	. . .	. . .	. . .
Conclusio Joan.	12,37-50.	. . .	. . .	. . .
Pascha ultimum	. . .	22, 1. 2.	14, 1. 2.	26, 1-5.
Judae pactum	. . .	22, 3-6.	14,10.11.	26,14-16.
Praeparatio agni	. . .	22, 7-13.	14,12-16.	26,17-19.
Coena ultima	13, 1-35.	22,14-23.	14,17-25.	26,20-29.
Contentio Apostt.	. . .	22,24-30.	. . .	. . .
Praedictio lapsus Petri	13,36-38.	22,31-39.	14,26-31.	26,30-35.
Consolatio locum paraturi	14, 1 ss.	. . .	. . .	. . .
„ vitis palmitum	15, 1 ss.	. . .	. . .	. . .
„ paracletum missuri	15,26 ss.	. . .	. . .	. . .
Precatio	17, 1-26.	22,40-46.	14,32-42.	26,36-46.
Captio	18, 1-11.	22,47-53.	14,43-52.	26,47-56.
Abductio secuto Petro	18,12-15.	22,54.55.	14,53.54.	26,57.58.
Jes. coram Synedr.	. . .	22,63-71.	14,55-65.	26,59-68.
Abnegatio Petri	18,16-27.	22,56-62.	14,66-72.	26,69-75.
Deductio ad Pilatum	18,28.	23, 1.	15, 1.	27, 1. 2.
Suspendium Judae	. . .	. . .	. . .	27, 3-10.
Jesus coram Pilato	. . .	23, 2. 3.	15, 2-5.	27,11-14.

	Joan.	*Luc.*	*Marc.*	*Matth.*
Jes. coram Herode		23, 4-12.		
Damnatio a Pil.	18, 29 ss.	23,13-25.	15, 6-15.	27,15-26.
Vexationes milit.	19, 2. 3.	23, 36. 37.	15,16-20.	27,27-31.
Crucifixio	19,17-24.	23,26-34.	15,21-28.	27,32-38.
Commend. matris	19,25-27.			
Probra et ludificat.		23,35-39.	15,29-32.	27,39-44.
Contradict. malefici		23,40-43.		
Portenta		23,44-45.	15,33-38.	27,45-51.
Mors	19,28-30.	23,46.	15,37.	27,50.
Sepulcra aperta				27,52.53.
Adstantes cruci		23,47-49.	15,39-41.	27,54-56.
Crurifragium et ictus	19,31-37.			
Sepultura	19,38-42.	23,50-56.	15,42-47.	27,57-61.
Sepulcri custodia				27,62-66.
Resurrectio	20, 1-18.	24, 1-12.	16, 1-11.	28, 1-10.
Custodes corrupti				28,11-15.
Discipuli Emm.		24,13-35.	16,12.13.	
Apparitio in urbe		24,36-49.	16,14-18.	
	20,19-29.			
Apparitio ad lacum Tiberiadis	21, 1-14.			
Restitutio Petri	21,15-23.			
Mandata in monte Galilaeae				28,16-20.
Discessio in coelum		24,50-53.	16,19-20.	

CONSPECTUS

HISTORIAE APOSTOLICAE*)

U.C.	A.D.		Act.	Alii libri	Win.	Wies.	Ew.
784.	31.	Discessio Ch. in coel.	1, 4 ss.		30?	30.	33.
		Electio Matthiae	1,15 ss.				
		Effusio Sp. Sancti	2, 1 ss.				
		Petri sanatio claudi	3, 1 ss.				
		Petrus et Joannes coram Synedrio	4, 1 ss.				
		Ananias et Sapphira	5, 1 ss.				
		Gamaliel	5,34 ss.				
		Electio diaconorum	6, 1 ss.				
790. Calig.	37.	Stephanus ejusque oratio et mors	6, 8 ss.		37?	39?	38.
		Sauli persecutio	8, 1 ss.				
		Apostoli in Samaria	8, 5 ss.				
		Simon Magus	8, 9 ss.				
		Aethiops Candaces	8,27 ss.				
791.	38.	Sauli conversio	9, 1 ss.	2 Cor. 12,2?	38?	40.	38.
		„ iter arabicum	. . .	Gal. 1, 17.			
		„ fuga Damasco	9,23 ss.				
794. Claud.	41.	„ *I. iter hierosol.*	9,26 ss.	Gal. 1, 18.	41.	43.	41.
		„ iter Caes. et Tars.	9,30.				
		Petri sanatio Aeneae	9,32 ss.				
		„ suscitatio Tabith.	9,36 ss.				
		„ ad Corn. evocatio	10, 1 ss.				
		„ def. admissionis gentium	11, 1 ss.				
796.	43.	Barnabas et Saul. Antiochiae	11,22 ss.		—	44.	44.

*) Exhibuimus computationem Angeri (De temporum in actis apost. ratione, Lips. 1833); e numero reliquorum qui de hac re disseruerunt adscripsimus annos Wineri (*Realwörterb.* ed. 3.) Wieseleri (*Chronol. d. ap. Ztalt.*, cf. *Komm. z. Br. an d. Gal.*) Ewaldii (*Gesch. d. apost. Ztalt.* ed. 3.).

U.C.	A.D.		Act.	Alii libri	Win.	Wies.	Ew.
		Nomen *Christianor.*	11,26.				
		Agabi praedict. famis	11,28.				
		Caedes Jacobi per Herod. (Agripp. I.)	12, 1s.	. . .	44.	44.	44.
		Sauli *II. iter hieros.*	11,30.	Gal. 2,1?	45.	45.	45 s.
		Petri vincula et angel.	12, 3 ss.				
		Petri discessio Hier.?	12,17.				
797.	44.	Herodis mors . .	12,20 ss.				
		Barnabae et Sauli reditus Antiochiam cum Marco . .	12,25.				
		S. *I. iter ad exteros* cum B. et Marco .	13, 1 ss.	. . .	—	45-47.	48-51.
		Barjesus et Sergius Paul.	13, 6 ss.				
		Σαῦλος ὁ καὶ Παῦλος	13, 9.				
		Marci reditus Hieros. .	13,13.				
		Acta Antiochiae Pisidiae	13,14 ss.				
		„ Iconii	14, 1 ss.				
		„ Lystrae	14, 8 ss.				
		Reditus Antiochiam .	14,26.				
804.	51.	P. *III. iter hierosol.* cum Barnaba . .	15, 1 ss.	Gal. 2,1?	51.	50.	52.
		Decret. concilii apost.	15,22 ss.				
		Reditus Antiochiam.	15,30.				
		Controvers. P. et Petri	. . .	Gal. 2,11 ss.			
		Barn. et Marcus abeunt Cyprum . .	15,39.				
		P. *II. iter ad exteros* cum Sila . . .	15,40 ss.	. . .	—	50.	52.
		Circumcisio Timoth.	16, 3.				
		Visio in Macedoniam evocans. . . .	16, 9.				
		Acta Philippis . .	16,12 ss.				
		Lydia et ancilla fatidica.	16,14 ss.				
		Vincula et dimissio . .	16,23 ss.				

U.C.	A.D.		Act.	Alii libri	Win.	Wies.	Ew.
		Tumultus Thessalon.	17, 1 ss.				
		„ Beroeae . . .	17,10 ss.				
		Acta Athenis . . .	17,16 ss.				
		Oratio in Areopago . .	17,22 ss.				
		Dionysius Areopagita .	17,34.				
805.	52.	Acta Corinthi per annum et dimidium .	18, 1 ss.	. . .	52.	52.	53.
		Aquila et Pr. (Roma pulsi)	18, 2.				
		Justus, Crispus, Gallio .	18, 7 ss.				
		Epp. ad Thess. [1]					
807.	54.	P. *IV. iter hieros.* [2].	18,18 ss.	. . .	54.	54.	55.
Nero.		Acta Ephesi . . .	18,19 ss.				
		Reditus Antiochiam .	18,22.				
		P. *III. iter ad exteros*	18,23 ss.				
		Apollo Ephesi et Cor.	18,24 ss.				
807 ss.	54 ss.	Acta Ephesi per biennium et trimestre .	19, 1 ss.	. . .	55-57.	54-57.	(55)-58.
		Ep. ad Gal.					
		Discipuli Baptistae . .	19, 3.				
		P. in schola Tyranni .	19, 9.				
		Judaei exorcistae . .	19,13 ss.				
		Libri magici	19,19.				
		Iter Cretic. (*Ep. ad Tit.*)?	. . .	Tit. 1, 5.			
		Iter hieros. paratum . .	19,21.				
		Tim. et Er. in Macedoniam praemissi . .	19,22.				
		Tumultus Demetrii . .	19,23 ss.				
		Ep. I. ad Cor.					
810. 811.	57. 58.	Iter in Macedonia et Achaja	20, 1 ss.				
		Epp. ad Tim.? II. ad Cor., ad Rom. .					

1) Serius scriptas esse fuerunt qui concluderent ex 2 Th. 3, 17. coll. 22.
2) Sunt qui Paulum revera Hierosolyma venisse negent.

U.C.	A.D.		Act.	Alii libri	Win.	Wies.	Ew.
		P. *V. iter hieros.* Philippis	20, 6 ss.	. . .	58.	58.	59.
		Troade Eutychus restit. .	20, 7 ss.				
		Miletum presbyteri Ephesini evocati . . .	20,17 ss.				
		Caesareae apud Phil. Ev.	21, 8 s.				
		Agabi praedictio . . .	21,10 s.				
		Acta Hierosolymis .	21,15 ss.				
		Jac. voti Nasiraeor. suasor	21,20 ss.				
		Concursus plebis . . .	21,27 ss.				
		Romanorum intercessio .	21,31 ss.				
		P. def. coram populo. .	22, 1 ss.				
		„ „ coram Synedrio .	22,30 ss.				
		Judaeorum conjuratio. .	23,12 ss.				
		Filius sororis Pauli . .	23,16.				
		Deductio Caesaream .	23,23 ss.				
		Lysiae ad Felicem ep. .	23,26 ss.				
		Accusatio Tertulli . .	24, 1 ss.				
		Defensio Pauli . . .	24,10 ss.				
813.	60.	Porcius Festus Felicis successor. . . .	24,27.				
		Def. coram Festo . .	25, 6 ss.				
		Provocatio ad Caesar.	25,11.				
		Def. coram Agrippa et Bernice	26, 1 ss.				
		Iter Romanum . .	27, 1 ss.	. . .	60.	60.	61.
		Naufragium ad Melitam .	27,41 ss.				
		Vipera de manu excussa.	28, 3 ss.				
814.	61.	Iter italicum. . .	28,11 ss.	. . .	61-63.	61-64.	62-64.
815.	62.	Biennium Roman.	28,16 ss.				
		Disp. cum Judaeis . .	28,23 ss.				
		Conversio Onesimi		Philem. 10.			
		Epp. ad Eph. Col. Philem. et Philipp.					

U.C.	A.D.		Act.	Alii libri	Win.	Wies.	Ew.
815.	62.	Caedes Jacobi fratris Domini (Justi, inter mortem Festi et advent. Albini).		Jos. Antt. 20, 9, 1. Eus. 2, 23.			
816.	63.	P. liberatio e vinculis?					
		„ iter Hispanicum?		R. 15, 24. Clem. 1 Cor. 5?			
		Epp. I. ad Tim. et ad Tit.?					
817.	64.	Neronis vexatio Christianorum.					
		P. secunda captivitas?		2 Tim. 4, 16 ss.? Eus. 2, 22.			
		Epp. ad Eph. et II. ad Tim.?					
		Petrus Romae?		1 Pet. 5, 13?			
820?	67?	Martyrium Pauli (64?).					
		„ Petri (cum Paulo)?		Jo. 21, 19. 2 Pet. 1, 14.			
?	?	Joannes Ephesi		Eus. 3, 1. 23.			
848?	95?	„ in Patmo ins.? (a. 14. Domit.?)		Ap. 1, 9. Eus. 3, 18.			
854?	101?	„ mortuus Ephesi (a. 3. s. 7. Traj.?)		Eus. 3, 1. 23. 5, 8. 24.			

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

CAP. I.

Genealogia et generatio Christi.

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ L. 3, 23ss.
Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυΐδ, υἱοῦ
Ἀβραάμ.
2. Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Gen. 21 ss.
Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέν- 1Chr. 2 ss.
νησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ·
3. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν
Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς
Θάμαρ· Φαρὲς δὲ ἐγέννησε Ruth 4,18
τὸν Ἐσρώμ· Ἐσρὼμ δὲ ἐγέν- ss.
νησε τὸν Ἀράμ·
4. Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδὰβ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ναασσών·
Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν
Σαλμών·
5. Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν
Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ· Βοὸζ Jos. 2,1.
δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ
τῆς Ῥούθ· Ὠβὴδ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰεσσαί·
6. Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν
Δαυΐδ τὸν βασιλέα. Δαυΐδ
δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν
2 Sm. 12,24 Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐ-
1Chr. ρίου·
3,10 ss. 7. Σολομὼν δὲ ἐγέννησε
2Chr. τὸν Ῥοβοάμ· Ῥοβοὰμ δὲ
10ss. ἐγέννησε τὸν Ἀβιά· Ἀβιὰ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά·
8. Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν·
9. Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἄχαζ· Ἄχαζ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν·
10. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν
Μανασσῆ· Μανασσῆς δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἀμών· Ἀμὼν
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν·
11. Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς

αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας
Βαβυλῶνος.
12. Μετὰ δὲ τὴν μετοικε-
σίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας
ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ·
Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Esr. 3,2.
Ζοροβάβελ·
13. Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιοὺδ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ· Ἐ-
λιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀζώρ·
14. Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν
Σαδώκ· Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀχείμ· Ἀχεὶμ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἐλιούδ·
15. Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ματθάν· Ματθὰν
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ·
16. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας,
ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ 27,17
λεγόμενος Χριστός.
17. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ
ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυῒδ γε-
νεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ
Δαυῒδ ἕως τῆς μετοικεσίας
Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσ-
σαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικε-
σίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ
Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσ-
σαρες.
18. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἡ γένεσις οὕτως ἦν. *
Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μη- L. 1, 26ss.
τρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰω- 2,1ss.
σήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐ-
τούς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ
ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου.
19. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
Nm. 5,30. δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐ-
Dt. 24,1. τὴν παραδειγματίσαι, ἐβου-
λήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐ-
τήν.
20. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυ-
μηθέντος, ἰδού, ἄγγελος
κυρίου κατ᾽ ὄναρ ἐφάνη αὐ-
τῷ, λέγων· Ἰωσήφ, υἱὸς Δα-
υῒδ, μὴ φοβηθῇς παραλα-
L. 2,5. βεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά
σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεν-
L. 1,35. νηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν
ἁγίου·
21. τέξεται δὲ υἱόν, καὶ
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Act. 4,12. Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει
5,31. τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
ἁμαρτιῶν αὐτῶν.
22. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν,
ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ
κυρίου διὰ τοῦ προφήτου,
λέγοντος·
Jes. 7,14. 23. „Ἰδού, ἡ παρθένος ἐν
γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν,
καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ Ἐμμανουήλ“, ὅ ἐστι μεθ-
ερμηνευόμενον Μεθ᾽ ἡμῶν
ὁ θεός.
24. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ
ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν
ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγ-
γελος κυρίου, καὶ παρέλαβε
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ·
25. καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐ-
L. 2, 7.21. τὴν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱόν

αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ *
ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Ἰησοῦν.

CAP. II.

Magi. Fuga, caedes puerorum, reditus.

Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέν-
τος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαί- L. 2,4.
ας ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ
βασιλέως, ἰδού, μάγοι ἀπὸ
ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Jes. 60,3.
Ἱεροσόλυμα, λέγοντες·
2. Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βα-
σιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδο-
μεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα Nm. 24,17
ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν
προσκυνῆσαι αὐτῷ.
3. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς
Ἡρώδης ἐταράχθη, καὶ πᾶ-
σα Ἱεροσόλυμα μετ᾽ αὐτοῦ·
4. καὶ συναγαγὼν πάντας
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμ-
ματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθά-
νετο παρ᾽ αὐτῶν, ποῦ ὁ Χρι-
στὸς γεννᾶται.
5. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Jo. 7,42.
Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕ-
τω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ
προφήτου· Mich. 5,1.3
6. „Καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ
Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη
εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα·
ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγού-
μενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν
λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.“
7. Τότε Ἡρώδης, λάθρα
καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρί-
βωσε παρ᾽ αὐτῶν τὸν χρόνον
τοῦ φαινομένου ἀστέρος,
8. καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς
Βηθλεὲμ εἶπε· Πορευθέν-
τες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ
τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε,
ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀ-
γὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.
9. Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ
βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ
ἰδού, ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν
τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐ-
* τούς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω
οὗ ἦν τὸ παιδίον.
10. Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα,
ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην
σφόδρα·
[L. 2,16. 11. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν
οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον με-
τὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐ-
τοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύ-
νησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαν-
τες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν
Jes. 60,6. προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα,
χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ
σμύρναν.
12. Καὶ χρηματισθέντες
κατ᾽ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι
πρὸς Ἡρώδην, δι᾽ ἄλλης
ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν
χώραν αὐτῶν.
13. Ἀναχωρησάντων δὲ
αὐτῶν, ἰδού, ἄγγελος κυρίου
φαίνεται κατ᾽ ὄναρ τῷ Ἰω-
σήφ, λέγων· Ἐγερθεὶς πα-
ράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς
Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕ-
ως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ

Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό.

14. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον,

15. καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος· „Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.“ Hos. 11,1. [Ex. 4,22

16. Τότε Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν· καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων.

17. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος·

18. „Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί.“ Jer. 31,15 [Gen. 35,19

19. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδού, ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ,

20. λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασι [Ex. 4,19 γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.

21. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ.

22. Ἀκούσας δέ, ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας.

[Act. 7,4 23. Καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται. Jes. 11,1. Zach. 6,12. Jes. 53,2. Jo. 1,47; Gen. 49,26

CAP. III.

Joannes Baptista. Immersio Jesu.

L. 3, 1 ss. Mc. 1, 1 ss. Jo. 1, 6 ss. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας

2. καὶ λέγων· Μετανοεῖτε· 4,17. Act. 2,38. ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

3. Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, Jes. 40,3. [Jo. 1,23 λέγοντος· „Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.“

4. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν 2 Rg. 1,8. L. 1, 15 ss.

αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον.

5. Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου·

6. καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Act. 19,4.
Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

7. Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα
αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Γεν- 23,33
νήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;

8. Ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας,

9. καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν
ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν Jo. 8,39.
Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.

10. Ἤδη δὲ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖ-
ται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποι- 7,19.
οῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

11. Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς Jo. 1, 26s.
ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ Act.
ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυ- 13,25
ρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βα-
πτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ Mal.
πυρί· 3,2.

12. οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν
13,30 ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει
39ss. τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

L.3, 21s. 13. Τότε παραγίνεται ὁ
Mc.1, Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
9ss. ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

14. Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτόν, λέγων· Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με;

15. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
5,17. εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἄφες ἄρτι·
20. οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν
Gal. 4,4. πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτόν.

Jo. 1, 32ss. 16. Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδού, ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.

17,5. 12,18 17. Καὶ ἰδού, φωνὴ ἐκ τῶν
Jo. οὐρανῶν, λέγουσα· Οὗτός
12,28 s. ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

CAP. IV.

Tentatio. Sedes Capernaumum translata. Piscatorum vocatio. Peragratio Galilaeae.

L.4, 1ss. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς
Mc.1, 12s. τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύ-

ματος, πειρασθῆναι ὑπὸ
τοῦ διαβόλου.
2. Καὶ νηστεύσας ἡμέρας Ex. 34,28
τεσσαράκοντα καὶ νύκτας
τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπεί-
νασε.
3. Καὶ προσελθὼν ὁ πει-
ράζων εἶπεν αὐτῷ· Εἰ υἱὸς 3,17.
εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ
λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται.
4. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· Dt. 8,3.
Γέγραπται· „Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ [Sap.
μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, 16, 26
ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκ-
πορευομένῳ διὰ στόματος
θεοῦ."
5. Τότε παραλαμβάνει αὐ-
τὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν
πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν
ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ,
6. καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς
εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν
κάτω· γέγραπται γάρ· „Ὅτι Ps. 91,11
τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖ- s.
ται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν
ἀροῦσί σε, μήποτε προσ-
κόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα
σου."
7. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πά-
λιν γέγραπται· „Οὐκ ἐκπει- Dt. 6,16.
ράσεις κύριον τὸν θεόν σου." [Ex.
8. Πάλιν παραλαμβάνει 17,7
αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος
ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν
αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας
τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν
αὐτῶν,
9. καὶ λέγει αὐτῷ· Ταῦτά
σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν
προσκυνήσῃς μοι.
10. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὕπαγε ὀπίσω μου,
Dt. 6,13. σατανᾶ· γέγραπται γάρ·
„Κύριον τὸν θεόν σου προσ-
κυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λα-
τρεύσεις."
11. Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ
Jo. 1,52. διάβολος· καὶ ἰδού, ἄγγελοι
προσῆλθον καὶ διηκόνουν
αὐτῷ.
12. Ἀκούσας δέ, ὅτι Ἰωάν-
14,3. L.3, νης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν
19s. εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
L.4, 13. Καὶ καταλιπὼν τὴν
16ss. Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατῴκησεν
* εἰς Καπερναοὺμ τὴν παρα-
θαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζα-
βουλὼν καὶ Νεφθαλείμ·
14. ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου,
λέγοντος·
Jes. 8,23. 15. „Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ
9,1. Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσ-
σης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου,
Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν -
16. ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν
Jes. 60,2. σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ
L. 1,79. τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ
καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέ-
τειλεν αὐτοῖς."
Mc.1, 17. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ
14s. Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν·
3,2. Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ
6,33. βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
Mc. 1,16 ss. 18. Περιπατῶν δὲ παρὰ
τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-

λαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, L.5,1ss.
Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέ- Jo.
τρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελ- 1,35
φὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμ- ss.
φίβληστρον εἰς τὴν θάλασ-
σαν· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς.
19. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦ-
τε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων.
20. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες
τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν
αὐτῷ.
21. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν
εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς,
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου
καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ
Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐ-
τῶν καταρτίζοντας τὰ δί-
κτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν
αὐτούς.
22. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες
τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα
αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.
23. Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰη-
σοῦς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν,
διδάσκων ἐν ταῖς συναγω- L.4,
γαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων 14s.
τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, 9,35.
καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον 24,14.
καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ
λαῷ.
24. Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ
αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν·
καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάν-
τας τοὺς κακῶς ἔχοντας,
ποικίλαις νόσοις καὶ βασά- Jo.
νοις συνεχομένους, καὶ δαι- 10,20

Mc. 5,15. μονιζομένους καὶ σεληνιαζο-
μένους καὶ παραλυτικούς·
καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
25. Καὶ ἠκολούθησαν αὐ-
L. 6,17. τῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς
Mc. Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως
3,7. καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰου-
δαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορ-
δάνου.

CAP. V.

Oratio montana (cpp. 5—7). **Christianorum praemia et officia. Legis divinae vera ratio. Praecepta de homicidio, reconciliatione, adulterio, divortio, jurejurando, talione, amore mutuo.**

Mc. 3,13. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη
εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος
αὐτοῦ, προσῆλθον αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.
L. 6,20- 2. Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα
49. αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτούς,
λέγων·
Jes. 66,2. 3. Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ
πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
Ps. 126,5 4. Μακάριοι οἱ πενθοῦν-
τες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθή-
σονται.
5. Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι
Ps. 37,11 αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν
γῆν.
6. Μακάριοι οἱ πεινῶντες
Jo. 4,14. καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύ-
Ps. 42,3. νην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθή-
σονται.
Jac. 2,13. 7. Μακάριοι οἱ ἐλεήμο-
νες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

8. *Μακάριοι οἱ καθαροὶ* Ps. 51,12
τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν s.
θεὸν ὄψονται. 1Jo. 3,2s.
9. *Μακάριοι οἱ εἰρηνο-* Ebr. 12,14
ποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ
κληθήσονται.
10. *Μακάριοι οἱ δεδιωγμέ-* 1Pt. 3,14.
νοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι
αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν.
11. *Μακάριοί ἐστε, ὅταν* 1Pt. 4,14.
ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξω-
σι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν
καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνε- *
κεν ἐμοῦ.
12. *Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶ-* 2Cor. 4,17.
σθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πο-
λὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω Jac. 5,10.
γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας
τοὺς πρὸ ὑμῶν.
13. *Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ ἅλας*
τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ τὸ ἅλας L. 14, 34s.
μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσε- Mc.
ται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ 9,50.
μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ κατα-
πατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων.
14. *Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ*
κόσμου. Οὐ δύναται πόλις
κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κει-
μένη·
15. *οὐδὲ καίουσι λύχνον* L. 8,16.
καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν 11,33
μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνί- Mc. 4,21.
αν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν
τῇ οἰκίᾳ.
16. *Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς*
ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀν-

1Pt. 2,12. *θρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν*
Jo. 15,8. *τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι*
τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
17. *Μὴ νομίσητε, ὅτι ἦλ-*
θον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ
R. 3,31. *τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον*
καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι.
L. 16,17 18. *Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν,*
ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς
καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κε-
ραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ
Gal. 3,24 *τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα*
s.R. 10,4. *γένηται.*
19. *Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν*
τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν
ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω
τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποι-
ήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν.
23,2 s.23. 20. *Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐὰν*
μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη
ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμμα-
τέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ
εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν
τῶν οὐρανῶν.
21. *Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη*
Ex. 20,13 *τοῖς ἀρχαίοις· „Οὐ φονεύ-*
Lev. *σεις·“ ὃς δ' ἂν φονεύσῃ,*
24,17 *ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει.*
1Jo. 3,15. 22. *Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι*
Eph. *πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελ-*
4,26. *φῷ αὐτοῦ [εἰκῇ] ἔνοχος ἔσται*
τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀ-
δελφῷ αὐτοῦ· Ῥακά, ἔνοχος

ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν
εἴπῃ· Μωρέ, ἔνοχος ἔσται
εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 2Rg. 23,10
23. Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ
δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον, κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ
ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, Mc. 11,25
24. ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου
ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστη-
ρίου, καὶ ὕπαγε πρῶτον,
διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, 6,14.
καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ
δῶρόν σου.
25. Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδί- L.12, 58s.
κῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἶ μετ'
αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· μήποτέ σε
παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κρι-
τῇ, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ
τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν
βληθήσῃ.
26. Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ
ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀπο- 18,34
δῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.
27. Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη· Ex. 20,14
„Οὐ μοιχεύσεις.“ Lev.
28. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμιν, ὅτι 20,10
πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς Job.
τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτήν, ἤδη 31,1.
ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτοῦ.
29. Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ 18,9.
δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε [Col. 3,5.
αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· Gal. 5,24
συμφέρει γάρ σοι, ἵνα ἀπό-
ληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ
μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ
εἰς γέενναν.
30. Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ 18,8.
σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐ-
τὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμ-
φέρει γάρ σοι, ἵνα ἀπόληται
ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ
* ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς
γέενναν.
Dt. 21,1. 31. Ἐῤῥέθη δέ· „Ὃς ἂν ἀ-
πολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
δότω αὐτῇ ἀποστάσιον.“
19,3 ss. 32. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι
L. ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα
16,18 1Cor. αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορ-
7,10. νείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶ-
σθαι· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυ-
μένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.
Lev. 19,12 33. Πάλιν ἠκούσατε ὅτι
Dt. ἐῤῥέθη τοῖς ἀρχαίοις· „Οὐκ
23,24 ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ
τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου“.
34. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀ-
μόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρα-
23,16 ss. νῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ θεοῦ·
Jes. 35. μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑπο-
66,1. [Act. πόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐ-
7,49 τοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα,
Ps. ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου
48,3. βασιλέως·
36. μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου
ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν
τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν
ποιῆσαι.
26,64. 37. Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν
Jac. 5,12. Ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ πε-
ρισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονη-
ροῦ ἐστιν.
Ex. 38. Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη·
21,24 al. „Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ
καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.“

39. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα σου, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· L. 6,29. 1Cor. 6,7.

40. καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· Ex. 22,26

41. καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. 27,32

42. Τῷ αἰτοῦντί σε δός, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς. L. 6,30. Lev. 25,36

43. Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη· „Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου.“ Lev. 19,18 [84] Jac. 2,8.

44. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς· * L. 6,27ss. 23,34 Act. 7,59.

45. ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθούς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.

46. Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι;

47. Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ οὕτω ποιοῦσιν;

48. Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥςπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι. Dt. 18,13 [Lev. 19,2

CAP. VI.

Pietatis genuinum exercitium, erogatione stipis, precatione (*oratio dominica*), jejunio. Divitiae verae veraque sollicitudo et cura.

Προςέχετε τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 23,5.

2. Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥςπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. R. 12,8.

3. Σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου, τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου·

4. ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, αὐτὸς ἀποδώσει σοι. L. 14,14 *

5. Καὶ ὅταν προσεύχῃ, οὐκ ἔσῃ ὥςπερ οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι,

ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώ-
ποις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ-
έχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.
6. Σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ,
εἴςελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου,
καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, 2Rg.
πρόςευξαι τῷ πατρί σου ἐν 4,33.
τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀπο-
δώσει σοι.
7. Προσευχόμενοι δὲ μὴ Jes.
βαττολογήσητε, ὥςπερ οἱ 1,15. Sir.
ἐθνικοί· δοκοῦσι γάρ, ὅτι ἐν 7,15. 1Rg.
τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰς- 18,26
ακουσθήσονται.
8. Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐ-
τοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν,
ὧν χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ
ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.
9. Οὕτως οὖν προσεύχεσθε L.11,
ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς 2-4.
οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ Ez.
ὄνομά σου· 36,23
10. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τὸ θέλημά σου,
ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
11. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν
ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·
12. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφει- Ps.32,
λήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς 5s.
ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις *
ἡμῶν·
13. καὶ μὴ εἰςενέγκῃς ἡμᾶς 26,41
εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι 1Cor. 10,13
ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. [Ὅτι
σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ
δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας. Ἀμήν.]

14. Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀν-
θρώποις τὰ παραπτώματα
18,21 ss. αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πα-
Mc. τὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος·
11,25 26. 15. ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς
ἀνθρώποις τὰ παραπτώ-
ματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ
ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώ-
ματα ὑμῶν.
Jes. 58,5 s. 16. Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ
γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί,
σκυθρωποί· ἀφανίζουσι γὰρ
τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως
φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νη-
στεύοντες. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.
2Sm. 12,20 17. Σὺ δὲ νηστεύων ἄλει-
ψαί σου τὴν κεφαλήν, καὶ τὸ
πρόςωπόν σου νίψαι·
18. ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀν-
θρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ
* πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ·
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων
ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι.
19. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν
θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου
σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται διορύσσουσι
καὶ κλέπτουσι·
L.12, 20. Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν
33s. 1Tm. θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου
6,17 ss. οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφα-
Jac. νίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ
5,1ss. διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτου-
σιν.
21. Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θη-
σαυρός σου, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ
καρδία σου.

22. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός L.11,34ss.
ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. Ἐὰν οὖν
ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ,
ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν
ἔσται·
23. ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου
πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά
σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν
τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί,
τὸ σκότος πόσον.
24. Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυ- L. 16,13
ρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν 1Jo.
ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον 2,15. Jac.
ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται 4,4.
καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονή-
σει. Οὐ δύνασθε θεῷ δου-
λεύειν καὶ μαμωνᾷ.
25. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, L.12,22ss.
μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν,
τί φάγητε ἢ τί πίητε, μηδὲ *
τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύση-
σθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν
ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα
τοῦ ἐνδύματος;
26. Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετει-
νὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεί-
ρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ
συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας,
καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος
τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλ- 10,31
λον διαφέρετε αὐτῶν;
27. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν
δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν
ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;
28. Καὶ περὶ ἐνδύματος τί
μεριμνᾶτε; Καταμάθετε τὰ
κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξά-
νει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει·
29. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐδὲ
Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ
αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν
τούτων.
Ps. 90,5 s. 30. Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ
ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔ-
ριον εἰς κλίβανον βαλλόμε-
νον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυ-
σιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς,
8,26 ὀλιγόπιστοι;
31. Μὴ οὖν μεριμνήσητε,
λέγοντες· Τί φάγωμεν ἢ τί
πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα;
32. Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ
ἔθνη ἐπιζητεῖ. Οἶδε γὰρ ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος, ὅτι
χρῄζετε τούτων ἁπάντων.
1Tm. 4,8. 33. Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν
1Rg. βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν
3,13. δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦ-
τα πάντα προστεθήσεται
ὑμῖν.
Ex. 16,19 34. Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς
ss. τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον
* μεριμνήσει ἑαυτῆς. Ἀρκε-
τὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

CAP. VII.

Praecepta a judicando et obtrudendo abstinendi, in precatione perseverandi, viam perniciei falsosque doctores cavendi. Verae falsaeque pietatis et sapientiae discrimen.

L.6,37ss. Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κρι-
Mc. θῆτε.
4,24. 2. Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνε-
τε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέ-
τρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται
ὑμῖν.

3. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος L.6, 41s.
τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελ-
φοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀ-
φθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς;
4. Ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ
σου· Ἄφες, ἐκβάλω τὸ κάρ-
φος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου·
καὶ ἰδού, ἡ δοκὸς ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου;
5. Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶ- Sir. 18,21
τον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλ-
μοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις
ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ
ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
6. Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς 10,11 2Pt.
κυσί, μηδὲ βάλητε τοὺς μαρ- 2,21
γαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν s.
τῶν χοίρων· μήποτε κατα-
πατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς
ποσὶν αὐτῶν καὶ στραφέν-
τες ῥήξωσιν ὑμᾶς.
7. Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται L.11,
ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· 9ss. Jo.
κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται 14,13
ὑμῖν. al.
8. Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβά- Prov.
νει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ 8,17.
τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.
9. Ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄν-
θρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπι-
δώσει αὐτῷ;
10. Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ,
μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ;
11. Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ
ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγα-
θὰ διδόναι τοῖς τέκνοις Jac.1,
ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ 5.17.
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει
ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.
L. 6,31. 12. Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέ-
λητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄν-
22,40 θρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποι-
R.13, 8ss. εἶτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν
Gal. ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.
5,14. 13. Εἰσέλθετε διὰ τῆς στε-
L. νῆς πύλης, ὅτι πλατεῖα ἡ
13,24 πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς
ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλει-
αν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερ-
χόμενοι δι' αὐτῆς·
* 14. ὅτι στενὴ ἡ πύλη καὶ
Act. τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπά-
14,22 γουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ
ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες
αὐτήν.
24,4. 5.24. 15. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν
1Jo. ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρ-
4,1. χονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύ-
28,14 μασι προβάτων, ἔσωθεν δέ
27s. Act. εἰσι λύκοι ἅρπαγες.
20,29 16. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν
Jac. ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. Μήτι
3,12. συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν
σταφυλὴν ἢ ἀπὸ τριβόλων
σῦκα;
12,33 ss. 17. Οὕτω πᾶν δένδρον ἀγα-
L.6, θὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ,
43s. τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρ-
ποὺς πονηροὺς ποιεῖ.
18. Οὐ δύναται δένδρον
ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς
ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν
καρποὺς καλοὺς ποιεῖν.
3,10. 19. Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν

καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται
καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
20. Ἄραγε ἀπὸ τῶν καρ-
πῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐ-
τούς.
21. Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι· L.
Κύριε κύριε, εἰςελεύσεται εἰς 6,46.
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν,
ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ R. 2,13.
πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Jac. 1,
22. Πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν 22ss.
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε κύ- L. 13,
ριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προ- 25ss.
εφητεύσαμεν καὶ τῷ σῷ ὀνό-
ματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, 24,24
καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις Act. 19,13
πολλὰς ἐποιήσαμεν;
23. Καὶ τότε ὁμολογήσω
αὐτοῖς· Ὅτι οὐδέποτε ἔγνων
ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ 25,41
οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.
24. Πᾶς οὖν ὅςτις ἀκούει L. 6,
μου τοὺς λόγους τούτους καὶ 47ss.
ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐ-
τὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅςτις
ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν πέτραν. 16,18
25. Καὶ κατέβη ἡ βροχή,
καὶ ἦλθον οἱ ποταμοί, καὶ
ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ
προςέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ,
καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο
γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
26. Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου
τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ
ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσε-
ται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅςτις ᾠκο-
δόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ
τὴν ἄμμον.
Ez. 13,11 27. Καὶ κατέβη ἡ βροχή,
καὶ ἦλθον οἱ ποταμοί, καὶ
ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ
προςέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ,
καὶ ἔπεσε, καὶ ἦν ἡ πτῶσις
αὐτῆς μεγάλη.
Mc. 1,22. 28. Καὶ ἐγένετο, ὅτε συν-
L. ετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λό-
4,32. γους τούτους, ἐξεπλήσσοντο
οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
Jo. 7,46. 29. Ἦν γὰρ διδάσκων αὐ-
τοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ
οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς αὐτῶν.

CAP. VIII.

Sanantur leprosus, paralyticus centurionis, socrus Petri aliique aegroti. Agitur cum sectari volentibus, sedatur tempestas, mergitur daemonum impetu porcorum grex.

Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ
τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐ-
τῷ ὄχλοι πολλοί.
L. 5, 12ss. 2. Καὶ ἰδού, λεπρὸς ἐλθὼν
Mc. 1, προςεκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύ-
40ss. ριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με
καθαρίσαι.
3. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα
ἥψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέ-
γων· Θέλω, καθαρίσθητι.
Καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη
αὐτοῦ ἡ λέπρα.
4. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
9,30. al. Ὅρα, μηδενὶ εἴπῃς· ἀλλὰ
L. ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ
17,14 ἱερεῖ καὶ προςένεγκε τὸ δῶ-

ρον, ὃ προςέταξε Μωϋσῆς, Lev. 14,2.
εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
5. Εἰςελθόντι δὲ αὐτῷ εἰς L.7, 1-10.
Καπερναούμ, προςῆλθεν *
αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρα- [Jo.
καλῶν αὐτὸν 4,46
6. καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς ss.
μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ πα-
ραλυτικός, δεινῶς βασανιζό-
μενος.
7. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύ-
σω αὐτόν.
8. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκα-
τόνταρχος ἔφη· Κύριε, οὐκ
εἰμὶ ἱκανός, ἵνα μου ὑπὸ τὴν
στέγην εἰςέλθῃς· ἀλλὰ μό-
νον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται
ὁ παῖς μου.
9. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός
εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' L. 7, 8?
ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέ-
γω τούτῳ· Πορεύθητι, καὶ
πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου,
καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ
μου· Ποίησον τοῦτο, καὶ
ποιεῖ.
10. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς
ἐθαύμασε καὶ εἶπε τοῖς ἀκο-
λουθοῦσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην *
πίστιν εὗρον.
11. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολ- L.13, 28s.
λοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυ- Mal.
σμῶν ἥξουσι καὶ ἀνακλιθή- 1,11.
σονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τῶν οὐρανῶν·

13,38 12. οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας
21,43 ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος
22,13 τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
25,30 κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
13,42 sect. ὀδόντων.
13. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ
ἑκατοντάρχῃ· Ὕπαγε, καὶ ὡς
9,29. al. ἐπίστευσας γενηθήτω σοι.
Καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν
τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
L.4, 38ss. 14. Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς
Mc.1, τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδε τὴν
29ss. [1Cr. πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημέ-
9,5. νην καὶ πυρέσσουσαν.
15. Καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς
αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ
πυρετός· καὶ ἠγέρθη καὶ
διηκόνει αὐτῷ.
L. 4,40. 16. Ὀψίας δὲ γενομένης,
Mc.1, προςήνεγκαν αὐτῷ δαιμο-
32.34 νιζομένους πολλούς, καὶ ἐξέ-
βαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ
πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας
ἐθεράπευσεν·
17. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη-
Jes. 53,4. θὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφή-
[1Pt. του, λέγοντος· „Αὐτὸς τὰς
2,24 ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ
τὰς νόσους ἐβάστασεν.“
Mc. 4,35. 18. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολ-
L. λοὺς ὄχλους περὶ αὐτόν,
8,22. ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ
πέραν.
L.9, 57ss. 19. Καὶ προςελθὼν εἷς
γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ· Δι-
δάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι,
ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.
20. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-

σοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς
ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ
δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ 2Cor. 8,9.
ἔχει, ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ.
21. Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε,
ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελ-
θεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα
μου.
22. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες
τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς Eph. 2,1ss.
ἑαυτῶν νεκρούς. Ap. 3,1.
23. Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς
τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐ- L. 8, 23ss.
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Mc. 4,
24. Καὶ ἰδού, σεισμὸς μέγας 36ss.
ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε
τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ Jon. 1,4s.
τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκά-
θευδε.
25. Καὶ προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ ἤγειραν αὐτόν, λέ-
γοντες· Κύριε, σῶσον, ἀπολ- *
λύμεθα.
26. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί
δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τό- 6,30. al.
τε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς Mc.
ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ 4,39.
ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.
27. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύ-
μασαν, λέγοντες· Ποταπός
ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι Prov. 30,4.
καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν
αὐτῷ; L. 8,
28. Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς 26s. Mc.
τὸ πέραν, εἰς τὴν χώραν τῶν 5,1s.
* Γαδαρηνῶν, ὑπήντησαν αὐ-
τῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ
τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι,
χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύ-
ειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς
ὁδοῦ ἐκείνης.
Mc. 5,7. 29. Καὶ ἰδού, ἔκραξαν λέ-
L. γοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοί, υἱὲ
8,28. τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ
καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς;
Mc. 5, 11ss. 30. Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐ-
L. 8, τῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν
32ss. βοσκομένη.
31. Οἱ δὲ δαίμονες παρεκά-
λουν αὐτόν, λέγοντες· Εἰ
* ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἀπόστειλον
ἡμᾶς εἰς τὴν ἀγέλην τῶν
χοίρων.
32. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπ-
άγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες
ἀπῆλθον εἰς τοὺς χοίρους.
Καὶ ἰδού, ὥρμησε πᾶσα ἡ
ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς
τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθα-
νον ἐν τοῖς ὕδασιν.
33. Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον,
καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πό-
λιν ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ
τὰ τῶν δαιμονιζομένων.
Mc. 5, 14.17 34. Καὶ ἰδού, πᾶσα ἡ πό-
L. 8, λις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν
35.37 τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐ-
τὸν παρεκάλεσαν, ὅπως με-
ταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

CAP. IX.

Sanando paralytico condonantur peccata. Vocatur Matthaeus. De jejunio a discipulis Jesu non suscepto. Filia

Jairi rediviva et mulier sanguine fluens. Duo coeci et mutus. Messorum paucitas.

Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον Mc.
διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν 5,21.
ἰδίαν πόλιν.

2. Καὶ ἰδού, προσέφερον Mc. 2,
αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλί- 3.5ss.
νης βεβλημένον. Καὶ ἰδὼν L. 5,
ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, 18.20 ss.
εἶπε τῷ παραλυτικῷ· Θάρ-
σει, τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ Jo.
ἁμαρτίαι σου. 5,14. 9,2.

3. Καὶ ἰδού, τινὲς τῶν γραμ-
ματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς·
Οὗτος βλασφημεῖ.

4. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς Jo.
ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν· 2,24.
Ἱνατί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

5. Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτε-
ρον, εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σου
αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· Ἔγει- *
ραι καὶ περιπάτει;

6. Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξου-
σίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁ-
μαρτίας· (τότε λέγει τῷ πα-
ραλυτικῷ·) Ἐγερθεὶς ἆρόν
σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε
εἰς τὸν οἶκόν σου.

7. Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

8. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐφο-
βήθησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν *
θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν
τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

9. Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς
L. 5, ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον
27ss. Mc. 2, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον,
13ss. Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ
λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.
Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
αὐτῷ.

10. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνα-
κειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδού,
πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτω-
λοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο
τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ.

11. Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρι-
σαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς
L. 15, αὐτοῦ· Διατί μετὰ τῶν τε-
2.al. λωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει
ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;

12. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶ-
πεν αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχου-
σιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ'
οἱ κακῶς ἔχοντες.

12,7. 23,23 13. Πορευθέντες δὲ μάθε-
Hos. τε, τί ἐστιν· „Ἔλεον θέλω,
6,6. 1Sm. καὶ οὐ θυσίαν.“ Οὐ γὰρ ἦλ-
15,22 θον καλέσαι δικαίους, ἀλλ'
ἁμαρτωλούς.

L. 5, 33ss. 14. Τότε προσέρχονται αὐ-
Mc. 2, τῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέ-
18ss. γοντες· Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ
L. 18,12 Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολ-
λά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νη-
στεύουσι;

15. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ
Jo. τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ'
3,29. ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμ-
φίος; Ἐλεύσονται δὲ ἡμέ-
ραι, ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐ-

τῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νη-
στεύσουσιν.
16. Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπί-
βλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ
ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ
τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα
γίνεται.
17. Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον
νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ
δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί,
καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ
ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ
βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀ-
σκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότε-
ροι συντηροῦνται.
18. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦν-
τος αὐτοῖς, ἰδού, ἄρχων εἷς *
ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέ- L.8,
γων· Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου 41ss. Mc.5,
ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλ- 22ss.
θὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου
ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται.
19. Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς
ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.
20. Καὶ ἰδού, γυνὴ αἱμοῤ-
ῥοοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελ- L. 8,44.
θοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ
κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐ- 23,5.
τοῦ.
21. Ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ· Mc. 5,28.
Ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱμα- [3,10
τίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. Mt.14 36.]
22. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστρα- Mc.
φεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπε· 5,34. L.
Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις 8,48.
σου σέσωκέ σε. Καὶ ἐσώθη 17,19
ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
Mc.5, 38ss. 23. Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς
L.8, τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ
51ss. ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν
ὄχλον θορυβούμενον,
24. λέγει αὐτοῖς· Ἀναχω-
ρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ
Jo. 11,11 κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει.
Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.
25. Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχ-
λος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς
χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ
κοράσιον.
L. 7,17.. 26. Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕ-
τη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.
27. Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν
τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐ-
τῷ δύο τυφλοί, κράζοντες καὶ
15,22 al. λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ
Δαυΐδ.
28. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰ-
κίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ
τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Πιστεύετε ὅτι δύ-
ναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέ-
γουσιν αὐτῷ· Ναί, κύριε.
29. Τότε ἥψατο τῶν ὀ-
φθαλμῶν αὐτῶν, λέγων· Κα-
8,13. τὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθή-
τω ὑμῖν.
30. Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐ-
τῶν οἱ ὀφθαλμοί. Καὶ ἐνε-
βριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
8,4. Mc.1, λέγων· Ὁρᾶτε, μηδεὶς γι-
44.al. νωσκέτω.
31. Οἱ δὲ ἐξελθόντες διε-
φήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ
ἐκείνῃ.

32. Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων,
ἰδού, προσήνεγκαν αὐτῷ ἄν-
θρωπον κωφὸν δαιμονιζό- 12,22
μενον.
33. Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ
δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κω-
φός. Καὶ ἐθαύμασαν οἱ
ὄχλοι, λέγοντες· Οὐδέποτε
ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ.
34. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον·
Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονί- 12,24 ss.
ων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
35. Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς 4,23. Act.
τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώ- 10,38
μας, διδάσκων ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων
τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας,
καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον
καὶ πᾶσαν μαλακίαν.
36. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους
ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, Jer.
ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐῤ- 50,6. Num.
ῥιμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ 27,17
ἔχοντα ποιμένα. 1Pt. 2,25.
37. Τότε λέγει τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ· Ὁ μὲν θερισμὸς L.
πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· 10,2.
38. δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου
τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ
ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν
αὐτοῦ.

CAP. X.

Apostolorum constitutio, nomina, legatio ad Judaeos, calamitates, ornamenta.

Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς L. 9,1.
δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδω- Mc.
κεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμά- 6,7. 3,15.
των ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλ-
λειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν
πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μα-
λακίαν.
Mc.3. 16ss. 2. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστό-
L.6, λων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα·
14ss. Act. πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος
1,13. Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ
Mt.4, Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ
18ss. ἀδελφὸς αὐτοῦ,
Jo.1, 45s. 3. Φίλιππος καὶ Βαρθολο-
Mt. μαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖ-
9,9. 27,56 ος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ
Jo. Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος ὁ
19,25 14,22 ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος,
4. Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ
Jo. 6,71. Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ καὶ
cet. παραδοὺς αὐτόν.
5. Τούτους τοὺς δώδεκα
ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παρ-
αγγείλας αὐτοῖς, λέγων· Εἰς
ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε,
καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν
μὴ εἰσέλθητε·
15,24 6. πορεύεσθε δὲ μᾶλλον
Act. 13,46 πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπο-
λωλότα οἴκου Ἰσραήλ.
3,2. 16,20 7. Πορευόμενοι δὲ κηρύσ-
L. σετε, λέγοντες· Ὅτι ἤγγικεν
9,2. 10,9. ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
Mt. 11,5. 8. Ἀσθενοῦντας θεραπεύ-
ετε, νεκροὺς ἐγείρετε, λε-
Mc. προὺς καθαρίζετε, δαιμόνια
16,17 s. ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε,
δωρεὰν δότε.
Mc.6, 8s. 9. Μὴ κτήσησθε χρυσὸν

μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν L. 9,3.
εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν,
10. μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μη-
δὲ δύο χιτῶνας μηδὲ ὑποδή-
ματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιος 9,38. L.
γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς 10,7.
αὐτοῦ.
11. Εἰς ἣν δ᾽ ἂν πόλιν ἢ κώ- L. 9,4.
μην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε, Mc.
τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· κἀκεῖ 6,10.
μείνατε, ἕως ἂν ἐξέλθητε.
12. Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν L. 10,5.
οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτήν.
13. Καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία L. 10,6.
ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν
ἐπ᾽ αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία,
ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς
ἐπιστραφήτω.
14. Καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται Mc. 6,11.
ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λό- L. 9,
γους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω 5.10, 10-12
τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκεί- Act. 13,51
νης ἐκτινάξατε τὸν κονιορ- 18,6.
τὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.
15. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀν- 11,24
εκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων
καὶ Γομόῤῥων ἐν ἡμέρᾳ κρί-
σεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.
16. Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω L. 10,3.
ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ
λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνι- 7,15.
μοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι R. 16,19
ὡς αἱ περιστεραί. Act.
17. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν 23,6.
ἀνθρώπων· παραδώσουσι 24,9. 23,34
γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ Act.
ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν 22,19 al.
μαστιγώσουσιν ὑμᾶς·

18. καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ
βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν
ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς
καὶ τοῖς ἔθνεσιν.
L. 12,11 19. Ὅταν δὲ παραδιδῶσιν
ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε, πῶς
ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται
γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ,
τί λαλήσετε·
L. 12,12 20. οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λα-
Act. λοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ
4,8. πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν
ὑμῖν.
21. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς
ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ
πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπανα-
στήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς,
καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.
22. Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά
24,13 μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέ-
λος, οὗτος σωθήσεται.
23. Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε
* εἰς τὴν ἄλλην· ἀμὴν γὰρ λέ-
γω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς
πόλεις τοῦ Ἰσραήλ, ἕως ἂν
ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
L. 6,40. 24. Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ
Jo. τὸν διδάσκαλον οὐδὲ δοῦλος
13,16 15,20 ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ.
25. Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ,
ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος
αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύ-
12,24 ριος αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκοδε-
9,34. Jo. σπότην Βεελζεβοὺλ ἐπεκάλε-
8,48. 2Rg. σαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκι-
1,2al. ακοὺς αὐτοῦ.

26. Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐ- L.12,
τούς· οὐδὲν γάρ ἐστι κεκα- 2ss. 8,17.
λυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυ- Mc.
φθήσεται, καὶ κρυπτόν, ὃ οὐ 4,22.
γνωσθήσεται.
27. Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκο-
τίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ
ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύ-
ξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων.
28. Καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ
τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα,
τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων
ἀποκτεῖναι· φοβήθητε δὲ
μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ
ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι
ἐν γεέννῃ. 5,22.
29. Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσ-
σαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ
αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν
γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 1Sm.
30. Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες 14,45 Act.
τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμη- 27,34
μέναι εἰσί.
31. Μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολ-
λῶν στρουθίων διαφέρετε
ὑμεῖς.
32. Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολο- L.12,
γήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν 8.R. 10,9
ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀ- s.
γὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ
πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς·
33. ὅστις δ᾽ ἂν ἀρνήσηταί L.
με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώ- 12,9. 9,26.
πων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀ- 2Tm.
γὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός 2,12.
μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
34. Μὴ νομίσητε, ὅτι ἦλ- L.
θον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν 12,51
γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρή-
νην, ἀλλὰ μάχαιραν.
L. 35. Ἦλθον γὰρ διχάσαι
12,53 Mich. ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς
7,6. αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ
τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμ-
φην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐ-
τῆς·
36. καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώ-
που οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.
19,29 37. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μη-
L.14, 26s. τέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου
ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ
θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι
μου ἄξιος·
16,24 38. καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν
s. σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολου-
θεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου
ἄξιος.
L. 39. Ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐ-
17,33 Jo. τοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ
12,25 ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.
L. 40. Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ
10,16 Jo. δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμε-
13,20 νος δέχεται τὸν ἀποστεί-
λαντά με.
41. Ὁ δεχόμενος προφήτην
εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν
προφήτου λήψεται· καὶ ὁ
δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα
δικαίου, μισθὸν δικαίου λή-
ψεται.
25,40 42. Καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα
Mc. 9,41. τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον
ψυχροῦ μόνον, εἰς ὄνομα
μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν,

οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν
αὐτοῦ.

CAP. XI.

Baptistae de Messia legatio. Jesu de Joanne sermo. Urbium castigatio. Patris celebratio, afflictorum invitatio.

Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν
ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώ-
δεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετ-
έβη ἐκεῖθεν, τοῦ διδάσκειν
καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλε-
σιν αὐτῶν.
2. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας 4,12. 14,3.
ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα L.7,
τοῦ Χριστοῦ, πέμψας διὰ 18s. *
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
3. εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ ἐρ- Dt. 18,15
χόμενος, ἢ ἕτερον προσδο-
κῶμεν;
4. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη- L.7, 22ss.
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευ-
θέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ
ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε·
5. τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ 15,30
χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ Jes. 35,5.
καθαρίζονται καὶ κωφοὶ 61,1.
ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται
καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται·
6. καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς
ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
7. Τούτων δὲ πορευομένων,
ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς
ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· Τί
ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον
θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ Eph. 4,14.
ἀνέμου σαλευόμενον;
8. Ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν;

* ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱμα-
τίοις ἠμφιεσμένον; Ἰδού, οἱ
τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς
οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσίν.
9. Ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν;
L. 1,76. προφήτην; Ναί, λέγω ὑμῖν,
καὶ περισσότερον προφήτου.
Mal. 3,1. 10. Οὗτος γάρ ἐστι, περὶ
Mc. 1,2. οὗ γέγραπται· „Ἰδού, ἐγὼ
ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου
πρὸ προσώπου σου, ὃς κατα-
[3,3 σκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμ-
προσθέν σου."
L. 7,28. 11. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ
ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυ-
ναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ
βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος
13,16 ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν
s. μείζων αὐτοῦ ἐστιν.
L. 16,16 12. Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰω-
άννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως
ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ
ἁρπάζουσιν αὐτήν.
13. Πάντες γὰρ οἱ προφῆ-
ται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου
προεφήτευσαν.
17,10 14. Καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι,
ss. L. 1,17. αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλλων
Mal. 3,23. ἔρχεσθαι.
15. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.
L.7, 31ss. 16. Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γε-
νεὰν ταύτην; Ὁμοία ἐστὶ
* παιδίοις καθημένοις ἐν ἀγο-
ραῖς, ἃ προσφωνοῦντα τοῖς
ἑταίροις αὐτῶν
17. λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν

ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν, καὶ οὐκ ἐκό-
ψασθε.
18. Ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μή- 3,4.
τε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέ- Jo.
γουσι· Δαιμόνιον ἔχει. 10,20
19. Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, 9,10. Jo.
καὶ λέγουσιν· Ἰδού, ἄνθρω- 2,2.
πος φάγος καὶ οἰνοπότης,
τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτω-
λῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σο- 12,27 L.
φία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς. 7,35.
20. Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν
τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἐγένοντο
αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ,
ὅτι οὐ μετενόησαν·
21. Οὐαί σοι, Χοραζίν, οὐ- L.10, 13s.
αί σοι, Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν
Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο
αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν
ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ Jer. 6,26.
σποδῷ μετενόησαν.
22. Πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύ-
ρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον
ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ
ὑμῖν.
23. Καὶ σύ, Καπερναούμ, L. 10,15
ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖ- *
σα, ἕως ᾅδου καταβιβασθή- Jes.
σῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγέ- 14,12
νοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενό-
μεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέ-
χρι τῆς σήμερον.
24. Πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι γῇ 10,15 L.
Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται 10,12
ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ σοί. 12,47
25. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ L. 10,21
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ,
κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς
5,3. 1Cor. γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα
1,26s. ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ
ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις.
26. Ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕ-
τως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπρο-
σθέν σου.
28,18 27. Πάντα μοι παρεδόθη
L. 10,22 ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐ-
Jo. 17,2. δεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱόν, εἰ
Eph. μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πα-
1,22 al. τέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ
Jo. υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ
1,18. υἱὸς ἀποκαλύψαι.
Jes. 55,1. 28. Δεῦτε πρός με πάντες οἱ
κοπιῶντες καὶ πεφορτισμέ-
νοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.
29. Ἄρατε τὸν ζυγόν μου
ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ'
ἐμοῦ, ὅτι πρᾶΰς εἰμι καὶ τα-
πεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὑρή-
σετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς
ὑμῶν.
1Jo. 5,3. 30. Ὁ γὰρ ζυγός μου χρη-
στὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλα-
φρόν ἐστιν.

CAP. XII.

Sabbati religio. Sanatur arida manus. Sanatoris modestia et mansuetudo. Adversariorum peccatum *(in Spiritum Sanctum)* inexpiabile. Typus Jonae. Exempla reginae austri et daemoniaci. Matris fratrumque interpellatio.

L.6, 1ss. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπο-
Mc.2, 23ss. ρεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάβ-

βασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ
δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνα-
σαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν Dt. 23,25
στάχυας καὶ ἐσθίειν.
2. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες
εἶπον αὐτῷ· Ἰδού, οἱ μαθη-
ταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι Ex. 20,10
ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.
3. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ
ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαυΐδ, 1Sam. 21,6.
ὅτε ἐπείνασε καὶ οἱ μετ' αὐ-
τοῦ;
4. πῶς εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶ- L.6,
κον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρ- 4.Mc. 2,26.
τους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, Lev. 24,5
οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, ss.
οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ Ex. 29,33
τοῖς ἱερεῦσι μόνοις;
5. Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νό- Num. 28,9.
μῳ, ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱε-
ρεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον
βεβηλοῦσι καὶ ἀναίτιοί εἰσι;
6. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι τοῦ
ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. 12,41
7. Εἰ δὲ ἐγνώκειτε, τί ἐστιν· 9,13. Hos.
„Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν“, 6,6.
οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς
ἀναιτίους.
8. Κύριος γάρ ἐστι τοῦ σαβ- L.6, 5.Mc.
βάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 2,28.
9. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, L. 6,6s.
ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν Mc.
αὐτῶν. 3,1s.
10. Καὶ ἰδού, ἄνθρωπος
ἦν τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν.
Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέ-
γοντες· Εἰ ἔξεστι τοῖς σαβ- Jo. 9,16.
L. 13,14 βασι θεραπεύειν; ἵνα κατη-
14,3. γορήσωσιν αὐτοῦ.
11. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τίς
ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς
ἕξει πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν
ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν
εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει
αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ;
12. Πόσῳ οὖν διαφέρει ἄν-
θρωπος προβάτου; ὥςτε
ἔξεστι τοῖς σάββασι καλῶς
ποιεῖν.
L. 6,10. 13. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώ-
Mc. πῳ· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου.
3,5. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀπεκατε-
στάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη.
14. Ἐξελθόντες δὲ οἱ Φα-
Mc. 3,6. ρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον
Jo. κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπο-
5,18. al. λέσωσιν.
15. Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνε-
χώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολ-
λοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐ-
τοὺς πάντας,
9,30. 16,20. 16. καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς,
ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποι-
ήσωσιν·
17. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη-
Jes. 42, θὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προ-
1-4. φήτου, λέγοντος·
Act.3, 13.26 18. „Ἰδού, ὁ παῖς μου, ὃν
4,27. ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου,
30. εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου·
Jes. 11,2. θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐ-
61,1. τόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν
ἀπαγγελεῖ.
19. Οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυ-

γάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν
ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν
αὐτοῦ.
20. Κάλαμον συντετριμμέ- 11,29 Es.
νον οὐ κατεάξει καὶ λίνον 34,16
τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν
ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.
21. Καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ
ἔθνη ἐλπιοῦσι.“
22. Τότε προςηνέχθη αὐ- 9,32s. L.
τῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς 11,14
καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτόν, ὥςτε τὸν κωφὸν λα- *
λεῖν καὶ βλέπειν.
23. Καὶ ἐξίσταντο πάντες
οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· Μήτι
οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαυίδ;
24. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκού- 9,34. L.
σαντες εἶπον· Οὗτος οὐκ ἐκ- 11,15
βάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν Mc. 3,22.
τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων.
25. Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς 9,4.
ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐ- L.11, 17s.
τοῖς· Πᾶσα βασιλεία μερι- Mc.8, 24ss.
σθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρη-
μοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ
οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυ-
τῆς οὐ σταθήσεται.
26. Καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τὸν
σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυ-
τὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν στα-
θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;
27. Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζε- L.11, 19s.
βοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλ-
λουσι; Διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν
ἔσονται κριταί.
28. Εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ
ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βα-
σιλεία τοῦ θεοῦ.
L.11, 21s. 29. Ἢ πῶς δύναταί τις εἰς-
Mc. ελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
8,27. Jes. ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ
49,24 διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον
δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.
L. 11,23 30. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ'
Mc. ἐμοῦ ἐστί, καὶ ὁ μὴ συνάγων
9,40. μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.
Mc. 3,28s. 31. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν·
Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφη-
μία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώ-
ποις· ἡ δὲ τοῦ πνεύματος
βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται
τοῖς ἀνθρώποις.
L. 12,10 32. Καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον
Ebr. κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
6,4ss. 10,26 που, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς
2Pt. δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύμα-
2,20s. 1Jo. τος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσε-
5,16. ται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ
αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.
7,17. L. 33. Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον
6,43s. καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ
καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δέν-
δρον σαπρὸν καὶ τὸν καρ-
πὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ
τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώ-
σκεται.
3,7. 34. Γεννήματα ἐχιδνῶν,
πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν
πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ
περισσεύματος τῆς καρδίας
τὸ στόμα λαλεῖ.

35. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος L. 6,45.
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκ- *
βάλλει τὰ ἀγαθά, καὶ ὁ πο-
νηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πο-
νηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει 15,19
πονηρά.
36. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν
ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσω-
σιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώ- Eph.
σουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν 4,29.
ἡμέρᾳ κρίσεως.
37. Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου
δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λό- [Job.
γων σου καταδικασθήσῃ. 15,6
38. Τότε ἀπεκρίθησαν αὐ-
τῷ τινὲς τῶν γραμματέων καὶ
Φαρισαίων, λέγοντες· Διδά- 16,1.
σκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ ση-
μεῖον ἰδεῖν.
39. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 16,4.
αὐτοῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ L.11, 29s.
μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ·
καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται
αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ
τοῦ προφήτου.
40. Ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν Jon.
τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς 2,1.
ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕ-
τως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς
τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύ-
κτας.
41. Ἄνδρες Νινευῖται ἀνα- L.
στήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ 11,32
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατα-
κρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετε- Jon.
νόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· 3,5.
καὶ ἰδού, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

L. 11,31 42. Βασίλισσα Νότου ἐγερ-
θήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κα-
1Rg. 10,1. τακρινεῖ αὐτήν, ὅτι ἦλθεν ἐκ
τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦ-
σαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος·
καὶ ἰδού, πλεῖον Σολομῶνος
ὧδε.
L.11. 24ss. 43. Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον
πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου, διέρχεται δι' ἀνύ-
δρων τόπων, ζητοῦν ἀνά-
παυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει.
44. Τότε λέγει· Ἐπιστρέψω
εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξ-
ῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει
σχολάζοντα, σεσαρωμένον
καὶ κεκοσμημένον.
45. Τότε πορεύεται, καὶ
παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ
ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονη-
ρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰςελ-
θόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γί-
2Pt. 2,20. νεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώ-
που ἐκείνου χείρονα τῶν
πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ
τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.
Mc.3, 31ss. 46. Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦν-
L.8, τος τοῖς ὄχλοις, ἰδού, ἡ μή-
19ss. τηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
εἱστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες
αὐτῷ λαλῆσαι.
47. Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Ἰδού,
13,55 ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί
σου ἔξω ἑστήκασι, ζητοῦντές
σοι λαλῆσαι.
48. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε
τῷ λέγοντι αὐτῷ· Τίς ἐστιν

ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν
οἱ ἀδελφοί μου;
49. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐ-
τοῦ εἶπεν· Ἰδού, ἡ μήτηρ
μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.
50. Ὅςτις γὰρ ἂν ποιήσῃ 7,21.
τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου Jo. 6,40.
τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου R.
ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μή- 12,2.
τηρ ἐστίν. L.11, 27s.

Cap. XIII.

Parabolicae institutionis causae et exempla. Parabolae de vario agro, adulterato semine, grano sinapis, fermento, thesauro, margarita, verriculo. Propheta domi contemtus.

Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Mc.
ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς 4,1ss.
οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν
θάλασσαν.
2. Καὶ συνήχθησαν πρὸς L.
αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥςτε 8,4ss.
αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα
καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει.
3. Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς
πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέ-
γων· Ἰδού, ἐξῆλθεν ὁ σπεί-
ρων τοῦ σπείρειν.
4. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐ- v.19
τόν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ss.
ὁδόν· καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ
καὶ κατέφαγεν αὐτά.
5. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ
πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν
πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέ-
τειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος
γῆς,
6. ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος
ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ
ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.
7. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς
ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ
ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν
αὐτά.
8. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν
γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου
καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ
ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.
v.43. 9. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
11,15 ἀκουέτω.
L. 10. Καὶ προςελθόντες οἱ
8,9s. Mc.4, μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ· Διατί
10s. ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐ-
τοῖς;
11. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
20.23 αὐτοῖς· Ὅτι ὑμῖν δέδοται
Jo.6, γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βα-
65.44 37. σιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκεί-
νοις δὲ οὐ δέδοται.
25,29 L. 12. Ὅςτις γὰρ ἔχει, δοθήσε-
8,18. ται αὐτῷ καὶ περισσευθή-
σεται· ὅςτις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ
ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
13. Διὰ τοῦτο ἐν παραβο-
L. 8,10. λαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέ-
Mc. ποντες οὐ βλέπουσι καὶ
4,12. ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν,
οὐδὲ συνιοῦσι.
14. Καὶ ἀναπληροῦται αὐ-
Jes. 6,9s. τοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου,
Jo. ἡ λέγουσα· „Ἀκοῇ ἀκούσετε,
12,40 καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέ-

πουτες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ Act. 28,26
ἴδητε. [R.
15. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρ- 11,8
δία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ
τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι
τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς
ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρ-
δίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι,
καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.“
16. Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ L.10,
ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι, καὶ 23s.
τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούουσιν.
17. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν,
ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δί- 1Pt.
καιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ 1,10.
βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ 12.
ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ
ἤκουσαν.
18. Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν
παραβολὴν τοῦ σπείροντος.
19. Παντὸς ἀκούοντος τὸν Mc.4,
λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ 18ss.
συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονη- L.
ρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρ- 8,11 ss.
μένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν
σπαρείς.
20. Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη
σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς με-
τὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· Jes.
21. οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυ- 58,2
τῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι·
γενομένης δὲ θλίψεως ἢ δι-
ωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς
σκανδαλίζεται.

22. Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας
σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα
τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ
πλούτου συμπνίγει τὸν λό-
γον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.
23. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν
Mc. 4,29. καλὴν σπαρείς, οὗτός ἐστιν
L. ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συν-
8,15. ιών· ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ
ποιεῖ ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξή-
κοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.
24. Ἄλλην παραβολὴν
παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων·
Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπεί-
ροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ
ἀγρῷ αὐτοῦ.
25. Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν
τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐ-
τοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε
ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου,
καὶ ἀπῆλθεν.
26. Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ
χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε,
τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.
27. Προσελθόντες δὲ οἱ
δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου,
εἶπον αὐτῷ· Κύριε, οὐχὶ
καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν
τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει
ζιζάνια;
28. Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς·
Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο
ἐποίησεν. Οἱ δὲ δοῦλοι εἶ-
πον αὐτῷ· Θέλεις οὖν ἀπ-
ελθόντες συλλέξωμεν αὐτά;
29. Ὁ δὲ ἔφη· Οὔ, μήποτε

συλλέγοντες τὰ ζιζάνια,
ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν
σῖτον.
30. Ἄφετε συναυξάνεσθαι
ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερι-
σμοῦ· καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θε-
ρισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς·
Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζά-
νια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέ-
σμας, πρὸς τὸ κατακαῦσαι
αὐτά· τὸν δὲ σῖτον συναγά-
γετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.
31. Ἄλλην παραβολὴν Mc. 4,31s.
παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων· L. 13,19
Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν
λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν
ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ·
32. ὃ μικρότερον μέν ἐστι
πάντων τῶν σπερμάτων,
ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν
λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται
δένδρον, ὥςτε ἐλθεῖν τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κα-
τασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις
αὐτοῦ.
33. Ἄλλην παραβολὴν ἐλά- L.13, 20s.
λησεν αὐτοῖς· Ὁμοία ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύ-
μῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέ-
κρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα
τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
34. Ταῦτα πάντα ἐλάλη- Mc. 4,33s.
σεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς
τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς πα-
ραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς·
35. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη-
θὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέ- Ps. 78,2.
γοντος· „Ἀνοίξω ἐν παρα-
βολαῖς τὸ στόμα μου· ἐρεύ-
ξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ κα-
* ταβολῆς κόσμου.“
36. Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχ-
λους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ
Ἰησοῦς. Καὶ προςῆλθον αὐ-
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγον-
* τες· Φράσον ἡμῖν τὴν πα-
ραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ
ἀγροῦ.
37. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν
26,64 σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου·
38. ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κό-
1Cor. 3,9. σμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα,
οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασι-
1Jo. 3,8. λείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ
υἱοὶ τοῦ πονηροῦ·
39. ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας
αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ
θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰ-
ῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ
ἄγγελοί εἰσιν.
40. Ὥσπερ οὖν συλλέγεται
τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ καίεται,
οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ
τοῦ αἰῶνος.
24,31 25,32 41. Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους
αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ
τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα
τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποι-
οῦντας τὴν ἀνομίαν,
42. καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς
εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός·

βασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ
δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνα-
σαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν Dt. 23,25
στάχυας καὶ ἐσθίειν.
2. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες
εἶπον αὐτῷ· Ἰδού, οἱ μαθη-
ταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι Ex. 20,10
ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.
3. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ
ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαυΐδ, 1Sam. 21,6.
ὅτε ἐπείνασε καὶ οἱ μετ᾽ αὐ-
τοῦ;
4. πῶς εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶ- L.6, 4.Mc.
κον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρ- 2,26.
τους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, Lev.
οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, 24,5 ss.
οὐδὲ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ, εἰ μὴ Ex. 29,33
τοῖς ἱερεῦσι μόνοις;
5. Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νό- Num. 28,9.
μῳ, ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱε-
ρεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον
βεβηλοῦσι καὶ ἀναίτιοί εἰσι;
6. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι τοῦ
ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. 12,41
7. Εἰ δὲ ἐγνώκειτε, τί ἐστιν· 9,13. Hos.
„Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν“, 6,6.
οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς
ἀναιτίους.
8. Κύριος γάρ ἐστι τοῦ σαβ- L.6, 5.Mc.
βάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 2,28.
9. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, L. 6,6s.
ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν Mc.
αὐτῶν. 3,1s.
10. Καὶ ἰδού, ἄνθρωπος
ἦν τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν.
Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέ-
γοντες· Εἰ ἔξεστι τοῖς σαβ- Jo. 9,16.
L. 13,14 βασι θεραπεύειν; ἵνα κατη-
14,3. γορήσωσιν αὐτοῦ.
11. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τίς
ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς
ἕξει πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν
ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν
εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει
αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ;
12. Πόσῳ οὖν διαφέρει ἄν-
θρωπος προβάτου; ὥςτε
ἔξεστι τοῖς σάββασι καλῶς
ποιεῖν.
L. 6,10. 13. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώ-
Mc. πῳ· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου.
3,5. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀπεκατε-
στάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη.
14. Ἐξελθόντες δὲ οἱ Φα-
Mc. 3,6. ρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον
Jo. κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπο-
5,18. al. λέσωσιν.
15. Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνε-
χώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολ-
λοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐ-
τοὺς πάντας,
9,30. 16,20. 16. καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς,
ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποι-
ήσωσιν·
17. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη-
Jes. 42, θὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προ-
1-4. φήτου, λέγοντος·
Act.3, 13.26. 18. „Ἰδού, ὁ παῖς μου, ὃν
4,27. ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου,
30. εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου·
Jes. θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ᾽ αὐ-
11,2. 61,1. τόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν
ἀπαγγελεῖ.
19. Οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυ-

γάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν
ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν
αὐτοῦ.
20. Κάλαμον συντετριμμέ- 11,29 Ks.
νον οὐ κατεάξει καὶ λίνον 34,16
τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν
ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.
21. Καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ
ἔθνη ἐλπιοῦσιν."
22. Τότε προςηνέχθη αὐ- 9,32s. L.
τῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς 11,14
καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτόν, ὥςτε τὸν κωφὸν λα- *
λεῖν καὶ βλέπειν.
23. Καὶ ἐξίσταντο πάντες
οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· Μήτι
οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαυΐδ;
24. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκού- 9,34. L.
σαντες εἶπον· Οὗτος οὐκ ἐκ- 11,15
βάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν Mc. 3,22.
τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων.
25. Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς 9,4. L.11,
ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐ- 17s.
τοῖς· Πᾶσα βασιλεία μερι- Mc.3, 24ss.
σθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρη-
μοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ
οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυ-
τῆς οὐ σταθήσεται.
26. Καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τὸν
σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυ-
τὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν στα-
θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;
27. Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζε- L.11, 19s.
βοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλ-
λουσι; Διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν
ἔσονται κριταί.

28. Εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ
ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βα-
σιλεία τοῦ θεοῦ.
L.11, 21s. 29. Ἢ πῶς δύναταί τις εἰς-
Mc. ἐλθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
3,27. ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ
Jes. 49,24 διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον
δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.
L. 11,23 30. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ'
Mc. ἐμοῦ ἐστί, καὶ ὁ μὴ συνάγων
9,40. μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.
Mc. 3,28s. 31. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν·
Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφη-
μία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώ-
ποις· ἡ δὲ τοῦ πνεύματος
βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται
τοῖς ἀνθρώποις.
L. 12,10 32. Καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον
Ebr. κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
6,4ss. 10,26 που, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς
2Pt. δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύμα-
2,20s. 1Jo. τος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσε-
5,16. ται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ
αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.
7,17. 33. Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον
L. 6,43s. καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ
καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δέν-
δρον σαπρὸν καὶ τὸν καρ-
πὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ
τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώ-
σκεται.
3,7. 34. Γεννήματα ἐχιδνῶν,
πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν
πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ
περισσεύματος τῆς καρδίας
τὸ στόμα λαλεῖ.

35. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος L. 6,45.
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκ- *
βάλλει τὰ ἀγαθά, καὶ ὁ πο-
νηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πο-
νηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει 15,19
πονηρά.
36. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν
ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσω-
σιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώ- Eph. 4,29.
σουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν
ἡμέρᾳ κρίσεως.
37. Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου
δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λό- [Job. 15,6
γων σου καταδικασθήσῃ.
38. Τότε ἀπεκρίθησαν αὐ-
τῷ τινὲς τῶν γραμματέων καὶ
Φαρισαίων, λέγοντες· Διδά- 16,1.
σκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ ση-
μεῖον ἰδεῖν.
39. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 16,4. L.11,
αὐτοῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ 29s.
μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ·
καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται
αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ
τοῦ προφήτου.
40. Ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν Jon. 2,1.
τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς
ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕ-
τως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς
τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύ-
κτας.
41. Ἄνδρες Νινευῖται ἀνα- L. 11,32
στήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατα-
κρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετε- Jon. 3,5.
νόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ·
καὶ ἰδού, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

L. 11,31 42. Βασίλισσα Νότου ἐγερ-
θήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κα-
1Rg. 10,1. τακρινεῖ αὐτήν, ὅτι ἦλθεν ἐκ
τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦ-
σαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος·
καὶ ἰδού, πλεῖον Σολομῶνος
ὧδε.
L.11. 24ss. 43. Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον
πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου, διέρχεται δι' ἀνύ-
δρων τόπων, ζητοῦν ἀνά-
παυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει.
44. Τότε λέγει· Ἐπιστρέψω
εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξ-
ῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει
σχολάζοντα, σεσαρωμένον
καὶ κεκοσμημένον.
45. Τότε πορεύεται, καὶ
παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ
ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονη-
ρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελ-
θόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γί-
2Pt. 2,20. νεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώ-
που ἐκείνου χείρονα τῶν
πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ
τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.
Mc.3, 31ss. 46. Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦν-
L.8, 19ss. τος τοῖς ὄχλοις, ἰδού, ἡ μή-
τηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
εἱστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες
αὐτῷ λαλῆσαι.
47. Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Ἰδού,
13,55 ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί
σου ἔξω ἑστήκασι, ζητοῦντές
σοι λαλῆσαι.
48. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε
τῷ λέγοντι αὐτῷ· Τίς ἐστιν

ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν
οἱ ἀδελφοί μου;
49. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐ-
τοῦ εἶπεν· Ἰδού, ἡ μήτηρ
μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.
50. Ὅςτις γὰρ ἂν ποιήσῃ 7,21.
τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου Jo. 6,40.
τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου R. 12,2.
ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μή- L. 11,
τηρ ἐστίν. 27s.

CAP. XIII.

Parabolicae institutionis causae et exempla. Parabolae de vario agro, adulterato semine, grano sinapis, fermento, thesauro, margarita, verriculo. Propheta domi contemtus.

Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Mc. 4,1ss.
ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς
οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν
θάλασσαν.
2. Καὶ συνήχθησαν πρὸς L. 8,4ss.
αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥςτε
αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα
καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει.
3. Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς
πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέ-
γων· Ἰδού, ἐξῆλθεν ὁ σπεί-
ρων τοῦ σπείρειν.
4. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐ- v.19 ss.
τόν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν
ὁδόν· καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ
καὶ κατέφαγεν αὐτά.
5. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ
πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν
πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέ-
τειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος
γῆς,
6. ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος
ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ
ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.
7. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς
ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ
ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν
αὐτά.
8. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν
γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου
καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ
ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.
v.43. 11,15 9. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.
L. 8,9s. 10. Καὶ προςελθόντες οἱ
Mc.4, μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ· Διατί
10s. ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐ-
τοῖς;
11. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
20.23 αὐτοῖς· Ὅτι ὑμῖν δέδοται
Jo.6, 65.44 γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βα-
37. σιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκεί-
νοις δὲ οὐ δέδοται.
25,29 L. 12. Ὅςτις γὰρ ἔχει, δοθήσε-
8,18. ται αὐτῷ καὶ περισσευθή-
σεται· ὅςτις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ
ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
13. Διὰ τοῦτο ἐν παραβο-
L. 8,10. λαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέ-
Mc. 4,12. ποντες οὐ βλέπουσι καὶ
ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν,
οὐδὲ συνιοῦσι.
14. Καὶ ἀναπληροῦται αὐ-
Jes. 6,9s. τοῖς ἡ προφητεία Ἠσαΐου,
Jo. ἡ λέγουσα· „Ἀκοῇ ἀκούσετε,
12,40 καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέ-

ποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ Act. 28,26
ἴδητε. [R.
15. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρ- 11,8
δία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ
τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι
τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς
ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρ-
δίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι,
καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.“
16. Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ L.10,23s.
ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι, καὶ
τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούουσιν.
17. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν,
ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δί- 1Pt.
καιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ 1,10.12.
βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ
ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ
ἤκουσαν.
18. Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν
παραβολὴν τοῦ σπείροντος.
19. Παντὸς ἀκούοντος τὸν Mc.4,18ss.
λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ L.
συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονη- 8,11ss.
ρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρ-
μένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν
σπαρείς.
20. Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη
σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς με-
τὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· Jes. 58,2
21. οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυ-
τῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι·
γενομένης δὲ θλίψεως ἢ δι-
ωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς
σκανδαλίζεται.
22. Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας
σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα
τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ
πλούτου συμπνίγει τὸν λό-
γον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.
23. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν
Mc. 4,20. καλὴν σπαρείς, οὗτός ἐστιν
L. ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συν-
8,15. ιῶν· ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ
ποιεῖ ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξή-
κοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.
24. Ἄλλην παραβολὴν
παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων·
Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπεί-
ροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ
ἀγρῷ αὐτοῦ.
25. Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν
τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐ-
τοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε
ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου,
καὶ ἀπῆλθεν.
26. Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ
χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε,
τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.
27. Προσελθόντες δὲ οἱ
δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου,
εἶπον αὐτῷ· Κύριε, οὐχὶ
καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν
τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει
ζιζάνια;
28. Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς·
Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο
ἐποίησεν. Οἱ δὲ δοῦλοι εἶ-
πον αὐτῷ· Θέλεις οὖν ἀπ-
ελθόντες συλλέξωμεν αὐτά;
29. Ὁ δὲ ἔφη· Οὔ, μήποτε

συλλέγοντες τὰ ζιζάνια,
ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν
σῖτον.
30. Ἄφετε συναυξάνεσθαι
ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερι-
σμοῦ· καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θε-
ρισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς·
Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζά-
νια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέ-
σμας, πρὸς τὸ κατακαῦσαι
αὐτά· τὸν δὲ σῖτον συναγά-
γετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.
31. Ἄλλην παραβολὴν Mc. 4,31s.
παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων· L. 13,19
Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν
λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν
ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ·
32. ὃ μικρότερον μέν ἐστι
πάντων τῶν σπερμάτων,
ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν
λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται
δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κα-
τασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις
αὐτοῦ.
33. Ἄλλην παραβολὴν ἐλά- L. 13, 20s.
λησεν αὐτοῖς· Ὁμοία ἐστὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύ-
μῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέ-
κρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα
τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
34. Ταῦτα πάντα ἐλάλη- Mc. 4,33s.
σεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς
τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς πα-
ραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς·
35. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη-
θὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέ- Ps. 78,2.
γοντος· „Ἀνοίξω ἐν παρα-
βολαῖς τὸ στόμα μου· ἐρεύ-
ξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ κα-
* ταβολῆς κόσμου.“
36. Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχ-
λους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ
Ἰησοῦς. Καὶ προςῆλθον αὐ-
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγον-
* τες· Φράσον ἡμῖν τὴν πα-
ραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ
ἀγροῦ.
37. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν
26,64 σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου·
38. ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κό-
1Cor. 3,9. σμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα,
οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασι-
1Jo. 3,8. λείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ
υἱοὶ τοῦ πονηροῦ·
39. ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας
αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ
θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰ-
ῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ
ἄγγελοί εἰσιν.
40. Ὥςπερ οὖν συλλέγεται
τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ καίεται,
οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ
τοῦ αἰῶνος.
24,31 25,32 41. Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους
αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ
τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα
τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποι-
οῦντας τὴν ἀνομίαν,
42. καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς
εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός·

τοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν
ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς
φαγεῖν.
17. Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ·
Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε
ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.
18. Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι
αὐτοὺς ὧδε.
19. Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχ- 15,35 ss.
λους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς
χόρτους, λαβὼν τοὺς πέντε *
ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας,
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν
εὐλόγησε· καὶ κλάσας ἔδωκε
τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους,
οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.
20. Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ
ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν τὸ
περισσεῦον τῶν κλασμάτων,
δώδεκα κοφίνους πλήρεις.
21. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν
ἄνδρες ὡςεὶ πεντακιςχίλιοι,
χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.
22. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν Mc.6, 45ss.
τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς Jo.6,
τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐ- 14ss.
τὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ
ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.
23. Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχ-
λους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' [L. 6,12
ἰδίαν προςεύξασθαι. Ὀψίας
δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ.
24. Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον *
τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζό-
μενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν
γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.
25. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς
νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐ-

* τούς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς
θαλάσσης.
26. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ
* μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν
περιπατοῦντα ἐταράχθη-
L. 24,37 σαν, λέγοντες· Ὅτι φάντα-
σμά ἐστι, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου
ἔκραξαν.
Mc. 6,50. 27. Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐ-
Jo. τοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Θαρ-
6,20. σεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.
28. Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ
Πέτρος εἶπε· Κύριε, εἰ σὺ
εἶ, κέλευσόν με ἐλθεῖν πρός
σε ἐπὶ τὰ ὕδατα.
29. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ
καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ
Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ
τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν
Ἰησοῦν.
30. Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον
ἰσχυρὸν ἐφοβήθη, καὶ ἀρ-
ξάμενος καταποντίζεσθαι
ἔκραξε, λέγων· Κύριε, σῶ-
σόν με.
31. Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς
ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβε-
6,30. το αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ·
Jac. 1,6. Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;
32. Καὶ ἀναβάντων αὐτῶν
εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ
ἄνεμος.
33. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλ-
Mc. 6,51. θόντες προςεκύνησαν αὐτῷ,
Jo. λέγοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ
6,21. υἱὸς εἶ.
Mc.6, 53ss. 34. Καὶ διαπεράσαντες ἦλ-
θον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.

35. Καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν
οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου,
ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν πε-
ρίχωρον ἐκείνην, καὶ προς-
ήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς
κακῶς ἔχοντας,
36. καὶ παρεκάλουν αὐτόν,
ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρα-
σπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 23,5.
καὶ ὅσοι ἥψαντο, διεσώθη- [9,21
σαν. L. 6,19

CAP. XV.

De manuum lotione traditionisque abusu veraque ciborum contaminatione. Sanantur mulieris Cananaeae filia aliique aegroti. Satiantur quatuor millia.

Τότε προςέρχονται τῷ Mc. 7,1.
Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,
λέγοντες·
2. Διατί οἱ μαθηταί σου Mc. 7,5.
παραβαίνουσι τὴν παράδο-
σιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ
γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας
αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν.
3. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν Mc. 7,9ss.
αὐτοῖς· Διατί καὶ ὑμεῖς πα-
ραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ
θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν
ὑμῶν;
4. Ὁ γὰρ θεὸς εἶπε· „Τίμα *
τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα·“ Ex. 20,12
καί· „Ὁ κακολογῶν πατέρα 21,17
ἢ μητέρα θανάτῳ τελευ-
τάτω.“
5. Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ὃς ἂν εἴ-
πῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· Δῶ-
ρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς·
* καὶ οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα
Prov. 28,24 αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ.
* 6. Καὶ ἠκυρώσατε τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παρά-
δοσιν ὑμῶν.
Mc. 7,6s. 7. Ὑποκριταί, καλῶς προ-
εφήτευσε περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας,
λέγων·
* 8. „Ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χεί-
Jes. 29,13 λεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐ-
τῶν πόῤῥω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ·
9. μάτην δὲ σέβονταί με,
διδάσκοντες διδασκαλίας ἐν-
τάλματα ἀνθρώπων.“
Mc. 7,14s. 10. Καὶ προςκαλεσάμενος
τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀκούετε καὶ συνίετε.
R. 14,14 11. Οὐ τὸ εἰςερχόμενον εἰς
Tit. τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρω-
1,15. πον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον
ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοι-
νοῖ τὸν ἄνθρωπον.
12. Τότε προςελθόντες οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐ-
τῷ· Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι
ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκαν-
δαλίσθησαν;
13. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε·
Act. 5,38. Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύ-
τευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐρά-
νιος, ἐκριζωθήσεται.
23,16 14. Ἄφετε αὐτούς· ὁδηγοί
L. 6,39. εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς
R. 2,19. δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφό-
τεροι εἰς βόθυνον πεσοῦν-
ται.
Mc. 7,17ss. 15. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος

εἶπεν αὐτῷ· Φράσον ἡμῖν
τὴν παραβολὴν ταύτην.
16. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἀκμὴν καὶ
ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; 16,9.
17. Οὐ νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ *
εἰςπορευόμενον εἰς τὸ στό-
μα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ
καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλε-
ται;
18. Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ
τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας
ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον.
19. Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας Jac. 1,14s.
ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πο- R.7,
νηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορ- 14ss. Gal.
νεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυ- 5,17. Gen.
ρίαι, βλασφημίαι. 6,5.
20. Ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦν-
τα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ
ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν οὐ
κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
21. Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Mc.7, 24ss.
Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ
μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος.
22. Καὶ ἰδού, γυνὴ Χανα-
ναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων
ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν αὐ-
τῷ, λέγουσα· Ἐλέησόν με, 20,30
κύριε, υἱὲ Δαυΐδ· ἡ θυγάτηρ
μου κακῶς δαιμονίζεται.
23. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐ-
τῇ λόγον. Καὶ προςελθόν-
τες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώ-
των αὐτόν, λέγοντες· Ἀπό-
λυσον αὐτήν, ὅτι κράζει
ὄπισθεν ἡμῶν.
24. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·
9,36. 10,6. Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ
πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴ-
κου Ἰσραήλ.
25. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προς-
εκύνει αὐτῷ, λέγουσα· Κύ-
ριε, βοήθει μοι.
26. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·
Οὐκ ἔστι καλόν, λαβεῖν τὸν
ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν
τοῖς κυναρίοις.
27. Ἡ δὲ εἶπε· Ναί, κύριε·
καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει
ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόν-
των ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν
κυρίων αὐτῶν.
28. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτῇ· Ὦ γύναι,
8,10. 13. μεγάλη σου ἡ πίστις· γενη-
θήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ
ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ
τῆς ὥρας ἐκείνης.
Mc. 7,31. 29. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν
ὁ Ἰησοῦς ἦλθε παρὰ τὴν
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας·
καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκά-
θητο ἐκεῖ.
30. Καὶ προςῆλθον αὐτῷ
ὄχλοι πολλοί, ἔχοντες μεθ᾽
ἑαυτῶν χωλούς, τυφλούς, κω-
φούς, κυλλοὺς καὶ ἑτέρους
πολλούς, καὶ ἔῤῥιψαν αὐτοὺς
παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ
11,5. cet. ἐθεράπευσεν αὐτούς,
31. ὥςτε τοὺς ὄχλους θαυ-
μάσαι, βλέποντας κωφοὺς
λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς,
χωλοὺς περιπατοῦντας καὶ

τυφλοὺς βλέποντας· καὶ
ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραήλ.
32. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκα- Mc. 8,1ss.
λεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐ-
τοῦ εἶπε· Σπλαγχνίζομαι
ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέ-
ραι τρεῖς προσμένουσί μοι, *
καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ
ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ 14,15
θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν cet.
τῇ ὁδῷ.
33. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν
ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦ-
τοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον
τοσοῦτον;
34. Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Πόσους ἄρτους ἔχετε;
Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτά, καὶ ὀλί-
γα ἰχθύδια.
35. Καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις *
ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν.
36. Καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ
ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐ-
χαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκε *
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ
μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ.
37. Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ
ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ
περισσεῦον τῶν κλασμάτων,
ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις.
38. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν
τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς
γυναικῶν καὶ παιδίων.
39. Καὶ ἀπολύσας τοὺς
ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ πλοῖον,
καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγ-
δαλά.

CAP. XVI.

Signa temporum. Fermentum Pharisaeorum. Varia de Jesu judicia. Petri claves et malum consilium. Sectatorum verae vitae adeptio.

Mc. 8, 11s. Καὶ προσελθόντες οἱ Φα-
ρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι,
πειράζοντες ἐπηρώτησαν
αὐτόν, σημεῖον ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς.
2. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
L. 12, 54ss. αὐτοῖς· Ὀψίας γενομένης
λέγετε· Εὐδία, πυῤῥάζει
γὰρ ὁ οὐρανός·
3. καὶ πρωΐ· Σήμερον χει-
μών, πυῤῥάζει γὰρ στυγνά-
* ζων ὁ οὐρανός. Ὑποκριταί,
τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρα-
νοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ
11,4. cll. 1. δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ
δύνασθε;
12,39 cet. 4. Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοι-
χαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ
σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ,
εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ
Mc. 8, 13ss. προφήτου. Καὶ καταλιπὼν
αὐτοὺς ἀπῆλθε.
5. Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθη-
ταὶ εἰς τὸ πέραν, ἐπελάθον-
το ἄρτους λαβεῖν.
6. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
L. 12,1. τοῖς· Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε
Gal. 5,9. ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρι-
1 Cor. 5,6. σαίων καὶ Σαδδουκαίων.
7. Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν
ἑαυτοῖς, λέγοντες· Ὅτι ἄρ-
τους οὐκ ἐλάβομεν.
8. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·

Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς,
ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ 6,30.
ἐλάβετε; al.
9. Οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνη-
μονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους 14,19
τῶν πενταχισχιλίων, καὶ πό- ss.
σους κοφίνους ἐλάβετε,
10. οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους 15,36
τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πό- ss.
σας σπυρίδας ἐλάβετε;
11. Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ Mc.
περὶ ἄρτων εἶπον ὑμῖν προσ- 8,21. *
έχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φα-
ρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;
12. Τότε συνῆκαν, ὅτι οὐκ
εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύ-
μης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ
τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων
καὶ Σαδδουκαίων.
13. Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς Mc. 8,27s.
τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φι- L.
λίππου ἠρώτα τοὺς μαθη- 9,18s.
τὰς αὐτοῦ, λέγων· Τίνα λέ- *
γουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 26,64
14. Οἱ δὲ εἶπον· Οἱ μὲν Ἰω- 14,2.
άννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι 17,10
δὲ Ἡλίαν, ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν 2Mcc. 2,4ss.
ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. 15,14
15. Λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ
τίνα με λέγετε εἶναι;
16. Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Mc. 8,29.
Πέτρος εἶπε· Σὺ εἶ ὁ Χρι- L.
στός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ 9,20. Jo.
ζῶντος. 6,69.
17. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη- 1,50.
σοῦς εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος
εἶ, Σίμων βὰρ Ἰωνᾶ· ὅτι

Gal. 1,16. σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκά-
1Cor. λυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου
2,10. 1,18. ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
22ss. 18. Κἀγὼ δέ σοι λέγω, ὅτι
Jo. σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ
1,43. τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου
τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι
ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐ-
τῆς.
Jes. 22,22 19. Καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς
τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν·
18,18 καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς,
Jo. 20,23 ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ
τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
Mc. 8,30s. 20. Τότε διεστείλατο τοῖς
L. μαθηταῖς, ἵνα μηδενὶ εἴπω-
9,21. σιν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χρι-
στός.
17,22 20,18 21. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰη-
ll.pp. σοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς
L. 9,22. αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελ-
Jo. θεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ
10,18 πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων
καὶ γραμματέων, καὶ ἀπο-
κτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.
Mc. 8,32s. 22. Καὶ προσλαβόμενος
αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπι-
τιμᾶν αὐτῷ, λέγων· Ἵλεώς
σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι
τοῦτο.
2Sm. 23. Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ
19,23 Πέτρῳ· Ὕπαγε ὀπίσω μου,
Jo. 6,70. σατανᾶ· σκάνδαλον εἶ ἐμοῦ,

ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, v.17.
ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
24. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς Mc.
μαθηταῖς αὐτοῦ· Εἴ τις θέ- 8,34s. L.
λει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρ- 9,23s.
νησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκο- 10,38s.
λουθείτω μοι.
25. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέ- L. 17,33
σει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέ- Jo.
σῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν 11,25
ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.
26. Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄν- Mc. 8,36s.
θρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον L.
ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν 9,25.
αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει Ps. 48,9.
ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς
ψυχῆς αὐτοῦ;
27. Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ
δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ με-
τὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ 25,31 ss. R.
τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ 2,6.
τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. Jo. 5,29.
28. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσί
τινες τῶν ὧδε ἑστώτων, οἵτι- Mc. 9,1.
νες οὐ μὴ γεύσωνται θανά- L. 9,27.
του, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον
ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

CAP. XVII.

Transfiguratio in monte. Joannes alter Elias. Sanatio lunatici Apostolorumque diffidentia. Tributum ex pisce.

Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ πα-
ραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν
26,37 seq. Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐ-
Mc. 9,2s. L. τοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς
9,28s. εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.
2Pt. 1,16 ss. 2. Καὶ μετεμορφώθη ἔμ-
προσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε
Ex. 34,29 τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ
28,3. ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ
ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.
Mc. 9,4. 3. Καὶ ἰδού, ὤφθησαν αὐ-
L. τοῖς Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας μετ'
9,30. αὐτοῦ συλλαλοῦντες.
L. 9,33. 4. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος
Mc. εἶπε τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, κα-
9,5. λόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ
* θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς
σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋ-
σῇ μίαν καὶ μίαν Ἡλίᾳ.
Mc. 9,7. 5. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος,
L. ἰδού, νεφέλη φωτεινὴ ἐπε-
9,34s. σκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδού,
φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγου-
3,17. σα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου
ll.pp. 2Pt. ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα·
1,17. αὐτοῦ ἀκούετε.
6. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μα-
θηταὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον
αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν
σφόδρα.
7. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰη-
σοῦς ἥψατο αὐτῶν καὶ εἶ-
πεν· Ἐγέρθητε καὶ μὴ φο-
βεῖσθε.
Mc. 9,8. 8. Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀ-
L. φθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶ-
9,36. δον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.
Mc. 9,9. 9. Καὶ καταβαινόντων αὐ-
τῶν ἐκ τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο

αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα, 16,20
ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. *
10. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐ- Mc.9,
τὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέ- 11ss.
γοντες· Τί οὖν οἱ γραμμα- 16,14
τεῖς λέγουσιν, ὅτι Ἠλίαν δεῖ 11,14 Jo.
ἐλθεῖν πρῶτον; 1,21.
11. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Mal. 3,1.
Ἠλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον, 23. 2Rg.
καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· 2,11.
12. λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Ἠλίας
ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν 14,10 Jo.
αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐ- 5,35.
τῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει 16,21
πάσχειν ὑπ' αὐτῶν.
13. Τότε συνῆκαν οἱ μαθη-
ταί, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ 11,10
βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς. 14.
14. Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν Mc.9,
πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν 14ss. L.9,
αὐτῷ ἄνθρωπος, γονυπετῶν 37ss.
αὐτὸν
15. καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέ-
ησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σελη-
νιάζεται καὶ κακῶς πάσχει·
πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ
πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ
ὕδωρ·
16. καὶ προσήνεγκα αὐτὸν
τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ
ἠδυνήθησαν αὐτὸν θερα-
πεῦσαι. Mc.
17. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰη- 9,19. L.
σοῦς εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπι- 9,41.

Ph. 2,15. στος καὶ διεστραμμένη, ἕως
πότε μεθ' ὑμῶν ἔσομαι; ἕως
πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρε-
τέ μοι αὐτὸν ὧδε.
L. 9,42. 18. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ
Mc. ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ'
9,25s. αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ
ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ
τῆς ὥρας ἐκείνης.
Mc. 9,28. 19. Τότε προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ'
ἰδίαν εἶπον· Διατί ἡμεῖς οὐκ
ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;
20. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
* τοῖς· Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν.
21,21 13,31 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν
L. 17,6. ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σι-
νάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τού-
1Cor. 13,2. τῳ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν
ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ
οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.
Mc. 9,29. 21. Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ
* ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προς-
ευχῇ καὶ νηστείᾳ.
16,21 cet. 22. Ἀναστρεφομένων δὲ
Mc. αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν
9,30s. L. αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ
9,44. υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώ-
πων,
23. καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐ-
τόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπή-
θησαν σφόδρα.
24. Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς
* Καπερναούμ, προσῆλθον οἱ
Ex. 30,13 τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες
τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπον· Ὁ δι-

δάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ
δίδραχμα;
25. Λέγει· Ναί. Καὶ ὅτε
εἰςῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προ-
έφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέ-
γων· Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων
λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνσον;
ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ
τῶν ἀλλοτρίων;
26. Λέγει αὐτῷ· Ἀπὸ τῶν *
ἀλλοτρίων. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν
οἱ υἱοί.
27. Ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσω- 3,15. L.
μεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς 23,2.
θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον,
καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον
ἰχθὺν ἆρον, καὶ ἀνοίξας τὸ
στόμα αὐτοῦ εὑρήσεις στα-
τῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς
αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

CAP. XVIII.

Cavenda ambitio et offensio. Parabola de ove perdita. Placabilitatis commendatio. Jus ligandi et solvendi. Quoties ignoscendum? Parabola de rege rationes reposcente.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προς- L.9, 46ss.
ῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, Mc.9,
λέγοντες· Τίς ἄρα μείζων 33ss.
ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐ-
ρανῶν;
2. Καὶ προςκαλεσάμενος ὁ
Ἰησοῦς παιδίον, ἔστησεν αὐ- L. 9,47.
τὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν Mc.
3. καὶ εἶπεν· Ἀμὴν λέγω 9,36.
ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ

19,14 ll.pp. γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ
1Cor. μὴ εἰςέλθητε εἰς τὴν βασι-
14,20 λείαν τῶν οὐρανῶν.
23,12 1Pt. 4. Ὅςτις οὖν ταπεινώσει
5,6. ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο,
οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.
10,40 Lc. 5. Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παι-
9,48. δίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνό-
Mc. 9,37. ματί μου, ἐμὲ δέχεται·
9,42. 6. Ὃς δ᾽ ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα
10,42 τῶν μικρῶν τούτων τῶν πι-
L. 17,2. στευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει
R. αὐτῷ, ἵνα κρεμασθῇ μύλος
14,13 ὀνικὸς εἰς τὸν τράχηλον αὐ-
τοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν
τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης.
7. Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν
L. 17,1. σκανδάλων. Ἀνάγκη γάρ
ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα·
πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ
* ἐκείνῳ, δι᾽ οὗ τὸ σκάνδαλον
ἔρχεται.
5,30. Mc.9, 8. Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς
43.45 σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον
αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· κα-
λόν σοί ἐστιν εἰςελθεῖν εἰς
τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ
δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχον-
τα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ
αἰώνιον.
5,29. Mc. 9. Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου
9,47. σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν
καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί
ἐστι μονόφθαλμον εἰς τὴν
ζωὴν εἰςελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλ-
μοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς
τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

10. Ὁρᾶτε, μὴ καταφρονή-
σητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τού-
των· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ Act.
ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς 12,15 Ebr.
διαπαντὸς βλέπουσι τὸ 1,14.
πρόσωπον τοῦ πατρός μου L.
τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 1,19.
[11. Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ *
ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπο- 9,13. L.
λωλός.] 19,10 cet.
12. Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γέ- L.15,
νηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν 4ss.
πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν Ez.
ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ 34,11
ἐνενηκονταεννέα ἐπὶ τὰ ὄρη,
πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώ-
μενον;
13. Καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν
αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι L.15,
χαίρει ἐπ᾽ αὐτῷ μᾶλλον ἢ 22ss.
ἐπὶ τοῖς ἐνενηκονταεννέα
τοῖς μὴ πεπλανημένοις.
14. Οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα 2Pt.
ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν 3,9.
τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόλη-
ται εἷς τῶν μικρῶν τούτων. *
15. Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς L.
σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε, 17,3. Lev.
ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ 19,17 Gal.
καὶ αὐτοῦ μόνου. Ἐάν σου 6,1.
ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελ- Jac.
φόν σου· 5,20.
16. ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παρά- Dt.
λαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, 19,15 Jo.
ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρ- 8,17. 2Cor.
τύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν 13,1. 1Tm.
ῥῆμα. 5,19.
17. Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐ-
1Tm. 5,20. τῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἐὰν
δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρ-
5,46s. ακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ
2Th. 3,14. ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης.
18. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα
16,19 ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς,
Jo. 20,23 ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρα-
νῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ
τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν
τῷ οὐρανῷ.
19. Πάλιν λέγω ὑμῖν, ὅτι
ἐὰν δύο συμφωνήσωσιν ἐξ
ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, περὶ παν-
τὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτή-
7,7. cet. σωνται, γενήσεται αὐτοῖς
παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ
ἐν οὐρανοῖς.
20. Οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς
συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνο-
28,20 μα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν.
21. Τότε προσελθὼν αὐτῷ
ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, πο-
σάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ
6,14. ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐ-
L. 17,4. τῷ; ἕως ἑπτάκις;
* 22. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις,
ἀλλ᾽ ἕως ἑβδομηκοντάκις
ἑπτά.
23. Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀν-
θρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε
25,19 συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν
δούλων αὐτοῦ.
24. Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ
* συναίρειν, προσηνέχθη αὐ-
τῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων τα-
λάντων.

25. Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. 2Rg. 4,1.

26. Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. Jes. 48,9. Jac. 5,7.

27. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.

28. Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων· Ἀπόδος εἴ τι ὀφείλεις. *

29. Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ παρεκάλει αὐτόν, λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ ἀποδώσω σοι. *

30. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακήν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον.

31. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα.

32. Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ· Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με·

Jac. 2,13. 33. οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα;

34. Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον. 5,25s.

35. Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν. 6,15. Eph. 6,6. *

CAP. XIX.

Responsio de repudio et c... Manus infantibus ... libatu. Juvenis divitis ... positae. ... gatio, divitiarum periculum. ... tri praemiorum rogatio.

Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Mc. 10,1.

2. Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

3. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες· Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; 14,3 ss. 5,31s. Mc. 10,2 ss.

4. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἀνέγνωτε, ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς „ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς“, Gen. 1,27. Mc. 10,6 ss.

5. καὶ εἶπεν· „Ἕνεκεν

νης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε
αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ L. 3,12.
πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ,
ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μεταμε- *
λήθητε ὕστερον, τοῦ πι-
στεῦσαι αὐτῷ.
33. Ἄλλην παραβολὴν ἀ-
κούσατε. Ἄνθρωπος ἦν οἰ- L.20, 9ss.
κοδεσπότης, ὅςτις ἐφύτευσεν Mc.
ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐ- 12,1 ss.
τῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν Jes.
αὐτῷ ληνόν, καὶ ᾠκοδόμησε 5,1ss.
πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν
γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν.
34. Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς
τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς
δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γε-
ωργούς, λαβεῖν τοὺς καρ-
ποὺς αὐτοῦ.
35. Καὶ λαβόντες οἱ γεωρ- Act. 7,52.
γοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν cet.
μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτει-
ναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν.
36. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλ- L. 20,11
λους δούλους πλείονας τῶν Mc.
πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐ- 12,4.
τοῖς ὡςαύτως.
37. Ὕστερον δὲ ἀπέστειλε L.20, 13ss.
πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, Mc.
λέγων· Ἐντραπήσονται τὸν 12,6 ss.
υἱόν μου.
38. Οἱ δὲ γεωργοί, ἰδόντες
τὸν υἱόν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς·
Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος·
δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν 26,66 27,23
καὶ σχῶμεν τὴν κληρονομίαν
αὐτοῦ.

39. Καὶ λαβόντες αὐτὸν
27,2. 32. ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶ-
νος καὶ ἀπέκτειναν.
40. Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος
τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει
τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις;
41. Λέγουσιν αὐτῷ· Κα-
κοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς,
καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσε-
ται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες
ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρ-
L. 20,17 ποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.
Mc.12 42. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
10s. Ps. Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς
118, 22s. γραφαῖς· „Λίθον ὃν ἀπε-
Act. δοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
4,11. οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
Jes. 28,16 γωνίας· παρὰ κυρίου ἐγένε-
1Pt. 2,6. το αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ
Eph. 2,20. ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν“;
43. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἀρθήσεται ἀφ᾽ ὑμῶν ἡ
8,11s. 22,9. βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ δο-
Act. 13,46 θήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς
καρποὺς αὐτῆς.
*L. 20,18 44. Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λί-
Jes. θον τοῦτον συνθλασθήσε-
8,14. R. ται· ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ, λικ-
9,33. μήσει αὐτόν.
45. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς
Mc. 12,12 παραβολὰς αὐτοῦ, ἔγνωσαν
L.20, 19. ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει.
46. Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν
κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς
L. 7,16. ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφή-
* την αὐτὸν εἶχον.

Cap. XXII.

Parabola de epulo regio. Responsio de censu solvendo, de resurrectione, de praecepto primario. Messias cujus filius?

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παρα- 13,3.
βολαῖς, λέγων·
2. Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία L.14, 16ss.
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βα-
σιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους 9,15. 25,10
τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ap.
3. Καὶ ἀπέστειλε τοὺς δού- 19,7.
λους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς
κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους·
καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.
4. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλ- 21,36
λους δούλους, λέγων· Εἴπατε
τοῖς κεκλημένοις· Ἰδού, τὸ
ἄριστόν μου ἡτοίμακα· οἱ *
ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ
τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα·
δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.
5. Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλ-
θον, ὃς μὲν εἰς τὸν ἴδιον *
ἀγρόν, ὃς δὲ ἐπὶ τὴν ἐμπο-
ρίαν αὐτοῦ·
6. οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαν-
τες τοὺς δούλους αὐτοῦ
ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν.
7. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκεῖνος *
ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ
στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλε-
σε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ
τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε.
8. Τότε λέγει τοῖς δούλοις
αὐτοῦ· Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός

21,43 ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ
ἦσαν ἄξιοι.
9. Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς
διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ
13,47 ὅσους ἂν εὕρητε, καλέσατε
εἰς τοὺς γάμους.
10. Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦ-
λοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδούς, συν-
ήγαγον πάντας ὅσους εὗ-
ρον, πονηρούς τε καὶ ἀγα-
* θούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος
ἀνακειμένων.
11. Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς
θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμέ-
νους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον
Col. 3,12. οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γά-
Eph. μου.
4,22s. cet. 12. Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἑταῖρε,
πῶς εἰσῆλθες ὧδε, μὴ ἔχων
ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφι-
μώθη.
13. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς
τοῖς διακόνοις· Δήσαντες αὐ-
τοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἄρατε
* αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ
8,12. 13,50 σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ
cet. ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
20,16 14. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί,
ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
Mc. 12,13 15. Τότε πορευθέντες οἱ
ss. Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλα-
L.20, 20ss. βον, ὅπως αὐτὸν παγιδεύ-
σωσιν ἐν λόγῳ.
16. Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐ-
τῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν με-
Mc. τὰ τῶν Ἡρωδιανῶν, λέγον-
3,6. 12,13 τες· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι

ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Act. 18,26
θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις,
καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός·
οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον Dt. 1, 17 ell. 10,17
ἀνθρώπων.
17. Εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι
δοκεῖ; ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Dt. 17,15
Καίσαρι, ἢ οὔ;
18. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν
πονηρίαν αὐτῶν εἶπε· Τί
με πειράζετε, ὑποκριταί;
19. Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νό-
μισμα τοῦ κήνσου. Οἱ δὲ
προςήνεγκαν αὐτῷ δηνά-
ριον.
20. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί-
νος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπι-
γραφή;
21. Λέγουσιν αὐτῷ· Καί-
σαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς·
Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος R. 13,7.
Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ
τῷ θεῷ.
22. Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύ-
μασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν Mc. 12,12
ἀπῆλθον.
23. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ Mc. 12 18ss.
προςῆλθον αὐτῷ Σαδδου- L. 20, 27ss.
καῖοι, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι Act.
ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν 23,8.
αὐτόν,
24. λέγοντες· Διδάσκαλε,
Μωϋσῆς εἶπεν· „Ἐάν τις Dt. 25,5.
ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα,
ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ.“

25. Ἦσαν δὲ παρ᾽ ἡμῖν ἑπτὰ
ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος γα-
μήσας ἐτελεύτησε, καὶ μὴ
ἔχων σπέρμα ἀφῆκε τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐ-
τοῦ.
26. Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος,
καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά.
27. Ὕστερον δὲ πάντων ἀπ-
έθανε καὶ ἡ γυνή.
28. Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει,
τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή;
πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν.
29. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πλανᾶ-
σθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς
μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ.
Mc. 12,25 30. Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει
L. 20,35 * οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζον-
ται, ἀλλ᾽ ὡς ἄγγελοι ἐν οὐ-
ρανῷ εἰσί.
L. 20, 37s. 31. Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως
Mc. 12,26 s. τῶν νεκρῶν, οὐκ ἀνέγνωτε τὸ
ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
λέγοντος·
Ex. 3,6. 32. „Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀ-
βραάμ, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ
Ebr. 11,16 ὁ θεὸς Ἰακώβ“; Οὐκ ἔστιν
ὁ θεὸς θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ
ζώντων.
33. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι
ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ
αὐτοῦ.
34. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκού-
σαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδ-
δουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ
τὸ αὐτό·
Mc. 12,28 35. καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ

αὐτῶν νομικός, πειράζων [L. 10,25
αὐτὸν καὶ λέγων· ss.
36. Διδάσκαλε, ποία ἐντο-
λὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;
37. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ·
„Ἀγαπήσεις κύριον τὸν Mc.12 30s.
θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ Dt.
σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, 6,5.
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.“
38. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ *
μεγάλη ἐντολή.
39. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· 5,43. 7,12.
„Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον Lev. 19,18
σου ὡς σεαυτόν.“ 1Jo.4,20.
40. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν R.13, 8.10.
ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ Gal.
προφῆται κρέμανται. 5,14.
41. Συνηγμένων δὲ τῶν Φα- Mc.12 35ss.
ρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς L.20,
ὁ Ἰησοῦς, 41ss.
42. λέγων· Τί ὑμῖν δοκεῖ
περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός
ἐστι; Λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦ Jo. 7,42.
Δαυΐδ.
43. Λέγει αὐτοῖς· Πῶς οὖν Act.
Δαυῒδ ἐν πνεύματι κύριον 1,16. Ps.
αὐτὸν καλεῖ, λέγων· 110,1
44. „Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ Act. 2,34s.
μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, 1Cor. 15,25
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου Ebr.
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου“; 1,13.
45. Εἰ οὖν Δαυῒδ καλεῖ αὐτὸν Mc.12 37. L.
κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; 20,44
46. Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐ- L. 14,6.
τῷ ἀποκριθῆναι λόγον, οὐδὲ
ἐτόλμησέ τις ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς
ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν
οὐκέτι.

Cap. XXIII.

Castigantur Pharisaeorum ostentatio, simulatio legumque perversa interpretatio et multiplex abusus. Hierosolyma prophetarum interfectrix.

Mc. 12,38 L. 20,45 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε
τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ,
2. λέγων· Ἐπὶ τῆς Μωϋσέως
καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμ-
ματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.
v.23. 3. Πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπω-
5,17. σιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ
20* Mal. ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐ-
2,7. τῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γάρ,
καὶ οὐ ποιοῦσι.
L. 11,46 4. Δεσμεύουσι δὲ φορτία
[Act. βαρέα καὶ δυςβάστακτα καὶ
15,10 ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους
* τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ δα-
κτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κι-
νῆσαι αὐτά.
5. Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν
6,1ss. ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι
Dt.6, 8.cll. τοῖς ἀνθρώποις. Πλατύνου-
Ex. 13,9; σι γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐ-
Num. τῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κρά-
15,38 ss. σπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν·
Mc.12 6. φιλοῦσι δὲ τὴν πρωτο-
38s. L. κλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ
20,46 τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς
συναγωγαῖς
L. 11,43 7. καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν
ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββί,
ῥαββί.
8. Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε
ῥαββί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ

καθηγητής, πάντες δὲ ὑμεῖς *
ἀδελφοί ἐστε.
9. Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε
ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ Mal.
ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν 1,6. 2,10.
τοῖς οὐρανοῖς.
10. Μηδὲ κληθῆτε καθη-
γηταί, ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν *
ἐστὶν εἷς ὁ Χριστός.
11. Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται 20,26
ὑμῶν διάκονος.
12. Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτόν, L.14,11...
ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις 18,14
ταπεινώσει ἑαυτόν, ὑψωθή- 1Pt. 5,6.
σεται. Prov.
13. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς 29,23
καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί,
ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν
τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ L. 11,52
εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερ-
χομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.
[14. Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμ- Mc. 12,40
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑπο- L.
κριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς 20,47
οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προ-
φάσει μακρὰ προσευχόμενοι·
διὰ τοῦτο λήψεσθε περισ-
σότερον κρίμα.]
15. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμμα-
τεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκρι-
ταί, ὅτι περιάγετε τὴν θά-
λασσαν καὶ τὴν ξηράν, ποι-
ῆσαι ἕνα προσήλυτον· καὶ
ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐ-
τὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον
ὑμῶν.
16. Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυ- 15,14
5,33 ss. φλοί, οἱ λέγοντες· Ὃς ἂν
ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν·
ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ
τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.
17. Μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς
γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσός,
ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν
χρυσόν;
18. Καί· Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν
τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν·
ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ
τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.
19. Μωροὶ καὶ τυφλοί· τί
γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ
θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ
δῶρον;
20. Ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυ-
σιαστηρίῳ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ
καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐ-
τοῦ·
21. καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ,
ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατ-
οικήσαντι αὐτόν·
22. καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ
τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ
ἐπάνω αὐτοῦ.
L. 11,42 23. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί,
Lev. 27,30 ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύ-
οσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ
κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βα-
Mich. 6,8. ρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρί-
σιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν
R. 14,23 πίστιν· ταῦτα δὲ ἔδει ποι-
ῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι.
24. Ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ διϋ-

λίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ
κάμηλον καταπίνοντες. 19,24
25. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί,
ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν L.11,
τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παρ- 39ss.
οψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν [Mc.
ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. 7,4.
26. Φαρισαῖε τυφλέ, κα- *
θάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς Tit.
τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παρ- 1,15.
οψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ
ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν.
27. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί,
ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κε- L.
κονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν 11,44
μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσω- Act.
θεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νε- 23,3.
κρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.
28. Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν
μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώ-
ποις δίκαιοι, ἔσωθεν δέ ἐστε
μεστοὶ ὑποκρίσεως καὶ ἀνο-
μίας.
29. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς L.11,
καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, 47s.
ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους
τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε
τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων,
30. καὶ λέγετε· Εἰ ἤμεθα
ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων
ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεθα αὐτῶν
κοινωνοὶ ἐν τῷ αἵματι τῶν
προφητῶν.
31. Ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυ-
τοῖς, ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευ- 21,35
σάντων τοὺς προφήτας.

1Th. 32. Καὶ ὑμεῖς πληρώσα-
2,16. τε τὸ μέτρον τῶν πατέρων
ὑμῶν.
3,7. 33. Ὄφεις, γεννήματα ἐχιδ-
νῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς
κρίσεως τῆς γεέννης;
L.11, 34. Διὰ τοῦτο, ἰδού, ἐγὼ
49-51 ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προ-
φήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμ-
Jo. ματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπο-
16,2. κτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ
10,17 ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς
coll. συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξε-
τε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν·
35. ὅπως ἔλθῃ ἐφ᾽ ὑμᾶς πᾶν
αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον
Gen. ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵμα-
4,8ss. τος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως
2Chr. τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ
24,20 Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε
ss. μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ
θυσιαστηρίου.
36. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει
ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν
ταύτην.
L.13, 37. Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσα-
34s. λήμ, ἡ ἀποκτένουσα τοὺς
προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα
τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς
αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπι-
συναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν
Dt. τρόπον ὄρνις ἐπισυνάγει τὰ
32,11 νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέ-
ρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε.
L.19, 38. Ἰδού, ἀφίεται ὑμῖν ὁ
44? οἶκος ὑμῶν ἔρημος.
1Rg. 39. Λέγω γὰρ ὑμῖν· Οὐ μή
9,7. με ἴδητε ἀπάρτι, ἕως ἂν εἴ-

πητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχό- 21,9 cet.
μενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

CAP. XXIV.

Responsio (*cpp.* 24. 25.) de fine civitatis, saeculi et reditu. Exempla aequalium Noae et servi fidelis et male fidi.

Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς Mc. 13,1
ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, ss.
καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ L.21,
αὐτοῦ, ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς 5ss.
οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ.
2. *Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν*
αὐτοῖς· Οὐ βλέπετε πάντα *
ταῦτα· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ
μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λί-
θον, ὃς οὐ καταλυθήσεται.
3. *Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ*
τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσ-
ῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ'
ἰδίαν, λέγοντες· Εἰπὲ ἡμῖν,
πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ
σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας v.36
καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰ- ss.
ῶνος;
4. *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-* v.11.
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Βλέπετε, 24.7, 15.22
μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. Eph.5,6. Jo.5,43.
5. *Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται* 1Jo. 4,1.
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγον- 2Pt.
τες· Ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός· 2,1. Act.
καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. 5,36s.
6. *Μελλήσετε δὲ ἀκούειν*
πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέ-
μων· ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε·
δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω *
ἐστὶ τὸ τέλος.
7. *Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος*
ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ
Act. 11,28 *βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ*
καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ
τόπους.
Mc.13 9.L. 8. *Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ*
21,12 *ὠδίνων.*
Jo. 9. *Τότε παραδώσουσιν*
16,2. *ὑμᾶς εἰς θλῖψιν καὶ ἀπο-*
10,22 *κτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε*
Mc.13 13.L. *μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν*
21,17 *ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.*
11,6. 10. *Καὶ τότε σκανδαλισθή-*
σονται πολλοί· καὶ ἀλλήλους
παραδώσουσι, καὶ μισήσου-
σιν ἀλλήλους.
11. *Καὶ πολλοὶ ψευδοπρο-*
v.4. *φῆται ἐγερθήσονται καὶ*
πλανήσουσι πολλούς.
2Tm. 3,1ss. 12. *Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆ-*
Act. *ναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται*
21,38 *ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν.*
10,22 Mc.13 13. *Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέ-*
13.L. *λος, οὗτος σωθήσεται.*
21,19 Jac. 14. *Καὶ κηρυχθήσεται τοῦ-*
1,12. *το τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασι-*
Ap. 2,10; *λείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, εἰς*
Mc.13 10.R. *μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι·*
10,18 *καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος.*
Mc.13 14ss. 15. *Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέ-*
L.21, *λυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ*
20ss. Dan. *ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προ-*
9,27. *φήτου, ἑστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ*
25. 11,31 *(ὁ ἀναγινώσκων νοείτω)·*
16. *τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ*
φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη·
L. 17,31 17. *ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ*
* *καταβάτω ἆραι τὰ ἐκ τῆς*
οἰκίας αὐτοῦ,

18. καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ
ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὸ *
ἱμάτιον αὐτοῦ.
19. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ Mc. 13,17
ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζού- L.21,
σαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 23.
20. Προσεύχεσθε δέ, ἵνα μὴ Mc.13 18ss.
γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶ- Ex. 16,29
νος μηδὲ σαββάτῳ. Act.1,12.
21. Ἔσται γὰρ τότε θλῖψις
μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' Joel 2,2.
ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν,
οὐδ' οὐ μὴ γένηται.
22. Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθη- Mc.13 20ss.
σαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ
ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ Gen. 18,23
δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθή- ss.
σονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.
23. Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ·
Ἰδού, ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε·
μὴ πιστεύσητε.
24. Ἐγερθήσονται γὰρ v.4.
ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπρο-
φῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα 7,22. 2Th.
μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε 2,9.
πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ
τοὺς ἐκλεκτούς.
25. Ἰδού, προείρηκα ὑμῖν. Mc. 13,23
26. Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· L.17,
Ἰδού, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί· μὴ 23s. 21,8.
ἐξέλθητε· Ἰδού, ἐν τοῖς τα-
μείοις· μὴ πιστεύσητε.
27. Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ
ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ
φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως
ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου. L.
28. Ὅπου ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, 17,37

Job. 39,30 ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.
Mc.13 29. Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν
24s. θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων
L.21, 25s. ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ
Jes. 13,10 ἡ σελήνη ου δώσει τὸ φέγγος
Ez. αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πε-
32,7s. Ap.6, σοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,
12ss. καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρα-
νῶν σαλευθήσονται.
30. Καὶ τότε φανήσεται τὸ
16,1. 26,64 σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
Dan. που ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τότε
7,13. κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς
25,31 Mc. γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν
13,26 τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον
L. 21,27 ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρα-
2Th. νοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δό-
1,7. ξης πολλῆς.
Mc. 18,27 31. Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγ-
1Cor. γέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγ-
15,52 1Th. γος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπι-
4,16. συνάξουσι τοὺς ἐκλεκτοὺς
Ez. 37,9. αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέ-
μων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως
ἄκρων αὐτῶν.
Mc.13 28ss. 32. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μά-
L.21, θετε τὴν παραβολήν. Ὅταν
29ss. ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται
ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ,
γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέ-
ρος·
33. οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν
ἴδητε πάντα ταῦτα, γινώ-
Jac. σκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ
5,9. θύραις.
34. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ
10,23 16,28 μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη,
ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται.

35. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ Mc.13 31.L.
παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι 21,33
μου οὐ μὴ παρέλθωσι. 2Pt. 3,7ss.
36. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας Mc.
ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, 13,32
οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, *
εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος.
37. Ὥςπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Gen. 6,11
Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ ss.
παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν- L.17, 26s.
θρώπου. 1Pt.
38. Ὥςπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς 3,20.
ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατα-
κλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πί-
νοντες, γαμοῦντες καὶ ἐκγα-
μίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας
εἰςῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν,
39. καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως ἦλ- Gen. 7,6ss.
θεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν
ἅπαντας· οὕτως ἔσται καὶ ἡ
παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
θρώπου.
40. Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ L.17, 34ss.
ἀγρῷ· ὁ εἷς παραλαμβάνε-
ται καὶ ὁ εἷς ἀφίεται.
41. Δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ Ex. 11,5.
μύλωνι· μία παραλαμβάνε-
ται καὶ μία ἀφίεται.
42. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ 25,13 Mc.13
οἴδατε, ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κύριος 33.35
ὑμῶν ἔρχεται.
43. Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι L.12, 39s.
εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης, ποίᾳ
φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται,
ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν
εἴασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ.
44. Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γί-
1Th. 5,2. ss. νεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ οὐ δοκεῖ-
τε ὥρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἔρχεται.
L.12, 42-46 45. Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς
δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατ-
έστησεν ὁ κύριος ἐπὶ τῆς
* θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ δοῦ-
ναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν
καιρῷ;
46. Μακάριος ὁ δοῦλος
ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος
αὐτοῦ εὑρήσει οὕτω ποι-
οῦντα.
47. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
25,21 ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν
αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.
48. Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς
δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ· Χρονίζει μου ὁ κύ-
* ριος ἐλθεῖν,
49. καὶ ἄρξηται τύπτειν
τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, ἐ-
σθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν
μεθυόντων·
50. ἥξει ὁ κύριος τοῦ δού-
λου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ
προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ
γινώσκει,
Dan. 2,5? 51. καὶ διχοτομήσει αὐτόν,
Sus. 55.59 καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν
L.12, ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται
47. ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
8,12. cet. τῶν ὀδόντων.

CAP. XXV.

Parabolae de decem virginibus et de talentis. Judicium extremum.

Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ

βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα
παρθένοις, αἵτινες λαβοῦ-
σαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν
ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ
νυμφίου. 22,2.

2. Πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν
φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραί. *

3. Αἵτινες μωραί, λαβοῦσαι
τὰς λαμπάδας αὐτῶν, οὐκ
ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον·

4. αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον
ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐ-
τῶν μετὰ τῶν λαμπάδων
αὐτῶν.

5. Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμ-
φίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ
ἐκάθευδον.

6. Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ
γέγονεν· Ἰδού, ὁ νυμφίος, *
ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐ-
τοῦ.

7. Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι
αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ
ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας
αὐτῶν.

8. Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονί-
μοις εἶπον· Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ
ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπά-
δες ἡμῶν σβέννυνται.

9. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρό-
νιμοι, λέγουσαι· Μήποτε οὐ
μὴ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν· *
πορεύεσθε μᾶλλον πρὸς τοὺς
πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε
ἑαυταῖς.

10. Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν
ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος·
καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰςῆλθον μετ'
αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ
ἐκλείσθη ἡ θύρα.

11. Ὕστερον δὲ ἔρχονται
καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέ-
L. 13,25 γουσαι· Κύριε, κύριε, ἄνοι-
ξον ἡμῖν.

12. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·
7,23. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα
ὑμᾶς.

24,42 13. Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ
οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν
* ὥραν.

L. 19, 12-27 14. Ὥςπερ γὰρ ἄνθρωπος
[Mc. 13,34 ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδί-
ους δούλους καὶ παρέδωκεν
αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ·

15. καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε
τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν,
ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύνα-
* μιν· καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως.

16. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέν-
τε τάλαντα λαβών, εἰργά-
* σατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκέρδησεν
ἄλλα πέντε τάλαντα.

17. Ὡςαύτως καὶ ὁ τὰ δύο
ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο.

18. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβών, ἀπ-
ελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ
ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ
κυρίου αὐτοῦ.

19. Μετὰ δὲ πολὺν χρόνον
ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων
18,23 ἐκείνων καὶ συναίρει λόγον
μετ' αὐτῶν.

20. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ
πέντε τάλαντα λαβὼν προς-
ήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαν-

τα, λέγων· Κύριε, πέντε τά-
λαντά μοι παρέδωκας· ἴδε,
ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρ-
δησα ἐπ᾽ αὐτοῖς. *
21. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐ-
τοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ v.23. 24,45
πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός,
ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·
εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ 2Cor. 1,7..
κυρίου σου.
22. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ
δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε·
Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρ-
έδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τά-
λαντα ἐκέρδησα ἐπ᾽ αὐτοῖς. *
23. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐ-
τοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ v.21.
πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός,
ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·
εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ
κυρίου σου.
24. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ
ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπε·
Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς
εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου
οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων
ὅθεν οὐ διεσκόρπισας,
25. καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν
ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν
τῇ γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν.
26. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος
αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὲ
δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεις ὅτι
θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα,
καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρ-
πισα;
27. Ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ
ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζί-
ταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομι-
σάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.
28. Ἄρατε οὖν ἀπ᾽ αὐτοῦ
τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ
ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα.
13,12 Mc.4, 29. Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ
25.L. δοθήσεται, καὶ περισσευθή-
8,18. σεται· τοῦ δὲ μὴ ἔχοντος, καὶ
* ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ.
30. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον
8,12. 22,13 ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ
13,42 ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθ-
cet. μὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν-
των.
16,27 19,28 31. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ
24,30 ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ,
1Th. 4,16. καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ᾽
αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρό-
νου δόξης αὐτοῦ·
R. 14,10 32. καὶ συναχθήσονται ἔμ-
2Cor. προσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ
5,10. Act. ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς
10,42 ἀπ᾽ ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποι-
17,31 13,49 μὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα
Ez. ἀπὸ τῶν ἐρίφων,
34,17 33. καὶ στήσει τὰ μὲν πρό-
βατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ
ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων.
16,27 Jo.5, 34. Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς
29.R. τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε,
2,6. Ps. οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός
37,22 μου, κληρονομήσατε τὴν
20,23 ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασι-
λείαν ἀπὸ καταβολῆς κό-
σμου.
Jes. 58,7. 35. Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώ-
Ez. 18,7. κατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα,

καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην,
καὶ συνηγάγετέ με· Jud. 19,18
36. γυμνός, καὶ περιεβάλετέ
με· ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρός με.
37. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν;
38. πότε δέ σε εἴδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνόν, καὶ περιεβάλομεν;
39. πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός σε;
40. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον ἐποιήσατε 10,40
ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου Prov. 19,17
τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιή- Ebr. 6,10.
σατε.
41. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ
εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ᾽ 7,23.
ἐμοῦ, οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ L.13, 27.
πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμα- Ap.
σμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς 20,15 al.10
ἀγγέλοις αὐτοῦ.
42. Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με·
43. ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.
44. Τότε ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοί, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι;
45. Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε.
46. Καὶ ἀπελεύσονται οὗ-
Dan. 12,2. τοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ
Jo.5, 29.. δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

CAP. XXVI.

Fata Jesu extrema (*cpp.* 26. 27.). Unctio. Pactio Judae. Coena ultima - *sacra*. Jesu anxietas in horto, captio, damnatio. Petri lapsus.

Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
L.22, 1s. 2. Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέ-
Mc. ρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ
14,1s. υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδί-
16,21 δοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.
21,23 al. 3. Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρ-
Jo.11 χιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
47ss. τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα,
4. καὶ συνεβουλεύσαντο, ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν.
5. Ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου Mc.14 3ss.
ἐν Βηθανίᾳ, ἐν οἰκίᾳ Σίμω- Jo.12
νος τοῦ λεπροῦ, [L.7, 36ss.
7. προςῆλθεν αὐτῷ γυνὴ Jo.
ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου 12,3.
βαρυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακει-
μένου.
8. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ Jo. 12,4.
ἠγανάκτησαν, λέγοντες· Εἰς
τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;
9. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο πρα- *
θῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι
τοῖς πτωχοῖς.
10. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· Τί κόπους παρέχετε
τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν
εἰργάσατο εἰς ἐμέ.
11. Πάντοτε γὰρ τοὺς πτω- Dt. 15,11
χοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ
δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
12. Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ
μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώμα-
τός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι
με ἐποίησεν.
13. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου
ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον
τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λα- 24,14
ληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν
αὕτη, εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
14. Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν Mc.14 10s.
δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας L.22,
Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρ- 4ss.
χιερεῖς
15. εἶπε· Τί θέλετέ μοι δοῦ-
ναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω
αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ 27,9. Ex.
τριάκοντα ἀργύρια. 21,32

16. Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐ-
καιρίαν, ἵνα αὐτὸν παραδῷ.
Mc. 14,12 17. Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύ-
L.22, μων προςῆλθον οἱ μαθηταὶ
7.9. Ex.12 τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες· Ποῦ
1ss. θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φα-
γεῖν τὸ πάσχα;
Mc.14 13ss. 18. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπάγετε
L.22, εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα,
10ss. καὶ εἴπατε αὐτῷ· Ὁ διδά-
σκαλος λέγει· Ὁ καιρός μου
ἐγγύς ἐστι, πρὸς σὲ ποιῶ τὸ
πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν
μου.
Mc.14 16s. 19. Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθη-
L.22, ταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ
13s. Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ
πάσχα.
20. Ὀψίας δὲ γενομένης,
ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα.
Mc.14 18s. 21. Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν
L.22, εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
21.23 Jo.13 εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.
21ss. 22. Καὶ λυπούμενοι σφόδρα
ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ εἷς ἕκα-
* στος· Μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε;
Mc. 14,20. 23. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·
Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ
τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με
παραδώσει.
Mc.14 21. L. 22,22 24. Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρω-
v.54. που ὑπάγει, καθὼς γέγρα-
πται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ
ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου παραδίδο-
Job. 3,3ss. ται· καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ
ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ-
νος.

25. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας,
ὁ παραδιδοὺς αὐτόν, εἶπε·
Μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββί; Λέγει Jo. 13,26
αὐτῷ· Σὺ εἶπας.
26. Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, Mc.14 22ss.
λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον L.22,
καὶ εὐλογήσας ἔκλασε, καὶ 19s. *
ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ 1Cor.
εἶπε· Λάβετε, φάγετε· τοῦτό 11,23
ἐστι τὸ σῶμά μου. ss.
27. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον
καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐ-
τοῖς, λέγων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ
πάντες·
28. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά Ex. 24,8.
μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, Dt.
τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον 32,14
εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 20,28
29. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ Mc. 14,25
πίω ἀπάρτι ἐκ τούτου τοῦ L.22,
γεννήματος τῆς ἀμπέλου, 18.
ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν
αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν και- 8,11.
νὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πα- L. 14,15
τρός μου.
30. Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλ- Jo. 18,1.
θον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. L.
31. Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη- 22,39 Mc.14
σοῦς· Πάντες ὑμεῖς σκανδα- 26ss.
λισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυ-
κτὶ ταύτῃ. Γέγραπται γάρ· Zach.
„Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ 13,7.
διασκορπισθήσεται τὰ πρό-
βατα τῆς ποίμνης.“
32. Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί
με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν 28,7.
Γαλιλαίαν.
33. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέ-
Mc.14 29ss. τρος εἶπεν αὐτῷ· Εἰ πάντες
L.22, σκανδαλισθήσονται ἐν σοί,
33s. ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθή-
Jo.13 37s. σομαι.
34. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ
τῇ νυκτί, πρὶν ἀλέκτορα φω-
v.75. νῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με.
35. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος·
Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθα-
νεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι.
Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μα-
θηταὶ εἶπον.
Mc.14 32ss. 36. Τότε ἔρχεται μετ' αὐ-
Jo. τῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λε-
18,1. * γόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέ-
γει τοῖς μαθηταῖς· Καθί-
σατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθὼν
προσεύξωμαι ἐκεῖ.
17,1. 37. Καὶ παραλαβὼν τὸν
Mc. 5,37. Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς
13,3. Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖ-
ll.pp. σθαι καὶ ἀδημονεῖν.
Jo. 12,27 38. Τότε λέγει αὐτοῖς· Πε-
ρίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου
ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε
καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.
Mc.14 35s. 39. Καὶ προελθὼν μικρόν,
L.22, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ,
41s. προσευχόμενος καὶ λέγων·
Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι,
20,22 παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ πο-
cet. τήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς
ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.
Mc.14 37s. 40. Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς
L.22, μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐ-
45s. τοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει
τῷ Πέτρῳ· Οὕτως οὐκ ἰσχύ-

σατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι
μετ' ἐμοῦ;

41. Γρηγορεῖτε καὶ προς-
εύχεσθε, ἵνα μὴ εἰςέλθητε[6,13..]
εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦ-
μα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
ἀσθενής.

42. Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπ- Mc.14
ελθὼν προςηύξατο, λέγων· 39ss.
Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται
τοῦτο τὸ ποτήριον παρελ- *
θεῖν ἀπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ
πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά
σου.

43. Καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐ- *
τοὺς πάλιν καθεύδοντας·
ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλ-
μοὶ βεβαρημένοι.

44. Καὶ ἀφεὶς αὐτούς, πά-
λιν ἀπελθὼν προςηύξατο ἐκ
τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰ- *
πών.

45. Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ καὶ λέγει
αὐτοῖς· Καθεύδετε τὸ λοι-
πὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδού,
ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται
εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν.

46. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· Jo.
ἰδού, ἤγγικεν ὁ παραδιδούς 14,31
με.

47. Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦν- Mc. 14,43
τος, ἰδού, Ἰούδας εἷς τῶν δώ- L.
δεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ 22,47 Jo.18
ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν 3ss.
καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιε-
ρέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ
λαοῦ.

Mc. 14,44 48. Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν
ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέ-
γων· Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός
ἐστι· κρατήσατε αὐτόν.

Mc. 14,45 49. Καὶ εὐθέως προσελθὼν
L.22, τῷ Ἰησοῦ εἶπε· Χαῖρε, ῥαβ-
47s. βί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

50. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει;
Mc. 14,46 Τότε προςελθόντες ἐπέβα-
λον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰη-
σοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

Mc. 14,47, 51. Καὶ ἰδού, εἷς τῶν μετὰ
L. Ἰησοῦ, ἐκτείνας τὴν χεῖρα,
22,50 Jo. ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐ-
18,10 τοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦ-
λον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν
αὐτοῦ τὸ ὠτίον.

52. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
Jo. 18,11 σοῦς· Ἀπόστρεψόν σου τὴν
μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐ-
τῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόν-
Gen. 9,6. τες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ
ἀπολοῦνται.

53. Ἢ δοκεῖς, ὅτι οὐ δύνα-
* μαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν
πατέρα μου, καὶ παραστήσει
Dan. 7,10. μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγε-
ῶνας ἀγγέλων;

L.24, 44s. 54. Πῶς οὖν πληρωθῶσιν
αἱ γραφαί, ὅτι οὕτω δεῖ γε-
νέσθαι;

Mc.14 55. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν
48s. L.22, ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· Ὡς
52s. ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων, συλλα-

βεῖν με· καθ' ἡμέραν πρὸς
ὑμᾶς ἐκαθεζόμην διδάσκων
ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατή-
σατέ με.
56. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν,
ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ
τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μα- v.31. Mc.
θηταὶ πάντες ἀφέντες αὐ- 14,50
τὸν ἔφυγον.
57. Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Mc.14 53s.
Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς L.
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, 22,54 55.66
ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Jo.18 12ss.
πρεσβύτεροι συνήχθησαν. 24.
58. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει
αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς
αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ
εἰςελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ
τῶν ὑπηρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος.
59. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Mc.14 55-64
πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέ- *
δριον ὅλον ἐζήτουν ψευδο-
μαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ,
ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν,
60. καὶ οὐχ εὗρον. Καὶ πολ- *
λῶν ψευδομαρτύρων προς-
ελθόντων οὐχ εὗρον. Ὕστε- Dt.
ρον δὲ προςελθόντες δύο 19,15
ψευδομάρτυρες
61. εἶπον· Οὗτος ἔφη· Δύ- 27,40 p.63.
ναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν Jo.2,
τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμε- 19.21 Act.
ρῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. 6,13s.
62. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιε-
ρεὺς εἶπεν αὐτῷ· Οὐδὲν ἀπο-
κρίνῃ, τί οὗτοί σου κατα-
μαρτυροῦσιν;
63. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα.
Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς
εἶπεν αὐτῷ· Ἐξορκίζω σε κα-
τὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα
L. 22,67 ἡμῖν εἴπῃς, εἰ σὺ εἶ ὁ Χρι-
70.69 στός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
64. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
5,37. Σὺ εἶπας. Πλὴν λέγω ὑμῖν,
16,28 13.20 ἀπάρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ
Ps. ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δε-
110,1 Dan. ξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχό-
7,13. μενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ
οὐρανοῦ.
Lev. 21,10 65. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέῤ-
1Mcc. ῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων·
11,71 Ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν
Mc. 14,64 ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε, νῦν
ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν
αὐτοῦ.
Jo. 19,7. 66. Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ
Lev. ἀποκριθέντες εἶπον· Ἔνοχος
24,16 θανάτου ἐστί.
Mc. 14,65 67. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ
L.22, πρόςωπον αὐτοῦ καὶ ἐκο-
63s. Jes. λάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ ἐῤῥά-
50,6. πισαν,
68. λέγοντες· Προφήτευ-
σον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστιν
ὁ παίσας σε;
Mc.14 66-72 69. Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο
L.22, ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ. Καὶ προς-
56-62 ἦλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη,
Jo.18 17s. λέγουσα· Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ
25-27 Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.
70. Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπρο-
σθεν πάντων, λέγων· Οὐκ
οἶδα τί λέγεις.
71. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς
τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλ-

λη, καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· Καὶ *
οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ
Ναζωραίου.
72. Καὶ πάλιν ἠρνήσατο
μεθ' ὅρκου· Ὅτι οὐκ οἶδα
τὸν ἄνθρωπον.
73. Μετὰ μικρὸν δὲ προς-
ελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον
τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς καὶ σὺ
ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά
σου δῆλόν σε ποιεῖ.
74. Τότε ἤρξατο καταθε- Ap. 22,3.
ματίζειν καὶ ὀμνύειν· Ὅτι *
οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ
εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε.
75. Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος
τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκό-
τος· Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φω- v.34.
νῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με.
Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε
πικρῶς.

CAP. XXVII.

Interitus Judae. Jesus coram Pilato. Irrisiones et crucifixio. Mors cum portentis. Sepultura sepulcrique custodia.

Πρωΐας δὲ γενομένης, Mc. 15,1.
συμβούλιον ἔλαβον πάντες
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰη-
σοῦ, ὥςτε θανατῶσαι αὐτόν.
2. Καὶ δήσαντες αὐτὸν L. 23,1.
ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν Jo.
αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ 18,28
ἡγεμόνι.
3. Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ πα- *
ραδιδοὺς αὐτόν, ὅτι κατ-
εκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέ-
στρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύ-
ρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς
πρεσβυτέροις,
4. λέγων· Ἥμαρτον, παρα-
23,35 δοὺς αἷμα ἀθῷον. Οἱ δὲ εἶ-
v.24. πον· Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει.
5. Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια
ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ
Act. 1,18. ἀπελθὼν ἀπήγξατο.
6. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς, λαβόντες
τὰ ἀργύρια, εἶπον· Οὐκ ἔξε-
Mc. 12,41 στι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορ-
7,11. βανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός
ἐστι.
7. Συμβούλιον δὲ λαβόν-
τες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν
ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς τα-
φὴν τοῖς ξένοις.
Act. 1,19. 8. Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖ-
νος ἀγρὸς αἵματος, ἕως τῆς
σήμερον.
9. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥη-
* θὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προ-
Zach. 11,13 φήτου, λέγοντος· „Καὶ ἔλα-
[Jer. βον τὰ τριάκοντα ἀργύρια,
32,6 ss. 18, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου,
2ss. ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν
Ἰσραήλ,
10. καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν
ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ
συνέταξέ μοι κύριος.“
* 11. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμ-
Mc.15 2. L. προσθεν τοῦ ἡγεμόνος. Καὶ
23,2s. ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμών,
Jo.18 33ss. λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη
αὐτῷ· Σὺ λέγεις.
Mc.15 3ss. 12. Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖ-

σθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιε-
ρέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων,
οὐδὲν ἀπεκρίνατο.
13. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πι-
λᾶτος· Οὐκ ἀκούεις, πόσα
σου καταμαρτυροῦσι;
14. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐ-
τῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε
θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα
λίαν.
15. Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει Mc.15 6-8.
ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ L.23,
ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον. 17.19 Jo.18
16. Εἶχον δὲ τότε δέσμιον 39s.
ἐπίσημον, λεγόμενον Βαρ-
αββᾶν.
17. Συνηγμένων οὖν αὐτῶν,
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· Τί- Mc.
να θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν, 15,9s.
Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λε-
γόμενον Χριστόν;
18. Ἤδει γάρ, ὅτι διὰ
φθόνον παρέδωκαν αὐτόν.
19. Καθημένου δὲ αὐτοῦ Jo.
ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε 19,13
πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
λέγουσα· Μηδὲν σοὶ καὶ τῷ 8,29.
δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ Jo. 2,4.
ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ
δι' αὐτόν.
20. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Mc. 15,11
πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς Jo.
ὄχλους, ἵνα αἰτήσωνται τὸν 19,4 ss.
Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν
ἀπολέσωσιν.
21. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγε-
μὼν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα θέ-
λετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω
ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον· Βαραβ-
βᾶν.
Mc. 15,12 22. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος·
Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν
Mc.15 13s. λεγόμενον Χριστόν; Λέγου-
L.23, σι πάντες· Σταυρωθήτω.
18.22 23. 23. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· Τί
γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ
περισσῶς ἔκραζον, λέγοντες·
Σταυρωθήτω.
24. Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλᾶτος, ὅτι
οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον
θόρυβος γίνεται, λαβὼν
Dt. 21,6s. ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας
ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων·
Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵμα-
* τος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς
ὄψεσθε.
25. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ
23,35 λαὸς εἶπε· Τὸ αἷμα αὐτοῦ
ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα
ἡμῶν.
Mc. 15,15. 26. Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς
L.23, τὸν Βαραββᾶν· τὸν δὲ Ἰη-
24s. σοῦν φραγελλώσας παρέδω-
κεν, ἵνα σταυρωθῇ.
Mc.15, 16ss. 27. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ
Jo. ἡγεμόνος, παραλαβόντες
19,2s. τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώ-
ριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν
ὅλην τὴν σπεῖραν.
28. Καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν,
χλαμύδα κοκκίνην περιέθη-
καν αὐτῷ·
29. καὶ πλέξαντες στέφανον
ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κά-
λαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ·

καὶ γονυπετήσαντες ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ,
λέγοντες· Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων.
30. Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς 26,67
αὐτόν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, Jes. 50,6.
καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ.
31. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐ-
τῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλα-
μύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγα-
γον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.
32. Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον Ebr. 13,12
ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνό- Mc.15 21.L.
ματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγ- 23,26
γάρευσαν, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυ- Jo.
ρὸν αὐτοῦ. 19,17
33. Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον Mc. 15,22
λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστι L.23, 33.
λεγόμενος κρανίου τόπος,
34. ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος Mc. 15,23
μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ [Jo.
γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν. 19,28 Ps.69
35. Σταυρώσαντες δὲ αὐ- 22.]
τόν, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια Mc.15 24.L.
αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον· 23,34
[ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ps. 22,19
τοῦ προφήτου· „Διεμερί- eJo. 19,24
σαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς,
καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου
ἔβαλον κλῆρον.“]
36. Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν
αὐτὸν ἐκεῖ. Mc.
37. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω 15,26 Jo.19
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰ- 18ss.
τίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· L.23, 38.

Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασι-
λεὺς τῶν Ἰουδαίων.
Mc. 15,27 38. Τότε σταυροῦνται συν
L.23, αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δε-
32. ξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.
Mc.15 29s. 39. Οἱ δὲ παραπορευόμε-
Ps. νοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κι-
22,8. νοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν
40. καὶ λέγοντες· Ὁ κατα-
26,61 λύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν
ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον
σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ,
κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.
Mc.15 31s. 41. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιε-
L.23, ρεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν
35. γραμματέων καὶ πρεσβυτέ-
ρων ἔλεγον·
42. Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν
* οὐ δύναται σῶσαι· εἰ βασι-
λεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καταβάτω
νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ
πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ.
Ps. 43. Πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν·
22,9. ῥυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει
Sap. αὐτόν· εἶπε γάρ· Ὅτι θεοῦ
2,18. εἰμὶ υἱός.
Mc. 15,32 44. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ
L.23, οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ
39. ὠνείδιζον αὐτόν.
Mc. 15,33 45. Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας
L.23, σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν
44. τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐννάτης.
Mc. 15,34 46. Περὶ δὲ τὴν ἐννάτην
s. ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς
Ps. φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· „Ἠλί,
22,2. ἠλί, λαμὰ σαβαχθανί;“
τοῦτ' ἔστι· Θεέ μου, θεέ
μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες;

47. Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώ-
των ἀκούσαντες ἔλεγον· Ὅτι 17,10
Ἡλίαν φωνεῖ οὗτος.
48. Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς Mc.15 36. L.
ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγ- 23,36
γον, πλήσας τε ὄξους καὶ Jo.19 28ss.
περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν
αὐτόν.
49. Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον·
Ἄφες, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται
Ἡλίας σώσων αὐτόν.
50. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν Mc. 15,37
κράξας φωνῇ μεγάλῃ, ἀφῆκε L.23,
τὸ πνεῦμα. 46.
51. Καὶ ἰδού, τὸ καταπέ- Mc.15 38. L.
τασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς 23,45
δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· Ex. 26,31
καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέ- 2Chr.
τραι ἐσχίσθησαν, 3,14.
52. καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴ-
χθησαν, καὶ πολλὰ σώματα
τῶν κεκοιμημένων ἁγίων
ἠγέρθη,
53. καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν
μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν
αὐτοῦ, εἰςῆλθον εἰς τὴν *
ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανί-
σθησαν πολλοῖς.
54. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ Mc. 15,39
οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν L.23,
Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν 47.
καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβήθη-
σαν σφόδρα, λέγοντες· Ἀλη-
θῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.
55. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες Mc.15 40s.
πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεω- L.
ροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθη- 23,49 8,2s.
σαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γα-
λιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ·
56. ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ
15,39 Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ
* τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μή-
τηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν
Ζεβεδαίου.
Mc.15 42-46. 57. Ὀψίας δὲ γενομένης,
L.23, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος
50-53 ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα
Jo.19 38ss. Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθή-
τευσε τῷ Ἰησοῦ.
58. Οὗτος προςελθὼν τῷ
Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλᾶτος
Jo. 19,31 ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ
Dt. 21,23 σῶμα.
59. Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ
Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σιν-
δόνι καθαρᾷ,
60. καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ
Jes. 53,9. καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλα-
τόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ
Jo. 11,39 προςκυλίσας λίθον μέγαν τῇ
θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλ-
θεν.
Mc. 15,47 61. Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ
L.23, Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη
55. Μαρία, καθήμεναι ἀπέναν-
τι τοῦ τάφου.
62. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις
ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευήν,
συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πι-
λᾶτον,
63. λέγοντες· Κύριε, ἐμνή-
σθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλά-
26,61 νος εἶπεν ἔτι ζῶν· Μετὰ τρεῖς
16,21 cet. ἡμέρας ἐγείρομαι.

64. Κέλευσον οὖν ἀσφαλι-
σθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς
τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλ-
θόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ *
κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι
τῷ λαῷ· Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν
νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη 12,45
πλάνη χείρων τῆς πρώτης.
65. Ἔφη αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος·
Ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε,
ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε.
66. Οἱ δὲ πορευθέντες
ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον,
σφραγίσαντες τὸν λίθον, Dan. 6,18.
μετὰ τῆς κουστωδίας.

CAP. XXVIII.

Resurrectio. Custodes sepulcri mercede corrupti. Ultima ad discipulos mandata.

Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπι- Jo.20 1ss.
φωσκούσῃ εἰς μίαν σαββά- Mc.16 1s.L.
των, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδα- 24,1.
ληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, 27,56
θεωρῆσαι τὸν τάφον.
2. Καὶ ἰδού, σεισμὸς ἐγένετο
μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου,
καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσ-
ελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον
ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο
ἐπάνω αὐτοῦ.
3. Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς
ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐ- 17,2.
τοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών.
4. Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ
ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες,
καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. Mc.
5. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος 16,6.
εἶπε ταῖς γυναιξί· Μὴ φο- L. 24,5s.
βεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γάρ, ὅτι
Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον
ζητεῖτε.
6. Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη
12,40 16,21 γάρ, καθὼς εἶπε. Δεῦτε, ἴδε-
τε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ
* κύριος.
Mc. 16,7. 7. Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι
εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν,
26,32 καὶ ἰδού, προάγει ὑμᾶς εἰς
τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν
ὄψεσθε. Ἰδού, εἶπον ὑμῖν.
Mc. 16,8. 8. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ
L. ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φό-
24,9. βου καὶ χαρᾶς μεγάλης,
ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ.
* 9. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγ-
Mc. 16,9. γεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
Jo.20 καὶ ἰδού, ὁ Ἰησοῦς ἀπήντη-
14ss. σεν αὐταῖς, λέγων· Χαίρετε.
Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτη-
σαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ
προσεκύνησαν αὐτῷ.
10. Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγε-
Jo. 20,17 τε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελ-
φοῖς μου, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με
v.17. ὄψονται.
11. Πορευομένων δὲ αὐτῶν,
ἰδού, τινὲς τῆς κουστωδίας
ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν
ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦ-
σιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.
12. Καὶ συναχθέντες μετὰ

τῶν πρεσβυτέρων, συμβού-
λιόν τε λαβόντες, ἀργύρια
ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώ-
ταις,
13. λέγοντες· Εἴπατε ὅτι
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς
ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτόν,
ἡμῶν κοιμωμένων.
14. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο
ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πεί-
σομεν αὐτόν, καὶ ὑμᾶς ἀμε-
ρίμνους ποιήσομεν.
15. Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀρ-
γύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδά-
χθησαν· καὶ διεφημίσθη ὁ
λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις
μέχρι τῆς σήμερον.
16. Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ
ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλι- 26,32
λαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.
17. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν
L. 24,11 προσεκύνησαν αὐτῷ· οἱ δὲ
Jo.20 ἐδίστασαν.
25? 18. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰη-
11,27, σοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων·
Jo.13 Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν
3. Ph. 2,9ss. οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.
Mc. 19. Πορευθέντες μαθητεύ-
16,15 σατε πάντα τὰ ἔθνη, βα-
πτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνο-
μα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ
καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος,
20. διδάσκοντες αὐτοὺς τη-
ρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην
ὑμῖν. Καὶ ἰδού, ἐγὼ μεθ'
18,20 ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας,
24,3. ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰ-
* ὤνος.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

Cap. I.

Joannes Baptista. Jesus baptizatur, tentatur, docet, quatuor vocat piscatores, sanatque cum plausu daemoniacum, socrum Petri, leprosum.

Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰη- *
σοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ θεοῦ·
2. ὡς γέγραπται ἐν Ἡσαΐᾳ * Mal.
τῷ προφήτῃ· „Ἰδού, ἐγὼ 3,1.
Mt.11 10.L. ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου
7,27. πρὸ προσώπου σου, ὃς κατα-
σκευάσει τὴν ὁδόν σου“.
Jes. 40,3. 3. „Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
Mt. ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν
3,3. L.3, κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς
4.Jo. 1,23. τρίβους αὐτοῦ“.
Mt. 4. Ἐγένετο Ἰωάννης, βα-
3,1s. πτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κη-

ῥύσσων βάπτισμα μετανοίας L. 3,2s.
εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Jo.1,6.19ss. Act.19,4.
5. Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς Mt. 3,5.
αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώ-
ρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται
πάντες, καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν *
τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ'
αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς
ἁμαρτίας αὐτῶν.
6. Ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυ- Mt. 3,4..
μένος τρίχας καμήλου καὶ
ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων
ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.
7. Καὶ ἐκήρυσσε λέγων·
Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου Mt.3,
ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκα- 11.L.
νὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα 3,16.
τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Jo.1, 26s. Act. 13,25
8. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς
ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει *
ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
9. Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις Mt. 3,13.
ταῖς ἡμέραις ἦλθεν Ἰησοῦς
ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλι-
λαίας καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ
Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην.
10. Καὶ εὐθέως ἀναβαίνων Mt.3, 16s.
ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδε σχιζο- L.3,
μένους τοὺς οὐρανούς, καὶ 21s. Jo.
τὸ πνεῦμα ὡς περιστερὰν 1 32.
καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν. *
11. Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ Mt.3, 17..
τῶν οὐρανῶν· Σὺ εἶ ὁ υἱός
μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐ- *
δόκησα.
12. Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα Mt. 4,1.

L. 4,1s. αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρη-
μον.
13. Καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέ-
ρας τεσσαράκοντα, πειραζό-
μενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· καὶ
Mt.4, ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ
11.. ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.
6,17.. 14. Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆ-
Mt. 4,12. ναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ
17.L. Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
4,14s. κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς
* βασιλείας τοῦ θεοῦ
Gal. 4,4. 15. καὶ λέγων· Ὅτι πεπλή-
ρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετα-
νοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ.
Mt.4, 18-22 16. Καὶ παράγων παρὰ
[L.5, τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-
1ss. Jo.1, λαίας, εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀν-
35ss. δρέαν τὸν ἀδελφὸν τοῦ Σί-
* μωνος ἀμφιβάλλοντας ἀμ-
φίβληστρον ἐν τῇ θαλάσσῃ·
ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς.
17. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ
ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς
ἀνθρώπων.
18. Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ
δίκτυα αὐτῶν ἠκολούθησαν
αὐτῷ.
19. Καὶ προβὰς ὀλίγον,
εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζε-
βεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς
ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας
τὰ δίκτυα.
20. Καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν

αὐτούς· καὶ ἀφέντες τὸν πα-
τέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ
πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν,
ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
21. Καὶ εἰςπορεύονται εἰς
Καπερναούμ· καὶ εὐθέως *
τοῖς σάββασιν εἰςελθὼν εἰς L.4, 31-37
τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκε.
22. Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ Mt.7, 28s.
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ δι- Jo.
δάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν 7,46.
ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμμα-
τεῖς.
23. Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ
αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύ-
ματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέ-
κραξε
24. λέγων· Ἔα, τί ἡμῖν καὶ 5,7..
σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλ-
θες ἀπολέσαι ἡμᾶς· οἶδά σε
τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ.
25. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Φιμώθητι
καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 9,25.
26. Καὶ σπαράξαν αὐτὸν
τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον
καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ,
ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ.
27. Καὶ ἐθαμβήθησαν
πάντες ὥστε συζητεῖν πρὸς
ἑαυτούς, λέγοντας· Τί ἐστι
τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ *
αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ
τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρ-
τοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούου-
σιν αὐτῷ;
28. Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐ- Mt. 4,24.
τοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν πε-
ρίχωρον τῆς Γαλιλαίας.
29. Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συν-
* αγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον
L.4, 38-41 εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ
Mt.8, 14-16 Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ
Ἰωάννου.
30. Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος
κατέκειτο πυρέσσουσα· καὶ
εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ
αὐτῆς.
31. Καὶ προσελθὼν ἤγειρεν
αὐτήν, κρατήσας τῆς χειρὸς
αὐτῆς· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ
Jo. 12,2. πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκό-
νει αὐτοῖς.
32. Ὀψίας δὲ γενομένης,
ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς
αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζο-
μένους.
33. Καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυν-
ηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν.
34. Καὶ ἐθεράπευσε πολ-
λοὺς κακῶς ἔχοντας ποικί-
λαις νόσοις, καὶ δαιμόνια
v.24. 5,43.. πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤφιε
Act. 16,17 λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδει-
σαν αὐτόν.
* 35. Καὶ πρωῒ ἔννυχα λίαν
L.4, 42-44 ἀναστὰς ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλ-
θεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ
προσηύχετο.
36. Καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν
ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.
37. Καὶ εὑρόντες αὐτὸν λέ-
γουσιν αὐτῷ· Ὅτι πάντες
ζητοῦσί σε.
38. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἄγω-

μεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμο-
πόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω·
εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελήλυθα.
39. Καὶ ἦν κηρύσσων εἰς τὰς
συναγωγὰς αὐτῶν, εἰς ὅλην
τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαι-
μόνια ἐκβάλλων.
40. Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐ- Mt.8,
τὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐ- 2-4. L.5,
τὸν καὶ γονυπετῶν αὐτὸν 12-14
καὶ λέγων αὐτῷ· Ὅτι ἐὰν
θέλῃς, δύνασαί με καθα-
ρίσαι.
41. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνι-
σθείς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα
ἥψατο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐ-
τῷ· Θέλω, καθαρίσθητι.
42. Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ
εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ
ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη.
43. Καὶ ἐμβριμησάμενος v.25. 3,12.
αὐτῷ εὐθέως ἐξέβαλεν αὐ-
τόν,
44. καὶ λέγει αὐτῷ· Ὅρα,
μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς· ἀλλ' 5,43..
ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ
ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ
τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ Lev. 14,2.
προσέταξε Μωϋσῆς, εἰς μαρ-
τύριον αὐτοῖς.
45. Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο L. 5,15.
κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφη-
μίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι
αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς
πόλιν εἰσελθεῖν· ἀλλ' ἔξω ἐν
ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρ-
χοντο πρὸς αὐτὸν πάντο- *
θεν.

CAP. II.

Paralytico peccata condonantur. Levi; convivium cum portitoribus. Omissio jejunii. Spicae sabbato vulsae.

Mt. 9,1. Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς
* Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν·
καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν
ἐστι.
2. Καὶ εὐθέως συνήχθησαν
πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν
μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν·
καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.
Mt. 9,2. 3. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐ-
L. 5,18. τὸν παραλυτικὸν φέροντες,
αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων.
L. 5,19. 4. Καὶ μὴ δυνάμενοι προς-
εγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον,
ἀπεστέγασαν τὴν στέγην
ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες
* χαλῶσι τὸν κράββατον, ὅπου
ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο.
L.5, 20-26 5. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν
Mt.9, πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ πα-
2-8. ραλυτικῷ· Τέκνον, ἀφέων-
Jo. ταί σοι αἱ ἁμαρτίαι.
5,14. 9,2. 6. Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμ-
ματέων ἐκεῖ, καθήμενοι καὶ
διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρ-
δίαις αὐτῶν·
7. Τί οὗτος οὕτω λαλεῖ
βλασφημίας; τίς δύναται
ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς
ὁ Θεός;
Jo.2, 25.. 8. Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ
Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ,
ὅτι οὕτω διαλογίζονται ἐν
ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί

ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν;
9. Τί ἐστιν εὐκοπώτερον,
εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· Ἀ-
φέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ
εἰπεῖν· Ἔγειρε, ἆρον τὸν *
κράββατόν σου καὶ περιπά-
τει;
10. Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξου-
σίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι
ἁμαρτίας· (λέγει τῷ παρα-
λυτικῷ·)
11. Σοὶ λέγω· Ἔγειρε, ἆρον
τὸν κράββατόν σου καὶ ὕπ-
αγε εἰς τὸν οἶκόν σου.
12. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως,
καὶ ἄρας τὸν κράββατον
ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων,
ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ
δοξάζειν τὸν θεόν, λέγοντας·
Ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν.
13. Καὶ ἐξῆλθε πάλιν πα-
ρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς
ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν,
καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.
14. Καὶ παράγων εἶδε Λευῒν Mt.9, 9-13.
τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμε- L.5,
νον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέ- 27-32
γει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.
Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
αὐτῷ.
15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατα-
κεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ
αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι
καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο
τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ
ἠκολούθησαν αὐτῷ.
* 16. Καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν
ἐσθίοντα μετὰ τῶν ἁμαρτω-
λῶν καὶ τελωνῶν, ἔλεγον τοῖς
L.15, 2. al. μαθηταῖς αὐτοῦ· Τί ὅτι με-
τὰ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τελω-
νῶν ἐσθίει καὶ πίνει;
17. Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς
λέγει αὐτοῖς· Οὐ χρείαν
ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ,
ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ
ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλ-
* λὰ ἁμαρτωλούς.
18. Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ
Ἰωάννου καὶ οἱ Φαρισαῖοι
Mt.9, 14-17 νηστεύοντες. Καὶ ἔρχονται
L.5, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διατί οἱ
33-38 μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν
L.18, 12. Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ
δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύ-
ουσι;
19. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ
Jo. 3,29. τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος
μετ' αὐτῶν ἐστί, νηστεύειν;
Ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν
ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύ-
νανται νηστεύειν·
20. ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι,
ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ
Jo. 16,20 νυμφίος, καὶ τότε νηστεύ-
σουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.
21. Οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥά-
κους ἀγνάφου ἐπιῤῥάπτει
ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μή,
αἴρει τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ,

τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ
χεῖρον σχίσμα γίνεται.
22. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον
νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ
δὲ μή, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος *
τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἐκ- *
χεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦν-
ται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς *
ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον.
23. Καὶ ἐγένετο παραπο- Mt.12 1-4.
ρεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάβ- L.6,
βασι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ 1-4.
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο
ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς Dt.
στάχυας. 23,25
24. Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλε-
γον αὐτῷ· Ἴδε, τί ποιοῦσι
τοῖς σάββασιν, ὃ οὐκ ἔξεστι; Ex. 20,10
25. Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐ-
τοῖς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε, 1Sam.
τί ἐποίησε Δαυὶδ, ὅτε χρείαν 21,6.
ἔσχε καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ
οἱ μετ᾽ αὐτοῦ;
26. πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ θεοῦ, ἐπὶ Ἀβιά- 1Sam. 22,20
θαρ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς s.cll.
ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφα- 21,1.
γεν, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ Lev. 24,5
μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ ss.Ex.
τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσι; 29,33
27. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ
σάββατον διὰ τὸν ἄνθρω- Dt.
πον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρω- 5,14.
πος διὰ τὸ σάββατον·
28. ὥστε κύριός ἐστιν ὁ L. 6,5.
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Mt.
σαββάτου. 12,8.

CAP. III.

Arida manus sabbato sanatur. Confluxus. Duodecim Apostoli. Adversariorum criminatio in *Spiritum Sanctum* peccans. Mater et fratres.

Mt. 12,9s. Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν
L. συναγωγήν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄν-
6,6s. θρωπος ἐξηραμμένην ἔχων
τὴν χεῖρα.
2. Καὶ παρετήρουν αὐτόν,
Jo. 9,16. εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει
L. αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν
13,14 14,3. αὐτοῦ.
3. Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ
L. 6,8. τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν
χεῖρα· Ἔγειρε εἰς τὸ μέσον.
L. 4. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἔξεστι
6,9. Mt. τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆ-
12,12 σαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν
σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ
ἐσιώπων.
L. 6,10. 5. Καὶ περιβλεψάμενος
αὐτοὺς μετ᾽ ὀργῆς, συλλυ-
πούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει
Mt. 12,13 τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ
ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινον τὴν
χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ
* ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.
Mt. 12,14 6. Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρι-
L. σαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρω-
6,11. διανῶν συμβούλιον ἐποίουν
κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπο-
Jo.5, 18. λέσωσι.
7. Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν
L. μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν
6,17. εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πολὺ
Mt. 12,15 πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας

ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ
τῆς Ἰουδαίας
8. καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων,
καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ
περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα·
πλῆθος πολύ, ἀκούσαντες
ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐ-
τόν.
9. Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ, ἵνα πλοιάριον προς-
καρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον,
ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν.
10. Πολλοὺς γὰρ ἐθερά- L.6,
πευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐ- 18s. Mt.
τῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι 12,15 14,36
εἶχον μάστιγας.
11. Καὶ τὰ πνεύματα τὰ
ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν
ἐθεώρουν, προσέπιπτον αὐ- *
τῷ καὶ ἔκραζον, λέγοντα· Ὅτι 1,24. L.
σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 4,41.
12. Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐ- 5,43..
τοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν Mt.12
ποιήσωσι. 16..
13. Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ Mt.
ὄρος, καὶ προςκαλεῖται οὓς 5,1. L.
ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον 6,12.
πρὸς αὐτόν.
14. Καὶ ἐποίησε δώδεκα, L. 6,13.
ἵνα ὦσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀ-
ποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν
15. καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θε- Mt. 10,1.
ραπεύειν τὰς νόσους καὶ ἐκ- *
βάλλειν τὰ δαιμόνια·
16. καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι Jo. 1,43.
ὄνομα Πέτρον· L.6,
17. καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ 14-16

Mt.10 2-4.. Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν
Act. ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ
1,13. ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα
L.9, 54s. Βοανεργές, ὅ ἐστιν υἱοὶ
βροντῆς·
Jo.1, 41.45 18. καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φί-
λιππον, καὶ Βαρθολομαῖον,
Jo. 11,16 καὶ Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν,
καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλ-
Jo. 14,22 φαίου, καὶ Θαδδαῖον καὶ
Σίμωνα τὸν Κανανίτην,
Jo.6, 71.. 19. καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώ-
την, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.
20. Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον.
Καὶ συνέρχεται πάλιν ὁ ὄχ-
λος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐ-
6,31. τοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν.
21. Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ'
αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι
v.30. αὐτόν· ἔλεγον γάρ· Ὅτι ἐξέ-
στη.
Mt. 12,24 22. Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ
9,34. ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάν-
L. 11,15 τες ἔλεγον· Ὅτι Βεελζεβοὺλ
ἔχει, καί· Ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι
τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ
δαιμόνια.
23. Καὶ προςκαλεσάμενος
αὐτούς, ἐν παραβολαῖς ἔλε-
γεν αὐτοῖς· Πῶς δύναται
σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν;
Mt.12 24. Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ'
25s. L.11, ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται
17s. σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη.
25. Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυ-
τὴν μερισθῇ, οὐ δύναται
σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη.
26. Καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέ-

στη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μεμέρι-
σται, οὐ δύναται σταθῆναι,
ἀλλὰ τέλος ἔχει.
27. Οὐδεὶς δύναται τὰ σκεύη *
τοῦ ἰσχυροῦ εἰςελθὼν εἰς τὴν Mt. 12,29
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν L.11, 21s.
μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δή-
σῃ· καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐ-
τοῦ διαρπάσει.
28. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι Mt.12 31s..
πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς L.12, 10.
τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτή-
ματα, καὶ αἱ βλασφημίαι
ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν·
29. ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ
εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ Mt.12 32..
ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα,
ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου
κρίσεως. *
30. Ὅτι ἔλεγον· Πνεῦμα v.21. Jo.
ἀκάθαρτον ἔχει. 10,20
31. Ἔρχονται οὖν ἡ μήτηρ L.8, 19s.
αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Mt.12
καὶ ἔξω ἑστῶτες ἀπέστειλαν 46ss.
πρὸς αὐτόν, φωνοῦντες αὐ- *
τόν.
32. Καὶ ἐκάθητο περὶ αὐ-
τὸν ὄχλος. Καὶ λέγουσιν αὐ-
τῷ· Ἰδού, ἡ μήτηρ σου καὶ Mt. 13,55
οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελ- *
φαί σου ἔξω ζητοῦσί σε.
33. Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς,
λέγων· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ
μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; *
34. Καὶ περιβλεψάμενος
τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ καθ-
ημένους λέγει· Ἴδε, ἡ μή-
τηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.

L. 8,21. 35. Ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ
Mt. θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος
12,50 ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ καὶ
L.11, 27s. μήτηρ ἐστί.

CAP. IV.

Parabola de vario agro. Imagines lucernae, mensurae, seminatoris ac messoris, grani sinapis. Sedatur tempestas.

Καὶ πάλιν ἤρξατο διδά-
σκειν παρὰ τὴν θάλασσαν·
Mt.13 1ss. καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν
ὄχλος πολύς, ὥστε αὐτὸν ἐμ-
L. 8,4ss. βάντα εἰς τὸ πλοῖον καθ-
ῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ
πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θά-
λασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν.
2. Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν
παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλε-
γεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐ-
τοῦ·
L.8, 5-8. 3. Ἀκούετε. Ἰδού, ἐξῆλθεν
Mt.13 3-9. ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι.
4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεί-
v.15 ss. ρειν ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν
ὁδόν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ
καὶ κατέφαγεν αὐτό.
5. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ
πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν
πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέ-
τειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος
γῆς,
* 6. καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος,
ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ
ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.
7. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς
ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ

ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν
αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε.
8. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν
γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου
καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ
αὐξανόμενον, καὶ ἔφερεν ἓν *
τριάκοντα καὶ ἓν ἑξήκοντα
καὶ ἓν ἑκατόν.
9. Καὶ ἔλεγεν· Ὁ ἔχων ὦτα
ἀκούειν, ἀκουέτω.
10. Καὶ ὅτε ἐγένετο κατα- L. 8,9.
μόνας, ἠρώτων αὐτὸν οἱ περὶ
αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν
παραβολήν.
11. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὑ- *
μῖν δέδοται γνῶναι τὸ μυ- L. 8,10.
στήριον τῆς βασιλείας τοῦ Mt.13
θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν 11.. 11,25
παραβολαῖς τὰ πάντα γί-
νεται,
12. ἵνα „βλέποντες βλέπωσι L. 8,10.
καὶ μὴ ἴδωσι, καὶ ἀκούοντες Mt.13
ἀκούωσι καὶ μὴ συνιῶσι, μή- 13ss.. Jes.
ποτε ἐπιστρέψωσι καὶ ἀφεθῇ 6,9s.
αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα.“ *
13. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὐκ
οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύ-
την, καὶ πῶς πάσας τὰς πα-
ραβολὰς γνώσεσθε;
14. Ὁ σπείρων, τὸν λόγον L.8, 11-15
σπείρει. Mt.13
15. Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ 19-23
τὴν ὁδόν, ὅπου σπείρεται ὁ
λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν,
εὐθέως ἔρχεται ὁ σατανᾶς
καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν
ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις *
αὐτῶν.

16. Καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως
οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρό-
μενοι, οἳ ὅταν ἀκούσωσι τὸν
λόγον, εὐθέως μετὰ χαρᾶς
λαμβάνουσιν αὐτόν,
17. καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν
ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόςκαιροί
εἰσιν· εἶτα, γενομένης θλί-
ψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λό-
γον, εὐθέως σκανδαλίζονται.
* 18. Καὶ ἄλλοι εἰσὶν οἱ εἰς
τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι·
οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον
ἀκούσαντες,
19. καὶ αἱ μέριμναι τοῦ
10,23 αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ
πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοι-
πὰ ἐπιθυμίαι εἰςπορευόμε-
ναι συμπνίγουσι τὸν λόγον,
καὶ ἄκαρπος γίνεται.
Mt. 13,23 20. Καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ
L. 8,15. τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέν-
τες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λό-
γον καὶ παραδέχονται, καὶ
καρποφοροῦσιν ἓν τριάκοντα
καὶ ἓν ἑξήκοντα καὶ ἓν ἑκατόν.
L.8, 16s. 21. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
11,33 Μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος, ἵνα
Mt. 5,15. ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ
τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν
* λυχνίαν ἐπιτεθῇ;
L. 12,2. 22. Οὐ γάρ ἐστί τι κρυπτόν,
Mt. ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ, οὐδὲ
10,26 ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα
εἰς φανερὸν ἔλθῃ.
23. Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.
24. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·

Βλέπετε, τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ Mt. 7,2.
μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσε- L.
ται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται 6,38.
ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. *
25. Ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθή- L. 8,18.
σεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, Mt.
καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' 13,12 25,29
αὐτοῦ.
26. Καὶ ἔλεγεν· Οὕτως
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ,
ὡς ἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν
σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς,
27. καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρη-
ται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ
σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύ-
νηται, ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός·
28. αὐτομάτη ἡ γῆ καρπο-
φορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα
στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον ἐν *
τῷ στάχυϊ.
29. Ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρ- *
πός, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ
δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ
θερισμός.
30. Καὶ ἔλεγε· Τίνι ὁμοιώ- L.13, 18s.
σωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Mt.13
θεοῦ, ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ 31s.
παραβάλωμεν αὐτήν; *
31. Ὡς κόκκον σινάπεως,
ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς,
μικρότερος πάντων τῶν
σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς
γῆς·
32. καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀνα-
βαίνει καὶ γίνεται πάντων
τῶν λαχάνων μείζων, καὶ
ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥσ-
τε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν
αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
νοῦ κατασκηνοῦν.
33. Καὶ τοιαύταις παρα-
βολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐ-
τοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύ-
Mt. 13,34 ναντο ἀκούειν·
34. χωρὶς δὲ παραβολῆς
οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, κατ' ἰδίαν
δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέ-
λυε πάντα.
Mt. 8,18. 35. Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν
L. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὀψίας γενο-
8,22. μένης· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέ-
ραν.
Mt. 8,23. 36. Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον,
παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς
ἦν ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ
πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ.
Mt.8, 24-27 37. Καὶ γίνεται λαῖλαψ
L.8, ἀνέμου μεγάλη· τὰ δὲ κύμα-
23-25 τα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον,
ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι.
38. Καὶ ἦν αὐτὸς ἐν τῇ
πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφά-
λαιον καθεύδων. Καὶ διε-
γείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγου-
σιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οὐ
μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα;
39. Καὶ διεγερθεὶς ἐπετί-
μησε τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπε τῇ
θαλάσσῃ· Σιώπα, πεφίμω-
σο. Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος,
καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.
40. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί
* δειλοί ἐστε οὕτω; πῶς οὐκ
ἔχετε πίστιν;
41. Καὶ ἐφοβήθησαν φό-

βον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ; Ps. 107, 24ss. Prov. 30,4.

CAP. V.

Daemones Legionis et sues. Jairi filia et mulier a sanguinis profluvio liberata.

Mt. 8, 28. L. 8, 26. 27. 29 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. *

2. Καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,

3. ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασι, καὶ οὔτε * ἁλύσεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι,

4. διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι, καὶ διεσπάσθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε δαμάσαι·

5. καὶ διαπαντός, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐν τοῖς μνήμασι καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.

6. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ L. 8, 28-31 μακρόθεν ἔδραμε καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ,

7. καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ Mt. 8, 29. λέγει· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς.

8. Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ· Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου

9. Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· Τί * ὄνομά σοι; Καὶ λέγει αὐτῷ· Λεγιὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν.

10. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλά, ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας.

Mt. 8, 30-34 L. 8, 32-34 11. Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη.

12. Καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν οἱ δαίμονες, λέγοντες· Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν.

13. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν * θάλασσαν· ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ.

14. Οἱ δὲ βόσκοντες αὐτοὺς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν, τί ἐστι τὸ γεγονός.

15. Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν L. 8, 35ss. Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρο-

νοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν
λεγιῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν.
16. Καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς
οἱ ἰδόντες, πῶς ἐγένετο τῷ
δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν
χοίρων.
17. Καὶ ἤρξαντο παρακα- Mt. 8,34.
λεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ L.8,
τῶν ὁρίων αὐτῶν. 37.
18. Καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ *
εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐ- L.8,
τὸν ὁ δαιμονισθείς, ἵνα ᾖ 38s.
μετ' αὐτοῦ.
19. Καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν,
ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· Ὕπαγε εἰς
τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς,
καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα
σοι ὁ κύριος πεποίηκε καὶ
ἠλέησέ σε.
20. Καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἤρξα-
το κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπό-
λει, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· καὶ πάντες ἐθαύμαζον.
21. Καὶ διαπεράσαντος Mt. 9,1.
τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πά- L.
λιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη 8,40.
ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν· καὶ
ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν.
22. Καὶ ἰδού, ἔρχεται εἷς L.8, 41s.
τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόμα- Mt.9,
τι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν 18s.
πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐ-
τοῦ,
23. καὶ παρεκάλει αὐτὸν
πολλά, λέγων· Ὅτι τὸ θυ-
γάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει·
ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς
χεῖρας, ὅπως σωθῇ καὶ ζήσῃ. *

24. Καὶ ἀπῆλθε μετ' αὐ-
τοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ
ὄχλος πολύς, καὶ συνέθλιβον
αὐτόν.
Mt. 9,20. 25. Καὶ γυνή τις, οὖσα ἐν
L. ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα,
8,43. Lev. 26. καὶ πολλὰ παθοῦσα
15,25 ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δα-
πανήσασα τὰ παρ' αὐτῆς
πάντα, καὶ μηδὲν ὠφελη-
θεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ
χεῖρον ἐλθοῦσα,
L. 8,44. 27. ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰη-
Mt. σοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ
9,20. ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ.
6,56.. Mt. 28. Ἔλεγε γάρ· Ὅτι κἂν
9,21.. τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἅψωμαι,
σωθήσομαι.
L. 8,44. 29. Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη
ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς,
καὶ ἔγνω τῷ σώματι, ὅτι
ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος.
30. Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς
ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ
L. 6,19. αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν,
ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ
L.8, 45–47 ἔλεγε· Τίς μου ἥψατο τῶν
ἱματίων;
31. Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ· Βλέπεις τὸν
ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ
λέγεις· Τίς μου ἥψατο;
32. Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν
τὴν τοῦτο ποιήσασαν.
33. Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα
καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγο-
* νεν αὐτῇ, ἦλθε καὶ προς-

ἔπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ
πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.
34. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύ- L. 8,48.
γατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ Mt. 9,
σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ 22..
ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστι-
γός σου.
35. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, L. 8, 49-51
ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυνα-
γώγου, λέγοντες· Ὅτι ἡ θυ-
γάτηρ σου ἀπέθανε· τί ἔτι
σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;
36. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως,
ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμε-
νον, λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ·
Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.
37. Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα
αὐτῷ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ
Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰα-
κώβου.
38. Καὶ ἔρχονται εἰς τὸν Mt. 9, 23-25
οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, L. 8,
καὶ θεωρεῖ θόρυβον καὶ 52-55
κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας [Jer. 9,16s.
πολλά.
39. Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐ-
τοῖς· Τί θορυβεῖσθε καὶ
κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ
ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Jo. 11,11
40. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.
Ὁ δὲ ἐκβαλὼν πάντας, πα-
ραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ
παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ
τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπο-
ρεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον
ἀνακείμενον. *
41. Καὶ κρατήσας τῆς χει-
ρὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῇ·
Ταλιθὰ κοῦμι, ὅ ἐστι μεθ-
ερμηνευόμενον· Τὸ κορά-
[L. 7, 14. σιον, (σοὶ λέγω·) ἔγειρε.
42. Καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ
κοράσιον καὶ περιεπάτει·
ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα. Καὶ
ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλῃ.
1,34. 44. 43. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς
3,12. πολλά, ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦ-
7,36. 8,26. το· καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ
30.9, 9.30. φαγεῖν.

L. 8,56.

CAP. VI.

Nazarethi spernitur. Mittit Apostolos. Herodes et Herodias. Cibatio quinque millium. Incessio maris. Aegroti tactu sanati.

Mt. 13, 54-58 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ
[L. 4, ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐ-
16ss. τοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐ-
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
2. Καὶ γενομένου σαββάτου
ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ δι-
δάσκειν· καὶ πολλοὶ ἀκού-
οντες ἐξεπλήσσοντο, λέγον-
τες· Πόθεν τούτῳ ταῦτα,
καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα
* αὐτῷ; Καὶ δυνάμεις τοιαῦ-
ται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ
γίνονται;
3,31.. 3. Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων,
L. 4,22. ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ
Jo. 6,42. Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰού-
δα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν
αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς
ἡμᾶς; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο
ἐν αὐτῷ.
Mt. 13,57 4. Ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·

Ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄτι- L. 4,24.
μος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐ- Jo.
τοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ 4,44.
ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
5. Καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ Mt. 13,58
οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι,
εἰ μὴ ὀλίγοις ἀῤῥώστοις ἐπι-
θεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσε.
6. Καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν
ἀπιστίαν αὐτῶν· καὶ περιῆγε
τὰς κώμας κύκλῳ, διδάσκων. Mt. 9,35.
7. Καὶ προσκαλεῖται τοὺς L.
δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς 9,1s.
ἀποστέλλειν δύο δύο· καὶ Mt. 10,1.
ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν
πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων.
8. Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς, L. 9,3s.
ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδόν, Mt. 10
εἰ μὴ ῥάβδον μόνον· μὴ πή- 9-11.
ραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν
ζώνην χαλκόν·
9. ἀλλ' ὑποδεδεμένους σαν-
δάλια· καὶ μὴ ἐνδύσησθε *
δύο χιτῶνας.
10. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ὅπου ἐὰν εἰςέλθητε εἰς οἰ-
κίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλ-
θητε ἐκεῖθεν.
11. Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξων- Mt. 10,14
ται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν L. 9,
ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖ- 5. 10, 10-12
θεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν Act.
ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν, 13,51 18,6.
εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. [Ἀμὴν ᵒMt.
λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται 10,15
Σοδόμοις ἢ Γομόῤῥοις ἐν
ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει
ἐκείνῃ.]

L. 9,6. 12. Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσ-
σον, ἵνα μετανοήσωσι·
13. καὶ δαιμόνια πολλὰ
Jac. 5,14. ἐξέβαλλον· καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ
πολλοὺς ἀῤῥώστους καὶ ἐθε-
ράπευον.
L. 9,7. 14. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς
Mt. Ἡρώδης· φανερὸν γὰρ ἐγέ-
14,1s. νετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ
* ἔλεγεν· Ὅτι Ἰωάννης ὁ βα-
πτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη,
καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ
δυνάμεις ἐν αὐτῷ.
8,28. 15. Ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Ὅτι
L. 9, 8.19. Ἠλίας ἐστίν. Ἄλλοι δὲ ἔλε-
Mt. 16,14 γον· Ὅτι προφήτης ἐστὶν
ὡς εἷς τῶν προφητῶν.
L. 9,9. 16. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης
εἶπεν· Ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκεφά-
λισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν·
αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν.
Mt. 14 3-12. 17. Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης
[L. 3, ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν
19s. Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν
ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα
τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν
ἐγάμησεν.
18. Ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης
Lev. 18,16 τῷ Ἡρώδῃ· Ὅτι οὐκ ἔξεστί
σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ
ἀδελφοῦ σου.
19. Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν
αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν
ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο.
20. Ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖ-
το τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν
ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον,

καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίει, * καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε.

21. Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς * γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας,

22. καὶ εἰςελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος, καὶ ὀρχησαμένης καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς * συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ· Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι.

23. Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ· Ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου.

24. Ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί αἰτήσωμαι; Ἡ δὲ εἶπε· Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

25. Καὶ εἰςελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ᾐτήσατο λέγουσα· Θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξαυτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

26. Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεύς, διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι.

27. Καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα, ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

28. Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς.

Mt. 14,12 29. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

L. 9,10. 30. Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν.

31. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον. Ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν ηὐκαίρουν.

L. 9,10. Mt. 14,13 Jo. 6,1ss. 32. Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν.

33. Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν πολλοί, * L. 9, 11. καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν Mt. 14,13 τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτούς, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν.

34. Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ 8,1ss. Mt. 14 Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ 14-21 ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, 15,32 9,36. ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ

ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο L.9, 11-17
διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. [ss.v. Mc.8, 2ss]
35. Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς
γενομένης, προσελθόντες Jo.6, 5-13.
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέ-
γουσιν· Ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ
τόπος καὶ ἤδη ὥρα πολλή·
36. ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα
ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ
ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγορά-
σωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί *
γὰρ φάγωσιν, οὐκ ἔχουσιν.
37. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς
φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ·
Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν
δηναρίων διακοσίων ἄρτους, Jo. 6,7.
καὶ δῶμεν αὐτοῖς φαγεῖν;
38. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πό-
σους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε
καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες λέγου-
σι· Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας.
39. Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς
ἀνακλῖναι πάντας, συμπό-
σια συμπόσια, ἐπὶ τῷ χλωρῷ
χόρτῳ.
40. Καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ
πρασιαί, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ
ἀνὰ πεντήκοντα.
41. Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε
ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας,
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν
εὐλόγησε, καὶ κατέκλασε
τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παρα-
θῶσιν αὐτοῖς· καὶ τοὺς δύο
ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι.

42. Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ
ἐχορτάσθησαν.
43. Καὶ ἦραν κλασμάτων
* δώδεκα κοφίνους πλήρεις,
καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.
44. Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες
τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι
ἄνδρες.
Mt.14 22ss. 45. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε
Jo.6, τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆ-
14ss. ναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προά-
γειν εἰς τὸ πέραν, πρὸς Βηθ-
* σαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ
τὸν ὄχλον.
46. Καὶ ἀποταξάμενος αὐ-
[L.6, τοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος
12. προσεύξασθαι.
47. Καὶ ὀψίας γενομένης,
ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς
θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος
ἐπὶ τῆς γῆς.
48. Καὶ εἶδεν αὐτοὺς βα-
σανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν·
ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος
αὐτοῖς. Καὶ περὶ τετάρτην
φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται
πρὸς αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ
τῆς θαλάσσης· καὶ ἤθελε
παρελθεῖν αὐτούς.
49. Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν
περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θα-
[L. 24,37 λάσσης, ἔδοξαν φάντασμα
εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν·
50. πάντες γὰρ αὐτὸν εἶ-
Mt. δον καὶ ἐταράχθησαν. Καὶ
14,27 εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν,
Jo. 6,20. καὶ λέγει αὐτοῖς· Θαρσεῖτε·
ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.

51. Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς 4,39. Mt.14
εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν 32s.
ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκ πε- Jo. 6,21.
ρισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο
καὶ ἐθαύμαζον.

52. Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ
τοῖς ἄρτοις· ἦν γὰρ αὐτῶν
ἡ καρδία πεπωρωμένη. 8,17.

53. Καὶ διαπεράσαντες Mt.14 34ss.
ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννη-
σαρέτ καὶ προσωρμίσθησαν.

54. Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν
ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἐπι-
γνόντες αὐτόν,

55. περιδραμόντες ὅλην
τὴν περίχωρον ἐκείνην, ἤρ-
ξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις
τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέ-
ρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ
ἐστί.

56. Καὶ ὅπου ἂν εἰσεπο-
ρεύετο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ
ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτί-
θουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ
παρεκάλουν αὐτόν, ἵνα κἂν 5,28.. Mt.
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου 14,36
αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν [L. 6,19.
ἥπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο. *

CAP. VII.

De lotione manuum et traditione. Quae hominem polluant. Syrophoenissa. Sanatio surdi tardiloqui.

Καὶ συνάγονται πρὸς Mt. 15,1.
αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καί τι-
νες τῶν γραμματέων, ἐλ-
θόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων·

2. καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσί,
τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίον-
* τας ἄρτους.

3. Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ
πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ
πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας,
οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες
τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυ-
τέρων·

4. καὶ ἀπ' ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ
[L. 11,38 βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσι·
καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρ-
έλαβον κρατεῖν, βαπτι-
[Mt. 23,25 σμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν
καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν.

* 5. Ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐ-
τὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ
Mt. 15,2. γραμματεῖς· Διατί οἱ μα-
θηταί σου οὐ περιπατοῦσι
κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν
* πρεσβυτέρων, ἀλλὰ κοιναῖς
χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον;

Mt.15 7-9. 6. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς· Ὅτι καλῶς προεφή-
τευσεν Ἠσαΐας περὶ ὑμῶν
τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγρα-
Jes. 29,13 πται· „Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς
χείλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία
αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει ἀπ'
ἐμοῦ·

7. μάτην δὲ σέβονταί με,
διδάσκοντες διδασκαλίας ἐν-
τάλματα ἀνθρώπων.“

8. Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντο-
λὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν
παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων,
* βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ πο-

τηρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια
τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
9. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Κα- Mt.15 3-6.
λῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν
τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδο-
σιν ὑμῶν τηρήσητε.
10. Μωϋσῆς γὰρ εἶπε· „Τί- Ex. 20,12
μα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν
μητέρα σου.“ καί· „Ὁ κα- Ex. 21,17
κολογῶν πατέρα ἢ μητέρα [Pr.
θανάτῳ τελευτάτω.“ 28,24
11. Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν
εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ
τῇ μητρί· Κορβᾶν (ὅ ἐστι
δῶρον) ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελη-
θῇς·
12. καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν
οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐ-
τοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ,
13. ἀκυροῦντες τὸν λόγον Mt. 15,6.
τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν
ᾗ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια
τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
14. Καὶ προςκαλεσάμενος Mt. 15,10
πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐ- *
τοῖς· Ἀκούετέ μου πάντες
καὶ συνίετε.
15. Οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ Mt. 15,11
ἀνθρώπου εἰςπορευόμενον R.
εἰς αὐτόν, ὃ δύναται αὐτὸν 14,14 Tit.
κοινῶσαι, ἀλλὰ τὰ ἐκπορευό- 1,15.
μενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστι
τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρω-
πον.
16. Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, *
ἀκουέτω.
17. Καὶ ὅτε εἰςῆλθεν εἰς
οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπη-

Mt.15 15-20 ρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ
16,9. αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς.
18. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὕ-
τω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε;
Οὐ νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ ἔξω-
θεν εἰςπορευόμενον εἰς τὸν
ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐ-
τὸν κοινῶσαι;
19. Ὅτι οὐκ εἰςπορεύεται
αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ'
εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν
ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, κα-
* θαρίζον πάντα τὰ βρώματα.
20. Ἔλεγε δέ· Ὅτι τὸ ἐκ τοῦ
ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον,
ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
Jac.1, 14s. 21. Ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρ-
R.7, δίας τῶν ἀνθρώπων οἱ δια-
14ss. λογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύ-
Gal. 5,17. ονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι,
Gen. 6,5. φόνοι,
22. κλοπαί, πλεονεξίαι, πο-
νηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀ-
φθαλμὸς πονηρός, βλασφη-
μία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη·
Mt. 15,20 23. πάντα ταῦτα τὰ πο-
νηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται
καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
Mt. 15,21 24. Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς
ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια
Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ
εἰςελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα
ἤθελε γνῶναι· καὶ οὐκ ἠδυ-
νήθη λαθεῖν.
25. Ἀκούσασα γὰρ γυνὴ
περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυ-
γάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκά-

θαρτον, ἐλθοῦσα προςέπεσε Mt. 15,22
πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ.
26. Ἦν δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνίς,
Συροφοινίκισσα τῷ γένει·
καὶ ἠρώτα αὐτόν, ἵνα τὸ
δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυ-
γατρὸς αὐτῆς.
27. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ- Mt.15 26-28
τῇ· Ἄφες πρῶτον χορτα-
σθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ
καλόν ἐστι λαβεῖν τὸν ἄρτον
τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς
κυναρίοις.
28. Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέ-
γει αὐτῷ· Ναί, κύριε· καὶ
γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω
τῆς τραπέζης ἐσθίει ἀπὸ
τῶν ψιχίων τῶν παιδίων.
29. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Διὰ [Mt. 15,28
τοῦτον τὸν λόγον, ὕπαγε,
ἐξελήλυθε τὸ δαιμόνιον ἐκ
τῆς θυγατρός σου.
30. Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν
οἶκον αὐτῆς, εὗρε τὸ δαιμό-
νιον ἐξεληλυθὸς καὶ τὴν θυ-
γατέρα βεβλημένην ἐπὶ τὴν
κλίνην.
31. Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ Mt. 15,29
τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθε διὰ *
Σιδῶνος εἰς τὴν θάλασσαν
τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον
τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως.
32. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κω- [Mt. 9,32.
φὸν μογιλάλον, καὶ παρα- L. 11,
καλοῦσιν αὐτόν, ἵνα ἐπιθῇ 14.
αὐτῷ τὴν χεῖρα.
33. Καὶ ἀπολαβόμενος αὐ-
τὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ'
ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους
αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ
8,23. πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης
αὐτοῦ,
34. καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν
οὐρανὸν ἐστέναξε, καὶ λέγει
αὐτῷ· Ἐφφαθά, ὅ ἐστι δια-
νοίχθητι.
* 35. Καὶ εὐθέως διηνοίχθη-
σαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ ἐλύ-
θη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης
αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς.
36. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς,
5,43. ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν· ὅσον δὲ
* αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο,
μᾶλλον περισσότερον ἐκή-
ρυσσον.
37. Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξε-
πλήσσοντο, λέγοντες· Κα-
λῶς πάντα πεποίηκε· καὶ
τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν
καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

CAP. VIII.

Satiantur quatuor millia. Ostentum coeleste recusatur. Fermentum Pharisaeorum. Coecus Bethsaidae. Judicia de Christo. Calamitatum Christi et sectatorum necessitas.

Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις,
* παμπόλλου ὄχλου ὄντος καὶ
μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προς-
6,34 ss.. καλεσάμενος τοὺς μαθητὰς
Mt.15 32-38 αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς·
14,15 2. Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν
ss. * ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς
προςμένουσί μοι, καὶ οὐκ
ἔχουσι τί φάγωσι.
3. Καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς

νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκ-
λυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινὲς *
γὰρ αὐτῶν μακρόθεν ἥκουσι.
4. Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν
τούτους δυνήσεταί τις ὧδε
χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας;
5. Καὶ ἐπηρώτα αὐτούς·
Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ
εἶπον· Ἑπτά.
6. Καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ
ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ
λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους,
εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδί-
δου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
ἵνα παραθῶσι· καὶ παρέ-
θηκαν τῷ ὄχλῳ.
7. Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλί-
γα· καὶ εὐλογήσας εἶπε πα-
ρατιθέναι καὶ αὐτά.
8. Καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορ- 2Rg. 4,44.
τάσθησαν· καὶ ἦραν περισ-
σεύματα κλασμάτων, ἑπτὰ
σπυρίδας.
9. Ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς
τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν Mt. 15,39
αὐτούς.
10. Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς
τὸ πλοῖον, μετὰ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέ-
ρη Δαλμανουθά. *
11. Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρι- Mt. 16,1.
σαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν 12,38
αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ
σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,
πειράζοντες αὐτόν.
12. Καὶ ἀναστενάξας τῷ
πνεύματι αὐτοῦ λέγει· Τί ἡ

Mt. 16,4. γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον;
12,39 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσε-
L. 11,29 ται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον.
13. Καὶ ἀφεὶς αὐτούς, πά-
λιν ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ἀπ-
ῆλθεν εἰς τὸ πέραν.
Mt. 16 5-11. 14. Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν
ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον
οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ
πλοίῳ.
L. 12,1. 15. Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς,
Gal. λέγων· Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ
5,9. 1Cor. τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων
5,6. καὶ τῆς ζύμης Ἡρῴδου.
16. Καὶ διελογίζοντο πρὸς
ἀλλήλους, λέγοντες· Ὅτι ἄρ-
τους οὐκ ἔχομεν.
17. Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς
λέγει αὐτοῖς· Τί διαλογίζε-
σθε, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε;
Οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε;
* ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν
6,52. 4,12. καρδίαν ὑμῶν;
[L. 18. Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ
24,25 βλέπετε, καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ
ἀκούετε, καὶ οὐ μνημονεύετε;
19. Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους
ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχι-
6,43. λίους, πόσους κοφίνους πλή-
ρεις κλασμάτων ἤρατε; Λέ-
γουσιν αὐτῷ· Δώδεκα.
20. Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς
v. 8. τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων
σπυρίδων πληρώματα κλα-
σμάτων ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον·
Ἑπτά.
Mt. 16,11 21. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Πῶς
* οὐ συνίετε;

22. Καὶ ἔρχονται εἰς Βηθ-
σαϊδάν. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ
τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν
αὐτόν, ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. 6,56..
23. Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς
χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήγαγεν
αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης· καὶ
πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, 7,33. Jo.
ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, 9,6.
ἐπηρώτα αὐτόν, εἴ τι βλέπει.
24. Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε·
Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι
ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦν- *
τας.
25. Εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς
χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν
ἀναβλέψαι· καὶ ἀποκατε- *
στάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυ-
γῶς ἅπαντα. *
26. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν
εἰς οἶκον αὐτοῦ, λέγων· Μη-
δὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς, *
μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. 5,43..
27. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς Mt.16 13s..
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς L.9,
τὰς κώμας Καισαρείας τῆς 18s.
Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ
ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐ-
τοῦ, λέγων αὐτοῖς· Τίνα με
λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;
28. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· [Mt. 14,2.
Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, καὶ 17,10
ἄλλοι Ἠλίαν· ἄλλοι δὲ ἕνα *
τῶν προφητῶν.
29. Καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς· Mt.16 15s.
Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; L.
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέ- 9,20.
γει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστός.
5,43.. 30. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς,
L.9, 21s. ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐ-
Mt.16 20s.. τοῦ.
31. Καὶ ἤρξατο διδάσκειν
αὐτούς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν,
καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ
τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν
ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμμα-
τέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ
μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆ-
ναι.
32. Καὶ παῤῥησίᾳ τὸν λό-
Mt.16 22s. γον ἐλάλει. Καὶ προςλαβό-
[Jo. μενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξα-
11,8. το ἐπιτιμᾶν αὐτῷ.
33. Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ
ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
ἐπετίμησε τῷ Πέτρῳ, λέγων·
2Sam. 19,22 Ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ·
ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ,
ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
L.9, 34. Καὶ προςκαλεσάμενος
23s. Mt.16 τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς
24s. αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Ὅςτις
10,38 s. θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν,
ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ
ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ,
καὶ ἀκολουθείτω μοι.
Jo. 12,25 35. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν
11,25 ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέ-
σει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ
τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν
ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου,
L. σώσει αὐτήν.
9,25. 36. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄν-
Mt. 16,26 θρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν

κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ *
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;
37. *Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος* Mt.16 26..
ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐ-
τοῦ;
38. *Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ* L. 9,26.
με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν [Mt.
τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι 10,33
καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθή-
σεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν Mt. 16,27
τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.
1. *Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν* Mt. 16,28
λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες τῶν L.
ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ 9,27.
γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν 14,62
ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Mt. 26,64
θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

CAP. IX.

Transfiguratio; Elias. Sanatur daemoniacus patris increduli. Messiae moriendum. Discipulorum et invicem et contra non discipulum ambitio. Offensionis pericula; *salitura ignis.*

Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ πα- Mt. 17,1s.
ραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν L.9,
Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ 28s. 2Pt.1
Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐ- 16ss.
τοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ᾽
ἰδίαν μόνους· καὶ μετεμορ- Ex. 34,29
φώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν,
3. *καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγέ-*
νετο στίλβοντα, λευκὰ λίαν
ὡς χιών, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς *
γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι.
4. *Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἡλίας* Mt. 17,3.
L. 9,30. *σὺν Μωϋσεῖ· καὶ ἦσαν συλ-*
λαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ.
Mt. 17,4. 5. *Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέ-*
L. *τρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Ῥαβ-*
9,33. *βί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε*
εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκη-
νὰς τρεῖς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋ-
σεῖ μίαν καὶ Ἡλίᾳ μίαν.
* 6. *Οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσει·*
ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο.
Mt. 17,5.. 7. *Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπι-*
L.9, *σκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἦλθε*
34s. *φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης· Οὗτός*
ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπη-
τός, αὐτοῦ ἀκούετε.
Mt. 17,8. 8. *Καὶ ἐξάπινα περιβλεψά-*
L. *μενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον,*
9,36. *ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ᾽*
ἑαυτῶν.
Mt. 17,9. 9. *Καταβαινόντων δὲ αὐ-*
16,20 *τῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστεί-*
λατο αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ ἃ
5,43.. *εἶδον διηγήσωνται, εἰ μὴ*
ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.
L. 9,36. 10. *Καὶ τὸν λόγον ἐκράτη-*
σαν πρὸς ἑαυτούς, συζητοῦν-
Mt.17 10-12 *τες τί ἐστι τὸ ἐκ νεκρῶν ἀνα-*
cet. *στῆναι.*
11. *Καὶ ἐπηρώτων αὐτόν,*
λέγοντες· Ὅτι λέγουσιν οἱ
γραμματεῖς, ὅτι Ἡλίαν δεῖ
ἐλθεῖν πρῶτον;
12. *Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-*
πεν αὐτοῖς· Ἡλίας μὲν ἐλ-
* *θὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει*
πάντα· καὶ πῶς γέγραπται
ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;

ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδε-
νωθῇ.
13. Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι
καὶ Ἡλίας ἐλήλυθε, καὶ ἐποί-
ησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν,
καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.
14. Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς Mt. 17,14
μαθητάς, εἶδεν ὄχλον πολὺν L.
περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς 9,37.
συζητοῦντας αὐτοῖς.
15. Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος
ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη,
καὶ προστρέχοντες ἠσπάζον-
το αὐτόν.
16. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐ- *
τούς· Τί συζητεῖτε πρὸς αὐ-
τούς;
17. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ
ὄχλου· Διδάσκαλε, ἤνεγκα Mt. 17
τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα 15s. L. 9,
πνεῦμα ἄλαλον· 38-40
18. καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν κα-
ταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ
ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόν-
τας, καὶ ξηραίνεται. Καὶ
εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου,
ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ
ἴσχυσαν.
19. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς Mt. 17,17
λέγει· Ὦ γενεὰ ἄπιστος, L.
ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; 9,41.
ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;
Φέρετε αὐτὸν πρός με.
20. Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν
πρὸς αὐτόν. Καὶ ἰδὼν αὐ-
τόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπά- L. 9,42.
ραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ
τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων.

21. Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πα-
τέρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος
ἐστίν, ὡς τοῦτο γέγονεν αὐ-
* τῷ; Ὁ δὲ εἶπε· Παιδιόθεν·
Mt. 17,15 22. καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ
εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα,
ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ
τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν,
σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.
23. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
* τῷ· Τό, εἰ δύνασαι πιστεῦ-
Mt. 17,20 σαι· πάντα δυνατὰ τῷ πι-
21,21 στεύοντι.
s. 24. Καὶ εὐθέως κράξας ὁ
πατὴρ τοῦ παιδίου, μετὰ
δακρύων ἔλεγε· Πιστεύω·
[L. 17,5. βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.
25. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι
L. 9,42. ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετί-
Mt. μησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκα-
17,18 θάρτῳ, λέγων αὐτῷ· Τὸ
ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα,
ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ
αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς
εἰς αὐτόν.
* 26. Καὶ κράξαν καὶ πολ-
λὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξῆλθε·
καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός,
ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέ-
θανεν.
L. 9,42. 27. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας
Mt. αὐτὸν τῆς χειρός, ἤγειρεν
17,18 αὐτόν· καὶ ἀνέστη.
Mt. 17,19 28. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν
εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν·
* Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν
ἐκβαλεῖν αὐτό;

29. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦ- Mt. 17,21
το τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύνα-
ται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν προς- *
ευχῇ καὶ νηστείᾳ.
30. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόν-
τες παρεπορεύοντο διὰ τῆς
Γαλιλαίας· καὶ οὐκ ἤθελεν
ἵνα τις γνῷ.
31. Ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μα- Mt.17 22s..
θητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐ- L.9,
τοῖς· Ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ- 43s.
που παραδίδοται εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦ-
σιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς
μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστή- *
σεται.
32. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, L. 9,45.
καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπε-
ρωτῆσαι.
33. Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερ-
ναούμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενό-
μενος ἐπηρώτα αὐτούς· Τί
ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διε- L. 9,46.
λογίζεσθε; Mt.
34. Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς 18,1.
ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν
ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων.
35. Καὶ καθίσας ἐφώνησε
τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐ-
τοῖς· Εἴ τις θέλει πρῶτος 10,43 Mt.
εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος 20,26
καὶ πάντων διάκονος.
36. Καὶ λαβὼν παιδίον L. 9,47
ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, Mt.
καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ 18,2.
εἶπεν αὐτοῖς·
37. Ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοιούτων L.
παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνό- 9,48.

Mt. 18,5. ματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ
10,40 ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ
Jo. 13,20 δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστεί-
λαντά με.
L. 9,49. 38. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ Ἰω-
άννης, λέγων· Διδάσκαλε,
εἴδομέν τινα τῷ ὀνόματί σου
ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ
ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ἐκωλύ-
σαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκο-
λουθεῖ ἡμῖν.
L. 9,50. 39. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴ
[1Co. κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ
12,3. ἐστιν, ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ
Num. 11,29 τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσε-
ται ταχὺ κακολογῆσαί με.
L. 9,50. 40. Ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ'
Mt. ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστιν.
12,30 Mt. 41. Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς
10,42 ποτήριον ὕδατος, ἐν ὀνόματι
ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν
μισθὸν αὐτοῦ.
Mt. 18,6. 42. Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ
L. ἕνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευ-
17,2. R. ὄντων εἰς ἐμέ, καλόν ἐστιν
14,13 αὐτῷ μᾶλλον, εἰ περίκειται
* λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τρά-
χηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται
εἰς τὴν θάλασσαν.
Mt. 18,8. 43. Καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ σε
5,30. ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν·
καλόν σοί ἐστι κυλλὸν εἰςελ-
θεῖν εἰς τὴν ζωήν, ἢ τὰς δύο
χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς
τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ
ἄσβεστον,
* 44. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν

οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ Jes. 66,24
σβέννυται.

45. Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστί σοι εἰςελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον,

46. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

47. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός Mt. 18,9.
σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε 5,29.
αὐτόν· καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰςελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός,

48. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

49. Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται. * Lev. 2,13.

50. Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ L. 14,34
τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν Mt.
τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; Ἔχετε 5,13.
ἐν ἑαυτοῖς ἅλας καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις. R. 12,18 Col. 4,6.

CAP. X.

Responsio de repudio. Infantes admissi. Juvenis dives divitiarumque pericula. Discipulorum praemia. Messiae mors. Sessio ad ejus dextram. Bartimaeus coecus.

Κἀκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχε- Mt. 19,1s.
ται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας,
* διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν· καὶ ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.

Mt. 19,3.. 2. Καὶ προςελθόντες Φαρισαῖοι ἐπηρώτησαν αὐτόν, εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν.

Mt. 19,7s. 3. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
5,31. αὐτοῖς· Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς;

Dt. 24,1. 4. Οἱ δὲ εἶπον· Ἐπέτρεψε Μωϋσῆς βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι.

5. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πρὸς τὴν
Dt. 9,27. σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην.

Mt. 19,4s. 6. Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως
Gen. 1,27. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ θεός.

Gen. 2,24. 7. „Ἕνεκεν τούτου καταλεί-
Eph. 5,31. ψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ
* προςκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,

[1Co. 6,16. 8. καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.“ Ὥςτε οὐκέτι
Mt. 19,6.. εἰσὶ δύο, ἀλλὰ μία σάρξ.

1Cor. 7,10. 9. Ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.

10. Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ

τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐ-
τόν.
11. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὃς Mt. 19,9.
ἐὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα 5,32.
αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, L. 16,18
μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν·
12. καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ *
τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ γα-
μήσῃ ἄλλον, μοιχᾶται.
13. Καὶ προςέφερον αὐτῷ Mt.19 13s.
παιδία, ἵνα ἅψηται αὐτῶν· L.18,
οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς 15s.
προςφέρουσιν.
14. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγα-
νάκτησε καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι
πρός με, μὴ κωλύετε αὐτά·
τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ Mt. 18,3.
βασιλεία τοῦ θεοῦ.
15. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν L. 18,17
μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ
εἰςέλθῃ εἰς αὐτήν.
16. Καὶ ἐναγκαλισάμενος 9,36. Mt.
αὐτά, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' 19,15
αὐτά, ηὐλόγει αὐτά.
17. Καὶ ἐκπορευομένου αὐ-
τοῦ εἰς ὁδόν, προςδραμὼν
εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν
ἐπηρώτα αὐτόν· Διδάσκαλε Mt.19 16ss.
ἀγαθέ, τί ποιήσω, ἵνα ζωὴν L.18,
αἰώνιον κληρονομήσω; 18ss. 10,25
18. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ- ss.
τῷ· Τί με λέγεις ἀγαθόν;
οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς ὁ
θεός.
19. Τὰς ἐντολὰς οἶδας· Ex.20
„Μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύ- 13ss.
σῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδο-
μαρτυρήσῃς, μὴ ἀποστερή-
7,10. σῃς“· „Τίμα τὸν πατέρα
Ex. 20,12 σου καὶ τὴν μητέρα“.
20. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα
πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεό-
τητός μου.
21. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας
αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Ἕν σοι ὑστερεῖ·
ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον
Mt.6, 20. L. 12,33 καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ
ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ·
16,9. καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι,
8,34. ἄρας τὸν σταυρόν.
* 22. Ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ
λόγῳ ἀπῆλθε λυπούμενος·
ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.
23. Καὶ περιβλεψάμενος ὁ
L. 18,24 Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς
Mt. 19,23 αὐτοῦ· Πῶς δυςκόλως οἱ τὰ
13,22 χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ εἰςελεύ-
σονται.
24. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμ-
βοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐ-
τοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν
ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς·
* Τέκνα, πῶς δύςκολόν ἐστι,
1Tm. 6,17. τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρή-
μασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ εἰςελθεῖν.
L.18, 25. Εὐκοπώτερόν ἐστι, κά-
25-27 μηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς
Mt.19 24-26 τῆς ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ
πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ εἰςελθεῖν.

26. Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι;

27. Ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ τῷ θεῷ· πάντα γὰρ δυ- L. 1,37..
νατά ἐστι παρὰ τῷ θεῷ.

28. Ἤρξατο ὁ Πέτρος λέ- L. 18,28
γειν αὐτῷ· Ἰδού, ἡμεῖς ἀφή- Mt.
καμεν πάντα καὶ ἠκολουθή- 19,27
σαμέν σοι.

29. Ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς L. 18,
εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ- 29s. Mt.
δείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν 19,29
ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πα-
τέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ *
τέκνα ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου,

30. ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγρούς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶ- Mt. 19,30
τοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι 20,16
πρῶτοι. L. 13,30

32. Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ Mt. 20,17
ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυ-
μα· καὶ ἦν προάγων αὐ-
τοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμ-
βοῦντο καὶ ἀκολουθοῦντες *
ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλα- L. 18, 31-33
βὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρ-
ξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλ-
λοντα αὐτῷ συμβαίνειν·

Mt. 20,18 33. Ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν
s.. εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς
16,21 cet. τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι,

34. καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ
* ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται.

Mt. 20 20-28 35. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν σε, ποιήσῃς ἡμῖν.

36. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τί
* θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν;

37. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δὸς
Ps. 110,1 ἡμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου.

38. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε.
Mt. 20,22 Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον
cet. ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ βάπτισμα
L. 12,50 ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι;

39. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριον ὃ
Act. 12,2. ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βά-

πτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι
βαπτισθήσεσθε·
40. τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν
μου ἢ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν
ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοί- Mt. 20,23
μασται. cet.
41. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα
ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ
Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.
42. Καὶ προςκαλεσάμενος
αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐ- L.22, 25-27
τοῖς· Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦν- Mt.20 25ss.
τες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατα-
κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ
μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιά-
ζουσιν αὐτῶν.
43. Οὐχ οὕτω δέ ἐστιν ἐν *
ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γε-
νέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται
ὑμῶν διάκονος· 9,35. Mt.
44. καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ὑμῶν 23,11
γενέσθαι πρῶτος, ἔσται 18,4. [1Pt.
πάντων δοῦλος. 5,3.
45. Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου οὐκ ἦλθε διακονη- Mt. 20,28
θῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ cet.
δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
46. Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερι- Mt.20 29ss.
χώ· καὶ ἐκπορευομένου αὐ- L.18,
τοῦ ἀπὸ Ἱεριχώ, καὶ τῶν μα- 35ss.
θητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκα-
νοῦ, ὁ υἱὸς Τιμαίου, Βαρτί-
μαιος ὁ τυφλός, ἐκάθητο *
παρὰ τὴν ὁδὸν προςαιτῶν.
47. Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰη-
σοῦς ὁ Ναζαρηνός ἐστιν,
ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν·
Ὁ υἱὸς Δαυΐδ, Ἰησοῦ, ἐλέη-
σόν με.
48. Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ
πολλοί, ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ
πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ
Δαυΐδ, ἐλέησόν με.
Mt. 20,32 49. Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶ-
L. πεν αὐτὸν φωνηθῆναι· καὶ
18,40 φωνοῦσι τὸν τυφλόν, λέγον-
τες αὐτῷ· Θάρσει, ἔγειρε·
φωνεῖ σε.
50. Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμά-
* τιον αὐτοῦ, ἀναστὰς ἦλθε
πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
51. Καὶ ἀποκριθεὶς λέγει
Mt.20 32-34 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί θέλεις
L.18, ποιήσω σοι; Ὁ δὲ τυφλὸς
41-43 εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββουνί, ἵνα
ἀναβλέψω.
52. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· Ὕπαγε, ἡ πίστις σου
σέσωκέ σε. Καὶ εὐθέως ἀνέ-
βλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ
ἐν τῇ ὁδῷ.

CAP. XI.

Ingressus pullo. Imprecatio ficus. Purgatio templi. De fide, precibus et placabilitate. Unde baptisma Joannis?

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς
* Ἱερουσαλήμ, εἰς Βηθφαγὴ
L.19, 29s. καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος
Mt. τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο
21,1s. τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
2. καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπά-
γετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατ-
έναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως
εἰςπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑ-

ρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ'
ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκά-
θικε· λύσαντες αὐτὸν ἀγά- *
γετε.
3. Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· L. 19,31
Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· Mt.
Ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν 21,3.
ἔχει, καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀπο-
στέλλει ὧδε.
4. Ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον L. 19,32
πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν Mt.
θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου· 21,6.
καὶ λύουσιν αὐτόν.
5. Καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστη- L. 19, 33s.
κότων ἔλεγον αὐτοῖς· Τί ποι-
εῖτε λύοντες τὸν πῶλον;
6. Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν
αὐτούς.
7. Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον L. 19, 35ss.
πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐπι- Mt. 21
βάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια 7ss. Jo.
αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐ- 12,14
τόν.
8. Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐ- Jo. 12,13
τῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· 2Rg.
ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον 9,13. *
ἐκ τῶν δένδρων καὶ ἐστρών-
νυον εἰς τὴν ὁδόν.
9. Καὶ οἱ προάγοντες καὶ
οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον,
λέγοντες· Ὡσαννά· εὐλογη- Ps. 118,
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνό- 25s.
ματι κυρίου, L. 19,38
10. εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη Mt. 21,9.
βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν *
Δαυΐδ· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψί-
στοις.

11. Καὶ εἰςῆλθεν εἰς Ἱε-
ροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰς
τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμε-
νος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης
τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βη-
θανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.
12. Καὶ τῇ ἐπαύριον, ἐξελ-
θόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθα-
Mt. 21,18 νίας, ἐπείνασε.
s. 13. Καὶ ἰδὼν συκῆν ἀπὸ
μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα,
ἦλθεν εἰ ἄρα τι εὑρήσει ἐν
αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτήν,
οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· οὐ
γὰρ ἦν καιρὸς σύκων.
14. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτῇ· Μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα
ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι.
Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ.
Jo. 2, 14ss. 15. Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερο-
Mt. σόλυμα. Καὶ εἰςελθὼν εἰς
21,12 τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν
L. 19,45 τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς
ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ
τὰς τραπέζας τῶν κολλυβι-
στῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν
πωλούντων τὰς περιστερὰς
κατέστρεψε·
16. καὶ οὐκ ἤφιεν, ἵνα τις
διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱε-
ροῦ.
Mt. 21,13 17. Καὶ ἐδίδασκε, λέγων
L. αὐτοῖς· Οὐ γέγραπται· „Ὅτι
19,46 ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς
Jes. 56,7. κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνε-
Jer. 7,11. σιν“; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε
αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν.

18. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιε- L.19,47s.
ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ
ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέ-
σουσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐ- *
τόν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξε-
πλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐ-
τοῦ.
19. Καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο, Mt.21,17
ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.
20. Καὶ παραπορευόμενοι Mt.21,18
πρωΐ, εἶδον τὴν συκῆν ἐξη- 20ss.
ραμμένην ἐκ ῥιζῶν.
21. Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέ-
τρος λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, ἴδε,
ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξή-
ρανται.
22. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς λέγει αὐτοῖς· Ἔχετε πί-
στιν θεοῦ.
23. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, [Mt.17,20
ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ· L.
Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς 17,6. 1Cor.
τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ δια- 13,2.
κριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Jac.1,6.
ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει
γίνεται, ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν *
εἴπῃ.
24. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν,
πάντα ὅσα ἂν προσευχόμε- *
νοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι Mt.21,22
λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. 18,19
25. Καὶ ὅταν στήκητε προσ- 7,7.. Mt.
ευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε 6,14s.
κατά τινος· ἵνα καὶ ὁ πα- 5,23ss.
τὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα
ὑμῶν.
26. Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, *
οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παρα-
πτώματα ὑμῶν.
Mt.21,23-27 27. Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς
L.20,1-8. Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐν τῷ ἱερῷ
περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρ-
χονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ
οἱ πρεσβύτεροι,
28. καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς,
καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύ-
Jo.2,18. την ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς;
29. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτοῖς· Ἐπερωτήσω
ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶ
ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ
ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ.
* 30. Τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάν-
νου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀν-
θρώπων; ἀποκρίθητέ μοι.
* 31. Καὶ ἐλογίζοντο πρὸς
ἑαυτούς, λέγοντες· Ἐὰν εἴ-
πωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ·
Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε
αὐτῷ;
32. Ἀλλ᾽ εἴπωμεν· Ἐξ ἀν-
θρώπων; ἐφοβοῦντο τὸν
[Mt.14,5. λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον
τὸν Ἰωάννην, ὅτι ὄντως
προφήτης ἦν.
Mt.21,27 33. Καὶ ἀποκριθέντες λέ-
L.20,8. γουσι τῷ Ἰησοῦ· Οὐκ οἴδα-
μεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκρι-
θεὶς λέγει αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ
λέγω ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιῶ.

Cap. XII.

Parabola de vinitoribus filii occisoribus; lapis repudiatus. Agitur de censu, resurrectione, principali praecepto, Davidis filio, eruditorum ambitione et avaritia. Munusculum viduae.

L.20, 9ss. Mt.21 33ss. [Jes. 5,1ss. Ps. 80,9.

Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν· Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκε φραγμόν, καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον· καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησε.

2. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος.

3. Οἱ δὲ λαβόντες αὐτόν, ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν.

Mt.21 36. L. 20,11 Act. 7,52.

4. Καὶ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον. *

L. 20,12

5. Καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν· καὶ πολλοὺς ἄλλους, τοὺς μὲν δέροντες, τοὺς δὲ ἀποκτένοντες.

L.20, 13-16 Mt.21 37-41

6. Ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων * ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων· Ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.

7. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτούς· Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.

Mt.21 39..

8. Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος.

9. Τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.

L. 20,17 Mt. 21,42 cet. Ps. 118, 22s.

10. Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε· „Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·

11. παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν“;

L. 20,19 Mt. 21,45 s.

12. Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γάρ, ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

L.20, 20ss. Mt. 22,15 ss..

13. Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ.

Dt.1, 17.cll. 10,17 Act. 18,26 cet.

14. Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις.

Ἔξεστι κῆνσον Καίσαρι δοῦ- Dt. 17,15
ναι, ἢ οὔ; δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν;
15. Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν
ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς· Τί
με πειράζετε; φέρετέ μοι δη-
νάριον, ἵνα ἴδω.
16. Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ λέ-
γει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν
αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ
εἶπον αὐτῷ· Καίσαρος.
17. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη- L. 20,25
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀπόδοτε R.
τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ 13,7.
τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. Καὶ Mt. 22,22
ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ.
18. Καὶ ἔρχονται Σαδδου- Mt. 22 23-33
καῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες L. 20, 27-40
λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι· Act.
καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγον- 23,8.
τες·
19. Διδάσκαλε, Μωϋσῆς
ἔγραψεν ἡμῖν, „ὅτι ἐάν τινος Dt. 25,5.
ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ κατα-
λίπῃ γυναῖκα καὶ τέκνα μὴ
ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ.“
20. Ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν·
καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα,
καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε
σπέρμα.
21. Καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν
αὐτήν, καὶ ἀπέθανε, καὶ
οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· *
καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως.
22. Καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ *
ἑπτά, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρ-
* μα. Ἐσχάτη πάντων καὶ ἡ
γυνὴ ἀπέθανεν.
23. Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει,
ὅταν ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν
ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ
ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.
24. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ διὰ
τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες
τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύνα-
μιν τοῦ θεοῦ;
25. Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν
ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν
οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν
ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
26. Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι
ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν
τῇ βίβλῳ Μωϋσέως, ἐπὶ τοῦ
Ex. 3,6. βάτου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός,
Ebr. 11,16 λέγων· „Ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβρα-
άμ, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ
θεὸς Ἰακώβ“;
L. 20,38 27. Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς νε-
Mt. 22,32 κρῶν, ἀλλὰ ζώντων· ὑμεῖς
οὖν πολὺ πλανᾶσθε.
L. 20,39 28. Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν
[10, 25ss. γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν
* συζητούντων, εἰδὼς ὅτι κα-
Mt. λῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπη-
22,35 s. ρώτησεν αὐτόν· Ποία ἐστὶ
πρώτη πάντων ἐντολή;
29. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη
* αὐτῷ· Ὅτι πρώτη πάντων
Dt. 6, 4.5. ἐντολή· „Ἄκουε Ἰσραήλ, κύ-
ριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς
ἐστι·
Mt. 22,37 30. καὶ ἀγαπήσεις κύριον
τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς

καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ἰσχύος σου.“ Αὕτη πρώτη *
ἐντολή.
31. Καὶ δευτέρα ὁμοία αὕ- Mt.22,39..
τη· „Ἀγαπήσεις τὸν πλη- Lev.
σίον σου ὡς σεαυτόν.“ Μεί- 19,18 Jo.13,
ζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ 34..
ἔστι. R.13,8ss..
32. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμ-
ματεύς· Καλῶς, διδάσκαλε·
ἐπ᾿ ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς Dt.
ἐστὶ καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος 4,35.
πλὴν αὐτοῦ· Jes.
33. καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν 45,5s.
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ
ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης
τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν 1Sam.
πλησίον ὡς ἑαυτόν, πλεῖόν 15,22 Ps.
ἐστι πάντων τῶν ὁλοκαυτω- 40,7. Hos.
μάτων καὶ θυσιῶν. 6,6.
34. Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν αὐ- Mt.9,13..
τὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη,
εἶπεν αὐτῷ· Οὐ μακρὰν εἶ
ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ.
Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα R.
αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. 20,40
35. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη- L.20,41ss.
σοῦς ἔλεγε, διδάσκων ἐν τῷ Mt.
ἱερῷ· Πῶς λέγουσιν οἱ γραμ- 22,41ss.
ματεῖς, ὅτι ὁ Χριστὸς υἱός
ἐστι Δαυΐδ;
36. Αὐτὸς γὰρ Δαυῒδ εἶπεν
ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ·
„Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ *
μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, Ps.110,1
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.“
L.20,44s. 37. Αὐτὸς οὖν Δαυῒδ λέγει
Mt. αὐτὸν κύριον· καὶ πόθεν
22,45 υἱὸς αὐτοῦ ἐστί; Καὶ ὁ πο-
23,1. λὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ
ἡδέως.
L. 20,46 38. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· Βλέπετε
ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν
θελόντων ἐν στολαῖς περι-
Mt. 23,6s. πατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν
L. ταῖς ἀγοραῖς,
11,43 39. καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν
ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρω-
τοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις.
L. 20,47 40. Οἱ κατεσθίοντες τὰς
Mt. οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προ-
23,14 φάσει μακρὰ προσευχόμε-
νοι, οὗτοι λήψονται περισ-
σότερον κρίμα.
L.21,1-4. 41. Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς
Jo. κατέναντι τοῦ γαζοφυλα-
8,20. [2Rg. κίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος
12,9. βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζο-
φυλάκιον. Καὶ πολλοὶ πλού-
σιοι ἔβαλλον πολλά.
42. Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα
πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ
ἐστι κοδράντης.
43. Καὶ προσκαλεσάμενος
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν
αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ
* πλεῖον πάντων βέβληκε τῶν
2Cor. βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυ-
8,12. λάκιον.
44. Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ πε-

ρισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον,
αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως
αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβα-
λεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

CAP. XIII.

Interitus templi et civitatis. Pseudochristi; pericula et promissiones. Adventus judicis.

Καὶ ἐκπορευομένου αὐ- L.21, 5ss.
τοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ Mt.
εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Δι- 24,1. ss.
δάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ λίθοι
καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί.
2. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκρι-
θεὶς εἶπεν αὐτῷ· Βλέπεις
ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδο-
μάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος [L. 19,44
ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ.
3. Καὶ καθημένου αὐτοῦ
εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, κατ-
έναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων
αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος
καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης
καὶ Ἀνδρέας·
4. Εἰπὸν ἡμῖν, πότε ταῦτα
ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον, ὅταν
μέλλῃ ταῦτα πάντα συντε-
λεῖσθαι;
5. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς
αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν· Βλέ- Mt. 24,4..
πετε, μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.
6. Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγον-
τες· Ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ πολ-
λοὺς πλανήσουσιν.
7. Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέ-
μους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ
θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι,
ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος.
8. Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος
ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ
βασιλείαν· καὶ ἔσονται σει-
σμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσον-
* ται λιμοὶ καὶ ταραχαί.
9. Ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα.
Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς·
Mt. 24,9. παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς
10,17 συνέδρια καὶ εἰς συναγωγάς,
L. 21,12 δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμό-
Jo. 16,2. νων καὶ βασιλέων σταθήσε-
σθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύ-
ριον αὐτοῖς.
Mt. 24,14 10. Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη
set. δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ
εὐαγγέλιον.
L.21, 14s. 11. Ὅταν δὲ ἄγωσιν ὑμᾶς
12,11 παραδιδόντες, μὴ προμε-
Mt. 10,19 ριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ
* μελετᾶτε· ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ
ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο
λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς
οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον.
L. 21,16 12. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς
Mt. ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ
10,21 s. πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπανα-
στήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς,
καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.
L. 21,17 13. Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
Mt. ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά
24,9. 13. μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέ-
λος, οὗτος σωθήσεται.
L.21, 20s. 14. Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέ-
Mt. λυγμα τῆς ἐρημώσεως [τὸ
24,15 s. ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προ-

φήτου] ἑστὼς ὅπου οὐ δεῖ Dan. 9,27.
(ὁ ἀναγινώσκων νοείτω), 25.
τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευ- 11,31
γέτωσαν εἰς τὰ ὄρη·
15. ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος Mt. 24
μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν, 17s. L.
μηδὲ εἰςελθέτω ἆραί τι ἐκ 17,31
τῆς οἰκίας αὐτοῦ·
16. καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὢν
μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπί-
σω, ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.
17. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ Mt. 24,19
ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζού- L.
σαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 21,23
18. Προςεύχεσθε δέ, ἵνα Mt. 24
μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν 20ss.
χειμῶνος.
19. Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι
ἐκεῖναι θλῖψες, οἷα οὐ γέγονε Joel. 2,2.
τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, Dan.
ἣς ἔκτισεν ὁ θεός, ἕως τοῦ 12,1.
νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται.
20. Καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκο-
λόβωσε τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν
ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ
τοὺς ἐκλεκτούς, οὓς ἐξελέξα-
το, ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας.
21. Καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν
εἴπῃ· Ἰδού, ὧδε ὁ Χριστός, L. 17,23
ἤ· Ἰδού, ἐκεῖ· μὴ πιστεύετε.
22. Ἐγερθήσονται γὰρ
ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπρο-
φῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα Mt. 24,24
καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀπο- 7,15.
πλανᾶν, εἰ δυνατόν, καὶ 22s. 2Th.
τοὺς ἐκλεκτούς. 2,9.
23. Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ἰδού,
προείρηκα ὑμῖν πάντα. Mt. 24,25

Mt. 24,29 24. Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς
coll. ἡμέραις, μετὰ τὴν θλῖψιν
L. 21, 25s. ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθή-
σεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει
τὸ φέγγος αὐτῆς,
25. καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐ-
* ρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες,
καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς σαλευθήσονται.
Mt. 24,30 26. Καὶ τότε ὄψονται τὸν
L. υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμε-
21,27 Dan. νον ἐν νεφέλαις, μετὰ δυνά-
7,13. μεως πολλῆς καὶ δόξης.
Mt. 24,31 27. Καὶ τότε ἀποστελεῖ
coll. τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐπισυν-
13,41 άξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ
ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ'
ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρα-
νοῦ.
Mt. 24,32 28. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μά-
ss. θετε τὴν παραβολήν· ὅταν
L. 21, 29ss. ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς ἁπαλὸς
γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα,
* γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέ-
ρος ἐστίν.
29. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
ταῦτα ἴδητε γινόμενα, γινώ-
Jac. 5,9. σκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ
θύραις.
30. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
9,1. οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕ-
Mt. 16,28 τη, μέχρις οὗ πάντα ταῦτα
γένηται.
Mt. 24,35 31. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
coll. παρελεύσονται· οἱ δὲ λόγοι
L. 21,33 μου οὐ μὴ παρέλθωσι.
Mt. 24,36 32. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκεί-
νης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν,

οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ
οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.
33. Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε Mt.25 13ss.
καὶ προςεύχεσθε· οὐκ οἴδατε
γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν.
34. Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδη- L.19, 12ss.
μος, ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ,
καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ
τὴν ἐξουσίαν καὶ ἑκάστῳ τὸ
ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ
ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ.
35. Γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ Mt. 24,42
οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος L.12, 35s.
τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψὲ ἢ 21,34
μεσονυκτίου ἢ ἀλεκτοροφω- ss.
νίας ἢ πρωΐ· 1Th. 5,2.6.
36. μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης,
εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας.
37. Ἃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι
λέγω· Γρηγορεῖτε.

Cap. XIV.

Insidiae. Unctio. Pactio Judae. Coena ultima - *sacra*. Praedictiones. Anxietas in horto. Captio. Damnatio. Abnegatio.

Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ L. 22,1s.
ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· Mt. 26,2. 4.
καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν ἐν
δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτεί- Jo.11 47ss.
νωσιν.
2. Ἔλεγον γάρ· Μὴ ἐν τῇ Mt. 26,5.
ἑορτῇ, μήποτε ἔσται θόρυ-
βος τοῦ λαοῦ.
3. Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βη- Mt.26 6ss.
θανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος Jo.12 1ss.
τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου 11,2.
L.7, 36ss. αὐτοῦ ἦλθε γυνὴ ἔχουσα
ἀλάβαστρον μύρου νάρδου
Jo. 12,3. πιστικῆς πολυτελοῦς, καὶ
* συντρίψασα τὸν ἀλάβα-
στρον κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ
τῆς κεφαλῆς.
Mt. 26,8. 4. Ἦσαν δέ τινες ἀγανα-
Jo. κτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς καὶ
12,4. λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια
αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν;
5. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ
μύρον πραθῆναι ἐπάνω
Jo. 12,5. τριακοσίων δηναρίων καὶ
δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ
ἐνεβριμῶντο αὐτῇ.
6. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄφε-
τε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους
παρέχετε; καλὸν ἔργον εἰρ-
γάσατο ἐν ἐμοί.
Dt. 15,11 7. Πάντοτε γὰρ τοὺς πτω-
χοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ
ὅταν θέλητε, δύνασθε αὐ-
τοὺς εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ
πάντοτε ἔχετε.
Jo. 12,7. 8. Ὃ ἔσχεν αὕτη, ἐποίησε·
προέλαβε μυρίσαι μου τὸ
σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.
Mt. 9. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου
26,13 24,14 ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον
τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον,
καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαλη-
θήσεται εἰς μνημόσυνον αὐ-
τῆς.
Mt.26 14-16 10. Καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώ-
L.22, 4-6. της, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα
παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς.
11. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχά-

ρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο
αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ
ἐζήτει πῶς αὐτὸν εὐκαίρως
παραδῷ.
12. Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ Mt. 26,17
τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα L. 22,
ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα- 7-9. Ex. 12
θηταὶ αὐτοῦ· Ποῦ θέλεις 1ss.
ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵ-
να φάγῃς τὸ πάσχα;
13. Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει
αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν L. 22, 10-12
πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν Mt.
ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος 26,18
βαστάζων· ἀκολουθήσατε
αὐτῷ·
14. καὶ ὅπου ἐὰν εἰςέλθῃ,
εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ· Ὅτι
ὁ διδάσκαλος λέγει· Ποῦ
ἐστὶ τὸ κατάλυμά μου, ὅπου
τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθη-
τῶν μου φάγω;
15. Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει
ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον
ἕτοιμον· καὶ ἐκεῖ ἑτοιμάσατε
ἡμῖν.
16. Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθη- L. 22,13
ταὶ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν Mt.
πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶ- 26,19
πεν αὐτοῖς· καὶ ἡτοίμασαν
τὸ πάσχα.
17. Καὶ ὀψίας γενομένης Mt. 26,20
ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. L.
18. Καὶ ἀνακειμένων αὐ- 22,14
τῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ Mt. 26,21
Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, L.
ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει 22,21

Jo. 13 21ss. με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.
Mt. 19. Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖ-
26,22 L. σθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς
22,23 καθ' εἷς· Μήτι ἐγώ; καὶ
ἄλλος· Μήτι ἐγώ;
Mt. 26,23 20. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Εἷς
Jo. ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτό-
13,18 μενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυ-
βλίον.
Mt. 26,24 21. Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
L. που ὑπάγει, καθὼς γέγρα-
22,22 πται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ
τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-
Job. 3,3ss. δίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ
οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος.
Mt. 26 26ss. 22. Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν,
L. 22, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, εὐ-
19s. 1Cor. λογήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν
11,23 αὐτοῖς, καὶ εἶπε· Λάβετε·
ss. * τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου.
23. Καὶ λαβὼν ποτήριον,
εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς·
καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.
Ex. 24,8. 24. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦ-
** τό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς
καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ
πολλῶν ἐκχυνόμενον.
Mt. 26,29 25. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
L. οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γεν-
22,18 νήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως
τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν
αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
Mt. 26 30. L. 26. Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλ-
22,39 θον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
Jo. 18,1. 27. Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-

σοῦς· Ὅτι πάντες σκανδα- Mt.26
λισθήσεσθε [ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ 31s.
νυκτὶ ταύτῃ], ὅτι γέγραπται·
„Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ Zach. 13,7.
διασκορπισθήσεται τὰ πρό- Jo.
βατα.“ 16,32
28. Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆ-
ναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν 16,7..
Γαλιλαίαν.
29. Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· Mt.26 33-35
Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθή- L.22,
σονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 33s. Jo.13
30. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη- 37s.
σοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι
σὺ σήμερον, ἐν τῇ νυκτὶ ταύ-
τῃ, πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φω-
νῆσαι, τρίς ἀπαρνήσῃ με. v.72.
31. Ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ ἔλεγε
μᾶλλον· Ἐάν με δέῃ συνα- [Jo. 11,16
ποθανεῖν σοι, οὐ μή σε
ἀπαρνήσομαι. Ὡσαύτως δὲ
καὶ πάντες ἔλεγον.
32. Καὶ ἔρχονται εἰς χω- Mt.26 36-38
ρίον, οὗ τὸ ὄνομα Γεθση- L.
μανῆ· καὶ λέγει τοῖς μαθη- 22,39 Jo.
ταῖς αὐτοῦ· Καθίσατε ὧδε, 18,1.
ἕως προσεύξωμαι.
33. Καὶ παραλαμβάνει [Mt. 17,1.
τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ 26,37
Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ· καὶ sect.
ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ
ἀδημονεῖν.
34. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Πε- Jo. 12,27
ρίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου
ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε
καὶ γρηγορεῖτε. Mt.
35. Καὶ προελθὼν μικρόν, 26,39 L.22,
ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ προς- 41s.
ηὔχετο, ἵνα εἰ δυνατόν ἐστι,
παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα,
10,27 36. καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ, ὁ
ll.pp. L. πατήρ, πάντα δυνατά σοι·
1,37. παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ'
Mt.20 22.. ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ
Jo. 6,38. θέλω, ἀλλὰ τί σύ.
37. Καὶ ἔρχεται καὶ εὑρί-
Mt.26 40s. σκει αὐτοὺς καθεύδοντας·
L.22, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων,
45s. καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν
ὥραν γρηγορῆσαι;
38. Γρηγορεῖτε καὶ προς-
Mt.6, 13.. εὔχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε
εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦ-
μα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
ἀσθενής.
Mt. 26,42 39. Καὶ πάλιν ἀπελθὼν
ss. προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λό-
γον εἰπών.
40. Καὶ ὑποστρέψας εὗρεν
αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας·
ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐ-
* τῶν καταβαρυνόμενοι, καὶ
οὐκ ᾔδεισαν τί ἀποκριθῶσιν
αὐτῷ.
41. Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον,
καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύ-
* δετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύε-
σθε· ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα·
ἰδού, παραδίδοται ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας
τῶν ἁμαρτωλῶν·
Jo. 14,31 42. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν·
Mt. 26,46 ἰδού, ὁ παραδιδούς με ἤγ-
γικε.
43. Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐ-
τοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται

'Ιούδας, εἷς ὢν τῶν δώδεκα, Mt.
καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς 26,47 L.
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, 22,47 Jo.18
παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ 3ss.
τῶν γραμματέων καὶ τῶν
πρεσβυτέρων.
44. Δεδώκει δὲ ὁ παραδι- Mt. 26,48
δοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐ-
τοῖς, λέγων· Ὃν ἂν φιλήσω,
αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐ-
τὸν καὶ ἀπαγάγετε ἀσφα-
λῶς.
45. Καὶ ἐλθών, εὐθέως Mt. 26,49
προσελθὼν αὐτῷ λέγει· L.
Ῥαββί, ῥαββί· καὶ κατεφί- 22,47
λησεν αὐτόν.
46. Οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐ- Mt. 26,50
τὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ
ἐκράτησαν αὐτόν.
47. Εἷς δέ τις τῶν παρε- Mt. 26,51
στηκότων, σπασάμενος τὴν L.
μάχαιραν, ἔπαισε τὸν δοῦ- 22,50 Jo.
λον τοῦ ἀρχιερέως καὶ 18,10
ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. *
48. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη- Mt. 26,55
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ L.22, 52s.
λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μα-
χαιρῶν καὶ ξύλων, συλλα-
βεῖν με·
49. καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς Jo. 18,20
ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων,
καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' Mt. 26,56
ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. [Ps.
50. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν 69,10 Jes.
πάντες ἔφυγον. 53,12?
51. Καὶ εἷς τις νεανίσκος
ἠκολούθει αὐτῷ, περιβεβλη- *
μένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ·

* καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεα-
νίσκοι.
52. Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν
σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ'
αὐτῶν.
Mt.26 57s. 53. Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰη-
L.22, σοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα·
54s. Jo. καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάν-
18,13 ss. τες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρε-
σβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.
54. Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μα-
κρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ,
ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ
ἀρχιερέως· καὶ ἦν συγκαθή-
μενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν,
καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ
φῶς.
Mt.26 59ss. 55. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ
[L. ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν
22,66 κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν,
εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν·
καὶ οὐχ εὕρισκον.
56. Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρ-
Dt. 19,15 τύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι
αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.
57. Καί τινες ἀναστάντες,
ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐ-
τοῦ, λέγοντες·
Mt.26 61. 58. Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν
Jo.2, αὐτοῦ λέγοντος· Ὅτι ἐγὼ
19.21 Act. καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον
6,13s. τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ
τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειρο-
ποίητον οἰκοδομήσω.
59. Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν
ἡ μαρτυρία αὐτῶν.
60. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιε-
ρεὺς εἰς μέσον, ἐπηρώτησε

τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Οὐκ
ἀποκρίνῃ οὐδέν, τί οὗτοί σου
καταμαρτυροῦσιν;
61. Ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐδὲν Mt.26 63ss.
ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιε- Jes. 53,7.
ρεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέ-
γει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστός, L.22, 67-71
ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ;
62. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐγώ
εἰμι· καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν Mt.26 64..
τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν κα- 24,30
θήμενον τῆς δυνάμεως καὶ
ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν
τοῦ οὐρανοῦ.
63. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαῤῥή- Mt.26 65..
ξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέ-
γει· Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν
μαρτύρων;
64. ἠκούσατε τῆς βλασφη-
μίας· τί ὑμῖν φαίνεται; Οἱ Mt.26 66..
δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν
εἶναι ἔνοχον θανάτου.
65. Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμ- Mt.26 67s.
πτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύ- L.22,
πτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, 63s.
καὶ κολαφίζειν αὐτόν, καὶ
λέγειν αὐτῷ· Προφήτευσον.
Καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμα-
σιν αὐτὸν ἔβαλλον. *
66. Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου Mt.26 69ss.
ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται L.22,
μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρ- 56ss. Jo.18,
χιερέως· 17s. 25ss.
67. καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον
θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα
αὐτῷ λέγει· Καὶ σὺ μετὰ τοῦ
Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ ἦσθα.
68. Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων·
* Οὐκ οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι, τί
σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω
εἰς τὸ προαύλιον· καὶ ἀλέ-
κτωρ ἐφώνησε.
69. Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα
αὐτὸν πάλιν, ἤρξατο λέγειν
τοῖς παρεστηκόσιν· Ὅτι οὗ-
τος ἐξ αὐτῶν ἐστιν.
70. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο.
Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ
παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέ-
τρῳ· Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ·
* καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ καὶ ἡ
λαλιά σου ὁμοιάζει.
71. Ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεμα-
τίζειν καὶ ὀμνύναι· Ὅτι οὐκ
οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον
ὃν λέγετε.
72. Καὶ εὐθέως ἐκ δευτέρου
v.30. Mt.26 ἀλέκτωρ ἐφώνησε· καὶ ἀνε-
75.34 μνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα,
L.22, 61s. ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
34. Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι
δίς, ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ
ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.

CAP. XV.

Jesus coram Pilato. Irrisiones et crucifixio. Portenta. Sepultura.

Mt. 27,1s. Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ
L. 23,1. συμβούλιον ποιήσαντες οἱ
Jo. 18,28 ss. ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυ-
τέρων καὶ γραμματέων, καὶ
ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες
τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ
παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ.
L.23, 3. Mt. 2. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν
27,11 ὁ Πιλᾶτος· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς

τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Σὺ λέ-
γεις.
3. Καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ L. 23,2.
οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.
4. Ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν ἐπη-
ρώτησεν αὐτόν, λέγων· Οὐκ Mt. 27 13s.
ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε, πόσα
σου καταμαρτυροῦσιν. *
5. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐ- 14,61
δὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυ-
μάζειν τὸν Πιλᾶτον.
6. Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν Mt. 27 15s.
αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ L.
ᾐτοῦντο. 23,17 Jo. 18
7. Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαρ- 39s.
αββᾶς μετὰ τῶν συστασια- *
στῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ
στάσει φόνον πεποιήκεισαν.
8 Καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος *
ἤρξατο αἰτεῖσθαι, καθὼς
ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς.
9. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀπεκρίθη Mt. 27 17s.
αὐτοῖς, λέγων· Θέλετε ἀπο-
λύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν
Ἰουδαίων;
10. Ἐγίνωσκε γάρ, ὅτι διὰ
φθόνον παραδεδώκεισαν αὐ-
τὸν οἱ ἀρχιερεῖς.
11. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσει- Mt. 27 20ss.
σαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον L. 23,
τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐ- 18ss. Jo. 19
τοῖς. 4ss.
12. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀποκρι- Act. 3,14.
θεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς·
Τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέ- *
γετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

13. Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν·
Σταύρωσον αὐτόν.
14. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἔλεγεν
αὐτοῖς· Τί γὰρ κακὸν ἐποί-
* ησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκρα-
ξαν· Σταύρωσον αὐτόν.
Mt. 27,26 15. Ὁ δὲ Πιλᾶτος βουλόμε-
L. νος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποι-
23,25 ῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν
Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκε
τὸν Ἰησοῦν, φραγελλώσας,
ἵνα σταυρωθῇ.
Mt. 27 16. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπή-
27ss. Jo. γαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς,
19,2s. ὅ ἐστι πραιτώριον· καὶ συγ-
καλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν.
17. Καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν
πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν
αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον
στέφανον.
18. Καὶ ἤρξαντο ἀσπάζε-
σθαι αὐτόν· Χαῖρε, βασιλεῦ
τῶν Ἰουδαίων.
19. Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν
κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέ-
πτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ
γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.
Mt. 27,31 20. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐ-
τῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορ-
φύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν
Ebr. τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια. Καὶ ἐξά-
13,12 γουσιν αὐτόν, ἵνα σταυρώ-
σωσιν αὐτόν.
Mt. 27,32 21. Καὶ ἀγγαρεύουσι παρ-
L. άγοντά τινα, Σίμωνα Κυ-
23,26 ρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀ-
γροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάν-

δρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. Jo. 19,17
22. Καὶ φέρουσιν αὐτὸν Mt.27
ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὅ ἐστι 33s.. L.
μεθερμηνευόμενον κρανίου 23,33
τόπος.
23. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν
ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὁ δὲ
οὐκ ἔλαβε.
24. Καὶ σταυρώσαντες αὐ- Mt. 27,35
τόν, διαμερίζονται τὰ ἱμά- L.
τια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆ- 23,34 Jo.19
ρον ἐπ' αὐτά, τίς τί ἄρῃ. 23s..
25. Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ Jo. 19,14
ἐσταύρωσαν αὐτόν.
26. Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς Mt. 27,37
αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμέ- L.
νη· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου- 23,38 Jo.19
δαίων. 19ss.
27. Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦ- Mt. 27,38
σι δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν L.23,
καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. 32s. Jo.
[28. Καὶ ἐπληρώθη ἡ γρα- 19,18 Jes.
φὴ ἡ λέγουσα· „Καὶ μετὰ 53,12
ἀνόμων ἐλογίσθη.“] [L.22,37
29. Καὶ οἱ παραπορευόμε- Mt.27 39..
νοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κι- L.
νοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν 23,35
καὶ λέγοντες· Οὐά, ὁ κατα- 14,58 Mt.27
λύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν 40s.
ἡμέραις οἰκοδομῶν·
30. σῶσον σεαυτὸν καὶ κα-
τάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.
31. Ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιε-
ρεῖς, ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλ-
λήλους μετὰ τῶν γραμμα-
τέων, ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσεν, Mt.27 42.L.
ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. 23,35

32. Ὁ Χριστός, ὁ βασιλεὺς
τοῦ Ἰσραήλ, καταβάτω νῦν
ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδω-
Mt. 27,44 μεν καὶ πιστεύσωμεν. Καὶ
L.23, οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠ-
39ss. νείδιζον αὐτόν.
Mt. 27,45 33. Γενομένης δὲ ὥρας
L.23, ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ'
44s. ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐν-
νάτης.
Mt. 27,46 34. Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐννάτῃ
s. ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ με-
Ps. 22,2. γάλῃ, λέγων· „Ἐλωΐ, ἐλωΐ,
λαμὰ σαβαχθανί;“ ὅ ἐστι
μεθερμηνευόμενον· Ὁ θεός
μου, ὁ θεός μου, εἰς τί με
ἐγκατέλιπες;
35. Καί τινες τῶν παρεστη-
κότων ἀκούσαντες ἔλεγον·
Mt. 17,10 Ἰδού, Ἠλίαν φωνεῖ.
cet. 36. Δραμὼν δὲ εἷς καὶ γεμί-
27,48 s.L. σας σπόγγον ὄξους, περιθείς
23,36 τε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν,
Jo.19 28ss. λέγων· Ἄφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχε-
[Ps. 69,22 ται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν.
Mt. 37. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φω-
27,50 s. νὴν μεγάλην ἐξέπνευσε.
L.23, 38. Καὶ τὸ καταπέτασμα
46.45 τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο,
ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω.
Mt. 27,54 39. Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ
L. παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐ-
23,47 * τοῦ, ὅτι οὕτω κράξας ἐξέ-
πνευσεν, εἶπεν· Ἀληθῶς ὁ
ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν
θεοῦ.
Mt. 27,55 s. 40. Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες
ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι·

ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγ- L. 23,49
δαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ
Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰω- *
σῆ μήτηρ, καὶ Σαλώμη,
41. αἳ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γα- L. 8,3.
λιλαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ
καὶ διηκόνουν αὐτῷ· καὶ ἄλ-
λαι πολλαί, αἱ συναναβᾶσαι
αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

42. Καὶ ἤδη ὀψίας γενο-
μένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, L. 23,54
ὅ ἐστι προσάββατον, Jo. 19,31
43. ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Mt. 27,57 ss.
Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βου-
λευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προς- L. 23, 50ss.
δεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Jo. 19,38 ss.
θεοῦ, τολμήσας εἰςῆλθε
πρὸς Πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

44. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐθαύμα-
σεν, εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ
προσκαλεσάμενος τὸν κεν-
τυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν
εἰ πάλαι ἀπέθανε.

45. Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ
κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ
σῶμα τῷ Ἰωσήφ. *

46. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα
καὶ καθελὼν αὐτόν, ἐνείλησε L. 23,53
τῇ σινδόνι· καὶ κατέθηκεν Mt. 27,60 cet.
αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λε-
λατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ
προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν
θύραν τοῦ μνημείου.

47. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγ- v.40.
δαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ Mt. 27,61
ἐθεώρουν ποῦ τίθεται. L. 23,55.

CAP. XVI.

Resurrectio. Quibus apparuerit et quae mandaverit et promiserit. Sublatio in coelum.

Mt. 28,1. L. 24,1. Καὶ διαγενομένου τοῦ
Jo. 20,1. σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγ-
δαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ
15,40 Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγό-
ρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦ-
σαι ἀλείψωσιν αὐτόν.

* 2. Καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς
σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ
μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ
ἡλίου.

3. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς·
Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λί-
θον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνη-
μείου;

Jo. 20,1. 4. Καὶ ἀναβλέψασαι θεω-
L. 24,2. ροῦσιν, ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ
λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.

5. Καὶ εἰςελθοῦσαι εἰς τὸ
L. 24,4. μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον
[Jo. καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς,
20,12 περιβεβλημένον στολὴν λευ-
Mt. 28,2s. κήν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν.

Mt. 28,5s. 6. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· Μὴ
L. 24, 5s. ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζη-
τεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν
ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ
ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος, ὅπου
ἔθηκαν αὐτόν.

Mt. 28,7. 7. Ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ
14,72 14,28 τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς
cet. εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐ-
τὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν
ὑμῖν.

8. Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον Mt.
ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ 28,8. L.
αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, 24,9.
καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφο-
βοῦντο γάρ.
9. [Ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώ- Jo. 20,14.
τῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον
Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' L.
ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. 8,2.
10. Ἐκείνη πορευθεῖσα Jo. 20,18
ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτοῦ Mt.
γενομένοις, πενθοῦσι καὶ 28,8.
κλαίουσι.
11. Κἀκεῖνοι ἀκούσαντες L.24, 9.11.
ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐ-
τῆς, ἠπίστησαν.
12. Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν L.24, 13ss.
ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφα-
νερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ,
πορευομένοις εἰς ἀγρόν.
13. Κἀκεῖνοι ἀπελθόντες
ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς·
οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. [L.
14. Ὕστερον ἀνακειμένοις 24,41 36ss.
αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώ- 40-44 25-27
θη· καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπι- Jo.
στίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρ- 20,19 ss.
δίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις 27.29

[1Co. 15,5 αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπί-
ss. στευσαν.
Mt.28 19s. 15. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πο-
Jo.20 21-23 ρευθέντες εἰς τὸν κόσμον
ἅπαντα, κηρύξατε τὸ εὐαγ-
Col. 1,23. γέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.
16. Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτι-
Jo.3, 36.. σθεὶς σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπι-
στήσας κατακριθήσεται.
Mt. 28,20 17. Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύ-
σασι ταῦτα παρακολουθή-
Act. 16,18 σει· Ἐν τῷ ὀνόματί μου δαι-
2,4ss. μόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις
λαλήσουσι καιναῖς·
L. 10,19 18. ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θα-
Act. νάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐ-
28,3 ss.5. τοὺς βλάψῃ· ἐπὶ ἀῤῥώστους
χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ κα-
λῶς ἕξουσιν.
19. Ὁ μὲν οὖν κύριος, μετὰ
L. 24,51 τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελή-
Act. φθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ
1,9ss. ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ.
20. Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες
Act. ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυ-
3,16. cet. ρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν
14,3. λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν
Ebr. 2,4. ἐπακολουθούντων σημείων.]

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

CAP. I.

Praefatio. Gabrielis nuntius ad Zachariam et Mariam. Mariae apud Elisabetham canticum. Joannes nascitur. Patris vaticinatio.

Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπε-
χείρησαν ἀνατάξασθαι διή-
γησιν περὶ τῶν πεπληροφο-
ρημένων ἐν ἡμῖν πραγμά-
των,
2. καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν 1Jo. 1,1.
οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆς αὐτόπται καὶ
ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λό-
γου·
3. ἔδοξε κἀμοί, παρηκολου- Act. 1,1.
θηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκρι-
βῶς, καθεξῆς σοι γράψαι,
κράτιστε Θεόφιλε, Act. 24,3.
4. ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατ-
ηχήθης λόγων τὴν ἀσφά-
λειαν.
5. Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις
Ἡρώδου, τοῦ βασιλέως τῆς
Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόμα-
τι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερίας 1Chr. 24,10
Ἀβιά· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ *
τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ
τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ.
6. Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφό- Job. 1,1.8.
τεροι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, πο-
ρευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς
ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ
κυρίου ἄμεμπτοι.
7. Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέ-
κνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν
[Gen. 18,11 στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προ-
Num. 8,25. βεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις
αὐτῶν ἦσαν.
8. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερα-
τεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς
ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ
θεοῦ,
9. κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερα-
Ex. 30,7s. τείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι,
εἰςελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ
κυρίου.
[Lev. 16,17 10. Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν
τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω
τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος.
11. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος
κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ
Ex. 30,1ss. θυσιαστηρίου τοῦ θυμιά-
ματος.
Jud. 13,6. 12. Καὶ ἐταράχθη Ζαχα-
ρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπε-
σεν ἐπ᾽ αὐτόν.
13. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ
ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ, Ζα-
[Act. 10,31 χαρία, διότι εἰςηκούσθη ἡ
δέησίς σου· καὶ ἡ γυνή σου
Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι,
καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ Ἰωάννην.
14. Καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ
ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ
τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται.

15. Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώ- Num. 6,3.
πιον κυρίου· καὶ οἶνον καὶ Jud.
σίκερα οὐ μὴ πίῃ· καὶ πνεύ- 13,4s. 1Sam.
ματος ἁγίου πλησθήσεται 1,11.
ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ. Act. 21,24
16. Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύ- Mal. 3,1ss.
ριον τὸν θεὸν αὐτῶν. 23.24
17. Καὶ αὐτὸς προελεύσεται Sir. 48,10
ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι Mt.
καὶ δυνάμει Ἡλίου, ἐπιστρέ- 11,14 cet.
ψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ
τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρο-
νήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυ-
ρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. Mal. 3,17.
18. Καὶ εἶπε Ζαχαρίας
πρὸς τὸν ἄγγελον· Κατὰ τί
γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ
εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή v.7.
μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς
ἡμέραις αὐτῆς.
19. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγ-
γελος εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι Dan. 8,16.
Γαβριήλ, ὁ παρεστηκὼς ἐνώ- 9,21.
πιον τοῦ θεοῦ· καὶ ἀπεστά- Mt. 18,10
λην λαλῆσαι πρός σε καὶ εὐ- cet.
αγγελίσασθαί σοι ταῦτα.
20. Καὶ ἰδού, ἔσῃ σιωπῶν
καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι,
ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦ-
τα· ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας
τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πλη-
ρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν
αὐτῶν.
21. Καὶ ἦν ὁ λαὸς προς-
δοκῶν τὸν Ζαχαρίαν· καὶ
ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν
αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ.

22. Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνα-
το λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέ-
γνωσαν, ὅτι ὀπτασίαν ἑώ-
ρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς
v.62. ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέ-
μενε κωφός.
23. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλή-
σθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λει-
τουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν
v.39 s. εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
24. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς
ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυ-
βεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέ-
γουσα·
25. Ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν
ὁ κύριος ἐν ἡμέραις, αἷς ἐπεῖ-
Gen. 30,23 δεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου
Jes. 4,1. ἐν ἀνθρώποις.
26. Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ
v.19. ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβρι-
ὴλ ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν
4,16. τῆς Γαλιλαίας, ᾗ ὄνομα Να-
29. ζαρέτ,
2,5. 27. πρὸς παρθένον μεμνη-
Mt.1, 18ss. στευμένην ἀνδρί, ᾧ ὄνομα
Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυΐδ· καὶ
τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μα-
ριάμ.
28. Καὶ εἰςελθὼν ὁ ἄγγελος
πρὸς αὐτὴν εἶπε· Χαῖρε,
κεχαριτωμένη· ὁ κύριος με-
* τὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν
γυναιξίν.
29. Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταρά-
χθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ
διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ
ἀσπασμὸς οὗτος.

30. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐ-
τῇ· Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὗ-
ρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ.
31. Καὶ ἰδού, συλλήψῃ ἐν Mt.1,
γαστρί, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ 21.23 Jes.
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ 7,14.
Ἰησοῦν.
32. Οὗτος ἔσται μέγας, καὶ
υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται· v.35..
καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ Jes.
θεὸς τὸν θρόνον Δαυῒδ τοῦ 9,6. 2Sam.
πατρὸς αὐτοῦ· 7,16. Ps.89,4s.
33. καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν Jer.
οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, 33,14 ss.
καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ Dan.
ἔσται τέλος. 7,14. Mich.4,7.
34. Εἶπε δὲ Μαριὰμ πρὸς
τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται τοῦ-
το, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;
35. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγ-
γελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα Mt.1,
ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ 18.20 [Act.
δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει 1,8.
σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον
ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.
36. Καὶ ἰδού, Ἐλισάβετ ἡ
συγγενής σου καὶ αὐτὴ συν-
ειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρει αὐ-
τῆς· καὶ οὗτος μὴν ἕκτος
ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ
στείρᾳ.
37. Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει 18,27
παρὰ τῷ θεῷ πᾶν ῥῆμα. Gen. 18,14
38. Εἶπε δὲ Μαριάμ· Ἰδού, R.
ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι 4,21. Job.
κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπ- 42,2. Ps.
ῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος. 135,6
39. Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ
ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις,
ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν με-
?Jos. τὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα.
21,11 15,55 40. Καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπά-
σατο τὴν Ἐλισάβετ.
41. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν
ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν
τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ
βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς·
καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁ-
γίου ἡ Ἐλισάβετ,
42. καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ
v.28. μεγάλῃ καὶ εἶπεν· Εὐλογη-
μένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐ-
11,27 λογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοι-
λίας σου.
43. Καὶ πόθεν μοι τοῦτο,
ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου
μου πρός με;
44. Ἰδοὺ γάρ, ὡς ἐγένετο ἡ
φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς
τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησε τὸ
βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ
κοιλίᾳ μου.
Jo. 20,29 45. Καὶ μακαρία ἡ πιστεύ-
σασα· ὅτι ἔσται τελείωσις
τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ πα-
ρὰ κυρίου.
1Sam. 2,1ss. 46. Καὶ εἶπε Μαριάμ· Με-
Hab. γαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύ-
3,18. ριον,
47. καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦ-
μά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σω-
τῆρί μου·
1Sam. 1,11. 48. ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν
Ps. ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐ-
113,6 ss. τοῦ. Ἰδοὺ γάρ, ἀπὸ τοῦ νῦν

μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γε- 11,27 Gen.
νεαί, 30,13
49. ὅτι ἐποίησέ μοι μεγα- Ps. 126,3
λεῖα ὁ δυνατός· καὶ ἅγιον
τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
50. καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς Ex. 20,6.
γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβου- 34,6s.
μένοις αὐτόν. Ps.103,13.17.100,5
51. Ἐποίησε κράτος ἐν βρα- Jes. 51,9.
χίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν
ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρ- 1Pt. 5,5..
δίας αὐτῶν. Ps.147,6.
52. Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ Job. 5,11.
θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπει-
νούς.
53. Πεινῶντας ἐνέπλησεν Ps. 34,11
ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας Mt.5, 3.6.
ἐξαπέστειλε κενούς. Jo.10,10
54. Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ Dt. 7,7s.
παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι Jer. 31,20
ἐλέους, Jes.41,8s.
55. καθὼς ἐλάλησε πρὸς Ps. 98,3.
τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀ-
βραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐ- Gen. 17,7.
τοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. 18,18
56. Ἔμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν 22,17 s.
αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς· καὶ
ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτῆς.
57. Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλή-
σθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐ-
τήν· καὶ ἐγέννησεν υἱόν.
58. Καὶ ἤκουσαν οἱ περί-
οικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς,
ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τὸ ἔλεος
αὐτοῦ μετ' αὐτῆς· καὶ συν-
έχαιρον αὐτῇ.
59. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ὀγδόῃ
Lev. 17,3. ἡμέρᾳ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ
Gen. παιδίον· καὶ ἐκάλουν αὐτὸ
21,3s. ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ Ζαχαρίαν.
60. Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μή-
τηρ αὐτοῦ εἶπεν· Οὐχί, ἀλ-
v.13. λὰ κληθήσεται Ἰωάννης.
61. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν·
* Ὅτι οὐδείς ἐστιν ἐν τῇ συγ-
γενείᾳ σου, ὃς καλεῖται τῷ
ὀνόματι τούτῳ.
v.22. 62. Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ
αὐτοῦ, τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖ-
σθαι αὐτόν.
63. Καὶ αἰτήσας πινακί-
διον ἔγραψε λέγων· Ἰωάν-
νης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ·
καὶ ἐθαύμασαν πάντες.
64. Ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα
v.20. αὐτοῦ παραχρῆμα, καὶ ἡ
γλῶσσα αὐτοῦ· καὶ ἐλάλει
εὐλογῶν τὸν θεόν.
65. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας
φόβος τοὺς περιοικοῦντας
αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρει-
νῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο
πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα.
66. Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ
ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τῶν, λέγοντες· Τί ἄρα τὸ
* παιδίον τοῦτο ἔσται; Καὶ γὰρ
χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.
67. Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ
2Pt. 1,21. αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος
ἁγίου καὶ προεφήτευσε, λέ-
γων·
Ps. 41,14 68. Εὐλογητὸς κύριος ὁ
θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπε-

σκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρω- Ps. 111,9
σιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
69. καὶ ἤγειρε κέρας σωτη- 1Sam.
ρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαυῒδ 2,10. Ps.
τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, 18,3.132,17.
70. καθὼς ἐλάλησε διὰ στό- Act.
ματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' 3,21.. Jes.
αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, 35,4. Jer.
71. σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν 23,6.
ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων Ps. 106,
τῶν μισούντων ἡμᾶς, 10.
72. ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν
πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆ- v.55.
ναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, Gen. 22,16
73. ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Lev. 26,42
Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, Mich.
τοῦ δοῦναι ἡμῖν 7,20.
74. ἀφόβως ἐκ χειρὸς τῶν Tit.2, 12.14
ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας λα- Ebr.
τρεύειν αὐτῷ 9,14.
75. ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιο- Eph.
σύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας 4,24. Jo.
τὰς ἡμέρας ἡμῶν. 4,24.
76. Καὶ σὺ δέ, παιδίον, *
προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ·
προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προς- v.17.. 3,4..
ώπου κυρίου, ἑτοιμάσαι ὁ-
δοὺς αὐτοῦ,
77. τοῦ δοῦναι γνῶσιν σω- Jer. 31,34
τηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν
ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν,
78. διὰ σπλάγχνα ἐλέους Jo.
θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψα- 3,16.
το ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, Num.
79. ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει 24,17 Mal.
καὶ σκιᾷ θανάτου καθημέ- 3,20.
νοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς Mt.4, 15s.

πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρή-
νης.
2,40. 52. 80. Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε
καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι·
καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως
ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ
πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

CAP. II.

Occasione census Jesus Bethlehemi nascitur. Pastores. Circumcisio. Infans sistitur Deo. Symeon et Anna. Puer in templo.

Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα
Act. 5,37. παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου,
ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν
οἰκουμένην.
* 2. Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώ-
τη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος
τῆς Συρίας Κυρηνίου.
3. Καὶ ἐπορεύοντο πάντες
ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς
τὴν ἰδίαν πόλιν.
4. Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως
Ναζαρέτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν,
Jo. 7,42. εἰς πόλιν Δαυῒδ ἥτις καλεῖ-
1Sam. ται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι
16,1. Mich. αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς
5,1. Δαυῒδ,
5. ἀπογράψασθαι σὺν Μα-
* ριὰμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐ-
1,27.. τῷ γυναικί, οὔσῃ ἐγκύῳ.
6. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι
αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ
ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.
Mt. 1,25. 7. Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐ-

τῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ
ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ
ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτ-
νῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τό-
πος ἐν τῷ καταλύματι.
8. Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ
χώρᾳ τῇ αὐτῇ, ἀγραυλοῦν-
τες καὶ φυλάσσοντες φυλα-
κὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποί-
μνην αὐτῶν.
9. Καὶ ἰδού, ἄγγελος κυ-
ρίου ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα 1Tm. 6,16.
κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς· Dan.
καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέ- 7,10.
γαν.
10. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγ-
γελος· Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ
γάρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χα-
ρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται
παντὶ τῷ λαῷ·
11. ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμε-
ρον σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς
κύριος, ἐν πόλει Δαυΐδ.
12. Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ
σημεῖον· Εὑρήσετε βρέφος v.7.
ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν
φάτνῃ.
13. Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο
σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρα-
τιᾶς οὐρανίου, αἰνούντων
τὸν θεὸν καὶ λεγόντων·
14. Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ, 19,38
καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀν- Eph. 2,14.
θρώποις εὐδοκία. * 17. Jes.
15. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλ- 57,19 49,13
θον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρα-
νὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄν- *
θρωποι οἱ ποιμένες εἶπον
πρὸς ἀλλήλους· Διέλθωμεν
δὴ ἕως Βηθλεέμ, καὶ ἴδωμεν
τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός,
ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.
16. Καὶ ἦλθον σπεύσαντες,
[Mt. 2,11. καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ
καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέ-
φος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.
17. Ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν
v.10s. περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαλη-
θέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παι-
δίου τούτου.
18. Καὶ πάντες οἱ ἀκού-
σαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν
λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποι-
μένων πρὸς αὐτούς·
19. ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα
v.51. [Gen. συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα,
37,11 συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτῆς.
20. Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποι-
μένες, δοξάζοντες καὶ αἰ-
νοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν
οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, κα-
θὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.
21. Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν
1,59. ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν
αὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα
1,31. αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν
ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ
συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ
κοιλίᾳ.
22. Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν
Lev. 12,4. αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ
αὐτῶν, κατὰ τὸν νόμον Μωϋ-
σέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς
Ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι τῷ
κυρίῳ,

23. καθὼς γέγραπται ἐν Ex.
νόμῳ κυρίου· „Ὅτι πᾶν ἄρ- 13,2. 12-15
σεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον Num. 8,16
τῷ κυρίῳ κληθήσεται“, ss.
24. καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν,
κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ
κυρίου, „ζεῦγος τρυγόνων Lev. 12,8.
ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν.“ cll.6.
25. Καὶ ἰδού, ἦν ἄνθρωπος
ἐν Ἱερουσαλήμ, ᾧ ὄνομα Συ-
μεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος
δίκαιος καὶ εὐλαβής, προς-
δεχόμενος παράκλησιν τοῦ v.38. 23,51
Ἰσραήλ· καὶ πνεῦμα ἦν Act.
ἅγιον ἐπ' αὐτόν· 28,20
26. καὶ ἦν αὐτῷ κεχρημα- [Mt. 2,12.
τισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος
τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον
πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν κυ-
ρίου.
27. Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύ-
ματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ
εἰςαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ
παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆ-
σαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμέ-
νον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ,
28. καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ
εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ
εὐλόγησε τὸν θεὸν καὶ εἶπε·
29. Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦ- Act.
λόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ 4,24..
ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ· Gen.46,30 Tob.11,9.
30. ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί
μου τὸ σωτήριόν σου, 1,79.
31. ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρός- Jes. 11,10
ωπον πάντων τῶν λαῶν, 49,6.
32. φῶς εἰς ἀποκάλυψιν 42,6. 25,7.
ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου
Ἰσραήλ.
* 33. Καὶ ἦν Ἰωσὴφ καὶ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες
ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ
αὐτοῦ.
34. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς
Συμεών, καὶ εἶπε πρὸς Μα-
ριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ·
Jes. 8,14s. Ἰδού, οὗτος κεῖται εἰς πτῶ-
28,16 σιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν
Mt. 21,42 τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς σημεῖον
cet. ἀντιλεγόμενον·
R. 9,33. 35. καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν
1Cor. 1,23s. ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία·
ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν
ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογι-
σμοί.
36. Καὶ ἦν Ἄννα προφῆ-
τις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ
φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προβε-
βηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς,
ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς
ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας
αὐτῆς·
* 37. καὶ αὕτη χήρα ἕως ἐτῶν
ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ
1Tm. 5,5. ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νη-
στείαις καὶ δεήσεσι λατρεύ-
ουσα νύκτα καὶ ἡμέραν.
* 38. Καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπι-
στᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ
κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ
πᾶσι τοῖς προςδεχομένοις
v.25.. λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ.
39. Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαν-
[Mt.2 τα τὰ κατὰ τὸν νόμον κυ-
21ss. ρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν

Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν
ἑαυτῶν Ναζαρέτ.
40. Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε v.52. 1,80.
καὶ ἐκραταιοῦτο, πληρούμε- *
νον σοφίας· καὶ χάρις θεοῦ
ἦν ἐπ' αὐτό.
41. Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γο- Ex.23 14ss.
νεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱε- 34,23
ρουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πά-
σχα.
42. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν
δώδεκα, ἀναβαινόντων αὐ- *
τῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ
ἔθος τῆς ἑορτῆς,
43. καὶ τελειωσάντων τὰς Ex. 23,15
ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν
αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ
παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ
οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μή-
τηρ αὐτοῦ.
44. Νομίσαντες δὲ αὐτὸν
ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον
ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν
αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ
τοῖς γνωστοῖς.
45. Καὶ μὴ εὑρόντες, ὑπέ-
στρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζη-
τοῦντες αὐτόν.
46. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέ-
ρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ
ἱερῷ, καθεζόμενον ἐν μέσῳ
τῶν διδασκάλων καὶ ἀκού-
οντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα
αὐτούς.
47. Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ
ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συν- [Mt. 7,28s.
έσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν
αὐτοῦ.
48. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξε-
πλάγησαν· καὶ εἶπε πρὸς
αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· Τέ-
κνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕ-
τως; ἰδού, ὁ πατήρ σου κἀ-
γὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.
49. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδει-
?Jo. 2,16s. τε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός
μου δεῖ εἶναί με;
50. Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν
τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.
51. Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν,
καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ· καὶ
ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς.
v.19. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει
πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
v.40. 1Sam. 52. Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε
2,26. σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι
Ebr. 2,9s. παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.
17s. 4,15.

CAP. III.

Joannes Baptista. Herodes. Jesu immersio et genealogia.

a. 28-29 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκά-
pChr. τῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου
Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος
Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰου-
δαίας, καὶ τετραρχοῦντος
τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φι-
λίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ-
τοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰ-
τουραίας καὶ Τραχωνίτιδος
χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς
Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος,
Jo. 18,13 11,49 2. ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ
Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ

ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου Jo.1, 6.33.
υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
3. Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν Mt. 3,1.
περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, Mc. 1,4.
κηρύσσων βάπτισμα μετα- Act.
νοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· 19,4.
4. ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ Mt. 3,3.
λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφή- Mc. 1,3.
του, λέγοντος· „Φωνὴ βοῶν- Jo.
τος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε 1,23.
τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας Jes. 40,3-
ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 5.
5. Πᾶσα φάραγξ πληρω-
θήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ
βουνὸς ταπεινωθήσεται· καὶ
ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, *
καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς
λείας·
6. καὶ ὄψεται πᾶσα σάρξ
τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.“ 2,30.
7. Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπο- 1,71.
ρευομένοις ὄχλοις βαπτι-
σθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· Γεννή- Mt.3, 7-9.
ματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν
ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελ-
λούσης ὀργῆς;
8. Ποιήσατε οὖν καρποὺς
ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ
μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυ-
τοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν Jo. 8,39.
Ἀβραάμ. Λέγω γὰρ ὑμῖν,
ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν
λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα
τῷ Ἀβραάμ.
9. Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς Mt.3, 10..
τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖ-
ται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ
ποιοῦν καρπὸν καλόν, ἐκκό-
πτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
10. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν
οἱ ὄχλοι, λέγοντες· Τί οὖν
ποιήσωμεν;
11. Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει
αὐτοῖς· Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας
1Jo. 3,17. μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ
ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως
ποιείτω.
7,19s. 12. Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι
Mt. 21,32 βαπτισθῆναι καὶ εἶπον
πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί
ποιήσωμεν;
13. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ δια-
τεταγμένον ὑμῖν πράσσετε.
14. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν
καὶ στρατευόμενοι, λέγοντες·
Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσωμεν;
[Lev. 19,13 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μηδένα
διασείσητε μηδὲ συκοφαν-
19,8. τήσητε· καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς
1Cor. 9,7. ὀψωνίοις ὑμῶν.
15. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ
λαοῦ καὶ διαλογιζομένων
πάντων ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου,
Jo.1, 19ss. μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός,
16. ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης
Mt. 3,11. ἅπασι, λέγων· Ἐγὼ μὲν ὕδα-
Mc.1, 8.7. τι βαπτίζω ὑμᾶς, ἔρχεται δὲ
Jo.1, ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ
26s. εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάν-
Act. 13,25 τα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ·
αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν
πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί·
Mt.3, 12.. 17. οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ
* αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν

ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει
τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην
αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατα-
καύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
18. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτε-
ρα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο
τὸν λαόν.
19. Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρ-
χης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ
περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναι- Mc.6, 17ss.
κὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ Mt.
περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πο- 14,3 ss.
νηρῶν ὁ Ἡρώδης, 11,2..
20. προσέθηκε καὶ τοῦτο 4,12..
ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν
Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.
21. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτι- Mc.1, 9-11.
σθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, Mt.
καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ 3,13. 16s..
προσευχομένου, ἀνεῳχθῆ- Jo.1, 32ss.
ναι τὸν οὐρανὸν
22. καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει
ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ' αὐτόν,
καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέ-
σθαι λέγουσαν· Σὺ εἶ ὁ υἱός 9,35..
μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ηὐ-
δόκησα.
23. Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς
ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχό-
μενος, ὢν ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Mt.1, 16-1.
Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλί,
24. τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευΐ,
τοῦ Μελχί, τοῦ Ἰαννά, τοῦ
Ἰωσήφ,
25. τοῦ Ματταθίου, τοῦ
Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἐσλί,
τοῦ Ναγγαί,
26. τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματ-
ταθίου, τοῦ Σεμεΐ, τοῦ Ἰω-
σήφ, τοῦ Ἰούδα,
27. τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥησᾶ,
[Mt. 1,12.. τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλα-
θιήλ, τοῦ Νηρί,
28. τοῦ Μελχί, τοῦ Ἀδδί,
τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἐλμωδάμ,
τοῦ Ἤρ,
* 29. τοῦ Ἰωσῆ, τοῦ Ἐλιέζερ,
τοῦ Ἰωρείμ, τοῦ Ματθάτ,
τοῦ Λευΐ,
30. τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα,
τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνάν, τοῦ
Ἐλιακείμ,
* 31. τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊ-
νάν, τοῦ Ματταθά, τοῦ
2Sam. 5,14. Ναθάν, τοῦ Δαυΐδ,
Mt.1, 6.5.. 32. τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ Ὠβήδ,
τοῦ Βοόζ, τοῦ Σαλμών, τοῦ
Ναασσών,
Mt.1, 4.3.. 33. τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ
Ἀράμ, τοῦ Ἐσρώμ, τοῦ Φά-
ρες, τοῦ Ἰούδα,
34. τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ,
Mt. 1,2.. τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θάρα, τοῦ
1Chr. Ναχώρ,
1,26. 25.24 35. τοῦ Σερούχ, τοῦ Ῥα-
4-1. Gen. γαῦ, τοῦ Φάλεκ, τοῦ Ἔβερ,
11,26 τοῦ Σάλα,
25-10 36. τοῦ Καϊνάν, τοῦ Ἀρφα-
5,32. 31-1. ξάδ, τοῦ Σήμ, τοῦ Νῶε, τοῦ
Λάμεχ,
37. τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ
Ἐνώχ, τοῦ Ἰάρεδ, τοῦ Μα-
λελεήλ, τοῦ Καϊνάν,
38. τοῦ Ἐνώς, τοῦ Σήθ,
τοῦ Ἀδάμ, τοῦ θεοῦ.

CAP. IV.

Tentatio. Nazarethi vitae periculum subit. Sanantur Capernaumi daemoniacus, socrus Petri, alii. Discedit docturus.

Ἰησοῦς δὲ πλήρης πνεύ-
ματος ἁγίου ὑπέστρεψεν Mt.4,1-11.
ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἤγε- Mc.1,12s.
το ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὴν **
ἔρημον,
2. ἡμέρας τεσσαράκοντα
πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ δια-
βόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐ- Mt.4,2-4.
δὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· [Ex.34,28
καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν
ἐπείνασεν.
3. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος·
Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ
λίθῳ τούτῳ, ἵνα γένηται
ἄρτος.
4. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς
πρὸς αὐτόν, λέγων· Γέγρα- Dt.8,3.
πται· „Ὅτι οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ [Sap.16,26
μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος,
ἀλλ᾽ ἐπὶ παντὶ ῥήματι
θεοῦ.“
5. Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ Mt.4,8-10.
διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλόν, *
ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βα-
σιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν
στιγμῇ χρόνου.
6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβο-
λος· Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν
ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δό-
ξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παρα-
δέδοται, καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δί-
δωμι αὐτήν·
7. σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς
ἐνώπιόν μου, ἔσται σοῦ πᾶσα.
8. Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ
* εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Γέγραπται·
Dt.6,13. „Προσκυνήσεις κύριον τὸν
10,12 θεόν σου καὶ αὐτῷ μόνῳ
20. λατρεύσεις.“
Mt.4,5-7. 9. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς
Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστησεν αὐ-
τὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ
ἱεροῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ
υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυ-
τὸν ἐντεῦθεν κάτω·
Ps.91,11s. 10. γέγραπται γάρ· „Ὅτι
τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖ-
ται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυ-
λάξαι σε,
11. καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν
ἀροῦσί σε, μήποτε προσκό-
ψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα
σου.“
12. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι εἴρη-
Dt.6,16. ται· „Οὐκ ἐκπειράσεις κύ-
[Ex.17,7. ριον τὸν θεόν σου.“
13. Καὶ συντελέσας πάντα
[Mt.4,11. πειρασμὸν ὁ διάβολος, ἀπέ-
στη ἀπ᾽ αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.
Mt.4,12.24 14. Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰη-
Mc.1,14. σοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύ-
ματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν·
καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ᾽ ὅλης
τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ.
15. Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν
ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δο-
ξαζόμενος ὑπὸ πάντων.
16. Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Να-
ζαρέτ, οὗ ἦν τεθραμμένος·
καὶ εἰςῆλθε, κατὰ τὸ εἰωθὸς

αὐτῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
βάτων εἰς τὴν συναγωγήν·
καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.
17. Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ
βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προφή-
του· καὶ ἀναπτύξας τὸ βι- [Neh. 8,5.
βλίον εὗρε τὸν τόπον οὗ ἦν
γεγραμμένον·
18. „Πνεῦμα κυρίου ἐπ' Jes. 61,1.
ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με εὐ-
αγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέ-
σταλκέ με [ἰάσασθαι τοὺς *
συντετριμμένους τὴν καρ-
δίαν],
19. κηρῦξαι αἰχμαλώτοις
ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλε-
ψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμέ- Jes. 58,6.
νους ἐν ἀφέσει, κηρῦξαι ἐνι- 61,2.
αυτὸν κυρίου δεκτόν.“
20. Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον,
ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκά-
θισε· καὶ πάντων ἐν τῇ συν-
αγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν
ἀτενίζοντες αὐτῷ.
21. Ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς
αὐτούς· Ὅτι σήμερον πε- Mc. 1,15.
πλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν
τοῖς ὠσὶν ὑμῶν.
22. Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν
αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ
τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς
ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στό-
ματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον·
Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰω- Jo. 6,42.
σήφ; Mt.
23. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· 13,55
Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν πα-
ραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ,

θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα
* ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς Κα-
Jo. 4,46. περναούμ, ποίησον καὶ ὧδε
Mt. 4,13. ἐν τῇ πατρίδι σου.
8,5ss. 24. Εἶπε δέ· Ἀμὴν λέγω
[Jo. 4,44. ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς προφήτης
Mt. δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι
13,53 ss. αὐτοῦ.
Mc. 6,1ss. 25. Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω
ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν
ταῖς ἡμέραις Ἠλίου ἐν τῷ
Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐ-
* ρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆ-
1Rg. 17,9. νας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέ-
18,1. γας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν·
Jac. 5,17. 26. καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐ-
τῶν ἐπέμφθη Ἠλίας, εἰ μὴ
* εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας
πρὸς γυναῖκα χήραν.
27. Καὶ πολλοὶ λεπροὶ
ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐ-
λισσαίου τοῦ προφήτου· καὶ
2Rg. 5,14. οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη,
εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος.
28. Καὶ ἐπλήσθησαν πάν-
τες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ,
ἀκούοντες ταῦτα.
29. Καὶ ἀναστάντες ἐξέβα-
λον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως,
καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀ-
φρύος τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ
πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμητο,
* ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν·
[Jo. 8,59. 30. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ
μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.
[Mt. 4,13. 31. Καὶ κατῆλθεν εἰς Κα-
περναούμ, πόλιν τῆς Γαλι-

λαίας· καὶ ἦν διδάσκων αὐ- Mc.1,
τοὺς ἐν τοῖς σάββασι. 21-28
32. Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ [Mt. 7,28s.
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ὅτι ἐν ἐξου- 22,33
σίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. Jo. 7,46.
33. Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν
ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαι-
μονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέ-
κραξε φωνῇ μεγάλῃ,
34. λέγων· Ἔα, τί ἡμῖν καὶ 8,28..
σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλ-
θες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε v.41..
τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 1,35. Jo.
35. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ 10,36
ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Φιμώθητι
καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ
ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον
εἰς τὸ μέσον, ἐξῆλθεν ἀπ᾽
αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.
36. Καὶ ἐγένετο θάμβος
ἐπὶ πάντας· καὶ συνελάλουν
πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες·
Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν
ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσ-
σει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύ-
μασι, καὶ ἐξέρχονται;
37. Καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος [Mt. 4,24.
περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον
τῆς περιχώρου.
38. Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς
συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Mc.1, 29-31
οἰκίαν Σίμωνος· πενθερὰ δὲ Mt.8,
τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη 14s. [1Co.
πυρετῷ μεγάλῳ· καὶ ἠρώ- 9,5.
τησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς.
39. Καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐ-
τῆς, ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ,
καὶ ἀφῆκεν αὐτήν. Παρα-

8,3. Jo. χρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει
12,2. αὐτοῖς.
40. Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου,
Mt. 8,16. πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦν-
Mc.1, 32.34 τας νόσοις ποικίλαις, ἤγαγον
αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ
ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖ-
ρας ἐπιθεὶς ἐθεράπευσεν
αὐτούς.
41. Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμό-
* νια ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα
καὶ λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπιτι-
8,56.. μῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν,
Mc. 8,11. ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν
Act. 16,17 αὐτὸν εἶναι.
42. Γενομένης δὲ ἡμέρας,
Mc.1, 35-39 ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρη-
μον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι
ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον
ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐ-
τὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ᾽
αὐτῶν.
43. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν
εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν
* βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι εἰς
τοῦτο ἀπέσταλμαι.
44. Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν
ταῖς συναγωγαῖς τῆς Γαλι-
λαίας.

CAP. V.

Piscatus Petri. Leprosus. Paralyticus per tectum illatus; blasphemiae criminatio. Levi ejusque convivium; criminationes de jejunio.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχ-
λον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ, τοῦ

ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ
τὴν λίμνην Γεννησαρέτ·
2. καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἑστῶ-
τα παρα την λίμνην· οἱ δὲ
ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ᾽ αὐτῶν
ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα.
3. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν
πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνος, ἠρώ-
τησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς
ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ
καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ
πλοίου τοὺς ὄχλους.
4. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν,
εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· Ἐπ-
ανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ
χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς
ἄγραν.
5. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων
εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, δι᾽
ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαν-
τες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ
τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ
δίκτυον.
6. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες
συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων
πολύ· διεῤῥήγνυτο δὲ τὸ δί-
κτυον αὐτῶν.
7. Καὶ κατένευσαν τοῖς
μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ
πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντας συλλα-
βέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον,
καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ
πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι
αὐτά.
8. Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος
προσέπεσε τοῖς γόνασι τοῦ
Ἰησοῦ, λέγων· Ἔξελθε ἀπ᾽
ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός
εἰμι, κύριε.
9. Θάμβος γὰρ περιέσχεν
αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν
αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν
ἰχθύων ᾗ συνέλαβον·
10. ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον
καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβε-
δαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ
Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν
[Mt.4 18–22] Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φο-
Mc.1, 16–20 βοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώ-
Jo.1, 35ss. πους ἔσῃ ζωγρῶν.
11. Καὶ καταγαγόντες τὰ
πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες
ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.
12. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι
αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων,
Mc.1, 40–42 καὶ ἰδού, ἀνὴρ πλήρης λέ-
Mt. 8,2s. πρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν,
πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη
αὐτοῦ, λέγων· Κύριε, ἐὰν
θέλῃς, δύνασαί με καθαρί-
σαι.
13. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα
ἥψατο αὐτοῦ, εἰπών· Θέλω,
καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως
ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ.
14. Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν
8,56.. αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν· ἀλλὰ
Mt. 8,4.. ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ
Mc. 1,44. ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ
τοῦ καθαρισμοῦ σου, καθὼς
Lev. 14,2. προσέταξε Μωϋσῆς, εἰς μαρ-
τύριον αὐτοῖς.
Mc. 1,45. 15. Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ
λόγος περὶ αὐτοῦ· καὶ συν-
ήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀ-

κούειν καὶ θεραπεύεσθαι
ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθε- *
νειῶν αὐτῶν.
16. Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν
ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προς- Mc. 1,35.
ευχόμενος.
17. Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν διδά-
σκων· καὶ ἦσαν καθήμενοι
Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκα-
λοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ
πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας
καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσα-
λήμ· καὶ δύναμις κυρίου ἦν
εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς.
18. Καὶ ἰδού, ἄνδρες φέ- Mt. 9,2.
ροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον Mc. 2,
ὃς ἦν παραλελυμένος· καὶ 3-5.
ἐζήτουν αὐτὸν εἰςενεγκεῖν
καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ.
19. Καὶ μὴ εὑρόντες ποίας [19,4 *
εἰςενέγκωσιν αὐτόν, διὰ τὸν
ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶ-
μα διὰ τῶν κεράμων καθῆ-
καν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ
εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ
Ἰησοῦ.
20. Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν
αὐτῶν εἶπεν· Ἄνθρωπε,
ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι 7,48.
σου. Jo. 5,14. 9,2.
21. Καὶ ἤρξαντο διαλογί- Mt. 9,
ζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ 3-8. Mc. 2,
Φαρισαῖοι, λέγοντες· Τίς 6-12.
ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλας-
φημίας; τίς δύναται ἀφιέ- *
ναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ μόνος ὁ Jes. 43,25
θεός;

22. Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς
6,8.. τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν,
ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Τί διαλογίζεσθε ἐν
ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
23. Τί ἐστιν εὐκοπώτερον,
εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σοι αἱ
ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· Ἔ-
γειρε καὶ περιπάτει;
24. Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξου-
σίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι
ἁμαρτίας· (εἶπε τῷ παρα-
λελυμένῳ·) Σοὶ λέγω, ἔγειρε,
καὶ ἄρας τὸ κλινίδιόν σου
πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου.
25. Καὶ παραχρῆμα ἀνα-
στὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας
ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων
τὸν θεόν.
26. Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν
7,16. ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν
θεόν· καὶ ἐπλήσθησαν φό-
βου, λέγοντες· Ὅτι εἴδομεν
παράδοξα σήμερον.
Mt. 9, 27. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλ-
9-13. Mc. 2, θε, καὶ ἐθεάσατο τελώνην
13-17 ὀνόματι Λευΐν, καθήμενον
ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.
28. Καὶ καταλιπὼν ἅπαν-
τα, ἀναστὰς ἠκολούθει αὐ-
τῷ.
29. Καὶ ἐποίησε δοχὴν με-
γάλην Λευῒς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ
αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος τελω-
νῶν πολὺς καὶ ἄλλων, οἳ

ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακεί-
μενοι.
30. Καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φα- 15,2.. 7,39.
ρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς
αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ, λέγοντες· Διατί με-
τὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
τωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε;
31. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐ
χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνον-
τες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς
ἔχοντες·
32. οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι
δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς
εἰς μετάνοιαν.
33. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν·
Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου * Mt. 9,
νηστεύουσι πυκνὰ καὶ δεή- 14s.
σεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ Mc. 2, 18-20
οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ 18,12
ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν;
34. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ Jo. 3,29.
νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος
μετ' αὐτῶν ἐστί, ποιῆσαι νη-
στεύειν;
35. Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι,
καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν
ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσου- Jo. 16,20
σιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
36. Ἔλεγε δὲ καὶ παραβο-
λὴν πρὸς αὐτούς· Ὅτι οὐδεὶς ** Mt.
ἐπίβλημα ἀπὸ ἱματίου και- 9,16.
νοῦ σχίσας ἐπιβάλλει ἐπὶ Mc. 2,21.
ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή-
γε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ
τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει
τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ
καινοῦ.
Mt. 9,17. 37. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον
Mc. 2,22. νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς·
εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος
τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκ-
χυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπο-
λοῦνται·
38. ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς
* ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, καὶ
ἀμφότεροι συντηροῦνται.
39. Καὶ οὐδεὶς πιὼν πα-
λαιόν, εὐθέως θέλει νέον·
λέγει γάρ· Ὁ παλαιὸς χρη-
στότερός ἐστιν.

CAP. VI.

Sabbato spicae vulsae et sicca manus sanata. Apostolorum electio. *Oratio montana.*

Mc. 2, 23-26 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ
Mt. 12 1-4. δευτεροπρώτῳ διαπορεύε-
σθαι αὐτὸν διὰ σπορίμων·
Dt. 23,25 καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ τοὺς στάχυας, καὶ ἤ-
σθιον ψώχοντες ταῖς χερσί.
2. Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων
Ex. 20,10 εἶπον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε ὃ
* οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς
σάββασι;
3. Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς
αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐ-
1Sam. 21,6. δὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε
Δαυΐδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐ-
τὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες;
4. ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους
τῆς προθέσεως ἔλαβε καὶ
ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς μετ'

αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν Ex. 29,33
εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς;
5. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι Mt. 12,8.
κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν- Mc.
θρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. 2,28.
6. Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ
σαββάτῳ εἰςελθεῖν αὐτὸν Mt. 12,9s.
εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδά- Mc.3,
σκειν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, 1-4.
καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν
ξηρά.
7. Παρετηροῦντο δὲ οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι, εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θε- 13,14 14,3.
ραπεύει· ἵνα εὕρωσι κατη- Jo.
γορίαν αὐτοῦ. 9,16.
8. Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς δια-
λογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπε 5,22.. Jo.
τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχον- 2,25.
τι τὴν χεῖρα· Ἔγειρε καὶ
στῆθι εἰς τὸ μέσον. Ὁ δὲ
ἀναστὰς ἔστη.
9. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς *
αὐτούς· Ἐπερωτήσω ὑμᾶς·
Τί ἔξεστι τοῖς σάββασιν, *
ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆ-
σαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπο-
λέσαι;
10. Καὶ περιβλεψάμενος Mc. 3,5s.
πάντας αὐτούς, εἶπεν αὐτῷ· Mt.
Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Ὁ 12,13
δὲ ἐποίησεν οὕτω, καὶ ἀπε- s.
κατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς *
ἡ ἄλλη.
11. Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν
ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς
ἀλλήλους, τί ἂν ποιήσειαν
τῷ Ἰησοῦ.

12. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέ-
Mc.3, 13.14 ραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ
Mt. ὄρος προσεύξασθαι· καὶ ἦν
5,1. διανυκτερεύων ἐν τῇ προς-
ευχῇ τοῦ θεοῦ.
13. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα,
προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ'
αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀπο-
στόλους ὠνόμασε,
Mc.3, 14. Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασε
16-19 cet. Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν
Mt.10 ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον
2-4.. Act. καὶ Ἰωάννην καὶ Φίλιππον
1,13. καὶ Βαρθολομαῖον
15. καὶ Ματθαῖον καὶ Θω-
μᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ
Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν
καλούμενον Ζηλωτήν,
Jo. 14,22 16. καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου,
Jud. καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην ὃς
1? καὶ ἐγένετο προδότης,
17. καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν
ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ,
Mc. 3,7s. καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ,
Mt. καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ
4,25. ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας
καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς
παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶ-
νος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ
καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων
αὐτῶν·
18. καὶ οἱ ὀχλούμενοι ἀπὸ
Mc.3, 10s. πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθε-
[Mt. 9,21. ραπεύοντο.
12,15 19. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει
14,36 ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύνα-

μις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο·
καὶ ἰᾶτο πάντας.
20. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς Mt.
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς 5-7.
μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγε· Μα-
κάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμε- Mt.
τέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ 5,3.
θεοῦ.
21. Μακάριοι οἱ πεινῶντες Mt.5,
νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. 6.4.. Ap.
Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, 7,16. Jes.
ὅτι γελάσετε. 61,3.
22. Μακάριοί ἐστε, ὅταν Mt. 5,11s.
μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρω- 1Pt.
ποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν 4,14.
ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσι καὶ ἐκ- Jo.
βάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς 16,2..
πονηρόν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου.
23. Χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ
γάρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς 2Cor.
ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ ταὐτὰ 4,17.
γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις Jac.
οἱ πατέρες αὐτῶν. 5,10.
24. Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Jac.
πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν 5,1. Mc.
παράκλησιν ὑμῶν. 10,24 [Mt.
25. Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλη- 6,2.
σμένοι, ὅτι πεινάσετε. Οὐαὶ L.2, 25.
ὑμῖν, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι
πενθήσετε καὶ κλαύσετε.
26. Οὐαί, ὅταν καλῶς ὑμᾶς
εἴπωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· *
κατὰ ταὐτὰ γὰρ ἐποίουν
τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πα-
τέρες αὐτῶν.
27. Ἀλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς Mt. 5,44.
ἀκούουσιν· Ἀγαπᾶτε τοὺς
ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε
τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς,
23,34 Act. 28. εὐλογεῖτε τοὺς καταρω-
7,59. μένους ὑμῖν, προσεύχεσθε
ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων
ὑμᾶς.
Mt.5, 39s. 29. Τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν
1Cor. σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλ-
6,7. λην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός
σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χι-
τῶνα μὴ κωλύσῃς.
Mt. 30. Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί
5,42. σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴρον-
τος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει.
Mt.7, 31. Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα
12.. ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι,
καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς
ὁμοίως.
Mt. 32. Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς
5,46. ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν
χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρ-
τωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐ-
τοὺς ἀγαπῶσι.
33. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε
τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς,
ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ
γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ
ποιοῦσι.
34. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ'
* ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία
ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ
ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δα-
νείζουσιν ἵνα ἀπολάβωσι τὰ
ἴσα.
35. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς
ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθο-
Mt. 5,42. ποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν

ἀπελπίζοντες, καὶ ἔσται ὁ Lev. 25,36
μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσε-
σθε υἱοὶ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς Mt. 5,45.
χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχα-
ρίστους καὶ πονηρούς.
36. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμο- Mt. 5,48..
νες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν Ex.
οἰκτίρμων ἐστί. 34,6.al.
37. Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ Mt. 7,1.
μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικά- R.
ζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικα- 2,1.
σθῆτε· ἀπολύετε, καὶ ἀπο- 1Cor. 4,5.
λυθήσεσθε.
38. Δίδοτε, καὶ δοθήσεται
ὑμῖν· μέτρον καλόν, πεπιε-
σμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ
ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν
εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ Mt. 7,2.
αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, Mc.
ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. 4,24.
39. Εἶπε δὲ καὶ παραβολὴν
αὐτοῖς· Μήτι δύναται τυ- Mt.
φλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ 15,14
ἀμφότεροι εἰς βόθυνον ἐμ- *
πεσοῦνται;
40. Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ Mt. 10,24
τὸν διδάσκαλον· κατηρτι- Jo.
σμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ 15,20
διδάσκαλος αὐτοῦ.
41. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρ- Mt.7, 3-5.
φος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ Sir.
ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν 18,21
τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ
κατανοεῖς;
42. ἢ πῶς δύνασαι λέγειν
τῷ ἀδελφῷ σου· Ἀδελφέ,
ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ
ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς
τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ δο-
κὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά,
ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ
τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε
διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρ-
φος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ
ἀδελφοῦ σου.
Mt.7, 16-18 43. Οὐ γάρ ἐστι δένδρον
12,33 καλὸν ποιοῦν καρπὸν σα-
πρόν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν
ποιοῦν καρπὸν καλόν.
44. Ἕκαστον γὰρ δένδρον
ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώ-
Jac. 3,12. σκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν
συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ
βάτου τρυγῶσι σταφυλήν.
Mt. 12,35 45. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ
τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει
τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς
* ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ
θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐ-
τοῦ προφέρει τὸ πονηρόν·
ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος
τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα
αὐτοῦ.
Mt.7, 21-23 46. Τί δέ με καλεῖτε· Κύ-
ριε, κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ
λέγω;
Mt.7, 24-27 47. Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός
με καὶ ἀκούων μου τῶν λό-
γων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑπο-
δείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος.
48. Ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώ-
πῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς
ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε καὶ ἔθη-
κε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν·
πλημμύρας δὲ γενομένης

προσέῤῥηξεν ὁ ποταμὸς τῇ
οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε
σαλεῦσαι αὐτήν· τεθεμε- *
λίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
49. Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ
ποιήσας, ὅμοιός ἐστιν ἀν-
θρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰ-
κίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θε- Ez. 13,11.
μελίου, ᾗ προσέῤῥηξεν ὁ πο-
ταμός, καὶ εὐθέως ἔπεσε, *
καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς
οἰκίας ἐκείνης μέγα.

CAP. VII.

Centurionis servus. Juvenis Naini mortuus. Baptistae legati; Jesu de eo et aequalibus sententia. Peccatrix veniam nacta parabolâ duorum debitorum defensa.

Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα * Mt.
τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς 7,28. 8,5.
ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν Jo. 4,
εἰς Καπερναούμ. 46ss.
2. Ἑκατοντάρχου δέ τινος
δοῦλος κακῶς ἔχων ἤμελλε
τελευτᾷν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντι-
μος.
3. Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰη-
σοῦ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν
πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαί-
ων, ἐρωτῶν αὐτόν, ὅπως ἐλ-
θὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον
αὐτοῦ.
4. Οἱ δὲ παραγενόμενοι
πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκά-
λουν αὐτὸν σπουδαίως, λέ-
γοντες· Ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ
παρέξῃ τοῦτο·
5. ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος
ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν.
6. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο
σὺν αὐτοῖς. Ἤδη δὲ αὐτοῦ
οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ
τῆς οἰκίας, ἔπεμψε πρὸς αὐ-
τὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους,
λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλ-
Mt. 8,8s. λου· οὐ γάρ εἰμι ἱκανὸς ἵνα
ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλ-
θῃς·
7. διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα
πρός σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ
* λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς
μου.
8. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός
εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμε-
νος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρα-
τιώτας· καὶ λέγω τούτῳ· Πο-
ρεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ
ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχεται·
καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον
τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
Mt. 8,10. 9. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰη-
σοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν· καὶ
στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι
αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε· Λέγω ὑμῖν,
οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην
πίστιν εὗρον.
10. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ
πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον,
Mt. 8,13. εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦ-
λον ὑγιαίνοντα.
* 11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς
ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλου-
μένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύ-
οντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ-
* τοῦ ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολύς.

12. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ
τῆς πόλεως, καὶ ἰδού, ἐξεκο-
μίζετο τεθνηκώς, υἱὸς μονο- [8,49
γενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ ss. pp. Jo. 11
αὕτη χήρα· καὶ ὄχλος τῆς 11 ss. [1 Rg.
πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. 17,17
13. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύ- 2 Rg. 4,32.
ριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτῇ, ss.
καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε.
14. Καὶ προσελθὼν ἥψατο
τῆς σοροῦ· οἱ δὲ βαστάζον-
τες ἔστησαν· καὶ εἶπε· Νεα-
νίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. [Mc. 5,41.
15. Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νε-
κρός, καὶ ἤρξατο λαλεῖν· καὶ
ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐ-
τοῦ.
16. Ἔλαβε δὲ φόβος ἅπαν-
τας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν,
λέγοντες· Ὅτι προφήτης μέ-
γας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ *
ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν 1,78.
λαὸν αὐτοῦ.
17. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος
οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ
περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ
περιχώρῳ.
18. Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάν-
νῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ 3,20. Mt.
πάντων τούτων. 11,2 s.
19. Καὶ προσκαλεσάμενος
δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ ὁ Ἰωάννης ἔπεμψε πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ
ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδο- Dt. 18,15
κῶμεν;
20. Παραγενόμενοι δὲ πρὸς
αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον· Ἰω-
άννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλ-
κεν ἡμᾶς πρός σε, λέγων·
Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν;
21. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθε-
ράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων
Mc. 5,29.34 καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων
3,10. πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολ-
* λοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν.
Mt. 11, 4-11. 22. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευ-
θέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάν-
νῃ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε· ὅτι
Jes. 35,5. τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ
61,1. περιπατοῦσι, λεπροὶ καθα-
ρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι,
νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ
εὐαγγελίζονται·
23. καὶ μακάριός ἐστιν ὃς
ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
24. Ἀπελθόντων δὲ τῶν
9,52. ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο
Jac. 2,25. λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους
* περὶ Ἰωάννου· Τί ἐξεληλύ-
θατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσα-
Eph. 4,14. σθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
σαλευόμενον;
25. Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε
ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλα-
Mt. 3,4. κοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον;
Ἰδού, οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ
καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν
τοῖς βασιλείοις εἰσίν.
26. Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε
1,76. 15. ἰδεῖν; προφήτην; Ναί, λέγω
ὑμῖν, καὶ περισσότερον προ-
φήτου.
27. Οὗτός ἐστι, περὶ οὗ γέ-

γραπται· „Ἰδού, ἀποστέλλω *
τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προς- Mal. 3,1.
ώπου σου, ὃς κατασκευάσει [Mc.
τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν 1,2.
σου.“

28. Λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων
ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προ-
φήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτι- * Mt.
στοῦ οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μι- 11,11
κρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ 13,17
θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστι.

29. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκού- 3,10 ss.
σας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίω- Mt.
σαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες 21,32
τὸ βάπτισμα Ἰωάννου·

30. οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ
νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ
ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ
βαπτισθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ.

31. Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς * Mt.11
ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύ- 16-19
της, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι;

32. Ὅμοιοί εἰσι παιδίοις,
τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις,
καὶ προςφωνοῦσιν ἀλλήλοις,
καὶ λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν
ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ
ἐκλαύσατε.

33. Ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης
ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον Mt.
ἐσθίων μήτε οἶνον πίνων, 3,4. *
καὶ λέγετε· Δαιμόνιον ἔχει. Jo.

34. Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ 10,20
ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πί- 5,29..
νων, καὶ λέγετε· Ἰδού, ἄν- Jo. 2,2.
θρωπος φάγος καὶ οἰνοπό-
της, φίλος τελωνῶν καὶ ἁ-
μαρτωλῶν.

11,19 35. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σο-
Mt. 11,19 φία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς
πάντων.

v.40.. 36. Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν
τῶν Φαρισαίων, ἵνα φάγῃ
μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ εἰςελθὼν εἰς
* τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου,
ἀνεκλίθη.

* 37. Καὶ ἰδού, γυνὴ ἐν τῇ
πόλει ἥτις ἦν ἁμαρτωλός,
* ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν
τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κο-
[Mt. 26,7.. μίσασα ἀλάβαστρον μύρου

38. καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ
τοὺς πόδας αὐτοῦ, κλαίουσα
ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας
αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι, καὶ ταῖς
θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς
ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς
πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειφε τῷ
μύρῳ.

39. Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ
καλέσας αὐτόν, εἶπεν ἐν ἑαυ-
τῷ λέγων· Οὗτος εἰ ἦν προ-
φήτης, ἐγίνωσκεν ἄν, τίς καὶ
ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτε-
ται αὐτοῦ· ὅτι ἁμαρτωλός
ἐστι.

40. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
[Mt. 26,6.. σοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Σί-
μων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δέ
φησι· Διδάσκαλε, εἰπέ.

41. Δύο χρεωφειλέται ἦσαν
δανειστῇ τινί· ὁ εἷς ὤφειλε
δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ
ἕτερος πεντήκοντα.

42. *Μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν*
ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχα-
ρίσατο. Τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ, *
πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει;
43. *Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων*
εἶπεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ
τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ
εἶπεν αὐτῷ· Ὀρθῶς ἔκρινας.
44. *Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν*
γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη·
Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖ-
κα; Εἰςῆλθόν σου εἰς τὴν
οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας [Gen. 18,4
μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς
δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς
πόδας καὶ ταῖς θριξὶν αὐτῆς *
ἐξέμαξε.
45. *Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας·* [R. 16,16
αὕτη δέ, ἀφ' ἧς εἰςῆλθον, οὐ *
διέλιπε καταφιλοῦσά μου
τοὺς πόδας.
46. *Ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου*
οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ
ἤλειψε τοὺς πόδας μου.
47. *Οὗ χάριν, λέγω σοι,* 1Pt. 4,8.
ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς Jac. 5,20.
αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πο-
λύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, 5,31s.
ὀλίγον ἀγαπᾷ.
48. *Εἶπε δὲ αὐτῇ· Ἀφέων-* 5,20s. Mt.
ταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 9,2s..
49. *Καὶ ἤρξαντο οἱ συνα-*
νακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς·
Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρ-
τίας ἀφίησιν;
50. *Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυ-*
ναῖκα· Ἡ πίστις σου σέσωκέ 8,48.
σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. pp. 17,19

CAP. VIII.

Foeminae victum ministrantes. Parabola de satore. Candela non occultanda. Mater et fratres. Tempestas. Daemones Legionis et sues. Jairi filia et mulier sanguine fluens.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθ-
εξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευε κατὰ
πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων
καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ· καὶ οἱ δώ-
δεκα σὺν αὐτῷ,
2. *καὶ γυναῖκές τινες αἳ*
ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ
πνευμάτων πονηρῶν καὶ
Mc. *ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλου-*
16,9. *μένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς*
v.30. *δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει,*
11,26 3. *καὶ Ἰωάννα, γυνὴ Χουζᾶ*
ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ
Σουσάννα, καὶ ἕτεραι πολ-
λαί, αἵτινες διηκόνουν αὐ-
* *τοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐ-*
ταῖς.
Mt. 13,2. 4. *Συνιόντος δὲ ὄχλου πολ-*
Mc. 4,1. *λοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπι-*
πορευομένων πρὸς αὐτόν,
εἶπε διὰ παραβολῆς·
Mt.13 3-9. 5. *Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ*
Mc.4, 3-9. *σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ.*
Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ
v.11 ss. *μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν·*
καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφα-
γεν αὐτό.
6. *Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ*
τὴν πέτραν· καὶ φυὲν ἐξη-

ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακεί-
μενοι.
30. Καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φα- 15,2.. 7,39.
ρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς
αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ, λέγοντες· Διατί με-
τὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
τωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε;
31. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐ
χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνον-
τες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς
ἔχοντες·
32. οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι
δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς
εἰς μετάνοιαν.
33. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν·
Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου * Mt. 9,
νηστεύουσι πυκνὰ καὶ δεή- 14s. Mc. 2,
σεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ 18-20
οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ 18,12
ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν;
34. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ Jo. 3,29.
νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος
μετ' αὐτῶν ἐστί, ποιῆσαι νη-
στεύειν;
35. Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι,
καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν
ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσου- Jo. 16,20
σιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
36. Ἔλεγε δὲ καὶ παραβο-
λὴν πρὸς αὐτούς· Ὅτι οὐδεὶς ** Mt.
ἐπίβλημα ἀπὸ ἱματίου και- 9,16. Mc.
νοῦ σχίσας ἐπιβάλλει ἐπὶ 2,21.
ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή-
γε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ
τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει

τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ
καινοῦ.
Mt. 9,17. 37. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον
Mc. νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς·
2,22. εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος
τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκ-
χυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπο-
λοῦνται·
38. ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς
* ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, καὶ
ἀμφότεροι συντηροῦνται.
39. Καὶ οὐδεὶς πιὼν πα-
λαιόν, εὐθέως θέλει νέον·
λέγει γάρ· Ὁ παλαιὸς χρη-
στότερός ἐστιν.

CAP. VI.

Sabbato spicae vulsae et sicca manus sanata. Apostolorum electio. *Oratio montana.*

Mc.2, Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ
23-26 δευτεροπρώτῳ διαπορεύε-
Mt.12 σθαι αὐτὸν διὰ σπορίμων·
1-4. καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐ-
Dt. 23,25 τοῦ τοὺς στάχυας, καὶ ἤ-
σθιον ψώχοντες ταῖς χερσί.
2. Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων
Ex. 20,10 εἶπον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε ὃ
* οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς
σάββασι;
3. Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς
αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐ-
1Sam. 21,6. δὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε
Δαυίδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐ-
τὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες;
4. ὡς εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους
τῆς προθέσεως ἔλαβε καὶ
ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς μετ'

αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν Ex. 29,33
εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς;
5. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι Mt. 12,8.
κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν- Mc.
θρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. 2,28.
6. Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ
σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν Mt. 12,9s.
εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδά- Mc.3,
σκειν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, 1-4.
καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν
ξηρά.
7. Παρετηροῦντο δὲ οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι, εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θε- 13,14
ραπεύει· ἵνα εὕρωσι κατη- 14,3. Jo.
γορίαν αὐτοῦ. 9,16.
8. Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς δια-
λογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπε 5,22.. Jo.
τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχον- 2,25.
τι τὴν χεῖρα· Ἔγειρε καὶ
στῆθι εἰς τὸ μέσον. Ὁ δὲ
ἀναστὰς ἔστη.
9. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς *
αὐτούς· Ἐπερωτήσω ὑμᾶς·
Τί ἔξεστι τοῖς σάββασιν, *
ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆ-
σαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπο-
λέσαι;
10. Καὶ περιβλεψάμενος Mc. 3,5s.
πάντας αὐτούς, εἶπεν αὐτῷ· Mt.
Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Ὁ 12,13 s.
δὲ ἐποίησεν οὕτω, καὶ ἀπε-
κατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς *
ἡ ἄλλη.
11. Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν
ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς
ἀλλήλους, τί ἂν ποιήσειαν
τῷ Ἰησοῦ.

12. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέ-
Mc.3, 13.14 ραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ
Mt. ὄρος προσεύξασθαι· καὶ ἦν
5,1. διανυκτερεύων ἐν τῇ προς-
ευχῇ τοῦ θεοῦ.
13. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα,
προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ'
αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀπο-
στόλους ὠνόμασε,
Mc.3, 16-19 14. Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασε
cet. Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν
Mt.10 2-4.. ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον
Act. καὶ Ἰωάννην καὶ Φίλιππον
1,13. καὶ Βαρθολομαῖον
15. καὶ Ματθαῖον καὶ Θω-
μᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ
Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν
καλούμενον Ζηλωτήν,
Jo. 14,22 16. καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου,
Jud. καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην ὃς
1. καὶ ἐγένετο προδότης,
17. καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν
ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ,
Mc. 3,7s. καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ,
Mt. καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ
4,25. ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας
καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς
παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶ-
νος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ
καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων
αὐτῶν·
18. καὶ οἱ ὀχλούμενοι ἀπὸ
Mc.3, 10s. πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθε-
[Mt. ραπεύοντο.
9,21. 12,15 19. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει
14,36 ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύνα-

μις παρ᾽ αὐτοῦ ἐξήρχετο·
καὶ ἰᾶτο πάντας.
20. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς Mt. 5-7.
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγε· Μα-
κάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμε- Mt. 5,3.
τέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ.
21. Μακάριοι οἱ πεινῶντες Mt. 5,6.4..
νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. Ap. 7,16.
Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, Jes. 61,3.
ὅτι γελάσετε.
22. Μακάριοί ἐστε, ὅταν Mt. 5,11s.
μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρω- 1Pt. 4,14.
ποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν
ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσι καὶ ἐκ- Jo. 16,2..
βάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς
πονηρόν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου.
23. Χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ
γάρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς 2Cor. 4,17.
ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ ταὐτὰ
γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις Jac. 5,10.
οἱ πατέρες αὐτῶν.
24. Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Jac. 5,1.
πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν Mc. 10,24
παράκλησιν ὑμῶν. [Mt. 6,2.
25. Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλη-
σμένοι, ὅτι πεινάσετε. Οὐαὶ L. 2,25.
ὑμῖν, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι
πενθήσετε καὶ κλαύσετε.
26. Οὐαί, ὅταν καλῶς ὑμᾶς
εἴπωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· *
κατὰ ταὐτὰ γὰρ ἐποίουν
τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πα-
...ες αὐτῶν.
...λλ᾽ ὑμῖν λέγω τοῖς Mt. 5,44.
τῷ παι...

ἀκούουσιν· Ἀγαπᾶτε τοὺς
ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε
τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς,
23,34 28. εὐλογεῖτε τοὺς καταρω-
Act. 7,59. μένους ὑμῖν, προσεύχεσθε
ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων
ὑμᾶς.
Mt. 5, 39s. 29. Τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν
1Cor. 6,7. σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλ-
λην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός
σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χι-
τῶνα μὴ κωλύσῃς.
Mt. 5,42. 30. Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί
σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴρον-
τος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει.
Mt. 7, 12.. 31. Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα
ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι,
καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς
ὁμοίως.
Mt. 5,46. 32. Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς
ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν
χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρ-
τωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐ-
τοὺς ἀγαπῶσι.
33. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε
τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς,
ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ
γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ
ποιοῦσι.
34. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ᾽
* ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία
ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ
ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δα-
νείζουσιν ἵνα ἀπολάβωσι τὰ
ἴσα.
35. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς
ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθο-
Mt. 5,42. ποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν

ἀπελπίζοντες, καὶ ἔσται ὁ Lev. 25,36
μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσε-
σθε υἱοὶ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς Mt. 5,45.
χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχα-
ρίστους καὶ πονηρούς.
36. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμο- Mt.5, 48..
νες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν Ex.
οἰκτίρμων ἐστί. 34,6.al.
37. Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ Mt. 7,1.
μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικά- R.
ζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικα- 2,1.
σθῆτε· ἀπολύετε, καὶ ἀπο- 1Cor. 4,5.
λυθήσεσθε.
38. Δίδοτε, καὶ δοθήσεται
ὑμῖν· μέτρον καλόν, πεπιε-
σμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ
ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν
εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ Mt. 7,2.
αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, Mc.
ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. 4,24.
39. Εἶπε δὲ καὶ παραβολὴν
αὐτοῖς· Μήτι δύναται τυ- Mt.
φλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ 15,14
ἀμφότεροι εἰς βόθυνον ἐμ- *
πεσοῦνται;
40. Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ Mt. 10,24
τὸν διδάσκαλον· κατηρτι- Jo.
σμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ 15,20
διδάσκαλος αὐτοῦ.
41. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρ- Mt.7, 3-5.
φος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ Sir.
ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν 18,21
τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ
κατανοεῖς;
42. ἢ πῶς δύνασαι λέγειν
τῷ ἀδελφῷ σου· Ἀδελφέ,
ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ
ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς
τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ δο-
κὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά,
ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ
τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε
διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρ-
φος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ
ἀδελφοῦ σου.
Mt.7, 16-18 43. Οὐ γάρ ἐστι δένδρον
12,33 καλὸν ποιοῦν καρπὸν σα-
πρόν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν
ποιοῦν καρπὸν καλόν.
44. Ἕκαστον γὰρ δένδρον
ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώ-
Jac. 3,12. σκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν
συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ
βάτου τρυγῶσι σταφυλήν.
Mt. 12,35 45. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ
τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει
τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς
* ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ
θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐ-
τοῦ προφέρει τὸ πονηρόν·
ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος
τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα
αὐτοῦ.
Mt.7, 21-23 46. Τί δέ με καλεῖτε· Κύ-
ριε, κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ
λέγω;
Mt.7, 24-27 47. Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός
με καὶ ἀκούων μου τῶν λό-
γων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑπο-
δείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος.
48. Ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώ-
πῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς
ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε καὶ ἔθη-
κε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν·
πλημμύρας δὲ γενομένης

προσέῤῥηξεν ὁ ποταμὸς τῇ
οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε
σαλεῦσαι αὐτήν· τεθεμε- *
λίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
49. Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ
ποιήσας, ὅμοιός ἐστιν ἀν-
θρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰ-
κίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θε- Ez. 13,11.
μελίου, ᾗ προσέῤῥηξεν ὁ πο-
ταμός, καὶ εὐθέως ἔπεσε, *
καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς
οἰκίας ἐκείνης μέγα.

CAP. VII.

Centurionis servus. Juvenis Naini mortuus. Baptistae legati; Jesu de eo et aequalibus sententia. Peccatrix veniam nacta parabolâ duorum debitorum defensa.

Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα * Mt.
τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς 7,28.
ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν 8,5. Jo. 4,
εἰς Καπερναούμ. 46ss.
2. Ἑκατοντάρχου δέ τινος
δοῦλος κακῶς ἔχων ἤμελλε
τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντι-
μος.
3. Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰη-
σοῦ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν
πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαί-
ων, ἐρωτῶν αὐτόν, ὅπως ἐλ-
θὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον
αὐτοῦ.
4. Οἱ δὲ παραγενόμενοι
πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκά-
λουν αὐτὸν σπουδαίως, λέ-
γοντες· Ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ
παρέξῃ τοῦτο·
5. ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος
ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν.
6. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο
σὺν αὐτοῖς. Ἤδη δὲ αὐτοῦ
οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ
τῆς οἰκίας, ἔπεμψε πρὸς αὐ-
τὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους,
λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλ-
Mt. 8,8s. λου· οὐ γάρ εἰμι ἱκανὸς ἵνα
ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλ-
θῃς·
7. διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα
πρός σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ
* λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς
μου.
8. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός
εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμε-
νος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρα-
τιώτας· καὶ λέγω τούτῳ· Πο-
ρεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ
ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχεται·
καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον
τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
Mt. 8,10. 9. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰη-
σοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν· καὶ
στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι
αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε· Λέγω ὑμῖν,
οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην
πίστιν εὗρον.
10. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ
πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον,
Mt. 8,13. εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦ-
λον ὑγιαίνοντα.
* 11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς
ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλου-
μένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύ-
οντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ-
* τοῦ ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολύς.

12. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ
τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκο-
μίζετο τεθνηκὼς, υἱὸς μονο- [8,49
γενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ ss. Pp. Jo. 11
αὕτη χήρα· καὶ ὄχλος τῆς 11 ss. [1 Rg.
πόλεως ἱκανὰς ἦν σὺν αὐτῇ. 17,17
13. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύ- 2 Rg. 4,32.
ριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτῇ, ss.
καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε.
14. Καὶ προσελθὼν ἥψατο
τῆς σοροῦ· οἱ δὲ βαστάζον-
τες ἔστησαν· καὶ εἶπε· Νεα-
νίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. [Mc. 5,41.
15. Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νε-
κρὸς, καὶ ἤρξατο λαλεῖν· καὶ
ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐ-
τοῦ.
16. Ἔλαβε δὲ φόβος ἅπαν-
τας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν,
λέγοντες· Ὅτι προφήτης μέ-
γας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ *
ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν 1,78.
λαὸν αὐτοῦ.
17. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος
οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ
περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ
περιχώρῳ.
18. Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάν-
νῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ 3,20.. Mt.
πάντων τούτων. 11,2 ss.
19. Καὶ προσκαλεσάμενος
δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ ὁ Ἰωάννης ἔπεμψε πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ
ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδο- Dt. 18,15
κῶμεν;
20. Παραγενόμενοι δὲ πρὸς
αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον· Ἰω-
άννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλ-
κεν ἡμᾶς πρός σε, λέγων·
Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν;
21. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθε-
ράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων
Mc. 5, 29.34 καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων
3,10. πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολ-
* λοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν.
Mt. 11 4-11. 22. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευ-
θέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάν-
νῃ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε· ὅτι
Jes. 35,5. τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ
61,1. περιπατοῦσι, λεπροὶ καθα-
ρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι,
νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ
εὐαγγελίζονται·
23. καὶ μακάριός ἐστιν ὃς
ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
24. Ἀπελθόντων δὲ τῶν
9,52. ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο
Jac. 2,25. λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους
* περὶ Ἰωάννου· Τί ἐξεληλύ-
θατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσα-
Eph. 4,14. σθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
σαλευόμενον;
25. Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε
ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλα-
Mt. 3,4. κοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον;
Ἰδού, οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ
καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν
τοῖς βασιλείοις εἰσίν.
26. Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε
1,76. 15. ἰδεῖν; προφήτην; Ναί, λέγω
ὑμῖν, καὶ περισσότερον προ-
φήτου.
27. Οὗτός ἐστι, περὶ οὗ γέ-

γραπται· „Ἰδού, ἀποστέλλω *
τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προς- Mal. 3,1.
ώπου σου, ὃς κατασκευάσει [Mc.
τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν 1,2.
σου."

28. Λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων
ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προ-
φήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτι- *
στοῦ οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μι- Mt. 11,11
κρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ 13,17
θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστι.

29. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκού- 3,10 ss.
σας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίω- Mt.
σαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες 21,32
τὸ βάπτισμα Ἰωάννου·

30. οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ
νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ
ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ
βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.

31. Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς * Mt. 11
ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύ- 16-19
της, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι;

32. Ὅμοιοί εἰσι παιδίοις,
τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις,
καὶ προςφωνοῦσιν ἀλλήλοις,
καὶ λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν
ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ
ἐκλαύσατε.

33. Ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης
ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον Mt. 3,4.
ἐσθίων μήτε οἶνον πίνων, *
καὶ λέγετε· Δαιμόνιον ἔχει. Jo.

34. Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ 10,20
ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πί- 5,29..
νων, καὶ λέγετε· Ἰδού, ἄν- Jo. 2,2.
θρωπος φάγος καὶ οἰνοπό-
της, φίλος τελωνῶν καὶ ἁ-
μαρτωλῶν.

11,19 35. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σο-
Mt. 11,19 φία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς
πάντων.

v.40.. 36. Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν
τῶν Φαρισαίων, ἵνα φάγῃ
μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰςελθὼν εἰς
* τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου,
ἀνεκλίθη.

* 37. Καὶ ἰδού, γυνὴ ἐν τῇ
πόλει ἥτις ἦν ἁμαρτωλός,
* ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν
τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κο-
[Mt. 26,7.. μίσασα ἀλάβαστρον μύρου

38. καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ
τοὺς πόδας αὐτοῦ, κλαίουσα
ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας
αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι, καὶ ταῖς
θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς
ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς
πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειφε τῷ
μύρῳ.

39. Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ
καλέσας αὐτόν, εἶπεν ἐν ἑαυ-
τῷ λέγων· Οὗτος εἰ ἦν προ-
φήτης, ἐγίνωσκεν ἄν, τίς καὶ
ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτε-
ται αὐτοῦ· ὅτι ἁμαρτωλός
ἐστι.

40. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
[Mt. 26,6.. σοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Σί-
μων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δέ
φησι· Διδάσκαλε, εἰπέ.

41. Δύο χρεωφειλέται ἦσαν
δανειστῇ τινί· ὁ εἷς ὤφειλε
δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ
ἕτερος πεντήκοντα.

42. *Μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ,* * *πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει;*

43. *Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὀρθῶς ἔκρινας.*

44. *Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; Εἰςῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας* [Gen. 18,4 *μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶν αὐτῆς* * *ἐξέμαξε.*

45. *Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας·* [R. 16,16 *αὕτη δέ, ἀφ' ἧς εἰςῆλθον, οὐ* * *διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας.*

46. *Ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψε τοὺς πόδας μου.*

47. *Οὗ χάριν, λέγω σοι,* 1Pt. 4,8. *ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς* Jac. 5,20. *αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται,* 5,31s. *ὀλίγον ἀγαπᾷ.*

48. *Εἶπε δὲ αὐτῇ· Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι.* 5,20s. Mt. 9,2s..

49. *Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν;*

50. *Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.* 8,48. pp. 17,19

CAP. VIII.

Foeminae victum ministrantes. Parabola de satore. Candela non occultanda. Mater et fratres. Tempestas. Daemones Legionis et sues. Jairi filia et mulier sanguine fluens.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευε κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ,

2. *καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλου-*
Mc. 16,9. *μένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς*
v.30. *δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει,*
11,26 3. *καὶ Ἰωάννα, γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐ-*
* *τοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.*

Mt. 13,2. Mc. 4,1. 4. *Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν, εἶπε διὰ παραβολῆς·*

Mt.13 3-9. Mc.4, 3-9. v.11 ss. 5. *Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό.*

6. *Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ φυὲν ἐξη-*

ράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν
ἰκμάδα.
7. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέ-
σῳ τῶν ἀκανθῶν· καὶ συμ-
φυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέ-
πνιξαν αὐτό.
8. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς
τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν· καὶ
φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατον- [Gen. 26,12
ταπλασίονα. Ταῦτα λέγων
ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.
9. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ Mc.4, 10–12
μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες
τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη.
10. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέ- Mt. 13,11
δοται γνῶναι τὰ μυστήρια 11,25
τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ,
τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβο-
λαῖς, „ἵνα βλέποντες μὴ βλέ- Mt. 13,13
πωσι καὶ ἀκούοντες μὴ συν- Jes. 6,10.
ιῶσιν.“
11. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παρα- Mt.13 18–23
βολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λό- Mc.4, 14–20
γος τοῦ θεοῦ.
12. Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν
εἰσιν οἱ ἀκούοντες· εἶτα ἔρ-
χεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει
τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας
αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες
σωθῶσιν.
13. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας,
οἳ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χα-
ρᾶς δέχονται τὸν λόγον· καὶ
οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ
πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ
ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφ-
ίστανται.

14. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας
πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκού-
12,22 ss. σαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν
18,24 καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ
βίου πορευόμενοι συμπνί-
γονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσι.
15. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ,
οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ
καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες
τὸν λόγον κατέχουσι καὶ
Ebr. 10,36 καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.
16. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας
11,33 καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ
Mc.4, 21s. ὑποκάτω κλίνης τίθησιν·
Mt. 5,15. ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθη-
* σιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι
βλέπωσι τὸ φῶς.
12,2. Mt. 17. Οὐ γάρ ἐστι κρυπτόν,
10,26 ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται·
* οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ γνω-
σθήσεται καὶ εἰς φανερὸν
ἔλθῃ.
Mc. 4,24s. 18. Βλέπετε οὖν, πῶς ἀκού-
Mt. ετε· ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθή-
13,12 25,29 σεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἂν μὴ
ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθή-
σεται ἀπ' αὐτοῦ.
Mt.12 46s. 19. Παρεγένοντο δὲ πρὸς
Mc. αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελ-
3,31s. φοὶ αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἠδύναν-
το συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν
ὄχλον.
20. Καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ,
* λεγόντων· Ἡ μήτηρ σου καὶ
Mc. 6,3.. οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν
ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες.
11,28 Mt. 21. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε
12,50 πρὸς αὐτούς· Μήτηρ μου

καὶ ἀδελφοί μου, οὗτοί εἰσιν Mc. 3,35.
οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκού- [Jo.
οντες καὶ ποιοῦντες. 15,14
22. Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν Mt. 8,18.
ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς Mc.
πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐ- 4,35.
τοῦ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς
λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν.
23. Πλεόντων δὲ αὐτῶν Mc. 4, 37-41
ἀφύπνωσε· καὶ κατέβη λαί- Mt. 8,
λαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, 24-27
καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκιν-
δύνευον.
24. Προσελθόντες δὲ διή-
γειραν αὐτόν, λέγοντες· Ἐ-
πιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολ-
λύμεθα. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπε-
τίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύ-
δωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύ-
σαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη.
25. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ποῦ 17,6.
ἐστὶν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβη-
θέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέ-
γοντες πρὸς ἀλλήλους· Τίς
ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς Prov. 30,4.
ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ Ps.
ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐ- 107, 24ss.
τῷ;
26. Καὶ κατέπλευσαν εἰς
τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, *
ἥτις ἐστὶν ἀντιπέρα τῆς Γα- *
λιλαίας. Mc. 5, 1-3.
27. Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ Mt.
τὴν γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ 8,28.
ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς
εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκα-
νῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδι-
δύσκετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμε-
νεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν.
Mc. 5,6s. 28. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν
Mt. 8,29. καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν
αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε·
Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ
τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέο-
v.31. μαί σου, μή με βασανίσῃς.
Mc. 5,8. 29. Παρήγγειλε γὰρ τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξ-
ελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου·
πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρ-
Mc. 5,4. πάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο
ἁλύσεσι καὶ πέδαις φυλασ-
σόμενος, καὶ διαῤῥήσσων τὰ
δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ
δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους.
Mc. 5,9s. 30. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ
Ἰησοῦς, λέγων· Τί σοί ἐστιν
ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· Λεγεών·
ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰςῆλθεν
εἰς αὐτόν.
* 31. Καὶ παρεκάλει αὐτόν,
ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς
τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.
Mc. 5, 11-14 32. Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων
Mt. 8, 30-34 ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ
ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐ-
τόν, ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς
ἐκείνους εἰςελθεῖν· καὶ ἐπέ-
τρεψεν αὐτοῖς.
33. Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαι-
μόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου
εἰςῆλθεν εἰς τοὺς χοίρους·
καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ
τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην,
καὶ ἀπεπνίγη.
34. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες

τὸ γεγενημένον ἔφυγον καὶ *
ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν
καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.
35. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ
γεγονός· καὶ ἦλθον πρὸς Mc.5,
τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθ- 15s.
ήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ᾽
οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει,
ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦν- [Act. 26,25
τα, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ
Ἰησοῦ· καὶ ἐφοβήθησαν.
36. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς
καὶ οἱ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη ὁ *
δαιμονισθείς.
37. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν Mc.
ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περι- 5,17. Mt.
χώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπ- 8,34.
ελθεῖν ἀπ᾽ αὐτῶν, ὅτι φόβῳ
μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς Mc.5,
δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέ- 18-20
στρεψεν.
38. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνήρ, *
ἀφ᾽ οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμό-
νια, εἶναι σὺν αὐτῷ. Ἀπέ-
λυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς,
λέγων·
39. Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶ-
κόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα
ἐποίησέ σοι ὁ θεός. Καὶ ἀπ-
ῆλθε, καθ᾽ ὅλην τὴν πόλιν
κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐ-
τῷ ὁ Ἰησοῦς.
40. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑπο- Mc.
στρέψαι τὸν Ἰησοῦν, ἀπεδέ- 5,21. Mt.
ξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν 9,1.
γὰρ πάντες προσδοκῶντες
αὐτόν.
41. Καὶ ἰδού, ἦλθεν ἀνὴρ
Mc.5, 22-24 ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς
Mt. ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρ-
9,18s. χε· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς
πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει
αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶ-
κον αὐτοῦ,
42. ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς
ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ
* αὕτη ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ
ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συν-
έπνιγον αὐτόν.
Mc.5, 25.27 43. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύ-
Mt. σει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδε-
9,20. κα, ἥτις ἰατροῖς προσανα-
15,12 λώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ
21,4. ἴσχυσεν ὑπ᾽ οὐδενὸς θερα-
πευθῆναι,
44. προσελθοῦσα ὄπισθεν
ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παρα-
Mc.5, 29-33 χρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵ-
ματος αὐτῆς.
45. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ἀρ-
νουμένων δὲ πάντων, εἶπεν
ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ·
Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχου-
σί σε καὶ ἀποθλίβουσι· καὶ
* λέγεις· Τίς ὁ ἁψάμενός μου;
46. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·
Ἥψατό μού τις· ἐγὼ γὰρ
ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν
ἀπ᾽ ἐμοῦ.
47. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι
οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε,
καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι᾽
ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ, ἀπ-
ήγγειλεν ἐνώπιον παντὸς

τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη πα-
ραχρῆμα.
48. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θάρ- *
σει, θύγατερ· ἡ πίστις σου 7,50. Mc.
σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰ- 5,34. Mt.
ρήνην. 9,22.
49. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, Mc.5, 35-37
ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχι-
συναγώγου, λέγων αὐτῷ·
Ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ
σου· μὴ σκύλλε τὸν διδά- 7,6.
σκαλον.
50. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας
ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων· Μὴ
φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ
σωθήσεται.
51. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν,
οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδέ- *
να, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάν- 9,28. pp.
νην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν
πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν
μητέρα.
52. Ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ 7,13s.
ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε· Mc.5, 38-43
Μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, Mt.9, 23-25
ἀλλὰ καθεύδει. Jo.11,11.
53. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ,
εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν.
54. Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω *
πάντας καὶ κρατήσας τῆς
χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε λέ-
γων· Ἡ παῖς, ἐγείρου.
55. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦ-
μα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παρα-
χρῆμα· καὶ διέταξεν αὐτῇ
δοθῆναι φαγεῖν.
56. Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς
αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν

4,41. 5,14. 9,21. Mc.5,43. αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γε-
γονός.

CAP. IX.

Mandata ad Apostolos. Herodes de Jesu. Cibatio quinque millium. Quis dicatur et quales poscat. Transfiguratio. Daemoniacus ab Apostolis non sanatus. Eorum ambitio et iracundia. Sectandi impedimenta.
[9,51—18,14. Collectio singulatim parabolarum Lucae fere propria.]

* Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς
6,13 ss. δώδεκα, ἔδωκεν αὐτοῖς δύ-
Mt. 10,1. ναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάν-
Mc. 6,7. 3,15. τα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους
θεραπεύειν.
2. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς
Mt. 10,7. κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθε-
νοῦντας.
Mc.6, 8-10. 3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Mt. 10,9-11. Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν,
μήτε ῥάβδον μήτε πήραν
μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον
μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν.
10,5. 7. 4. Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσ-
έλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖ-
θεν ἐξέρχεσθε.
10,11 cet. 5. Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται
Mc. 6,11. ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς
Mt. πόλεως ἐκείνης, καὶ τὸν κο-
10,14 cet. νιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν
ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς μαρ-
τύριον ἐπ' αὐτούς.
Mc.6, 12s. 6. Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχον-
το κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγε-
λιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες
πανταχοῦ.
Mc.6, 14s. 7. Ἤκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ

τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' Mt. 14,1s.
αὐτοῦ πάντα· καὶ διηπόρει, *
διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων,
ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ
νεκρῶν,
8. ὑπό τινων δέ, ὅτι Ἠλίας v.19. Mt.
ἐφάνη, ἄλλων δέ, ὅτι προ- 17,10
φήτης εἷς τῶν ἀρχαίων sst.
ἀνέστη.
9. Καὶ εἶπεν Ἡρώδης· 3,20. Mc.
Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· 6,16.
τίς δέ ἐστιν οὗτος, περὶ οὗ
ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ
ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν. 23,8.
10. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ Mc.6, 30-34
ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐ- Mt.14
τῷ ὅσα ἐποίησαν· καὶ παρα- 13s. Jo.
λαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησε 6,1s.
κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον *
πόλεως καλουμένης Βηθ-
σαϊδά.
11. Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες
ἠκολούθησαν αὐτῷ· καὶ ἀ- *
ποδεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει
αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας
τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν
ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο.
12. Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο
κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ
δώδεκα εἶπον αὐτῷ· Ἀπόλυ-
σον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευ- Mc.6, 35-44
θέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας [8,1 ss.]
καὶ τοὺς ἀγρούς, καταλύσωσι Mt.14
καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι 15-21 [15,
ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. 32ss.]
13. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Jo.6, 5-13.
Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.
Οἱ δὲ εἶπον· Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν
πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ
ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευ-
θέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν
εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον
βρώματα.
14. Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες
πεντακισχίλιοι. Εἶπε δὲ πρὸς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Κα-
τακλίνατε αὐτοὺς κλισίας
Mc. 6,40. ἀνὰ πεντήκοντα.
15. Καὶ ἐποίησαν οὕτω,
καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας.
16. Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε
ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας,
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν
εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ κατέ-
κλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθη-
ταῖς παρατιθέναι τῷ ὄχλῳ.
17. Καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορ-
2Rg. 4,44. τάσθησαν πάντες· καὶ ἤρθη
τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς, κλα-
σμάτων κόφινοι δώδεκα.
Mt.16 13s. 18. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι
Mc.8, 27s. αὐτὸν προσευχόμενον κατα-
μόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μα-
θηταί· καὶ ἐπηρώτησεν αὐ-
τούς, λέγων· Τίνα με λέγου-
σιν οἱ ὄχλοι εἶναι;
19. Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶ-
v.7s. πον· Ἰωάννην τὸν βαπτι-
στήν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἄλλοι
δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν
ἀρχαίων ἀνέστη.
Mt.16 15s. 20. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς
Mc. 8,29. δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀπο-
Jo.6, 68s. κριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε·
Τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ.
8,56.. 21. Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς

παρήγγειλε μηδενὶ λέγειν Mc.8, 30s.
τοῦτο, Mt.16,20s..
22. εἰπών· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν v.44.
τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ πα- 18,32 17,25
θεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι 13,33
ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ 20,15 24,26
ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, [Jo. 10,18
καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. *
23. Ἔλεγε δὲ πρὸς πάντας· Mc.8, 34-37
Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχε- Mt.16
σθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν 24-26
καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐ-
τοῦ καθ᾽ ἡμέραν, καὶ ἀκο- 14,27
λουθείτω μοι.
24. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν 17,33 Mt.10
ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέ- 38s.
σει αὐτήν· ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέ- Jo. 12,25
σῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν cl.11,
ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. 25s.
25. Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄν-
θρωπος κερδήσας τὸν κό-
σμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπο-
λέσας ἢ ζημιωθείς;
26. Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ 12,9. Mc.
με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, 8,38.
τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου [Mt. 10,33
ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλ-
θῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ
πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγ-
γέλων.
27. Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, Mc. 9,1..
εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστώτων, Mt.
οἳ οὐ μὴ γεύσωνται θανά- 16,28
του, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασι- 22,18
λείαν τοῦ θεοῦ.
28. Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς
λόγους τούτους, ὡσεὶ ἡμέραι

Mc. 9,2s. ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν Πέ-
Mt. τρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰά-
17,1s. 2Pt. κωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος
1,17s. προσεύξασθαι.
29. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προς-
εύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ
προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, καὶ
ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς
ἐξαστράπτων.
Mc. 9,4. 30. Καὶ ἰδού, ἄνδρες δύο
Mt. συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες
17,3. ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας·
31. οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ
[2Pt. 1,15. ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν
ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερου-
σαλήμ.
32. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ
σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι
ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ
εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ
τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνε-
στῶτας αὐτῷ.
33. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ δια-
χωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐ-
Mc.9, 5-7. τοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς
Mt. τὸν Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα, κα-
17,4s. λόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι,
καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς,
μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ
καὶ μίαν Ἡλίᾳ· μὴ εἰδὼς ὃ
λέγει.
34. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγον-
τος, ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπε-
σκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθη-
σαν δὲ ἐν τῷ ἐκείνους εἰςελ-
θεῖν εἰς τὴν νεφέλην·
35. καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς
3,22. pp. νεφέλης, λέγουσα· Οὗτός

ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· 2Pt. 1,17.
αὐτοῦ ἀκούετε.
36. Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν Mt. 17,8.
φωνὴν εὑρέθη ὁ Ἰησοῦς μό- Mc.9,
νος. Καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν, 8.10.
καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν
ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν
ὧν ἑωράκασιν.
37. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἑξῆς Mc.9, 14-19
ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐτῶν Mt.17
ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν 14-17
αὐτῷ ὄχλος πολύς.
38. Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ
ὄχλου ἐβόησε, λέγων· Διδά-
σκαλε, δέομαί σου ἐπιβλέ- *
ψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι
μονογενής ἐστί μοι·
39. καὶ ἰδού, πνεῦμα λαμ-
βάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης
κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτὸν
μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀπο-
χωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρῖβον
αὐτόν.
40. Καὶ ἐδεήθην τῶν μα-
θητῶν σου, ἵνα ἐκβάλωσιν
αὐτό· καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.
41. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ
διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσο- Ph. 2,15.
μαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι
ὑμῶν; προσάγαγε τὸν υἱόν
σου ὧδε.
42. Ἔτι δὲ προσερχομένου Mc.9, 20.27
αὐτοῦ, ἔῤῥηξεν αὐτὸν τὸ Mt.
δαιμόνιον καὶ συνεσπάρα- 17,18
ξεν· ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς
τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ,
καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ
ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ
αὐτοῦ.
43. Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάν-
τες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ
θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμα-
ζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίει
Mc.9, ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς
31s. Mt. μαθητὰς αὐτοῦ·
17,22s. 44. Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα
21,14 ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους·
ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
v.22. μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖ-
ρας ἀνθρώπων.
45. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα
τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμ-
μένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴ-
Jo. 21,12 σθωνται αὐτό· καὶ ἐφοβοῦν-
το ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ
ῥήματος τούτου.
22,24 46. Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς
Mt. 18,1s. ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μεί-
Mc.9, ζων αὐτῶν.
34.36 47. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν
διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐ-
τῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου,
ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ,
Mc. 9,37. 48. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὃς
Mt. ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον
18,5. 10,40 ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέ-
Jo. χεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξη-
13,20 ται, δέχεται τὸν ἀποστεί-
λαντά με. Ὁ γὰρ μικρότερος
ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗ-
* τος ἔσται μέγας.
Mc.9, 49. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάν-
38.40 νης εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἴδο-
μέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου
ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ

ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ [Num 11,28
ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.
50. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ [11, 23.
Ἰησοῦς· Μὴ κωλύετε· ὃς Mt.
γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν, 12,30 *
ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν.
51. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμ-
πληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς
ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐ- Jo.12
τὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ 32? Act.
ἐστήριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς 1,11. 22.
Ἱερουσαλήμ.
52. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέ- 7,24.
λους πρὸ προσώπου αὐτοῦ· Jac. 2,25.
καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον
εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε 4,29.
ἑτοιμάσαι αὐτῷ.
53. Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐ-
τόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερου-
σαλήμ.
54. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάν-
νης εἶπον· Κύριε, θέλεις
εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ
τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι
αὐτούς, ὡς καὶ Ἠλίας ἐ- * 2Rg.
ποίησε; 1,10.
55. Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν 12.
αὐτοῖς καὶ εἶπεν· Οὐκ οἴδα- **
τε οἵου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς;
56. ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώ-
πων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. 19,10
Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν Jo.3, 17..
κώμην.
57. Ἐγένετο δὲ πορευομέ- Mt.8,
νων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπέ τις 19s.
πρὸς αὐτόν· Ἀκολουθήσω
σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ, κύριε.
58. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς
ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ
2Cor. 8,9. δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ.
59. Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον·
Mt.8, 21s. Ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπε·
Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶ-
τον ἀπελθόντι θάψαι τὸν
πατέρα μου.
60. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Eph. 2,1ss. Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι
Ap. 3,1. τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς, σὺ δὲ
ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ.
61. Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος·
Ἀκολουθήσω σοι, κύριε·
[14, 33? πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι
Act. ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν
18,18 οἶκόν μου.
1Rg. 19,20 62. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ
Ἰησοῦς· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον,
Prov. 26,11 καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω,
* εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ.

CAP. X.

Septuaginta discipuli. Solida gaudia. Quid faciendum et quis proximus; parabola de Samaritano misericorde. Martha et Maria.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν
6,13. 9,2. ὁ κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομή-
κοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐ-

τοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου
αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ
τόπον, οὗ ἔμελλεν αὐτὸς ἔρ-
χεσθαι.
2. Ἔλεγεν οὖν πρὸς αὐτούς· * Mt. 9,
Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ 37s.
ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν Jo. 4,
τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, 35ss.
ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς *
τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.
3. Ὑπάγετε· ἰδού, ἐγὼ ἀπο- Mt. 10,16
στέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν 23,34
μέσῳ λύκων.
4. Μὴ βαστάζετε βαλάν-
τιον, μὴ πήραν μηδὲ ὑπο- 9,3.
δήματα· καὶ μηδένα κατὰ 2Rg. 4,29
τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε.
5. Εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰς- Mt. 10 12s.
ἔρχησθε, πρῶτον λέγετε·
Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.
6. Καὶ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ υἱὸς εἰ-
ρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ'
αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ
μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει.
7. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μέ- 9,4.
νετε, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες
τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ Mt. 10,10
ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ 1Cor.
ἐστί· μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰ- 9,14.
κίας εἰς οἰκίαν.
8. Καὶ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν
εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται
ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέ-
μενα ὑμῖν,
9. καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν
αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε
αὐτοῖς· Ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ
βασιλεία τοῦ θεοῦ.

10. Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰς-
Mt. 10,14 ἔρχησθε καὶ μὴ δέχωνται
Mc. ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς
6,11. πλατείας αὐτῆς εἴπατε·
9,5.. 11. Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν
Act. 13,51 κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πό-
18,6. λεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας,
ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν
τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν
* ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
Mt. 12. Λέγω ὑμῖν, ὅτι Σοδό-
10,15 11,24 μοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀν-
εκτότερον ἔσται, ἢ τῇ πόλει
ἐκείνῃ.
Mt. 11 21-23 13. Οὐαί σοι, Χοραζίν,
οὐαί σοι, Βηθσαϊδά, ὅτι εἰ
* ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο
αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν
Jer. ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ
6,26. σποδῷ καθήμεναι μετενόη-
σαν.
14. Πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρί-
σει, ἢ ὑμῖν.
Mt. 15. Καὶ σύ, Καπερναούμ,
11,23 * ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψω-
Jes. 14,12 θεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβα-
σθήσῃ.
Mt. 10,40 16. Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ
Jo. ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς
13,20 ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθε-
τῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστεί-
λαντά με.
17. Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβ-
δομήκοντα μετὰ χαρᾶς, λέ-
γοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαι-
μόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν
τῷ ὀνόματί σου.

18. *Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώ-*
ρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστρα- Zach. 9,14?
πὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. ?Jes. 14,12
19. Ἰδού, δίδωμι ὑμῖν τὴν Jo.
ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω 12,31
ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ Ap. 12,8?
πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Ps.
ἐχθροῦ· καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ 91,13
μὴ ἀδικήσει. Mc. 16,18
20. *Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαί-*
ρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν
ὑποτάσσεται· χαίρετε δέ, ὅτι
τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν Ph. 4,3..
τοῖς οὐρανοῖς. Ap.20,15..
21. *Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλ-*
λιάσατο τῷ πνεύματι τῷ Mt.11
ἁγίῳ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· 25s.
Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ,
κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς
γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα 1Cor. 1,26s.
ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ Mt.
ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. 5,3.
Ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως
ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν
σου.
22. *Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς*
μαθητὰς εἶπε· Πάντα μοι *
παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός Mt. 11,27
μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς 28,18
ἐστιν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ, Jo. 17,2.
καὶ τίς ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ μὴ 1,18.. 6,44..
ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ
υἱὸς ἀποκαλύψαι.
23. *Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς*
μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπε·
Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ Mt. 13,16
βλέποντες ἃ βλέπετε. s.
24. *Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι*
1Pt. 1,12. πολλοὶ προφῆται καὶ βασι-
λεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς
βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ
ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ
ἤκουσαν.
25. *Καὶ ἰδού, νομικός τις*
[Mt. 22,35 ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐτὸν
ss. καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί
Mc. 12,28 ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κλη-
ss. ρονομήσω;
26. *Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν·*
Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται;
πῶς ἀναγινώσκεις;
27. *Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν·*
Dt. 6,5. „Ἀγαπήσεις κύριον τὸν
θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρ-
* δίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς
Lev. 19,18 διανοίας σου, καὶ τὸν πλη-
σίον σου ὡς σεαυτόν.“
28. *Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὀρθῶς*
R. 10,5. ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει,
Lev. καὶ ζήσῃ.
18,5. * **29.** *Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν*
ἑαυτόν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν· Καὶ τίς ἐστί μου πλη-
σίον;
30. *Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς*
εἶπεν· Ἄνθρωπός τις κατέ-
βαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς
[Jac. 1,2. Ἱεριχώ· καὶ λῃσταῖς περι-
έπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες
αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες
ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ
* τυγχάνοντα.
31. *Κατὰ συγκυρίαν δὲ*
1,23. ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ

ὁδῷ ἐκείνῃ· καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν.

32. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης, γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε.

33. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη.

34. Καὶ προςελθὼν κατ-
έδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ,
ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· Jac. 5,14.
ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ Jos.
ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτὸν 1,6.
εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμε-
λήθη αὐτοῦ.

35. Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξ- *
ελθών, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ· καὶ ὅ τι ἂν προςδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι.

36. Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς;

37. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου καὶ σύ, ποίει ὁμοίως.

38. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πο-
ρεύεσθαι αὐτούς, καὶ αὐτὸς
εἰςῆλθεν εἰς κώμην τινά.
Γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα Jo. 11 1ss.
ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν 12,2.
οἶκον αὐτῆς.

39. Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ
καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ
* παρακαθίσασα παρὰ τοὺς
πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουε τὸν
λόγον αὐτοῦ.

40. Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπε διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.

41. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μάρθα,
* Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρ-
βάζῃ περὶ πολλά·

Ps. 27,4. 42. ἑνὸς δέ ἐστι χρεία. Μα-
Mt. ρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα
6,33. ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρε-
θήσεται ἀπ' αὐτῆς.

Cap. XI.

Oratio dominica. Precandi assiduitas et fiducia. Criminatio auxilii diabolici. Quis vere beatus. Quales aequales. Sermones convivales adversus Pharisaeos et legis peritos.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι
αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προς-
ευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶ-
πέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
πρὸς αὐτόν· Κύριε, δίδαξον
ἡμᾶς προςεύχεσθαι, καθὼς
5,33. καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ.

2. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὅταν
** προςεύχησθε, λέγετε· Πά-
Mt. 6, 9-13. τερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
Ez. ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·
36,23 ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γε-

νηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς
ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
3. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπι-
ούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' Ex.
ἡμέραν· 16,19.21.
4. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρ- Ps. 32,5a.
τίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ
ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι *
ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς 22,46
εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι 1Cor. 10,13
ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· [18,1 ss.
Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ
πορεύσεται πρὸς αὐτὸν με-
σονυκτίου, καὶ εἴπῃ αὐτῷ·
Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρ- *
τους,
6. ἐπειδὴ φίλος μου παρε-
γένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ
οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ,
7. κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκρι-
θεὶς εἴπῃ· Μή μοι κόπους
πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέ-
κλεισται, καὶ τὰ παιδία μου
μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰ-
σίν, οὐ δύναμαι ἀναστὰς
δοῦναί σοι;
8. Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώ-
σει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶ-
ναι αὐτοῦ φίλον, διά γε τὴν 18,5.
ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς
δώσει αὐτῷ ὅσων χρῄζει.
9. Κἀγὼ ὑμῖν λέγω· Αἰτεῖ- Mt.7, 7-11.
τε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζη- Mr.
τεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, 11,24 Jo.
καὶ ἀνοιχθήσεται ὑμῖν. * 16,24
10. Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμ- Prov.
βάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, 8,17.
* καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιχθή-
σεται.
11. Τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν
πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρ-
τον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐ-
τῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ
ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ;
12. ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ᾠόν,
μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον;
13. Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ
ὑπάρχοντες, οἴδατε δόματα
ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις
Jac.1, ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ
5.17. ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα
ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;
Mt.9, 32-34 14. Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαι-
12, μόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν.
22-24 Ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου
ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ κω-
φός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ
ὄχλοι.
Mc. 15. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον·
3,22. Ἐν Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν
* δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαι-
μόνια·
Mt. 12,38 16. ἕτεροι δὲ πειράζοντες
16,1. σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν
Mc. 10,11 παρ' αὐτοῦ.
17. Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν
Mt.12 25-30 τὰ διανοήματα εἶπεν αὐ-
Mc.3, 23-27 τοῖς· Πᾶσα βασιλεία ἐφ'
ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρη-
μοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον
πίπτει.
18. Εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ'
ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς στα-
θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;

ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια.
19. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι;
Διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν
ἔσονται.
20. Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ 1,51.
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα Ex. 8,19.
ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία Ps.
τοῦ θεοῦ. 8,4.
21. Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθω-
πλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυ-
τοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ
ὑπάρχοντα αὐτοῦ·
22. ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος
αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐ-
τόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ
αἴρει, ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ
τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν.
23. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' Mt. 12,30
ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων 6,24.
μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. Mc.9,40.
24. Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον Mt.12 43-45
πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου, διέρχεται δι' ἀνύ-
δρων τόπων, ζητοῦν ἀνά-
παυσιν· καὶ μὴ εὑρίσκον, λέ-
γει· Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶ-
κόν μου ὅθεν ἐξῆλθον.
25. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει
σεσαρωμένον καὶ κεκοσμη-
μένον.
26. Τότε πορεύεται καὶ
παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα 8,2. 30.
πνεύματα πονηρότερα ἑαυ-
τοῦ, καὶ εἰςελθόντα κατοικεῖ
ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα 2Pt. 2,20.

Jo. 5,14. τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χεί-
ρονα τῶν πρώτων.
27. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν
αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις
φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου
1,42. 45. εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοι-
λία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μα-
στοὶ οὓς ἐθήλασας.
28. Αὐτὸς δὲ εἶπε· Μενοῦν-
8,21. Mt. γε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν
7,21. λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσ-
σοντες.
29. Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροι-
Mt.12 39s. ζομένων, ἤρξατο λέγειν· Ἡ
16,4. γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά
ἐστι· σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ
σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ,
εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ.
v.32? Jon. 30. Καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰω-
2,1? νᾶς σημεῖον τοῖς Νινευΐταις,
οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ.
Mt. 12,42 31. Βασίλισσα Νότου ἐγερ-
θήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύ-
της καὶ κατακρινεῖ αὐτούς,
1Rg. 10,1. ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων
τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν
Σολομῶνος· καὶ ἰδού, πλεῖον
Σολομῶνος ὧδε.
Mt. 12,41 32. Ἄνδρες Νινευῗ ἀνα-
στήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατα-
Jon. 3,5. κρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετε-
νόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ·
καὶ ἰδού, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.
8,16. Mc. 33. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας
4,21; εἰς κρυπτὴν τίθησιν οὐδὲ

ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν Mt. 5,15.
λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμε-
νοι τὸ φέγγος βλέπωσιν.
34. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός Mt. 6, 22s.
ἐστιν ὁ ὀφθαλμός σου. Ὅταν *
ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ,
καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτει-
νόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς
ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.
35. Σκόπει οὖν, μὴ τὸ φῶς
τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν.
36. Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον
φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος
σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν
ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ
ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.
37. Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἠρώ-
τα αὐτὸν Φαρισαῖός τις,
ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ. 14,1.
Εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν.
38. Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν
ἐθαύμασεν, ὅτι οὐ πρῶτον [Mt. 15,2.
ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. Mc. 7,3s.
39. Εἶπε δὲ ὁ κύριος πρὸς
αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρι-
σαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτη- Mt. 23 25s.
ρίου καὶ τοῦ πίνακος καθα-
ρίζετε· τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν
γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας.
40. Ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιή- 1Tm. 4,3s.
σας τὸ ἔξωθεν, καὶ τὸ ἔσωθεν
ἐποίησε;
41. Πλὴν τὰ ἐνόντα δότε
ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδού, πάν-
τα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν.
42. Ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Mt. 23,23
Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκα-
τοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ 18,12

Lev. 27,30 πήγανον καὶ πᾶν λάχανον,
καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν
καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ.
* Ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα
μὴ ἀφιέναι.
43. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρι-
20,46 Mt. σαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν
23,6s. πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συν-
αγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπα-
σμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς.
* 44. Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡς
Mt. 23 27s. τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ
Act. ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες
23,3. ἐπάνω οὐκ οἴδασιν.
45. Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν
νομικῶν λέγει αὐτῷ· Διδά-
σκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς
ὑβρίζεις.
46. Ὁ δὲ εἶπε· Καὶ ὑμῖν
Mt. 23,4. τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορ-
[Act. τίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορ-
15,10 τία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ
ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ
προσψαύετε τοῖς φορτίοις.
13,34 47. Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδο-
Mt. 23,29 μεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προ-
φητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν
ἀπέκτειναν αὐτούς.
Mt. 23,31 48. Ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ
συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν
πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν
ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ
* οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνη-
μεῖα.
Mt. 23 34-36 49. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία
τοῦ θεοῦ εἶπεν· Ἀποστελῶ
εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ
Jo. 16,2. ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν

ἀποκτενοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν·

50. ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,

51. ἀπὸ αἵματος Ἄβελ ἕως Gen. 4,8ss.
αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπο- 2Chr.
λομένου μεταξὺ τοῦ θυσια- 24,20 ss.
στηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

52. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, Mt. 23,13
ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰςήλθατε, καὶ τοὺς εἰςερχομένους ἐκωλύσατε.

53. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦ- *
τα πρὸς αὐτούς, ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων,

54. ἐνεδρεύοντες αὐτόν, ζη- [Sap. 2,12.
τοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ *
στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

CAP. XII.

Fermentum Pharisaeorum; quis metuendus (*pecc. in Spiritum Sanctum*). Arbiter litis; parabola de divite vana meditante. Non anxie curandum nec metuendum, sed coelestia sectanda et vigilandum; immissio ignis. Signa temporum.

Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥςτε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Πρῶτον
Mt. 16,6.. προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς
ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις.

8,17. Mc. 2. Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμέ-
4,22. νον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυ-
Mt.10 26s. φθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ
γνωσθήσεται.

3. Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.

4. Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις
Mt.10 28-31 μου· Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν
Jos. ἀποκτενόντων τὸ σῶμα καὶ
8,12s. 51,12 μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι.

5. Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν, τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἐξουσίαν
Mt.5, 22.29 ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν
γέενναν· ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε.

6. Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

21,18 Act. 7. Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς
27,34 κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθ-
1Sam. 14,45 μηνται. Μὴ οὖν φοβεῖσθε·
πολλῶν στρουθίων διαφέ-
v.24. ρετε.

Mt.10 32s. 8. Λέγω δὲ ὑμῖν· Πᾶς ὃς
ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμ-

προσθεν τῶν ἀνθρώπων,
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπρο-
σθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ·
9. ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐν- 9,26. 2Tm.
ώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπ- 2,12.
αρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν Ap. 3,5.
ἀγγέλων τοῦ θεοῦ.
10. Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον Mt.12 31s..
εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, Mc.3,
ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς 28s.
τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημή-
σαντι οὐκ ἀφεθήσεται.
11. Ὅταν δὲ προσφέρωσιν * Mt.10
ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ 19s.
τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, Mc. 13,11
μὴ μεριμνᾶτε, πῶς ἢ τί ἀπο-
λογήσησθε ἢ τί εἴπητε·
12. τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα
διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ,
ἃ δεῖ εἰπεῖν.
13. Εἶπε δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ
ὄχλου· Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ
ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ'
ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν.
14. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄν-
θρωπε, τίς με κατέστησε δι-
καστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; *
15. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς·
Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ Col. 3,5..
τῆς πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν 1Tm.
τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ 6,9s. 17-19
αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρ- [Mt. 4,4?
χόντων αὐτοῦ.
16. Εἶπε δὲ παραβολὴν
πρὸς αὐτούς, λέγων· Ἀν-
θρώπου τινὸς πλουσίου εὐ-
φόρησεν ἡ χώρα.

17. Καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυ-
τῷ, λέγων· Τί ποιήσω, ὅτι
οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς
καρπούς μου;
18. Καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιή-
σω· καθελῶ μου τὰς ἀπο-
θήκας, καὶ μείζονας οἰκοδο-
μήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάν-
* τα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ
ἀγαθά μου,
19. καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου·
Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ
κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀνα-
παύου, φάγε, πίε, εὐφραί-
νου.
20. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ θεός·
Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν
ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ
Sir. 11,19 σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι
ἔσται;
v.33.. 21. Οὕτως ὁ θησαυρίζων
Mt. 6,20. ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν
πλουτῶν.
Mt.6, 25s. 22. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μα-
[Ph. 4,6. θητὰς αὐτοῦ· Διὰ τοῦτο
Ebr. ὑμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ
13,5. ψυχῇ, τί φάγητε· μηδὲ τῷ
σώματι, τί ἐνδύσησθε.
* 23. Ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι
τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ
ἐνδύματος.
Job. 38,41 24. Κατανοήσατε τοὺς κό-
Ps. ρακας, ὅτι οὐ σπείρουσιν
147,9 οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστι
ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη· καὶ
ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς. Πό-
v.7.. σῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε
τῶν πετεινῶν.

25. *Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν* Mt. 6,27.
δύναται προςθεῖναι ἐπὶ τὴν
ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; *
26. *Εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιστον*
δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν
μεριμνᾶτε;
27. *Κατανοήσατε τὰ κρίνα,* * Mt. 6,
πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ 28ss.
νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ
Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ
αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν
τούτων.
28. *Εἰ δὲ τὸν χόρτον ἐν τῷ* * Ps.
ἀγρῷ σήμερον ὄντα καὶ αὔ- 90,5s.
ριον εἰς κλίβανον βαλλόμε-
νον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι, *
πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγό-
πιστοι.
29. *Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε*
τί φάγητε ἢ τί πίητε, καὶ
μὴ μετεωρίζεσθε. Jo. 10,24
30. *Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ*
ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ·
ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν, ὅτι
χρῄζετε τούτων.
31. *Πλὴν ζητεῖτε τὴν βα-* Mt. 6,33.
σιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ταῦτα 1Tm. 4,8.
πάντα προςτεθήσεται ὑμῖν. 1Rg. 3,13.
32. *Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν*
ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ
πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν 22,29
τὴν βασιλείαν.
33. *Πωλήσατε τὰ ὑπάρ-* 18,22
χοντα ὑμῶν, καὶ δότε ἐλεη-
μοσύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς
βαλάντια μὴ παλαιούμενα, Mt. 6, 20s.
θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν 1Tm.
τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης 6,17 ss.
Jac. 5,1ss. *οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς δια-*
φθείρει.
34. *Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θη-*
σαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρ-
δία ὑμῶν ἔσται.
1Pt. 1,13. 35. *Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀ-*
σφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ
[Mt. 25,7. *λύχνοι καιόμενοι,*
36. *καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀν-*
θρώποις προςδεχομένοις τὸν
κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀνα-
λύσει ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλ-
θόντος καὶ κρούσαντος, εὐ-
θέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ.
37. *Μακάριοι οἱ δοῦλοι*
ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος
εὑρήσει γρηγοροῦντας· ἀ-
17,7s. *μὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι περιζώ-*
[?Mt. 25,21 *σεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτούς,*
Jo. *καὶ παρελθὼν διακονήσει*
13,4. *αὐτοῖς.*
* Mc. 38. *Καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευ-*
13,35 *τέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρί-*
τῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ
οὕτω· μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦ-
λοι ἐκεῖνοι.
Mt. 24,43 39. *Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι*
εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης, ποίᾳ
ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρη-
γόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν ἀφῆ-
κε διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐ-
τοῦ.
21,35 40. *Καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε*
Mt. 24,44 *ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖ-*
1Th. 5,2.6. *τε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρ-*
2Pt. *χεται.*
3,10. Ap. 41. *Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος·*
3,3. *Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν πα-*

ραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ
καὶ πρὸς πάντας;
42. Εἶπε δὲ ὁ κύριος· Τίς Mt. 24,45
ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονό- s.
μος, ὁ φρόνιμος, ὃν κατα- *
στήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θε-
ραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι
ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;
43. Μακάριος ὁ δοῦλος
ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος
αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕ-
τως.
44. Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι
ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν Mt. 24,47
αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 25,21
45. Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος Mt. 24,48
ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· s.
Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχε-
σθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν
τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδί-
σκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν
καὶ μεθύσκεσθαι·
46. ἥξει ὁ κύριος τοῦ δού- Mt. 24,50
λου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ s.
προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ
γινώσκει· καὶ διχοτομήσει Dan. 2,5?
αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ Sus.
μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. 55.59
47. Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος, ὁ
γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου Jac. 4,17.
ἑαυτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας *
μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλη-
μα αὐτοῦ, δαρήσεται πολ-
λάς·
48. ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας
δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται
ὀλίγας. Παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη
πολύ, πολὺ ζητηθήσεται
παρ' αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρέθεν-
το πολύ, περισσότερον αἰ-
τήσουσιν αὐτόν.
49. Πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς
τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη
ἀνήφθη.
Mc. 10,38 50. Βάπτισμα δὲ ἔχω βα-
πτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχο-
μαι ἕως οὗ τελεσθῇ.
Mt. 10,34 51. Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην
παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ
γῇ; Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ'
ἢ διαμερισμόν.
52. Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ
νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ διαμε-
μερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ
καὶ δύο ἐπὶ τρισί.
* 53. Διαμερισθήσεται πα-
Mt. 10,35 τὴρ ἐφ' υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πα-
Mich. τρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ καὶ
7,6. θυγάτηρ ἐπὶ μητρί, πενθε-
ρὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς
καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθε-
ρὰν αὐτῆς.
54. Ἔλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις·
Mt. 16,2s. Ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην
ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν,
εὐθέως λέγετε· Ὄμβρος ἔρ-
χεται· καὶ γίνεται οὕτω.
55. Καὶ ὅταν Νότον πνέ-
οντα, λέγετε· Ὅτι καύσων
ἔσται· καὶ γίνεται.
Mt. 16,3. 56. Ὑποκριταί, τὸ πρόσ-
ωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρα-
Mt. 11,4. νοῦ οἴδατε δοκιμάζειν· τὸν
cll.2. 12,28 δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ
δοκιμάζετε;

57. Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ
κρίνετε τὸ δίκαιον;
58. Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ Mt. 5, 25s.
τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρ- Prov.
χοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργα- 25, 8.
σίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐ-
τοῦ· μήποτε κατασύρῃ σε
πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κρι-
τής σε παραδῷ τῷ πράκτορι, *
καὶ ὁ πράκτωρ σε βάλῃ εἰς
φυλακήν.
59. Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλ-
θῃς ἐκεῖθεν ἕως οὗ καὶ τὸ Mt. 18, 34
ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς. Mc. 12, 42.

CAP. XIII.

Galilaei caesi; parabola de ficu. Mulier sabbato sanata. Granum sinapis et fermentum. Porta angusta. Herodes vulpes; Hierosolyma prophetarum interfectrix.

Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐ-
τῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες
αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, Act. 5, 37?
ὧν τὸ αἷμα Πιλᾶτος ἔμιξε
μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν.
2. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε,
ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρ- 5, 20..
τωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Jo. 9, 2s..
Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι
τοιαῦτα πεπόνθασιν;
3. Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ'
ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες *
ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. Jo. 8, 24.
4. Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ
ὀκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύρ-
γος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέ- Jo. 9, 7..
κτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε, ὅτι
* αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο
παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώ-
πους τοὺς κατοικοῦντας ἐν
Ἱερουσαλήμ;
5. Οὐχί, λέγω ὑμῖν· ἀλλ'
ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες
ὁμοίως ἀπολεῖσθε.
6. Ἔλεγε δὲ ταύτην τὴν
παραβολήν· Συκῆν εἶχέ τις
[Dt. 22, 9? ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πε-
φυτευμένην· καὶ ἦλθε ζη-
τῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ
οὐχ εὗρεν.
7. Εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπε-
λουργόν· Ἰδού, τρία ἔτη ἔρ-
χομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ
συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω·
Mt. 3, 10.. ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ
τὴν γῆν καταργεῖ;
8. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει
αὐτῷ· Κύριε, ἄφες αὐτὴν
καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου
σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω
* κόπρια·
9. κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν·
* εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκ-
κόψεις αὐτήν.
10. Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ
τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάβ-
βασι.
11. Καὶ ἰδού, γυνὴ ἦν
πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας
ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ ἦν
συγκύπτουσα καὶ μὴ δυνα-
μένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παν-
τελές.
12. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰη-
σοῦς προσεφώνησε καὶ εἶπεν

αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι v.16.
τῆς ἀσθενείας σου,
13. καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς Mc. 7,32.
χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀν- Act.
ωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν 9,12.
θεόν.
14. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχι-
συνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι
τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ 6,7.
Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· Ἓξ Dt.
ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐρ- 5,13.
γάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν *
ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ
μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.
15. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ
κύριος καὶ εἶπεν· Ὑποκριτά, *
ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ 14,5. Mt.
οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ 12,11 s.
τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης
καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει;
16. Ταύτην δὲ θυγατέρα 13,9.
Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ Act. 10,38
σατανᾶς, ἰδού, δέκα καὶ ὀκτὼ
ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ
τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ σαββάτου;
17. Καὶ ταῦτα λέγοντος
αὐτοῦ κατῃσχύνοντο πάντες
οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ
πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶ-
σι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομέ-
νοις ὑπ᾿ αὐτοῦ.
18. Ἔλεγε δέ· Τίνι ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ,
καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; Mc.4, 30-32
19. Ὁμοία ἐστὶ κόκκῳ σι- Mt.
νάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρω- 13,31 s.
πος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυ-

τοῦ· καὶ ηὔξησε καὶ ἐγένετο
εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκή-
νωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.
20. Καὶ πάλιν εἶπε· Τίνι
ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ;
Mt. 13,33 21. Ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν
λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς
ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ
ἐζυμώθη ὅλον.
22. Καὶ διεπορεύετο κατὰ
πόλεις καὶ κώμας, διδάσκων
καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς
Ἱερουσαλήμ.
23. Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Κύ-
ριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι;
Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Mt.7, 13s. 24. Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν
* διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι
πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσου-
σιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύ-
σουσιν.
25. Ἀφ᾿ οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ
Mt.25 10-12 οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ
τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω
ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύ-
ραν λέγοντες· Κύριε, κύριε,
ἄνοιξον ἡμῖν, καὶ ἀποκρι-
θεὶς ἐρεῖ ὑμῖν·
26. Οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν
Mt.7, 22s. ἐστέ· τότε ἄρξεσθε λέγειν·
Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ
Act. 10,41 ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλα-
τείαις ἡμῶν ἐδίδαξας.
27. Καὶ ἐρεῖ· Λέγω ὑμῖν,
οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ·

ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες Ps. 6,9.
οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. Mt.
28. Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς 25,41 8,12..
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων,
ὅταν ὄψησθε Ἀβραὰμ καὶ
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάν-
τας τοὺς προφήτας ἐν τῇ
βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ
ἐκβαλλομένους ἔξω.
29. Καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνα- Mt. 8,11..
τολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ
Βοῤῥᾶ καὶ Νότου· καὶ ἀνα-
κλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ θεοῦ.
30. Καὶ ἰδού, εἰσὶν ἔσχατοι Mt. 19,30
οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ 20,16
πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι.
31. Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ *
προςῆλθόν τινες Φαρισαῖοι,
λέγοντες αὐτῷ· Ἔξελθε καὶ
πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώ-
δης θέλει σε ἀποκτεῖναι.
32. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πο-
ρευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι
ταύτῃ· Ἰδού, ἐκβάλλω δαι-
μόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σή- *
μερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ Hos.
τρίτῃ τελειοῦμαι. 6,2f
33. Πλὴν δεῖ με σήμερον
καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ
πορεύεσθαι· ὅτι οὐκ ἐνδέ- [17,1
χεται προφήτην ἀπολέσθαι
ἔξω Ἱερουσαλήμ.
34. Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσα- Mt.23 37-39
λήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς
προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα
τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς
αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα
ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν
Dt. 32,11 τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς
νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας,
καὶ οὐκ ἠθελήσατε.
* 35. Ἰδού, ἀφίεται ὑμῖν ὁ
Ps.69 26f οἶκος ὑμῶν. Λέγω δὲ ὑμῖν,
1Rg. ὅτι οὐ μή με ἴδητε, ἕως ἂν
9,7. ἥξῃ ὅτε εἴπητε· Εὐλογημέ-
19,38 pp. νος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
Ps. κυρίου.
118,26.

CAP. XIV.

Hydropicus sabbato sanatus.
11,37 Sermones convivales; parabo-
ss. la de spreto epulo. Quales po-
scat; crux suscipienda, turrim
aedificaturus, rex bellum in-
choaturus, sal putidum.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν
αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν
ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων
11,37 σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ
6,7.. 20,20 αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμε-
νοι αὐτόν.
2. Καὶ ἰδού, ἄνθρωπός τις
ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν
αὐτοῦ.
3. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ
* Mt.12 Φαρισαίους, λέγων· Εἰ ἔξεστι
10.. τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν;
4. Οἱ δὲ ἡσύχασαν. Καὶ
ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν
καὶ ἀπέλυσε.
5. Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς
αὐτοὺς εἶπε· Τίνος ὑμῶν
* 13,15 ss. υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπε-
σεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνα-
σπάσει αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ σαββάτου;

6. Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀντ-
αποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς
ταῦτα.
7. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς κε-
κλημένους παραβολήν, ἐπέ-
χων πῶς τὰς πρωτοκλισίας 20,46 11,43
ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐ-
τούς·
8. Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος
εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς
εἰς τὴν πρωτοκλισίαν· μή-
ποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κε-
κλημένος ὑπ᾽ αὐτοῦ,
9. καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν
καλέσας ἐρεῖ σοι· Δὸς τούτῳ
τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ μετ᾽
αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον
κατέχειν.
10. Ἀλλ᾽ ὅταν κληθῇς, πο-
ρευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν
ἔσχατον τόπον· ἵνα ὅταν ἔλ-
θῃ ὁ κεκληκώς σε, εἴπῃ σοι· *
Φίλε, προσανάβηθι ἀνώ-
τερον. Τότε ἔσται σοι δόξα
ἐνώπιον τῶν συνανακειμέ-
νων σοι·
11. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν Mt. 23,12
ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ τα- cet.
πεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Job. 22,29
12. Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκλη- Ez. 17,24
κότι αὐτόν· Ὅταν ποιῇς ἄρι-
στον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει
τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς
ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγ-
γενεῖς σου μηδὲ γείτονας
πλουσίους· μήποτε καὶ αὐ-
τοί σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γέ- 6,33.
νηταί σοι ἀνταπόδομα.

13. Ἀλλ᾽ ὅταν ποιῇς δοχήν,
Sir. 4,1ss. κάλει πτωχούς, ἀναπήρους,
Tob. χωλούς, τυφλούς·
4,7ss. 14. καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι
οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί
σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ
Ap. 20,5f. σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δι-
Jo. 5, καίων.
21ss. 15. Ἀκούσας δέ τις τῶν συν-
ανακειμένων ταῦτα εἶπεν
13,29 22,16 αὐτῷ· Μακάριος ὃς φάγε-
18.. ται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ θεοῦ.
16. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄν-
Mt. 22 θρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον
2ss.
[Prv. μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς.
9,2ss. 17. Καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦ-
λον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεί-
πνου, εἰπεῖν τοῖς κεκλημέ-
νοις· Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη
ἕτοιμά ἐστι πάντα.
18. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς
παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ
πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· Ἀγρὸν
ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην
* ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν·
ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτη-
μένον.
19. Καὶ ἕτερος εἶπε· Ζεύγη
βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ
πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά·
ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτη-
μένον.
20. Καὶ ἕτερος εἶπε· Γυ-
ναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο
οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.
21. Καὶ παραγενόμενος ὁ
* δοῦλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ

κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε
ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης
εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· Ἔξελ-
θε ταχέως εἰς τὰς πλατείας
καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ
τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπή-
ρους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς
εἰςάγαγε ὧδε.
22. *Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος·*
Κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας,
καὶ ἔτι τόπος ἐστί.
23. *Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς*
τὸν δοῦλον· Ἔξελθε εἰς τὰς
ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ
ἀνάγκασον εἰςελθεῖν, ἵνα
γεμισθῇ μου ὁ οἶκος.
24. *Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ-*
δεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν
κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ
δείπνου.
25. *Συνεπορεύοντο δὲ αὐ-*
τῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ στρα-
φεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς·
26. *Εἴ τις ἔρχεται πρός με,* Mt. 10,37
καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυ- Dt.
τοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν 33,9.
γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ
τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελ-
φάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ
ψυχήν, οὐ δύναταί μου μα-
θητὴς εἶναι.
27. *Καὶ ὅςτις οὐ βαστάζει* 9,23.
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἔρ- Mt. 10,38
χεται ὀπίσω μου, οὐ δύναταί
μου εἶναι μαθητής.
28. *Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέλων*
πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ
πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν

* δαπάνην, εἰ ἔχει εἰς ἀπαρ-
τισμόν;
29. ἵνα μήποτε θέντος αὐ-
τοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύον-
τος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεω-
ροῦντες ἄρξωνται ἐμπαίζειν
αὐτῷ,
30. λέγοντες· Ὅτι οὗτος ὁ
ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδο-
μεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτε-
λέσαι.
31. *Ἢ τίς βασιλεύς, πορευό-*
μενος ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβα-
λεῖν εἰς πόλεμον, οὐχὶ καθί-
σας πρῶτον βουλεύεται, εἰ
δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιά-
σιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴ-
κοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ᾽
αὐτόν;
32. *Εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ*
πόῤῥω ὄντος, πρεσβείαν ἀ-
ποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς
εἰρήνην.
33. *Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν,*
9,61. ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι
τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ
δύναταί μου εἶναι μαθητής.
* 34. *Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ*
Mt. 5,13. τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι
Mc. 9,50. ἀρτυθήσεται;
35. *Οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς*
κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω
βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων
8,8. al. ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

CAP. XV.

Parabolae de ove et drachma perdita, deque filio degenere.

Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐ-

τῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ
ἁμαρτωλοί, ἀκούειν αὐτοῦ.
2. Καὶ διεγόγγυζον οἱ Φα-
ρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς,
λέγοντες· Ὅτι οὗτος ἁμαρ- 5,30 s..
τωλοὺς προσδέχεται καὶ 19,7.
συνεσθίει αὐτοῖς. 7,39.
3. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν
παραβολὴν ταύτην, λέγων·
4. Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν Mt.18
ἔχων ἑκατὸν πρόβατα καὶ 12-14
ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ Ez.
καταλείπει τὰ ἐννενηκον- 34,11
ταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ
πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός,
ἕως εὕρῃ αὐτό;
5. Καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν
ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ χαί-
ρων·
6. καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον,
συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ
τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς·
Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον
τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπο-
λωλός.
7. Λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτω χα-
ρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ v.10.
ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι,
ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταεννέα δι- v.22
καίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ss. 5,31s.
ἔχουσι μετανοίας.
8. Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς
ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ
δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει
λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν,
καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως ὅτου
εὕρῃ;
9. Καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖ-
ται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτο-
νας, λέγουσα· Συγχάρητέ
μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν
ἣν ἀπώλεσα.
10. Οὕτω, λέγω ὑμῖν, χαρὰ
γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέ-
λων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρ-
τωλῷ μετανοοῦντι.
11. Εἶπε δέ· Ἄνθρωπός
τις εἶχε δύο υἱούς.
12. Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος
αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ,
δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος
τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐ-
21,4. 8,43. τοῖς τὸν βίον.
13. Καὶ μετ᾽ οὐ πολλὰς
ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα
ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν
εἰς χώραν μακράν· καὶ ἐκεῖ
διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐ-
v.30. τοῦ, ζῶν ἀσώτως.
14. Δαπανήσαντος δὲ αὐ-
τοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς
ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν
ἐκείνην· καὶ αὐτὸς ἤρξατο
ὑστερεῖσθαι.
15. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλή-
θη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώ-
ρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν
αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐ-
τοῦ βόσκειν χοίρους.
16. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι
τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖ-
ροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.
17. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθών,
εἶπε· Πόσοι μίσθιοι τοῦ
πατρός μου περισσεύουσιν

ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλ-
λυμαι.
18. Ἀναστὰς πορεύσομαι
πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ
ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἥμαρτον
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιον 1Sam. 20,1.
σοῦ,
19. οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κλη-
θῆναι υἱός σου· ποίησόν με
ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου.
20. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε
πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ.
Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπ-
έχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πα-
τὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνί-
σθη, καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν
ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ
καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.
21. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός·
Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ
οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι
υἱός σου.
22. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς
τοὺς δούλους αὐτοῦ· Ταχὺ *
ἐξενέγκατε στολὴν τὴν πρώ- Mc. 12,38
την καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ
δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖ- Gen. 41,42
ρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα
εἰς τοὺς πόδας,
23. καὶ ἐνέγκαντες τὸν μό-
σχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, Mt. 22,4.
καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν.
24. Ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου
νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ Eph. 2,5?
ἦν ἀπολωλώς, καὶ εὑρέθη.
Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.
25. Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ
πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ
ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ,
ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν.
26. Καὶ προςκαλεσάμενος
ἕνα τῶν παίδων, ἐπυνθάνε-
το τί εἴη ταῦτα.
27. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι
ὁ ἀδελφός σου ἥκει· καὶ ἔθυ-
σεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον
τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα
αὐτὸν ἀπέλαβεν.
28. Ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ
ἤθελεν εἰςελθεῖν. Ὁ οὖν πα-
τὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρε-
κάλει αὐτόν.
29. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε
τῷ πατρὶ αὐτοῦ· Ἰδού, το-
σαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ
οὐδέποτε ἐντολήν σου παρ-
ῆλθον· καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε
ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν
φίλων μου εὐφρανθῶ.
30. Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος,
Prov. 29,3. ὁ καταφαγών σου τὸν βίον
μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας
* αὐτῷ τὸν σιτευτὸν μόσχον.
31. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέ-
κνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ,
καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν.
32. Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ
χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός
v.24. σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ
ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλώς, καὶ
εὑρέθη.

CAP. XVI.

**Parabolae de oeconomo inju-
ste callido deque divite et La-**

zaro. Interposita sunt nonnulla de Pharisaeis, Joanne, lege, divortio.

Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον· καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.

2. Καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν.

3. Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ᾽ ἐμοῦ; Σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι.

4. Ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν.

5. Καὶ προςκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου;

6. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα, *
καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα.

7. Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε· Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν κόρους σίτου. Καὶ λέγει αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα.

8. Καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς
[1Th. υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γε-
5,5.. νεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσί.

18,22 9. Κἀγὼ ὑμῖν λέγω· Ποι-
12,33 ἤσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ
pp. 1Tm. μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα
6,19. Tob. ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑ-
4,9ss. μᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.

19,17 10. Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστι· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν.

11. Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μα-
Mt. 13,22 μωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει;

12. καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει;

Mt.6, 24.. 13. Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται
[Jes. δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ
56,10 s. γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

14. Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι, φιλάρ-
Mt. γυροι ὑπάρχοντες· καὶ ἐξε-
23,14 25. μυκτήριζον αὐτόν.

15. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑ-
18,9 μεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυ-

τοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώ- Mt. 23,28
πων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς
καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀν-
θρώποις ὑψηλὸν, βδέλυγμα
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
16. Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆ- Mt. 11,12
ται ἕως Ἰωάννου· ἀπὸ τότε s.
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγ-
γελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν
βιάζεται.
17. Εὐκοπώτερον δέ ἐστι 21,33 Mt. 5,
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν 18.
παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου
μίαν κεραίαν πεσεῖν.
18. Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν Mc. 10,11
γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν Mt.
ἑτέραν, μοιχεύει· καὶ πᾶς ὁ 5,32. 19,9.
ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς 1Cor.
γαμῶν, μοιχεύει. 7,10.
19. Ἄνθρωπος δέ τις ἦν
πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο
πορφύραν καὶ βύσσον, εὐ-
φραινόμενος καθ' ἡμέραν
λαμπρῶς.
20. Πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνό- *
ματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο
πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλ-
κωμένος
21. καὶ ἐπιθυμῶν χορτα-
σθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν *
πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέ-
ζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ
οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐπέλειχον *
τὰ ἕλκη αὐτοῦ.
22. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν
τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆ- Mt.
ναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων 8,11.
εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· Jo. 13,23
ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος
καὶ ἐτάφη.
23. Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπ-
άρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ
τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν
καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις
αὐτοῦ.
24. Καὶ αὐτὸς φωνήσας
εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέ-
ησόν με καὶ πέμψον Λάζα-
ρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ
δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ
καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου·
Jes. 66,24 ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ
Mc. 9,44. ταύτῃ.
25. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Τέ-
κνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλα-
βες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ
ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως
* τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρα-
καλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι.
26. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις,
μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα
μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέ-
* λοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς
ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ
ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπε-
ρῶσιν.
27. Εἶπε δέ· Ἐρωτῶ οὖν σε,
πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν
εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου·
28. ἔχω γὰρ πέντε ἀδελ-
φούς· ὅπως διαμαρτύρηται
αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλ-
θωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον
τῆς βασάνου.
29. Λέγει δὲ αὐτῷ Ἀβραάμ·

Ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς
προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐ-
τῶν.
30. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί, πά-
τερ Ἀβραάμ· ἀλλ' ἐάν τις
ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς
αὐτούς, μετανοήσουσιν.
31. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωϋ- Jo. 5, 39. 47
σέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ
ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ
νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθή-
σονται.

Cap. XVII.

Cavenda offensio; placabilitas sectanda. Vis fidei; servi labore defuncti. Decem leprosi. Regnum quando et quomodo venturum.

Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μα-
θητὰς αὐτοῦ· Ἀνένδεκτόν Mt.
ἐστι τοῦ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάν- 18, 7. *
δαλα· οὐαὶ δέ, δι' οὗ ἔρχε-
ται.
2. Λυσιτελεῖ αὐτῷ, εἰ μύλος *
ὀνικὸς περίκειται περὶ τὸν Mt. 18, 6.
τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔῤῥι- Mc.
πται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ 9, 42.
ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μι-
κρῶν τούτων.
3. Προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἐὰν *
ἁμάρτῃ ὁ ἀδελφός σου, ἐπι- Mt.
τίμησον αὐτῷ, καὶ ἐὰν με- 18, 15 sqq.
τανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ.
4. Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέ- Mt.
ρας ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ καὶ 18, 21 *
ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπι-
στρέψῃ πρός σε, λέγων· Με-
τανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.
5. Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι

[Mc. 9, 24. τῷ κυρίῳ· Πρόσθες ἡμῖν
πίστιν.
Mt. 17, 20 sqq. 6. Εἶπε δὲ ὁ κύριος· Εἰ εἴ-
χετε πίστιν ὡς κόκκον σινά-
πεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμί-
νῳ ταύτῃ· Ἐκριζώθητι καὶ
φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ,
καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.
7. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον
ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαί-
νοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ
ἀγροῦ ἐρεῖ· Εὐθέως παρελ-
* θὼν ἀνάπεσε;
8. ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ·
Ἑτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ
περιζωσάμενος διακόνει μοι
12, 37 ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ
ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ;
9. Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ,
* ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέν-
τα; Οὐ δοκῶ.
10. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
ποιήσητε πάντα τὰ διατα-
χθέντα ὑμῖν, λέγετε· Ὅτι
δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν· ὃ ὠ-
φείλομεν ποιῆσαι, πεποιή-
καμεν.
11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πο-
ρεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερου-
Jo. 4, 4. σαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο
διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ
Γαλιλαίας.
12. Καὶ εἰσερχομένου αὐ-
[Mt. 8, 2ss. τοῦ εἴς τινα κώμην, ἀπήν-
τησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄν-
Lev. 13, 46 δρες, οἳ ἔστησαν πόῤῥωθεν·
13. καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνήν,

λέγοντες· Ἰησοῦ, ἐπιστάτα,
ἐλέησον ἡμᾶς.
14. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς·
Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑ- Lev. 14,2.
αυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγέ-
νετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς,
ἐκαθαρίσθησαν.
15. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν
ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε μετὰ
φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν
θεόν·
16. καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσ-
ωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐ-
τοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ
αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης.
17. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν· Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθα-
ρίσθησαν, οἱ δὲ ἐννέα ποῦ;
18. Οὐχ εὑρέθησαν ὑπο-
στρέψαντες δοῦναι δόξαν
τῷ θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς
οὗτος;
19. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνα-
στὰς πορεύου· ἡ πίστις σου 8,48 al.
σέσωκέ σε.
20. Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ
τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχε-
ται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ,
ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν·
Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως·
21. οὐδὲ ἐροῦσιν· Ἰδού, ὧδε,
ἤ· Ἰδού, ἐκεῖ· ἰδοὺ γάρ, ἡ Jo. 18,36
βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς R. 14,17
ὑμῶν ἐστίν. 1Cor.
22. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μα- 4,20
θητάς· Ἐλεύσονται ἡμέραι,
ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν
ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
που ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε.
* 21,8. 23. Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· Ἰδού,
Mt. ὧδε, ἰδού, ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθητε
24,23 26.. μηδὲ διώξητε.
24. Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ
Mt. 24,27 ἡ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ'
οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρα-
* νὸν λάμπει, οὕτως ἔσται ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ
ἡμέρᾳ αὐτοῦ.
Mt. 16,21 25. Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν
cet. πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκι-
μασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς
ταύτης.
Mt. 24 37-39 26. Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν
Gen. ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως
6,11 ss. ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
27. Ἤσθιον, ἔπινον, ἐγά-
* μουν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς
Gen. 7,7. ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν
κιβωτόν· καὶ ἦλθεν ὁ κα-
τακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν
ἅπαντας.
Gen. 18,20 ss. 28. Ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο
ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον,
ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν,
ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν·
29. ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λὼτ
Gen. 19,24 ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ
καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ
ἀπώλεσεν ἅπαντας·
30. κατὰ ταῦτα ἔσται ᾗ
ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἀποκαλύπτεται.
Mt. 24,17 s. 31. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς
ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ

τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ,
μὴ καταβάτω ἆραι αὐτά·
καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ
ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω.
32. Μνημονεύετε τῆς γυ- Gen. 19,26
ναικὸς Λώτ.
33. Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυ- 9,24.. Mt.
χὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει 10,39
αὐτήν· καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ *
αὐτήν, ζωογονήσει αὐτήν.
34. Λέγω ὑμῖν· Ταύτῃ τῇ
νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης
μιᾶς· εἷς παραληφθήσεται
καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.
35. Δύο ἔσονται ἀλήθουσαι Mt. 24,41
ἐπὶ τὸ αὐτό· ἡ μία παρα-
ληφθήσεται καὶ ἡ ἑτέρα ἀφε-
θήσεται.
36. [Δύο ἔσονται ἐν τῷ Mt. 24,40
ἀγρῷ· ὁ εἷς παραληφθή-
σεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθή-
σεται.]
37. Καὶ ἀποκριθέντες λέ-
γουσιν αὐτῷ· Ποῦ, κύριε;
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅπου Mt. 24,28
τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσον- Job. 39,30
ται οἱ ἀετοί. Hab. 1,8.

CAP. XVIII.

Parabolae de judice expugnato deque Pharisaeo et portitore. Juvenis dives; divitiarum pericula. Christianorum praemia, Christi mors et reditus. Coecus Hierichuntinus.

Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν *
αὐτοῖς, πρὸς τὸ δεῖν πάντο- 1Th. 5,17.
τε προσεύχεσθαι καὶ μὴ ἐκ- Col. 4,2..
κακεῖν,
2. λέγων· Κριτής τις ἦν ἔν
τινι πόλει, τὸν θεὸν μὴ φο-
βούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ
ἐντρεπόμενος.
3. Χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει
ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐ-
τόν, λέγουσα· Ἐκδίκησόν με
ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.
* 4. Καὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρό-
νον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν
ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ
φοβοῦμαι οὐδὲ ἄνθρωπον
ἐντρέπομαι,
11,8. 5. διάγε τὸ παρέχειν μοι
κόπον τὴν χήραν ταύτην
ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς
τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με.
6. Εἶπε δὲ ὁ κύριος· Ἀκού-
σατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας
λέγει·
11,13 7. ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσει
τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν
αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς
αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός,
* καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς;
8. Λέγω ὑμῖν, ὅτι ποιήσει
τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τά-
χει. Πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει
τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;
9. Εἶπε δὲ καὶ πρός τινας
τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυ-
τοῖς, ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ
ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιπούς,
τὴν παραβολὴν ταύτην·
10. Ἄνθρωποι δύο ἀνέβη-
σαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξα-
σθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ
ὁ ἕτερος τελώνης.

11. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς
πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προς-
ηύχετο· Ὁ θεός, εὐχαριστῶ
σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥςπερ οἱ λοι-
ποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπα-
γες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς
οὗτος ὁ τελώνης·
12. νηστεύω δὶς τοῦ σαβ- 5,33.. Mt.6,
βάτου, ἀποδεκατῶ πάντα 16..
ὅσα κτῶμαι. 11,42.p.
13. Καὶ ὁ τελώνης μακρό-
θεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ
τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτεν
εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέγων· *
Ὁ θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ Ps. 15,3.
ἁμαρτωλῷ. 19.
14. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗ-
τος δεδικαιωμένος εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ, ἢ γὰρ ἐκεῖνος· *
ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν τα- 14,11 Mt.
πεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπει- 23,12
νῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. cet.
15. Προςέφερον δὲ αὐτῷ Mt.19 13s.
καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν Mc.
ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μα- 10,13 s.
θηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς.
16. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προςκαλε-
σάμενος αὐτά, εἶπεν· Ἄφε-
τε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός
με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά·
τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ Mt. 18,3..
βασιλεία τοῦ θεοῦ.
17. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν Mc. 10,15
μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ
εἰςέλθῃ εἰς αὐτήν.
18. Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐ- 10,25

Mc. 10,17 τὸν ἄρχων, λέγων· Διδά-
-23. σκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας
Mt. 19,16 ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;
-23. 19. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς
ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.
20. Τὰς ἐντολὰς οἶδας·
Ex. 20,12 „Μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύ-
ss. σῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδο-
Mt. 15,4.. μαρτυρήσῃς·“ „τίμα τὸν
πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα.“
21. Ὁ δὲ εἶπε· Ταῦτα πάν-
* τα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός
μου.
22. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἔτι ἕν
σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις
* πώλησον καὶ διάδος πτω-
16,9.. χοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν
οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο, ἀκο-
λούθει μοι.
23. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα,
περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ
πλούσιος σφόδρα.
24. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς
περίλυπον γενόμενον εἶπε·
8,14.. Πῶς δυςκόλως οἱ τὰ χρήμα-
* τα ἔχοντες εἰςελεύσονται εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
Mc. 10,25 25. Εὐκοπώτερον γάρ ἐστι,
-27. κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥα-
Mt. 19,24 φίδος εἰςελθεῖν, ἢ πλούσιον
-26. εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
εἰςελθεῖν.
26. Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαν-
τες· Καὶ τίς δύναται σω-
θῆναι;
1,37.. 27. Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ ἀδύνα-

τα παρὰ ἀνθρώποις δυνα- Zach. 8,6.
τά ἐστι παρὰ τῷ θεῷ. Jer. 32,27
28. Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἰδού, Mc. 10,28
ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ Mt. 19,27
ἠκολουθήσαμέν σοι.
29. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδείς Mt. 19,29
ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γο- Mc. 10,29 s.
νεῖς ἢ ἀδελφοὺς ἢ γυναῖκα
ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας
τοῦ θεοῦ,
30. ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολ- * Job. 42,12
λαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ
τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ
ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.
31. Παραλαβὼν δὲ τοὺς 9,22.. Mc. 10
δώδεκα εἶπε πρὸς αὐτούς· 32-34
Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱε- Mt. 20 17-19
ροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται
πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ
τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ
ἀνθρώπου.
32. Παραδοθήσεται γὰρ
τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαιχθή-
σεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ
ἐμπτυσθήσεται,
33. καὶ μαστιγώσαντες ἀ-
ποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ
ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται.
34. Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τού- 9,45.
των συνῆκαν· καὶ ἦν τὸ ῥῆ-
μα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ᾽
αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον
τὰ λεγόμενα.
35. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγ- Mc. 10,46
γίζειν αὐτὸν εἰς Ἱεριχώ, τυ- Mt. 20,29 ss.
φλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν
ὁδὸν προσαιτῶν.
36. Ἀκούσας δὲ ὄχλου δια-
πορευομένου, ἐπυνθάνετο τί
εἴη τοῦτο.
37. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ,
ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος
παρέρχεται.
38. Καὶ ἐβόησε λέγων· Ἰη-
σοῦ, υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με.
39. Καὶ οἱ προάγοντες
* ἐπετίμων αὐτῷ, ἵνα σιγήσῃ·
αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔ-
κραζεν· Υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέη-
σόν με.
Mt. 20,32 40. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
Mc. ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι
10,49 πρὸς αὐτόν. Ἐγγίσαντος δὲ
αὐτοῦ, ἐπηρώτησεν αὐτόν,
Mc. 10 51 s. 41. λέγων· Τί σοι θέλεις
Mt. ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε,
20,33 s. ἵνα ἀναβλέψω.
42. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις
17,19 σου σέσωκέ σε.
43. Καὶ παραχρῆμα ἀνέ-
βλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ
δοξάζων τὸν θεόν· καὶ πᾶς
Ps. 146,8 ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ
θεῷ.

CAP. XIX.

Zacchaeus. Parabola de regnum capessituro servis argentum committente. Pullo adducto Jesus intrat solenni salutatione, refutat Pharisaeos, deplorat urbem, purgat templum.

Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο
τὴν Ἱεριχώ.
2. Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ὀνόματι

καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ
αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης· καὶ
οὗτος ἦν πλούσιος. *
3. Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰη- [Jo. 12,21
σοῦν, τίς ἐστι· καὶ οὐκ ἠδύ-
νατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ
ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν.
4. Καὶ προδραμὼν ἔμπρο-
σθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, 17,6.
ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι ἐκείνης * 5,19.
ἤμελλε διέρχεσθαι.
5. Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν
τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς
εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς
αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας
κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν
τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι.
6. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ
ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων.
7. Καὶ ἰδόντες πάντες διε-
γόγγυζον, λέγοντες· Ὅτι
παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσ- 15,2..
ῆλθε καταλῦσαι.
8. Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος
εἶπε πρὸς τὸν κύριον· Ἰδού,
τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων * Jes.
μου, κύριε, δίδωμι τοῖς πτω- 58,7.
χοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκο- 3,14.
φάντησα, ἀποδίδωμι τετρα- Num. 5,7.
πλοῦν. Ex.21,37.22,3.
9. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ
Ἰησοῦς· Ὅτι σήμερον σωτη-
ρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο,
καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀ- 13,16
βραάμ ἐστιν·
10. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ Mt. 18,11
ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶ- 1Tm.
σαι τὸ ἀπολωλός. 1,15.

11. Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν
ταῦτα, προσθεὶς εἶπε παρα-
βολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν
17,20 Act. εἶναι Ἱερουσαλὴμ καὶ δοκεῖν
1,6. αὐτούς, ὅτι παραχρῆμα μέλ-
λει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
ἀναφαίνεσθαι.
[Mt. 25,14 12. Εἶπεν οὖν· Ἄνθρωπός
-30. τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς
Mc. 13,34 χώραν μακράν, λαβεῖν ἑαυ-
τῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέ-
ψαι.
13. Καλέσας δὲ δέκα δού-
λους ἑαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς
δέκα μνᾶς καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Πραγματεύσασθε ἕως
* ἔρχομαι.
Jo. 1,11. 14. Οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ
ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστει-
λαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ,
λέγοντες· Οὐ θέλομεν τοῦ-
τον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς.
15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπαν-
ελθεῖν αὐτόν, λαβόντα τὴν
βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆ-
ναι αὐτῷ τοὺς δούλους τού-
* τους, οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον·
ἵνα γνῷ, τίς τί διεπραγμα-
τεύσατο.
16. Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶ-
τος, λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου
προσειργάσατο δέκα μνᾶς.
17. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εὖ,
16,10 12,44 ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχί-
στῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι
ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα
πόλεων.
18. Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος,

λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου
ἐποίησε πέντε μνᾶς.
19. Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ
σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πό-
λεων.
20. Καὶ ἕτερος ἦλθε λέγων· *
Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν
εἶχον ἀποκειμένην ἐν σου-
δαρίῳ·
21. ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι
ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἴ-
ρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θε-
ρίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας.
22. Λέγει δὲ αὐτῷ· Ἐκ τοῦ Mt. 12,37
στόματός σου κρινῶ σε, πο- 2Sam.
νηρὲ δοῦλε· ᾔδεις ὅτι ἐγὼ 1,16.
ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι,
αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα καὶ θε-
ρίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα;
23. καὶ διατί οὐκ ἔδωκας
τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν
τράπεζαν, καὶ ἐγὼ ἐλθὼν
σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό;
24. Καὶ τοῖς παρεστῶσιν
εἶπεν· Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν
μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα
μνᾶς ἔχοντι.
25. (Καὶ εἶπον αὐτῷ· Κύ- *
ριε, ἔχει δέκα μνᾶς.)
26. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι * 8,18.
παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, Mt.
ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ 13,12
ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
27. Πλὴν τοὺς ἐχθρούς
μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελή- *
σαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐ-
τούς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατα-
σφάξατε ἔμπροσθέν μου.

28. Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπο-
ρεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαί-
νων εἰς Ἱεροσόλυμα.
Mc. 11 29. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν
1-3. Mt. 21 εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν,
1-3. πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον
ἐλαιών, ἀπέστειλε δύο τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ,
30. εἰπών· Ὑπάγετε εἰς τὴν
κατέναντι κώμην· ἐν ᾗ εἰσ-
πορευόμενοι εὑρήσετε πῶ-
[Dt. 21,3 λον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς
s.al. πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε·
λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.
31. Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρω-
τᾷ· Διατί λύετε; οὕτως ἐρεῖ-
τε αὐτῷ· Ὅτι ὁ κύριος αὐ-
τοῦ χρείαν ἔχει.
Mt. 21,6. 32. Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπε-
Mc. σταλμένοι εὗρον καθὼς εἶ-
11,4. πεν αὐτοῖς.
Mc. 11,5s. 33. Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν
πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐ-
τοῦ πρὸς αὐτούς· Τί λύετε
τὸν πῶλον;
Mc. 11,7. 34. Οἱ δὲ εἶπον· Ὁ κύριος
Mt. αὐτοῦ χρείαν ἔχει.
21,7. [Jo. 35. Καὶ ἤγαγον αὐτὸν
12,14 πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐπιῤ-
ῥίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια
ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν
τὸν Ἰησοῦν.
Mt. 21,8. 36. Πορευομένου δὲ αὐτοῦ,
Mc. ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια
11,8. 2Rg. αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ.
9,13. 37. Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ
ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ
ὄρους τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο

ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μα- Mt. 21,9.
θητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν Mc.
θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πα- 11,9s. Jo.
σῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, 12,18 Ps.
38. λέγοντες· Εὐλογημένος 118,
ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνό- 26. *
ματι κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐ- 2,14..
ρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.
39. Καί τινες τῶν Φαρι-
σαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον
πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπι-
τίμησον τοῖς μαθηταῖς σου.
40. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς· Λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν
οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι *
κεκράξονται. Hab. 2,11.
41. Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν
τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐ- Jo. 11,35
τήν, 2Rg.
42. λέγων· Ὅτι εἰ ἔγνως 8,11.
καὶ σύ, καίγε ἐν τῇ ἡμέρᾳ * Dt.
σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην 32,29
σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ
ὀφθαλμῶν σου.
43. Ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ *
σέ, καὶ περιβαλοῦσιν οἱ 21,20
ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ pp. Jes.
περικυκλώσουσί σε καὶ συν- 29,3.
έξουσί σε πάντοθεν,
44. καὶ ἐδαφιοῦσί σε καὶ τὰ
τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ
ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ 21,6..
λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως
τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς
σου.
45. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ Mt.
ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς 21,12

Mc. 11,15 πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀ-
Jo.2, γοράζοντας,
14-16 * 46. λέγων αὐτοῖς· Γέγρα-
Mc. 11,17 πται· „Ὁ οἶκός μου οἶκος
Mt. προσευχῆς ἐστίν,“ ὑμεῖς δὲ
21,13 Jes. αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον
56,7; λῃστῶν.
Jer. 7,11. 47. Καὶ ἦν διδάσκων τὸ
καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ
Mc. 11,18 δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέ-
20,1. σαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ.
48. Καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ
τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ
20,19 ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀ-
κούων.

CAP. XX.

Unde baptisma Joannis? Parabola de vinitoribus filii occisoribus. Quaestiones captiosae de censu solvendo, de resurrectione, de Messia Davidis filio. Eruditorum fastus et avaritia.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
* ἡμερῶν, διδάσκοντος αὐτοῦ
Mt.21 23-27 τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐ-
Mc.11 27-33 αγγελιζομένου, ἐπέστησαν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις,
2. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν,
Jo. 2,18. λέγοντες· Εἰπὲ ἡμῖν, ἐν ποίᾳ
Act. ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς
4,7. ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν
ταύτην;
3. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς
αὐτούς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κά-
γὼ ἕνα λόγον, καὶ εἴπατέ μοι·
4. Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου

ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώ-
πων;
5. Οἱ δὲ συνελογίσαντο
πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες·
Ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρα-
νοῦ, ἐρεῖ· Διατί οὖν οὐκ ἐπι-
στεύσατε αὐτῷ;
6. ἐὰν δὲ εἴπωμεν· Ἐξ ἀν-
θρώπων, πᾶς ὁ λαὸς κατα-
λιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος
γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφή- [Mt. 14,5..
την εἶναι.
7. Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ
εἰδέναι πόθεν.
8. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν,
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
9. Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν Mc. 12 1-12.
λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν Mt.
ταύτην· Ἄνθρωπος ἐφύτευ- 21,33 -46.
σεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο [Jes. 5,1ss.
αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδή- Ps.
μησε χρόνους ἱκανούς. 80,9.
10. Καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλε
πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον,
ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ
ἀμπελῶνος δῶσιν αὐτῷ· οἱ *
δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν Act. 7,52..
ἐξαπέστειλαν κενόν. 2Chr. 36,15s.
11. Καὶ προσέθετο ἕτερον Mt. 21,36
πέμψαι δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖ- Mc.
νον δείραντες καὶ ἀτιμάσαν- 12,4.
τες ἐξαπέστειλαν κενόν.
12. Καὶ προσέθετο τρίτον Mc. 12,5.
πέμψαι· οἱ δὲ καὶ τοῦτον
τραυματίσαντες ἐξέβαλον.
13. Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ
ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω;

Mc. 12 6ss. πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν
Mt. ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἰδόν-
21,37 ss. τες ἐντραπήσονται.
14. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ
γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς
ἑαυτούς, λέγοντες· Οὗτός
* ἐστιν ὁ κληρονόμος· ἀπο-
κτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν
γένηται ἡ κληρονομία.
15. Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν
ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτει-
ναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς
ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;
16. Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει
τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ
δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.
Ἀκούσαντες δὲ εἶπον· Μὴ
γένοιτο.
17. Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς
Ps. 118, εἶπε· Τί οὖν ἐστὶ τὸ γεγραμ-
22s. μένον τοῦτο· „Λίθον ὃν
Mt. 21 42.. ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδο-
μοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς
κεφαλὴν γωνίας“;
Jes. 18. Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖ-
8,14. Mt. 21 νον τὸν λίθον συνθλασθή-
44.. σεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ,
λικμήσει αὐτόν.
Mc. 12,12 19. Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιε-
Mt. ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπι-
21,46 45. βαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας
ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβή-
19,48 θησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν
γάρ, ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν
παραβολὴν ταύτην εἶπε.
Mc. 12 13-17 20. Καὶ παρατηρήσαντες
Mt. ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑ-
22,15 -22. ποκρινομένους ἑαυτοὺς δι-

καίους εἶναι· ἵνα ἐπιλάβων-
ται αὐτοῦ λόγου, ὥςτε πα- *
ραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ [4,29
τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος.
21. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐ-
τόν, λέγοντες· Διδάσκαλε,
οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις
καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβά- Dt. 10,17
νεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀλη-
θείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ δι-
δάσκεις·
22. ἔξεστιν ἡμῖν Καίσαρι Dt. 17,15
φόρον δοῦναι, ἢ οὔ;
23. Κατανοήσας δὲ αὐτῶν
τὴν πανουργίαν εἶπε πρὸς
αὐτούς· Τί με πειράζετε; *
24. Δείξατέ μοι δηνάριον· *
τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπι-
γραφήν; Ἀποκριθέντες δὲ
εἶπον· Καίσαρος.
25. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀ-
πόδοτε τοίνυν τὰ Καίσαρος R. 13,7.
Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ
τῷ θεῷ.
26. Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπι-
λαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος
ἐναντίον τοῦ λαοῦ· καὶ θαυ-
μάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει
αὐτοῦ ἐσίγησαν.
27. Προσελθόντες δέ τινες Mc.12 18-27
τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντι- Mt.22 23-32
λέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, Act.
ἐπηρώτησαν αὐτόν, 23,8.
28. λέγοντες· Διδάσκαλε,
Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, „ἐάν Dt. 25,5.
τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ
ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτε-
κνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ *
ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα
καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ.“
29. Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ
ἦσαν. Καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν
γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος.
* 30. Καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος
τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέ-
θανεν ἄτεκνος.
31. Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν
αὐτήν, ὡςαύτως δὲ καὶ οἱ
ἑπτά· οὐ κατέλιπον τέκνα,
καὶ ἀπέθανον.
* 32. Ὕστερον ἀπέθανε καὶ
ἡ γυνή.
Mc. 12,23 33. Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει,
Mt. 22,28 τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή;
οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν
γυναῖκα.
34. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος
τούτου γαμοῦσι καὶ ἐκγαμί-
σκονται,
Mc. 12,25 35. οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ
Mt. 22,30 αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς
ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν,
οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμί-
σκονται·
* 36. οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν
Ap. 21,4. ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γάρ
1Jo. 3,2. εἰσι, καὶ υἱοί εἰσι τοῦ θεοῦ,
τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες.
Mc. 12,26 37. Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ
Mt. 22,31 νεκροί, καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν
Ex. 3,6. ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύ-
Ebr. 11,16 ριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ
τὸν θεὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν
θεὸν Ἰακώβ.

38. Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. Mc. 12,27 Mt. 22,32

39. Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.

40. Οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν. * Mt. 22 33.46

41. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαυῒδ εἶναι, Mc. 12 35-37 Mt. 22 41-45

42. καὶ αὐτὸς Δαυῒδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· „Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, Ps. 110,1 Mt. 22,44..

43. ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου“;

44. Δαυῒδ οὖν αὐτὸν κύριον καλεῖ· καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν;

45. Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Mc. 12 38s. Mt. 23,1.6s.

46. Προςέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· 11,43

47. οἳ κατεσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προςεύχονται· οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα. Mc. 12,40 Mt. 23,14

CAP. XXI.

Munusculum viduae. Finis templi, civitatis, saeculi; reditus Messiae inopinatus.

Mc.12 41-44 Jo. 8,20. [2Rg. 12,9. Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους.

2. Εἶδε δὲ καί τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά·

3. καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ 2Cor. 8,12. αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν.

4. Ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν 15,12 8,43. βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε.

5. Καί τινων λεγόντων περὶ Mt.24 Mc.13 τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε·

6. Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύ- 19,44 Jer. 26,18 σονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ καταλυθήσεται.

Mc.13 3ss. Mt. 24,3 ss. 7. Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτόν, λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον, ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;

8. Ὁ δὲ εἶπε· Βλέπετε, μὴ Mt. 24,4.. πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικε. Μὴ

οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐ-
τῶν.
9. Ὅταν δὲ ἀκούσητε πο-
λέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ
πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα
γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ
εὐθέως τὸ τέλος.
10. Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθ- Mc.
νος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασι- 13,8. Mt.
λείαν· 24,7.
11. σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ
τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ Act. 11,28
ἔσονται· φόβητρά τε καὶ ση-
μεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα
ἔσται.
12. Πρὸ δὲ τούτων ἁπάν-
των ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς
τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώ-
ξουσι, παραδιδόντες εἰς συν- Mt. 24,9.
αγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀγο- Mc.
μένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγε- 13,9.
μόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός
μου.
13. Ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς
μαρτύριον.
14. Θέσθε οὖν εἰς τὰς καρ- * 9,44.
δίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν 12,11
ἀπολογηθῆναι· Mc.13,11.
15. ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στό- Mt. 10,19
μα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνή-
σονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντι-
στῆναι πάντες οἱ ἀντικείμε- Act. 6,10.
νοι ὑμῖν. Mc.13,12.
16. Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ Mt. 10,21
ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ Jo. 16,2.
συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θα- Act.
νατώσουσιν ἐξ ὑμῶν, 7,58.

Mc. 13,13 17. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
Mt. ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά
24,9.. μου.
12,7.. 18. Καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφα-
Mt. 10,30 λῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται·
Mt. 24,13 19. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν
Mc. 13,13 κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.
20. Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλου-
Mc. μένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν
13,14s. Mt. Ἱερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι
24,15s. ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.
21. Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ
οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτω-
σαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις
μὴ εἰςερχέσθωσαν εἰς αὐτήν·
22. ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως
αὗταί εἰσι, τοῦ πλησθῆναι
πάντα τὰ γεγραμμένα.
Mc. 13,17 23. Οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ
Mt. ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζού-
24,19 σαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις·
ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη
ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ
λαῷ τούτῳ·
[Ebr. 11,34 24. καὶ πεσοῦνται στόματι
μαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτι-
σθήσονται εἰς πάντα τὰ
ἔθνη, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται
Jes. 10,5f πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι
R. πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν.
11,25 Mc.13 25. Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν
24s. ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις,
Mt.24 29s.. καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθ-
* νῶν ἐν ἀπορίᾳ ἠχούσης θα-
Ps. 46,3s. λάσσης καὶ σάλου,
26. ἀποψυχόντων ἀνθρώ-
πων ἀπὸ φόβου καὶ προς-

*δοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ
οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις
τῶν οὐρανῶν σαλευθήσον-
ται.*
27. *Καὶ τότε ὄψονται τὸν* Mc. 13,26
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμε- Mt.
νον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνά- 24,30 26,64
μεως καὶ δόξης πολλῆς. Dan. 7,13.
28. *Ἀρχομένων δὲ τούτων* 2Th. 1,7.
*γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ
ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν,
διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις* R. 8, 21.23
ὑμῶν.
29. *Καὶ εἶπε παραβολὴν
αὐτοῖς· Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ* Mc. 13 28ss.
πάντα τὰ δένδρα· Mt. 24 32ss.
30. *ὅταν προβάλωσιν ἤδη,
βλέποντες ἀφ᾽ ἑαυτῶν γινώ-
σκετε, ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέ-
ρος ἐστίν.*
31. *Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώ-
σκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βα-
σιλεία τοῦ θεοῦ.*
32. *Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ* 9,27..
*μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη,
ἕως ἂν πάντα γένηται.* 16,17
33. *Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ* Mc.
παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι 13,31 Mt.
μου οὐ μὴ παρελεύσονται. 24,35
34. *Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς,* Jes. 51,6.
μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ 40,8.
καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ R. 13,13
*μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτι-
καῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ᾽ ὑμᾶς* 1Th. 5,3.
ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη·
35. *ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύ-* *
σεται ἐπὶ πάντας τοὺς R. 11 9..
*καθημένους ἐπὶ πρόσωπον
πάσης τῆς γῆς.*
36. *Ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν
παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα
καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ταῦ-
τα πάντα τὰ μέλλοντα γί-*
R. 14,4. *νεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμ-
προσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
θρώπου.*
37 *Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν
τῷ ἱερῷ διδάσκων· τὰς δὲ*
Mt. 21,17 *νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζε-*
Jo. 8,1s. *το εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμε-
νον ἐλαιών.*
Jo. 8,2. 38. *Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρ-
θριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ
ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.*

CAP. XXII.

Pactio proditoris. Coena ultima - *sacra*. Petrus lapsurus; instans periculum. Captio. Abnegatio. Illusio. Damnatio coram Synedrio.

Mt. 26 2.4. *Ἤγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν*
Mc. 14,1. *ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα.*
2. *Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς*
Jo. 11 47ss. *καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς
ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦν-
το γὰρ τὸν λαόν.*
Jo. 13,2. 27. 3. *Εἰσῆλθε δὲ σατανᾶς εἰς
Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον
Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ
ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα.*
Mt. 26 14ss. 4. *Καὶ ἀπελθὼν συνελά-*
Mc. 14 10s. *λησε τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς*
v. 52.. *στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτὸν
παραδῷ αὐτοῖς.*
5. *Καὶ ἐχάρησαν, καὶ συν-*

ἔθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦ- Mt. 27,9.
ναι·
6. καὶ ἐξωμολόγησε, καὶ
ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παρα-
δοῦναι αὐτὸν ἄτερ ὄχλου
αὐτοῖς.
7. Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν Ex.12 1ss.
ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι
τὸ πάσχα·
8. καὶ ἀπέστειλε Πέτρον Mc. 14,13
καὶ Ἰωάννην, εἰπών· Πο-
ρευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν
τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν.
9. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ποῦ Mt.
θέλεις ἑτοιμάσωμεν; 26,17ss.
10. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Mc.14 12-15
Ἰδού, εἰςελθόντων ὑμῶν εἰς
τὴν πόλιν, συναντήσει ὑμῖν
ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος
βαστάζων· ἀκολουθήσατε
αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰς- *
πορεύεται.
11. Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδε-
σπότῃ τῆς οἰκίας· Λέγει σοι
ὁ διδάσκαλος· Ποῦ ἐστι τὸ
κατάλυμα, ὅπου τὸ πάσχα
μετὰ τῶν μαθητῶν μου
φάγω;
12. Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει
ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· *
ἐκεῖ ἑτοιμάσατε.
13. Ἀπελθόντες δὲ εὗρον Mt. 26,19
καθὼς εἴρηκεν αὐτοῖς· καὶ Mc. 14,16
ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
14. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, Mt. 26,20
ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπό- Mc. 14,17
στολοι σὺν αὐτῷ.
15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο
τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν
πρὸ τοῦ με παθεῖν·
16. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐκ-
* 14,15 έτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ,
ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
17. Καὶ δεξάμενος ποτή-
ριον, εὐχαριστήσας εἶπε·
* Λάβετε τοῦτο καὶ διαμερί-
σατε ἑαυτοῖς·
Mt. 26,29 18. λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ
Mc. 14,25 μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γεννήματος
τῆς ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ
* βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ.
Mt.26 26ss. 19. Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐ-
Mc. 14,22 ss. χαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδω-
κεν αὐτοῖς, λέγων· Τοῦτό
1Cor. 11,23 ss. ἐστι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποι-
εῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
20. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτή-
ριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέ-
γων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ
Ex. 24,8. καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί
Mt. 26,28 μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνό-
μενον.
Mc. 14,18 21. Πλὴν ἰδού, ἡ χεὶρ τοῦ
Mt. 26,21 παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ
Jo.13 21ss. ἐπὶ τῆς τραπέζης·
22. καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀν-
Mc. 14,21 θρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον
Mt. 26,24 πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ
ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ πα-
Mc. ραδίδοται.
14,19 23. Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συ-
Mt. 26,22 ζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς

ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο
μέλλων πράσσειν.
24. Ἐγένετο δὲ καὶ φιλο- 9,46.
νεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐ- pp.
τῶν δοκεῖ εἶναι μείζων.
25. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ Mt.20
25s.
βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύ- Mc.
ουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξου- 10,42
s.
σιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται
καλοῦνται.
26. Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως·
ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γενέ- [Mt.
23,11
σθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ 1Pt.
ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. 5,3ss.
27. Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνα-
κείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ Jo.
13,16
ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δέ εἰμι Mt.
ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. 20,28
Ph.
28. Ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμε- 2,7.
μενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς
18,28
πειρασμοῖς μου·
29. κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν,
καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ 12,32
μου βασιλείαν,
30. ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε 13,29
22,18
ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ pp.
βασιλείᾳ μου, καὶ καθίσεσθε Mt.
19,28
ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς cet.
δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.
31. Εἶπε δὲ ὁ κύριος· Σί- *
μων, Σίμων, ἰδού, ὁ σατανᾶς v.3.
Jo.
ἐξῃτήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιά- 13,2..
σαι ὡς τὸν σῖτον· 2Cor.2,11.1Pt.5,8.
32. ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ Jo.
17,15
σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις
Ps.
σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας 51,15
στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. Jo.
21,15
33. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύ-

Mt.26
33-35 ριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι
Mc.14 καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θά-
29-31
Jo.13 νατον πορεύεσθαι.
37s. 34. Ὁ δὲ εἶπε· Λέγω σοι,
Πέτρε, οὐ μὴ φωνήσει σήμε-
* ρον ἀλέκτωρ, πρὶν ἢ τρὶς
v.61. ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.
35. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε
10,4.. ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαν-
9,3..
τίου καὶ πήρας καὶ ὑποδη-
[Ps. μάτων, μή τινος ὑστερήσατε;
23,1.
34,10 Οἱ δὲ εἶπον· Οὐδενός.
al.
36. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· Ἀλ-
λὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον
ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν,
καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ
ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορα-
σάτω μάχαιραν.
37. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἔτι
τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ
Jes.
53,12 τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· „Καὶ
[Mc. μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη."
15,28 Καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος
ἔχει.
38. Οἱ δὲ εἶπον· Κύριε,
ἰδού, μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἱκανόν ἐστι.
21,37 **39.** Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη
Mt.
26,30 κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος
Mc.
14,26 τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν
Jo.
18,1. δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ.
Mc.14 40. Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ
34s.
Mt.26 τόπου εἶπεν αὐτοῖς· Προς-
38s.; εὔχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς
6,13.
πειρασμόν.
[Act. 41. Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη
21,1.
ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βο-

λήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα
προσηύχετο, Mt.
42. λέγων· Πάτερ, εἰ βού- 26,39
λει παρενεγκεῖν τοῦτο τὸ Mc. 14,36
ποτήριον ἀπ᾽ ἐμοῦ· πλὴν Mt. 20,22
μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ cet.
σὸν γενέσθω. Jo.6,38.
43. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος **
ἀπ᾽ οὐρανοῦ, ἐνισχύων αὐ- †Jo. 12,29
τόν.
44. Καὶ γενόμενος ἐν ἀγω- **
νίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχε-
το. Ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐ-
τοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος
καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.
45. Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς
προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς Mt.26 40s.
μαθητάς, εὗρεν αὐτοὺς κοι- Mc.
μωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, 14,37 s.
46. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί κα-
θεύδετε; ἀναστάντες προσ-
εύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε 11,4..
εἰς πειρασμόν.
47. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, Mt.26 47ss.
ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Mc.
Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, προ- 14,43 ss.
ήρχετο αὐτούς, καὶ ἤγγισε Jo.
τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. 18,3 ss.
48. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν 2Sm. 20,9.
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δίδως;
49. Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐ-
τὸν τὸ ἐσόμενον εἶπον αὐτῷ·
Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μα-
χαίρᾳ; Jo.
50. Καὶ ἐπάταξεν εἷς τις 18,10 Mt.
ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ 26,51

Mc. 14,47 ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐ-
τοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν.
51. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν· Ἐᾶτε, ἕως τού-
του. Καὶ ἁψάμενος τοῦ
ὠτίου αὐτοῦ ἰάσατο αὐτόν.
Mt.26 55s. 52. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς
Mc. 14,48 τοὺς παραγενομένους ἐπ᾽
s. αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρα-
v.4. τηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρε-
Act. 4,1. σβυτέρους· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν
* ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν
καὶ ξύλων·
Jo. 18,20 53. καθ᾽ ἡμέραν ὄντος μου
μεθ᾽ ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ
Jo.7, 30.44 ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ᾽
8,20. ἐμέ. Ἀλλ᾽ αὕτη ἐστὶν ὑμῶν
ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ
σκότους.
Mt.26 57s. 54. Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν
Mc. ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον εἰς
14,53 s. τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως.
Jo. 18,13 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μα-
ss. κρόθεν.
55. Ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέ-
σῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθι-
σάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ
Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν.
Mt. 26,69 56. Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παι-
ss. δίσκη τις καθήμενον πρὸς
Mc. 14,66 τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ
ss. εἶπε· Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν.
Jo.18 17s. 57. Ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτόν,
25ss. λέγων· Γύναι, οὐκ οἶδα αὐ-
τόν.
58. Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος
ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· Καὶ σὺ ἐξ

αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶ-
πεν· Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί.
59. Καὶ διαστάσης ὡσεὶ
ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυ-
ρίζετο λέγων· Ἐπ᾽ ἀληθείας
καὶ οὗτος μετ᾽ αὐτοῦ ἦν· καὶ
γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν.
60. Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος·
Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις.
Καὶ παραχρῆμα, ἔτι λα-
λοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν
ἀλέκτωρ·
61. καὶ στραφεὶς ὁ κύριος
ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ, καὶ
ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ
λόγου τοῦ κυρίου, ὡς εἶπεν v.34.
αὐτῷ· Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα
φωνῆσαι ἀπαρνήσῃ με τρίς.
62. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυ- Mt. 26,75
σε πικρῶς. Mc. 14,72
63. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συν- Mt. 26 67s.
έχοντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέ- Mc.
παιζον αὐτῷ δέροντες· 14,65
64. καὶ περικαλύψαντες
αὐτόν, ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ *
πρόσωπον καὶ ἐπηρώτων αὐ-
τόν, λέγοντες· Προφήτευ-
σον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε;
65. Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασ-
φημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.
66. Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα,
συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον
τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ
γραμματεῖς, καὶ ἀνήγαγον
αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐ-
τῶν, Mt. 26
67. λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ 63ss.
Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν. Εἶπε δὲ Mc. 14 61ss.
αὐτοῖς· Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ
μὴ πιστεύσητε·
68. ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ
* μὴ ἀποκριθῆτέ μοι ἢ ἀπο-
λύσητε.
69. Ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθή-
μενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνά-
μεως τοῦ θεοῦ.
70. Εἶπον δὲ πάντες· Σὺ
οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; Ὁ
δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· Ὑμεῖς
λέγετε· ὅτι ἐγώ εἰμι.
Mt. 26,65 71. Οἱ δὲ εἶπον· Τί ἔτι
Mc. χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας;
14,63 αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ
τοῦ στόματος αὐτοῦ.

CAP. XXIII.

Cognitio coram Pilato et *Herode*. Damnatio. Crucifixio. Irrisiones; latro *poenitens*. Portenta et mors. Josephus; sepultura.

Mt. 27,1s. Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ
Mc. πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐ-
15,1. Jo. τὸν ἐπὶ τὸν Πιλᾶτον.
18,28 ss. 2. Ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν
αὐτοῦ, λέγοντες· Τοῦτον
εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ
20,25 pp. ἔθνος καὶ κωλύοντα Καίσα-
Mt. ρι φόρους διδόναι, λέγοντα
17,27 ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶ-
ναι.
Mc. 15,2s. 3. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐπηρώτη-
Mt. σεν αὐτόν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ
27,11 βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη·
Σὺ λέγεις.

4. Ὁ δὲ Πιλᾶτος εἶπε πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς
ὄχλους· Οὐδὲν εὑρίσκω αἴ-
τιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.
5. Οἱ δὲ ἐπίσχυον, λέγον-
τες· Ὅτι ἀνασείει τὸν λαόν,
διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰου-
δαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας ἕως ὧδε.
6. Πιλᾶτος δὲ ἀκούσας Γα- *
λιλαίαν, ἐπηρώτησεν εἰ ὁ
ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι·
7. καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς
ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέ- 3,1.
πεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώ-
δην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἰε-
ροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς
ἡμέραις.
8. Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν
Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ
θέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτόν, 9,9.
διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ
αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέ τι σημεῖον
ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον.
9. Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν
λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐ-
δὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.
10. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, εὐ-
τόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ.
11. Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν
ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύ-
μασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας,
περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα
λαμπράν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν
τῷ Πιλάτῳ.
12. Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε
Πιλᾶτος καὶ ὁ Ἡρώδης ἐν
αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλή-
λων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν
ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς.
13. Πιλᾶτος δὲ συγκαλεσά-
μενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν,
14. εἶπε πρὸς αὐτούς·
Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄν-
θρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέ-
φοντα τὸν λαόν· καὶ ἰδού,
ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρί-
νας οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν
κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ·
15. ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης·
* ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς
αὐτόν, καὶ ἰδού, οὐδὲν ἄξιον
θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον
αὐτῷ.
16. Παιδεύσας οὖν αὐτὸν
ἀπολύσω.
Mt. 27,15 [17. Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπο-
Mc. λύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν
15,6. ἕνα.]
Jo. 18,39 18. Ἀνέκραξαν δὲ παμπλη-
Mt. 27 20.16 θεί, λέγοντες· Αἶρε τοῦτον,
Mc. ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαρ-
15,11 7. αββᾶν·
Jo. 18,40 19. ὅστις ἦν διὰ στάσιν τι-
Act. νὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ
3,14. φόνον βεβλημένος εἰς φυ-
λακήν.
Mc. 15 12ss. 20. Πάλιν οὖν ὁ Πιλᾶτος
Mt. προσεφώνησε, θέλων ἀπο-
27,21 ss. λῦσαι τὸν Ἰησοῦν.
Jo. 21. Οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέ-
19,4 ss. γοντες· Σταύρωσον, σταύ-
ρωσον αὐτόν.

22. Ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς
αὐτούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίη-
σεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θα-
νάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παι-
δεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.
23. Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς
μεγάλαις, αἰτούμενοι αὐ-
τὸν σταυρωθῆναι· καὶ κατ- Mc.15
ίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ 14a. Mt.
τῶν ἀρχιερέων. 27,23 24.26
24. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐπέκρινε Jo.
γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν. 19,16
25. Ἀπέλυσε δὲ τὸν διὰ
στάσιν καὶ φόνον βεβλημέ-
νον εἰς τὴν φυλακήν, ὃν
ᾐτοῦντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν παρ-
έδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν.
26. Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐ- Mt.
τόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνός 27,32 Mc.
τινος Κυρηναίου ἐρχομένου 15,21 Jo.
ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ 19,17
τὸν σταυρόν, φέρειν ὄπισθεν
τοῦ Ἰησοῦ.
27. Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ
πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ
γυναικῶν, αἳ ἐκόπτοντο καὶ
ἐθρήνουν αὐτόν.
28. Στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς
ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Θυγατέρες
Ἱερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ'
ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε
καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν.
29. Ὅτι ἰδού, ἔρχονται
ἡμέραι, ἐν αἷς ἐροῦσι· Μα-
κάριαι αἱ στεῖραι, καὶ κοιλίαι 21,23
αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ Pp. *
οἳ οὐκ ἐθήλασαν.
30. Τότε ἄρξονται λέγειν Hos. 10,8.

Ap. 6,16. τοῖς ὄρεσι· Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς,
9,6. καὶ τοῖς βουνοῖς· Καλύψατε
ἡμᾶς.
Ez. 20,47 31. Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ
21,3. ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ
1Pt. 4,17. τί γένηται;
32. Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι
Mt.27 38.33 δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀν-
Mc.15 αιρεθῆναι.
27.22 Jo. 33. Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ
19,17 τὸν τόπον τὸν καλούμενον
a. κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν
22,37 αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους,
ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ
ἀριστερῶν.
6,28. Act. 34. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε·
7,60. Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ
3,17. οἴδασι τί ποιοῦσι. Διαμερι-
Mt. 27,35 ζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
Mc. ἔβαλον κλῆρον.
15,24 Jo. 35. Καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς
19,23 θεωρῶν· ἐξεμυκτήριζον δὲ
a. καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς,
Mt. 27,42 λέγοντες· Ἄλλους ἔσωσε, σω-
Mc. σάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν
15,31 a. ὁ Χριστός, ὁ τοῦ θεοῦ ἐκλε-
κτός.
36. Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ
οἱ στρατιῶται, προσερχόμε-
Mt. 27,34 νοι καὶ ὄξος προσφέροντες
48. αὐτῷ
Mc. 15,23 37. καὶ λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ
36. ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων,
Jo. 19,28 σῶσον σεαυτόν.
a. * 38. Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ
Mt. γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμ-
27,37 μασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥω-
Mc. 15,26 μαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς· Οὗ-

τός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Jo.
Ἰουδαίων. 19,19ss.
39. Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέν- Mt. 27,44
των κακούργων ἐβλασφήμει Mc.
αὐτόν, λέγων· Εἰ σὺ εἶ ὁ 15,32
Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ
ἡμᾶς.
40. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος
ἐπετίμα αὐτῷ, λέγων· Οὐδὲ
φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ
αὐτῷ κρίματι εἶ;
41. καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως·
ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπο-
λαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν
ἄτοπον ἔπραξε.
42. Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ·
Μνήσθητί μου, κύριε, ὅταν
ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. [Mt. 16,28
43. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, σήμε-
ρον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ πα-
ραδείσῳ.
44. Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη· Mt. 27,45
καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην Mc.
τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐννάτης, 15,33
45. καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, Mt. 27,51..
καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα Mc.
τοῦ ναοῦ μέσον. 15,38
46. Καὶ φωνήσας φωνῇ με- Mt.
γάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Πάτερ, 27,50 Mc.
εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι 15,37
τὸ πνεῦμά μου. Καὶ ταῦτα Jo. 19,30
εἰπὼν ἐξέπνευσεν. Ps.31,6. Act.7,59.
47. Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος Mt. 27,54
τὸ γενόμενον, ἐδόξασε τὸν Mc.
θεόν, λέγων· Ὄντως ὁ ἄν- 15,39
θρωπος οὗτος δίκαιος ἦν.
48. Καὶ πάντες οἱ συμπα-
ραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν
* θεωρίαν ταύτην, θεωροῦν-
τες τὰ γενόμενα, τύπτοντες
ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρε-
φον.
49. Εἱστήκεισαν δὲ πάντες
οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μακρόθεν,
8,2s. 24,10 καὶ γυναῖκες αἱ συνακολου-
Mt. θήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γα-
27,55 Mc. λιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.
15,40 Mt. 27 50. Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ὀνόμα-
57ss. τι Ἰωσήφ, βουλευτὴς ὑπάρ-
Mc. 15,43ss. χων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δί-
Jo. καιος
19,38 ss. 51. (οὗτος οὐκ ἦν συγκατα-
τεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ
πράξει αὐτῶν), ἀπὸ Ἀριμα-
θαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων,
* ὃς καὶ προσεδέχετο καὶ αὐ-
2,25. 38. τὸς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ·
52. οὗτος προσελθὼν τῷ
Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ.
53. Καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν
αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐ-
τὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ
οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κεί-
μενος.
Mc. 15,42 54. Καὶ ἡμέρα ἦν παρα-
σκευή, καὶ σάββατον ἐπέ-
φωσκε.
v.49. 24,10 55. Κατακολουθήσασαι δὲ
Mt. αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν
27,61 Mc. συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς
15,47 Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ
μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ
σῶμα αὐτοῦ.
56. Ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοί-

μασαν ἀρώματα καὶ μύρα·
καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχα-
σαν κατὰ τὴν ἐντολήν. Ex.20,10.

CAP. XXIV.

Resurrectio. *Viatores Emmauntini.* Jesus discipulis persuadet et mandata dat. Discessio in coelum.

Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββά- Mt. 28,1.
των, ὄρθρου βαθέος, ἦλθον Mc.
ἐπὶ τὸ μνῆμα, φέρουσαι ἃ 16,1s. Jo.
ἡτοίμασαν ἀρώματα, καί τι- 20,1.
νες σὺν αὐταῖς.
2. Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀπο- Jo. 20,1.
κεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνη- Mc.
μείου, 16,4.
3. καὶ εἰςελθοῦσαι οὐχ εὗ- * Mc.
ρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰη- 16,5.
σοῦ.
4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ δια- *
πορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τού- v.23. [Jo.
του, καὶ ἰδού, ἄνδρες δύο 20,12 Mt.
ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθή- 28,2s;
σεσιν ἀστραπτούσαις. Act.1,10.
5. Ἐμφόβων δὲ γενομένων Mc. 16,6.
αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὸ Mt.
πρόςωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον 28,5s.
πρὸς αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν
ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;
6. Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρ-
θη. Μνήσθητε ὡς ἐλάλη-
σεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλι-
λαίᾳ,
7. λέγων· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν 9,22..
τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆ-
ναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων
ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆ-
ναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα-
στῆναι.
8. Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν
ῥημάτων αὐτοῦ·
Mt. 28,8. 9. καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ
Mc. τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν
16,8. 10. ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα
καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς.
23,49 10. Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ
Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μα-
ρία ἡ Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ
σὺν αὐταῖς, αἳ ἔλεγον πρὸς
τοὺς ἀποστόλους ταῦτα.
11. Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον
αὐτῶν ὡςεὶ λῆρος τὰ ῥήμα-
Mc. 16,11 τα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐ-
ταῖς.
v.24. Jo. [12. Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς
20,6s. ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον,
10. καὶ παρακύψας βλέπει τὰ
ὀθόνια κείμενα μόνα· καὶ
ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτόν, θαυ-
μάζων τὸ γεγονός.]
v.18. 13. Καὶ ἰδού, δύο ἐξ αὐτῶν
Mc. 16,12 ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ
s. τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχου-
σαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ
Ἱερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμ-
μαούς·
14. καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς
ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν
συμβεβηκότων τούτων.
15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμι-
λεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν,
καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας
συνεπορεύετο αὐτοῖς·
16. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν

ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶ- Jo. 20,14
ναι αὐτόν. 21,4.
17. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς·
Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς
ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους
περιπατοῦντες, καί ἐστε σκυ-
θρωποί;
18. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ᾧ
ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς ?Jo. 19,25
αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς
Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως
τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς
ἡμέραις ταύταις;
19. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζω-
ραίου, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προ- 7,16.
φήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ Mt. 21,11
λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ 46.
παντὸς τοῦ λαοῦ·
20. ὅπως τε παρέδωκαν
αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θα-
νάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐ-
τόν.
21. Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν,
ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυ- Act.
τροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλ- 1,6.
λάγε σὺν πᾶσι τούτοις τρί-
την ταύτην ἡμέραν ἄγει σή-
μερον, ἀφ᾽ οὗ ταῦτα ἐγένετο.
22. Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τι-
νες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς,
γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ *
μνημεῖον·
23. καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶ-
μα αὐτοῦ, ἦλθον λέγουσαι
καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑω-
ρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν
ζῆν.
24. Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν
σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον.
καὶ εὗρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ
γυναῖκες εἶπον· αὐτὸν δὲ
οὐκ εἶδον.
25. Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς
[Gal. 3,1. αὐτούς· Ὦ ἀνόητοι καὶ βρα-
Mc. 8,17. δεῖς τῇ καρδίᾳ, τοῦ πιστεύειν
ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ
προφῆται.
Jes. 52.53 26. Οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν
Ps.22 8,6. τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν
[Ebr. 2,7.] εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;
16,10 27. Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ
[Act. 2,27] Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων
Gen. τῶν προφητῶν διηρμήνευεν
3,15. Hos. αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γρα-
6,1s. φαῖς τὰ περὶ αὐτοῦ.
Job. 19,25 28. Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν
* κώμην, οὗ ἐπορεύοντο· καὶ
αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρω-
τέρω πορεύεσθαι.
29. Καὶ παρεβιάσαντο αὐ-
τόν, λέγοντες· Μεῖνον μεθ᾽
ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ
καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ
εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐ-
τοῖς.
30. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κα-
τακλιθῆναι αὐτὸν μετ᾽ αὐ-
22,19 pp.? τῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλό-
γησε καὶ κλάσας ἐπεδίδου
αὐτοῖς.
31. Αὐτῶν δὲ διηνοίχθη-
σαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέ-

γνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς
ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν.
32. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλή-
λους· Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν
καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλά-
λει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡς διή-
νοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς;
33. Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ
τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱε-
ρουσαλήμ, καὶ εὗρον συνη-
θροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ
τοὺς σὺν αὐτοῖς,
34. λέγοντας· Ὅτι ἠγέρθη
ὁ κύριος ὄντως καὶ ὤφθη 1Cor. 15,5.
Σίμωνι.
35. Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο
τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς ἐγνώ-
σθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ
ἄρτου.
36. Ταῦτα δὲ αὐτῶν λα- Jo. 20,19
λούντων, αὐτὸς ἔστη ἐν μέσῳ ss.
αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰ- Mc. 16,14
ρήνη ὑμῖν. *
37. Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμ-
φοβοι γενόμενοι ἐδόκουν
πνεῦμα θεωρεῖν.
38. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί
τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί
διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
39. Ἴδετε τὰς χεῖράς μου Jo. 20,20
καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐ- 27.
τὸς ἐγώ εἰμι· ψηλαφήσατέ
με καὶ ἴδετε· ὅτι πνεῦμα
σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει,
καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.
40. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέ- *
δειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ
τοὺς πόδας.
41. Ἔτι δὲ ἀπιστούντων
αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ
θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς·
Jo. 21,5. Ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε;
9. 42. Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ
* ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος καὶ
ἀπὸ μελισσίου κηρίου.
43. Καὶ λαβὼν ἐνώπιον
αὐτῶν ἔφαγεν.
44. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὗτοι
οἱ λόγοι μου, οὓς ἐλάλησα
πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν,
ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα
τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ
Act. 3,24. Μωϋσέως καὶ προφήταις καὶ
ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.
v. 26s. 45. Τότε διήνοιξεν αὐτῶν
τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς
γραφάς·
46. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι
* οὕτω γέγραπται καὶ οὕτως
ἔδει παθεῖν τὸν Χριστόν,
καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ,
47. καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν
καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς
* πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον
ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.
Act. 1,21s. 48. Ὑμεῖς δέ ἐστε μάρτυρες
1Jo. τούτων.
1,1. 49. Καὶ ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλ-
Jo. 14,16 λω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πα-
26. Act. τρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ
1,4. καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἕως οὗ
2,1ss. ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50. Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω Act. 1,3.
ἕως εἰς Βηθανίαν· καὶ ἐπά- 12.
ρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλό-
γησεν αὐτούς.
51. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐ- Act. 1,9ss.
λογεῖν αὐτὸν αὐτούς, διέστη Mc.
ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο 16,19
εἰς τὸν οὐρανόν. *

52. Καὶ αὐτοὶ προσκυνή-
* σαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν
εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς
μεγάλης·
Act. 53. καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν
1,14. 2,46. τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλο-
* γοῦντες τὸν θεόν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

Cap. I.

Logos caro factus. Testimonium Baptistae; immersio Jesu. Andreas, (Joannes,) Petrus, Philippus, Nathanael.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ 1Jo. 1,1s.
ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, Gen.
καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. 1,1.
2. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς 17,5. Prov.
τὸν θεόν. 8,22.
3. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, v.10. Col.
καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐ- 1,16.
δὲ ἓν ὃ γέγονεν. Ebr.1,2.Ps.33,6.
4. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ 5,26.
ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώ- 12,46
πων·
5. καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ 8,12. 9,5.
φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ
κατέλαβεν. v.11.3,19;12,35.
6. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπε- Mt. 3,1..
σταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνο- 11,10
μα αὐτῷ Ἰωάννης·
7. οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυ- v.19 ss.
31.34 5,33s. ρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
10,41 τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πι-
στεύσωσι δι' αὐτοῦ.
5,35. 8. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς,
ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ
φωτός.
12,46 9. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν,
3,19. ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον,
6,14.. ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.
10. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ
v.3.. κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ
ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω.
11. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ
Sir. 24,13 ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.
12. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν,
R. 8,15. ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα
Gal. θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύ-
3,26. ουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ·
8,5. 13. οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ
1Jo. 5,1.4. ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ
3,9. Jac. ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ'
1,18. ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν.
1Pt. 1,23. 14. Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγέ-

νετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν 1Jo.
(καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν 4,2.. 1Tm.
αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς 3,16.
παρὰ πατρός) πλήρης χά- 2,11..
ριτος καὶ ἀληθείας. Mt.17,2..3,17.
15. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ
αὐτοῦ καὶ κέκραγε, λέγων·
Οὗτος ἦν ὃν εἶπον· Ὁ ὀπίσω v.27.. Mt.
μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν 3,11..
μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός 8,58.
μου ἦν.
16. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος 3,34. Col.
αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβο- 1,19.
μεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· 2,9.
17. ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋ- Ex.20 1ss.
σέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ R.
ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ 6,14s. 7,14.
ἐγένετο. Gal.3,13s.24.
18. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώ- 6,46.. 1Tm.
ποτε· ὁ μονογενὴς υἱός, ὁ 6,16.
ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πα- Ex. 33,20
τρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο. Mt.11,27.
19. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρ-
τυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέ- 5,33.
στειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱερο-
σολύμων ἱερεῖς καὶ Λευΐτας,
ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ
τίς εἶ;
20. Καὶ ὡμολόγησε καὶ
οὐκ ἠρνήσατο· καὶ ὡμολό-
γησεν· Ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ 3,28.
Χριστός. v.42.50.
21. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν·
Τί οὖν; Ἡλίας εἶ σύ; Καὶ Mt. 11,14
λέγει· Οὐκ εἰμί. Ὁ προφή- 16,14
της εἶ σύ; Καὶ ἀπεκρίθη· 17,10 sst.
Οὔ. L.1,17.
22. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τίς
εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς
πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις
περὶ σεαυτοῦ;
Jes. 40,3. 23. Ἔφη· Ἐγὼ „φωνὴ
Mt. βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐ-
3,3. Mc. θύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου“,
1,3. καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προ-
L. 3,4. φήτης.
24. Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι
ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων·
25. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν
καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί οὖν βα-
πτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χρι-
* στὸς οὐδὲ Ἡλίας οὐδὲ ὁ
προφήτης;
26. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
Ἰωάννης, λέγων· Ἐγὼ βα-
v.33. Mt. πτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ
3,11. pp. ὑμῶν ἕστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ
οἴδατε·
* 27. αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου
v.15. 30. ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν
μου γέγονεν, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ
ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν
ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.
* 10,40 28. Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγέ-
νετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου,
ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.
29. Τῇ ἐπαύριον βλέπει
v.36.. 1Jo. τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς
3,5. αὐτόν, καὶ λέγει· Ἴδε, ὁ
1,7. 2,2. ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων
Ap. 5,6ss. τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.
30. Οὗτός ἐστι, περὶ οὗ ἐγὼ
εἶπον· Ὀπίσω μου ἔρχεται
v.15. 27. ἀνήρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέ-
γονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν.
31. Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν·

ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσρα- v.7. [7,4.
ήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν 1Pt.
τῷ ὕδατι βαπτίζων. 1,20.
32. Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰω-
άννης λέγων· Ὅτι τεθέαμαι Mt. 3,16.
τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς pp.
περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ L. 3,22.
ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.
33. Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν·
ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν
ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν·
Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα
καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' Mt.
αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτί- 3,11.
ζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. pp. Act.1,5.
34. Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ με-
μαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν
ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
35. Τῇ ἐπαύριον πάλιν
εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. v.41.
36. Καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰη- v.29..
σοῦ περιπατοῦντι λέγει· Ἴδε, 1Pt.
ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. 1,18s. Jes.53,7.11.
37. Καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ
δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ
ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.
38. Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκο-
λουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς·
39. Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον
αὐτῷ· Ῥαββί (ὃ λέγεται
ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε), *
ποῦ μένεις;
40. Λέγει αὐτοῖς· Ἔρχεσθε [v.47 11,34
καὶ ἴδετε. Ἦλθον καὶ εἶδον
ποῦ μένει· καὶ παρ' αὐτῷ
ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην.
Ὥρα ἦν ὡς δεκάτη.
6,8. 41. Ἦν Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς
12,22 Mt.4, Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν
18ss. δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ
pp. Mc. Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάν-
13,3. των αὐτῷ.
42. Εὑρίσκει οὗτος πρῶτος
τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σί-
v.50. μωνα καὶ λέγει αὐτῷ· Εὑ-
4,25. ρήκαμεν τὸν Μεσσίαν (ὅ
ἐστι μεθερμηνευόμενον Χρι-
στός).
43. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς
2,25. τὸν Ἰησοῦν. Ἐμβλέψας αὐ-
21,15 τῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Σὺ εἶ Σί-
Mt. 16,18 μων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ; σὺ κλη-
Gal. θήσῃ Κηφᾶς (ὃ ἑρμηνεύεται
2,9.. Πέτρος).
44. Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν
ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν
καὶ εὑρίσκει Φίλιππον, καὶ
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀκο-
λούθει μοι.
45. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ
12,21 Mt.10, Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως
3.pp. Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.
46. Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν
21,2. Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ·
5,46. L.24, Ὃν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ
27.. νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑ-
Jes. 7,14. ρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν
Jer. τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ Να-
23,5s. ζαρέτ.
47. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθα-
7,41. ναὴλ· Ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί
52. τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐ-
τῷ Φίλιππος· Ἔρχου καὶ ἴδε.

48. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν
Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς
αὐτόν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ·
Ἴδε, ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, [R. 9,6.
ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. 1Pt.
49. Λέγει αὐτῷ Ναθανα- 2,22.
ὴλ· Πόθεν με γινώσκεις;
Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Πρὸ τοῦ σε Φίλιπ-
πον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν Zach.
συκῆν, εἶδόν σε. 3,10.
50. Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ
καὶ λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, σὺ
εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ εἶ ὁ 4,29; 6,69..
βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. 10,36
51. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ 18,37
εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι·
Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς,
πιστεύεις; μείζω τούτων 5,20.
ὄψει. 14,12
52. Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπάρτι
ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳ- v.48.
γότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Gen. 28,12
θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ κα- 32,28
ταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου.

CAP. II.

Vinum ex aqua. Mercatores templo pulsi; templum triduo restituendum. Jesus fidem habentibus non confidens.

Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ 1,44.
γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆς 21,2.
Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ v.12.
τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ.
2. Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
τὸν γάμον.
3. Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου,
λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ
πρὸς αὐτόν· Οἶνον οὐκ
ἔχουσι.
4. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
19,26 20,15 Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔ-
v.11. πω ἥκει ἡ ὥρα μου.
Mt.15, 24.28. 5. Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ
τοῖς διακόνοις· Ὅ τι ἂν λέ-
γῃ ὑμῖν, ποιήσατε.
4,28. 6. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λί-
θιναι ἓξ κείμεναι κατὰ τὸν
Mc. 7,3s. καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων,
χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο
ἢ τρεῖς.
7. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδα-
τος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς
ἕως ἄνω.
8. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀν-
τλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ
ἀρχιτρικλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν.
9. Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχι-
τρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γε-
4,46. γενημένον (καὶ οὐκ ᾔδει πό-
θεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι
ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ
ὕδωρ), φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ
ἀρχιτρίκλινος,
10. καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς
ἄνθρωπος πρῶτον τὸν κα-
λὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν
μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσ-
σω· σὺ τετήρηκας τὸν κα-
λὸν οἶνον ἕως ἄρτι.
11. Ταύτην ἐποίησε τὴν

ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς 4,46. 54.
ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ
ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, 1,14. 11,40
καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.
12. Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς
Καπερναούμ, αὐτὸς καὶ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ 7,3ss. 20,17
αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐ- Mt.
τοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ 12,46 13,55
πολλὰς ἡμέρας. pp.
13. Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα
τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς L.2, 41..
Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς.
14. Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ
τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ Mt. 21,12
πρόβατα καὶ περιστεράς, Mc.
καὶ τοὺς κερματιστὰς καθη- 11,15 L.
μένους. 19,45
15. Καὶ ποιήσας φραγέλ-
λιον ἐκ σχοινίων πάντας
ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε
πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ
τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ
κέρμα καὶ τὰς τραπέζας
ἀνέστρεψε·
16. καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς Lev. 12,8.
πωλοῦσιν εἶπεν· Ἄρατε ταῦ- L.
τα ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε τὸν 2,24.
οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον
ἐμπορίου.
17. Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, ὅτι γεγραμ- v.22.
μένον ἐστίν· „Ὁ ζῆλος τοῦ Ps. 69,10
οἴκου σου καταφάγεταί με.“ *
18. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ·
6,30. Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν,
Mt. 12,38 ὅτι ταῦτα ποιεῖς;
Mc. 19. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς
14,58 Mt. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Λύσατε
26,61 27,40 τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρι-
63. σὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.
Act. 6,13s. 20. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι·
Τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν
ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος,
καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις
ἐγερεῖς αὐτόν;
21. Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ
Col. 2,9. τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.
2Cor. 22. Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νε-
5,1. κρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο ἔλεγε·
v.17? καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ
20,9.. L. τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.
24,8.. 23. Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱερο-
σολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ
ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες
αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.
24. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ
ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ
4,19. 29. τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας,
21,17 25. καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν,
Mc. 2,8. ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ
Mt. ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγί-
12,25 L. νωσκε τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.
6,8.

CAP. III.

Nicodemus; regeneratio; serpens aeneus. Baptista de se et incrementis Jesu.

Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν
7,50. 19,39 Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνο-
μα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰου-
δαίων·

2. οὗτος ἦλθε πρὸς αὐτὸν
νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ· 12,42
Ῥαββὶ, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ
θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος·
οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα 7,31. 9,33;
δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, 5,36..
ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ.
3. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέ-
γω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ v.5. 1,12s.
ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν 1Jo.
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 3,9.. 1Pt.1,23.
4. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νι- 2Cor.
κόδημος· Πῶς δύναται ἄν- 5,17..
θρωπος γεννηθῆναι γέρων
ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοι-
λίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύ-
τερον εἰςελθεῖν καὶ γεννη-
θῆναι;
5. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἀ- 1Jo.
μὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή 5,6. Tit.
τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ 3,5.. Ebr.
πνεύματος, οὐ δύναται εἰς- 10,22
ελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Ez. 36,25
θεοῦ. ss.
6. Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς Gen.
σαρκὸς σάρξ ἐστι, καὶ τὸ γε- 5,3. R.
γεννημένον ἐκ τοῦ πνεύμα- 3,23.
τος πνεῦμά ἐστι.
7. Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶ-
πόν σοι· Δεῖ ὑμᾶς γεννη-
θῆναι ἄνωθεν.
8. Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει
πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ
ἀκούεις, ἀλλ᾽ οὐκ οἶδας πό- Coh.
θεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· 11,5.
οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννη-
μένος ἐκ τοῦ πνεύματος.

9. Ἀπεκρίθη Νικόδημος
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πῶς δύνα-
ται ταῦτα γενέσθαι;
10. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ διδά-
Ez. 36,26 σκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦ-
τα οὐ γινώσκεις;
11. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι,
v.32. 8,28. ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν, καὶ
ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν·
8,43. 5,40. καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ
λαμβάνετε.
v.3. 12. Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον
ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· πῶς,
v.16. Sap. ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια,
9,16. πιστεύσετε;
6,38. 62.46 13. Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν
Eph. εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ
4,9s.. τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς, ὁ
1,18. υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν
τῷ οὐρανῷ.
Num. 14. Καὶ καθὼς Μωϋσῆς
21,9. ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
Sap. 16,6. οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν
8,28. 12,33 υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου·
R. 15. ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς
8,25.. Mc. αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ᾽
16,16 * ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.
1Jo. 16. Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ
4,9. 3,16. θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν
R. 8,32.. υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ
ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων
εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ᾽
5,24.. ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.
* 17. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ
12,47 θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν
5,45. κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κό-

σμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κό- 9,39. Mt.
σμος δι' αὐτοῦ. 18,11
18. Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν 12,20
οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων 5,24.
ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπί-
στευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ.
19. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις,
ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν 1,9ss. 9,39
κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ss.
ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος 15,22
ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ αὐτῶν
πονηρὰ τὰ ἔργα.
20. Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσ-
σων μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ Eph.
ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα 5,12s.
μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ·
21. ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλή-
θειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, Mt. 5,16.
ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ
ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργα-
σμένα.
22. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ
Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν·
καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν
καὶ ἐβάπτιζεν. 4,2.
23. Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βα-
πτίζων ἐν Αἰνὼν, ἐγγὺς τοῦ Jos. 15,32
Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ
ἦν ἐκεῖ· καὶ παρεγίνοντο,
καὶ ἐβαπτίζοντο.
24. Οὔπω γὰρ ἦν βεβλη- Mt.
μένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ 4,12. 14,3..
Ἰωάννης.
25. Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ
τῶν μαθητῶν Ἰωάννου με-
* τὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρι-
σμοῦ.
26. Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν
Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ·
Mt.3, 13.11 Ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέ-
ραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ με-
1,26 ss. μαρτύρηκας, ἴδε, οὗτος βα-
πτίζει καὶ πάντες ἔρχονται
πρὸς αὐτόν.
27. Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ
εἶπεν· Οὐ δύναται ἄνθρω-
Ebr. 5,4. πος λαμβάνειν οὐδὲν, ἐὰν
μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ.
28. Αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρ-
τυρεῖτε, ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμὶ
1,23. 31. ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι
Mt. ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπρο-
11,10 cet. σθεν ἐκείνου.
29. Ὁ ἔχων τὴν νύμφην
νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος
τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς καὶ
Mt. 9,15. ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει
διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου.
16,24 al. Αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ
πεπλήρωται.
2Sam. 3,1. 30. Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν,
ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.
8,23. 31. Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος
ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν
ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστὶ
καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. Ὁ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπά-
* νω πάντων ἐστί,
v.11. 32. καὶ ὃ ἑώρακε καὶ ἤκου-
σε, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν
1,11s. μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς
λαμβάνει.

33. Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν
μαρτυρίαν, ἐσφράγισεν ὅτι 5,22s. 12,44
ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. L.10,16.
34. Ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ
θεός, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ
λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δί- Col. 1,19.
δωσιν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα. 2,9.
35. Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν
υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν 13,3. 17,2.
τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Mt.11,27.
36. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν coll.
υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ
ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται
ζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ R.2, 5,8.
μένει ἐπ' αὐτόν. Eph.5,6.

CAP. IV.

Mulier Samaritana; aqua viva; cultus verus; Sichemitae. Filius ministri regii Capernaumi absens sanatur.

Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος, ὅτι
ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι
Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς
ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάν- 3,22. 26.
νης·
2. (καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς
οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μα- 1Cor. 1,17.
θηταὶ αὐτοῦ·)
3. ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν καὶ
ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γα- 1,44. 2,12s.
λιλαίαν.
4. Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι L. 17,11
διὰ τῆς Σαμαρείας.
5. Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν
τῆς Σαμαρείας λεγομένην
Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ?Gen. 33,19
ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ 48,22
υἱῷ αὐτοῦ. Jos. 24,32

v.12. 6. Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰα-
κώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκο-
πιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας,
ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πη-
γῇ· ὥρα ἦν ὡς ἕκτη.
7. Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σα-
μαρείας, ἀντλῆσαι ὕδωρ.
Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός
μοι πιεῖν.
8. Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πό-
λιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.
9. Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ
ἡ Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ, Ἰου-
δαῖος ὤν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν
* αἰτεῖς, γυναικὸς Σαμαρείτι-
Sir. 50,28 δος οὔσης; (Οὐ γὰρ συγ-
Esr. χρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεί-
4,2ss. Neh. ταις.)
13,23 10. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ
ss. εἶπεν αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν
δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίς
ἐστιν ὁ λέγων σοι· Δός μοι
πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτόν,
v.14. 24. καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν.
11. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή·
Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις,
καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ·
πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ
ζῶν;
12. Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ
πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς
v.5. ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ
αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε καὶ οἱ
υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμμα-
τα αὐτοῦ;
13. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ

τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει
πάλιν·
14. ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδα- 7,38.
τος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ 6,27 ss.
μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· Mt. 5,6.
ἀλλὰ τὸ ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ, Ps.
γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ 42,3.
ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν
αἰώνιον.
15. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ
γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο
τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ
ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν.
16. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα
σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε.
17. Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ
εἶπεν· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέ-
γει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Καλῶς
εἶπας· Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω·
18. πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, ?2Rg. 17,30
καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι s.24.
σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς
εἴρηκας.
19. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή·
Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης 2,24s.
εἶ σύ. Gen.12,6s.
20. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ 33,20 Dt.
ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· 11,29
καὶ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐν Ἱε- 27,4.
ροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος Lev. 17,4s.
ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Dt.12,1ss.
21. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι
ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ
ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσο-
λύμοις προσκυνήσετε τῷ πα-
τρί.

2Rg. 17,27 ss. 22. Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ
οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυ-
νοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σω-
?Gen. 49,10 τηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν.
23. Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ
νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ
προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι
Ebr. 10,22 τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ
R. ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ
12,1.. τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσ-
κυνοῦντας αὐτόν.
1Rg. 8,27. 24. Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ
Act. τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν,
7,48.. ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ
2Cor. 3,17? προσκυνεῖν.
25. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή·
1,42; Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται,
?Gen. 49,10 ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν
Dt. 18,15 ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν
πάντα.
26. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
9,37. Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.
[Mc. 6,43.. 27. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον
Mt. 9,30.. οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύ-
μαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς
ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε·
Τί ζητεῖς, ἤ· Τί λαλεῖς μετ'
αὐτῆς;
28. Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν
αὐτῆς ἡ γυνή, καὶ ἀπῆλθεν
εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς
ἀνθρώποις·
29. Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον,
v.18. ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποί-
ησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ
Χριστός;
30. Ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως
καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

31. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώ-
των αὐτὸν οἱ μαθηταί, λέ-
γοντες· Ῥαββί, φάγε.
32. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ
βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς v.34.
οὐκ οἴδατε. Ps.19,8.11.
33. Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ
πρὸς ἀλλήλους· Μήτις ἤ-
νεγκεν αὐτῷ φαγεῖν;
34. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ 5,30.
τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός 17,4. Ps.
με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ 40,9.
ἔργον.
35. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι
ἔτι τετράμηνός ἐστι καὶ ὁ
θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδού, λέ-
γω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσα-
σθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί
εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. v.30. Mt.9,37..
36. Ὁ θερίζων μισθὸν λαμ-
βάνει καὶ συνάγει καρπὸν
εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ
σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ
θερίζων.
37. Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος
ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος
ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ
θερίζων.
38. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς
θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκο- 1Cor. 3,6ss.
πιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, 2Cor.
καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐ- 10,16
τῶν εἰσεληλύθατε.
39. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκεί-
νης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ
τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρ-
v.29. τυρούσης· Ὅτι εἶπέ μοι πάν-
τα ὅσα ἐποίησα.
40. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς
αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώ-
των αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐ-
τοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο
ἡμέρας.
41. Καὶ πολλῷ πλείους
ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον
αὐτοῦ·
42. τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον·
Ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λα-
v.48. λιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ
17,8. ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι
οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ
* τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.
43. Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέ-
* ρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ
ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
44. Αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς
Mt. ἐμαρτύρησεν, ὅτι προφήτης
13,57 pp. ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ
ἔχει.
45. Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν
οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρα-
κότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσο-
2,23. λύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐ-
τοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορ-
τήν.
46. Ἦλθεν οὖν πάλιν εἰς
2,9. 11. τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας,
ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον.
Καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ
υἱὸς ἠσθένει, ἐν Καπερ-
ναούμ.
47. Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰη-

σοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας
εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε
πρὸς αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐ- Mt.
τὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται 8,5ss.
αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλε γὰρ L. 7,1ss.
ἀποθνήσκειν.
48. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς αὐτόν· Ἐὰν μὴ ση- v.42. 2,18.
μεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ Mt. 16,4..
μὴ πιστεύσητε. 1Cor.1,22.
49. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ
βασιλικός· Κύριε, κατάβηθι
πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον
μου.
50. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Πορεύου, ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ [1Rg. 17,23
ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ
λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ Ἰησοῦς,
καὶ ἐπορεύετο·
51. ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαί-
νοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπ-
ήντησαν αὐτῷ καὶ ἀπήγ-
γειλαν λέγοντες· Ὅτι ὁ παῖς
σου ζῇ. *
52. Ἐπύθετο οὖν παρ' αὐ-
τῶν τὴν ὥραν, ἐν ᾗ κομψό-
τερον ἔσχε. Καὶ εἶπον αὐ-
τῷ· Ὅτι χθὲς ὥραν ἑβδόμην
ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός.
53. Ἔγνω οὖν ὁ πατήρ, ὅτι
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ὁ υἱός
σου ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν αὐ-
τὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.
54. Τοῦτο πάλιν δεύτερον
σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, 2,11.
ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς
τὴν Γαλιλαίαν.

CAP. V.

Aegrotus ad piscinam Bethesda; de sabbato, duplici resurrectione, Baptistae, Dei, Scripturae Sacrae testimoniis, Judaeorum incredulitate.

2,13. 6,4; Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ
4,35. τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ
†Esth. 9,21. Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.
Lev.23. 2. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσο-
* Neh. λύμοις, ἐπὶ τῇ προβατικῇ
3,1. al. κολυμβήθρα ἡ ἐπιλεγομένη
Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε
στοὰς ἔχουσα.
3. Ἐν ταύταις κατέκειτο
πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούν-
Mt. 12,10 των, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν
[ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδα-
τος κίνησιν.
4. Ἄγγελος γὰρ κατὰ και-
ρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμ-
βήθρᾳ καὶ ἐτάρασσε τὸ
ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς
μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδα-
τος, ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε
κατείχετο νοσήματι].
5. Ἦν δέ τις ἄνθρωπος
ἐκεῖ, τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη
11,17 ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ.
6. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς
κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι
πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει
αὐτῷ· Θέλεις ὑγιὴς γενέ-
σθαι;
7. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθε-
νῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ
ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ
ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμ-

βήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ,
ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.
8. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἔγειρε, ἆρον τὸν κράββα- * [Mt.
τόν σου καὶ περιπάτει. 9,2ss..
9. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς
ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν
κράββατον αὐτοῦ καὶ περιε-
πάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν 9,14.
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.
10. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι
τῷ τεθεραπευμένῳ· Σάββα-
τόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι Ex. 20,10
τὸν κράββατον. Mt. 12,2.10.
11. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ cet.
ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι
εἶπεν· Ἆρον τὸν κράββατόν
σου καὶ περιπάτει.
12. Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν·
Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰ-
πών σοι· Ἆρον τὸν κράβ-
βατόν σου καὶ περιπάτει;
13. Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς
ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευ- 6,15; 7,59.
σεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.
14. Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ,
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἴδε, ὑγιὴς
γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, 8,11. 9,2..
ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται. Mt.
15. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος 9,2..
καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαί-
οις, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιή-
σας αὐτὸν ὑγιῆ.
16. Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον
τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, ὅτι *
ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. 7,22s. 9,16.
17. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνα-

9,4; Gen. το αὐτοῖς· Ὁ πατήρ μου ἕως
2,2s. ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργά-
Ex. 20,11 ζομαι.
18. Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον
7,30. ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι
ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον
ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ
πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν θεόν,
10,33 ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ.
19. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται
v.30. 8,11.. ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
οὐδέν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν
πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν
ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ
υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ.
20. Ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν
υἱόν, καὶ πάντα δείκνυσιν
αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ
1,51. μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ
14,12 ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.
21. Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ
ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωο-
Ap. 20,5.. ποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὓς
θέλει ζωοποιεῖ.
Mt. 25,32 22. Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρί-
Act. νει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν
17,31 2Cor. πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ·
5,10.. 23. ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν
Ex. υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν πα-
20,3. τέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν,
1Jo. 2,23. οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν
πέμψαντα αὐτόν.
24. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων
καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί
με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ

εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ 3,18. 8,51.
μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου 1Jo.
εἰς τὴν ζωήν. 3,14.
25. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν 11,43 al.?
ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσον- ?Eph.
ται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ 2,1.
θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες 5,14.
ζήσονται.
26. Ὥςπερ γὰρ ὁ πατὴρ
ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως
ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν 1Jo.
ἐν ἑαυτῷ. 3,15.
27. Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν
αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι v.22..
υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. Ebr. 2,17s.
28. Μὴ θαυμάζετε τοῦτο·
ὅτι ἔρχεται ὥρα, ἐν ᾗ πάντες Ap. 20,11
οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσον- ss..
ται τῆς φωνῆς αὐτοῦ,
29. καὶ ἐκπορεύσονται οἱ R.
τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς 2,7s.
ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ 2Cor. 5,10.
φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνά- Mt. 25,46
στασιν κρίσεως. Dan.12,2.
30. Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν
ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν. Καθὼς v.19.
ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ κρίσις
ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν, ὅτι οὐ 8,16. 7,18.
ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν,
ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμ- 6,38.
ψαντός με. *
31. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ
ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου
οὐκ ἔστιν ἀληθής. 8,13s.
32. Ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυ- v.36. 8,18.
ρῶν περὶ ἐμοῦ· καὶ οἶδα, ὅτι *
ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία
ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
1,19 ss. 33. Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε
πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρ-
τύρηκε τῇ ἀληθείᾳ.
34. Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώ-
που τὴν μαρτυρίαν λαμβά-
νω· ἀλλὰ ταῦτα λέγω, ἵνα
10,42 ὑμεῖς σωθῆτε.
1,8. Sir. 35. Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ
48,1. καιόμενος καὶ φαίνων· ὑμεῖς
[Ap. 4,5. δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆ-
ναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ
αὐτοῦ.
1,33; 1Jo. 36. Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυ-
5,9. ρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ
γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκέ μοι ὁ πα-
10,25 11,42 τὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐ-
14,11 τὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρ-
3,2.. τυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατὴρ
με ἀπέσταλκε·
37. καὶ ὁ πέμψας με πατήρ,
v.42. αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ
?1,32. Mt. ἐμοῦ. Οὔτε φωνὴν αὐτοῦ
3,16s. ἀκηκόατε πώποτε, οὔτε εἶ-
pp. δος αὐτοῦ ἑωράκατε,
?1Jo. 1,10. 38. καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ
οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν,
ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος,
τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.
7,52; Jes. 39. Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς,
34,16 1Tm. ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς
4,13. ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖ-
v.46.. ναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι
1,46.. 2Tm. περὶ ἐμοῦ,
3,15. 40. καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν
6,35. πρός με ἵνα ζωὴν ἔχητε.
41. Δόξαν παρὰ ἀνθρώ-
Ebr. 5,5. πων οὐ λαμβάνω·

42. ἀλλ᾽ ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι
τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ
ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.
43. Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ
ὀνόματι τοῦ πατρός μου,
καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν
ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι Mt. 24,5..
τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε. 24..
44. Πῶς δύνασθε ὑμεῖς
πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλ- 12,43
λήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν R. 2, 28s.
δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου 17,3?
θεοῦ οὐ ζητεῖτε;
45. Μὴ δοκεῖτε, ὅτι ἐγὼ
κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν
πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν
ὑμῶν, Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς Sir.
ἠλπίκατε. 45,1ss. 24,32ss.
46. Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋ-
σῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ Gen. 3,15.
γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. 22,18
47. Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμ- 49,10 Dt.
μασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς 18,15
ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε; L. 24, 27..

CAP. VI.

Cibatio. Periculum regni; incessio maris. Oratio de pane coelesti, carne, sanguine. Multi offenduntur; Apostolorum professio.

Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ
Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης
τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβε- Mt. 14,13
ριάδος·
2. καὶ ἠκολούθει αὐτῷ
ὄχλος πολύς, ὅτι ἑώρων τὰ *
σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν
ἀσθενούντων.
3. Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ
Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο με-
τὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
11,55 2,13.. 4. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα,
ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.
5. Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς
Mt. 14,14 τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θεασά-
ss. pp. μενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχε-
15,32 ss. p. ται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς
τὸν Φίλιππον· Πόθεν ἀγο-
ράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγω-
σιν οὗτοι;
6. Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων
αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί
ἔμελλε ποιεῖν.
7. Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιπ-
Mc. 6,37. πος· Διακοσίων δηναρίων
ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς,
ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι
λάβῃ.
8. Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν
1,41.. μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας
12,22 ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου·
9. Ἔστι παιδάριον ἓν ὧδε,
* ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθί-
νους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ
ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους;
10. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς·
Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους
v.4. ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος
πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. Ἀνέπε-
σον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθ-
μὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι.
11. Ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους
ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας
* διέδωκε τοῖς ἀνακειμένοις·
ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων
ὅσον ἤθελον.

12. Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν,
λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
Συναγάγετε τὰ περισσεύ-
σαντα κλάσματα, ἵνα μή τι
ἀπόληται.
13. Συνήγαγον οὖν, καὶ
ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους
κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρ-
των τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσ- *
σευσε τοῖς βεβρωκόσιν.
14. Οἱ οὖν ἄνθρωποι, ἰδόν-
τες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰη-
σοῦς, ἔλεγον· Ὅτι οὗτός ἐστιν
ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχό- 18,37 Dt.
μενος εἰς τὸν κόσμον. 18,15
15. Ἰησοῦς οὖν, γνοὺς ὅτι
μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρ-
πάζειν αὐτὸν, ἵνα ποιήσωσιν [Act.
αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε 1,6.
πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς Mt.
μόνος. 14,22 ss.p.
16. Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατ-
έβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν θάλασσαν·
17. καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ
πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς
θαλάσσης εἰς Καπερναούμ.
Καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει,
καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐ-
τοὺς ὁ Ἰησοῦς·
18. ἥ τε θάλασσα, ἀνέμου
μεγάλου πνέοντος, διηγεί-
ρετο.
19. Ἐληλακότες οὖν ὡς στα-
δίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκον-
τα, θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν ¶21,1. ell.4.
περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θα- 2Rg.
λάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου 2,14. 6,6.

Ex.14 16ss. γινόμενον· καὶ ἐφοβήθησαν.
Job. 20. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Ἐγώ
9,8. εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.
¶Mt. 14,32 21. Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐ-
τὸν εἰς τὸ πλοῖον· καὶ εὐ-
θέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ
τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑπῆγον.
22. Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος
ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσ-
σης, ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο
* οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἕν, καὶ ὅτι
οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ
πλοῖον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον·
23. (ἄλλα δὲ ἦλθε πλοιάρια
ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τό-
που, ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρ-
v.11. τον εὐχαριστήσαντος τοῦ
κυρίου·)
24. ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος,
ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ
οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέ-
βησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα,
καὶ ἦλθον εἰς Καπερναούμ,
ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.
25. Καὶ εὑρόντες αὐτὸν
v.59. πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον
αὐτῷ· Ῥαββί, πότε ὧδε γέ-
γονας;
26. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με,
4,48. 2,23. οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ'
ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων
καὶ ἐχορτάσθητε.
27. Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶ-
v.35. σιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ

τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν 4,14.. 32.
εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς Prov.
τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· 9,5.
τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφρά- 10,36
γισεν, ὁ θεός. 5,37. [3,33
28. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·
Τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμε-
θα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ;
29. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστι
τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πι- Ph.1, 6.
στεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν
ἐκεῖνος.
30. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί
οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα 2,18.. Mt.
ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; 16,1.
τί ἐργάζῃ;
31. Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ
μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ,
καθώς ἐστι γεγραμμένον· Ps.78 24.al.
„Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδω- Ex. 16,4.
κεν αὐτοῖς φαγεῖν.“ Neh.9,15.
32. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη- Sap. 16,20
σοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν
ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' Ap.2,
ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν 17.7.
τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
τὸν ἀληθινόν·
33. ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ
ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ v.58.
κόσμῳ.
34. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·
Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν 4,15.
ἄρτον τοῦτον.
35. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς v.51. 63.

4,14. 7,37. ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με
Jes. οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πι-
55,1. στεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ
πώποτε.
v.26; 5,36 36. Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν, ὅτι
ss. καὶ ἑωράκατέ με καὶ οὐ πι-
στεύετε.
v.44.. 17,2 37. Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πα-
ss. τήρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει· καὶ τὸν
ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ
ἐκβάλω ἔξω,
38. ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ
5,30. 4,34. θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ
θέλημα τοῦ πέμψαντός με.
39. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλη-
* μα τοῦ πέμψαντός με πα-
10,28 17,12 τρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι,
μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ
5,29. ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχά-
τῃ ἡμέρᾳ.
40. Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ θέ-
* λημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα
8,16. 36. πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ
πιστεύων εἰς αὐτόν, ἔχῃ ζωὴν
αἰώνιον· καὶ ἀναστήσω αὐ-
τὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
41. Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν·
Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·
Mt. 13,55 42. καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός
p. ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ,
οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα
7,27. καὶ τὴν μητέρα; πῶς οὖν
Ebr. 7,3. λέγει οὗτος· Ὅτι ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ καταβέβηκα;
43. Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς

καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ γογ-
γύζετε μετ᾽ ἀλλήλων.
44. Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν v.65..
πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ 37.39 8,43.
πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν· 12,32 Jer.
καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν 31,8.
τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 1Cor.2,14.
45. Ἔστι γεγραμμένον ἐν Jes. 54,13
τοῖς προφήταις· „Καὶ ἔσον- [Jer.
ται πάντες διδακτοὶ θεοῦ.“ 31,33 ss.
Πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ Joel 3,1ss.
πατρὸς καὶ μαθών, ἔρχεται 1Th.
πρός με. 4,9.
46. Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις 1,18. 3,13.
ἑώρακεν· εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ 1Jo. 4,12.
τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακε τὸν 3Jo.
πατέρα. 11.Sir.43,35.
47. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, R.11, 34.
ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν * v.40..
αἰώνιον.
48. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς v.35..
ζωῆς.
49. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφα- v.31..
γον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ Num. 11,7s.
καὶ ἀπέθανον· 1Cor.10,5.
50. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων,
ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ v.33.
μὴ ἀποθάνῃ.
51. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν
ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· 3,13.
ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ
ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶ-
να. Καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ
δώσω, ἡ σάρξ μου ἐστὶν ἣν * 12,24
ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κό- Col. 1,22.
σμου ζωῆς. Ebr.10,5.10.
52. Ἐμάχοντο οὖν πρὸς
ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέ-
γοντες· Πῶς δύναται οὗτος
ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φα-
γεῖν;
53. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
v.40. 56s. ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα
Gal. τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ
3,27. ?Mt. πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ
26,26 pp. ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.
54. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρ-
κα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐγὼ
ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ.
55. Ἡ γὰρ σάρξ μου ἀλη-
* θῶς ἐστὶ βρῶσις, καὶ τὸ αἷ-
μά μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις.
56. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρ-
15,4. κα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα,
1Jo. 3,24. ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ.
4,13. 57. Καθὼς ἀπέστειλέ με
5,26. ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ
τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων
με, κἀκεῖνος ζήσεται δι᾽ ἐμέ.
v.38. 49. 58. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ
καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες
* ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθα-
νον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν
ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
59. Ταῦτα εἶπεν ἐν συνα-
γωγῇ διδάσκων ἐν Καπερ-
ναούμ.
60. Πολλοὶ οὖν ἀκούσαν-
τες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
εἶπον· Σκληρός ἐστιν οὗτος

ὁ λόγος, τίς δύναται αὐτοῦ
ἀκούειν;
61. Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν 2,25.
ἑαυτῷ, ὅτι γογγύζουσι περὶ
τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο ὑμᾶς
σκανδαλίζει;
62. Ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν 3,13.
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀνα- Mc. 16,19
βαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρό- cet. Eph.
τερον; 4,8-10.
63. Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ 2Cor.
ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφε- 3,6.
λεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ
ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν, πνεῦμά *
ἐστι καὶ ζωή ἐστιν.
64. Ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τι-
νὲς οἳ οὐ πιστεύουσιν. Ἤ-
δει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, 2,24s.
τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύον-
τες καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώ- v.70.
σων αὐτόν. 13,11.26.
65. Καὶ ἔλεγε· Διὰ τοῦτο
εἴρηκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύ- v.44.. Mt.
ναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν 20,23
μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ 13,11 al.
πατρός μου.
66. Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπ-
ῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ'
αὐτοῦ περιεπάτουν.
67. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς
δώδεκα· Μὴ καὶ ὑμεῖς θέ-
λετε ὑπάγειν;
68. Ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Mt. 16,16
Πέτρος· Κύριε, πρὸς τί- pp.
να ἀπελευσόμεθα; ῥήματα v.63.
ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· Act.5,20.

69. καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκα-
11,27 μεν καὶ ἐγνώκαμεν, ὅτι σὺ εἶ
* ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
L.6, 70. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰη-
13.p. σοῦς· Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς
v.64.. δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ
13,2.. ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν.
Mt. 16,23 71. Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν
* Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗ-
Jos. 15,25 τος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν πα-
ραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν
δώδεκα.

CAP. VII.

Fratres increduli; profectio ad festum tabernaculorum. Legatio non humana. Varia judicia. Synedrii apparitores et Nicodemus.

Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς
6,1. μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ·
οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰου-
δαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζή-
5,18. τουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι
ἀποκτεῖναι.
2. Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν
Lev. 23,34 Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία.
3. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν
2,12.. οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετά-
βηθι ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε
εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ
μαθηταί σου θεωρήσωσι τὰ
ἔργα σου ἃ ποιεῖς.
4. Οὐδεὶς γάρ ἐν κρυπτῷ
τι ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν
11,54 παῤῥησίᾳ εἶναι. Εἰ ταῦτα
ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν
τῷ κόσμῳ.
6,64. 5. Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐ-
[Ps. 69,9. τοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν.

6. Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω v.4.8. 18,20
πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέ-
τερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος.

7. Οὐ δύναται ὁ κόσμος μι-
σεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι 15,18 s.
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ,
ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά
ἐστιν.

8. Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν
ἑορτήν· ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω *
εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ
καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλή- v.6..
ρωται.

9. Ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς,
ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

10. Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς
ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν, οὐ φα-
νερῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ.

11. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζή- v.1.
τουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ
ἔλεγον· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος;

12. Καὶ γογγυσμὸς πολὺς v.40 ss.
περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις. 9,16.
Οἱ μὲν ἔλεγον· Ὅτι ἀγαθός 10,19
ἐστιν· ἄλλοι ἔλεγον· Οὔ,
ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. Mt. 27,63

13. Οὐδεὶς μέντοι παῤῥη-
σίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ, διὰ
τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. 9,22..

14. Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς με-
σούσης, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς
τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκε.

15. Καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰου-
δαῖοι, λέγοντες· Πῶς οὗτος
γράμματα οἶδε, μὴ μεμα- Mt. 13,54
θηκώς; [Act.4,13.

16. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ
14,24 διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ
τοῦ πέμψαντός με·

8,31s. 42.47 17. ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα
5,44.. αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ
τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ
θεοῦ ἐστίν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυ-
τοῦ λαλῶ.

18. Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν
5,41 ss. τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ·
ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ
πέμψαντος αὐτόν, οὗτος
[5,31 ἀληθής ἐστι καὶ ἀδικία ἐν
αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

Ex. 24,3s. 19. Οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν
ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς
ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον·
τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;

20. Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ
8,48. 10,20 εἶπε· Δαιμόνιον ἔχεις· τίς
σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;

21. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Ἓν ἔργον
5,8s. ἐποίησα, καὶ πάντες θαυ-
μάζετε

Lev. 12,3. * 22. διὰ τοῦτο. Μωϋσῆς δέ-
δωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν
(οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως
Gen. 17,10 ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων),
καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε
ἄνθρωπον.

23. Εἰ περιτομὴν λαμβά-
νει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ,
ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωϋ-
σέως· ἐμοὶ χολᾶτε, ὅτι ὅλον
ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν
σαββάτῳ;

24. Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, Dt. 1,17.
ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν
κρίνατε.
25. Ἔλεγον οὖν τινὲς ἐκ τῶν
Ἱεροσολυμιτῶν· Οὐχ οὗτός
ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖ- 5,18.
ναι;
26. καὶ ἴδε, παῤῥησίᾳ λα-
λεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι·
μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ
ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
Χριστός;
27. ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν
πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς 6,42.
ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώ- Ebr.
σκει πόθεν ἐστίν. 7,3.
28. Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ
διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέ-
γων· Κἀμὲ οἴδατε καὶ οἴδατε 8,14.
πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ
οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν
ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν 17,3; 8,42.
ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.
29. Ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι 8,55. 6,46.
παρ' αὐτοῦ εἰμί, κἀκεῖνός με
ἀπέστειλεν.
30. Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν
πιάσαι· καὶ οὐδεὶς ἐπέβα- v.32.
λεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι 8,20. L.
οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 22,53
31. Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου
ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ 8,30.
ἔλεγον· Ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν *
ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα 3,2.
τούτων ποιήσει ὧν οὗτος
ἐποίησεν;
32. Ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι
τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ
αὐτοῦ ταῦτα· καὶ ἀπέστει-
λαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ
ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, ἵνα
πιάσωσιν αὐτόν.
33. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς·
16,16 Ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ'
ὑμῶν εἰμί, καὶ ὑπάγω πρὸς
τὸν πέμψαντά με.
13,33 8,21. 34. Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ
12,26 εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ,
14,3. ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.
35. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι
[8,22 πρὸς ἑαυτούς· Ποῦ οὗτος
μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς
οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ
Jac. 1,1. εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλ-
1Pt. λήνων μέλλει πορεύεσθαι,
1,1. καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας;
36. Τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος
ὃν εἶπε· Ζητήσετέ με καὶ
οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ
ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλ-
θεῖν;
Lev. 23,36 37. Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ
τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστή-
κει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε, λέ-
4,7ss. γων· Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω
πρός με καὶ πινέτω.
38. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ,
Jes. 58,11 καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, πο-
Zach. ταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ
14,8. ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος.
39. Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ
Jes. 44,3. πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμ-
Joel 3,1. βάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς
Act. αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν πνεῦ-
19,2. μα ἅγιον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐ-
* 17,1. δέπω ἐδοξάσθη.

40. Ἐκ τοῦ ὄχλου οὖν ἀκού- *
σαντες τῶν λόγων τούτων
ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀλη-
θῶς ὁ προφήτης. 1,21..
41. Ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός
ἐστιν ὁ Χριστός. Ἄλλοι δὲ
ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γα- [1,47
λιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται;
42. οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν,
ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυῒδ Mt. 22,42
καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, pp.
ὅπου ἦν Δαυῒδ, ὁ Χριστὸς L. 2,4.
ἔρχεται; Mich. 5,1. Jer. 23,5.
43. Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ 10,19
ἐγένετο δι' αὐτόν.
44. Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐ- v. 30.
τῶν πιάσαι αὐτόν· ἀλλ' οὐ-
δεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς
χεῖρας.
45. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέ-
ται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐ-
τοῖς ἐκεῖνοι· Διατί οὐκ ἠγά-
γετε αὐτόν;
46. Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπη-
ρέται· Οὐδέποτε οὕτως ἐλά- Mt. 7, 28s..
λησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος *
ὁ ἄνθρωπος.
47. Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐ-
τοῖς οἱ Φαρισαῖοι· Μὴ καὶ
ὑμεῖς πεπλάνησθε;
48. μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων
ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ
τῶν Φαρισαίων;
49. ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ
μὴ γινώσκων τὸν νόμον·
ἐπικατάρατοί εἰσι. 9,22!
50. Λέγει Νικόδημος πρὸς
3,1.. αὐτούς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς
αὐτόν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν·
51. Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρί-
Dt. 19, 15ss. νει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ
* ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότε-
ρον καὶ γνῷ τί ποιεῖ;
52. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γα-
[1Rg. 17,1. λιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ
2Rg. 14,25 ἴδε, ὅτι προφήτης ἐκ τῆς
* Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται.
** [53. Καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

CAP. VIII.

Adultera. Christus de se testis. Frustra quaeretur. Vera libertas Deique et diaboli progenies; Christus Abrahamo prior.

[Mt. 21,17 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς
τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
[L. 21,38 2. Ὄρθρου δὲ πάλιν παρ-
24,1. εγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς
11,50 ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν·
καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐ-
τούς.
3. Ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς
* καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα ἐν
μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ
στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ
4. λέγουσιν αὐτῷ· Διδά-
σκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατειλή-
φθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευο-
μένη.
Lev. 20,10 5. Ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωϋσῆς
?Dt. 22,24 ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύ-
Ez. 16, 38.40 τας λιθοβολεῖσθαι· σὺ οὖν
τί λέγεις;

6. *Τοῦτο δὲ ἔλεγον πειρά-*
ζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσι κατ-
ηγορεῖν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύ-
λῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.
7. *Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶν-*
τες αὐτόν, ἀνακύψας εἶπε
πρὸς αὐτούς· Ὁ ἀναμάρ- R.2, 1.22.
τητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λί-
θον ἐπ᾽ αὐτῇ βαλέτω. Dt.17,7.
8. *Καὶ πάλιν κάτω κύψας*
ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.
9. *Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐξήρ-* *
χοντο εἷς καθ᾽ εἷς, ἀρξάμενοι
ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ *
κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς,
καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα.
10. *Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς*
εἶπεν αὐτῇ· Ἡ γυνή, ποῦ *
εἰσὶν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί
σου; οὐδείς σε κατέκρινεν;
11. *Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐδείς, κύ-*
ριε. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· L.9, 56..
Οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω. Πο- 12,14
ρεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε.] 5,14.
12. *Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς*
αὐτοῖς ἐλάλησε, λέγων· Ἐγώ v.2?
εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ 7,37? 12,35
ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περι- Zach.
πατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ᾽ 14,7. 16.
ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. 1,4s.9,5.
13. *Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φα-* 12,46 Jes.
ρισαῖοι· Σὺ περὶ σεαυτοῦ 9,1.
μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου
οὐκ ἔστιν ἀληθής. 5,31ss.
14. *Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ*
εἶπεν αὐτοῖς· Κἂν ἐγὼ μαρ-
τυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής
ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι
οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ
7,28. *ὑπάγω, ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδα-*
* *τε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ*
ὑπάγω.
7,24. 41. 15. *Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα*
3,17. *κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα.*
16. *Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ,*
* *ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν·*
v.29. 16,32 *ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ᾽ ἐγὼ*
καὶ ὁ πέμψας με πατήρ.
Dt. 19,15 17. *Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ*
Mt. 18,16 *ὑμετέρῳ γέγραπται· „Ὅτι*
coll. *δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία*
Ebr. 10,28 *ἀληθής ἐστιν.“*
18. *Ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν*
περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ
περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πα-
τήρ.
19. *Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Ποῦ*
ἐστὶν ὁ πατήρ σου; Ἀπε-
16,3. 14,9. *κρίθη Ἰησοῦς· Οὔτε ἐμὲ οἴ-*
δατε οὔτε τὸν πατέρα μου·
εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέ-
ρα μου ᾔδειτε ἄν.
20. *Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλά-*
L.21, 1.p. *λησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ,*
διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ
7,30. *οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι*
12,23 13,1. *οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.*
v.14. **21.** *Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς*
ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ
v.24. 16,8s. *ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρ-*
τίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε·
ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ
δύνασθε ἐλθεῖν.
[7,35 22. *Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι·*
Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι

λέγει· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω,
ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;
23. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑ-
μεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ 3,13. 31.
τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ 1Jo.
κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ 4,5s.
εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.
24. Εἶπον οὖν ὑμῖν, ὅτι
ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρ-
τίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πι- Mc. 16,16
στεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀπο-
θανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
ὑμῶν.
25. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Σὺ
τίς εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Τὴν ἀρχὴν ὅ τι
καὶ λαλῶ ὑμῖν.
26. Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν
λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ
πέμψας με ἀληθής ἐστι, κἀ-
γὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ,
ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον. v.21. *
27. Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν
πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν.
28. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὅταν ὑψώσητε τὸν 3,14. 12,32
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε
γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι· καὶ
ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν,
ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ
πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ.
29. Καὶ ὁ πέμψας με μετ'
ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἀφῆκέ με
μόνον, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ v.16.. *
αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.
30. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦν-
τος, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς 7,31.
αὐτόν. 6,60.66.

31. Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς τοὺς πεπιστευκότας
αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς
15,4. 10,14 μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ,
ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ·
32. καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλή-
v.36. θειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευ-
θερώσει ὑμᾶς.
33. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ·
Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ
οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώ-
ποτε· πῶς σὺ λέγεις· Ὅτι
ἐλεύθεροι γενήσεσθε;
34. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
R.6, 16ss. Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
2Pt. ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν
2,19. ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς
ἁμαρτίας.
Gen. 21,10 35. Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν
Gal. τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ
4,30. υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα·
1Cor. 7,22. 36. ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς
Gal. ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθε-
5,1. ροι ἔσεσθε.
37. Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀ-
βραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ
με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ
ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.
* 8,32.. 38. Ἐγὼ ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ
πατρί μου, λαλῶ· καὶ ὑμεῖς
* οὖν ὃ ἑωράκατε παρὰ τῷ
v.44. πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε.
39. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
Mt. 3,9. αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀ-
p. βραάμ ἐστι. Λέγει αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα τοῦ Ἀ-
* R.9, βραὰμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ
7s. Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε ἄν.

40. *Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀπο-
κτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν
ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα,
ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ·
τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποί-
ησεν.
41. Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα v.44.
τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον
οὖν αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ πορ-
νείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα *
πατέρα ἔχομεν, τὸν θεόν. Jes. 63,16
42. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη- Eph. 4,6.
σοῦς· Εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν
ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ
γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ
ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ
ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με
ἀπέστειλε.
43. Διατί τὴν λαλιὰν τὴν
ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ
δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον v.47.
τὸν ἐμόν.
44. Ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς 1Jo. 3,7ss.
τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς
ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν v.40.
θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖνος ἀν- 1Jo. 3,12?
θρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, 15?R.
καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστη- 5,12.
κεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια 1Jo. 3,8?
ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦ- Jud.6 2Pt.
δος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι 2,4.
ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ Gen. 3,4.
αὐτοῦ. 1Rg.22,22.
45. Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλή-
θειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι.
46. Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με 1Jo. 3,5..
περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀλή-
θειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ
πιστεύετέ μοι;
47. Ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ
18,37 ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει·
v.23. 5,37. διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε,
1Jo. 4,6. ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ.
48. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ·
Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι
[4,9; 7,20.. Σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαι-
Mt. 10,25 μόνιον ἔχεις;
coll. 49. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·
Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλ-
5,30. 41. λὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου,
καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με.
50. Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν
δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν
καὶ κρίνων.
51. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν
5,24. 11,25 τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ
θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
52. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰου-
δαῖοι· Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι
δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ
Zach. 1,5. ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται,
καὶ σὺ λέγεις· Ἐάν τις τὸν
λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ
[Mt. 16,28 γεύσηται θανάτου εἰς τὸν
αἰῶνα;
53. Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ
[4,12 πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅσ-
τις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆ-
ται ἀπέθανον· τίνα σεαυ-
τὸν ποιεῖς;
54. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·
Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτόν,
ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν·

ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων
με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς
ὑμῶν ἐστί, *
55. καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· 7,28.
ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, καὶ ἐὰν
εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν,
ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν ψεύ-
στης· ἀλλ' οἶδα αὐτὸν καὶ
τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ.
56. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν
ἠγαλλιάσατο, ἵνα ἴδῃ τὴν
ἡμέραν τὴν ἐμήν· καὶ εἶδε Gen. 18,17
καὶ ἐχάρη. Ebr. 11,13.
57. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι
πρὸς αὐτόν· Πεντήκοντα
ἔτη οὔπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ
ἑώρακας;
58. Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν 1,1.. 17,5.
Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμί. v. 24 s.
59. Ἦραν οὖν λίθους, ἵνα 10,31
βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς
δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ 12,36
τοῦ ἱεροῦ διελθὼν διὰ μέσου *
αὐτῶν, καὶ παρῆγεν οὕτως. L. 4,30.

Cap. IX.

Sanatio caecigeni in suspicionem vocata; sanati professio et fides; Pharisaeorum caecitas.

Καὶ παράγων εἶδεν ἄν-
θρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.
2. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· 5,14.
Ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος Mt. 9,2..
ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυ- L. 13, 2 ss.
φλὸς γεννηθῇ; 1 Cor. 11,30.
3. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὔ-
[Ex. 20,5. τε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ
γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα φα-
11,4 s. 5,36. νερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ
ἐν αὐτῷ.
4. Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ
* ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἕως
ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νύξ,
ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργά-
ζεσθαι.
1,9. 8,12. 5. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ,
12,35 φῶς εἰμὶ τοῦ κόσμου.
[Mc. 6. Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χα-
7,33. 8,23. μαί, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ
τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε
τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς τοῦ τυφλοῦ,
7. καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε,
νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν
Neh. τοῦ Σιλωάμ (ὃ ἑρμηνεύεται
3,15. ἀπεσταλμένος). Ἀπῆλθεν
Jes. 8,6. οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε
L. 13,4. βλέπων.
8. Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ
θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρό-
τερον, ὅτι προσαίτης ἦν,
[Act. ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
3,10. καθήμενος καὶ προσαιτῶν;
9. Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι οὗ-
* τός ἐστιν. Ἄλλοι δέ· Ὅτι
ὅμοιος αὐτῷ ἐστίν. Ἐκεῖνος
ἔλεγεν· Ὅτι ἐγώ εἰμι.
10. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς
ἀνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλ-
μοί;
11. Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ
εἶπεν· Ἄνθρωπος λεγόμενος
Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ
ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλ-

μούς, καὶ εἶπέ μοι· Ὕπαγε
εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ *
Σιλωάμ καὶ νίψαι. Ἀπελ-
θὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέ-
βλεψα.
12. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ποῦ
ἐστὶν ἐκεῖνος; Λέγει· Οὐκ
οἶδα.
13. Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς
τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε
τυφλόν.
14. Ἦν δὲ σάββατον, ὅτε
τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰη-
σοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς
ὀφθαλμούς.
15. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐ-
τὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς
ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκέ μου
ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ
ἐνιψάμην, καὶ βλέπω.
16. Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φα-
ρισαίων τινές· Οὗτος ὁ ἄν- v.14.
θρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ 5,8ss. 7,23.
θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τη- L. 13,14
ρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύ- 14,4.
ναται ἄνθρωπος ἁμαρτω- 6,7..
λὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; v.31.
Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.
17. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πά-
λιν· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐ-
τοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς
ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν·
Ὅτι προφήτης ἐστίν. L.7,16.
18. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι
τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν,
ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γο-
νεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαν-
τος.
19. Καὶ ἠρώτησαν αὐτούς,
λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς
ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι
τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν
ἄρτι βλέπει;
20. Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς
οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον·
Οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς
ἐγεννήθη·
21. πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ
οἴδαμεν· ἢ τίς ἤνοιξεν αὐ-
τοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς
* οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν
ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐ-
τὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει.
22. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς
7,13. 19,38. αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς
Ἰουδαίους. Ἤδη γὰρ συν-
ετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα
ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ
12,42 16,2. Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γέ-
L. 6,22. νηται.
23. Διὰ ταῦτα οἱ γονεῖς
αὐτοῦ εἶπον· Ὅτι ἡλικίαν
ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε.
24. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευ-
τέρου τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἦν
τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ·
[Jos. 7,19. Δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς
οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος
οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν.
25. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος
καὶ εἶπεν· Εἰ ἁμαρτωλός
ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι
τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω.

26. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν·
Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ
σου τοὺς ὀφθαλμούς;
27. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Εἶ-
πον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκού-
σατε· τί πάλιν θέλετε ἀ-
κούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε
αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι;
28. Ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ
εἶπον· Σὺ εἶ μαθητὴς ἐκεί-
νου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως
ἐσμὲν μαθηταί.
29. Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι
Μωϋσῇ λελάληκεν ὁ Θεός· Ex. 3,4ss.
τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πό- 20,1
θεν ἐστίν. ss.al.
30. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν γὰρ
τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι
ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστί,
καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς ὀφθαλ- *
μούς.
31. Οἴδαμεν δέ, ὅτι ἁμαρ- Job.
τωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· 27,9. 35,12
ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ Prov. 15,29
τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τού- 29,9.
του ἀκούει. Ps.66,18.
32. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠ- Jes. 1,15.
κούσθη, ὅτι ἤνοιξέ τις ὀ-
φθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννη-
μένου.
33. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ v.16.
Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν
οὐδέν.
34. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεν- v.2.
νήθης ὅλος, καὶ σὺ διδά-
σκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον
v.22! αὐτὸν ἔξω.
35. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι
ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὑ-
ρὼν αὐτόν, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ
πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
* Θεοῦ;
36. Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ
* εἶπε· Καὶ τίς ἐστι, κύριε,
ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;
37. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ
4,26. λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός
ἐστιν.
38. Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω, κύ-
ριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.
39. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
3,19. Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον
12,40 τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέ-
Mt. 13,13 ποντες βλέπωσι καὶ οἱ βλέ-
pp. ποντες τυφλοὶ γένωνται.
40. Καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν
Φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες
μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ·
Mt. 23,16 Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν;
41. Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε
ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε·
Ὅτι βλέπομεν· ἡ οὖν ἁμαρ-
8,21. 15,24 τία ὑμῶν μένει.

CAP. X.

Pastor et janua ovium; fures et latrones; grex unus. Dissidium. Vindiciae appellationis filii Dei. Fides ex recordatione Baptistae.

[Jer. 23,2s. Ez.34 Ps.23 80,2. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ
μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύ-

ρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προ- Mich. 2,13.
βάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλ- al.
λαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης
ἐστὶ καὶ λῃστής·
2. ὁ δὲ εἰςερχόμενος διὰ
τῆς θύρας, ποιμήν ἐστι τῶν
προβάτων.
3. Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοί-
γει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς
φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει· καὶ τὰ
ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' *
ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά. Jes. 43,1.
4. Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρό- *
βατα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν [Mi. 5,3.
αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ
πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ,
ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ.
5. Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκο-
λουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξον-
ται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἴ-
δασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν
φωνήν.
6. Ταύτην τὴν παροιμίαν [16,
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖ- 25.29
νοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν
ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.
7. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα
τῶν προβάτων.
8. Πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ *
ἐμοῦ, κλέπται εἰσὶ καὶ λῃ- Mt. 7,15.
σταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐ- 9,36.
τῶν τὰ πρόβατα. 23,13ss.
9. Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι'
ἐμοῦ ἐάν τις εἰςέλθῃ, σωθή- 14,6†
σεται, καὶ εἰςελεύσεται καὶ Num. 27,17
ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑ-
ρήσει.
10. Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται,
εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ
Ez. 37,24 καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον,
Jes. ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν
40,11 1Pt. ἔχωσιν.
2,25. 11. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ
καλός. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς
15,13 τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν
ὑπὲρ τῶν προβάτων·
12. ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ
ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ
πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν
λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησι
τὰ πρόβατα καὶ φεύγει· καὶ
ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτά, καὶ
σκορπίζει τὰ πρόβατα.
* 13. Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει,
ὅτι μισθωτός ἐστι καὶ οὐ μέ-
λει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων.
14. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ
v.3ss. καλός· καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ
* καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν
ἐμῶν,
Mt. 11,27 15. καθὼς γινώσκει με ὁ
πατὴρ κἀγὼ γινώσκω τὸν
πατέρα· καὶ τὴν ψυχήν μου
τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων.
11,52 Mt. 16. Καὶ ἄλλα πρόβατα
8,11. ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐ-
Eph. 2,14 λῆς ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ
ss. ἀγαγεῖν· καὶ τῆς φωνῆς μου
Jes. 49,6. ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται
μία ποίμνη, εἷς ποιμήν.
17. Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με
12,24 ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν

ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω
αὐτήν.
18. Οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ'
ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν
ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω
θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν
ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· 2,19. Mt.
ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον 16,21
παρὰ τοῦ πατρός μου. oct.
19. Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγέ- 7,43. 9,16.
νετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ
τοὺς λόγους τούτους.
20. Ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ
αὐτῶν· Δαιμόνιον ἔχει καὶ 7,20.. Mc.3,
μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; 30.21
21. Ἄλλοι ἔλεγον· Ταῦτα
τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμο-
νιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύ-
ναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς 9,32.
ἀνοίγειν;
22. Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια 1Mc. 4,52
ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, καὶ ss.
χειμὼν ἦν, 2Mc.10,6 ss.
23. καὶ περιεπάτει ὁ Ἰη- Act.
σοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ 3,11. 5,12.
Σολομῶνος. 1Rg.6,3.
24. Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν
οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐ-
τῷ· Ἕως πότε τὴν ψυχὴν
ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χρι-
στός, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ. 16,29
25. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πι-
στεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ 5,36..
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός
μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ
ἐμοῦ.
26. Ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύ- 8,45.
ετε· οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προ-
v.34. 8,47. βάτων τῶν ἐμῶν. Καθὼς
* εἶπον ὑμῖν,
27. τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς
φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γι-
νώσκω αὐτά· καὶ ἀκολου-
θοῦσί μοι,
8,51. 28. κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δί-
5,24.. δωμι αὐτοῖς· καὶ οὐ μὴ ἀπό-
λωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς
χειρός μου.
* 29. Ὁ πατήρ μου, ὃς δέδω-
14,28 1Cor. κέ μοι, μείζων πάντων ἐστί,
15,24 καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν
ss. ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός
μου.
17,10 11.21 30. Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν
ἐσμεν.
8,59. 31. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν
λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λι-
θάσωσιν αὐτόν.
32. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδει-
v.25. ξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου·
διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λι-
θάζετέ με;
33. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ
Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Περὶ
καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν
σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας
καὶ ὅτι σύ, ἄνθρωπος ὤν,
5,18. ποιεῖς σεαυτὸν θεόν.
Lev. 24,14 34. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Οὐκ ἔστι γεγραμμέ-
Ps. 82,6. νον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν· „Ἐγὼ
εἶπα, θεοί ἐστε“;
35. Εἰ ἐκείνους εἶπε θεούς,

πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ
ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυ-
θῆναι ἡ γραφή·
36. ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε καὶ 6,27.. 5,36.
ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον,
ὑμεῖς λέγετε· Ὅτι βλασφη-
μεῖς, ὅτι εἶπον· Υἱὸς τοῦ
θεοῦ εἰμί;
37. Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ
πατρός μου, μὴ πιστεύετέ
μοι·
38. εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ
πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πι- 14,11 10.
στεύσατε, ἵνα γνῶτε καὶ πι- 17,21
στεύσητε, ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πα- *
τὴρ κἀγὼ ἐν αὐτῷ.
39. Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐ- 7,30.
τὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ 8,59..
τῆς χειρὸς αὐτῶν.
40. Καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέ-
ραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν
τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ
πρῶτον βαπτίζων· καὶ ἔμει- 1,28.
νεν ἐκεῖ.
41. Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς
αὐτὸν καὶ ἔλεγον· Ὅτι Ἰω-
άννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν
οὐδέν· πάντα δὲ ὅσα εἶπεν 1,26 ss.
Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀλη- 3,27 ss.
θῆ ἦν.
42. Καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ
ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

CAP. XI.

Lazarus. Cajaphae de uno pro multis occidendo sententia prophetica. Christi secessio.

Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λά-
ζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς
L.10, 38ss. κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας
τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.
12,3. 2. Ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψα-
Mt. 26,7. σα τὸν κύριον μύρῳ καὶ ἐκ-
P. μάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ
ταῖς θριξὶν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελ-
φὸς Λάζαρος ἠσθένει.
3. Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελ-
φαὶ πρὸς αὐτόν, λέγουσαι·
Κύριε, ἴδε, ὃν φιλεῖς ἀσθε-
νεῖ.
4. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς
v.14. εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀσθένεια
[2Rg. 20,1. οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ'
1Jo. 5,16. ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ,
v.15. ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ
42. 9,3. δι' αὐτῆς.
5. Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν
Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν
αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον.
6. Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀ-
σθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν
v.17. 10,42 ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας·
7. ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει
τοῖς μαθηταῖς· Ἄγωμεν εἰς
τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.
8. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
10,31 8,59. θηταί· Ῥαββί, νῦν ἐζήτουν
σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ
πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;
9. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὐ-
9,4? χὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι τῆς
ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ
12,35 ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει,
ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τού-
του βλέπει·
10. ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν

τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ
φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.
11. Ταῦτα εἶπε· καὶ μετὰ
τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζα-
ρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμη- v.14. Mt.
ται· ἀλλὰ πορεύομαι, ἵνα 9,24.
ἐξυπνίσω αὐτόν. pp. 1Cor.15,20.
12. Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ 1Th.
αὐτοῦ· Κύριε, εἰ κεκοίμη- 4,13.
ται, σωθήσεται.
13. Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς
περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ·
ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν, ὅτι περὶ
τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου
λέγει.
14. Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς παῤῥησίᾳ· Λάζα-
ρος ἀπέθανε·
15. καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα
πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην v.42.
ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐ-
τόν.
16. Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λε- 20,24
γόμενος Δίδυμος, τοῖς συμ- 21,2.
μαθηταῖς· Ἄγωμεν καὶ ἡ-
μεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ'
αὐτοῦ.
17. Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς
εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέ- v.6.
ρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνη- [5,5.
μείῳ.
18. Ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγ-
γὺς τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς
ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε· [12,1
19. καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰου-
δαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς *
περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν,
ἵνα παραμυθήσωνται αὐ-
τὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν.
20. Ἡ οὖν Μάρθα, ὡς
ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς ἔρχεται,
ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ
ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο.
21. Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα
πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ
ἦς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ
* ἂν ἐτεθνήκει.
22. Ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα, ὅτι
v.42. ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεόν,
9,31. δώσει σοι ὁ θεός.
33. 23. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου.
24. Λέγει αὐτῷ Μάρθα·
5,29. Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν
6,40. τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ
L. 14,14 ἡμέρᾳ.
25. Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
5,21 Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ
ss. ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν
8,51. ἀποθάνῃ, ζήσεται·
6,50. 3,36. 26. καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πι-
12,25 στεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ ἀπο-
θάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πι-
στεύεις τοῦτο;
27. Λέγει αὐτῷ· Ναί, κύ-
6,69. ριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ
εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ,
ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.
28. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα
ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε Μα-
ρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λά-
θρα, εἰποῦσα· Ὁ διδάσκα-
λος πάρεστι καὶ φωνεῖ σε.
29. Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγεί-
ρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς
αὐτόν.

30. Οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ'
ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήν- v.20.
τησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.
31. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄν-
τες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ
καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν,
ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι τα-
χέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν,
ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγον- *
τες· Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνη-
μεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ.
32. Ἡ οὖν Μαρία, ὡς ἦλ-
θεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦ-
σα αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ εἰς
τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῷ·
Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν
ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός.
33. Ἰησοῦς οὖν, ὡς εἶδεν
αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς
συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαί-
ους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο v.38. 13,21
τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν Mc.
ἑαυτόν, 8,12.
34. καὶ εἶπε· Ποῦ τεθείκα-
τε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ·
Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε.
35. Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. L. 19,41
36. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι·
Ἴδε, πῶς ἐφίλει αὐτόν.
37. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶ-
πον· Οὐκ ἠδύνατο οὗτος ὁ
ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς 9,6sq. 32s.
τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι, ἵνα 10,21
καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;
38. Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμ-
βριμώμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχε-
ται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ

20,1. σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκει-
Mt. 27,60 το ἐπ' αὐτῷ.
pp. 39. Λέγει ὁ Ἰησοῦς· Ἄρατε
τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ
* ἀδελφὴ τοῦ τετελευτηκότος
Μάρθα· Κύριε, ἤδη ὄζει·
v.17. τεταρταῖος γάρ ἐστι.
40. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
v.25s. Οὐκ εἶπόν σοι, ὅτι ἐὰν πι-
cll.4. στεύσῃς, ὄψει τὴν δόξαν
τοῦ θεοῦ;
41. Ἦραν οὖν τὸν λίθον·
* ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἄνω καὶ εἶπε· Πάτερ,
εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς
μου.
42. Ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάν-
12,30 τοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ
τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα
v.4. 15. εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι
σύ με ἀπέστειλας.
43. Καὶ ταῦτα εἰπών, φω-
νῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε· Λά-
ζαρε, δεῦρο ἔξω.
[L. 8, 49. pp. 44. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνη-
7,11. κώς, δεδεμένος τοὺς πόδας
20,5s. καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ
ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ πε-
ριεδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Λύσατε αὐτὸν καὶ
ἄφετε ὑπάγειν.
45. Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰου-
δαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν
Μαρίαν καὶ θεασάμενοι ἃ
ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰς αὐ-
τόν.
46. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπ-
ῆλθον πρὸς τοὺς Φαρι-

σαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ
ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.
47. Συνήγαγον οὖν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
συνέδριον, καὶ ἔλεγον· Τί 12,19
ποιοῦμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄν- Mt. 26,3.
θρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ; pp.
48. Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕ-
τω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς
αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ
Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν
καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος.
49. Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν,
Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐ- [7,50 ss.
δέν,
50. οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι *
συμφέρει ἡμῖν, ἵνα εἷς ἄν- 18,14
θρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ
λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος
ἀπόληται.
51. Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ
οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς Ex. 4,15.
ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, Num.
προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν 27,19 ss.
ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ
τοῦ ἔθνους,
52. καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους
μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα 10,16 coll.
τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα 12,32
συναγάγῃ εἰς ἕν.
53. Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς 12,42
ἡμέρας συνεβουλεύσαντο, ἵ-
να ἀποκτείνωσιν αὐτόν.
54. Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παῤ-
ῥησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς
Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν
ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς
τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λε-
γομένην πόλιν· κἀκεῖ διέ-
τριβε μετὰ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ.
55. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα
τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀνέβη-
σαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα
2Chr. 30,17 ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πά-
Ex. σχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς.
19,10 56. Ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰη-
7,11. σοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλή-
λων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες·
Τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλ-
θῃ εἰς τὴν ἑορτήν;
57. Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
ἐντολήν, ἵνα ἐάν τις γνῷ
ποῦ ἐστι μηνύσῃ, ὅπως πιά-
σωσιν αὐτόν.

CAP. XII.

Unctio. Lazari rumor. Ingressus ovantium comitatu. Graeci visuri, mors instans, vox de coelo, Messias moriturus. Epilogus de contumacia Judaeorum.

[11,18. Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμε-
Mt. 26 6-13. ρῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς
p. Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζα-
* ρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν
11,43 ἐκ νεκρῶν.
2. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖ-
L. 10,40 πνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα
διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαρος εἷς
ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν
αὐτῷ.
3. Ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα
Mc. 14 3. λίτραν μύρου νάρδου πιστι-

κῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς [L.7,37ss.
πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέ-
μαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς
πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐ-
πληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ
μύρου.
4. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σί- *
μωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων 6,64..
αὐτὸν παραδιδόναι·
5. Διατί τοῦτο τὸ μύρον
οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δη- v.7. Mc.
ναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; 14,5.
6. Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι
περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐ-
τῷ, ἀλλ᾽ ὅτι κλέπτης ἦν καὶ
τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ 13,29
βαλλόμενα ἐβάσταζεν. [L.8,3.
7. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Mc. 6,8.
Ἄφες αὐτήν· εἰς τὴν ἡμέραν *
τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετή- 19,40
ρηκεν αὐτό. Mc.14,8.
8. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάν- Dt.
τοτε ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν, ἐμὲ 15,11
δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
9. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς
ἐκ τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐκεῖ
ἐστί· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν
Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ
τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγει- 11,43
ρεν ἐκ νεκρῶν.
10. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ
ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζα- 11,53
ρον ἀποκτείνωσιν·
11. ὅτι πολλοὶ δι᾽ αὐτὸν
ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ
ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.
12. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πο-
λὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν,
ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ
Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,
Mt. 21,8s. 13. ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν
pp. φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς
* ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκρα-
Ps. 118, ζον· Ὡσαννά, εὐλογημένος
25s. ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυ-
Mt. 23,39 ρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.
14. Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνά-
Mt. 21,7. ριον ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτό, κα-
pp. θώς ἐστι γεγραμμένον·
Zach. 9,9. 15. „Μὴ φοβοῦ, θύγατερ
Mt. Σιών· ἰδού, ὁ βασιλεύς σου
21,5. [Jes. ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶ-
62,11 λον ὄνου.“
16. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶ-
7,39. τον, ἀλλ᾽ ὅτε ἐδοξάσθη ὁ
2,22.. Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν
ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ᾽ αὐτῷ γε-
γραμμένα καὶ ταῦτα ἐποί-
ησαν αὐτῷ.
17. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος
ὁ ὢν μετ᾽ αὐτοῦ, ὅτι τὸν
11,43 Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ
μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν
ἐκ νεκρῶν·
18. διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντη-
σεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκου-
σαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέ-
ναι τὸ σημεῖον.
19. Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶ-
11,47 ss. πον πρὸς ἑαυτούς· Θεωρεῖ-
L. τε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν·
19,48 ἴδε, ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ
ἀπῆλθεν.
7,35. 20. Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες

ἐκ τῶν ἀναβαινόντων, ἵνα Act. 17,4.
προςκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. [1Rg. 8,42.
21. Οὗτοι οὖν προςῆλθον
Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ 1,45.
τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων
αὐτόν, λέγοντες· Κύριε, θέ- [L. 19,3.
λομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.
22. Ἔρχεται Φίλιππος καὶ
λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ, καὶ πάλιν 1,45.
Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέ-
γουσι τῷ Ἰησοῦ.
23. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνα-
το αὐτοῖς, λέγων· Ἐλήλυθεν
ἡ ὥρα, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς 7,39. 17,1.
τοῦ ἀνθρώπου. Ph.2,6ss.
24. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου [1Cor 15,36
πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ,
αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ
ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν v.32.
φέρει.
25. Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν 11,25 Mt.
αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ 10,39
ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν 16,25 set.
τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν
αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.
26. Ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις,
ἐμοὶ ἀκολουθείτω· καὶ ὅπου
εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος 14,3. 17,24
ὁ ἐμὸς ἔσται· ἐάν τις ἐμοὶ
διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ 1Sam. 2,30.
πατήρ.
27. Νῦν ἡ ψυχή μου τετά- †Mt. 26,38
ρακται, καὶ τί εἴπω; Πάτερ, ss.pp.
σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύ-
της; Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον
εἰς τὴν ὥραν ταύτην.
28. Πάτερ, δόξασόν σου τὸ Mt. 26,42

[Mt. 3,17. ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ
17,5. τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα
pp. καὶ πάλιν δοξάσω.
29. Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς
καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν
γεγονέναι. Ἄλλοι ἔλεγον·
†L. 22,43 Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν.
30. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν· Οὐ δι' ἐμὲ αὕτη
11,42 ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι'
ὑμᾶς.
16,11 14,30 31. Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ
2Cor. κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων
4,4.. L.10, τοῦ κόσμου τούτου ἐκβλη-
18. θήσεται ἔξω.
8,14.. 14,2s. 32. κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς
γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς
ἐμαυτόν.
33. Τοῦτο δὲ ἔλεγε, σημαί-
νων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν
ἀποθνήσκειν.
34. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ
Ps. 110,4 τοῦ νόμου, ὅτι ὁ Χριστὸς
Dan. μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς
7,14. al. σὺ λέγεις, ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;
τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου;
35. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
* σοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ
φῶς ἐν ὑμῖν ἐστι. Περιπα-
v.46. 8,12.. τεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα
μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ·
11,10 καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ
οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει.
36. Ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πι-
L. 16,8. στεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ

φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλά- Eph. 5,8.
λησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελ-
θὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. 8,59.
37. Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ ση-
μεῖα πεποιηκότος ἔμπρο-
σθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον
εἰς αὐτόν·
38. ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου Jes. 53,1.
τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν R.
εἶπε· „Κύριε, τίς ἐπίστευσε 10,16
τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βρα-
χίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύ-
φθη;“
39. Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναν-
το πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν
Ἡσαΐας· Jes.
40. „Τετύφλωκεν αὐτῶν 6,9s. Mt.
τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πεπώ- 13,14 pp.
ρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, Act.
ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς 28,26
καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ καὶ
ἐπιστραφῶσι, καὶ ἰάσωμαι *
αὐτούς.“
41. Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας
ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ, Jes.
καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. 6,1.
42. Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν
ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευ- 7,13.
σαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ 9,22; 3,2.
τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμο- 19,38
λόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγω-
γοι γένωνται·
43. ἠγάπησαν γὰρ τὴν δό-
ξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον,
ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 5,44.
44. Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ 7,16.
εἶπεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ 5,23. 36ss.
1Pt. 1,21. οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ ἀλλ' εἰς
τὸν πέμψαντά με,
14,9. 8,19. 45. καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεω-
ρεῖ τὸν πέμψαντά με.
v.35. 1,9. 8,12. 46. Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον
ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.
47. Καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ
τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πι-
* στεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν·
3,17. οὐ γὰρ ἦλθον, ἵνα κρίνω τὸν
κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν
κόσμον.
48. Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ
λαμβάνων τὰ ῥήματά μου,
15,22 s. ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ
5,45. λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος
1Th. 4,8. κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ·
8,26. 14,10 49. ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ
ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με
10,18 πατήρ, αὐτός μοι ἐντολὴν
ἔδωκε τί εἴπω καὶ τί λαλήσω.
50. Καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ
6,63. αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν.
Ἃ οὖν λαλῶ ἐγώ, καθὼς εἴ-
ρηκέ μοι ὁ πατήρ, οὕτω λαλῶ.

CAP. XIII.

Coena ultima; lavatio pedum. Notatio proditoris; praeceptum novum; Petrus magistrum negaturus.

Mt. 26,17 pp. Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ
πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι
ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα, ἵνα
μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τού-
του πρὸς τὸν πατέρα, ἀγα-
πήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν

τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπη-
σεν αὐτούς·
2. καὶ δείπνου γενομένου, Mt.26,20.pp.
τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκό- v.27.
τος εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα 6,70.
Σίμωνος Ἰσκαριώτου, ἵνα L.22,3.31..
αὐτὸν παραδῷ,
3. εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάν- 18,4; 3,35..
τα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ 10,18
εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ
θεοῦ ἐξῆλθε καὶ πρὸς τὸν
θεὸν ὑπάγει·
4. ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου
καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λα-
βὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν·
5. εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν
νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν
τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν
καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ
ἦν διεζωσμένος.
6. Ἔρχεται οὖν πρὸς Σί-
μωνα Πέτρον, καὶ λέγει αὐ-
τῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σύ μου
νίπτεις τοὺς πόδας;
7. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Ὃ ἐγὼ ποιῶ,
σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ
μετὰ ταῦτα.
8. Λέγει αὐτῷ Πέτρος·
Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου
εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν μὴ νί-
ψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ᾽
ἐμοῦ.
9. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέ-
τρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας
μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖ-
ρας καὶ τὴν κεφαλήν.

10. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει
* ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι,
ἀλλ᾽ ἔστι καθαρὸς ὅλος· καὶ
15,3. ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ᾽ οὐ-
χὶ πάντες.
6,64. 70. 11. Ἤιδει γὰρ τὸν παρα-
διδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο
εἶπεν· Οὐχὶ πάντες καθα-
ροί ἐστε.
12. Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πό-
δας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν
εἶπεν αὐτοῖς· Γινώσκετε τί
πεποίηκα ὑμῖν;
13. Ὑμεῖς φωνεῖτέ με ὁ δι-
δάσκαλος καὶ ὁ κύριος, καὶ
καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.
Mt. 20,26 14. Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν
ss.. τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ
L.22, 26s. διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφεί-
1Tm. λετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς
5,10. πόδας·
1Pt. 2,21. 15. ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα
1Jo. ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα
2,6. ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.
16. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
15,20 Mt. οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ
10,24 κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστο-
L.22, 24ss. λος μείζων τοῦ πέμψαντος
αὐτόν.
17. Εἰ ταῦτα οἴδατε, μα-
κάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά.
18. Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν
v.11. λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελεξά-
17,12 μην· ἀλλ᾽ ἵνα ἡ γραφὴ πλη-
ρωθῇ· „Ὁ τρώγων μετ᾽ ἐμοῦ

τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ Ps. 41,10
τὴν πτέρναν αὐτοῦ." Act. 1,16.
19. Ἀπάρτι λέγω ὑμῖν πρὸ 16,1..
τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γέ-
νηται, πιστεύσητε ὅτι ἐγώ
εἰμι.
20. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω, Mt. 10,40
ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμ- L.
βάνων λαμβάνει τὸν πέμ- 9,48. 10,16
ψαντά με.
21. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς
ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ
ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν· Ἀμὴν v.11..
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ Mt. 26,21
ὑμῶν παραδώσει με. ss. pp.
22. Ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλή-
λους οἱ μαθηταί, ἀπορού-
μενοι περὶ τίνος λέγει.
23. Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς 21,20
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν
τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν
ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς. 19,26..
24. Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων
Πέτρος, πυθέσθαι τίς ἂν *
εἴη, περὶ οὗ λέγει.
25. Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος
ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ,
λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστιν; v.28.
26. Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· *
Ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας Mt.
τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. Καὶ 26,23 p.
ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν
Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ.
27. Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον,
τότε εἰςῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ v.2.
σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ L. 22,3.
ὁ Ἰησοῦς· Ὃ ποιεῖς, ποίη-
σον τάχιον.
28. Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω
τῶν ἀνακειμένων, πρὸς τί
εἶπεν αὐτῷ.
29. Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ
12,6. τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰού-
δας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀγόρασον ὧν χρείαν
ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ
12,5.. τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ.
30. Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον
ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν
δὲ νύξ. Ὅτε οὖν ἐξῆλθε,
31. λέγει ὁ Ἰησοῦς· Νῦν
12,23 17,1 ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
ss. που, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν
αὐτῷ.
32. Εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν
αὐτῷ, καὶ ὁ θεὸς δοξάσει
αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς
δοξάσει αὐτόν.
33. Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ'
ὑμῶν εἰμί. Ζητήσετέ με, καὶ
7,34. καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις·
8,21. Ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγώ, ὑμεῖς
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν
v.37. λέγω ἄρτι.
15,12 17. 34. Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι
1Jo. ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους,
2,7s. 3,11. καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα
4,20s. καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλή-
Mt. 7,12.. λους.
R. 13, 8ss.. 35. Ἐν τούτῳ γνώσονται
πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταί
ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν
ἀλλήλοις.
36. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέ-

τρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις;
Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασαί
μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστε-
ρον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. 21,18
37. Λέγει αὐτῷ Πέτρος·
Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι
ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυ- Mt.
χήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 26,35 pp.
38. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ
ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέ-
γω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φω- Mt. 26,34
νήσει, ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με pp.
τρίς.

CAP. XIV.

Mansiones apud Patrem, Christus via Patrisque repraesentatio, Paracletus, unio cum fidelibus, pax.

Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ v.27.
καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν
θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε.
2. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός Jes.
μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ 63,15 Ebr.
μή, εἶπον ἂν ὑμῖν· Πορεύο- 13,14 2Cor.
μαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· 5,1.
3. καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ Ebr.
ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν 6,20.
ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι v.18; Ph.
ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν· ἵνα 1,23.
ὅπου εἰμὶ ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ἦτε. 12,26 17,24
4. Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω
οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. * 13,36
5. Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύ-
ριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπά-
γεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν *
ὁδὸν εἰδέναι;

11,25 6,51. 6. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Eph. Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλή-
3,12. Ebr. θεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρ-
10,20 χεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ
2,10. Act. μὴ δι' ἐμοῦ.
3,15. 7. Εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν
8,19 πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν·
* καὶ ἀπάρτι γινώσκετε αὐτόν,
καὶ ἑωράκατε αὐτόν.
8. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος·
Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πα-
τέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.
9. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν
εἰμί, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με,
12,45 1,18. Φίλιππε; Ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ
Col. ἑώρακε τὸν πατέρα· καὶ πῶς
1,15. Ebr. σὺ λέγεις· Δεῖξον ἡμῖν τὸν
1,3. πατέρα;
10. Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ
10,38 ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν
ἐμοί ἐστι; Τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ
12,49 λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ
λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ
10,25 μένων, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα.
* 11. Πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ
ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν
ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα
αὐτὰ πιστεύετέ μοι.
12. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
5,20. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα
ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιή-
4,37; σει, καὶ μείζονα τούτων ποιή-
Mt. 21,21 σει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέ-
sct. 16,7s. ρα μου πορεύομαι·
13. καὶ ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν
16,23 ss. τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιή-

σω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν 15,7.
τῷ υἱῷ. Mt.21,22. 7,7ss.
14. Ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ Mc.
ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. 11,24
15. Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς v.21.. 15,10
ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε· 1Jo.
16. καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν 2,5..
πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλη- v.26. 15,26
τον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ 16,7.
μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα· L.24, 49..
17. τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται
λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ Sap. 1,4s.
οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς 1Cor.
δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' 2,14.
ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται.
18. Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφα-
νούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. v.21.23. Act.
19. Ἔτι μικρόν, καὶ ὁ κό- 10,40
σμος με οὐκέτι θεωρεῖ· ὑμεῖς s.
δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ, 16,16 20.22
καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. 10,28
20. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
γνώσεσθε ὑμεῖς, ὅτι ἐγὼ ἐν v.10..
τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν 17,21 23.
ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν.
21. Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου
καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός v.15.. Sir.
ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ 2,18.
ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται
ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ v.23.
ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ
ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.
22. Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, Jud.1. L.
οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· Κύριε, τί 6,16.
γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις Act. 1,13.
ἐμφανίζειν σεαυτόν, καὶ οὐχὶ
τῷ κόσμῳ; 7,4.

23. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ
v.15.. εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν τις ἀγαπᾷ
13,34 με, τὸν λόγον μου τηρήσει,
17,23 καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει
12,26 Prov. αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευ-
8,17. σόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐ-
Ap. 21,3.. τῷ ποιήσομεν.
Eph. 3,17. 24. Ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς
λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ
λόγος ὃν ἀκούετε, οὐκ ἔστιν
7,16. ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός
με πατρός.
25. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν
παρ' ὑμῖν μένων·
26. ὁ δὲ παράκλητος, τὸ
v.16.. πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει
ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου,
16,12 ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα,
ss. καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα
ἃ εἶπον ὑμῖν.
16,33 27. Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν,
R. 14,17 εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι
Ph. 4,7. ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος
δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν.
Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ
καρδία μηδὲ δειλιάτω.
28. Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶ-
v.3s. πον ὑμῖν· Ὑπάγω καὶ ἔρχο-
μαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἠγαπᾶτέ
με, ἐχάρητε ἂν ὅτι πορεύο-
μαι πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ὁ
10,29 πατήρ μου μείζων μου ἐστί.
29. Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν
16,1.. πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γέ-
νηται, πιστεύσητε.
13,33 16,16 30. Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω
μεθ' ὑμῶν. Ἔρχεται γὰρ ὁ

τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν 12,31 cet.
ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν· L.22,53.
31. ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος,
ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ
καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πα- 10,18
τήρ, οὕτω ποιῶ· Ἐγείρεσθε, Mt. 26,46
ἄγωμεν ἐντεῦθεν. p.

CAP. XV.

Vitis et palmites, amor summus, amici electi, odium et culpa mundi.

Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ
ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου Jes. 5,1ss.
ὁ γεωργός ἐστι. Ps.80,9.al.
2. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ Mt. 21,33
φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό· pp.
καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον,
καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα
καρπὸν φέρῃ.
3. Ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε 13,10
διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα 17,8.
ὑμῖν·
4. μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν
ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ
δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ'
ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ
ἀμπέλῳ· οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς,
ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. [Col. 1,18.
5. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος,
ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων
ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος
φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι
χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε 2Cor. 3,5.
ποιεῖν οὐδέν.
6. Ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοί,
ἐβλήθη ἔξω, ὡς τὸ κλῆμα,
καὶ ἐξηράνθη· καὶ συνάγου-
Mt. 13,40 ss. σιν αὐτὰ καὶ εἰς πῦρ βάλ-
λουσι, καὶ καίεται.
3,10. 7. Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ
τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μεί-
* 14,13 cet. νῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσεσθε,
καὶ γενήσεται ὑμῖν.
8. Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ
πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πο-
13,35 λὺν φέρητε καὶ γενήσεσθε
ἐμοὶ μαθηταί.
9. Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ
πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς·
μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.
10. Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου
14,15 cet. τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγά-
πῃ μου· καθὼς ἐγὼ τὰς ἐν-
τολὰς τοῦ πατρός μου τετή-
ρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ
ἀγάπῃ.
16,33 11. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν,
ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν
17,13 μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πλη-
ρωθῇ.
13,34 cet. 12. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ
ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους
καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς.
3,16. 10,11 13. Μείζονα ταύτης ἀγά-
1Jo. πην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν
3,16. ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν
φίλων αὐτοῦ.
14. Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ,
8,31s. ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλο-
μαι ὑμῖν.
15. Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δού-
R. 8,15. λους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε
τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος·
ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι

πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ 17,8.
πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν.
16. Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξα-
σθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην 6,70. 1Jo.
ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα 4,19.
ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν Mt.
φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν 28,19
μένῃ· ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε 14,13
τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί oct.
μου, δῷ ὑμῖν.
17. Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν,
ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 13,34
18. Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, oct.
γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον 7,7.
ὑμῶν μεμίσηκεν. 17,14 1Jo.4,5.
19. Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ Mt.5, 11s.
κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· 1Pt.
ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ 4,12 ss.
ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην
ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ
τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.
20. Μνημονεύετε τοῦ λόγου
οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἔστι 13,16
δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου oct.
αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ
ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λό-
γον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν
ὑμέτερον τηρήσουσιν.
21. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα
ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνο-
μά μου, ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν 16,3.
πέμψαντά με. 5,37s. 1Cor.
22. Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλά- 2,8.
λησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ
εἴχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ 9,41.
ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρτίας Mt. 11,20
αὐτῶν. ss.p.

23. Ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν
πατέρα μου μισεῖ.
24. Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα
7,31. 9,32. ἐν αὐτοῖς, ἃ οὐδεὶς ἄλλος
10,38 πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ
14,11 εἴχον· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι,
καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ
τὸν πατέρα μου.
25. Ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ
Ps. λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ
69,5. 35,19 νόμῳ αὐτῶν· „Ὅτι ἐμίση-
σάν με δωρεάν.“
26. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παρά-
14,16 oct. κλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν
παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦ-
μα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ
τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται,
16,8. ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ
ἐμοῦ·
Act.1, 8.22. 27. καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε,
5,32. ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστέ.

CAP. XVI.

Periculorum praedictio, Paracleti victoria et institutio, luctus in gaudium cedens, preces Christi nomine ratae.

v.4. 13,19 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν,
14,29 ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.
9,22. 2. Ἀποσυναγώγους ποιή-
Mt. 10,17 σουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται
oct. ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας
Act. 7,58. ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προς-
8,1.3. φέρειν τῷ θεῷ.
al. 3. Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν,
ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα
15,21 οὐδὲ ἐμέ.
4. Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα
v.1. ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα,

μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ
εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν
ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ'
ὑμῶν ἤμην.
5. Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν
πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ 13,36
ὑμῶν ἐρωτᾷ με· Ποῦ ὑπά- 14,5; 28.
γεις;
6. ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα
ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν
ὑμῶν τὴν καρδίαν.
7. Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν
λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν,
ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. Ἐὰν γὰρ
μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος 7,39.. 14,16
οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· cet.
ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐ-
τὸν πρὸς ὑμᾶς.
8. Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγ-
ξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρ-
τίας καὶ περὶ δικαιοσύνης
καὶ περὶ κρίσεως.
9. Περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι 8,24. 15,22
οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ·
10. περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι 1Jo. 2,1.
πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπά- Act.
γω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· 3,14.
11. περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ
ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου 12,31 cet.
κέκριται.
12. Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν 14,4. 8,22.
ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βα- 16,29
στάζειν ἄρτι· [1Cor.3,1s.
13. ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, v.7..
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, 1Jo.
ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν 2,27. 1Cor.
τὴν ἀλήθειαν. Οὐ γὰρ λα- 2,10.
λήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα

7,16 ss. ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ
ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
14. Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει,
ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ
ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
15. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πα-
17,10 τήρ, ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶ-
πον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβά-
νει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
13,33 14,19 16. Μικρόν, καὶ οὐ θεωρεῖ-
τέ με· καὶ πάλιν μικρόν, καὶ
* ὄψεσθέ με, ὅτι ὑπάγω πρὸς
τὸν πατέρα.
17. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλή-
λους· Τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει
ἡμῖν· Μικρὸν καὶ οὐ θεω-
ρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν
καὶ ὄψεσθέ με; καί· Ὅτι ἐγὼ
ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα;
18. Ἔλεγον οὖν· Τοῦτο τί
ἐστιν ὃ λέγει, τὸ μικρόν;
οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ.
19. Ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι
ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ τούτου
ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι
εἶπον· Μικρὸν καὶ οὐ θεω-
ρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν
καὶ ὄψεσθέ με;
20. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε
ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσε-
ται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε,
Ps. 30,12 ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν
[Jes. γενήσεται.
21,3. 21. Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύ-
26,17 al. πην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα

αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ
παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει
τῆς θλίψεως, διὰ τὴν χαρὰν
ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς
τὸν κόσμον.
22. Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην
μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψο-
μαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται [Jes. 35,10
ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χα-
ρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ᾽
ὑμῶν,
23. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ v.26. 14,20
ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. 1Jo.
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι 2,20. *
ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα 14,13
ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει cet.
ὑμῖν.
24. Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε
οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου·
αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ
χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. 15,11
25. Ταῦτα ἐν παροιμίαις [10,6 *
λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ᾽ ἔρχε-
ται ὥρα, ὅτε οὐκέτι ἐν παρ-
οιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ
παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς
ἀναγγελῶ ὑμῖν.
26. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν v.23. 14,20
τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε,
καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ
ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ
ὑμῶν·
27. αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φι-
λεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πε- 14,21
φιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε
ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξ-
ῆλθον.
28. Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πα- 8,42..
τρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν
κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν
6,62. κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς
τὸν πατέρα.
29. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ· Ἴδε, νῦν παῤ-
ῥησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν
οὐδεμίαν λέγεις.
30. Νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας
21,17 2,25. πάντα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις
ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ
πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ
ἐξῆλθες.
31. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἄρτι πιστεύετε;
32. ἰδού, ἔρχεται ὥρα καὶ
Mt. 26,31 νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπι-
56. σθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια
pp. καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ
8,16. 29. οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ
μετ᾽ ἐμοῦ ἐστι.
33. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν,
15,7; 14,27 ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε.
R.5, 1.. Ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε·
ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκη-
16,11 14,30 κα τὸν κόσμον.

Cap. XVII.

Christi precatio sacerdotalis pro se, Apostolis, suis omnibus.

Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰη-
11,41 σοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν
12,23 13,1. καὶ εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν
31s.. ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν
υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δο-
ξάσῃ σέ·
Mt. 2. καθὼς ἔδωκας αὐτῷ
11,27 cet. ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα

πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ 6,39.. 10,28
αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.
3. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος
ζωή, ἵνα γινώσκωσι σὲ τὸν 1Jo.
μόνον ἀληθινὸν θεόν, καὶ 5,20. 1Cor.
ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χρι- 8,6.
στόν.
4. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς
γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ v.6.
δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· 4,34.
5. καὶ νῦν δόξασόν με σύ,
πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ, 1,1.
ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον 8,58. 10,30
εἶναι παρὰ σοί. Ebr. 2,9s.
6. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνο-
μα τοῖς ἀνθρώποις, οὓς δέ- 6,37..
δωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. 44..
Σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς 8,47.
δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου
τετηρήκασι.
7. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάν-
τα ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ
σοῦ ἐστίν·
8. ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδω-
κάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, καὶ
αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν
ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλ-
θον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ 16,30
με ἀπέστειλας.
9. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· 14,16
οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, [v.21
ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι,
ὅτι σοί εἰσι·
10. καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά 16,15
ἐστι, καὶ τὰ σὰ ἐμά· καὶ δε-
δόξασμαι ἐν αὐτοῖς.
11. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ
κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κό-
σμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρός σε
v.17. 14,26 ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρη-
σον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί
v.6.8. σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν
v.21.. 10,30 ἓν καθὼς ἡμεῖς.
12. Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν
* ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν
αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου·
οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα,
v.3.. καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλε-
[2Th. 2,3. το, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπω-
13,18 λείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρω-
ect. θῇ.
13. Νῦν δὲ πρός σε ἔρχο-
μαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ
κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν
15,11 τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν
αὐτοῖς.
v.8. 14. Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν
λόγον σου· καὶ ὁ κόσμος ἐμί-
15,18 ss. σησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν
ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ
οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου.
15. Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς
αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ'
1Jo. ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ
3,12. 2,13? πονηροῦ.
Mt.6, 13.p. 16. Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσί,
2Th. καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου
3,3. οὐκ εἰμί.
17. Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ
ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς
8,40. ἀλήθειά ἐστι.
20,21 18. Καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας
Mt. 10,5. εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέ-
28,19 στειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κό-
σμον.
19. Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ

ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐ- Ebr. 2,11.
τοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀλη- 7,27..
θείᾳ. 1Cor. 1,30.
20. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρω-
τῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν
πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου 20,31
αὐτῶν εἰς ἐμέ·
21. ἵνα πάντες ἓν ὦσι, κα-
θὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ
ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν 15,4s.
ἓν ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος πι- Act. 2,47.
στεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 4,32.
22. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν, ἣν R.8, 15ss.
δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς,
ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς ἕν Gal. 3,28.
ἐσμεν, Eph.4,3.
23. ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν 13–16 Ph.
ἐμοί, ἵνα ὦσι τετελειωμένοι 1,27. 1Cor.
εἰς ἕν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κό- 6,17.
σμος, ὅτι σύ με ἀπέστει-
λας καὶ ἠγάπησας αὐτούς, *
καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.
24. Πάτερ, οὓς δέδωκάς
μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγώ, 12,26
κἀκεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ· ἵνα 14,3. 1Jo.
θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν 3,2. Ph.
ἐμήν, ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι 1,23.
ἠγάπησάς με πρὸ καταβο- v.5.
λῆς κόσμου.
25. Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κό- 12,31
σμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ 15,21
σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνω- 16,3. 8,19.
σαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας· v.8.
26. καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ v.6s.
ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω· ἵνα
ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με, 15,9.
ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

CAP. XVIII.

Terror militum et vulneratio. Captio; cognitio apud Pontificem; Petri lapsus. Pilatus; regnum veritatis.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς
Mt. 26,36 ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς
pp. αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάῤῥου
* τοῦ Κεδρών, ὅπου ἦν κῆπος,
[2Sm 15,23 εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.
2. Ἤδει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ
παραδιδοὺς αὐτόν, τὸν τό-
L. 21,37 πον· ὅτι πολλάκις συνήχθη
ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ.
Mt. 26,47 3. Ὁ οὖν Ἰούδας, λαβὼν
pp. τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρ-
χιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπη-
ρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φα-
νῶν καὶ λαμπάδων καὶ
ὅπλων.
19,28 4. Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα
6,64. 2,25. τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ἐξ-
ελθὼν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα
ζητεῖτε;
5. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Ἰη-
σοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι.
Εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ
παραδιδοὺς αὐτόν, μετ' αὐ-
τῶν.
6. Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς·
Ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς
τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί.
7. Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπη-
ρώτησε· Τίνα ζητεῖτε; Οἱ

δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Να-
ζωραῖον.
8. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς·
Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ
οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τού-
τους ὑπάγειν.
9. Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος
ὃν εἶπεν· Ὅτι οὓς δέδωκάς 17,12
μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν
οὐδένα.
10. Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων
μάχαιραν, εἵλκυσεν αὐτήν, Mt. 26,51
καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιε- s.pp.
ρέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν
αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν·
ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλ-
χος.
11. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ
Πέτρῳ· Βάλε τὴν μάχαιραν
εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον 10,18 Mt.
ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ 26,42 20,22
πίω αὐτό; cet.
12. Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ
χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται
τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Mt. 26,57
Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν, pp.
13. καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν
πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν v.24.
γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα,
ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ ἐκείνου.
14. Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμ-
βουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις,
ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον 11,50
ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. *
15. Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰη- Mt. 26,58. pp.
σοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλ- *
λος μαθητής· ὁ δὲ μαθη- 20,2.
τῆς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ
ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθε τῷ
Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ
v.24. ἀρχιερέως·
16. ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει
πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. Ἐξῆλ-
θεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος,
ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ,
[Act. 12,13 καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ καὶ εἰσ-
ἤγαγε τὸν Πέτρον.
Mt. 26,69 17. Λέγει οὖν ἡ παιδίσκη
s.pp. ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· Μὴ
καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ
ἀνθρώπου τούτου; Λέγει
ἐκεῖνος· Οὐκ εἰμί.
18. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦ-
λοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρα-
κιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος
ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ
μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἑστὼς
v.25. καὶ θερμαινόμενος.
19. Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώ-
τησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ
τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.
20. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰη-
7,26. σοῦς· Ἐγὼ παῤῥησίᾳ ἐλά-
* λησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάν-
Mt. 26,55 τοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ
pp. καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντες
οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ
ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν·
21. τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώ-
τησον τοὺς ἀκηκοότας, τί
ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε, οὗτοι
οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ.
22. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόν-
τος, εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρ-

ἑστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ [Act. 23,2s.
Ἰησοῦ, εἰπών· Οὕτως ἀπο- 1Rg.
κρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; 22,24
23. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰη- 1Pt.
σοῦς· Εἰ κακῶς ἐλάλησα, 2,23.
μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ·
εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις;
24. Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ *
Ἄννας δεδεμένον πρὸς
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.
25. Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος
ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. v.18.
Εἶπον οὖν αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ Mt.
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; 26,71 ss.pp.
Ἠρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶ-
πεν· Οὐκ εἰμί.
26. Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων
τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν
οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον· v.10.
Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κή-
πῳ μετ' αὐτοῦ;
27. Πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ
Πέτρος· καὶ εὐθέως ἀλέ-
κτωρ ἐφώνησεν.
28. Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰη- Mt. 27,2.
σοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ pp.
πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐα. *
Καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰςῆλθον εἰς
τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιαν- 19,14
θῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ
πάσχα.
29. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλᾶτος
πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· Τί-
να κατηγορίαν φέρετε κατὰ *
τοῦ ἀνθρώπου τούτου;
30. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
αὐτῷ· Εἰ μὴ ἦν οὗτος κα- L. 23,2.
κοποιός, οὐκ ἄν σοι παρεδώ-
καμεν αὐτόν.

31. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πι-
19,6. λᾶτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς,
[Act. 18,15 καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν
κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν
αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν οὐκ
ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα.
12,32 cet. 32. Ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ
Mt. πληρωθῇ, ὃν εἶπε σημαίνων
20,19 pp.al. ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀπο-
θνήσκειν.
33. Εἰςῆλθεν οὖν εἰς τὸ
πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλᾶ-
τος, καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν,
L.23, 3.pp. καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ βα-
σιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
[1Tm. 6,13. 34. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο
λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον
περὶ ἐμοῦ;
35. Ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος·
Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ
ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς
παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποί-
ησας;
6,15. 36. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἡ
Mt. 20,28 βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ
p. τοῦ κόσμου τούτου. Εἰ ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία
ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ
ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδο-
θῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ
βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν
ἐντεῦθεν.
37. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πι-
λᾶτος· Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ
σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς·
[1Co. 15,25 Σὺ λέγεις· ὅτι βασιλεύς εἰμι
ἐγώ. Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέν-
νημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυ-

θα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρ-
τυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ 8,47..
ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει
μου τῆς φωνῆς.
38. Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος·
Τί ἐστιν ἀλήθεια; Καὶ τοῦ-
το εἰπών, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς
τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει 19,4.
αὐτοῖς· Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰ- 6. L.
τίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. 23,4.
39. Ἔστι δὲ συνήθεια ὑμῖν, L.
ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ 23,17
πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ss. Mt.
ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν 27,15 ss.
Ἰουδαίων; Mc. 15,6ss.
40. Ἐκραύγασαν οὖν πά-
λιν πάντες, λέγοντες· Μὴ 19,6.
τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραβ-
βᾶν. Ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς
λῃστής.

CAP. XIX.

Ecce homo; damnatio, crucifixio. Mater. Mors. Percussio lateris. Sepultura.

Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶ- L. 23,16
τος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστί- [Mt.
γωσε. 27,26.p.
2. Καὶ οἱ στρατιῶται πλέ- Mt.
ξαντες στέφανον ἐξ ἀκαν- 27,28 s.p.
θῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ
κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυ-
ροῦν περιέβαλον αὐτόν,
3. καὶ ἔλεγον· Χαῖρε, ὁ βα-
σιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, καὶ 18,22
ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα.
4. Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω 18,29
ὁ Πιλᾶτος καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω,
ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐ- *
18,38 δεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω.
5. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον
στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν
ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ἴδε ὁ ἄνθρωπος.
6. Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται,
Mt.27 ἐκραύγασαν λέγοντες· Σταύ-
23.pp. * ρωσον, σταύρωσον αὐτόν.
Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος·
18,31 Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ
σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ
εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.
7. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ
Lev. 24,16 Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχο-
μεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον
ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν,
10,33 cet. ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν θεοῦ ἐποίη-
Mt. σεν.
26,63 ss.pp. 8. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πι-
λᾶτος τοῦτον τὸν λόγον,
μᾶλλον ἐφοβήθη·
9. καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραι-
18,33 τώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ
7,27. Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ
Mt. 27,12 Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδω-
ss. κεν αὐτῷ.
Mc. 15,4s. 10. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πι-
λᾶτος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ
οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυ-
ρῶσαί σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω
18,39 ἀπολῦσαί σε;
11. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·
Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν
κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδο-
[3,31 μένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ
18,35 παραδιδούς μέ σοι μείζονα
Act. 4,27. ἁμαρτίαν ἔχει.

12. Ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πι-
λᾶτος ἀπολῦσαι αὐτόν. Οἱ
δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον, λέγον-
τες· Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς,
οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· [Act. 5,29.
πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν
ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.
13. Ὁ οὖν Πιλᾶτος ἀκού-
σας τοῦτον τὸν λόγον ἤγα-
γεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκά-
θισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς [Mt. 27,24
τόπον λεγόμενον Λιθό-
στρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαβ-
βαθᾶ.
14. Ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ v.31. 18,28
πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη. *
Καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Mc. 15,25
Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. 33.
15. Οἱ δὲ ἐκραύγασαν·
Ἆρον, ἆρον, σταύρωσον v.6.
αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πι-
λᾶτος· Τὸν βασιλέα ὑμῶν
σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ
ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βα-
σιλέα εἰ μὴ Καίσαρα.
16. Τότε οὖν παρέδωκεν Mt. 27,26
αὐτὸν αὐτοῖς, ἵνα σταυρω- pp.
θῇ· παρέλαβον δὲ τὸν Ἰη- *
σοῦν καὶ ἤγαγον.
17. Καὶ βαστάζων τὸν [Jes. 53,4.
σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς Mt. 27,33
τὸν λεγόμενον Κρανίου τό- pp.
πον, ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ
Γολγοθᾶ·
18. ὅπου αὐτὸν ἐσταύρω-
σαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους Mt. 27,38
δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, pp.
μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.
19. Ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον
Mt. 27,37 ὁ Πιλᾶτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ
pp. τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμ-
μένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος
ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.
20. Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον
πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰου-
δαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος
τῆς πόλεως, ὅπου ἐσταυρώ-
θη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γε-
* γραμμένον Ἑβραϊστί, Ἑλλη-
νιστί, Ῥωμαϊστί.
21. Ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ
οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων·
Μὴ γράφε· Ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος
εἶπε· Βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰου-
δαίων.
22. Ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος·
Ὃ γέγραφα, γέγραφα.
23. Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε
ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔ-
Mt. 27,35 λαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ
pp. ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑκά-
στῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ
τὸν χιτῶνα. Ἦν δὲ ὁ χιτὼν
ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν
ὑφαντὸς δι' ὅλου.
24. Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλή-
λους· Μὴ σχίσωμεν αὐτόν,
ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ,
τίνος ἔσται. Ἵνα ἡ γραφὴ
Ps. 22,19 πληρωθῇ ἡ λέγουσα· „Διε-
μερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου
ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματι-
σμόν μου ἔβαλον κλῆρον.“
Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦ-
τα ἐποίησαν.
25. Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ
τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μή-

τηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ Mt. 27,55
τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ s. p.
τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ L.8,2
Μαγδαληνή.
26. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν
μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν
παρεστῶτα, ὃν ἠγάπα, λέ- 13,23
γει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Γύναι, 20,2. 21,7.
ἰδοὺ ὁ υἱός σου. 20.
27. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ·
Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ'
ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ
μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια.
28. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ 13,1. 3.
Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τε-
τέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ Ps. 69,22
γραφή, λέγει· Διψῶ. 22,16
29. Σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους
μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες * Mt.27
σπόγγον ὄξους καὶ ὑσσώπῳ 34. p.
περιθέντες προσήνεγκαν 48pp.
αὐτοῦ τῷ στόματι.
30. Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος
ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Τετέλεσται,
καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν
παρέδωκε τὸ πνεῦμα. L.23,46 pp.
31. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα
μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ Dt. 21,23
σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ
παρασκευὴ ἦν (ἦν γὰρ μεγά- v.14.
λη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαβ- 7,37. Mc.
βάτου), ἠρώτησαν τὸν Πι- 15,42
λᾶτον, ἵνα κατεαγῶσιν αὐ-
τῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν.
32. Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶ-
ται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου
κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ
ἄλλου τοῦ συσταυρωθέν-
τος αὐτῷ.

33. Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλ-
θόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη
τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐ-
τοῦ τὰ σκέλη·
34. ἀλλ' εἷς τῶν στρατιω-
τῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευ-
ρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθὺς ἐξῆλ-
θεν αἷμα καὶ ὕδωρ.
35. Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρ-
21,24 τύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ
ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνος
οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα
καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε.
Ex. 12,46 36. Ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα
[Ps. ἡ γραφὴ πληρωθῇ· „Ὀστοῦν
34,21 1Cor. οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ.“
5,7. 37. Καὶ πάλιν ἑτέρα γρα-
Zach. 12,10 φὴ λέγει· „Ὄψονται εἰς ὃν
Ap.1, ἐξεκέντησαν.“
7. 38. Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώ-
Mt. 27,57 τησε τὸν Πιλᾶτον ὁ Ἰωσὴφ
ss.pp. ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μα-
θητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμέ-
12,42 9,22.. νος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν
Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ
Πιλᾶτος. Ἦλθεν οὖν καὶ
ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
39. Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδη-
μος, ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰη-
3,2. σοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον,
φέρων μίγμα σμύρνης καὶ
12,3. ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν.
40. Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ
20,5. 11,44 ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμά-
των, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς
Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν.
41. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ,

ὅπου ἐσταυρώθη, κῆπος, καὶ
ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν,
ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη.
42. Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν πα- v.14.
ρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι
ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθη- Mt. 27,60
καν τὸν Ἰησοῦν. pp.

CAP. XX.

Resurrectio; Petrus et Johannes; Maria. Afflatus. Thomas. Conclusio.

Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Mt. 28,1.
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχε- L.
ται πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης 24,1s. Mc.
εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ βλέπει 15,2.
τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ 4.
μνημείου.
2. Τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται
πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ
πρὸς τὸν ἄλλον μαθητήν,
ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει 19,26 set.
αὐτοῖς· Ἦραν τὸν κύριον
ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴ-
δαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.
3. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος L.24, 12.24
καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ
ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.
4. Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ·
καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέ-
δραμε τάχιον τοῦ Πέτρου,
καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνη-
μεῖον.
5. Καὶ παρακύψας βλέπει
κείμενα τὰ ὀθόνια· οὐ μέν- 19,40
τοι εἰςῆλθεν.
6. Ἔρχεται οὖν Σίμων Πέ-
τρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ
εἰςῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ
θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα,
11,44 7. καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ
μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον,
ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον
εἰς ἕνα τόπον.
8. Τότε οὖν εἰςῆλθε καὶ ὁ
ἄλλος μαθητής, ὁ ἐλθὼν
πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ
2,22. L.24, εἶδε καὶ ἐπίστευσεν·
27.46 9. οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν
γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νε-
κρῶν ἀναστῆναι.
10. Ἀπῆλθον οὖν πάλιν
19,27 πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί.
11. Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς
* τῷ μνημείῳ κλαίουσα ἔξω.
Ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν
εἰς τὸ μνημεῖον
[Mc. 16,5 12. καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέ-
ss. λους ἐν λευκοῖς καθεζομέ-
L.24, 4ss. νους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ
Mt. 28,2 ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου
ss. ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
13. Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖ-
νοι· Γύναι, τί κλαίεις; Λέ-
γει αὐτοῖς· Ὅτι ἦραν τὸν
κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ
ἔθηκαν αὐτόν.
[Mt. 28,9. 14. Ταῦτα εἰποῦσα ἐστρά-
Mc. φη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ
16,9. τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα· καὶ οὐκ
21,4. L. ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστί.
24,16 15. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζη-
τεῖς; Ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ
κηπουρός ἐστι, λέγει αὐτῷ·
Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐ-
τόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας
αὐτόν, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ.

16. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Μαρία. Στραφεῖσα ἐκείνη *
λέγει αὐτῷ· Ῥαββουνί (ὃ Mc. 10,51
λέγεται διδάσκαλε).
17. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ *
ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα
μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς
ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐ- Mt. 28,10
τοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Ebr.
πατέρα μου καὶ πατέρα 2,11s.
ὑμῶν, καὶ θεόν μου καὶ θεὸν
ὑμῶν.
18. Ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγ- Mc. 16,10
δαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς [L.
μαθηταῖς, ὅτι ἑώρακε τὸν 24,8.
κύριον καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.
19. Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαβ-
βάτων, καὶ τῶν θυρῶν κε-
κλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ μα-
θηταὶ συνηγμένοι, διὰ τὸν
φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν L. 24,36
ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέ- Mc.
σον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρή- 16,14
νη ὑμῖν.
20. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδει-
ξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ v.27. 19,34
τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχά- L.
ρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόν- 24,40 1Jo.
τες τὸν κύριον. 1,1.
21. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν· 14,27
καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πα- 17,18
τήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Jes. 61,1.
22. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνε-
φύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς·
Λάβετε πνεῦμα ἅγιον· [L. 24 49..
23. ἄν τινων ἀφῆτε τὰς

Mt. 16,19 ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς,
18,18 ἄν τινων κρατῆτε, κεκρά-
τηνται.
24. Θωμᾶς δέ, εἷς ἐκ τῶν
11,16 δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυ-
14,5. μος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν, ὅτε
ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.
25. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ
ἄλλοι μαθηταί· Ἑωράκαμεν
τὸν κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν
ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυ-
* λόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν
ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά
v.20.. μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ,
οὐ μὴ πιστεύσω.
26. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ
πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐ-
τῶν. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν
v.19. θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ
ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν·
Εἰρήνη ὑμῖν.
27. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ·
Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε,
v.20.. καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ
φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε
εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ
μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πι-
στός.
28. Ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ
[1Rg. 18,39 εἶπεν αὐτῷ· Ὁ κύριός μου
καὶ ὁ θεός μου.
29. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευ-
1Pt. 1,8. κας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόν-
Ebr. τες, καὶ πιστεύσαντες.
11,1. 30. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἀλ-

λα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰη- 21,25 Act.
σοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν 1,3.
αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμέ-
να ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·
31. ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα
πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν [L.
ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, 1,4. 5,24..
καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν 1 Jo.
ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 5,13.

CAP. XXI.

Appendix: Tertia redivivi manifestatio. Petri restitutio; Joannes non moriturus. Conclusio.

Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν
ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς v.14..
μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης v.4.
τῆς Τιβεριάδος. Ἐφανέρω-
σε δὲ οὕτως.
2. Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέ- 1,43.
τρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμε- 20,24
νος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ 1,46.
ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας,
καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ
ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ δύο.
3. Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέ-
τρος· Ὑπάγω ἁλιεύειν. Λέ-
γουσιν αὐτῷ· Ἐρχόμεθα καὶ
ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξῆλθον καὶ
ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐ-
θύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ L. 5,5.
ἐπίασαν οὐδέν.
4. Πρωΐας δὲ ἤδη γενομέ-
νης, ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν
αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν 20,14
οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστι.
5. Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη- 13,33 1 Jo.
σοῦς· Παιδία, μή τι προσ- 2,18..
φάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ· Οὔ.
6. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Βά-
λετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ
πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρή-
σετε. Ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι
L. 5,6. αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυσαν ἀπὸ
τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.
7. Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς
19,26 ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς,
cet. τῷ Πέτρῳ· Ὁ κύριός ἐστι.
Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας
ὅτι ὁ κύριός ἐστι, τὸν ἐπεν-
δύτην διεζώσατο (ἦν γὰρ
Mt. 14,28 γυμνός) καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν
ss. εἰς τὴν θάλασσαν.
8. Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ
πλοιαρίῳ ἦλθον (οὐ γὰρ
ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς,
11,18 ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακο-
σίων), σύροντες τὸ δίκτυον
τῶν ἰχθύων.
9. Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς
18,18 τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρα-
κιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον
ἐπικείμενον καὶ ἄρτον.
10. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων
ὧν ἐπιάσατε νῦν.
11. Ἀνέβη Σίμων Πέτρος
καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ
τῆς γῆς, μεστὸν ἰχθύων με-
γάλων ἑκατὸν πεντηκοντα-
τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων
οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.
12. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
L. Δεῦτε, ἀριστήσατε. Οὐδεὶς
9,45. δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξε-
Mc. 9,32. τάσαι αὐτόν· Σὺ τίς εἶ;

εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν.
13. Ἔρχεται οὖν ὁ Ἰησοῦς, *
καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ
δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψά- 6,11.
ριον ὁμοίως. Act.10,41.
14. Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφα- 20,19
νερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μα- 26.
θηταῖς αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ἐκ
νεκρῶν.
15. Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέ-
γει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰη- *
σοῦς· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς v.17.
με πλεῖον τούτων; Λέγει αὐ- 13,37 Mt.
τῷ· Ναί, κύριε, σὺ οἶδας 26,33
ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· 10,11
Βόσκε τὰ ἀρνία μου. Act.20,28. 1Pt.
16. Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύ- 5,2.4.
τερον· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγα-
πᾷς με; Λέγει αὐτῷ· Ναί,
κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε.
Λέγει αὐτῷ· Ποίμαινε τὰ
πρόβατά μου.
17. Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον·
Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυ- 1,43. Mt.
πήθη ὁ Πέτρος, ὅτι εἶπεν 16,17
αὐτῷ τὸ τρίτον· Φιλεῖς με;
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ
πάντα οἶδας, σὺ γινώσκεις 16,30
ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ ὁ 2,25.
Ἰησοῦς· Βόσκε τὰ πρόβα-
τά μου.
18. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι,
ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες
σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅ-
που ἤθελες· ὅταν δὲ γηρά-
σῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, [Act.
καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει 21,11 Mc.
ὅπου οὐ θέλεις. 15,22

19. Τοῦτο δὲ εἶπε σημαί-
13,36 2Pt. νων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει
1,14. τὸν θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν
λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.
20. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέ-
τρος βλέπει τὸν μαθητήν,
19,26 cet. ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολου-
θοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν
13,23 τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος
αὐτοῦ καὶ εἶπε· Κύριε, τίς
ἐστιν ὁ παραδιδούς σε;
21. τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος
λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, οὗ-
τος δὲ τί;
22. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
14,3. Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως
Ap. ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκο-
22,12 cet. λούθει μοι.
23. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος
οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι
ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀπο-
1Cor. θνήσκει. Καὶ οὐκ εἶπεν αὐ-
15,52 1Th. τῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀπο-
4,17. θνήσκει, ἀλλ᾽· Ἐὰν αὐτὸν
θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί
πρὸς σέ;
24. Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς
15,27 ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ
γράψας ταῦτα· καὶ οἴδαμεν,
19,35 3Jo. ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυ-
12. ρία αὐτοῦ.
20,30 25. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολ-
** λὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς,
ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ᾽
ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κό-
σμον χωρῆσαι τὰ γραφόμε-
να βιβλία.

ΠΡΑΞΕΙΣ
ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

CAP. I.

Redivivi mandata et in coelum reditus. Apostoli. Judas eique suffectus Matthias.

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον
ἐποιησάμην περὶ πάντων,
ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰη- L. 1,3.
σοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, L.
2. *ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλά-* 24,49
μενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Mt. 28,19
πνεύματος ἁγίου, οὓς ἐξελέ- Jo. 20,21
ξατο, ἀνελήφθη· L. 24,51.
3. *οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυ-* L. 24,13
τὸν ζῶντα, μετὰ τὸ παθεῖν ss. p.
αὐτόν, ἐν πολλοῖς τεκμη- 36 ss. pp.
ρίοις, δι᾽ ἡμερῶν τεσσαρά- Jo. 20,30
κοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς 21,14
καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βα- cet.
σιλείας τοῦ θεοῦ. Jo. 20,22. L. 17,
4. *Καὶ συναλιζόμενος παρ-* 21..
ήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱε-
ροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,
ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγ- L. 24,49
γελίαν τοῦ πατρός, ἣν ἠκού- Jo.
σατέ μου· 14,16. cet. 19,4..
5. *ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτι-* L. 3,
σεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτι- 16..
σθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ, 2,1 ss.
οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας
ἡμέρας.
6. *Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες*
ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες·
Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ
L. 24,21 *ἀποκαθιστάνεις τὴν βασι-*
λείαν τῷ Ἰσραήλ;
7. *Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς·*
Mt. 24,36 *Οὐχ ὑμῶν ἐστὶ γνῶναι χρό-*
p. *νους ἢ καιρούς, οὓς ὁ πατὴρ*
ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ·
L. 24, 48 s. 8. *ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν*
ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύ-
ματος ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ
* *μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσα-*
v. 22.. *λὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ*
R. 10, 18.. *καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχά-*
του τῆς γῆς.
9. *Καὶ ταῦτα εἰπών, βλε-*
L. 24,51 *πόντων αὐτῶν ἐπήρθη· καὶ*
Mc. *νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ*
16,19 *τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.*
10. *Καὶ ὡς ἀτενίζοντες*
ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πο-
ρευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδού,
[L. 24,4.. *ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν*
Jo. *αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ,*
20,12 11. *οἳ καὶ εἶπον· Ἄνδρες*
Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμ-
βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν;
οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναλη-
φθεὶς ἀφ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν οὐ-
L. 21, 27.. *ρανόν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν*
1 Th. *τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν*
4,16.. Ebr. *πορευόμενον εἰς τὸν οὐρα-*
9,28. *νόν.*
L. 24, 12. *Τότε ὑπέστρεψαν εἰς*
52. 50. *Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ*
19,29

καλουμένου ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν
ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ, σαββά- Mt.
του ἔχον ὁδόν. 24,20..
13. Καὶ ὅτε εἰςῆλθον, ἀνέ-
βησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, οὗ 9,37..
ἦσαν καταμένοντες, ὅ τε Πέ- L.6,
τρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάν- 14-16 pp.
νης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος
καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος Jo. 1,45s.
καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος
Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ ζηλω-
τὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. Jo. 14,22
14. Οὗτοι πάντες ἦσαν
προςκαρτεροῦντες ὁμοθυ- 2,42.
μαδὸν τῇ προσευχῇ, σὺν γυ- 4,24. *
ναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ L.24, 10..
τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ. L.8,19s.pp.
15. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Jo.2, 12..
ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν
μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν *
(ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ
τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν)·
16. Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει
πληρωθῆναι τὴν γραφὴν v.20. [Ps.
ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ πνεῦ- 41,10
μα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Jo. 13,18
Δαυῒδ, περὶ Ἰούδα τοῦ γε-
νομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλα- L.22,
βοῦσι τὸν Ἰησοῦν· 47pp.
17. ὅτι κατηριθμημένος ἦν L. 6,16
ἐν ἡμῖν καὶ ἔλαχε τὸν κλῆ- pp.
ρον τῆς διακονίας ταύτης.
18. Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσα- Mt.
το χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς 27,7.
ἀδικίας· καὶ πρηνὴς γενό- Mt.
μενος ἐλάκησε μέσος, καὶ 27,5.

ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγ-
χνα αὐτοῦ·
19. καὶ γνωστὸν ἐγένετο
πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱε-
ρουσαλήμ, ὥςτε κληθῆναι
τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ
* διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀκελδαμά,
Mt. 27,8. τοῦτ᾽ ἔστι χωρίον αἵματος.
20. Γέγραπται γὰρ ἐν βί-
Ps. 69,26 βλῳ ψαλμῶν· „Γενηθήτω ἡ
ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ
μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐ-
Ps. 109,8 τῇ“, καί· „Τὴν ἐπισκοπὴν
* αὐτοῦ λάβοι ἕτερος.“
21. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόν-
των ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ
χρόνῳ, ἐν ᾧ εἰςῆλθε καὶ
Jo.1, 32-52. ἐξῆλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ὁ κύριος
L. Ἰησοῦς,
3,21. pp. 22. ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ
βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως
τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη
v.8. ἀφ᾽ ἡμῶν, μάρτυρα τῆς
L. 24,48 ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι
Jo. 15,27 σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων.
23. Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰω-
σὴφ τὸν καλούμενον Βαρ-
σαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦ-
στος, καὶ Ματθίαν.
24. Καὶ προσευξάμενοι εἶ-
15,8. πον· Σύ, κύριε, καρδιογνῶ-
Jer. 17,10 στα πάντων, ἀνάδειξον ὃν
ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο
ἕνα,
* 25. λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς
διακονίας ταύτης καὶ ἀπο-
στολῆς, ἐξ ἧς παρέβη Ἰού-

δας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον.
26. Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν· καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος [Prov 16,33]
ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

CAP. II.

Effusio Spiritus; novae linguae. Vaticinia Joelis et Davidis. Credentibus omnia communia.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦ- Dt. 16,9s.
σθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεν- Tob. 2,1.
τηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες
ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. 1,14.
2. Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ 16,26 4,31.
οὐρανοῦ ἦχος ὥςπερ φερο-
μένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐ-
πλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον, οὗ 1,13?
ἦσαν καθήμενοι.
3. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς
διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡςεὶ
πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ᾽ ἕνα
ἕκαστον αὐτῶν,
4. καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαν-
τες πνεύματος ἁγίου, καὶ 1,5..
ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις v. 8.11
γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα 10,46
ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγε- 19,6. 1Cor.
σθαι. 12-14
5. Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ Mc. 16,17
κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄν- (1Sm.
δρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ παντὸς 1,12s.
ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρα-
νόν.
6. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς v.2.
ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος·
v.7. καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον
εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ
λαλούντων αὐτῶν.
* 7. Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ
ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς
ἀλλήλους· Οὐκ ἰδοὺ πάν-
τες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες
Mc. 14,70 Γαλιλαῖοι;
8. καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν
ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ
ἡμῶν, ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν,
9. Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ
Ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦν-
τες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰου-
δαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν,
Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν,
10. Φρυγίαν τε καὶ Παμ-
φυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ
μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ
Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦν-
τες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε
καὶ προςήλυτοι,
11. Κρῆτες καὶ Ἄραβες,
ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν
ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ
μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ;
v.6s. 12. Ἐξίσταντο δὲ πάντες
καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς
ἄλλον λέγοντες· Τί ἂν θέ-
λοι τοῦτο εἶναι;
* 13. Ἕτεροι δὲ διαχλευάζον-
τες ἔλεγον· Ὅτι γλεύκους
v.15. μεμεστωμένοι εἰσί.
[L. 19,8. 14. Σταθεὶς δὲ Πέτρος
σὺν τοῖς ἕνδεκα, ἐπῆρε τὴν
φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγ-
ξατο αὐτοῖς· Ἄνδρες Ἰου-
v.5. δαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες

Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο
ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνω-
τίσασθε τὰ ῥήματά μου.
15. Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπο-
λαμβάνετε, οὗτοι μεθύου-
σιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς
ἡμέρας·
16. ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰ-
ρημένον διὰ τοῦ προφήτου
Ἰωήλ· Joel
17. „Καὶ ἔσται ἐν ταῖς 3,1-5 (2,28
ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ ss.)
θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύ-
ματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· 10,45
καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ
ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, 21,9.
καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁρά-
σεις ὄψονται, καὶ οἱ πρε-
σβύτεροι ὑμῶν ἐνυπνίοις *
ἐνυπνιασθήσονται·
18. καίγε ἐπὶ τοὺς δούλους
μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκ-
χεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου,
καὶ προφητεύσουσι.
19. Καὶ δώσω τέρατα ἐν
τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα
ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ
πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ.
20. Ὁ ἥλιος μεταστραφή- [Mt.
σεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελή- 24,29 pp.
νη εἰς αἷμα, πρὶν ἢ ἐλθεῖν
τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν με-
γάλην καὶ ἐπιφανῆ.
21. Καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν
ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυ- R. 10,13
ρίου, σωθήσεται.“
22. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,
ἀκούσατε τοὺς λόγους τού-
τους· Ἰησοῦν τὸν Ναζω-
10,38 ραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ
ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς
δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ ση-
μείοις, οἷς ἐποίησε δι᾽ αὐτοῦ
ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς
καὶ αὐτοὶ οἴδατε,
4,28. 8,18. 23. τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ
L.22, βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ
22pp. 1Cor. θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες, διὰ
9,21. χειρῶν ἀνόμων προσπήξαν-
7,52. τες ἀνείλατε·
24. ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησε,
3,15.. Ps. λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θα-
18,5s. 116,3 νάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνα-
τὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ᾽
αὐτοῦ.
25. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐ-
Ps.16 8-11. τόν· „Προωρώμην τὸν κύ-
ριον ἐνώπιόν μου διαπαν-
τός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν,
ἵνα μὴ σαλευθῶ.
26. Διὰ τοῦτο εὐφράνθη
ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλιά-
σατο ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ
καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει
ἐπ᾽ ἐλπίδι,
1Pt. 8,18s. 27. ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις
* τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου, οὐ-
18,35 δὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν
διαφθοράν.
28. Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς
ζωῆς· πληρώσεις με εὐφρο-
σύνης μετὰ τοῦ προσώπου
σου.“
29. Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν
εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς

ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου
Δαυΐδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησε, 13,36
καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα 1Rg. 2,10.
αὐτοῦ ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι Neh. 3,16.
τῆς ἡμέρας ταύτης.
30. Προφήτης οὖν ὑπάρ-
χων καὶ εἰδώς, ὅτι ὅρκῳ ὤμο- *
σεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ Ps. 89,4s.
τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καθίσαι 2Sam
ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, 7,12.
31. προϊδὼν ἐλάλησε περὶ
τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χρι-
στοῦ, ὅτι οὐ κατελείφθη εἰς
ᾅδου οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ *
εἶδε διαφθοράν.
32. Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν v.24.
ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες 3,15.. 1,22.
ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες. 4,10.33.
33. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ 5,31.
ὑψωθείς, τήν τε ἐπαγγελίαν 1,4..
τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν
παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεε
τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε
καὶ ἀκούετε.
34. Οὐ γὰρ Δαυΐδ ἀνέβη
εἰς τοὺς οὐρανούς· λέγει δὲ Ps. 110,1
αὐτός· „Εἶπεν ὁ κύριος τῷ L.20,
κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν 42pp. Mt.
μου, 22,44..
35. ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
σου.“
36. Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέ-
τω πᾶς οἶκος Ἰσραήλ, ὅτι
καὶ κύριον αὐτὸν καὶ Χρι-
στὸν ὁ θεὸς ἐποίησε, τοῦτον
τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ἐσταυ-
ρώσατε.

37. Ἀκούσαντες δὲ κατε-
Sir. 14,1. νύγησαν τῇ καρδίᾳ, εἶπόν
τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς
λοιποὺς ἀποστόλους· Τί
16,30 ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί;
* v.40. **38.** Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς
3,19. L.24, αὐτούς· Μετανοήσατε, καὶ
47. βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν
Mt. 3,2.. ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν,
8,15s. 19,5s. καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν
τοῦ ἁγίου πνεύματος.
2,17 ss. **39.** Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγ-
Eph. γελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν,
2,13. καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακράν,
10,47 Joel ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύ-
3,5. ριος ὁ θεὸς ἡμῶν.
40. Ἑτέροις τε λόγοις πλείο-
σι διεμαρτύρατο καὶ παρε-
κάλει, λέγων· Σώθητε ἀπὸ
Ph. 2,15. τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύ-
L.9, της.
41.. * **41.** Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως
ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐ-
τοῦ ἐβαπτίσθησαν· καὶ
v.47. προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι·
1,14. **42.** ἦσαν δὲ προσκαρτε-
R.15, ροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀπο-
26f στόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ
* v.46.. τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ
ταῖς προσευχαῖς.
43. Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ
φόβος, πολλά τε τέρατα καὶ
σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων
ἐγίνετο.
44. Πάντες δὲ οἱ πιστεύον-

τες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ 2,1.
εἶχον ἅπαντα κοινά, 4,32 ss.
45. καὶ τὰ κτήματα καὶ 5,1s.
τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον,
καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι, Dt. 15,11
καθότι ἄν τις χρείαν εἶχε. Jes.
46. Καθ' ἡμέραν τε προς- 58,7.
καρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν
ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ'
οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον v.42.
τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ 20,7.
ἀφελότητι καρδίας,
47. αἰνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ
ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον 5,13.
τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προς- v.41.
ετίθει τοὺς σωζομένους καθ' 4,4. 5,14.
ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ. 11,21. 14,1. *

CAP. III.

Petri sanatio claudi et cohortatio populi ad poenitentiam.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος
καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς
τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς 2,15.
προσευχῆς τὴν ἐννάτην.
2. Καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ 14,8. 8,7.
κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρ-
χων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν
καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύ-
ραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομέ- [1Rg. 7,19.
νην ὡραίαν, τοῦ αἰτεῖν ἐλεη-
μοσύνην παρὰ τῶν εἰσπο-
ρευομένων εἰς τὸ ἱερόν·
3. ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰω-
άννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς
τὸ ἱερόν, ἠρώτα ἐλεημοσύ-
νην λαβεῖν.
4. Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς
αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε·
Βλέψον εἰς ἡμᾶς.
5. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς,
προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν
λαβεῖν.
6. Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀργύ-
ριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρ-
χει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι
4,10. 9,34. δίδωμι· Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,
14,10 ἔγειραι καὶ περιπάτει.
7. Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς
[Mt. 8,15. δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε· παρα-
al. χρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐ-
τοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά,
8. καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη,
καὶ περιεπάτει· καὶ εἰσῆλθε
σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, πε-
Jes. 35,6. ριπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ
αἰνῶν τὸν θεόν.
9. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ
λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰ-
νοῦντα τὸν θεόν·
10. ἐπεγίνωσκόν τε αὐτόν,
ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν
[Jo. 9,8. ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ
τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ,
καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους
καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμ-
βεβηκότι αὐτῷ.
11. Κρατοῦντος δὲ αὐτοῦ
τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην,
συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς
5,12. Jo. ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ κα-
10,23 λουμένῃ Σολομῶντος ἔκθαμ-
1Rg. 6,3. βοι.
12. Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπε-
κρίνατο πρὸς τὸν λαόν·

Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυ-
μάζετε ἐπὶ τούτῳ; ἢ ἡμῖν τί
ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ
εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τοῦ [Jo. 9,31..
περιπατεῖν αὐτόν;
13. Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ 5,30. Ex.
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς 3,6. L.20,
τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε 37pp.
τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, v.26.
ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, 4,27. 30..
καὶ ἠρνήσασθε αὐτὸν κατὰ
πρόσωπον Πιλάτου, κρίναν- L.23, 16.18
τος ἐκείνου ἀπολύειν. pp.
14. Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ
δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ᾐτή- 7,52..
σασθε ἄνδρα φονέα χαρι-
σθῆναι ὑμῖν· 5,31. Ebr. 2,10. 12,2.
15. τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς Jo. 10,10
ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ θεὸς
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς 2,32.. 10,40
μάρτυρές ἐσμεν. 18,30ss.
16. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ 17,31 1Cor.
ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον, ὃν 15,15
θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐστε- cet.
ρέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ
ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν Mt. 8, 13. al.
αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύ- v.7.
την ἀπέναντι πάντων ὑμῶν.
17. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα L. 23,34
ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, 1Cor. 2,8.
ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν.
18. Ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγ- v.24..
γειλε διὰ στόματος πάντων
τῶν προφητῶν αὐτοῦ, πα- *
θεῖν τὸν Χριστόν, ἐπλήρω- 2,23..
σεν οὕτω.
19. Μετανοήσατε οὖν καὶ 2,38.. Col.
ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλει- 2,14..
φθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας,
Jes. 35,10 20. ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ
Dn. 7, ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου
22.27 τοῦ κυρίου καὶ ἀποστείλῃ
R. 8, 18. τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν
* Ἰησοῦν Χριστόν,
1,6. 21. ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέ-
Mt. 17,11 ξασθαι ἄχρι χρόνων ἀπο-
19,28 καταστάσεως πάντων, ὧν
Ebr. 9,10. ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόμα-
* τος τῶν ἁγίων αὐτοῦ προ-
φητῶν ἀπ' αἰῶνος.
* 22. Μωϋσῆς μὲν πρὸς τοὺς
7,37. Dt. πατέρας εἶπεν· „Ὅτι προ-
18,18 s. φήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύ-
ριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν
ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐ-
τοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα
ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς.
23. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχή,
Jo. 3,18. ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προ-
φήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευ-
θήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ.“
v.18. 24. Καὶ πάντες δὲ οἱ προ-
L.24, 26s.. φῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν
καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ
v.20s. κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας
ταύτας.
25. Ὑμεῖς ἐστὲ οἱ υἱοὶ τῶν
R. 3,2. προφητῶν καὶ τῆς διαθή-
κης, ἧς διέθετο ὁ θεὸς πρὸς
τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων
Gen. 22,18 πρὸς Ἀβραάμ· „Καὶ ἐν τῷ
al. σπέρματί σου ἐνευλογηθή-
Gal. 3,8.. σονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ
τῆς γῆς.“
13,46 26. Ὑμῖν πρῶτον ὁ θεός,
v.13.. ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐ-

τοῦ, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐ-
λογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀπο-
στρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν
πονηριῶν ὑμῶν.

CAP. IV.

Petrus cum Joanne coram Synedrio. Interdictio. Supplicatio. Communio bonorum; Barnabas.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν
πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν
αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρα- 5,24.
τηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδ- L.22,52.
δουκαῖοι, 2Mc.3,4.
2. διαπονούμενοι διὰ τὸ
διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν
καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰη- 5,17.
σοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ 23,6 ss.
νεκρῶν. 17,31
3. Καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς
τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς
τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν
γὰρ ἑσπέρα ἤδη.
4. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάν-
των τὸν λόγον ἐπίστευσαν· 2,47..
καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν
ἀνδρῶν ὡςεὶ χιλιάδες πέντε.
5. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔ-
ριον συναχθῆναι αὐτῶν 5,21.
τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυ-
τέρους καὶ γραμματεῖς εἰς *
Ἱερουσαλήμ,
6. καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα, 5,17. L.
καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην 3,2..
καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι
ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατι-
κοῦ.
7. Καὶ στήσαντες αὐτοὺς
ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο·
[L. 20,2. pp. Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ
ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο
ὑμεῖς;
[L. 12,11 s.pp. 8. Τότε Πέτρος πλησθεὶς
πνεύματος ἁγίου εἶπε πρὸς
αὐτούς· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ
καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ,
9. εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνα-
[Jo. 10,32 κρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ
ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν
τίνι οὗτος σέσωσται·
10. γνωστὸν ἔστω πᾶσιν
ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσρα-
3,6.. ήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,
ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ
3,15.. θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν
τούτῳ οὗτος παρέστηκεν
ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.
Ps. 118, 11. Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ
22. ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν
Mt. 21,42 οἰκοδομούντων ὁ γενόμενος
cet. εἰς κεφαλὴν γωνίας.
12. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ
οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὔτε γὰρ
Mt. 1,21. ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν
Jo. οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν
3,16. ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆ-
ναι ἡμᾶς.
13. Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ
Πέτρου παῤῥησίαν καὶ Ἰω-
άννου, καὶ καταλαβόμενοι
ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί
[Jo. 7,15. εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον
(ἐπεγίνωσκόν τε αὐτούς, ὅτι
σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν)·
14. τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέ-

πoντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα
τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν 3,7ss.
εἶχον ἀντειπεῖν.
15. *Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς*
ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν,
συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους,
16. *λέγοντες· Τί ποιήσομεν* 5,28s.
τοῖς ἀνθρώποις τούτοις;
ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον
γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς
κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φα-
νερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρ-
νήσασθαι·
17. *ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον*
διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν,
ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐ-
τοῖς, μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ 5,28.40.
ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀν-
θρώπων.
18. *Καὶ καλέσαντες αὐ-*
τούς, παρήγγειλαν αὐτοῖς
τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι
μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνό-
ματι τοῦ Ἰησοῦ.
19. *Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάν-*
νης ἀποκριθέντες πρὸς αὐ-
τοὺς εἶπον· Εἰ δίκαιόν ἐστιν
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ὑμῶν 5,29.
ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, [Dn. 6,11.
κρίνατε· R.13,1ss.
20. *οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς,*
ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν,
μὴ λαλεῖν.
21. *Οἱ δὲ προσαπειλησάμε-*
νοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν
εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολά-
σωνται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, 5,26.
ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν

θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι·
22. *ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων*
Jo.5,5, 7f *τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος,*
ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον
τοῦτο τῆς ἰάσεως.
23. *Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον*
v.31s. *πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγ-*
1,13s. 12,12 *γειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ*
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
εἶπον.
24. *Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμο-*
θυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς
L. 2,29. *τὸν θεὸν καὶ εἶπον· Δέσπο-*
Ap. *τα, σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν*
6,10; Jes. *οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ*
37,16 *τὴν θάλασσαν καὶ πάντα*
τὰ ἐν αὐτοῖς,
* 25. *ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ*
L.1, 69; *παιδός σου εἰπών· „Ἱνατί*
Ps. *ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ*
2,1s. *ἐμελέτησαν κενά;*
26. *παρέστησαν οἱ βασιλεῖς*
τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συν-
ήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, κα-
τὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ
Χριστοῦ αὐτοῦ.“
27. *Συνήχθησαν γὰρ ἐπ'*
* *ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ*
3,13.. *ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου*
10,38 *Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης*
L.23, 6ss. *τε καὶ Πόντιος Πιλᾶτος σὺν*
ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραήλ,
28. *ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου*
2,23.. *καὶ ἡ βουλή σου προώρισε*
Mt. 26,24 *γενέσθαι.*
29. *Καὶ τανῦν, κύριε, ἔπιδε*
v.17. *ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ*
δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ

παῤῥησίας πάσης λαλεῖν τὸν
λόγον σου,
30. ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου
ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ Mc. 16,17
σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι ss..
διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου 3,13..
παιδός σου Ἰησοῦ. Mt.12,18.
31. Καὶ δεηθέντων αὐτῶν
ἐσαλεύθη ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἦσαν 2,2ss.
συνηγμένοι· καὶ ἐπλήσθη-
σαν ἅπαντες πνεύματος v.8.
ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ μετὰ παῤῥη-
σίας.
32. Τοῦ δὲ πλήθους τῶν
πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία
καὶ ἡ ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ
εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐ- 2,44 s.
τῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ᾽
ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.
33. Καὶ μεγάλῃ δυνάμει
ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ 3,15.. 1,22.
ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ· χάρις τε 2,47?
μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐ-
τούς.
34. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις
ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ
κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν
ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον [L. 12,33
τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομέ-
νων
35. καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς v.37. 5,2.
πόδας τῶν ἀποστόλων· διε-
δίδοτο δὲ ἑκάστῳ, καθότι ἄν 2,45..
τις χρείαν εἶχεν.
36. Ἰωσῆς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς * 9,27.
Βαρνάβας ὑπὸ τῶν ἀπο- 11-15

1Cor. 9,6. στόλων, ὅ ἐστι μεθερμηνευό-
Gal.2. μενον υἱὸς παρακλήσεως,
Col. 4,10. Λευΐτης, Κύπριος τῷ γένει,
37. ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀ-
γροῦ, πωλήσας ἤνεγκε τὸ
χρῆμα καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς
πόδας τῶν ἀποστόλων.

CAP. V.

Ananias et Sapphira; Apostolorum miracula. Capti primum ab angelo, deinde Gamalielis judicio liberantur.

[Dn. 1,6. Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνό-
ματι σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυ-
ναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα,
2. καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς
τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς
γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας
4,35.. μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας
τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν.
v.4. 3. Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀνα-
13,10 L.22, νία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ σα-
3.31.. τανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύ-
Jo. 13,2. σασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ
27. 8,44. ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ
τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;
4. Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενε,
καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ
ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ
καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦ-
το; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις
ἀλλὰ τῷ θεῷ.
5. Ἀκούων δὲ Ἀνανίας τοὺς
13,11 8,20 λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέ-
ss. ψυξε. Καὶ ἐγένετο φόβος
μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀ-
κούοντας ταῦτα·
6. ἀναστάντες δὲ οἱ νεώ-

τεροι συνέστειλαν αὐτὸν [Lev.
καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. 10,4s.
7. Ἐγένετο δέ, ὡς ὡρῶν [L.
τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ 9,28.
αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς
εἰςῆλθεν.
8. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέ-
τρος· Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου
τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ
εἶπε· Ναί, τοσούτου.
9. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς
αὐτήν· Τί ὅτι συνεφωνήθη
ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα v.3s. 15,28
κυρίου; Ἰδού, οἱ πόδες τῶν
θαψάντων τὸν ἄνδρα σου v.6.
ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσί σε.
10. Ἔπεσε δὲ παραχρῆμα
παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ
ἐξέψυξεν· εἰςελθόντες δὲ οἱ
νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νε-
κράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθα-
ψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς.
11. Καὶ ἐγένετο φόβος μέ-
γας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν,
καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούον-
τας ταῦτα.
12. Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν
ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα v.15. 4,30.
καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολ- 6,8.
λά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν 19,11
ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολο- 3,11.
μῶνος·
13. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς
ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς,
ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ 2,47.
λαός·
14. μᾶλλον δὲ προςετίθεν- 2,47.. 11,24
το πιστεύοντες τῷ κυρίῳ,
πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυ-
ναικῶν·
* 15. ὥστε κατὰ τὰς πλατείας
19,12 ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ
τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβ-
βάτων, ἵνα ἐρχομένου Πέ-
[L.6, 19.. τρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ
τινὶ αὐτῶν.
16. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ
πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων
εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες
ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους
8,7. ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρ-
των· οἵτινες ἐθεραπεύοντο
ἅπαντες.
4,1.6. 17. Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιε-
ρεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ,
ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδου-
καίων, ἐπλήσθησαν ζήλου,
18. καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖ-
ρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστό-
λους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν
τηρήσει δημοσίᾳ.
12,7. 27,23 19. Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ
τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας
τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγών τε
αὐτοὺς εἶπε·
20. Πορεύεσθε καὶ στα-
θέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ
Jo. 12,50 τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα
6,68. τῆς ζωῆς ταύτης.
21. Ἀκούσαντες δὲ εἰςῆλ-
θον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ
ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον. Πα-
ραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς
4,5. καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλε-
σαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν
2Mo. 4,44. τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν

Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς
τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι
αὐτούς.
22. Οἱ δὲ ὑπηρέται παρα-
γενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς
ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαν-
τες δὲ ἀπήγγειλαν,
23. λέγοντες· Ὅτι τὸ μὲν
δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλει-
σμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,
καὶ τοὺς φύλακας ἑστῶτας *
πρὸ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες
δὲ ἔσω οὐδένα εὕρομεν.
24. Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λό-
γους τούτους ὅ τε ἱερεὺς καὶ *
ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ 4,1.
οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ
αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. 2,12.
25. Παραγενόμενος δέ τις
ἀπήγγειλεν αὐτοῖς· Ὅτι *
ἰδού, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε
ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ
ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκον-
τες τὸν λαόν.
26. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρα-
τηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις,
ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ
βίας· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν 4,21.
λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.
27. Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς
ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ· καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχι-
ερεύς,
28. λέγων· Οὐ παραγγε- *
λίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ 4,17s.
διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τούτῳ; καὶ ἰδού, πεπληρώ-
κατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς

διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε
2,23.. Mt. ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα
27,25 τοῦ ἀνθρώπου τούτου;
29. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέ-
τρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον·
4,19.. Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον
ἢ ἀνθρώποις.
3,13.. 30. Ὁ θεὸς τῶν πατέρων
15.. ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν
10,39 Gal. ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμά-
3,13.. σαντες ἐπὶ ξύλου·
3,15.. 31. τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν
2,33. καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ δεξιᾷ
38. αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ
Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν.
* 32. Καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν αὐτοῦ
μάρτυρες τῶν ῥημάτων τού-
1,8. 22.. των, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ
2,4. ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς
Jo. 7,39. πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.
[7,54 33. Οἱ δὲ ἀκούσαντες διε-
* πρίοντο, καὶ ἐβουλεύοντο
ἀνελεῖν αὐτούς.
34. Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ
συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνό-
22,3. [Nm. ματι Γαμαλιήλ, νομοδιδά-
1,10. σκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ,
ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς
* ἀποστόλους ποιῆσαι·
35. εἶπέ τε πρὸς αὐτούς·
Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσ-
έχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀν-
θρώποις τούτοις, τί μέλλετε
πράσσειν.
21,38 36. Πρὸ γὰρ τούτων τῶν
8,9. Gal. ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, λέ-
2,6. γων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ

προςεκλίθη ἀριθμὸς ἀν- *
δρῶν ὡςεὶ τετρακοσίων· ὃς
ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι
ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθη-
σαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.
37. Μετὰ τοῦτον ἀνέστη
Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς
ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ L. 2,2.
ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω
αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο,
καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο
αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.
38. Καὶ τανῦν λέγω ὑμῖν,
ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων τούτων καὶ ἐάσατε αὐ- *
τούς· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώ- Mt. 15,13
πων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔρ-
γον τοῦτο, καταλυθήσεται·
39. εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ
δύνασθε καταλῦσαι αὐτό· *
μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρε- 9,5. Ps.2,
θῆτε. 1ss.
40. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ·
καὶ προςκαλεσάμενοι τοὺς ἀ-
ποστόλους, δείραντες παρ- 22,19
ήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ 4,18.
ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέ-
λυσαν αὐτούς.
41. Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο
χαίροντες ἀπὸ προσώπου Mt.5, 10.12
τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ 1Pt.
ὀνόματος κατηξιώθησαν ἀ- 4,13. 2Cor.
τιμασθῆναι· 4,8ss.
42. πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ
ἱερῷ καὶ κατ᾽ οἶκον οὐκ ἐ- 2,46.
παύοντο διδάσκοντες καὶ
εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν
Χριστόν.

Cap. VI.

Septem diaconi. Stephanus impietatis accusatus.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύ-
ταις, πληθυνόντων τῶν μα-
θητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς
9,29. τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς
Ἑβραίους, ὅτι παρεθεω-
ροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ
καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν.
2. Προςκαλεσάμενοι δὲ οἱ
δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μα-
θητῶν εἶπον· Οὐκ ἀρεστόν
ἐστιν, ἡμᾶς καταλείψαντας
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ διακο-
νεῖν τραπέζαις.
3. Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελ-
1Tm. 3,8ss. φοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυ-
ρουμένους ἑπτά, πλήρεις
πνεύματος ἁγίου καὶ σο-
φίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ
τῆς χρείας ταύτης·
4. ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ
καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου
προςκαρτερήσομεν.
5. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώ-
πιον παντὸς τοῦ πλήθους·
καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον,
ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ
πνεύματος ἁγίου, καὶ Φί-
8,5ss. 21,8. λιππον καὶ Πρόχορον καὶ
Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ
Ap. 2,6? Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον
προσήλυτον Ἀντιοχέα·
6. οὓς ἔστησαν ἐνώπιον
13,3. τῶν ἀποστόλων· καὶ προς-
8,17. Mt. 19,13 εὐξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς
τὰς χεῖρας.

7. Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ
ηὔξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ 19,20 2,47..
ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν
Ἱερουσαλὴμ σφόδρα· πολύς
τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπή- *
κουον τῇ πίστει.
8. Στέφανος δὲ πλήρης
χάριτος καὶ δυνάμεως ἐποίει * 4,33;
τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα 5,12..
ἐν τῷ λαῷ.
9. Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν
ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγο-
μένης Λιβερτίνων καὶ Κυ-
ρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων
καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ
Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ Στε-
φάνῳ·
10. καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντι- L. 21,15
στῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ
πνεύματι ᾧ ἐλάλει.
11. Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας
λέγοντας· Ὅτι ἀκηκόαμεν
αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα
βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ v. 13.
τὸν θεόν.
12. Συνεκίνησάν τε τὸν
λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους
καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ
ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐ-
τὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συν-
έδριον.
13. Ἔστησάν τε μάρτυρας
ψευδεῖς λέγοντας· Ὁ ἄν- [1Rg. 21,13
θρωπος οὗτος οὐ παύεται
ῥήματα λαλῶν κατὰ τοῦ τό- *
που τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου· 7,53.
14. ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ
λέγοντος· Ὅτι Ἰησοῦς ὁ

Mt. 26,61 Ναζωραῖος οὗτος καταλύ-
cet. σει τὸν τόπον τοῦτον καὶ
ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν
ἡμῖν Μωϋσῆς.
15. Καὶ ἀτενίσαντες εἰς
αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζό-
μενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον
Mt. 13,43 τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡςεὶ
[2Sm 14,17 πρόςωπον ἀγγέλου.

CAP. VII.

Oratio Stephani historiam gentis contumacis perlustrans. Interpellatus lapidatur.

Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς· Εἰ
ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει;
22,1. 2. Ὁ δὲ ἔφη· Ἄνδρες ἀδελ-
φοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε.
18,16 Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ
ss. πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι
Neh. 9,7ss. ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ
κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαῤ-
ῥάν,
3. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν·
Gen. 12,1. „Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ
ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ
* δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἂν σοι
δείξω.“
4. Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς
Χαλδαίων κατῴκησεν ἐν
Χαῤῥάν· κἀκεῖθεν, μετὰ τὸ
ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐ-
Gen. 12,5. τοῦ, μετῴκισεν αὐτὸν εἰς
τὴν γῆν ταύτην, εἰς ἣν ὑμεῖς
[Mt. 2,23. νῦν κατοικεῖτε·
5. καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ
κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ
βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγεί-
λατο αὐτῷ δοῦναι εἰς κατά-

σχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρ- Gen. 12,7.
ματι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν, οὐκ 13,15 al.
ὄντος αὐτῷ τέκνου.
6. Ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ θεός,
ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ Gen.
πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, 15,13 s.
καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ
κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια· Ex.
7. „καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν 12,40 Gal.
δουλεύσωσι, κρινῶ ἐγώ (εἶπεν 3,17.
ὁ θεός), καὶ μετὰ ταῦτα
ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσου- Ex.
σί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.“ 3,12.
8. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δια- Gen.
θήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως 17,10
ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, καὶ Gen.
περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ 21,2. 4.
τῇ ὀγδόῃ, καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν 25,26
Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακὼβ τοὺς 29,31 ss.
δώδεκα πατριάρχας. 30,5ss.
9. Καὶ οἱ πατριάρχαι ζη-
λώσαντες τὸν Ἰωσὴφ ἀπέ- Gen.
δοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν 37,11 28;
ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ, 39,2.
10. καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ
πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ,
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ Gen.
σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βα- 41,37 ss.
σιλέως Αἰγύπτου· καὶ κατ-
έστησεν αὐτὸν ἡγούμενον
ἐπ᾽ Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν
οἶκον αὐτοῦ.
11. Ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ᾽ ὅλην Gen.
τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χα- 41,54 ss.
ναάν, καὶ θλῖψις μεγάλη,
καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσμα-
τα οἱ πατέρες ἡμῶν.
12. Ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα
* σιτία εἰς Αἴγυπτον ἐξαπέ-
Gen. 42,1s; στειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν
45,4. 16. πρῶτον·
13. καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνε-
γνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελ-
φοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν
ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος
τοῦ Ἰωσήφ.
14. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ
Gen. 45,9ss; μετεκαλέσατο τὸν πατέρα
46,27 αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν
Ex. 1,5. τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, ἐν
Lxx. ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε.
Gen. 46,1; 15. Κατέβη δὲ Ἰακὼβ εἰς
49,33 Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν
αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν,
Jos. 24,32 16. καὶ μετετέθησαν εἰς Συ-
Gen. χέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνή-
50,25 49,30 ματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ
23,17 τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν
33,19 υἱῶν Ἐμμὼρ τοῦ Συχέμ.
17. Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ
v.7. χρόνος τῆς ἐπαγγελίας, ἧς
* ὤμοσεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ,
Ex. 1,7s. ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπλη-
θύνθη ἐν Αἰγύπτῳ,
18. ἄχρις οὗ ἀνέστη βασι-
λεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν
Ἰωσήφ.
Ex. 1,10; 19. Οὗτος κατασοφισάμε-
15ss.; νος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσε
2,3. τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ
ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐ-
[L. 17,33 τῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.
Ex. 20. Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη
2,2. Ebr. Μωϋσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ
11,23 θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας
Ex. 6,20. τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός.

50. Οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίη-
σε ταῦτα πάντα;"
51. Σκληροτράχηλοι καὶ Ex. 32,9;
ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ Dt.
τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ 10,16 R.
πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπί- 2,29.
πτετε· ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν,
καὶ ὑμεῖς.
52. Τίνα τῶν προφητῶν 2Ch. 36,16
οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Mt.
καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προ- 23,31 Ebr.
καταγγείλαντας περὶ τῆς 11,37
ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν 3,14. 22,14
ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς 1Jo.
γεγένησθε· 3,1..
53. οἵτινες ἐλάβετε τὸν νό- Ex. 20,1;
μον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, Gal. 3,19.
καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. Ebr.2,2. [Dt.
54. Ἀκούοντες δὲ ταῦτα 33,2.
διεπρίοντο ταῖς καρδίαις 5,33.
αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς
ὀδόντας ἐπ' αὐτόν.
55. Ὑπάρχων δὲ πλήρης
πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας
εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν
θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ
δεξιῶν τοῦ θεοῦ, Mt. 26,64
56. καὶ εἶπεν· Ἰδού, θεω- set.
ρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳγμέ-
νους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα
τοῦ θεοῦ.
57. Κράξαντες δὲ φωνῇ με-
γάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐ-
τῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυ-
μαδὸν ἐπ' αὐτόν·
58. καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς Lev.
πόλεως ἐλιθοβόλουν. Καὶ 24,14
6,13. οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ
ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς
22,20 πόδας νεανίου καλουμένου
Σαύλου,
Dt. 17,7. 59. καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν
Στέφανον, ἐπικαλούμενον
L.23, 46. καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ,
Ps. δέξαι τὸ πνεῦμά μου.
31,6. 60. Θεὶς δὲ τὰ γόνατα
ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε,
L.6, 27s.p. μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρ-
28,34 τίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο
εἰπὼν ἐκοιμήθη.
1. Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν
τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

CAP. VIII.

Saulus. Philippus in Samaria; Simon Magus. Aethiops Candaces.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ
τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱερο-
σολύμοις· πάντες τε διεσπά-
ρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς
Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας
πλὴν τῶν ἀποστόλων.
5,6. 2. Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέ-
2,5 φανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ
ἐποιήσαντο κοπετὸν μέγαν
ἐπ' αὐτῷ.
7,58. 9,1ss. 3. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο
22,4. τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴ-
Gal. 1,13. κους εἰσπορευόμενος, σύρων
τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας
παρεδίδου εἰς φυλακήν.
4. Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες
11,19 διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι
τὸν λόγον·

5. Φίλιππος δὲ κατελθὼν 6,5..
εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας,
ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χρι-
στόν.
6. Προςεῖχόν τε οἱ ὄχλοι
τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φι-
λίππου ὁμοθυμαδόν, ἐν τῷ
ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν
τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Mc.16,17s.
7. Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόν- *
των πνεύματα ἀκάθαρτα, 5,16. 16,18
βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρ-
χετο· πολλοὶ δὲ παραλελυ-
μένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύ- 8,7. 14,8.
θησαν.
8. Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγά- *
λη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. Jo.4,40 ss.
9. Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σί-
μων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πό-
λει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ 13,6. 19,19
ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων
εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν· 5,36..
10. ᾧ προςεῖχον πάντες
ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου,
λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ἡ δύ-
ναμις τοῦ θεοῦ ἡ καλουμένη *
μεγάλη.
11. Προςεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ
τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μα-
γείαις ἐξεστακέναι αὐτούς.
12. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ
Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ
τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο v.16.
ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.
13. Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς
ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς
ἦν προςκαρτερῶν τῷ Φιλίπ-
* πῳ· θεωρῶν τε σημεῖα καὶ
δυνάμεις μεγάλας γινομέ-
νας ἐξίστατο.
14. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱε-
ροσολύμοις ἀπόστολοι, ὅτι
δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν
πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον
καὶ Ἰωάννην·
15. οἵτινες καταβάντες
προςηύξαντο περὶ αὐτῶν,
ὅπως λάβωσι πνεῦμα ἅγιον.
* v.12. 16. Οὐδέπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐ-
δενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,
μόνον δὲ βεβαπτισμένοι
ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ.
6,6.. 1Tm. 17. Τότε ἐπετίθουν τὰς
4,14.. χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμ-
Num. 27,18 βανον πνεῦμα ἅγιον.
* 18. Θεασάμενος δὲ ὁ Σίμων,
ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν
χειρῶν τῶν ἀποστόλων δί-
δοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
προςήνεγκεν αὐτοῖς χρή-
ματα,
19. λέγων· Δότε κἀμοὶ τὴν
ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν
ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ
πνεῦμα ἅγιον.
20. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς
αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου
σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν,
ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ
Mt. 10,8. ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶ-
σθαι.
[Col. 1,12. 21. Οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ

κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ·
ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν
εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
22. Μετανόησον οὖν ἀπὸ
τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ
δεήθητι τοῦ Θεοῦ, εἰ ἄρα
ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια
τῆς καρδίας σου.
23. Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας Dt. 29,18
καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ [Col. 3,14.
σε ὄντα. Jes. 58,6?
24. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων
εἶπε· Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ
ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως
μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν
εἰρήκατε.
25. Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυ-
ράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν
λόγον τοῦ κυρίου ὑπέστρε-
ψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πολ- *
λάς τε κώμας τῶν Σαμαρει-
τῶν εὐηγγελίσαντο.
26. Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλά- v.29.
λησε πρὸς Φίλιππον, λέγων·
Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κα-
τὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν v.5.
τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἰε-
ρουσαλὴμ εἰς Γάζαν. Αὕτη Gen. 10,19
ἐστὶν ἔρημος.
27. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύ-
θη· καὶ ἰδού, ἀνὴρ Αἰθίοψ, Zeph. 3,10;
εὐνοῦχος, δυνάστης Κανδά- Dt.
κης τῆς βασιλίσσης Αἰθιό- 23,1?
πων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς
γάζης αὐτῆς· ὃς ἐληλύθει
προσκυνήσων εἰς Ἱερουσα- Jo. 12,20
λήμ,
28. ἦν τε ὑποστρέφων καὶ

καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος
αὐτοῦ καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν
προφήτην Ἡσαΐαν.
29. Εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα τῷ
Φιλίππῳ· Πρόσελθε καὶ
κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ.
30. Προσδραμὼν δὲ ὁ Φί-
λιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀνα-
γινώσκοντος τὸν προφήτην
Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· Ἆρά γε
γινώσκεις, ἃ ἀναγινώσκεις;
31. Ὁ δὲ εἶπε· Πῶς γὰρ ἂν
δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδη-
γήσῃ με; Παρεκάλεσέ τε τὸν
Φίλιππον, ἀναβάντα καθί-
σαι σὺν αὐτῷ.
[1Pt. 2,?. 32. Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γρα-
φῆς, ἣν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὔ-
Jes. 53,7s. τη· „Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφα-
γὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς
ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐ-
[1Pt. 2,23. τὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοί-
γει τὸ στόμα αὐτοῦ.
33. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ
ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν
δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγή-
σεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς
γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.“
34. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦ-
χος τῷ Φιλίππῳ εἶπε· Δέο-
μαί σου, περὶ τίνος ὁ προ-
φήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυ-
τοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τινός;
35. Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος
τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξά-
μενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύ-
της, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν
Ἰησοῦν.

36. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ
τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ·
καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· Ἰδού,
ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτι- 10,47
σθῆναι;
37. [Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος·
Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρ-
δίας, ἔξεστιν. Ἀποκριθεὶς
δὲ εἶπε· Πιστεύω τὸν υἱὸν 9,20.
τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Jo.6,69..
Χριστόν.] 11,27.9,38. 1Jo.
38. Καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ 4,15.
ἅρμα, καὶ κατέβησαν ἀμφό-
τεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε Φί-
λιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ
ἐβάπτισεν αὐτόν.
39. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ
ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρ- 1Re.
πασε τὸν Φίλιππον, καὶ 18,12
οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐ-
νοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν
ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.
40. Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς
Ἄζωτον· καὶ διερχόμενος Jos.
εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πά- 13,3.
σας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν
εἰς Καισάρειαν. 21,8.

CAP. IX.

Saulus convertitur. Insidiae Damasci et Hierosolymis. Petri miracula Aeneae et Tabithae.

Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων 8,3.
ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς 26,11
μαθητὰς τοῦ κυρίου, προς- 22,4 ss.
ελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ 26,9ss.
2. ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπι- 2Co.12,2s.
στολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς
τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν
18,25 τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας,
19,9. 22. ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δε-
22,4. 24,14 δεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερου-
22. σαλήμ.
3. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι
ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ
Δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης πε-
26,13 ριήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ
τοῦ οὐρανοῦ·
4. καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν,
ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐ-
τῷ· Σαούλ, Σαούλ, τί με
διώκεις;
5. Εἶπε δέ· Τίς εἶ, κύριε;
* 1Cor. Ὁ δὲ κύριος εἶπεν· Ἐγώ εἰμι
15,8. Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· [σκλη-
26,14 5,39. ρόν σοι πρὸς κέντρα λακτί-
ζειν.
6. Τρέμων τε καὶ θαμβῶν
εἶπε· Κύριε, τί με θέλεις
ποιῆσαι; Καὶ ὁ κύριος πρὸς
αὐτόν·] Ἀνάστηθι καὶ εἴσ-
ελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λα-
ληθήσεταί σοι, τί σε δεῖ
ποιεῖν.
7. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύ-
26,14 οντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐν-
22,9. νεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φω-
νῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες.
8. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος
ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεῳγμένων
δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ,
* οὐδένα ἔβλεπε· χειραγω-
γοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον
εἰς Δαμασκόν.
9. Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ

βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ
ἔπιεν.
10. Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν
Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος v.17.
ἐν ὁράματι· Ἀνανία. Ὁ δὲ 10,3s.
εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε.
11. Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν·
Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν
ῥύμην τὴν καλουμένην εὐ-
θεῖαν, καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ
Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι,
Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύ- 21,39
χεται,
12. καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι *
ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν εἰς-
ελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ
χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ. v.18..
13. Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας·
Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν
περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα
κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου v.1..
ἐν Ἱερουσαλήμ·
14. καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν v.2. 26,12
παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι
πάντας τοὺς ἐπικαλουμέ-
νους τὸ ὄνομά σου.
15. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ R.9,
κύριος· Πορεύου, ὅτι σκεῦος 21ss..
ἐκλογῆς μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ 26,17
βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώ- 22,21 Eph.
πιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, 3,8..
υἱῶν τε Ἰσραήλ. 25,24
16. Ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐ- 2Cor. 11,23
τῷ, ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ss.
ὀνόματός μου παθεῖν. Mt. 5,11s.
17. Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας
καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν·

28,8. καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς
χεῖρας εἶπε· Σαοὺλ ἀδελφέ,
ὁ κύριος ἀπέσταλκέ με, Ἰη-
σοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ
ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ
πλησθῇς πνεύματος ἁγίου.
18. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ
22,13 ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε
* παραχρῆμα, καὶ ἀναστὰς
ἐβαπτίσθη,
19. καὶ λαβὼν τροφὴν ἐν-
ίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν
ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέ-
ρας τινάς·
Gal. 1,17. 20. καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συν-
* αγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Ἰη-
8,37. σοῦν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ.
21. Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ
ἀκούοντες καὶ ἔλεγον· Οὐχ
v. 1.14. οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν
8,1. Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλου-
26,10 Gal. μένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ
1,13. ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει, ἵνα
δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ
ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς;
22. Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνε-
2,6. δυναμοῦτο, καὶ συνέχυνε
τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοι-
κοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμ-
βιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
Χριστός.
23. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέ-
ραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο
2Cor. 11,32 οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν.
24. Ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ
ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. Παρε-

τηροῦντο δὲ καὶ τὰς πύλας *
ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως
αὐτὸν ἀνέλωσι.
25. Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ * 2Cor.
μαθηταὶ νυκτός, καθῆκαν 11,33
διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαν-
τες ἐν σπυρίδι.
26. Παραγενόμενος δὲ εἰς
Ἱερουσαλὴμ ἐπειρᾶτο κολ- Gal.
λᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ 1,18s.
πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν,
μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μα-
θητής.
27. Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβό- 4,36..
μενος αὐτὸν ἤγαγε πρὸς
τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγή-
σατο αὐτοῖς, πῶς ἐν τῇ ὁδῷ
εἶδε τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλά-
λησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δα- v.20.
μασκῷ ἐπαῤῥησιάσατο ἐν 26,20
τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. 22s.
28. Καὶ ἦν μετ᾽ αὐτῶν εἰς-
πορευόμενος καὶ ἐκπορευό-
μενος ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ *
παῤῥησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνό-
ματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
29. Ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει
πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ
ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν.
30. Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελ-
φοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς
Καισάρειαν, καὶ ἐξαπέστει- 11,25
λαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν. Gal. 1,21.
31. Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία *
καθ᾽ ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ
Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας
εἶχεν εἰρήνην, οἰκοδομου- 1Cor.
μένη καὶ πορευομένη τῷ φό- 3,10..

13,15 Jo. βῳ τοῦ κυρίου, καὶ τῇ παρα-
14,16 κλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος
12,24 ἐπληθύνετο.
6,1.7. 7,17. 32. Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερ-
χόμενον διὰ πάντων κατελ-
θεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους
τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν.
33. Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν
τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν
ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβ-
βάτῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος.
34. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέ-
τρος· Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰη-
3,6. σοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι
καὶ στρῶσον σεαυτῷ. Καὶ
εὐθέως ἀνέστη.
35. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάν-
v.38. τες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν
Jes. 35,2. καὶ τὸν Σαρῶνα, οἵτινες
ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.
Jon. 1,3. al. 36. Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν
μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά,
ἣ διερμηνευομένη λέγεται
v.39. Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης
10,2. Jac. ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημο-
3,17. συνῶν ὧν ἐποίει.
37. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέ-
[Ps. 41,4. ραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν
αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαν-
1,13. 20,8. τες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑ-
1Rg. 17,19 al. περῴῳ.
38. Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης
τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκού-
σαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν
αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄν-
δρας πρὸς αὐτόν, παρακα-
* λοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν
ἕως αὐτῶν.

39. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος
συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παρα-
γενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ
ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν
αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίου-
σαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶ-
νας καὶ ἱμάτια, ὅσα ἐποίει
μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς.
40. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας Mt. 9,25.
ὁ Πέτρος, θεὶς τὰ γόνατα
προςηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας Jo. 11,41
πρὸς τὸ σῶμα εἶπε· Ταβιθά,
ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς Mc. 5,41.
ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦ-
σα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε. L. 7, 14s.
41. Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέ-
στησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ
τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας,
παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν.
42. Γνωστὸν δὲ ἐγένετο
καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης· καὶ
πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν 16,31
κύριον. [Jo. 10,42
43. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκα-
νὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ
παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ. 10,6.

CAP. X.

Cornelius. Petri visio. Caesaream arcessitur ibique docet. Pagani Spiritu Sancto imbuti.

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισα- *
ρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, 9,40.
ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς Mt. 8,
καλουμένης Ἰταλικῆς, 5. 10.
2. εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος v.22.
τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ 23.
αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύ- 9,36.
νας πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεό- Dan. 4,24.
μενος τοῦ θεοῦ διαπαντός.
v.10. 3. Εἶδεν ἐν ὁράματι φανε-
ρῶς, ὡςεὶ ὥραν ἐννάτην τῆς
ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ
εἰςελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ
εἰπόντα αὐτῷ· Κορνήλιε.
4. Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ
ἔμφοβος γενόμενος εἶπε·
Τί ἐστι, κύριε; Εἶπε δὲ αὐ-
Ex. 2,23. τῷ· Αἱ προςευχαί σου καὶ
Ap. αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβη-
8,4. * σαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ.
5. Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόπ-
πην ἄνδρας καὶ μετάπεμψαι
Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέ-
τρος·
9,43. 6. οὗτος ξενίζεται παρά
τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν
* οἰκία παρὰ θάλασσαν.
7. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγε-
λος ὁ λαλῶν αὐτῷ, φωνήσας
δύο τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ καὶ
στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν
προςκαρτερούντων αὐτῷ,
8. καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς
ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς
εἰς τὴν Ἰόππην.
v.24. 9. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ὁδοιπο-
ρούντων ἐκείνων καὶ τῇ πό-
λει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέ-
τρος ἐπὶ τὸ δῶμα προςεύξα-
3,1. σθαι, περὶ ὥραν ἕκτην.
10. Ἐγένετο δὲ πρόςπεινος,
καὶ ἤθελε γεύσασθαι· πα-
2Cor. ρασκευαζόντων δὲ αὐτῶν
12,2s. ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις,
Ap. 1,10. 11. καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν

ἀνεῳγμένον καὶ καταβαῖνον *
σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγά- 11,5 ss.
λην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδε-
μένον καὶ καθιέμενον ἐπὶ
τῆς γῆς,
12. ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα τὰ
τετράποδα καὶ τὰ ἑρπετὰ *
τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ·
13. καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς
αὐτόν· Ἀναστάς, Πέτρε,
θῦσον καὶ φάγε.
14. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· Μη-
δαμῶς, κύριε· ὅτι οὐδέποτε Ez. 4,14.
ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκά- Lev.
θαρτον. 11.
15. Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ
δευτέρου πρὸς αὐτόν· Ἃ ὁ 1Tm. 4,4s.
θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοί- Tit. 1,15.
νου. R.14,14.
16. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ Mt.15 11p.
τρίς· καὶ εὐθὺς ἀνελήφθη *
τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν.
17. Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπό- v.28. 34s.
ρει ὁ Πέτρος, τί ἂν εἴη τὸ
ὅραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδού, οἱ
ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ 11,11 ss.
τοῦ Κορνηλίου, διερωτή-
σαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος,
ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα, 12,13
18. καὶ φωνήσαντες ἐπυν-
θάνοντο, εἰ Σίμων ὁ ἐπικα-
λούμενος Πέτρος ἐνθάδε
ξενίζεται.
19. Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυ-
μουμένου περὶ τοῦ ὁράμα-
τος, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα· 8,29.
v.7. Ἰδού, ἄνδρες τρεῖς ζητοῦ-
σί σε·
20. ἀλλὰ ἀναστὰς κατά-
βηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐ-
τοῖς μηδὲν διακρινόμενος,
διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς.
21. Καταβὰς δὲ Πέτρος
* πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν·
Ἰδού, ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε·
τίς ἡ αἰτία, δι᾽ ἣν πάρεστε;
22. Οἱ δὲ εἶπον· Κορνήλιος
ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος
καὶ φοβούμενος τὸν θεόν,
μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου
τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων,
v.5. ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου
ἁγίου, μεταπέμψασθαί σε
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦ-
σαι ῥήματα παρὰ σοῦ.
23. Εἰςκαλεσάμενος οὖν
αὐτοὺς ἐξένισε. Τῇ δὲ ἐπαύ-
ριον ἀναστὰς ἐξῆλθε σὺν
αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελ-
11,12 9,42. φῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης συν-
ῆλθον αὐτῷ.
v.9. 24. Καὶ τῇ ἐπαύριον εἰςῆλ-
θον εἰς τὴν Καισάρειαν·
ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προςδο-
κῶν αὐτούς, συγκαλεσάμενος
τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ
τοὺς ἀναγκαίους φίλους.
* 25. Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰς-
ελθεῖν τὸν Πέτρον, συναν-
τήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος,
πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προς-
εκύνησεν.
26. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν

ἤγειρε, λέγων· Ἀνάστηθι·
κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. 14,15 Ap.
27. Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ 19,10
εἰςῆλθε, καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς.
28. Ἔφη τε πρὸς αὐτούς·
Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ
κολλᾶσθαι ἢ προςέρχεσθαι Jo. 4,9.
ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς
ἔδειξε μηδένα κοινὸν ἢ ἀκά- v.15.
θαρτον λέγειν ἄνθρωπον.
29. Διὸ καὶ ἀναντιῤῥήτως
ἦλθον μεταπεμφθείς. Πυνθάνομαι οὖν, τίνι λόγῳ μετ- [1Cr. 15,2.
επέμψασθέ με;
30. Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη·
Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι v.8s. 23s.
ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων καὶ τὴν ἐννάτην * v.2ss.
προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ
μου, καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἔστη
ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμ- 1,10..
πρᾷ,
31. καί φησι· Κορνήλιε,
εἰςηκούσθη σου ἡ προσευχή,
καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
32. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόπ- 11,18
πην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος·
οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος 11,14
λαλήσει σοι. *
33. Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα
πρός σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν
οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ πάρεσμεν, ἀκοῦσαι
πάντα τὰ προστεταγμένα
* σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ.
Dt. 10,17 34. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ
1Sm. στόμα εἶπεν· Ἐπ᾽ ἀληθείας
16,7. 2Chr. καταλαμβάνομαι, ὅτι οὐκ
19,7. ἔστι προςωπολήπτης ὁ θεός·
R. 2,11. 35. ἀλλ᾽ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ
Gal. φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐρ-
2,6. Eph. γαζόμενος δικαιοσύνην δε-
6,9. κτὸς αὐτῷ ἐστί.
1Pt. 1,17; 36. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλε
Jes. 56,6s. τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ
Eph. 2,14. Χριστοῦ (οὗτός ἐστι πάντων
17; κύριος)
Mt.28 18.. 37. ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ᾽ ὅλης τῆς
Mt.4, 14.17 Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης,
2,22. 38. Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζα-
4,27. Jes. ρέτ· ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ
61,1. θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυ-
Ps. 45,8; νάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργε-
Mt. τῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς
9,35.. L. καταδυναστευομένους ὑπὸ
13,16 τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν
μετ᾽ αὐτοῦ
1,8.. 2,22. 39. (καὶ ἡμεῖς μάρτυρες
πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε
τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ
ἐν Ἱερουσαλήμ), ὃν καὶ ἀνεῖ-
5,30. λον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.
3,15.. 40. Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρε
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν
αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι,

41. οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ 1,22.. 2,32..
μάρτυσι τοῖς προκεχειροτο- Jo.
νημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν 21,14 Mt.28
οἵτινες συνεφάγομεν καὶ L.24.
συνεπίομεν αὐτῷ, μετὰ τὸ L. 24,43
ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν·
42. καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν 1,8..
κηρῦξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρ- 2Tm. 4,1.
τύρασθαι, ὅτι αὐτός ἐστιν Mt.
ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ 25,31 ss..
κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν.
43. Τούτῳ πάντες οἱ προ- 3,24..
φῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν Jes. 53,5s.
ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ Dan.
ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν 9,24. Mich.
πιστεύοντα εἰς αὐτόν. 7,18.al.
44. Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέ-
τρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέ- v.48. 8,12.
πεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον 15ss.;
ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας 4,31.
τὸν λόγον.
45. Καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ Jes. 60,5.
περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συν-
ῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ
τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου
πνεύματος ἐκκέχυται·
46. ἤκουον γὰρ αὐτῶν λα-
λούντων γλώσσαις καὶ μεγα- 2,4..
λυνόντων τὸν θεόν. Τότε
ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος·
47. Μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι 8,36.
δύναταί τις τοῦ μὴ βαπτι-
σθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον 2,38. 15,8.
καθὼς καὶ ἡμεῖς;
48. Προσέταξέ τε αὐτοὺς
βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόμα-
τι τοῦ κυρίου. Τότε ἠρώτη- [Jo. 4,40.
σαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας
τινάς.

CAP. XI.

Petrus Hierosolymis rem exponit. *Christiani* Antiochiae; Barnabas et Saulus. Agabus.

Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι
καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ
τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ
Eph. 3,1. ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ.
2. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος
εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο
10,45 πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς,
3. λέγοντες· Ὅτι πρὸς ἄν-
10,28 δρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας
εἰσῆλθες καὶ συνέφαγες αὐ-
τοῖς.
4. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος
ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς,
λέγων·
5. Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόπ-
10,10 ss. πῃ προσευχόμενος, καὶ εἶδον
ἐν ἐκστάσει ὅραμα, κατα-
βαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην
μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς
καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ·
6. εἰς ἣν ἀτενίσας κατε-
νόουν καὶ εἶδον τὰ τετρά-
ποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία
καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετει-
νὰ τοῦ οὐρανοῦ.
7. Ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγού-
σης μοι· Ἀναστάς, Πέτρε,
θῦσον καὶ φάγε.
8. Εἶπον δέ· Μηδαμῶς,
* κύριε· ὅτι κοινὸν ἢ ἀκάθαρ-

τον οὐδέποτε εἰςῆλθεν εἰς τὸ 10,14 coll.
στόμα μου.
9. Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ
ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·
Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ
κοίνου.
10. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ
τρίς· καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη
ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν.
11. Καὶ ἰδού, ἐξαυτῆς τρεῖς 10,17
ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν
οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπε-
σταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας
πρός με.
12. Εἶπε δέ μοι τὸ πνεῦμα 10,19 s.
συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν *
διακρινόμενον. Ἦλθον δὲ 10,23 25.
σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ
οὗτοι, καὶ εἰςήλθομεν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ ἀνδρός.
13. Ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν, πῶς 10,30 32.
εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα
αὐτῷ· Ἀπόστειλον εἰς Ἰόπ-
πην καὶ μετάπεμψαι Σίμω-
να τὸν ἐπικαλούμενον Πέ-
τρον,
14. ὃς λαλήσει ῥήματα [9,6.
πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ
καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου.
15. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με
λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα 10,44
τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτούς, ὥςπερ
καὶ ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.
16. Ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥή-
ματος κυρίου, ὡς ἔλεγεν· 1,5..
Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδα-
τι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε
ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
17. Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν
ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ
ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν
κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ
10,47 δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι
τὸν θεόν;
15,2s. coll. 18. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα
ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν
4,21. 21,20 θεὸν λέγοντες· Ἄραγε καὶ
τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν με-
5,31. τάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωήν.
19. Οἱ μὲν οὖν διασπαρέν-
8,1.4. τες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς
γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ δι-
- ῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ
Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας,
μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον
εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις.
20. Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν
ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρη-
* ναῖοι, οἵτινες εἰςελθόντες εἰς
Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς
* τοὺς Ἕλληνας, εὐαγγελιζό-
4,28. 13,11 μενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν.
21. Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ᾽
2,47.. αὐτῶν, πολύς τε ἀριθμὸς
πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ
τὸν κύριον.
22. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς
τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν
Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν,
4,36.. καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν
διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας·
23. ὃς παραγενόμενος καὶ
ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ
ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάν-

τας τῇ προθέσει τῆς καρδίας
προσμένειν τῷ κυρίῳ· 13,43
24. ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς
καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου 6,5.
καὶ πίστεως. Καὶ προσετέ- v.21.
θη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ.
25. Ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν
ὁ Βαρνάβας ἀναζητῆσαι *
Σαῦλον· καὶ εὑρὼν αὐτὸν 9,30..
ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιό- Gal. 2,11
χειαν. ss.
26. Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνι-
αυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν
τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι
ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι
τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς
μαθητὰς Χριστιανούς. 26,28 1Pt.
27. Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέ- 4,16.
ραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσο-
λύμων προφῆται εἰς Ἀντιό- 13,1. 15,32
χειαν. 1Cor.
28. Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐ- 14,1..
τῶν, ὀνόματι Ἄγαβος, ἐσή- 21,10
μανε διὰ τοῦ πνεύματος λι- 10,19
μὸν μεγάλην μέλλειν ἔσε- 13,2. 15,28
σθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμέ-
νην· ἥτις ἐγένετο ἐπὶ Κλαυ-
δίου.
29. Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς
εὐπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκα- R.
στος αὐτῶν εἰς διακονίαν 15,26 1Cor.
πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν 16,1. 2Cor.
τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· 8,8s.
30. ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀπο- 9,12.
στείλαντες πρὸς τοὺς πρε- 20,17
σβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρ- 28. 12,25
νάβα καὶ Σαύλου.

Cap. XII.

Herodes Agrippa Jacobum occidit, Petrum in vincula conjicit (angelus liberator; domus Mariae matris Joannis Marci), Caesareae perit.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν και-
[4,3. al. ρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βα-
σιλεὺς τὰς χεῖρας, κακῶσαί
τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας.
1,13.. L.5, 2. Ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον τὸν
10.pp ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρᾳ.
8,51p. 9,28. 3. Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν
pp.54 ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις, προς-
Mc. 1,29. έθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον
10,35 (ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύ-
41.p. 13,3. μων),
14,33 p. 4. ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς
16,24 φυλακήν, παραδοὺς τέσ-
σαρσι τετραδίοις στρατιω-
τῶν φυλάσσειν αὐτόν, βου-
λόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀνα-
γαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ.
5. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτη-
ρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προς-
[L. 22,44 ευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη
ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν
Eph. 6,18s. θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ.
6. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν
προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυ-
κτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοι-
μώμενος μεταξὺ δύο στρα-
τιωτῶν, δεδεμένος ἁλύσεσι
v.10. δυσί· φύλακές τε πρὸ τῆς
θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν.
5,19. 27,23 7. Καὶ ἰδού, ἄγγελος κυ-
ρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμ-
ψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατά-
ξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέ-

τρου ἤγειρεν αὐτόν, λέγων·
Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ἐξέ-
πεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ 16,26
τῶν χειρῶν.
8. Εἶπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς
αὐτόν· Περίζωσαι καὶ ὑπό- *
δησαι τὰ σανδάλιά σου.
Ἐποίησε δὲ οὕτω. Καὶ λέγει
αὐτῷ· Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν
σου καὶ ἀκολούθει μοι.
9. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει
αὐτῷ· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀλη-
θές ἐστι τὸ γινόμενον διὰ
τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅρα-
μα βλέπειν.
10. Διελθόντες δὲ πρώτην
φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλ-
θον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σι-
δηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν
πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοί- 16,26
χθη αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες
προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ
εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος
ἀπ᾽ αὐτοῦ.
11. Καὶ ὁ Πέτρος γενόμε- v.9.
νος ἐν ἑαυτῷ εἶπε· Νῦν [L. 15,17
οἶδα ἀληθῶς, ὅτι ἐξαπέστει- v.7.
λε κύριος τὸν ἄγγελον αὐ- Ps. 91,11
τοῦ καὶ ἐξείλατό με ἐκ χει- Gen. 19,15
ρὸς Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς
προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν
Ἰουδαίων.
12. Συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ v.25. 15,37
τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μη- 13,5.
τρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλου- 12. Col.
μένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκα- 4,10.
νοὶ συνηθροισμένοι καὶ 2Tm. 4,11.
προσευχόμενοι. Ph.24.1Pt.5,12.

13. Κρούσαντος δὲ αὐτοῦ
τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος,
[Jo. 18,16 προςῆλθε παιδίσκη ὑπα-
κοῦσαι, ὀνόματι Ῥόδη·
14. καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φω-
νὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς
χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυ-
λῶνα, εἰςδραμοῦσα δὲ ἀπ-
ήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέ-
τρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.
15. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον·
Μαίνῃ. Ἡ δὲ διϊσχυρίζετο
οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον·
Mt. 18,10 Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν.
Ebr. 16. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε
1,14; L.24, κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδον
37. αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν.
17. Κατασείσας δὲ αὐτοῖς
τῇ χειρὶ σιγᾶν, διηγήσατο
αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν
ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς.
15,13 21,18 Εἶπε δέ· Ἀπαγγείλατε Ἰα-
1,18?. κώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦ-
1Cor. 15,7. τα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη
Gal. εἰς ἕτερον τόπον.
1,19.. Mc. 18. Γενομένης δὲ ἡμέρας
6,3.. 15,40 ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν
16,1.. τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ
?Jac. 1,1. Πέτρος ἐγένετο.
Jud.1. 19. Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας
5,22. αὐτὸν καὶ μὴ εὑρών, ἀνα-
κρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευ-
σεν ἀπαχθῆναι· καὶ κατελ-
θὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς
10,1. 21,8. τὴν Καισάρειαν διέτριβεν.
23,23 al. 20. Ἦν δὲ θυμομαχῶν
Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμο-
θυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς

αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλά-
στον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος 8,27.
τοῦ βασιλέως, ᾐτοῦντο εἰρή- Es. 27,17
νην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐ- 1Rg.
τῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βα- 5,23. 25.
σιλικῆς. (9.11.)
21. Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώ-
δης, ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα Sir. 11,4.
βασιλικὴν καὶ καθίσας ἐπὶ
τοῦ βήματος, ἐδημηγόρει
πρὸς αὐτούς·
22. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει·
Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώ- Es. 28,2.
που.
23. Παραχρῆμα δὲ ἐπάτα- 2Sm. 24,17
ξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, 2Mc.
ἀνθ᾿ ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν 9,5.9 *
τῷ θεῷ, καὶ γενόμενος σκω-
ληκόβρωτος ἐξέψυξεν.
24. Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ
ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο. 6,7..
25. Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦ-
λος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερου-
σαλήμ, πληρώσαντες τὴν 11,29 s.
διακονίαν, συμπαραλαβόν-
τες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπι- v.12..
κληθέντα Μάρκον.

CAP. XIII.

Barnabae et Sauli iter ad exteros. Barjesus Magus, Sergius *Paulus* Proconsul. Oratio *Pauli* Antiochiae Pisidiae in synagogâ. Judaeorum invidiâ urbe ejecti.

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιο- 11,20 27.
χείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλη- 1Cor.
σίαν προφῆται καὶ διδάσκα- 12,28
λοι, ὅ τε Βαρνάβας καὶ Συ- 4,36..
μεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ,
R.16, 21? καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος
Μαναήν τε Ἡρώδου τοῦ
τετράρχου σύντροφος, καὶ
Σαῦλος.
Ebr. 10,11 2. Λειτουργούντων δὲ αὐ-
13,15 τῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόν-
R.15, 16. των, εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ
15,28 ἅγιον· Ἀφορίσατε δή μοι
τὸν Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον
9,15. εἰς τὸ ἔργον ὃ προςκέκλη-
μαι αὐτούς.
14,23 3. Τότε νηστεύσαντες καὶ
προςευξάμενοι καὶ ἐπιθέν-
6,6.. τες τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέ-
λυσαν.
4. Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμ-
φθέντες ὑπὸ τοῦ πνεύματος
τοῦ ἁγίου κατῆλθον εἰς τὴν
Σελεύκειαν, ἐκεῖθέν τε ἀπ-
4,36. 21,3.. έπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον.
5. Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλα-
μῖνι κατήγγελλον τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον
12,12 sct. δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην.
6. Διελθόντες δὲ ὅλην τὴν
νῆσον ἄχρι Πάφου εὗρον
8,9. ἄνδρα τινὰ μάγον ψευδο-
19,19 προφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνο-
μα Βαριησοῦς,
7. ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ
Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνε-
τῷ. Οὗτος προςκαλεσάμε-
νος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον,
ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λό-
2Tm. γον τοῦ θεοῦ.
3,8. 8. Ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς
Ἐλύμας ὁ μάγος (οὕτω γὰρ

μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα
αὐτοῦ), ζητῶν διαστρέψαι
τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς
πίστεως.
9. Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος,
πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου,
ἀτενίσας εἰς αὐτὸν
10. εἶπεν· Ὦ πλήρης παν-
τὸς δόλου καὶ πάσης ῥᾳδι- Mt.
ουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ 13,38
πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύ- Dt.
σῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς 13,13
κυρίου τὰς εὐθείας;
11. καὶ νῦν ἰδού, χεὶρ κυ- 11,21
ρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλός,
μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι
καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἐπέ- 5,10.
πεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ
σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει
χειραγωγούς.
12. Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπα-
τος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν,
ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδα-
χῇ τοῦ κυρίου.
13. Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς [Jo.
Πάφου οἱ περὶ Παῦλον ἦλ- 11,19
θον εἰς Πέργην τῆς Παμφυ- 27,5..
λίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχωρή- v.5..
σας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν 15,38
εἰς Ἱεροσόλυμα.
14. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες
ἀπὸ τῆς Πέργης παρεγέ-
νοντο εἰς Ἀντιόχειαν τῆς
Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες 17,2..
εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέ-
ρᾳ τῶν σαββάτων ἐκάθισαν. L.4,
15. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν 16ss. ?Dt.1
τοῦ νόμου καὶ τῶν προφη- Jos.1

τῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυν-
άγωγοι πρὸς αὐτούς, λέγον-
* τες· Ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ τίς
15,21 ἐστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλή-
4,36. σεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.
16. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος
12,17 καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ
al. εἶπεν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται
καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν,
ἀκούσατε.
7,2ss. 17. Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τού-
Dt. 4,37. του Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς
πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν
7,17.. ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν
6. Ex.6, γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βρα-
1.6. χίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐ-
τοὺς ἐξ αὐτῆς,
7,36.. 18. καὶ ὡς τεσσαρακονταε-
Dt. 1,31. τῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν
* αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ,
Num. 14,34 19. καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ
Dt. ἐν γῇ Χαναὰν κατεκληρονό-
7,1; μησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν.
Jos. 14,2. 20. Καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσι
[1Rg. τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα
6,1.] Jud. ἔδωκε κριτάς, ἕως Σαμουὴλ
2,16. τοῦ προφήτου·
1Sm. 8,5ss. 21. κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βα-
10,21 σιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ
θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς,
ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν,
ἔτη τεσσαράκοντα·
1Sm. 16,1 22. καὶ μεταστήσας αὐτὸν
ss. ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς
Ps. βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυ-
89,21 1Sm. ρήσας· „Εὗρον Δαυὶδ τὸν
13,14 τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν

καρδίαν μου, ὃς ποιήσει
πάντα τὰ θελήματά μου.“
23. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ 2,30..
τοῦ σπέρματος κατ᾽ ἐπαγ-
γελίαν ἤγαγε τῷ Ἰσραὴλ *
σωτῆρα Ἰησοῦν, L. 1,27.
24. προκηρύξαντος Ἰωάν- L. 3,
νου πρὸ προσώπου τῆς εἰς- 3ss..
όδου αὐτοῦ βάπτισμα με- 19,4..
τανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσ-
ραήλ.
25. Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάν- [20,
νης τὸν δρόμον, ἔλεγε· Τίνα 24..
με ὑπονοεῖτε εἶναι, οὐκ εἰμὶ * L. 3,
ἐγώ· ἀλλ᾽ ἰδού, ἔρχεται μετ᾽ 15s..
ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπό-
δημα τῶν ποδῶν λῦσαι.
26. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ
γένους Ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν
ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν,
ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας 5,20.
ταύτης ἀπεστάλη. R. 1,16.
27. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν
Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες
αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες 3,17..
καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφη- Jo. 16,3.
τῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββα-
τον ἀναγινωσκομένας, κρί- 15,21
ναντες ἐπλήρωσαν, 2,23.. 4,25ss.
28. καὶ μηδεμίαν αἰτίαν
θανάτου εὑρόντες ᾐτήσαν- L. 23,
το Πιλᾶτον ἀναιρεθῆναι 23..
αὐτόν·
29. ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα L. 22,
τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, 37..
καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου L. 23,
ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. 53..

3,15.. 30. Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐ-
τὸν ἐκ νεκρῶν,
1,3.. 31. ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας
πλείους τοῖς συναναβᾶσιν
αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς
* Ἱερουσαλήμ, οἵτινες νῦν εἰσὶ
1,22.. 10,41 μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν
λαόν.
26,6. 2,39. 32. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγ-
R. 4, γελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς
13ss. Gal. 3, πατέρας ἐπαγγελίαν γενο-
14ss. Gen. μένην,
12,3. 33. ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκ-
3,15. πεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐ-
3,22? τῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰη-
* σοῦν· ὡς καὶ ἐν τῷ πρώτῳ
Ps. 2,7. ψαλμῷ γέγραπται· „Υἱός
Ebr. μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γε-
1,5. γέννηκά σε.“
34. Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐ-
τὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλ-
λοντα ὑποστρέφειν εἰς δια-
Jes. 55,3. φθοράν, οὕτως εἴρηκεν·
„Ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια
Δαυὶδ τὰ πιστά.“
2,27. 35. Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει·
Ps. 16,10 „Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου
ἰδεῖν διαφθοράν.“
36. Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γε-
νεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ
2,29.. [Jud. βουλῇ ἐκοιμήθη, καὶ προς-
2,10. ετέθη πρὸς τοὺς πατέρας
αὐτοῦ καὶ εἶδε διαφθοράν·
37. ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν,
1,11. 3,21. οὐκ εἶδε διαφθοράν.
38. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν,
5,31.. ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τού-

του ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν L.24,47.
καταγγέλλεται·

39. καὶ ἀπὸ πάντων ὧν
οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ R.8,3.6,7.
Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν Gal.
τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δι- 3,21s. Jes.
καιοῦται. 53,11

40. Βλέπετε οὖν, μὴ ἐπέλ-
θῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν *
τοῖς προφήταις·

41. „Ἴδετε, οἱ καταφρονη- Hab. 1,5.
ταί, καὶ θαυμάσατε καὶ [Jes.
ἀφανίσθητε· ὅτι ἔργον ἐγὼ 28,14
ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις
ὑμῶν, ἔργον ὃ οὐ μὴ πιστεύ-
σητε, ἐάν τις ἐκδιηγῆται
ὑμῖν.“

42. Ἐξιόντων δὲ αὐτῶν, *
παρεκάλουν εἰς τὸ μεταξὺ v.44.
σάββατον λαληθῆναι αὐ-
τοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα.

43. Λυθείσης δὲ τῆς συνα-
γωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ
τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβο-
μένων προσηλύτων τῷ Παύ-
λῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες
προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἔπει- 28,20
θον αὐτοὺς προσμένειν τῇ 11,23 14,22
χάριτι τοῦ θεοῦ.

44. Τῷ τε ἐχομένῳ σαββά- *
τῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συν-
ήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ.

45. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι
τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν v.50. 5,17.
ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς 14,2.
ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, *
ἀντιλέγοντες καὶ βλασφη-
μοῦντες.

46. Παῤῥησιασάμενοί τε ὁ
Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶ-
Mt. 10,6. πον· Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον
πρῶτον λαληθῆναι τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ
L. 7,30. ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ
ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
28,28 αἰωνίου ζωῆς, ἰδού, στρεφό-
Mt. 21,43 μεθα εἰς τὰ ἔθνη.

ect. 47. Οὕτω γὰρ ἐντέταλται
Jes. 49,6. ἡμῖν ὁ κύριος· „Τέθεικά σε
42,6. εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε
L. 2,32. εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου
τῆς γῆς.“

48. Ἀκούοντα δὲ τα ἔθνη
ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν
λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπί-
R. 8,29. στευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμέ-
νοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

49. Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ
κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.

v.45; 17,12 ect. 50. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώ-
τρυναν τὰς σεβομένας γυ-
[Mc. 15,43 ναῖκας τὰς εὐσχήμονας καὶ
τοὺς πρώτους τῆς πόλεως,
2Tm. 3,11. καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ
τὸν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν,
καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ
τῶν ὁρίων αὐτῶν.

18,6. L.9, 5.10, 51. Οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν
κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν
10s. ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς Ἰκό-
νιον.

52. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπλη-
5,41. ροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος
ἁγίου.

Cap. XIV.

Iconio pulsi. Lystrae primum divino honore, deinde lapidibus petiti. Redeunt Antiochiam Syriae.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ, κα-
τὰ τὸ αὐτὸ εἰςελθεῖν αὐτοὺς
εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰου- 17,4. 18,4.
δαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως, 19,10
ὥςτε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε 20,21 Jo.
καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. 12,20
2. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰου-
δαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκω- 2Tm.
σαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν 3,11.
κατὰ τῶν ἀδελφῶν.
3. Ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον
διέτριψαν παῤῥησιαζόμενοι
ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τῷ μαρτυροῦν- 20,32 4,29s.
τι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐ- Ebr.
τοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέ- 2,4.; Mc.
ρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χει- 16,20
ρῶν αὐτῶν. 5,12..
4. Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος
τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν
σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν
τοῖς ἀποστόλοις.
5. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν
ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν v.2.
τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρί- 19..
σαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς,
6. συνιδόντες κατέφυγον εἰς 11,19
τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Mt. 10,23
Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ 16,4.
τὴν περίχωρον·
7. κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζό- 11,20
μενοι.
8. Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύ-
στροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν

3,2. 8,7. ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας
* μητρὸς αὐτοῦ, ὃς οὐδέποτε
περιπεπατήκει.
9. Οὗτος ἤκουε τοῦ Παύ-
λου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας
Mt. 9, 28s. αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν
ἔχει τοῦ σωθῆναι,
* 10. εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ·
Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας
3,8. Jes. σου ὀρθός. Καὶ ἥλατο, καὶ
35,6. περιεπάτει.
11. Οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ
ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν
τὴν φωνὴν αὐτῶν, Λυκαονι-
στὶ λέγοντες· Οἱ θεοὶ ὁμοιω-
28,6. θέντες ἀνθρώποις κατέβη-
σαν πρὸς ἡμᾶς.
12. Ἐκάλουν τε τὸν μὲν
v.13. Ov. Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦ-
Met. λον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν
8,626 s. ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου.
13. Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς
τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως,
ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ
τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν
τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν.
14. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπό-
στολοι Βαρνάβας καὶ Παῦ-
Mt. 26,65 λος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια
Num. αὐτῶν ἐξεπήδησαν εἰς τὸν
14,6. ὄχλον, κράζοντες
10,26 15. καὶ λέγοντες· Ἄνδρες,
Ap. 19,10 τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς
[Jac. 5,17. ὁμοιοπαθεῖς ἐσμὲν ὑμῖν ἄν-
θρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑ-
Jer. μᾶς ἀπὸ τούτων τῶν μα-
10,8 ss. ταίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ θεὸν
* ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐ-

ρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν 4,24.
θάλασσαν καὶ πάντα τὰ Ap. 14,7.
ἐν αὐτοῖς· Ps. 146,6
16. ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέ-
ναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ 17,30
ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς Ps. 81,13
αὐτῶν·
17. καίτοιγε οὐκ ἀμάρτυ- 17,27
ρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν, ἀγα- R.1, 19s..
θουργῶν, οὐρανόθεν ὑετοὺς * Jer.
διδοὺς καὶ καιροὺς καρπο- 5,24.
φόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς Ps. 147,8
καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας
ἡμῶν.
18. Καὶ ταῦτα λέγοντες,
μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄ-
χλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.
19. Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀν- v.2. 18,14
τιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰου- 50.
δαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς
ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν 2Tm. 3,11.
Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πό- 2Cor.
λεως, νομίσαντες αὐτὸν 11,25
τεθνάναι.
20. Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν
τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰς-
ῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ
τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ
Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.
21. Εὐαγγελισάμενοί τε
τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μα-
θητεύσαντες ἱκανούς, ὑπέ-
στρεψαν εἰς τὴν Λύστραν v.6. 18,31
καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν, 14.
22. ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυ-
χὰς τῶν μαθητῶν, παρακα-
λοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει,
καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων L.14, 27..
δεῖ ἡμᾶς εἰςελθεῖν εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
10,41 Tit. 23. Χειροτονήσαντες δὲ
1,5. αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ'
6,6.. ἐκκλησίαν, προςευξάμενοι
13,3. μετὰ νηστειῶν παρέθεντο
αὐτοὺς τῷ κυρίῳ, εἰς ὃν πε-
πιστεύκεισαν.
24. Καὶ διελθόντες τὴν
13,14 27,5.. Πισιδίαν ἦλθον εἰς Παμ-
φυλίαν·
13,13 25. καὶ λαλήσαντες ἐν Πέρ-
γῃ τὸν λόγον κατέβησαν εἰς
Ἀττάλειαν·
11,20 coll. 26. κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν
13,1s. εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν
15,40 παραδεδομένοι τῇ χάριτι
τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ
ἐπλήρωσαν.
27. Παραγενόμενοι δὲ καὶ
συναγαγόντες τὴν ἐκκλη-
15,4.. σίαν, ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίη-
σεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ
1Cor. 16,9.. ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύ-
ραν πίστεως.
28. Διέτριβον δὲ χρόνον
οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθη-
ταῖς.

CAP. XV.

De paganorum circumcisione contentio, consultatio, decretum. Alterum Pauli ad exteros iter.

v.5. Gal. 2,12. Καί τινες κατελθόντες
ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδα-
σκον τοὺς ἀδελφούς· Ὅτι
ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ

ἔθει Μωϋσέως, οὐ δύνασθε
σωθῆναι.
2. Γενομένης οὖν στάσεως
καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Gal. 5,2s.
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ
πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀνα-
βαίνειν Παῦλον καὶ Βαρ- 11,30 Gal.
νάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ 2,1.
αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστό-
λους καὶ πρεσβυτέρους εἰς v.6.
Ἱερουσαλήμ, περὶ τοῦ ζητή-
ματος τούτου.
3. Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέν-
τες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρ-
χοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σα- 21,2.
μάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν
ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ
ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶ-
σι τοῖς ἀδελφοῖς.
4. Παραγενόμενοι δὲ εἰς
Ἱερουσαλὴμ ἀπεδέχθησαν *
ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν 18,27
ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυ-
τέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ v.12.
θεὸς ἐποίησε μετ᾽ αὐτῶν. 14,27 21,19
5. Ἐξανέστησαν δέ τινες
τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν
Φαρισαίων πεπιστευκότες,
λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέ- v. 1.24.
μνειν αὐτούς, παραγγέλλειν 21,21
τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋ-
σέως.
6. Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπό-
στολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι, v.22. 25.
ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου.
7. Πολλῆς δὲ συζητήσεως
γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος
εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες

ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε,
v.14? 18?; ὅτι ἀφ᾽ ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ
10,9 θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ
ss. 11,18 τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι
τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐ-
αγγελίου καὶ πιστεῦσαι.
1,24. 8. Καὶ ὁ καρδιογνώστης
Ps. 7,10. θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς,
δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ
10,44 11,15 ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν·
ss.; 9. καὶ οὐδὲν διέκρινε μετα-
10,34 ξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πί-
στει καθαρίσας τὰς καρδίας
αὐτῶν.
Ex. 17,2. 10. Νῦν οὖν τί πειράζετε
Mt. τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν
23,4. ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθη-
Gal. 5,1. τῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν
Gal. 2,16. οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βα-
στάσαι;
Eph. 2,8.. 11. ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ πιστεύο-
μεν σωθῆναι, καθ᾽ ὃν τρό-
πον κἀκεῖνοι.
11,18 12. Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆ-
θος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα
καὶ Παύλου ἐξηγουμένων
v.4.. ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα
καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι᾽
αὐτῶν.
13. Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι
12,17 cet. αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος
λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοί,
ἀκούσατέ μου.
2Pt. 1,1. 14. Συμεὼν ἐξηγήσατο, κα-
v.7s.. θὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέ-
ψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν
v.17. τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

15. Καὶ τούτῳ συμφωνοῦ-
σιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν,
καθὼς γέγραπται·
16. „Μετὰ ταῦτα ἀναστρέ- Am. 9,11s.
ψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν
σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτω-
κυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμμένα *
αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ
ἀνορθώσω αὐτήν·
17. ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν
οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώ-
πων τὸν κύριον, καὶ πάντα
τὰ ἔθνη, ἐφ᾽ οὓς ἐπικέκληται Dt. 28,10
τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτούς· Jac.
λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα.“ 2,7.
18. (Γνωστὸν ἀπ᾽ αἰῶνος **
τῷ κυρίῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ.)
19. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρ- v.10.. 28s.
ενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθ- 16,4.
νῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν 21,25
θεόν,
20. ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς
τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν v.29..
ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων
καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ 1Th. 4,3..
πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. Lev.17,
21. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν 18s. Gen.
ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς 9,4.
κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν
ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν
σάββατον ἀναγινωσκόμε- 13,15
νος.
22. Τότε ἔδοξε τοῖς ἀπο-
στόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέ-
ροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ,
ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐ-
τῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν 11,20
σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, set.
* Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον
1,23; 17,4.. Βαρσαβᾶν καὶ Σίλαν, ἄν-
1Pt. δρας ἡγουμένους ἐν τοῖς
5,12.. ἀδελφοῖς·
23. γράψαντες διὰ χειρὸς
* αὐτῶν τάδε· Οἱ ἀπόστολοι
καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ
ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀν-
v.41.. 27,5. τιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κι-
al. λικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθ-
Jac. νῶν χαίρειν.
1,1. 24. Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν, ὅτι
v.1.. τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες
Gal. ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνα-
1,7. 5,10. σκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν
* v.5.. λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ
τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διε-
στειλάμεθα·
25. ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις
1,14. * ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένους
ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς
σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν
Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ,
26. ἀνθρώποις παραδεδω-
13,50 14,19 κόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ
5,41. τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου
Jo. 10,11 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
27. Ἀπεστάλκαμεν οὖν
Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐ-
τοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλον-
τας τὰ αὐτά.
5,32. 11,28 28. Ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ
πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν
v.10.. 19s.. πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βά-
ρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες
τούτων,
1Cor. 8,1ss. 29. ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύ-
* των καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ

καὶ πορνείας, ἐξ ὧν διατη- [Jo. 17,15
ροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε.
Ἔῤῥωσθε. — 28,30
30. Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέν-
τες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, *
καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆ-
θος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστο-
λήν.
31. Ἀναγνόντες δὲ ἐχάρη- 13,15
σαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. 9,31. 4,36.
32. Ἰούδας τε καὶ Σίλας, 13,1..
καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες,
διὰ λόγου πολλοῦ παρεκά-
λεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ
ἐπεστήριξαν.
33. Ποιήσαντες δὲ χρόνον, 18,23 20,3;
ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης 16,36
ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς
ἀποστείλαντας αὐτούς. *
34. [Ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπι-
μεῖναι αὐτοῦ.]
35. Παῦλος δὲ καὶ Βαρνά-
βας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ,
διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζό-
μενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολ-
λῶν τὸν λόγον τοῦ κυρίου. 8,25. al.
36. Μετὰ δέ τινας ἡμέρας
εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνά-
βαν· Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπι-
σκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς
κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς
κατηγγείλαμεν τὸν λόγον
τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσι.
37. Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύ-
σατο συμπαραλαβεῖν τὸν *
Ἰωάννην τὸν καλούμενον 12,12 coll.
Μάρκον· Col. 4,10.
38. Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν
13,13 ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ
27,5.. Παμφυλίας καὶ μὴ συνελ-
θόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον,
μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον.
Gal. 2,13. 39. Ἐγένετο οὖν παροξυ-
σμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι
αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν τε
Βαρνάβαν παραλαβόντα
τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς
21,3.. Κύπρον·
40. Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος
v.22. Σίλαν ἐξῆλθε, παραδοθεὶς
14,26 τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν
ἀδελφῶν.
v.23. 18,18 41. Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν
20,3. καὶ Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων
21,3. Gal. 1,21. τὰς ἐκκλησίας.

CAP. XVI.

Timotheus. Visio in Macedoniam evocans. Lydia. Ancilla fatidica. Vincula cum Sila; miraculum; honesta dimissio.

14,6. Κατήντησε δὲ εἰς Δέρβην
17,14 19,22 καὶ Λύστραν· καὶ ἰδού, μα-
20,4. θητής τις ἦν ἐκεῖ ὀνόματι
2Tm. 1,5; Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς
1Cor. 4,17.. Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ
Ἕλληνος·
10,22 2. ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν
ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελ-
φῶν.
3. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ
Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν,
1Cor. 9,19. καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν
[Gal. 2,3. διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄν-
τας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις·
ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν

πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἕλλην *
ὑπῆρχεν.
4. Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς
πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς [Mc. 7,4.
φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ
κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστό- 15,20 29.
λων καὶ τῶν πρεσβυτέρων
τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.
5. Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι
ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ
ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ'
ἡμέραν.
6. Διελθόντες δὲ τὴν Φρυ- *
γίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώ- 18,23 2,10.
ραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ
ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι v.9s. 11,28
τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, al.
7. ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυ-
σίαν ἐπείραζον εἰς τὴν Βι- *
θυνίαν πορεύεσθαι· καὶ
οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦ-
μα Ἰησοῦ.
8. Παρελθόντες δὲ τὴν Μυ-
σίαν κατέβησαν εἰς Τρῳάδα. 20,5s. 2Cor.
9. Καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυ- 2,12.
κτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνήρ 2Tm. 4,13.
τις ἦν Μακεδὼν ἑστώς, πα-
ρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων·
Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοή-
θησον ἡμῖν.
10. Ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, 20,23 27,23
εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν
εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβι- [9,22
βάζοντες ὅτι προσκέκληται
ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσα-
σθαι αὐτούς.
11. Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ
τῆς Τρῳάδος εὐθυδρομή-
σαμεν εἰς Σαμοθρᾴκην, τῇ
τε ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν·
20,6. 12. ἐκεῖθέν τε εἰς Φιλίπ-
1Th. 2,2. πους, ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς
Ph. 1,1. μερίδος τῆς Μακεδονίας πό-
λις, κολωνία. Ἦμεν δὲ ἐν
ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες
ἡμέρας τινάς.
13. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
βάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς
* πόλεως, παρὰ ποταμόν, οὗ
v.16. 13,14 ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι,
καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν
17,12 cet. ταῖς συνελθούσαις γυναιξί.
14. Καί τις γυνὴ ὀνόματι
Λυδία, πορφυρόπωλις πό-
13,16 λεως Θυατείρων, σεβομένη
τὸν θεόν, ἤκουεν· ἧς ὁ κύ-
[L. 24,45 ριος διήνοιξε τὴν καρδίαν,
8,6. προσέχειν τοῖς λαλουμένοις
ὑπὸ τοῦ Παύλου.
15. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ
v.33. 18,8. ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε
λέγουσα· Εἰ κεκρίκατέ με
πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσ-
ελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου
[L. 24,29 μείνατε· καὶ παρεβιάσατο
ἡμᾶς.
16. Ἐγένετο δὲ πορευομέ-
* νων ἡμῶν εἰς προσευχήν,
L. 4,33. παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν
1Cor. 10,20 πνεῦμα πύθωνος ἀπαντῆ-
19,24 σαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολ-
λὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐ-
τῆς μαντευομένη.
L.4, 17. Αὕτη κατακολουθήσα-
34s. p. σα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκρα-
8,28. pp. ζε λέγουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρω-

ποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ
ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγ-
γέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτη- *
ρίας.
18. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολ-
λὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς
δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας
τῷ πνεύματι εἶπε· Παραγ- 5,16.
γέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰη- 8,7. Mc.
σοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' 16,17
αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ
τῇ ὥρᾳ.
19. Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι
αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς 19,27
τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλα-
βόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν
Σίλαν εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγο- 17,4..
ρὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας,
20. καὶ προσαγαγόντες αὐ-
τοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπον·
Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσ- 17,6. 24,5.
σουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰου- [1Rg.
δαῖοι ὑπάρχοντες, 18,17
21. καὶ καταγγέλλουσιν
ἔθη, ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν πα- 6,14. 21,21
ραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν,
Ῥωμαίοις οὖσι.
22. Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος
κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατη-
γοὶ περιῤῥήξαντες αὐτῶν τὰ
ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν· 1Th. 2,2.
23. πολλάς τε ἐπιθέντες 2Cor.
αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς 11,25 Ph.
φυλακήν, παραγγείλαντες 1,30.
τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς
τηρεῖν αὐτούς·
24. ὃς παραγγελίαν τοιαύ-
την εἰληφὼς ἔβαλεν αὐτοὺς
εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακήν,
Job. 13,27 καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφα-
33,11 λίσατο εἰς τὸ ξύλον.
25. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύ-
κτιον Παῦλος καὶ Σίλας
4,31. 5,41. προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν
θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν
οἱ δέσμιοι.
26. Ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγέ-
νετο μέγας, ὥστε σαλευθῆ-
ναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμω-
* τηρίου· ἀνεῴχθησάν τε πα-
ραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι,
καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη.
27. Ἔξυπνος δὲ γενόμε-
νος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν
ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς
φυλακῆς, σπασάμενος μά-
χαιραν ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναι-
ρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι
τοὺς δεσμίους.
28. Ἐφώνησε δὲ φωνῇ με-
γάλῃ ὁ Παῦλος, λέγων· Μη-
δὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν·
ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε.
29. Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰς-
επήδησε, καὶ ἔντρομος γενό-
10,25 μενος προσέπεσε τῷ Παύλῳ
καὶ τῷ Σίλᾳ,
30. καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς
2,37. L.8, ἔξω ἔφη· Κύριοι, τί με δεῖ
10ss. ποιεῖν, ἵνα σωθῶ;
31. Οἱ δὲ εἶπον· Πίστευ-
15,11 σον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν
Jo.3, 16.36 Χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ
20,31 Mc. καὶ ὁ οἶκός σου.
16,16 32. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ

τὸν λόγον τοῦ κυρίου, σὺν *
πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
33. Καὶ παραλαβὼν αὐ-
τοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς
νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πλη-
γῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς
καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παρα-
χρῆμα·
34. ἀναγαγών τε αὐτοὺς [L.
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέ- 4,39.
θηκε τράπεζαν, καὶ ἠγαλ- 5,29.
λιάσατο πανοικὶ πεπιστευ- 18,37 27,25
κὼς τῷ θεῷ.
35. Ἡμέρας δὲ γενομένης
ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ
τοὺς ῥαβδούχους, λέγοντες·
Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους
ἐκείνους.
36. Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμο-
φύλαξ τοὺς λόγους τούτους
πρὸς τὸν Παῦλον· Ὅτι ἀπε-
στάλκασιν οἱ στρατηγοί, ἵνα
ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελ-
θόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Jes. 2,16.
37. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρός L. 8,48.
αὐτούς· Δείραντες ἡμᾶς δη-
μοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀν-
θρώπους Ῥωμαίους ὑπάρ- 22,25 28.
χοντας, ἔβαλον εἰς φυλακήν,
καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλ- 9,40.
λουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλ-
θόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγα-
γέτωσαν.
38. Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς
στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ
ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβή-
θησαν, ἀκούσαντες ὅτι Ῥω-
μαῖοί εἰσι.

39. Καὶ ἐλθόντες παρεκά-
λεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόν-
[Mt. 8,34. τες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πό-
λεως.
40. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς
* φυλακῆς εἰςῆλθον πρὸς τὴν
v.14. Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς
ἀδελφοὺς παρεκάλεσαν αὐ-
τούς, καὶ ἐξῆλθον.

CAP. XVII.

Tumultus Thessalonicae et Beroeae. Oratio in Areopago; Dionysius Areopagita.

Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμ-
φίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν,
1Th. 2,1s. ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην,
Ph. 4,16. ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν
2Tm. Ἰουδαίων.
4,10. 2. Κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ
13,14 18,4. Παύλῳ εἰςῆλθε πρὸς αὐ-
L. 4,16. τούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία
διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν
v.17. γραφῶν,
3. διανοίγων καὶ παρατι-
4,18.. L.24, θέμενος, ὅτι τὸν Χριστὸν
26s.. ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι
ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός
9,22. ἐστιν ὁ Χριστός, Ἰησοῦς ὃν
ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.
14,1.. 28,24 4. Καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπεί-
σθησαν καὶ προςεκληρώθη-
15,22 16,19 σαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,
18,5. τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων
1Pt. 5,12.. πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε
v.12.. τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι.
** 5. Ζηλώσαντες δὲ οἱ Ἰου-
δαῖοι καὶ προςλαβόμενοι
τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας

πονηροὺς καὶ ὀχλοποιήσαν-
τες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν·
ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰά- v.7.
σονος ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγα-
γεῖν εἰς τὸν δῆμον.
6. Μὴ εὑρόντες δὲ αὐτούς,
ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καί τινας
ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρ-
χας, βοῶντες· Ὅτι οἱ τὴν
οἰκουμένην ἀναστατώσαν- 21,38 16,20
τες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρ- cet.
εισιν,
7. οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων·
καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι Jo. 19,12
τῶν δογμάτων Καίσαρος 15. L. 23,2.
πράττουσι, βασιλέα λέγον- 1Th.
τες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. 2,12. 1,10.
8. Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον
καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκού-
οντας ταῦτα·
9. καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν
παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν [Mc. 15,15
λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.
10. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως
διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν
τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν
εἰς Βέροιαν· οἵτινες παρα-
γενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν
τῶν Ἰουδαίων ἀπῄεσαν.
11. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέ-
στεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ,
οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον
μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ
καθ᾿ ἡμέραν ἀνακρίνοντες Jes. 34,16
τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα L. 16,29
οὕτως. Jo. 5,39.
12. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐ-
τῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν
v.4. 13,50 Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν
16,13 εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ
ὀλίγοι·
13. ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ
τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι,
ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγ-
γέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λό-
γος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ
* σαλεύοντες τοὺς ὄχλους.
14. Εὐθέως δὲ τότε τὸν
Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ
* ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ
τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον
16,1.. δὲ ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος
1Cor. 4,17.. ἐκεῖ.
15. Οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν
Παῦλον ἤγαγον αὐτὸν ἕως
Ἀθηνῶν· καὶ λαβόντες ἐν-
τολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ
18,5. Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα
ἔλθωσι πρὸς αὐτόν, ἐξῄεσαν.
1Th. 3,1. 16. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις
ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ
Παύλου, παρωξύνετο τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεω-
* ροῦντι κατείδωλον οὖσαν
τὴν πόλιν.
v.2. 17. Διελέγετο μὲν οὖν ἐν
v.4. τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις
καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν
τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέ-
ραν πρὸς τοὺς παρατυγχά-
νοντας.
18. Τινὲς δὲ τῶν Ἐπικου-
ρείων καὶ τῶν Στωϊκῶν φι-
λοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ·
καί τινες ἔλεγον· Τί ἂν θέλοι
1Cor. 4,12. ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν;

οἱ δέ· Ξένων δαιμονίων δοκεῖ
καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν
Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν
αὐτοῖς εὐηγγελίζετο.
19. Ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ
ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγα-
γον, λέγοντες· Δυνάμεθα
γνῶναι, τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ Mc. 1,27.
ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή;
20. Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσ- [1Pt. 4,4.
φέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· 12.
βουλόμεθα οὖν γνῶναι, τί
ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. 2,12.
21. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες
καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι
εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν,
ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν και- *
νότερον.
22. Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος
ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου,
ἔφη· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κα-
τὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονε- 25,19
στέρους ὑμᾶς θεωρῶ.
23. Διερχόμενος γὰρ καὶ
ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα
ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμόν, ἐν
ᾧ ἐπεγέγραπτο· Ἀγνώστῳ
θεῷ. Ὃν οὖν ἀγνοοῦντες *
εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγ-
γέλλω ὑμῖν.
24. Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν 14,15
κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐ-
τῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς
κύριος ὑπάρχων οὐκ ἐν χει- 7,48s. coll.
ροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, Jo.
25. οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώ- 4,24.
πων θεραπεύεται, προσδεό- Ps. 50
μενός τινος, αὐτὸς διδοὺς 8ss.
πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ
πάντα·
Gen. 1,27. 26. ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵμα-
τος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων
* κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσ-
Dt. 32,8. ωπον τῆς γῆς, ὁρίσας προσ-
τεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς
ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐ-
τῶν·
14,17 27. ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ
Jes. 55,6. ἄραγε ψηλαφήσειαν αὐτὸν
Sap. 13,9; καὶ εὕροιεν, καίτοιγε οὐ μα-
R. 1, κρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν
19s. ὑπάρχοντα.
28. Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ
κινούμεθα καὶ ἐσμέν· ὡς καί
τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν
Arat. Cleo.; εἰρήκασι· „Τοῦ γὰρ καὶ γέ-
1Cor. νος ἐσμέν.“
15,33 Tit. 29. Γένος οὖν ὑπάρχοντες
1,12. τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νο-
Jes. μίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ
46,5 λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ
ss. Ps. ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ
115,4. θεῖον εἶναι ὅμοιον.
30. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους
14,16 τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ
θεός, τανῦν παραγγέλλει
L. 24,47 τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι παν-
ταχοῦ μετανοεῖν.
10,42 2Cor. 31. Διότι ἔστησεν ἡμέραν,
5,10. ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκου-
μένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀν-
δρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παρα-
8,15. σχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐ-
τὸν ἐκ νεκρῶν.
23,6. 26,23 32. Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστα-
σιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον,

οἱ δὲ εἶπον· Ἀκουσόμεθά 24,25
σου πάλιν περὶ τούτου. *
33. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος [7,8. 27,44
ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. 28,14
34. Τινὲς δὲ ἄνδρες κολλη-
θέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν
οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεο-
παγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι
Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐ-
τοῖς.

CAP. XVIII.

Acta Corinthi: Aquila et Priscilla; Justus, Crispus; Gallio. Iter hierosolymitanum. Apollos.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς
ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν,
ἦλθεν εἰς Κόρινθον.
2. Καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον 18,26 R.
ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν 16,3.
τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυ- 1Cor. 16,19
θότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ 2Tm.
Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, 4,19.
διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύ-
διον χωρίζεσθαι πάντας
τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώ- *
μης, προσῆλθεν αὐτοῖς·
3. καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶ- 20,34 1Cor.
ναι ἔμενε παρ᾽ αὐτοῖς καὶ 4,12.
εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκη- 9,14s. 2Cor.
νοποιοὶ τὴν τέχνην. 11,8. 1Th.
4. Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συνα- 2,9.
γωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, 17,2..
ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ
Ἕλληνας. 14,1..
5. Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ 17,15
τῆς Μακεδονίας ὅ τε Σίλας 17,4..
16,1.. καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο
* τῷ λόγῳ ὁ Παῦλος, διαμαρ-
τυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις
τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
6. Ἀντιτασσομένων δὲ αὐ-
13,45 51.. τῶν καὶ βλασφημούντων,
ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια
20,26 Mt. εἶπε πρὸς αὐτούς· Τὸ αἷμα
23,35 ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν·
Ez.33 4.6. καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν
εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι.
7. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν,
ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνό-
[1,23 Col. ματι Ἰούστου, σεβομένου
4,11. τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συν-
ομοροῦσα τῇ συναγωγῇ.
1Cor. 1,14. 8. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνά-
γωγος ἐπίστευσε τῷ κυρίῳ
16,15 33. σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ
1Cor. πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀ-
1,16. κούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβα-
πτίζοντο.
16,9. 23,11 9. Εἶπε δὲ ὁ κύριος δι᾽ ὁρά-
1Cor. ματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ·
2,3; Jes. Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ
41,10 Jer. μὴ σιωπήσῃς,
1,17s. 10. διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ·
καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι
Hos. 2,23. τοῦ κακῶσαί σε, διότι λαός
Jo. ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει
10,16 ταύτῃ.
[L. 24,49 11. Ἐκάθισέ τε ἐνιαυτὸν
καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν
αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
[13,7 12. Γαλλίωνος δὲ ἀνθυ-
* πατεύοντος τῆς Ἀχαΐας,
κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν

οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ
ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,
13. λέγοντες· Ὅτι παρὰ
τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει v.15.
τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι
τὸν θεόν.
14. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύ-
λου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν
ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰου-
δαίους· Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδί-
κημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πο- 25,11
νηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λό-
γον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν·
15. εἰ δὲ ζήτημά ἐστι περὶ *
λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νό- v.5.
μου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε Mt. 27,24
αὐτοί· κριτὴς γὰρ ἐγὼ τού- Jo. 18,31
των οὐ βούλομαι εἶναι.
16. Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς
ἀπὸ τοῦ βήματος.
17. Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάν-
τες οἱ Ἕλληνες Σωσθένην 1Cor. 1,1?
τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον v.8.
ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ
οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι
ἔμελεν.
18. Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προς-
μείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς
ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέ-
πλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν 15,41
αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύ- v.2..
λας, κειράμενος τὴν κεφαλὴν 21,24
ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐ- Num. 6,1ss?
χήν.
19. Κατήντησε δὲ εἰς Ἔφε-
σον, κἀκείνους κατέλιπεν αὐ-
τοῦ· αὐτὸς δὲ εἰςελθὼν εἰς
* τὴν συναγωγὴν διελέχθη
τοῖς Ἰουδαίοις.
20. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν
ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι
παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν
** 21. ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς,
εἰπών· Δεῖ με πάντως τὴν
20,16 22. ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆ-
19,21 σαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν
δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς,
Jac. 4,15.. τοῦ θεοῦ θέλοντος. Καὶ
ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου.
12,19 coll. 22. Καὶ κατελθὼν εἰς Και-
σάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπα-
σάμενος τὴν ἐκκλησίαν κατ-
11,20 coll. έβη εἰς Ἀντιόχειαν.
23. Καὶ ποιήσας χρόνον
τινὰ ἐξῆλθε, διερχόμενος
16,6.. καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώ-
ραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρί-
ζων πάντας τοὺς μαθητάς.
19,1. 24. Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολ-
1Cor. 3,5.. λὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς
τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατ-
L. 24,19 ήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς
27.32 ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς.
25. Οὗτος ἦν κατηχημένος
v.26. 9,2.. τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου· καὶ
ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει
καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ
περὶ τοῦ κυρίου, ἐπιστάμε-
19,3s. Jo.3, 25s. νος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰω-
άννου.
26. Οὗτός τε ἤρξατο παῤ-
ῥησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγω-
γῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ
v.2.. Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα,
προςελάβοντο αὐτὸν καὶ

ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο v.25.
τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν.
27. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ
διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν,
προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ
ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς
ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς
παραγενόμενος συνεβάλετο [17, 18?
πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ
τῆς χάριτος.
28. Εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰου- [L. 23,10
δαίοις διακατηλέγχετο δη-
μοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν
γραφῶν, εἶναι τὸν Χριστὸν 9,22.
Ἰησοῦν.

CAP. XIX.

Acta Ephesi: Discipuli Baptistae; schola Tyranni, miracula; exorcistae, libri magici; iter hierosolymitanum paratum; seditio Demetrii.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν 18,24 1Cor.
Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, 3,5..
Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνω- 18,23
τερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφε- 18,21
σον. Καὶ εὑρών τινας μα- *
θητὰς
2. εἶπε πρὸς αὐτούς· Εἰ
πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πι- 10,44 8,16.
στεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον
πρὸς αὐτόν· Ἀλλ' οὐδὲ εἰ
πνεῦμα ἅγιον ἔστιν, ἠκού- Jo. 7,39!
σαμεν.
3. Εἶπέ τε πρὸς αὐτούς·
Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ Mt. 3,11.
δὲ εἶπον· Εἰς τὸ Ἰωάννου R.6, 3.al.
βάπτισμα.
4. Εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάν- 1,5.
νης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα 11,16 18,24

L.3, 16.. μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων,
εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν
ἵνα πιστεύσωσι, τοῦτ' ἔστιν
εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
5. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτί-
Mt. 28,19 σθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ·
v.2. 8,17. 6. καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ
11,15 Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθε
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐ-
10,46 τούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις
2,4.. καὶ προεφήτευον.
7. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄν-
δρες ὡσεὶ δεκαδύο.
8. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συν-
14,3. 18,4. αγωγὴν ἐπαῤῥησιάζετο, ἐπὶ
8,12. μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος
al. καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βα-
σιλείας τοῦ θεοῦ.
2Tm. 1,15. 9. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο
καὶ ἠπείθουν, κακολογοῦν-
9,2.. τες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ
18,7. πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐ-
τῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητάς,
καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος
ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός.
10. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ
v.8. 20,31 ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς
κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν
ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυ-
14,1.. ρίου, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλ-
ληνας.
5,12.. 14,3. 11. Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυ-
χούσας ἐποίει ὁ θεὸς διὰ
τῶν χειρῶν Παύλου,
5,15. L.8, 12. ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθε-
44pp. νοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ
τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια

ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσ-
σεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νό-
σους, τά τε πνεύματα τὰ
πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι. *
13. Ἐπεχείρησαν δέ τινες
ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰου- *
δαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν L.11,
ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύ- 19.. 9,49..
ματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα Mc.7, 22..
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες·
Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν [Mc. 5,7.
ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. 1Th. 5,27.
14. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ *
Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως
ἑπτὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες.
15. Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦ-
μα τὸ πονηρὸν εἶπε· Τὸν
Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν
Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς
δὲ τίνες ἐστέ;
16. Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ'
αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ
ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν,
κατακυριεύσας ἀμφοτέρων *
ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυ-
μνοὺς καὶ τετραυματισμέ-
νους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου
ἐκείνου.
17. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνω-
στὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε
καὶ Ἕλλησι τοῖς κατοικοῦσι
τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέπεσε 5,5. 11.13
φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς,
καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
18. Πολλοί τε τῶν πεπι-
στευκότων ἤρχοντο ἐξομο-
λογούμενοι καὶ ἀναγγέλλον-
τες τὰς πράξεις αὐτῶν.
19. Ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ πε-
8,9. 13,6. ρίεργα πραξάντων, συνενέγ-
καντες τὰς βίβλους κατέ-
καιον ἐνώπιον πάντων· καὶ
συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐ-
τῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου
μυριάδας πέντε.
20. Οὕτω κατὰ κράτος ὁ
6,7.. 12,24 λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανε καὶ
ἴσχυεν.
21. Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦ-
τα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ
1Cor. πνεύματι, διελθὼν τὴν Μα-
16,5. κεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πο-
18,21 ρεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,
20,22 εἰπών· Ὅτι μετὰ τὸ γενέ-
23,11 σθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώ-
R.15, 23ss. μην ἰδεῖν.
22. Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν
Μακεδονίαν δύο τῶν διακο-
16,1.. νούντων αὐτῷ, Τιμόθεον
R.16, 23.. καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχε
χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.
23. Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν
v.29. καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ
9,2.. ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ.
[3Jo. 12. 24. Δημήτριος γάρ τις ὀνό-
ματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν
ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος,
16,16 παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἐρ-
γασίαν οὐκ ὀλίγην·
25. οὓς συναθροίσας καὶ
τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργά-
τας, εἶπεν· Ἄνδρες, ἐπίστα-
σθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργα-
* σίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστί,

26. καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούε-
τε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλ-
λὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας
ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετ-
έστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέ-
γων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ 17,29
χειρῶν γινόμενοι.
27. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κιν-
δυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς 16,19
ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ
τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέ-
μιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογι-
σθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθ- *
αιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότη- 23,24
τα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία
καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.
28. Ἀκούσαντες δὲ καὶ γε-
νόμενοι πλήρεις θυμοῦ,
ἔκραζον λέγοντες· Μεγάλη
ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.
29. Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις 2Cor.
ὅλη συγχύσεως· ὥρμησάν 1,8s. *
τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέα-
τρον, συναρπάσαντες Γάϊον R.16, 23..
καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδό- 27,2..
νας, συνεκδήμους Παύλου.
30. Τοῦ δὲ Παύλου βουλο-
μένου εἰςελθεῖν εἰς τὸν δῆ-
μον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μα-
θηταί·
31. τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρ-
χῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμ-
ψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκά-
λουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ
θέατρον.
32. Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι
ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία
συγκεχυμένη καὶ οἱ πλείους
οὐκ ᾔδεισαν, τίνος ἕνεκεν
συνεληλύθεισαν.
2Tm. 4,14. 33. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προε-
1Tm. βίβασαν Ἀλέξανδρον, προ-
1,20. βαλλόντων αὐτὸν τῶν Ἰου-
δαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κα-
[21, 40.al. τασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν
ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.
[20,3 * 34. Ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰου-
δαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία
ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο
κραζόντων· Μεγάλη ἡ Ἄρ-
τεμις Ἐφεσίων.
35. Καταστείλας δὲ ὁ γραμ-
ματεὺς τὸν ὄχλον φησίν·
Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ
ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γι-
νώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν
v.27. νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγά-
* λης Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διο-
πετοῦς;
36. Ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄν-
των τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς
κατεσταλμένους ὑπάρχειν
καὶ μηδὲν προπετὲς πράτ-
τειν.
37. Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄν-
δρας τούτους οὔτε ἱεροσύ-
λους οὔτε βλασφημοῦντας
* τὴν θεὸν ὑμῶν.
38. Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται
ἔχουσι πρός τινα λόγον,
[17,5 ἀγόραιοι ἄγονται καὶ ἀνθύ-
πατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν
ἀλλήλοις.
39. Εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων

ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκ-
κλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.
40. Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν
ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ
τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου
ὑπάρχοντος, περὶ οὗ δυνη-
σόμεθα ἀποδοῦναι λόγον *
τῆς συστροφῆς ταύτης. Καὶ
ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσε τὴν
ἐκκλησίαν.

CAP. XX.

Paulus in itinere; Troade Eutychus restitutus, Mileti presbyteris Ephesinis valedictum.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι
τὸν θόρυβον, προσκαλεσά-
μενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθη-
τὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξ-
ῆλθε πορευθῆναι εἰς τὴν 1Tm. 1,3.
Μακεδονίαν.
2. Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖ-
να καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς
λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν
Ἑλλάδα· 19,21
3. ποιήσας τε μῆνας τρεῖς,
γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, μέλλοντι
ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν 15,41 cet.
ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέ-
φειν διὰ Μακεδονίας.
4. Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι
τῆς Ἀσίας Σώπατρος Πύῤ- *
ῥου Βεροιαῖος, Θεσσαλονι- 17,10
κέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σε- 27,2..
κοῦνδος, καὶ Γάϊος Δερ- R.16,23..
βαῖος καὶ Τιμόθεος, Ἀσια- 16,1..
νοὶ δὲ Τύχικος καὶ Τρόφι- Eph. 6,21..
μος. 21,29..

5. Οὗτοι προελθόντες ἔμε-
16,8.. νον ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι·
16,40 6. ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν
μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων
16,12 cet. ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν
πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα
ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ
διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.
7. Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαβ-
* βάτων, συνηγμένων ἡμῶν
2,42. 46. κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διε-
λέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέ-
ναι τῇ ἐπαύριον· παρέτεινέ
τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυ-
κτίου.
8. Ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκα-
9,37.. * ναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ, οὗ ἦμεν
συνηγμένοι.
* 9. Καθήμενος δέ τις νεα-
νίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ
τῆς θυρίδος, καταφερόμενος
ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου
τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον,
κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου
ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου
κάτω καὶ ἤρθη νεκρός.
10. Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος
1Rg. 17,21 ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπε-
ριλαβὼν εἶπε· Μὴ θορυβεῖ-
σθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν
αὐτῷ ἐστίν.
11. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας
ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ'
ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις
αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν.
12. Ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα
ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν
οὐ μετρίως.

13. Ἡμεῖς δὲ προελθόντες
ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν
εἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλ- *
λοντες ἀναλαμβάνειν τὸν
Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν δια-
τεταγμένος, μέλλων αὐτὸς
πεζεύειν.
14. Ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν
εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόν-
τες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μι-
τυλήνην·
15. κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαν-
τες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσα-
μεν ἄντικρυ Χίου. Τῇ δὲ
ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σά-
μον· καὶ μείναντες ἐν Τρω- *
γυλλίῳ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν
εἰς Μίλητον. 2Tm. 4,20.
16. Ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος *
παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, 18,19 19,1.
ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρο-
νοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ·
ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν
αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς πεν-
τηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱε- 18,21 coll.
ροσόλυμα.
17. Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου
πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκα-
λέσατο τοὺς πρεσβυτέρους v.28. Tit.
τῆς ἐκκλησίας. 1,5.7. 1Pt.
18. Ὡς δὲ παρεγένοντο 5,1s.
πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς·
Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώ-
της ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην 19,10
εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ'
ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγε-
νόμην,
19. δουλεύων τῷ κυρίῳ με-
τὰ πάσης ταπεινοφροσύνης
* καὶ δακρύων καὶ πειρασμῶν,
τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς
ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων·
20. ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην
τῶν συμφερόντων, τοῦ μὴ
ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι
ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴ-
κους,
21. διαμαρτυρόμενος Ἰου-
14,1. δαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς
3,19. 8,22. τὸν θεὸν μετάνοιαν, καὶ πί-
Ebr. στιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν
6,1. Mc. Ἰησοῦν Χριστόν.
1,15. 22. Καὶ νῦν ἰδού, ἐγὼ δεδε-
18,21 μένος τῷ πνεύματι πορεύο-
19,21 μαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν
αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ
εἰδώς,
23. πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρ-
9,16. τύρεταί μοι, λέγον ὅτι δεσμά
21,4. 11.33 με καὶ θλίψεις μένουσιν.
* 24. Ἀλλ' οὐδενὸς λόγον
21,13 Ph. ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυ-
2,17. χὴν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς
2Tm. 4,6s. τελειῶσαι τὸν δρόμον μου
* μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακο-
νίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ
2Cor. 5,20. κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρα-
σθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χά-
ριτος τοῦ θεοῦ.
25. Καὶ νῦν ἰδού, ἐγὼ οἶδα
ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσ-
ωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν
οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν
* βασιλείαν.
26. Διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν

ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι
καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵμα- 18,6.
τος πάντων·
27. οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην
τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶ-
σαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ.
28. Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς 1Pt.
καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ 5,2.
ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον 2,25. Jo.
ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαί- 21,15 10,11
νειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, **
ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ Tit. 2,14.
αἵματος τοῦ ἰδίου. 1Pt.2,9.
29. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο,
ὅτι εἰςελεύσονται μετὰ τὴν
ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς Mt. 7,15..
ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ Jo.
ποιμνίου· 10,8. 10.
30. καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀνα-
στήσονται ἄνδρες λαλοῦν- 1Tm. 4,1ss.
τες διεστραμμένα, τοῦ ἀπο- 1Jo.
σπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω 2,19.
αὐτῶν.
31. Διὸ γρηγορεῖτε, μνη- Ebr. 13,7..
μονεύοντες ὅτι τριετίαν νύ- 19,10
κτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσά- 8.
μην μετὰ δακρύων νουθετῶν
ἕνα ἕκαστον.
32. Καὶ τανῦν παρατίθε-
μαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ
καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐ- 14,3.
τοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδο- R.16,25!
μῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κλη-
ρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμέ- 26,18 Col.
νοις πᾶσιν. 1,12..
33. Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ
ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύ-
μησα·

* 34. αὐτοὶ γινώσκετε, ὅτι
ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς
18,3.. οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν
αἱ χεῖρες αὗται.
2Th. 3,7ss. 35. Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν,
1Cor. ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀν-
9,12. 22. τιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθε-
νούντων, μνημονεύειν τε τῶν
λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μακάριόν
ἐστι μᾶλλον διδόναι, ἢ λαμ-
βάνειν.
36. Καὶ ταῦτα εἰπών, θεὶς
21,5. τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν
αὐτοῖς προςηύξατο.
37. Ἱκανὸς δὲ ἐγένετο
κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπι-
πεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον
τοῦ Παύλου κατεφίλουν
αὐτόν,
38. ὀδυνώμενοι μάλιστα
v.25. ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι
οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προ-
έπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ
πλοῖον.

CAP. XXI.

Dissuasio Hierosolymorum; Agabus. Hierosolymis Jacobus voti Nasiraeorum suasor; concursus plebis; Romanorum intercessio.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι
[L. 22,41] ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ'
αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες
* ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶ, τῇ δὲ
ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖ-
θεν εἰς Πάταρα.
2. Καὶ εὑρόντες πλοῖον

διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπι- 11,19 27,4.
βάντες ἀνήχθημεν· 12.
3. ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύ- 15,3. 39.
προν καὶ καταλιπόντες αὐ- 13,4.
τὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς
Συρίαν καὶ κατήχθημεν εἰς 15,41 cet.
Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ Mt.
πλοῖον ἀποφορτιζόμενον 15,21
τὸν γόμον.
4. Καὶ ἀνευρόντες τοὺς μα- 11,19 15,3.
θητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ *
ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ
Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύ- v.11s. 20,23
ματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς
Ἱερουσαλήμ.
5. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς
ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελ-
θόντες ἐπορευόμεθα, προ-
πεμπόντων ἡμᾶς πάντων
σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως
ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες 20,36
τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν
προσηυξάμεθα, *
6. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλή-
λους ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον·
ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ [Jo. 16,32
ἴδια. 19,27
7. Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν δια-
νύσαντες ἀπὸ Τύρου κατ-
ηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα·
καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελ-
φοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν
παρ' αὐτοῖς.
8. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόν- *
τες ἤλθομεν εἰς Καισά- 12,19 cet.
ρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς
τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐ- 6,5. 8,5s.
αγγελιστοῦ, ὄντος ἐκ τῶν 39s.]

Eph. 4,11. ἑπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ.
2Tm. 9. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέ-
4,5. ρες παρθένοι τέσσαρες προ-
2,17.. φητεύουσαι.
10. Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν
ἡμέρας πλείους, κατῆλθέ τις
ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης
11,28 ὀνόματι Ἄγαβος·
11. καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς
* καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ
[1Rg. 22,11 Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ
τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας,
20,23 s. εἶπε· Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα
9,16. τὸ ἅγιον· Τὸν ἄνδρα, οὗ
ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δή-
v.33. σουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ
Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν
25,21 εἰς χεῖρας ἐθνῶν.
12. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦ-
τα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε
καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀνα-
[Mt. 16,22 βαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσα-
λήμ.
* 13. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦ-
20,37 λος· Τί ποιεῖτε κλαίοντες
καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν
καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον
20,24 cet. R. δεθῆναι ἀλλὰ καὶ ἀποθα-
8,36. νεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως
[2Co. 12,14 ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ
1Pt. κυρίου Ἰησοῦ.
4,5. 14. Μὴ πειθομένου δὲ αὐ-
τοῦ, ἡσυχάσαμεν εἰπόντες·
L.22,42pp. Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου γενέ-
σθω.
15. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύ-
* τας ἐπισκευασάμενοι ἀνε-
βαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

τὸν λόγον τοῦ κυρίου, σὺν *
πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
33. Καὶ παραλαβὼν αὐ-
τοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς
νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πλη-
γῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς
καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παρα-
χρῆμα·
34. ἀναγαγών τε αὐτοὺς [L.
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέ- 4,39.
θηκε τράπεζαν, καὶ ἠγαλ- 5,29.
λιάσατο πανοικὶ πεπιστευ- 18,8?
κὼς τῷ θεῷ. 27,25
35. Ἡμέρας δὲ γενομένης
ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ
τοὺς ῥαβδούχους, λέγοντες·
Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους
ἐκείνους.
36. Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμο-
φύλαξ τοὺς λόγους τούτους
πρὸς τὸν Παῦλον· Ὅτι ἀπε-
στάλκασιν οἱ στρατηγοί, ἵνα
ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελ-
θόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Jac.
37. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς 2,16. L.
αὐτούς· Δείραντες ἡμᾶς δη- 8,48.
μοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀν-
θρώπους Ῥωμαίους ὑπάρ- 22,25 28.
χοντας, ἔβαλον εἰς φυλακήν,
καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλ- 9,40.
λουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλ-
θόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγα-
γέτωσαν.
38. Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς
στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ
ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβή-
θησαν, ἀκούσαντες ὅτι Ῥω-
μαῖοί εἰσι.
39. Καὶ ἐλθόντες παρεκά-
λεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόν-
[Mt. 8,34. τες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πό-
λεως.
40. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς
* φυλακῆς εἰςῆλθον πρὸς τὴν
v.14. Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς
ἀδελφοὺς παρεκάλεσαν αὐ-
τούς, καὶ ἐξῆλθον.

CAP. XVII.

Tumultus Thessalonicae et Beroeae. Oratio in Areopago; Dionysius Areopagita.

Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμ-
φίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν,
1Th. 2,1s. ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην,
Ph. ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν
4,16. 2Tm. Ἰουδαίων.
4,10. 2. Κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ
13,14 18,4. Παύλῳ εἰςῆλθε πρὸς αὐ-
L. τούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία
4,16. διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν
v.17. γραφῶν,
3. διανοίγων καὶ παρατι-
4,18.. L.24, θέμενος, ὅτι τὸν Χριστὸν
26s.. ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι
ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός
9,22. ἐστιν ὁ Χριστός, Ἰησοῦς ὃν
ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.
14,1.. 28,24 4. Καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπεί-
σθησαν καὶ προςεκληρώθη-
15,22 16,19 σαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,
18,5. τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων
1Pt. 5,12.. πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε
v.12.. τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι.
** 5. Ζηλώσαντες δὲ οἱ Ἰου-
δαῖοι καὶ προςλαβόμενοι
τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας

πονηροὺς καὶ ὀχλοποιήσαν-
τες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν·
ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰά- v.7.
σονος ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγα-
γεῖν εἰς τὸν δῆμον.
6. Μὴ εὑρόντες δὲ αὐτούς,
ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καί τινας
ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρ-
χας, βοῶντες· Ὅτι οἱ τὴν
οἰκουμένην ἀναστατώσαν- 21,38 16,20
τες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρ- etc.
εισιν,
7. οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων·
καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι Jo. 19,12
τῶν δογμάτων Καίσαρος 15.L.
πράττουσι, βασιλέα λέγον- 23,2. 1Th.
τες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. 2,12.
8. Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον 1,10.
καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκού-
οντας ταῦτα·
9. καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν [Mc.
παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν 15,15
λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.
10. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως
διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν
τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν
εἰς Βέροιαν· οἵτινες παρα-
γενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν
τῶν Ἰουδαίων ἀπῄεσαν.
11. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέ-
στεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ,
οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον
μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ
καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες Jes. 34,16
τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα L. 16,29
οὕτως. Jo.5,39.
12. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐ-
τῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν

v.4. 13,50 Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν
16,13 εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ
ὀλίγοι·
13. ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ
τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι,
ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγ-
γέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λό-
γος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ
* σαλεύοντες τοὺς ὄχλους.
14. Εὐθέως δὲ τότε τὸν
Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ
* ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ
τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον
16,1.. δὲ ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος
1Cor. 4,17.. ἐκεῖ.
15. Οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν
Παῦλον ἤγαγον αὐτὸν ἕως
Ἀθηνῶν· καὶ λαβόντες ἐν-
τολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ
18,5. Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα
ἔλθωσι πρὸς αὐτόν, ἐξῄεσαν.
1Th. 3,1. 16. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις
ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ
Παύλου, παρωξύνετο τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεω-
* ροῦντι κατείδωλον οὖσαν
τὴν πόλιν.
v.2. 17. Διελέγετο μὲν οὖν ἐν
v.4. τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις
καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν
τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέ-
ραν πρὸς τοὺς παρατυγχά-
νοντας.
18. Τινὲς δὲ τῶν Ἐπικου-
ρείων καὶ τῶν Στωϊκῶν φι-
λοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ·
καί τινες ἔλεγον· Τί ἂν θέλοι
1Cor. 4,12. ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν;

οἱ δέ· Ξένων δαιμονίων δοκεῖ
καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν
Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν
αὐτοῖς εὐηγγελίζετο.
19. Ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ
ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγα-
γον, λέγοντες· Δυνάμεθα
γνῶναι, τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ Mc. 1,27.
ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή;
20. Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσ- [1Pt. 4,4.
φέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· 12.
βουλόμεθα οὖν γνῶναι, τί
ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. 2,12.
21. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες
καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι
εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν,
ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν και- *
νότερον.
22. Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος
ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου,
ἔφη· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κα-
τὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονε- 25,19
στέρους ὑμᾶς θεωρῶ.
23. Διερχόμενος γὰρ καὶ
ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα
ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμόν, ἐν
ᾧ ἐπεγέγραπτο· Ἀγνώστῳ
θεῷ. Ὃν οὖν ἀγνοοῦντες *
εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγ-
γέλλω ὑμῖν.
24. Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν 14,15
κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐ-
τῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς
κύριος ὑπάρχων οὐκ ἐν χει- 7,48s. cot.
ροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, Jo.
25. οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώ- 4,24.
πων θεραπεύεται, προσδεό- Ps. 50
μενός τινος, αὐτὸς διδοὺς 8ss.
πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ
πάντα·
Gen. 26. ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵμα-
1,27. τος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων
* κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσ-
Dt. ωπον τῆς γῆς, ὁρίσας προσ-
32,8. τεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς
ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐ-
τῶν·
14,17 27. ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ
Jes. 55,6. ἄραγε ψηλαφήσειαν αὐτὸν
Sap. 13,9; καὶ εὕροιεν, καίτοιγε οὐ μα-
R.1, κρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν
19s. ὑπάρχοντα.
28. Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ
κινούμεθα καὶ ἐσμέν· ὡς καί
τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν
Arat. εἰρήκασι· „Τοῦ γὰρ καὶ γέ-
Clo.; 1Cor. νος ἐσμέν.“
15,33 Tit. 29. Γένος οὖν ὑπάρχοντες
1,12. τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νο-
Jes. μίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ
46,5 λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ
ss. Ps. ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ
115,4 θεῖον εἶναι ὅμοιον.
30. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους
14,16 τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ
θεός, τανῦν παραγγέλλει
L. 24,47 τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι παν-
ταχοῦ μετανοεῖν.
10,42 2Cor. 31. Διότι ἔστησεν ἡμέραν,
5,10.. ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκου-
μένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀν-
δρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παρα-
3,15.. σχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐ-
τὸν ἐκ νεκρῶν.
23,6.. 26,23 32. Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστα-
σιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον,

οἱ δὲ εἶπον· Ἀκουσόμεθά 24,25
σου πάλιν περὶ τούτου. *
33. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος [7,8.
ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. 27,44 28,14
34. Τινὲς δὲ ἄνδρες κολλη-
θέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν
οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεο-
παγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι
Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐ-
τοῖς.

Cap. XVIII.

Acta Corinthi: Aquila et Priscilla; Justus, Crispus; Gallio. Iter hierosolymitanum. Apollos.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς
ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν,
ἦλθεν εἰς Κόρινθον.
2. Καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον 18,26 R.
ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν 16,3.
τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυ- 1Cor. 16,19
θότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ 2Tm.
Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, 4,19.
διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύ-
διον χωρίζεσθαι πάντας
τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώ- *
μης, προσῆλθεν αὐτοῖς·
3. καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶ- 20,34 1Cor.
ναι ἔμενε παρ' αὐτοῖς καὶ 4,12.
εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκη- 9,14s. 2Cor.
νοποιοὶ τὴν τέχνην. 11,8. 1Th.
4. Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συνα- 2,9.
γωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, 17,2..
ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ
Ἕλληνας. 14,1..
5. Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ 17,15
τῆς Μακεδονίας ὅ τε Σίλας 17,4..
16,1.. καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο
* τῷ λόγῳ ὁ Παῦλος, διαμαρ-
τυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις
τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
6. Ἀντιτασσομένων δὲ αὐ-
13,45 51.. τῶν καὶ βλασφημούντων,
ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια
20,26 Mt. εἶπε πρὸς αὐτούς· Τὸ αἷμα
23,35 ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν·
Ez.33 4.6. καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν
εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι.
7. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν,
ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνό-
[1,23 Col. ματι Ἰούστου, σεβομένου
4,11. τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συν-
ομοροῦσα τῇ συναγωγῇ.
1Cor. 1,14. 8. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνά-
γωγος ἐπίστευσε τῷ κυρίῳ
16,15 33. σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ
1Cor. πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀ-
1,16. κούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβα-
πτίζοντο.
16,9. 23,11 9. Εἶπε δὲ ὁ κύριος δι' ὁρά-
1Cor. ματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ·
2,3; Jes. Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ
41,10 Jer. μὴ σιωπήσῃς,
1,17s. 10. διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ·
καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι
Hos. 2,23. τοῦ κακῶσαί σε, διότι λαός
Jo. ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει
10,16 ταύτῃ.
[L. 24,49 11. Ἐκάθισέ τε ἐνιαυτὸν
καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν
αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
[13,7 12. Γαλλίωνος δὲ ἀνθυ-
* πατεύοντος τῆς Ἀχαΐας,
κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν

οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ
ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,
13. λέγοντες· Ὅτι παρὰ
τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει v.15.
τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι
τὸν θεόν.
14. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύ-
λου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν
ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰου-
δαίους· Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδί-
κημά τι ἢ ῥαδιούργημα πο- 25,11
νηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λό-
γον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν·
15. εἰ δὲ ζήτημά ἐστι περὶ *
λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νό- v.5.
μου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε Mt. 27,24
αὐτοί· κριτὴς γὰρ ἐγὼ τού- Jo.
των οὐ βούλομαι εἶναι. 18,31
16. Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς
ἀπὸ τοῦ βήματος.
17. Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάν-
τες οἱ Ἕλληνες Σωσθένην 1Cor. 1,1?
τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον v.8.
ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ
οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι
ἔμελεν.
18. Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσ-
μείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς
ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέ-
πλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν 15,41
αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύ- v.2..
λας, κειράμενος τὴν κεφαλὴν 21,24
ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐ- Num. 6,1ss?
χήν.
19. Κατήντησε δὲ εἰς Ἔφε-
σον, κἀκείνους κατέλιπεν αὐ-
τοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς
* τὴν συναγωγὴν διελέχθη
τοῖς Ἰουδαίοις.
20. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν
ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι
παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν
** 21. ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς,
εἰπών· Δεῖ με πάντως τὴν
20,16 22. ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆ-
19,21 σαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν
δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς,
Jac. 4,15.. τοῦ θεοῦ θέλοντος. Καὶ
ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου.
12,19 cet. 22. Καὶ κατελθὼν εἰς Και-
σάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπα-
σάμενος τὴν ἐκκλησίαν κατ-
11,20 cet. ἔβη εἰς Ἀντιόχειαν.
23. Καὶ ποιήσας χρόνον
τινὰ ἐξῆλθε, διερχόμενος
16,6.. καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώ-
ραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρί-
ζων πάντας τοὺς μαθητάς.
19,1. **24.** Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολ-
1Cor. 3,5.. λὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς
τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατ-
L. 24,19 ήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς
27.32 ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς.
25. Οὗτος ἦν κατηχημένος
v.26. τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου· καὶ
9,2.. ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει
καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ
περὶ τοῦ κυρίου, ἐπιστάμε-
19,3s. Jo.3, 25s. νος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰω-
άννου.
26. Οὗτός τε ἤρξατο παῤ-
ῥησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγω-
γῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ
v.2.. Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα,
προσελάβοντο αὐτὸν καὶ

ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο v.25.
τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν.

27. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ
διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν,
προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ
ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς
ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς
παραγενόμενος συνεβάλετο [17, 18?
πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ
τῆς χάριτος.

28. Εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰου- [L. 23,10
δαίοις διακατηλέγχετο δη-
μοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν
γραφῶν, εἶναι τὸν Χριστὸν 9,22.
Ἰησοῦν.

CAP. XIX.

Acta Ephesi: Discipuli Baptistae; schola Tyranni, miracula; exorcistae, libri magici; iter hierosolymitanum paratum; seditio Demetrii.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν 18,24
Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, 1Cor. 3,5..
Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνω-
τερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφε- 18,23
σον. Καὶ εὑρών τινας μα- 18,21 *
θητὰς

2. εἶπε πρὸς αὐτούς· Εἰ
πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πι- 10,44
στεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον 8,16.
πρὸς αὐτόν· Ἀλλ' οὐδὲ εἰ
πνεῦμα ἅγιον ἔστιν, ἠκού- Jo. 7,39?
σαμεν.

3. Εἶπέ τε πρὸς αὐτούς·
Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ Mt. 3,11.
δὲ εἶπον· Εἰς τὸ Ἰωάννου L.6, 3.al.
βάπτισμα.

4. Εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάν- 1,5.
νης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα 11,16 18,24

L.3, 16.. μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων,
εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν
ἵνα πιστεύσωσι, τοῦτ' ἔστιν
εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

5. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτί-
Mt. 28,19 σθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ·

v.2. 6. καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ
8,17. 11,15 Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθε
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐ-
10,46 2,4.. τούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις
καὶ προεφήτευον.

7. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄν-
δρες ὡςεὶ δεκαδύο.

8. Εἰςελθὼν δὲ εἰς τὴν συν-
14,3. 18,4. αγωγὴν ἐπαῤῥησιάζετο, ἐπὶ
8,12. μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος
al. καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βα-
σιλείας τοῦ θεοῦ.

2Tm. 1,15. 9. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο
καὶ ἠπείθουν, κακολογοῦν-
9,2.. τες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ
18,7. πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐ-
τῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητάς,
καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος
ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός.

10. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ
v.8. 20,31 ἔτη δύο, ὥςτε πάντας τοὺς
κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν
ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυ-
14,1.. ρίου, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλ-
ληνας.

5,12.. 14,3. 11. Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυ-
χούσας ἐποίει ὁ θεὸς διὰ
τῶν χειρῶν Παύλου,

5,15. L.8, 12. ὥςτε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθε-
44pp. νοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ
τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια

ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσ-
σεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν τὰς νό-
σους, τά τε πνεύματα τὰ
πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι. *

13. Ἐπεχείρησαν δέ τινες
ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰου- *
δαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν L.11,
ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύ- 19.. 9,49..
ματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα Mt.7, 22..
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες·
Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν [Mc. 5,7.
ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. 1Th. 5,27.

14. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ *
Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως
ἑπτὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες.

15. Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦ-
μα τὸ πονηρὸν εἶπε· Τὸν
Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν
Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς
δὲ τίνες ἐστέ;

16. Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ᾽
αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ
ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν,
κατακυριεύσας ἀμφοτέρων *
ἴσχυσε κατ᾽ αὐτῶν, ὥστε γυ-
μνοὺς καὶ τετραυματισμέ-
νους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου
ἐκείνου.

17. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνω-
στὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε
καὶ Ἕλλησι τοῖς κατοικοῦσι
τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέπεσε 5,5. 11.13
φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς,
καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

18. Πολλοί τε τῶν πεπι-
στευκότων ἤρχοντο ἐξομο-
λογούμενοι καὶ ἀναγγέλλον-
τες τὰς πράξεις αὐτῶν.

19. Ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ πε-
8,9. 13,6. ρίεργα πραξάντων, συνενέγ-
καντες τὰς βίβλους κατέ-
καιον ἐνώπιον πάντων· καὶ
συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐ-
τῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου
μυριάδας πέντε.

20. Οὕτω κατὰ κράτος ὁ
6,7.. 12,24 λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανε καὶ
ἴσχυεν.

21. Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦ-
τα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ
1Cor. 16,5. πνεύματι, διελθὼν τὴν Μα-
κεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πο-
18,21 20,22 ρεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,
εἰπών· Ὅτι μετὰ τὸ γενέ-
23,11 R.15, 23ss. σθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώ-
μην ἰδεῖν.

22. Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν
Μακεδονίαν δύο τῶν διακο-
16,1.. νούντων αὐτῷ, Τιμόθεον
R.16, 23.. καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχε
χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

23. Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν
v.29. καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ
9,2.. ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ.

[3Jo. 12. **24.** Δημήτριος γάρ τις ὀνό-
ματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν
ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος,
16,16 παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἐρ-
γασίαν οὐκ ὀλίγην·

25. οὓς συναθροίσας καὶ
τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργά-
τας, εἶπεν· Ἄνδρες, ἐπίστα-
σθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργα-
* σίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστί,

26. καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούε-
τε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλ-
λὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας
ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετ-
έστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέ-
γων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ 17,29
χειρῶν γινόμενοι.
27. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κιν-
δυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς 16,19
ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ
τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέ-
μιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογι-
σθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθ- *
αιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότη- 23,24
τα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία
καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.
28. Ἀκούσαντες δὲ καὶ γε-
νόμενοι πλήρεις θυμοῦ,
ἔκραζον λέγοντες· Μεγάλη
ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.
29. Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις 2Cor.
ὅλη συγχύσεως· ὥρμησάν 1,8s. *
τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέα-
τρον, συναρπάσαντες Γάϊον R.16,23..
καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδό- 27,2..
νας, συνεκδήμους Παύλου.
30. Τοῦ δὲ Παύλου βουλο-
μένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆ-
μον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μα-
θηταί·
31. τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρ-
χῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμ-
ψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκά-
λουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ
θέατρον.
32. Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι
ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία
συγκεχυμένη καὶ οἱ πλείους
οὐκ ᾔδεισαν, τίνος ἕνεκεν
συνεληλύθεισαν.
2Tm. 4,14. 33. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προε-
1Tm. βίβασαν Ἀλέξανδρον, προ-
1,20. βαλλόντων αὐτὸν τῶν Ἰου-
δαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κα-
[21,40.al. τασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν
ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.
[20,3 * 34. Ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰου-
δαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία
ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο
κραζόντων· Μεγάλη ἡ Ἄρ-
τεμις Ἐφεσίων.
35. Καταστείλας δὲ ὁ γραμ-
ματεὺς τὸν ὄχλον φησίν·
Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ
ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γι-
νώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν
v.27. νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγά-
* λης Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διο-
πετοῦς;
36. Ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄν-
των τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς
κατεσταλμένους ὑπάρχειν
καὶ μηδὲν προπετὲς πράτ-
τειν.
37. Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄν-
δρας τούτους οὔτε ἱεροσύ-
λους οὔτε βλασφημοῦντας
* τὴν θεὸν ὑμῶν.
38. Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται
ἔχουσι πρός τινα λόγον,
[17,5 ἀγόραιοι ἄγονται καὶ ἀνθύ-
πατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν
ἀλλήλοις.
39. Εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων

ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκ-
κλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.
40. Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν
ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ
τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου
ὑπάρχοντος, περὶ οὗ δυνη-
σόμεθα ἀποδοῦναι λόγον *
τῆς συστροφῆς ταύτης. Καὶ
ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσε τὴν
ἐκκλησίαν.

CAP. XX.

Paulus in itinere; Troade Eutychus restitutus, Mileti presbyteris Ephesinis valedictum.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι
τὸν θόρυβον, προσκαλεσά-
μενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθη-
τὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξ-
ῆλθε πορευθῆναι εἰς τὴν 1Tm. 1,3.
Μακεδονίαν.
2. Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖ-
να καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς
λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν
Ἑλλάδα· 19,21
3. ποιήσας τε μῆνας τρεῖς,
γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, μέλλοντι
ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν 15,41 cet.
ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέ-
φειν διὰ Μακεδονίας.
4. Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι
τῆς Ἀσίας Σώπατρος Πύῤ- *
ῥου Βεροιαῖος, Θεσσαλονι- 17,10
κέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σε- 27,2..
κοῦνδος, καὶ Γάϊος Δερ- R.16, 23..
βαῖος καὶ Τιμόθεος, Ἀσια- 16,1..
νοὶ δὲ Τύχικος καὶ Τρόφι- Eph. 6,21..
μος. 21,29..

5. Οὗτοι προελθόντες ἔμε-
16,8.. νον ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι·
16,40 6. ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν
μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων
16,12 cet. ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν
πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα
ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ
διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.
7. Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαβ-
* βάτων, συνηγμένων ἡμῶν
2,42. 46. κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διε-
λέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέ-
ναι τῇ ἐπαύριον· παρέτεινέ
τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυ-
κτίου.
8. Ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκα-
9,37.. * ναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ, οὗ ἦμεν
συνηγμένοι.
* 9. Καθήμενος δέ τις νεα-
νίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ
τῆς θυρίδος, καταφερόμενος
ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου
τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον,
κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου
ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου
κάτω καὶ ἤρθη νεκρός.
10. Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος
1Rg. 17,21 ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπε-
ριλαβὼν εἶπε· Μὴ θορυβεῖ-
σθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν
αὐτῷ ἐστίν.
11. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας
ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ'
ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις
αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν.
12. Ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα
ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν
οὐ μετρίως.

13. Ἡμεῖς δὲ προελθόντες
ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν
εἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλ- *
λοντες ἀναλαμβάνειν τὸν
Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν δια-
τεταγμένος, μέλλων αὐτὸς
πεζεύειν.
14. Ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν
εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόν-
τες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μι-
τυλήνην·
15. κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαν-
τες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσα-
μεν ἀντικρὺ Χίου. Τῇ δὲ
ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σά-
μον· καὶ μείναντες ἐν Τρω- *
γυλλίῳ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν
εἰς Μίλητον. 2Tm. 4,20.
16. Ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος *
παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, 18,19 19,1.
ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρο-
νοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ·
ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν
αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς πεν-
τηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱε- 19,21 cet.
ροσόλυμα.
17. Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου
πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκα-
λέσατο τοὺς πρεσβυτέρους v.28. Tit.
τῆς ἐκκλησίας. 1,5.7.
18. Ὡς δὲ παρεγένοντο 1Pt. 5,1s.
πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς·
Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώ-
της ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην 19,10
εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ'
ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγε-
νόμην,
19. δουλεύων τῷ κυρίῳ με-
τὰ πάσης ταπεινοφροσύνης
* καὶ δακρύων καὶ πειρασμῶν,
τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς
ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων·
20. ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην
τῶν συμφερόντων, τοῦ μὴ
ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι
ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴ-
κους,
21. διαμαρτυρόμενος Ἰου-
14,1.. δαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς
3,19. 8,22. τὸν θεὸν μετάνοιαν, καὶ πί-
Ebr. στιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν
6,1. Mc. Ἰησοῦν Χριστόν.
1,15. 22. Καὶ νῦν ἰδού, ἐγὼ δεδε-
18,21 μένος τῷ πνεύματι πορεύο-
19,21 μαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν
αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ
εἰδώς,
23. πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρ-
9,16. τύρεταί μοι, λέγον ὅτι δεσμά
21,4. 11,33 με καὶ θλίψεις μένουσιν.
* 24. Ἀλλ' οὐδενὸς λόγον
21,13 Ph. ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυ-
2,17. χήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς
2Tm. 4,6s. τελειῶσαι τὸν δρόμον μου
* μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακο-
νίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ
2Cor. 5,20. κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρα-
σθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χά-
ριτος τοῦ θεοῦ.
25. Καὶ νῦν ἰδού, ἐγὼ οἶδα
ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσ-
ωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν
οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν
* βασιλείαν.
26. Διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν

ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι
καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵμα- 18,6.
τος πάντων·
27. οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην
τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶ-
σαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ.
28. Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς 1Pt.
καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ 5,2.
ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον 2,25. Jo.
ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαί- 21,15 10,11
νειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, **
ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ Tit.
αἵματος τοῦ ἰδίου. 2,14. 1Pt.2,9.
29. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο,
ὅτι εἰςελεύσονται μετὰ τὴν
ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς Mt. 7,15..
ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ Jo.
ποιμνίου· 10,8. 10.
30. καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀνα-
στήσονται ἄνδρες λαλοῦν- 1Tm. 4,1ss.
τες διεστραμμένα, τοῦ ἀπο- 1Jo.
σπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω 2,19.
αὐτῶν.
31. Διὸ γρηγορεῖτε, μνη- Ebr. 13,7..
μονεύοντες ὅτι τριετίαν νύ- 19,10
κτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσά- 8.
μην μετὰ δακρύων νουθετῶν
ἕνα ἕκαστον.
32. Καὶ τανῦν παρατίθε-
μαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ
καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐ- 14,3.
τοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδο- R.16, 25f.
μῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κλη-
ρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμέ- 26,18 Col.
νοις πᾶσιν. 1,12..
33. Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ
ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύ-
μησα·

* 34. αὐτοὶ γινώσκετε, ὅτι
ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς
18,3.. οὖσι μετ᾽ ἐμοῦ ὑπηρέτησαν
αἱ χεῖρες αὗται.
2Th. 3,7ss. 35. Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν,
1Cor. ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀν-
9,12. 22. τιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθε-
νούντων, μνημονεύειν τε τῶν
λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μακάριόν
ἐστι μᾶλλον διδόναι, ἢ λαμ-
βάνειν.
36. Καὶ ταῦτα εἰπών, θεὶς
21,5. τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν
αὐτοῖς προςηύξατο.
37. Ἱκανὸς δὲ ἐγένετο
κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπι-
πεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον
τοῦ Παύλου κατεφίλουν
αὐτόν,
38. ὀδυνώμενοι μάλιστα
v.25. ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι
οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέ-
πεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ
πλοῖον.

CAP. XXI.

Dissuasio Hierosolymorum; Agabus. Hierosolymis Jacobus voti Nasiraeorum suasor; concursus plebis; Romanorum intercessio.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι
[L. 22,41 ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ᾽
αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες
* ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶ, τῇ δὲ
ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖ-
θεν εἰς Πάταρα.
2. Καὶ εὑρόντες πλοῖον

διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπι- 11,19 27,4.
βάντες ἀνήχθημεν· 12.
3. ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύ- 15,3. 36.
προν καὶ καταλιπόντες αὐ- 13,4.
τὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν εἰς
Συρίαν καὶ κατήχθημεν εἰς 15,41 ect.
Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ Mt.
πλοῖον ἀποφορτιζόμενον 15,21
τὸν γόμον.
4. Καὶ ἀνευρόντες τοὺς μα- 11,19 15,3.
θητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ *
ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ
Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύ- v.11s. 20,23
ματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς
Ἱερουσαλήμ.
5. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς
ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελ-
θόντες ἐπορευόμεθα, προ-
πεμπόντων ἡμᾶς πάντων
σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως
ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες 20,36
τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν
προσηυξάμεθα, *
6. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλή-
λους ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον·
ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ [Jo. 16,32
ἴδια. 19,27
7. Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν δια-
νύσαντες ἀπὸ Τύρου κατ-
ηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα·
καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελ-
φοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν
παρ' αὐτοῖς.
8. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόν- *
τες ἤλθομεν εἰς Καισά- 12,19 ect.
ρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς
τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐ- 6,5. 8,5s.
αγγελιστοῦ, ὄντος ἐκ τῶν 39s.;

Eph. 4,11. ἑπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ.
2Tm. 4,5. 9. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέ-
ρες παρθένοι τέσσαρες προ-
2,17.. φητεύουσαι.
10. Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν
ἡμέρας πλείους, κατῆλθέ τις
ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης
11,28 ὀνόματι Ἄγαβος·
11. καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς
* καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ
[1Rg. 22,11 Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ
τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας,
20,23 s. εἶπε· Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα
9,16. τὸ ἅγιον· Τὸν ἄνδρα, οὗ
ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δή-
v.33. σουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ
Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν
25,21 εἰς χεῖρας ἐθνῶν.
12. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦ-
τα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε
καὶ οἱ ἐντόπιοι, τοῦ μὴ ἀνα-
[Mt. 16,22 βαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσα-
λήμ.
* 13. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦ-
20,37 λος· Τί ποιεῖτε κλαίοντες
καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν
καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον
20,24 ect.R. δεθῆναι ἀλλὰ καὶ ἀποθα-
8,36. νεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως
[2Co. 12,14 ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ
1Pt. 4,5. κυρίου Ἰησοῦ.
14. Μὴ πειθομένου δὲ αὐ-
τοῦ, ἡσυχάσαμεν εἰπόντες·
L.22,42pp. Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου γενέ-
σθω.
15. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύ-
* τας ἐπισκευασάμενοι ἀνε-
βαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ

16. Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν
μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας v.8.
σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ
ξενισθῶμεν Μνάσωνί τινι
Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.
17. Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς
Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέ- *
ξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.
18. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰςῄει ὁ
Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰά- 12,17 sst.
κωβον· πάντες τε παρεγέ-
νοντο οἱ πρεσβύτεροι.
19. Καὶ ἀσπασάμενος αὐ-
τοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκα-
στον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν
τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακο- 20,24
νίας αὐτοῦ.
20. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδό-
ξαζον τὸν κύριον·· εἰπόν τε *
αὐτῷ· Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πό-
σαι μυριάδες εἰσὶν Ἰουδαίων
τῶν πεπιστευκότων· καὶ
πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου
ὑπάρχουσι.
21. Κατηχήθησαν δὲ περὶ
σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν διδά- 18,18
σκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς 1Cor. 7,18.
κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰου-
δαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν
αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς
ἔθεσι περιπατεῖν.
22. Τί οὖν ἐστί; πάντως δεῖ [1Co. 14,15
πλῆθος συνελθεῖν· ἀκού- 26.
σονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας.
23. Τοῦτο οὖν ποίησον, ὅ
σοι λέγομεν. Εἰσὶν ἡμῖν ἄν-
δρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες 18,18 Num.
ἐφ' ἑαυτῶν· 6,1ss. L.1,15..

24. τούτους παραλαβών,
ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ
Num. 6,21. δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα
ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν·
* καὶ γνώσονται πάντες, ὅτι
ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐ-
δέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ
αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.
25. Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκό-
15,19 ss. των ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλα-
* μεν, κρίναντες μηδὲν τοιοῦ-
τον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυ-
λάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰ-
δωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ
πνικτὸν καὶ πορνείαν.
26. Τότε ὁ Παῦλος παρα-
λαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχο-
μένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνι-
1Cor. 9,19 σθεὶς εἰςῄει εἰς τὸ ἱερόν,
ss. διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν
τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ,
Num. 6,14s. ἕως οὗ προςηνέχθη ὑπὲρ
ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προς-
φορά.
Num. 6,5.9. 27. Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ
ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ
24,18 τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, θεα-
σάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον
καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ'
αὐτόν,
28. κράζοντες· Ἄνδρες Ἰσ-
ραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός
24,5. 19,26 ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ
τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ
τοῦ τόπου τούτου πάντας
24,6. πανταχῇ διδάσκων· ἔτι τε
Dt. 23,3. καὶ Ἕλληνας εἰςήγαγεν εἰς

τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκε τὸν Ez. 44,7.
ἅγιον τόπον τοῦτον.
29. Ἦσαν γὰρ προεωρακό-
τες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον 20,4. 2Tm.
ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν 4,20.
ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰς-
ήγαγεν ὁ Παῦλος.
30. Ἐκινήθη τε ἡ πόλις
ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ
τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι
τοῦ Παύλου εἷλκον αὐτὸν
ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως
ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.
31. Ζητούντων δὲ αὐτὸν
ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ 26,21
χιλιάρχῳ τῆς σπείρης, ὅτι 23,26
ὅλη συγκέχυται Ἱερουσα- *
λήμ·
32. ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν 23,27 24,7.
στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρ-
χους κατέδραμεν ἐπ᾽ αὐτούς.
Οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον
καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύ-
σαντο τύπτοντες τὸν Παῦ-
λον.
33. Τότε ἐγγίσας ὁ χιλίαρ-
χος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ
ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι v.11. 22,29
δυσί, καὶ ἐπυνθάνετο τίς
ἂν εἴη καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. *
34. Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων
ἐν τῷ ὄχλῳ. Μὴ δυνάμενος *
δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ
τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγε-
σθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμ- 23,10
βολήν.
35. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς
ἀναβαθμούς, συνέβη βα-
στάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν
στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν
τοῦ ὄχλου·
36. ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆ-
22,22 L.23, θος τοῦ λαοῦ κρᾶζον· Αἶρε
18pp. αὐτόν.
37. Μέλλων τε εἰςάγεσθαι
εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦ-
λος λέγει τῷ χιλιάρχῳ· Εἰ
ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι πρός σε;
Ὁ δὲ ἔφη· Ἑλληνιστὶ γινώ-
σκεις;
38. οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύ-
5,36s. πτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν
ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ
ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον
τοὺς τετρακιςχιλίους ἄνδρας
τῶν σικαρίων;
39. Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ
ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰου-
9,11. 22,3. δαῖος, Ταρσεύς, τῆς Κιλι-
9,30. κίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πο-
11,25 λίτης· δέομαι δέ σου, ἐπί-
τρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς
τὸν λαόν.
40. Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐ-
τοῦ, ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ
12,17 τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε
τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ
σιγῆς γενομένης, προςεφώ-
νησε τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ,
λέγων·

CAP. XXII.

Pauli defensio: narratio conversionis et legationis. Interpellatus civitatis Romanae professione verbera evadit. Sistitur Synedrio.

7,2. Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πα-

τέρες, ἀκούσατέ μου τῆς
πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας.

2. Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ
Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώ- 21,40 37.
νει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον
ἡσυχίαν. Καί φησιν·

3. Ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰου- *
δαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρ- 21,39 sq.
σῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατε-
θραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει
ταύτῃ, παρὰ τοὺς πόδας Γα- 5,34.
μαλιὴλ πεπαιδευμένος κατὰ
ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νό- 24,14
μου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Gal. 1,14.
θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς
ἐστὲ σήμερον·

4. ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίω- 9,2.. 8,3..
ξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων 26,10 s.
καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς 1Tm.
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας· 1,18.

5. ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρ- 9,1s. 26,12
τυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ πρε-
σβυτέριον, παρ᾽ ὧν καὶ ἐπι-
στολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς
ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν
ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς
ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς
Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρη-
θῶσιν.

6. Ἐγένετο δέ μοι πορευο- 9,3ss. 26,13
μένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμα- ss.
σκῷ, περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφ- 1Cor. 15,8.
νης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περια-
στράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ
ἐμέ· 9,4.

7. ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος, *
καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης 26,14
μοι· Σαούλ, Σαούλ, τί με
διώκεις;

9,5. 26,15 8. Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· Τίς
εἶ, κύριε; Εἶπέ τε πρός με·
Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζω-
ραῖος, ὃν σὺ διώκεις.

9,7. 9. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ
μὲν φῶς ἐθεάσαντο καὶ ἔμ-
* φοβοι ἐγένοντο, τὴν δὲ φω-
νὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λα-
λοῦντός μοι.

10. Εἶπον δέ· Τί ποιήσω,
κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπε
9,6. 26,16 πρός με· Ἀναστὰς πορεύου
εἰς Δαμασκόν· κἀκεῖ σοι λα-
ληθήσεται περὶ πάντων ὧν
τέτακταί σοι ποιῆσαι.

9,8. 11. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον
ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς
ἐκείνου, χειραγωγούμενος
ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἦλ-
θον εἰς Δαμασκόν.

9,10. 12. Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ
* εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον,
10,22 μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων
τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων,

9,17s. 13. ἐλθὼν πρός με καὶ ἐπι-
στὰς εἶπέ μοι· Σαοὺλ ἀδελ-
φέ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐ-
[Mc. 6,41. τῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς
αὐτόν.

14. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ θεὸς
9,15. 26,16 τῶν πατέρων ἡμῶν προεχει-
ρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα
3,14.. 1Jo. αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον,
3,3.. καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ·

15. ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ

πρὸς πάντας ἀνθρώπους, v.21.
ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας.
16. Καὶ νῦν τί μέλλεις;
ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπό- 2,38. 1Cor.
λουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, 6,11.
ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα Tit. 3,5.
αὐτοῦ. Eph.5,26s.Jo.3,5.
17. Ἐγένετο δέ μοι ὑπο-
στρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, 9,26. 30.
καὶ προσευχομένου μου ἐν
τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκ- 10,10 2Cor.
στάσει 12,2f
18. καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγον-
τά μοι· Σπεῦσον καὶ ἔξελθε
ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ,
διότι οὐ παραδέξονταί σου
τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ.
19. Κἀγὼ εἶπον· Κύριε,
αὐτοὶ ἐπίστανται, ὅτι ἐγὼ 9,13. 1s..
ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων
κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς
πιστεύοντας ἐπὶ σέ·
20. καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷ-
μα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός 7,57s. 8,1.
σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς
καὶ συνευδοκῶν καὶ φυλάσ- *
σων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναι-
ρούντων αὐτόν.
21. Καὶ εἶπε πρός με· Πο-
ρεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μα- v.15. 9,15.
κρὰν ἐξαποστελῶ σε. 26,18
22. Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι 13,2. Gal.
τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆ- 1,16.
ραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέ-
γοντες· Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς 21,36
τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθῆ- 25,24
κεν αὐτὸν ζῆν.
23. Κραυγαζόντων δὲ αὐ-
7,58 s? τῶν καὶ ῥιπτούντων τὰ ἱμά-
τια καὶ κονιορτὸν βαλλόν-
των εἰς τὸν ἀέρα,
24. ἐκέλευσεν ὁ χιλίαρχος
* εἰσάγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν
παρεμβολήν, εἰπὼν μάστι-
[Sap. 2,19. ξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα
6,6. ἐπιγνῷ, δι᾽ ἣν αἰτίαν οὕτως
ἐπεφώνουν αὐτῷ.
* 25. Ὡς δὲ προέτειναν αὐ-
τὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς
τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ
16,37 23,27 Παῦλος· Εἰ ἄνθρωπον Ῥω-
μαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξε-
στιν ὑμῖν μαστίζειν;
26. Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόν-
ταρχος, προσελθὼν ἀπήγ-
γειλε τῷ χιλιάρχῳ, λέγων·
* Τί μέλλεις ποιεῖν; ὁ γὰρ
ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός
ἐστι.
27. Προσελθὼν δὲ ὁ χιλί-
αρχος εἶπεν αὐτῷ· Λέγε μοι,
* σὺ Ῥωμαῖος εἶ; Ὁ δὲ ἔφη·
Ναί.
28. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρ-
χος· Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου
τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτη-
σάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη·
Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.
29. Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν
ἀπ᾽ αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐ-
τὸν ἀνετάζειν· καὶ ὁ χιλίαρ-
χος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς
ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι καὶ ὅτι
21,33 ἦν αὐτὸν δεδεκώς.
30. Τῇ δὲ ἐπαύριον, βου-
λόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές,

τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ
τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτόν, 28,18
καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρ- *
χιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον
αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν τὸν
Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

CAP. XXIII.

Judicum dissidium. Reus visione erectus Judaeorum conjurationi eripitur Caesaream deductus; Lysiae ad Felicem epistola.

Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος
τῷ συνεδρίῳ εἶπεν· Ἄνδρες 28,17
ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδή- 24,16 cet.;
σει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Ph.
θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέ- 1,27.
ρας...
2. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας 24,1.
ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐ-
τῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. [Jo. 18,22
3. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς 1Rg.
αὐτὸν εἶπε· Τύπτειν σε μέλ- 22,24
λει ὁ θεός, τοῖχε κεκονιαμένε· Mt. 23,27
καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ
τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν Lev. 19,15
κελεύεις με τύπτεσθαι;
4. Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον·
Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοι-
δορεῖς;
5. Ἔφη τε ὁ Παῦλος· Οὐκ
ᾔδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρ-
χιερεύς· γέγραπται γάρ· Ex. 22,28
„Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ !Jud.
ἐρεῖς κακῶς.“ v.8..
6. Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι
τὸ ἓν μέρος ἐστὶ Σαδδου-
καίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρι-
σαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνε-
δρίῳ· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ
26,5. Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρι-
21,28 24,21 σαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ
26,23 ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρί-
17,32 1Cor. νομαι.
15,12 7. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλή-
2Tm. 2,18. σαντος, ἐγένετο στάσις τῶν
Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδου-
καίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆ-
θος.
8. Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέ-
Mt. 22,23 γουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν,
pp. μηδὲ ἄγγελον μήτε πνεῦμα·
Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι
τὰ ἀμφότερα.
9. Ἐγένετο δὲ κραυγὴ με-
γάλη· καὶ ἀναστάντες οἱ
* γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν
Φαρισαίων διεμάχοντο, λέ-
v.29.. γοντες· Οὐδὲν κακὸν εὑρί-
σκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τού-
22,7? τῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν
5,39. αὐτῷ ἢ ἄγγελος;
* 10. Πολλῆς δὲ γενομένης
στάσεως, εὐλαβηθεὶς ὁ χι-
λίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ
Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε
τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρ-
πάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐ-
τῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμ-
βολήν.
11. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ
18,9.. ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπε·
* Θάρσει· ὡς γὰρ διεμαρτύ-
ρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερου-
σαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς
19,21 cet. Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

12. *Γενομένης δὲ ἡμέρας,*
ποιήσαντες συστροφὴν οἱ *
Ἰουδαῖοι ἀνεθεμάτισαν ἑαυ-
τούς, λέγοντες μήτε φαγεῖν
μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτεί- 21,27 ss.
νωσι τὸν Παῦλον·
13. *ἦσαν δὲ πλείους τεσ-*
σαράκοντα οἱ ταύτην τὴν
συνωμοσίαν ποιησάμενοι, *
14. *οἵτινες προσελθόντες*
τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς
πρεσβυτέροις εἶπον· Ἀ-
ναθέματι ἀνεθεματίσαμεν
ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσα-
σθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν
τὸν Παῦλον.
15. *Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφα-*
νίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ
συνεδρίῳ, ὅπως καταγάγῃ *
αὐτὸν εἰς ὑμᾶς ὡς μέλλον-
τας διαγινώσκειν ἀκριβέστε-
ρον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς
δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν
ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν 25,3.
αὐτόν.
16. *Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς*
ἀδελφῆς Παύλου τὴν ἐνέ- *
δραν, παραγενόμενος καὶ
εἰςελθὼν εἰς τὴν παρεμβο-
λὴν ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ.
17. *Προςκαλεσάμενος δὲ ὁ*
Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρ-
χων ἔφη· Τὸν νεανίαν τοῦ-
τον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χι-
λίαρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγ-
γεῖλαι αὐτῷ.
18. *Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν*
αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χι-
λίαρχον, καί φησιν· Ὁ δέ-
σμιος Παῦλος προσκαλεσά-
μενός με ἠρώτησε τοῦτον
* *τὸν νεανίσκον ἀγαγεῖν πρός*
σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι.
19. *Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς*
χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος
καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν,
ἐπυνθάνετο· Τί ἐστιν ὃ
ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι;
20. *Εἶπε δέ· Ὅτι οἱ Ἰου-*
δαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆ-
σαί σε, ὅπως αὔριον εἰς τὸ
συνέδριον καταγάγῃς τὸν
* *Παῦλον, ὡς μέλλοντές τι*
ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι
περὶ αὐτοῦ.
21. *Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐ-*
τοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν
ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους
τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνε-
θεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φα-
γεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέ-
λωσιν αὐτόν· καὶ νῦν ἕτοιμοί
εἰσι, προςδεχόμενοι τὴν ἀπὸ
σοῦ ἐπαγγελίαν.
22. *Ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος*
* *ἀπέλυσε τὸν νεανίσκον, παρ-*
αγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆ-
σαι, ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας
πρός με.
23. *Καὶ προςκαλεσάμενος*
[19, 14. L. *δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων,*
7,19. *εἶπεν· Ἑτοιμάσατε στρα-*
τιώτας διακοσίους, ὅπως πο-
12,19 cet. *ρευθῶσιν ἕως Καισαρείας,*
καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ

δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ *
τρίτης ὥρας τῆς νυκτός·
24. κτήνη τε παραστῆσαι,
ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦ-
λον διασώσωσι πρὸς Φήλικα
τὸν ἡγεμόνα·
25. γράψας ἐπιστολὴν πε-
ριέχουσαν τὸν τύπον τοῦ- *
τον·
26. Κλαύδιος Λυσίας τῷ
κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι 24,3..
χαίρειν. [Jac.1,1..
27. Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλ-
ληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων
καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι
ὑπ᾽ αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ 21,32
στρατεύματι ἐξειλόμην αὐ- 24,7.
τόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός 22,25
ἐστι. cet.
28. Βουλόμενος δὲ γνῶναι
τὴν αἰτίαν, δι᾽ ἣν ἐνεκάλουν
αὐτῷ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς 22,30
τὸ συνέδριον αὐτῶν·
29. ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον
περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου v.6.
αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θα- v.9.
νάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα 25,11 25.
ἔχοντα. 26,31
30. Μηνυθείσης δέ μοι v.20s.
ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα
μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν **
Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα
πρὸς σέ, παραγγείλας καὶ
τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ 24,8.
πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔῤ- 15,29
ῥωσο.
31. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται
κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐ-
τοῖς ἀναλαβόντες τὸν Παῦ-
λον ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς
εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.
32. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἐάσαν-
* τες τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι
v.23? σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς
τὴν παρεμβολήν.
33. Οἵτινες εἰςελθόντες εἰς
v.23. τὴν Καισάρειαν καὶ ἀνα-
δόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ
Mt. 10,18 ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ
τὸν Παῦλον αὐτῷ.
* 34. Ἀναγνοὺς δὲ καὶ ἐπε-
ρωτήσας, ἐκ ποίας ἐπαρχίας
ἐστί, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ
Κιλικίας·
35. Διακούσομαί σου, ἔφη,
24,1. ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου
* παραγένωνται. Ἐκέλευσέ τε
αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ
28,16 Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

CAP. XXIV.

Adventus accusatorum; Tertullus. Pauli defensio, etiam coram Drusilla.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας
23,2. κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας
* μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ
ῥήτορος Τερτύλλου τινός,
οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγε-
μόνι κατὰ τοῦ Παύλου.
2. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ,
ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρ-
τυλλος λέγων·
3. Πολλῆς εἰρήνης τυγχά-
* νοντες διὰ σοῦ καὶ κατορ-
θωμάτων γινομένων τῷ ἔθ-
νει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προ-

νοίας πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ, ἀποδεχόμεθα, κράτιστε 23,26
Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαρι- 26,25 L.1,3
στίας.
4. Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε
ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦ-
σαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ
ἐπιεικείᾳ.
5. Εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα
τοῦτον λοιμὸν καὶ κινοῦν-
τα στάσιν πᾶσι τοῖς Ἰου- [1Rg. 18,17
δαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκου-
μένην, πρωτοστάτην τε τῆς
τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως, v.14.
6. ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασε 21,28
βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατή-
σαμεν [καὶ κατὰ τὸν ἡμέτε-
ρον νόμον ἠθελήσαμεν κρί-
νειν.
7. Παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ 23,27
χιλίαρχος μετὰ πολλῆς βίας 21,32 s.
ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπή-
γαγε,
8. κελεύσας τοὺς κατηγό- 23,30
ρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ],
παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνα-
κρίνας περὶ πάντων τούτων
ἐπιγνῶναι, ὧν ἡμεῖς κατη-
γοροῦμεν αὐτοῦ.
9. Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ *
Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα
οὕτως ἔχειν.
10. Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦ-
λος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ
ἡγεμόνος λέγειν· Ἐκ πολ-
λῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ
ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,
26,2. εὐθυμότερον τὰ περὶ ἐμαυ-
τοῦ ἀπολογοῦμαι,
11. δυναμένου σου γνῶναι,
21,15 18.26 ὅτι οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέ-
27. ραι δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην
22,30 23,12 προςκυνήσων ἐν Ἱερουσα-
23.32 λήμ.
24,1. 12. Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗ-
ρόν με πρός τινα διαλεγό-
v.5s. 25,8. μενον ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦν-
28,17 τα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συν-
αγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν
πόλιν·
* 13. οὔτε παραστῆσαι δύ-
νανται, περὶ ὧν νῦν κατη-
γοροῦσί μου.
14. Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι,
v.5. 9,2.; ὅτι κατὰ τὴν ὁδόν, ἣν λέγου-
28,22 σιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω
23,3. 28,17 τῷ πατρῴῳ θεῷ, πιστεύων
πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον
26,22 καὶ τοῖς ἐν τοῖς προφήταις
* γεγραμμένοις·
v.21. 15. ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν
23,6.. θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι
Jo.5, 28s.. προςδέχονται, ἀνάστασιν
Dn. μέλλειν ἔσεσθαι δικαίων τε
12,2. καὶ ἀδίκων.
16. Ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸς
23,1. ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδη-
1Pt. 3,16. σιν ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν καὶ
Job. 27,6. τοὺς ἀνθρώπους διαπαντός.
17. Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων
21,17 11,29 παρεγενόμην ἐλεημοσύνας
Gal. ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου
2,10.. καὶ προσφοράς·
* 18. ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνι-
21,26 s. σμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ

ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,
τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰου-
δαῖοι,
19. οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖ-
ναι καὶ κατηγορεῖν, εἴ τι
ἔχοιεν πρός με.
20. Ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτω-
σαν, τί εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκη- *
μα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ
συνεδρίου,
21. ἢ περὶ μιᾶς ταύτης
φωνῆς ἧς ἔκραξα ἑστὼς ἐν v.15. 23,6..
αὐτοῖς· Ὅτι περὶ ἀναστά-
σεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι
σήμερον ὑφ' ὑμῶν. *
22. Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς
ὁ Φῆλιξ, ἀκριβέστερον εἰδὼς
τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπών· v.14. 9,2..
Ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος 23,26
καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ
καθ' ὑμᾶς·
23. διαταξάμενός τε τῷ
ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι αὐ-
τόν, ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ μη- 27,3. 28,16
δένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐ-
τοῦ ὑπηρετεῖν αὐτῷ. *
24. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς
παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν
Δρουσίλλῃ τῇ γυναικί, οὔσῃ *
Ἰουδαίᾳ, μετεπέμψατο τὸν
Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ
περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πί-
στεως.
25. Διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ
περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρα-
τείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ Ebr. 4,12.
μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμφοβος 10,27
γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρί-
θη· Τὸ νῦν ἔχον πορεύου,
17,33 καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετα-
καλέσομαί σε·
26. ἅμα καὶ ἐλπίζων ὅτι
χρήματα δοθήσεται αὐτῷ
* ὑπὸ τοῦ Παύλου· διὸ καὶ
πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμ-
πόμενος ὡμίλει αὐτῷ.
27. Διετίας δὲ πληρωθεί-
σης ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ
25,14 Πόρκιον Φῆστον· θέλων τε
25,9. χάριτας καταθέσθαι τοῖς
Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπε
v.23. τὸν Παῦλον δεδεμένον.

CAP. XXV.

Paulus coram Festo provocat ad Caesarem. Procurator Agrippam consulit.

Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ
ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ
23,23 Καισαρείας.
* 2. Ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ οἱ
v.15. ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν
24,1. Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου,
καὶ παρεκάλουν αὐτὸν
v.15s. 3. αἰτούμενοι χάριν κατ'
αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἐνέ-
23,15 ss. δραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐ-
τὸν κατὰ τὴν ὁδόν.
4. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπε-
24,23 κρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦ-
* λον εἰς Καισάρειαν, ἑαυτὸν
δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπο-
ρεύεσθαι·
5. Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν,
φησί, συγκαταβάντες, εἴ τι

ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, *
κατηγορείτωσαν αὐτοῦ.
6. Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς
ἡμέρας οὐ πλείους ὀκτὼ ἢ *
δέκα, καταβὰς εἰς Καισά- v.1.
ρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας 12,19 cet.
ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσε Jo.
τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. 19,13
7. Παραγενομένου δὲ αὐ-
τοῦ, περιέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱε- v.18.
ροσολύμων καταβεβηκότες
Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα 24,5s. 13.cl.
αἰτιώματα φέροντες κατὰ 21,28
τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον
ἀποδεῖξαι,
8. ἀπολογουμένου αὐτοῦ· *
Ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν 24,12
Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν 28,17
οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρ-
τον.
9. Ὁ Φῆστος δὲ τοῖς Ἰου-
δαίοις θέλων χάριν καταθέ- 24,27
σθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύ-
λῳ εἶπε· Θέλεις εἰς Ἱεροσό-
λυμα ἀναβάς, ἐκεῖ περὶ τού-
των κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; [Mt.
10. Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· 28,14
Ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσα-
ρος ἑστώς εἰμι, οὗ με δεῖ
κρίνεσθαι· Ἰουδαίους οὐδὲν
ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον
ἐπιγινώσκεις.
11. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ 18,14
ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, v.25. 28,9..
οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθα-
νεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν
οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐ-
δείς με δύναται αὐτοῖς χα- v.9.
28,19 ρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικα-
λοῦμαι.
12. Τότε ὁ Φῆστος συλλα-
λήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου,
ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπι-
19,21 23,11 κέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πο-
ρεύσῃ.
13. Ἡμερῶν δὲ διαγενομέ-
νων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βα-
σιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντη-
v.6. σαν εἰς Καισάρειαν, ἀσπα-
σόμενοι τὸν Φῆστον.
14. Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας
διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ
βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ
τὸν Παῦλον, λέγων· Ἀνήρ
24,27 τίς ἐστι καταλελειμμένος ὑπὸ
Φήλικος δέσμιος·
15. περὶ οὗ, γενομένου μου
v.1s. εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτού-
28,4.. μενοι κατ' αὐτοῦ δίκην.
* 16. Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην,
ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις
χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον,
* πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος
v.4s. Dt. κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς
17,4. κατηγόρους, τόπον τε ἀπο-
λογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγ-
κλήματος.
17. Συνελθόντων οὖν αὐ-
[24, 22. τῶν ἐνθάδε, ἀναβολὴν μη-
δεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἑξῆς
καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄν-
δρα·
18. περὶ οὗ σταθέντες οἱ

κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν
ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ, *
19. ζητήματα δέ τινα περὶ 23,29 26,3;
τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας 17,22
εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περί
τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν
ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. L.24, 23.
20. Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ
εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν, *
ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύε- v.9.
σθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ κἀκεῖ
κρίνεσθαι περὶ τούτων.
21. Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικα-
λεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν
εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διά-
γνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι
αὐτὸν ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν 27,1.
πρὸς Καίσαρα.
22. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν
Φῆστον ἔφη· Ἐβουλόμην [R. 9,3.
καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἀκοῦσαι. Ὁ δέ· Αὔριον, φη-
σίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ. v.26.
23. Τῇ οὖν ἐπαύριον, ἐλ-
θόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ
τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς
φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων
εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε
τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι
τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσι τῆς *
πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ
Φήστου, ἤχθη ὁ Παῦλος.
24. Καί φησιν ὁ Φῆστος·
Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάν- 9,15.
τες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν
ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον,
περὶ οὗ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν v.15.
Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε
Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,
22,22 ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐ-
τὸν μηκέτι.
* 25. Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος
v.11. 23,9.. μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν
29. 26,31 πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ
v.11. τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν
* Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν.
26. Περὶ οὗ ἀσφαλές τι
γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω·
διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ'
ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ,
βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως
τῆς ἀνακρίσεως γενομένης
* σχῶ τί γράψω·
27. ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ,
πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ
τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας ση-
μᾶναι.

CAP. XXVI.

Pauli coram Agrippa defensio. Regis testimonium.

Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν
Παῦλον ἔφη· Ἐπιτρέπεταί
σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν.
Mt. 10,18 Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο
ἐκτείνας τὴν χεῖρα·
2. Περὶ πάντων ὧν ἐγκα-
λοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βα-
σιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι
ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ
μέλλων σήμερον ἀπολογεῖ-
σθαι,
3. μάλιστα γνώστην ὄντα
σε πάντων τῶν κατὰ Ἰου-
25,19 28,17 δαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημά-
* των· διὸ δέομαί σου μακρο-
θύμως ἀκοῦσαί μου.

4. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου
τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ᾽
ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει
μου ἔν τε Ἱεροσολύμοις, ἴσα- *
σι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι,
5. προγινώσκοντές με ἄνω-
θεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν·
ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην 22,3.
αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρη- 23,6.
σκείας ἔζησα Φαρισαῖος. Ph. 3,5.
6. Καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς 23,6..
εἰς τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαγ- 13,32 ss.
γελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ 28,20
θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος,
7. εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον [Jac.
ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ 1,1.
ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει 24,15
καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπί-
δος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ
Ἀγρίππα, ὑπὸ Ἰουδαίων. *
8. Τί; ἄπιστον κρίνεται 23,8.
παρ᾽ ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς 25,19
ἐγείρει;
9. Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυ-
τῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ 22,4..
τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ 8,3..
ἐναντία πρᾶξαι·
10. ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱερο-
σολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν
ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέ- *
κλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρ-
χιερέων ἐξουσίαν λαβών, 22,5.
ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατ-
ήνεγκα ψῆφον,
11. καὶ κατὰ πάσας τὰς
συναγωγὰς πολλάκις τιμω-
ρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασ-
φημεῖν, περισσῶς τε ἐμμαι-
νόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως
καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις.
22,5 ss. 12. Ἐν οἷς καὶ πορευόμενος
9,1ss. εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ᾽ ἐξου-
* σίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς πα-
ρὰ τῶν ἀρχιερέων,
22,6. 13. ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν
ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρα-
9,3. νόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα
τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με
φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πο-
ρευομένους.
14. Πάντων τε καταπεσόν-
των ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκου-
9,4. 22,7. σα φωνὴν λαλοῦσαν πρός με
καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι
διαλέκτῳ· Σαούλ, Σαούλ,
τί με διώκεις; σκληρόν σοι
πρὸς κέντρα λακτίζειν.
9,5. 22,8. 15. Ἐγὼ δὲ εἶπον· Τίς εἶ,
κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι
Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.
9,6. 22,10 16. Ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ
στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου·
εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι,
22,14 s. προχειρίσασθαί σε ὑπηρέ-
την καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶ-
δές ὧν τε ὀφθήσομαί σοι,
17. ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ
9,15; 22,21 λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς
cet. ἐγώ σε ἀποστέλλω,
17,30 18. ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐ-
Jes. 35,5. τῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ
Eph. 1,18; σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξου-
2,2.. σίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν
θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς
20,32 cet. ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον

ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει
τῇ εἰς ἐμέ.
19. Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίπ-
πα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς Gal. 1,16.
τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ·
20. ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ 9,20. 26-29
πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις,
εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς
Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν
ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ
ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, v.18.
ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα
πράσσοντας.
21. Ἕνεκα τούτων με οἱ
Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν 21,27 ss.
τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχει- [5,30
ρίσασθαι.
22. Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν
τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ ἄχρι
τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα,
μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ
μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων
ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλη- 24,14
σαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ L.24, 27..
Μωϋσῆς·
23. εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, L.24, 26ʃ.
εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως 1Cor.
νεκρῶν φῶς μέλλει καταγ- 15,20 Col.
γέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς 1,18.
ἔθνεσι. Ap. 1,5.
24. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπο- L.2, 32..
λογουμένου, ὁ Φῆστος με-
γάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη· Μαίνῃ, 1Cor. 1,23.
Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμ-
ματα εἰς μανίαν περιτρέπει.
25. Ὁ δέ· Οὐ μαίνομαι, *
φησί, κράτιστε Φῆστε, ἀλλ᾽ 24,3..
ἀληθείας καὶ σωφροσύνης
ῥήματα ἀποφθέγγομαι.
26. Ἐπίσταται γὰρ περὶ
τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς
ὃν καὶ παῤῥησιαζόμενος λα-
λῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν
τι τούτων οὐ πείθομαι οὐ-
Jo. 18,20 δέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ
πεπραγμένον τοῦτο.
27. Πιστεύεις, βασιλεῦ
Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις;
οἶδα ὅτι πιστεύεις.
28. Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς
τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐν ὀλίγῳ
11,26 * με πείθεις Χριστιανὸν γε-
νέσθαι.
29. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν·
Εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν
* ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ, οὐ μόνον
σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς
ἀκούοντάς μου σήμερον γε-
νέσθαι τοιούτους, ὁποῖος
κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δε-
σμῶν τούτων.
* 30. Ἀνέστη τε ὁ βασιλεὺς
καὶ ὁ ἡγεμών, ἥ τε Βερνίκη
καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς·
31. καὶ ἀναχωρήσαντες
ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέ-
23,9. 29. γοντες· Ὅτι οὐδὲν θανάτου
25,25 ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ
ἄνθρωπος οὗτος.
32. Ἀγρίππας δὲ τῷ Φή-
στῳ ἔφη· Ἀπολελύσθαι
ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗ-
25,11 τος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καί-
σαρα.

CAP. XXVII.

Navigatio Romana. Naufragium ad Melitam insulam.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀπο- 25,12 21.
πλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,
παρεδίδουν τόν τε Παῦλον
καί τινας ἑτέρους δεσμώτας
ἑκατοντάρχῃ, ὀνόματι Ἰου-
λίῳ, σπείρης Σεβαστῆς. 10,1
2. Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ
Ἀδραμυττηνῷ, μέλλοντες *
πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν
τόπους ἀνήχθημεν, ὄντος
σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μα- 19,29 20,4.
κεδόνος Θεσσαλονικέως. Col.4,10.
3. Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν Ph.24
εἰς Σιδῶνα· φιλανθρώπως
τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρη-
σάμενος ἐπέτρεψε πρὸς τοὺς 24,23
φίλους πορευθέντα ἐπιμε- 28,16 *
λείας τυχεῖν.
4. Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες
ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον, 21,3..
διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι
ἐναντίους.
5. Τό τε πέλαγος τὸ κατὰ
τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυ- 15,23 ss.
λίαν διαπλεύσαντες κατήλ- 13,13
θομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. 14,24
6. Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόν-
ταρχος πλοῖον Ἀλεξανδρῖ- 28,11
νον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν, [18,2 Ebr.
ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. 13,24
7. Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις
βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις
γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον,
μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ
ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν
[Tit. 1,5. Κρήτην κατὰ Σαλμώνην·
8. μόλις τε παραλεγόμενοι
αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον
v.12. τινὰ καλούμενον Καλοὺς
λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις
* Λασαία.
9. Ἱκανοῦ δὲ χρόνου δια-
2Cor. 11,26 γενομένου καὶ ὄντος ἤδη
ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοός, διὰ
Lev. 23,27 τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη
ss. παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ
Παῦλος
10. λέγων αὐτοῖς· Ἄνδρες,
θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ
πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ
* φορτίου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλ-
v.24. λὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλ-
λειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.
11. Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ
κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ
ἐπείθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ
τοῦ Παύλου λεγομένοις.
12. Ἀνευθέτου δὲ τοῦ λι-
μένος ὑπάρχοντος πρὸς πα-
28,11 ραχειμασίαν, οἱ πλείους
ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι
* κἀκεῖθεν, εἴπως δύναιντο
21,2.. καταντήσαντες εἰς Φοίνικα
παραχειμάσαι, λιμένα τῆς
Κρήτης βλέποντα κατὰ Λί-
βα καὶ κατὰ Χῶρον.
13. Ὑποπνεύσαντος δὲ Νό-
του, δόξαντες τῆς προθέ-
σεως κεκρατηκέναι, ἄραντες
ἆσσον παρελέγοντο τὴν
20,13 Κρήτην.
14. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε

κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνι-
κός, ὁ καλούμενος Εὐροκλύ- *
δων.
15. Συναρπασθέντος δὲ
τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμέ-
νου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέ- [Sap. 12,14
μῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα.
16. Νησίον δέ τι ὑποδρα-
μόντες καλούμενον Κλαύ- *
δην, μόλις ἰσχύσαμεν περι-
κρατεῖς γενέσθαι τῆς σκά-
φης·
17. ἣν ἄραντες βοηθείαις v.30.
ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ
πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ
εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χα- v.26. 29.
λάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως
ἐφέροντο.
18. Σφοδρῶς δὲ χειμαζομέ-
νων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν Jon. 1,5.
ἐποιοῦντο·
19. καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες
τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐῤ-
ῥίψαμεν. *
20. Μήτε δὲ ἡλίου μήτε
ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ
πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός
τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου,
λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα
ἐλπὶς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς.
21. Πολλῆς τε ἀσιτίας *
ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς
ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν
εἶπεν· Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες,
πειθαρχήσαντάς μοι μὴ v.10.
ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρή-
της, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν
ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.

22. Καὶ τανῦν παραινῶ
ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ
γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ
ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου.
5,19. 8,26. 23. Παρέστη γάρ μοι τῇ
10,3. νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ
12,7. 23. θεοῦ, οὗ εἰμί, ᾧ καὶ λατρεύω,
18,9.; 23,11 24. λέγων· Μὴ φοβοῦ,
Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ πα-
ραστῆναι, καὶ ἰδού, κεχάρι-
σταί σοι ὁ θεὸς πάντας
τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.
25. Διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες·
πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ, ὅτι
οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον
λελάληταί μοι.
26. Εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ
v.17; 28,1. ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.
27. Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδε-
* κάτη νὺξ ἐγένετο διαφερομέ-
νων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ
μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν
οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ
αὐτοῖς χώραν·
28. καὶ βολίσαντες εὗρον
ὀργυιὰς εἴκοσι· βραχὺ δὲ
διαστήσαντες καὶ πάλιν βο-
λίσαντες εὗρον ὀργυιὰς
δεκαπέντε·
* 29. φοβούμενοί τε μήπως
v.17. κατὰ τραχεῖς τόπους ἐκπέ-
σωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες
ἀγκύρας τέσσαρας ηὔχοντο
ἡμέραν γενέσθαι.
30. Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούν-
των φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου
v.17. καὶ χαλασάντων τὴν σκά-
φην εἰς τὴν θάλασσαν, προ-

φάσει ὡς ἐκ πρώρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν,

31. εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. v.22.

32. Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν.

33. Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων· Τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι. v.27. 18s.

34. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο * γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἀπολεῖται. Mt. 10,30 L.21,18. 1Sm. 14,45

35. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησε τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. Jo. 6,11. 1Tm. 4,4.

36. Εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.

37. Ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ * πᾶσαι ψυχαὶ διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. [2,41 7,14.

38. Κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. v.18.

39. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν * ἐβουλεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.

40. Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.

41. Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν * τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν 2Cor. 11,25 πρώρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων.

42. Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο, ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μή τις * ἐκκολυμβήσας διαφύγῃ.

43. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀποῤῥίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι,

44. καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. v.22. 34. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Cap. XXVIII.

Vipera de manu excussa; aegroti sanati. Iter italicum. Biennium Romanum.

Καὶ διασωθέντες, τότε
ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ
νῆσος καλεῖται. 27,26 39.
2. Οἵ τε βάρβαροι παρεῖχον *
οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρω-
πίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ
πυρὰν προσελάβοντο πάν-
τας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν
ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. 2Cor. 11,27
3. Συστρέψαντος δὲ τοῦ
Παύλου φρυγάνων τι πλῆ- *
θος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν
πυράν, ἔχιδνα ἐκ τῆς θέρμης
ἐξελθοῦσα καθῆψε τῆς χει-
ρὸς αὐτοῦ.
4. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι
κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς
χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους· Πάντως φονεύς L. 13,2..
ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν
διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσ-
σης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. 25,15 2Th.
5. Ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας 1,9.
τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπα- Mc. 16,18
θεν οὐδὲν κακόν· Dan.
6. οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν 6,23?
μέλλειν πίμπρασθαι ἢ κατα-
πίπτειν ἄφνω νεκρόν. Ἐπὶ
πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκών-
των καὶ θεωρούντων μηδὲν
ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον,
μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν 14,11
αὐτὸν εἶναι.
7. Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τό-
πον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία
τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνό-
ματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξά-
v.10. μενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φι-
λοφρόνως ἐξένισεν.
8. Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα
[Mt. 8,14. τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ
* δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κα-
τακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦ-
λος εἰσελθὼν καὶ προσευξά-
Mc. 16,18 μενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας
Jac. αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν.
5,14s. 9. Τούτου οὖν γενομένου,
καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες
ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προς-
ήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο·
1Tm. 5,17? 10. οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς
Mt. ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγο-
10,8. μένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς
τὴν χρείαν.
11. Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας
ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρα-
κεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλε-
27,6. ξανδρίνῳ, παρασήμῳ Διοσ-
κούροις.
12. Καὶ καταχθέντες εἰς
Συρακούσας ἐπεμείναμεν
* ἡμέρας τρεῖς,
13. ὅθεν περιελθόντες κατ-
ηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον· καὶ
μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενο-
[Jo. 11,39 μένου Νότου δευτεραῖοι
ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους,
14. οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς
* παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς
19,21 ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ
28,11 οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλ-
2Tm. 1,17. θομεν.

15. Κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ
ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν,
ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν *
ἄχρις Ἀππίου φόρου καὶ
Τριῶν ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν
ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ
θεῷ ἔλαβε θάρσος.
16. Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς
Ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος *
παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ
στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύ- v.30? 24,23
λῳ ἐπετράπη μένειν καθ' 27,3.
ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι v.20.
αὐτὸν στρατιώτῃ.
17. Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέ-
ρας τρεῖς συγκαλέσασθαι
αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰου- *
δαίων πρώτους· συνελθόν-
των δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς
αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελφοί, 23,1.
ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας 24,12 25,8.
τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς 26,3.
πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἱερο-
σολύμων παρεδόθην εἰς τὰς
χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·
18. οἵτινες ἀνακρίναντές με
ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ 25,9. 25.
μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου
ὑπάρχειν ἐν ἐμοί.
19. Ἀντιλεγόντων δὲ τῶν
Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπι- 25,11
καλέσασθαι Καίσαρα· οὐχ
ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι
κατηγορῆσαι. *
20. Διὰ ταύτην οὖν τὴν
αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς
ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· ἕνε- 26,6s.
κεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ coll.

L. 2,25. Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην
[Ebr. περίκειμαι.
5,2. 21. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον·
Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ
σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰου-
δαίας, οὔτε παραγενόμενός
τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν
ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πο-
νηρόν.
22. Ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ
ἀκοῦσαι, ἃ φρονεῖς· περὶ
24,14 μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύ-
της γνωστόν ἐστιν ἡμῖν ὅτι
L. 2,34. πανταχοῦ ἀντιλέγεται.
23. Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέ-
* ραν ἧκον πρὸς αὐτὸν εἰς
v.30? τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς
ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πεί-
19,8. θων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ
24,14 26,22 Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου
Μωϋσέως καὶ τῶν προφη-
τῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας.
17,4s. 24. Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο
τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπί-
στουν.
25. Ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες
πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο,
εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα
1,16. 2Pt. ἕν· Ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ
1,21. ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου
Mt. 15,7. τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς
Jes. πατέρας ἡμῶν,
6,9s. 26. λέγον· „Πορεύθητε
Mt. 13,14 πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ
pp. Jo. εἰπόν· Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ
12,40 οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέπον-
[R. 11,8. τες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε.

27. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρ-
δία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ
τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι
τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς
ὠσὶν ἀκούσωσι καὶ τῇ καρ-
δίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι,
καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.“
28. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, 18,38 46.48
ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη L.2,
τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ· αὐ- 30ss.
τοὶ καὶ ἀκούσονται.
29. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόν- **
τος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι,
πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς
συζήτησιν.
* 30. Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος
v.16. 23! διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώ-
ματι· καὶ ἀπεδέχετο πάν-
τας τοὺς εἰςπορευομένους
πρὸς αὐτόν,
31. κηρύσσων τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκων
τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ μετὰ πάσης παῤ-
ῥησίας ἀκωλύτως.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

CAP. I.

Inscriptio. Romanos visendi desiderium. Evangelii vis. Lux naturae; paganorum errores et flagitia.

Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστο- Gal. 1,15.
λος ἀφωρισμένος εἰς εὐαγ- Act.
γέλιον θεοῦ, 9,4ss. 13,2.
2. ὃ προεπηγγείλατο διὰ Tit. 1,2.
τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν Act.
γραφαῖς ἁγίαις, 13,32. 3,24..
3. περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ 9,5.
2Tm. 2,8. γενομένου ἐκ σπέρματος
Ap. 22,16 Δαυὶδ κατὰ σάρκα,
Act. 4. τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ
2,22. θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦ-
10,38 13,33 μα ἁγιωσύνης ἐξ ἀναστά-
17,31 σεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ
Jo. 10,36 τοῦ κυρίου ἡμῶν,
Ebr. 9,14. 5. δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν
v.12. καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν
15,15 πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν
ss. Gal. ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,
1,16.. 6. ἐν οἷς ἐστὲ καὶ ὑμεῖς
κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ·

7. πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ
ἀγαπητοῖς θεοῦ, κλητοῖς 1Cor. 1,2s.
ἁγίοις. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
νη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
8. Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ 1Cor. 1,4s.
τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χρι- 1Th.
στοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, 1,2.8.
ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλ-
λεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.
9. Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν Ph.
ὁ θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ 1,8; 3,3.
πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγ- Act.
γελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς 20,19
ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν Eph.
ποιοῦμαι, 1,16.
10. πάντοτε ἐπὶ τῶν προς-
ευχῶν μου δεόμενος, εἴπως
ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν 15,32
τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλ- Act.
θεῖν πρὸς ὑμᾶς. 19,21 cet.
11. Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν v.15.
ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρι- 15,23
σμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς
τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, 1Th. 3,2.
12. τοῦτο δέ ἐστι συμπα-
ρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς
ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν 2Pt.
τε καὶ ἐμοῦ. 1,1.
13. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀ-
γνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλά- [1Th.
κις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς 2,18.
ὑμᾶς (καὶ ἐκωλύθην ἄχρι 15,22
τοῦ δεῦρο), ἵνα τινὰ καρπὸν ?Act. 16,6s.
σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ
ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν.
14. Ἕλλησί τε καὶ βαρβά-
v.5. ροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις
1Cor. ὀφειλέτης εἰμί·
9,16. 15. οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρό-
v.11. θυμον, καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν
Act. 28,31 Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι.
1Cor. 16. Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι
1,23s. Ph. τὸ εὐαγγέλιον· δύναμις γὰρ
3,7s. θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν
Ebr. 4,12; παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰου-
Act. 13,46 δαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι.
17. Δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ
3,21 ss. ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ
πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς
Hab. γέγραπται· „Ὁ δὲ δίκαιος
2,4. Gal. ἐκ πίστεως ζήσεται.“
3,11.. 18. Ἀποκαλύπτεται γὰρ
2,5. ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ
πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν
ἀνθρώπων, τῶν τὴν ἀλή-
v.21 ss. θειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων.
19. Διότι τὸ γνωστὸν τοῦ
θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐ-
Act. 14,17 τοῖς· ὁ θεὸς γὰρ αὐτοῖς
17,27 ἐφανέρωσε.
20. Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ
Ps. 8,2ss. ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς
19,2 ποιήμασι νοούμενα καθο-
ss. Jes. ρᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ
40,26 δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ
v.32. 2,14s. εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογή-
τους.
v.19. 21. Διότι γνόντες τὸν θεὸν
1Tm. 4,4. οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ
2Cor. ηὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐμα-
9,11; 1Cor. ταιώθησαν ἐν τοῖς διαλογι-
3,20; σμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτί-
Eph. 4,18. σθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρ-
δία.

22. Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ 1Cor. 1,20s.
ἐμωράνθησαν, Jer.10,14.
23. καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν
τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν v.25. Dt.4,
ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ 15ss.
ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ Es. 8,10.
τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. Sap.11,15 12,24
24. Διὸ καὶ παρέδωκεν αὐ- Sir.
τοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυ- 4,22. Ps.
μίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν 81,13
εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμά- v.26s.
ζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν
ἑαυτοῖς·
25. οἵτινες μετήλλαξαν τὴν Ps. 106,
ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ 20.
ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν
καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει
παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν 9,5. 11,36
εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, 16,27
ἀμήν. sqq. 2Cor.
26. Διὰ τοῦτο παρέδωκεν 11,31
αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη Lev. 18,22
ἀτιμίας· αἵ τε γὰρ θήλειαι s.
αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυ-
σικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ
φύσιν·
27. ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄῤῥενες *
ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν
τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν
ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλή-
λους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν 1Cor. 6,9.
ἀσχημοσύνην κατεργαζόμε-
νοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν, [2Co. 6,13.
ἣν ἔδει, τῆς πλάνης αὐτῶν
ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.
28. Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκί-
μασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπι-
γνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ

Sap. 4,12. θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν,
14,21 ss. ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα·
29. πεπληρωμένους πάσῃ
1Cor. 6,9s. ἀδικίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ,
Eph. πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς
5,3ss. Gal. φθόνου, φόνου, ἔριδος, δό-
5,19 ss. λου, κακοηθείας·
2Cor. 30. ψιθυριστάς, καταλά-
12,20 λους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς,
2Tm. 3,2ss. ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας,
ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν
ἀπειθεῖς,
31. ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους,
* ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνε-
λεήμονας·
v.28. 2,14s. 32. οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ
θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ
τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι
θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐ-
τὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συν-
ευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι.

CAP. II.

Judicium imminens justum; *Judaei* legis scriptae rei.

Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ
14,10 Mt. ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων. Ἐν
7,1p. ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον,
Jo. 8,7. σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ
αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων.
Eph. 5,6. 2. Οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα
Gal. τοῦ θεοῦ ἐστι κατὰ ἀλή-
5,21. θειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα
πράσσοντας.
3. Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄν-
θρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ
τοιαῦτα πράσσοντας καὶ
ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ
τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ;

4. ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρη- 9,23. Eph.
στότητος αὐτοῦ καὶ τῆς 1,7.al.
ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυ- 3,26..
μίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν
ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς 2Pt. 3,15.
μετάνοιάν σε ἄγει; L.18,2ss.
5. Κατὰ δὲ τὴν σκληρότη-
τά σου καὶ ἀμετανόητον
καρδίαν θησαυρίζεις σεαυ-
τῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς v.16.
καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρι- Act. 17,31
σίας τοῦ θεοῦ, 1Th.1,10.4,15..
6. ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κα- 2Cor. 5,10..
τὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· Jer.17,10.
7. τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν Ps. 62,13
ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τι-
μὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦ- v.10.
σι, ζωὴν αἰώνιον·
8. τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας καὶ Ph. 1,16s.
ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, 2Th.
πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, 1,8s.
θυμὸς καὶ ὀργή. *
9. Θλῖψις καὶ στενοχωρία [2Co. 4,8.
ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώ-
που τοῦ κατεργαζομένου τὸ
κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον v.12. Mt.
καὶ Ἕλληνος· 11,22
10. δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ v.7. 1Pt.
εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομέ- 1,7.
νῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε 1,16.
πρῶτον καὶ Ἕλληνι.
11. Οὐ γάρ ἐστι προσωπο- Eph. 6,9p.
ληψία παρὰ τῷ θεῷ. Gal.2,6.Act.
12. Ὅσοι γὰρ ἀνόμως 10,34 cet.
ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπο- v.15.
λοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ 7,9. 1Cor.
ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθή- 9,21.
σονται. L.12, 47s.Jo.5,45.

Jac. 1,22. 13. Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ
τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ
Mt. 7,21. θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ
1Jo. νόμου δικαιωθήσονται
3,7. 14. (ὅταν γὰρ ἔθνη, τὰ μὴ
Eph. 2,3. νόμον ἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ
1Cor. νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ
11,14 ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσὶ νόμος,
15. οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ
1,19. ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν
Ebr. 8,10.. ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν,
9,1. συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς
2Cor. 1,12. συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλ-
λήλων τῶν λογισμῶν κατη-
γορούντων ἢ καὶ ἀπολογου-
μένων),
v.5; 1Cor. 16. ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ
4,5.. θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώ-
16,25 Gal.1, πων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν
6ss.. μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Jo. 5,22.. 17. Εἰ δὲ σὺ Ἰουδαῖος ἐπο-
Ap. νομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ
2,9. Mich. νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ,
3,11. 18. καὶ γινώσκεις τὸ θέλη-
12,2. μα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέ-
Ph. 1,10. ροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ
νόμου,
Mt. 15,14 19. πέποιθάς τε σεαυτὸν
ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς
L.2, 32.. τῶν ἐν σκότει,
20. παιδευτὴν ἀφρόνων,
1Cor. διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα
8,1; Gal. τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως
4,19. καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ
νόμῳ·
Mt. 23,3s. 21. ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον
σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κη-
ρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις·

22. ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν
μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος
τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς;
23. ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, v.17. 9,4.
διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ
νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις;
24. „Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Jes. 52,5.
θεοῦ δι᾽ ὑμᾶς βλασφημεῖται Lxx
ἐν τοῖς ἔθνεσι“, καθὼς γέ- Ez. 36,20
γραπται. 1Tm.6,1..
25. Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφε- 1Cor.
λεῖ, ἐὰν νόμον πράσσῃς· 7,19; Ph.
ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, 3,3.
ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία Col. 2,11.
γέγονεν. Act.7,51.Dt.10,16.30,6.Jer.4,4.
26. Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία 9,25s.
τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου v.14.
φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία
αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογι-
σθήσεται;
27. καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως Ebr. 11,7..
ἀκροβυστία τὸν νόμον τε- Jac.
λοῦσα σὲ τὸν διὰ γράμματος 2,8.
καὶ περιτομῆς παραβάτην
νόμου.
28. Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ
Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ
φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή, Eph. 2,11.
29. ἀλλ᾽ ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ
Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρ- v.25..
δίας ἐν πνεύματι, οὐ γράμ-
ματι, οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ 1Cor.
ἀνθρώπων ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ θεοῦ. 4,5. 1Pt. 2,14.

Cap. III.

Universi sontes communi praesidio fidei per Christum servandi.

Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ
Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια
τῆς περιτομῆς;
2. Πολύ, κατὰ πάντα τρό-
9,4. πον. Πρῶτον μὲν γάρ, ὅτι
Act. 7,38. ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ
Ps. 147, θεοῦ.
19s. 3. Τί γάρ; εἰ ἠπίστησάν
9,6. τινες, μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν
11,19 ss. τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταρ-
2Tm. 2,13; γήσει;
Jo. 4. Μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ
3,33. Tit. ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄν-
1,2. Num. θρωπος ψεύστης· καθὼς γέ-
23,19 γραπται· „Ὅπως ἂν δικαιω-
Ps. θῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ
51,6. νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.“
v.7s. 5. Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ
δικαιοσύνην συνίστησι, τί
ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ θεὸς
6,19. Gal. ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; (κα-
3,15. τὰ ἄνθρωπον λέγω.)
6. Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς
Gen. 18,25 κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον;
[1Co. 7. Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ
6,2. θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι
v.5. 5,20. ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν
11,32 αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρ-
τωλὸς κρίνομαι;
8. καὶ μή, καθὼς βλασφη-
μούμεθα καὶ καθώς φασί
τινες ἡμᾶς λέγειν, ὅτι ποιή-
6,1s. σωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ
ἀγαθά; ὧν τὸ κρίμα ἔνδι-
κόν ἐστι.
9. Τί οὖν; προεχόμεθα;
11,32 Οὐ πάντως· προῃτιασάμε-
Gal. 3,22. θα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ

Ἕλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρ-
τίαν εἶναι·
10. καθὼς γέγραπται·
„Ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ Ps. 14,1-
εἷς, 3.
11. οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν,
οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν
θεόν·
12. πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα
ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποι-
ῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν
ἕως ἑνός." v.10.
13. „Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ Ps. 5,10.
λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς γλώσ-
σαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν"·
„ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη Ps. 140,4
αὐτῶν",
14. „ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ Ps. 10,7.
πικρίας γέμει."
15. „Ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν Jes. 59,7s.
ἐκχέαι αἷμα· (Pr.
16. σύντριμμα καὶ ταλαι- 1,16.
πωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,
17. καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ
ἔγνωσαν."
18. „Οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ Ps. 36,2.
ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν."
19. Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ
νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ Gal. 4,21.
λαλεῖ· ἵνα πᾶν στόμα φρα- v.4.
γῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς Gal. 3,22.
ὁ κόσμος τῷ θεῷ. Ps.
20. Διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ 143,2
δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ Gal.
ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ 2,16..
νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. 7,7.
21. Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου

1,17. 4,2ss; δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρω-
Act. ται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ
10,43 νόμου καὶ τῶν προφητῶν,
10,3. 22. δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ
Gal. 2,20. πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς
πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
10,12 Gal. πιστεύοντας. Οὐ γάρ ἐστι
3,28. διαστολή.
v.9ss. 23. Πάντες γὰρ ἥμαρτον
1Rg. 8,46. καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης
τοῦ θεοῦ,
Eph. 2,8. 24. δικαιούμενοι δωρεάν,
1,7. τῇ αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς
ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ·
?Ebr. 9,5.. 25. ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱ-
1Jo. λαστήριον διὰ τῆς πίστεως
2,2.. ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔν-
v.5. δειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐ-
Act. 17,30 τοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν
Ebr. προγεγονότων ἁμαρτημά-
9,15. των,
2,4. Sap. 26. ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ,
11,23 πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύ-
Ebr. νης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ,
1,1.. εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον
1Jo. καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πί-
1,9. στεως Ἰησοῦ.
2,17. 23. 27. Ποῦ οὖν ἡ καύχησις;
4,2.. ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νό-
μου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλ-
λὰ διὰ νόμου πίστεως.
v.20. Gal. 28. Λογιζόμεθα οὖν πίστει
2,16.. δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χω-
ρὶς ἔργων νόμου.
10,12 Eph. 29. Ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς
4,6. μόνον, οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; Ναὶ
Mal. 2,10. καὶ ἐθνῶν,

Cap. XXVIII.

Vipera de manu excussa; aegroti sanati. Iter italicum. Biennium Romanum.

Καὶ διασωθέντες, τότε
ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ
νῆσος καλεῖται. 27,26 39.
2. Οἵ τε βάρβαροι παρεῖχον *
οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρω-
πίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ
πυρὰν προςελάβοντο πάν-
τας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν
ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. 2Cor. 11,27
3. Συστρέψαντος δὲ τοῦ
Παύλου φρυγάνων τι πλῆ- *
θος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν
πυράν, ἔχιδνα ἐκ τῆς θέρμης
ἐξελθοῦσα καθῆψε τῆς χει-
ρὸς αὐτοῦ.
4. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι
κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς
χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους· Πάντως φονεύς L. 13,2..
ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν
διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσ-
σης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. 25,15
5. Ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας 2Th. 1,9.
τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπα- Mc. 16,18
θεν οὐδὲν κακόν· Dan.
6. οἱ δὲ προςεδόκων αὐτὸν 6,23?
μέλλειν πίμπρασθαι ἢ κατα-
πίπτειν ἄφνω νεκρόν. Ἐπὶ
πολὺ δὲ αὐτῶν προςδοκών-
των καὶ θεωρούντων μηδὲν
ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον,
μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν 14,11
αὐτὸν εἶναι.
7. Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τό-
πον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία
τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνό-
ματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξά-
v.10. μενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φι-
λοφρόνως ἐξένισεν.
8. Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα
[Mt. 8,14. τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ
* δυςεντερίᾳ συνεχόμενον κα-
τακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦ-
λος εἰςελθὼν καὶ προςευξά-
Mc. 16,18 μενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας
Jac. 5,14s. αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν.
9. Τούτου οὖν γενομένου,
καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες
ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προς-
ήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο·
1Tm. 5,17? 10. οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς
Mt. 10,8. ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγο-
μένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς
τὴν χρείαν.
11. Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας
ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρα-
κεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλε-
27,6. ξανδρίνῳ, παρασήμῳ Διος-
κούροις.
12. Καὶ καταχθέντες εἰς
Συρακούσας ἐπεμείναμεν
* ἡμέρας τρεῖς,
13. ὅθεν περιελθόντες κατ-
ηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον· καὶ
μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενο-
[Jo. 11,39 μένου Νότου δευτεραῖοι
ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους,
14. οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς
* παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς
19,21 ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ
28,11 οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλ-
2Tm. 1,17. θομεν.

15. Κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ
ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν,
ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν *
ἄχρις Ἀππίου φόρου καὶ
Τριῶν ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν
ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ
θεῷ ἔλαβε θάρσος.
16. Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς
Ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος *
παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ
στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύ- v.30? 24,23
λῳ ἐπετράπη μένειν καθ᾽ 27,3.
ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι v.20.
αὐτὸν στρατιώτῃ.
17. Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέ-
ρας τρεῖς συγκαλέσασθαι
αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰου- *
δαίων πρώτους· συνελθόν-
των δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς
αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελφοί, 23,1.
ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας 24,12 25,8;
τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς 26,3.
πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἱερο-
σολύμων παρεδόθην εἰς τὰς
χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·
18. οἵτινες ἀνακρίναντές με
ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ 25,9. 25.
μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου
ὑπάρχειν ἐν ἐμοί.
19. Ἀντιλεγόντων δὲ τῶν
Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπι- 25,11
καλέσασθαι Καίσαρα· οὐχ
ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι
κατηγορῆσαι. *
20. Διὰ ταύτην οὖν τὴν
αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς
ἰδεῖν καὶ προςλαλῆσαι· ἕνε-
κεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ 26,6s. coll.

L. 2,25. Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην
[Ebr. περίκειμαι.
5,2. 21. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον·
Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ
σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰου-
δαίας, οὔτε παραγενόμενός
τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν
ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πο-
νηρόν.
22. Ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ
ἀκοῦσαι, ἃ φρονεῖς· περὶ
24,14 μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύ-
της γνωστόν ἐστιν ἡμῖν ὅτι
L. 2,34. πανταχοῦ ἀντιλέγεται.
23. Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέ-
* ραν ἧκον πρὸς αὐτὸν εἰς
v.30? τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς
ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πεί-
19,8. θων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ
24,14 26,22 Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου
Μωϋσέως καὶ τῶν προφη-
τῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας.
17,4s. 24. Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο
τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπί-
στουν.
25. Ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες
πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο,
εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα
1,16. 2Pt. ἕν· Ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ
1,21. ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου
Mt. 15,7. τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς
Jes. πατέρας ἡμῶν,
6,9s. 26. λέγον· „Πορεύθητι
Mt. 13,14 πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ
pp. Jo. εἰπόν· Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ
12,40 οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέπον-
[R. 11,8. τες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε.

27. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς."

28. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, 13,38 46.48
ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη L.2,
τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ· αὐ- 30ss.
τοὶ καὶ ἀκούσονται.

29. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόν- **
τος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

* 30. Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος
v.16. διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώ-
28? ματι· καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰςπορευομένους πρὸς αὐτόν,

31. κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας ἀκωλύτως.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

CAP. I.

Inscriptio. Romanos visendi desiderium. Evangelii vis. Lux naturae; *paganorum* errores et flagitia.

Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστο- Gal.
λος ἀφωρισμένος εἰς εὐαγ- 1,15. Act.
γέλιον θεοῦ, 9,4ss.13,2.

2. ὃ προεπηγγείλατο διὰ Tit.
τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν 1,2. Act.
γραφαῖς ἁγίαις, 13,32.3,24..

3. περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ 9,8.
2Tm. 2,8. γενομένου ἐκ σπέρματος
Ap. 22,16 Δαυὶδ κατὰ σάρκα,
Act. 4. τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ
2,22. θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦ-
10,38 13,33 μα ἁγιωσύνης ἐξ ἀναστά-
17,31 σεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ
Jo. 10,36 τοῦ κυρίου ἡμῶν,
Ebr. 9,14. 5. δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν
v.12. καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν
15,15 πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν
ss. Gal. ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,
1,16.. 6. ἐν οἷς ἐστὲ καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ·

7. πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ
ἀγαπητοῖς θεοῦ, κλητοῖς 1Cor. 1,2s.
ἁγίοις. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
νη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8. Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ 1Cor.
τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χρι- 1,4s. 1Th.
στοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, 1,2.8.
ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλ-
λεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.

9. Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν Ph.
ὁ θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ 1,8; 3,3.
πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγ- Act.
γελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς 20,19
ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν Eph.
ποιοῦμαι, 1,16.

10. πάντοτε ἐπὶ τῶν προσ-
ευχῶν μου δεόμενος, εἴπως
ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν 15,32
τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλ- Act. 19,21
θεῖν πρὸς ὑμᾶς. coll.

11. Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν v.15.
ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρι- 15,23
σμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς
τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, 1Th.

12. τοῦτο δέ ἐστι συμπα- 3,2.
ρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς
ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν 2Pt.
τε καὶ ἐμοῦ. 1,1.

13. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀ-
γνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλά- [1Th.
κις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς 2,18.
ὑμᾶς (καὶ ἐκωλύθην ἄχρι 15,22
τοῦ δεῦρο), ἵνα τινὰ καρπὸν ?Act. 16,6s.
σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ
ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν.

14. Ἕλλησί τε καὶ βαρβά-
v.5. ροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις
1Cor. ὀφειλέτης εἰμί·

9,16. 15. οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρό-
v.11. θυμον, καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν
Act. 28,31 Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι.

1Cor. 16. Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι
1,23s. Ph. τὸ εὐαγγέλιον· δύναμις γὰρ
3,7s. θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν
Ebr. 4,12; παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰου-
Act. 13,46 δαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι.

17. Δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ
3,21 ss. ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ
πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς
Hab. γέγραπται· „Ὁ δὲ δίκαιος
2,4. Gal. ἐκ πίστεως ζήσεται.“

3,11. 18. Ἀποκαλύπτεται γὰρ
2,5. ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ
πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν
ἀνθρώπων, τῶν τὴν ἀλή-
v.21 ss. θειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων.

19. Διότι τὸ γνωστὸν τοῦ
θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐ-
Act. 14,17 τοῖς· ὁ θεὸς γὰρ αὐτοῖς
17,27 ἐφανέρωσε.

20. Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ
Ps. 8,2ss. ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς
19,2 ss. ποιήμασι νοούμενα καθο-
Jes. ρᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ
40,26 δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ
v.32. 2,14s. εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογή-
τους.

v.19. 21. Διότι γνόντες τὸν θεὸν
1Tm. 4,4. οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ
2Cor. ηὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐμα-
9,11; 1Cor. ταιώθησαν ἐν τοῖς διαλογι-
3,20; σμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτί-
Eph. 4,18. σθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρ-
δία.

22. Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ 1Cor. 1,20s.
ἐμωράνθησαν, Jer. 10,14.
23. καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν
τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν v. 25. Dt. 4,
ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ 15ss.
ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ Ez. 8,10.
τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. Sap. 11,15 12,24
24. Διὸ καὶ παρέδωκεν αὐ- Sir.
τοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυ- 4,22. Ps.
μίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν 81,13
εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμά- v. 26s.
ζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν
ἑαυτοῖς·
25. οἵτινες μετήλλαξαν τὴν Ps. 106,
ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ 20.
ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν
καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει
παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν 9,5. 11,36
εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, 16,27
ἀμήν. cet. 2Cor.
26. Διὰ τοῦτο παρέδωκεν 11,31
αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη Lev. 18,22
ἀτιμίας· αἵ τε γὰρ θήλειαι s.
αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυ-
σικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ
φύσιν·
27. ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄῤῥενες *
ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν
τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν
ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλή-
λους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν 1Cor. 6,9.
ἀσχημοσύνην κατεργαζόμε-
νοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν, [2Co. 6,13.
ἣν ἔδει, τῆς πλάνης αὐτῶν
ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.
28. Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκί-
μασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπι-
γνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ

Sap. 4,12. θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν,
14,21 ss. ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα·
29. πεπληρωμένους πάσῃ
1Cor. 6,9s. ἀδικίᾳ, πορνείᾳ, πονηρίᾳ,
Eph. πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· μεστοὺς
5,3ss. Gal. φθόνου, φόνου, ἔριδος, δό-
5,19 ss. λου, κακοηθείας·
2Cor. 30. ψιθυριστάς, καταλά-
12,20 λους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς,
2Tm. ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας,
3,2ss. ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν
ἀπειθεῖς,
31. ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους,
* ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνε-
λεήμονας·
v. 28. 32. οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ
2,14s. θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ
τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι
θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐ-
τὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συν-
ευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι.

CAP. II.

Judicium imminens justum; *Judaei* legis scriptae rei.

Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ
14,10 ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων. Ἐν
Mt. 7,1p. ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον,
Jo. 8,7. σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ
αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων.
Eph. 5,6. 2. Οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα
Gal. τοῦ θεοῦ ἐστὶ κατὰ ἀλή-
5,21. θειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα
πράσσοντας.
3. Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄν-
θρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ
τοιαῦτα πράσσοντας καὶ
ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ
τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ;

4. ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρη- 9,23. Eph.
στότητος αὐτοῦ καὶ τῆς 1,7.al.
ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυ- 3,26..
μίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν
ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς 2Pt. 3,15.
μετάνοιάν σε ἄγει; L.18,2ss.
5. Κατὰ δὲ τὴν σκληρότη-
τά σου καὶ ἀμετανόητον
καρδίαν θησαυρίζεις σεαυ-
τῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς v.16. Act.
καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρι- 17,31
σίας τοῦ θεοῦ, 1Th.1,10.4,15..
6. ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κα- 2Cor. 5,10..
τὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· Jer.17,10.
7. τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν Ps. 62,13
ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τι-
μὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦ- v.10.
σι, ζωὴν αἰώνιον·
8. τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας καὶ Ph. 1,16s.
ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, 2Th.
πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, 1,8s.
θυμὸς καὶ ὀργή. *
9. Θλῖψις καὶ στενοχωρία [2Co. 4,8.
ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώ-
που τοῦ κατεργαζομένου τὸ
κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον v.12. Mt.
καὶ Ἕλληνος· 11,22
10. δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ v.7. 1Pt.
εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομέ- 1,7.
νῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε 1,16.
πρῶτον καὶ Ἕλληνι.
11. Οὐ γάρ ἐστι προσωπο- Eph. 6,9p.
ληψία παρὰ τῷ θεῷ. Gal.2,6.Act.
12. Ὅσοι γὰρ ἀνόμως 10,34 cet.
ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπο- v.15.
λοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ 7,9. 1Cor.
ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθή- 9,21. L.12,
σονται. 47s.Jo.5,45.

Jac. 1,22. 13. Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ
τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ
Mt. 7,21. θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ
1Jo. νόμου δικαιωθήσονται
3,7. 14. (ὅταν γὰρ ἔθνη, τὰ μὴ
Eph. 2,3. νόμον ἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ
1Cor. νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ
11,14 ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσὶ νόμος,
15. οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ
1,19. ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν
Ebr. 8,10.. ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν,
9,1. συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς
2Cor. 1,12. συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλ-
λήλων τῶν λογισμῶν κατη-
γορούντων ἢ καὶ ἀπολογου-
μένων),
v.5; 1Cor. 16. ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ
4,5.. θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώ-
16,25 Gal.1, πων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν
6ss.. μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Jo. 5,22.. 17. Εἰ δὲ σὺ Ἰουδαῖος ἐπο-
Ap. νομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ
2,9. Mich. νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ,
3,11. 18. καὶ γινώσκεις τὸ θέλη-
12,2. Ph. μα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέ-
1,10. ροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ
νόμου,
Mt. 15,14 19. πέποιθάς τε σεαυτὸν
ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς
L.2, 32.. τῶν ἐν σκότει,
20. παιδευτὴν ἀφρόνων,
1Cor. διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα
8,1; Gal. τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως
4,19. καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ
νόμῳ·
Mt. 23,3s. 21. ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον
σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κη-
ρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις;

22. ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν
μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος
τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς;
23. ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, v.17. 9,4.
διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ
νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις;
24. „Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Jes. 52,5.
θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται Lxx
ἐν τοῖς ἔθνεσι", καθὼς γέ- Ez. 36,20
γραπται. 1Tm.6,1..
25. Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφε- 1Cor.
λεῖ, ἐὰν νόμον πράσσῃς· 7,19; Ph.
ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, 3,3.
ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία Col. 2,11.
γέγονεν. Act.7,51.Dt.10,16.30,6.Jer.4,4.
26. Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία 9,25s.
τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου v.14.
φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία
αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογι-
σθήσεται;
27. καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως Ebr. 11,7..
ἀκροβυστία τὸν νόμον τε- Jac.
λοῦσα σὲ τὸν διὰ γράμματος 2,8.
καὶ περιτομῆς παραβάτην
νόμου.
28. Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ
Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ
φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή, Eph.
29. ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ 2,11.
Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρ- v.25..
δίας ἐν πνεύματι, οὐ γράμ-
ματι, οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ 1Cor. 4,5.
ἀνθρώπων ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ. 1Pt. 2,14.

CAP. III.

Universi sontes communi praesidio fidei per Christum servandi.

Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ
Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια
τῆς περιτομῆς;
2. Πολύ, κατὰ πάντα τρό-
9,4. πον. Πρῶτον μὲν γάρ, ὅτι
Act. 7,38. ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ
Ps. 147, θεοῦ.
19s. 3. Τί γάρ; εἰ ἠπίστησάν
9,6. τινες, μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν
11,19 ss. τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταρ-
2Tm. 2,13; γήσει;
Jo. 4. Μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ
3,33. Tit. ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄν-
1,2. Num. θρωπος ψεύστης· καθὼς γέ-
23,19 γραπται· „Ὅπως ἂν δικαιω-
Ps. θῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ
51,6. νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε."
v.7s. 5. Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ
δικαιοσύνην συνίστησι, τί
ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ θεὸς
6,19. Gal. ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; (κα-
3,15. τὰ ἄνθρωπον λέγω.)
6. Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς
Gen. 18,25 κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον;
[1Co. 6,2. 7. Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ
v.5. θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι
5,20. ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν
11,32 αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρ-
τωλὸς κρίνομαι;
8. καὶ μή, καθὼς βλασφη-
μούμεθα καὶ καθώς φασί
τινες ἡμᾶς λέγειν, ὅτι ποιή-
6,1s. σωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ
ἀγαθά; ὧν τὸ κρίμα ἔνδι-
κόν ἐστι.
9. Τί οὖν; προεχόμεθα;
11,32 Οὐ πάντως· προῃτιασάμε-
Gal. 3,22. θα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ

Ἕλληνας πάντας ὑφ᾽ ἁμαρ-
τίαν εἶναι·
10. καθὼς γέγραπται·
„Ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ Ps.
εἷς, 14,1-3.
11. οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν,
οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν
θεόν·
12. πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα
ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποι-
ῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν
ἕως ἑνός.“ v.10.
13. „Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ Ps. 5,10.
λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς γλώσ-
σαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν“·
„ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη Ps. 140,4
αὐτῶν“,
14. „ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ Ps. 10,7.
πικρίας γέμει.“
15. „Ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν Jes. 59,7s.
ἐκχέαι αἷμα· (Pr.
16. σύντριμμα καὶ ταλαι- 1,16.
πωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,
17. καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ
ἔγνωσαν.“
18. „Οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ Ps. 36,2.
ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν.“
19. Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ
νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ Gal. 4,21.
λαλεῖ· ἵνα πᾶν στόμα φρα- v.4.
γῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς Gal. 3,22.
ὁ κόσμος τῷ θεῷ. Ps.
20. Διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ 143,2
δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ Gal.
ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ 2,16..
νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. 7,7.
21. Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου

1,17. 4,25s; δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρω-
Act. ται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ
10,43 νόμου καὶ τῶν προφητῶν,
10,3. 22. δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ
Gal. 2,20. πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς
πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
10,12 Gal. πιστεύοντας. Οὐ γάρ ἐστι
3,28. διαστολή.
v.9ss. 23. Πάντες γὰρ ἥμαρτον
1Rg. 8,46. καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης
τοῦ θεοῦ,
Eph. 2,8. 24. δικαιούμενοι δωρεάν,
1,7. τῇ αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς
ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ·
?Ebr. 9,5.. 25. ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱ-
1Jo. λαστήριον διὰ τῆς πίστεως
2,2.. ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔν-
v.5. δειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐ-
Act. 17,30 τοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν
Ebr. προγεγονότων ἁμαρτημά-
9,15. των,
2,4. Sap. 26. ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ,
11,23 πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύ-
Ebr. νης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ,
1,1.. εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον
1Jo. 1,9. καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πί-
στεως Ἰησοῦ.
2,17. 23. 27. Ποῦ οὖν ἡ καύχησις;
4,2.. ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νό-
μου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλ-
λὰ διὰ νόμου πίστεως.
v.20. Gal. 28. Λογιζόμεθα οὖν πίστει
2,16.. δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χω-
ρὶς ἔργων νόμου.
10,12 Eph. 29. Ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς
4,6. μόνον, οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; Ναὶ
Mal. 2,10. καὶ ἐθνῶν,

30. ἐπείπερ εἷς ὁ θεός, ὃς *
δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πί-
στεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ Gal. 3,8.
τῆς πίστεως.
31. Νόμον οὖν καταργοῦ- 6,15.
μεν διὰ τῆς πίστεως; Μὴ 7,7. 12.
γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἱστά- v.27.
νομεν. Mt.5,17.

CAP. IV.

Fide etiam Abrahamus probatus adhuc praeputiatus.

Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ
τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι *
κατὰ σάρκα; 3,20. 27.
2. Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων 1Cor.
ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, 1,29. 31.
ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν θεόν· Eph. 2,9.
3. τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει;
„Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Gen. 15,6.
θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς Gal. 3,6.
δικαιοσύνην.“ Jac.2,23.
4. Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μι-
σθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χά- 11,6. Mt.20
ριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα· 7.14.
5. τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, 8,28; 26.
πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δι-
καιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζε-
ται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δι- v.6s. 13.
καιοσύνην.
6. Καθάπερ καὶ Δαυὶδ λέ-
γει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀν-
θρώπου, ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται
δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων·
7. „Μακάριοι, ὧν ἀφέθη- Ps. 32,1s.
σαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπε-
καλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι·
8. μακάριος ἀνήρ, ᾧ οὐ μὴ
λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν.“

9. Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗ-
τος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ
καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν;
v.3. Gen. Λέγομεν γὰρ ὅτι ἐλογίσθη
15,6. τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δι-
καιοσύνην.
10. Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν
περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυ-
στίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ'
ἐν ἀκροβυστίᾳ·
Gen. 17,10 11. καὶ σημεῖον ἔλαβε πε-
s. ριτομῆς σφραγῖδα τῆς δι-
καιοσύνης τῆς πίστεως τῆς
ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ
Gal. 3,7ss. εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων
τῶν πιστευόντων δι' ἀκρο-
βυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι
* καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην,
12. καὶ πατέρα περιτομῆς,
τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μό-
νον ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι
* τοῖς ἴχνεσι τῆς ἐν ἀκροβυ-
στίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς
ἡμῶν Ἀβραάμ.
Gen. 17,1s. 13. Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ
22,16 ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ ἢ
ss.; 12,7. τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κλη-
Mt. 5,5; ρονόμον αὐτὸν εἶναι κόσμου,
Ps. ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πί-
2,8. στεως.
Gal. 14. Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κλη-
3,10; 17s. ρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις
καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία·
3,20. 15. ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατ-
5,13. 7,7ss. εργάζεται· οὗ γὰρ οὐκ ἔστι
νόμος, οὐδὲ παράβασις.
16. Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως,
ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι

βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν
παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ
ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ Gal.3,9.14.
καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ·
ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν, v.11s.
17. καθὼς γέγραπται·
„Ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν Gen.17,5.
τέθεικά σε“, κατέναντι οὗ
ἐπίστευσε θεοῦ, τοῦ ζωο- v.19. Ebr.
ποιοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ 11,12
καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς 19.3.
ὄντα·
18. ὃς παρ᾽ ἐλπίδα ἐπ᾽
ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γε-
νέσθαι αὐτὸν πατέρα πολ-
λῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρη-
μένον· „Οὕτως ἔσται τὸ Gen.15,5.
σπέρμα σου“,
19. καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ v.20. 14,1.
πίστει οὐ κατενόησε τὸ *
ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νενεκρω-
μένον, ἑκατονταέτης που Gen.17,17
ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν Ebr.
τῆς μήτρας Σάῤῥας, 11,11 s.
20. εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ 14,23 Jac.
ἀπιστίᾳ, ἀλλ᾽ ἐνεδυναμώθη 1,6;
τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ Jo.9,24..
θεῷ
21. καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι 14,5..
ὃ ἐπήγγελται, δυνατός ἐστι Ps.115,3
καὶ ποιῆσαι. Jes.59,1.
22. Διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ L.1,37..
εἰς δικαιοσύνην.
23. Οὐκ ἐγράφη δὲ δι᾽ αὐ- Gen.15,6.
τὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη
αὐτῷ,
24. ἀλλὰ καὶ δι᾽ ἡμᾶς, οἷς 15,4..
μέλλει λογίζεσθαι τοῖς πι-
1Cor.15,15 στεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραν-
ss. τα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν
Act.3,15.. ἐκ νεκρῶν,
8,32. 25. ὃς παρεδόθη διὰ τὰ
34. παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠ-
6,4. 2Cor. γέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν
5,15.21. ἡμῶν.
1Pt.1,3.

CAP. V.

Fide tranquillatorum beatitas, communis per Christum ut per Adamum culpa et poena.

3,22ss. Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πί-
14,17 στεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς
Jes.32,17 τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου
Jo.16,33 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
Eph. 2. δι᾽ οὗ καὶ τὴν προσαγω-
3,12.. γὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς
1Pt.5,12. τὴν χάριν ταύτην, ἐν ᾗ ἑστή-
καμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ᾽
1Pt.4,13. ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ.
3. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
Act.5,41.. καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψε-
Jac. σιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις
1,2-4. 1Pt. ὑπομονὴν κατεργάζεται,
1,6s. 4. ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν,
ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα·
9,33; Ebr. 5. ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύ-
6,18s. νει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ
Act.2,17. ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου
8,15. τοῦ δοθέντος ἡμῖν.
7,5.15. 6. Ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄντων
Ebr. ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν
4,15s. Gal. ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε.
4,4. 7. Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου
τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ

τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ Jo. 15,13
τολμᾷ ἀποθανεῖν. Mt.20,15.
8. Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ 3,5;
ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, Jo.3, 16..
ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων
ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν 4,25..
ἀπέθανε.
9. Πολλῷ οὖν μᾶλλον, δι- v.1;
καιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι 3,25.
αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐ-
τοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς· 1,18.2,5.
10. εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες v.8. 8,7.
κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ Jac.
τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐ- 4,4. Col.
τοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλ- 1,21.
λαγέντες σωθησόμεθα ἐν
τῇ ζωῇ αὐτοῦ. v.17.21. 6,4.
11. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ v.2. Ps.5,
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ 12s.
Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν 2Cor.
καταλλαγὴν ἐλάβομεν. 5,18s..
12. Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' Gen.
ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία 3,6.
εἰς τὸν κόσμον εἰςῆλθε, καὶ 1Tm. 2,14.
διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνα- 6,23..
τος, καὶ οὕτως εἰς πάντας 8,10s. 1Cor.
ἀνθρώπους ὁ θάνατος δι- 15,21
ῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρ- v.21.
τον. 14 8,6.13.
13. Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρ-
τία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ
οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος 4,15.
νόμου·
14. ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ
θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι
Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ 2,12. Gen.
ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοι- 2,17.

1Cor. 15,45 ώματι τῆς παραβάσεως
ss.; Ἀδάμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ
10,6. Ebr. μέλλοντος.
9,24. 15. Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παρά-
10,1.. πτωμα, οὕτω καὶ τὸ χάρι-
v.2. σμα· εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς
16.18 παραπτώματι οἱ πολλοὶ
1Cor. 15,21 ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ
2Cor. 5,17. χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ
ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀν-
θρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς
Jo. 1,16. τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε.
16. Καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς
* ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα·
[1Co. 11,32 τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς
κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα
ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων
v.18. εἰς δικαίωμα.
* 17. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς
παραπτώματι ὁ θάνατος
v.14. ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνός,
πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισ-
v.15. σείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς
δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης
v.21. λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασι-
6,4s. 12. λεύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰη-
1Cor. 4,8.; σοῦ Χριστοῦ.
2Tm. 2,12.. 18. Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς
παραπτώματος εἰς πάντας
ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα,
οὕτω καὶ δι' ἑνὸς δικαιώμα-
τος εἰς πάντας ἀνθρώπους
1Cor. 15,22 εἰς δικαίωσιν ζωῆς·
19. ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς
παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώ-
v.12. που ἁμαρτωλοὶ κατεστάθη-
Ebr. 5,8.. σαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ
τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δι-

καιοι κατασταθήσονται οἱ 3,24s. Jes.
πολλοί. 53,11
20. Νόμος δὲ παρεισῆλθεν, 4,15.. 7,13.
ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτω- Gal.3
μα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ 17.19
ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν v.15. 3,7.
ἡ χάρις, 1Tm.1,14.
21. ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν v.12.
ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, 6,12; 23.
οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ
διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν v.1s. 17.
αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν.

CAP. VI.

Non idcirco peccandum; baptizatis novitate vitae Deo serviendum.

Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμε- 3,5.8. Gal.
νοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ 2,17.
χάρις πλεονάσῃ; 1Pt.2,16.
2. Μὴ γένοιτο. Οἵτινες
ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, v.6.. Gal.
πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; 2,19.
3. Ἢ ἀγνοεῖτε, ὅτι ὅσοι 1Pt. 2,24.
ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν
Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον v.6. Gal.
αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; 3,27.
4. Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ Col. 2,12s.
διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν
θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη
Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς 8,10.
δόξης τοῦ πατρός, οὕτω καὶ 2Cor.
ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς 5,15.. 17..
περιπατήσωμεν.
5. Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγό- Ph.3, 10.21
ναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θα- v.8..
νάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς
ἀναστάσεως ἐσόμεθα·

6. τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι
Eph. 4,22p ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος
Gal. συνεσταυρώθη, ἵνα καταρ-
6,14s. 5,24. γηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρ-
τίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν
v.12. 16ss. ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ.
7. Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδι-
3,19. 7,14. καίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.
8. Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν
Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ
2Tm. 2,11. συζήσομεν αὐτῷ,
9. εἰδότες ὅτι Χριστὸς
ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι
Ap. 1,18. ἀποθνήσκει· θάνατος αὐ-
τοῦ οὐκέτι κυριεύει.
10. Ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ
Ebr. 9,28; ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ,
Jes. 53,10 ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ.
11. Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογί-
2Cor. 5,15. ζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν
Gal. τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ
2,20. * θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
12. Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ
5,21. 12; ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν
Gen. σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν
4,7. * ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ,
13. μηδὲ παριστάνετε τὰ
v.23. μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ
ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστή-
σατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡς ἐκ
νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη
Eph. 6,11 ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ
ss. θεῷ.
v.12.. 14. Ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ
7,4s. 8,2s.; κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ
5,20s. νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν.
3,20. * 15. Τί οὖν; ἁμαρτήσομεν,

ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον ἀλλ' 3,8..
ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο. 31. 1Cor.
16. Οὐκ οἴδατε, ὅτι ᾧ παρι- 9,21.
στάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς
ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ
ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας Jo. 8,34..
εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς
δικαιοσύνην;
17. Χάρις δὲ τῷ θεῷ, ὅτι
ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας,
ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας
εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον Eph. 4,20s.
διδαχῆς.
18. Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ Jo. 8,32.
τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε 1Cor.
τῇ δικαιοσύνῃ· 7,22.
19. (ἀνθρώπινον λέγω διὰ 3,5.
τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς 1Cor. 3,1s.
ὑμῶν·) ὥσπερ γὰρ παρεστή-
σατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ v.13.
ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ
εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν
παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν
δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς
ἁγιασμόν.
20. Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε v.16..
τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι
ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ.
21. Τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε Ez.
τότε; ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύ- 16,61
νεσθε· τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων 63.
θάνατος. 8,6. Ph. 3,19.
22. Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέν-
τες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δου-
λωθέντες δὲ τῷ θεῷ, ἔχετε
τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγια-
σμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν 1Pt.
αἰώνιον. 1,9.

5,12.. Gen. 23. Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς
2,17. ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ
3,19. Sir. χάρισμα τοῦ θεοῦ ζωὴ αἰώ-
25,32 νιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
Sap. 2,24. κυρίῳ ἡμῶν.

CAP. VII.

Novo spiritu serviendum. Lex sancta; carnis adversus rationem pugna.

Ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί,
(γινώσκουσι γὰρ νόμον λα-
6,14. λῶ) ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ
ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρό-
νον ζῇ;
2. Ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ
1Cor. 7,39. τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νό-
μῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ,
v.6. [Gal. κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου
5,4. τοῦ ἀνδρός.
3. Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀν-
Mt. 5,32. δρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει,
ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ·
ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ,
ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νό-
μου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν
μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ
ἑτέρῳ.
4. Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ
Eph. 2,15s. ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ
Col. 1,22. διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χρι-
στοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς
2Cor. 11,2.. ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερ-
θέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν
6,22. Col. 1,6. τῷ θεῷ.
5. Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρ-
Gal. 5,24. κί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρ-
v.8; τιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου
23. ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν

ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι 6,21.
τῷ θανάτῳ·
6. νυνὶ δὲ κατηργήθημεν 8,2ss.
ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόν-
τες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε *
δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι 6,4ss.
πνεύματος καὶ οὐ παλαιό- 2Cor. 3,6.
τητι γράμματος. Ebr.8,10.
7. Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος v.5. 12.
ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλ-
λὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων, 3,20.
εἰ μὴ διὰ νόμου· τήν τε γὰρ
ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ
ὁ νόμος ἔλεγεν· „Οὐκ ἐπι- Ex. 20,17
θυμήσεις.“
8. Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ [Gal. 5,13.
ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς,
κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν Prov. 9,17.
ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νό- 4,15.
μου ἁμαρτία νεκρά. Jo.15,22.
9. Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νό- [Jac. 2,17.
μου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς
ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν,
10. ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ Ap.
εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς 3,1; Dt.
ζωήν, αὕτη εἰς θάνατον. 5,32s. Gal.
11. Ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορ- 3,12.
μὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντο-
λῆς, ἐξηπάτησέ με καὶ δι' v.8.
αὐτῆς ἀπέκτεινεν.
12. Ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, v.14.
καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία 16.
καὶ ἀγαθή.
13. Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ
γέγονε θάνατος; Μὴ γένοι- *
το· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα
φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγα- 5,20.
θοῦ μοι κατεργαζομένη θά-
νατον, ἵνα γένηται καθ'
ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ
ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς.
14. Οἴδαμεν γάρ, ὅτι ὁ νό-
v.12; μος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ
8,3. * δὲ σάρκινός εἰμι, πεπραμέ-
v 23. νος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.
[1Rg. 21,20 15. Ὃ γὰρ κατεργάζομαι,
Dt. 32,30 οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω,
v.19. τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ,
τοῦτο ποιῶ.
16. Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο
v.22; 12. ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι
1Tm. καλός.
1,8. 17. Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ
v.20. κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ
οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.
Gen. 18. Οἶδα γάρ, ὅτι οὐκ οἰκεῖ
6,5.8. 8,21. ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ
Ps. 51,7. σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ
θέλειν παράκειταί μοι, τὸ
δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν
* οὐχ εὑρίσκω.
v.15. 19. Οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ
ἀγαθόν, ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κα-
κόν, τοῦτο πράσσω.
v.17. * 20. Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγώ,
τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατ-
εργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰ-
κοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.
21. Εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον
τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ
καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν
v.18.. παράκειται.
v.16. 22. Συνήδομαι γὰρ τῷ
2,15. 2Cor. νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω
4,16.. ἄνθρωπον·
23. βλέπω δὲ ἕτερον νόμον

ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρα- 8,2. Gal.
τευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός 5,17.
μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με
τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ v.25.
ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου.
24. Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄν-
θρωπος, τίς με ῥύσεται ἐκ
τοῦ σώματος τοῦ θανάτου 6,12. 6.
τούτου; 8,10s.
25. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ διὰ Eph. 2,1ss.
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου 1Cor.
ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ 15,57
τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ
θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ
ἁμαρτίας.

CAP. VIII.

Per Christum innovati impunes, sancti, etiam in calamitatibus (*creatura gemente, spiritu intercedente*) idque aeternum cum Christo beati.

Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκρι- v.3. 34.
μα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
[μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦ-
σιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα].
2. Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύ- 3,27.
ματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ * 7,23s.
τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ 10.5.
τοῦ θανάτου. Ebr.7,18.
3. Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ Gal. 3,21..
νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς 7,14.
σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ 18..
υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι Ph. 2,7.
σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ 4,25..
ἁμαρτίας κατέκρινε τὴν ἁ-
μαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, Col.1,22.
4. ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νό- 1,32.
2,15. μου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς
μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦ-
σιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.
5. Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄν-
1Cor. 2,14. τες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦ-
3,3. σιν, οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ
τοῦ πνεύματος.
v.13. Gal. 6. Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς
6,8. σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρό-
νημα τοῦ πνεύματος ζωὴ
καὶ εἰρήνη.
5,10. Col. 7. Διότι τὸ φρόνημα τῆς
1,21. σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν· τῷ
Jac. 4,4. γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπο-
1Cor. τάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται·
2,14. Jo. 8. οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ
6,43s. ἀρέσαι οὐ δύνανται.
9. Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν
σαρκὶ ἀλλ' ἐν πνεύματι,
1Cor. εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν
3,16.. Eph. ὑμῖν. Εἰ δέ τις πνεῦμα Χρι-
3,17. Jo. στοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ
14,23 ἔστιν αὐτοῦ.
17,10 10. Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν,
5,12; 21. τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρ-
4,25. τίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ
δικαιοσύνην.
11. Εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ
1Cor. 6,14. ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν
2Cor. οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν
5,5. Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιή-
σει καὶ τὰ θνητὰ σώματα
** ὑμῶν διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος
αὐτοῦ πνεύματος ἐν ὑμῖν.
12. Ἄρα οὖν, ἀδελφοί,
6,18. ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκί,
τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν.
13. Εἰ γὰρ κατὰ σάρκα

ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· v.6.. 7,10s.
εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις
τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζή- Col. 3,9.
σεσθε. Gal.5,24.
14. Ὅσοι γὰρ πνεύματι Gal. 5,18;
θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν 2Tm. 1,7.
υἱοὶ θεοῦ. Jo.1,12.
15. Οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα
δουλείας πάλιν εἰς φόβον,
ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθε-
σίας, ἐν ᾧ κράζομεν· Ἀββᾶ, Gal. 4,5s.
ὁ πατήρ. [Mc.14,36.
16. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμ- 2Cor. 1,22.
μαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν,
ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ.
17. Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρο- Gal. 4,7.
νόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ,
συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, v.29.
εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ 2Tm. 2,11.
συνδοξασθῶμεν. Jo.17,22.
18. Λογίζομαι γάρ, ὅτι οὐκ 2Cor.
ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν 4,17.
καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν
δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς Col. 3,3s.
ἡμᾶς. 1Jo.3,2.1Pt.1,5s.
19. Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία
τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν Gal. 6,15..
τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέ-
χεται.
20. Τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ
κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα Gen. 3,19.
ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, 17.
ἐπ' ἐλπίδι,
21. ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις
ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς
δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν v.23. 2Pt.
ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν 3,13..
τέκνων τοῦ θεοῦ.

22. Οἴδαμεν γάρ, ὅτι πᾶσα
ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συν-
ωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν.
23. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
v.11. αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ
Eph. 1,14.. πνεύματος ἔχοντες καὶ ἡμεῖς
* αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν,
v.15. υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι,
7,24. 2Cor. τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώμα-
5,2. τος ἡμῶν.
2Cor. 5,7. 24. Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθη-
Col. μεν. Ἐλπὶς δὲ βλεπομένη
1,5. οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέ-
πει τις, τί καὶ ἐλπίζει;
2Cor. 25. Εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν,
4,18. ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπ-
εκδεχόμεθα.
26. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ
πνεῦμα συναντιλαμβάνεται
* ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν. Τὸ
Mt. 20,22 γὰρ τί προσευξώμεθα καθὸ
δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ
v.34.. τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει
ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλα-
λήτοις,
Ps. 7,10. 27. ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρ-
1Cor. δίας οἶδε, τί τὸ φρόνημα τοῦ
2,10. πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν
Act. 1,24.. ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων.
28. Οἴδαμεν δέ, ὅτι τοῖς
v.18. 5,3ss. ἀγαπῶσι τὸν θεὸν πάντα
συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς
Eph. 1,11.. κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖ-
σιν.
11,2. 29. Ὅτι οὓς προέγνω, καὶ
Ph. προώρισε συμμόρφους τῆς
3,10. 21.. εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς

τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον Ebr. 1,6..
ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· 2,10s.
30. οὓς δὲ προώρισε, τού-
τους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὓς 2Tm. 1,9..
ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίω- 3,23.
σεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τού-
τους καὶ ἐδόξασε. 2Tm. 2,10,
31. Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς
ταῦτα; Εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ Num. 14,9.
ἡμῶν, τίς καθ᾽ ἡμῶν;
32. ὅςγε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ Gen. 22,16
ἐφείσατο, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ἡμῶν
πάντων παρέδωκεν αὐτόν, Jo. 3,16.
πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ
πάντα ἡμῖν χαρίσεται;
33. Τίς ἐγκαλέσει κατὰ v.1.
ἐκλεκτῶν θεοῦ; θεὸς ὁ δι- Jes. 50,8s.
καιῶν· Job. 34,29
34. τίς ὁ κατακρίνων; Χρι-
στὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον 4,25..
δὲ καὶ ἐγερθείς, ὃς καὶ ἔστιν 1Pt. 3,22..
ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ v.26.
ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. Ebr. 7,25..
35. Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ 1Jo. 2,1.
τῆς ἀγάπης τοῦ Χρι- v.39.
στοῦ; θλῖψις ἢ στενοχωρία
ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνό-
της ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;
36. καθὼς γέγραπται· „Ὅτι Ps. 44,23
ἕνεκα σοῦ θανατούμεθα 1Cor. 4,9ss.
ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθη- 2Cor.
μεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.“ 4,11.
37. Ἀλλ᾽ ἐν τούτοις πᾶσιν 6,4ss. 11,23
ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγα- ss.
πήσαντος ἡμᾶς. 1Cor. 15,57.
38. Πέπεισμαι γάρ, ὅτι Ph. 4, 13.
οὔτε θάνατος οὔτε ζωή, οὔτε Mt. 10,28
ἄγγελοι οὔτε ἀρχαί, οὔτε

Eph. 6,12; ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα,
1Cor. 15,24 οὔτε δυνάμεις,
39. οὔτε ὕψωμα οὔτε βά-
θος, οὔτε τις κτίσις ἑτέρα
Jo. 10,28 δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι
ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ
τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
κυρίῳ ἡμῶν.

Cap. IX.

Pro Judaeis. Dei fides et arbitrium; Moses et Pharao; imago figuli. Electi pagani, Judaei offensi.

1Tm. 2,7. Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χρι-
στῷ, οὐ ψεύδομαι, συμμαρ-
1,9. 2,15. τυρούσης μοι τῆς συνειδή-
2Cor. 1,23. σεώς μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ,
2. ὅτι λύπη μοί ἐστι με-
γάλη καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύ-
νη τῇ καρδίᾳ μου.
3. Ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ
Gal. 1,8.. ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χρι-
2Cor. 12,15 στοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου,
Ex. τῶν συγγενῶν μου κατὰ
32,32 σάρκα,
4. οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλῖται,
Ex. 4,22. ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα
40,34 καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νομο-
20,1ss θεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ
Eph. 2,12.. ἐπαγγελίαι,
11,28 5. ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν
1,3.. ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα,
?Ebr. 1,9.. ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλο-
1,25.. γητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας,
ἀμήν.
Num. 23,19 6. Οὐχ οἷον δέ, ὅτι ἐκπέ-
πτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ.

Οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, 2,28. 4,12.
οὗτοι Ἰσραήλ· Gal. 3,7.
7. οὐδ᾽ ὅτι εἰσὶ σπέρμα Jo. 8,39.
Ἀβραάμ, πάντες τέκνα, ἀλλ᾽
„ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι Gen. 21,12
σπέρμα“, Ebr. 11,18
8. τοῦτ᾽ ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα
τῆς σαρκός, ταῦτα τέκνα τοῦ
θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς Gal. 4,28.
ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς
σπέρμα.
9. Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λό-
γος οὗτος· „Κατὰ τὸν και- Gen. 18,10
ρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ
ἔσται τῇ Σάῤῥᾳ υἱός.“
10. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην Gen. 25,21
ἔχουσα Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς
ἡμῶν·
11. μήπω γὰρ γεννηθέντων
μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν
ἢ κακόν, ἵνα ἡ κατ᾽ ἐκλογὴν 8,28 ss.
πρόθεσις τοῦ θεοῦ μένῃ, *
οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ κα- v.16.
λοῦντος,
12. ἐῤῥήθη αὐτῇ „ὅτι ὁ Gen. 25,23
μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσ- 2Sm. 8,14.
σονι“,
13. καθὼς γέγραπται·
„Τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν Mal. 1,2s.
δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα.“
14. Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ 3,5. Dt.
ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; Μὴ 32,4.
γένοιτο.
15. Τῷ γὰρ Μωϋσῇ λέγει·
„Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ Ex. 33,19
οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω.“
16. Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέ- v.11.
[Ph. 2,16.. 3,12 ss. λοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος,
ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ.
17. Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ
Ex. 9,16. Φαραώ· „Ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦ-
το ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδεί-
ξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν
μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ
ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.“
18. Ἄρα οὖν ὃν θέλει, ἐλεεῖ,
Ex. 7,3. ὃν δὲ θέλει, σκληρύνει.
8,15. 19. Ἐρεῖς οὖν μοι· Τί ἔτι
* μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι
αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε;
Job. 9,12. 20. Μενοῦνγε, ὦ ἄνθρωπε,
Sap. σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος
12,12 τῷ θεῷ; Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα
Jes. 45,9. τῷ πλάσαντι· Τί με ἐποίη-
29,16 σας οὕτως;
Jer. 18,6. 21. Ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ
Sap. 15,7. κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ
αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ
2Tm. 2,20. μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς
ἀτιμίαν;
22. Εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς
v.17; 1,18. ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ
γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ,
2,4. ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυ-
1Pt. 2,8.. μίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτι-
2Pt. σμένα εἰς ἀπώλειαν,
2,9. Mt. 23. καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν
25,41 πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ
v.18. ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοί-
Act. 13,48 μασεν εἰς δόξαν;
Mt. 24. οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς
25,34 οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων ἀλλὰ
καὶ ἐξ ἐθνῶν,
25. ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει·
Hos. 2,25. „Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου

λαὸν μου, καὶ τὴν οὐκ ἠγα- (2,23
πημένην ἠγαπημένην",
26. „καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ, Hos.
οὗ ἐῤῥήθη αὐτοῖς· Οὐ λαός 2,1. (1,10
μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται 1Pt. 2,10.
υἱοὶ θεοῦ ζῶντος". Jes. 65,1.
27. Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ
τοῦ Ἰσραήλ· „Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθ- Jes. 10,22
μὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ s.
ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ 11,5.
κατάλειμμα σωθήσεται· *
28. λόγον γὰρ συντελῶν
καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, *
ὅτι λόγον συντετμημένον
ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς",
29. καὶ (καθὼς προείρηκεν
Ἡσαΐας) „εἰ μὴ κύριος Jes.
σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν 1,9.
σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγε- Gen.
νήθημεν καὶ ὡς Γόμοῤῥα ἂν 19,24
ὡμοιώθημεν."
30. Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὅτι
ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιο- 10,20
σύνην κατέλαβε δικαιοσύ-
νην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ 1,17.
πίστεως, 3,21 ss.
31. Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον 10,2
δικαιοσύνης εἰς νόμον [δι- s. 11,7.
καιοσύνης] οὐκ ἔφθασε.
32. Διατί; Ὅτι οὐκ ἐκ πί- Ph.
στεως ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων· προς- 3,9. *
έκοψαν τῷ λίθῳ τοῦ προς- Lc.
κόμματος, 2,34.
33. καθὼς γέγραπται· Jes.
„Ἰδού, τίθημι ἐν Σιὼν 28,16 8,14;
λίθον προςκόμματος καὶ Mt. 21,42
πέτραν σκανδάλου, καὶ cet.
* ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ
καταισχυνθήσεται."

CAP. X.

Circa duplicem justitiam Judaeorum fervor errans, Mosis descriptio; paganorum admittendi praedictio.

Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία
τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέη-
9,3. * σις πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐ-
τῶν εἰς σωτηρίαν.
2. Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς,
Act. 21,20 ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ'
Gal. 1,14; οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.
Jo. 3. Ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ
16,2s. θεοῦ δικαιοσύνην καὶ τὴν
Ph. 3,9; ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες
Ps. στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ
69,28 θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν.
Gal. 4. Τέλος γὰρ νόμου Χρι-
3,12s. 24s. στὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ
Eph. 2,15.p. τῷ πιστεύοντι.
Mt. 5. Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν
5,17s. * δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νό-
Lev. 18,5. μου· „Ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ
L. ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐ-
10,28 * τοῖς."
6. Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιο-
Dt. 30,12 σύνη οὕτω λέγει· „Μὴ εἴπῃς
Jo. ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Τίς ἀνα-
3,13. 1,18. βήσεται εἰς τὸν οὐρανόν"
(τοῦτ' ἔστι Χριστὸν καταγα-
γεῖν)
Dt. 30,13 7. „ἢ τίς καταβήσεται εἰς
τὴν ἄβυσσον" (τοῦτ' ἔστι
Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγα-
γεῖν);
Dt. 30,14 8. Ἀλλὰ τί λέγει; „Ἐγγύς

σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στό-
ματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ 3,27.
σου“ (τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς 1Tim. 4,6.
πίστεως ὃ κηρύσσομεν). Gal.3,25.
9. Ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν Mt.
τῷ στόματί σου κύριον Ἰη- 10,32
σοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ
καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν 1,4..
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ·
10. καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται
εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ 1Cor. 12,3.
ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. 1Jo.4,2.
11. Λέγει γὰρ ἡ γραφή· 9,33.
„Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ Jes. 28,16
οὐ καταισχυνθήσεται.“ Ps.25,3.
12. Οὐ γάρ ἐστι διαστολὴ 3,22..
Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος· 29. Act.
ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, 10,34
πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς Eph.
ἐπικαλουμένους αὐτόν. 1,7..
13. „Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικα- Joel 3,5.
λέσηται τὸ ὄνομα κυρίου, Act.
σωθήσεται.“ 2,21.
14. Πῶς οὖν ἐπικαλέσων- *
ται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν;
πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ
ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσουσι
χωρὶς κηρύσσοντος;
15. πῶς δὲ κηρύξουσιν, ἐὰν
μὴ ἀποσταλῶσι; καθὼς γέ-
γραπται· „Ὡς ὡραῖοι οἱ πό- Jes. 52,7.
δες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰ- *
ρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων
τὰ ἀγαθά.“
16. Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπή- 2Th. 1,8.
κουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσα- Jes.
ΐας γὰρ λέγει· „Κύριε, τίς 53,1.
ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;“ Jo. 12,38

Jo. 17,20 17. Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς,
* ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος θεοῦ.
18. Ἀλλὰ λέγω· Μὴ οὐκ
Ps. 19,5; ἤκουσαν; Μενοῦνγε „εἰς πᾶ-
Jes. σαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ
49,6. φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ
Act. 1,8. πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ
Col. 1,23. ῥήματα αὐτῶν.“
19. Ἀλλὰ λέγω· Μὴ Ἰσ-
ραὴλ οὐκ ἔγνω; Πρῶτος
Dt. 32,21 Μωϋσῆς λέγει· „Ἐγὼ παρα-
ζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει,
ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ
ὑμᾶς.“
Jes. 65,1. 20. Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ
καὶ λέγει· „Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ
μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγε-
νόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερω-
τῶσι.“
9,30s. 21. Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ
Jes. 65,2. λέγει· „Ὅλην τὴν ἡμέραν
ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου
πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ
ἀντιλέγοντα.“

CAP. XI.

Judaei vicissim per paganos restituendi admirabili omnes comprehensuri Dei sapientia.

Jer. 31,37 Λέγω οὖν· Μὴ ἀπώσατο
ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; Μὴ
9,1ss; Ph. γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραη-
3,5. λίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος
2Cor. 11,22 Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν.
2. Οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς
8,29s. τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὃν προέγνω.
11,29 Ἢ οὐκ οἴδατε, ἐν Ἡλίᾳ τί
λέγει ἡ γραφή; ὡς ἐντυγχάνει
* τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ·

3. „Κύριε, τοὺς προφήτας 1Rg. 19,10
σου ἀπέκτειναν καὶ τὰ θυ- 14.
σιαστήριά σου κατέσκαψαν,
κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ
ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου.“ [Mt. 2,20.
4. Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ
χρηματισμός; „Κατέλιπον 1Rg. 19,18
ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄν-
δρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν
γόνυ τῇ Βάαλ.“ [Tob. 1,5.
5. Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν
καιρῷ λεῖμμα κατ᾽ ἐκλογὴν 9,27; 11.
χάριτος γέγονεν.
6. Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔρ-
γων, ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνε- 4,4. Dt. 9,
ται χάρις· εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκ- 4ss.
έτι ἐστὶ χάρις, ἐπεὶ τὸ ἔργον **
οὐκέτι ἐστὶν ἔργον.
7. Τί οὖν; Ὃ ἐπιζητεῖ Ἰσ- 9,31s.
ραήλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, *
ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν· οἱ δὲ v.5; 2Cor.
λοιποὶ ἐπωρώθησαν, 3,14s.
8. καθὼς γέγραπται· „Ἔδω- Jes. 29,10
κεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα 6,9s.
κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ Jo. 12,40
μὴ βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ μὴ cet. Dt.
ἀκούειν“, ἕως τῆς σήμερον 29,3s.
ἡμέρας.
9. Καὶ Δαυὶδ λέγει· „Γε- Ps. 69,23
νηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν s.
εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ
εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀντα-
πόδομα αὐτοῖς·
10. σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφ-
θαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέ-
πειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν
διαπαντὸς σύγκαμψον.“
11. Λέγω οὖν· Μὴ ἔπταισαν
ἵνα πέσωσι; Μὴ γένοιτο·
Act. 13,46 ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώ-
ματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνε-
10,19 σιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐ-
τούς.
12. Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα
10,12 αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καὶ
v.15. τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος
v.25; ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλή-
13,10 ρωμα αὐτῶν.
13. Ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθ-
* νεσιν· ἐφ᾽ ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ
15,16 ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν δια-
Gal. 2,7.. κονίαν μου δοξάζω,
v.11. 14. εἴπως παραζηλώσω μου
9,3; 1Tm. τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς
4,16. ἐξ αὐτῶν.
v.12. 15. Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐ-
τῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς
v.30s. ἡ πρόσληψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ
6,13. νεκρῶν;
v.28? 16. Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία,
8,23. καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα
ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι.
Jer. 11,16 17. Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων
ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέ-
λαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν
v.24. αὐτοῖς καὶ συγκοινωνὸς τῆς
Eph. 2,19. ῥίζης καὶ τῆς πιότητος τῆς
ἐλαίας ἐγένου,
18. μὴ κατακαυχῶ τῶν κλά-
δων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ
σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ᾽
ἡ ῥίζα σέ.
* 19. Ἐρεῖς οὖν· Ἐξεκλάσθη-
Act. 13,46 σαν οἱ κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐγκεν-
τρισθῶ.
20. Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ

ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πί- *
στει ἕστηκας. Μὴ ὑψηλο- v.25. 12,3..
φρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· Ph.2,12s. 1Cor.
21. εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ 10,12
φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο,
μήπως οὐδὲ σοῦ φείσεται. *
22. Ἴδε οὖν χρηστότητα
καὶ ἀποτομίαν θεοῦ· ἐπὶ μὲν [2Co. 13,10
τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν, *
ἐπὶ δὲ σὲ χρηστότητα, ἐὰν 1Tm. 2,15.
ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι· Jo. 15,4.
ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. Ebr.3,14.
23. Καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ 2Cor.
ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγ- 3,16.
κεντρισθήσονται· δυνατὸς 14,4.
γάρ ἐστιν ὁ θεὸς πάλιν ἐγ- Mt. 3,9.
κεντρίσαι αὐτούς.
24. Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ
φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου v.17.
καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρί-
σθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ Jer. 11,16
μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν
ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ
ἐλαίᾳ.
25. Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς
ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστή- [Eph. 3,3..
ριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ᾽
ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώ- v.7..
ρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ 2Th. 2,15s;
γέγονεν ἄχρις οὗ τὸ πλή- L. 21,24
ρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, Ap.15,4.
26. καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ Jo. 10,16
σωθήσεται, καθὼς γέγρα-
πται, „Ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμε- Jes. 59,20
νος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας s. 27,9;
ἀπὸ Ἰακώβ, Ps.14,7.
27. καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ᾽ Jer. 31,33
ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλω-
μαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.“
28. Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέ-
v.11. 5,10; λιον ἐχθροὶ δι᾽ ὑμᾶς, κατὰ
9,5. δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ
Dt.4, 31.37 διὰ τοὺς πατέρας·
2Cor. 29. ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ
1,20. Num. χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ
23,19 θεοῦ.
* 30. Ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς
ποτὲ ἠπειθήσατε τῷ θεῷ,
νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων
ἀπειθείᾳ·
31. οὕτω καὶ οὗτοι νῦν
v.11. 14.23 ἠπείθησαν, τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει
26. ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι.
Gal. 3,22. 32. Συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς
τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν,
Sir. 18,12 ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.
33. Ὦ βάθος πλούτου καὶ
Eph. 3,18s. σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ·
ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα
Job. 11,7s. αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ
Sir. 18,2s; ὁδοὶ αὐτοῦ.
Jes. 34. „Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυ-
40,13 1Cor. ρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐ-
2,16.. τοῦ ἐγένετο;“
Job. 41,3. 35. „ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ,
καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐ-
τῷ;“
1Cor. 36. Ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι᾽
8,6. Col. αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάν-
1,16. τα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς
1,25.. αἰῶνας, ἀμήν.
16,27..

CAP. XII.

Sancte vivendum officiis, amori, modestiae, mansuetudini studendo.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς,

ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν
τοῦ θεοῦ, παραστῆσαι τὰ 6,13.
σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν 1Th. 4,3;
ἁγίαν εὐάρεστον τῷ θεῷ, Ph. 4,18;
τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν· Jo.4, 23s.;
2. καὶ μὴ συσχηματίζεσθε Eph.
τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μετα- 4,17; 22ss.
μορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει Tit.
τοῦ νοὸς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκι- 3,5. Eph.
μάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα 5,10s.
τοῦ θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ 17.
εὐάρεστον καὶ τέλειον.
3. Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάρι- 1,5.. 15,15
τος τῆς δοθείσης μοι παντὶ
τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρο- v.16. 11,20
νεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλ-
λὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, 1Cor.
ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισε 7,17.
μέτρον πίστεως. 12,11 2Cor.10,13. Eph.4,7.
4. Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώ- 1Cor.
ματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ 12,12 ss.
δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν
ἔχει πρᾶξιν·
5. οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά 1Cor. 12,27
ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθ' Eph.
εἷς ἀλλήλων μέλη, 4,25.
6. ἔχοντες δὲ χαρίσματα 1Cor.
κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖ- 12,4 ss.
σαν ἡμῖν διάφορα· εἴτε προ- 28ss.
φητείαν, κατὰ τὴν ἀναλο- 14,1ss 29ss.
γίαν τῆς πίστεως, Eph.4,11.
7. εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ δια- 11,13
κονίᾳ, εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ Act. 6,1ss.
διδασκαλίᾳ, 1Pt.4,10s.
8. εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ Act. 13,15
παρακλήσει, ὁ μεταδιδούς, Mt.
ἐν ἁπλότητι, ὁ προϊστάμε- 6,3.

1Tm. 5,17; νος, ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν, ἐν
2Cor. 9,7..; ἱλαρότητι.
6,6. 9. Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος·
1Tm. 1,5; ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν,
Ps. κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ,
97,10 10. τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλ-
Eph. 4,3; λήλους φιλόστοργοι, τῇ τι-
Ph. μῇ ἀλλήλους προηγούμε-
2,3. νοι,
11. τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί,
Ap. 3,15.. τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ κυ-
16,18 ρίῳ δουλεύοντες,
14,18 12. τῇ ἐλπίδι χαίροντες,
5,2s. 8,24. τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ
Col. προσευχῇ προσκαρτεροῦν-
4,2.. τες,
Gal. 13. ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων
2,10. [6,6; κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξε-
Ebr. 13,2.. νίαν διώκοντες·
1Cor. 14. εὐλογεῖτε τοὺς διώκον-
4,12. Mt. τας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ
5,44.. καταρᾶσθε·
1Cor. 15. χαίρειν μετὰ χαιρόν-
13,6; Mt. των καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόν-
25,35 των·
15,5. 11,20 16. τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους
Ph. φρονοῦντες, μὴ τὰ ὑψηλὰ
2,2.. φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς τα-
[Gal. 2,18; πεινοῖς συναπαγόμενοι· μὴ
Jes. γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυ-
5,21. τοῖς·
1Th. 5,15; 17. μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κα-
2Cor. κοῦ ἀποδιδόντες, προνοού-
8,21. μενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων
* ἀνθρώπων,
Mc. 9,50. 18. εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν,
Ebr. μετὰ πάντων ἀνθρώπων
12,14 εἰρηνεύοντες,

19. μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, 1Cor.
ἀγαπητοί· ἀλλὰ δότε τό- 6,7.. Mt.
πον τῇ ὀργῇ. Γέγραπται 5,39.
γάρ· „Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ Dt. 32,35
ἀνταποδώσω, λέγει κύριος.“ Ebr.
20. Ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός 10,30
σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, Prov.
πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ 25,21 s. Mt.
ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σω- 25,35 5,44.
ρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ.
21. Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κα- Sap. 7,30.
κοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ Prov.
τὸ κακόν. 20,22

CAP. XIII.

Magistratui parendum, suum cuique tribuendum, vigilandum.

Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις Tit.
ὑπερεχούσαις ὑποτασσέ- 3,1. 1Pt.
σθω. Οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία 2,13s.
εἰ μὴ ἀπὸ θεοῦ, αἱ δὲ οὖσαι Jo.
ὑπὸ τοῦ θεοῦ τεταγμέναι 19,11 1Tm.
εἰσίν. 2,2.
2. Ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος
τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ θεοῦ δια-
ταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ
ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρί-
μα λήψονται.
3. Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ
εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔρ- *
γων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. Θέ-
λεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν
ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει,
καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· 2Chr.
4. θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστι 19,6s.
σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ Sap. 6,4.
τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ Ps. 82,6.
γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φο-
ρεῖ· θεοῦ γὰρ διάκονός
ἐστιν ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ
τὸ κακὸν πράσσοντι.
5. Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσε-
σθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀρ-
1Pt. 2,13. γήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συν-
Eph. εἰδησιν.
6,6s. 6. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φό-
ρους τελεῖτε· λειτουργοὶ
v.4.. 15,16 γὰρ θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦ-
το προσκαρτεροῦντες.
7. Ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς
ὀφειλάς· τῷ τὸν φόρον τὸν
Mt. 22,21 φόρον, τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος,
p. τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ
τὴν τιμὴν τὴν τιμήν.
v.9.. Jo.13 8. Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε,
34.. εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν·
Mt. 22,36 ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον,
ss.p. νόμον πεπλήρωκε.
Ex. 9. Τὸ γάρ· „Οὐ μοιχεύσεις,
20,13 οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις,
* 7,7. οὐκ ἐπιθυμήσεις“, καὶ εἴ τις
ἑτέρα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ
Gal. 5,14. λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν
Lev. 19,18 τῷ· „Ἀγαπήσεις τὸν πλη-
Jac. σίον σου ὡς ἑαυτόν.“
2,8.. 10. Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον
1Cor. 13,4s. κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλή-
ρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.
1Th. 11. Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν
5,6ss. Eph. καιρόν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη
5,14. ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν
2Cor. 6,2. γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σω-
Ebr. τηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν.
10,25 12. Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ
1Jo. 2,8. ἡμέρα ἤγγικεν· ἀποθώμε-

θα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους Eph. 5,11.
καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα 6,13
τοῦ φωτός. ss.
13. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημό-
νως περιπατήσωμεν, μὴ κώ- Eph. 5,18.
μοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις L.21, 34;
καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ Jac.
ζήλῳ· 3,14.
14. ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Gal. 3,27.
κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ Eph.
τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ 4,24..
ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας. Gal. 5,16.

CAP. XIV.

In ciborum dierumque usu
offensio et damnatio cavenda.

Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ 15,1. 7.
πίστει προςλαμβάνεσθε, μὴ v.23.
εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. Gal. 5,10.
2. Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν Gen. 9,3.
πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχα- 1,29.
να ἐσθίει.
3. Ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίον- Col. 2,16.
τα μὴ ἐξουθενείτω, καὶ ὁ μὴ 1Cor. 8,1ss.
ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρι- 10,28
νέτω· ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν ss.
προςελάβετο. 15,7.
4. Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλό- v.10. 2,1.
τριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυ- Jac.
ρίῳ στήκει ἢ πίπτει· στα- 4,12. Mt. 7,
θήσεται δέ, δυνατεῖ γὰρ ὁ 1.pp.
θεὸς στῆσαι αὐτόν. *
5. Ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν Gal. 4,10.
παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει
πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν 4,21.
τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω. 1Th. 1,5..
6. Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν
κυρίῳ φρονεῖ [καὶ ὁ μὴ φρο-
νῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ οὐ
φρονεῖ]. Καὶ ὁ ἐσθίων κυ-
Dt. 8,10. ρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ
1Cor. 10,31 τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων κυ-
ρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαρι-
στεῖ τῷ θεῷ.
1Th. 5,10. 7. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ
Gal. 2,20. ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀπο-
Ph. 1, 21ss. θνήσκει·
8. ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ
κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀπο-
θνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀπο-
θνήσκομεν. Ἐάν τε οὖν ζῶ-
μεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν,
τοῦ κυρίου ἐσμέν.
6,10. 9. Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς
2Cor. 5,15. ἀπέθανε καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ
Act. 10,42 νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.
1Cor. 10. Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν
4,5. Mt. ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί
7,1s.. ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου;
2Cor. Πάντες γὰρ παραστησό-
5,10.. * μεθα τῷ βήματι τοῦ Χρι-
στοῦ.
Jes. 45,23 11. Γέγραπται γάρ· „Ζῶ
ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι ἐμοὶ
Ph. 2,10. κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα
γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ
θεῷ.“
Mt. 12,36 12. Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν
Gal. περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ
6,5. θεῷ.
13. Μηκέτι οὖν ἀλλήλους
v.10.. κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρί-
v.15.. νατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι
Mt. 18,7. πρόςκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ
σκάνδαλον.
v.20. 14. Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν
1Tm. 4,4s. κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοι-

νὸν δι' αὐτοῦ, εἰ μὴ τῷ λογι- Tit.
ζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ 1,15. Act.
κοινόν. 10,15 Mt.
15. Εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελ- 15,11
φός σου λυπεῖται, οὐκέτι κα- P.
τὰ ἀγάπην περιπατεῖς· μὴ
τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον
ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς 1Cor. 8,11.
ἀπέθανε. 13.
16. Μὴ βλασφημείσθω οὖν 1Cor. 10,30
ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. Tit. 2,5.
17. Οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασι- 1Cor.
λεία τοῦ θεοῦ βρῶσις καὶ 8,8.
πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ L. 17,21.
εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύ- 15,18
ματι ἁγίῳ·
18. ὁ γὰρ ἐν τούτοις δου- *
λεύων τῷ Χριστῷ, εὐάρεστος
τῷ θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀν-
θρώποις.
19. Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρή- 12,18
νης διώκωμεν καὶ τὰ τῆς 15,2. 1Cor.
οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. 8,9..
20. Μὴ ἕνεκεν βρώματος Ph. 1,6.
κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ· Jo. 6,29.
πάντα μὲν καθαρά, ἀλλὰ v.14..
κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ
προσκόμματος ἐσθίοντι.
21. Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν 1Cor.
κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον μηδὲ 8,13.
ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσ-
κόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ *
ἀσθενεῖ.
22. Σὺ πίστιν ἔχεις· κατὰ *
σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρί- 1Jo. 3,21.
νων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει·
23. ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν v.5.
φάγῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ
Tit. ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ
1,15. ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

CAP. XV.

Sibi invicem inserviendum.
De se suoque itinere.

14,1. Gal. Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυ-
6,1s. νατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν
1Cor. 9,22. ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ
10,24 33. μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν.
2. Ἕκαστος ἡμῶν τῷ πλη-
14,19 1Th. σίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγα-
5,11. θὸν πρὸς οἰκοδομήν·
3. καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ
ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλὰ καθὼς
Ps. 69,10 γέγραπται· „Οἱ ὀνειδισμοὶ
τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπε-
Jo. 15,25 σον ἐπ' ἐμέ.“
4,24. 4. Ὅσα γὰρ προεγράφη,
1Cor. 10,6. εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκα-
11. λίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς
* ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλή-
σεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα
ἔχωμεν.
v.13. 33. 5. Ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς
12,16 καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη
Ph. ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλ-
2,2.. λήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰη-
σοῦν,
Act. 1,14. 6. ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ
4,24. στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν
καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
14,1. 7. Διὸ προσλαμβάνεσθε
ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χρι-
Ebr. 2,10. στὸς προσελάβετο ὑμᾶς εἰς
δόξαν θεοῦ.
8. Λέγω δέ, Ἰησοῦν Χρι-

στὸν διάκονον γεγενῆσθαι Mt. 15,24
περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας 20,28
θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς Act.
ἐπαγγελίας τῶν πατέρων, 3,25..
9. τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους 11,30
δοξάσαι τὸν θεόν, καθὼς
γέγραπται· „Διὰ τοῦτο ἐξο- 2Sm. 22,50
μολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, (Ps.
καὶ τῷ ὀνόματί σου ψα- 18,50
λῶ.“
10. Καὶ πάλιν λέγει· „Εὐ- Dt. 32,43
φράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ
λαοῦ αὐτοῦ.“
11. Καὶ πάλιν· „Αἰνεῖτε Ps. 117,1
τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη,
καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάν-
τες οἱ λαοί.“
12. Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέ- Jes. 11,10
γει· „Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσ- Ap.
σαὶ καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρ- 5,5.
χειν ἐθνῶν· ἐπ᾽ αὐτῷ ἔθνη Mt. 12,21
ἐλπιοῦσιν.“
13. Ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος
πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χα- 14,17
ρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πι-
στεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν
ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνά-
μει πνεύματος ἁγίου.
14. Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί
μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ
ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί 2Th. 1,11.
ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπλη-
ρωμένοι πάσης γνώσεως, 1Jo. 2,21.
δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους 27.
νουθετεῖν. 2Pt. 1,12.
15. Τολμηρότερον δὲ ἔγρα- *
ψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ μέ-
ρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων 2Tm. 1,6s.
ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δο-
12,3. θεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
16. εἰς τὸ εἶναί με λειτουρ-
v.18. γὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ
1,5.. 11,13 ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐ-
αγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα γένη-
[12,1 ται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν
εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν
πνεύματι ἁγίῳ.
17. Ἔχω οὖν καύχησιν ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς
* θεόν·
18. οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν
2Cor. τι ὧν οὐ κατειργάσατο Χρι-
3,5.. στὸς δι᾽ ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν
v.16.. ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ,
16,26 19. ἐν δυνάμει σημείων καὶ
Act. 14,3.. τεράτων, ἐν δυνάμει πνεύ-
Ebr. 2,4. ματος ἁγίου· ὥστε με ἀπὸ
Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι
τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέ-
Col. 1,25. ναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χρι-
στοῦ,
* 20. οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον
2Cor. 10,15 εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου
ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ
1Cor. 3,10 ἐπ᾽ ἀλλότριον θεμέλιον οἰ-
s.. κοδομῶ,
21. ἀλλὰ καθὼς γέγρα-
Jes. 52,15 πται· „Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη
περὶ αὐτοῦ, ὄψονται, καὶ οἳ
οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι.“
1,13. 22. Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην
1Th. 2,18. τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς.
23. Νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον
ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τού-
τοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ

ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολ- Act.
λῶν ἐτῶν, 19,21 1Th.
24. ὡς ἐὰν πορεύωμαι εἰς 3,10.
τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι v.28.
πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω γὰρ δια- **
πορευόμενος θεάσασθαι
ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμ- 1Cor.
φθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶ- 16,6. Act.
τον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. 15,3.
25. Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Act.
Ἱερουσαλήμ, διακονῶν τοῖς 18,21 et.
ἁγίοις. 21,17
26. Εὐδόκησαν γὰρ Μακε-
δονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν 1Cor. 16.
τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς 2Cor. 8.9.
πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Act.
Ἱερουσαλήμ. 11,29 Gal.2,10.
27. Εὐδόκησαν γάρ, καὶ
ὀφειλέται αὐτῶν εἰσίν· εἰ
γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐ- 1Cor.
τῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, 9,11.
ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρ-
κικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς.
28. Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας
καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς
τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύ-
σομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπα- v.24.
νίαν.
29. Οἶδα δέ, ὅτι ἐρχόμενος
πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι 1,11.
εὐλογίας Χριστοῦ ἐλεύσο- *
μαι.
30. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, 2Th. 3,1.
ἀδελφοί, διὰ τοῦ κυρίου 2Cor. 1,11.
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ Ph.
τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, 1,27. Col.
συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς 4,12.
προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς
τὸν θεόν,
2Th. 3,2; 31. ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν
Act. ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
21,11 27. καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἡ εἰς
* Ἱερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος
γένηται τοῖς ἁγίοις,
Act. 28,14 32. ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς
* ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ
1,12. καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν.
15,20 1Th. 33. Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρή-
5,23. νης μετὰ πάντων ὑμῶν.
Ἀμήν.

CAP. XVI.

Commendatur Phoebe. Salutationes. Adversus dissidia. Conclusio.

Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοί-
βην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖ-
σαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας
Act. 18,18 τῆς ἐν Κεγχρεαῖς,
2. ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε
ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων,
καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ
ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πράγματι·
* καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις
πολλῶν ἐγενήθη καὶ αὐτοῦ
ἐμοῦ.
Act. 18,2. 3. Ἀσπάσασθε Πρίσκαν
καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς
μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
Act. 18,12 4. οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς
ss. μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον
ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μό-
νος εὐχαριστῶ ἀλλὰ καὶ
πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν
ἐθνῶν,
1Cor. 16,19 5. καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν

ἐκκλησίαν. Ἀσπάσασθε
Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν
μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς 15,16 8,23.
Ἀσίας εἰς Χριστόν. 1Cor.
6. Ἀσπάσασθε Μαριάμ, 16,15
ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς
ἡμᾶς.
7. Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνι-
κον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγ-
γενεῖς μου καὶ συναιχμαλώ- [2Co. 6,5.
τους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπί- 11,23
σημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις,
οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν Gal. 1,17.
ἐν Χριστῷ.
8. Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν *
τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυ-
ρίῳ.
9. Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν
τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χρι-
στῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγα-
πητόν μου.
10. Ἀσπάσασθε Ἀπελ-
λῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ.
Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν
Ἀριστοβούλου.
11. Ἀσπάσασθε Ἡρω-
δίωνα τὸν συγγενῆ μου.
Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν
Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Suet. Claud
κυρίῳ. 28?
12. Ἀσπάσασθε Τρύφαι-
ναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κο-
πιώσας ἐν κυρίῳ. Ἀσπά-
σασθε Περσίδα τὴν ἀγα-
πητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπία-
σεν ἐν κυρίῳ.
13. Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον ?Mc. 15,21
τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ καὶ

τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.
14. Ἀσπάσασθε Ἀσύγκρι-
τον, Φλέγοντα, Ἑρμῆν, Πα-
τρόβαν, Ἑρμᾶν, καὶ τοὺς
σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς.
15. Ἀσπάσασθε Φιλόλο-
γον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ
τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ
Ὀλυμπᾶν καὶ τοὺς σὺν αὐ-
τοῖς πάντας ἁγίους.
16. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους
1Cor. 16,20 ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ἀσπά-
2Cor. ζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι
13,12 1Th. πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ.
5,26. 17. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
1Pt. 5,14. ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς
διχοστασίας καὶ τὰ σκάν-
Mt. 18,41 δαλα παρὰ τὴν διδαχήν, ἣν
7,15.. ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας·
Tit. 3,10.. καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν.
1Pt. 18. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυ-
3,11. ρίῳ ἡμῶν Χριστῷ οὐ δου-
Ph. 3,19; λεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν
Ez. κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χρηστο-
13,18 Col. λογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπα-
2,4.. τῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκά-
κων.
1,8. 19. Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ
* εἰς πάντας ἀφίκετο· χαίρω
1Cor. 14,20 οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν, θέλω δὲ ὑμᾶς
Mt. σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγα-
10,16 θόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ
κακόν.
15,33 20. Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης
2Cor. 11,14 συντρίψει τὸν σαταναν ὑπὸ
1Th. τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει.
2,18. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

21. Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τι- Act. 16,1..
μόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ
Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σω- ?Act. 13,1;
σίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. 17,5; 20,4.
22. Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ
Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπι- 2Th. 3,17.
στολὴν ἐν κυρίῳ. Act. 19,29.
23. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος 20,4. 1Cor.
ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλη- 1,14.
σίας ὅλης. Ἀσπάζεται ὑμᾶς 3Jo.;
Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς 2Tm. 4,20.
πόλεως καὶ Κούαρτος ὁ Act.
ἀδελφός. 19,22
24. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου **
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ
πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.
25. Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς **
στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν

Eph. 6,19; μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ
3,3ss. Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν
Col. μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις
1,26. 2Tm. σεσιγημένου,
1,9s. 26. φανερωθέντος δὲ νῦν,
1,2.. διά τε γραφῶν προφητικῶν
κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου
1,5.. θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως
εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρι-
σθέντος·
1Tm. 27. μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ
1,17., Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δό-
11,36 Gal. ξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.
1,5. [Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη
Eph. 3,21. ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης
Ph. 4,20. τῆς διακόνου τῆς ἐν Κεγ-
1Tm. χρεαῖς ἐκκλησίας.]
1,17.6,16.2Tm.4,18.Ebr.13,21.
1Pt.4,11..Ap.1,6..;R.1,25..

ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Cap. I.

Salutatio. Gratiarum actio. Vitandae factiones et sapientia humana.

Παῦλος, κλητὸς ἀπό- 2Cor. 1,1.
στολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ Gal. 1,1.
θελήματος θεοῦ, καὶ Σω-
σθένης ὁ ἀδελφός, Act. 18,17.

2. τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ
6,11. τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγια-
Jo. 17,19 σμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς
Act. 2,21. ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα
2Tm. 2,22. τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
al. στοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν
τε καὶ ἡμῶν.

3. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη R.1,7.reli.
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου Eph. 1,15s.
πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ
χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ
ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
5. ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτί- 12,8.
σθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ 2Cor. 8,7.
λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει,
6. καθὼς τὸ μαρτύριον 2Tm. 1,8.
τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν Ebr. 2,3.
ὑμῖν, R.1,16.
7. ὥςτε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖ- 12,8. Ps.
σθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, 34,11
ἀπεκδεχομένους τὴν ἀπο- Ph.3,
κάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν 20..
Ἰησοῦ Χριστοῦ,
8. ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς 2Cor. 1,21.
ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν 1Th. 3,13.
Ἰησοῦ Χριστοῦ. 5,23.24.
9. Πιστὸς ὁ θεός, δι᾽ οὗ 2Th. 3,3.
ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ R.8, 29.17
υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Jo.
τοῦ κυρίου ἡμῶν. 15,5. 12,26
10. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε v.12.
πάντες καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν
σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτι- 2Cor. 13,11
σμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ Ph.
ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. 2,2. 3,16.
11. Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ
ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν
Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν 11,18 s.
εἰσί.

3,4ss.. 12. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκα-
στος ὑμῶν λέγει· Ἐγὼ μέν
εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολ-
3,22; 2Cor. λώ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ
5,16. Χριστοῦ.
10,7. 13. Μεμέρισται ὁ Χριστός;
* μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ
Mt. ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύ-
28,19 λου ἐβαπτίσθητε;
14. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ,
Act. ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα,
10,48 18,8; εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον·
R.16, 23.. 15. ἵνα μή τις εἴπῃ, ὅτι εἰς
* τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα.
16. Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν
16,15 17. Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ
οἶδα, εἴ τινα ἄλλον ἐβά-
πτισα.
Jo.4,2. 17. Οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με
Act. 10,48 Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ᾽
9,15.. εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σο-
2,1ss. φίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ
2Pt. 1,16.. ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.
18. Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ
v.23s. σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυ-
2Cor. 4,3. μένοις μωρία ἐστί, τοῖς δὲ
2,15; R.1, σωζομένοις ἡμῖν δύναμις
16.. θεοῦ ἐστι.
Jes. 19. Γέγραπται γάρ· „Ἀπ-
29,14 ολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν,
καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνε-
τῶν ἀθετήσω.“
Job. 20. Ποῦ σοφός, ποῦ γραμ-
12,17 Bar. ματεύς, ποῦ συζητητὴς τοῦ
3,28. αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώ-
ρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ
* κόσμου τούτου;
R.1, 19.22 21. Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ

τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος Mt. 11,19
διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, 25.p.
εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς
μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶ- v.18.
σαι τοὺς πιστεύοντας·
22. ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι Mt. 12,38
σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλλη- Jo.4,
νες σοφίαν ζητοῦσιν, 48..; Bar.
23. ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν 3,23.
Χριστὸν ἐσταυρωμένον, 2,2; 14.
Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, R.9, 32.
ἔθνεσι δὲ μωρίαν, Jo.12,34
24. αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Act. 26,23
Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, 17,32
Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ v.18.. 30.
θεοῦ σοφίαν· Col.2,3.
25. ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ
σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων
ἐστί, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ
θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀν-
θρώπων ἐστί.
26. Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆ-
σιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ
πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, Mt. 11,25
οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολ- Jo.
λοὶ εὐγενεῖς· 7,48. Jac.
27. ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κό- 2,5.
σμου ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα
τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ,
καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου
ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα καται-
σχύνῃ τὰ ἰσχυρά,
28. καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κό-
σμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα
ἐξελέξατο ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ *
ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταρ-
γήσῃ·
29. ὅπως μὴ καυχήσηται R.3, 27..
Eph. 2,9. πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ
* θεοῦ.
30. Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε
2,7ss. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενή-
Jer. 23,5s. θη σοφία ἡμῖν ἀπὸ θεοῦ,
2Cor. 5,21.. δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς
R.3, καὶ ἀπολύτρωσις·
24.Jo. 17,19 31. ἵνα καθὼς γέγραπται·
Jer. „Ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ
9,23. 2Cor. καυχάσθω.“
10,17.

CAP. II.

Sapientia divina spiritualiter judicanda.

Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς,
ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ᾽
v.4.. 1,17.. ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας
καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρ-
* τύριον τοῦ θεοῦ.
* 2. Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέ-
1,23. ναι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν
Gal. Χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυ-
6,14. ρωμένον.
Gal.4, 3. Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ
13s..; Act. καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ
18,9. [2Co. πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς,
7,15.. 4. καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ
v.1. 13. κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς
* σοφίας λόγοις, ἀλλ᾽ ἐν ἀπο-
v.10. δείξει πνεύματος καὶ δυνά-
5. μεως·
Eph. 1,17. 5. ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ
19. ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων,
1Th. 1,5. ἀλλ᾽ ἐν δυνάμει θεοῦ.
2Cor. 6. Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν
4,7. 13,1s. τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ
1,20. τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ
τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος

τούτου τῶν καταργουμέ- 1,18.
νων·
7. ἀλλὰ λαλοῦμεν θεοῦ σο-
φίαν ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀπο- Eph. 3,5s..
κεκρυμμένην, ἣν προώρισεν Col.
ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς 2,2s. R.
δόξαν ἡμῶν, 16,25
8. ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων
τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν Act.3 17.15
(εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν Jac.
τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύ- 2,1. Ps.
ρωσαν)· 24,8s.
9. ἀλλά, καθὼς γέγραπται,
ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ Jes. 64,4.
οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρ- 65,17
δίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη,
ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς R.8, 18.28
ἀγαπῶσιν αὐτόν.
10. Ἡμῖν δὲ ἀπεκάλυψεν Mt. 13,11
ὁ θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος 16,17
αὐτοῦ. Τὸ γὰρ πνεῦμα πάν- Sap. 7,23;
τα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Ps.
θεοῦ. 92,6.
11. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώ-
πων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ
μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώ-
που τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτω καὶ
τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς ἔγνωκεν, Mt. 11,27
εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ.
12. Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα Eph. 2,2..
τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ
τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ,
ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ v.9.
χαρισθέντα ἡμῖν· R.8,24.30. 6,23.
13. ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν
διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σο- v.1.. 4.
φίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδα-
κτοῖς πνεύματος, πνευμα- *

[2Co. 10,12 τικοῖς πνευματικὰ συγκρί-
νοντες.
1,23. Jo. 14,17 14. Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος
οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος
2Cor. 4,4. τοῦ θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ
R. 8,7. ἐστί, καὶ οὐ δύναται γνῶναι,
ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνε-
ται.
Prov. 28,5. 15. Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνα-
* κρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ
ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται.
Jes. 40,13 16. „Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυ-
R.11, ρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν;“
34; 8,9ss. ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχο-
Ph. 2,5. μεν.

CAP. III.

Corinthii imbecilliores. Carni indulgent dissidiis. Fundamentum Christus, Christiani templum. Sapientia mundi.

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ
Jo. 16,12 ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς
[R. πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρ-
7,14] Ebr. κίνοις, ὡς νηπίοις ἐν Χρι-
5,12s. στῷ.
6,1s. 1Pt. 2. Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, καὶ
2,2. οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ ἐδύνα-
σθε. Ἀλλ' οὐδὲ ἔτι νῦν δύ-
νασθε·
3. ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε.
1,11s. 11,18 Ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος
Jac. καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι,
3,16. 4,1; οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ
R. 8,4. ἄνθρωπον περιπατεῖτε;
4. Ὅταν γὰρ λέγῃ τις· Ἐγὼ
μὲν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ·
* Ἐγὼ Ἀπολλώ, οὐχὶ σαρκικοί
ἐστε;

5. *Τίς οὖν ἐστὶν Ἀπολλώς,* 1,12. 4,6.
τίς δὲ Παῦλος; διάκονοι δι' 16,12
ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ Tit. 3,13.
ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν. Act.
6. *Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς* 19,1.. 18,1.
ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ θεὸς ηὔξα- 24ss;
νεν· Ph. 2,13.
7. *ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἔστι*
τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐ-
ξάνων θεός.
8. *Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ πο-*
τίζων ἕν εἰσιν, ἕκαστος δὲ R. 2,6..
τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται
κατὰ τὸν ἴδιον κόπον.
9. *Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνερ-* 2Cor. 6,1.
γοί· θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰ- v.16s.
κοδομή ἐστε. Eph.2,21s.
10. *Κατὰ τὴν χάριν τοῦ* 15,10
θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς R.12,
σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον 3..
τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδο- *
μεῖ· ἕκαστος δὲ βλεπέτω,
πῶς ἐποικοδομεῖ.
11. *Θεμέλιον γὰρ ἄλλον* 16,22
οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ Gal.1, 6ss.;
τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰη- Eph. 2,20.
σοῦς Χριστός. Mt.21,42 cet.
12. *Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ*
ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον *
χρυσόν, ἄργυρον, λίθους
τιμίους, ξύλα, χόρτον, κα-
λάμην,
13. *ἑκάστου τὸ ἔργον φα-*
νερὸν γενήσεται· ἡ γὰρ 14,5.
ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ Ebr.
ἀποκαλύπτεται, καὶ ἑκάστου 10,25 2Pt.
τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ 3,10; Jes.
δοκιμάσει. 48,10

14. *Εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ*
ὃ ἐπῳκοδόμησε, μισθὸν λή-
ψεται·

15. *εἴ τινος τὸ ἔργον κατα-*
καήσεται, ζημιωθήσεται,
αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτω
Jud. 23. *δὲ ὡς διὰ πυρός.*

6,19.. 16. *Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς*
2Cor. 6,16. *θεοῦ ἐστὲ καὶ τὸ πνεῦμα*
Eph. 2,21s. *τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;*
1Pt. 2,5. 17. *Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ*
Ebr. *θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦ-*
3,6; R.8, *τον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ*
9.. *θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές*
ἐστε ὑμεῖς.

Jac.1, 22.26 18. *Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπα-*
Prov. *τάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς*
3,7. *εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι*
Jes. 5,21. *τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα*
γένηται σοφός.

19. *Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κό-*
1,25.. *σμου τούτου μωρία παρὰ τῷ*
θεῷ ἐστί. Γέγραπται γάρ·
Job. *„Ὁ δρασσόμενος τοὺς σο-*
5,13. *φοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐ-*
τῶν.“

Ps. 94,11 20. *Καὶ πάλιν· „Κύριος*
γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς
τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μά-
ταιοι.“

1,31. 29. 21. *Ὥστε μηδεὶς καυχάσθω*
ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ
ὑμῶν ἐστίν,

22. *εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολ-*
1,12. *λὼς εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος*
9,5.. 15,5. *εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος, εἴτε*

ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα·
πάντα ὑμῶν ἐστίν, R.8,28.38s. *
23. ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χρι-
στὸς δὲ θεοῦ. 11,3.15,28 Jo.14,28 17,3.

CAP. IV.

Doctores ministri Christi; discipuli temere inflati. Generatis a se misit Timotheum ipse venturus.

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω
ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας 3,5.
Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυ- Col. 1,25.
στηρίων θεοῦ. 1Pt.4,10.
2. Ὃ δὲ λοιπόν, ζητεῖται Mt. 16,19 18,52
ἐν τοῖς οἰκονόμοις ἵνα πι-
στός τις εὑρεθῇ. L.12,42.p.
3. Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν
ἐστιν, ἵνα ὑφ᾽ ὑμῶν ἀνακρι-
θῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέ-
ρας· ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνα-
κρίνω·
4. οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύν- Ps.
οιδα, ἀλλ᾽ οὐκ ἐν τούτῳ δε- 19,13
δικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων Ex.
με κύριός ἐστιν. 34,7.
5. Ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι
κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος,
ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ R.
τοῦ σκότους καὶ φανερώσει 2,16..
τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ
τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται R.
ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ. 2,29.
6. Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετ-
εσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν 3,4s..
καὶ Ἀπολλὼ δι᾽ ὑμᾶς, ἵνα ἐν
ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ 3,18..
γέγραπται [φρονεῖν], ἵνα μὴ R.12,3.
[Gal. 4,17. εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε
κατὰ τοῦ ἑτέρου.
7. Τίς γάρ σε διακρίνει; τί
Jo. 3,27. δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ
R. 12,6. καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς
Jac. 1,17. μὴ λαβών;
8. Ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ,
Ap. 3,17. ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς
2Cor. 8,9. ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄ-
φελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα
[2Tm 2,12. καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύ-
σωμεν.
* 9. Δοκῶ γάρ, ὅτι ὁ θεὸς
ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐ-
R. 8,36; σχάτους ἀπέδειξεν, ὡς ἐπι-
Hbr. θανατίους, ὅτι θέατρον ἐγε-
10,33 νήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγ-
γέλοις καὶ ἀνθρώποις.
2,18.. 10. Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χρι-
στόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν
Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς,
ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδο-
ξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι.
11. Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ
2Cor. 11,27 πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ
γυμνητεύομεν καὶ κολαφιζό-
9,12.. μεθα καὶ ἀστατοῦμεν
Act. 18,3.. 12. καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμε-
νοι ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδο-
R.12,14.. ρούμενοι εὐλογοῦμεν, διω-
Mt. 5,44. κόμενοι ἀνεχόμεθα,
* 13. βλασφημούμενοι πα-
ρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρ-
ματα τοῦ κόσμου ἐγενήθη-
μεν, πάντων περίψημα ἕως
ἄρτι.
14. Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς

γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα 1Th. 2,11.
μου ἀγαπητὰ νουθετῶ.
15. Ἐὰν γὰρ μυρίους παι- [Gal. 3,24.
δαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, 4,1s.
ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας·
ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ
τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς 3,6.. Gal.
ἐγέννησα. 4,19..
16. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, 11,1.
μιμηταί μου γίνεσθε. Gal.4,12.
17. Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν
Τιμόθεον, ὅς ἐστι τέκνον 16,10 2Cor.
μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν 1,1..
ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνή- R.16, 21.Ph.
σει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν 2,19.
Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ 1Th. 3,2.
ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. Ebr. 13,23
18. Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ Act.
μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθη- 16,1..
σάν τινες·
19. ἐλεύσομαι δὲ ταχέως 16,7.
πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θε- Jac.
λήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν 4,15..
λόγον τῶν πεφυσιωμένων,
ἀλλὰ τὴν δύναμιν·
20. οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βα- 2,4.
σιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυ- 1Th. 1,5.
νάμει. L.17,21..
21. Τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ
ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγά-
πῃ πνεύματί τε πρᾳότητος; 2Cor. 13,10

CAP. V.

Contra conjugii privigni cum noverca fermentum.

Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν 6,15s.
πορνεία, καὶ τοιαύτη πορ- 10,8.
νεία ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνε- 2Cor. 12,21
Lev. 18,7s. σιν, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ
2Cor. 7,12. πατρὸς ἔχειν.
2. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι
ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπεν-
* θήσατε, ἵνα ἀρθῇ ἐκ μέσου
ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιή-
σας;
Col. 2,5. 3. Ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν
2Cor. τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ
10,1. πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς
παρὼν τὸν οὕτω τοῦτο κατ-
εργασάμενον,
4. ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου
Mt. 18,20 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συν-
18. αχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ
16,19 ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυ-
νάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ,
v.13. 5. παραδοῦναι τὸν τοιοῦ-
1Tm. 1,20; τον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον
2Cor. 12,7 τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα
ss. σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου
Eph. 6,11 Ἰησοῦ.
s.. 6. Οὐ καλὸν τὸ καύχημα
Gal. 5,9. ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε, ὅτι μι-
Mt. κρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα
16,6.. ζυμοῖ;
Ex. 12,15 7. Ἐκκαθάρατε τὴν πα-
Col. λαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον
3,10.. φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι·
Jo. 19,36 καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν
1.. 1,29.. ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός.
1Pt. 8. Ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν
1,19.. ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ
Ex. κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ'
12,19 ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ
2Cor. 1,12. ἀληθείας.

9. Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπι- 4,17? 16,10
στολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι 2Cor.
πόρνοις, 7,8.
10. καὶ οὐ πάντως τοῖς
πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου
ἢ τοῖς πλεονέκταις καὶ ἅρ- *
παξιν ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ
ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου
ἐξελθεῖν.
11. Νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν
μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν 2Th.
τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος 3,14. 6s.
ᾖ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰ- 10,14
δωλολάτρης ἢ λοίδορος ἢ 1Jo. 5,21.
μέθυσος ἢ ἅρπαξ, τῷ τοι- Tit.
ούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. 3,10. 2Jo.10.
12. Τί γάρ μοι καὶ τοὺς
ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω [1Th.
ὑμεῖς κρίνετε; 4,12..
13. τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς
κρινεῖ. Καὶ ἐξάρατε τὸν πο- Dt.
νηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν. 17,7.

CAP. VI.

Contra lites, singulatim coram exteris. Etiam corpora sacra.

Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα
ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον κρίνε- Mt.
σθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐ- 5,40.
χὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων;
2. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι Dan.
τὸν κόσμον κρινοῦσι; καὶ εἰ 7,22.
ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, Sap. 3,8.
ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλα- Mt.19 28.p.
χίστων; Ap.2,26s.
3. Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέ- 20,4.
λους κρινοῦμεν; μήτιγε βιω- Ebr.
τικά; 1,14.

4. Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια
ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενη-
μένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τού-
τους καθίζετε;
15,34 5. Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέ-
2Th. 3,14. γω· οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν
* σοφὸς οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται
διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ;
6. ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελ-
φοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ
ἀπίστων;
7. Ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥτ-
τημα ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα
ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν. Διατί
Mt. οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; δια-
5,39p R. τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖ-
12,19 1Th. σθε;
5,15. 8. Ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ
1Pt. 3,9. ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα
Prov. ἀδελφούς.
20,22 9. Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι
Gal. θεοῦ βασιλείαν οὐ κληρονο-
5,21. 19s. μήσουσι; Μὴ πλανᾶσθε·
R.1, οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολά-
26ss. τραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλα-
κοὶ οὔτε ἀρσενοκοῖται
10. οὔτε κλέπται οὔτε πλεο-
νέκται οὔτε μέθυσοι, οὐ
λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες βα-
* σιλείαν θεοῦ οὐ κληρονο-
μήσουσι.
Tit. 11. Καὶ ταῦτά τινες ἦτε·
3,3. ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ
1,30. Tit. ἡγιάσθητε, ἀλλ᾽ ἐδικαιώ-
3,5. Ebr. θητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυ-
10,22 ρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ πνεύ-
9,14. ματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

12. Πάντα μοι ἔξεστιν, 10,23
ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει·
πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ
ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό
τινος.
13. Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, Mt.
καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· 15,17
ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ
ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ
σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ 1Th.
τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ 4,3.
σώματι·
14. ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύ- 2Cor. 4,14.
ριον ἤγειρε καὶ ἡμᾶς ἐξεγε- 5,5. R.
ρεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐ- 8,11.
τοῦ.
15. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώ- 12,27
ματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ R.
ἐστίν; ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ 12,5. Eph.
Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέ- 4,12. 15s.
λη; Μὴ γένοιτο. 5,30.
16. Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ
κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶ-
μά ἐστιν; „Ἔσονται γάρ, Gen. 2,24.
φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα Mt.
μίαν.“ 19,5..
17. Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Dt. 10,20
κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστι. ?Eph.
18. Φεύγετε τὴν πορνείαν. 5,31s.
Πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ
ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώμα-
τός ἐστιν, ὁ δὲ πορνεύων εἰς
τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει.
19. Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ
σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν 3,16.. R.
ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οὗ 8,11.
ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ
ἑαυτῶν;

7,23 1Pt. 20. Ἠγοράσθητε γὰρ τι-
1,18s. μῆς· δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν
10,31 ἐν τῷ σώματι ὑμῶν [καὶ ἐν
Ph. 1,20. τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά
ἐστι τοῦ θεοῦ].

CAP. VII.

De matrimonio et coelibatu. Contra divortia statusque mutationem. Pro virginitate.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι,
v.26 ss. καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς
μὴ ἅπτεσθαι,
v.5. 9. 2. διὰ δὲ τὰς πορνείας
ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα
ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον
ἄνδρα ἐχέτω.
3. Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν
* ὀφειλὴν ἀποδιδότω, ὁμοίως
δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί.
4. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώ-
ματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ'
ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ
τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξου-
σιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή.
5. Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλή-
Ex. λους, εἰ μήτι ἂν ἐκ συμφώ-
19,15 νου πρὸς καιρόν, ἵνα σχο-
* λάσητε τῇ προσευχῇ καὶ
πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἦτε, ἵνα
μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατα-
νᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.
6. Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ
v.25? 2. συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιτα-
Mt. 19,8. γήν·
* 7. Θέλω γὰρ πάντας ἀν-
Mt. θρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυ-
19,12 τόν, ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον ἔχει

χάρισμα ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕ-
τως, ὃς δὲ οὕτως.
8. Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις
καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐ-
τοῖς, ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ·
9. εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύον- 1Tm.
ται, γαμησάτωσαν· κρεῖσ- 5,14.
σον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ
πυροῦσθαι.
10. Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι
παραγγέλλω, οὐκ ἐγὼ ἀλλ' 1Th.
ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀν- 4,15; Mt.
δρὸς μὴ χωρισθῆναι 19,9.. 5,32.
11. (ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ,
μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ
καταλλαγήτω) καὶ ἄνδρα
γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.
12. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέ- v.40.
γω, οὐχ ὁ κύριος, εἴ τις ἀδελ- Jo. 16,14
φὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον
καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν *
μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν·
13. καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα *
ἄπιστον καὶ οὗτος συνευ-
δοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ
ἀφιέτω τὸν ἄνδρα.
14. Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ
ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ
ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος
ἐν τῷ ἀδελφῷ· ἐπεὶ ἄρα τὰ *
τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι,
νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. R.11,16
15. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρί-
ζεται, χωριζέσθω· οὐ δεδού-
λωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ
ἐν τοῖς τοιούτοις. Ἐν δὲ εἰ-
ρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός. Eph. 2,14.
16. Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ 17.

1Pt. 3,1s. τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας,
ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;
3,5. R.12, 3.. 17. Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέ-
ρισεν ὁ κύριος, ἕκαστον ὡς
v.20. κέκληκεν ὁ θεός, οὕτω περι-
24. πατείτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς
ἐκκλησίαις πάσαις διατάσ-
σομαι.
18. Περιτετμημένος τις ἐ-
1Macc. 1,15. κλήθη, μὴ ἐπισπάσθω· ἐν
* ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη, μὴ
περιτεμνέσθω.
Gal. 5,6. 19. Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστι,
6,15. καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν
R.2, ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν
25ss. θεοῦ.
20. Ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει
v.17. 24. ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω.
21. Δοῦλος ἐκλήθης, μή
σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύ-
νασαι ἐλεύθερος γενέσθαι,
μᾶλλον χρῆσαι.
Jo. 8,36. 22. Ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κλη-
R. θεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος
6,18. κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ
Eph. 6,6. ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός
ἐστι Χριστοῦ.
6,20.. 23. Τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ
Gal. γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων.
5,1. 24. Ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη,
v.17. 20. ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω
παρὰ θεῷ.
25. Περὶ δὲ τῶν παρθένων
ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω,
γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημέ-
νος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι.
Jer. 16,2. ss. 26. Νομίζω οὖν τοῦτο κα-
λὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνε-

στῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν Mt. 24,8
ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. ss.
27. Δέδεσαι γυναικί, μὴ v.39; 10..
ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ
γυναικός, μὴ ζήτει γυναῖκα.
28. Ἐὰν δὲ καὶ γαμήσῃς, οὐχ *
ἥμαρτες, καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ
παρθένος, οὐχ ἥμαρτε· θλῖ-
ψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ
τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φεί- v.32.
δομαι.
29. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί,
ὅτι ὁ καιρὸς συνεσταλμένος R.13, 11..
ἐστὶ τὸ λοιπόν· ἵνα καὶ οἱ
ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχον-
τες ὦσι,
30. καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ
κλαίοντες, καὶ οἱ χαίροντες
ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγο-
ράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες,
31. καὶ οἱ χρώμενοι τὸν κό- *
σμον ὡς μὴ καταχρώμενοι·
παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ 1Jo. 2,17.
κόσμου τούτου. Ap.21,1.
32. Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερί- v.28.
μνους εἶναι. Ὁ ἄγαμος με-
ριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς
ἀρέσει τῷ κυρίῳ· *
33. ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ
τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει Eph. 5,29.
τῇ γυναικί,
34. καὶ μεμέρισται. Καὶ ἡ **
γυνὴ καὶ ἡ παρθένος ἡ ἄγα-
μος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, 1Tm. 5,5.
ἵνα ᾖ ἁγία καὶ σώματι καὶ
πνεύματι, ἡ δὲ γαμήσασα
μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς
ἀρέσει τῷ ἀνδρί.

v.26s. 35. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν
αὐτῶν συμφέρον λέγω· οὐχ
ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω,
14,40 ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ
12,5. L. εὐπάρεδρον τῷ κυρίῳ ἀπε-
13,13 ρισπάστως.
36. Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν
ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νο-
μίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ
οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι· ὃ
θέλει ποιείτω, οὐχ ἁμαρ-
τάνει· γαμείτωσαν.
15,58 37. Ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος
Col. 1,23. ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγ-
κην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ
τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ
τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ
* αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυ-
τοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ.
* 38. Ὥστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων
καλῶς ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ γαμίζων
κρεῖσσον ποιεῖ.
* R. 39. Γυνὴ δέδεται, ἐφ' ὅσον
7,2. χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν
δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γα-
v.12s. μηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ.
v.26? 32s. 40. Μακαριωτέρα δέ ἐστιν,
ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν
ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ κἀγὼ
Gal. 2,8. πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

CAP. VIII.

Carnes diis immolatae nonnisi in dubitatione aliorumque offensione non edendae.

v. Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων
4.10. 10,25 οἴδαμεν, ὅτι πάντες γνῶσιν
27s. ἔχομεν (ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ

δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ·10,23s.R.14,15.
2. εἰ δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, Gal.
οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς 6,3. 1Tm.
δεῖ γνῶναι· 6,4.
3. εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν, 1Jo. 4,19s.
οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ)... Gal.
4. Περὶ τῆς βρώσεως οὖν 4,9.
τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν,
ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, 10,20
καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἕτερος *
εἰ μὴ εἷς.
5. Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λε- 1Eph.
γόμενοι θεοί, εἴτε ἐν οὐρανῷ 6,12;
εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ εἰσὶ Jo. 10,34
θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολ-
λοί, Dt.10,17.
6. ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πα- Mal. 2,10;
τήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ R.
ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς κύ- 11,36 Col.1,
ριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ 16s.
τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐ- Jo. 1,3..
τοῦ. Eph.2,10.
7. Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶ- v.1. 10,25
σις· τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει ss.
ἕως ἄρτι τοῦ εἰδώλου ὡς εἰ- *
δωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ
συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς R.14, 14.23
οὖσα μολύνεται.
8. Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρ- R.14, 17..
ίστησι τῷ θεῷ· οὔτε γὰρ *
ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν, 10,31
οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστε-
ρούμεθα.
9. Βλέπετε δέ, μήπως ἡ
ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσ- 7,37.
κομμα γένηται τοῖς ἀσθε- R.14, 13.20
νέσι. Gal.5,13.
10. Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σὲ τὸν
10,14 ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείῳ
21. κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνεί-
δησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄν-
τος οἰκοδομηθήσεται εἰς
τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;
* 11. καὶ ἀπόλλυται ὁ ἀσθε-
νῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώ-
R. 14,15 σει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθα-
νεν.
12. Οὕτω δὲ ἁμαρτάνον-
τες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τύ-
πτοντες αὐτῶν τὴν συνείδη-
σιν ἀσθενοῦσαν, εἰς Χρι-
στὸν ἁμαρτάνετε.
13. Διόπερ εἰ βρῶμα σκαν-
δαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ
R. 14,21 μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα,
ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου
σκανδαλίσω.

CAP. IX.

Non ubique jure utendum. Pauli aliis inservientis exemplum.

* Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ
v.19. εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐχὶ Ἰησοῦν
15,8. Χριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν
Act. 9,5..; ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου
18,9. 22,18 ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ;
2Cor. 2. Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπό-
12,1; 15,16 στολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι·
ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀπο-
4,15. στολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ.
3. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς
ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί.
4. Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν
L.10, 7s.p. φαγεῖν καὶ πιεῖν;
5. μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν
ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν,

ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι
καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου Gal. 1,19..
καὶ Κηφᾶς; 3,22..Jo.1,43;Mt.8,14..
6. Ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρ- Act.
νάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν 4,36..
τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; v.12..
7. Τίς στρατεύεται ἰδίοις L.3,
ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει 14.
ἀμπελῶνα καὶ τὸν καρπὸν *
αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποι-
μαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ
γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ
ἐσθίει;
8. Μὴ κατὰ ἄνθρωπον R.
ταῦτα λαλῶ, ἢ καὶ ὁ νόμος 3,5..
ταῦτα οὐ λέγει; *
9. Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νό- Dt.
μῳ γέγραπται· „Οὐ φιμώ- 25,4.
σεις βοῦν ἀλοῶντα.“ Μὴ 1Tm. 5,18.
τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ;
10. ἢ δι᾽ ἡμᾶς πάντως λέ-
γει; Δι᾽ ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη,
ὅτι ἐπ᾽ ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀρο- Jac.
τριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν 5,7.
τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν *
ἐπ᾽ ἐλπίδι.
11. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευ-
ματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ R.
ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θε- 15,27
ρίσομεν; Gal. 6,6.
12. Εἰ ἄλλοι τῆς ὑμῶν ἐξου-
σίας μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον
ἡμεῖς; Ἀλλ᾽ οὐκ ἐχρησά- 4,12.
μεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, 2Cor. 11,9.
ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα 2Th. 3,8.
μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ Act.
εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. 18,3.. 20,35

13. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱε-
Dt. 18,1 ss. ρὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ
ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστη-
Num. 18,8. ρίῳ προσεδρεύοντες τῷ θυ-
31. σιαστηρίῳ συμμερίζονται;
14. Οὕτω καὶ ὁ κύριος διέ-
L.10,7.p. ταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον κατ-
αγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγε-
λίου ζῆν·
v.12.. * 15. ἐγὼ δὲ οὐ κέχρημαι οὐ-
δενὶ τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ
ταῦτα, ἵνα οὕτω γένηται ἐν
ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον
ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά
* μου ἵνα τις κενώσῃ.
16. Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζω-
μαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα·
ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται·
οὐαὶ γάρ μοί ἐστιν, ἐὰν μὴ
εὐαγγελίζωμαι.
17. Εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο
πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ
4,1; L.17, 10. ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευ-
μαι.
18. Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μι-
σθός; Ἵνα εὐαγγελιζόμενος
ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέ-
v.12. 7,31. λιον, εἰς τὸ μὴ καταχρήσα-
σθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ.
v.1. 19. Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ
Mt. 20,27 πάντων πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐ-
s. δούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας
κερδήσω·
20. καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰου-
Act. 21,26 δαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰου-
16,3. δαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νό-
* μον ὡς ὑπὸ νόμον, μὴ ὢν

αὐτὸς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς
ὑπὸ νόμον κερδήσω·
21. τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, Act. 11,3. 17,22
μὴ ὢν ἄνομος θεοῦ ἀλλ' ἔν- Gal.
νομος Χριστοῦ, ἵνα κερδάνω 2,3.
ἀνόμους.
22. Ἐγενόμην τοῖς ἀσθε- R.5, 6.
νέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς
ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶ-
σι γέγονα πάντα, ἵνα πάν- *
τως τινὰς σώσω. R.11,14.
23. Πάντα δὲ ποιῶ διὰ τὸ *
εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινω-
νὸς αὐτοῦ γένωμαι.
24. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν
σταδίῳ τρέχοντες πάντες [R. 9,16.
μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμ-
βάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτω 1Tm. 6,12.
τρέχετε, ἵνα καταλάβητε.
25. Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμε- Eph. 6,12
νος πάντα ἐγκρατεύεται· ss.
ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν
στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ 2Tm. 4,8.
ἄφθαρτον. Jac.1,12.
26. Ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω 1Pt. 1,4;
ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτω πυ- Ph.
κτεύω ὡς οὐκ ἀέρα δέρων· 2,16.
27. ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ R. 8,13.
σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μή- 13,12
πως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς
ἀδόκιμος γένωμαι.

CAP. X.

At mala cavenda profanorumque singulatim epulae, *sacrae* mensae participi. Cautio carne immolatâ vescendi.

Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἀ-
γνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πα-
Ex. 13,21 τέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν
νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες
Ex. 14,22 διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον,
2. καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋ-
* σῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νε-
φέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ,
Ex. 16,15 3. καὶ πάντες τὸ αὐτὸ
Ps. βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον,
78,24 4. καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα
Ex. πνευματικὸν ἔπιον (ἔπινον
17,6. γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολου-
Num. 20,11 θούσης πέτρας, ἡ δὲ πέτρα
Sap. 10,11 ἦν ὁ Χριστός)·
Num. 5. ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν
14,30 αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ θεός·
Ebr. 3,17. κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ
Jo. 6,49. ἐρήμῳ.
R. 6. Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν
4,24. 15,4. ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι
ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν,
Num. 11,4. καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμη-
σαν.
Ex. 20,3. 7. Μηδὲ εἰδωλολάτραι γί-
νεσθε, καθώς τινες αὐτῶν,
Ex. 32,6. ὡς γέγραπται· „Ἐκάθισεν
ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ
ἀνέστησαν παίζειν.“
8. Μηδὲ πορνεύωμεν, κα-
Num. 25,1. 9. θώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευ-
σαν καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ
εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες.
Mt. 4,7.; 9. Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν
Num. Χριστόν, καθώς καί τινες
21,5s. Sap. αὐτῶν ἐπείρασαν καὶ ὑπὸ
16,5s. τῶν ὄφεων ἀπώλοντο.
10. Μηδὲ γογγύζετε, κα-
Num. 14,29 θώς καί τινες αὐτῶν ἐγόγ-

γυσαν καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ Num. 17,6.
τοῦ ὀλοθρευτοῦ. 14.(16,41.49.
11. Ταῦτα δὲ πάντα τύποι v.6.
συνέβαινον ἐκείνοις, ἐγράφη *
δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς
οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατ- Eph. 1,10.
ήντησεν· Ebr. 9,26.
12. ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι R. 11,20
βλεπέτω, μὴ πέσῃ. 14,4.
13. Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴ- Ebr. 12,4.
ληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πι-
στὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει 1,9.
ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ
δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν
τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβα-
σιν, τοῦ δύνασθαι ὑπενεγ- *
κεῖν.
14. Διόπερ, ἀγαπητοί μου,
φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολα- v.20. 1Jo.
τρείας. 5,21.
15. Ὡς φρονίμοις λέγω·
κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι. 2,15.
16. Τὸ ποτήριον τῆς εὐλο- 11,24 ss..
γίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοι-
νωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χρι-
στοῦ ἐστί; τὸν ἄρτον ὃν Act. 2,42.
κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ
σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν;
17. Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα 12,12 27..
οἱ πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ πάν- R.12, 5.
τες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέ-
χομεν.
18. Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ [Gal. 6,16.
κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθίον-
τες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ Lev.
θυσιαστηρίου εἰσί; 7,6.14.
19. Τί οὖν φημί; ὅτι εἴδω- 8,4.
* λόν τι ἐστιν, ἢ ὅτι εἰδωλό-
θυτόν τι ἐστιν;
Bar. 4,7. 20. Ἀλλ' ὅτι ἃ θύουσι, δαι-
Dt. μονίοις θύουσι καὶ οὐ θεῷ·
32,17 Lxx. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς
Ap. τῶν δαιμονίων γίνεσθαι.
9,20.. 21. Οὐ δύνασθε ποτήριον
κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον
2Cor. δαιμονίων· οὐ δύνασθε τρα-
6,15. πέζης κυρίου μετέχειν καὶ
τραπέζης δαιμονίων.
Dt. 22. Ἢ παραζηλοῦμεν τὸν
32,21 Job. κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐ-
9,19. τοῦ ἐσμέν;
6,12. 23. Πάντα ἔξεστιν, ἀλλ'
Sir. 37,31 οὐ πάντα συμφέρει· πάντα
3,9.. ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰ-
κοδομεῖ.
v.33. 24. Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζη-
R. 15,2. τείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου.
8,8. 25. Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πω-
1Tm. 4,4.. λούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀ-
νακρίνοντες διὰ τὴν συνεί-
δησιν·
Ps. 26. „τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ
24,1. 50,12 καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.“
27. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν
ἀπίστων καὶ θέλετε πορεύε-
σθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμε-
L. 10,7. νον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνα-
κρίνοντες διὰ τὴν συνείδη-
σιν.
28. Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ·
* Τοῦτο ἱερόθυτόν ἐστι· μὴ
ἐσθίετε, δι' ἐκεῖνον τὸν μη-
* νύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν.
29. Συνείδησιν δὲ λέγω οὐ-
χὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν

τοῦ ἑτέρου· ἱνατί γὰρ ἡ ἐλευ- 8,7ss.
θερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλ-
λης συνειδήσεως;
30. Εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, 1Tm. 4,4.
τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ R.14, 6.
ἐγὼ εὐχαριστῶ;
31. Εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε 6,20.
πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα Col. 3,17.
εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. Mt.5,16.
32. Ἀπρόσκοποι γίνεσθε
καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι R.14, 13..
καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ·
33. καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶ- 9,19.
σιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ v.24.
ἐμαυτοῦ συμφέρον ἀλλὰ τὸ *
τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι.
1. Μιμηταί μου γίνεσθε, 4,16..
καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ.

CAP. XI.

Adversus abusus in conventibus; de capite velando et coena sacra.

Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί,
ὅτι πάντα μου μέμνησθε
καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν,
τὰς παραδόσεις κατέχετε. 2Th. 2,15..
3. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι,
ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ
ὁ Χριστός ἐστι, κεφαλὴ δὲ Eph. 5,23.
γυναικὸς ὁ ἀνήρ, κεφαλὴ δὲ
Χριστοῦ ὁ θεός. 3,23..
4. Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμε-
νος ἢ προφητεύων, κατὰ κε- 12,10
φαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν 14,1 ss.
κεφαλὴν αὐτοῦ. v.3?
5. Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευ-
χομένη ἢ προφητεύουσα 14,34
ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ,
v.7? καταισχύνει τὴν κεφαλὴν
ἑαυτῆς· ἓν γάρ ἐστι καὶ τὸ
αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ.
6. Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτε-
ται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ
Dt. 21,12 δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρα-
σθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακα-
λυπτέσθω.
7. Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει
κατακαλύπτεσθαι τὴν κε-
Gen. 1,27. φαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ
Ps. 8,6. ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀν-
δρός ἐστιν·
8. οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυ-
ναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός·
9. καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ
διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ
Gen. 2,18. 23. διὰ τὸν ἄνδρα.
10. Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ
γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς
?Tob. 12,12 κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους.
Ps. 138,1 Lxx. 11. Πλὴν οὔτε γυνὴ χωρὶς
ἀνδρὸς οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυ-
ναικὸς ἐν κυρίῳ·
12. ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ
ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ
τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ
τοῦ θεοῦ.
10,15 13. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε·
Act. 4,19. πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκα-
τακάλυπτον τῷ θεῷ προσ-
εὔχεσθαι;
* 14. ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις δι-
δάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν
2Sm. 14,26 κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστι,
15. γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα

αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ
περιβολαίου δέδοται αὐτῇ.
16. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνει- 1Tm.
κος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην 6,4.
συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ
αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.
17. Τοῦτο δὲ παραγγέλλων *
οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ v.22.
κρεῖττον ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον
συνέρχεσθε.
18. Πρῶτον μὲν γὰρ συνερ-
χομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ,
ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν 1,11s.
ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πι- 3,3.
στεύω·
Mt.10,34.
19. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν 18,7s.
ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φα- 1Jo. 2,19.
νεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. L.2,35.
20. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν Dt. 13,3.
ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστι κυρια- 10,21
κὸν δεῖπνον φαγεῖν· Jud.12.
21. ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον
δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ v.33.
φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς
δὲ μεθύει.
22. Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε
εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ
τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ κα-
ταφρονεῖτε, καὶ καταισχύ- Jac.
νετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί 2,6.
ὑμῖν εἴπω; ἐπαινέσω ὑμᾶς; *
Ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ.
23. Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον
ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέ- 15,3.
δωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰη-
σοῦς ἐν τῇ νυκτί, ᾗ παρεδί-
δοτο, ἔλαβεν ἄρτον

L.22, 19s. 24. καὶ εὐχαριστήσας ἔ-
Mt. κλασε καὶ εἶπε· [Λάβετε,
26,16 Mc. φάγετε·] τοῦτό μου ἐστὶ τὸ
14,22 σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμε-
* νον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν
ἐμὴν ἀνάμνησιν.
25. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτή-
ριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι,
λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον
Ex. 24,8. ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ
ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε,
ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν
ἐμὴν ἀνάμνησιν.
26. Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε
τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ πο-
* τήριον πίνητε, τὸν θάνα-
τον τοῦ κυρίου καταγγέλ-
Mt. 26,64 λετε, ἄχρις οὗ ἔλθῃ.
24,42 27. Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν
Jo. 14,3. ἄρτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον
τοῦ κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος
10,16 ἔσται τοῦ σώματος καὶ αἵ-
Ebr. 6,6. ματος τοῦ κυρίου.
2Cor. 28. Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρω-
13,5. Gal. πος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ
6,4. ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ
ποτηρίου πινέτω·
* 29. ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων
v.32. ἀναξίως, κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει
v.31. καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ
σῶμα τοῦ κυρίου.
30. Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολ-
λοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄῤῥωστοι,
καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.
Ps. 32,5. 31. Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρί-
Sap. νομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα·
12,22 32. κρινόμενοι δὲ ὑπὸ κυ-
Ebr. 12,5s. ρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ

σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶ-
μεν.
33. Ὥστε, ἀδελφοί μου, συν-
ερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλ-
λήλους ἐκδέχεσθε· v.21.
34. εἴ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ v.22.
ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα
συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπά,
ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι.

CAP. XII.

De *donis Spiritus Sancti* (cpp. 12—14). Varietas in unitate ut membrorum in corpore.

Περὶ δὲ τῶν πνευματι- 14,1.
κῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς
ἀγνοεῖν.
2. Οἴδατε ὅτι ἔθνη ἦτε, 6,11. Eph.
πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, 2,11s.
ὡς ἂν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι·
3. διὸ γνωρίζω ὑμῖν, ὅτι 1Jo. 4,2s.
οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λα-
λῶν λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν, Mc. 9,39.
καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν *
κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν πνεύ- 2,14.
ματι ἁγίῳ. Mt.16,17.
4. Διαιρέσεις δὲ χαρισμά- R.12, 6. Eph
των εἰσί, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· 4,4.
5. καὶ διαιρέσεις διακονιῶν v.28.
εἰσί, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος· Eph.4,11s.
6. καὶ διαιρέσεις ἐνεργη-
μάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτὸς θεὸς Ebr. 2,4.
ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶ- Eph.
σιν. 1,23.
7. Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φα-
νέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς 14,26
τὸ συμφέρον·
8. ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύ-
ματος δίδοται λόγος σοφίας, 2,6.

13,2. Col. ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ
2,3. τὸ αὐτὸ πνεῦμα,
13,2. 9. ἑτέρῳ δὲ πίστις ἐν τῷ
αὐτῷ πνεύματι, ἄλλῳ δὲ χα-
Mc. 16,17 ρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ ἑνὶ
s.. πνεύματι,
Act. 4,30. 10. ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα
δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφη-
14,3. 1Jo. τεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις
4,1. πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη
Act. 2,4.. γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία
γλωσσῶν·
11. πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ
7,7. τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα,
Eph. 4,7. διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς
R. βούλεται.
12,3. 12. Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα
v.27.. ἕν ἐστι καὶ μέλη ἔχει πολλά,
6,15.. 10,17 πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώ-
R. 12,4s. ματος τοῦ ἑνὸς πολλὰ ὄντα
Col. ἕν ἐστι σῶμα· οὕτω καὶ ὁ
1,24. Χριστός.
13. Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύ-
ματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶ-
Tit. 3,5; μα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰου-
Gal. δαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦ-
3,28. λοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ πάν-
Jo. 7,37. τες εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθη-
39. μεν.
14. Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ
ἔστιν ἓν μέλος, ἀλλὰ πολλά.
v.20. Liv. 15. Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς· Ὅτι
2,32. οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος.
16. Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς·
Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ
εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ

τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώ-
ματος.
17. Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφ-
θαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον
ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις;
18. Νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο
τὰ μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν
ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέ-
λησεν.
19. Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν v.14.
μέλος, ποῦ τὸ σῶμα;
20. Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη,
ἓν δὲ σῶμα.
21. Οὐ δύναται ὁ ὀφθαλμὸς *
εἰπεῖν τῇ χειρί· Χρείαν σου
οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ
τοῖς ποσί· Χρείαν ὑμῶν οὐκ
ἔχω.
22. Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ
δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος
ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀν-
αγκαῖά ἐστι,
23. καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμό-
τερα εἶναι τοῦ σώματος, τού-
τοις τιμὴν περισσοτέραν πε-
ριτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα
ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισ-
σοτέραν ἔχει,
24. τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν
οὐ χρείαν ἔχει. Ἀλλ' ὁ θεὸς
συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ
ὑστεροῦντι περισσοτέραν
δοὺς τιμήν, v.23.
25. ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ v.21.
σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ
ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη.
26. Καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέ- *
λος, συμπάσχει πάντα τὰ
μέλη· εἴτε δοξάζεται ἓν μέ-
λος, συγχαίρει πάντα τὰ
μέλη.
v.12.. 6,15.. 27. Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα
R.12, Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους.
4ss. 28. Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ
v.5. Eph. θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον
4,11. ἀποστόλους, δεύτερον προ-
φήτας, τρίτον διδασκάλους,
v.10. ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρί-
v.9. σματα ἰαμάτων, ἀντιλή-
ψεις, κυβερνήσεις, γένη
v.10. γλωσσῶν.
29. Μὴ πάντες ἀπόστολοι;
μὴ πάντες προφῆται; μὴ
πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάν-
Act. 8,10? τες δυνάμεις;
30. μὴ πάντες χαρίσματα
ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες
γλώσσαις λαλοῦσι; μὴ πάν-
v.10. τες διερμηνεύουσι;
31. Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρί-
14,1. σματα τὰ κρείττονα· καὶ
[2Co. ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν
4,17. ὑμῖν δείκνυμι.

CAP. XIII.

Caritas fide et spe major.

v.8. Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν
4,9. ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν
R.13, 8ss. ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω,
γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμ-
βαλον ἀλαλάζον.
14,3 ss. 2. Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν
Mt. καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα
7,22. καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ
Mt. 17,20 ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν
cet. ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγά-
* πην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι.

3. Καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα R.12, 20.8.
τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν
παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα 1Jo. 3,16s;
καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ 2Mac.
ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. 7,2ss.
4. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, Prov. 10,12
χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ *
ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπε-
ρεύεται, οὐ φυσιοῦται, 8,1.
5. οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ 10,33
τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, Ph.2, 4.21.
οὐ λογίζεται τὸ κακόν,
6. οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, [R. 1,18.
συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ·
7. πάντα στέγει, πάντα 9,12. R.15,
πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, 1.
πάντα ὑπομένει.
8. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε
ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφη- v.13. R.
τεῖαι, καταργηθήσονται· 9,6s
εἴτε γλῶσσαι, παύσονται·
εἴτε γνῶσις, καταργηθήσε-
ται.
9. Ἐκ μέρους γὰρ γινώσκο- v.12.
μεν καὶ ἐκ μέρους προφη-
τεύομεν·
10. ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέ- Eph. 4,13.
λειον, τότε τὸ ἐκ μέρους κατ- *
αργηθήσεται.
11. Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς
νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος
ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογι-
ζόμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ,
κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. 14,20
12. Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι᾽
ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε 2Cor. 3,18.
δὲ πρόσωπον πρὸς πρός- Num.
ωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέ- 12,8.
ρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι
8,3. καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην.
2Cor. 13. Νυνὶ δὲ μένει πίστις,
5,7; R. ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦ-
8,24. τα· μείζων δὲ τούτων ἡ
14,5. ἀγάπη.

CAP. XIV.

Donum linguarum prophetico inferius; ejus usus et abusus. Mulieribus tacendum.

Διώκετε τὴν ἀγάπην·
12,31 ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά,
v.3. μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε.
22ss. 13,2. 2. Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ
v.4. 13s. οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ
16. τῷ θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει,
v.15. πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστή-
R.8, 16.26 ρια·
3. ὁ δὲ προφητεύων ἀν-
θρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν
καὶ παράκλησιν καὶ παρα-
μυθίαν.
4. Ὁ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυ-
τὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφη-
τεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.
Num. 11,29 5. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς
λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ
ἵνα προφητεύητε· μείζων
* γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λα-
λῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ
v.13. 27s. διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία
12,10 οἰκοδομὴν λάβῃ.
6. Νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν
ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις
λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω,
ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν
12,8. ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ
ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ;

7. Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν
διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε
κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς
φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς γνω-
σθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ
τὸ κιθαριζόμενον;
8. καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φω-
νὴν σάλπιγξ δῷ, τίς παρα- Num. 10,9.
σκευάσεται εἰς πόλεμον;
9. Οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς
γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον
λόγον δῶτε, πῶς γνωσθή-
σεται τὸ λαλούμενον; ἔσε-
σθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦν- [9,26
τες.
10. Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γέ-
νη φωνῶν ἐστιν ἐν κόσμῳ, *
καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον·
11. ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν
δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι
τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ
ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.
12. Οὕτω καὶ ὑμεῖς· ἐπεὶ
ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, v.1. 12,31
πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκ- 10.
κλησίας ζητεῖτε ἵνα περισ-
σεύητε.
13. Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσ- *
σῃ προσευχέσθω ἵνα διερ- v.5.
μηνεύῃ.
14. Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι
γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου
προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου
ἄκαρπός ἐστι.
15. Τί οὖν ἐστί; Προσ-
εύξομαι τῷ πνεύματι, προσ-
εύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ

v.26. Eph. τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ
5,19. τῷ νοΐ.
* 16. Ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς
τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν
v.23. τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς
Neh. 8,6. ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐ-
χαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις
οὐκ οἶδε.
17. Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐ-
χαριστεῖς, ἀλλ᾽ ὁ ἕτερος
οὐκ οἰκοδομεῖται.
18. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ,
* πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσ-
σαις λαλῶν·
19. ἀλλ᾽ ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω
v.15. * πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός
μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλ-
λους κατηχήσω, ἢ μυρίους
λόγους ἐν γλώσσῃ.
Eph. 4,14. 20. Ἀδελφοί, μὴ παιδία
γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ
Mt. 18,3. τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ
R. φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε.
16,19 21. Ἐν τῷ νόμῳ γέγρα-
Jes. 28,11 s. πται· „Ὅτι ἐν ἑτερογλώσ-
σοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις
λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ
οὐδ᾽ οὕτως εἰσακούσονταί
μου, λέγει κύριος.“
22. Ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς
σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πι-
στεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπί-
στοις· ἡ δὲ προφητεία οὐ
τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς
πιστεύουσιν.
23. Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ
ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ
καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶ-

σιν, εἰςέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ v.16.
ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι Act. 4,13;
μαίνεσθε; 2,13.
24. Ἐὰν δὲ πάντες προφη- 1 Sm. 1,12s.
τεύωσιν, εἰςέλθῃ δέ τις ἄπι-
στος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται Jo.
ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται 8,20.
ὑπὸ πάντων,
25. τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας *
αὐτοῦ φανερὰ γίνεται· καὶ
οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόςωπον
προςκυνήσει τῷ θεῷ, ἀπαγ- v.3.
γέλλων ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν
ὑμῖν ἐστί.
26. Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί;
Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος 11,18
ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν v.15;
ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκά- 6.
λυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· v.5.
πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γι- Eph.
νέσθω. 4,12.
27. Εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ,
κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον
τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς
διερμηνευέτω· v.5..
28. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευ- *
τής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ,
ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. v.2.
29. Προφῆται δὲ δύο ἢ
τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ
ἄλλοι διακρινέτωσαν· 12,10
30. ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυ- 1Jo. 4,1..
φθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος
σιγάτω.
31. Δύνασθε γὰρ καθ'
ἕνα πάντες προφητεύειν,
ἵνα πάντες μανθάνωσι καὶ
πάντες παρακαλῶνται.

v.29.. 32. Καὶ πνεύματα προφη-
τῶν προφήταις ὑποτάσσε-
ται·
33. οὐ γάρ ἐστιν ἀκατα-
R.15, 33.. στασίας ὁ θεός, ἀλλ' εἰρή-
4,17. νης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκ-
7,17. κλησίαις τῶν ἁγίων.
11,16 34. Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν
1Tm. ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν·
2,11s. οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς
11,3.. λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι,
Gen. καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει.
3,16. 35. Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλου-
σιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄν-
δρας ἐπερωτάτωσαν· αἰ-
11,6. σχρὸν γάρ ἐστι γυναιξὶν ἐν
* ἐκκλησίᾳ λαλεῖν.
36. Ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος
τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς
ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;
37. Εἴ τις δοκεῖ προφήτης
εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγι-
1Jo. γνωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι
4,6. * κυρίου εἰσὶν ἐντολαί·
38. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνο-
* είτω.
v.1ss. 39. Ὥςτε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε
τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λα-
v.26ss; λεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε·
7,35.. 40. πάντα δὲ εὐσχημόνως
Col. 2,5. καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

CAP. XV.

Christi mortuorumque resurrectio. Ultimus hostis; baptisma pro mortuis; nova corpora; mutatio superstitum.

Gal. Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελ-
1,11s. φοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγ-

γελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρε-
λάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε,
2. δι᾽ οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι 1,21;
λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, Gal. 1,8s.
εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῆ Gal.
ἐπιστεύσατε. 3,4. 4,11.

3. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν
πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, 11,23
ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ R.3, 25s..
τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ L.24,
τὰς γραφάς, 26s.. Jes.
4. καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι 53,8; 9;10.
ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ Ps.
κατὰ τὰς γραφάς, 16,10 Jon.2,1.
5. καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶ- L.24,
τα τοῖς δώδεκα. 34;36..

6. Ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω
πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφά-
παξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένου- [Jo.
σιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ 21,22 11,11
ἐκοιμήθησαν. [Act.12,17..
7. Ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ,
εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶ- 1Mt.
σιν· 28,16 L.24,50.

8. Ἔσχατον δὲ πάντων ὡς-
περεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη Act.
κἀμοί. 9,4s.

9. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχι- Eph.
στος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ 3,8.
εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπό-
στολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκ- Gal.
κλησίαν τοῦ θεοῦ· 1,23.. Act.9,1ss.

10. χάριτι δὲ θεοῦ εἰμὶ ὅ
εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς 1Tm.
ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ 1,13s.
περισσότερον αὐτῶν πάν- 2Cor. 11,23
των ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, Gal. 4,11.
ἀλλ᾽ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ
σὺν ἐμοί.

11. Εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖ-
v.3ss. νοι, οὕτω κηρύσσομεν καὶ
οὕτως ἐπιστεύσατε.

12. Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσ-
σεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερ-
v.32. ται, πῶς λέγουσί τινες ἐν
2Tm. 2,18. ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν
Act. 23,6.. οὐκ ἔστιν;
17,18 13. Εἰ δὲ ἀνάστασις νε-
κρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χρι-
v.20 ss. στὸς ἐγήγερται·
14. εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγή-
* γερται, κενὸν ἄρα τὸ κή-
v.17.. ρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ
πίστις ὑμῶν.

v.6. 15. Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ
6,14. 2Cor. ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ,
4,14. ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ
R. 4,24. τοῦ θεοῦ, ὅτι ἤγειρε τὸν
8,11. Act. Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν,
3,15.. εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγεί-
ρονται.

16. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγεί-
v.13. ρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγή-
γερται·
17. εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγή-
v.14. γερται, ματαία ἡ πίστις
R. 4,25 ὑμῶν, ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρ-
1Th. 4,14. τίαις ὑμῶν·
18. ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέν-
11,30 τες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο.

19. Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ
* ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ
μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων
ἀνθρώπων ἐσμέν.

20. Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγή-

γερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ Col. 1,18.
τῶν κεκοιμημένων. Act. 26,23.
21. Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώ- Ap. 1,5.
που ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀν-
θρώπου ἀνάστασις νεκρῶν.
22. Ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ R. 5, 12..
πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕ- Gen.
τω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες 3,19. 22.
ζωοποιηθήσονται. R. 8, 11. 5, 21.
23. Ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ Jo. 5, 28s..
τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός,
ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ 1 Th. 4,16.
παρουσίᾳ αὐτοῦ, Ap. 20, 5ss..
24. εἶτα τὸ τέλος, ὅταν 21,8. *
παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ
θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταρ-
γήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶ-
σαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν·
25. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασι-
λεύειν „ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάν- Ps. 110,1
τας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς Mt.
πόδας αὐτοῦ.“ 22,44..
26. Ἔσχατος ἐχθρὸς κατ- Ap. 20,6..
αργεῖται ὁ θάνατος. 14..
27. „Πάντα γὰρ ὑπέταξεν Ps. 8,7.
ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.“
Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα
ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι Ebr. 2,8..
ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐ-
τῷ τὰ πάντα.
28. Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐ-
τῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐ- Mt. 11,27
τὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται
τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ
πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ R. 11, 32.
πάντα ἐν πᾶσιν. Act. 3,21..
29. Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ
βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νε-
κρῶν; Εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ
ἐγείρονται, τί καὶ βαπτί-
* ζονται ὑπὲρ αὐτῶν;
30. τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύο-
μεν πᾶσαν ὥραν;
R. 8, 36.. 31. Καθ' ἡμέραν ἀποθνή-
σκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύ-
1 Th. 2,19. χησιν ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.
2 Cor. 1,8. 32. Εἰ κατὰ ἄνθρωπον
? Act. 19,23 ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί
ss. μοι τὸ ὄφελος; Εἰ νεκροὶ
Jes. 22,13 οὐκ ἐγείρονται, „φάγωμεν
Sap. καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ
2,1ss. ἀποθνήσκομεν.“
Menand.; 33. Μὴ πλανᾶσθε· „φθεί-
Eph. 5,6. ρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι
Sap. κακαί.“
4,12. 34. Ἐκνήψατε δικαίως, καὶ
v. 12; μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν
Mt. 22,29 γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσι· πρὸς
6,5. ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω.
35. Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Πῶς
Ez. 37,3. ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ
δὲ σώματι ἔρχονται;
* 36. Ἄφρον, σὺ ὃ σπεί-
ρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ
Jo. 12,24 ἀποθάνῃ,
37. καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ
σῶμα τὸ γενησόμενον σπεί-
ρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον,
[14, 10. εἰ τύχοι, σίτου ἤ τινος τῶν
λοιπῶν,
38. ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσι
σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ
Gen. 1,11. ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ
ἴδιον σῶμα.
39. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ

σάρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀν- *
θρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτη-
νῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη
δὲ πτηνῶν.
40. Καὶ σώματα ἐπουρά- Mt. 22,30
νια, καὶ σώματα ἐπίγεια·
ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπου- Act. 12,7.
ρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν al.
ἐπιγείων.
41. Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ
ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλ-
λη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ
ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.
42. Οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις
τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν v.36; 50.
φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρ-
σίᾳ·
43. σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, 11,23
ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρε- Ph. 3,21.
ται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται
ἐν δυνάμει·
44. σπείρεται σῶμα ψυχι-
κόν, ἐγείρεται σῶμα πνευ-
ματικόν. Ἔστι σῶμα ψυχι- **
κὸν καὶ ἔστι σῶμα πνευμα- [2,14
τικόν.
45. Οὕτω καὶ γέγραπται·
„Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρω- Gen.
πος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶ- 2,7.
σαν“ (ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς v.22. R.5,
πνεῦμα ζωοποιοῦν), 14.
46. ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ
πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυ-
χικόν, ἔπειτα τὸ πνευματι-
κόν.
47. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Gen. 2,7.
ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄν- Eccl.
θρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. 12,7. *

Gen. 3,19. 48. Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι
22. καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ
ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ
ἐπουράνιοι·
49. καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν
* τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φο-
R.8, 29.. ρέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ
ἐπουρανίου.
50. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελ-
Jo. 1,13. φοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βα-
σιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι
6,9a. Mt. οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ
22,30. τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.
[R. 11,25 51. Ἰδού, μυστήριον ὑμῖν
λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμη-
6,14. ** θησόμεθα, πάντες δὲ ἀλ-
λαγησόμεθα,
52. ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ
1Th. ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ
4,15a. Mt. σάλπιγγι. Σαλπίσει γάρ,
24,31 cet. καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται
ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλα-
γησόμεθα·
v.50. 53. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν
2Cor. 5,3a. τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρ-
Eph. σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο
4,24.. R.13, ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.
14.. 54. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν
L.24, 49. τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρ-
σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο
ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε
γενήσεται ὁ λόγος ὁ γε-
Jes. 25,8. γραμμένος· „Κατεπόθη ὁ
θάνατος εἰς νῖκος.“
Hos. 13,14 55. „Ποῦ σου, θάνατε, τὸ
* κέντρον; ποῦ σου, ᾅδη, τὸ
νῖκος;“
56. Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θα-

νάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύ- R.5, 12.20.
ναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος· 7,8ss;
57. τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ 7,24s. 1Jo.
διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ 5,4.
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.

58. Ὥςτε, ἀδελφοί μου ἀ-
γαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, Col. 1,23.
ἀμετακίνητοι, περισσεύον-
τες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου Jo. 6,29.
πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κό-
πος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν 2Chr. 15,7.
κυρίῳ.

CAP. XVI.

Collectio pro sanctis. Timotheus, Apollos, domus Stephanae. Salutationes. 2Cor. 8.9.

Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς R. 15, 26..
εἰς τοὺς ἁγίους, ὥςπερ διέ-
ταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Gal. 1,2..
Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς
ποιήσατε.
2. Κατὰ μίαν σαββάτου Act. 20,7.
ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ Ap. 1,10?
τιθέτω, θησαυρίζων ὅ τι ἂν
εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, 4,19. 11,34
τότε λογίαι γίνωνται. 2Cor. 9,4.
3. Ὅταν δὲ παραγένωμαι,
οὓς ἐὰν δοκιμάσητε, δι' ἐπι- 2Cor. 8,19.
στολῶν τούτους πέμψω ἀπ-
ενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς
Ἱερουσαλήμ·
4. ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ R. 15,25
πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πο- Act. 24,17
ρεύσονται.
5. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, 2Cor. 1,15
ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· ss. al.
Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι, Act. 19,21
6. πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν πα-
Act. 20,2s. ραμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω,
ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ
ἐὰν πορεύωμαι.
7. Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι
* ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω γὰρ
χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς
4,19.. ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπῃ.
Ebr. 6,3..; 8. Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ
Act. 19,8; ἕως τῆς πεντηκοστῆς·
2Cor. 9. θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε
2,12. Col. μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ
4,3.. ἀντικείμενοι πολλοί.
4,17.. Act. 10. Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος,
19,22 βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένη-
Ph. ται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον
2,20. κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ.
11. Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξου-
1Tm. θενήσῃ· προπέμψατε δὲ αὐ-
4,12. τὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός
με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν
μετὰ τῶν ἀδελφῶν.
3,5.. 12. Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ
Act. 19,1.. ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλε-
σα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς
ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ
πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα
νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν
εὐκαιρήσῃ.
15,34 13. Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν
Mt. 24,42 τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κρα-
ταιοῦσθε·
14. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ
γινέσθω.
15. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
1,16. ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν
Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ
R. 16,5. τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακο-

νίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυ-
τούς·
16. ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσ-
σησθε τοῖς τοιούτοις καὶ
παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ 8,9. 2Cor.
κοπιῶντι. 1,24.
17. Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρου-
σίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φουρτου-
νάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ 2Cor.
ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνε- 11,9. 9,12.
πλήρωσαν· Ph.2,30.
18. ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν R.1, 12.
πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. Ἐπι-
γινώσκετε οὖν τοὺς τοιού- 1Th. 5,12.
τους.
19. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ
ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. Ἀ-
σπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ
πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρί- Act. 18,2..
σκιλλα σὺν τῇ κατ' οἶκον
R. 16,5. αὐτῶν ἐκκλησίᾳ.
20. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ
ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσα-
R.16, 16.. σθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι
ἁγίῳ.
2Th. 3,17. 21. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ
Col. 4,18. χειρὶ Παύλου·
22. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύ-
Gal. 1,8.. ριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἤτω
* ἀνάθεμα· μαρὰν ἀθά.
R.16, 24. 23. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.
24. Ἡ ἀγάπη μου μετὰ
πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ. Ἀμήν.

[Πρὸς Κορινθίους πρώτη
ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ
Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου
καὶ Ἀχαϊκοῦ καὶ Τιμοθέου.]

ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Cap. I.

Pauli calamitates et Corinthios revisendi consilium.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰη- 1Cor. 1,1..
σοῦ Χριστοῦ διὰ θελήμα- Ph.1, 1.al.;
τος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ
ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ 1Cor. 4,17..
θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ
σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς
Act. 18,12 οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ.
1Cor. 1,3.. 2. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ
Eph. 1,3.. κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ

πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν
οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης R. 15,5.
παρακλήσεως,
4. ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ
πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς
τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρα-
καλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει
διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς
παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ
τοῦ θεοῦ,
5. ὅτι καθὼς περισσεύει v.7..
τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ 12,9. Col.
εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ τοῦ Χρι- 1,24. Ebr.
στοῦ περισσεύει καὶ ἡ πα- 13,13
ράκλησις ἡμῶν. Ps.34,20.94,19.
6. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ 4,15. 17.
τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ
σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης **
ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν πα-
θημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πά-
σχομεν, καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν
βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε
παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς
ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σω-
τηρίας,
7. εἰδότες ὅτι ὥςπερ κοι-
νωνοὶ ἐστε τῶν παθημάτων, Ph. 3,10.
οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. R.
8. Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς 8,17. 2Th.
ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς 1,7.
θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομέ-
νης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι ?Act. 19,23
καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐβαρήθη- 20,3.
μεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥςτε ἐξα-
πορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ
ζῆν·
9. ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου
ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποι-
1Cor. 15,32 θότες ὦμεν ἐφ᾽ ἑαυτοῖς, ἀλλ᾽
19.17 ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι
R.4, 17.. τοὺς νεκρούς,
10. ὃς ἐκ τηλικούτου θα-
11,23 νάτου ἐῤῥύσατο ἡμᾶς καὶ
* ῥύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι
2Tm. 4,18. καὶ ἔτι ῥύσεται,
11. συνυπουργούντων καὶ
R. 15,30 ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει,
Ph. ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων
1,19. τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ
πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ
ἡμῶν.
12. Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν
4,2. αὕτη ἐστί, τὸ μαρτύριον
Ebr. 13,18 τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι
2,17. * ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ
1Cor. θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ
5,8. 2,4.. ἀλλ᾽ ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνε-
στράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ,
περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς.
13. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφο-
μεν ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἢ ἃ ἀναγινώ-
σκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε·
* ἐλπίζω δέ, ὅτι ἕως τέλους
ἐπιγνώσεσθε,
14. καθὼς καὶ ἐπέγνωτε
ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύ-
χημα ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ
5,12. καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
1Cor. τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
1,8.. 15. Καὶ ταύτῃ τῇ πεποι-
θήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς
ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέ-
ραν χάριν ἔχητε,
1Cor. 16,5? 16. καὶ δι᾽ ὑμῶν διελθεῖν

εἰς Μακεδονίαν, καὶ πά-
λιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν
προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰου-
δαίαν.
17. Τοῦτο οὖν βουλευόμε- *
νος μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ
ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύο- 1Cor. 4,18.
μαι, κατὰ σάρκα βουλεύο-
μαι, ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ Jac. 5,12?
ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ; Mt. 5,37.
18. Πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι 1Cor. 1,9.
ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς
οὐκ ἔστι ναὶ καὶ οὔ. *
19. Ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς
Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐν ὑμῖν
δι' ἡμῶν κηρυχθείς, δι' ἐμοῦ
καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμο- 1Pt. 5,12..
θέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ, v.1..
ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν·
20. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι
θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ καὶ ἐν *
αὐτῷ τὸ ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς 4,15.
δόξαν δι' ἡμῶν. 8,19.
21. Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν 1Cor. 1,8;
ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας 1Jo.
ἡμᾶς, θεός, 2,20.
22. ὁ καὶ σφραγισάμενος
ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀῤῥαβῶνα 5,5.
τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρ- Eph. 1,14.
δίαις ἡμῶν. 4,30. R.8, 16.26

CAP. II.

Consilii mutatio. Restitutio proscripti. Successus.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν R. 1,9.
θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν
ἐμὴν ψυχήν, ὅτι φειδόμενος 2,3..
ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κό-
ρινθον·
1Pt. 5,3. 24. οὐχ ὅτι κυριεύομεν
ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ
1Cor. 8,9; συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς
Ph. 4,4. ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἑστή-
κατε.
1. Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο,
τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς
ὑμᾶς ἐλθεῖν.
2. Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς,
καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων
με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ
13,2. ἐμοῦ;
10. 12,20 s. 3. Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο
αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην
ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν,
1Cor. 13,7 πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς,
ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν
ἐστιν.
4. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως
καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγρα-
ψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δα-
7,8. κρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε,
ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶ-
τε, ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς
ὑμᾶς.
5. Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ
ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλ' ἀπὸ μέ-
[1Th. 2,9? ρους (ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ) πάν-
τας ὑμᾶς.
6. Ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ
1Cor. 5. ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν
πλειόνων,
7. ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον
ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ πα-
Gal. 6,1. ρακαλέσαι, μήπως τῇ πε-

ρισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ
ὁ τοιοῦτος.
8. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυ-
ρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην· 1Cor. 16,14
9. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγρα- v.3..
ψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν 9,13.
ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί 7,15.
ἐστε.
10. Ὧι δέ τι χαρίζεσθε, καὶ
ἐγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ ὃ κεχάρι- *
σμαι, εἴ τι κεχάρισμαι, δι'
ὑμᾶς ἐν προςώπῳ Χριστοῦ, 1Cor. 5,4.
11. ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶ- 4,4.
μεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ 11,3.
γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα L.22, 31..
ἀγνοοῦμεν. 1Pt.5,8.
12. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρῳ- Act. 16,8..
άδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι 1Cor. 16,9.
ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ Col. 4,3.
ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί
μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον 7,5ss. 8,6ss.
τὸν ἀδελφόν μου, 12,18
13. ἀλλὰ ἀποταξάμενος Tit. 1,4..
αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακε-
δονίαν.
14. Τῷ δὲ θεῷ χάρις, τῷ
πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς Col. 2,15.
ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὀσμὴν 10,5;
τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανε- Ph.
ροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ 4,18.. R.
τόπῳ· 15,16
15. ὅτι Χριστοῦ εὐωδία
ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζο- 1Cor. 1,18.
μένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυ-
μένοις, L.
16. οἷς μὲν ὀσμὴ θανάτου 2,34.
εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ Jo.9, 39.al.
ζωῆς εἰς ζωήν. Καὶ πρὸς
3,5s. ταῦτα τίς ἱκανός;
17. Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ
4,2. πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ· ἀλλ' ὡς ἐξ
εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ,
* κατενώπιον τοῦ θεοῦ ἐν
Χριστῷ λαλοῦμεν.

CAP. III.

Tabulae cordis commendatitiae. Velamen mosaicum, revelatio christiana.

5,12. 10,12 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυ-
18.8. τοὺς συνιστάνειν; εἰ μὴ χρῄ-
* ζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν
ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ
* ὑμῶν συστατικῶν.
1Cor. 9,2. 2. Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς
ἐστέ, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς
7,3.. καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομέ-
νη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων,
3. φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ
ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακο-
3,19s. νηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγε-
γραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ
1Cor. 2,4s.; πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ
Ex. ἐν πλαξὶ λιθίναις ἀλλ' ἐν
31,18 Jer. πλαξὶ καρδίας σαρκίναις.
31,33 4. Πεποίθησιν δὲ τοιαύ-
Jo. 14,6.. την ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ
πρὸς τὸν θεόν·
2,16. 5. οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ'
R. ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς
15,18 Mt. ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης
10,20 ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ,
1Cor. 15,10 6. ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς
11,25 διακόνους καινῆς διαθήκης,

οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύ- Gal.
ματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀπο- 4,24; 3,10.
κτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωο- R. 7,10;
ποιεῖ. 8,2.
7. Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θα- Jo. 6,63.
νάτου ἐν γράμμασιν ἐντε-
τυπωμένη ἐν λίθοις, ἐγενή- *
θη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνα- Ex. 34,29
σθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς ss.
Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον
Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ
προσώπου αὐτοῦ τὴν καταρ-
γουμένην·
8. πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ δια- Gal. 3,14.
κονία τοῦ πνεύματος ἔσται
ἐν δόξῃ; v.18..
9. Εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς Gal. 3,10.
κατακρίσεως δόξα, πολλῷ R.7,
μᾶλλον περισσεύει ἡ διακο- 9ss.
νία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. 5,18. 21.
10. Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται R.3,
τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ 21ss.
τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερ-
βαλλούσης δόξης.
11. Εἰ γὰρ τὸ καταργού-
μενον διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλ-
λον τὸ μένον ἐν δόξῃ.
12. Ἔχοντες οὖν τοιαύτην v.8ss. 4.;
ἐλπίδα πολλῇ παῤῥησίᾳ v.17.
χρώμεθα, 4,2.
13. καὶ οὐ, καθάπερ Μωϋ-
σῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ Ex. 34,33
πρόσωπον ἑαυτοῦ πρὸς τὸ μὴ
ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργου- R. 10,4?
μένου.
14. Ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοή- 4,4.
ματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τῆς R.11, 7.25.

* σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα
ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς πα-
v.6. λαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ
ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν
Χριστῷ καταργεῖται,
15. ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνί-
* κα ἀναγινώσκεται Μωϋσῆς,
κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν
αὐτῶν κεῖται·
R.11, 23.26 16. ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ
πρὸς κύριον, περιαιρεῖται
τὸ κάλυμμα.
Jo. 4,24? 17. Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά
R. ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα κυ-
8,9ss; Ga.5, ρίου, ἐλευθερία.
1.13. 18. Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνα-
κεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν
4,4.. δόξαν κυρίου κατοπτριζό-
μενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα με-
4,16s. ταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης
R.8, 29.18 εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ
Ph. 3,21. κυρίου πνεύματος.
2Pt.1,4.

CAP. IV.

Fiducia in vasis testaceis.
Interni hominis spes aeterna.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν
3,6. διακονίαν ταύτην, καθὼς
1Cor. 7,25. ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν,
2. ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ
1Cor. 4,5. κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ
περιπατοῦντες ἐν πανουρ-
2,17. γίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φα-
νερώσει τῆς ἀληθείας συνι-
1,12. 1Th. στῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶ-
2,3-5 σαν συνείδησιν ἀνθρώπων
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
3. Εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμ-

μένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, 3,14.
ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ 1Cor. 1,18.
κεκαλυμμένον,
4. ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος Eph. 2,2.
τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοή- 6,12.
ματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ Jo. 12,31
μὴ αὐγάσαι τὸν φωτισμὸν sel.
τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης
τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν Col. 1,15..
τοῦ θεοῦ. Jo. 1,14.
5. Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσ- 1,24.
σομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰη- 1Cor. 1,13;
σοῦν κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δού- 3,5s.
λους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν· 4,1.
6. ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ Gen.
σκότους φῶς λάμψαι, ὃς * 1,3.
ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις 2Pt.
ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς 1,19. Gal.
γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ 1,16. Eph.
ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χρι- 3,8s.
στοῦ.
7. Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυ-
ρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις 5,1.. 12,7..
σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ
τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ θεοῦ 3,5. 1Cor.
καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· 2,5.
8. ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' 1,5ss. 7,5.
οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπο- 6,4ss.
ρούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπο- 11,23 ss.
ρούμενοι, 12,10
9. διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγ- Ps. 37,24
καταλειπόμενοι, καταβαλ- 33.
λόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύ-
μενοι,
10. πάντοτε τὴν νέκρωσιν 1,5. 6,9..
τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι R.8,
περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ 17.11

τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι
ἡμῶν φανερωθῇ.
11. Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶν-
Ps. 44,23 τες εἰς θάνατον παραδιδό-
μεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ
ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ
ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν.
1Cor. 12. Ὥστε ὁ θάνατος ἐν
4,9. ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν
ὑμῖν.
13. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ
πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ
Ps. 116, τὸ γεγραμμένον· „Ἐπίστευ-
10. σα, διὸ ἐλάλησα“, καὶ ἡμεῖς
πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦ-
μεν·
1Cor. 14. εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας
6,14. Col. τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς
3,3s. 1Th. σὺν Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παρα-
4,17. στήσει σὺν ὑμῖν.
6,10. 15. Τὰ γὰρ πάντα δι'
R.5, ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονά-
15.20 σασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν
1,11. εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς
τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.
v.1. 16. Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,
* ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄν-
R. θρωπος διαφθείρεται, ἀλλ'
7,22. Eph. ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέ-
3,16. 1Pt. ρᾳ καὶ ἡμέρᾳ.
3,4. 17. Τὸ γὰρ παραυτίκα
4,2. ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν
καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερ-
R.8, βολὴν αἰώνιον βάρος δόξης
18. 5,3ss. κατεργάζεται ἡμῖν,
Ph. 18. μὴ σκοπούντων ἡμῶν
3,19; τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ
R.8, 24s. βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπό-

μενα πρόςκαιρα, τὰ δὲ μὴ
βλεπόμενα αἰώνια.

CAP. V.

Vestis nova terrenae superinduenda. Innovatio et reconciliatio per Christum.

Οἴδαμεν γάρ, ὅτι ἐὰν ἡ Job.
ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ 4,19.
σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδο- 2Pt. 1,13s.
μὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν
ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν Ph.3,20s.
τοῖς οὐρανοῖς. 1Cor.15,44.48.
2. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στε- Jo. 14,2.
νάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν v.4.
τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσα- R. 8,23;
σθαι ἐπιποθοῦντες, 1Cor.15,52.
3. εἴγε καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ *
γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα.
4. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ
σκήνει στενάζομεν βαρού- Sap. 9,15.
μενοι, ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκ-
δύσασθαι ἀλλ' ἐπενδύσα- 1Cor. 15,53
σθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ
θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς.
5. Ὁ δὲ κατεργασάμενος
ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ 1,22.
καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀῤῥαβῶ- Eph. 1,13s.
να τοῦ πνεύματος. R.8,16.26.
6. Θαῤῥοῦντες οὖν πάν-
τοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδη-
μοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδη- Ph. 3,20.
μοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου Ebr. 11,13
7. (διὰ πίστεως γὰρ περι- 13,14
πατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους),
8. θαῤῥοῦμεν δὲ καὶ εὐδο- Ph. 1,23.
κοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι
ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆ-
σαι πρὸς τὸν κύριον.

R. 14,8. 9. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,
Ps. εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδη-
39,13 μοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ
εἶναι.
Mt.25 32ss. 10. Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς
16,27 φανερωθῆναι δεῖ ἔμπρο-
2Tm. 4,1.8. σθεν τοῦ βήματος τοῦ Χρι-
Eph. 6,8. στοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκα-
R.2, 6ss. στος τὰ διὰ τοῦ σώματος,
πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγα-
Jo. 5,29. θὸν εἴτε κακόν.
7,1. 11. Εἰδότες οὖν τὸν φόβον
τοῦ κυρίου, ἀνθρώπους πεί-
θομεν, θεῷ δὲ πεφανερώμε-
4,2. θα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς
συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανε-
ρῶσθαι.
* 12. Οὐ πάλιν ἑαυτοὺς
3,1. συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ
ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυ-
χήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα
11,18 21s. ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προς-
1Th. ὤπῳ καυχωμένους καὶ οὐ
2,17. καρδίᾳ.
11,16 Act. 13. Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν,
26,24 θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν,
Mc. 3,21. ὑμῖν.
14. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ
Ph. 1,23. Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρί-
* ναντας τοῦτο ὅτι εἰ εἷς
Ebr. 2,9; ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν,
R.6, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον·
2ss. Gal. 15. καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέ-
2,20. θανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μη-
R. 14,7s. κέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ
ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι
R. 4,25. καὶ ἐγερθέντι.
16. Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ

γερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ Col. 1,18.
τῶν κεκοιμημένων. Act. 26,23.
21. Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώ- Ap. 1,5.
που ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀν-
θρώπου ἀνάστασις νεκρῶν.
22. Ὥςπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ R. 5, 12..
πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕ- Gen.
τω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες 3,19. 22.
ζωοποιηθήσονται. R. 8,11. 5,21.
23. Ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ Jo. 5, 28s..
τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός,
ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ 1Th. 4,16.
παρουσίᾳ αὐτοῦ, Ap. 20,5ss.. 21,8.
24. εἶτα τὸ τέλος, ὅταν *
παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ
θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταρ-
γήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶ-
σαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν·
25. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασι-
λεύειν „ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάν- Ps. 110,1
τας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς Mt.
πόδας αὐτοῦ.“ 22,44..
26. Ἔσχατος ἐχθρὸς κατ- Ap. 20,6..
αργεῖται ὁ θάνατος. 14..
27. „Πάντα γὰρ ὑπέταξεν Ps. 8,7.
ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.“
Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα
ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι Ebr. 2,8..
ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐ-
τῷ τὰ πάντα.
28. Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐ-
τῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐ- Mt. 11,27
τὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται
τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ
πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ R. 11, 32.
πάντα ἐν πᾶσιν. Act. 3,21..
29. Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ
βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νε-
κρῶν; Εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ
ἐγείρονται, τί καὶ βαπτί-
* ζονται ὑπὲρ αὐτῶν;
30. τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύο-
μεν πᾶσαν ὥραν;
R. 8, 36.. 31. Καθ' ἡμέραν ἀποθνή-
σκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύ-
1Th. 2,19. χησιν ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.
2Cor. 1,8. 32. Εἰ κατὰ ἄνθρωπον
?Act. 19,23 ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί
ss. μοι τὸ ὄφελος; Εἰ νεκροὶ
Jes. 22,13 οὐκ ἐγείρονται, „φάγωμεν
Sap. καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ
2,1ss. ἀποθνήσκομεν.“
Menand.; 33. Μὴ πλανᾶσθε· „φθεί-
Eph. 5,6. ρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι
Sap. κακαί.“
4,12. 34. Ἐκνήψατε δικαίως, καὶ
v. 12; μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν
Mt. 22,29 γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσι· πρὸς
6,5. ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω.
35. Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Πῶς
Ez. 37,3. ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ
δὲ σώματι ἔρχονται;
* 36. Ἄφρον, σὺ ὃ σπεί-
ρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ
Jo. 12,24 ἀποθάνῃ,
37. καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ
σῶμα τὸ γενησόμενον σπεί-
ρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον,
[14, 10. εἰ τύχοι, σίτου ἤ τινος τῶν
λοιπῶν,
38. ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσι
σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ
Gen. 1,11. ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ
ἴδιον σῶμα.
39. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ

σάρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀν- *
θρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτη-
νῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη
δὲ πτηνῶν.
40. Καὶ σώματα ἐπουρά- Mt. 22,30
νια, καὶ σώματα ἐπίγεια·
ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπου- Act. 12,7. al.
ρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν
ἐπιγείων.
41. Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ
ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλ-
λη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ
ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.
42. Οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις
τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν v.36; 50.
φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρ-
σίᾳ·
43. σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, 11,23
ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρε- Ph. 3,21.
ται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται
ἐν δυνάμει·
44. σπείρεται σῶμα ψυχι-
κόν, ἐγείρεται σῶμα πνευ-
ματικόν. Ἔστι σῶμα ψυχι- **
κὸν καὶ ἔστι σῶμα πνευμα- [2,14
τικόν.
45. Οὕτω καὶ γέγραπται·
„Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρω- Gen. 2,7.
πος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶ-
σαν“ (ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς v.22. R.5,
πνεῦμα ζωοποιοῦν), 14.
46. ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ
πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυ-
χικόν, ἔπειτα τὸ πνευματι-
κόν.
47. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Gen. 2,7.
ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄν- Eccl.
θρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. 12,7. *

Gen. 3,19. 48. Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι
22. καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ
ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ
ἐπουράνιοι·
49. καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν
* τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φο-
R.8, 29.. ρέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ
ἐπουρανίου.
50. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελ-
Jo. 1,13. φοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βα-
σιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι
6,9s. οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ
Mt. 22,30. τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.
[R. 11,25 51. Ἰδού, μυστήριον ὑμῖν
λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμη-
6,14. ** θησόμεθα, πάντες δὲ ἀλ-
λαγησόμεθα,
52. ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ
1Th. 4,15s. ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ
Mt. σάλπιγγι. Σαλπίσει γάρ,
24,31 cet. καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται
ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλα-
γησόμεθα·
v.50. 53. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν
2Cor. 5,3s. τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρ-
Eph. σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο
4,24.. R.13, ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.
14.. 54. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν
L.24, 49. τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρ-
σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο
ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε
γενήσεται ὁ λόγος ὁ γε-
Jes. 25,8. γραμμένος· „Κατεπόθη ὁ
θάνατος εἰς νῖκος.“
Hos. 13,14 55. „Ποῦ σου, θάνατε, τὸ
* κέντρον; ποῦ σου, ᾅδη, τὸ
νῖκος;“
56. Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θα-

νάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύ- R.5, 12.20
ναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος· 7,8ss;
57. τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ 7,24s. 1Jo.
διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ 5,4.
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.
58. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀ-
γαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, Col. 1,23.
ἀμετακίνητοι, περισσεύον-
τες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου Jo. 6,29.
πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κό-
πος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν 2Chr. 15,7.
κυρίῳ.

CAP. XVI.

Collectio pro sanctis. Timotheus, Apollos, domus Stephanae. Salutationes. 2Cor. 8.9.

Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς R.15, 26..
εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέ-
ταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Gal. 1,2..
Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς
ποιήσατε.
2. Κατὰ μίαν σαββάτου Act. 20,7.
ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ Ap. 1,10?
τιθέτω, θησαυρίζων ὅ τι ἂν
εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, 4,19. 11,34
τότε λογίαι γίνωνται. 2Cor.9,4.
3. Ὅταν δὲ παραγένωμαι,
οὓς ἐὰν δοκιμάσητε, δι' ἐπι- 2Cor. 8,19.
στολῶν τούτους πέμψω ἀπ-
ενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς
Ἱερουσαλήμ·
4. ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ R. 15,25
πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πο- Act.
ρεύσονται. 24,17
5. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, 2Cor. 1,15
ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· ss.al.
Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι, Act. 19,21

6. πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν πα-
Act. 20,2s. ραμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω,
ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ
ἐὰν πορεύωμαι.
7. Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι
* ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω γὰρ
χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς
4,19.. ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπῃ.
Ebr. 6,3..; 8. Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ
Act. 19,8; ἕως τῆς πεντηκοστῆς·
2Cor. 9. θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε
2,12. Col. μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ
4,3.. ἀντικείμενοι πολλοί.
4,17.. Act. 10. Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος,
19,22 βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένη-
Ph. ται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον
2,20. κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ.
11. Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξου-
1Tm. θενήσῃ· προπέμψατε δὲ αὐ-
4,12. τὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός
με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν
μετὰ τῶν ἀδελφῶν.
3,5.. Act. 12. Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ
19,1.. ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλε-
σα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς
ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ
πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα
νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν
εὐκαιρήσῃ.
15,34 13. Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν
Mt. 24,42 τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κρα-
ταιοῦσθε·
14. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ
γινέσθω.
15. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
1,16. ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν
Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ
R. 16,5. τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακο-

νίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυ-
τούς·
16. ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσ-
σησθε τοῖς τοιούτοις καὶ
παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ 3,9. 2Cor.
κοπιῶντι. 1,24.
17. Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρου-
σίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φουρτου-
νάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ 2Cor.
ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνε- 11,9. 9,12.
πλήρωσαν· Ph.2,30.
18. ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν R.1, 12.
πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. Ἐπι-
γινώσκετε οὖν τοὺς τοιού- 1Th. 5,12.
τους.
19. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ
ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. Ἀ-
σπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ
πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρί- Act. 18,2..
σκιλλα σὺν τῇ κατ᾽ οἶκον
R. 16,5. αὐτῶν ἐκκλησίᾳ.
20. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ
ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσα-
R.16, 16.. σθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι
ἁγίῳ.
2Th. 3,17. 21. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ
Col. 4,18. χειρὶ Παύλου·
22. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύ-
Gal. 1,8.. ριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἤτω
* ἀνάθεμα· μαρὰν ἀθά.
R.16, 24. 23. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ᾽ ὑμῶν.
24. Ἡ ἀγάπη μου μετὰ
πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ. Ἀμήν.

[Πρὸς Κορινθίους πρώτη
ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ
Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου
καὶ Ἀχαϊκοῦ καὶ Τιμοθέου.]

ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

CAP. I.

Pauli calamitates et Corinthios revisendi consilium.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰη- 1Cor. 1,1..
σοῦ Χριστοῦ διὰ θελήμα- Ph.1,1.al.;
τος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ 1Cor.
ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ 4,17..
θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ
σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς
Act. 18,12 οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ.
1Cor. 1,3.. 2. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Eph. 1,3.. 3. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ

του ἑτέρου· ἱνατί γὰρ ἡ ἐλευ- 8,7ss.
θερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλ-
λης συνειδήσεως;
30. Εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, 1Tm. 4,4.
τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ R.14,
ἐγὼ εὐχαριστῶ; 6.
31. Εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε 6,20.
πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα Col.
εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. 3,17. Mt.5,16.
32. Ἀπρόσκοποι γίνεσθε
καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι R.14,
καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ· 13..
33. καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶ- 9,19.
σιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ v.24.
ἐμαυτοῦ συμφέρον ἀλλὰ τὸ *
τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι.
1. Μιμηταί μου γίνεσθε, 4,16..
καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ.

CAP. XI.

Adversus abusus in conventibus; de capite velando et coena sacra.

Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί,
ὅτι πάντα μου μέμνησθε
καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν,
τὰς παραδόσεις κατέχετε. 2Th. 2,15..
3. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι,
ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ
ὁ Χριστός ἐστι, κεφαλὴ δὲ Eph.
γυναικὸς ὁ ἀνήρ, κεφαλὴ δὲ 5,23.
Χριστοῦ ὁ θεός. 3,23..
4. Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμε-
νος ἢ προφητεύων, κατὰ κε- 12,10
φαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν 14,1 ss.
κεφαλὴν αὐτοῦ. v.8?
5. Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευ-
χομένη ἢ προφητεύουσα 14,34
ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ,
v.7? καταισχύνει τὴν κεφαλὴν
ἑαυτῆς· ἓν γάρ ἐστι καὶ τὸ
αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ.
6. Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτε-
ται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ
Dt. 21,12 δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρα-
σθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακα-
λυπτέσθω.
7. Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει
κατακαλύπτεσθαι τὴν κε-
Gen. 1,27. φαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ
Ps. 8,6. ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀν-
δρός ἐστιν·
8. οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυ-
ναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός·
9. καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ
διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ
Gen. 2,18. 23. διὰ τὸν ἄνδρα.
10. Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ
γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς
?Tob. 12,12 κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους.
Ps. 138,1 Lxx. 11. Πλὴν οὔτε γυνὴ χωρὶς
ἀνδρὸς οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυ-
ναικὸς ἐν κυρίῳ·
12. ὥςπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ
ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ
τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ
τοῦ θεοῦ.
10,15 13. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε·
Act. 4,19. πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκα-
τακάλυπτον τῷ θεῷ προς-
εὔχεσθαι;
* 14. ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις δι-
δάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν
2Sm. 14,26 κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστι,
15. γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα

αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ
περιβολαίου δέδοται αὐτῇ.
16. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνει- 1Tm.
κος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην 6,4.
συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ
αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.
17. Τοῦτο δὲ παραγγέλλων *
οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ v.22.
κρεῖττον ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον
συνέρχεσθε.
18. Πρῶτον μὲν γὰρ συνερ-
χομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ,
ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν 1,11s. 3,3.
ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πι-
στεύω· Mt.10,34.
19. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν 18,7s. 1Jo.
ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φα- 2,19.
νεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. L.2,35. Dt.
20. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν 13,3.
ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστι κυρια- 10,21
κὸν δεῖπνον φαγεῖν· Jud.12.
21. ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον
δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ v.33.
φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς
δὲ μεθύει.
22. Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε
εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ
τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ κα-
ταφρονεῖτε, καὶ καταισχύ- Jac.
νετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί 2,6.
ὑμῖν εἴπω; ἐπαινέσω ὑμᾶς; *
Ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ.
23. Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον
ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέ- 15,3.
δωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰη-
σοῦς ἐν τῇ νυκτί, ᾗ παρεδί-
δοτο, ἔλαβεν ἄρτον

L.22, 19s. 24. καὶ εὐχαριστήσας ἔ-
Mt. κλασε καὶ εἶπε· [Λάβετε,
26,16 Mc. φάγετε·] τοῦτό μου ἐστὶ τὸ
14,22 σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμε-
* νον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν
ἐμὴν ἀνάμνησιν.
25. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτή-
ριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι,
λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον
Ex. 24,8. ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ
ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε,
ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν
ἐμὴν ἀνάμνησιν.
26. Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε
τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ πο-
* τήριον πίνητε, τὸν θάνα-
τον τοῦ κυρίου καταγγέλ-
Mt. 26,64 λετε, ἄχρις οὗ ἔλθῃ.
24,42 27. Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν
Jo. 14,3. ἄρτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον
τοῦ κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος
10,16 ἔσται τοῦ σώματος καὶ αἵ-
Ebr. 6,6. ματος τοῦ κυρίου.
2Cor. 28. Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρω-
13,5. Gal. πος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ
6,4. ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ
ποτηρίου πινέτω·
* 29. ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων
v.32. ἀναξίως, κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει
v.31. καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ
σῶμα τοῦ κυρίου.
30. Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολ-
λοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄῤῥωστοι,
καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.
Ps. 32,5. 31. Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρί-
Sap. νομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα·
12,22 32. κρινόμενοι δὲ ὑπὸ κυ-
Ebr. 12,5s. ρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ

σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶ-
μεν.
33. Ὥστε, ἀδελφοί μου, συν-
ερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλ-
λήλους ἐκδέχεσθε· v.21.
34. εἴ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ v.22.
ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα
συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπά,
ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι.

Cap. XII.

De *donis Spiritus Sancti* (cpp. 12—14). Varietas in unitate ut membrorum in corpore.

Περὶ δὲ τῶν πνευματι- 14,1.
κῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς
ἀγνοεῖν.
2. Οἴδατε ὅτι ἔθνη ἦτε, 6,11.
πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, Eph. 2,11s.
ὡς ἂν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι·
3. διὸ γνωρίζω ὑμῖν, ὅτι 1Jo. 4,2s.
οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λα-
λῶν λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν, Mc. 9,39.
καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν *
κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν πνεύ- 2,14.
ματι ἁγίῳ. Mt.16,17.
4. Διαιρέσεις δὲ χαρισμά- R.12,6.Eph
των εἰσί, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· 4,4.
5. καὶ διαιρέσεις διακονιῶν v.28.
εἰσί, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος· Eph.4,11s.
6. καὶ διαιρέσεις ἐνεργη-
μάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτὸς θεὸς Ebr. 2,4.
ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶ- Eph. 1,23.
σιν.
7. Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φα-
νέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς 14,26
τὸ συμφέρον·
8. ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύ-
ματος δίδοται λόγος σοφίας, 2,6.
13,2. Col. ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ
2,3. τὸ αὐτὸ πνεῦμα,
13,2. 9. ἑτέρῳ δὲ πίστις ἐν τῷ
αὐτῷ πνεύματι, ἄλλῳ δὲ χα-
Mc. 16,17 ρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ ἑνὶ
s.. πνεύματι,
Act. 4,30. 10. ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα
δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφη-
14,3. 1Jo. τεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις
4,1. πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη
Act. γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία
2,4.. γλωσσῶν·
11. πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ
7,7. τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα,
Eph. διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς
4,7. R. βούλεται.
12,3. 12. Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα
v.27.. ἕν ἐστι καὶ μέλη ἔχει πολλά,
6,15.. 10,17 πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώ-
R. 12,4s. ματος τοῦ ἑνὸς πολλὰ ὄντα
Col. ἕν ἐστι σῶμα· οὕτω καὶ ὁ
1,24. Χριστός.
13. Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύ-
ματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶ-
Tit. 3,5; μα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰου-
Gal. δαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦ-
3,28. λοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ πάν-
Jo. 7,37. τες εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθη-
39. μεν.
14. Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ
ἔστιν ἓν μέλος, ἀλλὰ πολλά.
v.20. Liv. 15. Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς· Ὅτι
2,32. οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος.
16. Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς·
Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ
εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ

τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώ-
ματος.
17. Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφ-
θαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον
ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις;
18. Νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο
τὰ μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν
ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέ-
λησεν.
19. Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν v.14.
μέλος, ποῦ τὸ σῶμα;
20. Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη,
ἓν δὲ σῶμα.
21. Οὐ δύναται ὁ ὀφθαλμὸς *
εἰπεῖν τῇ χειρί· Χρείαν σου
οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ
τοῖς ποσί· Χρείαν ὑμῶν οὐκ
ἔχω.
22. Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ
δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος
ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀν-
αγκαῖά ἐστι,
23. καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμό-
τερα εἶναι τοῦ σώματος, τού-
τοις τιμὴν περισσοτέραν πε-
ριτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα
ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισ-
σοτέραν ἔχει,
24. τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν
οὐ χρείαν ἔχει. Ἀλλ' ὁ θεὸς
συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ
ὑστεροῦντι περισσοτέραν
δοὺς τιμήν, v.23.
25. ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ v.21.
σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ
ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη.
26. Καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέ- *
λος, συμπάσχει πάντα τὰ
μέλη· εἴτε δοξάζεται ἓν μέ-
λος, συγχαίρει πάντα τὰ
μέλη.
v.12.. 27. Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα
6,15.. R.12, Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους.
4ss. 28. Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ
v.5. Eph. θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον
4,11. ἀποστόλους, δεύτερον προ-
φήτας, τρίτον διδασκάλους,
v.10. ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρί-
v.9. σματα ἰαμάτων, ἀντιλή-
ψεις, κυβερνήσεις, γένη
v.10. γλωσσῶν.
29. Μὴ πάντες ἀπόστολοι;
μὴ πάντες προφῆται; μὴ
πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάν-
Act. 8,10? τες δυνάμεις;
30. μὴ πάντες χαρίσματα
ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες
γλώσσαις λαλοῦσι; μὴ πάν-
v.10. τες διερμηνεύουσι;
31. Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρί-
14,1. σματα τὰ κρείττονα· καὶ
[2Co. 4,17. ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν
ὑμῖν δείκνυμι.

CAP. XIII.

Caritas fide et spe major.

v.8. Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν
4,9. ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν
R.13, 8ss. ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω,
γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμ-
βαλον ἀλαλάζον.
14,3 ss.; 2. Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν
Mt. καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα
7,22. καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ
Mt. 17,20 ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν
cet. ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγά-
* πην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι.

3. Καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα R.12,20.8.
τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν
παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα 1Jo. 3,16ss;
καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ 2Mac. 7,2ss.
ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.
4. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, Prov. 10,12
χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ *
ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπε-
ρεύεται, οὐ φυσιοῦται, 8,1.
5. οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ 10,33 Ph.2,
τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, 4.21.
οὐ λογίζεται τὸ κακόν,
6. οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, [R. 1,18.
συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ·
7. πάντα στέγει, πάντα 9,12. R.15,
πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, 1.
πάντα ὑπομένει.
8. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε
ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφη- v.13. R.
τεῖαι, καταργηθήσονται· 9,6?
εἴτε γλῶσσαι, παύσονται·
εἴτε γνῶσις, καταργηθήσε-
ται.
9. Ἐκ μέρους γὰρ γινώσκο- v.12.
μεν καὶ ἐκ μέρους προφη-
τεύομεν·
10. ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέ- Eph. 4,13.
λειον, τότε τὸ ἐκ μέρους κατ- *
αργηθήσεται.
11. Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς
νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος
ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογι-
ζόμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ,
κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. 14,20
12. Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι'
ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε 2Cor. 3,18.
δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσ- Num.
ωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέ- 12,8.
ρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι
8,3. καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην.
2Cor. 5,7; 13. Νυνὶ δὲ μένει πίστις,
R. ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦ-
8,24. τα· μείζων δὲ τούτων ἡ
14,5. ἀγάπη.

CAP. XIV.

Donum linguarum prophetico inferius; ejus usus et abusus. Mulieribus tacendum.

Διώκετε τὴν ἀγάπην·
12,31 ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά,
v.3. 22ss. μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε.
13,2. 2. Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ
v.4. οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ
13s. 16. τῷ θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει,
v.15. πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστή-
R.8, 16.26 ρια·
3. ὁ δὲ προφητεύων ἀν-
θρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν
καὶ παράκλησιν καὶ παρα-
μυθίαν.
4. Ὁ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυ-
τὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφη-
τεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.
Num. 5. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς
11,29 λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ
ἵνα προφητεύητε· μείζων
* γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λα-
λῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ
v.13. 27s. διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία
12,10 οἰκοδομὴν λάβῃ.
6. Νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν
ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις
λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω,
ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν
12,8. ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ
ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ;

7. Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν
διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε
κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς
φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς γνω-
σθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ
τὸ κιθαριζόμενον;
8. καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φω-
νὴν σάλπιγξ δῷ, τίς παρα- Num. 10,9.
σκευάσεται εἰς πόλεμον;
9. Οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς
γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον
λόγον δῶτε, πῶς γνωσθή-
σεται τὸ λαλούμενον; ἔσε-
σθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦν- [9,26
τες.
10. Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γέ-
νη φωνῶν ἐστιν ἐν κόσμῳ, *
καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον·
11. ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν
δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι
τῷ λαλοῦντι βάρβαρος, καὶ
ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.
12. Οὕτω καὶ ὑμεῖς· ἐπεὶ
ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, v.1. 12,31
πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκ- 14.
κλησίας ζητεῖτε ἵνα περισ-
σεύητε.
13. Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσ- *
σῃ προσευχέσθω ἵνα διερ- v.5..
μηνεύῃ.
14. Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι
γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου
προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου
ἄκαρπός ἐστι.
15. Τί οὖν ἐστί; Προσ-
εύξομαι τῷ πνεύματι, προσ-
εύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ

v.26. Eph. 5,19. τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ
τῷ νοΐ.
* 16. Ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς
τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν
v.23.. τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς
Neh. 8,6. ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐ-
χαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις
οὐκ οἶδε.
17. Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐ-
χαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος
οὐκ οἰκοδομεῖται.
18. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ,
* πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσ-
σαις λαλῶν·
19. ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω
v.15. * πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός
μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλ-
λους κατηχήσω, ἢ μυρίους
λόγους ἐν γλώσσῃ.
Eph. 4,14. 20. Ἀδελφοί, μὴ παιδία
γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ
Mt. 18,3. τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ
R. 16,19 φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε.
21. Ἐν τῷ νόμῳ γέγρα-
Jes. 28,11 s. πται· „Ὅτι ἐν ἑτερογλώσ-
σοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις
λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ
οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί
μου, λέγει κύριος.“
22. Ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς
σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πι-
στεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπί-
στοις· ἡ δὲ προφητεία οὐ
τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς
πιστεύουσιν.
23. Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ
ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ
καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶ-

σιν, εἰςέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ v.16. Act.
ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι 4,13;
μαίνεσθε; 2,13. 1 Sm.
24. Ἐὰν δὲ πάντες προφη- 1,12s.
τεύωσιν, εἰςέλθῃ δέ τις ἄπι-
στος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται Jo.
ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται 3,20.
ὑπὸ πάντων,
25. τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας *
αὐτοῦ φανερὰ γίνεται· καὶ
οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόςωπον
προςκυνήσει τῷ θεῷ, ἀπαγ- v. 3.
γέλλων ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν
ὑμῖν ἐστί.
26. Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί;
Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος 11,18
ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν v.15;
ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκά- 6.
λυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· v.5.
πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γι- Eph.
νέσθω. 4,12.
27. Εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ,
κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον
τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς
διερμηνευέτω· v.5..
28. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευ- *
τής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ,
ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. v.2.
29. Προφῆται δὲ δύο ἢ
τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ
ἄλλοι διακρινέτωσαν· 12,10
30. ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυ- 1Jo. 4,1..
φθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος
σιγάτω.
31. Δύνασθε γὰρ καθ'
ἕνα πάντες προφητεύειν,
ἵνα πάντες μανθάνωσι καὶ
πάντες παρακαλῶνται.

v.29.. 32. Καὶ πνεύματα προφη-
τῶν προφήταις ὑποτάσσε-
ται·
33. οὐ γάρ ἐστιν ἀκατα-
R.15, 33.. στασίας ὁ θεός, ἀλλ' εἰρή-
4,17. νης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκ-
7,17. κλησίαις τῶν ἁγίων.
11,16 34. Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν
1Tm. 2,11s. ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν·
οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς
11,8.. λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι,
Gen. 3,16. καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει.
35. Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλου-
σιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄν-
δρας ἐπερωτάτωσαν· αἰ-
11,6. * σχρὸν γάρ ἐστι γυναιξὶν ἐν
ἐκκλησίᾳ λαλεῖν.
36. Ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος
τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς
ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;
37. Εἴ τις δοκεῖ προφήτης
εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγι-
1Jo. 4,6. * γνωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι
κυρίου εἰσὶν ἐντολαί·
38. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνο-
* είτω.
v.1ss. 39. Ὥςτε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε
τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λα-
λεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε·
v.26s; 7,35.. 40. πάντα δὲ εὐσχημόνως
Col. 2,5. καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

CAP. XV.

Christi mortuorumque resurrectio. Ultimus hostis; baptisma pro mortuis; nova corpora; mutatio superstitum.

Gal. 1,11s. Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελ-
φοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγ-

γελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρε-
λάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε,
2. δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι 1,21; Gal.
λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, 1,8s.
εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ Gal. 3,4.
ἐπιστεύσατε. 4,11.
3. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν
πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, 11,23
ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ R. 3, 25s..
τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ L. 24, 26s..
τὰς γραφάς, Jes.
4. καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι 53,8; 9;10.
ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ Ps. 16,10
κατὰ τὰς γραφάς, Jon. 2,1.
5. καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶ- L. 24,
τα τοῖς δώδεκα. 34;36..
6. Ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω
πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφά-
παξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένου- [Jo. 21,22
σιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ 11,11
ἐκοιμήθησαν. [Act. 12,17..
7. Ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ,
εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶ- ?Mt. 28,16
σιν· L. 24,50.
8. ἔσχατον δὲ πάντων ὡς-
περεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη Act. 9,4s.
κἀμοί.
9. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχι- Eph. 3,8.
στος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ
εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπό-
στολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκ- Gal. 1,23..
κλησίαν τοῦ θεοῦ· Act. 9,1ss.
10. χάριτι δὲ θεοῦ εἰμὶ ὅ
εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς 1Tm. 1,13s.
ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ 2Cor.
περισσότερον αὐτῶν πάν- 11,23
των ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, Gal. 4,11.
ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ
σὺν ἐμοί.
11. Εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖ-
v. 3ss. νοι, οὕτω κηρύσσομεν καὶ
οὕτως ἐπιστεύσατε.
12. Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσ-
σεται, ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερ-
v. 32. ται, πῶς λέγουσί τινες ἐν
2Tm. 2,18. ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν
Act. 23,6.. οὐκ ἔστιν;
17,18 13. Εἰ δὲ ἀνάστασις νε-
κρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χρι-
v. 20 ss. στὸς ἐγήγερται·
14. εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγή-
* γερται, κενὸν ἄρα τὸ κή-
v. 17.. ρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ
πίστις ὑμῶν.
v. 6. 15. Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ
6,14. 2Cor. ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ,
4,14. ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ
R. 4,24. τοῦ θεοῦ, ὅτι ἤγειρε τὸν
8,11. Act. Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν,
3,15.. εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγεί-
ρονται.
16. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγεί-
v. 13. ρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγή-
γερται·
17. εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγή-
v. 14. γερται, ματαία ἡ πίστις
R. 4,25 ὑμῶν, ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρ-
1 Th. 4,14. τίαις ὑμῶν·
18. ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέν-
11,30 τες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο.
19. Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ
* ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ
μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων
ἀνθρώπων ἐσμέν.
20. Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγή-

γερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ Col. 1,18.
τῶν κεκοιμημένων. Act.26,23.
21. Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώ- Ap. 1,5.
που ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀν-
θρώπου ἀνάστασις νεκρῶν.
22. Ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ R.5, 12..
πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕ- Gen.
τω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες 3,19. 22.
ζωοποιηθήσονται. R.8,11.5,21.
23. Ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ Jo.5, 28s..
τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός,
ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ 1Th. 4,16.
παρουσίᾳ αὐτοῦ, Ap.20,5ss..
24. εἶτα τὸ τέλος, ὅταν 21,8. *
παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ
θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταρ-
γήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶ-
σαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν·
25. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασι-
λεύειν „ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάν- Ps. 110,1
τας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς Mt.
πόδας αὐτοῦ.“ 22,44..
26. Ἔσχατος ἐχθρὸς κατ- Ap. 20,6..
αργεῖται ὁ θάνατος. 14..
27. „Πάντα γὰρ ὑπέταξεν Ps. 8,7.
ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.“
Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα
ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι Ebr. 2,8..
ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐ-
τῷ τὰ πάντα.
28. Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐ-
τῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐ- Mt. 11,27
τὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται
τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ
πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ R.11, 32.
πάντα ἐν πᾶσιν. Act.3,21..
29. Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ
βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νε-
κρῶν; Εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ
ἐγείρονται, τί καὶ βαπτί-
* ζονται ὑπὲρ αὐτῶν;
30. τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύο-
μεν πᾶσαν ὥραν;
R.8, 36.. 31. Καθ' ἡμέραν ἀποθνή-
σκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύ-
1Th. 2,19. χησιν ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.
2Cor. 1,8. 32. Εἰ κατὰ ἄνθρωπον
?Act. 19,23 ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί
ss. μοι τὸ ὄφελος; Εἰ νεκροὶ
Jes. 22,13 οὐκ ἐγείρονται, „φάγωμεν
Sap. καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ
2,1ss. ἀποθνήσκομεν.“
Menand.; 33. Μὴ πλανᾶσθε· „φθεί-
Eph. 5,6. ρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι
Sap. κακαί.“
4,12. 34. Ἐκνήψατε δικαίως, καὶ
v.12s μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν
Mt. 22,29 γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσι· πρὸς
6,5. ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω.
35. Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Πῶς
Ez. 37,3. ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ
δὲ σώματι ἔρχονται;
* 36. Ἄφρον, σὺ ὃ σπεί-
ρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ
Jo. 12,24 ἀποθάνῃ,
37. καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ
σῶμα τὸ γενησόμενον σπεί-
ρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον,
[14, 10. εἰ τύχοι, σίτου ἤ τινος τῶν
λοιπῶν,
38. ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσι
σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ
Gen. 1,11. ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ
ἴδιον σῶμα.
39. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ

σάρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀν- *
θρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτη-
νῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη
δὲ πτηνῶν.
40. Καὶ σώματα ἐπουρά- Mt. 22,30
νια, καὶ σώματα ἐπίγεια·
ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπου- Act. 12,7.
ρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν al.
ἐπιγείων.
41. Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ
ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλ-
λη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ
ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.
42. Οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις
τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν v. 36; 50.
φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρ-
σίᾳ·
43. σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, 11,28
ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρε- Ph. 3,21.
ται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται
ἐν δυνάμει·
44. σπείρεται σῶμα ψυχι-
κόν, ἐγείρεται σῶμα πνευ-
ματικόν. Ἔστι σῶμα ψυχι- **
κὸν καὶ ἔστι σῶμα πνευμα- [2,14
τικόν.
45. Οὕτω καὶ γέγραπται·
„Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρω- Gen. 2,7.
πος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶ-
σαν" (ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς v. 22. R. 5,
πνεῦμα ζωοποιοῦν), 14.
46. ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ
πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυ-
χικόν, ἔπειτα τὸ πνευματι-
κόν.
47. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Gen. 2,7.
ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄν- Eccl. 12,7.
θρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. *

Gen. 3,19. 48. Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι
22. καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ
ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ
ἐπουράνιοι·
49. καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν
* τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φο-
R. 8, 29.. ρέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ
ἐπουρανίου.
50. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελ-
Jo. 1,13. φοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βα-
σιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι
6,9s. οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ
Mt. 22,30. τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.
[R. 11,25 51. Ἰδού, μυστήριον ὑμῖν
λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμη-
6,14. ** θησόμεθα, πάντες δὲ ἀλ-
λαγησόμεθα,
52. ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ
1Th. 4,15s. ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ
Mt. σάλπιγγι. Σαλπίσει γάρ,
24,31 cet. καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται
ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλα-
γησόμεθα·
v. 50. 53. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν
2Cor. 5,3s. τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρ-
Eph. σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο
4,24.. R. 13, ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.
14.. 54. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν
L. 24, 49. τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρ-
σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο
ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε
γενήσεται ὁ λόγος ὁ γε-
Jes. 25,8. γραμμένος· „Κατεπόθη ὁ
θάνατος εἰς νῖκος."
Hos. 13,14 55. „Ποῦ σου, θάνατε, τὸ
* κέντρον; ποῦ σου, ᾅδη, τὸ
νῖκος;"
56. Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θα-

νάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύ- R. 5, 12.20
ναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος· 7,8ss; 7,24s.
57. τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ 1Jo.
διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ 5,4.
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.
58. Ὥςτε, ἀδελφοί μου ἀ-
γαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, Col. 1,23.
ἀμετακίνητοι, περισσεύον-
τες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου Jo. 6,29.
πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κό-
πος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν 2Chr. 15,7.
κυρίῳ.

CAP. XVI.

Collectio pro sanctis. Timotheus, Apollos, domus Stephanae. Salutationes. 2Cor. 8.9.

*Π*ερὶ δὲ τῆς λογίας τῆς R. 15, 26..
εἰς τοὺς ἁγίους, ὥςπερ διέ-
ταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Gal. 1,2..
Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς
ποιήσατε.
2. Κατὰ μίαν σαββάτου Act. 20,7.
ἕκαστος ὑμῶν παρ᾽ ἑαυτῷ Ap. 1,10?
τιθέτω, θησαυρίζων ὅ τι ἂν
εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, 4,19. 11,34
τότε λογίαι γίνωνται. 2Cor. 9,4.
3. Ὅταν δὲ παραγένωμαι,
οὓς ἐὰν δοκιμάσητε, δι᾽ ἐπι- 2Cor. 8,19.
στολῶν τούτους πέμψω ἀπ-
ενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς
Ἱερουσαλήμ·
4. ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ R. 15,25
πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πο- Act. 24,17
ρεύσονται.
5. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, 2Cor. 1,15
ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· ss. al.
Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι, Act. 19,21
6. πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν πα-
Act. 20,2s. ραμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω,
ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ
ἐὰν πορεύωμαι.
7. Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι
* ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω γὰρ
χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς
4,19.. ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπῃ.
Hbr. 6,3..; 8. Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ
Act. 19,8; ἕως τῆς πεντηκοστῆς·
2Cor. 9. θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε
2,12. Col. μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ
4,3.. ἀντικείμενοι πολλοί.
4,17.. **10.** Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος,
Act. 19,22 βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένη-
Ph. ται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον
2,20. κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ.
11. Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξου-
1Tm. θενήσῃ· προπέμψατε δὲ αὐ-
4,12. τὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός
με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν
μετὰ τῶν ἀδελφῶν.
3,5.. **12.** Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ
Act. 19,1.. ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλε-
σα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς
ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ
πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα
νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν
εὐκαιρήσῃ.
15,34 13. Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν
Mt. 24,42 τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κρα-
ταιοῦσθε·
14. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ
γινέσθω.
15. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
1,16. ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν
Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ
R. 16,5. τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακο-

νίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς·

16. ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. 3,9. 2Cor. 1,24.

17. Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· 2Cor. 11,9. 9,12. Ph.2,30.

18. ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. Ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. R.1, 12. 1Th. 5,12.

19. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. Ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα σὺν τῇ κατ᾽ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. Act. 18,2.. R. 16,5.

20. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. R.16, 16..

21. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου· 2Th. 3,17. Col. 4,18.

22. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἤτω ἀνάθεμα· μαρὰν ἀθά. Gal. 1,8.. *

23. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ᾽ ὑμῶν. R.16, 24.

24. Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

[Πρὸς Κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ καὶ Τιμοθέου.]

ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

CAP. I.

Pauli calamitates et Corinthios revisendi consilium.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ. 1Cor. 1,1.. Ph.1, 1.al.; 1Cor. 4,17.. Act. 18,12

2. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 1Cor. 1,3..

3. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ Eph. 1,3..

πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν
οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης R. 15,5.
παρακλήσεως,
4. ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ
πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς
τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρα-
καλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει
διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς
παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ
τοῦ θεοῦ,
5. ὅτι καθὼς περισσεύει v.7..
τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ 12,9. Col.
εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ τοῦ Χρι- 1,24. Ebr.
στοῦ περισσεύει καὶ ἡ πα- 13,18
ράκλησις ἡμῶν. Ps.34,20.94,19.
6. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ 4,15. 17.
τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ
σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης **
ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν πα-
θημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πά-
σχομεν, καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν
βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε
παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς
ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σω-
τηρίας,
7. εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοι-
νωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, Ph. 3,10.
οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. R.
8. Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς 8,17. 2Th.
ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς 1,7.
θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομέ-
νης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι ?Act. 19,23
καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθη- 20,3.
μεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξα-
πορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ
ζῆν·
9. ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου
ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποι-
1Cor. 15,32 θότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ'
19.17 ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι
R.4, 17.. τοὺς νεκρούς,
10. ὃς ἐκ τηλικούτου θα-
11,28 νάτου ἐῤῥύσατο ἡμᾶς καὶ
* ῥύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι
2Tm. 4,18. καὶ ἔτι ῥύσεται,
11. συνυπουργούντων καὶ
R. 15,30 ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει,
Ph. ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων
1,19. τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ
πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ
ἡμῶν.
12. Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν
4,2. Ebr. αὕτη ἐστί, τὸ μαρτύριον
13,18 τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι
* 2,17. ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ
1Cor. θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ
5,8. 2,4.. ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνε-
στράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ,
περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς.
13. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφο-
μεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώ-
σκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε·
* ἐλπίζω δέ, ὅτι ἕως τέλους
ἐπιγνώσεσθε,
14. καθὼς καὶ ἐπέγνωτε
ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύ-
χημα ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ
5,12. καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
1Cor. 1,8.. τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
15. Καὶ ταύτῃ τῇ πεποι-
θήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς
ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέ-
ραν χάριν ἔχητε,
1Cor. 16,5? 16. καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν

εἰς Μακεδονίαν, καὶ πά-
λιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν
προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰου-
δαίαν.
17. Τοῦτο οὖν βουλευόμε- *
νος μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ
ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύο- 1Cor. 4,18.
μαι, κατὰ σάρκα βουλεύο-
μαι, ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ Jac. 5,12?
ναὶ καὶ τὸ οὔ οὔ; Mt.5,37.
18. Πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι 1Cor. 1,9.
ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς
οὐκ ἔστι ναὶ καὶ οὔ. *
19. Ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς
Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐν ὑμῖν
δι' ἡμῶν κηρυχθείς, δι' ἐμοῦ
καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμο- 1Pt. 5,12..
θέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ, v.1..
ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν·
20. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι
θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ καὶ ἐν *
αὐτῷ τὸ ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς 4,15.
δόξαν δι' ἡμῶν. 8,19.
21. Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν 1Cor. 1,8;
ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας 1Jo.
ἡμᾶς, θεός, 2,20.
22. ὁ καὶ σφραγισάμενος
ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀῤῥαβῶνα 5,5.
τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρ- Eph. 1,14.
δίαις ἡμῶν. 4,30. R.8, 16.26

CAP. II.

Consilii mutatio. Restitutio proscripti. Successus.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν R. 1,9.
θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν
ἐμὴν ψυχήν, ὅτι φειδόμενος 2,3..
ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κό-
ρινθον·
1Pt. 5,3. 24. οὐχ ὅτι κυριεύομεν
ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ
1Cor. 3,9; συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς
Ph. 4,4. ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἑστή-
κατε.
1. Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο,
τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς
ὑμᾶς ἐλθεῖν.
2. Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς,
καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων
με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ
13,2. ἐμοῦ;
10. 12,20 3. Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο
a. αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην
ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν,
1Cor. πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς,
13,7 ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν
ἐστιν.
4. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως
καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγρα-
ψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δα-
7,8. κρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε,
ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶ-
τε, ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς
ὑμᾶς.
5. Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ
ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλ' ἀπὸ μέ-
[1Th. 2,9? ρους (ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ) πάν-
τας ὑμᾶς.
6. Ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ
1Cor. 5. ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν
πλειόνων,
7. ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον
ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ πα-
Gal. 6,1. ρακαλέσαι, μήπως τῇ πε-

ρισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ
ὁ τοιοῦτος.
8. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυ-
ρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην· 1Cor. 16,14
9. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγρα- v.3..
ψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν 9,13.
ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί 7,15.
ἐστε.
10. Ὧι δέ τι χαρίζεσθε, καὶ
ἐγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ ὃ κεχάρι- *
σμαι, εἴ τι κεχάρισμαι, δι'
ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, 1Cor. 5,4.
11. ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶ- 4,4.
μεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ 11,3.
γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα L.22, 31..
ἀγνοοῦμεν. 1Pt.5,8.
12. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρῳ- Act. 16,8..
άδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι 1Cor. 16,9.
ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ Col.
ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί 4,3.
μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον 7,5ss. 8,6ss.
τὸν ἀδελφόν μου, 12,18
13. ἀλλὰ ἀποταξάμενος Tit. 1,4..
αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακε-
δονίαν.
14. Τῷ δὲ θεῷ χάρις, τῷ
πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς Col. 2,15.
ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὀσμὴν 10,5;
τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανε- Ph.
ροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ 4,18.. R.
τόπῳ· 15,16
15. ὅτι Χριστοῦ εὐωδία
ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζο- 1Cor.
μένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυ- 1,18.
μένοις, L.
16. οἷς μὲν ὀσμὴ θανάτου 2,34.
εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ Jo.9, 39.al.
ζωῆς εἰς ζωήν. Καὶ πρὸς
3,5s. ταῦτα τίς ἱκανός;
17. Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ
4,2. πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ· ἀλλ' ὡς ἐξ
εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ,
* κατενώπιον τοῦ θεοῦ ἐν
Χριστῷ λαλοῦμεν.

CAP. III.

Tabulae cordis commendatitiae. Velamen mosaicum, revelatio christiana.

5,12. 10,12 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυ-
18.8. τοὺς συνιστάνειν; εἰ μὴ χρῄ-
* ζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν
ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ
* ὑμῶν συστατικῶν.
1Cor. 9,2. 2. Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς
ἐστέ, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς
7,3.. καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομέ-
νη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων,
3. φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ
ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακο-
8,19s. νηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγε-
γραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ
1Cor. 2,4s.; πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ
Ex. ἐν πλαξὶ λιθίναις ἀλλ' ἐν
31,18 πλαξὶ καρδίας σαρκίναις.
Jer. 31,33 4. Πεποίθησιν δὲ τοιαύ-
Jo. 14,6.. την ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ
πρὸς τὸν θεόν·
2,16. 5. οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ'
R. ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς
15,18 ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης
Mt. 10,20 ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ,
1Cor. 6. ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς
15,10 11,25 διακόνους καινῆς διαθήκης,

οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύ- Gal. 4,24;
ματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀπο- 3,10.
κτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωο- R. 7,10;
ποιεῖ. 8,2.
7. Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θα- Jo. 6,63.
νάτου ἐν γράμμασιν ἐντε-
τυπωμένη ἐν λίθοις, ἐγενή- *
θη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνα- Ex. 34,29
σθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς ss.
Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον
Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ
προσώπου αὐτοῦ τὴν καταρ-
γουμένην·
8. πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ δια- Gal. 3,14.
κονία τοῦ πνεύματος ἔσται
ἐν δόξῃ; v.18..
9. Εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς Gal. 3,10.
κατακρίσεως δόξα, πολλῷ R.7,
μᾶλλον περισσεύει ἡ διακο- 9ss.
νία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. 5,18. 21.
10. Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται R.3,
τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ 21ss.
τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερ-
βαλλούσης δόξης.
11. Εἰ γὰρ τὸ καταργού-
μενον διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλ-
λον τὸ μένον ἐν δόξῃ.
12. Ἔχοντες οὖν τοιαύτην v.8ss. 4.;
ἐλπίδα πολλῇ παῤῥησίᾳ v.17.
χρώμεθα, 4,2.
13. καὶ οὐ, καθάπερ Μωϋ-
σῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ Ex. 34,33
πρόσωπον ἑαυτοῦ πρὸς τὸ μὴ
ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργου- R. 10,4?
μένου.
14. Ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοή- 4,4. R.11,
ματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τῆς 7.25.

* σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα
ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς πα-
v.6. λαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ
ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν
Χριστῷ καταργεῖται,
15. ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνί-
* κα ἀναγινώσκεται Μωϋσῆς,
κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν
αὐτῶν κεῖται·
R.11, 28.26 16. ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ
πρὸς κύριον, περιαιρεῖται
τὸ κάλυμμα.
Jo. 4,24? 17. Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά
R. ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα κυ-
8,9s; Ga.5, ρίου, ἐλευθερία.
1.13. 18. Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνα-
κεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν
4,4.. δόξαν κυρίου κατοπτριζό-
μενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα με-
4,16s. ταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης
R.8, 29.18 εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ
Ph. 3,21. κυρίου πνεύματος.
2Pt.1,4.

CAP. IV.

Fiducia in vasis testaceis. Interni hominis spes aeterna.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν
3,6. διακονίαν ταύτην, καθὼς
1Cor. 7,25. ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν,
2. ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ
1Cor. 4,5. κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ
περιπατοῦντες ἐν πανουρ-
2,17. γίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φα-
νερώσει τῆς ἀληθείας συνι-
1,12. στῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶ-
1Th. 2,3-5 σαν συνείδησιν ἀνθρώπων
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
3. Εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμ-

μένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, 3,14.
ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ 1Cor. 1,18.
κεκαλυμμένον,
4. ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος Eph. 2,2.
τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοή- 6,12.
ματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ Jo. 12,31
μὴ αὐγάσαι τὸν φωτισμὸν cet.
τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης
τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν Col. 1,15..
τοῦ θεοῦ. Jo.1,14.
5. Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσ- 1,24. 1Cor.
σομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰη- 1,13;
σοῦν κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δού- 3,5s. 4,1.
λους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν·
6. ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ Gen. 1,3.
σκότους φῶς λάμψαι, ὃς *
ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις 2Pt. 1,19.
ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς Gal. 1,16.
γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ Eph.
ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χρι- 3,8s.
στοῦ.
7. Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυ-
ρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις 5,1.. 12,7..
σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ
τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ θεοῦ 3,5. 1Cor.
καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· 2,5.
8. ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' 1,5ss. 7,5.
οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπο- 6,4ss.
ρούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπο- 11,23 ss.
ρούμενοι, 12,10
9. διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγ- Ps. 37,24
καταλειπόμενοι, καταβαλ- 33.
λόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύ-
μενοι,
10. πάντοτε τὴν νέκρωσιν 1,5. 6,9..
τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι R.8,
περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ 17.11
τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι
ἡμῶν φανερωθῇ.
11. Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶν-
Ps. 44,23 τες εἰς θάνατον παραδιδό-
μεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ
ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ
ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν.
1Cor. 12. Ὥστε ὁ θάνατος ἐν
4,9. ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν
ὑμῖν.
13. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ
πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ
Ps. τὸ γεγραμμένον· „Ἐπίστευ-
116, 10. σα, διὸ ἐλάλησα“, καὶ ἡμεῖς
πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦ-
μεν·
1Cor. 14. εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας
6,14. Col. τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς
3,3s. 1Th. σὺν Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παρα-
4,17. στήσει σὺν ὑμῖν.
6,10. 15. Τὰ γὰρ πάντα δι'
R.5, ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονά-
15.20 σασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν
1,11. εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς
τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.
v.1. 16. Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,
* ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄν-
R. θρωπος διαφθείρεται, ἀλλ'
7,22. Eph. ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέ-
3,16. 1Pt. ρᾳ καὶ ἡμέρᾳ.
3,4. 17. Τὸ γὰρ παραυτίκα
4,2. ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν
καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερ-
R.8, 18. βολὴν αἰώνιον βάρος δόξης
5,3ss. κατεργάζεται ἡμῖν,
Ph. 18. μὴ σκοπούντων ἡμῶν
3,19; τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ
R.8, 24s. βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπό-

μενα πρόςκαιρα, τὰ δὲ μὴ
βλεπόμενα αἰώνια.

CAP. V.

Vestis nova terrenae superinduenda. Innovatio et reconciliatio per Christum.

Οἴδαμεν γάρ, ὅτι ἐὰν ἡ Job.
ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ 4,19.
σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδο- 2Pt. 1,13s.
μὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν
ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν Ph.3,20s.
τοῖς οὐρανοῖς. 1Cor.15,44.48.
2. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στε- Jo. 14,2.
νάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν v.4.
τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσα- R. 8,23;
σθαι ἐπιποθοῦντες, 1Cor.15,52.
3. εἴγε καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ *
γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα.
4. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ
σκήνει στενάζομεν βαρού- Sap. 9,15.
μενοι, ἐφ᾽ ᾧ οὐ θέλομεν ἐκ-
δύσασθαι ἀλλ᾽ ἐπενδύσα- 1Cor. 15,53
σθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ
θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς.
5. Ὁ δὲ κατεργασάμενος
ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ 1,22.
καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀῤῥαβῶ- Eph. 1,13s.
να τοῦ πνεύματος. R.8,16.26.
6. Θαῤῥοῦντες οὖν πάν-
τοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδη-
μοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδη- Ph. 3,20.
μοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου Ebr.
7. (διὰ πίστεως γὰρ περι- 11,13 13,14
πατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους),
8. θαῤῥοῦμεν δὲ καὶ εὐδο- Ph.
κοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι 1,23.
ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆ-
σαι πρὸς τὸν κύριον.

R. 14,8. 9. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,
Ps. εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδη-
39,13 μοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ
εἶναι.
Mt.25 32ss. 10. Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς
16,27 φανερωθῆναι δεῖ ἔμπρο-
2Tm. 4,1.8. σθεν τοῦ βήματος τοῦ Χρι-
Eph. στοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκα-
6,8. R.2, στος τὰ διὰ τοῦ σώματος,
6ss. πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγα-
Jo. 5,29. θὸν εἴτε κακόν.
7,1. 11. Εἰδότες οὖν τὸν φόβον
τοῦ κυρίου, ἀνθρώπους πεί-
θομεν, θεῷ δὲ πεφανερώμε-
4,2. θα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς
συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανε-
ρῶσθαι.
* 12. Οὐ πάλιν ἑαυτοὺς
3,1. συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ
ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυ-
χήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα
11,18 21s. ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προς-
1Th. ὤπῳ καυχωμένους καὶ οὐ
2,17. καρδίᾳ.
11,16 Act. 13. Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν,
26,24 θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν,
Mc. 3,21. ὑμῖν.
14. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ
Ph. 1,23. Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρί-
* ναντας τοῦτο ὅτι εἰ εἷς
Ebr. 2,9; ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν,
R.6, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον·
2ss. Gal. 15. καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέ-
2,20. θανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μη-
R. 14,7s. κέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ
ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι
R. 4,25. καὶ ἐγερθέντι.
16. Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ

νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ Jo. 8,14s.
σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν *
κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ
νῦν οὐκέτι γινώσκομεν.
17. Ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ, Gal. 6,15.
καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα 3,28.
παρῆλθεν, ἰδού, γέγονε και- Col. 3,10s;
νὰ τὰ πάντα. Jes. 65,17.
18. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Ap. 21,5;
θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος R. 5,10.
ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χρι- 3,25s.
στοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν
διακονίαν τῆς καταλλαγῆς, 3,6.
19. ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χρι-
στῷ κόσμον καταλλάσσων
ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐ- R. 4, 6ss.
τοῖς τὰ παραπτώματα αὐ-
τῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν
λόγον τῆς καταλλαγῆς.
20. Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν Eph. 6,20.
πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ θεοῦ Act.
παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· 20,24
δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, κατ- Jes. 52,7.
αλλάγητε τῷ θεῷ.
21. Τὸν μὴ γνόντα ἁμαρ- 1Pt. 2,22..
τίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν 24..
ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γινώ- *
μεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν 1 Co. 1,30.
αὐτῷ.

CAP. VI.

Ministrandi Deo discrimina. Christus et Belial; inhabitatio divina.

Συνεργοῦντες δὲ καὶ πα- 5,20. 1Cor.
ρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν 3,9.
χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι
ὑμᾶς·
2. (λέγει γάρ· „Καιρῷ δε- Jes. 49,8.
κτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν
ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά
L.4, 19.21 σοι“· ἰδού, νῦν καιρὸς εὐ-
πρόσδεκτος, ἰδού, νῦν ἡμέρα
σωτηρίας·)
3. μηδεμίαν ἐν μηδενὶ δι-
1Cor. 10,33 δόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ
32. μωμηθῇ ἡ διακονία,
4,2. 4. ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶν-
τες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκο-
νοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν
4,8.. θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν
στενοχωρίαις,
11,23 27; 5. ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς,
1Cor. ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κό-
4,11. ποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νη-
στείαις,
1Tm. 6. ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει,
4,12. ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστό-
R.12, τητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν
9.. ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ,
2,17; 7. ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν
1Cor. δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὅ-
2,4. 10,4.. πλων τῆς δικαιοσύνης τῶν
δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,
Mt. 8. διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας,
5,11.. διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας,
ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς,
1,13s; 9. ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπι-
4,10s. 1Cor. γινωσκόμενοι, ὡς ἀποθνή-
15,31 σκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς
Ps. παιδευόμενοι καὶ μὴ θανα-
118, 18. τούμενοι,
R. 10. ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ
5,3.. χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολ-
4,15 ss. λοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς
μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα
κατέχοντες.

11. Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγε Eph.
πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ 6,19.
καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται. 7,2s.
12. Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν Jes.
ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν 60,5.
τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. 1Jo.3,17. 7,15.
13. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμι-
σθίαν (ὡς τέκνοις λέγω) 1Cor.
πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. 4,14.
14. Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυ- Dt.
γοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ 7,2. 1Cor.
μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνο- 10,14 ss.27.
μίᾳ, ἢ τίς κοινωνία φωτὶ Eph.
πρὸς σκότος; 5,11. 8.
15. τίς δὲ συμφώνησις Χρι- *
στῷ πρὸς Βελίαλ, ἢ τίς με- 1Cor.
ρὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; 10,20
16. τίς δὲ συγκατάθεσις
ναῷ θεοῦ μετὰ εἰδώλων; *
Ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστὲ 1Cor.
ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεός· 3,16..
„Ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ Lev.
ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι 26,11 s.
αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσον-
ταί μοι λαός.“
17. „Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου Jes.
αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέ- 52,11 s. Ap.
γει κύριος, καὶ ἀκαθάρτου 18,4.
μὴ ἅπτεσθε· κἀγὼ εἰςδέξο-
μαι ὑμᾶς“,
18. „καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Jer.
πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ 31,9. 33.
μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,
λέγει κύριος παντοκράτωρ.“
1. Ταύτας οὖν ἔχοντες
τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί,
καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ 1Cor.
παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς 6,19s.
καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦν-
R.6, τες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ
22s. 11,22 θεοῦ.

CAP. VII.

Castigatio in laetitiam salutemque versa; *poenitentia* duplex.

6,13. Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα
12,17 ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθεί-
Act. 20,33 ραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτή-
σαμεν.
3. Οὐ πρὸς κατάκρισιν λέ-
6,11s. γω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν
ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς
τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν.
3,12. 4. Πολλή μοι παῤῥησία
Ph.8. v.14. πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύ-
9,2. χησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλή-
v.7. ρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερ-
v.13. περισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ
1,4. πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.
5. Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν
εἰς Μακεδονίαν, οὐδεμίαν
2,12s. ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν,
ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι·
ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φό-
βοι.
1,3s. 6. Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς
ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡ-
2,12; μᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ
3,12.. Τίτου·
7. οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρ-
ουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν
τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλή-
θη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων
ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν,
v.11. τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν

ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με
μᾶλλον χαρῆναι. v.13.
8. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς 2,3s.
ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέ-
λομαι· εἰ καὶ μετεμελόμην
(βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ *
ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν,
ἐλύπησεν ὑμᾶς),
9. νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυ- 2,4.
πήθητε, ἀλλ᾽ ὅτι ἐλυπήθη-
τε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπή-
θητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν
μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.
10. Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύ-
πη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν Mt. 26,75
ἀμεταμέλητον ἐργάζεται, ἡ *
δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνα- Mt. 27,3
τον κατεργάζεται. ss.
11. Ἰδοὺ γάρ, αὐτὸ τοῦτο
τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι *
πόσην κατειργάσατο ὑμῖν
σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν,
ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ
φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, v.7.
ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ᾽ ἐκδίκησιν·
ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυ- 2,6. 1Cor.
τοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ 5,13.
πράγματι. 7s.
12. Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα
ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδι-
κήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ
ἀδικηθέντος, ἀλλ᾽ εἵνεκεν
τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπου- 2,4. 9.
δὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν *
πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
13. Διὰ τοῦτο παρακεκλή-
μεθα· ἐπὶ δὲ τῇ παρακλή- *
σει ἡμῶν περισσοτέρως μᾶλ-

v.7. λον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ
Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ
[1Co. 16,18 πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων
ὑμῶν.
14. Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ
9,2. ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατη-
σχύνθην, ἀλλ᾽ ὡς πάντα ἐν
1,18. ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν,
οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν
ἡ ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγε-
νήθη·
6,12. 15. καὶ τὰ σπλάγχνα αὐ-
τοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς
ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου
2,9. τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν,
Eph. 6,5. ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου
ἐδέξασθε αὐτόν.
* 16. Χαίρω, ὅτι ἐν παντὶ
θαῤῥῶ ἐν ὑμῖν.

CAP. VIII.

Collectionis pro sanctis commendatio; Macedonum exemplum, Titi ad rem procurandam missio.

9,1s.. Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελ-
v.4. Ph. φοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν
2,13. δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλη-
σίαις τῆς Μακεδονίας·
2. ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ
1Th. 1,6.. θλίψεως ἡ περισσεία τῆς
R. χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ
5,3. βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπε-
ρίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον
9,11. R. τῆς ἁπλότητος αὐτῶν·
12,8. 3. ὅτι κατὰ δύναμιν (μαρ-
* τυρῶ) καὶ παρὰ δύναμιν
αὐθαίρετοι,
4. μετὰ πολλῆς παρακλή-

σεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν
χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν 9,1..
τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς Act.
ἁγίους, 11,29 *
5. καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσα-
μεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν
πρῶτον τῷ κυρίῳ καὶ ἡμῖν 1,1.
διὰ θελήματος θεοῦ, R.15,32.
6. εἰς τὸ παρακαλέσαι
ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς v.17. 12,18
προενήρξατο, οὕτω καὶ ἐπι- 8,12..
τελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν
χάριν ταύτην.
7. Ἀλλ' ὥςπερ ἐν παντὶ [7,11
περισσεύετε, πίστει καὶ λό- 1,24; 1Cor.
γῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ 1,5..
σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν 7,11.
ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν
ταύτῃ τῇ χάριτι περισ-
σεύητε.
8. Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, [1Co. 7,6.
ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπου-
δῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας
ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων·
9. γινώσκετε γὰρ τὴν χά-
ριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώ- Mt.8, 20.p.;
χευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς Ph.2,
τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτή- 6ss.
σητε.
10. Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ [1Co. 7,25.
δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμ-
φέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ
ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν 9,2.
προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι· 1Cor. 16.
11. νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι
ἐπιτελέσατε, ὅπως καθά-
περ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, Ph. 2,13.
οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ
τοῦ ἔχειν.
9,7. 12. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία
L.21, πρόκειται, καθὸ ἐὰν ἔχῃ,
3s.p. Prov. εὐπρόςδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ
3,28. ἔχει.
13. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνε-
σις, ὑμῖν δὲ θλῖψις, ἀλλ' ἐξ
Act. 4,34. ἰσότητος· ἐν τῷ νῦν καιρῷ
τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ
9,12. ἐκείνων ὑστέρημα,
14. ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων πε-
ρίσσευμα γένηται εἰς τὸ
ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γέ-
νηται ἰσότης,
Ex. 16,18 15. καθὼς γέγραπται· „Ὁ
τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασε, καὶ
ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττό-
νησε.“
9,15. 1Cor. 16. Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ
15,57 διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν
al. ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ
v.6. 7,13. Τίτου,
17. ὅτι τὴν μὲν παράκλη-
σιν ἐδέξατο, σπουδαιότε-
ρος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος
ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς.
18. Συνεπέμψαμεν δὲ μετ'
αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ
10,14 ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν
19. (οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκ-
κλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν
* σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ δια-
Gal. 2,10. κονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς
τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν
* καὶ προθυμίαν ἡμῶν),

20. στελλόμενοι τοῦτο, μή [2Th. 3,6.
τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ 6,8.
ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακο-
νουμένῃ ὑφ' ἡμῶν·
21. προνοοῦμεν γὰρ καλὰ * R.12,
οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου, 17.
ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώ-
πων.
22. Συνεπέμψαμεν δὲ αὐ- v.18.
τοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ?Act.
ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς 16,10 Tit.
πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, 3,13. R.16,
νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον 5.al.
πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς
ὑμᾶς.
23. Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοι- v.6..
νωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συν-
εργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, v.18. 22.
ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα
Χριστοῦ·
24. τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς
ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυ- 7,14. 9,2.
χήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐ-
τοὺς ἐνδείξασθε εἰς πρόσ- *
ωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

CAP. IX.

Repetita collectionis commendatio. Praemia liberalitatis.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακο- 8,4.
νίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους πε- 20.
ρισσόν μοί ἐστι τὸ γράφειν
ὑμῖν.
2. Οἶδα γὰρ τὴν προθυ- 8,2.
μίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν 24.
καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι
Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ 8,10.
πέρυσι· καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος
ἠρέθισε τοὺς πλείονας.

8,22s. 3. Ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελ-
φούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα
ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ
ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα κα-
θὼς ἔλεγον, παρεσκευασμέ-
νοι ἦτε·
4. μήπως, ἐὰν ἔλθωσι σὺν
[1,16 ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὕρωσιν
ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους,
καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς (ἵνα
μὴ λέγωμεν ὑμεῖς) ἐν τῇ
11,17 ὑποστάσει ταύτῃ.
Ebr. 11,1. 5. Ἀναγκαῖον οὖν ἡγη-
8,6.. σάμην παρακαλέσαι τοὺς
ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν
εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσω-
* σι τὴν προεπηγγελμένην εὐ-
λογίαν ὑμῶν ταύτην ἑτοί-
μην εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν
καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.
v.9s. Gal. 6. Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων
6,7-9 φειδομένως φειδομένως καὶ
θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ'
εὐλογίαις ἐπ' εὐλογίαις καὶ
θερίσει·
Ex. 25,2. 7. ἕκαστος καθὼς προαι-
ρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύ-
Prov. 22,8. πης ἢ ἐξ ἀνάγκης· „ἱλαρὸν
Lxx. Sir. γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός.“
35,11 8. Δυνατεῖ δὲ ὁ θεὸς πᾶ-
(32,9 R. σαν χάριν περισσεῦσαι εἰς
12,8. ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε
1Tm. 6,6. πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες
Ph. περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον
4,11. ἀγαθόν,
Ps. 112,9 9. καθὼς γέγραπται· „Ἐ-
σκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένη-

σιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ 1Jo. 2,17.
μένει εἰς τὸν αἰῶνα.“
10. Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρ- [Jes. 55,10
μα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον *
εἰς βρῶσιν χορηγήσει, καὶ
πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν, v.9.
καὶ αὐξήσει τὰ γενήματα Hos. 10,12
τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν. Prov. 11,24.
11. Ἐν παντὶ πλουτιζόμε-
νοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, 8,2.
ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν 8,19.
εὐχαριστίαν τῷ θεῷ· 1,11. 4,15.
12. ὅτι ἡ διακονία τῆς
λειτουργίας ταύτης οὐ μό- Ph. 2,30..
νον ἐστὶ προσαναπληροῦσα 11,9.
τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων,
ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα
διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ v.11..
θεῷ·
13. διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς 2,9.
διακονίας ταύτης δοξάζον-
τες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποτα- 1Cor. 16,1;
γῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς 1Tm.
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ 6,12s.
καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας
εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας,
14. καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ
ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς
διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χά- 8,1.
ριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν.
15. Χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ 8,16.. *
τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δω-
ρεᾷ.

Cap. X.

Apostolus non alius praesens quam absens.

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος
παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς R. 12,1.
Mt. 11,29 πραότητος καὶ ἐπιεικείας
τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσ-
ωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν,
v.10. 1Cor. ἀπὼν δὲ θαῤῥῶ εἰς ὑμᾶς·
4,18 ss. 2. δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν
θαῤῥῆσαι τῇ πεποιθήσει,
ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί
τινας τοὺς λογιζομένους
ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα πε-
ριπατοῦντας.
7,5. 3. Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπα-
1Tm. τοῦντες οὐ κατὰ σάρκα
1,18; Eph. στρατευόμεθα
6,13. 4. (τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρα-
1,12.. τείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλ-
λὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς
καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων),
1Cor. 3,20. 5. λογισμοὺς καθαιροῦν-
τες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρό-
2,14. μενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ
θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες
2,11. 11,3. πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν
τοῦ Χριστοῦ,
v.8. 6. καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες
1Cor. ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν,
5,3–5 Act. ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπα-
8,20. κοή.
v.1. 7. Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέ-
5,16.. πετε. Εἴ τις πέποιθεν ἑαυ-
11,13 23? τῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο
1Cor. λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυ-
1,12. τοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χρι-
* στοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς.
12,6. 8. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισ-
σότερόν τι καυχήσωμαι περὶ
v.6.. 13,10 τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδω-
1Cor. κεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκο-
3,16.. δομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαί-

ρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθή- Ph. 1,20.
σομαι·
9. ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκ-
φοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπι- 1Cor. 5,9.
στολῶν.
10. Ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαί,
φησί, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, *
ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος v.1.. 1Cor.
ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος ἐξου- 2,3s.
θενημένος.
11. Τοῦτο λογιζέσθω ὁ
τοιοῦτος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ 12,20 13,2.
λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόν- 10.
τες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες
τῷ ἔργῳ.
12. Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγ- 1Cor. 6,18
κρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς
τισι τῶν ἑαυτοὺς συνιστα- 3,1. 5,12.
νόντων, ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυ-
τοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ
συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυ-
τοῖς οὐ συνιοῦσιν· *
13. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ
ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλ-
λὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κα- R. 12,3.
νόνος, οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ
θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι
καὶ ὑμῶν.
14. Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνού- *
μενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνο-
μεν ἑαυτούς· ἄχρι γὰρ καὶ
ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐ-
αγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ,
15. οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυ-
χώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κό- R. 15,20
ποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐ- 1Cor. 3,10.
ξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν 4,15.
ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ
τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισ-
σείαν,
16. εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν
R.15, 19.23 εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλ-
λοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα
Jer. καυχήσασθαι.
9,23. 1Cor. 17. „Ὁ δὲ καυχώμενος ἐν
1,31; κυρίῳ καυχάσθω“·
3,7. 15,10 18. οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνι-
v.12. στάνων, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος,
Prov. 27,2. ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.

CAP. XI.

Apostoli adversus calumniatores gloriatio. Aerumnarum enumeratio.

* Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου
v.16. 19. μικρόν τι ἀφροσύνης. Ἀλ-
12,6; λὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου.
Gal. 4,17. 2. Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζή-
R.10, λῳ· ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς
2. Eph. ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν
5,26s. R. παραστῆσαι τῷ Χριστῷ,
7,4; 3. φοβοῦμαι δέ, μήπως ὡς
Gen. 3,4. ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν
13. τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω
v.15. φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν
* ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς
τὸν Χριστόν.
Gal. 5,10. 4. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος
ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν
οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα
ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλά-
Gal. 1,6ss. βετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ
* οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνεί-
v.20. χεσθε.
v.13. 12,11. 5. Λογίζομαι γὰρ μηδὲν
1Co. ὑστερηκέναι τῶν ὑπερλίαν
15,10 ἀποστόλων.

6. Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λό- 1Cor.
γῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ' 2,1ss; Eph.
ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν 3,4.
πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. 12,12
7. Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα, 12,13
ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς 1Cor.
ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ 9,12. 18..
θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελι- Ph. 4,12.
σάμην ὑμῖν;
8. Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύ-
λησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς 1Cor. 9,7.
τὴν ὑμῶν διακονίαν, καὶ
παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστε-
ρηθεὶς οὐ κατενάρκησα οὐ- 12,13
δενός·
9. τὸ γὰρ ὑστέρημά μου
προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελ- Ph. 4,15.
φοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδο- Act.
νίας. Καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ 18,5; 1Th.
ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ 2,9..
τηρήσω·
10. ἔστιν ἀλήθεια Χρι-
στοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις
αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ 1Cor. 9,15;
ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐας. R.3,
11. Διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ 19.
ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. 6,11ss.
12. Ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω,
ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν 1Cor. 9,12..
τῶν θελόντων ἀφορμήν, ἵνα
ἐν ᾧ καυχῶνται εὑρεθῶσι
καθὼς καὶ ἡμεῖς.
13. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδ-
απόστολοι, ἐργάται δό- Ph. 3,2.
λιοι, μετασχηματιζόμενοι
εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. 1Gen.
14. Καὶ οὐ θαῦμα· αὐτὸς 3,1ss.
γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχη- Job. 1,6ss.

1Rg. 22,22 ματίζεται εἰς ἄγγελον φω-
Mt.4. τός·
15. οὐ μέγα οὖν, εἰ καὶ οἱ
διάκονοι αὐτοῦ μετασχη-
Ph. ματίζονται ὡς διάκονοι δι-
3,19. καιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔ-
Hbr. 6,8. σται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
v.1. 16. Πάλιν λέγω, μή τίς με
12,6. δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μή-
γε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ
με, ἵνα μικρόν τι κἀγὼ καυ-
χήσωμαι.
17. Ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ
κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύ-
9,4. νῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει
τῆς καυχήσεως.
v.22. 10,13 18. Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶν-
12,9. ται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ
Ph.3, 4ss. καυχήσομαι.
19. Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε
1Cor. 4,10. τῶν ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄν-
τες·
20. ἀνέχεσθε γάρ, εἴ τις
Gal. 2,4; ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατ-
Mt. εσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ
23,14 τις ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς
πρόσωπον δέρει.
21. Κατὰ ἀτιμίαν λέγω,
13,9. 1Cor. ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν·
2,2. ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ, (ἐν
v.16; Ph. ἀφροσύνῃ λέγω) τολμῶ κἀ-
3,4s. γώ.
R. 11,1; 22. Ἑβραῖοί εἰσι; κἀγώ·
9,4.7. Ἰσραηλῖταί εἰσι; κἀγώ·
σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι; κἀ-
γώ·
v.13. 23. διάκονοι Χριστοῦ εἰσί;
15. (παραφρονῶν λαλῶ) ὑπὲρ

ἐγώ, ἐν κόποις περισσοτέ- 4,11. 1Cor.
ρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλ- 15,10
λόντως, ἐν φυλακαῖς περισ- *
σοτέρως, ἐν θανάτοις πολ-
λάκις
24. (ὑπὸ Ἰουδαίων πεν-
τάκις τεσσαράκοντα παρὰ Dt.
μίαν ἔλαβον, 25,3.
25. τρὶς ἐῤῥαβδίσθην, ἅ- Act. 16,22
παξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυά- 14,19
γησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυ- 27,41 2Tm.
θῷ πεποίηκα), 3,11.
26. ὁδοιπορίαις πολλάκις,
κινδύνοις ποταμῶν, κιν-
δύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ
γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν,
κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύ-
νοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις
ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν
ψευδαδέλφοις, Gal.2,4.
27. ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν 6,5. 1Cor.
ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λι- 4,11;
μῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις 9,27?
πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυ-
μνότητι·
28. χωρὶς τῶν παρεκτός,
ἡ ἐπισύστασίς μου ἡ καθ' *
ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν Act.
τῶν ἐκκλησιῶν. 20,18ss.
29. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ 1Cor. 9,22.
ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται,
καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;
30. Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ
τῆς ἀσθενείας μου καυχή- 12,5. 9s.
σομαι.
31. Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ *
οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς R.16,27..

Gal. 1,20. τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδο-
μαι.
32. Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρ-
χης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως
ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν
* πόλιν, πιάσαι με θέλων,
Act. 9,24s. 33. καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαρ-
[Jos. 2,15 γάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ
τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς
χεῖρας αὐτοῦ.

CAP. XII.

Raptus in coelum; stimulus in carne. Injuria non sumtae mercedis. Quae venturo metuenda.

11,30 ** v.7. Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμ-
φέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς
ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις
κυρίου.
v.7. 2. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χρι-
Gal. 2,1. στῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων
(εἴτε ἐν σώματι, οὐκ οἶδα, εἴ-
τε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶ-
?Act. 22,17 δα, ὁ θεὸς οἶδεν) ἁρπαγέντα
9,4s. τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐ-
ρανοῦ.
3. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον
ἄνθρωπον (εἴτε ἐν σώματι
* εἴτε χωρὶς τοῦ σώματος, οὐκ
11,11 οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν),
L.23,43. 4. ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν πα-
Ap. ράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄῤ-
2,7; 1Cor. ῥητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀν-
2,9? θρώπῳ λαλῆσαι.
5. Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυ-
χήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ
11,30 οὐ καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς
ἀσθενείαις μου.

6. Ἐὰν γὰρ θελήσω καυ-
χήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄ- v.11. 10,8.
φρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· 11,1.
φείδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ 16.
λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με 10,10
ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. *
7. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν [4,7.
ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπερ-
αίρωμαι, ἐδόθη μοι σκό- v.9s.. [Nm.
λοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος σα- 33,55
τᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ Job.
ὑπεραίρωμαι. 2,6.
8. Ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν
κύριον παρεκάλεσα, ἵνα
ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ,
9. καὶ εἴρηκέ μοι· Ἀρκεῖ σοι
ἡ χάρις μου, ἡ γὰρ δύναμίς 1Cor. 15,10
μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. 2,3.
Ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχή- Gal. 4,13s.
σομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις
μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ Jo. 1,32.
ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. 14,23
10. Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθε-
νείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγ-
καις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενο-
χωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν 4,7ss.
γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός 6,9s.
εἰμι.
11. Γέγονα ἄφρων· ὑμεῖς v.6..
με ἠναγκάσατε. Ἐγὼ γὰρ *
ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστα-
σθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα
τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, 11,5.
εἰ καὶ οὐδέν εἰμι.
12. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀπο-
στόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν 1Cor. 9,2.
ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις R.15,
καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι. 18s..

* 13. Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττή-
θητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκ-
κλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ
11,8s. οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; Χα-
1Cor. 9,12.. ρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν
ταύτην.
13,1. 1,15. 14. Ἰδού, τρίτον τοῦτο
* ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς
11,9s. ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω
Ph. 4,17. ὑμῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν
ἀλλ' ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ὀφείλει
6,10. τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θη-
1Cor. 4,15. σαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς
τοῖς τέκνοις.
15. Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπα-
R.9,3 νήσω καὶ ἐκδαπανηθήσο-
1,6. μαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν,
εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς
ἀγαπῶν ἧττον ἀγαπῶμαι.
v.13. 2Th. 16. Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατε-
3,8. βάρησα ὑμᾶς, ἀλλ' ὑπάρ-
χων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς
11,20 ἔλαβον.
17. Μή τινα ὧν ἀπέσταλκα
πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεο-
νέκτησα ὑμᾶς;
2,12.. 7,6. 18. Παρεκάλεσα Τίτον καὶ
[8,6. συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν·
18. μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς
Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι
περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς
1Pt. 2,21? αὐτοῖς ἴχνεσι;
* 19. Πάλαι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν
3,1. 5,12; ἀπολογούμεθα· κατενώπι-
2,17. ον τοῦ θεοῦ ἐν Χριστῷ λα-
λοῦμεν, τὰ δὲ πάντα, ἀγα-
11,2 ss. πητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκο-
δομῆς.

20. Φοβοῦμαι γάρ, μήπως
ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω 1,23.
ὑμᾶς, κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν
οἷον οὐ θέλετε· μήπως ἔρεις, 10,2; 1Cor.
ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, κα- 3,3..; 4,6.;
ταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυ- 14,33
σιώσεις, ἀκαταστασίαι·
21. μὴ πάλιν ἐλθόντος μου *
ταπεινώσῃ με ὁ θεός μου Ph. 4,1..
πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω
πολλοὺς τῶν προημαρτηκό- 13,2.
των καὶ μὴ μετανοησάντων
ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορ- 1Cor. 5,1.
νείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπρα- Eph.
ξαν. 4,19.

CAP. XIII.

Quae a venturo metuenda; minis subjungit hortationem, salutationem, vota.

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι 12,14
πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος Dt. 19,15
δύο μαρτύρων καὶ τριῶν Jo. 8,17..
σταθήσεται πᾶν ῥῆμα.
2. Προείρηκα καὶ προλέ- 12,20 1Cor.
γω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον 4,21.
καὶ ἀπὼν νῦν, τοῖς προημαρ- * v.10.
τηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶ- 12,21
σιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πά-
λιν, οὐ φείσομαι· 1,23.
3. ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ 10,9s.
ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ,
ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ,
ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν. v.5. 12,12
4. Καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη
ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυ- Ph.2,7ss..
νάμεως θεοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς Eph.
ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ 1,20..

v.2. * ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυ-
νάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς.
5. Ἑαυτοὺς πειράζετε, εἰ
v.3. 1Cor. ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς
11,28 δοκιμάζετε· ἢ οὐκ ἐπιγινώ-
R.8, σκετε ἑαυτούς, ὅτι Ἰησοῦς
9s.. Gal. Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν; εἰ
2,20. μήτι ἀδόκιμοί ἐστε.
Col. 1,27. 6. Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσε-
σθε, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν
v.3. ἀδόκιμοι.
* 7. Εὔχομαι δὲ πρὸς τὸν
θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κα-
3,2s. Ph. κὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δό-
4,1. κιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα
ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς
v.4.. δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν.
8. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κα-
τὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ
τῆς ἀληθείας.
9. Χαίρομεν γάρ, ὅταν
v.7.4. ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ
* δυνατοὶ ἦτε· τοῦτο δὲ καὶ
v.11. 1Cor. εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατ-
1,10. άρτισιν.
Eph. 4,12. 10. Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν
v.2. γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀπο-
1,23. 2,3; τόμως χρήσωμαι, κατὰ τὴν
10,8. ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέ μοι ὁ κύ-
ριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ
εἰς καθαίρεσιν.
Ph. 4,4.. 11. Λοιπόν, ἀδελφοί, χαί-
ρετε, καταρτίζεσθε, παρα-
Ph. 2,2.. καλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε,
εἰρηνεύετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς
R.15, 33.. ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται
μεθ' ὑμῶν.
12. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους

ἐν ἁγίῳ φιλήματι· ἀσπά- R.16,16..
ζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάν-
τες.
13. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγά-
πη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία
τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ
* πάντων ὑμῶν.

[Πρὸς Κορινθίους δευτέ-
ρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων
τῆς Μακεδονίας διὰ Τίτου
καὶ Λουκᾶ.]

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ.

CAP. I.

Male deficitur a Pauli evangelio non humano.

Παῦλος, ἀπόστολος οὐκ
ἀπ᾿ ἀνθρώπων οὐδὲ δι᾿ ἀν- v.12.
θρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς v.15s.
τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νε- Act. 3,15..
κρῶν, 1Th.1,10.
2. καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες
ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις Act. 16,6..
τῆς Γαλατίας. 1Cor.16,1.
3. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 2Tm. 4,10.
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυ- 1Pt. 1,1.
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
4. τοῦ δόντος ἑαυτὸν περὶ 2,20. Tit.2,14..
τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως
ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνε- 6,14.
στῶτος αἰῶνος πονηροῦ, 2Th. 2,7s.?
κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ 2Tm. 4,10.
καὶ πατρὸς ἡμῶν, 1Jo.5,19;
5. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ- R.16,27..
νας τῶν αἰώνων, ἀμήν. 1,25..

6. Θαυμάζω ὅτι οὕτω τα-
5,8. χέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ
v.15. καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι
2Cor. 11,4. Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγ-
γέλιον,
7. ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή
5,10. τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες
Act. 15,24 ὑμᾶς καὶ θέλοντες μετα-
στρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ.
8. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ
ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγ-
1Cor. 15,1. γελίζηται ὑμῖν παρ᾿ ὃ εὐ-
5,10. ηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνά-
R. 9,3. θεμα ἔστω.
1Cor. 16,22 9. Ὡς προειρήκαμεν, καὶ
12,3. ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς
1Rg. 20,42 εὐαγγελίζεται παρ᾿ ὃ παρε-
λάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.
10. Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους
1Th. 2,4. πείθω, ἢ τὸν θεόν; ἢ ζητῶ
ἀνθρώποις ἀρέσκειν; Εἰ
* γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρε-

σκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ 2Cor.
ἂν ἤμην. 11,23ss.
11. Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελ-
φοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγ- [R.
γελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ 2,16. 16,25
ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· 2Tm.2,8.
12. οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀν- v.1.
θρώπου παρέλαβον αὐτὸ
οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ?Act. 9,3ss;
ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χρι- 2Cor. 12,1s;
στοῦ. 1Cor.11,23.
13. Ἠκούσατε γὰρ τὴν
ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν
τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' 2,14.
ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκ- Act. 9,21..
κλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπόρ- 8,3.
θουν αὐτήν·
14. καὶ προέκοπτον ἐν τῷ
Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς
συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει
μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς Act. 22,3.
ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου 26,5. 21,20
παραδόσεων. Mt.15,2.
15. Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ
θεός, ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοι- R.1,1 Act.
λίας μητρός μου καὶ καλέ- 13,2.
σας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, Jer. 1,5.
16. ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν R.
αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγε- 1,5..
λίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνε- 11,13 Act.
σιν· εὐθέως οὐ προσανεθέ- 9,15..
μην σαρκὶ καὶ αἵματι, ?Eph.6,12. Mt.16
17. οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱε- 17..
ροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ
ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπ- 2Cor. 11,33
ῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ
πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δα-
μασκόν.

18. Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία
Act. 9,26 ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα
ss.* ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέ-
μεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας
δεκαπέντε·
19. ἕτερον δὲ τῶν ἀποστό-
2,12.. λων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκω-
Mt. 13,55 βον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου.
1Cor. 20. Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ
9,5; R.1, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ὅτι οὐ
9.9,1. ψεύδομαι.
2Cor. 11,31 21. Ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ
Act. κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς
9,30. 15,41 Κιλικίας.
cet. 22. Ἤμην δὲ ἀγνοούμενος
τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλη-
σίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν
Χριστῷ,
23. μόνον δὲ ἀκούοντες
v.13. ἦσαν· Ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς
ποτὲ νῦν εὐαγγελίζεται τὴν
Jud. 20. πίστιν ἥν ποτε ἐπόρθει·
24. καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ
τὸν θεόν.

CAP. II.

Hierosolymis cum reliquis conventum. Petrus Antiochiae reprehendendus; justitia ex fide.

2Cor. 12,2? Ἔπειτα διὰ δεκατεσσά-
ρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς
Act. 4,36.. Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνά-
Tit. βα, συμπαραλαβὼν καὶ Τί-
1,4.. τον·
1,12. 2. ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκά-
Act. 15,2. λυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐ-
11,30 18,22 τοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσ-
σω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ' ἰδίαν

δὲ τοῖς δοκοῦσι, μήπως εἰς v.6.9.
κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον. 4,11. Ph.2,16..
3. Ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν
ἐμοί, Ἕλλην ὤν, ἠναγκά- Act. 16,3.
σθη περιτμηθῆναι.
4. Διὰ δὲ τοὺς παρεις- Act. 15,24
άκτους ψευδαδέλφους, οἵτι- 2Cor. 11,26
νες παρεισῆλθον κατασκο-
πῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν, 5,1ss.
ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 3,13. R.10,
ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσουσιν· 4.. *
5. οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν Act.
εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ 15,1s.
ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου v.14
διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. ss.
6. Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων v.9.
εἶναί τι, ὁποῖοί ποτε ἦσαν
οὐδέν μοι διαφέρει (πρός- R.2, 11..
ωπον θεὸς ἀνθρώπου οὐ Act.
λαμβάνει)· ἐμοὶ γὰρ οἱ 10,34
δοκοῦντες οὐδὲν προσανέ-
θεντο,
7. ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόν-
τες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐ- R. 11,13
αγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, Act.
καθὼς Πέτρος τῆς περιτο- 9,15.. 13,46
μῆς,
8. (ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ
εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτο- 2Cor.
μῆς ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς 12,12
τὰ ἔθνη) 1Cor.7,40.12,6.
9. καὶ γνόντες τὴν χάριν
τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος 1,19..
καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ Act. 12,17
δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δε- Ap. 3,12..
ξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρ- v.13..
νάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς *

v.7.. εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν
περιτομήν·
10. μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα
Act. 11,29 μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπού-
30.. δασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
24,17 * 11. Ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος
Act. 15,35 εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρός-
v.14. ωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι
κατεγνωσμένος ἦν.
12. Πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν
v.9.. τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ
Act. 10,28 τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε
11,3. δὲ ἦλθον, ὑπέστελλε καὶ
* ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμε-
νος τοὺς ἐκ περιτομῆς,
13. καὶ συνυπεκρίθησαν
αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι,
v.9. ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπ-
Act. 4,36.. ήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει.
14. Ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ
v.5. ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλή-
θειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον
1Tm. 5,20. τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάν-
των· Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρ-
v.12. χων ἐθνικῶς ζῇς καὶ οὐκ
18. * Ἰουδαϊκῶς, πῶς τὰ ἔθνη
ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν;
Eph.2, 3.12. 15. Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι
1Cor. καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτω-
6,1. 9,21. λοί,
* 16. εἰδότες δὲ ὅτι οὐ δι-
3,11. καιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔρ-
5,6. Jac. γων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πί-
2,17. στεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ
R.3, ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν
20ss.. ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιω-
4,5. 11,6. θῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ
Eph. 2,8s.. καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου,

ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ
θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς 1Cor. 12,13
ἐστὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Eph.2,14s.
29. Εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ,
ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα v.7. 16.
ἐστὲ καὶ κατ' ἐπαγγελίαν *R. 9,7s.
κληρονόμοι. 8,17.

CAP. IV.

Adultis non redeundum.
Pristini amoris recordandum.
Hagar et Sara duo foedera.

Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρό-
νον ὁ κληρονόμος νήπιός Mt. 21,38
ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δού- 1Cor.
λου, κύριος πάντων ὤν, 13,11
2. ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους 3,24.
ἐστὶ καὶ οἰκονόμους ἄχρι
τῆς προθεσμίας τοῦ πα-
τρός.
3. Οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε Eph. 4,14.
ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοι-
χεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δε- v.9.. 3,23.
δουλωμένοι· Col.2,8.20.
4. ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα Eph. 1,10.
τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Mc.
θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενό- 1,15; Ph.
μενον ἐκ γυναικός, γενόμε- 2,7; R.1,3
νον ὑπὸ νόμον, Mt.3,15.
5. ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξα- 3,13.
γοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν v.1.
ἀπολάβωμεν. 3,26.
6. Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέ-
στειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα R.8, 15.9.
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρ-
δίας ἡμῶν, κρᾶζον· Ἀββᾶ Mc. 14,36
ὁ πατήρ.
7. Ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος,

ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ
3,29.. κληρονόμος [θεοῦ διὰ Χρι-
στοῦ].
1Th. 4,5. 8. Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδό-
Eph. τες θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς
2,12; 1Cor. φύσει μὴ οὖσι θεοῖς·
12,2. 9. νῦν δὲ γνόντες θεόν,
10,20 8,5s. μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ
Ph. θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πά-
3,12. λιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτω-
v.3.. Ebr. χὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνω-
7,18. θεν δουλεύειν θέλετε;
5,12. Col. 10. Ἡμέρας παρατηρεῖσθε
2,16. καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ
R. 14,5. ἐνιαυτούς·
2Cor. 11. φοβοῦμαι ὑμᾶς, μή-
11,3. 2Jo.8 πως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.
12. Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι
2,14? 1Cor. κἀγὼ ὡς ὑμεῖς· ἀδελφοί,
9,21; δέομαι ὑμῶν. Οὐδέν με ἠδι-
2Cor. κήσατε·
2,5; 12,7 13. οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθέ-
11,30 1Cor. νειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελι-
2,3. ?Act. σάμην ὑμῖν τὸ πρότερον,
14,19 14. καὶ τὸν πειρασμόν μου
20,19 τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξου-
θενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε,
Mal. ἀλλ' ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξα-
2,7; Ebr. σθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν.
1,4. 15. Τίς οὖν ὁ μακαρισμὸς
* R.4, ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν
6.9. ὅτι, εἰ δυνατόν, τοὺς ὀφθαλ-
Mt.5, 29al. μοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν
ἐδώκατέ μοι·
Act. 18,23 16. ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέ-
Am. γονα ἀληθεύων ὑμῖν;
5,10; Act. 17. Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ κα-
20,30 λῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς

θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζη- 2Cor. 11,2.
λοῦτε. [1Cor. 4,6.
18. Καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦ- *
σθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ
μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με
πρὸς ὑμᾶς,
19. τεκνία μου, οὓς πάλιν 1Cor. 4,15..
ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Ph. 10
Χριστὸς ἐν ὑμῖν. 2,20. Eph. 3,17
20. Ἤθελον δὲ παρεῖναι
πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι
τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦ- [2Co. 4,8.
μαι ἐν ὑμῖν. 7,16.
21. Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νό- v.9s. 3,25;
μον θέλοντες εἶναι, τὸν νό- R.
μον οὐκ ἀκούετε; 3,19.
22. Γέγραπται γὰρ ὅτι
Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, Gen. 16,15
ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ 21,2
ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. ss.
23. Ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παι-
δίσκης κατὰ σάρκα γεγέν- v.29. R.
νηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας 9,8s. 4,19s.
διὰ τῆς ἐπαγγελίας. Gen. 18,14;
24. Ἅτινά ἐστιν ἀλληγο- 1Cor. 10,4.
ρούμενα. Αὗται γάρ εἰσι Eph.
δύο διαθῆκαι· μία μὲν ἀπὸ 5,32. *
ὄρους Σινᾶ εἰς δουλείαν 5,1.
γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ· R. 8,15.
25. τὸ γὰρ [Ἄγαρ] Σινᾶ *
ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ,
συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερου-
σαλήμ· δουλεύει γὰρ μετὰ
τῶν τέκνων αὐτῆς,
26. ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ Ebr. 12,22
ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ Ap. 3,12;
μήτηρ ἡμῶν. Ph. 3,20.
27. Γέγραπται γάρ· „Εὐ-

Jes. 54,1. φράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τί-
κτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον
ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ
Jes. 50,1. τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον
ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.“
* 28. Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κα-
v.23. 3,29. τὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα
R. 9, ἐσμέν.
7s. 29. Ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κα-
Gen. 21,9. τὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκε
τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτω καὶ
νῦν.
30. Ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή;
Gen. 21,10 „Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ
12. τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ
* κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς
παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ
τῆς ἐλευθέρας.“
* 31. Ἄρα, ἀδελφοί, οὐκ
v.28.. ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλ-
λὰ τῆς ἐλευθέρας.

CAP. V.

Libertate standum, conspicuâ quippe fide, caritate, virtute.

2,4. * 3,25. Τῇ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς Χρι-
Jo. 8,32. στὸς ἠλευθέρωσε· στήκετε
4,9. οὖν καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δου-
Act. λείας ἐνέχεσθε.
15,10 5,1. 2. Ἴδε, ἐγὼ Παῦλος λέγω
ὑμῖν, ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε,
v.4.. 2,21. Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελή-
3,4. σει.
R. 2, 25. 3. Μαρτύρομαι δὲ πάλιν
παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνο-
Jo. 7, 22.19 μένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν
Jac. 2,10s. ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι.
4. Κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ
R. 7,6. Χριστοῦ, οἵτινες ἐν νόμῳ

δικαιοῦσθε· τῆς χάριτος 2,21.
ἐξεπέσατε.
5. Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ 3,3.
πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύ- 2,16. 2Tm.
νης ἀπεκδεχόμεθα. 4,8. R. 8,24s.
6. Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ
οὔτε περιτομή τι ἰσχύει 6,15.. 1Cor.
οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πί- 7,19. 13,2.
στις δι' ἀγάπης ἐνεργου- 1Tm.
μένη. 1,5. Jac. 2,14.17.
7. Ἐτρέχετε καλῶς· τίς 3,1s. 4,15.
ὑμᾶς ἐνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ 1Cor.
μὴ πείθεσθαι; 9,24.
8. Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ 1,6s.
καλοῦντος ὑμᾶς. 1Th. 5,24.
9. Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ 1Cor. 5,6..
φύραμα ζυμοῖ. 2Tm. 2,17.
10. Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς 2Cor. 2,3.
ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο
φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων v. 12. 1,7s;
ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, Mt. 23,14
ὅστις ἂν ᾖ. 2Cor. 11,15.
11. Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ
περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί 2Cor. 11,24
ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήρ- 6,12.
γηται τὸ σκάνδαλον τοῦ 1Cor. 1,23.
σταυροῦ.
12. Ὄφελον καὶ ἀποκόψον- Ph. 3,2.
ται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. †Ps. 12,4.
13. Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθε-
ρίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μό- v. 16. 1Pt.
νον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς 2,16..
ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ 1Cor. 8,9.
διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε v. 6.
ἀλλήλοις. 6,2. 1Pt. 4,10.
14. Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν R. 13, 8s..
ἑνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ· *
Lev. 19,18 „Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον
σου ὡς σεαυτόν.“
2Cor. 11,20 15. Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε
Ps. καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ
27,2. ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.
4,6. R. 8, 16. Λέγω δέ, πνεύματι πε-
4.9; ριπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν
Eph. 2,3. σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε.
17. Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ
κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ
* πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός·
R. 7, 15.23 ταῦτα δὲ ἀλλήλοις ἀντίκει-
ται, ἵνα μὴ ἃ ἂν θέλητε,
ταῦτα ποιῆτε.
3,25. R. 18. Εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε,
8,14. οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον.
6,14; 1Tm. 19. Φανερὰ δέ ἐστι τὰ ἔρ-
5,24. 1,9s. γα τῆς σαρκός, ἅτινά ἐστι
R. 1, μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρ-
29ss.. Col. 3, σία, ἀσέλγεια,
5ss.. 20. εἰδωλολατρεία, φαρ-
Ap. 9,21.. μακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆλοι,
θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστα-
1Cor. σίαι, αἱρέσεις,
3,3.. 11,19 21. φθόνοι, φόνοι, μέθαι,
R. 13,13 κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τού-
τοις· ἃ προλέγω ὑμῖν, κα-
R. 1,32. θὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ
Eph. τοιαῦτα πράσσοντες βασι-
5,5. 1Cor. λείαν θεοῦ οὐ κληρονομή-
6,9s. σουσιν.
Eph. 5,9; 22. Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύ-
1Th. ματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά,
1,6. R. 14, εἰρήνη, μακροθυμία, χρη-
17. Ph. στότης, ἀγαθωσύνη, πί-
4,8. στις,
23. πραότης, ἐγκράτεια·

κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι v.18. 1Tm.
νόμος. 1,9s.

24. Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν 6,14s. 2,19.
σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς R.6,
παθήμασι καὶ ταῖς ἐπι- 2ss.6. 8,13.
θυμίαις. Eph.4,22.

25. Εἰ ζῶμεν πνεύματι, v.18. 16.R.
πνεύματι καὶ στοιχῶμεν· 7,5s.

26. μὴ γινώμεθα κενόδο- Ph. 2,3;
ξοι, ἀλλήλους προκαλούμε- 1Cor.
νοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες. 1,31. 4,6s.

CAP. VI.

Errantibus mansuete succurrendum. Pro semente metetur. Cruce gloriandum.

Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προλη- R. 15,1..
φθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι πα- Mt.
ραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευ- 18,15 Jac.
ματικοὶ καταρτίζετε τὸν 5,19s;
τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραό- 1Pt. 3,4;
τητος· σκοπῶν σεαυτόν, μὴ 1Cor. 10,12
καὶ σὺ πειρασθῇς. Jac.1,13s.

2. Ἀλλήλων τὰ βάρη βα- *
στάζετε, καὶ οὕτως ἀναπλη- 5,14.. 1Cor.
ρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χρι- 9,21.
στοῦ.

3. Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί 2,6; R.
τι, μηδὲν ὤν, ἑαυτὸν φρενα- 3,28;
πατᾷ· Jac.1,26. Tit.1,10.

4. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκι- 1Cor. 11,28
μαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε 4,5s.
εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχη-
μα ἕξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτε-
ρον·

5. ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον v.2. R.14,
φορτίον βαστάσει. 10.12;

6. Κοινωνείτω δὲ ὁ κατη- 1Cor. 9,10s.
R.15, 27.. χούμενος τὸν λόγον τῷ κατ-
Jac. ηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.

1,16; 7. Μὴ πλανᾶσθε· θεὸς οὐ
Job. 13,9; μυκτηρίζεται. Ὃ γὰρ ἐὰν
2Cor. 9,6. σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο
Prov. καὶ θερίσει·

22,8. Job. 8. ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν
4,8. σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς
2Pt. 2,12. θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπεί-
1,4. ρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ
R.8, 6.13. πνεύματος θερίσει ζωὴν
αἰώνιον.

2Th. 3,13. 9. Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες
2Cor. 4,16; μὴ ἐκκακῶμεν· καιρῷ γὰρ
Ps. ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμε-
126,5 νοι.

Jo.9,4. 10. Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν
Eph. 5,16; ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγα-
1Th. 4,9s. θὸν πρὸς πάντας, μάλιστα
1Pt. δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς
1,22. 2Pt. πίστεως.

1,7.. 11. Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν
†1Co. 16,21 γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ
χειρί.

1,10. 12. Ὅσοι θέλουσιν εὐπρος-
3,3. 5,2. ωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι
ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περι-
5,11. Ph. τέμνεσθαι, μόνον ἵνα τῷ
3,18. σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ μὴ
†2Co. 1,5. διώκωνται.

* 5,3. 13. Οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνό-
Act. μενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσ-
15,10 R. σουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς
2,23. περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ
Mt. 23,8. ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσων-
ται.

14. Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο
Ph.3, 4ss. καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυ-

ρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ 1Cor. 2,2.
Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος 2,19s.
ἐσταύρωται κἀγὼ τῷ κόσμῳ. R.6,2
15. Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ * 5,6..
οὔτε περιτομή τι ἔστιν οὔτε 3,28.
ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ 1Cor. 7,19;
κτίσις. 2Cor.5,17..
16. Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι 5,25. Ph.
τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη 3,16;
ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος καὶ ἐπὶ Ps. 125,5
τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ. 4,28. Ph.3,3.R.2,29.

17. Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι
μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ
2Cor. 1,5. τὰ στίγματα τοῦ Ἰησοῦ ἐν
4,10. 11,23 τῷ σώματί μου βαστάζω.
Col. 1,24.. 18. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ
2Tm. 4,22. τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελ-
Ph. 25. φοί. Ἀμήν.

[Πρὸς Γαλάτας ἐγράφη
ἀπὸ Ῥώμης.]

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

CAP. I. II.

Beneficia in praedestinatos. Christo capite et pagani et Judaei implentur gratiâ servati. Cruce lex separans sublata.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰη- Col. 1,1..
σοῦ Χριστοῦ διὰ θελήμα- 1Tm. 1,1..
τος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς
οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς *
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Act.19.
2. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη R.1, 7.rel.
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ 2Pt. 1,2.
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ 2Cor. 1,3.
πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη- 1Pt. 1,3;
σοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας Gal.
ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευ- 3,14.
?v.20. Col. ματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις
3,1.. ἐν Χριστῷ,
v.9. 4. καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς
3,11.. ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κό-
5,27. Col. σμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ
1,22. ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ
2,4. ἐν ἀγάπῃ,
v.11; Jo. 5. προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱο-
1,12. θεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
R.8, 15.29 εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδο-
κίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,
v.12. 6. εἰς ἔπαινον δόξης τῆς
Mt.3, χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρί-
17.. τωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπη-
Col. 1,13; μένῳ,
14. 7. ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύ-
R.8, 24s.. τρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐ-

τοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παρα- Ebr. 9,12.
πτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦ- 2,7.
τον τῆς χάριτος αὐτοῦ, R. 9,23.
8. ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς
ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ
φρονήσει, L. 1,17.
9. γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυ- 3,3ss. Col.
στήριον τοῦ θελήματος αὐ- 1,26.
τοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐ- v. 4.
τοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ 3,11..
10. εἰς οἰκονομίαν τοῦ πλη- 3,2.9; Gal.
ρώματος τῶν καιρῶν, ἀνα- 4,4.
κεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα v. 22.
ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐν τοῖς οὐ- 2,14s. Col.
ρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, 1,20..
11. ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκλη- Act. 26,18
ρώθημεν προορισθέντες κα- *
τὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα
ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βου-
λὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,
12. εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς
ἔπαινον δόξης αὐτοῦ, τοὺς * Gal. 3,
προηλπικότας ἐν τῷ Χρι- 23.25
στῷ, L. 2,38.
13. ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκού- 2,17s.
σαντες τὸν λόγον τῆς ἀλη-
θείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς Act. 13,26
σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πι-
στεύσαντες ἐσφραγίσθητε 4,30. 2Cor.
τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγε- 1,22. 5,5.
λίας τῷ ἁγίῳ, R. 8,15s. 23.
14. ὅς ἐστιν ἀῤῥαβὼν τῆς *
κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπο- 4,30..
λύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, 1Th. 5,9..
εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.
15. Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκού- Col. 1,9 ss;
σας τὴν καθ᾽ ὑμᾶς πίστιν 1Th.
ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν 1,2s.; 4,9.
* ἀγάπην τὴν εἰς πάντας
τοὺς ἁγίους,
16. οὐ παύομαι εὐχαρι-
στῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνείαν
R. 1,9s. ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν
προσευχῶν μου,
17. ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου
Act. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ
7,2. R. 6,4 πατὴρ τῆς δόξης, δῴη ὑμῖν
Col. πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκα-
1,9. λύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ,
Act. 26,18 18. πεφωτισμένους τοὺς
1Pt. ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας
1,13. ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς
Col. τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλή-
1,5. Gal. σεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦ-
5,5. τος τῆς δόξης τῆς κληρονο-
v. 14. Col. μίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις,
1,12. 19. καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον
μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐ-
τοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύον-
τας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ
κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,
* 20. ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ
Act. 3,15; Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ
5,31.. νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν
2,6. δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπου-
8,10. 16,12 ρανίοις,
Col. 21. ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς
2,10. καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως
1,16.. καὶ κυριότητος καὶ παντὸς
3,15. ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ
Ph. 2,9s. μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ,
ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι,
1Cor. 15,27 22. καὶ πάντα ὑπέταξεν
Ebr. ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ
2,8.. αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ
Ps. 8,7. πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ,

23. ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐ- 4,15.. Col.
τοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ 1,18.
πάντα ἐν πᾶσι πληρουμέ- 3,19.
νου, 4,12s.1Col.2,9..

II, 1. καὶ ὑμᾶς ὄντας νε- v.11. 17;
κροὺς τοῖς παραπτώμασι Col.
καὶ ταῖς ἁμαρτίαις, 2,13. R.5,6;
2. ἐν αἷς ποτὲ περιεπατή- Col. 3,7.
σατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ
κόσμου τούτου, κατὰ τὸν 6,11s. Jo.12
ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ 31..
ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ 2Cor. 4,4;
νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς Col. 3,6.
τῆς ἀπειθείας, R.11,32.
3. ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάν- Tit. 3,3.
τες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν
ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς Gal. 5,16s.
ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελή- 24.
ματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν
διανοιῶν, καὶ ἦμεν τέκνα
φύσει ὀργῆς ὡς καὶ οἱ λοι- 1Cor. 2,14.
ποί. R.4,15.1Th.1,10.
4. Ὁ δὲ θεός, πλούσιος ὢν 1,7. R.2,4
ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν 10,12
ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπη- 1Jo.
σεν ἡμᾶς, 4,19..
5. καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς v.1.
τοῖς παραπτώμασι συνε- Col. 2,13.
ζωοποίησε τῷ Χριστῷ (χά- R.8,2
ριτί ἐστε σεσωσμένοι) v.8..
6. καὶ συνήγειρε καὶ συνε- 2Tm. 2,12?
κάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανί-
οις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 1,3.20. Ph.
7. ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς 3,20. R.6,
αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν 6ss.
ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς *
χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστό- 3,19.
τητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ.
R.3, 24.25 8. Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σε-
σωσμένοι διὰ τῆς πίστεως,
R.9, 16.. καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν (θεοῦ
τὸ δῶρον),
1Cor. 1,29. 9. οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις
καυχήσηται·
2Cor. 5,17.. 10. αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίη-
21. μα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ
Col. Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς,
1,10. Tit. οἷς προητοίμασεν ὁ θεός,
2,14. ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσω-
Ebr. 13,21 μεν.
5,8. 11. Διὸ μνημονεύετε ὅτι
1Cor. 12,2; ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί,
R.2, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία
26.29 Col. ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτο-
2,11. 18. μῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου,
12. ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ
v.19. R.9, ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ ἀπηλ-
4.25s. λοτριωμένοι τῆς πολιτείας
Ebr. 11,13 τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν
διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας,
4,13. 1Th. ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι
4,13; ἐν τῷ κόσμῳ·
5. 13. νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰη-
Jes. σοῦ ὑμεῖς οἵ ποτε ὄντες μα-
49,1. κρὰν ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ
1,7. αἵματι τοῦ Χριστοῦ.
14. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ
v.17. εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ
v.16. ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσό-
Gal. 4,3-5 τοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας,
15. τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρ-
Col. 2,14. κὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐν-
τολῶν ἐν δόγμασι καταργή-
σας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν

ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρω- 2Cor. 5,17..
πον, ποιῶν εἰρήνην,
16. καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς v.18. Col. 1,
ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι 20.22
τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, 1Tm. 2,5s.
ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν Jo. 10 16..
αὐτῷ. Mc. 16,15;
17. Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελί- Jes. 57,19
σατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μα- al.
κρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς, Act. 2,39.
18. ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν 10,36
τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφό- 3,12..
τεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς L. 2,14;
τὸν πατέρα. Gal. 4,6..
19. Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ
ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλ' v.12. 3,6.
ἐστὲ συμπολῖται τῶν ἁγίων *
καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ, Ebr. 3,6. 12,22.
20. ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ Gal. 6,10.
τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων
καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρο- 3,5. 4,11?
γωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χρι- 1Cor. 3,9ss.
στοῦ, Mt. 21,41..
21. ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ *
συναρμολογουμένη αὔξει εἰς 4,16.. 1Cor.
ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ, 3,16..
22. ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικο- v.18.
δομεῖσθε εἰς κατοικητήριον 1Pt. 2,5.
τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

CAP. III.

Vincula pro paganis paganis honori ducenda.

4,1.
Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦ- 6,19s. Ph. 1,
λος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ 7.13.
Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν· Act. 22,22 al.
2. εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰκο-
νομίαν τῆς χάριτος τοῦ v.8.. 1,10.
Act. 9,15. θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς
ὑμᾶς,
Gal. 3. ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν
1,12. * ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστή-
1,9s. ριον, καθὼς προέγραψα ἐν
ὀλίγῳ,
4. πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγι-
νώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνε-
Col. 4,3. σίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ
R. 16, 25.. Χριστοῦ,
5. ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ
v.9. Col. ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν
1,26. 1Cor. ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκα-
2,7ss. λύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστό-
2,20. 4,11. λοις αὐτοῦ καὶ προφήταις
ἐν πνεύματι·
1,13s. 6. εἶναι τὰ ἔθνη συγκλη-
2,13. Gal. ρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ
3,29s. συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας
* αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ
εὐαγγελίου,
Col. 1, 23.25 7. οὗ ἐγενόμην διάκονος
29. κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάρι-
* τος τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν
μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς
δυνάμεως αὐτοῦ.
1Cor. 15,9s. 8. Ἐμοί, τῷ ἐλαχιστοτέρῳ
πάντων ἁγίων, ἐδόθη ἡ
R. 1, 5s. χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν
Col. εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξ-
1,27s. R. 11, ιχνίαστον πλοῦτον τοῦ
33. Χριστοῦ,
1,18.. 9. καὶ φωτίσαι πάντας, τίς
* v.2s.. ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου
5.. τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ
τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ
* πάντα κτίσαντι,
1Pt. 1,12. 10. ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς

ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις 1,21.
ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς Col. 1,16;
ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος R. 11,33
σοφία τοῦ θεοῦ,
11. κατὰ πρόθεσιν τῶν 1,10s. 2Tm.
αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν 1,9..
Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
ἡμῶν,
12. ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παῤ- 2,18. R. 5,2
ῥησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν 8,15.. 1Pt.
ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πί- 3,18.
στεως αὐτοῦ. Ebr.4,16..10,19.22. Jo. 14,6.
13. Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκα- *
κεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου Gal. 6,9;
ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ δόξα Col. 1,24.
ὑμῶν. Ph.1,12.14;
14. Τούτου χάριν κάμπτω Act. 20,36
τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν
πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν 1,3. *
Ἰησοῦ Χριστοῦ,
15. ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν
οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνο-
μάζεται,
16. ἵνα δῴη ὑμῖν κατὰ τὸν 1,17. *
πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ 2,7;
δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ 6,10. Col.
τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν 1,11.
ἔσω ἄνθρωπον, 2Cor.4,16..
17. κατοικῆσαι τὸν Χρι- 1,15; Col.
στὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς 1,27;
καρδίαις ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ, 2,2.7. Jo.
ἐῤῥιζωμένοι καὶ τεθεμελιω- 14,23
μένοι
18. ἵνα ἐξισχύσητε κατα-
λαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς
ἁγίοις, τί τὸ πλάτος καὶ μῆ- Job. 11,8s.
κος καὶ βάθος καὶ ὕψος, R.11,33.
19. γνῶναί τε τὴν ὑπερ-
βάλλουσαν τῆς γνώσεως
5,2. ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα
1,23. 2Pt. πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλή-
1,3s; ρωμα τοῦ θεοῦ.
R. 16,25 20. Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ
πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπε-
[1Th. 3,10. ρισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ
νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν
1,19. τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν,
R.16, 27.. 21. αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκ-
1,25.. κλησίᾳ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰη-
* σοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς
τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων,
ἀμήν.

CAP. IV.

Unitati, incremento, vitae novitati opera danda.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ
3,1.. 6,20; ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ, ἀξίως
Col. περιπατῆσαι τῆς κλήσεως
1,10.. ἧς ἐκλήθητε,
v.32. Col.3, 2. μετὰ πάσης ταπεινο-
12-15 φροσύνης καὶ πραότητος,
Ph. μετὰ μακροθυμίας ἀνεχό-
4,5. μενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ,
3. σπουδάζοντες τηρεῖν
R. 12,16 τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος
ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης.
1,23. 2,15. 4. Ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα,
1Cor. καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ
12,27 13.4; ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν·
8,4.6. 5. εἷς κύριος, μία πίστις,
12,5s. 1Tm. ἓν βάπτισμα·
2,5; 6. εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάν-
Dt. 6,4. των, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ
Mal. 2,10. πάντων καὶ ἐν πᾶσιν.
7. Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδό-

θη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ.

8. Διὸ λέγει· „Ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις.“

9. Τὸ δὲ ἀνέβη, τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς;

10. Ὁ καταβάς, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.

11. Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους,

12. πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ,

13. μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ,

14. ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης,

15. ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός,

R. 12, 3.. 1Pt. 4, 10; Ps. 68, 19 Col. 2, 15. Jo. 16, 7.. Act. 2, 33. * Jo. 3, 13; Mt. 12, 40. 1Pt. 3, 19. Ebr. 4, 14.. 1, 23. Ph. 2, 10. 1Cor. 12, 28 3, 5.. Act. 11, 27 21, 8.. 1Pt. 5, 2.. v. 4.. 2, 20s. 1Cor. 12, 7. 14, 4. 1Pt. 2, 5. 3, 18s. 1Cor. 13, 10 Ph. 2, 5. 1Cor. 3, 1. 14, 20 Jac. 1, 6; Col. 2, 8. 3, 17. 1Cor. 13.

16. ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

17. Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν,

18. ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν,

19. οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.

20. Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν,

21. εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ·

22. ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης,

1, 22. 5, 23. Col. 1, 18. 2, 21. Col. 2, 19. Ph. 1, 19. v. 7. * v. 25. 1, 23. 1Cor. 12, 27 R. 12, 5. R. 1, 21; 1Pt. 1, 18. 5, 8. 1, 18; 2, 12. Col. 1, 21; 1Th. 4, 5; R. 11, 25.. * R. 1, 24. 2Pt. 2, 14. Tit. 2, 11s. 1, 13. 1Jo. 2, 4.. 29.. R. 6, 6 Col. 3, 9; Gal. 5, 16. 6, 8.

23. ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ R. 12,2.
πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν
24. καὶ ἐνδύσασθαι τὸν 2,15.
καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Col. 3,10..
θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιο- 5,1.
σύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀλη- ?Jac. 3,9..
θείας.
25. Διὸ ἀποθέμενοι τὸ Col. 3,9;
ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν Zach.
ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον 8,16.
αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων v.16..
μέλη.
26. Ὀργίζεσθε καὶ μὴ Ps. 4,5.
ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ Jac.
ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργι- 1,19s.
σμῷ ὑμῶν,
27. μήτε δίδοτε τόπον τῷ 1Pt. 2,12?
διαβόλῳ. 5,8s. Jac. 4,7. 1Tm. 3,6s.
28. Ὁ κλέπτων μηκέτι κλε-
πτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω 1Th. 4,11.
ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς 2Th.
χερσίν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι 3,12..
τῷ χρείαν ἔχοντι. L.19,8s. R.12,8.
29. Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ 5,4.
τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκ- Mt. 12,36
πορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις ἀγα- 1Tm. 5,18.
θὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς v.15s;
χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς Col. 4,6.
ἀκούουσι· 3,16.
30. καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦ- Jes.
μα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ 63,10 7,13.
ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν 1,13s;
ἀπολυτρώσεως. R.8,23.
31. Πᾶσα πικρία καὶ θυ- Col. 3,8.
μὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ
καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ'
ὑμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ· 1Pt.
32. γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλή- 2,1.
v.2. Col. λους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι,
3,12s. χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς
1Pt. 3,8; καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχα-
Mt. 6,14.. ρίσατο ὑμῖν.

CAP. V.

Deus imitandus puritate.
Prudenter et pie versandum.
Uxores et mariti; mysterium
matrimonii.

4,24. Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ
L.6,36.. θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά,
4,1s. 2. καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγά-
Gal. 2,20. πῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς
Ebr. ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέ-
10,5.. δωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν
[Ph. 4,18; προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ
Lev. θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας.
1,9al.; Col. 3. Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα
3,5s. ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μη-
1Cor. 5,1. δὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν,
καθὼς πρέπει ἁγίοις,
4,29.. 4. καὶ αἰσχρότης καὶ μω-
Col. 3,8. ρολογία ἢ εὐτραπελία, τὰ
Prov. 26,19 οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον
v.20; εὐχαριστία.
1Cor. 5. Τοῦτο γὰρ ἴστε γινώ-
6,9s. Gal. σκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ
5,21; ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης,
Col. 3,5. ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ
Mt. 6,24. ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βα-
Job. 31,24 σιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ
θεοῦ.
4,14. 6. Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω
2Th. 2,3; κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα
Col. γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ
3,6. R. θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς
1,18. ἀπειθείας.

7. Μὴ οὖν γίνεσθε συμ- v.11. 3,6.
μέτοχοι αὐτῶν.
8. Ἦτε γάρ ποτε σκότος, 4,17s. Ph.
νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς 2,15..
τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε 1Th.5,5.
9. (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ φω- Jo. 12,35
τὸς ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ * 4,15.
καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀλη- 24.
θείᾳ), Gal.5,22.
10. δοκιμάζοντες τί ἐστιν R. 12,2.
εὐάρεστον τῷ κυρίῳ,
11. καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε 2Cor. 6,14;
τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις R.
τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ 13,12
ἐλέγχετε. Lev.19,17.
12. Τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμε- R.1, 24ss.
να ὑπ᾽ αὐτῶν αἰσχρόν ἐστι Sap.
καὶ λέγειν. 14,23
13. Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχό- 1Cor. 14,24
μενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανε- 4,5.
ροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανε- Jo. 3,20.
ρούμενον φῶς ἐστί.
14. Διὸ λέγει· „Ἔγειραι ὁ ?Jes. 60,1s.
καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ 26,19
τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει 2,5; 1,18.
σοι ὁ Χριστός.“ R.13,11.
15. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκρι- Col. 4,5;
βῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς Mt.
ἄσοφοι ἀλλ᾽ ὡς σοφοί, 10,16
16. ἐξαγοραζόμενοι τὸν Jac. 3,13;
καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονη- Gal. 6,10.
ραί εἰσι. Sir.4,23.
17. Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε 1Cor. 14,20
ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί
τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. v.10.. 1Th.4,3;
18. Καὶ μὴ μεθύσκεσθε 1Cor. 11,21
οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλ-
λὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, Act. 2,15s.

19. λαλοῦντες ἑαυτοῖς
Col. 3,16. ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ
* ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδον-
Ps. 33,2s. τες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ
καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ,
v.4. Col. 20. εὐχαριστοῦντες πάν-
3,17.. τοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνό-
1Th. 5,18. ματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ
πατρί,
1Pt. 5,5.. 21. ὑποτασσόμενοι ἀλλή-
* λοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ.
Col. 3,18. 22. Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις
1Pt. ἀνδράσιν [ὑποτάσσεσθε]
3,1.. ὡς τῷ κυρίῳ,
1Cor. 11,3. 23. ὅτι ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ
τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χρι-
1,22s. * στὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας,
1Tm. αὐτὸς σωτὴρ τοῦ σώματος·
4,10. 24. ἀλλ᾽ ὥσπερ ἡ ἐκκλησία
ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ,
1Cor. 14,34 οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς
11,8s. ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί.
Col. 25. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε
3,19. 1Pt. τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς
3,7. καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν
v.2.. ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέ-
δωκεν ὑπὲρ αὐτῆς,
Jo. 17,19; 26. ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ κα-
3,5. θαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ
Tit. 3,5.. ὕδατος ἐν ῥήματι,
27. ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς
2Cor. ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλη-
11,2. Ps. σίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ
45,14 ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων,
1,4. Col. ἀλλ᾽ ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμω-
1,22. μος.
Tit. 2,14. 28. Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ.

CAP. I.

Pauli grata fiducia, vinculorum lucrum, moriendi desiderium. Perseverandum.

Παῦλος καὶ Τιμόθεος, 2Cor.
δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶ- 1,1.. 1Cor.
σι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ 16,10
Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπ- Act. 16,12
ποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ coll.;
διακόνοις. 1Tm.3,2.12.
2. *Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη* R.1,7
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ rell.
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3. *Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου* R.1,8
ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν 1Th.1,2s.
4. *πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει* Eph. 1,15s.
μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, με-
τὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιού-
μενος
5. *ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς* 1Cor. 1,9.
τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ πρώτης 1Jo.
ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, 1,3.7. Col.
6. *πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο,* 1,6.
ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν 2,13.
ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει 1Cor. 1,8..
ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χρι- 2Tm. 4,8.
στοῦ,
7. *καθώς ἐστι δίκαιον ἐμοὶ*
τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων
ὑμῶν διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ 2Cor. 7,3.
καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δε- 6,11s.
σμοῖς μου καὶ τῇ ἀπολογίᾳ *
v.17. *καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγε-*
Eph. 3,1. *λίου συγκοινωνούς μου τῆς*
13. *χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄν-*
τας.
R.1,9 8. *Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν*
2Cor. *ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας*
5,14. *ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ*
2,1. *Χριστοῦ.*
9. *Καὶ τοῦτο προσεύχομαι,*
ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλ-
Eph. *λον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ*
1,8. *ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰ-*
σθήσει,
R. 10. *εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς*
2,18. 12,2. *τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλι-*
2,15.. *κρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς*
Act. 24,16 *ἡμέραν Χριστοῦ,*
Eph. 11. *πεπληρωμένοι καρπὸν*
3,19; *δικαιοσύνης τὸν διὰ Ἰησοῦ*
5,9; 1,12. *Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαι-*
νον θεοῦ.
Eph. 6,21. 12. *Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βού-*
v.7.. *λομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ'*
Act. *ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν*
28,16 30. *τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν,*
13. *ὥστε τοὺς δεσμούς μου*
φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέ-
4,22. *σθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ*
[Act. 28,35 *καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι,*
14. *καὶ τοὺς πλείονας τῶν*
Eph. *ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ πεποιθό-*
3,13; 6,19. *τας τοῖς δεσμοῖς μου περισ-*

σοτέρως τολμᾶν ἀφόβως
τὸν λόγον λαλεῖν.
15. *Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθό-* Act. 28,19
νον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' R.
εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κη- 16,17
ρύσσουσιν·
16. οἱ *μὲν ἐξ ἀγάπης, εἰ-* **
δότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ v.7. 13.
εὐαγγελίου κεῖμαι, 2Tm.
17. οἱ *δὲ ἐξ ἐριθείας τὸν* 1,8.
Χριστὸν καταγγέλλουσιν
οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν Gal. 6,12.
ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου. 2Cor.
18. *Τί γάρ; πλὴν παντὶ* 2,17. 4,2.
τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε
ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγ-
γέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαί- 2,17s.
ρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι.
19. *Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό*
μοι ἀποβήσεται εἰς σωτη-
ρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως 2Cor. 1,11;
καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύ- Eph.
ματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, 4,16.
20. *κατὰ τὴν ἀποκαραδο-* R.8, 19.25
κίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν 5,5.
οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' 2Cor. 10,8.
ἐν πάσῃ παῤῥησίᾳ ὡς πάν-
τοτε καὶ νῦν μεγαλυνθήσε- 1Cor. 6,20.
ται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί 1Pt.
μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ 4,16. 2Cor.
θανάτου. 8,23. 4,10s.
21. *Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χρι-* Col. 3,4.
στός, καὶ τὸ ἀποθανεῖν Gal. 2,20.
κέρδος. R.14,7s.
22. *Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί,*
τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου· καὶ 4,17. R.1,
τί αἱρήσομαι, οὐ γνωρίζω. 13.;
23. *Συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν* 2Cor. 5,14.
2Cor. 5,8. *δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς*
2Tm. *τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χρι-*
4,6. 1Rg. *στῷ εἶναι· πολλῷ γὰρ μᾶλ-*
19,4. *λον κρεῖσσον·*
24. *τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ*
σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑ-
μᾶς.
v.6. 2,24. 25. *Καὶ τοῦτο πεποιθὼς*
* *οἶδα, ὅτι μενῶ καὶ συμ-*
παραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς
τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ
2Cor. *χαρὰν τῆς πίστεως,*
1,24; 1,14. 26. *ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν*
5,12. *περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰη-*
σοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς
παρουσίας πάλιν πρὸς ὑ-
μᾶς.
Col. 1,10. 27. *Μόνον ἀξίως τοῦ εὐ-*
Eph. *αγγελίου τοῦ Χριστοῦ πο-*
4,1. *λιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν*
καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν
2,2. *ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι*
Act. 4,32; *στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ*
R.15, 30.. *ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πί-*
Jud.3; *στει τοῦ εὐαγγελίου,*
1Pt. 3,14. 28. *καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν*
μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμέ-
* *νων (ἥτις ἐστὶν αὐτοῖς ἔν-*
3,19. 2Th. *δειξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ*
1,5s. *σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ*
R.8, 17.. *θεοῦ,*
29. *ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ*
ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ
R.5,3 *εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ*
Act. 5,41. *καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν),*
30. *τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχον-*
1Th. 2,2. *τες, οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ*
Act. 16,22 *νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.*

CAP. II.

Concordi modestiâ Christus imitandus. Salus anxie curanda. Timothei et Epaphroditi laudes.

Εἴ τις οὖν παράκλησις Eph. 4,1-3
ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύ- 2Cor.
θιον ἀγάπης, εἴ τις κοινω- 5,20; 13,13
νία πνεύματος, εἴ τινα *
σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί, 1,8. Col. 3,12.
2. πληρώσατέ μου τὴν χα-
ράν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, 3,16. 1,27.
τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, R. 12,
σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες, 16.. 1Cor.
3. μηδὲν κατὰ ἐριθείαν ἢ 1,10..
κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπει- Gal.
νοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγού- 5,26; Mt.
μενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν, 20,26
4. μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος * v. 21.
σκοποῦντες, ἀλλὰ καὶ τὰ 1Cor.
ἑτέρων ἕκαστος. 10,24 13,5;
5. Τοῦτο γὰρ φρονείσθω Jo.
ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ 13,34 15..
Ἰησοῦ, Mt. 20,28. 1Cor. 2,16.
6. ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρ- Col. 1,15;
χων οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο Ps.
τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, 69,5; Gen. 3,5;
7. ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε 2Cor. 8,9.,
μορφὴν δούλου λαβών, ἐν Jes.
ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενό- 53,3; R.
μενος, 8,3.
8. καὶ σχήματι εὑρεθεὶς Ebr. 2,14.
ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν 17;
ἑαυτόν, γενόμενος ὑπήκοος 5,7; 12,2.
μέχρι θανάτου, θανάτου
δὲ σταυροῦ.
9. Διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν Jes. 52,13
ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο Ebr. 2,9..

Ebr. 1,4. αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν
Eph. ὄνομα,
1,21. 10. ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰη-
R. 14, 11.. σοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπου-
Ap. ρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ
5,13. Mt. καταχθονίων,
28,18 11. καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξο-
1Cor. 8,6. μολογήσηται ὅτι κύριος Ἰη-
Act. σοῦς Χριστός, εἰς δόξαν
2,36. 10,36 θεοῦ πατρός.
Jo. 12. Ὥστε, ἀγαπητοί μου,
5,23. 14,13 καθὼς πάντοτε ὑπηκού-
σατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ
μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ
μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου,
Ps. μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν
2,11. Eph. ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργά-
6,5. ζεσθε·
2Cor. 13. ὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ
8,5.. R. ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέ-
7,18. Jo. λειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ
15,5. τῆς εὐδοκίας.
2Pt. 1,3-5; 14. Πάντα ποιεῖτε χωρὶς
1Pt. 4,9; γογγυσμῶν καὶ διαλογι-
1Tm. σμῶν,
2,8. 15. ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι
1,10. καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεοῦ
Act. ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς
2,40. 1Pt. σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης,
2,12; Mt. 5, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆ-
14.16 ρες ἐν κόσμῳ,
2Tm. 1,13; 16. λόγον ζωῆς ἐπέχοντες,
1Th. εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν
2,19.. Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν
Gal. ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκο-
2,2.. πίασα.
2Tm. 4,6s. 17. Ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι
R. 15, 16. ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ

τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω Act. 20,24
καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· 2Cor.
18. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς 12,15
χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι. 3,1.
19. Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ 4,4.
Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως 1,1. 1Th.
πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐ- 3,2;
ψυχῶ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. 2Cor. 7,13.
20. Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσό-
ψυχον, ὅστις γνησίως τὰ 1Cor.
περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· 16,10
21. οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυ- v.4.. 2Tim.
τῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Ἰησοῦ 4,10.
Χριστοῦ. 16.
22. Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ
γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέ- 1Tim.
κνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν 1,2; 1Cor.
εἰς τὸ εὐαγγέλιον. 16,10 Act.
23. Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω 16,3.
πέμψαι, ὡς ἂν ἀπίδω τὰ
περὶ ἐμέ, ἐξαυτῆς·
24. πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, 1,25.
ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύ-
σομαι.
25. Ἀναγκαῖον δὲ ἡγη-
σάμην, Ἐπαφρόδιτον τὸν 4,18.
ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ Col. 1,7..
συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ Ph.2.
ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν 4,10. 2Tim.
τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς 4,11.
ὑμᾶς,
26. ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν
πάντας ὑμᾶς καὶ ἀδημονῶν,
διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθέ-
νησε.
27. Καὶ γὰρ ἠσθένησε 2Cor. 1,9.
παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλ' Jes.
ὁ θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ 38,1; 5.

αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ
* ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπην
σχῶ.
28. Σπουδαιοτέρως οὖν
ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα ἰδόντες
αὐτὸν πάλιν χαρῆτε κἀγὼ
ἀλυπότερος ὦ.
29. Προςδέχεσθε οὖν αὐ-
R. 16,2; τὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης
1Cor. χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους
16,18 ἐντίμους ἔχετε·
1Cor. 30. ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ
16,10 Χριστοῦ μέχρι θανάτου
Act. 20,24 ἤγγισε, παραβολευσάμενος
1Cor. τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ
16,17 τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρός
2Cor. 9,12. με λειτουργίας.
R. 15,27.

CAP. III.

Deceptoribus haud inferior. Justitia ex fide. Brabeum coeleste.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου,
1,18. 2,18. χαίρετε ἐν κυρίῳ· τὰ αὐτὰ
4,4. γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ
ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.
v.19. 2. Βλέπετε τοὺς κύνας,
2Cor. βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργά-
11,13 Gal. τας, βλέπετε τὴν κατατο-
5,12. 6,12; μήν.
R. 2, 29; 3. Ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περι-
Jo. τομή, οἱ πνεύματι θεῷ λα-
4,24. Gal. τρεύοντες καὶ καυχώμενοι
6,13. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν
R. 4,2 σαρκὶ πεποιθότες,
2Cor. 4. καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποί-
11,18 21s. θησιν καὶ ἐν σαρκί. Εἴ τις
δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν
σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον,

5. περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ Ex.17 12;
γένους Ἰσραήλ, φυλῆς Βεν- R.11,
ιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραί- 1.
ων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, Act. 26,5s.
6. κατὰ ζῆλον διώκων τὴν Gal.1
ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύ- 13s..
νην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος v.9..
ἄμεμπτος.
7. Ἀλλ᾽ ἅτινα ἦν μοι κέρ-
δη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν L. 14,33
Χριστὸν ζημίαν. Mt.13,44.
8. Ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἡγοῦ- 16,26 *
μαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ
τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Jes. 53,11
Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου
μου, δι᾽ ὃν τὰ πάντα ἐζη-
μιώθην καὶ ἡγοῦμαι σκύβα-
λα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερ-
δήσω
9. καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ
ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν R.10, 8ss.
ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πί- 3,21
στεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ ss. Gal.
δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει, 2,16.
10. τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ R. 6,4s;
τὴν δύναμιν τῆς ἀναστά- Eph.
σεως αὐτοῦ καὶ τὴν κοινω- 1,19s; R.8,
νίαν τῶν παθημάτων αὐ- 17.
τοῦ, συμμορφούμενος τῷ 2Cor. 4,10.
θανάτῳ αὐτοῦ, Gal.
11. εἴπως καταντήσω εἰς 6,17.
τὴν ἐξανάστασιν τῶν νε- Act. 26,7.
κρῶν. 1Th.4,16s.2Tm.2,11.?R.7,24s..
12. Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον 1Tm. 6,12;
ἢ ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ Col.
εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ᾽ ᾧ καὶ 4,12; Act.
κατελήφθην ὑπὸ Χριστοῦ. 26,13
13. Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν Jes. 8,11.
οὐ λογίζομαι κατειληφέ-
ναι·
v.4-6 14. ἓν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω
Ebr. 11,26 ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ
ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος,
1Cor. 9,24s; κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ
Ebr. 8,1. βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως
τοῦ θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
Ebr. 5,14; 15. Ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦ-
2Cor. 13,11 το φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέ-
R.14, ρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ
1ss. θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει.
16. Πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσα-
2,2.. Gal. μεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κα-
6,15s. νόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.
4,9. 17. Συμμιμηταί μου γίνε-
Gal. 4,12. σθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε
τοὺς οὕτω περιπατοῦντας,
καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς.
18. Πολλοὶ γὰρ περιπα-
2Cor. τοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλε-
2,4; Gal. γον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων
6,12. λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ
1Cor. 1,23; σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ,
2Pt. 19. ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια,
2,1; 13. ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ
R.16, 18.. δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν,
οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες.
Ebr. 11,16 20. Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευ-
13,14 μα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ
Act. 1,11. οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχό-
Tit. μεθα κύριον Ἰησοῦν Χρι-
2,13. στόν,
1Cor. 15,43 21. ὃς μετασχηματίσει τὸ
49.53 σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν
2Cor. 5,1. σύμμορφον τῷ σώματι τῆς
1Jo. δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέρ-
3,2. γειαν τοῦ δύνασθαι αὐ-

τὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυτῷ 1Cor. 15,27
τὰ πάντα.

CAP. IV.

Cohortationes. Gratiarum actio pro munificentia. Salutationes.

Ὥςτε, ἀδελφοί μου ἀγα- 1,8. 2,16;
πητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χα- 1Th.
ρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω 2,19.
στήκετε ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί. 1,27.
2. Εὐοδίαν παρακαλῶ καὶ 1Cor. 16,18
Συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐ-
τὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ· 2,2.
3. ναὶ ἐρωτῶ καὶ σέ, σύζυγε Ph.2. *
γνήσιε, συλλαμβάνου αὐ-
ταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγε-
λίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ 1,27.
καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοι-
πῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ Ap.20 15..
ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. Ex.32,32.
4. Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάν- Ps.69 29.al.
τοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. 3,1.
5. Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνω- 2Cor. 13,11
σθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. 6,10;
Ὁ κύριος ἐγγύς· 1Cor.10,11.15,52. Jac.
6. μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' 5,8s.;
ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ 1Tm. 2,1.
τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας
τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέ- 1Jo. 5,14s.
σθω πρὸς τὸν θεόν·
7. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ
ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν Eph. 3,20;
φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν Col.
καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν 3,15. R.5,1
Χριστῷ Ἰησοῦ. Jo.14,27.Num.6,26.
8. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα R.
ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, 12,17
ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα Tit.3, 8.14.
προςφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ
τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος,
ταῦτα λογίζεσθε·
9. ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρε-
λάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ
3,17. εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσ-
1Th. σετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρή-
5,23. νης ἔσται μεθ' ὑμῶν.
10. Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ
μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνε-
2Cor. θάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρο-
11,9. νεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε,
ἠκαιρεῖσθε δέ.
11. Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρη-
σιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον,
Ebr. 13,5. ἐν οἷς εἰμί, αὐτάρκης εἶναι.
1Tm. 12. Οἶδα καὶ ταπεινοῦ-
6,6. Prov. σθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν·
15,16 ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύη-
μαι, καὶ χορτάζεσθαι καὶ
1Cor. 4,11. πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ
2Cor. ὑστερεῖσθαι·
6,10; 12,10 13. πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐν-
Mc. δυναμοῦντί με.
9,23. 14. Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε
2Cor. συγκοινωνήσαντές μου τῇ
1,7. θλίψει.
15. Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς,
Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ
1Tm. 1,3; τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλ-
2Cor. θον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐ-
11,9. 1Cor. δεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώ-
9,15. νησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ
λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι·
[Act. 17,1.. 16. ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονί-
κῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν
χρείαν μοι ἐπέμψατε.
17. Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δό-

χθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔρ- R.8,7
γοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ 5,10. Jac.
ἀποκατήλλαξεν 4,4; Eph.2,13s.16.
22. ἐν τῷ σώματι τῆς σαρ- *
κὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, *
παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους Eph.
καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλή- 1,4. L.
τους κατενώπιον αὐτοῦ, 1,75.
23. εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει 2,7.
τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι, Ebr. 3,14;
καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ 1Cor.
τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου 15,58
οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέν- v.6.
τος ἐν πάσῃ κτίσει τῇ ὑπὸ Mc.
τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην 16,15
ἐγὼ Παῦλος διάκονος. Eph.3,7.
24. Νῦν χαίρω ἐν τοῖς πα- 2Cor.
θήμασιν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ 7,4; Eph.
ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερή- 3,13.
ματα τῶν θλίψεων τοῦ Χρι- 1Pt.
στοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ 1,11. Ebr.
τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν 11,26
ἡ ἐκκλησία, v.18.Eph.2,23.
25. ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διά-
κονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν Eph. 3,2.
τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι 1Cor. 9,19s;
εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λό- R.15,
γον τοῦ θεοῦ, 19.
26. τὸ μυστήριον τὸ ἀπο- Eph. 3,3.
κεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώ- 9s.5s.
νων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν,
νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς
ἁγίοις αὐτοῦ,
27. οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς
γνωρίσαι, τίς ὁ πλοῦτος τῆς
δόξης τοῦ μυστηρίου τού- *
του ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι 2Cor. 13,5.

3,4. 1Tm. Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς
1,1. τῆς δόξης,
R. 5,2. 28. ὃν ἡμεῖς καταγγέλλο-
Eph. μεν νουθετοῦντες πάντα
3,9. 4,13. ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες
5,27. πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ
σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν
πάντα ἄνθρωπον τέλειον
2,10. ἐν Χριστῷ·
2Tm. 29. εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνι-
4,7. Ph. ζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν
2,16; Eph. αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν
3,7. ἐμοὶ ἐν δυνάμει.
1Cor. 15,10

CAP. II.

Sapientiae artes cavendae Christo plenis; baptismatis sepultura; chirographo cruce sublato non ad humana commenta redeundum.

1,29.. Ph. Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι,
1,30. * ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν
4,13. 15s; καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ
Gal. ὅσοι οὐχ ἑωράκασι τὸ πρόσ-
1,22. ωπόν μου ἐν σαρκί,
2. ἵνα παρακληθῶσιν αἱ
3,14. 2,19. καρδίαι αὐτῶν, συμβιβα-
* σθέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς
1Th. 1,5.. πάντα πλοῦτον τῆς πληρο-
Eph. φορίας τῆς συνέσεως, εἰς
4,14s. 3,19. ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου
1,26.. τοῦ θεοῦ πατρὸς τοῦ Χρι-
* στοῦ,
1Cor. 1,24. 3. ἐν ᾧ εἰσὶ πάντες οἱ θη-
2,7. σαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς
R.11, 33. γνώσεως ἀπόκρυφοι.
v.8. 4. Τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μή
Eph. 5,6. τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν
R.16, 18. πιθανολογίᾳ.
5. Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ

ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι 1Cor.
σὺν ὑμῖν εἰμί, χαίρων καὶ 5,3.
βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ 1Cor. 14,40
τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χρι- 1Pt.
στὸν πίστεως ὑμῶν. 5,9.

6. Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Eph.
Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, 4,1. 20ss.
ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, Eph.3,17; 2,22..
7. ἐῤῥιζωμένοι καὶ ἐποικο-
δομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βε-
βαιούμενοι ἐν τῇ πίστει, 1,23.
καθὼς ἐδιδάχθητε, περισ- 3,15. 17.
σεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαρι- 1Th.
στίᾳ. 5,18.

8. Βλέπετε, μή τις ὑμᾶς v.4.. Eph.
ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς 4,14.
φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπά- 1Cor. 1,17s.
της κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν v.22;
ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοι- 16. Gal.
χεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κα- 4,9s..
τὰ Χριστόν. 1,15..

9. Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ 19..
πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότη- Ebr. 1,3.
τος σωματικῶς, Ph.2,6.1Tm.3,16.

10. καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πε- Jo. 14,9.
πληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κε- 1,28; 16.
φαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξου- Eph.
σίας· 1,21.3,10.

11. ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε R.2,
περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν 25..
τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος 3,9.5 *
τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ Eph. 2,11.
τοῦ Χριστοῦ, 5,26s.

12. συνταφέντες αὐτῷ ἐν R.
τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ 6,4s. 3,1;
συνηγέρθητε διὰ τῆς πί- 1,29.
στεως τῆς ἐνεργείας τοῦ 1Cor. 2,5.
1Pt. 1,5. θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν
Eph. ἐκ τῶν νεκρῶν·
1,19s. 2,1. 13. καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας
ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ
Eph. τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς
2,5. ὑμῶν, συνεζωοποίησεν σὺν
3,13. αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν
L.7, 42; πάντα τὰ παραπτώματα,
Eph. 2,15. 14. ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν
Jer. χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν,
17,1. Gal. ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ
3,10. αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου,
13. R.10, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυ-
4. ρῷ·

1,13. Eph. 15. ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρ-
6,12. χὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγ-
Ebr. 2,14. μάτισεν ἐν παῤῥησίᾳ, θρι-
Jo. αμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

16,11 16. Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρι-
v.21. Ebr. νέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει
9,10. R.14, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμη-
3.14. νίας ἢ σαββάτων,
5.. * 17. ἅ ἐστι σκιὰ τῶν μελ-
Ebr. λόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ
8,5. 10,1. Χριστοῦ.

v.8. 18. Μηδεὶς ὑμᾶς κατα-
Ph. 3,14. βραβευέτω θέλων ἐν ταπει-
νοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ
v.23. * τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν
ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμε-
1Cor. 8,1. νος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρ-
κὸς αὐτοῦ,

19. καὶ οὐ κρατῶν τὴν κε-
Eph. 4,15 s.. φαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα
διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων
ἐπιχορηγούμενον καὶ συμ-
βιβαζόμενον αὔξει τὴν αὔ-
ξησιν τοῦ θεοῦ.

20. Εἰ ἀπεθάνετε σὺν Χρι- v.12. 8.
στῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ R.6,
κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κό- 6ss. Gal.
σμῳ δογματίζεσθε· 4,9s.
21. Μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ v.16. 1Tm.
μηδὲ θίγῃς; 4,3.Lev.5,2;
22. (ἅ ἐστι πάντα εἰς φθο- 1Mc. 15,17
ρὰν τῇ ἀποχρήσει) κατὰ τὰ
ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας v.8. Mt.
τῶν ἀνθρώπων; 15,9.
23. ἅτινά ἐστι λόγον μὲν
ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελο- v.18.
θρησκείᾳ καὶ ταπεινοφρο-
σύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, R.13, 14.
οὐκ ἐν τιμῇ τινι, πρὸς πλη- 1Tm. 4,8.
σμονὴν τῆς σαρκός. 5,23.

CAP. III.

Per Christum vivis Christi vita sectanda novo homine, amore, gratiarum actione. Officia domestica.

Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ 2,12s.
Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ Ph. 3,20.
ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ Ebr. 12,2.
τοῦ θεοῦ καθήμενος· 22.13,14;
2. τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ Mt.6, 22.33
ἐπὶ τῆς γῆς.
3. Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ 2,20; 1,27.
ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Gal.
Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ· 2,19s. Ph.1,21;
4. ὅταν ὁ Χριστὸς φανε- 1Pt. 5,4;
ρωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ Jo.
ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθή- 6,58; R.8,
σεσθε ἐν δόξῃ. 17.2Th.1,7..1Jo.3,2
5. Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη R. 8,13.
ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορ- 6,13;
νείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, Eph. 5,3.5.
ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν
πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδω-
λολατρεία·
Eph. 5,6. 6. δι᾽ ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ
Mt. θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς
18,8s. ἀπειθείας,
2,13. 7. ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιε-
Eph. 2,2. πατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε
* ἐν τούτοις·
Ebr. 8. νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ
12,1; Eph. ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυ-
4,31; 29. μόν, κακίαν, βλασφημίαν,
5,4. αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στό-
ματος ὑμῶν·
Eph. 9. μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλή-
4,25; 22. λους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν
παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν
ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ
Eph. 4,24.. 10. καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν
R.12, 14. νέον, τὸν ἀνακαινούμενον
1,9; εἰς ἐπίγνωσιν κατ᾽ εἰκόνα
Gen. 1,27; τοῦ κτίσαντος αὐτόν,
Gal. 11. ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλ-
3,28. R. λην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ
10,12 καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος,
1,14. Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος,
1Cor. 7,21s. ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι
2Mo. 4,47. Χριστός.
Eph. 12. Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς
1,4. 1Th. ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἅγιοι καὶ
1,4.. 1Pt. ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰ-
2,9; κτιρμοῦ, χρηστότητα, τα-
Eph. 4,2. πεινοφροσύνην, πραότητα,
μακροθυμίαν,
13. ἀνεχόμενοι ἀλλήλων
Eph. 4,32. καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς,
5,2. ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομ-
Mt. 6,14. φήν (καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς

ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ
ὑμεῖς),
14. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις Eph. 4,3.
τὴν ἀγάπην, ὅ ἐστι σύνδε- R. 13, 8..10.
σμος τῆς τελειότητος. Gal. 5,6;
15. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χρι- Ph. 4,7..
στοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρ-
δίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλή- Eph. 4,4.
θητε ἐν ἑνὶ σώματι. Καὶ
εὐχάριστοι γίνεσθε v. 17..2,7.
16. (ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ
ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως) Eph. 3,17;
ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες Ebr. 10,25
καὶ νουθετοῦντες ἑαυτούς, *
ψαλμοῖς ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς 1Cor. 14,26
πνευματικαῖς ἐν χάριτι ἄ- Eph.
δοντες ἐν ταῖς καρδίαις 5,19.
ὑμῶν τῷ θεῷ.
17. Καὶ πᾶν ὅ τι ἂν ποιῆ- 1Cor. 10,31
τε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα
ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ,
εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ καὶ 1,12. 2,7.
πατρὶ δι' αὐτοῦ. Eph. 5,20..;
18. Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσ- 5,22. 1Pt.
σεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς 3,1..
ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ.
19. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε Eph. 5,25.
τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραί- 1Pt.
νεσθε πρὸς αὐτάς. 3,7.
20. Τὰ τέκνα, ὑπακούετε Eph. 6,1.
τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα·
τοῦτο γὰρ εὐάρεστόν ἐστιν *
ἐν κυρίῳ.
21. Οἱ πατέρες, μὴ ἐρε- Eph. 6,4..
θίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα *
μὴ ἀθυμῶσιν.
22. Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε Eph. 6,5s. Tit. 2,9.
κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρ-

1Pt. 2,18. κα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμο-
* δουλείαις ὡς ἀνθρωπάρε-
σκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρ-
δίας, φοβούμενοι τὸν κύριον·
* 23. ὃ ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς
Eph. 6,7. ἐργάζεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ καὶ
οὐκ ἀνθρώποις,
Eph. 6,8. 24. εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου
ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπό-
1,12. δοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ
κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε·
** 25. ὁ γὰρ ἀδικῶν κομιεῖ-
ται ὃ ἠδίκησε, καὶ οὐκ ἔστι
Eph. 6,9.. προσωποληψία.
1. Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον
Lev. 25,43 καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δού-
53. λοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι
1Cor. 7,22. καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν
Coh. 5,7. οὐρανοῖς.

CAP. IV.

Precandum. Caute versandum. Tychicus et Onesimus. Salutationes. Epistola ex Laodicea.

Eph. 6,18.. Τῇ προσευχῇ προσκαρ-
Ph. 4,6. τερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν
R. 12,12; αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ,
15,30 3. προσευχόμενοι ἅμα καὶ
Eph. 6,19s; περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ
1Cor. 16,9. ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λα-
2Cor. 2,12. λῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ
Act. 14,27 Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι,
4. ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς
δεῖ με λαλῆσαι.
Eph. 5,15s. 5. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε
1Th. 4,12.. πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν
ἐξαγοραζόμενοι.
Eph. 4,29. 6. Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε

ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, Mc. 9,50.
εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ
ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. 1Pt. 3,15.
7. Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνω-
ρίσει ὑμῖν Τύχικος, ὁ ἀγα- Eph. 6,21..
πητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς
διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν
κυρίῳ,
8. ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς Eph. 6,22.
εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῷ τὰ *
περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ
τὰς καρδίας ὑμῶν,
9. σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ Ph.10
καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς
ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν v.12.
γνωριοῦσι τὰ ὧδε. *
10. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρί- Act. 27,2;
σταρχος ὁ συναιχμάλωτός 12,12
μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς 15,37
Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε Act. 4,36..
ἐντολάς (ἐὰν ἔλθῃ πρὸς
ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν), R. 16,2.
11. καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμε-
νος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ Gal. 2,12;
περιτομῆς· οὗτοι μόνοι συν- Ph.
εργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ 2,25.
θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν
μοι παρηγορία.
12. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπα- 1,7.. Ph.23
φρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος
Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζό- [1,29 Ph.
μενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς 1,27.
προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέ-
* λειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν
παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ.
13. Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ,
* ὅτι ἔχει πολὺν πόνον ὑπὲρ
2,1. ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ
Ap. 3,14. καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.
Ph.24 14. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λου-
2Tm. 4,11; κᾶς, ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητός,
10. καὶ Δημᾶς.
15. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν
Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ
R.16, 5.. Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον
* αὐτοῦ ἐκκλησίαν.
16. Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ
1Th. 5,27. παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιή-
σατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδι-
κέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ,
καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα
καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.
Ph.2. 17. Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ·
Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν
παρέλαβες ἐν κυρίῳ, ἵνα
αὐτὴν πληροῖς.
2Th. 3,17.. 18. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ
v.3. χειρὶ Παύλου. Μνημονεύε-
Ph. 4,14? τέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χά-
Ebr. 13,3. ρις μεθ' ὑμῶν.

[Πρὸς Κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχίκου καὶ Ὀνησίμου.]

ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

CAP. I.

Thessalonicenses exemplar redditi. 2Th. 1,1.

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς 1Pt. 5,12;
καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ 2Cor. 1,1;.
Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πα- Act.
τρὶ καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χρι- 17,1. 10.
στῷ. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
νη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν *
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
2. Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ Col. 1,3.
πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν 2Th.
μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ 1,3..
τῶν προσευχῶν ἡμῶν,
3. ἀδιαλείπτως μνημονεύ-
οντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς 3,6.
πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς 5,8. Ebr.
ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς 6,10. Jac.
τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν 2,17.
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν 1Cor. 13,13
τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν,
4. εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγα- 2Th. 2,13..
πημένοι ὑπὸ θεοῦ, τὴν ἐκ- Col.
λογὴν ὑμῶν, 3,12..
5. ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν 2,13.. 5;
οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λό- 1Cor.
γῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυ- 4,20. 2,4s.
νάμει καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ
καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, Ebr. 6,11..
2,2.. καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθη-
9.14. μεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς.
1Cor. 4,16. 6. Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν
2Th. ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυρίου,
1,4. 3,7-9 δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλί-
ψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς πνεύ-
R. 14, 17; ματος ἁγίου,
1Pt. 5,3. 7. ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύ-
* πους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν
4,10. ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ
Ἀχαΐᾳ.
8. Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται
ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον
ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ,
2Th. 1,4. ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ
R. πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν
1,8. θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ
4,9. χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι
9. αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν
2,1. ἀπαγγέλλουσιν, ὁποίαν εἴς-
* οδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς,
Act. 14,15 καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς
1Cor. τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων,
12,2. δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ
ἀληθινῷ,
4,16.. Ph. 10. καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν
3,20.. Act. αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν
1,11;. ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰη-
3,15.. σοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς

ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομέ- K.5,9 Mt.
νης. 3,7.

Cap. II.

Institutionis sinceritas et invitis popularibus successus. Invisendi consilium.

Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελ- 1,5.9. Act.
φοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν 17,1.
πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέ-
γονεν,
2. ἀλλὰ προπαθόντες καὶ *
ὑβρισθέντες, καθὼς οἴδα-
τε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαῤῥη- Act. 16,12
σιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν 18sq;
λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐ- 17,5.
αγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολ- Ph. 1,30,
λῷ ἀγῶνι. Col. 1,29.
3. Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν
οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκα- 4,7.
θαρσίας οὔτε ἐν δόλῳ, 2Cor. 2,17. 4,2.
4. ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμά- 12,14
σμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πι- 1Tm.
στευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, 1,11.
οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀν- Gal.
θρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ 1,10.
τῷ θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς 1Chr. 30,17
καρδίας ἡμῶν.
5. Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ v.3..
κολακείας ἐγενήθημεν, κα-
θὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφά-
σει πλεονεξίας (θεὸς μάρ- Ph. 1,8.
τυς), 1Tm. 5,21.
6. οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀν- Jo. 5, 41.44
θρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' 2Th.
ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων, δυ- 3,8s. 1Cor.
νάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς 9,14..
Χριστοῦ ἀπόστολοι,
7. ἀλλ' ἐγενήθημεν ἤπιοι *
ἐν μέσῳ ὑμῶν. Ὡς ἂν τρο-
Num. 11,12 φὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα,
* 8. οὕτως ὁμειρόμενοι ὑμῶν
εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν
R. 1,13. οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν
2Cor. 12,15 ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν
γεγένησθε.
9. Μνημονεύετε γάρ, ἀδελ-
1Cor. 4,12; φοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν
2Th. 3,8. μόχθον· νυκτὸς καὶ ἡμέρας
Act. ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ
18,3.. ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, ἐκη-
ρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγ-
γέλιον τοῦ θεοῦ.
10. Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ
θεός, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως
2Th. 3,7. καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πι-
στεύουσιν ἐγενήθημεν,
Act. 20,31 11. καθάπερ οἴδατε, ὡς
ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ
1Cor. 4,14s. τέκνα ἑαυτοῦ, παρακαλοῦν-
τες ὑμᾶς καὶ παραμυθού-
μενοι
12. καὶ μαρτυρούμενοι, εἰς
Eph. 4,1.. τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως
5,24, τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος
2Th. 2,14. ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασι-
λείαν καὶ δόξαν.
* 13. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς
1,2. εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀ-
2Th. 2,13. διαλείπτως, ὅτι παραλα-
1,5s. βόντες λόγον ἀκοῆς παρ'
Gal. 1,6sq. ἡμῶν τοῦ θεοῦ ἐδέξασθε οὐ
11s. λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ κα-
Gal. θώς ἐστιν ἀληθῶς λόγον
3,5. θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν
Eph. 3,20. ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν.

14. Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγε- [1,6.
νήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλη-
σιῶν τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν
τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ, ὅτι ταὐτὰ ἐπάθετε καὶ *
ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυ- Act. 17,5;
λετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ 8,1.
τῶν Ἰουδαίων, 12,1.

15. τῶν καὶ τὸν κύριον Act. 2,22s.
ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ 3,15.
τοὺς προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκ- 7,52. *
διωξάντων, καὶ θεῷ μὴ ἀρε- 4,1.
σκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις ἐναντίων,

16. κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς Act. 17,13
ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶ- 13,45
σιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι Mt. 23 32.33
αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάν-
τοτε· ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς * Zeph.
ἡ ὀργὴ εἰς τέλος. 2,2. Dan. 9,26s.

17. Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί,
ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν
πρὸς καιρὸν ὥρας, προσ- Col.
ώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέ- 2,5.
ρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσ-
ωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ R.
ἐπιθυμίᾳ. 1,11.

18. Διὸ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν *
πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος,
καὶ ἅπαξ καὶ δίς, καὶ ἐνέ- R.
κοψεν ἡμᾶς ὁ σατανᾶς. 1,13.

19. Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ
χαρὰ ἢ στέφανος καυχή- Ph.
σεως, ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς, ἔμ- 4,1..
προσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ 3,13..
παρουσίᾳ; 5,10.

3,9. 2Th. 20. Ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα
1,4. ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.

CAP. III.

Missus Timotheus. Laetissima nuntiata.

v.5. Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐ-
δοκήσαμεν καταλειφθῆναι
Act. 17,16 ἐν Ἀθήναις μόνοι,

v.6. 2. καὶ ἐπέμψαμεν Τιμό-
1,1.. θεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ
R. 16,21 διάκονον τοῦ θεοῦ [καὶ συν-
Col. ἐργὸν ἡμῶν] ἐν τῷ εὐαγγε-
4,11. λίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ
Act. 14,22 στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακα-
* λέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πί-
στεως ὑμῶν,

Eph. 3,13. 3. τῷ μηδένα σαίνεσθαι
Job. ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις·
4,5; Act. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς
9,16.. τοῦτο κείμεθα·

21,11 14,22 4. καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς
2Tim. 3 ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι
3,12. μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς
καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε.

v.1. 5. Διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι
στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶ-
2,18. 2Cor. ναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως
2,11.. ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων
Ph. καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κό-
2,16. πος ἡμῶν.

Act. 6. Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τι-
18,5. μοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν
καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν
1,3.. 2Th. τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην
1,11. ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν
3,5. ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπι-
ποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν, κα-
2,17. θάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς,

7. διὰ τοῦτο παρεκλήθη- 2Cor.
μεν, ἀδελφοί, ἐφ᾽ ὑμῖν ἐπὶ 7,6s.
πάσῃ τῇ ἀνάγκῃ καὶ θλίψει 2,2.
ἡμῶν, διὰ τῆς ὑμῶν πί- *
στεως,
8. ὅτι νῦν ζῶμεν ἐὰν ὑμεῖς Gen.
στήκητε ἐν κυρίῳ. 45,27 1Cor.16,13.
9. Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν
δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταπο-
δοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ
τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι᾽ ὑμᾶς 2,19s.
ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, 3Jo.4
10. νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑ-
περεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς 2,17s.
τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον R.1,10s.
καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερή-
ματα τῆς πίστεως ὑμῶν;
11. Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ
πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ κύριος
ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατ- 2,18.
ευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς
ὑμᾶς·
12. ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεο-
νάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ 4,1. 9s;
ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς 5,15.
πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς 2Pt.
εἰς ὑμᾶς, 1,7.
13. εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν
τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν 5,23.
ἁγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ Ph. 1,10.
θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ 1Cor.
παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν 1,7s.
Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάν- 2Th.
των τῶν ἁγίων αὐτοῦ. 1,7. 10.

Cap. IV.

Pergendum in castitate, caritate, industria. Solatium e resurrectione mortuorum Christique reditu.

* Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί,
2Th. 3,12. ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρα-
2Cor. καλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ,
5,20. * καθὼς παρελάβετε παρ᾽ ἡ-
2,12. μῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περι-
Eph. 4,1; πατεῖν καὶ ἀρέσκειν θεῷ,
1Cor. 15,58 ἵνα περισσεύητε μᾶλλον·
2. οἴδατε γάρ, τίνας παρ-
2Th. 3,6. αγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
3. Τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα
v.7.. Ebr. τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν,
12,14 ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς
Eph. 5,3; πορνείας,
2Cor. 4. εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ
4,7. 1Sm. ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν
21,5. ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ,
1Pt. 3,7; 5. μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας,
R. 1,24. καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ
Eph. εἰδότα τὸν θεόν,
2,12. 6. τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ
Lev. 19,11 πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι
Sir. τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι
5,2s. ἔκδικος ὁ κύριος περὶ πάν-
των τούτων, καθὼς καὶ
Gal. 5,21. προείπαμεν ὑμῖν καὶ διε-
μαρτυράμεθα.
v.3. 7. Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ
2Tm. 1,9. θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ᾽
R. 12,2. ἐν ἁγιασμῷ.
8. Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν
L.10, 16. οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλ-
Act. λὰ τὸν θεόν, τὸν καὶ δόντα
5,4; Eph. τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον
4,30.. εἰς ὑμᾶς.
*
9. Περὶ δὲ τῆς φιλαδελ-

φίας οὐ χρείαν ἔχετε γρά- *1,8.
φειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς 5,1, 1Jo.
θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ 2,27. Jo.
ἀγαπᾶν ἀλλήλους· 6,45.
10. καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ
εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς
τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. 1,7.
Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλ- v.1. 3,12.
λον
11. καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡ- 2Th. 3,12..
συχάζειν καὶ πράσσειν τὰ 8.
ἴδια καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς 2,9.
ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς Eph. 4,28;
ὑμῖν παρηγγείλαμεν, Act. 20,35;
12. ἵνα περιπατῆτε εὐσχη- R. 13, 13;
μόνως πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μη- Col.
δενὸς χρείαν ἔχητε. 4,5.. 1Tm. 3,7.
13. Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς 1Cor. 10,1;
ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν 15,18
κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆ- 20; Sir.
σθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ 38,18
μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. 22,11 Eph. 2,12.
14. Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι 2Th. 2,16.
Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέ-
στη, οὕτω καὶ ὁ θεὸς τοὺς 1Cor. 6,14.
κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ 15,23
ἄξει σὺν αὐτῷ. R. 8, 11. 14,9.
15. Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγο- 2,13.
μεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς 1Cor. 15,23
οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι 51s.
εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυ-
ρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς
κοιμηθέντας,
16. ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν Mt. 25,31
κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγ- 2Th.
γέλου καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ 1,7s. 1Cor.
καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, 15,52

1Cor. 15,23 καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ
ἀναστήσονται πρῶτον,
17. ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες
5,10. Ap. οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν
11,12 αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν
νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ
Jo. 14,3.. κυρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτω
R. 8, 17. πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα.
18. Ὥστε παρακαλεῖτε ἀλ-
5,11. λήλους ἐν τοῖς λόγοις τού-
τοις.

CAP. V.

Dies subito venturus paratos inveniat. Admonitiones circa praesides, mutua officia, Apostolum.

Act. 1,7. Mt. 24, Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ
3.36. τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ
4,9. χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφε-
σθαι·
2. αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴ-
2Pt. 3,10. δατε, ὅτι ἡ ἡμέρα κυρίου
Ap. ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως
3,3.. L. 12, ἔρχεται.
39.p., 3. Ὅταν λέγωσιν· Εἰρήνη
Jer. 6,14; καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνί-
L. 21, 34s. διος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλε-
Jes. θρος, ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν
13,8. γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ
ἐκφύγωσιν.
4. Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ
ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα
Mt. 24,43 ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ·
* 5. πάντες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ
Eph. 5,8. φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας·
4,17s. οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκό-
τους.
R. 13, 11ss. 6. Ἄρα οὖν μὴ καθεύδω-

μεν, ὡς καὶ οἱ λοιποί, ἀλλὰ 1Pt. 5,8.
γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. 4,7.
7. Οἱ γὰρ καθεύδοντες νυ- L.21, 36.
κτὸς καθεύδουσι, καὶ οἱ με-
θυσκόμενοι νυκτὸς μεθύου- Mt. 24,49
σιν· Eph. 5,18.
8. ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες v.5.
νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώ- R.13, 12.14
ρακα πίστεως καὶ ἀγάπης Eph. 6,14..
καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα 17;.
σωτηρίας, L.21,28.
9. ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ R.9, 22s.
θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς πε- 1Tm.
ριποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ 2,4.
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ,
10. τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ 2Cor. 5,15.
ἡμῶν, ἵνα, εἴτε γρηγορῶμεν 9.R. 14,8s.
εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν
αὐτῷ ζήσωμεν. 4,17.
11. Διὸ παρακαλεῖτε ἀλ- 4,18. Ebr.
λήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς 10,24
τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε. Jud. 20s.
12. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κο- 1Cor. 16,18
πιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊ- 1Tm. 5,17.
σταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ Ebr.
καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, 13,17
13. καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς
ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ *
διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. Εἰρη- Mc.9, 50..
νεύετε ἐν ἑαυτοῖς. 2Cor. 13,11
14. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑ-
μᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε 2Th. 3,15.
τοὺς ἀτάκτους, παραμυ- 11.6.
θεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, Ebr. 12,12
ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, Gal.
μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. 6,1s.

R.12. 17.9. 15. Ὁρᾶτε, μή τις κακὸν
1Pt. 3,9. ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδῷ, ἀλ-
λὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώ-
3,12. κετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ
* εἰς πάντας.
Ph. 4,4. 16. Πάντοτε χαίρετε,
Col. 4,2.. 17. ἀδιαλείπτως προσεύχε-
R.12, 12; σθε,
Eph. 5,20. 18. ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε·
Col. τοῦτο γὰρ θέλημα θεοῦ ἐν
3,17. 2,7; Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.
1Cor. 14,39 19. Τὸ πνεῦμα μὴ σβέν-
32. νυτε,
1Cor. 14,1. 20. προφητείας μὴ ἐξουθε-
νεῖτε·
1Cor. 14,29 21. πάντα δὲ δοκιμάζετε,
1Jo. 4,1. τὸ καλὸν κατέχετε,
Ph. 1,10; 22. ἀπὸ παντὸς εἴδους
R.12, 9.17; πονηροῦ ἀπέχεσθε.
15,33 23. Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς
Ebr. 13,20 εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλο-
τελεῖς, καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν
Ebr. 4,12. τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ
3,13. τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ
παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη.
Ph. 1,6. 24. Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς,
1Cor. 10,13 ὃς καὶ ποιήσει.
2Th. 3,3; 25. Ἀδελφοί, προσεύχεσθε
3,1. περὶ ἡμῶν.
Col. 4,3. 26. Ἀσπάσασθε τοὺς ἀ-
δελφοὺς πάντας ἐν φιλή-
R.16, 16.. ματι ἁγίῳ.
* 27. Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν κύ-

ριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν Col. 4,16.
ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις 2Th.
ἀδελφοῖς. 2,2. 3,17.
28. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
R. 16,24 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ᾽
Ph. ὑμῶν. Ἀμήν.
4,23. [Πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώ-
τη ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.]

ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

CAP. I.

Laudatio; Christus remunerator. Pia vota.

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς 1Th. 1,1..
καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ
Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πα-
τρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ
Χριστῷ.
2. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη R. 1,7 rell.
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3. Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν 2,13. 1Th.
τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, 1,2s.
ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, 3,6; 12.
ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις
ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη
ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν
εἰς ἀλλήλους,
4. ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν 1Th. 2,19s.
καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλη- 1,7s.
σίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς 2Cor. 7,14.
ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως
ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν
1Th. 2,14.. καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέ-
3,3. χεσθε·
Ph. 5. ἔνδειγμα τῆς δικαίας
1,28. R. 2,5 κρίσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ
8,17s. καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βα-
L. 21, 36. σιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς
καὶ πάσχετε,
R. 12,19 6. εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ,
Ap. ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβου-
18,6s. σιν ὑμᾶς θλῖψιν
7. καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομέ-
1Th. νοις ἄνεσιν μεθ᾽ ἡμῶν, ἐν τῇ
3,13. ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰη-
4,16.. 1Pt. σοῦ ἀπ᾽ οὐρανοῦ μετ᾽ ἀγγέ-
4,13. λων δυνάμεως αὐτοῦ,
2Pt. 3,7; 8. ἐν πυρὶ φλογὸς διδόντος
R. ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι
2,8. 10,16 θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούου-
Mich. σι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου
5,14. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
Mt. 9. οἵτινες δίκην τίσουσιν
25,41 ὄλεθρον αἰώνιον, ἀπὸ προσ-
46; 7,23. ώπου τοῦ κυρίου καὶ ἀπὸ

τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐ- Jes. 2,10s.
τοῦ,
10. ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆ- Col. 1,27.
ναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ 3,4.
θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς Sap. 5,1s.
πιστεύσασιν, ὅτι ἐπιστεύ- 17.
θη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' R. 2,16.
ὑμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
11. Εἰς ὃ καὶ προσευχόμε-
θα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα 1Th. 1,2s.;
ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ 2,12.
θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ 4,3.
πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύ-
νης καὶ ἔργον πίστεως ἐν
δυνάμει,
12. ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ 1Pt. 4,11.
ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη- 16.
σοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν καὶ Ph. 1,20;
ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χά- R.
ριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κυ- 8,17.
ρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

CAP. II.

Adventus demum praegresso Antichristo, sublato qui retinet. Grate perseverandum.

Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
φοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας 1Th. 4,16s.
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγω- Mt. 24,31
γῆς ἐπ' αὐτόν, [Ebr. 10,25.
2. εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευ- 1Th.
θῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς 5,2s. Mt.
μήτε θροεῖσθαι, μήτε διὰ 24,6.
πνεύματος μήτε διὰ λόγου *
μήτε δι' ἐπιστολῆς, ὡς δι' v.15. 3,17.
ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ
ἡμέρα τοῦ κυρίου.
3. Μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ Eph. 5,6.
Mt. 24,4; κατὰ μηδένα τρόπον, ὅτι
10ss. ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία
1Tm. 4,1; πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ
1Jo. 2,18; ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ
[Jo. 17,12 υἱὸς τῆς ἀπωλείας,
4. ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπερ-
Dan. 11,36 αιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγό-
Ez. 28,2. μενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε
Jes. αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ
14,14 καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυ-
* τὸν ὅτι ἔστι θεός.
5. Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι
Act. 17,1. ὢν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον
ὑμῖν;
v.7. 6. Καὶ νῦν τὸ κατέχον
οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυ-
φθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυ-
τοῦ καιρῷ.
v.3s. 7. Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη
Ap. 17,5; ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μό-
1Jo. 4,3. νον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ
2,18. μέσου γένηται.
8. Καὶ τότε ἀποκαλυφθή-
σεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ κύριος
Jes. 11,4. Ἰησοῦς ἀναλώσει τῷ πνεύ-
Ap. ματι τοῦ στόματος αὐτοῦ
19,15 20. καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφα-
νείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ·
Mt. 24,24 9. οὗ ἐστιν ἡ παρουσία
Ap. κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ
18,13 Dt. ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ ση-
13,1s. μείοις καὶ τέρασι ψεύδους,
* 10. καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς
2Cor. ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμέ-
2,15. 4,3. νοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην
1,8. τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο
R. 1, εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς.
24.21 11. Καὶ διὰ τοῦτο πέμ-

πει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν *
πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι 1Tm.
αὐτοὺς τῷ ψεύδει, 4,1. Jo.5,43.
12. ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ 8,19s.
μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀλη-
θείᾳ ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν R.1,
τῇ ἀδικίᾳ. 18.32
13. Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐ- 1,3s..
χαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε
περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπη- *
μένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι εἵλατο 1Th.
ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς 1,4. Eph.
σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύ- 1,4.
ματος καὶ πίστει ἀληθείας,
14. εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ 1Th.
τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς 1,5.. 2,12.
περιποίησιν δόξης τοῦ κυ- Tit. 2,14.
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
15. Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στή-
κετε καὶ κρατεῖτε τὰς παρα- 3,6. 1Cor.
δόσεις ἃς ἐδιδάχθητε, εἴτε 11,2.
διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς 1Th. 4,1s.
ἡμῶν. 2Tm.
16. Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν 3,14.
Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ θεὸς *
καὶ πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπή- Jo.3,
σας ἡμᾶς καὶ δοὺς παρά- 16..
κλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα Tit.
ἀγαθὴν ἐν χάριτι, 3,7. 1Pt.
17. παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς 1,3.
καρδίας καὶ στηρίξαι ἐν 1Th.
παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ. 3,13. *

CAP. III.

Pro evangelio precandum.
Dissoluti et desides cavendi.
Signum genuinae epistolae.

Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, 1Th. 5,25.
ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Col. 4,3..
Ps. 147, λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ
15. δοξάζηται, καθὼς καὶ πρὸς
2Tm. 2,9. ὑμᾶς,
2. καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ
Act. 2,40. τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν
ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων
ἡ πίστις.
1Th. 5,24.. 3. Πιστὸς δέ ἐστιν ὁ κύριος,
2Tm. ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλά-
2,13.. ξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
Gal. 4. Πεποίθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ
5,10. 2Cor. ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλ-
7,16. 1Th. λομεν ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ
5,11. ποιήσετε.
1Chr. 30,18 5. Ὁ δὲ κύριος κατευθύναι
ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν
1Th. 1,3. ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς
Hbr. τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.
12,2s. 6. Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν,
1Th. ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυ-
4,1s. ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
1Cor. 5,11. στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παν-
R.16, τὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περι-
17. πατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν
v.10. 2,15. παράδοσιν ἣν παρελάβο-
* σαν παρ' ἡμῶν.
1Th. 1,6.. 7. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, πῶς
2,10. δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ
ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν,
2Cor. 11,7.. 8. οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφά-
1Cor. γομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν
4,12.. κόπῳ καὶ μόχθῳ νύκτα καὶ
1Th. 2,9. ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς
τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν·
1Cor. 9,4ss.; 9. οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξου-
Act. σίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύ-
20,35 1Cor. πον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖ-
4,16. σθαι ἡμᾶς.

10. *Καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς
ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν
ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐρ- Gen. 8,19.
γάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω.* Mt.
11. *Ἀκούομεν γάρ τινας* 10,10 Eph.
περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτά- 4,28.
*κτως, μηδὲν ἐργαζομένους
ἀλλὰ περιεργαζομένους.* 1Tm. 5,18. Prov.
12. *Τοῖς δὲ τοιούτοις παρ-* 12,11
αγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦ- v.6.
μεν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν *
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ 1Th. 4,11.
ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν 1Tm. 2,2.
ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν.
13. *Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ* Gal.
ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες. 6,9.
14. *Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει* 2Cor. 4,16.
*τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπι-
στολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε,* *
v.6. 1Cor. *μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ,*
5,11; *ἵνα ἐντραπῇ·* 5.
15. *καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖ-*
Mt. 18,15 *σθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς*
Lev. *ἀδελφόν.*
19,17 1Th. 16. *Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς*
5,14; 23. *εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρή-*
R.15, *νην διαπαντὸς ἐν παντὶ*
33.. Ph. *τρόπῳ. Ὁ κύριος μετὰ πάν-*
4,9. *των ὑμῶν.*
2,2. 17. *Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ*
1Cor. 16,21 *χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστι ση-*
Col. *μεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ·*
4,18. *οὕτω γράφω.*
1Th. 18. *Ἡ χάρις τοῦ κυρίου*
5,28. 2Tm. *ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ*
4,22. *πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.*
[*Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευ-
τέρα ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.*]

ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

CAP. I.

Curanda Ephesi doctrinae sinceritas. Lex et evangelium; exemplum Pauli. Hymenaeus et Alexander.

v.12..
Παῦλος, ἀπόστολος Ἰη- 2Tm. 1,1..
*σοῦ Χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν
θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ* 2,3..
Col. 1,27. *Χριστοῦ Ἰησοῦ τῆς ἐλπίδος*
1Pt. *ἡμῶν,*
1,3; 2Tm. 2. *Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ*
1,2.. Ph. *ἐν πίστει. Χάρις, ἔλεος, εἰ-*
2,22. *ρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς*
Tit. 1,4. *ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν.*
3. *Καθὼς παρεκάλεσά σε*

προςμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πο-
ρευόμενος εἰς Μακεδονίαν, Act. 20,1.
ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ 6,3.
ἑτεροδιδασκαλεῖν, Act.20,30.
4. μηδὲ προςέχειν μύθοις 4,7.
καὶ γενεαλογίαις ἀπεράν- Tit. 1,14.
τοις, αἵτινες ζητήσεις παρέ- 3,9. 2Tm.
χουσι μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν 4,4.
θεοῦ τὴν ἐν πίστει.. 2Pt.1,16.
5. (Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγ- v.18s. 4,1s..
γελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ κα- R.18,
θαρᾶς καρδίας καὶ συνει- 9s.. 1Pt.
δήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως 1,22.. 2Tm.
ἀνυποκρίτου, 1,5.
6. ὧν τινὲς ἀστοχήσαντες
ἐξετράπησαν εἰς ματαιολο- 5,15; 6,4.
γίαν, 20.Tit.1,10.
7. θέλοντες εἶναι νομοδι- R. 2,21.
δάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε Mt.22
ἃ λέγουσι μήτε περὶ τίνων 29pp. Jo.
διαβεβαιοῦνται· 8,10.
8. οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς R.7, 12.14
ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομί- [Ex.
μως χρῆται, 20,3ss.
9. εἰδὼς τοῦτο ὅτι δικαίῳ Gal. 5,23.
νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ 3,19.
καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι R.6, 14.
καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις
καὶ βεβήλοις, πατραλῴαις *
καὶ μητραλῴαις, ἀνδροφό-
νοις,
10. πόρνοις, ἀρσενοκοί- R.1, 27.
ταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύ- Ex.
σταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι 21,16
ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδα- 6,3.. R.
σκαλίᾳ ἀντίκειται, 18,9.
11. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς

6,15s. δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ,
1Th. 2,4. ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ,
* 12. καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυ-
ναμώσαντί με Χριστῷ Ἰη-
σοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πι-
2,7.. Act. στόν με ἡγήσατο, θέμενος
9,15.. εἰς διακονίαν
* Act. 13. τὸν πρότερον ὄντα
8,3.. βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ
1Cor. 15,9. ὑβριστήν· ἀλλ' ἠλεήθην,
Gal. 1,13. ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπι-
Act. στίᾳ,
8,17; 1Cor. 14. ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ
15,10 R.5, χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν με-
20; τὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς
2Tm. 1,13. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
4,9. 15. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πά-
σης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι
Mt. Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς
18,11 1,21. τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς
Jo. 3,17. σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ·
R.3, 16. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεή-
25. θην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐν-
δείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς
2Pt. τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν,
3,15. 9. πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελ-
λόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ
εἰς ζωὴν αἰώνιον·
6,15s. Jer. 17. τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώ-
10,10 νων, ἀφθάρτῳ ἀοράτῳ μό-
Jud. 25. νῳ θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς
2Tm. τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
4,18. R.16, ἀμήν.)
27.. 1,25.. 18. Ταύτην τὴν παραγγε-
v.3. λίαν παρατίθεμαί σοι, τέ-
κνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς
4,14. προαγούσας ἐπὶ σὲ προφη-

τείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐ- 6,12. 2Tm.
ταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, 4,7.
19. ἔχων πίστιν καὶ ἀγα- Jud.8
θὴν συνείδησιν, ἥν τινες v.5.
ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πί- 3,9; 6,10.
στιν ἐναυάγησαν· 21.4,1.
20. ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ 2Tm. 2,17s;
Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα 4,14..
τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶ- 1Cor.
σι μὴ βλασφημεῖν. 5,5;11,32.

CAP. II.

Preces publicae; unus omnium Deus. Mulier in ecclesia et domi.

Παρακαλῶ οὖν πρῶτον
πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, Ph. 4,6.
προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχα-
ριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀν-
θρώπων,
2. ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάν- Esr. 6,10.
των τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, Jer.
ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον 29,7. Bar.
διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ 1,11s. R.13,
καὶ σεμνότητι. 1ss..
3. Τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ
ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σω- 1,1. 4,10.
τῆρος ἡμῶν θεοῦ, Tit.1,3.L.1,47;
4. ὃς πάντας ἀνθρώπους 2Pt. 3,9;
θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπί- 2Tm.
γνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. 3,7. Ebr.10,26;
5. Εἷς γὰρ θεός, εἷς καὶ Jo. 17,3.
μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώ- Ebr.
πων, ἄνθρωπος Χριστὸς 12,24 4,15;
Ἰησοῦς, Ph.2,7.R.5,15;
6. ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυ- Tit. 2,14;
τρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρ- 1Jo. 2,2;
τύριον καιροῖς ἰδίοις, R.16,25s.
7. εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ

1,12.. R. καὶ ἀπόστολος (ἀλήθειαν
9,1; λέγω, οὐ ψεύδομαι), διδά-
11,13 2Tm. σκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ
1,11. ἀληθείᾳ.
8. Βούλομαι οὖν προσεύ-
Jo. 4,21; χεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παν-
Jac. τὶ τόπῳ ἐπαίροντας ὁσίους
4,8. 1,6.. χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ δια-
20. λογισμοῦ·
Mc. 11,25 9. ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖ-
κας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ
μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύ-
1Pt. 3,3-5 νης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν
* πλέγμασιν ἢ χρυσῷ ἢ μαρ-
γαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυ-
τελεῖ,
Tit. 2,3. 10. ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν
ἐπαγγελλομέναις θεοσέβει-
5,10. αν, δι' ἔργων ἀγαθῶν.
11. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μαν-
Eph. 5,22.. θανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ·
1Cor. 12. γυναικὶ δὲ διδάσκειν
14,34 οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεν-
Tit. 2,5. τεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν
Gen. ἡσυχίᾳ.
3,16; 2,22. 13. Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος
1Cor. ἐπλάσθη, εἶτα Εὕα.
11,8; 2Cor. 14. Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπα-
11,3. Gen. τήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖ-
3,6. σα ἐν παραβάσει γέγονε·
Sir. 25,32 15. σωθήσεται δὲ διὰ τῆς
5,10. τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν
14. 4,3. ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ
Tit. 2,4s. ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

CAP. III.

Episcopi et diaconi. Veritatis columna.

1,15.. Πιστὸς ὁ λόγος· Εἴ τις

ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ Act. 20,28
ἔργου ἐπιθυμεῖ. Jac.3,1;
2. Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον Tit. 1,6ss.
ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυ- v.12.
ναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον, 5,9; 3Jo.5
σώφρονα, κόσμιον, φιλόξε- 2Tm.
νον, διδακτικόν, 2,24.
3. μὴ πάροινον, μὴ πλή- Lev. 10,8;
κτην, ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, Tit.
ἀφιλάργυρον, 1,7..
4. τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς v.12.
προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα Tit. 1,6.
ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης 1Sm. 2,12.
σεμνότητος Lev.21,2.
5. (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου 5,8.
προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκ-
κλησίας θεοῦ ἐπιμελήσε- Act. 20,28
ται;)
6. μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυ- 1Cor. 8,1.
φωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ
διαβόλου· v.11?
7. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυ- 5,10.. 3Jo.
ρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν 12.
ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδι-
σμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ 5,14s. 6,9.
διαβόλου. 2Tm.2,26.
8. Διακόνους ὡσαύτως σε- Act. 6,3..
μνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ v.3.
πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰ- Tit. 1,11.
σχροκερδεῖς,
9. ἔχοντας τὸ μυστήριον v.16; 1,19.
τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ Act. 24,16
συνειδήσει·
10. καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέ-
σθωσαν πρῶτον, εἶτα δια- v.13. 5,22.
κονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄν-
τες.
11. Γυναῖκας ὡσαύτως σε- 5,9.

Tit. 2,3. μνάς, μὴ διαβόλους, νηφα-
λίους, πιστὰς ἐν πᾶσι.
12. Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς
v.2.. γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων κα-
v.4s. λῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν
ἰδίων οἴκων.
v.10. 13. Οἱ γὰρ καλῶς διακονή-
L.19, 17p. σαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς κα-
1Pt. λὸν περιποιοῦνται καὶ πολ-
5,4; 1Jo. λὴν παῤῥησίαν ἐν πίστει τῇ
3,21. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
14. Ταῦτά σοι γράφω, ἐλ-
4,13. * πίζων ἐλθεῖν πρός σε τά-
χιον·
1Cor. 16,7; 15. ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰ-
Edr. δῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ
3,2ss. 10,21 ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν
2Tm. ἐκκλησία θεοῦ ζῶντος, στῦ-
2,20. Gal. λος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀλη-
2,9. θείας.
16. Καὶ ὁμολογουμένως μέ-
v.9; ** γα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας
Jo. μυστήριον· Θεὸς ἐφανερώ-
1,14. 16,10 θη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν
17,5. Col. πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις,
2,9. ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπι-
1,23. Mc. στεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελή-
16,15 19. φθη ἐν δόξῃ.

CAP. IV.

Falsi doctores. Timotheus juvenis et exemplar.

2Tm. 3,1ss.. Act. Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέ-
20,30 1Jo. γει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς
2,18. 2Pt. ἀποστήσονταί τινες τῆς πί-
3,3.. στεως, προσέχοντες πνεύ-
2Th. 2,9. μασι πλάνοις καὶ διδασκα-
2Cor. λίαις δαιμονίων,
11,14 2. ἐν ὑποκρίσει ψευδολό-

γων κεκαυτηριασμένων τὴν 1,19. 2Tm.
ἰδίαν συνείδησιν, 3,5. Tit. 1,15.
3. κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέ- Col. 2,8.
χεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς 16ss;
ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ Gen. 9,3;
εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς 1Cor.
καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλή- 10,30
θειαν,
4. ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ Gen. 1,31;
καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον Tit.
μετὰ εὐχαριστίας λαμβα- 1,15. R.14,
νόμενον· 14..
5. ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Act.
θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. 10,11ss. R.14,
6. Ταῦτα ὑποτιθέμενος 6.
τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔσῃ διά-
κονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν-
τρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς 2Tm. 1,5.
πίστεως καὶ τῆς καλῆς δι- 3,10.
δασκαλίας ᾗ παρηκολού- 14s.
θηκας·
7. τοὺς δὲ βεβήλους καὶ 6,20.. 1,4.
γραώδεις μύθους παραιτοῦ. 2Tm.
Γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς 4,4. Tit.
εὐσέβειαν. 1,14.
8. Ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνα- v.3. Col.
σία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέ- 2,23.
λιμος, ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς 6,6. Mt.
πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπ- 6,33.
αγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς Sap. 10,12
νῦν καὶ τῆς μελλούσης. Sir. 19,18. 50,30
9. Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πά-
σης ἀποδοχῆς ἄξιος· 1,15. 3,1.
10. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κο-
πιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, * 6,17.
ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶν- 1Th.
τι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων 1,9.

2,3s. Tit. ἀνθρώπων, μάλιστα πι-
2,10s. στῶν.
Tit. 11. Παράγγελλε ταῦτα καὶ
2,15; δίδασκε.
7. 12. Μηδείς σου τῆς νεότη-
1Cor. 16,11 τος καταφρονείτω, ἀλλὰ
Jer. τύπος γίνου τῶν πιστῶν, ἐν
1,6. λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν
2Cor. 6,6. ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πί-
5,2; στει, ἐν ἁγνείᾳ.
3,14; 13. Ἕως ἔρχομαι, πρόσεχε
Act. 17,11 τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλή-
2Tm. σει, τῇ διδασκαλίᾳ.
3,16; 14. Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ
1Cor. 12,7. χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι
1,18; διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέ-
5,22. 2Tm. σεως τῶν χειρῶν τοῦ πρε-
1,6. Act. σβυτερίου.
8,17.. 15. Ταῦτα μελέτα, ἐν τού-
τοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκο-
πὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν.
Act. 20,28 16. Ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ
2Tm. διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς·
3,14. 1Cor. τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυ-
9,27. τὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκού-
22. R. 11,14 οντάς σου.
Jo. 10,9.

CAP. V.

Ratio aetatis sexûsque habenda. Quae viduae eligendae. Quomodo presbyteri et castigandi tractandi.

Lev. 19,32 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλή-
ξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πα-
Mt. 23,8. τέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελ-
φούς,
R.16, 13. Jo. 2. πρεσβυτέρας ὡς μητέ-
19,27 ρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς
4,12.. ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.

3. Χήρας τίμα, τὰς ὄντως v.5. 9.16.
χήρας.
4. Εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ
ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν
πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐ-
σεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδι- Mt. 15,4
δόναι τοῖς προγόνοις· τοῦ- Sir.
το γάρ ἐστιν ἀπόδεκτον 3,12s. *
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 2,3;
5. Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ με- L. 2,37.
μονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν 1Cor.
θεόν, καὶ προσμένει ταῖς 7,32. Jer.
δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς 49,11
νυκτὸς καὶ ἡμέρας·
6. ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα v.11.
τέθνηκε. R.8,13? Ap.3,1. Mt.8,22.
7. Καὶ ταῦτα παράγγελλε, 4,11.
ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν. v.14.
8. Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ v.4. 3,5;
μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προ- Gal.
νοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται καὶ 6,10?
ἔστιν ἀπίστου χείρων. 2Tm.3,5.
9. Χήρα καταλεγέσθω μὴ 3,11. R.
ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα γε- 16,1.
γονυῖα, ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή, 3,2.
10. ἐν ἔργοις καλοῖς μαρ- 3,7.
τυρουμένη· εἰ ἐτεκνοτρό- 2,15.
φησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ Ebr. 13,2;
ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλι- Jo.
βομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παν- 13,14 L.7,
τὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολού- 44.
θησε.
11. Νεωτέρας δὲ χήρας
παραιτοῦ· ὅταν γὰρ κατα- v.6.
στρηνιάσωσι τοῦ Χριστοῦ,
γαμεῖν θέλουσιν,
12. ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν v.8. [1Co.
πρώτην πίστιν ἠθέτησαν· 7,34.
13. ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μαν-
2Th. 3.11. θάνουσι περιερχόμεναι τὰς
Ps. οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀρ-
7,11. 10,19 γαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ
περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ
δέοντα.
1Cor. 14. Βούλομαι οὖν νεωτέρας
7,9. 39s. γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδε-
3,7. Tit. σποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν
2,8. διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοι-
1Cor. 7,5. δορίας χάριν·
15. ἤδη γάρ τινες ἐξετρά-
1,6. πησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ.
6,21. 16. Εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ
* v.4s. 8. ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐ-
ταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκ-
κλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χή-
ραις ἐπαρκέσῃ.
1Th. 17. Οἱ καλῶς προεστῶτες
5,12s. Ebr. πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς
13,17 1Pt. ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ
5,1s. κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδα-
σκαλίᾳ.
Dt. 18. Λέγει γὰρ ἡ γραφή·
25,4. 24,15 „Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώ-
1Cor. 9,9. σεις“, καὶ ἄξιος ὁ ἐργάτης
14. τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.
L.10, 7.p. 19. Κατὰ πρεσβυτέρου
Dt. κατηγορίαν μὴ παραδέχου,
19,15 ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν
2Cor. 13,1.. μαρτύρων.
Gal. 20. Τοὺς ἁμαρτάνοντας
2,14. ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα
Dt. 17,13 καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι.
21. Διαμαρτύρομαι ἐνώ-
6,13. 2Tm. πιον τοῦ θεοῦ καὶ Χριστοῦ
4,1. Ἰησοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγ-
?1Co. 11,10 γέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς

χωρὶς προκρίματος, μηδὲν
ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν. *
22. Χεῖρας ταχέως μηδενὶ 3,10.
ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁ- 4,14. Act.
μαρτίαις ἀλλοτρίαις· σεαυ- 6,6.
τὸν ἁγνὸν τήρει. 2,2..
23. Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ'
οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ, διὰ τὸν στό- Ps.
μαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς 104, 15.
σου ἀσθενείας. Sir. 31,32.
24. Τινῶν ἀνθρώπων αἱ Col. 2,23.
ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, Gal.
προάγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ 5,19. Eph.
δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. 5,13.
25. Ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ *
ἔργα πρόδηλά ἐστι, καὶ τὰ Gal. 5,22;
ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ Mt.
δύναται. 5,14.

CAP. VI.

De servis, deceptoribus, damno avaritiae, hominis Dei certamine, divitum officiis.

Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν Tit. 2,9s.
δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπό- Eph.
τας πάσης τιμῆς ἀξίους 6,5p.
ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνο-
μα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκα- Tit. 2,5.
λία βλασφημῆται. Jac. 2,7. R. 14,
2. Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες 16.
δεσπότας μὴ καταφρονεί-
τωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, Ph. 16
ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν,
ὅτι πιστοί εἰσι καὶ ἀγαπη-
τοί, οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντι-
λαμβανόμενοι. Ταῦτα δί- 4,11.
δασκε καὶ παρακάλει. Tit. 3,8.
3. Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ 1,3..
καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαί- Gal. 1,6ss.
2Tm. 1,13. νουσι λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου
Tit. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῇ
1,13. 9. 2,1; κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ,
1Cor. 4. τετύφωται, μηδὲν ἐπι-
8,1s. στάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ
v. 20. 1,6.4. ζητήσεις καὶ λογομαχίας,
2Tm. ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις,
2,14. βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πο-
νηραί,
* 5. διαπαρατριβαὶ δι-
2Tm. 3,8. εφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν
7.5. νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς
ἀληθείας, νομιζόντων πορι-
Tit. 1,11; σμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν.
3,10. Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιού-
* των.
4,8. 6. Ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας
Ph. 4,11s; ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας.
Job. 1,21. 7. Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν
Coh. εἰς τὸν κόσμον· δῆλον ὅτι
5,14. οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα.
Prov. 30,8. 8. Ἔχοντες δὲ διατροφὰς
Gen. καὶ σκεπάσματα, τούτοις
28,20 ἀρκεσθησόμεθα.
Sir. 27,1. 9. Οἱ δὲ βουλόμενοι πλου-
Prov. τεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρα-
23,4. 28,22 σμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπι-
Mt. 19,23 θυμίας πολλὰς ἀνοήτους
καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθί-
Mt. 13,22 ζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς
ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν.
L. 12, 15. 10. Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν
Prov. κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία·
1,19. ἧς τινὲς ὀρεγόμενοι ἀπε-
v. 21. 1,19. πλανήθησαν ἀπὸ τῆς πί-
6,15. στεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπει-
ραν ὀδύναις πολλαῖς.
2Tm. 3,17. 11. Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ

θεοῦ, ταῦτα φεῦγε, δίωκε 2Tm. 2,22.
δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, Dt.
πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, 16,20
πραϋπάθειαν· Ebr. 12,14.
12. ἀγωνίζου τὸν καλὸν * 1,18..
ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλα- 1Cor. 9,25ſ.
βοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς Ph. 3,
ἣν ἐκλήθης καὶ ὡμολόγη- 13ſſ. Act.
σας τὴν καλὴν ὁμολογίαν 16,2ſ.
ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. 4,14.
13. Παραγγέλλω σοι ἐν- 2Tm. 2,2.
ώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ζωογο- 5,21ſ. R. 4,
νοῦντος τὰ πάντα καὶ Χρι- 17.
στοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρή- Ap. 1, 5. Jo.
σαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλά- 18,37
του τὴν καλὴν ὁμολογίαν, 19,11 Mt.
14. τηρῆσαί σε τὴν ἐντο- 27,11
λὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον, 1,18.
μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Tit.
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι- 2,13.
στοῦ,
15. ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει
ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνά- 1,11.
στης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασι- 17. Sir.
λευόντων καὶ κύριος τῶν κυ- 1,7ſ. Ap.
ριευόντων, 19,16. Dt. 10,17. Ps. 136,3.
16. ὁ μόνος ἔχων ἀθανα- Jo.
σίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, 5,26; 1,18..
ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων Ps. 104,2 Sir. 43,35.
οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ
2Tm. 4,18. καὶ κράτος αἰώνιον, ἀμήν.
L. 12, 20ſ. 17. Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ
Sir. νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ
5,1. Prov. ὑψηλοφρονεῖν μηδὲ ἠλπι-
27,24 κέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλό-
11,28 * τητι, ἀλλ' ἐν τῷ θεῷ τῷ ζῶν-
Act. τι τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάν-
14,15 17. τα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν,
18. ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν
Tit. ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδό-
3,8. Ebr. τους εἶναι, κοινωνικούς,
13,16 19. ἀποθησαυρίζοντας
Mt. 6, 20.. ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς
L. 16, 9. τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται
v. 12. τῆς ὄντως ζωῆς.
* 1,18. 20. Ὦ Τιμόθεε, τὴν πα-
2Tm. 1,14.. ραθήκην φύλαξον, ἐκτρε-
4,7.. πόμενος τὰς βεβήλους κενο-
2Tm. 2,16. φωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς
23.14 ψευδωνύμου γνώσεως,
Tit. 3,9. 21. ἥν τινες ἐπαγγελλόμε-
1,6. 19. νοι περὶ τὴν πίστιν ἠστό-
2Tm. χησαν. Ἡ χάρις μετὰ σοῦ.
2,18. [Πρὸς Τιμόθεον πρώτη
ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας,
ἥτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυ-
γίας τῆς Πακατιανῆς.]

ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

CAP. I.

Fides ab avia et matre et a Paulo accepta servanda. Onesiphori domus.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰη- 2Cor.
σοῦ Χριστοῦ διὰ θελήμα- 1,1..
τος θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν 2,10. 1Jo.
ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 2,25..
2. Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέ- 1Tm.
κνῳ. Χάρις, ἔλεος, εἰρήνη 1,2.. Act.
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ Χρι- 16,1..
στοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου 1Cor. 4,17.
ἡμῶν. 2Cor. 1,1..
3. Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ Act. 24,14
λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν 16..
καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀ-
διάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ R.
μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου 1,8s.
νυκτὸς καὶ ἡμέρας,
4. ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, με- 4,9. 21;
μνημένος σου τῶν δακρύων, [Act.
ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, 20,37
5. ὑπόμνησιν λαμβάνων *
τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πί- Ph. 2,
στεως, ἥτις ἐνῴκησε πρῶ- 20.22
τον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι
καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ, Act.
πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. 16,1.
6. Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνή-
σκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χά- 1Th. 5,19;

1Tm. 4,14; ρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν
[Act. σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν
8,17.. χειρῶν μου·
7. οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ
R. 8,15. θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ
δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ
Sap. 1,5. σωφρονισμοῦ.
v. 12.. 8. Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς
τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου
2,9.. ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον
2,3. 4,5; αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπά-
R. 1, θησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ
16. δύναμιν θεοῦ,
Tit. 3,5. 9. τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ
Eph. καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ
1,4s.. 2,8s.. κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ
3,7. κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χά-
ριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν
1Cor. Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων
2,7. Tit. αἰωνίων,
1,2;3. R. 16, 10. φανερωθεῖσαν δὲ νῦν
25s. διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σω-
τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
Ebr. καταργήσαντος μὲν τὸν θά-
2,14s. 1Cor. νατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν
15,26 54ss.. καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐ-
αγγελίου,
1Tm. 11. εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ
2,7. Gal. καὶ ἀπόστολος καὶ διδά-
2,7.. * σκαλος ἐθνῶν·

12. δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα [v.8. 2,9.]
πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύ- [Eph.]
νομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπί- [3,1.. 13.]
στευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι
δυνατός ἐστι τὴν παραθή- [v.14.. 4,8.]
κην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην [Col.]
τὴν ἡμέραν. [1,5. 2Mc.3,15;]
13. Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαι- [R. 6,17;]
νόντων λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ [2Tm.]
ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγά- [4,3; 1Tm.]
πῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· [1,5.]
14. τὴν καλὴν παραθή- [v.12.. 2,2.]
κην φύλαξον διὰ πνεύματος [1Tm.]
ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν [6,20.]
ἡμῖν. [R.8,11.]
15. Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπε- [4,10. 16.]
στράφησάν με πάντες οἱ ἐν
τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστι Φύγελλος [1Cor. 16,19]
καὶ Ἑρμογένης.
16. Δῴη ἔλεος ὁ κύριος τῷ [4,19; 1Cor.]
Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολ- [16,18]
λάκις με ἀνέψυξε καὶ τὴν [v.8.]
ἅλυσίν μου οὐκ ἐπῃσχύνθη, [Eph. 6,20;]
17. ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώ- [Act. 28,16]
μῃ σπουδαιότερον ἐζήτησέ [20.]
με καὶ εὗρε.
18. Δῴη αὐτῷ ὁ κύριος εὑ- [Ebr. 4,16.]
ρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Καὶ ὅσα ἐν [4,8; 1Tm.]
Ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλτιον [1,3.]
σὺ γινώσκεις.

CAP. II.

Militiae corona. Mali bonis mixti; doctores ne sint vaniloqui et litigiosi.

Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐν- [1,2; Eph.]
δυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν [6,10. Ebr.]
Χριστῷ Ἰησοῦ, [13,9.]
[1,13.] 2. καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ
[1Tm. 6,12;] διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦ-
[3,2.] τα παράθου πιστοῖς ἀν-
θρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ
ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι.
[1,8. 4,5;] * 3. Σὺ οὖν κακοπάθησον
[1Tm.] ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰη-
[1,18. 6,12.] σοῦ Χριστοῦ.
4. Οὐδεὶς στρατευόμενος
[1Cor. 9,25.] ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου
[2Cor.] πραγματείαις, ἵνα τῷ στρα-
[10,3.] τολογήσαντι ἀρέσῃ.
5. Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ
[4,7s.] στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομί-
[1Cor. 9,26ss.] μως ἀθλήσῃ.
[7.10. 1Tm.] 6. Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν
[4,16?] δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν με-
ταλαμβάνειν.
* 7. Νόει ἃ λέγω· δώσει γάρ
[Prov.] σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι.
[2,6; 1Cor.] 8. Μνημόνευε Ἰησοῦν Χρι-
[15,4. 17ss;] στὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν,
[R.] ἐκ σπέρματος Δαυΐδ, κατὰ
[1,3..] τὸ εὐαγγέλιόν μου,
[1,8.] 9. ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι
[11s..] δεσμῶν ὡς κακοῦργος, ἀλλ'
[Act. 28,30] ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται.
[Ph.1,] 10. Διὰ τοῦτο πάντα ὑπο-
[12ss.; 2,17.] μένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα
[Col.] καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι
[1,24. 2Cor.] τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ
[1,6;] δόξης αἰωνίου.
[1Tm.] 11. Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ
[4,9; R.6,] συναπεθάνομεν, καὶ συζή-
[8.4s;] σομεν·
[8,17. Ap.] 12. εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμ-
[5,10..] βασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμε-

θα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται Mt. 10,33
ἡμᾶς·
13. εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος R.3, 3ss.
πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι 9,6.. 11,2.
γὰρ ἑαυτὸν οὐ δύναται. 1Cor.1,9..
14. Ταῦτα ὑπομίμνησκε,
διαμαρτυράμενος ἐνώπιον 4,1. *
τοῦ κυρίου μὴ λογομαχεῖν· 1Tm. 6,4.
εἰς οὐδὲν χρήσιμον ἐπὶ κα- 1Cor.
ταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. 11,16 Tit.
15. Σπούδασον σεαυτὸν 3,9;
δόκιμον παραστῆσαι τῷ 2,7s. 1Tm.
θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυν- 4,6; 2Cor.
τον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λό- 6,7.
γον τῆς ἀληθείας. L.12,42.p.
16. Τὰς δὲ βεβήλους κενο- v.23.. Tit.
φωνίας περιΐστασο· ἐπὶ 3,9.
πλεῖον γὰρ προκόψουσιν 3,13.
ἀσεβείας,
17. καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς
γάγγραινα νομὴν ἕξει· ὧν
ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Φίλη- 1Tm. 1,20.
τος,
18. οἵτινες περὶ τὴν ἀλή- 1Tm. 6,21.
θειαν ἠστόχησαν, λέγοντες 1,6;
τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέ- 1Cor. 15,12
ναι, καὶ ἀνατρέπουσι τήν Eph. 2,5s.
τινων πίστιν. Act.23,6..
19. Ὁ μέντοι στερεὸς θε- 1Cor. 3,11.
μέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, Ap.
ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· 7,2.
„Ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας Num. 16,5;
αὐτοῦ“, καί· „Ἀποστήτω 21.26 Jo.
ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομά- 10,14
ζων τὸ ὄνομα κυρίου.“ Mt.7,23; 13,25
20. Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ 47s.
ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ 1Cor. 3,12.
ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα

R. καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς
9,21. 1Cor. τιμήν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν·
12,23 21. ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ
2Cor. 6,17; ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται
Prov. σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμέ-
25,4. R. νον καὶ εὔχρηστον τῷ δε-
9,23. σπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγα-
3,17. Eph. θὸν ἡτοιμασμένον.
2,10. 22. Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπι-
1Tm. θυμίας φεῦγε, δίωκε δὲ δι-
6,11. 4,12. καιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην,
1,5. Sir. εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλου-
27,8. μένων τὸν κύριον ἐκ καθα-
ρᾶς καρδίας.
v.16.. 23. Τὰς δὲ μωρὰς καὶ
1Tm. 6,20. ἀπαιδεύτους ζητήσεις παρ-
4,7. 1,4. αιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι
6,4. μάχας·
24. δοῦλον δὲ κυρίου οὐ
1Tm. δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον
3,3. Tit. εἶναι πρὸς πάντας, διδακτι-
1,7;9. κόν, ἀνεξίκακον,
v.3.. R. 25. ἐν πραότητι παιδεύον-
15,1. τα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους·
Act. 11,18 μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ θεὸς
μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν
1Tm. 4,3; ἀληθείας,
1Cor. 15,34 26. καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς
1Tm. τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζω-
3,7; 1Pt. γρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ
4,2. ἐκείνου θέλημα.

CAP. III.

Extremi temporis malitia et calamitas. Utilitas Scripturae Sacrae.

* Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν
1Tm. 4,1.. ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσον-
ται καιροὶ χαλεποί.

2. Ἔσονται γὰρ οἱ ἄν- L.17,
θρωποι φίλαυτοι, φιλάργυ- 26ss.
ροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, R.1,
βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπει- 29ss.
θεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι,
3. ἄστοργοι, ἄσπονδοι,
διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμε- 1Tm. 3,11..
ροι, ἀφιλάγαθοι, Jo.6,70..
4. προδόται, προπετεῖς,
τετυφωμένοι, φιλήδονοι Ph. 3,19.
μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, 2Pt.2,13;
5. ἔχοντες μόρφωσιν εὐσε- Tit. 1,16.
βείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς 1Tm. 6,5.
ἠρνημένοι· καὶ τούτους Mt.
ἀποτρέπου. 7,15;18,17.
6. Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ
ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας Tit. 1,11;
καὶ αἰχμαλωτίζοντες γυναι- 2Pt.
κάρια σεσωρευμένα ἁμαρ- 2,14. *
τίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις
ποικίλαις,
7. πάντοτε μανθάνοντα 1Cor. 8,1ss;
καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν 1Tm.
ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. 2,4. 4,3;
8. Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς Ex.7, 11.22
καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν
Μωϋσεῖ, οὕτω καὶ οὗτοι Act. 13,8.
ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, 10.
ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι 1Tm. 6,5.
τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν
πίστιν.
9. Ἀλλ' οὐ προκόψουσιν v.13.
ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια 1Tm. 5,24.
αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν,
ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. Ex.7,12. 8,18s.
10. Σὺ δὲ παρηκολούθη- 9,11;
κάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ 1Tm.
ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πί- 4,6.
στει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ
ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ,
11. τοῖς διωγμοῖς, τοῖς πα-
Act. 13,50 θήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν
14,2. Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν
19.22 Λύστροις· οἵους διωγμοὺς
Act. 26,22 ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με
2Cor. ἐῤῥύσατο ὁ κύριος.
1,10; Mt. 12. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέ-
16,24 λοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χρι-
Jo. 15,19 στῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται.
1Pt. 4,12s. 13. Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι
Act. καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ
14,22 τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ
2,17. 1Tm. πλανώμενοι.
4,1. 14. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμα-
2,2.1, 13.12 θες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς
* παρὰ τίνος ἔμαθες,
1,5. 1Tm. 15. καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ
4,6. ἱερὰ γράμματα οἶδας τὰ
δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς
Jo. 5,39. σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
2Pt. 1,19s; 16. Πᾶσα γραφὴ θεόπνευ-
R. στος καὶ ὠφέλιμος πρὸς δι-
15,4. 4,23s. δασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον,
1Cor. πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς
10,11 παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ,
1Tm. 17. ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ
6,11. θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν
2Pt. 1,21. ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.
2,21. Sir. 50,31.

CAP. IV.

Insistendum. Mortem praemiumque jam prospiciens varia nuntiat et jubet.

1Tm. 5,21. Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον
* τοῦ θεοῦ καὶ Ἰησοῦ Χρι-
Act. 10,42 στοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν

ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ 1Pt. 4,5;
τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ Tit. 2,13.
τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· L.23,42;
2. κήρυξον τὸν λόγον, ἐπί- Jes. 58,1;
στηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, Act. 24,25
ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρα- 20,20
κάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυ- 2,24s.
μίᾳ καὶ διδαχῇ.
3. Ἔσται γὰρ καιρός, ὅτε 3,1ss.
τῆς ὑγιαινούσης διδασκα- 1,18. 1Tm.
λίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ 1,10.
κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας 6,3..
ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι δι- Jes. 30,10
δασκάλους, κνηθόμενοι τὴν Jer. 5,31.
ἀκοήν· Mich.2,11.
4. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀλη-
θείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέ- 1Tm. 6,10;
ψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους 4,7..
ἐκτραπήσονται. Tit.1,14.10.
5. Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κα- 2,8.
κοπάθησον, ἔργον ποίησον 1Cor. 1,17.
εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακο- Act. 21,8;
νίαν σου πληροφόρησον. 20,24
6. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδο- Ph.2, 17..
μαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς 1,23.
ἀναλύσεως ἐφέστηκε. [2Pt.1,14.
7. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν 1Tm. 6,12.
ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τε-
τέλεκα, τὴν πίστιν τετή- Act. 20,24
ρηκα· Ph.3,14.1Cor.9,25.Ebr.12,1.
8. λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ
τῆς δικαιοσύνης στέφανος, 2,5.
ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν Ap. 2,10.
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος Jac. 1,12.
κριτής, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, 1Pt. 5,4;
ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπη- Tit.
κόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. 2,13..

v.21.. Tit. 9. Σπούδασον ἐλθεῖν πρός
3,12. με ταχέως.
Col. 4,14.. 10. Δημᾶς γάρ με ἐγκατέ-
v.16.. λιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν
1Jo. 2,15. αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς
Θεσσαλονίκην, Κρήσκης
Tit. 1,4.. εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς
Δαλματίαν·
Col. 4,14; 11. Λουκᾶς ἐστὶ μόνος μετ'
10.. ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν
Ph.24 ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ
1Pt. 5,13. μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν.
Tit. 3,12. 12. Τύχικον δὲ ἀπέστειλα
Eph. 6,21.. εἰς Ἔφεσον.
13. Τὸν φελόνην, ὃν ἀπέ-
Act. 16,8.. λιπον ἐν Τρῳάδι παρὰ
Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε,
καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα
τὰς μεμβράνας.
1Tm. 1,20. 14. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς
Act. 19,33 πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο·
2Cor. ἀποδῴη αὐτῷ ὁ κύριος κα-
11,15 τὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
Ps. 28,4. 15. Ὃν καὶ σὺ φυλάσσου·
* 3,8. λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς
ἡμετέροις λόγοις.
16. Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπο-
[Jo. 16,32 λογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρε-
γένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγ-
v.10.. 1,15; κατέλιπον (μὴ αὐτοῖς λο-
Act. 7,60.. γισθείη)·
Act. 17. ὁ δὲ κύριός μοι παρέ-
26,22 23,11 στη καὶ ἐνεδυνάμωσέ με,
27,23 ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα
Ph. 1,12s. πληροφορηθῇ καὶ ἀκού-
Act. σωσι πάντα τὰ ἔθνη· καὶ
9,15.. ἐῤῥύσθην ἐκ στόματος λέ-
Dn. 6,23. οντος.

18. Καὶ ῥύσεταί με ὁ κύ- 3,11. Mt.
ριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πο- 6,13.
νηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βα-
σιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουρά- v.1..
νιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς 1Tm. 1,17..
αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. 6,16.
19. Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Act. 18,2..
Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησιφό- 1,16.
ρου οἶκον.
20. Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κο- R.16, 23.
ρίνθῳ, Τρόφιμον δὲ ἀπέ- Act.
λιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθε- 21,29 20,4;
νοῦντα. 15.
21. Σπούδασον πρὸ χει- v.9.. 1,4.
μῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί
σε Εὔβουλος καὶ Πούδης
καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία καὶ
Tit. 3,15. οἱ ἀδελφοὶ πάντες.
22. Ὁ κύριος Ἰησοῦς Χρι-
Ph.25 στὸς μετὰ τοῦ πνεύματός
Ph. 4,23. σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν.
Gal. 6,18. [Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα, τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ Καίσαρι Νέρωνι.]

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
Π Ρ Ο Σ Τ Ι Τ Ο Ν.

Cap. I.

Cretae agenda; Cretenses mendaces; puris omnia pura.

Παῦλος δοῦλος θεοῦ, R.1,1 2Pt.
ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χρι- 1,1;
στοῦ, κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν R.8, 28.33
θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθεί-
ας τῆς κατ' εὐσέβειαν, 1Tm.4,3. 3,16;
2. ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου 2Tm.
ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς 1,1.9; Ebr.
θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, 6,18.
3. ἐφανέρωσε δὲ καιροῖς R.16, 25s.
ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν 1Tm.
κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην 2,6; 1Th.
ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σω- 2,4..
τῆρος ἡμῶν θεοῦ, 2,10.1Tm.2,3..
2Tm. 4,10. 4. Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κα-
2Cor. τὰ κοινὴν πίστιν. Χάρις,
2,12. 7,6ss. ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πα-
8,6ss. τρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
12,18 Gal. στοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.
2,1.3. * 5. Τούτου χάριν κατέλι-
[Act. πόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ
27,7 ss. λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ
καταστήσῃς κατὰ πόλιν
Act. 14,23 πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι
2Tm. διεταξάμην·
2,2. 6. εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος,
1Tm. 3,2; μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα
4s.Dt. ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγο-
21,20 ρίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα.
1Tm. 3,2s.. 7. Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον

ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς θεοῦ 1Cor. 4,1.
οἰκονόμον· μὴ αὐθάδη, μὴ
ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ Lev. 10,9.
πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ,
8. ἀλλὰ φιλόξενον, φιλά- Ebr. 13,2..
γαθον, σώφρονα, δίκαιον,
ὅσιον, ἐγκρατῆ,
9. ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ 2Th. 2,15.
τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, Ph.
ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακα- 2,16.
λεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ 2,1. 2Tm.
ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντι- 1,13;
λέγοντας ἐλέγχειν. 4,2.
10. *Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ* *
ἀνυπότακτοι ματαιολόγοι 1Tm. 1,6.4.
καὶ φρεναπάται, μάλιστα
οἱ ἐκ περιτομῆς, Gal.2,12.
11. οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν· Mt. 22,34
οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνα- 2Tm.
τρέπουσι, διδάσκοντες ἃ μὴ 3,6.
δεῖ, αἰσχροῦ κέρδους χάριν. 1Pt. 5,2.
12. *Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος* Ez.
αὐτῶν προφήτης· „Κρῆτες 13,19
ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, Epimenid.
γαστέρες ἀργαί.“ Act.17,28.
13. *Ἡ μαρτυρία αὕτη* 1Cor. 15,33
ἐστὶν ἀληθής. *Δι᾽ ἣν αἰ-*
τίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτό-
μως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ 2,2. v.9.
πίστει, 2Tm.4,2.
14. μὴ προσέχοντες Ἰου- 3,9. 1Tm.
δαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς 1,4..
ἀνθρώπων ἀποστρεφομέ- Mt. 15,9.
νων τὴν ἀλήθειαν. Col.2,20ss
15. *Πάντα καθαρὰ τοῖς* 1Tm. 4,3s..
καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμια- R.14,
σμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν 14.20 Mt.
καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται 15,11

Sir. 39,32 αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συν-
Hag. εἴδησις.
2,12s. 16. *Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰ-*
2Tm. δέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦν-
3,5. R.2, ται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ
23. ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔρ-
2Tm. 3,17. γον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

CAP. II.

Praecipienda singulis.
Gratia salutaris.

1,9. Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ
1Tm. 6,3; ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ·
5,1s. 3,2.8. 2. πρεσβύτας νηφαλίους
εἶναι, σεμνούς, σώφρονας,
1,13. ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ
2Tm. 1,13. ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ·
1Th. 3. πρεσβύτιδας ὡσαύτως
1,3; Eph. ἐν καταστήματι ἱεροπρε-
5,3. 1Tm. πεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνῳ
2,9s; πολλῷ δεδουλωμένας, κα-
3,11; 2,12. λοδιδασκάλους,
4. ἵνα σωφρονίζωσι τὰς
1Tm. νέας, φιλάνδρους εἶναι, φι-
5,14. λοτέκνους,
Prov. 5. σώφρονας, ἁγνάς, οἰκου-
7,11s. ρούς, ἀγαθάς, ὑποτασσο-
* 1Pt. μένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,
3,1ss; 1Tm. ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ
6,1.. R. βλασφημῆται.
14,16 6. *Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως*
παρακάλει σωφρονεῖν,
1Tm. 7. περὶ πάντα σεαυτὸν
4,12. 1Pt. παρεχόμενος τύπον καλῶν
5,3. ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ
* ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα,
v.1.. 8. λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνω-
στον· ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐν-

τραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ 1Tm.
ἡμῶν λέγειν φαῦλον. 5,14. *

9. Δούλους ἰδίοις δεσπό- 1Tm.
ταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶ- 6,1. Eph.
σιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ 6,5p. 1Pt.
ἀντιλέγοντας, 2,18.

10. μὴ νοσφιζομένους, ἀλ-
λὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυ-
μένους ἀγαθήν, ἵνα τὴν δι-
δασκαλίαν τὴν τοῦ σωτῆρος 1,3..
ἡμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶ- 1Pt. 2,12.
σιν. Neh.5,9.

11. Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις 3,4.
τοῦ θεοῦ σωτήριος πᾶσιν 1Jo. 4,9;
ἀνθρώποις, 1Tm.2,4.. *

12. παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα
ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν 2Pt.
καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας 1,4.
σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ
εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν Ph.
αἰῶνι, 2,15.

13. προσδεχόμενοι τὴν μα- 1Th.
καρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφά- 1,10. 1Pt.
νειαν τῆς δόξης τοῦ μεγά- 1,7. 2Tm.
λου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν 4,8.
Ἰησοῦ Χριστοῦ, 1Tm.6,14.

14. ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ 1Tm.
ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς 2,6. Mt.
ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ 20,28 1Jo.
καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν πε- 1,9. 1Pt.
ριούσιον, ζηλωτὴν καλῶν 2,9..
ἔργων. 3,1.Eph.2,10..

15. Ταῦτα λάλει καὶ πα- 1Tm.
ρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ 4,11; 5,20;
πάσης ἐπιταγῆς· μηδείς 4,12.
σου περιφρονείτω.

Cap. III.

Facienda per Dei misericordiam regeneratis; vitandi haeretici. Mandata et salutationes.

R.13, 1ss. Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρ-
1Pt. χαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσ-
2,13s. σεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς
v.8. 2,14.. πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους
2Tm. 3,17. εἶναι,

2. μηδένα βλασφημεῖν, ἀ-
2Tm. 2,24s. μάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶ-
Ph. 4,5. σαν ἐνδεικνυμένους πραό-
Eph. 4,2.. τητα πρὸς πάντας ἀνθρώ-
πους.

Eph. 5,8. 3. Ἦμεν γάρ ποτε καὶ
2,2s. ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς,
1Cor. 6,11. πλανώμενοι, δουλεύοντες
ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποι-
1Pt. κίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ
2,1. διάγοντες, στυγητοί, μι-
σοῦντες ἀλλήλους.

4. Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης
2,11.. 10.. καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφά-
νη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ,

2Tm. 1,9. 5. οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δι-
Eph. καιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν
2,9; 5,26. ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐ-
R.6,4 τοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ
Jo. 3,5.. λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ
Ez. 36,26 ἀνακαινώσεως πνεύματος
ἁγίου,

Jo. 7,39. 6. οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλου-
Act. σίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
2,16.. τοῦ σωτῆρος ἡμῶν,

Jes. 32,15 7. ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκεί-
R.3, 24;. νου χάριτι κληρονόμοι γε-
8,16s. νώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς
24. αἰωνίου.

8. Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ 1Tm. 4,9..
περὶ τούτων βούλομαί σε 2,15.
διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φρον-
τίζωσι καλῶν ἔργων προΐ- v.14.
στασθαι οἱ πεπιστευκότες *
τῷ θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ κα- 1Tm. 2,3.
λὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώ-
ποις·
9. μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ 1,14. 1Tm.
γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ 4,7.
μάχας νομικὰς περιΐστασο· 6,4.
εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μά- 1,4. Ebr.
ταιοι. 13,9.
10. Αἱρετικὸν ἄνθρωπον 1Tm. 6,3ss.
μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νου- Mt.
θεσίαν παραιτοῦ, 18,15 2Th.3,6..14.
11. εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται 2Jo. 10.
ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει
ὢν αὐτοκατάκριτος. Jo.3,18.
12. Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν
πρὸς σε ἢ Τύχικον, σπού- 2Tm. 4,12. Eph.6,21..
2Tm. 4,9. δασον ἐλθεῖν πρός με εἰς
Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρι-
κα παραχειμάσαι.
13. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ
1Cor. 3,5.. Ἀπολλῶ σπουδαίως πρό-
Act. πεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς
18,24 λείπῃ.
v.8. 1Tm. 14. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ
6,18. οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων
Jac. 2,14s. προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγ-
Ph. καίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν
4,17; Mt. ἄκαρποι.
7,19. 2Pt. 15. Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ'
1,8; ἐμοῦ πάντες· ἄσπασαι τοὺς
Gal. φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.
5,6; R. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν.
16,24 2Th. [Πρὸς Τίτον τῆς Κρητῶν
3,18. ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκο-
πον χειροτονηθέντα ἐγρά-
φη ἀπὸ Νικοπόλεως τῆς
Μακεδονίας.]

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

Commendatio servi fugitivi conversi praevia. Salutationes.

Παῦλος, δέσμιος Χρι- v.9..
στοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος 2Cor. 1,1..
ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ
ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, R.16, 3.al.
* 2. καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ,
Col. 4,17; καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρα-
Ph. τιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶ-
2,25. 2Tm. κόν σου ἐκκλησίᾳ.
2,3. 3. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
R.1,7 rell. ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Eph. 1,16. 4. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου

πάντοτε, μνείαν σου ποιού- R.1,
μενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν 8s..
μου,
5. ἀκούων σου τὴν ἀγάπην Eph.
καὶ τὴν πίστιν, ἣν ἔχεις 1,15. Col.
πρὸς τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ 1,4.
εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 9ss.
6. ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πί- Tit.
στεώς σου ἐνεργὴς γένηται 1,4; Gal.
ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγα- 5,6. Ebr.
θοῦ τοῦ ἐν ἡμῖν εἰς Χριστὸν 10,24 Jo.
Ἰησοῦν. 15,4.
7. Χαρὰν γὰρ ἔχομεν πολ- * 2Cor.
λὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ 7,4..
ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγ- v.20.
χνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται 2Tm. 1,16.
διὰ σοῦ, ἀδελφέ.
8. Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ
παῤῥησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν 2Th.
σοι τὸ ἀνῆκον, 3,6; 1Th.2,6s.
9. διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον 2Cor.
παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς 8,8.
Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ v.1.
δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χρι- Eph. 3,1.
στοῦ. 4,1. 2Tm.1,8.
10. Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ
ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν 1Cor.
τοῖς δεσμοῖς μου, Ὀνήσιμον, 4,15; Col.
11. τόν ποτέ σοι ἄχρηστον, 4,9.
νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔχρη- v.18.
στον, ὃν ἀνέπεμψα. 1Tm. 4,8.
12. Σὺ δὲ αὐτὸν τοῦτ᾽ ἔστι ** v.17.
τὰ ἐμὰ σπλάγχνα προσλα- 1Sam.
βοῦ, 18,1.
13. ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς
ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ Ph.
σοῦ μοι διακονῇ ἐν τοῖς δε- 2,30. 1Cor.
σμοῖς τοῦ εὐαγγελίου, 16,17..

14. χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώ-
μης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆ-
v.8s. 2Cor. σαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγ-
9,7. κην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ
κατὰ ἑκούσιον.
15. Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο
ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα
1Tm. 4,8. αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς,
16. οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ᾽
1Tm. 6,2. ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγα-
Mt. 23,8; πητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ
Eph. 6,5. δὲ μᾶλλον σοί, καὶ ἐν σαρκὶ
1Cor. καὶ ἐν κυρίῳ.
7,22. 17. Εἰ οὖν με ἔχεις κοινω-
v.6. νόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς
1.12. ἐμέ.
Tit. 2,10. 18. Εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε ἢ
* ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει.
19. Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα
2Th. 3,17; τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀποτίσω·
1Cor. ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σε-
9,11. αυτόν μοι προσοφείλεις.
20. Ναί, ἀδελφέ, ἐγώ σου
ὀναίμην ἐν κυρίῳ· ἀνάπαυ-
v.7.. σόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν
Χριστῷ.
2Cor. 7,15s. 21. Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ
σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι
καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις.
22. Ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ
Ph. 2,24. μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι
1,25. διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν
Ebr. 13,19 χαρισθήσομαι ὑμῖν.
23. Ἀσπάζεταί σε Ἐπα-
Col. 1,7.. φρᾶς, ὁ συναιχμάλωτός μου
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
Act. 12,12. 24. Μάρκος, Ἀρίσταρ-

χος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ Act. 27,2;
συνεργοί μου. 2Tm.4,10s.Col.4,14.
25. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ
2Tm. 4,22.. τοῦ πνεύματος ὑμῶν. Ἀμήν.
[Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη
ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου
οἰκέτου.]

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Cap. I.

Filius ultimus et supremus. Angelis major.

Πολυμερῶς καὶ πολυ- Num. 12,6s.
τρόπως πάλαι ὁ θεὸς λα- R.3,2
λήσας τοῖς πατράσιν ἐν L.1, 70..
τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου *
τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλη- 9,26; 12,25
σεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, 3,5s.Mt.17,5.
2. ὃν ἔθηκε κληρονόμον 2,7s. R.8,
πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς 17.
αἰῶνας ἐποίησεν· v.10.11,3.Jo.1,3..
3. ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς Sap. 7,26.
δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς Col.
ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων 1,15 2,9;.
τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς Sir.
δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ 43,28 *
καθαρισμὸν ποιησάμενος 9,14. 26;
τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐκάθι- 12,2..
σεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύ- 8,1.. Mt.
νης ἐν ὑψηλοῖς, 26,64..
4. τοσούτῳ κρείττων γενό-
μενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ
διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς Ph. 2,9s.
κεκληρονόμηκεν ὄνομα. Eph.1,21.

5. Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν
5,5. Ps.2,7 ἀγγέλων· „Υἱός μου εἶ σύ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε“;
2Sm. 7,14. καὶ πάλιν· „Ἐγὼ ἔσομαι
Ps.89 αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς
27;28 ἔσται μοι εἰς υἱόν“;
10,5; 6. Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ
2,10s. R.8, τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰ-
29; Ps. κουμένην, λέγει· „Καὶ προς-
97,7. Lxx. κυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες
ἄγγελοι θεοῦ.“
7. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγ-
Ps. 104,4 γέλους λέγει· „Ὁ ποιῶν τοὺς
ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ
πυρὸς φλόγα“·
8. πρὸς δὲ τὸν υἱόν· „Ὁ
Ps. 45,7s. θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν
Thr. 5,19. αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ῥάβδος
* εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς
βασιλείας σου.
9. Ἠγάπησας δικαιοσύνην
Act. καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ
10,38 τοῦτο ἔχρισέ σε, ὁ θεός, ὁ
Jes. 61,1. θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιά-

σεως παρὰ τοὺς μετόχους
σου.“
10. Καί· „Σὺ κατ' ἀρχάς, Ps.
κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, 102, 26-28
καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰ- Ap. 4,11.
σὶν οἱ οὐρανοί·
11. αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ 2Pt. 3,10.
δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς *
ἱμάτιον παλαιωθήσονται, Jes. 51,6.
12. καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον 34,4.
ἑλίξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγή- Ap. 6,14.
σονται, σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ 13,8.
τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι.“
13. Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγ-
γέλων εἴρηκέ ποτε· „Κάθου 10,13 Ps.
ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ 110,1
τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό- 1Cor. 15,25
διον τῶν ποδῶν σου“; Mt.22,44.
14. Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λει- v.7. Ps.
τουργικὰ πνεύματα εἰς δια- 34,8. 91,11
κονίαν ἀποστελλόμενα διὰ L.1,
τοὺς μέλλοντας κληρονο- 19sq.
μεῖν σωτηρίαν; 2,3.5.16s.

CAP. II.

Perseverandum. Calamitatibus consummandus qui fratres morte consummaret.

Διὰ τοῦτο δεῖ περισ- 4,1s.
σοτέρως ἡμᾶς προσέχειν
τοῖς ἀκουσθεῖσι, μήποτε
παραῤῥυῶμεν.
2. Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων Act. 7,53..
λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέ- Gal.
βαιος καὶ πᾶσα παράβασις 3,19.
καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον 10,28
μισθαποδοσίαν·
3. πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα 10,29 12,25
τηλικαύτης ἀμελήσαντες
1,2. Eph. σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λα-
2,17; βοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ
1Jo. 1,1ss. κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάν-
L.1,2 των εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,
R.15, 4. συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ
19.. Mc. θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι
16,20 καὶ ποικίλαις δυνάμεσι καὶ
1Cor. πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς
12,4. 11. κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.
v.16. 5. Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέ-
1,14; 1,6. ταξε τὴν οἰκουμένην τὴν
6,5. 2Pt. μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦ-
3,13. μεν.
4,4. 6. Διεμαρτύρατο δέ πού
Ps.8, 5-7. τις λέγων· „Τί ἐστιν ἄν-
θρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐ-
τοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι
ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
7. Ἠλάττωσας αὐτὸν βρα-
Lxx. L.22, χύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ
43. καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐ-
24,26 * τὸν καὶ κατέστησας αὐτὸν
ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου,
1,2. Mt.11 8. πάντα ὑπέταξας ὑποκά-
27.. τω τῶν ποδῶν αὐτοῦ.“ Ἐν
Eph. 1,22; γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ
1Cor. πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ
15, 27; 26 ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὔπω
Col. 3,3s.. ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα
ὑποτεταγμένα,
5,7ss. Ph.2, 9. τὸν δὲ βραχύ τι παρ'
6ss.. ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέ-
πομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πά-
Jo. θημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ
3,16; τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως
11,52 8,52. χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς
2Cor. γεύσηται θανάτου.
5,14s. 10. Ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι'

ὃν τὰ πάντα καὶ δι᾽ οὗ τὰ R.11,
πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς 36..; 8,29s.
δόξαν ἀγαγόντα τὸν ἀρχη- 5,8s.
γὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν 12,2. Act.
διὰ παθημάτων τελειῶσαι. 3,15..
11. Ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ 13,12
οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάν- Jo. 17,19
τες· δι᾽ ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαι- 11,16
σχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς Mt. 12,49
καλεῖν, 28,10..
12. λέγων· „Ἀπαγγελῶ τὸ Ps.
ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς 22,23 R.8,
μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας 29.
ὑμνήσω σε.“
13. Καὶ πάλιν· „Ἐγὼ ἔσο- Jes. 8,17.
μαι πεποιθὼς ἐπ᾽ αὐτῷ.“
Καὶ πάλιν· „Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ Jes. 8,18.
τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Jo.
θεός.“ 6,37.44.65.
14. Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία v.10. 1,14.
κεκοινώνηκεν αἵματος καὶ *
σαρκός, καὶ αὐτὸς παρα- R. 8,3..
πλησίως μετέσχε τῶν αὐ- Jo.
τῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου 1,14. 2Tm.
καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος 1,10.
ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ᾽ 1Cor. 15,26
ἔστι τὸν διάβολον, Jo.8,44.12,31.
15. καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους 9,14.
ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ L.1, 74.
παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν
δουλείας. Gal.4,1ss.
16. Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέ- v.5.
λων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ 8,9.
σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπι- R.4, 16..
λαμβάνεται.
17. Ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάν- v.10. 14.
τα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆ-
ναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται 4,15. 7,26.

8,2. 5,1; καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ
1,3. πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἱλά-
1Jo. 2,2.. σκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ
4,9. λαοῦ.
13,12 18. Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν
4,15s. 5,7ss. αὐτὸς πειρασθείς, δύναται
2. τοῖς πειραζομένοις βοηθῆ-
σαι.

Cap. III.

Mose major. Ne Mosis aequalibus similes.

2,11; 9,15. Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι,
Ph. κλήσεως ἐπουρανίου μέτο-
3,14. χοι, κατανοήσατε τὸν ἀπό-
4,14. Jo. στολον καὶ ἀρχιερέα τῆς
20,21 ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν,
1,2. Act. 2. πιστὸν ὄντα τῷ ποιή-
2,36. σαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωϋ-
v.5. σῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.
Num. 12,7. 3. Πλείονος γὰρ οὗτος δό-
8,6. ξης παρὰ Μωϋσῆν ἠξίωται,
Zach. 6,12s. καθ᾽ ὅσον πλείονα τιμὴν
ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευά-
σας αὐτόν.
4. Πᾶς γὰρ οἶκος κατα-
* σκευάζεται ὑπό τινος (ὁ
2,10s. δὲ πάντα κατασκευάσας,
Eph. 3,15. θεός),
v.2.. 5. καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς
Num. 12,7; ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θε-
Jo. ράπων, εἰς μαρτύριον τῶν
5,46. λαληθησομένων,
1,1ss. 6. Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ
10,21 τὸν οἶκον αὐτοῦ· οὗ οἶκός
2Cor. 6,16.. ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν
Eph. παῤῥησίαν καὶ τὸ καύχημα
2,22. τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους
v.14s. βεβαίαν κατάσχωμεν.

7. *Διό, καθὼς λέγει τὸ* 9,8. 10,15
πνεῦμα τὸ ἅγιον, „σήμερον, Act.
ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκού- 28,25
σητε, 4,7.Ps.95,7-11.
8. *μὴ σκληρύνητε τὰς καρ-*
δίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παρα- Ex. 17,7.
πικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν Num.
τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, 14,22 Dt.
9. *οὗ ἐπείρασάν με οἱ πα-* 6,16.
τέρες ὑμῶν· ἐδοκίμασάν με, Jes. 63,10
καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσ- **
σαράκοντα ἔτη. Num.14,22.
10. *Διὸ προςώχθισα τῇ*
γενεᾷ ἐκείνῃ καὶ εἶπον· Ἀεὶ *
πλανῶνται τῇ καρδίᾳ. Αὐ-
τοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς
μου·
11. *ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ* Num. 14,28
μου· Εἰ εἰςελεύσονται εἰς 28ss.
τὴν κατάπαυσίν μου.“ 4,9.Dt.12,9.
12. *Βλέπετε, ἀδελφοί, μή-*
ποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρ- 12,15 v.18.
δία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ 4,11;
ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶν- 9,14. 10,31
τος, Mt.10,28.
13. *ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυ-* 10,25 1Th.
τοὺς καθ᾿ ἑκάστην ἡμέραν, 5,11;
ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖ- 2Cor. 6,2.
ται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις L.19,
ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρ- 42.44
τίας. R.7,11.Gen.3,13.
14. *Μέτοχοι γὰρ τοῦ Χρι-* v.1..
στοῦ γεγόναμεν, ἐάνπερ τὴν v.6. 6,11;
ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέ- [1,3.
χρι τέλους βεβαίαν κατά- 11,1. 2Cor.
σχωμεν, 9,4.11,17.
15. *ἐν τῷ λέγεσθαι· „Σή-* v.7..
μερον, ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε
τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ
παραπικρασμῷ.“
* 16. *Τίνες γὰρ ἀκούσαντες*
v.8.. Num. *παρεπίκραναν; ἀλλ᾿ οὐ πάν-*
14,29 *τες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύ-*
30.35 *πτου διὰ Μωϋσέως;*
v.10.. 17. *Τίσι δὲ προςώχθισε*
τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ
Num. 14,22 *τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ*
23.29 *κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ;*
1Cor. 10,5. 18. *Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰς-*
v.11.. *ελεύσεσθαι εἰς τὴν κατά-*
4,2s. Jud.5 *παυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς*
R.11, *ἀπειθήσασι;*
20.31 19. *Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ*
10,39 *ἠδυνήθησαν εἰςελθεῖν δι᾿*
Num. 20,12 *ἀπιστίαν.*
Dt.1,32.35.

CAP. IV.

Dei quies fide paranda. Verbi divini vis.

v.11. *Φοβηθῶμεν οὖν, μήποτε,*
v.6. 9. *καταλειπομένης ἐπαγγελίας*
εἰςελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυ-
σιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν
12,15 *ὑστερηκέναι.*
Mc. 5,5; 2. *Καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγε-*
Ex.6, *λισμένοι, καθάπερ κἀκεῖ-*
4.8,8. *νοι· ἀλλ᾿ οὐκ ὠφέλησεν ὁ*
R.10, 18.16 *λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ*
** *συγκεκραμένος τῇ πίστει*
τοῖς ἀκούσασιν.
3. *Εἰςερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν*
10,39 *κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαν-*
8,11. *τες, καθὼς εἴρηκεν· „Ὡς*
Ps. 95,11 *ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· Εἰ*
εἰςελεύσονται εἰς τὴν κατά-
παυσίν μου“, καίτοι τῶν ἔρ-

γων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ?Mt. 25,34
γενηθέντων.
4. Εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς
ἑβδόμης οὕτω· „Καὶ κατέ- Gen. 2,2.
παυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ?Jo. 5,17.
ἔργων αὐτοῦ“,
5. καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· „Εἰ
εἰςελεύσονται εἰς τὴν κατά- v.8s.
παυσίν μου.“
6. Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται v.1.
τινὰς εἰςελθεῖν εἰς αὐτήν,
καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελι-
σθέντες οὐκ εἰςῆλθον δι' 3,19.
ἀπείθειαν,
7. πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέ-
ραν, „σήμερον“ ἐν Δαυῒδ Lxx.
λέγων μετὰ τοσοῦτον χρό-
νον, καθὼς προείρηται, 3,7. *
„σήμερον, ἐὰν τῆς φωνῆς Ps. 95,7s.
αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκλη-
ρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.“
8. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς Jos. 22,4.
κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ Dt.
ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα 31,7.
ἡμέρας.
9. Ἄρα ἀπολείπεται σαβ- 2Th. 1,7.
βατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ.
10. Ὁ γὰρ εἰςελθὼν εἰς τὴν
κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐ-
τὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν Ap. 14,13
ἔργων αὐτοῦ, ὥςπερ ἀπὸ
τῶν ἰδίων ὁ θεός. v.4..
11. Σπουδάσωμεν οὖν εἰς- 2Pt. 1,10.
ελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατά-
παυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ 3,17s. 1Cor.
τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς 10,6. 11s.
ἀπειθείας. [Jac.5,10.

Jer. 28,29 12. Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ
1Pt. θεοῦ καὶ ἐνεργής, καὶ τομώ-
1,23; Ap. τερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαι-
1,16. ραν δίστομον, καὶ διϊκνού-
Eph. 6,17; μενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς
Sap. 7,23. καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε
L.2, καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐν-
35; 1Cor. θυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρ-
14,25 δίας·
Jo. 12,48 13. καὶ οὐκ ἔστι κτίσις
Sir. ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ,
39,25 42,20 πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετρα-
23,28 χηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς
Job. 26,6. αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.
3,1. 14. Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα
8,1; 6,20. μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐ-
7,26. ρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ
9,24; 10,23 θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολο-
8,1. 1Tm. γίας.
6,12. 15. Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιε-
5,2. ρέα μὴ δυνάμενον συμ-
2,17. παθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις
2,18. ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κα-
10,; 7,26. τὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα,
1Pt. 2,22.. χωρὶς ἁμαρτίας.
10,22 16. Προςερχώμεθα οὖν με-
7,19. τὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ
1Jo. 3,21. τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν
ἔλεον καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς
2,18. Ps. εὔκαιρον βοήθειαν.
32,6s.

Cap. V.

Aarone major; sacerdos melchisedecianus. Lectorum tarditas.

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ
ἀνθρώπων λαμβανόμενος
ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίστα-
2,17. ται τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα

προςφέρῃ δῶρά τε καὶ θυ- 8,3.
σίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, 9,9.
2. μετριοπαθεῖν δυνάμε- 4,15.
νος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλα-
νωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς [12,1
περίκειται ἀσθένειαν· Act.28,20.
3. καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, *
καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω 7,27.
καὶ περὶ ἑαυτοῦ προςφέρειν Lev. 9,7.
ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. 16,6.
4. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμ-
βάνει τὴν τιμήν, ἀλλὰ ὁ Jo.
καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, 3,27. *
καθάπερ καὶ ὁ Ἀαρών. Ex.28,1.
5. Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς Lev.8
οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γενη- Jo. 8,54.
θῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λα- Jer. 30,21
λήσας πρὸς αὐτόν· „Υἱός 1,5..
μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γε- Ps.
γέννηκά σε“· 2,7.
6. καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέ- 6,20.
γει· „Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶ- 7,1ss. 17.
να κατὰ τὴν τάξιν Μελχι- Ps. 110,4
σεδέκ.“ Zach.6,13.
7. Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς 2,14..
σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε L.22,
καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν 42pp. 44.
δυνάμενον σώζειν αὐτὸν Mt.27
ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς 46.p. Ps.22
ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προς- 18,15
ενέγκας καὶ εἰςακουσθεὶς
ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, 11,7.12,28.
8. καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν Ps. 22,22
ἀφ' ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν, Ph.
9. καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο 2,7s.
πᾶσι τοῖς ὑπακούουσιν αὐ- 2,10.
τῷ αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, 7,28. 25.
10. προςαγορευθεὶς ὑπὸ 6,20.
τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ
v.6.. τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.
7,1. 11. Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ
λόγος καὶ δυςερμήνευτος
6,12. 1Cor. λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγό-
14,20 νατε ταῖς ἀκοαῖς.
Jo. 16,12 12. Καὶ γὰρ ὀφείλοντες
εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν
χρόνον, πάλιν χρείαν ἔχετε
* τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τινὰ τὰ
6,1. στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν
8,14. Gal. λογίων τοῦ θεοῦ, καὶ γεγό-
4,3. 1Cor. νατε χρείαν ἔχοντες γάλα-
3,2. κτος καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς.
[1Pt. 13. Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων
2,2. 2Cor γάλακτος ἄπειρος λόγου
3,9? 1Cor. δικαιοσύνης· νήπιος γάρ
3,1; ἐστι.
2,6s. Eph. 14. Τελείων δέ ἐστιν ἡ στε-
4,13s. 2Tm. ρεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν
2,19. τὰ αἰσθητήρια γεγυμνα-
σμένα ἐχόντων πρὸς διάκρι-
Jes. 7,15s. σιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.
Gen. 3,5.

CAP. VI.

Ad perfectiora tendendum. Defectio irreparabilis. Perseverandum.

5,12. Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρ-
χῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ
τὴν τελειότητα φερώμεθα,
1Cor. μὴ πάλιν θεμέλιον κατα-
3,10. 9,14. βαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ
Act. νεκρῶν ἔργων καὶ πίστεως
20,21 ἐπὶ θεόν,
9,10. 2. βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπι-
Act. 2,38; θέσεώς τε χειρῶν, ἀναστά-
8,17; 24,15 σεώς τε νεκρῶν καὶ κρίματος
25.. αἰωνίου.

3. Καὶ τοῦτο ποιήσομεν,
ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ θεός. Jac.4,15..
4. Ἀδύνατον γάρ, τοὺς v.6..
ἅπαξ φωτισθέντας, γευσα- 10,32
μένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς Jo. 4,10.
ἐπουρανίου καὶ μετόχους γε-
νηθέντας πνεύματος ἁγίου, 1Cor. 12–14
5. καὶ καλὸν γευσαμένους Jes.
θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλ- 52,7.
λοντος αἰῶνος, 2,5.12,22ss.Eph.1,18s.
6. καὶ παραπεσόντας, πά- 10,26 29.
λιν ἀνακαινίζειν εἰς με- 12,17
τάνοιαν, ἀνασταυροῦντας 2Pt. 2,20s.
ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ Mt.12 31pp.
καὶ παραδειγματίζοντας.
7. Γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν Dt. 32,2.
ἐπ' αὐτῆς πολλάκις ἐρχόμε- Jes.
νον ὑετὸν καὶ τίκτουσα βο- 55,10 ss.
τάνην εὔθετον ἐκείνοις, δι'
οὓς καὶ γεωργεῖται, μετα- 2Pt.
λαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ 1,3–8
θεοῦ·
8. ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας Jes. 5,6.
καὶ τριβόλους ἀδόκιμος καὶ Gen.
κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος 3,17s.
εἰς καῦσιν. 10,27.Dt.29,23.
9. Πεπείσμεθα δὲ περὶ
ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείτ- Gal. 5,10.
τονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, 2Cor.
εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν. 7,16.
10. Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεός,
ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου *10,
ὑμῶν καὶ τῆς ἀγάπης ἧς 32–34 Ap.
ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα 2,19.
αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς 1Th. 1,3.
ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. Mt.10,42.
11. Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκα-
στον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδεί- 3,6. 14.

10,22 Col. κνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν
2,2.. πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος
R.4, 21.. ἄχρι τέλους,
5,11. 12. ἵνα μὴ νωθροὶ γένη-
c.11. 13,7; σθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ
6,15.. πίστεως καὶ μακροθυμίας
Gal.3 16.19 κληρονομούντων τὰς ἐπαγ-
Act. 3,25. γελίας.
11,8. 13. Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγ-
Jes. γειλάμενος ὁ θεός, ἐπεὶ κατ'
45,23 οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὀμό-
Gen. 22,16 σαι, ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ,
* Gen. 14. λέγων· „Ἦ μὴν εὐλο-
22,17 γῶν εὐλογήσω σε καὶ πλη-
θύνων πληθυνῶ σε“·
10,36 Col. 15. καὶ οὕτω μακροθυμή-
1,11. σας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας.
Jac. 5,7s. 16. Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κα-
τὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσι,
καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλο-
Ex. 22,11 γίας πέρας εἰς βεβαίωσιν
ὁ ὅρκος·
17. ἐν ᾧ περισσότερον
βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι
v.18. 11,9. τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγ-
4,1; γελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς
R.11, 29; βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν
L.1, 73. ὅρκῳ,
18. ἵνα διὰ δύο πραγμάτων
Tit. 1,2. ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνα-
R.3, τον ψεύσασθαι θεόν, ἰσχυ-
4.. ρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ
3,6. καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς
12,1s. Col. προκειμένης ἐλπίδος,
1,5. 19. ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν
τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ
βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην

εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ κατα- 9,3..
πετάσματος, 24.8,1..
20. ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ 10,20 4,14.
ἡμῶν εἰςῆλθεν Ἰησοῦς, κα- 2,10.
τὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ Jo. 14,2s.
ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν
αἰῶνα. 5,6..7,1ss.16.

CAP. VII.
Sacerdos melchisedecianus perpetuus.

Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδὲκ, Gen. 14,18
βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ
θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συν- *
αντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέ-
φοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν Gen. 14,15
βασιλέων καὶ εὐλογήσας 9;19.
αὐτόν,
2. ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάν- v.4. Gen.
των ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶ- 14,20
τον μὲν ἑρμηνευόμενος βα- 1,9..
σιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα 11,7.
δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὅ Ps. 76,2;
ἐστι βασιλεὺς εἰρήνης, Jes.9,5s.
3. ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγε- v.6..
νεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν
ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος v.16s.
ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ [Jo. 7,27.
υἱῷ τοῦ θεοῦ, — μένει ἱερεὺς 12,34
εἰς τὸ διηνεκές. 10,12.14.
4. Θεωρεῖτε δέ, πηλίκος οὗ-
τος ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ v.2.. Gen.
ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ 28,22
πατριάρχης. Lev. 27,30
5. Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν
Λευῒ τὴν ἱερατείαν λαμβά-
νοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀπο- Num.
δεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν 18,21 24.28
νόμον, τοῦτ᾽ ἔστι τοὺς ἀδελ-
[Gen. 35,11 φοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξελη-
Act. λυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος
2,30.› Ἀβραάμ·
v.3. 6. ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος
Esr. 2,62. ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκε τὸν
Ἀβραὰμ καὶ τὸν ἔχοντα
v.1.. 6,13s. τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκε.
11,17 7. Χωρὶς δὲ πάσης ἀντι-
λογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ
κρείττονος εὐλογεῖται.
8. Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας
v.23. ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι
v.17. λαμβάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρ-
24.8..τυρούμενος ὅτι ζῇ.
R. 6,19? 9. Καί, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ
Ἀβραὰμ καὶ Λευῒ ὁ δεκά-
τας λαμβάνων δεδεκάτωται·
v.5. 10. ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ
v.1.. πατρὸς ἦν, ὅτε συνήντησεν
αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.
v.18s. 11. Εἰ μὲν οὖν τελείωσις
8,7. 9,9. διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύ-
Gal. 3,21. νης ἦν (ὁ λαὸς γὰρ ἐπ᾽ αὐ-
* 8,6. τῇ νενομοθέτητο), τίς ἔτι
χρεία, κατὰ τὴν τάξιν Μελ-
5,6. χισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι
ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν
5,4. Ἀαρὼν λέγεσθαι;
12. Μετατιθεμένης γὰρ τῆς
ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ
v.18. νόμου μετάθεσις γίνεται.
13. Ἐφ᾽ ὃν γὰρ λέγεται
v.17; Num. ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέ-
18,6s. σχηκεν, ἀφ᾽ ἧς οὐδεὶς προς-
8,4. 13,10 έσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ·
Jo. 14. πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ
7,42.. Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος
Ap. 5,5.. ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν περὶ

ἱερέων οὐδὲν Μωϋσῆς ἐλά- *
λησε.
15. Καὶ περισσότερον ἔτι
κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ
τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ 5,6..
ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος,
16. ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντο- v.5. 9,10?
λῆς σαρκίνης γέγονεν, ἀλ- *
λὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκα- v.3.
ταλύτου. 25.9,14.
*
17. Μαρτυρεῖ γάρ· „Ὅτι 10,15
σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κα- Ps. 110,4
τὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.“
18. Ἀθέτησις μὲν γὰρ γί- v.11s.
νεται προαγούσης ἐντολῆς
διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ 10,4. 13,9.
ἀνωφελές R.8,3.Gal.4,9.
19. (οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν v.11.
ὁ νόμος), ἐπειςαγωγὴ δὲ Act. 13,39
κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς
ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. 10,19.14.Eph. 3,12..
20. Καὶ καθ' ὅσον οὐ χω- Jo.
ρὶς ὁρκωμοσίας 1,17.
21. (οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρ-
κωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγο-
νότες, ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας
διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐ-
τόν· „Ὤμοσε κύριος καὶ οὐ Ps. 110,4
μεταμεληθήσεται· Σὺ ἱε-
ρεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν *
τάξιν Μελχισεδέκ“),
22. κατὰ τοσοῦτον κρείτ- 6,17; 8,6.
τονος διαθήκης γέγονεν ἔγ- 9,15.
γυος Ἰησοῦς. 12,24.13,20.
23. Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰ- v.8. Num.
σι γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ 20,24
θανάτῳ κωλύεσθαι παρα-
μένειν·

24. ὁ δέ, διὰ τὸ μένειν αὐ-
v.16s. τὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαρά-
βατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην,
25. ὅθεν καὶ σώζειν εἰς
10,14 τὸ παντελὲς δύναται τοὺς
v.19. προςερχομένους δι' αὐτοῦ
Jo. 14,6. τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν, εἰς τὸ
9,24. ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.
1Jo. 2,1R. 26. Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν
8,34. ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος,
ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρι-
4,15 σμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν
4,14. 8,1.. καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρα-
Eph. νῶν γενόμενος,
4,10. 27. ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν
5,3.. ἀνάγκην, ὥςπερ οἱ ἀρχιε-
9,25s. 10,11 ρεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν
Lev. 4,3al. ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀνα-
φέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ·
10,14 τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ,
9,12. 26. ἑαυτὸν ἀνενέγκας.
28. Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώ-
πους καθίστησιν ἀρχιερεῖς
5,1s. ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος
v.21. δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ
4,7. τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα
5,8s.. τετελειωμένον.

CAP. VIII.

Coelestis sacerdos foederis novi.

5,11. Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς
7,1ss. λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν
7,26.. ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν
12,2.. 1,3.. δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγα-
λωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
v.5. 9,11s. 2. τῶν ἁγίων λειτουργὸς
καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθι-

νῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος καὶ 9,2s. 9.24.
οὐκ ἄνθρωπος.
3. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς 5,1. 10,11
τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ
θυσίας καθίσταται· ὅθεν
ἀναγκαῖον, ἔχειν τι καὶ τοῦ- 9,12. 14.
τον ὃ προσενέγκῃ. Eph.5,2.
4. Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, *
οὐδ᾽ ἂν ἦν ἱερεύς, ὄντων τῶν 9,6s. 13,10
ἱερέων τῶν προσφερόντων 11.
κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα,
5. οἵτινες ὑποδείγματι καὶ 9, 23s.9
σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπου- 10,1.
ρανίων, καθὼς κεχρημάτι- Col. 2,17.
σται Μωϋσῆς μέλλων ἐπι-
τελεῖν τὴν σκηνήν („Ὅρα Ex. 25,40
γάρ, φησί, ποιήσῃς πάντα Act.
κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέν- 7,44.
τα σοι ἐν τῷ ὄρει“)· Ap.15,5..
6. νυνὶ δὲ διαφορωτέρας
τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ *
καὶ κρείττονός ἐστι διαθή- 7,22.. 2Cor.
κης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείτ- 3,6.
τοσιν ἐπαγγελίαις νενομο- 7,11.
θέτηται. R.3,27.
7. Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη
ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέ- 7,11. 18.
ρας ἐζητεῖτο τόπος. 9,9.
8. Μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς *
λέγει· „Ἰδού, ἡμέραι ἔρχον- 10,16 Jer.
ται, λέγει κύριος, καὶ συντε- 81,
λέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ 81-84
καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα δια-
θήκην καινήν,
9. οὐ κατὰ τὴν διαθήκην, Jer. 81,82
ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν 9,18.
αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβο- Ex.
μένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, 19,4s.
ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέ-
μειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου,
Jer. 15,1. κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει
Hos. 1,9. κύριος.
Jer. 10. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη
31,33 ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ
Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας
ἐκείνας, λέγει κύριος· Διδοὺς
Ez. 36,26 νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν
Prov. 3,3. αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐ-
2Cor. τῶν ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ
3,3; 6,16.. ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ
αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.
Jer. 31,34 11. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν
* ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ
καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, λέγων· Γνῶθι τὸν
κύριον· ὅτι πάντες εἰδή-
Jes. σουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν
54,13 Jo. ἕως μεγάλου αὐτῶν.
6,45.. 12. Ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς
ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν
Jes. 43,25 ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν
R. 11,27 ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη-
* σθῶ ἔτι.“
v.8. 13. Ἐν τῷ λέγειν· Καινήν,
πεπαλαίωκε τὴν πρώτην·
τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γη-
10,27 2Cor. ράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.
3,14.

Cap. IX.

Sanctuarium adumbratio coeli hominibus morte Christi aperiendi.

v.17s. * Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώ-
v.10. ?v.11 τη δικαιώματα λατρείας, τό
8,5. τε ἅγιον κοσμικόν.
Gal. 4,8. 2. Σκηνὴ γὰρ κατεσκευά-

σθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυχ- Ex. 25-27
νία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ 40;
πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις 25,31 23,30
λέγεται ἅγια. *
3. Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον Ex. 26,31
καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λε- 33.36
γομένη ἅγια ἁγίων,
4. χρυσοῦν ἔχουσα θυμια- Ex. 30,1?;
τήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς 25,10
διαθήκης περικεκαλυμμέ-
νην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ 1Rg. 8,9?;
στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ Ex. 16,15
μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν Num.
ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλά- 17,10
κες τῆς διαθήκης, Ex. 25,16; 18.22
5. ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χε- Es.
ρουβὶμ δόξης κατασκιάζον- 1,10. 10,4.
τα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν
οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ
μέρος.
6. Τούτων δὲ οὕτω κατε-
σκευασμένων, εἰς μὲν τὴν Num. 18,7.
πρώτην σκηνὴν διαπαντὸς
εἰςίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λα- 10,11
τρείας ἐπιτελοῦντες,
7. εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ Ex. 30,10
τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιε- Lv.16
ρεύς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ v.22.
προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ 7,27.
τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων· 5,3; Num.
8. τοῦτο δηλοῦντος τοῦ 15,25
πνεύματος τοῦ ἁγίου, μή- 8,7..
πω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν v.24s. 10,19
ἁγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης 6,18s
σκηνῆς ἐχούσης στάσιν,
9. ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν 10,1s.
καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ᾽
ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προς- * 5,1.
φέρονται μὴ δυνάμεναι κα-
v.14. 10,4. τὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν
22; λατρεύοντα,
13,9. 6,2. 10. μόνον ἐπὶ βρώμασι καὶ
Lev. 11.al. πόμασι καὶ διαφόροις βα-
* πτισμοῖς, δικαιώματα σαρ-
v.13. 1Pt. κὸς μέχρι καιροῦ διορθώ-
8,21. σεως ἐπικείμενα.
Col. 2,16. 11. Χριστὸς δὲ παραγενό-
3,1. μενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόν-
10,1. των ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζο-
v.24. 8,1s. νος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς,
7,26.. οὐ χειροποιήτου, τοῦτ᾽ ἔστιν
[2Co. 5,1. οὐ ταύτης τῆς κτίσεως,
v.13;. 12. οὐδὲ δι᾽ αἵματος τρά-
v.26. 13,20 γων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ
Act. ἰδίου αἵματος, εἰςῆλθεν ἐφά-
20,28 παξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν
10,14 λύτρωσιν εὑράμενος.
Lev. 16,3. 13. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων
14s.; καὶ τράγων καὶ σποδὸς δα-
Num. 19,9. μάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κε-
17. κοινωμένους ἁγιάζει πρὸς
τὴν τῆς σαρκὸς καθαρό-
τητα·
7,16. 26.. 14. πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα
1Cor. τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύ-
15,45 1Pt. ματος αἰωνίου ἑαυτὸν προς-
1,19.. ήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ,
10,2. 22; καθαριεῖ τὴν συνείδησιν
6,1; ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς
3,12. * τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι.
7,22.. 15. Καὶ διὰ τοῦτο διαθή-
1Tm. 2,5. κης καινῆς μεσίτης ἐστίν,
2,14; ὅπως θανάτου γενομένου
R. 3,25. εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ
Act. πρώτῃ διαθήκῃ παραβά-
13,39 17,30 σεων, τὴν ἐπαγγελίαν λά-

βωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς 3,1. B.
αἰωνίου κληρονομίας. 4,18.1Pt.
16. Ὅπου γὰρ διαθήκη, 1,4. Act.
θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι 26,18
τοῦ διαθεμένου·
17. διαθήκη γὰρ ἐπὶ νε- Gal. 3,15.
κροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε
ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος.
18. Ὅθεν οὐδ᾽ ἡ πρώτη
χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνι- v.7.
σται.
19. Λαληθείσης γὰρ πά- Ex. 24,3.
σης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ
Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λα-
βὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ Ex. 24,6.
τράγων μετὰ ὕδατος καὶ
ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, Lev. 14,4.
αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάν- Ex.
τα τὸν λαὸν ἐῤῥάντισε, 24,7?
20. λέγων· „Τοῦτο τὸ αἷ- Ex. 24,8.
μα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετεί- Zach.
λατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός.“ 9,11. Mt.
21. Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ 26,28
πάντα τὰ σκεύη τῆς λει- Ex.40
τουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως 29,21 Lev.
ἐῤῥάντισε. 8,15.19.
22. Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι [Nm. 31,23
πάντα καθαρίζεται κατὰ
τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματ- Lev. 17,11
εκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. [5,11
23. Ἀνάγκη οὖν, τὰ μὲν
ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς v.9. 8,5.
οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζε- 10,1..
σθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουρά-
νια κρείττοσι θυσίαις παρὰ v.14.
ταύτας. [13,15s.
24. Οὐ γὰρ εἰς χειροποίη- v.11..
τα ἅγια εἰςῆλθεν ὁ Χριστός,
10,1.. R. ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν,
5,14. ἀλλ᾽ εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν,
4,14. νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προς-
7,25.. ώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν,
v.12. 7,27. 25. οὐδ᾽ ἵνα πολλάκις
προςφέρῃ ἑαυτόν, ὥςπερ ὁ
v.7.. 10,2s. ἀρχιερεὺς εἰςέρχεται εἰς τὰ
ἅγια κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐν αἵ-
v.12. ματι ἀλλοτρίῳ·
26. ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλά-
κις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου, νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ
1,1s. 1Cor. συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς
10,11 ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς
10,5. θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται.
Gen. 27. Καὶ καθ᾽ ὅσον ἀπόκει-
3,19. Job. ται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ
30,23 ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο
6,2. 2Cor. κρίσις,
5,10.. 28. οὕτω καὶ ὁ Χριστός,
10,12 ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ
R. 6,10. πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρ-
5,6. τίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς
2,14s. ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς
4,15; 10,36 αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς
Jud. 21. σωτηρίαν.
1Th.1,10.

Cap. X.

Piaculum corporis Christi.
Cavenda defectio et fluctuatio.

8,5.. Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος
Col. 2,17. τῶν μελλόντων ἀγαθῶν,
9,11. οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν
23. πραγμάτων, κατ᾽ ἐνιαυτὸν
* 9,9. ταῖς αὐταῖς θυσίαις, ἃς
25. προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνε-
v.4. 7,19. κές, οὐδέποτε δύναται τοὺς
9,9. προςερχομένους τελειῶσαι·
14. * 2. ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο

προσφερόμεναι, διὰ τὸ μη- v.18.
δεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν
ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας
ἅπαξ κεκαθαρμένους; v.22.
3. Ἀλλ᾽ ἐν αὐταῖς ἀνάμνη- Lev. 16,21
σις ἁμαρτιῶν κατ᾽ ἐνιαυτόν· Hos.
4. ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύ- 8,13.
ρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν v.11. 9,12s.
ἁμαρτίας. Ps.50,13.22s.
5. Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν 1,6.
κόσμον λέγει· „Θυσίαν καὶ Ps. 40,7.
προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας,
σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι· Lxx; 2,14.
6. ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ
ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας.
7. Τότε εἶπον· Ἰδού, ἥκω Ps. 40,8s;
(ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγρα- Jo.5, 39;30
πται περὶ ἐμοῦ) τοῦ ποιῆ- 4,34.
σαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά
σου.“
8. Ἀνώτερον λέγων· „Ὅτι v.5s.
θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ Ps. 50,8s.
ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ Mich. 6,7.
ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας Mt.
οὐδὲ εὐδόκησας“, αἵτινες 9,13..
κατὰ τὸν νόμον προσφέ- 8,4.. 7,11.
ρονται,
9. τότε εἴρηκεν· „Ἰδοὺ v.7..
ἥκω τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά *
σου“· ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, 8,13.
ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ· 7,12.18.
10. ἐν ᾧ θελήματι ἡγια- Eph. 1,5.9.
σμένοι ἐσμὲν διὰ τῆς προς- v.14..
φορᾶς τοῦ σώματος Ἰησοῦ 13,12 9,14.
Χριστοῦ ἐφάπαξ. Col.1,22.1Pt.
11. Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς 2,24. *
ἕστηκε καθ᾽ ἡμέραν λει- 8,3.
τουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς

v.1.. 4. πολλάκις προσφέρων θυ-
σίας, αἵτινες οὐδέποτε δύ-
νανται περιελεῖν ἁμαρτίας·
v.10. 9,26. 12. αὐτὸς δέ, μίαν ὑπὲρ
7,27. ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυ-
1,13. σίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθι-
12,2.. Ps. σεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ,
110,1 13. τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος
2,8.. „ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐ-
1Cor. 15,25 τοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
αὐτοῦ.“
14. Μιᾷ γὰρ προσφορᾷ
v.1s. 9,12. τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς
v.10.. τοὺς ἁγιαζομένους.
2,11; 7,17. 15. Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ
9,8. τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Μετὰ
* γὰρ τὸ προειρηκέναι·
8,10.. 16. „Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν
Jer. 31,33 διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς
μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας“,
λέγει κύριος· „Διδοὺς νό-
Jer. 31,33 μους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν,
* καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν
ἐπιγράψω αὐτούς,
8,12.. 17. καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐ-
Jer. 31,34 τῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν
* οὐ μὴ μνησθήσομαι ἔτι.“
18. Ὅπου δὲ ἄφεσις τού-
v.2. των, οὐκέτι προσφορὰ περὶ
ἁμαρτίας.
v.22.. Eph. 19. Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί,
3,12.. παῤῥησίαν εἰς τὴν εἴσοδον
9,8. 12. τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰη-
2Pt. σοῦ,
1,11. 20. ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν
6,19s. ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν,
9,3. Jo. διὰ τοῦ καταπετάσματος,
2,21. τοῦτ᾽ ἔστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,

21. καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν 4,14;
οἶκον τοῦ θεοῦ, 8,6. 1Tm.3,15.

22. προσερχώμεθα μετὰ 4,16;
ἀληθινῆς καρδίας ἐν πλη- 6,11.
ροφορίᾳ πίστεως, ἐῤῥαντι- 1Th. 1,5.
σμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ 9,13s.
συνειδήσεως πονηρᾶς, 12,24 1Pt.1,2;

23. καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα Ez.
ὕδατι καθαρῷ, κατέχωμεν 36,25 1Cor.
τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος 6,11. Eph.
ἀκλινῆ (πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγ- 5,26..
γειλάμενος) 3,6.1..;11,11.

24. καὶ κατανοῶμεν ἀλλή- 6,17s. Col.
λους εἰς παροξυσμὸν ἀγά- 3,16.
πης καὶ καλῶν ἔργων, 13,1ss.

25. μὴ ἐγκαταλείποντες 6,11s?
τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν,
καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ πα- 3,13.
ρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ 1Th. 5,11.
μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε ἐγγί- v.37.
ζουσαν τὴν ἡμέραν. Jac.5,8s.

26. Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρ- 1Cor. 10,11
τανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λα- v.32.
βεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀλη- Tit. 1,1.
θείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν
ἀπολείπεται θυσία, 6,4-6 1Jo.5,16s.

27. φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ 9,27.
κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος 12,29
ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπε- Zeph. 1,18.
ναντίους. 3,8.al.

28. Ἀθετήσας τις νόμον
Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν Dt. 17,6.
ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν Num.
ἀποθνήσκει· 35,30 15,30.al.

29. πόσῳ, δοκεῖτε, χείρο- 2,2s.
νος ἀξιωθήσεται τιμωρίας 12,25
ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ κατα- Jo.
πατήσας καὶ τὸ αἷμα τῆς 13,18
6,6. διαθήκης κοινὸν ἡγησάμε-
1Cor. 11,29 νος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ
Mt.12 31pp. πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρί-
σας.

30. Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰ-
Dt. 32,35 πόντα· „Ἐμοὶ ἐκδίκησις,
R.12, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύ-
19.* ριος“· καὶ πάλιν· „Κύριος
Dt. 32,36 κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ.“

v.27. 31. Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν
Dt. 32,41 εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος.

32. Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ
6,4. τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς
2Cor. 4,6; φωτισθέντες πολλὴν ἄθλη-
Ph. 1,29. σιν ὑπεμείνατε παθημά-
1Th. τῶν,
2,14.

33. τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς
τε καὶ θλίψεσι θεατριζό-
1Cor. μενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν
4,9; Ph. οὕτως ἀναστρεφομένων γε-
4,14. νηθέντες·

* 13,3. 34. καὶ γὰρ τοῖς δεσμίοις
6,10. συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρ-
1Cor. 12,26 παγὴν τῶν ὑπαρχόντων
ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέ-
Mt. 6,20. ξασθε, γινώσκοντες ἔχειν
5,11s. ἑαυτοῖς κρείττονα ὕπαρξιν
L.12, 32. ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν.

35. Μὴ ἀποβάλητε οὖν
12,2s. τὴν παῤῥησίαν ὑμῶν, ἥτις
11,26 6. ἔχει μισθαποδοσίαν μεγά-
λην.

6,12. 36. Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε
12,1. Jac. χρείαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ
1,4.. θεοῦ ποιήσαντες κομίση-
v.23. σθε τὴν ἐπαγγελίαν.
10,16 11,39 37. „Ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον

ὅσον, ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ Jes. 26,20
οὐ χρονιεῖ· Lxx;Hab.2,3s.
38. ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως 11,4.
ζήσεται, καὶ ἐὰν ὑποστεί- 7.R. 1,17..
ληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή
μου ἐν αὐτῷ."
39. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν Jes. 28,16
ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, Sir.
ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίη- 2,15. 18ss.;
σιν ψυχῆς. 1Pt.1,9.

CAP. XI.

Fidei veterum imitandae exempla. R.4,18.

Ἔστι δὲ πίστις ἐλπιζο- 8,24; 1Cor.
μένων ὑπόστασις, πραγμά- 2,9.
των ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. 2Cor. 4,18.
2. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυ-
ρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. v.4s.39.
3. Πίστει νοοῦμεν κατηρ- 1,2.. Gen.
τίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι 1,3.
θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομέ- Ps. 33,6.
νων τὰ βλεπόμενα γεγονέ- *
ναι. [R.1,20.4,17.2Mc.7,28.
4. Πίστει πλείονα θυσίαν Gen. 4,4s.
Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσή- 1Jo.
νεγκε τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρ- 3,12. Mt.
τυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρ- 23,35
τυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις Gen.4
αὐτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ δι' αὐ- 7.9s. *
τῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται. 12,24 *
5. Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη Gen. 5,24.
τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ Sir.
οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετέ- 49,16
θηκεν αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ
γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ
μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέ- Sir. 44,16
ναι τῷ θεῷ,
6. χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύ-
νατον εὐαρεστῆσαι· πι-
10,1. στεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προς-
7,19. ερχόμενον τῷ θεῷ, ὅτι ἔστι
Am. 5,4ss. καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν
Sap. μισθαποδότης γίνεται.
1,2; Gen. 7. Πίστει χρηματισθεὶς
6,9ss. Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλε-
5,7; πομένων εὐλαβηθεὶς κατε-
1Pt. 3,20. σκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτη-
ρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς
2Pt. 2,5. κατέκρινε τὸν κόσμον καὶ
Sir. τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύ-
44,17 19.R. νης ἐγένετο κληρονόμος.
4,13. 8. Πίστει καλούμενος Ἀ-
Gen. 12,4. βραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν
Ps. εἰς τὸν τόπον, ὃν ἤμελλε
105,8 Sir. λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν,
44,20 καὶ ἐξῆλθε μὴ ἐπιστάμενος
Act. 7,2ss. ποῦ ἔρχεται.
Gen. 9. Πίστει παρῴκησεν εἰς
12,7. 17,8. τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς
ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατ-
οικήσας, μετὰ Ἰσαὰκ καὶ
6,17. Gen. Ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων
26,2s. τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς·
28,23 10. ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς
v.16. 12,22 θεμελίους ἔχουσαν πόλιν,
4,9s. ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς
Ap. 21,10 ὁ θεός.
14. 11. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάῤ-
Gen. 18,12 ῥα δύναμιν εἰς καταβολὴν
21,2. σπέρματος ἔλαβε, καὶ παρὰ
6s. * καιρὸν ἡλικίας, ἐπεὶ πιστὸν
10,23 ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμε-
νον·
Jes. 51,2. 12. διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεν-
νήθησαν, καὶ ταῦτα νενε-
R. 4,19. κρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα

τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ Gen. 15,5.
ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖ- 22,17
λος τῆς θαλάσσης ἡ ἀνα-
ρίθμητος.
13. Κατὰ πίστιν ἀπέθα- v.7.
νον οὗτοι πάντες, μὴ λα-
βόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλ- v.39. *
λὰ πόῤῥωθεν αὐτὰς ἰδόντες Num. 24,17
καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμο- ?Jo. 8,56;
λογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ Gen.
παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς 23,4. 47,9.
γῆς. Ps.39,13.
14. Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγον- 1Pt. 1,17..
τες ἐμφανίζουσιν ὅτι πα-
τρίδα ἐπιζητοῦσι.
15. Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνη-
μόνευον, ἀφ᾽ ἧς ἐξῆλθον, εἶ- * Gen.
χον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· 11,31
16. νῦν δὲ κρείττονος ὀρέ-
γονται, τοῦτ᾽ ἔστιν ἐπουρα-
νίου. Διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται 2,11.
αὐτοὺς ὁ θεός, θεὸς ἐπικα- Gen. 26,24
λεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασε Ex. 3,6.
γὰρ αὐτοῖς πόλιν. Mt.22,32.pp.;
17. Πίστει προσενήνοχεν Gen. 22,2s.
Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειρα- 12.
ζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ Jac. 2,21.
προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγε- Sap. 10,5.
λίας ἀναδεξάμενος, Sir.44,21.
18. πρὸς ὃν ἐλαλήθη· 7,6.
„Ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί Gen. 21,12
σοι σπέρμα“, R.9,7
19. λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ R.4, 17.21
νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ ?Mt.
θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν 8,9.
παραβολῇ ἐκομίσατο. v.35.9,9.R. 8,33?
20. Πίστει περὶ μελλόντων v.7.9
Gen. 27,28 εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰα-
39s. κὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ.
Gen. 48,5. 21. Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνή-
9ss. σκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰω-
σὴφ εὐλόγησε, καὶ προσεκύ-
Gen. 47,31 νησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς
Lxx. 87,9? ῥάβδου αὐτοῦ.
22. Πίστει Ἰωσὴφ τελευ-
Gen. 50,24 τῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε,
Gen. 50,25 καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ
ἐνετείλατο.
23. Πίστει Μωϋσῆς γεννη-
Ex. 2,2s. θεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ
τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι
Act. 7,20. εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον,
Sir. καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ
45,1; διάταγμά τοῦ βασιλέως.
Ex.1, 22.16 24. Πίστει Μωϋσῆς μέγας
Ex.2, 10ss. γενόμενος ἠρνήσατο λέγε-
Act. σθαι υἱὸς θυγατρὸς Φα-
7,21. ss. ραώ,
v.37. 25. μᾶλλον ἑλόμενος συγ-
13,3. κακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ
Ps. 84,11 θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν
ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν,
Mt. 6,19. 26. μείζονα πλοῦτον ἡγη-
5,11. σάμενος τῶν Αἰγύπτου θη-
13,13 σαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ
?2Co. 4,10. Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ
10,35 εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.
Ex. 12,41 27. Πίστει κατέλιπεν Αἴ-
10,28 γυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν
Act. 7,36. θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν
v.1. γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρ-
Ex. 14,13 τέρησε.
28. Πίστει πεποίηκε τὸ
Ex. 12,21 πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν

τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλο- Ps. 78,51
θρεύων τὰ πρωτότοκα θί-
γῃ αὐτῶν.
29. Πίστει διέβησαν τὴν
ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ Ex. 14,13
ξηρᾶς, ἧς πεῖραν λαβόντες ss.
οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. 22;28
30. Πίστει τὰ τείχη Ἱεριχὼ Jos. 6,1ss.
ἔπεσε, κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ 20.
ἡμέρας.
31. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη Jos. 6,17.
οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπει- 23.25
θήσασι, δεξαμένη τοὺς κα- Jos. 2,1ss.
τασκόπους μετ᾽ εἰρήνης. Jac. 2,25.
32. Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπι-
λείψει γάρ με διηγούμενον ὁ
χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ Jud. 6,11.
τε καὶ Σαμψὼν καὶ Ἰεφθάε, 4,6.
Δαυῒδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ 13,24 11,1;
τῶν προφητῶν, 2Sm. 2,4. 1Sm. 3,20. Act. 3,24;
33. οἳ διὰ πίστεως κατη- 2Sm.
γωνίσαντο βασιλείας, εἰρ- 8,1; 15;
γάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέ- 7,16.
τυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν 1Sm. 12,3s;
στόματα λεόντων, 1Mc. 2,59s.
34. ἔσβεσαν δύναμιν πυ- Dn. 6,23;
ρός, ἔφυγον στόματα μα- 3,25s; Jud.
χαίρας, ἐνεδυναμώθησαν 12,2s.
ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθη- 16,28 7,22.
σαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, 1Mc. 3,17s.
παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλο- 4,10.
τρίων. 30.33
35. Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ 1Rg. 17,17
ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς 2Rg.
αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπα- 4,32.
νίσθησαν, οὐ προσδεξάμε- 2Mc.
νοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα 7,1ss. 6,18s
κρείττονος ἀναστάσεως τύ-
χωσιν·
2Mc. 7,7ss. 36. ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν
καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλα-
Jer. 20,2. βον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυ-
λακῆς·
Mt. 23,35 37. ἐλιθάσθησαν, ἐπρί-
21,35 σθησαν, ἐπειράσθησαν,
1Rg. 21,13 ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθα-
19,10 νον· περιῆλθον ἐν μηλω-
Jac. 5,10. ταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν,
Act. 7,52. ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι,
58s. κακουχούμενοι,
Sap. 3,4s; 38. ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κό-
2Rg. σμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμε-
1,9. 1Sm. νοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις
23,14 καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς.
22,1. 1Rg. 39. Καὶ οὗτοι πάντες,
19,4. 18,4. μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πί-
στεως, οὐκ ἐκομίσαντο τὴν
10,36 * ἐπαγγελίαν,
40. τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν
7,19. κρεῖττόν τι προβλεψαμέ-
8,6. 12,23 νου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τε-
2,10. λειωθῶσι.

CAP. XII.

Non recusanda calamitatum educatio. Comparatio accessus sinaitici et sionitici.

Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, το-
σοῦτον ἔχοντες περικείμενον
1Cor. 9,25. ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον
2Cor. ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν
7,1. Eph. εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι᾽
4,22. ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προ-
v. 8.. κείμενον ἡμῖν ἀγῶνα,
8,1; 2. ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς
2,10. 5,9s. πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τε-

λειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς Ps.16 Jes.
προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς 53,4;
ὑπέμεινε σταυρόν, αἰσχύ- Ph. 2,8.
νης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ 8,1..
τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ 1,3.
κεκάθικεν. 13.10,12. *
3. Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν Jo.
τοιαύτην ὑπομεμενηκότα 15,18 20.
ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐ- L.
τὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κά- 2,34.
μητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν v.12.
ἐκλυόμενοι. 10,35s.
4. Οὔπω μέχρις αἵματος 10,32 1Cor.
ἀντικατέστητε πρὸς τὴν 10,13
ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι·
5. καὶ ἐκλέλησθε τῆς πα-
ρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς
υἱοῖς διαλέγεται; „Υἱέ μου, Prov. 3,11.
μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυ- Job.
ρίου μηδὲ ἐκλύου ὑπ᾽ αὐτοῦ 5,17.
ἐλεγχόμενος·
6. ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, Prov. 3,12.
παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάν- Ap.
τα υἱὸν ὃν παραδέχεται.“ 3,19.
7. Εἰς παιδείαν ὑπομένετε. *
Ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρε- 2Sm. 7,14;
ται ὁ θεός· τίς γάρ ἐστιν 1Pt.
υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; 1,6s.
8. εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδείας,
ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, 1Pt. 5,9;
ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί. Jo.
9. Εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρ- 8,41.
κὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν
παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμε-
θα· οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑπο- Num.
ταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν 16,22 27,16
πνευμάτων καὶ ζήσομεν; Jes.1,17; Prov.
10. Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας 10,17
ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐ-
1Cor. 11,32 τοῖς ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ
1Pt. συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν
1,15s. 2Pt. τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ.
1,4. 11. Πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς
2Cor. 7,10. μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς
Jac. εἶναι, ἀλλὰ λύπης, ὕστερον
1,2; 3,18. δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι᾽
Jes. αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀπο-
32,17 δίδωσι δικαιοσύνης.
12. Διὸ τὰς παρειμένας
Jes. 35,3. χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα
γόνατα ἀνορθώσατε,
Prov. 4,26. 13. καὶ τροχιὰς ὀρθὰς
Jes. ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν,
35,6. 8. ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ,
ἰαθῇ δὲ μᾶλλον.
R.12, 18.. 14. Εἰρήνην διώκετε μετὰ
v.10; πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν,
Mt. 5,8. οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν
1Jo. κύριον·
3,2s. 15. ἐπισκοποῦντες, μή τις
4,1. 2Cor. ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος
6,1; Dt. τοῦ θεοῦ, μή τις ῥίζα πι-
29,18 κρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ
Act. 8,23. καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι
πολλοί,
13,4. 16. μή τις πόρνος ἢ βέβη-
Gen. 25,33 λος ὡς Ἠσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώ-
σεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρω-
τοτόκια αὐτοῦ.
Gen. 27,30 17. Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέ-
ss. πειτα θέλων κληρονομῆσαι
6,4.. τὴν εὐλογίαν ἀπεδοκιμά-
Sap. 12,10 σθη· μετανοίας γὰρ τόπον
οὐχ εὗρε, καίπερ μετὰ δα-
Gen. 27,38 κρύων ἐκζητήσας αὐτήν.
18. Οὐ γὰρ προσεληλύ-

θατε ψηλαφωμένῳ ὄρει καὶ Dt. 4,11;
κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνόφῳ Ex. 19,18
καὶ σκότῳ καὶ θυέλλῃ Ps.104,32.
19. καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ Ex. 19.19
φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκού- 16;
σαντες παρῃτήσαντο μὴ 20,19
προςτεθῆναι αὐτοῖς λόγον·
20. (οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ
διαστελλόμενον· „Κἂν θη- Ex. 19,13
ρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθο-
βοληθήσεται“· *
21. καί, οὕτω φοβερὸν ἦν
τὸ φανταζόμενον, Μωϋσῆς
εἶπεν· „Ἔκφοβός εἰμι καὶ Dt. 9,19.
ἔντρομος“·) [Ex.19,19.Act.
22. ἀλλὰ προςεληλύθατε 7,32; Ap.
Σιὼν ὄρει καὶ πόλει θεοῦ 14,1..
ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπου- 11,16
ρανίῳ καὶ μυριάσιν, ἀγγέ- Gal. 4,26..
λων Ap.7,11.Dt.33,2.Dan.7,10.
23. πανηγύρει καὶ ἐκκλη- R. 8,23.
σίᾳ πρωτοτόκων ἀπογε-
γραμμένων ἐν οὐρανοῖς, καὶ L.10,20..
κριτῇ θεῷ πάντων καὶ πνεύ- R.2,6
μασι δικαίων τετελειωμένων, 11,40
24. καὶ διαθήκης νέας με- 7,22..
σίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαν- 9,15; 14.
τισμοῦ κρεῖττον λαλοῦντι 10,22
παρὰ τὸν Ἄβελ. R.8,15.Jo.1,17. 10,4..
25. Βλέπετε, μὴ παραιτή- v.19.
σησθε τὸν λαλοῦντα· εἰ
γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον, τὸν 2,2s.
ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι 3,17. *
χρηματίζοντα, πολλῷ μᾶλ- 10,29
λον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ᾽ οὐρα- v.24.
νῶν ἀποστρεφόμενοι; 9,24.8,1.
26. οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσά- Ex. 19,18
λευσε τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελ-

Hag. 2,6. ται λέγων· „Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ
* σείω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλ-
Mt. 24,29 λὰ καὶ τὸν οὐρανόν.“
27. Τὸ δὲ „ἔτι ἅπαξ“ δη-
7,12. 10,9. λοῖ τῶν σαλευομένων τὴν
Ap. 20,11 μετάθεσιν, ὡς πεποιημένων
21,1; ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα.
Da.7,14.18 28. Διὸ βασιλείαν ἀσά-
λευτον παραλαμβάνοντες
13,15 ἔχωμεν χάριν, δι᾽ ἧς λα-
1Th. 5,18.. τρεύωμεν εὐαρέστως τῷ θεῷ,
* μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας·
10,27 29. καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν
Dt. 4,24. πῦρ καταναλίσκον.
Jes.33,14. Cant.8,6.

CAP. XIII.

Admonitiones variae. Christus idem, homines gratiâ firmandi, unde Judaeorum ara et castra missa facienda. Vota et salutationes.

R.12, 10;13 Ἡ φιλαδελφία μενέτω.
1Pt. 4,9; 2. Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπι-
Gen. 18,3. λανθάνεσθε· διὰ ταύτης
19,1s. γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες
ἀγγέλους.
10,34 3. Μιμνήσκεσθε τῶν δε-
1Cor. 12,26 σμίων ὡς συνδεδεμένοι, τῶν
κακουχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ
2Cor. 5,6?; ὄντες ἐν σώματι.
1Th. 4,3ss. 4. Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶ-
σι καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος·
Eph. 5,5.. πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρι-
νεῖ ὁ θεός.
1Tm. 6,10; 5. Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος,
6. ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν·
Jos. 1,5. αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· „Οὐ μή
Gen. 28,15 σε ἀνῶ οὐδ᾽ οὐ μή σε ἐγκα-
ταλίπω“,

6. ὥςτε θαῤῥοῦντας ἡμᾶς
λέγειν· „Κύριος ἐμοὶ βοη- Ps. 118,6
θός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· 56,5.
τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;“
7. Μνημονεύετε τῶν ἡγου- v.17. 24.
μένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλη- Act.
σαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ 20,31 1Th.
θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες 2,13; Jac.
τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστρο- 5,11;
φῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν. Ph. 3,17.
8. Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς 1,11s. Ap.
καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς 1,17s.
τοὺς αἰῶνας. 1Cor. 3,11.
9. Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ Eph. 4,14.
ξέναις μὴ παραφέρεσθε· *
καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦ- 10,22 9,9s.
σθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώ- 7,18.
μασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθη- Gal. 5,4.
σαν οἱ περιπατήσαντες. R. 14,5.17.
10. Ἔχομεν θυσιαστήριον, 7,27. ?1Co.
ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξ- 10,21
ουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λα- 18?; 9,13.
τρεύοντες.
11. Ὧν γὰρ εἰςφέρεται ζώων 9,12.
τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς
τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως,
τούτων τὰ σώματα κατα- Lev.
καίεται ἔξω τῆς παρεμβο- 16,27 6,30.
λῆς. Ex. 29,14.
12. Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα 10,10 2,11.
ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵμα- 9,12.
τος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης Mt.
ἔπαθε. 27,32. 21,39. pp. Lev. 24,14
13. Τοίνυν ἐξερχώμεθα
πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμ- Jes. 52,11
βολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐ- 12,2.
τοῦ φέροντες· 11,26. 1Pt. 4,14.
14. οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μέ- 11,10 13-16
12,22 νουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν
μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.
12,28 1Pt. 15. Δι᾽ αὐτοῦ οὖν ἀνα-
2,5. φέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως
Sir. 35,; διαπαντὸς τῷ θεῷ, τοῦτ᾽
Hos. ἔστι καρπὸν χειλέων ὁμολο-
14,3. γούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.
2Cor. 16. Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ
9,12s. Sir. κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνε-
40,17 σθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις
Ph. 4,18. εὐαρεστεῖται ὁ θεός.
17. Πείθεσθε τοῖς ἡγου-
v.7.. 1Th. μένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε·
5,12; αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν
Ez. 33,7s. ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς
3,18. λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα
μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι,
καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυ-
σιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.
2Cor. 18. Προσεύχεσθε περὶ ἡ-
1,11.. * μῶν· πεποίθαμεν γὰρ ὅτι
2Cor. 1,12. καλὴν συνείδησιν ἔχομεν,
Act. ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες
24,16 ἀναστρέφεσθαι·
19. περισσοτέρως δὲ παρα-
καλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα
Ph. 22.. τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑ-
μῖν.
1Th. 20. Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης,
5,23.. ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν
1Pt. 5,4.. ποιμένα τῶν προβάτων τὸν
9,12. μέγαν, ἐν αἵματι διαθήκης
16. Jer. αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν
32,40 Ἰησοῦν,
1Th. 21. καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν
5,23. Eph. παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ
2,10. ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ,

ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρε- Ph. 2,13.
στον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ 2Cor. 3,5.
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα R.16, 27..
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, 12,5..
ἀμήν.
22. *Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,*
ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λό- * 12,5.
γου τῆς παρακλήσεως· καὶ
γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα 1Pt. 5,12.
ὑμῖν. Act.
23. *Γινώσκετε τὸν ἀδελ-* 16,1..
φὸν Τιμόθεον ἀπολελυμέ- 1Cor. 4,17..
νον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρ-
χηται, ὄψομαι ὑμᾶς.
24. *Ἀσπάσασθε πάντας*
v.7.. *τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ*
Ph. 4,21. *πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπά-*
ζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς
Ἰταλίας.
Col. 4,18. 25. *Ἡ χάρις μετὰ πάντων*
Eph. 6,24. *ὑμῶν. Ἀμήν.*
[Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη
ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διὰ Τιμο-
θέου.]

ΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

CAP. I.

Calamitatum fructus et fiducia. Peccandi fons. Doctrina et religio factis probanda.

Act.
Ἰάκωβος, θεοῦ καὶ κυρίου 12,17
Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ταῖς 1Pt. 1,1..
δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ Act. 26,7;
διασπορᾷ χαίρειν. Act.15,23.23,26;
2. *Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσα-* 1Pt. 4,13s.
σθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πει- 2Cor.
ρασμοῖς περιπέσητε ποικί- 7,4. Ebr.
λοις, 12,11
3. *γινώσκοντες ὅτι τὸ δο-* v.12.
κίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως 1Pt. 1,7.
κατεργάζεται ὑπομονήν. R.5,3s.
Ebr. 10,36 4. *Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέ-*
8,14; *λειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι*
1Th. 5,18; *καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ*
1Cor. *λειπόμενοι.*
1,7s. 5. *Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται*
8,17. *σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ*
Prov. 2,3ss. *διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς*
Mt.7, *καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δο-*
7.11. *θήσεται αὐτῷ.*
5,15s. 6. *Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει,*
Mt.21 21.p. *μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ*
R.4, 20s. *διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι*
Eph. *θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ*
4,14. *ῥιπιζομένῳ.*
Sir. 5,11. 7. *Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄν-*

θρωπος ἐκεῖνος, ὅτι λήψεταί
τι παρὰ τοῦ κυρίου,
8. ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατά- 4,8.
στατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς Sir. 2,14s
αὐτοῦ.
9. Καυχάσθω δε ὁ ἀδελ- 2,5.
φὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει L.1, 46s.
αὐτοῦ, 48.52.Sir.10,25.
10. ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ 2Sm. 6,22.
ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς 2Cor.
ἄνθος χόρτου παρελεύσε- 12,9.
ται. 1Pt.1,24.Jes.40,6s.
11. Ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος
σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξή- Mt.
ρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄν- 20,12 13,6.
θος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ L.12,
εὐπρέπεια τοῦ προσώπου 55.
αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτω καὶ ὁ
πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις 4,13.
αὐτοῦ μαρανθήσεται. Ps. 146,4
12. Μακάριος ἀνὴρ ὃς 5,11.
ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι Job. 5,17.
δόκιμος γενόμενος λήψεται Ap.
τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν 3,19; 2,10.
ἐπηγγείλατο ὁ κύριος τοῖς * 2,5.
ἀγαπῶσιν αὐτόν. 2Tm.4,8.
13. Μηδεὶς πειραζόμενος Sir.
λεγέτω· Ὅτι ἀπὸ θεοῦ πει- 15,11 12;
ράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπεί- Dt. 32,4s;
ραστός ἐστι κακῶν, πειράζει 1Cor.
δε αὐτὸς οὐδένα. 10,13
14. Ἕκαστος δὲ πειράζεται
ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας Gal.
ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμε- 5,17.. Mt.
νος· 15,19
Ex.20,17.
15. εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλ-
λαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, Gen. 3,6.

R. 6,23. ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖ-
7,24. σα ἀποκύει θάνατον.
13.11 5. 16. Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελ-
φοί μου ἀγαπητοί.
Sir. 38,8. 17. Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ
2Ms. καὶ πᾶν δώρημα τέλειον
1,25. ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον
Job. 38,7; ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων,
1Jo.1 παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ
5..Ps. 139, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα.
12;Jo. 1,13.. 18. Βουληθεὶς ἀπεκύησεν
ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ
R. 8,23. εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα
Gal. τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.
6,15. * 19. Ὥστε, ἀδελφοί μου
Sir. 5,13. ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄν-
Prov. θρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦ-
17,27 σαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι,
Coh. 7,9; βραδὺς εἰς ὀργήν.
Sir. 28,8 20. Ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δι-
Prov. καιοσύνην θεοῦ οὐ κατερ-
29,22 Eph. γάζεται.
4,26; 21. Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν
1Pt. 2,1s. ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν
R.13, 12; κακίας, ἐν πραΰτητι δέξα-
2,15? σθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν
1Cor. 3,6; δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυ-
15,2. χὰς ὑμῶν.
2,14. 22. Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ
R. 2,13. λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροα-
v.26. ταί, παραλογιζόμενοι ἑαυ-
Col. 2,4. τούς.
Mt.7, 23. Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς
21.p. 26.p. λόγου ἐστὶ καὶ οὐ ποιητής,
Ex. 33,31 οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατα-
νοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς
[3,6, 1Cor. γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ·
13,12 24. κατενόησε γὰρ ἑαυτόν,

καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως
ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. 2Pt.1,9.
25. Ὁ δὲ παρακύψας εἰς
νόμον τέλειον, τὸν τῆς ἐλευ- v.21.
θερίας, καὶ παραμείνας, 2,12.. Jo.
οὗτος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλη- 8,32. R.8,2
σμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ 1Cor.
ποιητὴς ἔργου, οὗτος μα- 9,21. 2Cor.
κάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ 3,17.
ἔσται. Jo.13,17.Mt.7,24p.
26. Εἴ τις δοκεῖ θρῆ- *
σκος εἶναι, μὴ χαλιναγωγῶν v.19. 3,2.
γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπα- 4,11.
τῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου Ps. 34,14
μάταιος ἡ θρησκεία. 39,2.
27. Θρησκεία καθαρὰ καὶ Jes. 58,6s.
ἀμίαντος παρὰ τῷ θεῷ καὶ 1Cor.
πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέ- 13,1ss. Mt.
πτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χή- 25,36 Job.
ρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, 31,16
ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ
τοῦ κόσμου. 1Jo.5,18.1Cor.6,9.. 7,31.

CAP. II.

Adversus partium studium et fidem mortuam.

Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προς- v.9. Act.
ωποληψίαις ἔχετε τὴν πί- 10,34
στιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ 1Cor. 2,8.
Χριστοῦ τῆς δόξης. [Eph.1,17.1Pt. 4,14;
2. Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν 1Cor.
συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυ- 14,23
σοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμ- Gen. 41,42
πρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς
ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, Zach. 3,3.
3. καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν
φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν
λαμπρὰν καὶ εἴπητε· Σὺ *
κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ Mt.23 6..
πτωχῷ εἴπητε· Σὺ στῆθι
ἐκεῖ ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ
ὑποπόδιόν μου·
1,6. ?Act. 4. καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυ-
15,9; τοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ
L. 18,6? διαλογισμῶν πονηρῶν;
Sir. 10,23 5. Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου
1Cor. ἀγαπητοί· Οὐχ ὁ θεὸς ἐξε-
1,27s. λέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ
*L. 12,21 κόσμου, πλουσίους ἐν πίστει
1,12. καὶ κληρονόμους τῆς βασι-
1Cor. 2,9. λείας, ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς
Ex. ἀγαπῶσιν αὐτόν;
20,6. 6. ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν
πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι
5,6.1. καταδυναστεύουσιν ὑμῶν,
?1Co. καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς
6,1ss. κριτήρια;
1Pt. 7. Οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι
4,14; ?Act. τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικλη-
11,26 Dan. θὲν ἐφ' ὑμᾶς;
9,19. 8. Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε
v.12.. 1Pt. βασιλικὸν κατὰ τὴν γρα-
2,9; φήν· „Ἀγαπήσεις τὸν πλη-
Lev. 19,18 σίον σου ὡς σεαυτόν“, κα-
Mt. λῶς ποιεῖτε·
22,39 cet.; 9. εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε,
Lev. 19,15 ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγ-
Dt. χόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς
1,17; Gal. παραβάται.
2,18. 10. Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νό-
3,2. μον τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν
* Mt. ἑνί, γέγονε πάντων ἔνοχος.
5,19. Dt.27 11. Ὁ γὰρ εἰπών· „Μὴ
26; Ex. μοιχεύσῃς“, εἶπε καί· „Μὴ
20,13 φονεύσῃς“· εἰ δὲ οὐ μοιχεύ-
14. σεις, φονεύσεις δέ, γέγονας
* παραβάτης νόμου.

12. Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω 1,12. 19.
ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευ- v.8ss.
θερίας μέλλοντες κρίνε- 1,25.. 4,11.
σθαι.
13. Ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως Mt. 25,41
τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· 18,33
κατακαυχᾶται ἔλεος κρί- 34;5, 7.7,2
σεως.
14. Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί *
μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις Mt. 7,21.
ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ 1,22..
δύναται ἡ πίστις σῶσαι Tit. 3,8.
αὐτόν; 14.1,16.
15. Ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελ-
φὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι καὶ
λειπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέ- *
ρου τροφῆς,
16. εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ 1Jo. 3,17.
ὑμῶν· Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, Prov.
θερμαίνεσθε καὶ χορτάζε- 3,28. L.
σθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ 3,11.
ἐπιτήδεια τοῦ σώματος· τί
τὸ ὄφελος;
17. Οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν v.26.
μὴ ἔχῃ ἔργα, νεκρά ἐστι καθ' R.2, 17ss.
ἑαυτήν. 2Tm.3,5.
18. Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Σὺ πί- 1Cor. 13,2.
στιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· Gal. 5,6.
δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου
χωρὶς τῶν ἔργων σου, κἀγὼ *
δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου Mt. 7,20.
τὴν πίστιν μου.
19. Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ θεὸς 1Cor. 8,4.6
εἷς ἐστι· καλῶς ποιεῖς· καὶ Dt.
τὰ δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ 6,4.
φρίσσουσι. Mc.1,34.24.
20. Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ
ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πί-
v.17.. * στις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά
ἐστιν;
Gal. 3,6.. 21. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν
Ebr. οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη,
11,17 Gen. ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν
22,9s. αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;
22. Βλέπεις ὅτι ἡ πίστις
R.4, 2s.; συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ,
Jo. καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις
8,39. 2Pt. ἐτελειώθη,
1,5ss. 23. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ
Gen. ἡ λέγουσα· „Ἐπίστευσε δὲ
15,6. Gal. Ἀβραὰμ τῷ θεῷ καὶ ἐλογί-
3,6.. σθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην",
Jes. 41,8. καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη.
2Chr. 24. Ὁρᾶτε ὅτι ἐξ ἔργων δι-
20,7. Lxx καιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ
R. ἐκ πίστεως μόνον.
3,28.. 4,2ss. 25. Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ
Ebr. πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώ-
11,31 Jos. θη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγ-
6,25. γέλους καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβα-
2,15s. λοῦσα;
26. Ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα
χωρὶς πνεύματος νεκρόν
ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χω-
v.17.. ρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι.

CAP. III.

Adversus docendi, loquendi, altercandi pruritum. Linguae intemperantia.

Mt. 23,8; Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι
14.L. 12,48 γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδό-
R.2, τες ὅτι μεῖζον κρίμα ληψό-
19ss. μεθα.
2,10. R.3, 2. Πολλὰ γὰρ πταίομεν
23.. ἅπαντες· εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ
1,19. 13.26 πταίει, οὗτος τέλειος ἀνήρ,

δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. Sir. 19,16 14,1; 1Cor. 9,27. *

3. Ἴδε, τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν· Ps. 32,9.

4. ἰδού, καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούληται· Sap. 14,3.

5. οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ καὶ μεγαλαυχεῖ. Ἰδού, ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει· Ps. 120,2 57,5. 12,5. * Sir. 28,10ss.

6. καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. Prov. 26,27 *Ps. 120,4 Mt. 15,11 1,23. ?Coh. 12,6. Sir. 33,5. Mt. 5,37? Jo. 18,2.

7. Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ, R. 1,23. Ps. 58,6. 104, 25.

8. τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκατάσχετον κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. * Ps. 140,4

9. Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ᾽ ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας· * Mal. 2,10. Gen. 1,27. 9,6.

10. ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι. [Ps. 62,5.

11. Μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; [Ex. 15,23

12. Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα; οὔτε ἁλυκὸν γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ. Mt. 7,16. **

13. Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. 1Cor. 1,19s. 3,18. 1Pt. 2,12. Eph. 5,15.

14. Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. 4,8; 31. Sap. 6,23. 4,16. Gal. 6,3s.

15. Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ᾽ ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης. 1,5. 17. v. 6. 1Cor. 2,5s. 14.

16. Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. 1Cor. 3,3. 2Cor. 12,20

17. Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος, ἀνυπόκριτος. 1,27. 4,8; 1,19; 2,13s. Ph. 1,11. 11,6. 2,1.4.

18. Καρπὸς δὲ δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην. Jes. 32,17 Mt. 5,9.

CAP. IV.

Adversus libidines, obtrectationem, confidentiam. Deo se submittendum.

Πόθεν πόλεμοι καὶ πό- 3,14. *
θεν μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐν-
τεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν 1Pt. 2,11.
τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς R.6,
μέλεσιν ὑμῶν; 12s.7,23.
2. Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ Sir. 11,11
ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, 1s,6.
καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· Gal.
μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, οὐκ 5,15. 1Jo.
ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι 3,15.
ὑμᾶς· 1,5.Mt.7,7.p.
3. αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβά- Ps.
νετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, 66,18
ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν 18,42
δαπανήσητε.
4. Μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, *Mt. 12,39
οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ Jer.
κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ 3,1. Col.
ἐστίν; Ὃς ἂν οὖν βουληθῇ 3,5ps
φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, Mt. 12,30
ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίστα- 6,24. 1Jo.
ται. 2,15.R.8,7.
5. Ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ Gal.
γραφὴ λέγει· „Πρὸς φθό- 5,17? Dt.
νον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα 5,9s.? Gen.
ὃ κατῴκησεν ἐν ἡμῖν“; 6,3.5.1Cor.
6. Μείζονα δὲ δίδωσι χά- 3,16.
ριν· διὸ λέγει· „Ὁ θεὸς Prov.
ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, 3,34. 1Pt.
ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.“ 5,5.
7. Ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ· 1Pt.5
ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ 6,8s.
φεύξεται ἀφ᾽ ὑμῶν. Eph. 6,12ss.
8. Ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ Zach. 1,3.

Jes. 1,15s. ἐγγιεῖ ὑμῖν. Καθαρίσατε
χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ
3,17. 1,8. ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι.
1Pt. 9. Ταλαιπωρήσατε καὶ
1,22. πενθήσατε καὶ κλαύσατε·
5,1. Mt. ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος
5,4. μεταστραφήτω καὶ ἡ χαρὰ
Coh. 2,2. εἰς κατήφειαν.
Job. 30,31 10. Ταπεινώθητε ἐνώπιον
τοῦ κυρίου, καὶ ὑψώσει
Mt. 23,12 ὑμᾶς.
1Pt. 11. Μὴ καταλαλεῖτε ἀλ-
2,1. Ps. λήλων, ἀδελφοί. Ὁ κατα-
15,3. λαλῶν ἀδελφοῦ ἢ κρίνων τὸν
Mt. 7,1. ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ
1,25. νόμου καὶ κρίνει νόμον· εἰ
2,12. δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιη-
1,22. 2,8. τὴς νόμου ἀλλὰ κριτής.
12. Εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης
* καὶ κριτής, ὁ δυνάμενος σῶ-
R. 14,4. σαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ δὲ τίς
* εἶ, ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον;
13. Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες·
L.12, 16-20 Σήμερον ἢ αὔριον πορευ-
* σόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν,
καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν
ἕνα, καὶ ἐμπορευσόμεθα,
καὶ κερδήσομεν,
Prov. 27,1; 14. (οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε
Ps. τὸ τῆς αὔριον· ποία γὰρ ἡ
144,4 Job. ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστιν
7,7. Sap. ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη,
2,4. ἔπειτα δὲ ἀφανιζομένη)
15. ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς·
Act. 18,21 Ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ καὶ
1Cor. ζήσωμεν, καὶ ποιήσομεν
4,19. Ebr. τοῦτο ἢ ἐκεῖνο.
6,3. 16. Νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν

ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶ- 1Cor.
σα καύχησις τοιαύτη πο- 1,31. 5,2.6
νηρά ἐστιν.
17. Εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν L.
καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία 12,47 Jo.
αὐτῷ ἐστίν. 9,41.

CAP. V.

Divitiarum pericula; tolerandi fiducia. Non jurandum. Precum vis; errantium revocatio.

Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, 4,9.L.6,24.. Prov. 11,28
κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ Am.
ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν 6,1.
ταῖς ἐπερχομέναις. v.9.2,6.
2. Ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέση-
πε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν ση- Job. 13,28
τόβρωτα γέγονεν·
3. ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ
ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ Mt. 6,19.
ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον
ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς
σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθη- v.5. B.2,
σαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέ- 5..
ραις.
4. Ἰδού, ὁ μισθὸς τῶν ἐρ- Lev. 19,13
γατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς Dt.
χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερη- 24,15
μένος ἀφ' ὑμῶν κράζει, καὶ
αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς Job. 24,10
τὰ ὦτα κυρίου σαβαὼθ εἰς- ss.R.
εληλύθασιν. 9,29.
5. Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς L.16, 19.25
καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέ- 2Pt.
ψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς 2,13. Jer.
ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. 12,3.46,21.
6. Κατεδικάσατε, ἐφονεύ- 2,6. 4,2..

Act. 7,52? σατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντι-
Mt. τάσσεται ὑμῖν.
5,39; Ebr. 7. Μακροθυμήσατε οὖν,
10,36 ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας
L.21, 19; τοῦ κυρίου. Ἰδού, ὁ γεωρ-
Sir. 6,19. γὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον
Mc. καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυ-
4,27. * μῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως ἂν λάβῃ
Dt.11 14.al.; ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον·
2Chr. 8. μακροθυμήσατε καὶ ὑ-
15,7; 2Th. μεῖς, στηρίξατε τὰς καρ-
2,1s.. δίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία
Ap. 22,10 τοῦ κυρίου ἤγγικε.
R.12, 9. Μὴ στενάζετε κατ' ἀλ-
19. Mt. λήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ κρι-
5,25. θῆτε· ἰδού, ὁ κριτὴς πρὸ
7,1; 24,33 τῶν θυρῶν ἕστηκεν.
Mt. 10. Ὑπόδειγμα λάβετε,
5,12. Ebr. ἀδελφοί μου, τῆς κακοπα-
11,36 θείας καὶ τῆς μακροθυμίας
2Pt. τοὺς προφήτας, οἳ ἐλάλη-
1,21.. σαν τῷ ὀνόματι κυρίου.
1,12; 11. Ἰδού, μακαρίζομεν
Job. 1,21s. τοὺς ὑπομένοντας· τὴν ὑπο-
2,12; 42,10 μονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ
?Ebr. τέλος κυρίου εἴδετε, ὅτι πο-
12,2; λύσπλαγχνός ἐστιν ὁ κύριος
Ps. 103,8 καὶ οἰκτίρμων.
12. Πρὸ πάντων δέ, ἀδελ-
Mt.5, 34ss.; φοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε
23,16 τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν
μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον, ἤτω
2Cor. δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ
1,17. v.9. οὒ οὔ, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν
πέσητε.
Ps. 50,15 13. Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν,
18,7; προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις,
Col. 3,16.. ψαλλέτω.

14. Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν,
προςκαλεσάσθω τοὺς πρε- Tit. 1,5..
σβυτέρους τῆς ἐκκλησίας,
καὶ προςευξάσθωσαν ἐπ᾽ Act. 28,8;
αὐτόν, ἀλείψαντες αὐτὸν Mc.
ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ 6,13.
κυρίου.
15. Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως 1,6.
σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ Mc. 16,18
ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος· κἂν Act.
ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφε- 28,8. Ps.
θήσεται αὐτῷ. 41,4;5. Mt.
16. Ἐξομολογεῖσθε ἀλλή- 9,2.. *
λοις τὰ παραπτώματα καὶ
εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων,
ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει Jo. 9,31.
δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Prov.
17. Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν 15,29 Ps.
145,18s.
[Act. 14,15 ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προς-
1Rg. εὐχῇ προςηύξατο τοῦ μὴ
17,1. βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ
18,1. L. τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ
4,25. μῆνας ἕξ·
1Rg. 18,42 18. καὶ πάλιν προςηύξατο,
ss. καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε,
καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν
καρπὸν αὐτῆς.
Gal. 19. Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν
6,1.. Mt. ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς
18,15 ἀληθείας καὶ ἐπιστρέψῃ
τις αὐτόν,
Ps. 51,15 20. γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπι-
Tob. στρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλά-
4,10. νης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυ-
1,15. χὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύψει
L. 15, 24; πλῆθος ἁμαρτιῶν.
Prov. 10,12. 1Pt. 4,8. L. 7,47.

ΠΕΤΡΟΥ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

CAP. I.

Vocatio calamitatibus probanda, salutis prophetis indagatae. Sancte vivendum care redemtis et verbo divino regeneratis.

Πέτρος, ἀπόστολος Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρ- 2,11.. 9..;
επιδήμοις διασπορᾶς Πόν- Jac. 1,1.
του, Γαλατίας, Καππαδο- Jo.
κίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, 7,35.
2. κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ R. 8,
πατρός, ἐν ἁγιασμῷ πνεύ- 28ss.; 1,4?
v.19. Ebr. ματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαν-
10,22 τισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χρι-
12,24 9,14. στοῦ. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή-
νη πληθυνθείη.
Eph. 1,3..; 3. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ
2,4. πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
Tit. 3,5. σοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πο-
v.23;. λὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννή-
Tit. 3, 7. 1,3. σας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν
1Cor. δι᾽ ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χρι-
15,20 στοῦ ἐκ νεκρῶν,
4. εἰς κληρονομίαν ἄφθαρ-

τον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμά- 5,4. Col.
ραντον, τετηρημένην ἐν οὐ- 1,12.
ρανοῖς εἰς ὑμᾶς, 2Tim.4,8.1,12.
5. τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ Gal. 3,23.
φρουρουμένους διὰ πίστεως Ps.
εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀπο- 4,7. 1,6.
καλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχά-
τῳ· 4,5.5,1.R.8,18..
6. ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον 4,13. 5,10.
ἄρτι, εἰ δέον ἐστί, λυπηθέν- 2Cor.
τες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, 4,17; Jac.
7. ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν 1,2sq. R.5,
τῆς πίστεως πολυτιμότερον 3s.
χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου,
διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, Prov. 17,3.
εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τι- Sir.
μὴν καὶ δόξαν ἐν ἀποκαλύ- 2,5.
ψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, 4,13.Tit.2,13.
8. ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶ- *
τε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, Jo. 20,29
πιστεύοντες δέ, ἀγαλλιᾶσθε 2Cor.
χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδο- 5,7; Jes.
ξασμένῃ, 35,10
9. κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς R. 6,22;
πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν Ebr.
ψυχῶν· 10,39
10. περὶ ἧς σωτηρίας ἐξε-
ζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν Mt. 13,17
προφῆται, οἱ περὶ τῆς εἰς v.
ὑμᾶς χάριτος προφητεύ-
σαντες,
11. ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ Dn.9, 2.23.
ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν 12,8s.
αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ, 2Pt. 1,21.
προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Ap.
Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς 19,10
μετὰ ταῦτα δόξας· 5,1.L.24,26..Ph. v.21.
12. οἷς ἀπεκαλύφθη, ὅτι 2,7.9.
Act. 2,30s. οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν δὲ διηκό-
8,18. νουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη
10,48 ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμέ-
Ebr. 2,4. νων ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ
ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ,
Eph. 3,9s; εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι
Jac. παρακύψαι.
1,25; Eph. 13. Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς
6,14.. ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν,
5,8; Ebr. νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε
6,18. ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χά-
2Tm. 1,9s. ριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
14. Ὡς τέκνα ὑπακοῆς,
4,3. R. μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς
12,2. πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν
Eph. 4,17. ἐπιθυμίαις,
15. ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέ-
2,9.. Gal. σαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐ-
1,6; 2Cor. τοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστρο-
7,1. φῇ γενήθητε·
Lev. 11,44 16. διότι γέγραπται· „Ἅ-
19,2. γιοι γένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός
* εἰμι.“
Gal. 4,6; 17. Καὶ εἰ πατέρα ἐπικα-
R.2, λεῖσθε τὸν ἀπροσωπολή-
6.11.. πτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκά-
Ebr. 12,28 στου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς
2,11.. παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀνα-
στράφητε,
1Cor. 6,20. 18. εἰδότες ὅτι οὐ φθαρ-
τοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυ-
v.14.. 4,3; τρώθητε ἐκ τῆς ματαίας
Gal. ὑμῶν ἀναστροφῆς πατρο-
1,14. παραδότου,
Ebr. 9,14.. 19. ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς
1Cor. ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου
5,7.. Χριστοῦ,

20. προεγνωσμένου μὲν Ap. 13,8.
πρὸ καταβολῆς κόσμου, Eph.
φανερωθέντος δὲ ἐπ᾽ ἐσχά- 3,9; 2Tm.
του τῶν χρόνων δι᾽ ὑμᾶς, 1,9s.
21. τοὺς δι᾽ αὐτοῦ πιστεύ- Ebr. 7,25..
οντας εἰς θεὸν τὸν ἐγείραν- v.11.
τα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δό- Act.
ξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν 3,15.. 13,5,
πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι 30s.
εἰς θεόν. v.5.3.R.4,25.
22. Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνι- v.2. Jac.
κότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀλη- 4,8.
θείας διὰ πνεύματος εἰς φιλ- * 4,8.
αδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ 2Pt. 1,7.
καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους 1Jo. 3,18;
ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, 1Tm.1,5;
23. ἀναγεγεννημένοι οὐκ v.3. Jo.1,
ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς ἀλλὰ 12s.
ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶν- 3,8.. Jac.
τος θεοῦ καὶ μένοντος. 1,18.Ebr.
24. Διότι „πᾶσα σὰρξ ὡς 4,12. Jes.
χόρτος καὶ πᾶσα δόξα αὐ- 40,6.
τῆς ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξη- * Jes.
ράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄν- 40,8. Jac.
θος αὐτοῦ ἐξέπεσε· 1,10s.
25. τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει Ps. 119,
εἰς τὸν αἰῶνα.“ Τοῦτο δέ 89ss.
ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελι- R. 10,8.
σθὲν εἰς ὑμᾶς.

CAP. II.

Lapides vivi, gens Dei; exemplar. Obtemperandum magistratibus et dominis, si vel patiendum; exemplum Christi.

Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν Jac. 1,21.
κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ 4,11.
ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ Eph. 4,22.
πάσας καταλαλιάς, 31.

1,23. 2. ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη
Mt. 18,3.. τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα
[Ebr. 5,13; ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ
2Pt. 3,18; αὐξηθῆτε εἰς σωτηρίαν,
Ebr. 3. εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι
6,4s. Ps. χρηστὸς ὁ κύριος.
34,9. 4. Πρὸς ὃν προσερχόμενοι,
v.6s. λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώ-
Dan. 2,34. πων μὲν ἀποδεδοκιμασμέ-
44s. νον, παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν
ἔντιμον,
Eph. 2,22; 5. καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι
Ebr. ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, οἶκος
3,6. * πνευματικὸς εἰς ἱεράτευμα
R. ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματι-
12,1. Ebr. κὰς θυσίας εὐπροσδέκτους
13,15 Ps. τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ·
51,19 6. διότι περιέχει ἐν τῇ γρα-
* Jes. φῇ· „Ἰδού, τίθημι ἐν Σιὼν
28,16 λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλε-
κτόν, ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων
ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυν-
θῇ.“
* 7. Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πι-
στεύουσιν· ἀπειθοῦσι δέ,
Ps. 118, „λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
22. οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγε-
Mt. 21,42 νήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας“,
Jes. 8,14. καὶ λίθος προσκόμματος καὶ
R.9, πέτρα σκανδάλου,
32s.. 8. οἳ προσκόπτουσι τῷ
1Cor. 1,23; λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ
1Th. 5,9.. ἐτέθησαν.
9. Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν,
1,1s. Ex. βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος
19,5s. ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν,
Ap. 1,6; ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγεί-
Jes. 3,21 λητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς

καλέσαντος εἰς τὸ θαυμα- 1,14s. 5,10.
στὸν αὐτοῦ φῶς, 2Pt.1,3s.Act.26,18.
10. οἵ ποτε οὐ λαός, νῦν Col. 1,12s;
δὲ λαὸς θεοῦ, οἱ οὐκ ἠλεη- Hos. 2,25.
μένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες. R.9,25;
11. Ἀγαπητοί, παρακαλῶ 11,30
ὡς παροίκους καὶ παρεπι- 1,1. 17.
δήμους, ἀπέχεσθε τῶν σαρ- 2Cor.
κικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες 5,6..
στρατεύονται κατὰ τῆς ψυ- R. 7,23.
χῆς, Jac.4,1.Gal.5,17.
12. τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν
ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες κα- 3,16. Ph.
λήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν 2,15.
ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν
καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαν- 3,1. Mt.
τες δοξάσωσι τὸν θεὸν ἐν 5,16.
ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. L.19,44?
13. Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ *
ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν R.13, 1.5.
κύριον, εἴτε βασιλεῖ, ὡς Mt. 22,21
ὑπερέχοντι, Tit.3,1.
14. εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι᾽ αὐ-
τοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκη- R.13, 4.3.
σιν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ
ἀγαθοποιῶν·
15. ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέ-
λημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθο- v.12. 3,9.
ποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν Tit.
ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνω- 2,7s.
σίαν·
16. ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ 1Cor. 7,22.
ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς 8,9. Gal.
κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ᾽ 5,13.
ὡς δοῦλοι θεοῦ. 2Pt.2,19.R. 6,22.
17. Πάντας τιμήσατε, τὴν
ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, τὸν 4,8. 5,9.
v.13.. R. θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασι-
13,7. λέα τιμᾶτε.
Eph. 6,5.p. 18. Οἱ οἰκέται, ὑποτασσό-
Tit. 2,9. μενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς
δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς
ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλ-
λὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς·
19. τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ
Mt.5, 10.39 συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει
τις λύπας πάσχων ἀδίκως.
20. Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ
L. 12,47 ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφι-
ζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ᾽ εἰ
v.15. 3,14. ἀγαθοποιοῦντες καὶ πά-
17.4, σχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο
14.16 χάρις παρὰ θεῷ.
* 4,1. 21. Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλή-
3,18. L.9, θητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπα-
23pp. θεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπο-
Jo. 13,15 λιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα
ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνε-
σιν αὐτοῦ·
Jes. 53,9. 22. ὃς „ἁμαρτίαν οὐκ ἐ-
Jo. ποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος
8,46.. 2Cor. ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ“,
5,21. 23. ὃς λοιδορούμενος οὐκ
Ebr. 4,15; ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ
Jo. 18,23 ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ
Jes. κρίνοντι δικαίως,
53,7; 53,4s. 24. ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν
Col. 1,22. αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώ-
Gal. ματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον,
3,13; 2,20. ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογε-
R. νόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζή-
6,11. * σωμεν, οὗ „τῷ μώλωπι αὐ-
τοῦ ἰάθητε“·
Jes. 53,6. 25. ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα
* πλανώμενα, ἀλλ᾽ ἐπεστρά-

φητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα 5,4.
καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν Ebr. 13,20
ὑμῶν. Jo.10,10s.. Ez.34,11.5s.

CAP. III.

Foeminarum officia et ornatus. Mariti. Caritas et tolerantia; Christus passus et in Orco, vis baptismatis.

. Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑπο- Eph. 5,22..
τασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀν- 24..
δράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπει- Gen. 3,16.
θοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν
γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ Tit. 2,5.
λόγου κερδηθήσωνται, 1Cor.7,13.
2. ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν 2,12.
φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν 1,17.
ὑμῶν· 2,18.
3. ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν 1Tm. 2,9ss.
ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περι- Jes.
θέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως 3,18. ss.
ἱματίων κόσμος,
4. ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς Eph. 3,16.
καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ [Ps.
ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ 45,14
ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν Eph. 4,2.
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές.
5. Οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ
ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζου-
σαι ἐπὶ τὸν θεὸν ἐκόσμουν *
ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς Gen.
ἰδίοις ἀνδράσιν, 3,16.
6. ὡς Σάῤῥα ὑπήκουσε τῷ
Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν κα- Gen. 18,12
λοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα, Gal.
ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φο- 4,26s.
βούμεναι μηδεμίαν πτόη- Jes. 51,2;
σιν. Prov.3,25;
7. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοι- Eph. 5,25p

1Cor. 7,3; κοῦντες κατὰ γνῶσιν ὡς
1Th. 4,4? ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυ-
* ναικείῳ, ἀπονέμοντες τιμὴν
Gal. 3,28; ὡς καὶ συγκληρονόμοι χά-
1Cor. ριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκό-
7,5. Mt.6, πτεσθαι τὰς προσευχὰς
14s. ὑμῶν.
1Tm. 2,8; 8. Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμό-
Ph. 3,16; φρονες, συμπαθεῖς, φιλά-
Col. 3,12. δελφοι, εὔσπλαγχνοι, τα-
* πεινόφρονες,
2,15. 23. 9. μὴ ἀποδιδόντες κακὸν
R.12, ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ
17.. λοιδορίας, τοὐναντίον δὲ
* Mt.5, εὐλογοῦντες, ὅτι εἰς τοῦτο
44..; 6,14s. ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν κλη-
Gal. 3,14; ρονομήσητε.
Ps. 34,13 10. „Ὁ γὰρ θέλων ζωὴν
14. ἀγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας
ἀγαθάς, παυσάτω τὴν
Prov. 21,23 γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ
Jas.1, καὶ χείλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λα-
18.19 4,11; λῆσαι δόλον,
Ps. 34,15 11. ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ
1Th. καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, ζη-
5,15. Ebr. τησάτω εἰρήνην καὶ διωξά-
12,14 τω αὐτήν·
1Tm. 6,11; 12. ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου
Ps. 34,16 ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ
17. εἰς δέησιν αὐτῶν, πρόςωπον
Sir. 34,16 δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κα-
κά."
R. 8,28.. 13. Καὶ τίς ὁ κακώσων
28; ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μι-
3Jo. 11. μηταὶ γένησθε;
2,20. 14. Ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε
4,14.. διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι·

„τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φο- Jes.
βηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε, 8,12. 51,7.
15. κύριον δὲ τὸν Χριστὸν Jes. 8,13.
ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις *
ὑμῶν", ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς Col. 4,6.
ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰ-
τοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς 1,3.
ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, μετὰ πραΰ-
τητος καὶ φόβου, 2,18.12.Ph.2,12.
16. συνείδησιν ἔχοντες 2,12. 2Cor.
ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλα- 1,12.
λῶσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, Act. 24,16
καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεά-
ζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν
ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν.
17. Κρεῖττον γὰρ ἀγαθο-
ποιοῦντας, εἰ θέλοι τὸ θέ- 1,6.
λημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν ἢ * 2,20.
κακοποιοῦντας. 4,14ss.
18. Ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ 4,1.. *R.
περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δί- 6,10.
καιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς 5,6† Eph.
προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανα- 3,12†. 2Cor.
τωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιη- 13,4.
θεὶς δὲ πνεύματι, 1Tm.3,16.R.9,5.
19. ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ 1,5s. 4,6.
πνεύμασι πορευθεὶς ἐκή- 2Pt. 2,4s.
ρυξεν, 1Eph.4,9.R.10,7.Act.2,27.
20. ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε
ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ μα- *
κροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε, Mt.24 37ss..
κατασκευαζομένης κιβωτοῦ,
εἰς ἣν ὀλίγαι τοῦτ' ἔστιν Gen.
ὀκτὼ ψυχαὶ διεσώθησαν δι' 7,13. 2Pt.
ὕδατος· 2,5.3,5s.
21. ὃ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον *
νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ Eph. 5,26..
σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου,
Ebr. 10,22 ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς
9,9s. ἐπερώτημα εἰς θεόν, δι' ἀ-
R. 6,4† ναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ,
Ebr. 22. ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ
12,2.. Eph. θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρα-
1,20s. νόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγ-
1,21.. γέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυ-
νάμεων.

CAP. IV.

Deo vivendum et fratribus. Calamitatum probatione gaudendum.

3,18. Χριστοῦ οὖν παθόντος
2,24. 21. ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί, καὶ ὑμεῖς
* τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσα-
Ebr. 12,10 σθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ
11.R. πέπαυται ἁμαρτίας,
6,6s. 22† 2. εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων
2Cor. ἐπιθυμίαις ἀλλὰ θελήματι
5,15. 7,1. θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρ-
Gal. κὶ βιῶσαι χρόνον.
2,20. 1Jo. 3. Ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ
2,17. παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ
1,18. Eph. βίου τὸ βούλημα τῶν ἐθνῶν
4,17s. κατεργάσασθαι, πεπορευ-
Tit. 3,3. μένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπι-
R.1, 28ss. θυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώ-
μοις, πότοις καὶ ἀθεμίτοις
εἰδωλολατρείαις·
[v.12 Act. 4. ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συν-
17,20 τρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐ-
τὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν,
v.14. 3,16. βλασφημοῦντες,
5. οἳ ἀποδώσουσι λόγον
2Tm. 4,1. τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι
Act. 10,42 ζῶντας καὶ νεκρούς.
ess. 6. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νε-
3,19. κροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κρι-

θῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους v.1s.
σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ θεὸν R. 6,11.
πνεύματι. 1Cor.5,5..
7. Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγ- Jac. 5,8s.
γικε. Σωφρονήσατε οὖν καὶ 1Cor.
νήψατε εἰς τὰς προσευ- 10,11 1Jo.
χάς. 2,18.2Pt.3,10s.
8. Πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς 1,22. Col.
ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ 3,14.
ἔχοντες, ὅτι ἡ ἀγάπη κα- Ebr. 13,1;
λύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν, Jac.5,20..
9. φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους 2,12; Ebr.
ἄνευ γογγυσμῶν, 13,2;Ph.2,14;
10. ἕκαστος καθὼς ἔλαβε R. 12, 6ss.
χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ 2Cor.
διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰ- 8,14; Mt.25
κονόμοι ποικίλης χάριτος 14ss..
θεοῦ·
11. εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια 2Cor.
θεοῦ, εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ 2,17; 3,5s.
ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ θεός,
ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ Col.
θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, 3,17.
ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κρά- 5,11.
τος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν 2Pt. 3,18..
αἰώνων, ἀμήν. R.16,27..1,25..
12. Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζε- [v.4.
σθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς Jes. 48,10
πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, Jac.
ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, 1,2s.
13. ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε 2Cor. 1,7.R.
τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμα- 8,17.
σι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ 1,6ss;
ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐ- 5,1.
τοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι.
14. Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνό- 3,14.. Mt.
ματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι 5,10s;
τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ θεοῦ Jes. 11,2.

** πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύε-
Jac. 2,7. ται· κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασ-
1Tm. φημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δο-
6,1. ξάζεται.
15. Μὴ γάρ τις ὑμῶν πα-
2,20. σχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης
ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλο-
τριοεπίσκοπος·
Act. 11,26 16. εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ
5,41. αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ
Jo. 21,19 τὸν θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ.
17. Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξα-
Jér. 25,29 σθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴ-
Ez. 9,6. κου τοῦ θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον
2Th. ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν
1,8; ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ
8. εὐαγγελίῳ;
L. 23,31 18. καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις
Prov. σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρ-
11,31 τωλὸς ποῦ φανεῖται;
Jer. 49,12 19. Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες
3,17; κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ
Jes. 1,12; ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέ-
5,13. σθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν
L.23, 46. ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

CAP. V.

Presbyteri. Se submittendum et vigilandum; leo rugiens. Vota et salutationes

Tit. 1,5.. Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν
1Tm. 5,17; ὑμῖν παρακαλῶ, ὁ συμπρε-
2Jo. 1..; σβύτερος καὶ μάρτυς τῶν
Jo. τοῦ Χριστοῦ παθημάτων,
15,27 19,35 ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀπο-
4,13. καλύπτεσθαι δόξης κοινω-
R.8, νός·
17s. 2. ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν
Act. 20,28 ποίμνιον τοῦ θεοῦ, ἐπισκο-

ποιῦντες μὴ ἀναγκαστῶς 1Cor. 9,16;
ἀλλ᾽ ἑκουσίως, μηδὲ αἰσχρο- Tit. 1,
κερδῶς ἀλλὰ προθύμως, 7.11.
3. μηδ᾽ ὡς κατακυριεύοντες 2Cor. 1,24.
τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι γι- L. 22,
νόμενοι τοῦ ποιμνίου· 26. 2Th. 3,9.
4. καὶ φανερωθέντος τοῦ
ἀρχιποίμενος κομιεῖσθε τὸν 2,25..
ἀμαράντινον τῆς δόξης στέ- 1,4. Jac.
φανον. 1,12. 1Cor. 9,25. Sap. 5,16.
5. Ὁμοίως νεώτεροι ὑπο-
τάγητε πρεσβυτέροις· πάν- Eph. 5,21.
τες δὲ ἀλλήλοις ὑποτασσό- Ph.
μενοι τὴν ταπεινοφροσύνην 2,3.
ἐγκομβώσασθε, ὅτι „ὁ θεὸς Prov.
ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, 3,34.
ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.“ Jac. 4,6;
6. Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ 7.10.
τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ
θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν Job. 22,29
καιρῷ, *
7. πᾶσαν τὴν μέριμναν Ps.
ὑμῶν ἐπιῤῥίψαντες ἐπ᾽ αὐ- 37,5. Mt.
τόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ 6,25.
ὑμῶν. Sap. 12,13. Ebr. 13,5.
8. Νήψατε, γρηγορήσατε· 4,7.
ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος Ap. 12,10
ὡς λέων ὠρυόμενος περιπα- Job.
τεῖ, ζητῶν τίνα καταπίῃ, 1,7; L. 22,31.
Jac. 9. ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ
4,7. Eph. πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν
6,12s. παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ
Ph. ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖ-
1,30. σθαι.
10. Ὁ δὲ θεὸς πάσης χά-
1,15. ριτος, ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς
1Th. 2,12.. τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν
1,6. Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγον πα-
2Mc. 7,36. θόντας αὐτὸς καταρτίσει
* 2,5. ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει,
Ebr. θεμελιώσει.
13,21 11. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ
Eph. 3,16s. κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
4,11.. αἰώνων, ἀμήν.
2Cor. 12. Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν
1,19. 1Th. τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λο-
1,1. 2Th. γίζομαι, δι᾽ ὀλίγων ἔγραψα,
1,1. παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυ-
Act. 17,4.. ρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ
R. χάριν τοῦ θεοῦ, εἰς ἣν ἑστή-
5,2. κατε.
1,1. 13. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν
18,7. 1Cor. Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ
9,5; Μάρκος ὁ υἱός μου.
Act. 12,12.. 14. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους
R. 16, 16.. ἐν φιλήματι ἀγάπης. Εἰρή-
1,2. νη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χρι-
3,11. στῷ Ἰησοῦ.

ΠΕΤΡΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Cap. I.

Ascendendum per virtutes. Brevi moriturus. Transfiguratio in monte et verbum propheticum.

Act.15,14;
Συμεὼν Πέτρος, δοῦλος R.1,1
καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χρι- Tit. 1,1;4.
στοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν R.1, 12.
λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιο-
σύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ σω- 2Cor.
τῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. 5,21.
2. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 1Pt.
πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει 1,2..
τοῦ θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ κυ- v.8. 2,20.
ρίου ἡμῶν. Jo.17,3. *
3. Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς
θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ
πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν
δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπι-
γνώσεως τοῦ καλέσαντος 1Pt.
ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς, 2,9. 1,15;
4. δι᾽ ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν 1Jo.
καὶ τίμια ἐπαγγέλματα δε- 2,25. 1Cor.
δώρηται, ἵνα διὰ τούτων γέ- 7,1;
νησθε θείας κοινωνοὶ φύ- Act. 17,28
σεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν 1Jo.
κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς· 3,9. 2ss.;
5. καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπου- 2,15s.
δὴν πᾶσαν παρεισενέγκαν- Ebr.
τες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ 6,11. 4,11.
Gal. 5,6. πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν
22ss. δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν,
Ph. 4,8s. 6. ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγ-
κράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ
τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπο-
μονῇ τὴν εὐσέβειαν,
7. ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν
1Pt. 1,22. φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλα-
1Th. δελφίᾳ τὴν ἀγάπην.
8,12. 8. Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρ-
* χοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ
Tit. 3,14.. ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους
Jo. καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυ-
15,16 ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
v.2s. ἐπίγνωσιν·
9. ᾧ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦ-
1Jo.2 9.11. τα, τυφλός ἐστι, μυωπάζων,
2,20s. λήθην λαβὼν τοῦ καθαρι-
1Cor. σμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ
6,11. * ἁμαρτιῶν.
10. Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί,
* Ebr. σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν
3,14. 6,7ss. τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποι-
εῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦν-
τες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε.
11. Οὕτω γὰρ πλουσίως
ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ
Ebr. 10,19 εἴςοδος εἰς τὴν αἰώνιον βα-
12,28 σιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ
Mt.7, 13.p. σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

12. Διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς *
ἀεὶ ὑπομιμνήσκειν περὶ 3,1. 1Pt.
τούτων, καίπερ εἰδότας καὶ 5,12.
ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρού- Jud.5 R.15,
σῃ ἀληθείᾳ. 14s.
13. Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι,
ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ 2Cor. 5,1.4
σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς 3,1.
ἐν ὑπομνήσει,
14. εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν 2Tm. 4,6.
ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώμα-
τός μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος Jo. 21,19
ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδή- 13,36
λωσέ μοι.
15. Σπουδάσω δὲ καὶ ἑκά-
στοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν
ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων
μνήμην ποιεῖσθαι. Ebr.13,7.
16. Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις 2.3.
μύθοις ἐξακολουθήσαντες Tit. 1,14.
ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ 1Cor. 1,17.
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ δύναμιν καὶ παρου- v.3;
σίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενη- 3,4; L.
θέντες τῆς ἐκείνου μεγα- 1,2. 1Jo.
λειότητος. 1,1.
17. Λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ
πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν,
φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ Mt. 17,5..
τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλο-
πρεποῦς δόξης· Οὗτός
ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπη-
τός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα.
18. Καὶ ταύτην τὴν φωνὴν
ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρα- Mt. 17,1..
νοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ
ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ,
19. καὶ ἔχομεν βεβαιότερον
τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ
Jo. 5,39; καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες
Ps. 119, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχ-
105. μηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα
Jes. 8,20. διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος
Ap. 22,16 ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις
Eph. ὑμῶν,
5,14. 20. τοῦτο πρῶτον γινώ-
1Cor. σκοντες, ὅτι πᾶσα προφη-
2,11. 2Tm. τεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύ-
3,16. Jes. σεως οὐ γίνεται.
34,16 21. Οὐ γὰρ θελήματι ἀν-
θρώπου ἠνέχθη ποτὲ προ-
Zach. φητεία, ἀλλ' ὑπὸ πνεύμα-
7,12. Röm. τος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλη-
28,25. σαν ἅγιοι θεοῦ ἄνθρωποι.
2Tm.3,17. Sap.7,27.

CAP. II.

Venturi pseudoprophetae. Exempla poenae divinae; puniendi, quippe pessimi.
(Cf. ep. Judae.)

1Rg.22. Jer.28. Ez.13. Dt.13; Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδο-
Mt. προφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ
24,4.. Act. ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδά-
20,29 σκαλοι, οἵτινες παρεισάξου-
30;. Jud. σιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ
19;. 1Pt. τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς
1,18. δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπά-
Jud.4 γοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώ-
λειαν·
Mt. 24,11 2. καὶ πολλοὶ ἐξακολουθή-
v.18.. σουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελ-
1Tm. γείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς τῆς
6,1.. R.2, ἀληθείας βλασφημηθήσε-
24. ται,
1,16. R.16, 3. καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλα-
18; στοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύ-
Jud.4 σονται, οἷς τὸ κρίμα ἔκπα-

λαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώ- Dt. 32,35
λεια αὐτῶν οὐ νυστάζει.
4. Εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων Jud.6 †1Co.
ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσα- 6,3.
το, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρ- * Sap.
ταρώσας παρέδωκεν εἰς κρί- 17,18
σιν τηρουμένους, Ap. 20,1.9,1.11.
5. καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ 3,6;
ἐφείσατο, ἀλλ᾽ ὄγδοον Νῶε 1Pt. 3,20..
δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύ- Ebr. 11,7.
λαξε, κατακλυσμὸν κόσμῳ Sap. 10,4.
ἀσεβῶν ἐπάξας,
6. καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Jud.7 Gen.
Γομόῤῥας τεφρώσας κατα- 19,24
στροφῇ κατέκρινεν, ὑπό- [Ebr. 11,7.
δειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν 1Cor. 10,11
τεθεικώς,
7. καὶ δίκαιον Λὼτ κατα- Sap. 10,6.
πονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν Gen.
ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀνα- 19,29
στροφῆς ἐῤῥύσατο·
8. (βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ
ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν αὐ-
τοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυ- Ps. 119,
χὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις 158.
ἐβασάνιζεν·) Ez.9,4.
9. οἶδε κύριος εὐσεβεῖς ἐκ Sir. 33,1.
πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδί- 1Cor.
κους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως 10,13
κολαζομένους τηρεῖν, Job.21,30.
10. μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω Prov. 16,4;
σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μια- Jud.8
σμοῦ πορευομένους καὶ κυ- coll.) Tit.
ριότητος καταφρονοῦντας. 3,1; 2.1,7
Τολμηταὶ αὐθάδεις, δόξας Ex.
οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες, 22,28
11. ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ 2Th. 2,4.
δυνάμει μείζονες ὄντες οὐ

Jud.9 * φέρουσι κατ᾽ αὐτῶν παρὰ
κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν·
Jud. 10. 12. οὗτοι δὲ, ὡς ἄλογα ζῶα
Ps.* 49,21 γεγεννημένα φυσικὰ εἰς ἅ-
Prov. λωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς
7,22. ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες,
Jer. 12,3. ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καὶ
* καταφθαρήσονται,
v.15. R.1, 27; 13. κομιούμενοι μισθὸν
ἀδικίας· ἡδονὴν ἡγούμενοι
Jud. 12s. τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπῖ-
Dt. 32,5. λοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες
* ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν,
συνευωχούμενοι ὑμῖν,
Ez. 6,9. 14. ὀφθαλμοὺς ἔχοντες με-
Mt. 5,28. στοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκα-
2Tm. 3,6. ταπαύστους ἁμαρτίας, δε-
λεάζοντες ψυχὰς ἀστηρί-
3,16. κτους, καρδίαν γεγυμνασμέ-
* νην πλεονεξίας ἔχοντες,
κατάρας τέκνα,
v.21; Jud. 11. 15. καταλιπόντες εὐθεῖαν
ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακο-
Ap. 2,14. λουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ
Βαλαὰμ τοῦ Βοσόρ, ὃς μι-
v.13. Num. σθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν,
22,5. 7.21, 16. ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας
16; παρανομίας· ὑποζύγιον ἄ-
22,28 φωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ
φθεγξάμενον ἐκώλυσε τὴν
τοῦ προφήτου παραφρο-
νίαν.
Jud. 12s. 17. Οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυ-
Jer. 2,13. δροι καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ λαίλα-
Prov. 25,14 πος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζό-
φος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα
v.3s. τετήρηται.
Jud. 16. 18. Ὑπέρογκα γὰρ ματαιό-

τητος φθεγγόμενοι δελεά-
ζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρ- v.2. 10.18
κός, ἀσελγείαις, τοὺς ὀλίγως *
ἀποφεύγοντας τοὺς ἐν πλά-
νῃ ἀναστρεφομένους,
19. ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπ- v.10. 12.
αγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι 1Pt.
ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· 2,16.
ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ
καὶ δεδούλωται. Jo. 8,34.
20. Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες R.6, 16ss.
τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν
ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ 1,2. 3,18.
σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ph. 3,8.
τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέν- Sap.
τες ἡττῶνται, γέγονεν αὐ- 2,16. Mt.
τοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν 12,45
πρώτων. L.12,47. Ebr.
21. Κρεῖττον γὰρ ἦν αὐ- 10,26
τοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν 6,4ss.
ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ v.15. Mt.
ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ 21,32
τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς * Jud.3
ἁγίας ἐντολῆς.
22. Συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς
τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας·
Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ Prov. 26,11
ἴδιον ἐξέραμα, καὶ ὗς λου-
σαμένη εἰς κύλισμα βορ-
βόρου.

CAP. III.

Reditus Christi. Mundi incendium et innovatio. Pauli epistolae.

Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, 1Pt.
δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπι- 5,12.
στολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν 1,13. Jud.5
ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ
διάνοιαν,
2. μνησθῆναι τῶν προειρη-
1,21; μένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν
Jud. ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς
17. * τῶν ἀποστόλων ἡμῶν ἐντο-
2,21. λῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος,
1,20. 3. τοῦτο πρῶτον γινώσκον-
2,1.. τες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ᾽ ἐσχά-
Jud. 18. του τῶν ἡμερῶν ἐν ἐμπαιγ-
1Tm. 4,1. μονῇ ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς
2,10. ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας πο-
ρευόμενοι
4. καὶ λέγοντες· Ποῦ ἐστιν
1,16; ἡ ἐπαγγελία τῆς παρου-
Es. 12,22 σίας αὐτοῦ; ἀφ᾽ ἧς γὰρ οἱ
Jes. πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάν-
5,19. τα οὕτω διαμένει ἀπ᾽ ἀρχῆς
κτίσεως.
5. Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς
Gen. τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρα-
1,2.6 Ps. νοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ
136,6 ὕδατος καὶ δι᾽ ὕδατος συνε-
Ebr. στῶσα τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ,
11,3. 6. δι᾽ ὧν ὁ τότε κόσμος
2,5. Gen. ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώ-
7,21. λετο.
Sap. 10,4. 7. Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ
Mt. 24,39 γῆ τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθη-
v.10; σαυρισμένοι εἰσὶ πυρί, τη-
2,9. Jud. ρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως
15. καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν
Mt. 24,37 ἀνθρώπων.
8. Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθα-
νέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι
Ps. 90,4. μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς
χίλια ἔτη καὶ χίλια ἔτη ὡς
ἡμέρα μία.

9. Οὐ βραδύνει κύριος τῆς Ebr. 10,37
ἐπαγγελίας, ὥς τινες βρα- Hab.
δυτῆτα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μα- 2,3s.
κροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βου- v.15. 1Pt.
λόμενός τινας ἀπολέσθαι, 3,20;
ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν 1Tm. 2,4.
χωρῆσαι. Mt.18,14. Ez.33,11. 2Sm.14,14;
10. Ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα κυρίου 1Th. 5,2..
ὡς κλέπτης, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ Act. 2,20;
ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, Ps.
στοιχεῖα δὲ καυσούμενα 102, 27.
λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ Jes. 34,4.
τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακα- Ap.
ήσεται. 20,11. 2Th.1,8.
11. Τούτων οὖν πάντων
λυομένων ποταποὺς δεῖ L. 21,36
ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις
ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις,
12. προσδοκῶντας καὶ Ph.3, 20..
σπεύδοντας τὴν παρουσίαν
τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν
οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθή-
σονται καὶ στοιχεῖα καυ-
σούμενα τήκεται. *
13. Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς Jes. 65,17
καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ 66,22
ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδο- Ap. 21,1s.
κῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη 27.
κατοικεῖ. ?R.8,19ss.
14. Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα
1,10. προσδοκῶντες σπουδάσατε
1Cor. 1,8. ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐ-
1Th. 3,13. τῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ,
v.9. 15. καὶ τὴν τοῦ κυρίου
1Pt. ἡμῶν μακροθυμίαν σωτη-
3,20. ρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ
R. 2,4. ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς
1Cor. Παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ
1,7. δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν
ὑμῖν,
16. ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς
ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν αὐταῖς
* περὶ τούτων, ἐν οἷς ἐστὶ δυσ-
νόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς
2,14. καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦ-
1,20. R.16, σιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γρα-
26. φάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν
ἀπώλειαν.
Jud. 20s. 17. Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί,
1,12; προγινώσκοντες φυλάσσε-
Mt. 25,13 σθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων
24,4;. πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκ-
1Cor. 15,58 πέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ,
Col. 18. αὐξάνετε δὲ ἐν χά-
1,10s. ριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου
1,8. ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ
Jud. 25.. Χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ
1Pt. νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος,
5,11. ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

CAP. I.

Logos vita. Deus lux, sanguine Christi fidus et justus. 2,18.

Ὃ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, ὃ ἀκη- Jo.1, 1.14;
κόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς 19,35 20,27
ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεα- L.24, 39.
σάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν Act.
ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λό- 17,27
γου τῆς ζωῆς· 5,7.Jo.1,4s.
2. (καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, 4,2.
καὶ ἑωράκαμεν καὶ μαρτυ- Jo.1, 14..
ροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν
ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, 3,5.5,
ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα 11.20 Jo.
καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν·) 1,1s.17,3.
3. ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκη- 4,14.
κόαμεν, ἀπαγγέλλομεν καὶ Act. 4,20.
ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινω- v.7.
νίαν ἔχητε μεθ᾽ ἡμῶν· καὶ
ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα με-
τὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4. Καὶ ταῦτα γράφομεν
ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ 2Jo. 12.
πεπληρωμένη. Jo.15,11.16,24.
5. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγε- *
λία, ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ᾽ αὐ- Jo. 1,18.
τοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν,
ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστὶ καὶ σκο- Jac. 1,17.
τία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδε- Dan. 2,22.
μία. 1Tm.6,16..Jo.8,12.
2,4.9. Jo.8, 6. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινω-
20s. νίαν ἔχομεν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ
12,35 ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν,
ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν
τὴν ἀλήθειαν·
Eph. 5,8; 7. ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περι-
9. πατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν
τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν
5,6. μετ᾽ ἀλλήλων καὶ τὸ αἷμα
3,5. Ap. Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ
1,5. Ebr. αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ
9,14.. πάσης ἁμαρτίας.
22; 1Rg. 8. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρ-
8,46. τίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς
Prov. 20,9. πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια
28,13 οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.
2Sm. 12,13 9. Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς
Ps. 32,5; ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι
R. καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν
3,26. 1Th. τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρίσῃ
5,24; ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας.
Act. 15,9. 10. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ
5,10. ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποι-
R.8, 4.10. οῦμεν αὐτὸν καὶ ὁ λόγος
2,14. αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.
Jo.5,38.

CAP. II.

Piaculum. Praeceptum vetus idemque novum. Amor mundi. Antichristi et unctio.

5,18. Τεκνία μου, ταῦτα γρά-
R. 6,1s. φω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρτητε.

Καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παρά- Ebr.
κλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πα- 7,25.. Jo.
τέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δί- 14,16
καιον, v.29.3,8..7.Jo.16,10.
2. καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι 4,10.
περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, Jo. 1,29.
οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ R.
μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου 8,25. 2Cor.
τοῦ κόσμου. 5,19. Col. 1,20.
3. Καὶ ἐν τούτῳ γινώ- Jo. 11,52
σκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐ-
τόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ 3,6.
τηρῶμεν. Jo.15,10.12.
4. Ὁ λέγων· Ἔγνωκα αὐ- Mt.7, 21..
τόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ *
μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστί, καὶ 4,20.
ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ 1,6. Jac.
ἔστιν· 3,14.
5. ὃς δ᾽ ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν
λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ 4,12. 17s.
ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείω- 5,3.
ται. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν Jo. 13,35
ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμέν. 14,21.23.
6. Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν,
ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιε- 3,3. Jo.
πάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτως 13,15
περιπατεῖν. 15,4s.
7. Ἀγαπητοί, οὐκ ἐντολὴν 2Jo. 5s.
καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἐν- v.24.
τολὴν παλαιὰν ἣν εἴχετε 3,11.
ἀπ᾽ ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ πα- Mt.5, 43..
λαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκού- 22,39 *
σατε.
8. Πάλιν ἐντολὴν καινὴν Jo. 13,34
γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀλη-
θὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι
ἡ σκοτία παράγεται καὶ τὸ R. 13,12

Jo. 1,9. φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει.
1,6s. 9. Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶ-
3,15. ναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
4,20. μισῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν
2Pt. 1,9. ἕως ἄρτι.
1Cor. 10. Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελ-
13,2. φὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει
Jo. 11,9. καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ
ἔστιν·
3,14s. 11. ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ
καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ,
Jo. 12,35 καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι
Prov. ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς
4,19. Mt. ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.
6,22. 12. Γράφω ὑμῖν, τεκνία,
v.1s. ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρ-
3,20s; Act. τίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
4,12. 13. Γράφω ὑμῖν, πατέρες,
1,1. Dn. ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς·
7,22. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι
5,18. νενικήκατε τὸν πονηρόν·
Eph. 6,11.. γράφω ὑμῖν, παιδία, ὅτι
Gal. ἐγνώκατε τὸν πατέρα.
4,5s. 14. Ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες,
ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς·
ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι
Eph. 6,10. ἰσχυροί ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ
1,10. θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενι-
Jo. 5,38. κήκατε τὸν πονηρόν.
2Pt. 15. Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κό-
1,4. σμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ.
2Tm. 4,10. Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον,
Jac. 4,4. οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πα-
Mt. τρὸς ἐν αὐτῷ,
6,24; 2Pt. 16. ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κό-
2,13; σμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρ-
Prov. 27,20 κὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν

ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία Coh. 5,9.
τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ 4,8.
πατρός, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου Sir. 10,12
ἐστί. Tob.4,13s.;
17. Καὶ ὁ κόσμος παράγε- Sir. 14,19
ται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ, 2Pt. 3,6s.
ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ 1Pt.
θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 1,24s.
18. Παιδία, ἐσχάτη ὥρα 1Cor. 7,31;
ἐστί, καὶ καθὼς ἠκούσατε Mt. 24,4..
ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, v.22..
καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ 2Jo.7
γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκο-
μεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. 1Pt. 4,7..
19. Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' Act.
οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ 20,30
ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκει- Dt. 13,13
σαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα
φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ 1Cor. 11,19
πάντες ἐξ ἡμῶν.
20. Καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε v.27.. 3,24.
ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε 2Cor.
πάντα. 1,21. Act.
21. Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν, ὅτι 10,38
οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν,
ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ 2Pt.
ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀλη- 1,12. R.15,
θείας οὐκ ἔστι. 14s.
22. Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης,
εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰη- 2Pt. 2,1.
σοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; Jo.
οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ 20,31
ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ v.18. 4,3.
τὸν υἱόν. 2Th.2,3s.
23. Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν 2Jo.9
υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· Jo. 5,23.
ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱόν, καὶ 15,23 *
τὸν πατέρα ἔχει. 4,15.5,12.

v.7; 2Tm. 24. Ὑμεῖς ὃ ἠκούσατε ἀπ'
3,14. ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω· ἐὰν
ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς
ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ
υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε.
5,11. 2Tm. 25. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπ-
1,1. αγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγεί-
λατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν
αἰώνιον.
26. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν
v.18. περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς.
v.20. 3,24. 27. Καὶ ὑμεῖς τὸ χρῖσμα
ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν
Jer. 31,34 μένει, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε
1Cor. ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς, ἀλλ'
2,15. Prov. ὡς τὸ αὐτὸ χρῖσμα διδάσκει
28,5. ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀλη-
θές ἐστι καὶ οὐκ ἔστι ψεῦ-
Jo. δος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν
14,26 16,13 ὑμᾶς, μένετε ἐν αὐτῷ.
28. Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε
Jo. 21,22 ἐν αὐτῷ, ἵνα ὅταν φανερω-
3,21. θῇ, ἔχωμεν παῤῥησίαν καὶ
4,17. μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ
Eph. 3,12.. ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.
29. Ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δί-
v.1. 3,7. καιός ἐστι, γινώσκετε ὅτι
3..5.. πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύ-
3,9s. νην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

CAP. III.

Filii Dei. Non peccant; justi qui justitiam faciunt. De amore et odio. Deus animo major.

4,10s. Ἴδετε, ποταπὴν ἀγάπην
Jo. 1,12. 11,52 δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ, ἵνα
Mt. 5,9. * τέκνα θεοῦ κληθῶμεν. Διὰ

τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει Jo. 17,25
ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. 16,3s.
2. Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα 15,18
θεοῦ ἐσμέν, καὶ οὔπω ἐφα- R.8,
νερώθη τί ἐσόμεθα· οἴδα- 18s.
μεν δὲ ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, Col.
ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα· ὅτι 3,4. Ph.
ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστι. 3,21.. †Mt.
3. Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν 5,8.
ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ, Ebr.
ἁγνίζει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖ- 12,14
νος ἁγνός ἐστι. v.7.2,1..29.Act.
4. Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρ- 3,14. 7,52.
τίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ· 22,14
καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνο- 5,17.
μία.
5. Καὶ οἴδατε, ὅτι ἐκεῖνος v.8.
ἐφανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρ- 1,7. 1Pt.
τίας ἡμῶν ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία 2,24.
ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι. Jo.8,46.2Cor.5,21.
6. Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων 1Pt. 2,22.
οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁ- Ebr.
μαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐ- 4,15.
τὸν οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. 2,3.3Jo.11.
7. Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω 2,26; 29..
ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιο- Jac.1,
σύνην δίκαιός ἐστι, καθὼς 22.26
ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν·
8. ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν
ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι v.12.
ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρ- Jo. 8,44.
τάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώ- Gen.3
θη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα 4.15.
λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. v.5; v.6.5,
9. Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ 1.18.
τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, 3Jo. 11.
ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ 2,14.
μένει, καὶ οὐ δύναται ἁμαρ-

Jo. 1,13. τάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γε-
1Pt. γέννηται.
1,23. Jac. 10. Ἐν τούτῳ φανερά ἐστι
1,18. τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ
v.8. τέκνα τοῦ διαβόλου. Πᾶς ὁ
Jo.8, 44.47 μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ
4,8. ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
2,7s. 11. Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγ-
Jo. 13,34 γελία, ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρ-
χῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλή-
λους,
12. οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ
2,13; Gen. πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξε τὸν
4,8ss. ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν
Jud. 11. τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι
τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν,
Mt. 23,35 τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
δίκαια.
v.1. Jo.15 13. Μὴ θαυμάζετε, ἀδελ-
18s. φοί μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κό-
Mt. 5,11. σμος.
14. Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι με-
Jo. 5,24. ταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανά-
του εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγα-
πῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ
2,10s. ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν μένει
ἐν τῷ θανάτῳ.
Mt.5, 21s. 15. Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελ-
Lev. φὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος
19,16 17. ἐστί· καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς
Dt. ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει
19,6. ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μέ-
νουσαν.
16. Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν
Jo. 15,13 τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος
10,11 ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
18; 15,12 ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν

ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυ-
χὰς θεῖναι. *
17. Ὃς δ᾽ ἂν ἔχῃ τὸν βίον L.21,4..
τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν Jac.
ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχον- 2,15s.
τα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα Dt.
αὐτοῦ ἀπ᾽ αὐτοῦ, πῶς ἡ 15,7. 2Co.
ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν 6,12.
αὐτῷ; 4,20. 2,15.
18. Τεκνία μου, μὴ ἀγα-
πῶμεν λόγῳ μηδὲ τῇ γλώσ- Jac.
σῃ, ἀλλ᾽ ἐν ἔργῳ καὶ ἀλη- 2,16; R.12,
θείᾳ. 9.18.
19. Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκο- *
μεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας 1,8.
ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐ- Jo. 18,37
τοῦ πείσομεν τὰς καρδίας 2Jo.
ἡμῶν, 2.4.
20. ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ R.
ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων 2,15; 8,26s
ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας Jo. 21,17
ἡμῶν καὶ γινώσκει πάντα. 1Jes.
21. Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρ- 55,7; Sir.
δία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ 14,2.
ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχομεν 4,17. 2,28..
πρὸς τὸν θεόν, Ebr.10,19.
22. καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμ- 5,14s.
βάνομεν παρ᾽ αὐτοῦ, ὅτι Mt. 21,22
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦ-
μεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον Jo.
αὐτοῦ ποιοῦμεν. 9,31.
23. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐν-
τολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσω- Jo.6,
μεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ 29.40
αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς v.11.
ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. 4,11. Mt.22,39.
24. Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντο-
Jo. 14,23 λὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει,
15,4s. καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν
4,13. τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει
R.8,9 ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος
2Cor. 1,21s. οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

CAP. IV.

Spiritus explorandi. Deus amor; pater amore fratrum amandus.

1Tm. 4,1.. Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ
Mt.7, πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ
15; 1Th.5 δοκιμάζετε τὰ πνεύματα,
19-21 εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν· ὅτι
2,18s. πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξε-
2Jo.7 2Pt. ληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον.
2,1. 2. Ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ
v.15. πνεῦμα τοῦ θεοῦ· πᾶν
Jo. 1,14. πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν
1Tm. Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυ-
3,16. θότα, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστί,
Ph.2, 7s.. 3. καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ
* ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν, ἐκ
1Cor. 12,3. τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστι· καὶ τοῦ-
2,22.. τό ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου,
ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ
2Th. 2,7. νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη.
5,4.2, 4. Ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστέ,
13.20 τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐ-
2Chr. 32,7s; τούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν
Jo. 12,31 ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ.
2Cor. 5. Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου
4,4. εἰσί· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κό-
Jo. 8,31; σμου λαλοῦσι καὶ ὁ κόσμος
15,19 αὐτῶν ἀκούει.
6. Ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμέν·
Jo. 8,47. ὁ γινώσκων τὸν θεὸν ἀκούει
18,37 ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
17,14 θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν. Ἐκ

τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦ-
μα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ
πνεῦμα τῆς πλάνης.
7. Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν 3,11. 23.
ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ
τοῦ θεοῦ ἐστι, καὶ πᾶς ὁ R.5,5
ἀγαπῶν ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέν- 5,1.
νηται καὶ γινώσκει τὸν
θεόν·
8. ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω
τὸν θεόν, ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη v.16.
ἐστίν.
9. Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη R.5,8 Jo.
ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν, 3,16;
ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μο- 1,18. Col.
νογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς 1,15.
εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν
δι' αὐτοῦ.
10. Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγά-
πη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπή-
σαμεν τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι
αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ v.19.
ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ
ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν 2,2. R.5,
ἡμῶν. 6-10. 3,25.
11. Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ 2Cor. 5,19.
θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ
ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους Mt. 18,33
ἀγαπᾶν.
12. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε Jo.1, 18.
τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν 1Tm.
ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν 6,16.
μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ v.18. 2,5.
τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. 3,11;
13. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν 3,24. Jo.
ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐ- 14,17
τὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύ-
ματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν.

1,1. 14. Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα
Jo. 15,27 καὶ μαρτυροῦμεν, ὅτι ὁ πα-
1,14; τὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σω-
4,42. τῆρα τοῦ κόσμου.
v.2. 15. Ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι
5,1.5, Mt. Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ
16,16 θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει
καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ.
Jo. 6,69. 16. Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν
καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγά-
πην, ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν.
v.8. Ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστί, καὶ ὁ
μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ
θεῷ μένει καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ.
v.12. 17. Ἐν τούτῳ τετελείωται
ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα
2,28. παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ
3,21. ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι
2,6. καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ
1Cor. 2,16. ἡμεῖς ἐσμὲν ἐν τῷ κόσμῳ
τούτῳ.
R. 8,15. 18. Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ
ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγά-
πη ἔξω βάλλει τὸν φόβον,
ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ
δὲ φοβούμενος οὐ τετελείω-
ται ἐν τῇ ἀγάπῃ.
* 19. Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐ-
v.10. 3,1. τόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγά-
πησεν ἡμᾶς.
20. Ἐάν τις εἴπῃ· Ὅτι ἀγα-
πῶ τὸν θεόν, καὶ τὸν ἀδελ-
2,4. φὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης
11. ἐστίν. Ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν
1,6. τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώ-
ρακε, τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώ-
3,17. ρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾶν;
21. Καὶ ταύτην τὴν ἐντο-

λὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα 3,23.
ὁ ἀγαπῶν τὸν θεὸν ἀγαπᾷ 5,1s. Mt.
καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 22,39..

CAP. V.

Fratres in patre amandi. Fides victrix; tres uniti testes. Precandi fiducia; peccatum ad mortem; verus Deus.

Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰη- 2,23. 4,15s.
σοῦς ἐστὶν ὁ Χριστός, ἐκ Jo.
τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ 1,12s.
πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννή-
σαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γε- Jo. 8,42.
γεννημένον ἐξ αὐτοῦ.
2. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν 3,19. 22-24
ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ
θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγα-
πῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐ-
τοῦ τηρῶμεν. *
3. Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγά- 2,5. 2Jo.6
πη τοῦ θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντο- Jo.
λὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ 14,15 23s..
ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ
εἰσίν, Mt.11,30.
4. ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημέ- v.1..
νον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν 4,4. 2,14s.
κόσμον, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ Jo.
νίκη ἡ νικήσασα τὸν κό- 16,33
σμον, ἡ πίστις ἡμῶν.
5. Τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν R. 8,37.
κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων 1Cor.
ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ 15,57
θεοῦ; 4,15.
6. Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' 1,7. Jo.
ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς 3,5. Tit.
ὁ Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι 3,5..
μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ 1Jo. 19,34
τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά 6,63..

Jo.1, ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ
33s.; 15,26 πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια.
1Cor. 7. Ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρ-
2,12. ** τυροῦντες [ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ
1,1.. Mt. πατήρ, ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον
28,19 πνεῦμα, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς
Jo. 10,30 ἕν εἰσι·
16,15 8. καὶ τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρ-
τυροῦντες ἐν τῇ γῇ], τὸ
v.6.. Act. πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ
10,47 αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν
Ebr. 12,24 εἰσιν.
Jo. 9. Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν
8,17. 5,33; ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ
36s. μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων
Ebr. 2,4. ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ
* μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ἣν με-
μαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ.
Jo. 3,33. 10. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν
R. υἱὸν τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρ-
8,16. τυρίαν ἐν ἑαυτῷ· ὁ μὴ πι-
1,10. στεύων τῷ θεῷ ψεύστην
πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ
πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυ-
ρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ
θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
11. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρ-
2,25. τυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδω-
4,9. Jo. κεν ἡμῖν ὁ θεός, καὶ αὕτη ἡ
14,6.. ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν.
1,4; 8,36. 12. Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει
5,24. τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν
υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ
ἔχει.
13. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν
** τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνο-
μα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ἵνα

εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώ- Jo. 20,31
νιον, καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς 3,15s
τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ
θεοῦ.
14. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παῤ- 3,21s.
ῥησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐ- Jo. 14,13
τόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα 16,26
κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, *
ἀκούει ἡμῶν.
15. Καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι Jo.
ἀκούει ἡμῶν, ὃ ἂν αἰτώμε- 9,31. 11,42
θα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ
αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν παρ᾽
αὐτοῦ.
16. Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα
ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνα- 3,14.
τον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐ- Jac.
τῷ ζωήν, τοῖς ἁμαρτάνουσι 5,15s.
μὴ πρὸς θάνατον. Ἔστιν Mt.
ἁμαρτία πρὸς θάνατον· 12,31 32. R.
οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα 6,23..
ἐρωτήσῃ. Jud. 23.

3,4. 17. Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία
ἐστί, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ
πρὸς θάνατον.
18. Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γε-
3,9.. γεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ
ἁμαρτάνει, ἀλλ᾽ ὁ γεννη-
Jud. 21. θεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ ἑαυ-
2,13. τόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ
3,12. 2Th. ἅπτεται αὐτοῦ.
3,3. 19. Οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ
4,4s. Gal. θεοῦ ἐσμέν, καὶ ὁ κόσμος
1,4. ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.
1Cor. 20. Οἴδαμεν δέ, ὅτι ὁ υἱὸς
2,12. 16. τοῦ θεοῦ ἥκει καὶ δέδωκεν
Jo. 17,3. ἡμῖν διάνοιαν, ἵνα γινώσκω-
μεν τὸν ἀληθινόν, καὶ ἐσμεν
?Ap. 3,7.. ἐν τῷ ἀληθινῷ ἐν τῷ υἱῷ
?Jo. αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ· οὗ-
20,28 R.9,5 τός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς
1,2. καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος.
Jo. 5,26. 21. Τεκνία, φυλάξατε ἑαυ-
1Cor. τοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων.
10,14.20. 3,5s. ?2Jo. 9. Eph. 5,5..

ΙΩΑΝΝΟΥ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Liberorum Cyriae laudatio et circa amorem falsosque doctores admonitio. 3Jo 1.

Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ 1Pt. 5,13.
Κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐ- *
τῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀλη-
θείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος,
1Tm. 4,3. ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκό-
2,4. τες τὴν ἀλήθειαν,
2. διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν

μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ
μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν
αἰῶνα.
3. Ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις, 1Tm.
ἔλεος, εἰρήνη, παρὰ θεοῦ 1,2. 2Tm.
πατρὸς καὶ παρὰ κυρίου 1,2. Tit.
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ 1,4.
τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ Eph.
ἀγάπῃ. 4,15.
4. Ἐχάρην λίαν, ὅτι εὕ- 3Jo.3
ρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου
περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, 1Jo.
καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν 1,6s.
παρὰ τοῦ πατρός.
5. Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, Κυ- v.1.
ρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γρά- 1Jo.
φων σοι καινήν, ἀλλὰ ἣν 2,7..
εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγα- 1Jo.
πῶμεν ἀλλήλους. 3,11.
6. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγά- 1Jo.
πη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ 5,3.
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Αὕτη
ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς ἠκού-
σατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐ-
τῇ περιπατῆτε.
7. Ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰς- 1Jo. 2,18s.
ῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ 4,1
ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χρι- ss..
στὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί·
οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ
ἀντίχριστος.
Mc. 13,9; 8. Βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ
Gal. ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμε-
4,11. 1Th. θα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη
3,5. ἀπολάβωμεν.
1Cor. 15,58 9. Πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ
* Jo. μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ
7,16. Χριστοῦ θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ
1Jo. 2,23. μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χρι-
5,12. στοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα
1,3. Eph. καὶ τὸν υἱὸν ἔχει.
2,12. 10. Εἴ τις ἔρχεται πρὸς
Tit. 3,10.. ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδα-
2Th. χὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε
3,6.. αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαί-
[Jac. ρειν αὐτῷ μὴ λέγετε·
1,1. 11. ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ
1Tm. χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις
5,22. αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.
3Jo. 13. 12. Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γρά-
φειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ
3Jo. 14. χάρτου καὶ μέλανος· ἐλπίζω
* γὰρ γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ
Jer. 32,4; στόμα πρὸς στόμα λαλῆ-
1Jo. σαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ
1,4.. πεπληρωμένη.
13. Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα
v.1. τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλε-
κτῆς.

ΙΩΑΝΝΟΥ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΡΙΤΗ.

Hospitalitatis Caji laudatio. Diotrephes et Demetrius. 2Jo.1. 1Pt.5,1;

Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ R.16,
ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν 23..
ἀληθείᾳ.
2. Ἀγαπητέ, περὶ πάντων
εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ
ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί Tit.
σου ἡ ψυχή. 1,13..
3. Ἐχάρην γὰρ λίαν, ἐρχο- 2Jo.4
μένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυ-
ρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ,
καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περι- Ps.
πατεῖς. 26,3.
4. Μειζοτέραν τούτων οὐκ 1Th.
ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ 3,9.
ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περι- Ph.10 Gal.
πατοῦντα. 4,19. 1Cor.4,15.
5. Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς Tit.
ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελ- 1,6.
φούς, καὶ τοῦτο ξένους, 1Tm.
6. οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ 5,10.
ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας,
οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμ- Tit. 3,13.
ψας ἀξίως τοῦ θεοῦ. R.15,24..
7. Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόμα- Act. 5,41;
τος ἐξῆλθον μηδὲν λαμβά- ?Mt. 10,8.
νοντες ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. 1Cor.9,12;
8. Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν Mt. 10,40
ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιού- 14s.
τους, ἵνα συνεργοὶ γινώμε- R. 16,2.
θα τῇ ἀληθείᾳ. Ebr.13,2s.10,33.

* 9. Ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ·
ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐ-
τῶν Διοτρέφης οὐκ ἐπιδέχε-
ται ἡμᾶς.
10. Διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω,
ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα,
ἃ ποιεῖ λόγοις πονηροῖς
φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ
ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔ-
v.5. τε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς
ἀδελφούς, καὶ τοὺς βουλο-
[Mt. 23,13 μένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς
ἐκκλησίας ἐκβάλλει.
1Pt.3, 11.13 11. Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ
κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν·
1Jo. 3,10s; ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ
6. ἐστίν, ὁ κακοποιῶν οὐχ
ἑώρακε τὸν θεόν.
[Act. 19,24 12. Δημητρίῳ μεμαρτύ-
1Tm. ρηται ὑπὸ πάντων καὶ ὑπ'
3,7. αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ
ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ
* Jo. οἴδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν
21,14 19,35 ἀληθής ἐστι.
2Jo. 13. Πολλὰ εἶχον γράφειν,
12. ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος
* καὶ καλάμου σοι γράψαι·
2Jo. 14. ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν
12.. σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα
λαλήσομεν.
1Pt. 5,14. 15. Εἰρήνη σοι. Ἀσπά-
Jo. 20,19 ζονταί σε οἱ φίλοι· ἀσπά-
15,14 ζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ΙΟΥΔΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Adversus licentiae peccandi patronos. Poenae exempla. Praedicta Henochi et Apostolorum. Quomodo deceptis consulendum (*cf.* 2 *Petr.* 2). Act. 15,22?
Mt.13,55.L.6,16

Ἰούδας, Ἰησοῦ Χριστοῦ
δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώ- Jac. 1,1.
βου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ Act. 12,17
ἡγιασμένοις καὶ Ἰησοῦ Χρι- cet.;
στῷ τετηρημένοις κλη- 1Cor. 1,2.
τοῖς. Jo.17,19.11.15.1Pt.1,5.

2. Ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη
καὶ ἀγάπη πληθυνθείη. 2Pt.1,2.

3. Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπου-
δὴν ποιούμενος γράφειν
ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτη- Tit. 1,4.
ρίας, ἀνάγκην ἔσχον γρά- 2Pt.
ψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπα- 1,1; Ph.
γωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παρα- 1,27.
δοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. v.20.

4. Παρεισέδυσαν γάρ τινες 2Pt. 2,1ss.
ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προ-
γεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ v.14.
κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Sir. 5,5.
θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατι- Gal.
θέντες εἰς ἀσέλγειαν καὶ 5,13. 1Pt.
τὸν μόνον δεσπότην καὶ 2,16;
κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χρι- Ap. 6,10;
στὸν ἀρνούμενοι. Tit.1,16.

5. Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς 2Pt.
βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς 3,17. *
ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ κύριος Ebr. 3,17s.
λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώ- 1Cor.
σας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ 10,5. Num.
πιστεύσαντας ἀπώλεσεν, 14,15

2Pt. 2,4; 6. ἀγγέλους τε τοὺς μὴ
?Eph. τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρ-
6,12; Gen. χήν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ
6,2? ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν
Mal. μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς
3,23. ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρη-
κεν,

2Pt. 7. ὡς Σόδομα καὶ Γόμοῤ-
2,6. Dt. ῥα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πό-
29,23 λεις, τὸν ὅμοιον τούτοις
al.; Gen. τρόπον ἐκπορνεύσασαι καὶ
19,5. ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς
6,2.4; R.1, ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα,
26s, Mt. πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέ-
25,41 χουσαι.

8. Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι
v.23. 2Pt. ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν
2,10. μιαίνουσι, κυριότητα δὲ
v.4. ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλας-
Act. 23,5. φημοῦσιν.

Dan. 9. Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγ-
12,1. * γελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ δια-
Dt. κρινόμενος διελέγετο περὶ
34,5s. τοῦ Μωϋσέως σώματος, οὐκ
2Pt. ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν
2,11. βλασφημίας, ἀλλ᾽ εἶπεν·
Zach. „Ἐπιτιμήσαι σοι κύριος.“

3,2; 2Pt. 10. Οὗτοι δέ, ὅσα μὲν οὐκ
2,12. οἴδασι, βλασφημοῦσιν, ὅσα
δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα
ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθεί-
ρονται.

11. Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ

ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθη- 1Jo. 3,12..
σαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βα- 15;
λαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, 2Pt. 2,15..
καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ Ap. 2,14;
ἀπώλοντο. Num.16,1.31;
12. Οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀ- 2Pt.2 17.13
γάπαις ὑμῶν σπιλάδες, συν- 1Co. 11,21
ευωχούμενοι ἀφόβως, ἑαυ- Ez.
τοὺς ποιμαίνοντες, νεφέλαι 34,2;
ἄνυδροι ὑπὸ ἀνέμων παρα- Prov. 25,14
φερόμεναι, δένδρα φθινο- Eph.
πωρινά, ἄκαρπα, δὶς ἀπο- 4,14.
θανόντα, ἐκριζωθέντα, 2Pt.2,20.
13. κύματα ἄγρια θαλάσ- Jes. 57,20
σης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυ- Ph.
τῶν αἰσχύνας, ἀστέρες πλα- 3,19. 2Pt.
νῆται οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκό- 2,13.
τους εἰς τὸν αἰῶνα τετήρη- v.6.
ται.
14. Προεφήτευσε δὲ καὶ Hen. 1,9.
τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Gen. 5,18.
Ἐνώχ, λέγων· „Ἰδού, ἦλθε 23s.
κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις Dt. 33,2.
αὐτοῦ, Zach.14,5.
15. ποιῆσαι κρίσιν κατὰ Mt. 25,31
πάντων καὶ ἐξελέγξαι πάν- ss.
τας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ *
πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας
αὐτῶν, ὧν ἠσέβησαν, καὶ Job. 22,16
περὶ πάντων τῶν σκληρῶν, 1Sm.
ὧν ἐλάλησαν κατ᾽ αὐτοῦ 2,3. Mt.
ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς.“ 12,36
16. Οὗτοί εἰσι γογγυσταί, 1Cor. 10,10
μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπι-
θυμίας αὐτῶν πορευόμενοι,
καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λα- 2Pt. 2,18.
λεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες Ps. 17,10
πρόςωπα ὠφελείας χάριν. Jac.2,1.9

17. Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί,
2Pt. 3,2. μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν
προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀπο-
στόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ,
2Pt. 3,3.. 18. ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν
1Tm. ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμ-
4,1. παῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν
2Pt. 2,10. ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν
ἀσεβειῶν.
2Pt. 2,1. 19. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀπο-
v.10. διορίζοντες ἑαυτούς, ψυχι-
Jac. 3,15; κοί, πνεῦμα μὴ ἔχοντες.
2Pt. 3,17s. 20. Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, τῇ
v.3. ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποι-
Col. κοδομοῦντες ἑαυτούς, ἐν
1,23. 2,7. πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμε-
Act. 9,31. νοι,
21. ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ
Tit. 2,13. τηρήσατε, προςδεχόμενοι
1Cor. τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν
1,7. Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ζωὴν
Ebr. 9,28. αἰώνιον.
2Tm. 2,25. 22. Καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε
** διακρινόμενοι,
v.7s; 23. οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε
1Cor. 3,15. ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάζοντες,
Am. 4,11; μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς
Ap. 3,4.. σαρκὸς ἐσπιλωμένον χι-
1Jo. τῶνα.
5,16; R.16, 24. Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλά-
25. ξαι ὑμᾶς ἀπταίστους καὶ
στῆσαι κατενώπιον τῆς δό-
2Pt. 3,14. ξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλ-
λιάσει,
1Tm. 1,17. 25. μόνῳ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν
R.16, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυ-
17.. 1,25.. ρίου ἡμῶν δόξα, μεγαλωσύ-

νῃ, κράτος καὶ ἐξουσία πρὸ * 2Pt.
παντὸς τοῦ αἰῶνος καὶ νῦν 3,18.
καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας,
ἀμήν.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ [ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ].

CAP. I.

Inscriptio, septem ecclesiis. Visio filii hominis cum septem candelabris et stellis.

Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Mc. 13,32
θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις 22,6.
αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τά- 10,7. Am.
χει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστεί- 3,7.
λας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ 22,16
τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ,
2. ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λό- 6,9. Jo.
γον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρ- 1,1.
τυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα 21,24
εἶδε. 1Jo.1,1.
3. Μακάριος ὁ ἀναγινώ-
σκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς L.11, 28..
λόγους τῆς προφητείας καὶ
τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γε- 22,7.
γραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς 22,10 3,11.
ἐγγύς. 1Pt.4,7..R.13,11.
4. Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκ-
κλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ.
Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ R.1, 7.rel.
ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμε- * v.8.
νος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευ- 4,8..
3,1. Zach. μάτων, ἅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ
4,10. Jes. θρόνου αὐτοῦ,
11,2. 5. καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
3,14. Col. ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρω-
1,18.. τότοκος τῶν νεκρῶν καὶ ὁ
19,16 ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς
Eph. γῆς· τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ
5,2; 1Jo. λύσαντι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἁμαρ-
3,8. τιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐ-
5,9. 7,14; τοῦ,
5,10.. 6. καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βα-
Jes. σιλείαν, ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ
61,6. 66,21 πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα
5,13.. καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶ-
7,12. νας τῶν αἰώνων, ἀμήν.
Mt. 7. Ἰδού, ἔρχεται μετὰ τῶν
24,30 Dan. νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν
7,13; πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες
Jo. 19,37 αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κό-
Zach. ψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ
12,10 φυλαὶ τῆς γῆς· ναί, ἀμήν.
22,13 cet. 8. Ἐγώ εἰμι τὸ ἄλφα καὶ τὸ
ὦ [ἀρχὴ καὶ τέλος], λέγει
v.4. 4,8; κύριος ὁ θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν
19,6. Gen. καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντο-
17,1. κράτωρ.

9. Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ἀδελ- 22,8;
φὸς ὑμῶν καὶ συγκοινωνὸς 1Pt. 5,1.
ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ R.8, 17;
καὶ ὑπομονῇ Ἰησοῦ Χρι- 2Th.
στοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ 3,5.
τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ v.2..
τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χρι- 6,9.
στοῦ.
10. Ἐγενόμην ἐν πνεύματι 4,1s.
ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ Act. 20,7;
ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν 10,10
μεγάλην ὡς σάλπιγγος,
11. λεγούσης· Ὃ βλέπεις, *
γράψον εἰς βιβλίον καὶ πέμ-
ψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, v.4.
εἰς Ἔφεσον καὶ εἰς Σμύρναν 2,1.8
καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς 2,12.
Θυάτειρα καὶ εἰς Σάρδεις 3,1.7
καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν καὶ εἰς 3,14.
Λαοδίκειαν.
12. Καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν
τὴν φωνήν, ἥτις ἐλάλει μετʼ
ἐμοῦ, καὶ ἐπιστρέψας εἶδον v.20.
ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, Zach. 4,2.
13. καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ 2,1.
λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώ- 14,14
που, ἐνδεδυμένον ποδήρη Dan. 7,13.
καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς * 15,6.
μαστοῖς ζώνην χρυσῆν· Dan. 10,5.
14. ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ
αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον Dan. 7,9;
λευκόν, ὡς χιών, καὶ οἱ 10,6.
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ 2,18.
πυρός,
15. καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ 2,18. 10,1.
ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν Dan.
καμίνῳ πεπυρωμένοι, καὶ ἡ 10,6.
14,2. Es. φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδά-
1,24. των πολλῶν,
43,2. * 16. καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ
v.20; 2,12.. αὐτοῦ χειρὶ ἀστέρας ἑπτά,
Jes. καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ
49,2. ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκ-
Dan. πορευομένη, καὶ ἡ ὄψις αὐ-
10,6; Jud. τοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ
5,31. δυνάμει αὐτοῦ.
Dan. 10,9. 17. Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν,
16;19 ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐ-
Jes. 41,10 τοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἔθηκε
* τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπʼ ἐμέ,
v.8.. 2,8. λέγων· Μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι
Jes. 44,6. ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος
48,12 18. καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην
4,9. B.6,9 νεκρὸς καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμὶ εἰς
14,9. τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
20,1.. καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θα-
13.. * νάτου καὶ τοῦ ᾅδου.
v.11. 19. Γράψον οὖν ἃ εἶδες
c.2s. καὶ ἃ εἰσὶ καὶ ἃ μέλλει γί-
v.1. 4,1. νεσθαι μετὰ ταῦτα·
v.16. 20. τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ
* ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς
δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ
v.12.. λυχνίας τὰς χρυσᾶς· οἱ
Mal. 2,7. ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν
ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσί, καὶ αἱ
v.11. λυχνίαι αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλη-
σίαι εἰσί.

CAP. II.

Epistolae ad ecclesias Ephesi, Smyrnae, Pergami, Thyatiris; Nicolaitae, Bileam, Isebel.

Act. 19s. Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέ-
* σῳ ἐκκλησίας γράψον· Τά-
1,20. 16. δε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ

ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν 1,13. Mt.
ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· 18,20
2. Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ 28,20 1Th.
τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπο- 1,3.
μονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ v.6.
βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπεί- 1Jo. 4,1ss.
ρασας τοὺς λέγοντας ἑαυ- Eph.
τοὺς ἀποστόλους καὶ οὐκ 5,11. 1Tm.
εἰσί, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευ- 1,3. 2Cor.
δεῖς, 11,13
3. καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ *
ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά
μου, καὶ οὐ κεκοπίακας. 2Th.3,13..
4. Ἀλλ᾽ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι v.14. 20.
τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώ-
την ἀφῆκας. L.7,44ss.
5. Μνημόνευε οὖν πόθεν
πέπτωκας, καὶ μετανόησον v.16. 22.
καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· 3,3.
εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ
καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου 1,20.
ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ
μετανοήσῃς.
6. Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι Ps. 139,
μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικο- 21s.
λαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. v.15.14..
7. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω v.11. rell.
τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις· Τῷ νικῶντι, δώ- 21,6s.
σω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύ- 22,2..
λου τῆς ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν τῷ *
παραδείσῳ τοῦ θεοῦ. 2Cor.12,4..
8. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν *
Σμύρνῃ ἐκκλησίας γράψον·
Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ 1,17s. 22,13
ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς etc.
καὶ ἔζησεν·

* 9. Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ
Ebr. 10,34 τὴν θλῖψιν καὶ τὴν πτω-
2Cor. 6,10. χείαν (ἀλλὰ πλούσιος εἶ)
8,9. καὶ τὴν βλασφημίαν, ἐκ τῶν
3,9. λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι
R. 2,28. ἑαυτοὺς καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ
Jo.8, 39.44 συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ.
54s, 10. Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις
Mt. 10,28 πάσχειν. Ἰδού, μέλλει βα-
23,34 λεῖν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς
1Pt. 4,12.. φυλακήν, ἵνα πειρασθῆτε,
* καὶ ἕξετε θλῖψιν ἡμερῶν δέ-
v.25. 3,11. κα· γίνου πιστὸς ἄχρι θα-
Jac. νάτου, καὶ δώσω σοι τὸν
1,12. Mt. στέφανον τῆς ζωῆς.
24,13 11. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω
2Tm. 2,11s. τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ
20,6. 14. ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου
21,8. τοῦ δευτέρου.
12. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν
Περγάμῳ ἐκκλησίας γρά-
1,16.. ψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων
Eph. 6,17. τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον
Ebr. 4,12. τὴν ὀξεῖαν·
* 13. Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ
13,2. 16,10 ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρό-
Ps. νος τοῦ σατανᾶ· καὶ κρα-
94,20 τεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ
3,8. ἠρνήσω τὴν πίστιν μου καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς Ἀντί-
πας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός,
ὃς ἀπεκτάνθη παρ᾽ ὑμῖν,
ὅπου ὁ σατανᾶς κατοικεῖ.
v.4. 20. 14. Ἀλλ᾽ ἔχω κατὰ σοῦ
ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρα-
Num. τοῦντας τὴν διδαχὴν Βα-
31,16 25,1s. λαάμ, ὃς ἐδίδασκε τῷ Βαλὰκ

βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον 2Pt. 2,15..
τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, φαγεῖν
εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι. Act. 15,29
15. Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ
κρατοῦντας τὴν διδαχὴν
Νικολαϊτῶν ὁμοίως. v.6. *
16. Μετανόησον οὖν· εἰ v.5. 3,3.
δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ
πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν v.12.. 19,15
τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός 21.
μου. Num.31,8.
17. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω v.7. rel.
τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις· Τῷ νικῶντι, δώ- v.7.. *
σω αὐτῷ τοῦ μάννα τοῦ Jo.6, 31s.
κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐ- Ebr.
τῷ ψῆφον λευκὴν καὶ ἐπὶ 9,4..
τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γε- 3,12. 19,12
γραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν 14,1.
εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. Jes. 62,2.
18. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν *
Θυατείροις ἐκκλησίας γρά- 1,11. Act.
ψον· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ 16,14
θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλ- 19,12
μοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυ- 1,14; 15.
ρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ
ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ·
19. Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ v.2. roll.)
τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν Ebr.
καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν 6,10. 2Cor.
ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα 9,13.
σου τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν
πρώτων. v.5.
20. Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι v.4. *
ἀφεῖς τὴν γυναῖκά σου Ἰε- 1Rg. 16,31
ζάβελ, ἡ λέγουσα ἑαυτὴν 2Rg.
προφῆτιν καὶ διδάσκει καὶ 9,22; 1Tm.
πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς δούλους 2,14..
v.14. πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδω-
λόθυτα.
Sap. 12,10.. 21. Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον
* ἵνα μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει
μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας
αὐτῆς.
Job. 33,19 22. Ἰδού, βάλλω αὐτὴν εἰς
18,9. κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύον-
17,2. τας μετ' αὐτῆς εἰς θλῖψιν
μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοή-
σωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς,
2Rg. 10,7. 23. καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς
9s. ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ
γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλη-
Act. σίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν
1,24.. Ps. νεφροὺς καὶ καρδίας, καὶ
7,10. δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ
20,12 ἔργα ὑμῶν.
Ps. 62,13 24. Ὑμῖν δὲ λέγω, τοῖς λοι-
R.2,6 2Cor. ποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις,
5,10.. ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν
ταύτην, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν
[1Co. 2,10. τὰ βαθέα τοῦ σατανᾶ (ὡς
v.9. λέγουσιν)· Οὐ βάλλω ἐφ'
ὑμᾶς ἄλλο βάρος·
25. πλὴν ὃ ἔχετε, κρατή-
3,11. σατε ἄχρις οὗ ἂν ἥξω.
26. Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τη-
v.10; ρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα
20,4.. Ps. μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν
149,6 ἐπὶ τῶν ἐθνῶν,
2,8. 12,5. 27. καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν
Ps. ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη
2,9. τὰ κεραμικὰ συντρίβεται,
3,21. ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ
L.22, 29. πατρός μου,
22,16 28. καὶ δώσω αὐτῷ τὸν
2Pt. 1,19. ἀστέρα τὸν πρωϊνόν.

29. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω 2,7.
τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ- rell.
κλησίαις.

CAP. III.

Ad ecclesias Sardibus, Philadelphiae, Laodiceae; adversus emortuos et tepidos.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν
Σάρδεσιν ἐκκλησίας γρά-
ψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ 1,4.
ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ 5,6.
καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· 1,16. 2,1;
Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνο- 2,2.
μα ἔχεις ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς rell.
εἶ. 1Tm.5,6.L.15,24.
2. Γίνου γρηγορῶν καὶ
στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ ἔμελ- Ez. 34,4.
λον ἀποθανεῖν. Οὐ γὰρ 16.
εὕρηκά σου ἔργα πεπληρω- *
μένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου.
3. Μνημόνευε οὖν πῶς εἴ-
ληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τή- v.11.
ρει καὶ μετανόησον. Ἐὰν
οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω ἐπὶ 16,15 1Th.
σὲ ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ 5,2; Mt.
γνῷς ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σέ. 24,42
4. Ἀλλ᾽ ἔχεις ὀλίγα ὀνό- 11,13
ματα ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ 4,4..
ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· Jud. 23.
καὶ περιπατήσουσι μετ᾽ Jes. 64,6.
ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί 4,4.
εἰσιν. Cant.5,8.
5. Ὁ νικῶν, οὗτος περιβα- Zach.
λεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, 3,4s.
καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς 20,15 cet.
ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ *

Mt. 10,32 ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ
L. πατρός μου καὶ ἐνώπιον
12,8. τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
2,7. 6. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω
rell. τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις.
7. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας
v.14. γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἅγιος,
6,10; Jes. ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν
22,22 τοῦ Δαυΐδ, ὁ ἀνοίγων καὶ
Job. οὐδεὶς κλείει, καὶ κλείει καὶ
12,14 οὐδεὶς ἀνοίγει·
2,2. 8. Οἶδά σου τὰ ἔργα· ἰδού,
rell. δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν
2Cor. 2,12.. ἀνεῳγμένην, ἣν οὐδεὶς δύ-
ναται κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι
μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ
v.10. ἐτήρησάς μου τὸν λόγον
2,13. καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά
μου.
* 9. Ἰδού, δίδωμι ἐκ τῆς συν-
2,9. αγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λε-
γόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους
εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ
ψεύδονται· ἰδού, ποιήσω
Jes. 60,14 αὐτοὺς ἵνα ἥξωσι καὶ προσ-
49,23 κυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν πο-
45,14 δῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ
ἠγάπησά σε.
v.8. 10. Ὅτι ἐτήρησας τὸν λό-
1,9. γον τῆς ὑπομονῆς μου, κά-
Mt. 24,21 γώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας
2Th. τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλού-
2,9. σης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκου-
μένης ὅλης, πειράσαι τοὺς
κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.
22,7. 1,3. 11. Ἔρχομαι ταχύ· κράτει

ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν 2,5. 25.10
στέφανόν σου.
12. Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν Gal. 2,9.
στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ 1Tim.
μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ 3,15. Jes.
ἔτι, καὶ γράψω ἐπ᾽ αὐτὸν 22,23
τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, καὶ 56,5.
τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ 14,1..
θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερου- 21,2. Gal.
σαλήμ, ἡ καταβαίνουσα ἐκ 4,26.
τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ
μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ 2,17.
καινόν. Ps.2,9.
13. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω 2,7. rell.
τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις.
14. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν 1,11. Col.
Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γρά- 2,1..
ψον· Τάδε λέγει ὁ ἀμήν, ὁ 2Cor. 1,20.
μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀλη- 1,5..
θινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως 19,11
τοῦ θεοῦ· Col.1,15..Prov.8,22.
15. Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι 2,2. rell.
οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός.
Ὄφελον ψυχρὸς ἦς ἢ ζεστός. *
16. Οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ
καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστός,
μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στό- Lev. 18,28
ματός μου.
17. Ὅτι λέγεις· Ὅτι πλού- Hos. 12,9,
σιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα 1Cor.
καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω, καὶ 4,8.. *
οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαί-
πωρος καὶ ὁ ἐλεεινὸς καὶ
πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυ- Ez. 16,22
μνός, Jes.55,1.Prov.8,10.
18. συμβουλεύω σοι ἀγο- 1Pt. 1,7.
ράσαι παρ᾽ ἐμοῦ χρυσίον
πεπυρωμένον ἐκ πυρός, ἵνα
πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευ-
v.4s. κά, ἵνα περιβάλῃ καὶ μὴ
16,15 φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς
γυμνότητός σου, καὶ κολ-
* λούριον, ἐγχρῖσαι τοὺς ὀ-
φθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς.
Ebr. 12,6. 19. Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ,
1Cor. ἐλέγχω καὶ παιδεύω· ζήλευε
11,32 Sir. οὖν καὶ μετανόησον.
2,1. 20. Ἰδού, ἕστηκα ἐπὶ τὴν
Cant. 5,2. θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις
L.12, ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ
36s. ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰςελεύ-
Jo. 14,23 σομαι πρὸς αὐτόν, καὶ δει-
Mt. πνήσω μετ᾽ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς
8,11. μετ᾽ ἐμοῦ.
5,5. Ebr. 21. Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ
12,2.. καθίσαι μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τῷ
Mt. 19,28 θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα
20,23 καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πα-
Jo. 17,24 τρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐ-
τοῦ.
2,7. rell. 22. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω
13,9. τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις.

Cap. IV.

Aperitur theatrum coeleste. Thronus Dei cum presbyteris et Cherubis.

1,19. Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ
19,11 ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη ἐν τῷ
Ez. 1,1. οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώ-
1,10. τη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος
* λαλούσης μετ᾽ ἐμοῦ, λέγων·
1,1. 22,6. Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι
ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα.
1,10. 17,3. 2. Καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν

πνεύματι· καὶ ἰδού, θρόνος 20,11 Ez.1,
ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ 26ss.
τοῦ θρόνου καθήμενος, 10,1.
3. καὶ ὁ καθήμενος ἦν *
ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι 21,11 20.
καὶ σαρδίῳ, καὶ ἶρις κυκλό- 10,1.
θεν τοῦ θρόνου ὅμοιος ὁρά-
σει σμαραγδίνῳ.
4. Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρό- 11,16 19,4.
νου θρόνοι εἰκοσιτέσσαρες· Jes.
καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἰκο- 24,23 1Chr.
σιτέσσαρας πρεσβυτέρους 24,18
καθημένους, περιβεβλημέ-
νους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ 3,4s. 7,13s.
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στε- *
φάνους χρυσοῦς.
5. Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκ-
πορεύονται ἀστραπαὶ καὶ 11,19 al.;
φωναὶ καὶ βρονταί, καὶ ἑπτὰ Ex.
λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι 25,37 Zach.
ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἵ εἰσι 4,2.
τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ, 5,6..
6. καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου
ὡς θάλασσα ὑαλίνη ὁμοία 15,2. 1Rg.
κρυστάλλῳ, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ 7,23. Ex.
θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρό- 24,10
νου τέσσαρα ζῶα γέμοντα 5,6.8 Ez.1,
ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ 5.18.
ὄπισθεν.
7. Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον Ez. 1,10.
ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτε- 10,14
ρον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ Dt. 33,17
τὸ τρίτον ζῶον ἔχον τὸ πρόσ-
ωπον ὡς ἀνθρώπου, καὶ τὸ *
τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ
πετομένῳ.
8. Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, ἓν Ez.1, 6.11.
καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον ἀνὰ πτέ- *
Jes. 6,2. ρυγας ἕξ, κυκλόθεν καὶ ἔσω-
θεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν,
καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν
Jes. 6,3. ἡμέρας καὶ νυκτός, λέγοντες·
„Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος κύριος
1,8.. ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ“, ὁ
4.Ex. 3,14. ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος.
Ebr. 13,8. 9. Καὶ ὅταν δώσουσι τὰ
ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐ-
v.2. χαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ
21,5; 15,7. τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς
1,18. τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
Dt. 32,40 10. πεσοῦνται οἱ εἰκοσι-
τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώ-
πιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ
5,14. θρόνου, καὶ προσκυνήσουσι
τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων, καὶ βαλοῦσι τοὺς
v.4. στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον
τοῦ θρόνου, λέγοντες·
5,12s. * 11. Ἄξιος εἶ, ὁ κύριος καὶ
ὁ θεὸς ἡμῶν, λαβεῖν τὴν δό-
ξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν
10,6. δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ
Ps. 148,5 πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά
Neh. 9,6. σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.
Ebr. 11,3.

CAP. V.

Liber septem sigillorum agno traditur aperiendus, acclamantibus coelicolis.

Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν
4,2.9 τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρό-
Ez. 2,9s; νου βιβλίον γεγραμμένον
Dt. ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν, κατ-
32,34 Jes. εσφραγισμένον σφραγῖσιν
29,11 ἑπτά.
10,1. 2. Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυ-
* ρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ

μεγάλη· Τίς ἄξιος ἀνοῖξαι *
τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς
σφραγῖδας αὐτοῦ;
3. Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν
τῷ οὐρανῷ οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς v.13. *
οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖ-
ξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ βλέπειν 1Pt. 1,12.
αὐτό.
4. Καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολλά,
ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη Dan. 8,15s
ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε *
βλέπειν αὐτό.
5. Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυ- 4,4.
τέρων λέγει μοι· Μὴ κλαῖε·
ἰδού, ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ 3,21; Gen.
τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα 49,9s.
Δαυΐδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον 22,16 Mt.
καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας 1,1.
αὐτοῦ. R.1,3..Jes.11,1.10.
6. Καὶ εἶδον ἐν μέσῳ τοῦ 4,6. 22,1.
θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων 7,17.
ζώων καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρε-
σβυτέρων ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς v.9. Jo.
ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα 1,29;
ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, Zach. 4,10.
οἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα 4,5.
τοῦ θεοῦ τὰ ἀπεσταλμένα 1,4.
εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.
7. Καὶ ἦλθε καὶ εἴληφε ἐκ *
τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου v.1..
ἐπὶ τοῦ θρόνου.
8. Καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βι-
βλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ 4,9s.
οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύ-
τεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ
ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κι- 14,2.
θάραν καὶ φιάλας χρυσᾶς 8,3s.
γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ 2Chr. 4,22.
εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν
ἁγίων·
14,3. 9. καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν και-
4,11. νήν, λέγοντες· Ἄξιος εἶ λα-
βεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι
v.6. τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ, ὅτι
2Pt. 2,1. ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας τῷ
1Pt.1 θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου
18s.. 1Cor. ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσ-
6,20. σης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους,
1,6. 1Pt. 10. καὶ ἐποίησας αὐτοὺς
2,9. τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ
20,4.. ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσουσιν
22,5. 2Tm. ἐπὶ τῆς γῆς.
2,12. 11. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα
1R. 5,17. φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κύ-
κλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων
καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ
9,16. Dan. ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριά-
7,10. δες μυριάδων καὶ χιλιάδες
χιλιάδων,
12. λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ·
v.6.9. Ἄξιόν ἐστι τὸ ἀρνίον τὸ
4,11. ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύ-
ναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σο-
φίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ
δόξαν καὶ εὐλογίαν.
13. Καὶ πᾶν κτίσμα ὅ ἐστιν
v.3. Ph. ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς
2,10. γῆς καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς,
Ex. 20,4. καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἅ
* ἐστι, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάν-
τα, ἤκουσα λέγοντας· Τῷ
v.1.. 7,10. καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου
12. καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ
ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

14. Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα
ἔλεγον· Ἀμήν, καὶ οἱ πρε- 19,4.
σβύτεροι ἔπεσαν καὶ προς-
εκύνησαν. *

CAP. VI.

Sex priora sigilla aperiuntur.

Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ
ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ 5,1ss.
σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς
ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέ- 4,6s.
γοντος ὡς φωνὴ βροντῆς· 4,5. 10,3.
Ἔρχου. * 14,2;
2. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵπ- 19,11 Zach.
πος λευκός, καὶ ὁ καθήμε- 6,1ss.
νος ἐπ᾽ αὐτὸν ἔχων τόξον· 1,8ss.
καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος,
καὶ ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα
νικήσῃ.
3. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν δευτέραν,
ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου 4,7.
λέγοντος· Ἔρχου. *
4. Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵπ-
πος πυῤῥός· καὶ τῷ καθη- Zach. 6,2.
μένῳ ἐπ᾽ αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ
λαβεῖν τὴν εἰρήνην τῆς γῆς, *
καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξωσι, Jes. 9,19s
καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα
μεγάλη.
5. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν τρίτην, ἤκου-
σα τοῦ τρίτου ζώου λέγον- 4,7.
τος· Ἔρχου. Καὶ εἶδον, καὶ *
ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ Zach. 6,2.
καθήμενος ἐπ᾽ αὐτὸν ἔχων
ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Ez. 4,16.
6. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν 5,1.
μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων,
Jes. 8,1. λέγουσαν· Χοῖνιξ σίτου δη-
ναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες
* κριθῶν δηναρίου, καὶ τὸ
ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδι-
9,4. κήσῃς.
7. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν τετάρτην,
* 4,7. ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρ-
του ζώου λέγοντος· Ἔρχου.
8. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵπ-
πος χλωρός, καὶ ὁ καθήμε-
νος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα
20,14 1Cor. αὐτῷ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ᾅδης
15,55 ἠκολούθει μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ
* ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἐπὶ
τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἀπο-
Ez. 14,21 κτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν
Jer. λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ
15,2s. τῶν θηρίων τῆς γῆς.
9. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμ-
πτην σφραγῖδα, εἶδον ὑπο-
κάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς
20,4. ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ
1,9. 19,10 τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ
τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον·
10. καὶ ἔκραξαν φωνῇ με-
γάλῃ, λέγοντες· Ἕως πότε,
3,7; 18,24 ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀλη-
19,2. θινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς
L. 11, 50s.. τὸ αἷμα ἡμῶν ἀπὸ τῶν
18,7. κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς;
Ps. 79,10 11. Καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἑκά-
3,5. στῳ στολὴ λευκή, καὶ ἐῤῥέ-
7,13s. θη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσων-
* 20,3; Hbr. ται ἔτι χρόνον, ἕως πληρω-
11,40 θῶσι καὶ οἱ σύνδουλοι αὐ-
τῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν,

οἱ μέλλοντες ἀποκτέννεσθαι 11,7. 13,7.
ὡς καὶ αὐτοί.
12. Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε
τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην,
καὶ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, 16,18 Joel.
καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς 2,10. 8,4.
σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σε- Es.
λήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα, 32,7s. Jes.
13. καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐ- 18,10
ρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, 50,3; 34,4.
ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλύν- Mt.
θους αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου με- 24,29 pp.
γάλου σειομένη,
14. καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχω- Jes. 34,4.
ρίσθη ὡς βιβλίον εἱλισσό- Ebr.
μενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆ- 1,11..
σος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν 16,20 Job.
ἐκινήθησαν. 9,5s.
15. Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Jes. 24,21
γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ
χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι
καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ πᾶς δοῦ- *
λος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν Jes. 2,10.
ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ 19.21
εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων,
16. καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι 9,6.. Hos.
καὶ ταῖς πέτραις· Πέσετε 10,8.
ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς L.23, 30.
ἀπὸ προσώπου τοῦ καθη-
μένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ 7,10. 22,3.
ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου,
17. ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ 11,18 R.
μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, 2,5..
καὶ τίς δύναται σταθῆναι; Ps. 76,8. Nah. 1,6.

CAP. VII.

Signati e Judaeis. Exterorum caterva in albis.

Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον
τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶ-
τας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γω-
20,8. νίας τῆς γῆς, κρατοῦντας
Zach. τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς
6,5. Dan. γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ
7,2. τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θα-
* λάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δέν-
δρον.
8,3. 2. Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγε-
* λον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνα-
τολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφρα-
γῖδα θεοῦ ζῶντος· καὶ ἔκρα-
ξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσ-
σαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη
αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν
καὶ τὴν θάλασσαν,
6,6. 9,4. 3. λέγων· Μὴ ἀδικήσητε
τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν
* 18,16 μήτε τὰ δένδρα, ἄχρι σφρα-
Ex.9, γίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ
4.6. Ex. θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώ-
12,23 πων αὐτῶν.
4. Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθ-
μὸν τῶν ἐσφραγισμένων,
14,1. ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσ-
σαρες χιλιάδες ἐσφραγισμέ-
Ex.1, 1ss. νοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν
Ex. 47,21 Ἰσραήλ·
Gen. 5. ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα
49,8. χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ
* φυλῆς Ῥουβὴν δώδεκα χι-
λιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ
φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι,
6. ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα
χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ
φυλῆς Νεφθαλεὶμ δώδεκα
χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ

φυλῆς Μανασσῆ δώδεκα χι-
λιάδες ἐσφραγισμένοι,
7. ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα
χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ
φυλῆς Λευῒ δώδεκα χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς
Ἰσαχὰρ δώδεκα χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι,
8. ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώ-
δεκα χιλιάδες ἐσφραγισμέ-
νοι, ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ δώδεκα Gen. 49,22
χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ Jos.
φυλῆς Βενιαμὶν δώδεκα χι- 14,4.
λιάδες ἐσφραγισμένοι.
9. Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ
ἰδοὺ ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθ- *
μῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνα-
το, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ 5,9. Act.
φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσ- 10,35
σῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ 2,5. Dan.
θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ 5,19.
ἀρνίου, περιβεβλημένους
στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες v.14.. 6,11;
ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν· Jo. 12,13.
10. καὶ κράζουσι φωνῇ με- 2Mc. 10,7.
γάλῃ, λέγοντες· Ἡ σωτη- 12,10
ρία τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ καθη- 19,1.
μένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ
ἀρνίῳ.
11. Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι 5,11.
ἑστήκεσαν κύκλῳ τοῦ θρό- *
νου καὶ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ
ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ θρόνου 11,16
ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ
προςεκύνησαν τῷ θεῷ,

12. λέγοντες· Ἀμήν· ἡ
5,12. 4,9. εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ
σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ
ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ
ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς
* αἰῶνας τῶν αἰώνων.
13. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ
τῶν πρεσβυτέρων, λέγων
μοι· Οὗτοι οἱ περιβεβλη-
v.9. μένοι τὰς στολὰς τὰς λευ-
κάς, τίνες εἰσὶ καὶ πόθεν
ἦλθον;
Jo. 21,15 14. Καὶ εἴρηκα αὐτῷ· Κύ-
* ριε, σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι·
2Cor. 4,17. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ
8. Act. 14,22 τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης,
καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐ-
3,4s. Ex. 19,10 τῶν καὶ ἐλεύκαναν ἐν τῷ αἵ-
1Cor. 6,11.. ματι τοῦ ἀρνίου.
15. Διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώ-
πιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ,
22,3. καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέ-
11,19 14,15 ρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ
αὐτοῦ, καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ
21,3. τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ'
αὐτούς.
Jes. 49,10 16. Οὐ πεινάσουσιν ἔτι,
25,4. οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ
Ps. 121,6 μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος
οὐδὲ πᾶν καῦμα,
5,6; 17. ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ
21,6. Ps. μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ
23,2. αὐτοὺς καὶ ὁδηγήσει αὐ-
Jes. 49,10 τοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγὰς ὑδά-
21,4. των, καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς
Jes. 25,8. πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλ-
μῶν αὐτῶν.

Cap. VIII.

Sigillum septimum: septem cum tubis angeli. Quatuor primae calamitatum tubae.

Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφρα- *
γῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο 6,12. 5,1;
σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώ- Hab.
ριον. 2,20.
2. Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγ- 1,4. Tob.
γέλους, οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ 12,15
ἑστήκασι, καὶ ἐδόθησαν L.1,19;
αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. Mt.24,31.
3. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλ- Jos. 6,4.
θε καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὸ θυ- Zach.
σιαστήριον, ἔχων λιβανωτὸν 9,14.
χρυσοῦν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ 5,8. Num.
θυμιάματα πολλά, ἵνα δώ- 16,46
σῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν Ps.
ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυ- 141,2
σιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ Num.
ἐνώπιον τοῦ θρόνου. 4,11.
4. Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν
θυμιαμάτων ταῖς προσευ-
χαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ Tob.
ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 12,12
5. Καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος
τὸν λιβανωτόν, καὶ ἐγέμισεν Lev.
αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυ- 10,1. 16,12
σιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς Ez.
τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο φω- 10,2.
ναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστρα- 4,5.
παὶ καὶ σεισμός. 11,19
6. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ
ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγ-
γας, ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα
σαλπίσωσι.
7. Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισε, * Ex.9,
καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ 23s.
Ez. 13,13 μεμιγμένα ἐν αἵματι, καὶ
Jes. 28,2. ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ
* τρίτον τῆς γῆς κατεκάη,
καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων
κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος
χλωρὸς κατεκάη.
8. Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος
Jer. 51,25 ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα
πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς
τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο
τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης
Ex. 7,20. αἷμα,
9. καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον
τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ
θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυ-
χάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν
* πλοίων διεφθάρησαν.
10. Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος
9,1. ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ
Jes. 14,12 οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιό-
Dan. 8,10. μενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν
ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν
καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδά-
των.
11. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ
ἀστέρος λέγεται ὁ Ἄψινθος·
* καὶ γίνεται τὸ τρίτον τῶν
Dt. 29,18 ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ
πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέ-
θανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι
ἐπικράνθησαν.
12. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγε-
λος ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη
τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ
τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ
τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα
6,12. σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν,
Am. 8,9. καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ τὸ

τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νὺξ
ὁμοίως.
13. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα
ἑνὸς ἀετοῦ πετομένου ἐν με- *
σουρανήματι, λέγοντος φω- 14,6.
νῇ μεγάλῃ· Οὐαί, οὐαί, οὐαὶ 9,12.
τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς 11,14 12,12
γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν
τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν 9,1. 13.
ἀγγέλων τῶν μελλόντων 11,15
σαλπίζειν.

CAP. IX.

Quinta et sexta tuba. Locustae ex abysso; quatuor angeli soluti eorumque exercitus hostiles.

Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος
ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα 8,10.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα
εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐ-
τῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς 20,1.
ἀβύσσου. v.11.
2. Καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς 17,8.
ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς
ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς
καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκο- 8,12.
τίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ Joel. 2,2.
τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. 10.
3. Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλ-
θον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ Ex. 10,4s.
ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς
ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορ- Sir. 39,36
πίοι τῆς γῆς· Dt.
4. καὶ ἐῤῥέθη αὐταῖς, ἵνα 8,15.
μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον 7,2s. 6,6.
τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν
οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ
τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ *
7,3. ἔχουσι τὴν σφραγῖδα τοῦ
θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐ-
τῶν.
5. Καὶ ἐδόθη αὐταῖς, ἵνα
μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς,
* ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆ-
νας πέντε· καὶ ὁ βασανι-
σμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς
v.10. σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄν-
θρωπον.
6. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
6,16. Job. ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄν-
3,21. θρωποι τὸν θάνατον, καὶ
Jer. 8,3. οὐ μὴ εὑρήσουσιν αὐτόν·
* καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀπο-
θανεῖν, καὶ φεύξεται ἀπ'
αὐτῶν ὁ θάνατος.
7. Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν
Joel. 2,4. ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοι-
μασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς
* στέφανοι ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ
τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσ-
ωπα ἀνθρώπων,
8. καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρί-
χας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόν-
Joel. 1,6. τες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν,
9. καὶ εἶχον θώρακας ὡς
θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ
φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν
Joel. 2,5. ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων
Jer. πολλῶν τρεχόντων εἰς πό-
47,3. λεμον.
10. Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς
v.5. ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέν-
* τρα, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐ-
τῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆ-

σαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας
πέντε.
11. Ἔχουσιν ἐπ᾽ αὐτῶν βα- Prov. 30,27
σιλέα τὸν ἄγγελον τῆς *
ἀβύσσου, ὄνομα αὐτῷ Ἑ- v.1.
βραϊστὶ Ἀβαδδών, καὶ ἐν Job. 28,22
τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει
Ἀπολλύων.
12. Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλ- 11,14
θεν· ἰδού, ἔρχονται ἔτι δύο *
οὐαὶ μετὰ ταῦτα.
13. Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος
ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φω-
νὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων Ex. 30,2.
κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου 10.
τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ,
14. λέγοντα τῷ ἕκτῳ ἀγ- *
γέλῳ, ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα·
Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγ- 7,1.
γέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ
τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐ- 16,12
φράτῃ.
15. Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσ- 20,7.
σαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμα-
σμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ
ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυ-
τόν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ
τρίτον τῶν ἀνθρώπων. 8,7ss.
16. Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν 7,4. 5,11.
στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ
δύο μυριάδες μυριάδων· *
ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.
17. Καὶ οὕτως εἶδον τοὺς
ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ
τοὺς καθημένους ἐπ᾽ αὐτῶν,
ἔχοντας θώρακας πυρίνους
καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώ-
δεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵπ-
πων ὡς κεφαλαὶ λεόντων,
Joel. 2,3. καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν
Job. 41,10 ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς
καὶ θεῖον.
* 18. Ἀπὸ τῶν τριῶν πλη-
γῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν
τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ
τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ
καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευο-
μένου ἐκ τῶν στομάτων αὐ-
τῶν.
* 19. Ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵπ-
πων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
ἐστὶ καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐ-
τῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν
ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κε-
φαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδι-
κοῦσι.
20. Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀν-
θρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάν-
θησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύ-
16,9. 11.21 ταις, οὔτε μετενόησαν ἐκ τῶν
ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα
1Cor. 10,20 μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαι-
sq. μόνια καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυ-
Ps. 106, σᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ
37. χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ
96,5. ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύ-
Lxx) 115, νανται οὔτε ἀκούειν οὔτε
4ss. περιπατεῖν,
21. καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ
τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ
18,23 τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν οὔτε
17,2. 5. ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε
ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

Cap. X.

Angelus cum libello. Joanni devoranti dulcis et amarus.

Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον
ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ 5,2.
τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημέ-
νον νεφέλην, καὶ ἡ ἶρις ἐπὶ 4,3. *
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος,
καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στῦ- 1,15..
λοι πυρός,
2. καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐ- *
τοῦ βιβλαρίδιον ἀνεῳγμέ- 5,1.
νον· καὶ ἔθηκε τὸν πόδα
αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς
θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον
ἐπὶ τῆς γῆς,
3. καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, Am.
ὥσπερ λέων μυκᾶται, καὶ ὅτε 3,8. 1,2.
ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ Hos.
βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. 11,10 Jer.
4. Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ 25,30
ἑπτὰ βρονταί, ἔμελλον γρά- 1,11. 19.
φειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· *
Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ 22,10 Dan.
ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ 12,4.
γράψῃς. 9.8,26.
5. Καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν εἶδον
ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης v.2.
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν Dan.
χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν εἰς 12,7. Gen.
τὸν οὐρανόν, 14,22
6. καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι 4,9ss..
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, Dt. 32,40
ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ
τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν γῆν καὶ 4,11. 14,7.
τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν θάλασ-
* σαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρό-
6,11. νος οὐκέτι ἔσται,
7. ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡμέραις
8,6ss. τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγ-
9,13. 11,15 γέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπί-
1Cor. 15,52 ζειν, καὶ ἐτελέσθη τὸ μυ-
51. στήριον τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγ-
Act. 3,21; γέλισε τοὺς ἑαυτοῦ δούλους
Am. 3,7. τοὺς προφήτας.
v.4. 8. Καὶ ἡ φωνή, ἣν ἤκουσα
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λα-
* λοῦσα μετ' ἐμοῦ καὶ λέγου-
σα· Ὕπαγε, λάβε τὸ βι-
βλίον τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ
v.2. χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἑστῶ-
τος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς.
9. Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν
* ἄγγελον, λέγων αὐτῷ δοῦναί
μοι τὸ βιβλαρίδιον. Καὶ λέ-
Ez.3, 1.2,3. γει μοι· Λάβε καὶ κατάφαγε
12,12 αὐτό, καὶ πικρανεῖ σου τὴν
c.13 κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί
ss.; 11,1. σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι.
15ss. c.19 10. Καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρί-
ss. διον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέ-
λου, καὶ κατέφαγον αὐτό,
Ez. 3,3. καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς
μέλι γλυκύ· καὶ ὅτε ἔφαγον
αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία
μου.
* 11. Καὶ λέγει μοι· Δεῖ
7,9. Ez.3, σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ
4ss. λαοῖς καὶ ἔθνεσι καὶ γλώσ-
σαις καὶ βασιλεῦσι πολ-
λοῖς.

CAP. XI.

Duo testes trucidati reviviscunt. Tuba septima; epinicium.

Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος 21,15
ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων· Ἔγει- Ez. 40,3.
ραι καὶ μέτρησον τὸν ναὸν 43,13
τοῦ θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστή-
ριον καὶ τοὺς προςκυνοῦν-
τας ἐν αὐτῷ·
2. καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξω-
θεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ *
μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι
ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὴν 21,2..
πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι 13,5.
μῆνας τεσσαράκοντα δύο. L.21,24. 1Mc.
3. Καὶ δώσω τοῖς δυσὶ 4,60.
μάρτυσί μου, καὶ προφη-
τεύσουσιν ἡμέρας χιλίας v.3. 12,6..
διακοσίας ἑξήκοντα περι- 14.
βεβλημένοι σάκκους. Joel.1,13.
4. Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι Zach.
καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώ- 4,3. 11.14
πιον τοῦ κυρίου τῆς γῆς *
ἑστῶτες.
5. Καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει *
ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται
ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ
κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐ- 2Rg.
τῶν· καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει 1,10. L.
ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν 9,54.
ἀποκτανθῆναι.
6. Οὗτοι ἔχουσι τὴν ἐξου-
σίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν, 1Rg. 17,1.
ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέ- L.
ρας τῆς προφητείας αὐτῶν· 4,25. *
καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν 16,3.
ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς Ex.7, 19s.
Ex.9. 1Sm. αἷμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν
4,8. ἐν πάσῃ πληγῇ, ὁσάκις ἐὰν
θελήσωσι.
7. Καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν
13,1. 17,8. μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θη-
ρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς
ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐ-
13,7. 1Rg. τῶν πόλεμον, καὶ νικήσει
19,10 αὐτούς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐ-
τούς.
Ps. 79,2. 8. Καὶ τὸ πτῶμα αὐτῶν
ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως
16,19 18,10 τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται
Jes. πνευματικῶς Σόδομα καὶ
1,10; Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύ-
1Cor. 2,8. ριος αὐτῶν ἐσταυρώθη.
L. 13,34 9. Καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν
λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσ-
10,11 σῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτῶμα
αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμι-
συ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν
* οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς
μνῆμα.
18,3. 10. Καὶ οἱ κατοικοῦντες
* ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν ἐπ'
Esth. 9,19. αὐτοῖς, καὶ εὐφρανθήσον-
22. ται, καὶ δῶρα πέμψουσιν
ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο
προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς
κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.
11. Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς
Ez. ἡμέρας καὶ ἥμισυ πνεῦμα
37,5. 10. ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰςῆλθεν
* ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ
L. 7,16. τοὺς πόδας αὐτῶν· καὶ φό-
βος μέγας ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς
θεωροῦντας αὐτούς.
12. Καὶ ἤκουσαν φωνὴν

μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
λέγουσαν αὐτοῖς· Ἀνάβητε *
ὧδε· καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν 2Rg.
οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ 2,11.
ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐ-
χθροὶ αὐτῶν.
13. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ 16,18
τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπε-
σε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν
τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώ- [3,4. Act.
πων χιλιάδες ἑπτά, καὶ οἱ 1,15.
λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο καὶ
ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ
οὐρανοῦ.
14. Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπ- 8,13. 9,12.
ῆλθεν· ἰδού, ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη 12,12
ἔρχεται ταχύ.
15. Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος 10,7..
ἐσάλπισε, καὶ ἐγένοντο φω-
ναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, *
λέγοντες· Ἐγένετο ἡ βασι- 19,6.
λεία τοῦ κόσμου τοῦ κυρίου 12,7s. 10.
ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐ- Ps.2, 2.6;
τοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς Dan.
αἰῶνας τῶν αἰώνων. 2,44. 7,27.
16. Καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες
πρεσβύτεροι, οἱ ἐνώπιον τοῦ 4,4.
θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς 10. 7,11.
θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ
τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ
προσεκύνησαν τῷ θεῷ,
17. λέγοντες· Εὐχαριστοῦ-
μέν σοι, κύριε ὁ θεὸς ὁ παν- 4,8.
τοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ὅτι 16,5. *
εἴληφας τὴν δύναμίν σου
τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευ- 19,6.
σας.

Ps. 2,1. 18. Καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθη-
6,17; σαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου
20,12 καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν,
14,7. κριθῆναι καὶ δοῦναι τὸν μι-
22,12 σθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς
10,7. προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις
καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ
* ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ
13,16 τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖ-
19,2. ραι τοὺς διαφθείροντας τὴν
γῆν.
15,5. 14,17 4,1; 19. Καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ
θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ
Ebr. 9,4. ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθή-
κης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ·
καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ
8,5. 16,18 φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σει-
16,21 σμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.
8,7.

CAP. XII.

Mulier ecclesiam jud. repraesentans et draco septiceps decicornis. Coelitus dejectus mulierem frustra infestat.

15,1. Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη
19,7. ἐν τῷ οὐρανῷ· Γυνὴ περι-
Gen. 37,9s. βεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ
σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν
αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
αὐτῆς στέφανος ἀστέρων
δώδεκα,
2. καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα
Mich. 4,9s. κράζει, ὠδίνουσα καὶ βασα-
5,2. νιζομένη τεκεῖν.
Jes. 26,17 3. Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον
v. 9. ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δρά-
Ez. 29,3. κων μέγας πυῤῥός, ἔχων κε-
φαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέ-

κα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ- 13,1. 17,9.
τοῦ ἑπτὰ διαδήματα· 12.
4. καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει
τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ 8,9ss; 6,13.
οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς Dan.
εἰς τὴν γῆν. Καὶ ὁ δράκων 8,10. Jes.
ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναι- 14,12
κὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν,
ἵνα ὅταν τέκῃ, τὸ τέκνον
αὐτῆς καταφάγῃ.
5. Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄῤῥενα, *
ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα 2,27. 19,15
τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· Ps.
καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐ- 2,9.
τῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ πρὸς
τὸν θρόνον αὐτοῦ.
6. Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς Ps. 55,7s.
τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ Mt.
τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ 2,13.
τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν
αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακο- 11,3. Dan.
σίας ἑξήκοντα. 12,11
7. Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν
τῷ οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ Dan. 10,21
ἄγγελοι αὐτοῦ, τοῦ πολε- 12,1.
μῆσαι μετὰ τοῦ δράκοντος, *
καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ Jud. 9.6..
οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,
8. καὶ οὐκ ἴσχυσεν οὐδὲ *
τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν
τῷ οὐρανῷ. Job.2,1.
9. Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων v.3.
ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος ὁ 20,2.. Gen.
καλούμενος διάβολος καὶ ὁ 3,1.
σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰ- Sap. 2,23s;
κουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς L.10, 18.
τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐ- Jo.
τοῦ μετ᾽ αὐτοῦ ἐβλήθησαν. 12,31

10. Καὶ ἤκουσα φωνὴν με-
γάλην ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγου-
11,15 σαν· Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτη-
ρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βα-
σιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ
ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ,
Job. 1,7ss. ὅτι ἐβλήθη ὁ κατήγωρ τῶν
2,2ss. ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγο-
Zach. 3,1. ρῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
L.22, 31. Jo. ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός.
8,44.. 11. Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν
7,14. αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρ-
R.8, 33.37 νίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς
6,9. μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ
2,10. ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐ-
Jo.12 25.. τῶν ἄχρι θανάτου.
18,20 12. Διὰ τοῦτο εὐφραίνε-
11,10 σθε, οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν
Ps. 96,11 αὐτοῖς σκηνοῦντες· οὐαὶ τῇ
* 8,13. γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ, ὅτι
13,7. κατέβη ὁ διάβολος πρὸς
ὑμᾶς, ἔχων θυμὸν μέγαν,
εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.
13. Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δρά-
κων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν,
v.4. ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτε-
Gen. 3,15. κε τὸν ἄῤῥενα.
14. Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυ-
Ex. 19,4. ναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀε-
Jes. τοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτη-
40,31 ται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν
v.6. τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφε-
Dan. ται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς
12,7. 7,25. καὶ ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσ-
ώπου τοῦ ὄφεως.
15. Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ
τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω
17,15 τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς πο-

ταμόν, ἵνα αὐτὴν ποταμο- Jes. 8,7.
φόρητον ποιήσῃ. Ps.124,4ss.
16. Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ
τῇ γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ Num. 16,32
τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέ-
πιε τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν
ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ.
17. Καὶ ὠργίσθη ὁ δρά-
κων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπ-
ῆλθε ποιῆσαι πόλεμον με-
τὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρμα- Gen. 3,15.
τος αὐτῆς, τῶν τηρούντων 14,12
τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ
ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰη- 19,10
σοῦ. 1Jo.5,10.
18. Καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὴν Dan. 8,2;
ἄμμον τῆς θαλάσσης. Jos.15,12.

CAP. XIII.

Bellua decicornis septiceps impietatis. Bellua bicornis illi concilians, numeri 666.

Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσ-
σης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον 11,7.
κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς 12,3.. Dan.
ἑπτά, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων 7,3.
αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ 7.19s.
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνό- * 17,3.
ματα βλασφημίας.
2. Καὶ τὸ θηρίον, ὃ εἶδον,
ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ Dan. 7,6.
πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ 8.4. Hos.
τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα 13,7s
λέοντος. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐ- 12,3.
τοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ 2,13.
καὶ ἐξουσίαν μεγάλην,
3. καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν 17,9.
αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς
θάνατον, καὶ ἡ πληγὴ τοῦ
v.12. 14. θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύ-
* θη, καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ
17,8. γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου.
4. Καὶ προςεκύνησαν τῷ
* δράκοντι, ὅτι ἔδωκε τὴν
ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ
προςεκύνησαν τῷ θηρίῳ,
18,18 Ex. λέγοντες· Τίς ὅμοιος τῷ
15,11 θηρίῳ, καὶ τίς δύναται πο-
λεμῆσαι μετ᾽ αὐτοῦ;
Dan. 5. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα
7,8. 11,25 λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφη-
* μίας, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξου-
11,2. σία ποιῆσαι μῆνας τεσσα-
* ράκοντα δύο.
6. Καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα
16,9. Lev. αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς
24,11 τὸν θεόν, βλασφημῆσαι τὸ
16. 21,3. ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκη-
11,19 νὴν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐν τῷ
12,12 οὐρανῷ σκηνοῦντας.
* 11,7. 7. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλε-
Dan. μον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων
7,21. καὶ νικῆσαι αὐτούς, καὶ ἐδό-
θη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν
7,9. φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσ-
σαν καὶ ἔθνος.
8. Καὶ προςκυνήσουσιν
17,8. * αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦν-
τες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέ-
20,15 cet.; γραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ
5,12. βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου
1Pt.1 19s.. τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ κατα-
βολῆς κόσμου.
2,7. Mt. 9. Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκου-
11,15 σάτω.

10. Εἴ τις αἰχμαλωσίαν *
συνάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν
ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ Mt.
ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μα- 26,52 Gen.
χαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. Ὧδέ 9,6. Jes.
ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πί- 33,1.
στις τῶν ἁγίων. 14,12

11. Καὶ εἶδον ἄλλο θη-
ρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, v.1.5
καὶ εἶχε κέρατα δύο ὅμοια Mt.
ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. 7,15. Gen.
12. Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ 3,1ss.
πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ v.7.
ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ποιεῖ
τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ
κατοικοῦντας ἵνα προσκυ- v.4.
νήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶ-
τον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πλη- v.3.
γὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

13. Καὶ ποιεῖ σημεῖα με- 19,20
γάλα, ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ ἐκ 2Th. 2,9;
τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν 1Rg.
εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀν- 18,24 L.9,
θρώπων, 54..
14. καὶ πλανᾷ τοὺς κατοι- Mt.
κοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ 24,24 Dt.
σημεῖα, ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆ- 13,1s.
σαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέ-
γων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ
τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ
θηρίῳ, ὃ ἔχει τὴν πληγὴν v.3..
τῆς μαχαίρας καὶ ἔζησε.
15. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦ- *
ναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ
θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ 16,13 19,20
εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιή-
σῃ, ὅσοι ἂν μὴ προσκυνή-

14,9. Dan. σωσι τὴν εἰκόνα τοῦ θηρίου
3,5. ἵνα ἀποκτανθῶσι.
16. Καὶ ποιεῖ πάντας τοὺς
19,18 μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους
καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς
πτωχοὺς καὶ τοὺς ἐλευθέ-
ρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα
19,20 14,9. δῶσιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ
11. τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς
ἢ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν,
* 17. καὶ ἵνα μή τις δύνηται
ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ
ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, τὸ ὄνο-
μα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθ-
15,2. μὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
17,9. 18. Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ
ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν
ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθ-
μὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί, καὶ
* ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ ἑξακόσιοι
ἑξήκοντα ἕξ.

CAP. XIV.

Agnus cum piis signatis. Tres angeli praecones; evangelium aeternum. Falx messoris et vindemiatoris.

5,6.. 17,14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ
Ebr. ἀρνίον ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος
12,22 Ps. Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκα-
2,6. τὸν τεσσαρακοντατέσσαρες
110,2 68,17 χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα
87,1. αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πα-
7,3s. 22,4. τρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ
3,12. τῶν μετώπων αὐτῶν.
2. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ
1,15. τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδά-
19,6. 17,15 των πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν
βροντῆς μεγάλης, καὶ ἡ φω-

νῆ, ἣν ἤκουσα, ὡς κιθαρῳ- *
δῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς 15,2.
κιθάραις αὐτῶν. 5,8.

3. Καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν 5,9.
καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου Ps. 96,1.
καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων
ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· 4,2ss.
καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν
τὴν ᾠδήν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν v.1.
τεσσαρακοντατέσσαρες χι- 7,4.
λιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ
τῆς γῆς. Hos.5,3.6,10?

4. Οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυ- 3,4;
ναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· 2Cor.
παρθένοι γάρ εἰσιν οὗτοι οἱ 11,2; Mt.
ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ 19,28 8,19.
ὅπου ἂν ὑπάγῃ. Οὗτοι ἠγο-
ράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώ- 5,9.
πων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ Jac.
ἀρνίῳ, 1,18..

5. καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν Mal.
οὐχ εὑρέθη ψεῦδος· ἄμω- 2,6. Zeph.
μοί εἰσι. 3,13.

6. Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγε-
λον πετόμενον ἐν μεσουρα- 8,13.
νήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον 1Pt.1
αἰώνιον, εὐαγγελίσαι ἐπὶ 23.25
τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς R. 16,25
γῆς καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ * 13,7.
φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ
λαόν,

7. λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ·
Φοβήθητε τὸν θεὸν καὶ δό- 15,4.
τε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ Dt. 32,3.
ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ
προσκυνήσατε τῷ ποιήσαν-
τι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν 10,6.

Act. 14,15 καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πη-
4,24. γὰς ὑδάτων.

Ps. 146,6 8. Καὶ ἄλλος ἄγγελος δεύ-
τερος ἠκολούθησε, λέγων·
18,2s. Ἔπεσεν, ἔπεσεν Βαβυλὼν ἡ
17,4s. * μεγάλη, ἣ ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ
θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς
πεπότικε πάντα τὰ ἔθνη.

9. Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρί-
τος ἠκολούθησεν αὐτοῖς,
λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Εἴ
13,12 15ss. τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ
τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμ-
βάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ
μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν
16,19 χεῖρα αὐτοῦ·

Jes. 10. καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ
51,17 21ss. οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ,
Jer. τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου
25,15 Ps. ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς
75,9. αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται
60,5. ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον
19,20 20,14 τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώ-
21,8. πιον τοῦ ἀρνίου.

19,3. 11. Καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βα-
18,18 20,10 σανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας
Jes. αἰώνων ἀναβαίνει, καὶ οὐκ
34,9s. Mc. ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας
9,44. Mt. καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες
25,46 τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα
αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμβάνει
τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ.

13,10 12. Ὧδε ὑπομονὴ τῶν ἁγίων
12,17 ἐστίν, οἱ τηροῦντες τὰς ἐν-
τολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πί-
στιν Ἰησοῦ.

12,10 13. Καὶ ἤκουσα φωνῆς

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης·
Γράψον· Μακάριοι οἱ νε- 19,9.
κροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνή- Ph. 1,23.
σκοντες ἀπάρτι· ναί, λέγει
τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύ- Jes. 57,2.
σωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· Ebr. 4,10.
τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ *
μετ' αὐτῶν.
14. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νε-
φέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νε- 1,13.
φέλην καθήμενον ὅμοιον Dan. 7,13.
υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς Ez. 1,26;
κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον Ps.
χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ 21,4.
αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ.
15. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξ- v.8.
ῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων
ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ καθη-
μένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· Πέμ- Joel.
ψον τὸ δρέπανόν σου καὶ 3,13. Mc.
θέρισον, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα 4,29.
θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ * Jo.
θερισμὸς τῆς γῆς. 4,35.
16. Καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμε-
νος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέ-
πανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν,
καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. Mt.13,39ss.
17. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξ-
ῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν 15,5.
τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς
δρέπανον ὀξύ.
18. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξ- *
ῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, 8,3.
ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυ- 16,7; 8.5.
ρός, καὶ ἐφώνησε κραυγῇ
μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπα-
νον τὸ ὀξύ, λέγων· Πέμψον v.15.
σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ
Jer. 2,21. τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς
Dt. ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμα-
32,32 σαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς.
19. Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος
τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν
γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἄμ-
πελον τῆς γῆς καὶ ἔβαλεν
19,15 Joel. εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ
3,13. τοῦ θεοῦ τὸν μέγαν.
Jes. 63,3. 20. Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς
11,2. ἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἐξ-
Jes. 34,3. ῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ
19,14 ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων,
Ez. ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακο-
32,6. σίων.

CAP. XV.

Egrediuntur, hymnum canentibus victoribus, septem plagarum angeli.

12,1. 3. Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον
ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυ-
17,1. μαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ
ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς
ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτε-
14,19 λέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ.
2. Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν
4,6. ὑαλίνην μεμιγμένην πυρί,
12,11 καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ
13,15 θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος
13,18 αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ
* τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑστῶ-
τας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν
14,2. 5,8. ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας
Ps. τοῦ θεοῦ.
43,4. 3. Καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν
14,3. Ex.15 Μωϋσέως τοῦ δούλου τοῦ
Jes.12.2Mo.7,6.

θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρ- 5,9.
νίου, λέγοντες· Μεγάλα καὶ 12; Ps.
θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύ- 111,2
ριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ,
δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ 19,2. Ps.
ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν 145,
ἁγίων· *17.
4. τίς οὐ μὴ φοβηθῇ, κύ- Jer.
ριε, καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά 10,7.
σου; ὅτι μόνος ὅσιος, ὅτι Ps. 99;
πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσι καὶ 86,9s.
προςκυνήσουσιν ἐνώπιόν
σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου
ἐφανερώθησαν.
5. Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον,
καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκη- 11,19
νῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ 13,6. Ebr.
οὐρανῷ, 8,5.
6. καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγ- v.1.
γελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ
πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδε- 19,8.
δυμένοι λίνον καθαρὸν λαμ- Ez. 9,2.
πρὸν καὶ περιεζωσμένοι περὶ 1,13.
τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς.
7. Καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων 6,1.
ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἀγγέ- 4,6ss.
λοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς
γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Es.
θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς 22,31 4,9.
αἰῶνας τῶν αἰώνων.
8. Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς Jes.
καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ 6,4. 1Rg.
θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως 8,10s. Ex.
αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο 40,34
εἰςελθεῖν εἰς τὸν ναόν, ἄχρι 35.
τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ
τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

CAP. XVI.

Effunduntur septem irae divinae phialae.

Καὶ ἤκουσα φωνῆς με-
15,5s. γάλης ἐκ τοῦ ναοῦ, λεγού-
σης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις·
* Ὑπάγετε καὶ ἐκχέατε τὰς
15,7. ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ
θεοῦ εἰς τὴν γῆν.
2. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος
καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ
* ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο
Ex. 9,9s. ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν εἰς
13,17 τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχον-
15s. τας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου
14,9. καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ
εἰκόνι αὐτοῦ.
3. Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος
ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς
τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο
8,8s. αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα
Ex. 7,17s. ψυχὴ ζωῆς ἀπέθανεν, τὰ ἐν
* τῇ θαλάσσῃ.
4. Καὶ ὁ τρίτος ἐξέχεε τὴν
φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς πο-
Ex. 7,19. ταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς
* τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο
αἷμα.
5. Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέ-
11,6. λου τῶν ὑδάτων λέγοντος·
v.7. * Δίκαιος εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν,
6,10. ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας·
18,24 6s. 6. ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προ-
Ps. 79,2s. φητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα
Sap. αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἄξιοί
11,6. εἰσι.
14,18 6,9s. 7. Καὶ ἤκουσα τοῦ θυσια-
* στηρίου λέγοντος· Ναί, κύ-

ρει ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ,
ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ v.5.. 19,2.
κρίσεις σου. 15,3.
8. Καὶ ὁ τέταρτος ἐξέχεε *
τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυ-
ματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν
πυρί.
9. Καὶ ἐκαυματίσθησαν
οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα,
καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνο- 13,6. *
μα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος
ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς
ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν 9,20s. Jer.
δοῦναι αὐτῷ δόξαν. 5,3. Jes.
10. Καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεε 8,21. *
τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ 13,2.
ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ
ἐσκοτωμένη, καὶ ἐμασσῶντο Ex. 10,22
τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ Jes.
πόνου, 8,22.
11. καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν v.9..
θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν
πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλ- v.2.
κῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόη-
σαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. 2,21.
12. Καὶ ὁ ἕκτος ἐξέχεε τὴν *
φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν πο-
ταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφρά- 9,14.
την· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ Jes. 11,15
αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς 44,27
τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνα- 51,10 Jer.
τολῶν ἡλίου. 8,13.
13. Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στό-
ματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ 12,9.
τοῦ στόματος τοῦ θηρίου 13,1s.
καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ

13,11 19,20 ψευδοπροφήτου πνεύματα
* τρία ἀκάθαρτα ὡς βάτρα- Ex.
8,6; χοι·
1Tm. 4,1..
14. εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαι-
13,13 μονίων ποιοῦντα σημεῖα, ἃ
cet. ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασι-
1Rg. 22,22 λεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης,
συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν
19,19 πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης
17,14 τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ
παντοκράτορος.
3,3.. L.12,
15. (Ἰδού, ἔρχομαι ὡς
35ss. κλέπτης· μακάριος ὁ γρη-
3,4; γορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια
18. 2Cor. αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περι-
5,3. πατῇ καὶ βλέπωσι τὴν
ἀσχημοσύνην αὐτοῦ.)
v.12.
16. Καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς
Zach. εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμε-
12,11 14,4. νον Ἑβραϊστὶ Ἁρμαγεδών.
Joel. 3,17.
17. Καὶ ὁ ἕβδομος ἐξέχεε
* τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
ἀέρα, καὶ ἐξῆλθε φωνὴ με-
15,5. 4,2. γάλη ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέ-
21,6. γουσα· Γέγονε.
4,5.
18. Καὶ ἐγένοντο ἀστρα-
8,5. 11,19 παὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί,
καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας,
Dan. οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ οἱ
12,1. * ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς
γῆς, τηλικοῦτος σεισμὸς οὕ-
τω μέγας.
19. Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ
11,13 μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ
Jes. 30,25 πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον·
καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνή-
17,5. 18,5. σθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, δοῦ-

ναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ 14,10 Jes.
οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς 51,22
αὐτοῦ. 23.
20. Καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, 6,14. 20,11
καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν.
21. Καὶ χάλαζα μεγάλη 11,19 Ex.
ὡς ταλαντιαία καταβαίνει 9,18.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀν-
θρώπους· καὶ ἐβλασφήμη- v.11.
σαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν
ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, Job. 38,22
ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ 23.
αὐτῆς σφόδρα.

CAP. XVII.

Meretrix belluae insidens sanguine ebria: urbs septicollis septem decemque regum.

Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν
ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων 15,1. 21,9.
τὰς ἑπτὰ φιάλας καὶ ἐλά-
λησε μετ' ἐμοῦ, λέγων· Δεῦ- *
ρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς v.5. 15s.
πόρνης τῆς μεγάλης τῆς Nah.
καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων 3,4.
τῶν πολλῶν,
2. μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ 18,9. Jes.
βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμε- 23,17
θύσθησαν οἱ κατοικοῦντες 18,3.
τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς 14,8. Jer.
πορνείας αὐτῆς. 51,7.
3. Καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς 21,10
ἔρημον ἐν πνεύματι· καὶ εἶ- 1,10.
δον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ
θηρίον κόκκινον γέμον ὀνο- 13,1.
μάτων βλασφημίας, ἔχον *
κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα
δέκα.
4. Καὶ ἡ γυνὴ ἦν περι-
18,16 * βεβλημένη πορφυροῦν καὶ
κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη
Ez. 28,13 χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ
μαργαρίταις, ἔχουσα χρυ-
Jer. 51,7. σοῦν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ
αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων,
* καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορ-
νείας αὐτῆς,
5. καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον
1,20. 2Th. αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον·
2,7. Μυστήριον· Βαβυλὼν ἡ με-
14,8. 16,19 γάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν
18,2. 10.16 καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς
Dan. γῆς.
4,27. 6. Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα
18,24 μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος
τῶν ἁγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵμα-
τος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ,
καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν αὐτήν,
θαῦμα μέγα.
7. Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος·
Διατί ἐθαύμασας; ἐγώ σοι
v.5s. 15ss; ἐρῶ τὸ μυστήριον τῆς γυ-
v.8.. 8ss. ναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ
βαστάζοντος αὐτήν, τοῦ
ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς
καὶ τὰ δέκα κέρατα.
v.11. 18,1; 8. Τὸ θηρίον, ὃ εἶδες, ἦν
8;12; καὶ οὐκ ἔστι καὶ μέλλει ἀνα-
11,7; 19,20 βαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου καὶ
2Th. εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν· καὶ
2,8? * θαυμάσονται οἱ κατοικοῦν-
13,3. 8. τες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέ-
γραπται τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ
20,15 sst. βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ κατα-
βολῆς κόσμου, βλεπόντων
τὸ θηρίον, ὅτι ἦν καὶ οὐκ
* ἔστι καίπερ ἔστιν.

9. Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σο- 18,18
φίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ἑπτὰ 13,1.
ὄρη εἰσίν, ὅπου ἡ γυνὴ κά-
θηται ἐπ' αὐτῶν,
10. καὶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν·
οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ εἷς ἔστιν, *
ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθε, καὶ
ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν 6,11. 20,3.
δεῖ μεῖναι.
11. Καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἦν v.8..
καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς
ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά
ἐστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπά-
γει.
12. Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ 13,1. Dan.
εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσίν, 7,20.
οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλα- 24.
βον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασι- *
λεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι
μετὰ τοῦ θηρίου.
13. Οὗτοι μίαν γνώμην v.17.
ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ
τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ *
θηρίῳ διδόασιν.
14. Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου
πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον
νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος 19,16
κυρίων ἐστὶ καὶ βασιλεὺς cet. 1Tm.
βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ 6,15..
κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πι- R.1,7 Mt.
στοί. 24,31
15. Καὶ λέγει μοι· Τὰ
ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη v.1.
κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι Jes. 8,7.9
εἰσὶ καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. Jer.
16. Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ἃ 47,2. Ps.
εἶδες, καὶ τὸ θηρίον, οὗ- 65,8.
τοι μισήσουσι τὴν πόρνην,
18,16 καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν
αὐτὴν καὶ γυμνήν, καὶ τὰς
σάρκας αὐτῆς φάγονται,
καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν
18,8. ἐν πυρί.
17. Ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς
τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆ-
σαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ
* ποιῆσαι μίαν γνώμην, καὶ
δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν
τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθή-
10,7. σονται οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ.
18. Καὶ ἡ γυνή, ἣν εἶδες,
14,8. 16,19 ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ
ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν
βασιλέων τῆς γῆς.

CAP. XVIII.

Babylonis populorum meretricis (Romae) lapsus.

Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον
10,1. 20,1. ἄλλον ἄγγελον καταβαί-
νοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔχον-
τα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ
Ez. 43,2. ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης
αὐτοῦ.
14,8. Jes. 2. Καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ
21,9. φωνῇ, λέγων· Ἔπεσεν, ἔπεσεν
Jer. 51,8; Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγέ-
Bar. 4,35. νετο κατοικητήριον δαιμό-
Jes. νων καὶ φυλακὴ παντὸς
13,21 34,14 πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ
11.18 φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκα-
Jer. 50,39 θάρτου καὶ μεμισημένου·
51,37 3. ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυ-
17,2. μοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέ-
14,8. 10. πωκε πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ
Jer. 25,15 βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς
51,7. ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι

τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ Nah. 3,4.
στρήνους αὐτῆς ἐπλούτη-
σαν.
4. Καὶ ἤκουσα ἄλλην φω- Jer.
νὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγου- 50,8.
σαν· Ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς, ὁ 51,6. 45.
λαός μου, ἵνα μὴ συγκοινω- Jes. 52,11
νήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐ- 48,20
τῆς, καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐ- Num. 16,26
τῆς ἵνα μὴ λάβητε· Gen. 19,15.
5. ὅτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς Jer. 51,9.
αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρα- Jon.
νοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ 1,2;
θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. Gen. 18,20
6. Ἀπόδοτε αὐτῇ, ὡς καὶ Jer.
αὐτὴ ἀπέδωκε, καὶ διπλώ- 50,15
σατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ 29. Ps.
ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ 137,8
ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ
διπλοῦν·
7. ὅσα ἐδόξασεν ἑαυτὴν Jer.
καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον 50,29
δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ
πένθος. Ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτῆς λέγει· Κάθημαι βα- Jes. 47,7s.
σίλισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμί, Zeph.
καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω· 2,15.
8. διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ Jes. 47,9.
ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς,
θάνατος καὶ πένθος καὶ λι-
μός, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυ- 17,16
θήσεται, ὅτι ἰσχυρὸς κύ- Jer. 50,32
ριος ὁ θεὸς ὁ κρίνας αὐτήν. *34.
9. Καὶ κλαύσονται καὶ κό- Ez. 27,30
ψονται ἐπ᾽ αὐτῇ οἱ βασι- 17,2.
λεῖς τῆς γῆς οἱ μετ᾽ αὐτῆς 2,22.
πορνεύσαντες καὶ στρηνιά-
σαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν

19,8. καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐ-
τῆς,
Ez. 26,16 10. ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκό-
τες διὰ τὸν φόβον τοῦ βα-
σανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες·
v.2. Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγά-
λη, Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυ-
v.8. ρά, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ
1Th. 5,3. κρίσις σου.
Ez. 27,36 11. Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς
κλαίουσι καὶ πενθοῦσιν ἐπ᾽
αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν
οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι·
Ez. 27, 3ss. 12. γόμον χρυσοῦ καὶ ἀρ-
17,4; γύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ
Esth. μαργαρίτου καὶ βυσσίνου
8,15. καὶ πορφύρας καὶ σηρικοῦ
καὶ κοκκίνου, καὶ πᾶν ξύλον
θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλε-
φάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ
* ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλ-
κοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρ-
μάρου,
13. καὶ κινάμωμον καὶ
* ἄμωμον καὶ θυμιάματα καὶ
μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον
καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ
σῖτον καὶ κτήνη καὶ πρόβα-
τα, καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ
Ez. σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀν-
27,13 θρώπων.
14. Καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπι-
θυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπ-
ῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα
τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ
* ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ-
έτι οὐ μὴ εὑρήσῃς αὐτά.
15. Οἱ ἔμποροι τούτων, οἱ

πλουτήσαντες ἀπ᾽ αὐτῆς, v.19; 9s.
ἀπὸ μακρόθεν στήσονται Ez.
διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανι- 27,30 35.
σμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ Jer.
πενθοῦντες, 50,13 46.
16. λέγοντες· Οὐαί, οὐαί,
ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περι-
βεβλημένη βύσσινον καὶ 17,4.
πορφυροῦν καὶ κόκκινον καὶ *
κεχρυσωμένη ἐν χρυσίῳ καὶ
λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις,
ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ v.19. 10.
τοσοῦτος πλοῦτος.
17. Καὶ πᾶς κυβερνήτης Ez. 27,27
καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπον πλέων, *
καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν θά-
λασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ v.10.
μακρόθεν ἔστησαν,
18. καὶ ἔκραζον βλέποντες v.9. Jes.
τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως 34,10
αὐτῆς, λέγοντες· Τίς ὁμοία 13,4.
τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ;
19. καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ Ez. 27,30
τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ Job.
ἔκραζον κλαίοντες καὶ πεν- 2,12. Jos.
θοῦντες, λέγοντες· Οὐαί, 7,6.
οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν
ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ v.15.
ἔχοντες τὰ πλοῖα ἐν τῇ θα-
λάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος
αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρη- v.16. 10.
μώθη.
20. Εὐφραίνου ἐν αὐτῇ, 12,12 Jes.
οὐρανὲ καὶ οἱ ἅγιοι καὶ οἱ 44,23
ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, Jer. 51,48
ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα
ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. v.24. 19,2.
21. Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος

5,2. ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέ-
* Jer. γαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θά-
51,63 64. λασσαν, λέγων· Οὕτως ὁρ-
μήματι βληθήσεται Βαβυ-
λὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ
Dt. 13,16 μὴ εὑρεθῇ ἔτι.
Ez. 22. Καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν
26,13 καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν
Jes. 24,8. καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκου-
σθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς
τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ
μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ
Jer. 25,10 φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι,
Jer. 25,10 23. καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ
* φανῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ
Jer. 16,9. νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ
7,34. ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ
Jes. 23,8. ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγι-
47,9. στᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ
Nah. 3,4. φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθη-
σαν πάντα τὰ ἔθνη,
17,6. 24. καὶ ἐν αὐτῇ αἵματα
Ez. 24,7s. προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέ-
Mt. 23,35 θη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγ-
37. μένων ἐπὶ τῆς γῆς.

CAP. XIX.

Epinicium. Nuptiae agni. Victor. Epulum avium.

Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς
12,10 φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολ-
6,9s. 7,9; λοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, λεγόν-
Ps. των· Ἀλληλουϊα· ἡ σωτη-
104, 35. ρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύνα-
* μις τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
15,3. 16,7; 2. ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι
17,1. αἱ κρίσεις αὐτοῦ, ὅτι ἔκρινε
11,18 τὴν πόρνην τὴν μεγάλην,

ἥτις ἔφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ Jer. 51,25
πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκη-
σε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐ- 6,10. 18,20
τοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς. Ps.9,13. Dt. 32,43
3. Καὶ δεύτερον εἴρηκαν·
Ἀλληλούϊα· καὶ ὁ καπνὸς 18,9. 18.
αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς Jes. 34,10
αἰῶνας τῶν αἰώνων.
4. Καὶ ἔπεσον οἱ πρεσβύ- 5,14. 4,4.
τεροι οἱ εἰκοσιτέσσαρες καὶ
τὰ τέσσαρα ζῶα, καὶ προς- 4,6ss.
εκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθη-
μένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, λέγον-
τες· Ἀμήν, ἀλληλούϊα. Ps.106, 48.
5. Καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρό-
νου ἐξῆλθε, λέγουσα· Αἰ- Ps. 134,1
νεῖτε τὸν θεὸν ἡμῶν, πάν- 135,1
τες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ οἱ 20.
φοβούμενοι αὐτόν, οἱ μικροὶ
καὶ οἱ μεγάλοι. Ps.115,13.
6. Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν
ὄχλου πολλοῦ καὶ ὡς φωνὴν
ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φω- 14,2. Ez.
νὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λέ- 1,24.
γοντες· Ἀλληλούϊα, ὅτι *
ἐβασίλευσε κύριος ὁ θεὸς ὁ 11,15
παντοκράτωρ.
7. Χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώ- Ps. 118,
μεθα καὶ δῶμεν τὴν δόξαν 24.
αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ v.9.. Jes.
ἀρνίου καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ 25,6;
ἡτοίμασεν ἑαυτήν, Ap.21,2.9.
8. καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα v.14.
περιβάληται βύσσινον λαμ- 15,6. Ps.
πρὸν καθαρόν· τὸ γὰρ 45,14 132,9
βύσσινον τὰ δικαιώματα
τῶν ἁγίων ἐστί. Eph.5,27. Jes.61,10.
9. Καὶ λέγει μοι· Γράψον· 14,13

20,6. Μt. Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον
22,2.. τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κε-
14. 25,10 κλημένοι. Καὶ λέγει μοι·
21,5. Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ
22,6. εἰσι τοῦ θεοῦ.
22,8s. 10. Καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν
τῶν ποδῶν αὐτοῦ προςκυ-
νῆσαι αὐτῷ, καὶ λέγει μοι·
Act. 10,26 Ὅρα μή· σύνδουλός σου
14,15 εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου
12,17 τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν
Mt. 4,10.. τοῦ Ἰησοῦ· τῷ θεῷ προς-
Eph. κύνησον. Ἡ γὰρ μαρτυρία
1,17. 1Jo. τοῦ Ἰησοῦ ἐστὶ τὸ πνεῦμα
4,13. τῆς προφητείας.
5,10s? 11. Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν
4,1; 6,2. ἀνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος
λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ'
3,14. αὐτὸν καλούμενος πιστὸς
1,5. καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιο-
σύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ·
1,14. 2,18. 12. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
ὡς φλὸξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν
v.16. κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα
12,3; 2,17. πολλά· ἔχων ὄνομα γεγραμ-
Prov. 30,4. μένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ
αὐτός,
14,20 Jes. 13. καὶ περιβεβλημένος
63,2s. ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι·
Gen. 49,11 καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐ-
Jo. τοῦ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ.
1,1. 1Jo. 14. Καὶ τὰ στρατεύματα
1,1. τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει
αὐτῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐν-
v.8. 4,4. δεδυμένοι βύσσινον λευκὸν
καθαρόν.
15. Καὶ ἐκ τοῦ στόματος
1,16. αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία

ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ *
τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμα- 12,5. Ps.
νεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, 2,9.
καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν 14,19 Jes.
τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς 63,3.
ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντο-
κράτορος.
16. Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον
καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ
ὄνομα γεγραμμένον· Βα- 17,14 1,5.
σιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος Jo.
κυρίων. 18,37 Jes.
17. Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον 55,4.
ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ
ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων
πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετο- Ez.
μένοις ἐν μεσουρανήματι· 39,4. 17.
Δεῦτε, συνάχθητε εἰς τὸ *
δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ θεοῦ,
18. ἵνα φάγητε σάρκας βα- Ez. 39,18
σιλέων καὶ σάρκας χιλιάρ- 20.
χων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, Jes. 49,26
καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν Dt.
καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ 28,26
σάρκας πάντων ἐλευθέρων 13,16
τε καὶ δούλων καὶ μικρῶν *
καὶ μεγάλων.
19. Καὶ εἶδον τὸ θηρίον 13,1.
καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς 17,12 18.
καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν 16,14
συνηγμένα ποιῆσαι πόλε-
μον μετὰ τοῦ καθημένου
ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ v.11. 14.
στρατεύματος αὐτοῦ.
20. Καὶ ἐπιάσθη τὸ θη- *
ρίον καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ ψευ- 16,13 20,10
δοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ
σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν 13,11 13ss.
οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας
τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ
τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰ-
Num. 16,33 κόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλή-
θησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην
20,10 Jes. τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην ἐν
30,33 θείῳ.
Dan. 7 11,26 21. Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάν-
v.15.. θησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ
καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου,
τῇ ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στό-
v.17.. ματος αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ
ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ
τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

CAP. XX.

Resurrectio, vincto diabolo, ad regnum millenarium. Gog et Magog. Resurrectio ad judicium extremum.

Καὶ εἶδον ἄγγελον κατα-
18,1. βαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
9,1. 1,18. ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς ἀβύσ-
2Pt. σου καὶ ἅλυσιν μεγάλην
2,4.. ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.
v.10. 12,9.. 2. Καὶ ἐκράτησε τὸν δρά-
2Cor. κοντα, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὅς
11,3. * ἐστι διάβολος καὶ ὁ σατα-
Tob. 8,3; νᾶς, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια
Jes. ἔτη,
24,22 3. καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς
Dan. τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισε
6,18. * καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐ-
2Th. 2,9s. τοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ ἔτι τὰ
ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χί-
λια ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ
17,10 αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρό-
Dan. νον.
7,9. 22,27 4. Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ

ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ 2,26.. 1Cor.
κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ 6,2s..
τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμέ- Mt.19 28..
νων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰη- 6,9.
σοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ 11,7.
θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προς-
εκύνησαν τῷ θηρίῳ οὔτε 13,15 *
τῇ εἰκόνι αὐτοῦ, καὶ οὐκ
ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ
μέτωπον καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα
αὐτῶν· καὶ ἔζησαν καὶ ἐβα- v.6.
σίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ 22,5. 5,10.
τὰ χίλια ἔτη· 2Tm.2,12. R.5,17.
5. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν Jes. 26,14
οὐκ ἔζησαν ἄχρι τελεσθῇ 1Cor.
τὰ χίλια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνά- 15,24
στασις ἡ πρώτη. L.14,14. 1Cor. 15,22
6. Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ 1Th.
ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει 4,16. Mt.
τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ 24,31
δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει v.14; 2,11;
ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς 1,6..
τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, 5,10.
καὶ βασιλεύσουσι μετ' αὐ- v.4..
τοῦ χίλια ἔτη.
7. Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ
χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σα- v.2s.
τανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐ-
τοῦ,
8. καὶ ἐξελεύσεται πλανῆ-
σαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσ- 7,1. Jes.
σαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν 11,12
Γὼγ καὶ τὸν Μαγώγ, συν- Ez. 38,2s.
αγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον, 39,1;
ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ Jos. 11,4.
ἄμμος τῆς θαλάσσης.
9. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ Ez. 38,8.
πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλω- 12.
Nu.2. Dt. σαν τὴν παρεμβολὴν τῶν
23,14 ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν
Ebr. 13,11 ἠγαπημένην· καὶ κατέβη
13; Ez. πῦρ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ
38,22 οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐ-
39,6. τούς·
10. καὶ ὁ διάβολος ὁ πλα-
νῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν
v.14s. λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου,
19,20 ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ
14,10 11. ψευδοπροφήτης, καὶ βασα-
νισθήσονται ἡμέρας καὶ νυ-
κτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.
4,2. Dan. 11. Καὶ εἶδον θρόνον λευ-
7,9. κὸν μέγαν, καὶ τὸν καθή-
Mt. 25,31 μενον ἐπ' αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ
16,20 προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ
2Pt. ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ
3,7ss. Mt. εὑρέθη αὐτοῖς.
24,35 12. Καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς,
* μικροὺς καὶ μεγάλους, ἑστῶ-
τας ἐνώπιον τοῦ θρόνου,
Dan. 7,10. καὶ βιβλία ἠνοίχθησαν· καὶ
Jer. ἄλλο βιβλίον ἠνοίχθη, ὅ
17,1. v.15.. ἐστι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθη-
Mal. σαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμ-
3,16. 2,23.. μένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῶν.
Jes. 26,19 13. Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασ-
σα τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐ-
6,3. τῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ
* Jo.5, ᾅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς
28s.. τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκρίθη-
σαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα
αὐτῶν.
14. Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ
v.10. 19,20 ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν

λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος ὁ
θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν, 21,8. 1Cor.
ἡ λίμνη τοῦ πυρός. 15,26.54s. *
15. Καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη
ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γε- 3,5.
γραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν 13,8. 17,8.
λίμνην τοῦ πυρός. 21,27.22,19. Ph.4,3.. L.10,20.

CAP. XXI.

Novum coelum, nova terra, nova Hierosolyma; agni sponsa.

Καὶ εἶδον οὐρανὸν και- Jes. 65,17
νὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ 66,22
πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώ- 2Pt. 3,13.
τη γῆ ἀπῆλθον, καὶ ἡ θά- *
λασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. 20,11.. Jes. 34,4.
2. Καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, v.10..
Ἱερουσαλὴμ καινήν, εἶδον 3,12.. Ebr.
καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐ- 12,22
ρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἡτοι- 11,10 16.
μασμένην ὡς νύμφην κεκο- v.9..
σμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. 2Cor. 11,2.
3. Καὶ ἤκουσα φωνῆς με- Eph.
γάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λε- 5,27.
γούσης· Ἰδού, ἡ σκηνὴ τοῦ Ebr. 8,2.
θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, 9,11;
καὶ σκηνώσει μετ᾽ αὐτῶν, Ez. 37,27
καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσον- 48,35
ται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς μετ᾽ 2Cor. 6,16.
αὐτῶν ἔσται, θεὸς αὐτῶν. *
4. Καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς 7,17. Jes.
πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀ- 25,8.
φθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θά-
νατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε Jes.
πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε 35,10 65,16
πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ ss.
πρῶτα ἀπῆλθον. 20,11.4,2.9.
5. Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος 5,1.
Jes. 43,19 ἐπὶ τῷ θρόνῳ· Ἰδού, καινὰ
2Cor. πάντα ποιῶ. Καὶ λέγει·
5,17.. Sap. Γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι
7,27. πιστοὶ καὶ ἀληθινοί εἰσι.
22,6; 16,17. 6. Καὶ εἶπέ μοι· Γέγονε.
22,13 Ἐγώ εἰμι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ,
cet. ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐγὼ
22,17 Ps. τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πη-
42,2s. γῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς
Jo. 7,37.. δωρεάν·
7. ὁ νικῶν κληρονομήσει
v.3.. Zach. ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεός,
8,8. καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός.
Ebr. 8,10; 8. Τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπί-
10,38 39.. στοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ
22,15 φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρ-
Gal. 5,20s; μακοῖς καὶ εἰδωλολάτραις
Jo. καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι, τὸ μέ-
8,44. ρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ και-
20,10 14.. ομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστιν
* ὁ θάνατος ὁ δεύτερος.
9. Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν
17,1. 15,1. ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων
6s. τὰς ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμού-
* σας τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν
ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ᾽
ἐμοῦ, λέγων· Δεῦρο, δείξω
v.2. 19,7. σοι τὴν νύμφην, τοῦ ἀρνίου
τὴν γυναῖκα.
17,3. 10. Καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν
Ez. 40,2. πνεύματι ἐπ᾽ ὄρος μέγα καὶ
v.2. ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν
11,2. Mt. πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἱερουσα-
27,53 4,5. λὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ,
v.23. 11. ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ
15,8. θεοῦ. Ὁ φωστὴρ αὐτῆς
Jes. 60,1s. ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς
Ez.43,2.48,35.

12. Ἰδού, ἔρχομαι ταχύ, v.7..
καὶ ὁ μισθός μου μετ᾽ ἐμοῦ,
ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ 2,23..
ἔργον αὐτοῦ ἔσται. Jes.40,10.62,11.
*
13. Ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ, 1,8.
17..
πρῶτος καὶ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ 21,6.
καὶ τὸ τέλος. Jes.41,4.44,6.48,12.
14. Μακάριοι οἱ πλύνοντες 7,14.
12,11
τὰς στολὰς αὐτῶν, ἵνα ἔσται *
ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύ- v.2..
λον τῆς ζωῆς καὶ τοῖς πυλῶ- 21,12
27.
σιν εἰςέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν.
15. Ἔξω οἱ κύνες καὶ οἱ 21,8;
Ph.3,
φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ 2.Mt.
7,6.
οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολά- 1Cor.
τραι καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ 6,9s.
ποιῶν ψεῦδος.
16. Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα 1,1.
τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆ-
σαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκ- 1,11.
8,22;
κλησίαις· ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα 5,5..
καὶ τὸ γένος Δαυΐδ, ὁ ἀστὴρ 2,28.
2Pt.
ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνός. 1,19.L.1,78.
17. Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ 14,13
19,10
νύμφη λέγουσιν· Ἔρχου. 21,9..
Καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω· Ἔρ- *
21,6.. χου. Καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω,
Jo.
7,37. ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς
4,14. δωρεάν.
Jes.
55,1.
* 18. Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ
v.7. τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς
προφητείας τοῦ βιβλίου
Prov. τούτου· Ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπ᾽
30,6. αὐτά, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ᾽
15,1. αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γε-
6ss. γραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ
τούτῳ·
*
Dt. 19. καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ
4,2. τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς
12,32 προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ
ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ
v.2.. τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ
14.
21,10 τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν
sst. γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ
τούτῳ.
20. Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦ-
v.7.. τα· Ναὶ ἔρχομαι ταχύ.
17.
1,7. Ἀμήν, ἔρχου κύριε Ἰησοῦ.
Ebr.
10,37 21. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
Ebr. Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάν-
13,24
25. των τῶν ἁγίων.

ΑΜΗΝ

ΕΡΧΟΥ ΚΥΡΙΕ ΙΗΣΟΥ.

ADNOTATIO CRITICA.*)

Ev. Matthaei.

Inscribunt evangelia GLTr T^7 *Εὐαγγ. κατὰ Ματθαῖον* (LTrT^7 *-θθ-*), *Μάρκον* etc, R *Τὸ κατὰ Ματθ.* etc (Steph. al add *ἅγιον*) *εὐαγγ.*, T^8 *Κατὰ Μαθθ.* etc (c. ℵB).

1, 1. R *Δαβίδ*, LTrT *Δαυείδ*

5. LTr *Βοὸς*, T^8 *Βοὲς* | LTrT *Ἰωβὴδ*

6. LTrT om *ὁ βασ.* | RL *Σολομῶντα*

7 s. LTrT^8 *Ἀσάφ*

10. LTrT *Ἀμώς*

11. *ἐγέννησε*: MU al add *τον ιωακειμ · ιωακειμ δε εγενν.*

18. TrT^7 om *Ἰησοῦ* | R *γέννησις* | LTrT^8 om *γὰρ*

19. LTrT *δειγματίσαι*

24. LTrT^8 *Ἐγερθεὶς*

25. LTrT om *τὸν* et *αὐτῆς τὸν πρωτότοκον*

2, 9. LTrT *ἐστάθη*

11. *εἶδον*: R *εὗρον*

13. L *κατ' ὄναρ ἐφάνη*

17. RG *ὑπὸ Ἱερεμ.*

18. LTrT om *θρῆνος καὶ* | L *ἠθέλησεν*

21. LTrT^8 *εἰσῆλθεν εἰς*

22. L[Tr]T^8 om *ἐπὶ*

23. LTrT *Ναζαρέθ* (eti al), Δ *ναζαραθ*

3, 2. L[Tr]T^8 om *καὶ*

3. RG *ὑπὸ Ἡσ.*

6. L *ἐβαπτ.* [*πάντες*] | *Ἰορδ.*: LTrT^8 add *ποταμῷ*

7. L[Tr]T^8 om *αὐτοῦ*

8. R *καρποὺς ἀξίους*

10. RG *Ἤδη δὲ καὶ*

12. LTr add (p. *ἀποθ.*) *αὐτοῦ*

14. L[Tr]T^8 om *Ἰωάννης*

15. L *εἶπεν αὐτῷ*

16. LTrT^8 *Βαπτισθεὶς δὲ* | [L]T^8 om *αὐτῷ* | T^8 *εἶδεν πνεῦμα θεοῦ* | L[Tr]T^8 om *καὶ* ult

4, 3. RGLT^7 add *αὐτῷ* p. *προσ.*, om (exc L) *αὐτῷ* p. *εἶπεν*

4. R om *ὁ* sec | *ἐπὶ*: LTrT^7 *ἐν*

5. RGT^7 *ἵστησιν*

---

*) Exhibentur lectiones editionum R(eceptae, h. e. Elzev. an. 1624) G(riesbachii ed. 2., in evv. ed. Dav. Schulzii 1827) L(achmanni, ed. Buttmann 1842. 50) Tr(egellesii 1857 ss.) T(ischendorfii 7. et 8.), quae litterae uncis inclusae sunt ubi lectiones spectant uncis inclusas. Omissa sunt minutiora, veluti vocabulorum diversa sine sententiae mutatione collocatio etc, plerumque etiam unius ejusdemque vocabuli variae scriptiones. Ceterum a. significat *ante*, p. *post*, add *addita*, om *omissa*, acc *accessionem*, exc *exceptionem*, al *alii*, *alibi*, c. *cum*, eti *etiam*, f. *finem*, in. *initium*, pr *pri-*

6. λέγει: L εἶπεν
10. R[L]TrT[8] om ὀπίσω μου
12. RGL Ἀκ. δὲ ὁ Ἰησοῦς
13. L Ναζαρά϶, T[7] -ρέ϶, Tr T[8] -ρά | LTrT Καφαρναοὺμ
16. LTrT[7] σκοτίᾳ

---

mum, sec *secundum*, ult *ultimum*, utr *utrumque*, pon *ponit*, *ponunt*, praem *praemittit*, *praemittunt*. Litterae *minores* sunt *codicum uncialium* notationes (* additum significat primam manum, a b c correctores):

ℵ: *Sinaiticus* Petropol., V. et NTi, saec. 4., a Tischendorfio 1859 in monasterio S. Catharinae Sinaitico inventus, ab ipso ter editus: 1862 (Bibliorum cod. Sin. Petrop. etc, 4 tt. fol.) 1863 (NT. Sin. etc) 1865 (NT. Graece ex Sin. cod. etc).

A: *Alexandrinus* Lond., V. et NTi (exc Mt. 1, 1—25, 6. Jo. 6, 50—8, 52. 2 Cor. 4, 13—12, 6) saec. 5., ed. a Woidio 1786, a Cowpero 1860.

B: *Vaticanus*, a) V. et NTi (exc Tim. Tit. Philem. Apoc.) saec. 4., quem antehac ter collatum primus totum ed. A. Mai (1858), deinde (NT.) Tischend. (1867). Nunc denuo typis ad cod. Sin. similitudinem formatis expressus jussu Pontificis editur (NT. 1869 edd. C. Vercellone et Jos. Cozza). b) Apocalypseos, saec. 8., a Tischend. in Append. NTi Vat. 1869 editus.

C: *Ephraemi Syri* rescriptus Paris., fragmenta utriusque Ti a recentiore scriptore deleta, saec. 5., editus (sunt NTi quinque circiter octavae) a Tischend. 1843 (fragm. NTi) et 1845 (fragm. VTi).

D: *Bezae*, a) *Cantabrigiensis* evangeliorum et act., ed. a Kiplingio 1793, a Scrivenero 1864, b) *Claromontanus* Paris. epistolar. Pauli, a Tischend. 1852 editus: uterque graeco-lat. saec. 6.

E: a) *Basileensis* evangeliorum, saec. 8., b) *Laudianus* Bodleianus actuum c. versione lat., saec. 6., ed. ab Hearnio 1715, a Tischend. in Monum. ss. ined. Nov. coll. t. IX. 1870, c) *Sangermanensis* Petropol., epistolarum Pauli graeco-lat., saec. 9.

F: a) *Boreeli Batavi* Rheno-Trajectinus evangelior., saec. 9., b) *Augiensis* Cantabrig. epistolar. Pauli graeco-lat., saec. 9., a Scrivenero 1859 editus.

G: a) *Harleianus* Musei Britannici evangelior., saec. 10., b) *Petropolitanus* act. 2, 45—3, 8., saec. 7., c) *Boernerianus* Dresd. epistolarum Pauli graeco-lat., saec. 9., a Matthaeio 1791 editus.

H: a) *Seidelii* Hamburg. evangelior. saec. 10., b) *Mutinensis* actuum, saec. 9., c) *Coislinianus* fragmentorum Pauli, saec. 6.

I: a) *Petropolitanus* fragmentorum septem NTi codd. palimps. saec. 5. 6. 7., b) *Musei Britannici* fragmentorum ev. Jo. saec. 5.: uterque a Tischend. in Monum. ss. ined. Nov. coll. t. I. 1855 et II. 1857 editus.

K: a) *Cyprius* Paris. evangelior., saec. 9., b) *Mosquensis* epistolar., saec. 9.

L: a) *Parisiensis* nr. 62. evangeliorum, saec. 8., a Tischend. in Monum. ss. ined. 1846 editus, b) *Angelicus* Rom. actuum et epistolarum, saec. 9.

M: a) *Parisiensis* nr. 48., olim abbatis Des Camps, evangeliorum, b) *Hamburgensis* ep. ad Hebr. fragm., c) *Londinensis* epp. ad Cor. fragm.: omnes saec. 9., b et c a Tischend. in Anecdotis ss. et prof. 1855 editi.

N: a) fragmenta tria unius ejusdemque cod. evv., quae Vindobonae, Londini (antea I, *Cottonianus*), Romae (antea Γ) asservantur, saec. 6., b) *Petropolitanus* fragmentorum Pauli, saec. 9.

Praeterea evangeliorum sunt S (saec. 10.) UV (saec. 9. vel. 10.) Δ (*Sangall.*

18. R add ὁ Ἰησοῦς (v. 19 [L])
23. [Tr]T om ὁ Ἰησ. | LTrT[8] ἐν (om L) ὅλῃ τῇ Γαλ.
24. LTrT[7] om καὶ (a. δαιμ.)
5, 1. L om αὐτῷ
4. LTrT pon p. v. 5.
9. [LTr]T[8] om αὐτοὶ
11. RGT[7] add ῥῆμα | LT[7] om ψευδόμενοι
13. LTrT[8] βληθὲν ἔξω καταπατεῖσθαι
22. L[Tr]T om εἰκῇ | T[8] ῥαχά
25. L[Tr]T[8] om σε παραδῷ sec
27. R add τοῖς ἀρχαίοις
28. αὐτήν pr: RG αὐτῆς, T[8] om | L ἑαυτοῦ
30. LTrT εἰς γέενναν ἀπέλθῃ
31. RG Ὅτι ὃς ἂν
32. LTrT[8] πᾶς ὁ ἀπολύων et μοιχευθῆναι | L κ. ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας
37. L Ἔσται
39. LTrT[8] ῥαπίζει εἰς | T[8] om σου
42. RG δίδου
44. LTrT om εὐλογεῖτε—τοῖς μισοῦσιν (R τοὺς μισοῦντας) ὑμᾶς et ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ c. ℵB (AC hiant)
46. LTrT[7] οὕτως ποιοῦσιν
47. ἐθνικοί: R τελῶναι | LTrT τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν
48. LTrT ὡς (T[7] ὥσπερ) ὁ π. ὑμ. ὁ οὐράνιος
6, 1. T add δὲ | δικαιοσ.: R ἐλεημοσύνην | T[8] om τοῖς
4. LTrT[8] om αὐτὸς | RG add in f. ἐν τῷ φανερῷ (it. v. 6)
5. LTrT προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς (T[7] ὥσπερ) | RG add (p. ὅπως) ἂν et (p. ὑμῖν) ὅτι (it. v. 16)
6. RGLTrT τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ
10. LTrT om τῆς
12. LTrT ἀφήκαμεν
13. GLTrT om Ὅτι — ἀμήν
15. T om τὰ παραπτ. αὐτῶν
16. RGT[7] ὥσπερ | L τὰ πρόσ. ἑαυτῶν
18. LTrT ἐν τῷ κρυφαίῳ bis | R add in f. ἐν τῷ φανερῷ
21. σου bis: RG ὑμῶν | L om καὶ
22. ὀφθαλμός pr: L add σου | T[8] om οὖν
25. RGT[7] καὶ τί πίητε (quae T[8] om)
28. LTrT αὐξάνουσιν· οὐ κοπιῶσιν (Tr κοπιοῦσιν) οὐδὲ νήθουσιν
32. LTrT ἐπιζητοῦσιν
33. LT[8] om τοῦ θεοῦ (L τὴν δικαιοσ. κ. τὴν βασ. αὐτοῦ)
34. RG τὰ ἑαυτῆς
7, 2. R ἀντιμετρηθήσεται

---

graeco-lat., saec. 9., ed. a Rettigio) Π (saec. 9.), evv. Luc. et Jo. Λ (saec. 9.), fragmentorum variorum, imprimis evv., ΟΡQRΤWΧΥΖΓ (Luc. integer, it. Marc. exc 3, 35—6, 20) ΘΞ. Versionum praeter *aegyptiacas* (saec. 3.) momentum potissimum faciunt latinae (*Itala* et Hieronymiana s. *Vulgata*), syriacae (*Peschito*, saec. 2., et *Philoxeniana*, saec. 6.), *gothica* (Ulfilae, saec. 4.).

4. LTrT^8 ἐκ τοῦ ὀφθ.
5. LTrT ἐκ τ. ὀφθ. σ. τὴν δ.
6. LTrT καταπατήσουσιν
8. LTr ἀνοίγεται
9. LTr om ἐστιν et (acc T^8) ἐὰν|LTrT αἰτήσει
10. LTrT ἢ καὶ (add ἐὰν T^7) ἰχθ. αἰτήσει
12. ἂν: T^8 ἐὰν
13. L[T^8] om ἡ πύλη
14. ὅτι: GLTr τί c. ℵ^{c}B*EGK al|LTrT^8 [ἡ πύλη]
15. L[Tr]T^8 om δὲ pr
16. LTrT^8 σταφυλὰς
18. ποιεῖν bis: T^8 ἐνεγκεῖν
19. L Πᾶν [οὖν]
20. ἀπὸ: L ἐκ
21. LTrT^8 ἐν τοῖς οὐρ.
24. LTr λόγους [τούτους]|L TrT^8 ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ
25. RG προσέπεσον, L προσέπαισαν (de conjectura)
28. LTrT ἐτέλεσεν
29. RG om αὐτῶν|L add in f. καὶ οἱ Φαρισαῖοι

8, 1. L Καὶ καταβάντος αὐτοῦ, Tr Καταβάντος δὲ αὐτοῦ
2. LTrT προσελθὼν
3. LTrT om ὁ Ἰησοῦς
4. LTrT προσένεγκον|R Μωσῆς (plerumque)
5. LTrT^8 Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ | T^8 ἑκατοντάρχης (it. v. 8)
7. L[Tr]T om καὶ et ὁ Ἰησ.
8. LTrT^8 Ἀποκριθεὶς δὲ|R λόγον
9. ἔξουσ.: L add τασσόμενος
10. L add αὐτῷ|LTr παρ' οὐδενὶ τοσαύτην πίστ. ἐν τῷ Ἰσρ. εὗρον
12. ἐκβληθ.: T^8 ἐξελεύσονται
13. R ἑκατοντάρχῳ|L[Tr]T^8 om καὶ (a. ὡς)|LTrT^8 om αὐτοῦ|L ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκ.
15. RG διηκόνει αὐτοῖς
18. L (om πολλοὺς) ὄχλον
21. LTrT om αὐτοῦ
22. T^8 om Ἰησ.|LTrT λέγει
23. LTr om τὸ
25. [L]TrT^8 om οἱ μαθ. | R add αὐτοῦ|RG add ἡμᾶς
27. L om καὶ pr
28. LTrT^8 ἐλθόντος αὐτοῦ| RG Γεργεσηνῶν, L Γερασ.
29. R add (p. σοί) Ἰησοῦ
31. R ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τ. ἀγ.
32. L add [ὁ Ἰησοῦς] | RT^7 ἀπῆλθον (T^7 -θαν) εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων, add (p. ἀγέλη) τῶν χοίρων
34. LTrT^8 εἰς ὑπάντησιν|T^8 τοῦ Ἰησοῦ|L ἵνα

9, 1. LTrT^8 om τὸ
2. L προσφέρουσιν | LTrT^8 ἀφίενταί (it. v. 5) | LTrT σου αἱ ἁμαρτίαι (om σοι)
4. LTr εἰδὼς | RGT^7 add (p. Ἱνατί) ὑμεῖς
5. R σοι|LTrT Ἔγειρε
6. Ἐγερθεὶς: LTr Ἔγειρε
8. ἐφοβ.: RG ἐθαύμασαν
9. T^8 ἠκολούθει αὐτῷ
10. T^8 om καὶ (a. ἰδού)
11. LTrT^8 ἔλεγον

12. L[Tr]T8 om Ἰησ. | LTrT om αὐτοῖς
13. LTrT ἔλεος | R add in f. εἰς μετάνοιαν
14. LT8 om πολλά
17. LTrT8 ἀπόλλυνται | R ἀμφότερα
18. RT om εἷς | L προσελθὼν, T εἰσελθὼν | T8 om Ὅτι
19. LTrT8 ἠκολούθει
22. T8 om Ἰησοῦς | LTrT στραφεὶς | T7 θυγάτηρ
24. LTrT ἔλεγεν, om αὐτοῖς
27. L[Tr] om αὐτῷ | LTrT υἱὸς
30. LTrT ἐνεβριμήθη
32. L[Tr] om ἄνθρωπον
33. λέγοντες: R add ὅτι
35. R add in f. ἐν τῷ λαῷ
36. ἐσκυλμ.: R ἐκλελυμένοι | Tr ὡς
10, 2. LT8 add (a. Ἰάκ.) καὶ
3. LTr om Λεββ. ὁ ἐπικλ., T om ὁ ἐπικλ. Θαδδ.
4. LTrT Καναναῖος | L Ἰσκαριὼθ
8. T7 om νεκροὺς ἐγείρετε, R pon p. καθαρ.
10. T7 ῥάβδους | RG add in f. ἐστιν
12. ℵ*DL add in f. λεγοντες ειρηνη τω οικω τουτω (cf Lc. 10, 5)
14. LTrT8 ἂν | RGT7 om ἔξω | LT8 ἐκ τῶν ποδῶν
15. TrT7 Γομόρρας
19. LTrT8 παραδῶσιν | L[δοθήσεται—λαλήσετε] | TrT8 (eti in f.) λαλήσητε
23. ἄλλην: GLTrT8 ἑτέραν | G[L] add κἂν ἐκ ταύτης (L ἐν τῇ ἑτέρᾳ) διώκωσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τ. ἄλλην | LTr om τοῦ pr | T8 om ἂν
25. L τῷ οἰκοδ. et τοῖς οἰκιακοῖς | ℵB βεεζεβουλ, vg al beelzebub | R ἐκάλεσαν
28. φοβεῖσθε: R φοβηθῆτε | R ἀποκτεινόντ., LTrT ἀποκτεννόντ. | φοβήθ.: T8 φοβεῖσθε | L δυνάμ. [καὶ] ψ.
31. RG φοβηθῆτε
32. L[Tr] add (a. οὐρανοῖς) τοῖς (it. v. s.)
33. δ' ἂν: LTr δὲ
42. ἐὰν: LTr ἂν (it. 11, 6. 14, 7)
11, 2. διὰ: RG δύο
5. LTr[καὶ] χωλ. | L[κ.] κωφ. et [κ.] πτ. | [L]TrT add (a. νεκρ.) καὶ
8. [L]TrT om ἱματίοις | T8 om εἰσίν
9. T τί ἐξήλθατε; προφήτην ἰδεῖν;
10. [LTr]T om γὰρ | L [ἐγὼ] | ὃς: LT7 καὶ
15. [Tr]T om ἀκούειν
16. RG παιδαρίοις ἐν ἀγορ. καθημ., καὶ προσφωνοῦσι τ. ἑτ. | L ἐν ἀγορᾷ, TrT ἐν ταῖς ἀγ. | TrT ἑτέροις | LTr T om αὐτῶν
17. RG καὶ λέγ. et ἐθρην. ὑμῖν
19. τέκνων: TrT8 ἔργων
21. RGT Βηθσαϊδάν
23. T7 ἢ ἕως οὐρ. ὑψώθης, L TrT8 μὴ ἕως οὐραν. ὑψω-

θήσῃ; | LTrT⁷ καταβήσῃ | LTrT ἐγενήθησαν | LTrT⁸ ἔμεινεν
25. LTrT ἔκρυψας
29. RG πρᾶος
12, 1. L σαββάτοις (eti al)
3. R ἐπείνασεν αὐτὸς
4. LT⁸ ἔφαγον | οὓς: LTrT ὃ
6. RG μείζων
7. LTrT ἔλεος
8. R καὶ τοῦ σαββ.
10. LTrT om ἦν τὴν | T⁸ θεραπεῦσαι
11. TrT⁷ om ἔσται | L ἐγείρει
13. RG ἀποκατεστάθη
14. RG Οἱ δὲ Φαρ. συμβ. ἔλαβον κατ' αὐτοῦ ἐξελθόντες
15. L[Tr]T⁸ om ὄχλοι
17. LTrT ἵνα
18. εἰς ὃν: LT⁸ ὃν, Tr ἐν ᾧ
21. R Καὶ ἐν τῷ ὀν.
22. L προσήνεγκαν αὐ. δαιμονιζόμενον etc | RG τὸν τυφλὸν κ. κωφ. καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν
25. LTrT om ὁ Ἰησοῦς
29. διαρπάσαι: LTrT ἁρπάσαι | διαρπάσει: LTrT⁷ ἁρπάσει, T⁸ διαρπάσῃ
31. LTrT⁸ om τοῖς ἀνθρ. sec
32. ἂν pr: LTrT ἐὰν | L οὐ μὴ ἀφεθῇ
35. R add (p. θησ.) τῆς καρδίας | LTrT⁷ om τὰ
36. LTrT om ἐὰν | TrT λαλήσουσιν
38. RG om αὐτῷ | L om κ. Φαρ.
44. [L]T⁸ add (a. σεσαρ.) καὶ
46. LTrT⁸ om δὲ | L [αὐτοῦ]
47. T⁸ uncis incl. v.
48. RGT⁷ τῷ εἰπόντι αὐτῷ
49. T⁸ om αὐτοῦ pr
13, 1. LTrT⁸ om δὲ | ἀπὸ: LT⁸ ἐκ, Tr om
2. LTrT⁸ om τὸ
4. LTr ἦλθον, T⁷ (om καὶ a. κατέφ.) ἐλθόντα
5. L βάθος τῆς γῆς
7. T⁸ ἔπνιξαν
9. [Tr]T om ἀκούειν
10. L add αὐτοῦ
11. T⁸ om αὐτοῖς
14. R ἐπ' αὐτοῖς
15. L τ. ὠσὶν [αὐτῶν] | LTrT ἰάσομαι
16. L[Tr] om ὑμῶν sec | RG ἀκούει
17. T⁸ om γὰρ
18. LTrT⁸ σπείραντος
22. RG add (p. αἰ.) τούτου
23. LTrT τὴν καλὴν γῆν et συνιείς
24. LTrT⁸ σπείραντι
25. LTrT ἐπέσπειρεν
27. TrT⁷ ἔσπειρες | R τὰ ζιζ.
28. T⁷ om δοῦλοι | LTrT⁷ αὐτῷ λέγουσιν, T⁸ λέγ. αὐτῷ
29. LTrT φησίν
30. LTr ἕως | R ἐν τῷ καιρῷ | [Tr]T⁷ om εἰς pr | LTr συνάγετε
34. οὐκ: LTrT οὐδὲν
35. T⁸ add Ἡσαΐου | LTrT om κόσμου
36. LTrT om ὁ Ἰησ. | LTr Διασάφησον ἡμῖν

37. LTrT om αὐτοῖς
39. L pon ἐστιν pr p. ἐχθρ.| LTrT om τοῦ
40. RLT8 κατακαίεται | RG add in f. τούτου
43. [LTr]T om ἀκούειν
44. [L]TrT om Πάλιν
46. R ὃς εὑρὼν ἕνα
48. LT7 add (p. ἀναβ.) αὐτὴν | T7 om καὶ, RGTrT8 pon a. καθίσ.|TrT ἄγγη
51. RG add Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησ. et (in f.) κύριε
52. L λέγει|R εἰς τὴν βασ., L ἐν τῇ βασ.
55. LTrT8 οὐχ ἡ μήτ.|LTrT Ἰωσήφ
57. RG πατρ. αὐτοῦ, T8 ἰδίᾳ πατρίδι
14, 3. T8 om αὐτὸν|LTrT8 κ. ἐν τῇ (om τῇ T8) φυλ. ἀπέθετο|T7[T8] om Φιλίππου
6. LTrT Γενεσίοις δὲ γενομένοις (RG ἀγομένων)
9. LTrT λυπηθεὶς, om δὲ
12. LTrT8 τὸ πτῶμα | TrT αὐτόν
13. RGT7 Κ. ἀκούσ.|T πεζοὶ
14. RG add ὁ Ἰησ.|R ἐπ' αὐτοὺς
15. LTrT om αὐτοῦ|T ἀπόλ. οὖν τ. ὄχλ.
16. T8 om Ἰησοῦς
19. LTrT8 ἐπὶ τοῦ χόρτου|R καὶ λαβὼν
22. T8 om εὐθέως | R add ὁ Ἰησ. (it. v. 25) et (acc L) αὐτοῦ|Tr om τὸ
24. μέσον τ. θαλ. ἦν: Tr σταδίους πολλοὺς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπεῖχεν
25. LTrT8 ἦλθεν | LTrT ἐπὶ τὴν θάλασσαν
26. L οἱ δὲ μαθ. ἰδ. αὐτ., T8 ἰδ. δὲ αὐτ. (om οἱ μαθ.)|L TrT8 ἐπὶ τῆς θαλάσσης
27. T8 om ὁ Ἰησ., L pon a. αὐτ.
29. ἐλθεῖν: T καὶ ἦλθεν
30. T8 om ἰσχυρὸν
32. RGT7 ἐμβάντων
33. T8 om ἐλθόντες
34. TrT8 ἐπὶ τὴν γ. εἰς Γενν.
15, 1. LTrT8 om οἱ|TrT8 Φαρ. κ. γραμμ.
2. [Tr]T8 om αὐτῶν
4. RGT θ. ἐνετείλατο λέγων| R add (p. πατ.) σου
5. LTrT8 om καὶ|LTrT τιμήσει|L om ἢ τ. μητ. αὐτ.
6. RG τὴν ἐντολὴν, T τὸν νόμον
8. R Ἐγγίζει μοι ὁ λ. οὗτ. τῷ στόματι αὐτῶν καὶ τοῖς χ.
12. LT om αὐτοῦ|LTrT λέγουσιν
14. LTr τυφλοί εἰσιν ὁδηγοὶ
15. LTrT8 om ταύτην
16. RG add Ἰησοῦς
17. RG Οὔπω νοεῖτε
22. LTr ἔκραζεν, T8 ἔκραξεν|L TrT8 om αὐτῷ|LTrT υἱὸς Δ.
26. LT οὐκ ἔξεστιν (om καλ.)
30. RG π. τ. πόδ. τοῦ Ἰησοῦ
31. T τὸν ὄχλον|ℵ vg it om κυλλοὺς ὑγιεῖς | LTrT καὶ χωλ.|T8 ἐδόξαζον

32. R ἡμέρας | T8 νήστις
33. [LTr]T om αὐτοῦ (it. v. 36)
35 s. LTrT8 Καὶ παραγγείλας τῷ ὄχλῳ ἀναπ. ἐπὶ τ. γ. ἔλαβεν .. καὶ (om καὶ Tr) εὐχαρ.
36. TrT8 ἐδίδου | TrT (in f.) τοῖς ὄχλοις
39. RLT8 ἐνέβη | LTrT Μαγαδάν
16, 1. T8 ἐπηρώτων
2 s. T8 ['Οψίας — οὐ δύνασθε]
3. LTrT om ὑποκρ. | L καὶ τὸ μ.
4. LTrT om τοῦ προφήτου
5. RG add αὐτοῦ (it. v. 20)
8. R add αὐτοῖς | L οὐκ ἔχετε
11. RG περὶ ἄρτου | LTrT ὑμῖν; προσέχετε δὲ
12. LTr τῶν ἄρτων, T7 om, T8 τῶν Φαρισαίων κ. Σαδδουκαίων
13. RG[L] add (p. τίνα) με
14. ἄλλοι: L οἱ
15. L add [ὁ 'Ιησοῦς]
17. LTrT Ἀποκριθεὶς δὲ | LT Βαριωνᾶ | L[Tr] om τοῖς
19. T8 om Καὶ | LTrT8 κλεῖδας | ἂν LTr pro ἐὰν pr, Tr pro ἐὰν sec
20. L ἐπετίμησεν | R 'Ιησ. ὁ Χρ.
23. RGT7 σκάνδ. μου εἶ
25. ἂν pr: LTrT ἐὰν
26. LTrT ὠφεληθήσεται
28. LT8 ὅτι εἰσίν | R ἑστηκότων (T7 τινες ὧδε ἑστῶτες)
17, 3. LTrT ὤφθη
4. LT ποιήσω | LTrT Μωϋσεῖ
5. G νεφέλη φωτὸς | LTrT ἀκ. αὐτοῦ
7. LTrT8 Κ. προσῆλθεν | LT8 καὶ ἁψάμενος αὐτ. εἶπεν, Tr καὶ ἥψατο αὐτ. κ. εἶπεν
9. ἐκ pr: R ἀπὸ | LTrT ἐγερθῇ
10. LTrT om αὐτοῦ
11. RG add 'Ιησοῦς et αὐτοῖς | LTrT om πρῶτον
14. LTrT8 om αὐτῶν | αὐτὸν: R αὐτῷ
15. πάσχει: LTr ἔχει
17. RG ἔσομαι μεθ' ὑμῶν
20. LTrT (om 'Ιησ.) λέγει | LTr T8 ὀλιγοπιστίαν | LTrT Μετάβα ἔνθεν ἐκεῖ
21. [Tr]T8 om v. c. ℵ*B al
22. LTrT8 Συστρεφομένων
23. L ἀναστήσεται
24. T8 om τὰ
25. LT8 Κ. εἰσελθόντα, Tr Κ. ἐλθόντα
26. RG add ὁ Πέτρος | LTrT8 Εἰπόντος δέ· .., ἔφη
27. T8 σκανδαλίζωμεν | RG εἰς τὴν θάλ.
18, 1. L τῇ ἡμέρᾳ
2. TrT8 om ὁ 'Ιησοῦς
4. RG ταπεινώσῃ
5. LTr ἂν | LTrT ἓν παιδίον τοιοῦτον (T8 τοιοῦτο)
6. εἰς: RG ἐπὶ, LTrT8 περὶ
7. LTr om ἐστιν | LTrT8 om ἐκείνῳ
8. RG αὐτὰ | LT8 κυλλ. ἢ χωλ.
10. L αὐτῶν [ἐν τῷ οὐρανῷ]
11. LTrT om v. (cf Lc. 19, 10)
12. LTr οὐχὶ ἀφήσει .. καὶ πορευθεὶς
14. LTr πατρός μου | LTrT ἔν-

15. LT[8] om εἰς σὲ | R ὕπαγε καὶ
17. T[8] εἰπὸν
18. ἐὰν pr: LTr ἂν | L[Tr]T[8] om utr τῷ
19. L Ἀμὴν, TrT[7] Πάλιν ἀμὴν | RGT[7] δύο ὑμῶν συμφ.] Tr T συμφωνήσουσιν
21. LTrT[8] πρ. ὁ Π. εἶπ. αὐτῷ·
24. LTrT[7] προσήχθη
25. RGL ὁ κύρ. αὐτοῦ | T[8] om αὐτοῦ sec | LTrT[7] ὅσα ἔχει
26. T add ἐκεῖνος | LTrT om κύριε | Tr ἐπ' ἐμέ
27 s. L om ἐκείνου et ἐκεῖνος
28. RG add μοι | R ὅ τι ὀφείλ.
29. RT[7] add εἰς τ. πόδας αὐτοῦ | LTr ἐπ' ἐμέ | RG[L] add (a. ἀποδ.) πάντα
30. LTrT[8] om οὐ
31. δὲ: LTrT[8] οὖν | T γινόμενα (at in f. γενόμενα) | LTrT ἑαυτῶν
34. L om οὗ | RGT add in f. αὐτῷ
35. RGT[7] ὁ ἐπουράνιος | R add in f. τὰ παραπτώματα αὐτῶν

19, 1. R om τῆς pr
3. LTr om οἱ | RG add αὐτῷ | LT[8] om ἀνθρώπῳ
4. RG add αὐτοῖς | Tr ὁ κτίσας
5. RG προσκολληθήσεται
7. LTrT om αὐτήν
9. LTrT[7] om ὅτι | R εἰ μὴ ἐπὶ π., L παρεκτὸς λόγου πορνείας | [Tr]T[8] om καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμ. μοιχᾶται
10. T om αὐτοῦ
11. L τ. λόγ. [τοῦτον]
13. LTrT προσηνέχθησαν
14. T[8] add αὐτοῖς
16 s. GLTrT (om ἀγαθέ) σχῶ.. Τί με ἐρωτᾷς περὶ τ. ἀγαθοῦ; εἷς ἐστὶν ὁ ἀγαθός. εἰ δὲ θέλεις .. τήρει (T[8] τήρησον) τὰς ἐντολὰς c. BDL al
18. L Ἔφη αὐτῷ· Ποίας, T[8] Ποίας; φησίν (om αὐτῷ)
19. πατέρα: R add σου
20. LTr Ταῦτα πάντα | LTrT ἐφύλαξα, om ἐκ νεότ. μου
21. L Λέγει | LTrT[7] τοῖς πτωχ. et ἐν οὐρανοῖς
22. T[8] om τὸν λόγον, L add [τοῦτον]
24. T[8] add ὅτι | Pauci minusc. κάμιλον | ℵ*B τρηματοσ, C KMU τρυμαλιασ | RL διελθεῖν ἢ | LTrT πλούσ. εἰσελθεῖν (om εἰσελθ. [Tr]T) εἰς τὴν βασ. τῶν οὐρανῶν.
25. R add αὐτοῦ et v. 26 ἐστι
28. κ. ὑμεῖς: TrT[8] κ. αὐτοὶ
29. R Καὶ πᾶς ὃς | LTrT om οἰκίας ἢ et ἢ γυναῖκα, add (p. ἀγρούς) ἢ οἰκίας | T[8] ἕνεκα τ. ἐμοῦ ὀνόμ. | LTrT πολλαπλασίονα

20, 5. RGL om δὲ sec
6. RG add ὥραν | R add (p. ἑστῶτας) ἀργοὺς
7. LTrT om καὶ ὃ — λήψεσθε
8. [Tr]T om αὐτοῖς
10. RGLT[8] Ἐλθόντες δὲ (ita L et i v. 9) et (exc L) πλείονα | ἀνὰ: TrT praem τὸ

12. LTrT om Ὅτι
15. LTr om ἢ | εἰ: RGLTrT⁸ ἢ
16. [Tr]T⁸ om πολλοὶ — ἐκλε.
17. TrT⁸ om μαθητὰς | LTrT καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν
18. T⁸ εἰς θάνατον
19. ἀναστ.: TrT ἐγερθήσεται
20. LTrT⁷ ἀπ' αὐτοῦ
21. L [οὗτοι] | om σου pr LT⁸, sec R
22s. GLTrT om ἢ (R καὶ) — βαπτ. et καὶ — βαπτισθήσ.
23. LTrT om Καὶ | RG add μου | T add (p. ἐμὸν) τοῦτο
24. T Ἀκούσαντες δὲ
26. οὕτ.: R add δὲ | ἔσται: LTr ἐστὶν | LTr ἂν (it. acc T⁸ v. s.) ἔστω: LTrT⁸ ἔσται (it. v. s.)
30. T⁸ om κύριε | LT⁸ υἱὲ (it. v. s.)
31. LTrT⁸ ἔκραξαν
32. θέλετε: L add [ἵνα]
33. LTrT⁸ ἀνοιγῶσιν
34. LTrT⁸ τῶν ὀμμάτων, om αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί
21, 1. πρὸς: LTrT εἰς | T om ὁ
2. RGT⁷ Πορεύθητε et ἀπέναντι | LTr ἄγετέ
3. G ἀποστέλλει
4. RGT⁷ add (p. δὲ) ὅλον
5. T⁷ om καὶ pr | LTrT κ. ἐπὶ
6. RGT⁸ προσέταξεν
7. ἐπ': RGT⁷ ἐπάνω | [L]TrT⁸ om αὐτῶν sec | R ἐπεκάθισαν
8. ἐστρώννυον: T⁸ ἔστρωσαν
9. προάγ.: LTrT add αὐτὸν
11. LTrT⁸ ὁ προφ. Ἰησοῦς
12. LTrT om ὁ et (exc T) τοῦ θεοῦ
13. LTrT ποιεῖτε
15. LTrT τοὺς παῖδ. τοὺς κράζ.
18. TrT⁸ Πρωῒ | T ἐπαναγαγὼν
19. LT Οὐ μηκέτι
22. ἂν: TrT⁷ ἐὰν
23. LTrT⁸ ἐλθόντος αὐτοῦ
24. LT⁷ om δὲ
25. LTrT τὸ Ἰωάννου | LTr ἐν ἑαυτοῖς
28. L add τις | T om καὶ | TrT om μου
29. [L]T⁸ om δὲ sec
30. LTrT Προσελθὼν δὲ | RL Tr τῷ δευτέρῳ
31. RG add αὐτῷ | πρῶτος: L Tr ὕστερος c. B (qui inverso ordine εγω κυριε κτλ et ου θελω κτλ), D al εσχατοσ
32. LTr οὐδὲ μετεμελ.
33. R add τις | T ἐξέδετο
38. RG κατάσχωμεν
44. [L]T om v. c. D al
45. T⁸ Ἀκούσαντες δὲ
46. TrT⁸ ἐπεὶ | LTrT εἰς προφ.
22, 4. RG ἡτοίμασα, al ἡτοίμασται
5. RG ὁ μὲν .. ὁ δὲ | ἐπὶ: RG εἰς
7. RG Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργ., L Ὁ δὲ βασιλ. ἀκούσ. ὠργ. (om ἐκεῖνος eti T⁸), T⁷ Καὶ ἀκούσ. ὁ βασ. ἐκ. ὠργ.
9. ἂν: LTrT ἐὰν
10. γάμος: T⁸ νυμφὼν c. ℵ*BL
13. LTrT⁸ om ἄρατε αὐτ. κ., add (p. ἐκβάλετε) αὐτὸν
16. LTrT⁸ λέγοντας

17. T *Εἰπὸν*
20. LT add *ὁ Ἰησοῦς*
21. T8 om *αὐτῷ*
23. LTrT8 om *οἱ*
24. L add (a. *ἐπιγαμβρ.*) *ἵνα*
25. LTrT *γήμας*
27. [Tr]T8 om *καὶ*
28. LTrT *ἀναστάσει οὖν*
30. RGT7 *ἐκγαμίζ.*|*ἄγγ.*: add *τοῦ θεοῦ* RGT7, *θεοῦ* T8| *ἐν*: LTrT add *τῷ*
32. LTrT8 *ἔστιν ὁ* (om *ὁ* T8) *θεὸς νεκρῶν*
35. LTrT8 om *καὶ λέγων*
37. LTrT om *Ἰησ.*|R *εἶπεν*
38. LTrT *ἡ μεγάλη κ. πρώτη*
39. T8 om *δὲ*|D *ταυτη*, Δ *αυτησ*, EFG al *αὕτη*
40. LTrT *ὁ νόμος κρέμαται κ. οἱ προφῆται*
44. LTrT8 om *ὁ*|*ὑποπόδιον*: LTrT *ὑποκάτω*
23, 3. T *ἐὰν*|LTrT (om *τηρεῖν*) *ποιήσατε κ. τηρεῖτε*
4. RG *Δεσμ. γὰρ* | [Tr]T8 om *κ. δυσβάστακτα*|LTrT8 *αὐτοὶ δὲ τῷ δακτ.*
5. RGT7 *Πλατύν. δὲ* | LTrT om *τῶν ἱματίων αὐτῶν*
6. *δὲ*: RG *τε*
7. LTrT8 *ῥαββί* (T *-βεί*) semel
8. *καθηγητής*: LTrT *διδάσκαλος*|R add *ὁ Χριστός*
9. LTrT *ὁ οὐράνιος*
10. RG *εἷς γάρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός*
14. LTrT om v. (c. ℵBDLZ), G pon a. v. 13 (c. EFGH al)
17. L *τί γὰρ μεῖζον* | LTrT *ἁγιάσας*
18. *ἂν* pr: LTrT *ἐὰν*
19. [L]TrT om *Μωροὶ καὶ*
21. RLT8 *κατοικοῦντι*
23. LTrT *τὸ ἔλεος*| RT8 om *δὲ*|LTrT *ἀφεῖναι*
24. LTr om *οἱ*
25. L[Tr] om *ἐξ*|G *κ. ἀδικίας*
26. T om *καὶ τῆς παροψίδος*| *αὐτῶν*: LTrT *αὐτοῦ*
27. LTr *ὁμοιάζετε*
30. R *ἤμεν* bis
32. B *πληρωσετε*, DH *επληρωσατε*
34. LTrT om *καὶ* a. *ἐξ αὐτῶν*
36. G *ὅτι ἥξει*
37. RGLTrT *ἀποκτείνουσα*| *ἑαυτῆς*: [Tr]T *αὐτῆς*, L om| [L]T7 add (p. *πτέρ.*) *αὐτῆς*
38. L om *ἔρημος*
24, 1. LTrT8 *ἀπὸ* (L *ἐκ*) *τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο*
2. *ἀποκρ.*: RG *Ἰησοῦς*|RGT7 *Οὐ βλέπ. π. ταῦτα;* (LTrT8 *ταῦτα πάντα;*), DLX *vg it* al om *Οὐ*|R add (p. *ὃς οὐ*) *μὴ*
3. L add [*αὐτοῦ*] | LTrT om *τῆς* sec
6. RGTr add (p. *γὰρ*) *πάντα*
7. LTrT8 om *καὶ λοιμοὶ*
9. R om *τῶν*
15. LTrT *ἑστὸς*
16. *ἐπὶ*: LTr *εἰς*
17. RG *καταβαινέτω*|*τὰ*: R *τι*
18. RGTr *τὰ ἱμάτια*
20. R *μηδὲ ἐν σαββάτῳ*
21. T8 *οἷα οὐκ ἐγένετο*

23. L πιστεύετε
24. Tr πλανᾶσθαι, T[8] πλανηθῆναι
27. RG ἔσται καὶ
28. RGT[7] Ὅπου γὰρ ἐὰν
29. ἀπὸ: T[8] ἐκ
30. LTrT[8] om τῷ | T[8] om τότε a. κόψονται
31. T[8] om φωνῆς | LTr ἕως τῶν ἄκρων
32. LTr ἐκφυῇ
34. RGT om ὅτι
35. R (p. γῆ) παρελεύσονται
36. R κ. τῆς ὥρ. | οὐρανῶν: L T[8] add οὐδὲ ὁ υἱός c. ℵ (* et c b) BD | GLTrT[8] om μου
37. δὲ: LTr γὰρ | LTrT om καὶ
38. LTrT Ὡς | L[Tr] add ἐκείναις | T[7] om ταῖς πρὸ | L γαμίσκοντες, T[8] γαμίζοντες
39. LTrT[7] om καὶ ult
40. LTrT om utr ὁ
41. LTrT μύλῳ
42. ὥρᾳ: LTrT ἡμέρᾳ
43. TrT[8] διορυχθῆναι
45. RGT[7] add αὐτοῦ | LTrT ἐπὶ τ. οἰκετείας | R διδόναι
48. T[8] om ἐκεῖνος | LTrT[8] om ἐλθεῖν
49. RT[7] om αὐτοῦ | R ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν
25, 1. LTrT[7] ἑαυτῶν | LTrT[8] εἰς ὑπάντησιν
2. GT[7] add (p. καὶ) αἱ
3. L Αἱ δὲ, TrT[8] αἱ (Tr αἳ) γὰρ | T[8] om αὐτῶν (R ἑαυ.)
4. LTrT[8] om αὐτῶν pr | LT[8] (in f.) ἑαυτῶν (acc TrT[7] eti v. 7)
6. νυμφίος: RG add ἔρχεται | T[8] om αὐτοῦ
9. οὐ μή: RGT[8] οὐκ | RT[7] add (p. πορεύεσθε) δὲ
11. L[Tr] om καὶ
13. R add in f. ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται
15. T[8] jungit εὐθέως cum πορευθ. v. 16, om sq δὲ (quod LTr uncis incl.)
16. ἐκέρδησεν: RGT ἐποίησεν | LTr om τάλαντα sec
17. [L]T[8] om καὶ pr | LTrT[8] om κ. αὐτὸς
18. ἐν: L add τάλαντον | TrT[8] ὤρυξεν γῆν | LTrT ἔκρυψεν
20. [Tr] om τάλαντα ult | LTr T[8] om ἐπ' αὐτοῖς (it. v. 22)
21. R add δὲ
22. T[8] om δὲ | LTrT om λαβὼν
27. T[8] τὰ ἀργύριά
29. τοῦ δὲ: RG ἀπὸ δὲ τοῦ
30. R ἐκβάλλετε
31. R add (a. ἀγγ.) ἅγιοι
32. RG καὶ συναχθήσεται | ἀφορισεῖ: T[8] ἀφορίσει
39. LTrT ἀσθενοῦντα
40. L [τῶν ἀδελφῶν μου]
41. T[8] om οἱ
44. R ἀποκρ. αὐτῷ κ. αὐτοὶ
26, 3. καὶ: RG add οἱ γραμμ. κ.
7. LT[8] πολυτίμου | LTrT[8] ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
8. RG add αὐτοῦ
9. τοῦτο: R add τὸ μύρον | RTrT[8] om τοῖς
17. RGT[7] add (p. λέγ.) αὐτῷ
20. LT add μαθητῶν

22. RG (om εἷς) ἕκ. αὐτῶν
26. LTrT⁸ (om τὸν) κ. δοὺς τ. μαθηταῖς εἶπεν
27. TrT om τὸ L[Tr]om καὶ sec
28. LTrT om τὸ sec | T om καινῆς
29. LTrT (om ὅτι) γενήματος
31. LTrT διασκορπισθήσονται
33. R Εἰ καὶ π. | GHKM εγω δε
35. G Ὁμοίως δὲ καὶ
36. LTr Γεθσημανεῖ, T -νεί | L add αὐτοῦ et (p. οὗ) ἂν
39. TrT⁸ προσελθὼν | [Tr]T om μου
42. LTrT om τὸ ποτήρ. | [L] TrT om ἀπ' ἐμοῦ
43. LTrT πάλιν εὗρεν αὐτοὺς
44. L [ἐκ τρίτου] | T⁸ add in f. πάλιν
45. LTrT om αὐτοῦ | Tr [τὸ] λ.
48. ἂν: T ἐὰν
50. R ἐφ' ᾧ
53. TrT⁸ pon ἄρτι p. μοι | LTr T πλείω | [L]TrT om ἢ | T⁸ λεγιώνων
55. [Tr]T om πρὸς ὑμᾶς | TrT ἐν τῷ ἱερῷ ἐκαθεζ. διδ.
56. L add [αὐτοῦ]
58. T⁸ om ἀπὸ
59. LTrT⁸ om κ. οἱ πρεσβ. | L TrT θανατώσουσιν
60. GLTrT κ. οὐχ εὗρον πολλῶν προσελθ. ψευδομ., om (exc [L]) οὐχ εὗρον sec | TrT om ψευδομάρτυρες
61. TrT⁷ om αὐτόν
63. Tr om ἀποκριθεὶς
65. RG add (p. λέγ.) ὅτι | [L] TrT om αὐτοῦ
70. GT⁷ ἔμπρ. αὐτῶν πάντων
71. [L]Tr om αὐτὸν pr | τοῖς: T⁷ αὐτοῖς | T⁸ om Καὶ
74. R καταναθεματίζειν
75. RG add (a. Ἰησοῦ) τοῦ et (acc [L]) αὐτῷ
27, 2. LTrT⁸ om αὐτὸν sec | Tr T⁸ om Ποντίῳ
3. LTr ὁ παραδοὺς | TrT ἔστρεψεν | LTrT⁸ om τοῖς sec
4. LTrT ὄψῃ
5. TrT⁸ εἰς τὸν ναὸν
9. Pauci codd om Ἱερεμίου, pro quo al Ζαχαρίου (Orig.)
11. LTrT⁸ ἐστάθη | T⁸ om αὐτῷ
12. T⁸ om τῶν sec
16 s. Pauci codd et verss Ἰησοῦν (τὸν) Βαραββᾶν bis
22. RG add (a. πάντες) αὐτῷ
23. TrT⁸ om ἡγεμὼν
24. LTr κατέναντι | [LTr]T om τοῦ δικαίου
28. L ἐνδύσαντες
29. TrT ἐπὶ τῆς κεφαλῆς | LTr T ἐν τῇ δεξιᾷ | T⁸ ἐνέπαιξαν | LTr (om ὁ) βασιλεῦ
31. T⁸ ἐκδύσαντες, om καὶ sq
33. R ὅς | LTrT κραν. τόπ. λεγ.
34. T⁸ πεῖν bis | ὄξος: LTrT⁸ οἶνον | LTrT ἠθέλησεν
35. LT⁸ βαλόντες | GLTrT om ἵνα — κλῆρον
40. L εἰ υἱὸς θεοῦ εἶ | LT⁸ (σεαυτόν,) .. καὶ κατάβηθι
41. [L]T⁸ om δὲ καὶ, Tr[δὲ]καὶ

42. TrT om εἰ | L πιστεύομεν, T[8] -σωμεν | RL om ἐπ' | αὐτῷ: TrT[8] αὐτόν
43. L ἐπὶ τῷ Θεῷ | [Tr]T[8] om αὐτόν pr
44. LTrT[8] add σὺν | αὐτόν: R αὐτῷ
46. Tr ἐβόησεν | LT[7] Ἠλὶ ἠλί, T[8] ἠλεὶ ἠλεὶ | L λημὰ, T[7] λιμὰ, TrT[8] λεμὰ | L σαβαχθανί, TrT[8] σαβαχθανεί
47. TrT[8] ἑστηκότων
49. ℵBCLUΓ al add αλλος δε λαβων λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν και (U add ευθεως) εξηλθεν υδωρ και αιμα (ex Jo. 19, 34)
51. TrT pon εἰς δύο p. κάτω | T[8] om ἀπὸ
52. LTrT ἠγέρθησαν
53. *syr* e codice Hierosolym. om μετὰ — αὐτοῦ
54. T[8] ἑκατοντάρχης | LTrT γινόμενα | LTr υἱὸς Θεοῦ
56. T[8] Ἰωσὴφ
57. LTrT[8] ἐμαθητεύθη
58. [Tr]T[8] om τὸ σῶμα sec
59. TrT[7] ἐν σινδόνι
60. L ἐπὶ τῇ θύρᾳ
61. T[8] Μαριὰμ ἡ Μαγδ.
64. T[8] om αὐτοῦ | R add (a. κλέψωσιν) νυκτὸς
65. R add δὲ
28, 2. TrT[8] add (a. προσελθ.) καὶ | LTrT om ἀπὸ τ. θύρας
3. TrT εἰδέα | LTrT[8] ὡς
4. LTrT ἐγενήθησαν ὡς
6. [Tr]T om ὁ κύριος
8. TrT ἀπελθοῦσαι
9. LTrT om Ὡς — μαθ. αὐτοῦ | T om ὁ | TrT[8] ὑπήντησεν
11. T[8] ἀνήγγειλαν
14. LTr ὑπὸ | [Tr]T[8] om αὐτόν
15. T[8] ἐφημίσθη | LTr add in f. ἡμέρας
17. LTrT[8] om αὐτῷ
18. LTr add τῆς
19. R[LTr] add οὖν | Tr βαπτίσαντες
20. R add Ἀμήν | Tr subscr. Κατὰ Μαθθαῖον (simil. in rell. evv.)

Ev. Marci.

1, 1. T[8] om υἱοῦ τ. Θεοῦ, LTr T[7] υἱοῦ Θεοῦ
2. TrT καθὼς | R ἐν τοῖς προφήταις | LTrT[7] om ἐγὼ | R add in f. ἔμπροσθέν σου
3. Tr Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσ.
4. TrT[8] ὁ βαπτ. | Tr [καὶ] κηρ.
5. R pon πάντες p. ἐβαπτίζ.
6. LTrT Καὶ ἦν (T add ὁ) Ἰωάννης | TrT ἔσθων
8. [L]TrT om μὲν | [Tr]T om ἐν pr | [LTr]T[7] om ἐν sec
9. L [Καὶ] ἐγένετο
10. ἀπὸ: LTrT ἐκ | R ὡσεὶ | L TrT εἰς αὐτόν
11. T[8] om ἐγένετο | RG ἐν ᾧ εὐδόκησα
13. RT[7] add (p. ἦν) ἐκεῖ
14. LTrT[7] Καὶ μετὰ τὸ | [L] TrT om τῆς βασιλείας
15. om T[7] καὶ, T[8] καὶ λέγων
16. RG Περιπατῶν δὲ παρὰ |

τοῦ Σίμ.: RG αὐτοῦ | R βάλλοντας | TrT om ἀμφίβλ.
18. LTrT[8] om αὐτῶν
19. RG[L] add (a. ὀλ.) ἐκεῖθεν
21. LTrT Καφαρναούμ | [Tr] T om εἰσελθὼν
22. L add in f. [αὐτῶν]
23. T Καὶ εὐθὺς ἦν
24. LTrT[8] om Ἔα | T οἴδαμέν
25. T[8] om λέγων
26. κρᾶξαν: TrT φωνῆσαν | L ἀπ' αὐτοῦ
27. T[8] (om πρὸς) συνζητεῖν αὐτοὺς (RG πρὸς αὐτούς) | LTrT Τί ἐστιν τοῦτο; διδαχὴ καινή· κατ' ἐξουσίαν κτλ (T pon · p. ἐξουσ.)
28. LTrT Καὶ ἐξῆλθεν | [Tr]T εὐθὺς πανταχοῦ
29. LTr ἐξελθὼν ἦλθεν
31. L[Tr]T om αὐτῆς | TrT[8] om εὐθέως
32. LTr ἔδυσεν
35. RG ἔννυχον | L καὶ ἐκεῖ
36. T[8] κατεδίωξεν
37. TrT K. εὗρον αὐτ. κ. λέγ.
38. TrT add (p. Ἄγ.) ἀλλαχοῦ | TrT ἐξῆλθον
39. ἦν: TrT[8] ἦλθεν | R ἐν ταῖς συναγωγαῖς
40. L[Tr] om κ. γονυπ. αὐτ. | T[8] om αὐτὸν καὶ sec
41. Ὁ δὲ Ἰησοῦς: LTrT[8] Καὶ | T[8] om αὐτῷ
42. LTrT[8] om εἰπόντ. αὐτοῦ
44. L[Tr] om μηδὲν
45. ἐν: TrT ἐπ' | L [ἦν] | RG πανταχόθεν

2, 1. TrT Καὶ εἰσελθὼν, om (acc [L]) καὶ a. ἠκούσθη | LTrT[8] ἐν οἴκῳ
2. [LTr]T[8] om εὐθέως
4. T[8] προσενέγκαι | ὅπου sec: RGT[7] ἐφ' ᾧ
5. T[8] Καὶ ἰδὼν | LTrT[8] ἀφίενταί (it. v. 9) | R[L] add in f. σου, GTrT (om σοι) σου αἱ ἁμαρτίαι
7. LTrT λαλεῖ; βλασφημεῖ· τίς
8. L om οὕτω, GT[7] οὕτως αὐτοὶ | TrT λέγει
9. RL σοι αἱ ἁμ. | R ἔγειραι (it. v. 11), Tr ἐγεῖρου | RL[Tr]T[8] add (a. ἆρον) καὶ (RL eti v. 11) | περιπάτει: T[8] ὕπαγε
12. TrT Κ. ἠγ., καὶ εὐθὺς ἄρ. | T[8] ἔμπροσθεν | L [λέγοντ.]
13. παρὰ: T[8] εἰς
15s. TrT γίνεται | [Tr]T[8] om ἐν τῷ | TrT[8] ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ οἱ (om οἱ T[8]) γραμμ. τῶν Φαρισ. Καὶ ἰδ. ὅτι ἤσθιεν (L [καὶ] ἰδ. ὅτι ἐσθίει) | TrT om Τί | L [καὶ πίνει]
17. R add in f. εἰς μετάνοιαν
18. R οἱ τῶν Φαρ. (bis) | TrT add (p. quart οἱ) μαθηταὶ
19. TrT μετ' αὐτῶν
20. R ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις
21. R Καὶ οὐδεὶς | LTrT ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν | RGTr om ἀπ', [Tr] eti αὐτοῦ
22. LTrT[8] ῥήξει | LTrT om ὁ νέος | TrT κ. ὁ οἶνος ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί | [Tr]T om ἀλλὰ — βλητέον

23. LTr διαπορεύεσθαι | L ὁδοποιεῖν
24. RG add ἐν
25. [L]TrT⁸ om αὐτὸς pr | LTr T⁸ λέγει
26. Tr [πῶς] εἰσ. | D al om ἐπὶ Ἀβ. τοῦ ἀρχιερ. | LTrT om τοῦ | T⁸ τοὺς ἱερεῖς
27. TrT⁸ καὶ οὐχ
3, 1. om [Tr]T⁸ τὴν pr, L[Tr] ἦν
2. L παρετηροῦντο | T⁸ (add ἐν) θεραπεύει | LTrT⁷ κατηγορήσουσιν
3. LTr τῷ τὴν χ. ἔχ. ξηράν, T⁸ τῷ τὴν ξηρὰν χ. ἔχ. | R ἔγειραι
4. T⁸ ἀγαθὸν ποιῆσαι
5. [Tr]T om σου | RG ἀποκατεστάθη | R add in f. ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη
6. T⁸ ἐποίησαν, Tr ἐδίδουν
7. εἰς: RTr πρὸς | LTr ἠκολούθησεν | [L]TrT om αὐτῷ
8. [L]TrT⁸ om οἱ | LTrT ἀκούοντες | Tr ποιεῖ
11. RG ἐθεώρει etc | T⁸ λέγοντες
12. TrT ποιῶσιν | L add in f. [ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι]
15. TrT om θερ. τὰς νόσ. καὶ
16. T⁸ praem καὶ ἐποίησεν τοὺς δώδεκα
17. LTrT Βοανηργές
18. LTrT Καναναῖον
19. LTrT Ἰσκαριώθ
20. T⁸ ἔρχεται | RGT⁸ om ὁ | μήτε: LTrT⁷ μηδὲ
25. TrT οὐ δυνήσεται ἡ οἰκία ἐκ. στ. (TrT⁷ στῆναι)
26. T⁸ ἑαυτόν, ἐμερίσθη, καὶ οὐ δύναται | TrT στῆναι
27. R Οὐ δύν. οὐδεὶς, Tr ἀλλ' οὐδεὶς δύν., T ἀλλ' οὐ δύν. οὐδ. | TrT⁸ εἰς τ. οἰκ. τ. ἰσχ. εἰσελθὼν τὰ σκ. αὐτ. διαρπ.
28. R om αἱ | LTrT ὅσα | TrT⁷ ἐὰν
29. T⁸ ἔσται | κρίσεως: LTrT ἁμαρτήματος
31. LTrT⁸ Καὶ ἔρχ. (T⁸ ἔρχεται) | TrT στήκοντες | LTrT καλοῦντες
32. RG εἶπον δὲ αὐτῷ | RGTr om κ. αἱ ἀδελφαί σου
33. TrT Κ. ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει | ἤ: LTrT⁸ καὶ | [Tr]T⁷ om μου sec
34. RGT⁷ pon κύκλῳ p. περιβλεψάμενος | L Ἰδοὺ
35. L[Tr]T om γὰρ | RGT⁷ add (p. ἀδελφή) μου
4, 1. LTrT συνάγεται | TrT πλεῖστος | LTrT⁸ εἰς τὸ (om τὸ Tr T⁸) πλ. ἐμβάντα | TrT ἦσαν
3. L[Tr]T⁸ om τοῦ
4. R add τοῦ οὐρανοῦ
5. LTrT Καὶ ἄλλο | LTr [καὶ] ὅπου | L βάθος τῆς γῆς
6. RG ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος | Tr ἐκαυματίσθησαν
8. T⁸ ἄλλα | RG αὐξάνοντα | ἓν ter: TrT εἰς
9. R add αὐτοῖς | LTrT ὃς ἔχει
10. RG Ὅτε δὲ .. ἠρώτησαν | TrT τὰς παραβολάς

11. LTrT om γνῶναι | T[8] om τὰ
12. [L]TrT om τὰ ἁμαρτήμ.
15. ἐν τ. καρδ. αὐτῶν: TrT[7] εἰς αὐτούς, T[8] ἐν αὐτοῖς
18. ἄλλοι: R οὗτοι | εἰς: T[8] ἐπὶ | RGL ἀκούοντες
19. αἰῶνος: R add τούτου
20. TrT ἐκεῖνοί | ἕν ter: TrT ἐν
21. Μήτι: T praem ὅτι | ἐπιτεθῇ: LTrT τεθῇ
22. [L]Tr om τι | LTrT om ὃ | LT[8] add (a. φανερωθῇ) ἵνα
24. G om κ. προστεθήσ. ὑμῖν | GLTrT om τοῖς ἀκούουσιν
25. ἂν ἔχῃ: LTrT ἔχει
26. TrT[8] om ἐὰν
27. LTrT βλαστᾷ
28. RG add γὰρ | T[8] εἶτεν bis | LTrT πλήρης σῖτος
29. LTrT παραδοῖ
30. TrT Πῶς ὁμ. | LTrT ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν;
31. RT[8] κόκκῳ | LTrT[8] μικρότερον ὂν (om ἐστὶ) | L [τῶν ἐπὶ τῆς γῆς]
32. T[8] μεῖζον
34. T τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς (om αὐτοῦ)
36. LTr om δὲ | RT[7] πλοιάρια | T[8] ἦσαν
37. LTrT καὶ τὰ κύμ. | LTrT om αὐτὸ, add in f. τὸ πλοῖον
38. ἐν: R ἐπὶ | TrT[8] ἐγείρουσιν
40. LTr ἐστε; οὔπω ἔχετε π.;
41. Tr ὑπακούει αὐτῷ, T αὐτῷ ὑπακούει
5, 1. LTrT Γερασηνῶν
2. LTrT[8] ἐξελθόντος αὐτοῦ | εὐθέως: L om, [Tr]T εὐθὺς | LTrT[8] ὑπήντησεν
3. R μνημείοις | LTrT καὶ οὐδὲ ἁλύσει οὐκέτι οὐδεὶς ἐδύνατο
6. TrT Καὶ ἰδὼν | T[7] αὐτόν
7. λέγει: RG εἶπε
9. R ἀπεκρίθη λέγων (om αὐτῷ) | RG Λεγεὼν | L μοί ἐστιν
10. αὐτοὺς: TrT[8] αὐτὰ
11. R πρὸς τὰ ὄρη
12. R[L]T[7] add πάντες | TrT[8] om οἱ δαίμονες
13. [L]TrT[8] om εὐθέως ὁ Ἰησοῦς | [L]TrT om ἦσαν δὲ
14. LTrT Καὶ οἱ βόσκοντες αὐτοὺς (R βόσκ. τοὺς χοίρους .. ἀνήγγειλαν) et ἦλθον
15. LTrT[8] om καὶ tert | RG λεγεῶνα
18. LTrT ἐμβαίνοντος
19. Καὶ: R Ὁ δὲ Ἰησοῦς, L Καὶ [Ἰησοῦς] | LTrT ἀπάγγειλον | R ἐποίησε
22. [L]TrT om ἰδού
23. TrT παρακαλεῖ | RG ὅπως σωθῇ· καὶ ζήσεται
25. LTrT[8] om τις
26. RT[8] παρ᾿ ἑαυτῆς
27. ἀκούσασα: T[8] add τὰ
28. T ἐὰν ἅψ. κἂν τ. ἱμ. αὐτ.
33. RG[L]T[7] ἐπ᾿ αὐτῇ
34. L add Ἰησ. | LTrT Θυγάτηρ
36. [L]TrT[8] om εὐθέως | TrT παρακούσας
37. αὐτῷ: TrT μετ᾿ αὐτοῦ | L ἀκολουθῆσαι

38. RG ἔρχεται | R om καὶ tert
40. LTrT[8] Αὐτὸς δὲ ἐκβ. | G [L]TrT om ἀνακείμενον
41. D θαβιτα | TrT[7] κοῦμ, T[8] κούμ (c. ℵBCLM) | R ἔγειραι
42. ἐξέστησ.: [Tr]T add εὐθὺς
6, 1. ἦλθεν: TrT ἔρχεται
2. πολλοὶ: T praem οἱ | αὐτῷ: TrT[8] τούτῳ | R ὅτι καὶ δυνάμεις
3. al ὁ τοῦ τέκτονος υἱὸς καὶ Μαρίας | LTrT καὶ ἀδελφὸς et Ἰωσῆτος (ℵ al ιωσηφ)
4. LTrT Καὶ ἔλεγεν | T[8] πατρίδι ἑαυτοῦ | TrT συγγενεῦσιν ([L]TrT add αὐτοῦ)
6. T[8] ἐθαύμασεν
9. R ἐνδύσασθαι, al ἐνδύσασθε
10. ἐὰν: LTr ἂν
11. TrT Κ. ὃς ἂν (L ἐὰν) τόπος μὴ δέξηται | G[L]TrT om Ἀμὴν — ἐκείνῃ
12. TrT ἐκήρυξαν | LTrT μετανοῶσιν
14. L ἔλεγον (D ελεγοσαν) | L TrT[8] ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, T[7] ἐκ νεκρῶν ἀνέστη
15. R om δὲ pr | [L]TrT om ἐστὶν sec | R ἢ ὡς
16. TrT ἔλεγεν | LTrT om Ὅτι | G[L]TrT om ἐστιν· αὐτὸς | [Tr]T om ἐκ νεκρῶν
17. R ἐν τῇ φυλακῇ
19. ἤθελεν: L ἐζήτει
20. ἐποίει: T[8] ἠπόρει
21. ὅτε: L ὅτε | LTrT ἐποίησεν
22. κ. ἀρεσάσης: LTrT ἤρεσεν | L εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς, TrT ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν
23. T[8] om με
24. TrT Καὶ ἐξελθ. | RG αἰτήσομαι | TrT βαπτίζοντος
26. TrT ἀνακειμένους
27. TrT[8] ἐνέγκαι | L add in f. [ἐπὶ πίνακι]
28. LTrT Καὶ ἀπελθὼν
29. αὐτὸ: T[8] αὐτὸν
30. LTrT[8] om καὶ tert | T[8] om ὅσα sec
31. TrT λέγει et ἀναπαύσασθε
32. L ἀπῆλθον ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον
33. ὑπάγοντας: R add οἱ ὄχλοι | ἐπέγνωσαν (LTr ἔγνωσαν): add R αὐτὸν, T[8] αὐτοὺς | G συνέδραμον καὶ ἦλθον ἐκεῖ (om rell), LTrT[8] om καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν
34. [L]TrT om ὁ Ἰησοῦς | RG ἐπ' αὐτοῖς
35. T[8] γινομένης, om αὐτῷ | TrT[8] ἔλεγον
36. [L]TrT[8] om ἄρτους et γὰρ et οὐκ ἔχουσιν
37. LTrT[7] δώσομεν, T[8] δωσωμεν
38. [L]TrT om καὶ pr
39. L ἀνακλιθῆναι
40. LTrT κατὰ .. κατὰ
41. TrT om αὐτοῦ | T παρατιθῶσιν
43. T[7] κλάσματα | T κοφίνων | TrT πληρώματα
44. R add (a. πεντακ.) ὡσεὶ
45. LTrT ἀπολύει

48. εἶδεν: LTrT ἰδὼν (om Καὶ sq)
49. T[8] ἔδ. ὅτι φάντασμά ἐστιν
50. T Ὁ δὲ εὐθὺς
51. Tr[ἐκ περισσοῦ]|[L]TrT[8] om καὶ ἐθαύμαζον
52. TrT[8] ἀλλ' ἦν (om γὰρ)
53. T[8] ἐπὶ τ. γ. ἦλθ. εἰς Γενν.
54. L add in f. [οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου]
55. TrT[8] περιέδραμον, add (a. ἤρξαντο) καὶ | TrT χώραν|L[Tr]T[8] om ἐκεῖ
56. ἂν pr: T[8] ἐὰν|[L]TrT[8] add εἰς a. πόλεις et a. ἀγρ.|TrT[8] ἐτίθεσαν|LTrT[8] ἥψαντο
7, 2. TrT[8] (add ὅτι a. κοιναῖς) ἐσθίουσιν|LTrT τοὺς ἄρτ.| R add in f. ἐμέμψαντο
3. πυγμῇ: T[8] πυκνὰ
4. T[8] om καὶ κλινῶν
5. LTrT (vv. 3 et 4 parenth.) καὶ ἐπερωτῶσιν | κοιναῖς: R ἀνίπτοις
6. LTrT om ἀποκρ.|[LTr]T[8] om Ὅτι|T[8] ὅτι οὗτος
8. LTrT[8] om γὰρ|[Tr]T[8] om βαπτισμοὺς — ποιεῖτε
12. LTrT[8] om καὶ et utr αὐτοῦ
14. πάντα: LTrT πάλιν|LTr T Ἀκούσατέ et σύνετε
15. LTrT τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορ.|[Tr]T[8] om ἐκεῖνα
16. [Tr]T[8] om v. c. ℵBLΔ*
17. T[8] εἰς τὸν οἶκον | LTrT (om περὶ) τὴν παραβολήν
19. LTrT καθαρίζων
21 s. TrT πορν. κλ. φον. μοιχ.
24. T[8] Ἐκεῖθεν δὲ | LTrT[8] ὅρια | T om καὶ Σιδῶνος| RG add τὴν | T[8] ἠθέλησεν et ἠδυνάσθη
25. TrT Ἀλλ' (T[8] ἀλλὰ) εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ | T[8] εἰσελθοῦσα
26. R Συροφοίνισσα, G Συραφοινίκισσα, TrT[7] Σύρα Φοινίκισσα|RT[7] ἐκβάλλῃ
27. LTrT Καὶ ἔλεγεν αὐτῇ, om ὁ Ἰησοῦς
28. [L]TrT[8] om γὰρ | LTrT ἐσθίουσιν
30. LTrT εὗρεν τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.|RG ἐπὶ τῆς κλίνης
31. RG καὶ Σιδῶνος ἦλθε| εἰς: R πρὸς
32. LTrT[8] κωφὸν καὶ μογιλάλον (Tr μογγιλάλον)
33. T[8] om αὐτοῦ pr
35. [L]TrT[8] om εὐθέως| LTr T ἠνοίγησαν | T[8] add (a. ἐλύθη) εὐθὺς
36. TrT λέγωσιν | LTrT[8] om αὐτὸς | LTrT add (a. μᾶλλον) αὐτοὶ
37. TrT[8] om τοὺς sec
8, 1. LTrT[8] πάλιν πολλοῦ|R add ὁ Ἰησ.|TrT om αὐτοῦ
2. R ἡμέρας|L[Tr] om μοι
3. T[8] νήστις | LTrT καί τινες αὐτ.|TrT ἀπὸ μακρόθεν| LTrT[8] ἥκασιν, T[7] εἰσίν
4. αὐτοῦ: TrT add ὅτι
5. TrT ἠρώτα

6. LTrT παραγγέλλει | L [καὶ] εὐχαρ. | TrT παρατιθῶσιν
7. add LT⁷ (a. εὐλογ.) ταῦτα, TrT⁸ (p. εὐλογ.) αὐτὰ | Tr εἶπεν κ. ταῦτα παρατιθέναι (RG παραθεῖναι, L παρατεθῆναι), T⁸ (om εἶπε et καὶ αὐτὰ) παρέθηκεν
8. RGT⁷ Ἔφαγ. δὲ | L σφυρίδ.
9. [Tr]T om οἱ φαγόντες
10. L ἐμβὰς [αὐτὸς] | Δαλμαν.: al Μαγαδά, Μαγδαλά sim.
12. RG ἐπιζητεῖ
13. L[Tr] εἰς πλοῖον, T om
15. L [καὶ] βλέπετε
16. LTrT om λέγοντες | LTr T⁷ ἔχουσιν
17. [Tr]T om ὁ Ἰησοῦς | LTr T⁸ om ἔτι
19. T⁸ add (a. πόσους) καὶ
20. Tr Ὅτε [δὲ], T⁸ ὅτε καὶ | L τ. ἑπτὰ [ἄρτους] | Οἱ δὲ εἶπον: T καὶ λέγουσιν (T⁷ add αὐτῷ)
21. LTr Πῶς οὔπω, T Οὔπω
22. RG ἔρχεται
23. TrT ἐξήνεγκεν | TrT⁷ Εἴ τι βλέπεις;
24. RG om ὅτι et ὁρῶ
25. Tr ἔθηκεν | TrT (om ἐποίησεν αὐτὸν) κ. διέβλεψεν κ. ἀπεκατέστη (L -εστάθη) | LTrT ἐνέβλεπεν | T⁸ δηλαυγῶς | RGT⁷ ἅπαντας
26. R add τὸν | T⁸ Μὴ εἰς, om μηδὲ εἴπῃς — κώμῃ
27. Tr λέγων [αὐτοῖς]
28. ἀπεκρίθησαν: T εἶπαν | LTrT add αὐτῷ λέγοντες (T add ὅτι) | ἕνα: LTrT ὅτι εἷς
29. LTrT ἐπηρώτα αὐτούς· | LTrT om δὲ (L Καὶ ἀποκρ.)
30. L εἴπωσιν
31. ὑπὸ: RG ἀπὸ | R om τῶν sec et tert
33. λέγων: TrT καὶ λέγει
34. LTr Εἴ τις | RL ἐλθεῖν
35. ἂν pr: TrT ἐὰν | ἀπολέσῃ: TrT ἀπολέσει | RLT⁸ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ | R add (a. σώσει) οὗτος
36. T ὠφελεῖ | LTrT⁷ τὸν ἄνθρωπον | T (om ἐὰν) κερδῆσαι .. ζημιωθῆναι
37. TrT⁸ Τί γὰρ δοῖ ἄνθρωπ., T⁷ Τί γὰρ (om δώσ. ἄνθρ.)
38. ἂν: LTrT ἐὰν
9, 1. TrT ὧδε τῶν ἑστηκότων
3. LTrT⁷ ἐγένοντο | TrT om ὡς χιών, add (p. δύν.) οὕτως
4s. RG Μωσεῖ, TrT⁷ Μωϋσῇ
6. RGL λαλήσῃ, TrT⁸ ἀποκριθῇ | RG ἦσαν γὰρ ἔκφο.
7. ἦλθε: T⁸ ἐγένετο | νεφέλης: RL add λέγουσα
8. ἀλλὰ: L εἰ μὴ
9. LTrT⁸ Καὶ καταβαινόντων | ἀπὸ: L ἐκ
11. L Ὅ τι | [L]T⁸ add οἱ Φαρισαῖοι καὶ
12. TrT (om ἀποκριθεὶς) ἔφη | [Tr]T om μὲν | RG ἀποκαθιστᾷ et (acc T⁷) καὶ πῶς .. ἀνθρώπου, ἵνα .. ἐξουδενωθῇ; (LTr ἐξουδενηθῇ, T⁸ ἐξουθενωθῇ)

13. TrT ἤθελον
14. TrT[8] Καὶ ἐλθόντες .. εἶδον et συνζητοῦντας πρὸς αὐτούς
15. LTrT ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν
16. αὐτούς: R τ. γραμματεῖς
17. RG Κ. ἀποκριθεὶς .. εἶπε
18. LTrT ἐὰν | T[8] om αὐτόν sec | RG[L] add (p. ὀδόντας) αὐτοῦ | TrT εἶπα
19. αὐτοῖς: R αὐτῷ
20. LTrT[8] τὸ πν. εὐθὺς | LT[8] συνεσπάραξεν, D εταραξεν
21. LTrT Ἐκ παιδιόθεν
22. G εἰς τὸ πῦρ | LTrT δύνῃ
23. LTrT εἰ δύνῃ (T δύνῃ;) | TrT om πιστεῦσαι
24. [LTr]T om Καὶ | LTrT om μετὰ δακρύων | R add (p. Πιστεύω) κύριε
25. T[8] ὁ ὄχλος | RG Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλ. κ. κωφόν | ἐξ: L ἀπ'
26. LTrT κράξας .. σπαράξας | [L]TrT om αὐτὸν | LTrT τοὺς πολλοὺς
27. LTrT[8] κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ
28. LTrT[8] Κ. εἰσελθόντος αὐτοῦ | L Ὅ τι, ADKΠ διατι, U οτι διατι
29. T om καὶ νηστείᾳ
30. LTr ἐπορεύοντο
31. RG τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
33. LTrT ἦλθον | LTrT[8] om πρὸς ἑαυτοὺς
34. L διελέχθ. [ἐν τῇ ὁδῷ]
37. ἐὰν bis: LTrT[8] ἂν | T[8] τῶν παιδίων τούτων | δέξηται sec: TrT δέχηται
38. TrT Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης (T[8] om λέγων) | RLTrT[8] add ἐν | G om ὃς οὐκ ἀκ. ἡμῖν | TrT ἐκωλύομεν | [Tr]T[7] om ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, T[8] ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν
40. ἡμῶν bis: GL ὑμῶν
41. RT[8] ἐν τῷ (om τῷ T[8]) ὀνόματί μου, | RG[L] om ὅτι sec | LTrT[7] ἀπολέσει
42. LTrT[8] add τούτων | T[7] τῶν πίστιν ἐχόντων | T om εἰς ἐμέ | LTrT[8] μύλος ὀνικὸς
43. T[8] σκανδαλίσῃ | LTrT καλόν ἐστίν σε
44. 46. [Tr]T om vv. c. ℵBCLΔ
45. L καλὸν [γάρ] | LTrT ἐστίν σε | [L]TrT om εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον
47. TrT[8] σε ἐστὶν, T[7] ἐστίν σε | LTrT om τοῦ πυρός
49. [Tr]T[8] om καὶ πᾶσα — ἁλισθήσεται
50. ἅλα T[8] ter, LTrT[7] tertio loco pro ἅλας

10, 1. LTrT (om διὰ τοῦ) καὶ πέραν
2. RT[8] οἱ Φαρισ. | LTrT ἐπηρώτων (T eti v. 10)
5. TrT[8] Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
6. [L]TrT om ὁ θεός
7. T[8] add (p. μητέρα) αὐτοῦ, om καὶ προσκολληθήσεται — αὐτοῦ | L τῇ γυναικὶ
10. RG ἐν τῇ οἰκίᾳ | [L]TrT om αὐτοῦ pr | LTrT περὶ τούτου

11. ἐὰν: LTrT8 ἂν (it. v. 15. 43)
12. TrT8 καὶ ἐὰν αὐτὴ ἀπολύσασα (om sq καὶ) | RGT7 γαμηθῇ ἄλλῳ
14. RL καὶ μὴ κωλύετε
16. TrT8 Καὶ ἐναγκαλ. αὐτὰ κατευλόγει (κατευλ. eti T7, per η Tr), τιθ. τ. χ. ἐπ' αὐτά.
19. L Μὴ φονεύσῃς, μὴ μοιχεύσῃς | LT8 add in f. σου
20. TrT8 ἔφη (T8 om ἀποκριθεὶς) | L ἐφύλαξα
21. σοι: T σε | LTrT7 om τοῖς | [L]TrT8 om ἄρ. τ. σταυρόν
23. D add in f. ταχειον καμηλοσ δια τρυμαλιδοσ ραφιδοσ διελευσεται η πλουσιοσ εισ την βασιλειαν του θεου (om v. 25)
24. L Τεκνία | T8 om τοὺς — χρήμασιν
25. LTr om utr τῆς
27. TrT om δὲ | L [τοῦτο] ἀδύνατον | TrT8 om ἐστι
28. R Καὶ ἤρξατο | LTrT ἠκολουθήκαμέν
29. R add δὲ, T Ἔφη ὁ Ἰησ. | LTrT ἢ μητ. ἢ πατ. (om ἢ γυν.) | R[L] om ἕνεκεν sec
30. μητέρας: LTr μητέρα
31. RTrT καὶ οἱ ἔσχατοι
32. TrT8 οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο
34. LTrT8 καὶ ἐμπτύσ. αὐτῷ κ. μαστ. | [LTr]T8 om αὐτόν sec | RG τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
35. λέγοντες: [L]TrT add αὐτῷ | RG om σε
36. LTr om με (T θέλετέ με) | LTrT8 ποιήσω
37. TrT σου ἐκ δεξιῶν et (pro εὐων.) ἀριστερῶν (T8 σου ἐξ ἀρ.) | [L]TrT7 om σου sec
38. ἢ: RG καὶ
39. TrT om μὲν
40. ἢ: RG καὶ | R add μου
42. RG Ὁ δὲ Ἰησ. προσκ. αὐτ.
43. ἐστιν: RG ἔσται
44. RLT8 ἂν | L ἐν ὑμῖν | γενέσθαι: LTr εἶναι
46. L ἔρχεται | R om ὁ pr | L TrT om ὁ sec | TrT τυφλὸς προσαίτης (om προσαιτῶν)
47. RG Ναζωραῖός | LTrT8 υἱὲ Δαυείδ (Δαυεὶδ eti T7)
49. TrT εἶπεν· Φωνήσατε αὐτόν | R ἔγειραι
50. ἀναστ.: LTrT ἀναπηδήσας
51. TrT Κ. ἀποκρ. αὐτῷ ὁ Ἰησ. εἶπεν | T8 Τί σοι θέλεις ποιήσω | R ῥαββονί
52. αὐτῷ sec: RT7 τῷ Ἰησοῦ
11, 1. LTrT Ἱεροσόλυμα | LT (om εἰς Βηθφαγὴ) καὶ εἰς Βηθανίαν | L ἀπέστειλεν
2. add οὔπω LTr p. οὐδεὶς, T8 p. ἀνθρώπων | LTrT λύσατε αὐ. καὶ | TrT φέρετε
3. LTrT om Ὅτι | ἀποστέλλει (R ἀποστελεῖ): TrT8 add πάλιν
4. LTrT Καὶ ἀπῆλθον | RT8 τὸν πῶλον
6. εἶπεν: RG ἐνετείλατο
7. TrT Κ. φέρουσιν (cf v. 2) | R ἐπέβαλον | RG ἐπ' αὐτῷ

8. TrT *Καὶ πολλοὶ* | LTrT *στιβάδας* | TrT *κόψαντες ἐκ τ. ἀγρῶν* (om *καὶ — ὁδόν*)
9. [L]TrT om *λέγοντες*
10. *βασιλεία*: R add *ἐν ὀνόματι κυρίου*
11. LTrT om *ὁ Ἰησ. κ.* | T8 *ὀψὲ*
13. R om *ἀπὸ* | L *φύλλα* [*μόνα*] | TrT *ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων* (*ὁ καιρὸς* eti L)
14. R (add *ὁ Ἰησοῦς*) *οὐδεὶς*
15. *εἰσελθὼν*: R add *ὁ Ἰησοῦς* | RG om *τοὺς* sec
17. TrT *καὶ ἔλεγεν* | [L]T7 om *αὐτοῖς* | L om *Ὅτι* | TrT *πεποιήκατε*
18. LTrT *ἀπολέσωσιν* | L *ἐφ. γὰρ* [*αὐτόν*] | TrT (om *ὅτι*) *πᾶς γὰρ* | T8 *ἐξεπλήσσοντο*
19. TrT *K. ὅταν* | LTr *ἐξεπορεύοντο*
23. L[Tr]T om *γὰρ* | T *πιστεύῃ* | L *ἃ λαλεῖ*, TrT *ὃ λαλεῖ* | TrT om *ὃ ἐὰν εἴπῃ*
24. LTrT *π. ὅσα προσεύχεσθε καὶ αἰτ.* et *ἐλάβετε*
25. LTrT *στήκετε*
26. TrT om v. c. ℵBLSΔ
28. TrT *ἔλεγον* | *καὶ* sec: T *ἢ*
29. TrT om *ἀποκριθεὶς* et *κἀγὼ* (L *κἀγὼ ὑμᾶς*)
30. RG om *τὸ* sec
31. LTrT *διελογίζοντο* | LTr T7 om *οὖν*
32. RG *Ἀλλ' ἐὰν* | D *φοβουμεν*, D[b]N *φοβουμεθα* | TrT *ὄντως ὅτι*
33. [L]TrT om *ἀποκριθεὶς*

12, 1. LTrT *λαλεῖν* | T *ἐξέδετο*
2. TrT *ἀπὸ τῶν καρπῶν*
3. LTrT8 *Καὶ λαβόντες*
4. LTrT8 (om *λιθοβ.*) *κἀκ. ἐκεφαλαίωσαν* (T8 *-λίωσαν*) *κ. ἠτίμησαν* (T8 *ἠτίμασαν*).
5. GLTrT om *πάλιν* | LTrT *οὓς* (bis) et *ἀποκτέννοντες* (RG *ἀποκτείνοντες*)
6. TrT *Ἔτι ἕνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητόν* (om [*οὖν*] et *αὐτοῦ* eti L)· *ἀπέστ. αὐτὸν* ([*καὶ*] *αὐτὸν* L) *ἔσχ. πρὸς αὐτοὺς*
8. RG om *αὐτὸν* sec
9. T om *οὖν*
14. LTrT8 *Καὶ ἐλθόντες* | L add (a. *Ἔξ.*) *εἰπὲ οὖν ἡμῖν*
15. *εἰδὼς*: T8 *ἰδὼν*
16. *Οἱ δὲ* sec: L [*οἱ δὲ*]
17. LTrT *Ὁ δὲ Ἰησ. εἶπ.* (T7 om *αὐτοῖς*) | TrT *Τὰ Καίσ. ἀπόδοτε Καίσαρι* | T7 *ἐθαύμαζον*, T8 *ἐξεθαύμαζον*
18. RG *ἐπηρώτησαν*
19. T *καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον* | Tr T om *αὐτοῦ* sec
20. R *Ἑπτὰ οὖν*
21. TrT8 *κ. ἀπέθανεν μὴ καταλιπὼν σπέρμα*·
22. [L]TrT om *ἔλαβ. αὐτὴν* et (exc L) *καὶ* | LTrT8 *Ἔσχατον*
23. TrT om *οὖν* | [L]Tr om *ὅταν ἀναστῶσι*
24. TrT *Ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς*
25. LTrT *γαμίζονται* | *ἄγγελοι*: R[Tr]T7 add *οἱ*
26. R *τῆς βάτου* | TrT *πῶς* | LTrT7 om duo ult *ὁ*

27. LTrT^7 om ὁ | ἀλλὰ: R add θεὸς | [Tr]T om ὑμεῖς οὖν
28. LTrT^8 ἰδὼν | R πρ. πασῶν ἐντ., TrT ἐντ. πρ. πάντων
29. TrT Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς | [Tr]T om αὐτῷ | R πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν, L πρ. πάντων [ἐντολή ἐστιν], Tr T πρώτη ἐστίν·
30. T om Αὕτη πρώτη ἐντολή
31. [L]TrT om Καὶ | T om ὁμοία | LTr αὐτῇ
32. ἐστὶ: R add θεὸς
33. [L]T^8 om καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς | πλεῖόν: TrT^8 περισσότερόν
34. Tr ἰδὼν [αὐτὸν]
36. [LTr]T om γὰρ | G om utr τῷ | GTrT^7 λέγει | LTr om ὁ | TrT^7 Κάθισον | T^7 ὑποκάτω τῶν π.
37. [LTr]T om οὖν
38. TrT Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν·
41. [L]TrT om ὁ Ἰησοῦς | Tr ἀπέναντι
43. εἶπεν: RT^7 λέγει | LTr ἔβαλεν et (acc T) βαλλόντων

13, 1. εἷς: TrT^7 add ἐκ
2. TrT om ἀποκρ. | ἀφεθῇ: L Tr add ὧδε | TrT^8 ἐπὶ λίθον
3. TrT ἐπηρώτα
4. RG Εἰπὲ
5. TrT (om ἀποκριθεὶς) ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς·
6. T om γὰρ
7. TrT^7 ἀκούετε | [Tr]T om γὰρ
8. om καὶ sec TrT, tert [Tr] | LTrT^8 om καὶ ταραχαί
9. LTrT^8 Ἀρχὴ | [Tr]T om γὰρ
11. LTrT Καὶ ὅταν | R ἀγάγωσιν | [L]TrT^8 om μηδὲ μελετᾶτε | L ἂν
12. LTrT Καὶ παραδώσει
14. G[L]TrT om τὸ ῥηθὲν — προφήτου | L ἑστηκὸς, TrT ἑστηκότα
15. L[Tr] om δὲ | [L]T^8 om εἰς τὴν οἰκίαν
16. LTrT^8 om ὢν
18. LTrT om ἡ φυγὴ ὑμῶν
19. ἧς: LTrT^8 ἣν
21. Ἴδε TrT bis, L sec loco | T om ἢ | R πιστεύσητε
22. T^8 Ἐγερθ. δὲ | T^7 om ψευδόχριστοι καὶ | δώσ.: T ποιήσουσιν | [Tr]T om καὶ ult
23. [L]TrT om ἰδού
25. LTrT Καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρ. πίπτοντες
27. ἀγγέλους: RG[L] add αὐτοῦ | TrT om αὐτοῦ p. ἐκλ.
28. LTr ἐκφυῇ | T^7 γινώσκεται
31. G παρελεύσεται | παρέλθωσι: TrT παρελεύσονται
32. ἤ: R καὶ | T^7 οὐδὲ ἄγγελος ἐν οὐρανῷ | TrT^8 om οἱ sec
33. L[Tr]T om καὶ προσεύχ.
34. LTrT om καὶ (a. ἑκάστῳ)
35. TrT ἢ ὀψὲ ἢ μεσονύκτιον
37. LTrT^8 Ὃ δὲ

14, 2. γάρ: RG δέ
3. T om καὶ sec | τὸν: RG τὸ, TrT^7 τὴν | LTrT om κατὰ
4. [Tr]T om καὶ λέγοντες

5. R om τὸ μύρον
6. ἐν ἐμοί: R εἰς ἐμέ
7. αὐτοὺς: LTr αὐτοῖς, T8 om
8. R εἶχεν|[LTr]T om αὕτη
9. [L]TrT add δὲ|RGLTr ἂν|[L]TrT om τοῦτο
10. TrT pon ὁ a. εἷς (T7 non om ὁ a. Ἰσκ.)|T8 Ἰσκαριώθ
14. LTr ἂν|RG[L] om μου pr
15. R ἀνώγεον|L [ἕτοιμον]|RGL om καὶ (T8 κἀκεῖ)
16. [Tr]T8 om αὐτοῦ
19. T (om Οἱ δὲ) κατὰ εἷς (c. ℵBL), Beza κατὰ (καὶ εἶτα) εἷς|TrT8 om κ. ἄλλ. Μ. ἐγώ
20. RG add ἀποκριθεὶς|[Tr]T8 om ἐκ|L add τὴν χεῖρα
21. [Tr]T praem Ὅτι|[LTr]T om ἦν
22. [LTr]T om ὁ Ἰησοῦς|Λάβετε: R add φάγετε
23. RG τὸ ποτήριον
24. [L]T om τὸ sec|TrT om καινῆς|LTrT ὑπὲρ(TrT ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν)
25. TrT γενήματος
27. TrT om ἐν ἐμοὶ et (acc[L]) ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ|LTrT διασκορπισθήσονται (TrT pon p. πρόβατα)
29. TrT8 Εἰ καὶ πάντες
30. R om σὺ|LTrT (om ἐν) ταύτῃ τῇ νυκτί
31. LTrT ἐκπερισσῶς ἐλάλει|LTrT8 om μᾶλλον|LTr δέῃ με|T8 ἀπαρνήσωμαι
32. L ᾧ ὄνομα|LTr Γεθσημανεῖ, T Γεθσημανεί
33. LTrT μετ᾽ αὐτοῦ
35. Tr προσελθὼν|T ἔπιπτεν
38. T ἔλθητε
40. LTr K. πάλιν (om πάλ. Tr) ἐλθὼν εὗρεν αὐτ. καθεύδοντας|RG βεβαρημένοι
41. LTrT7 om τὸ sec
42. T8 ἤγγισεν
43. L[Tr]T add ὁ Ἰσκαριώτης|LTrT8 om ὢν|[L]TrT om πολὺς|T8 om τῶν ult
44. LTrT ἀπάγετε
45. LTrT8 ῥαββί (T -βεί) semel
46. ἐπ᾽ αὐτὸν: TrT αὐτῷ (pon p. χεῖρ.)|LTrT om αὐτῶν
47. LTr om τις|LTrT ὠτάριον
51. LTr Καὶ νεανίσκος τις et (acc T) συνηκολούθει|LTr T8 om οἱ νεανίσκοι
52. [L]TrT8 om ἀπ᾽ αὐτῶν
53. T8 om αὐτῷ
54. R πρὸς φῶς
60. R εἰς τὸ μέσον
61. TrT κ. οὐκ ἀπεκρ. οὐδέν
64. L τὴν βλασφημίαν
65. ἔβαλλον: LTrT ἔλαβον c. ℵABC al (DG ελαμβανον, al εβαλον)
67. LTrT Ναζ. ἦσθα τοῦ Ἰησ.
68. LTrT Οὔτε (T7 οὐκ) οἶδα οὔτε ἐπίσταμαι σὺ τί λέγ.|L [καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν]
69. T pon πάλιν p. ἤρξατο|TrT παρεστῶσιν
70. LTrT om κ. ἡ λαλιά σου ὁμ.
71. R ὀμνύειν
72. RT7 om εὐθέως|RG τοῦ ῥήματος οὗ εἶπεν

15, 1. LTrT[8] om ἐπὶ τὸ | T[8] συμβ. ἑτοιμάσαντες, add τῶν
4. TrT ἐπηρώτα | T[8] om λέγων | LTrT κατηγοροῦσιν
6. T[8] ὃν παρῃτοῦντο
7. LTrT[8] στασιαστῶν
8. LTrT K. ἀναβὰς | T[8] om ἀεὶ
12. εἶπεν: TrT[8] ἔλεγεν | Tr [θέλετε] | LTr om ὃν λέγετε | LTrT τὸν βασιλέα
13. L add λέγοντες
14. RT[7] περισσοτέρως | L ἔκραζον
17. LTrT ἐνδιδύσκουσιν
18. GT[7] ὁ βασιλεὺς
20. L τὰ ἱμ. αὐτοῦ, T[8] τὰ ἴδ. ἱμ. αὐτοῦ | L ἄγουσιν | LTrT σταυρώσουσιν (T[8] om αὐτ.)
22. Γολγοθᾶ (T Γολγοθᾶν): [Tr]T[8] praem τὸν
23. TrT om πιεῖν | TrT[8] ὃς δὲ
24. TrT Καὶ σταυροῦσιν αὐτὸν καὶ | R διεμέριζον
28. [Tr]T om v. c. ℵBCDX
29. LTrT καὶ οἰκοδομῶν τρισὶν ἡμέραις (om ἐν)
30. LTrT[8] (om καὶ) καταβὰς
31. R Ὁμοίως δὲ καὶ
32. LTrT[8] om τοῦ pr | L add αὐτῷ | LT[8] add σὺν
33. LTrT Καὶ γενομένης
34. LTrT[8] τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ | Tr T om λέγων | RG λαμμᾶ, L T[8] λεμὰ, T[7] λιμὰ | TrT[8] σαβαχθανεί
35. T[8] παρεστώτων | TrT Ἴδε
36. εἷς: TrT[8] τις | L[Tr] om καὶ | LTrT[8] om τε

39. [Tr]T[8] om κράξας c. ℵBL
40. [Tr]T om ἦν | Tr [ἡ] Ἰακώβου (om τοῦ eti LT) | LTrT Ἰωσῆτος
41. L[Tr]T[8] om καὶ pr
42. LTr πρὸς σάββατον
43. ἐλθὼν: RG ἦλθεν
44. T[8] ἐθαύμαζεν | πάλαι: L Tr ἤδη
45. σῶμα: LTrT πτῶμα
46. LTrT om καὶ sec | LTr ἔθηκεν | T[8] ἐν μνήματι
47. LTrT Μαρία ἡ Ἰωσῆτος | L TrT τέθειται c. ℵ[c]ABCDLΔ
16, 2. τῆς μιᾶς: LTr μιᾷ τῶν, T[8] τῇ μιᾷ τῶν | T[8] μνῆμα
3. ἐκ: LTr ἀπὸ
4. TrT ἀνακεκύλισται
8. ἐξελθοῦσαι: R add ταχὺ | δὲ: LTrT[8] γὰρ
9—20. T om vv. c. ℵB k (cod Bobbiensis *it* saec. 5.) et codd antiq. versionis armenae (cf Tischend. ed. 8. major et B. Weiss, *Das Marcusev.* 1872 pag. 512—515), Tr sub v. 8 subscribit Κατὰ Μάρκον, tum add v. 9—20 et iterum subscribit K. Μάρκον (similiter codd arm.) | LTr παρ' ἧς
10. Ἐκείνη: L add δὲ
14. LTr add δὲ | L add ἐκ νεκρῶν
17. Tr ἀκολουθήσει ταῦτα, om καιναῖς
18. Tr καὶ ἐν ταῖς χερσὶν ὄφεις ἀροῦσιν | R βλάψει
19. κύριος: LTr add Ἰησοῦς

Ev. Lucae.

1, 5. TrT om τοῦ | LTrT καὶ γυνὴ αὐτῷ
6. TrT⁸ ἐναντίον
13. Tr Ἰωάνην c. ℵB^c D (it. al)
14. R γεννήσει
15. ἐνώπιον: RL[Tr] add τοῦ
17. T⁸ Ἡλεία
25. LTrT om ὁ et (exc L) τὸ
26. ὑπὸ: TrT ἀπὸ
27. LTrT ἐμνηστευμ. (it. 2, 5)
28. [Tr]T⁷ om ὁ ἄγγελος et (acc T⁸) εὐλογ. σὺ ἐν γυναιξίν
29. GTrT Ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη καὶ
35. γεννώμ.: L add [ἐκ σοῦ]
36. LT⁸ συγγενίς | Tr συνείληφεν | R γήρᾳ
37. TrT παρὰ τοῦ θεοῦ
42. ℵCF ανεβοησεν | TrT κραυγῇ
44. RLTrT⁸ ἐσκίρτ. ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος
49. LTrT⁸ μεγάλα
50. γενεῶν: TrT καὶ γενεὰς
55. G ἕως αἰῶνος
56. ὡσεὶ: LTrT⁸ ὡς
61. LTrT ἐκ τῆς συγγενείας
62. αὐτόν: LTrT⁸ αὐτό
63. Tr om τὸ
66. RGT⁷ om γὰρ
69. LTrT om τῷ et τοῦ
70. TrT⁸ om τῶν sec
74. LTrT om τῶν et ([L]) ἡμῶν
75. ἡμέρας: R add τῆς ζωῆς
76. RGL om δέ
2, 2. al Αὐτὴ | LTrT⁸ om ἡ c. ℵBD | T⁸ ἐγέν. πρώτη | L Κυρίνου c. B^c (B* κυρεινου) it vg
3. ἰδίαν: LTrT⁸ ἑαυτοῦ
4. L Ναζαράθ, T Ναζαρέθ
5. L ἀπογράφεσθαι | LTrT⁸ om γυναικί (cf 1, 27)
7. LTrT⁸ om τῇ
9. [Tr]T⁸ om ἰδού
12. ἐσπαργ.: [L]Tr add καὶ | T⁸ om κείμενον | R add τῇ
13. Tr οὐρανοῦ
14. LTrT εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας
15. [LTr]T⁸ om καὶ οἱ ἄνθρωποι | εἶπον: T⁸ ἐλάλουν
17. LTrT⁸ ἐγνώρισαν
19. LTrT⁸ Μαρία
20. R ἐπέστρεψαν
21. αὐτόν pr: R τὸ παιδίον
22. αὐτῶν: R αὐτῆς
23. 24. L add τῷ (v. 24 eti TrT⁸)
26. Tr πρὶν ἄν, T⁸ πρὶν ἢ ἂν
28. [LTr]T om αὐτοῦ
33. Ἰωσὴφ: GTrT ὁ πατὴρ αὐτοῦ | GTrT⁷ om αὐτοῦ
35. LTr σοῦ [δὲ] αὐτ.
37. TrT αὐτὴ | RG ὡς | TrT⁸ om ἀπὸ
38. Καὶ: RGT⁷ add αὕτη | LTr T⁸ τῷ θεῷ | LTrT om ἐν
39. TrT⁸ πάντα (T⁸ om τὰ) | T⁸ ἐπέστρ. | LTrT om τὴν sec
40. ἐκραταί.: RG add πνεύματι | Tr σοφίᾳ
42. RG ἀναβάντων | [Tr]T om εἰς Ἱεροσόλυμα
43. LTrT καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ.
45. εὑρόντες: R[L] add αὐτὸν | LTrT ἀναζητοῦντες

48. RGT[7] καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε(T[7] εἶπεν)·
51. [L]T[8] om ταῦτα
52. Tr ἡλικίᾳ καὶ σοφίᾳ, T[8] ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ ·
3, 2. R ἐπ' ἀρχιερέων | L Καΐφα
3. LTrT[7] om τὴν
4. LTrT om λέγοντος
5. LTrT εὐθείας
9. L καρπὸν [καλόν]
10. RG ποιήσομεν (it. v. 12. 14)
11. LTrT[8] ἔλεγεν
14. LTrT Τί ποιήσωμεν (LTr ποιήσομεν) καὶ ἡμεῖς; | RG T[8] πρὸς αὐτούς· | μηδὲ: T[8] μηδένα
16. T[8] ἀπεκρίν. λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης | ὑμᾶς pr: L add εἰς μετάνοιαν
17. T[8] (om καὶ pr) διακαθᾶραι .. συναγαγεῖν
19. γυν.: R add Φιλίππου
20. om καὶ pr [L], sec T[8] | LTr T[8] om τῇ
22. LTrT[8] ὡς, om (acc T[7]) λέγ.
23. TrT[8] om ὁ | TrT pon ἀρχόμενος p. Ἰησοῦς et (acc L) υἱὸς p. ὢν
24. TrT Λευεί | LTrT Ἰανναί
26. TrT Σεμεείν τοῦ Ἰωσὴχ τοῦ Ἰωδὰ
27 ss. LTrT Ἰωανάν .. Ἐλμαδάμ (L Ἑλμ.) .. Ἰησοῦ
30. TrT Ἰωνάμ
31. τοῦ Μαϊνάν: [L]TrT τοῦ Μεννά | T[8] Ναθάμ
32. LTrT Ἰωβὴδ τοῦ Βοὸς | T[8] Σαλά
33. τοῦ Ἀράμ: T τοῦ Ἀδμεὶν τοῦ Ἀρνεὶ | RLT[7] Ἑσρὼν
35. R Σαρούχ
36. T Καϊνάμ
37. L Ἰάρεθ, T[8] Ἰάρετ | T[8] Μελελεὴλ τοῦ Καϊνὰμ
4, 1. LTrT ἐν τῇ ἐρήμῳ
2. αὐτῶν: RG add ὕστερον
3. RG Καὶ εἶπεν
4. TrT om λέγων | [Tr]T om ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήμ. θεοῦ
5. TrT om ὁ διάβολος | [L]TrT om εἰς ὄρος ὑψηλόν
6. ἐὰν: LTr ἂν
7. πᾶσα: R πάντα
8. add (a. γέγραπται) R[L] Ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ, (p. γέγραπται) R γάρ
9. TrT Ἤγαγεν δὲ | [Tr]T om αὐτὸν sec | R ὁ υἱὸς
16. LTrT[8] om τὴν | T[8] Ναζαρά et ἀνατεθραμμένος
17. LTr ἀνοίξας | T[8] om τὸν
18. R ἕνεκεν et εὐαγγελίζεσθαι | G[L]TrT om ἰάσασθαι — καρδίαν
22. LTrT Οὐχὶ | [Tr]T om ὁ (T υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος;)
23. R ἐν τῇ Καπερναούμ (L TrT Καφαρναούμ)
24. αὐτοῦ: T[8] ἑαυτοῦ
25. T[8] add ὅτι | LTr om ἐπὶ pr
26. B^c KLMS σαρεφθα | RGT[7] τῆς Σιδῶνος
27. LTrT[8] Ἐλισαίου (Tr Ἐλ.) | LTrT Ναιμὰν
29. RL τῆς ὀφρύος | ὥστε: R εἰς τὸ

34. [Tr]T om λέγων
35. ἐξ: LTrT ἀπ' | G om τὸ
38. ἀπὸ: RGL ἐκ | R ἡ πενθ.
40. LTrT ἐπιτιθεὶς | TrT8 ἐθεράπευεν
41. T8 Ἐξήρχοντο | LT κραυγάζοντα | εἶ: R add ὁ Χριστὸς
42. R ἐζήτουν
43. LTrT ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην
44. TrT εἰς τὰς συναγωγὰς
5, 1. τοῦ pr: TrT καὶ
2. T πλοιάρια | LTr ἔπλυνον, T8 ἔπλυναν
3. T καθίσας δὲ | T8 ἐν τῷ πλοίῳ ἐδίδασκεν τ. ὄχλ.
5. T8 om αὐτῷ | LTrT om τῆς | TrT8 τὰ δίκτυα
6. TrT8 διερήσσετο δὲ τὰ δίκτυα αὐτῶν
7. [L]TrT om τοῖς sec
8. LTrT om τοῦ
9. ᾗ: Tr ὧν
12. T8 ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν
13. εἰπών: LTr λέγων
15. LTrT om ὑπ' αὐτοῦ
17. L οἱ Φαρισαῖοι et συνεληλυθότες | αὐτούς: T8 αὐτόν
19. R εὑρ. διὰ ποίας
20. R add αὐτῷ
21. LTrT ἁμαρτίας ἀφεῖναι
22. L[Tr] om ἀποκριθεὶς
23. R Ἔγειραι (it. v. sq)
24. L παραλυτικῷ
25. RGL ἐφ' ᾧ
28. RG ἠκολούθησεν
30. Tr γρ. [αὐτῶν] | R om τῶν
33. [Tr]T om Διατί c. ℵ*BLΞ
34. TrT8 (add Ἰησ.) νηστεῦσαι
35. L [καὶ] ὅταν
36. RG[L] om ἀπὸ pr | RGL om σχίσας | RG σχίζει et συμφωνεῖ | RGL om τὸ
37. LTrT ὁ οἶνος ὁ νέος
38. [Tr]T om κ. ἀμφ. συντηρ.
39. TrT (om εὐθέως) χρηστός
6, 1. [L]Tr om δευτεροπρώτῳ c. ℵBL | RG add τῶν | Tr κ. ἤσθιον τοὺς στάχυας | L add in f. [αὐτῶν]
2. [L]TrT om αὐτοῖς | LTrT7 om ποιεῖν ἐν, T8 om ἐν
3. LTr ὅτε, om ὄντες
4. Tr [ὡς], L πῶς | LTr λαβὼν ἔφαγεν, om eti καὶ p. ἔδωκε
5. Tr [ὅτι] Κύριός | D (loco versus p. v. 10 transpositi) τη αυτη ημερα θεασαμενοσ τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω· ανθρωπε ει μεν οιδασ τι ποιεισ μακαριοσ ει· ει δε μη οιδασ επικαταρατοσ και παραβατησ ει του νομου
6. LTrT8 om καὶ pr
7. RG Παρετήρουν | δὲ: R add αὐτὸν | RG θεραπεύσει | Tr T8 κατηγορεῖν
8. TrT εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ | RG Ἔγειραι | Ὁ δὲ: LTrT καὶ
9. οὖν: LTrT δὲ | TrT Ἐπερωτῶ | R ὑμᾶς τι· Ἔξεστι κτλ, LTrT ὑμᾶς εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι | G ἢ ἀποκτεῖναι
10. αὐτῷ: R τῷ ἀνθρώπῳ | GTrT om οὕτω | RG ἀπο-

κατεστάθη | R add ὑγιὴς | [LTr]T⁸ om ὡς ἡ ἄλλη
11. LTrT⁸ ποιήσαιεν
12. TrT⁸ ἐξελθεῖν αὐτὸν
14ss. RG om καὶ a. Ἰάκ. et a. Φ. et a. Ματθ. (LTrT -θθ-) et (acc LTr) a. Ἰάκ. (TrT om τὸν τοῦ) et a. Ἰούδ. Ἰακ.
16. LTrT Ἰσκαριώθ | L[Tr]T om καὶ ult
17. ὄχλος: T⁸ add πολὺς
18. TrT ἐνοχλούμενοι | R ὑπὸ | RGT⁷ καὶ ἐθεραπεύοντο (varia interpunctione)
19. TrT ἐζήτουν
23. R Χαίρετε | RG ταῦτα, L TrT τὰ αὐτὰ (it. v. 26)
25. ἐμπεπλησμένοι: [Tr]T⁸ add νῦν | TrT om ὑμῖν sec
26. R add ὑμῖν | G om πάντες
28. ὑμῖν (R add καὶ): GLTrT⁸ ὑμᾶς | ὑπὲρ: T περὶ
30. [L]T⁸ om δὲ τῷ, Tr [δὲ] τῷ
31. L [καὶ ὑμεῖς]
33. T⁸ Καὶ γὰρ ἐὰν, om γὰρ a. οἱ ἁμαρτωλοὶ
34. LT⁸ δανείσητε, TrT⁷ δανείζετε (T -νί-) | TrT λαβεῖν | [Tr]T om γὰρ | RG add οἱ
35. T⁸ μηδένα | LT⁷ ἀφελπίζοντες | L πολὺς [ἐν τοῖς οὐρανοῖς] | R add τοῦ
36. LTrT⁸ om οὖν et ([LTr]) καὶ
37. καὶ οὐ: L ἵνα | κριθῆτε: T add καὶ
38. LTrT (om καὶ sec et tert) ὑπερεκχυννόμ. et (exc T⁷) ᾧ γὰρ μέτρῳ μετρεῖτε
39. RG (om καὶ) πεσοῦνται
40. διδάσκ.: RG add αὐτοῦ
42. [Tr]T om ἢ
43. οὐδὲ: [LTr]T add πάλιν
45. T⁸ om αὐτοῦ pr | [L]TrT om ἄνθρωπος sec et sq θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ | LTrT om τοῦ sq et τῆς sq
48. TrT (inf.) διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομεῖσθαι (T⁸ -ῆ-) αὐτήν.
49. L οἰκοδομοῦντι | TrT εὐθὺς συνέπεσεν
7, 1. LTrT Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν
4. T⁸ ἠρώτων | RG παρέξει
6. T⁸ (om ἀπὸ et πρὸς αὐτὸν) ἑκατοντάρχης (om αὐτῷ)
7. TrT ἰαθήτω c. BL
10. LTrT⁸ om ἀσθενοῦντα
11. τῇ: Tr τῷ c. ℵᶜABEFG al | T⁸ ἐπορεύθη | [L]Tr om ἱκανοὶ
12. L [τεθνηκώς] | αὕτη: T⁷ αὐτὴ (LTrT⁸ add ἦν) | L[Tr] T⁷ om ἦν p. ἱκανὸς
13. T⁸ ἐσπλ. ἐπ' αὐτὴν
16. LTrT⁸ ἠγέρθη
17. [LTr]T⁸ om ἐν sec
18. Tr Ἰωάνει, T Ἰωάννει
19. Ἰησοῦν: TrT κύριον | ἄλλον: Tr ἕτερον
21. αὐτῇ: TrT ἐκείνῃ | LTrT om δὲ et τὸ
22. [L]TrT om ὁ Ἰησοῦς | L [Tr] om ὅτι
27. Ἰδού: RG add ἐγὼ
28. TrT⁸ om γὰρ | L[Tr] om προφ. | TrT om τοῦ βαπτ.
31. R praem Εἶπε δὲ ὁ κύρ.

32. TrT (om καὶ sec) λέγοντες | TrT⁸ om ὑμῖν sec
33. T⁸ μὴ ἐσθίων ἄρτον μηδὲ πίνων οἶνον
35. LTr pon πάντων p. ἀπὸ
36. LTrT τ. οἶκον et κατεκλίθη
37. LTrT γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι κατάκειται
38. T⁸ ἐξέμαξεν
42. [L]TrT om δὲ | LTrT⁸ om εἰπέ
43. [L]TrT om δὲ pr
44. TrT⁷ μοι ἐπὶ πόδας, T⁸ μου ἐπὶ τοὺς πόδας | θριξὶν: R add τῆς κεφαλῆς
45. T⁸ διέλειπεν
47. L αὐτῇ αἱ ἁμαρτίαι
8, 3. Tr Ἰωάνα (it. 24, 10) | R GL αὐτῷ et (exc L) ἀπὸ
6. TrT κατέπεσεν
8. εἰς: R ἐπὶ
9. LTrT⁸ om λέγοντες
12. TrT⁸ ἀκούσαντες
13. T⁸ ἐπὶ τὴν πέτραν
16. ἐπιτίθ.: LTrT τίθησιν
17. LTrT⁸ ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ
18. ἂν pr (TrT⁸ pon a. γὰρ): T⁷ ἐὰν | ἂν sec: LT⁷ ἐὰν
19. TrT⁸ Παρεγένετο | μήτηρ: T⁸ add αὐτοῦ
20. LTrT⁸ Ἀπηγγέλη δὲ, om λεγόντων | T⁸ add ὅτι
21. L εἶπεν αὐτοῖς | R add in f. αὐτόν
22. RG Καὶ ἐγένετο
24. ἐγερθεὶς: TrT διεγερθεὶς
25. LTrT om ἐστιν
26. LTrT⁷ Γερασηνῶν, T⁸ Γεργεσηνῶν (it. v. 37) | RG ἀντιπέραν (T ἀντίπερα)
27. [Tr]T⁸ om αὐτῷ sec | T⁸ (om ὃς) ἔχων | TrT⁸ δαιμόνια, καὶ χρόνῳ ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον,
28. LTrT⁸ om καὶ pr
29. LTrT Παρήγγελλεν | TrT⁸ ἐδεσμεύετο | LTrT⁸ δαιμονίου
30. L om λέγων | TrT⁸ Λεγιών
31. LTrT⁸ παρεκάλουν
32. L βοσκομένη | LTrT παρεκάλεσαν
33. LTrT εἰσῆλθον
34. GLTrT τὸ γεγονὸς | καὶ pr: R add ἀπελθόντες
35. T⁸ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν
36. LTrT⁸ om καὶ
37. LTr ἠρώτησεν | LTrT⁸ om τὸ sec
38. L Ἐδεεῖτο, Tr ἐδεῖτο | [L] TrT om ὁ Ἰησοῦς
40. Tr Ἐν δὲ (om ἐγένετο) | T⁸ ὑποστρέφειν
41. αὐτὸς: LTr οὗτος | [Tr]T om τοῦ
42. LT⁷ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν
43. R εἰς ἰατροὺς | L add αὐτῆς | ὑπ᾽: LTrT ἀπ᾽
45. σὺν αὐτῷ: R μετ᾽ αὐτοῦ | [Tr]T⁸ om κ. λέγεις — μου;
46. TrT ἐξεληλυθυῖαν
47. ἀπήγγειλεν: RG add αὐτῷ
48. LTrT om Θάρσει | TrT⁷ θυγάτηρ

49. παρὰ: L ἀπὸ | [Tr]T[8] om αὐτῷ | μὴ: LTrT[8] μηκέτι
50. LTrT om λέγων | TrT πίστευσον
51. RT[7] Εἰσελθὼν | οὐδένα: L TrT τινὰ σὺν αὐτῷ
52. οὐκ: LTr οὐ γὰρ
54. LTrT om ἐκβαλὼν — καὶ | LTr ἔγειρε
9, 1. RL add μαθητὰς αὐτοῦ
2. L[Tr] τοὺς ἀσθενεῖς, T om
3. R ῥάβδους | Tr [ἀνὰ]
5. RG δέξωνται | [L]Tr om καὶ sec | T[8] ἀποτινάσσετε
7. [L]TrT om ὑπ' αὐτοῦ | LTr T[8] ἠγέρθη
8. εἷς: TrT τις
9. LTrT Εἶπεν δὲ | [Tr]T[8] om ἐγὼ sec
10. TrT εἰς (om τόπον ἔρημον) πόλιν καλουμένην Β.
11. RG δεξάμενος
12. πορευθέντες: R ἀπελθόντες | [Tr]T[8] om τοὺς
14. γὰρ: T[8] δὲ | κλισίας: LTr add [ὡσεὶ]
15. TrT[8] κατέκλιναν
16. TrT παραθεῖναι
20. TrT Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
21. λέγειν: R εἰπεῖν
22. ἀναστ.: RGTr ἐγερθῆναι
23. R ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω | L om καθ' ἡμέραν
24. ἂν pr: T ἐὰν
27. ὧδε: TrT αὐτοῦ | RT[8] ἑστηκότων | R γεύσονται
28. L[καὶ] παραλ. (R add τὸν)
31. ἔλεγον: L add [δὲ]
34. TrT ἐπεσκίαζεν et εἰσελθεῖν αὐτοὺς
35. ἀγαπητός: TrT ἐκλελεγμένος c. ℵBLΞ
36. LTrT om ὁ | TrT ἑώρακαν
37. [Tr]T[8] om ἐν
38. RG ἀνεβόησε | RL ἐπίβλεψον (T ἐπιβλέψαι)
40. R ἐκβάλλωσιν
43. R ἐποίησεν | TrT om ὁ Ἰησ.
45. L ἐπερωτῆσαι
47. ἰδὼν: T[8] εἰδὼς | Tr παιδίον
48. ἐὰν pr: L ἂν | ἐὰν sec: T[8] ἂν | LTrT οὗτός ἐστιν
49. RG τὰ δαιμόνια
50. LTrT[8] Εἶπεν δὲ | T[8] om ὁ | R ἡμῶν bis
51. LTr πρόσωπον [αὐτοῦ] | TrT ἐστήρισεν
52. T[8] εἰς πόλιν Σαμαριτῶν
54. [Tr]T[8] om αὐτοῦ | ἀπὸ: L ἐκ | TrT om ὡς κ. Ἠλ. ἐπ.
55 s. LTrT om καὶ εἶπεν — σῶσαι, G om ὁ γὰρ — σῶσαι
57. Ἐγένετο δὲ: TrT Καὶ | L TrT[7] ἐὰν | LTrT[8] om κύριε
59. T[8] om Κύριε | L ἀπελθεῖν
60. [L]TrT om ὁ Ἰησοῦς
62. T[7] om πρὸς αὐτὸν | L ἐπιβάλλων | Tr [αὐτοῦ] | LTrT τῇ βασιλείᾳ
10, 1. Tr [καὶ] ἑτέρους | L (hic et v. 17) ἑβδομήκοντα [δύο]
2. οὖν pr: LTrT δὲ | GLTrT[8] ἐκβάλῃ (TrT pon p. ἐργ.)
3. LTrT om ἐγὼ
4. μηδὲ: TrT[8] μὴ | T[8] om καὶ

5. LTrT εἰσέλθητε (it. v. 10)
6. ἐὰν: R add μὲν | R ὁ υἱὸς | T8 ἐπαναπαήσεται
7. LTrT om ἐστί
8. LTrT8 om δ'
11. RG om εἰς τ. πόδας, T7 add ἡμῶν | ἤγγ.: R add ἐφ' ὑμᾶς
12. R[L] add δὲ
13. LTrT ἐγενήθησαν et καθήμενοι
15. LTrT8 μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; (om τοῦ eti T7) | TrT7 τοῦ ᾅδου
19. TrT δέδωκα | G ἀδικήσῃ
20. δέ: R add μᾶλλον | TrT7 ἐγγέγραπται, T8 ἐνγέγρ.
21. T8 add ἐν | RGT7 om τῷ ἁγίῳ | LTrT om ὁ Ἰησοῦς
22. RGTr om Καὶ — εἶπε· | LTr κ. ᾧ ἂν
25. [Tr]T8 om καὶ sec
27. Tr [τῆς] καρδίας | LTrT8 καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ .. ἰσχύϊ .. διανοίᾳ
29. LTrT δικαιῶσαι
30. LTrT8 om τυγχάνοντα
32. Tr om γενόμ. | L add αὐτὸν
33. [LTr]T om αὐτὸν sec
34. L καὶ ἐπιβιβάσας αὐτ. | T8 πανδοκίον et v. s. πανδοκεῖ
35. LTrT8 om ἐξελθὼν | [L]Tr T om αὐτῷ
36. [LTr]T om οὖν | RL δοκεῖ σοι πλησίον γεγον.
37. δὲ sec: R οὖν
38. Tr Ἐν δὲ τῷ πορ. (om ἐγένετο) | LTr [καὶ] | T8 τὴν οἰκίαν | [Tr]T8 om αὐτῆς
39. T8 Μαριάμ | TrT παρακαθεσθεῖσα πρὸς | Ἰησοῦ: LTrT κυρίου
40. TrT7 κατέλειπεν | T εἰπὸν
41. Ἰησοῦς: T κύριος | LTrT8 θορυβάζῃ
42. δὲ sec: T8 γὰρ | [LTr]T8 om ἀπ'
11, 2. GTrT om ἡμῶν — οὐρανοῖς (c. ℵBL) et γενηθήτω — γῆς (c. BL), L [ὡς — γῆς]. Greg. Nyss. et Max. Confessor tradunt Lucam pro ἐλθ. ἡ βασ. σου scripsisse: ἐλθέτω τὸ ἅγιον πνεῦμά σου (σου τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον Max.) καὶ καθαρισάτω ἡμᾶς
4. LTrT ἀφίομεν | GTrT om ἀλλὰ — πονηροῦ c. ℵ*BL
5. εἴπῃ: L ἐρεῖ
8. TrT8 φίλον αὐτοῦ
9. RGLTr ἀνοιγήσεται (RG Tr eti v. s.)
11. R om ἐξ | ἤ: R εἰ
12. TrT8 om ἐὰν | RTrT αἰτήσει
13. πατὴρ: L add ὑμῶν
14. Tr [κ. αὐτὸ ἦν] | ἐξελθόντος: L ἐκβληθέντος
15. GLTrT Βεελζ. τῷ ἄρχοντι
19. L om οἱ
20. ἐκβάλλω: Tr praem [ἐγὼ]
22. LTrT8 om ὁ
24. L εὑρίσκον [. τότε] λέγει·
26. T7 κ. ἐλθόντα
27. RGTr γυνὴ φωνὴν
28. TrT8 Μενοῦν μακ. | R add in f. αὐτόν

29. RG om γενεὰ sec | TrT ζητεῖ | R add in f. τοῦ προφήτου
31. R Σολομῶντος bis
32. T[7] Νινευή, LTrT[8] (non om Ἄνδρ.) Νινευῖται (T[8] -εῖ-)
33. TrT[8] om δὲ | LTr τὸ φῶς
34. R om σου pr, add (p. ὅταν) οὖν | L om καὶ pr
36. LTrT[7] μέρος τι
37. λαλ.: L add αὐτὸν | LT ἐρωτᾷ, Tr ἐρώτα | TrT om τις
42. ταῦτα: G[L]Tr add δὲ | L TrT παρεῖναι
43. L add in f. [καὶ τὰς πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις]
44. R[L] add γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί | LT[7] om οἱ sec
47. οἱ δὲ: T[8] καὶ οἱ
48. TrT μάρτυρές ἐστε | [L] TrT om αὐτῶν τὰ μνημεῖα
49. Tr [ἐκ]διώξουσιν
50. Tr ἐκκεχυμένον
51. αἵματος bis: RG praem τοῦ
53. TrT Κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ ἤρξαντο c. אBCL
54. T[8] om αὐτόν | R add καὶ | [Tr]T om ζητοῦντες et ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ
12, 1. LTrT πρῶτον· Προσέχ.
4. R ἀποκτειν. | L περισσόν
6. TrT πωλοῦνται
7. [L]TrT om οὖν
9. ἐνώπιον pr: L ἔμπροσθεν
11. T[7] φέρωσιν, TrT[8] εἰσφέρωσιν | TrT[8] μεριμνήσητε | Tr [ἢ τί] ἀπολογήσ.
14. δικαστὴν: LTrT[8] κριτὴν
15. τῆς: LTrT πάσης | LTrT (in f.) αὐτῷ
18. R τὰ γεννήματά, Tr τὸν σῖτον (om μου sq)
20. RLTrT Ἄφρων | Tr αἰτοῦσιν
21. ἑαυτῷ: T[8] αὐτῷ
22. L [αὐτοῦ] | add ὑμῶν RG p. ψυχῇ, [L] p. σώματι
23. Ἡ: [L]Tr add γὰρ
24. T οὔτε σπείρ. οὔτε θερίζ.
25. T[7] om μεριμνῶν | [Tr]T om ἕνα
26. οὔτε: LTrT[8] οὐδὲ
27. T (om αὐξ.) πῶς οὔτε νήθει οὔτε ὑφαίνει | L add [ὅτι]
28. LTr τὸν χόρτον σήμ. ἐν ἀγρῷ ὄντα, T ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμ. | L ἀμφιάζει, TrT ἀμφιέζει
29. ἤ: TrT καὶ
30. TrT ἐπιζητοῦσιν
31. τοῦ θεοῦ: LTrT αὐτοῦ | [L]TrT om πάντα
36. LTrT ἀναλύσῃ
38. TrT[8] Κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυλ. ἔλθῃ | [Tr]T om οἱ δοῦλοι, T[8] om eti ἐκεῖνοι
39. T[8] om ἐγρηγόρ. ἂν καὶ | Tr T[7] om ἂν sec | T διορυχθῆναι
40. LTrT[8] om οὖν
41. LTr om αὐτῷ
42. TrT[8] Καὶ εἶπεν | ὁ tert: RG καὶ | L[Tr] om τοῦ | Tr om τὸ
47. ἑαυτοῦ: LTrT[8] αὐτοῦ | μηδὲ: T[8] ἤ
49. εἰς: LTrT[8] ἐπὶ

50. οὗ: LTrT ὅτου
52s. LTrT τρισὶν διαμερισθήσονται, πατὴρ κτλ (TrT ἐπὶ υἱῷ) et ἐπὶ (add τὴν T7) θυγατέρα..τὴν (om T8) μητέρα | T8 om utr αὐτῆς, Tr om sec
54. LTrT8 om τὴν | ἀπὸ: T8 ἐπὶ | [L]TrT8 add ὅτι
56. Tr πῶς οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν;
58. LTrT παραδώσει et βαλεῖ (R βάλλῃ)
59. TrT8 om οὗ
13, 2. [L]TrT om ὁ Ἰησοῦς | Tr T8 ταῦτα πεπόνθ.
3. LT7 μετανοήσητε | ὡσαύτως: LTrT8 ὁμοίως
4. LTr δέκα [καὶ] ὀκτώ, T8 δεκαοκτώ (it. v. 11) | RG οὗτοι, om sq τοὺς | Tr om ἐν
5. LTrT μετανοήσητε | ὁμοίως: TrT ὡσαύτως
7. ἔτη: TrT8 add ἀφ' οὗ | ἔκκοψον: L add οὖν
8. R an. 1624. 1633. κοπρία, an. 1656. κοπρίαν
9. TrT8 καρπὸν εἰς τὸ μέλλον· εἰ δὲ μήγε, ἐκκόψεις αὐτήν.
11. LTrT om ἦν pr
12. ἀπολέλ.: LT8 add ἀπὸ
14. T add ὅτι | LTrT ἐν αὐταῖς
15. οὖν: LTrT8 δὲ | LTrT Ὑποκριταί
18. TrT Ἔλεγεν οὖν
19. ὃν: R ὃ | [LTr]T8 om μέγα
21. TrT ἔκρυψεν
22. T8 Ἱεροσόλυμα
24. πύλης: GLTrT θύρας
25. [L]TrT om κύριε sec
27. [L]TrT7 om ὑμᾶς | TrT om οἱ | LTrT8 om τῆς
28. TrT8 ὄψεσθε
29. [LTr]T8 om ἀπὸ sec
31. ἡμέρᾳ: T ὥρᾳ
32. LTrT ἀποτελῶ | τρίτῃ: L add [ἡμέρᾳ]
34. T8 ὄρνιξ | L τὰ ἑαυ. νοσσία
35. R ὑμῶν ἔρημος. Ἀμὴν δὲ λ. | T8 om δὲ | [L]Tr om ὅτι | TrT om ἂν | L[Tr]T ἥξει ὅτε
14, 3. L [λέγων] | TrT om Εἰ | LTrT θεραπεῦσαι | [L]TrT add ἢ οὔ
5. LTr om ἀποκρ. | υἱὸς: RG ὄνος | LTrT8 πεσεῖται | [L] Tr om ἐν | T8 om τῇ
6. TrT8 om αὐτῷ
10. R ἀνάπεσον, G ἀνάπεσαι | εἴπῃ: TrT ἐρεῖ | ἐνώπιον: LTrT8 add πάντων
13. LTr ἀναπείρους (it. v. 21)
14. γάρ: T8 δέ
15. ὃς: TrT8 ὅστις
16. TrT ἐποίει | LT7 μέγαν
17. T8 εἰσιν | [LTr]T8 om πάντα
18. L [καὶ] ὁ πρ. | TrT8 ἐξελθὼν ἰδεῖν (om καὶ eti T7)
21. LTrT om ἐκεῖνος
22. ὡς: TrT8 ὃ
23. RGL ὁ οἶκός μου
26. ἑαυτοῦ pr: LTrT8 αὐτοῦ | δὲ: LTrT7 τε | TrT εἶναί μου μαθητής (it. v. 27)
27. T8 om Καὶ | LT ἑαυτοῦ
28. ἔχει: RL add τὰ | εἰς: R πρὸς

31. T^8 *βουλεύσεται* | LTrT *ὑπαντῆσαι*
34. [Tr]T add *οὖν* | T^8 *ἅλα* bis | *δὲ*: LTrT add *καὶ*
15, 2. *οἱ* pr: LTrT *οἵ τε*
4. *ἀπολέσας*: Tr *ἀπολέσῃ*
5. TrT^8 *τ. ὤμ. αὐτοῦ*
8. *ὅτου*: Tr *οὗ*
9. T *συγκαλεῖ* (T^8 *συνκ.*) | L TrT om *τὰς* sec
12. LTr *Ὁ δὲ διεῖλεν*
14. RG *ἰσχυρὸς*
17. T *ἔφη* | TrT^7 *περισσεύονται* | add *ὧδε* GTrT^7 p. *δὲ*, LT^8 p. *λιμῷ*
19. R *καὶ οὐκέτι*
20. *ἑαυτοῦ*: LTrT^8 *αὐτοῦ*
21. LTrT om *καὶ* sec
22. RG[Tr]T om *Ταχὺ* | *στολὴν*: RG praem *τὴν*
23. *ἐνέγκαντες*: TrT *φέρετε*
24. LTrT om *καὶ* sec
26. *τί*: [L]Tr add *ἂν*
28. *οὖν*: LTrT *δὲ*
29. RGT om *αὐτοῦ*
30. *μετὰ*: LTrT^7 add *τῶν* | RG L *τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν*
32. TrT *ἔζησεν* | T^8 om *καὶ* tert | *ἀπολωλώς*: RG add *ἦν*
16, 1. TrT om *αὐτοῦ* pr
2. TrT^8 *δύνῃ*
4. [L]TrT^8 add *ἐκ* | TrT *ἑαυτῶν*
6. *Καὶ*: LTrT *Ὁ δὲ* | LTrT *τὰ γράμματα*
7. LTrT om *Καὶ* pr
9. TrT *Καὶ ἐγὼ* | LTrT^8 *ἐκλίπῃ*, T^7 *ἐκλείπῃ* | L add in f. *αὐτῶν*
14. TrT^8 om *καὶ* pr
15. R add in f. *ἐστιν*
16. *ἕως*: TrT *μέχρι*
18. LTrT om *πᾶς* sec
20. [L]TrT om *ἦν* et *ὃς*
21. [LTr]T om *τῶν ψιχίων* | RG *ἀπέλειχον*
25. GLTrT om *οὐ* | *ὧδε*: RG *ὅδε*
26. *ἐπὶ*: T^8 *ἐν* | R *ἐντεῦθεν* | L om *οἱ* sec
29. RG om *δὲ* | [Tr]T^7 om *αὐτῷ*
17, 1. RGT^7 om *αὐτοῦ* | R om *τοῦ* | LTr *πλὴν οὐαὶ* (om *δὲ*)
2. LTrT *λίθος μυλικὸς* | TrT *τῶν μικρῶν τούτων ἕνα*
3. RG *Ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ*
4. RG *ἁμάρτῃ* | *καὶ* sec: L add [*ἐὰν*] | LTrT om *τῆς ἡμέρας* sec | R *ἐπὶ σέ*, GT^7 om
6. TrT *ἔχετε*
7. Tr [*ἐξ*] | G[L]TrT add *αὐτῷ* | RG *ἀνάπεσαι*
9. RG add *ἐκείνῳ* | R add *αὐτῷ* | [L]TrT^8 om *Οὐ δοκῶ*
10. L om *Ὅτι* | RG add (a. *ὃ*) *ὅτι*
11. [Tr]T^8 om *αὐτὸν* | LTrT^8 *διὰ μέσον*
12. T^8 *ὑπήντ.* | L[Tr] om *αὐτῷ*
17. LTr *Οὐχ* | L[Tr]T^8 om *δὲ*
21. RGLTr *ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ*, T *ἢ ἐκεῖ*
22. L add *αὐτοῦ*
23. RGL add *ἢ* (TrT *ἐκεῖ.. ὧδε*)
24. [Tr]T^8 om *ἡ* sec | *ὑπ'* pr: LTrT *ὑπὸ τὸν* | *ἔσται*: R[L] add *καὶ* | L om *ἐν τῇ ἡμ. αὐτ.*
27. LTrT *ἐγαμίζοντο*
28. *καὶ ὡς*: TrT^8 *καθὼς*
30. RG *ταῦτα*, TrT *τὰ αὐτὰ*

31. TrT om τῷ
33. σῶσαι: TrT περιποιήσασθαι c. BL | ἐὰν sec: Tr ἂν | ἀπολέσῃ: T ἀπολέσει | [L] TrT[8] om αὐτήν sec
34. L [μιᾶς] | R ὁ εἷς
35. Tr[ἡ]μία | καὶ ἡ: TrT ἡ δὲ
36. GLTrT om v. c. ℵABLQ al
37. TrT ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθ. (add [καὶ] eti L)
18, 1. L[Tr]T[8] om καὶ pr | προσεύχεσθαι: LTrT add αὐτοὺς | LTr ἐγκακεῖν, T ἐνκ.
3. δὲ: R δέ τις
4. RG ἠθέλησεν et (acc T[7]) καὶ ἄνθρ. οὐκ ἐντρέπομαι
7. LTrT ποιήσῃ | TrT βοώντ. αὐτῷ | LTrT μακροθυμεῖ
9. L Εἶπεν δὲ [καὶ]
10. LTrT[7] om ὁ pr
11. T[8] om πρ. ἑαυτὸν | LTr ὡς
12. T[8] ἀποδεκατεύω
13. T[8] Ὁ δὲ | LTrT[8] om εἰς sec | Tr ἑαυτοῦ
14. L add [ὅτι] | R ἢ ἐκεῖνος, LTr παρ' ἐκεῖνον | ὁ δὲ: L καὶ ὁ
15. RG ἐπετίμησαν
16. TrT[8] προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων·
17. ἐὰν: LTrT[8] ἂν
19. T[8] om ὁ sec
20. RGT add in f. σου
21. LTrT ἐφύλαξα | [Tr]T om μου
22. LTrT om ταῦτα | L δὸς | RG ἐν οὐρανῷ, LTrT[7] ἐν τοῖς οὐρανοῖς
23. TrT ἐγενήθη
24. [Tr]T om περίλυπον γενόμενον | TrT εἰς τὴν βασ. τοῦ θεοῦ εἰσπορεύονται
25. LTrT διὰ τρήματος βελόνης | L διελθεῖν
27. L[Tr] om τῷ
28. LTrT ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολ.
29. T[8] (om ὅτι) εἵνεκεν
30. οὐ: T οὐχὶ | L λάβῃ
31. TrT Ἱερουσαλήμ
35. LTrT ἐπαιτῶν
36. τί: LTr add [ἂν]
39. RG σιωπήσῃ
40. [Tr]T[7] om ὁ
41. [Tr]T om λέγων
19, 2. οὗτος: LTr αὐτὸς, T[8] om | L [ἦν] πλούσιος
4. T[8] εἰς τὸ ἔμπρ. | ὅτι: R add δι'
5. TrT[8] om εἶδεν αὐτὸν καὶ
8. L ἡμίσεα, TrT ἡμίσεια
9. T[8] om ἐστιν
13. ἕως: LTrT ἐν ᾧ
15. LTrT[8] δεδώκει | Tr (om τίς) τί διεπραγματεύσαντο
17. LTrT Εὖγε
19. T ἐπάνω γίνου
20. LTrT Καὶ ὁ ἕτερος
22. TrT om δὲ
23. LTrT om τὴν | LTrT[8] κἀγὼ
25. D om v.
26. [LTr]T[8] om γὰρ et (exc Tr) ἀπ' αὐτοῦ
27. TrT τούτους, add (p. κατασφάξατε) αὐτοὺς
29. [Tr]T om αὐτοῦ
30. εἰπών: LTr λέγων | TrT add (a. λύσαντες) καὶ

31. [L]TrT[8] om αὐτῷ
34. LTrT[8] add ὅτι
35. ἑαυτῶν: LTrT[8] αὐτῶν
36. αὐτῶν: Tr ἑαυτῶν
37. πασῶν: LTr πάντων
38. T[8] om ἐρχόμενος | TrT ἐν οὐρανῷ εἰρήνη
40. [Tr]T om αὐτοῖς | Tr [ὅτι] | LTrT σιωπήσουσιν | TrT κράξουσιν
41. RG ἐπ' αὐτῇ
42. [L]Tr om καίγε | LTr om σου pr, uncis incl. sec
43. T[8] παρεμβαλοῦσιν
44. λίθῳ: TrT[8] λίθον
45. TrT om ἐν αὐτῷ κ. ἀγοράζ.
46. Γέγραπται: add L ὅτι, Tr T Καὶ ἔσται (om ἐστίν)
20, 1. RG add ἐκείνων | ἀρχιερεῖς: T ἱερεῖς
2. Tr om λέγοντες | TrT Εἰπὸν
3. LTrT om ἕνα
4. βάπτισμα: T[8] add τὸ
5. L συνελογίζοντο, add (p. ἐρεῖ) ἡμῖν | [L]TrT om οὖν
6. TrT ὁ λαὸς ἅπας
9. Ἄνθρωπος: R add τις
10. LTrT (om ἐν) δώσουσιν
12. κ. τοῦτον: L κἀκεῖνον
13. LTrT[8] om ἰδόντες
14. L διελογίσαντο | ἑαυτ.: Tr T ἀλλήλους | RG add δεῦτε
16. L Οἱ δὲ ἀκούσαντες εἶπ.
19. L ἐζήτουν
20. Tr λόγον | RG εἰς τὸ
22. ἡμῖν: TrT ἡμᾶς
23. TrT om Τί με πειράζετε
24. R Ἐπιδείξ. | L add [οἱ δὲ ἔδειξαν. καὶ εἶπεν·] | T[8] (om Ἀποκριθέντες) οἱ δὲ εἶπ.
25. TrT εἶπεν πρὸς αὐτούς. Τοίνυν ἀπόδ. | TrT[7] add τῷ
27. ἀντιλέγοντες: Tr λέγοντες
28. ἀποθάνῃ: LTrT[8] ᾖ
30. TrT om ἔλαβεν et τὴν γυναῖκα — ἄτεκνος
31. L αὐτὴν [ὡσαύτως], ὡσαύτως | ἑπτά: R add καὶ
32. RG add δὲ πάντων | TrT καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν
33. T Ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀν.
34. Καὶ: RG add ἀποκριθεὶς | LTrT[8] γαμίσκονται, T[7] (eti v. s.) ἐκγαμίζονται
35. LTrT[8] γαμίζονται
36. LTr οὐδὲ | TrT om τοῦ
37. LTrT om τὸν sec et tert
40. δὲ: TrT γὰρ
41. T εἶναι Δαυεὶδ υἱόν;
42. T[8] αὐτὸς γὰρ Δαν. | L τῶν ψαλμῶν | LTr om ὁ
44. TrT αὐτοῦ υἱός
45. TrT[8] om αὐτοῦ (T[7] εἶπεν πρὸς αὐτούς·)
47. L οἱ κατεσθίοντες .. προσευχόμενοι
21, 2. [L]TrT[8] om καί
3. LT πλείω
4. [Tr]T om τοῦ θεοῦ
6. λίθῳ: L add ὧδε
8. [LTr]T[8] om Ὅτι | LTrT[8] om οὖν
11. TrT μεγ. κ. κατὰ τόπ. λ.
12. TrT εἰς τὰς (om τὰς T[7]) συναγωγὰς et ἀπαγομένους
13. [Tr]T[8] om δὲ

14. LTrT θέτε οὖν ἐν ταῖς καρδίαις
15. T ἀντιστ. ἢ ἀντειπ. (ἢ eti G), Tr ἀντιστ. [ἢ ἀντειπ.]
19. LTrT[7] κτήσεσθε
22. R πληρωθῆναι
23. RG add δὲ | ὀργὴ: R add ἐν
24. L ἄχρις οὗ, TrT ἄχρι οὗ
25. LTrT ἔσονται et ἤχους
33. RG (in f.) παρέλθωσι
34 s. R βαρυνθῶσιν | LTrT[8] ἐκείνη ὡς παγίς· ἐπεισελεύσεται γὰρ (ἐπεισελ. eti T[7])
36. οὖν: LTrT δὲ | TrT[8] ἵνα κατισχύσητε
22, 3. R add ὁ | TrT καλούμενον
4. ἀρχιερ.: L add κ. τ. γραμματεῦσιν | TrT om τοῖς sec
6. L om καὶ ἐξωμολόγησε
7. Tr om ἐν
9. L add in f. [σοι]
10. οὗ: LTrT[8] εἰς ἣν
12. R ἀνώγεον
13. LTrT[8] εἰρήκει
14. LTrT om δώδεκα
16. LTr [οὐκέτι] | ἐξ αὐτοῦ: LTrT[8] αὐτὸ | πληρωθῇ: D καινον βρωθη
17. L add τὸ | LTrT εἰς ἑαυτούς
18. TrT[7] om ὅτι | πίω: [Tr]T[8] add ἀπὸ τοῦ νῦν c. ℵBKLMΠ (a. οὐ μὴ pon DG) | Tr ἕως οὗ
20. LTrT ἐκχυννόμ.
22. TrT ὅτι ὁ υἱὸς μὲν
26. TrT[8] γινέσθω
30. RG καθίσησθε, TrT[8] καθήσεσθε
31. [Tr]T om Εἶπε δὲ ὁ κύρ.
32. LTrT ἐκλίπῃ et στήρισον
34. TrT om μὴ pr | πρὶν: LTr T ἕως | LTr (om μὴ) τρίς με ἀπαρνήσῃ εἰδέναι.
36. Tr Εἶπεν δὲ, T[8] Ὁ δὲ εἶπεν
37. LTrT[8] om ἔτι | τό sec: L ὅτι | LTr [γὰρ] | τὰ: TrT[8] τὸ
39. TrT om αὐτοῦ
42. LTr παρένεγκε, T[8] παρενέγκαι | TrT γινέσθω
43 s. L uncis incl. vv. (om ℵ[a]A BRT al) | ἀπ᾽: LTr ἀπὸ τοῦ
44. Ἐγένετο δὲ: T[8] καὶ ἐγένετο | T[8] καταβαίνοντος
45. μαθητὰς: R add αὐτοῦ
47. RG add δὲ | αὐτούς: R αὐτῶν
48. TrT (om ὁ) Ἰησ. δὲ εἶπεν
49. TrT om αὐτῷ
51. TrT om αὐτοῦ
52. LTrT om ὁ | ἐπ᾽: T[8] πρὸς | LTr ἐξήλθατε
54. εἰσήγαγον: RG add αὐτὸν | TrT εἰς τὴν οἰκίαν
55. TrT Περιαψάντων | L περικαθισάντων | LTrT om αὐτῶν pr | TrT μέσος
57. LTr om αὐτόν pr
58. εἶπεν: TrT ἔφη
60. R ὁ ἀλέκτωρ
61. φων.: TrT add σήμερον
62. ἔξω: RLT[7] add ὁ Πέτρος
63. τὸν Ἰησοῦν: LTrT αὐτὸν
64. [L]TrT om ἔτυπτον — καὶ et (exc L) αὐτόν
66. TrT[8] ἀπήγαγον | RGLT[7] ἑαυτῶν
67. εἰπὲ: TrT εἰπὸν

68. LTrT om *καὶ* | [Tr]T om *μοι ἢ ἀπολύσητε*
69. RG om *δὲ*
71. TrT *ἔχομεν μαρτ. χρείαν;*
23, 1. R *ἤγαγεν*
2. *ἔθνος*: LTrT add *ἡμῶν*| *λέγοντα*: [L]TrT[8] add *καὶ*
3. TrT *ἠρώτησεν*
5. *Ἰουδαίας*: TrT add *καὶ*
6. T[8] om *Γαλιλαίαν*
8. LTrT[8] *ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων*|TrT om *πολλὰ*
11. *αὐτὸν* pr: T[8] add *καὶ*|[L Tr]T om *αὐτὸν* sec
12. *ἑαυτούς*: TrT[8] *αὐτούς*
15. T[8] *ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς*
17. [L]TrT om v. c. ABKLTΠ
18. TrT *Ἀνέκραγον*| T[7] om *τὸν*
19. TrT *βληθεὶς ἐν τῇ φυλ.*
20. LTrT[8] *δὲ*|L add *αὐτοῖς*
21. LTrT *Σταύρου σταύρου*
23. [LTr]T[8] om *καὶ τῶν ἀρχ.*
24. *Ὁ δὲ*: LTrT *Καὶ*
25. *δὲ* pr: R[L] add *αὐτοῖς*|L TrT[8] om *τὴν*
26. LTrT *Σίμωνά τινα* etc| R *τοῦ ἐρχομένου*
27. *αἳ*: RGT[7] add *καὶ*
28. TrT om *ὁ*
29. *καὶ* pr: TrT[8] add *αἱ* | LTr T *ἔθρεψαν*
31. Tr *ἐν* [*τῷ*] *ὑγρῷ*
33. LTr *ἦλθον*
34. L [*Ὁ δὲ — ποιοῦσιν*] c. ℵ*(BD* om)|T *κλήρους*
35. LT[8] om *καὶ* sec | [L]TrT[8] om *σὺν αὐτ.*|T *τ. θεοῦ ὁ ἐκλ.*
36. T[8] *Ἐνέπαιξαν*|[L]TrT om *καὶ* sec
37. L [*Εἰ*] *σὺ*
38. L[Tr] *ἐπιγεγραμμ.*, T om| [L]TrT om *γράμμασιν — Ἐβρ.*|LTrT *Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδ. οὗτος* (L [*οὗτος*]).
39. [Tr]T om *λέγων*|TrT *Οὐχὶ σὺ εἶ ὁ Χριστός;*
40. TrT *ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη*
42. TrT *ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί*|[L]TrT om *κύριε*
43. [Tr]T om *ὁ Ἰησοῦς*
44. LTrT *Κ. ἦν ἤδη* (Tr [*ἤδη*])
45. T[8] *τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος· ἐσχίσθη δὲ*
46. LTrT *παρατίθεμαι* | L *Καὶ τοῦτο*, TrT *Τοῦτο δὲ*
47. TrT[8] *ἑκατοντάρχης*|LTrT *ἐδόξαζεν*
48. LTrT *θεωρήσαντες* |TrT om *ἑαυτῶν*
49. *αὐτοῦ*: LTrT *αὐτῷ* | LT[8] *ἀπὸ μακρόθεν*| TrT *συνακολουθοῦσαι*
50. *ἀνὴρ* sec: T[8] praem *καὶ*
51. T[8] *συνκατατιθέμενος* | L TrT[8] om *καὶ* sec et *κ. αὐτὸς*
53. *καθ.*: RGT[7] add *αὐτὸ* | *αὐτὸ* sec: LTrT *αὐτὸν* | LTrT[7] *οὐδ. οὔπω*, T[8] *οὐδ. οὐδέπω*
54. LTrT[8] *παρασκευῆς*
55. *αἱ*: RG *καὶ*, T om| Tr *συνελ.* [*αὐτῷ*], T[8] pon *αὐτῷ* p. *Γαλ.*
24, 1. LTrT *βαθέως*, om *καὶ τινες σὺν αὐταῖς*
3. LTrT *εἰσελθοῦσαι δὲ* | T[7] om *τοῦ κυρίου Ἰησοῦ*

4. LTrT ἀπορεῖσθαι et (exc T7) ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ
5. TrT τὰ πρόσωπα
7. TrT pon ὅτι δεῖ p. ἀνθρ.
10. GT7 Ἦν δέ, Tr [ἦσαν δὲ] | RG om ἡ sec | LTrT8 om αἱ
11. αὐτῶν sec: LTrT8 ταῦτα
12. [LTr]T om v. c. D | Tr (om κείμενα) πρὸς αὐτὸν
15. TrT om ὁ
17. TrT8 περιπατοῦντες; καὶ ἐστάθησαν σκυθρωποί.
18. LTrT om ὁ | L εἷς [ἐξ αὐτῶν] | Tr ὀνόματι | RL παροικ. ἐν Ἱερουσ.
19. TrT8 Ναζαρηνοῦ | L καὶ [ἐν] λόγῳ
21. ἀλλάγε: LTrT add καὶ | [Tr]T8 om σήμερον
22. LTrT ὀρθριναὶ
24. LTr om καὶ tert
27. TrT8 διερμήνευσεν (per ε eti LT7) | T8 περὶ ἑαυτοῦ
28. LTrT8 προσεποιήσατο | LTrT7 πορρώτερον
29. κέκλ.: [L]TrT8 add ἤδη
32. Tr ἦν [ἐν ἡμῖν] | ὡς sec: RG praem καὶ
33. LTrT ἠθροισμένους
36. αὐτὸς: R add ὁ Ἰησοῦς | T om κ. λέγ.—ὑμῖν | L add in f. [ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε]
38. LTrT ἐν τῇ καρδίᾳ
39. LTrT ἐγώ εἰμι αὐτός | T8 σάρκας
40. [Tr]T om v. c. D al (ex Jo. 20, 20) | LTr ἔδειξεν
41. L κ. θαυμ. ἀπὸ τῆς χαρᾶς
42. L[Tr]T8 om καὶ—κηρίου
44. TrT πρὸς αὐτούς· | RG[L] om μου | Tr κ. [τοῖς] προφ.
46. [L]TrT om καὶ οὕτως ἔδει
47. καὶ sec: T8 εἰς | TrT8 ἀρξάμενοι
48. om δέ TrT, ἐστε [Tr]T
49. T8 (om ἰδού) Κἀγὼ | TrT ἐξαποστέλλω | πόλει: R add Ἱερουσ. | TrT ἐξ ὕψους δύν.
50. [L]TrT8 om ἔξω | εἰς: LTr T8 πρὸς
51. T om κ. ἀνεφ. εἰς τ. οὐρ.
52. T om προσκυνήσ. αὐτὸν
53. Tr [αἰνοῦντες κ.] | T om κ. εὐλογ. | R[L] add Ἀμήν

Ev. Joannis.

Tr Εὐ. κ. Ἰωάνην (cf ad Mt.)
1, 3 s. LTr ἕν. Ὃ γέγονεν ἐν αὐτῷ ζωὴ κτλ c. AC*DL al
4. ἦν pr: LT8 ἐστιν
14. D πληρη
16. Καὶ: GLTrT Ὅτι
18. υἱός: Tr (om ὁ a. μονογενὴς) θεὸς c. ℵBC*L
19. LTr ἀπέστ. πρὸς αὐτὸν
20. LTrT8 ἐγὼ οὐκ εἰμὶ
21. T8 om σύ pr et sq Καὶ
22. L om οὖν
24. TrT8 om οἱ
25. οὐδὲ bis: RG οὔτε
26. TrT om δὲ | TrT8 στήκει
27. G[L]TrT om αὐτός ἐστιν ([Tr] eti ὁ) et ὃς — γέγ. | L [ἐγὼ], [Tr]T pon p. εἰμὶ
28. R ἐν Βηθαβαρᾷ
29. βλέπει: R add ὁ Ἰωάννης

30. περί: LTrT ὑπὲρ
31. LTrT^8 om τῷ
32. ὡς: R ὡσεὶ
36. L add in f. [ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου]
37. T^8 om Καὶ et v. 38 δὲ
39. LTr μεθερμηνευόμενον
40. ἴδετε: TrT ὄψεσθε|[L]Tr T^8 add οὖν|Ὥρα: R add δὲ
41. Ἦν: L add [δὲ]
42. LTr πρῶτον|R ὁ Χριστός
43. [L]TrT om Καὶ | RL add δὲ|LTr Ἰωάνου, T Ἰωάννου
44. G om ὁ Ἰησοῦς, R pon p. ἠθέλησεν
46. [L]TrT^8 om τὸν sec
47. T^8 om Καὶ pr
48. LTrT om ὁ (it. al a. Ἰησ.)
50. [L]TrT om κ. λέγει|T^7 om αὐτῷ, [L]TrT^8 pon p. Ἀπεκρίθη | TrT σὺ βασ. εἶ τοῦ
51. LTrT (add ὅτι p. σοι) ὄψῃ
52. LTrT^8 om ἀπάρτι
2, 1. Tr τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
3. T^8 Καὶ οἶνον οὐκ εἶχον, ὅτι συνετελέσθη ὁ οἶνος τοῦ γάμου· εἶτα λέγ. ἡ μ. τ. Ἰησ. πρ. αὐτόν· Οἶνος οὐκ ἔστιν.
4. [L]Tr praem Καὶ
8. TrT^8 Οἱ δὲ ἤνεγκαν
10. [LTr]T^8 om τότε
11. LTrT om τὴν pr
12. LTrT Καφαρναούμ|[L]Tr om αὐτοῦ sec
15. Tr τὰ κέρματα
16. μὴ: L praem [καὶ]
17. [L]TrT om δὲ|R κατέφαγέ
19. Tr καὶ [ἐν] τρισὶν
22. R add αὐτοῖς|ᾧ: LTrT^8 ὃν
23. R om τοῖς|LTr [ἐν] τῇ ἑορ.
24. ἑαυτὸν: LTrT αὐτὸν|EF GH γινωσκ. παντα
25. L om τοῦ
3, 2. αὐτὸν: R τὸν Ἰησοῦν
5. τ. θεοῦ: T^8 τῶν οὐρανῶν
6. R (an. 1624, non amplius 1633) γεγενημένον
8. καὶ ποῦ: L ἢ ποῦ
13. ℵBLT^b om ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρ.
15. L ἐπ' αὐτὸν, TrT ἐν αὐτῷ| [L]TrT om μὴ ἀπόλ. ἀλλ'
16. T^8 om αὐτοῦ
17. [Tr]T^8 om αὐτοῦ pr
18. [LTr]T^8 om δὲ
25. R Ἰουδαίων
28. L Ἐγὼ οὐκ εἰμὶ
31. T^8 om (in f.) ἐπάνω πάντων ἐστί c. ℵ*B
32. [L]TrT om καὶ pr|T^8 om τοῦτο
34. U εκ μερουσ|[LTr]T om ὁ θεὸς sec
36. T^8 om δὲ
4, 1. κύριος: T^8 Ἰησοῦς
3. T^7 om πάλιν
5. R Σιχάρ|ὃ: GLT^7 οὗ
6. ὡς: RG ὡσεὶ
7. TrT πεῖν (it. v. 9s.)
9. T^8 om οὖν | L πῖν | T^8 om Οὐ γὰρ — Σαμαρείταις
11. T^8 om οὖν
14. L [οὐ μὴ — δώσω αὐτῷ]| LTrT διψήσει|ὃ: T^8 add ἐγὼ
15. TrT^7 ἔρχομαι, T^8 διέρχωμαι
16. [Tr]T om ὁ Ἰησ., L [Ἰησ.]
17. εἶπεν: L add [αὐτῷ]

L

20. GLTrT προσκυνεῖν δεῖ
21. TrT Πίστευέ μοι, γύναι (πίστευε eti L)
24. T⁸ (om αὐτὸν) προσκ. δεῖ
27. R ἐθαύμασαν
29. ὅσα: T⁸ ἃ
30. L praem [Καὶ], R add οὖν
31. G[L]TrT om δὲ
34. LTr ποιήσω
35. DLΠ* om ἔτι|R τετράμηνόν
36. praem R[L] Καί, T Ἤδη (om in v. 35)|Tr om καὶ sec
37. TrT⁸ om ὁ sec
38. T⁸ ἀπέσταλκα
39. ὅσα: TrT⁸ ἃ
42. L [Ὅτι]|LTrT om ὁ Χρ.
43. [L]TrT om καὶ ἀπῆλθεν
45. Ὅτε: T⁸ Ὡς|ἃ: LTrT⁷ ὅσα
46. οὖν: R add ὁ Ἰησοῦς | T⁸ Ἦν δέ τις
47. [L]TrT om αὐτὸν sec
50. [LTr]T om Καὶ pr | ᾧ: L TrT⁸ ὃν
51. T⁸ om αὐτοῦ sec | LTrT ὑπήντησαν |Tr [καὶ ἀπήγγειλαν], T⁸ κ. ἤγγειλαν (om λέγ.)|σου: LTrT⁸ αὐτοῦ
52. TrT Εἶπον οὖν | LTrT ἐχθὲς
53. [Tr]T⁸ om ἐν pr | LTrT⁸ om Ὅτι
54. Τοῦτο: Tr add δὲ
5, 1. T⁸ ἦν ἡ ἑορτὴ
2. ℵ* om ἐπὶ τῇ (ut conjung. προβατικὴ κολυμβήθρα)| T⁸ τὸ λεγόμενον et Βηθζαθά (c. ℵL, B βηθσαιδα, D βελζεθα)
3s. [L]TrT om πολὺ|TrT om ἐκδεχομένων — κίνησιν (c. ℵA*BC*L) et v. 4 (c. ℵBC*D)
4. γὰρ: L add [κυρίου]|L ἐγίνετο οἱῳδηποτοῦν
5. R[L]Tr om καὶ|RG[L] om αὐτοῦ
7. R βάλλῃ
8. R Ἔγειραι|L add [καὶ]
9. T⁸ om εὐθέως
10. οὐκ: [LTr]T⁸ praem καὶ| L add in f. σου
11. LTr Ὃς δὲ ἀπεκρίθη
12. [LTr]T om οὖν|[Tr]T om τὸν κράββατόν σου
13. ἰαθεὶς: T ἀσθενῶν
15. L praem [Καὶ]|ἀνήγγειλε: T⁸ εἶπεν
16. R[L] add καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι
17. T⁸ om Ἰησοῦς et v. 18 οὖν
19. εἶπεν: T⁸ ἔλεγεν|ἐὰν: T⁸ ἂν|Tr ἃ γὰρ [ἂν] ἐκ.
20. T⁸ θαυμάζετε
25. TrT⁸ ἀκούσουσιν (it. v. 28)| LTrT ζήσουσιν
27. LTrT⁸ om καὶ sec
29. [LTr]T om δὲ
30. R add in f. πατρός
32. T⁸ οἴδατε c. ℵ*D
35. R ἀγαλλιασθῆναι
36. LTr μείζων | TrT δέδωκέν|LTrT⁸ om ἐγὼ
37. αὐτὸς: TrT ἐκεῖνος
44. L τοῦ μόνου [θεοῦ]
46. LTrT Μωϋσεῖ
6, 2. LTrT ἠκολ. δὲ|ἑώρων (R add αὐτοῦ): LTr ἐθεώρουν

3. T[8] ἐκαθέζετο
5. LTrT ἀγοράσωμεν
7. T[8] Ἀποκρίνεται|LTrT om αὐτῶν|[L]Tr om τι
9. [L]TrT[8] om ἓν|ὃς: RG ὃ
10. [L]TrT om δὲ pr|TrT[8] ὡς
11. δὲ: LTrT οὖν|T[8] καὶ εὐχαρίστησεν καὶ ἔδωκεν|RG add τ. μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθ.
13. LTrT ἐπερίσσευσαν
14. TrT om ὁ Ἰησοῦς
15. LTrT om αὐτὸν sec|ἀνεχώρησε: T[8] φεύγει
17. TrT[8] om τὸ|T[8] Κατέλαβεν δὲ αὐτοὺς ἡ σκοτία καὶ|οὐκ: LTrT[8] οὔπω
19. L ὡσεὶ|T[8] στάδια
21. T[8] ἐπὶ τὴν γῆν
22. LTrT[8] εἶδον|ἓν: R add ἐκεῖνο, εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ|πλοῖον: R T[7] πλοιάριον
23. TrT[8] om δὲ|T[8] ἦλθον|L πλοῖα
24. ἐνέβησαν: R add καὶ|LTr T πλοιάρια
27. T[8] δίδωσιν ὑμῖν
29. TrT[8] πιστεύητε
32. δέδωκεν: LTr ἔδωκεν
33. ἄρτος: T[8] add ὁ
35. δὲ: [L]TrT[7] om, T[8] οὖν|TrT[8] πρὸς ἐμὲ (it. saep.)|L πεινάσει|LTrT διψήσει
36. [L]T[8] om με
38. ἐκ: LTrT ἀπὸ|T[8] ποιήσω
39. GLTrT om πατρός|Tr om ἐν
40. γὰρ: R δέ|πέμψαντός με: LTrT πατρός μου|L[ἐγὼ]|LT add ἐν
42. Tr Οὐχὶ|οὖν: TrT νῦν|[L]Tr om οὗτος
43. G[L]TrT om οὖν
44. LTrT κἀγὼ|R om ἐν
45. R add τοῦ et (p. Πᾶς) οὖν|T[7] ὁ ἀκούων
46. πατέρα sec: T[8] θεόν
47. [Tr]T om εἰς ἐμὲ
51. T[8] ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἄρτου, ζήσει (pon ἡ σάρξ μου ἐστὶν in f. v.)|LTrT[8] om ἣν ἐγὼ δ.
52. σάρκα: L add αὐτοῦ
54. LTrT κἀγὼ|[L]T[7] add ἐν
55. LTrT ἀληθής bis c. ℵ[c]BC al
57. LTrT ζήσει (TrT etiā v. s.)
58. LTrT ἐξ οὐρ., om ὑμῶν|GTrT om τὸ μάννα
63. RG λαλῶ
65. LTrT om μου
66. T[8] add οὖν|[L]Tr add ἐκ
68. R add οὖν
69. ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς: GLTrT ὁ ἅγιος|R add in f. τ. ζῶντος
70. T[7] om ὁ Ἰησοῦς
71. LTrT Ἰσκαριώτου, ℵ* απο καρυωτου (al καριωτου)|L Tr om ὢν
7, 1. T[8] om Καὶ
3. TrT θεωρήσουσιν
4. αὐτὸς: L αὐτὸ
6. T[8] om οὖν
8. RGT[7] add ταύτην|οὐκ: RL οὔπω|LTrT ὁ ἐμὸς καιρὸς
9. GTrT om δὲ|T εἰπ. αὐτὸς
10. LTrT[8] pon εἰς τὴν ἑορτὴν p. αὐτοῦ|T[8] om ὡς

12. T^8 ἐν τῷ ὄχλῳ | ἄλλοι: RL Tr add δὲ
15. LTrT Ἐθαύμαζον οὖν
16. RG om οὖν
17. T^8 om τοῦ
19. LTr ἔδωκεν
20. LTrT om καὶ εἶπε
22. RGT^7 Διὰ τοῦτο Μω. c. DEGH al (cum θαυμ. jung. LTr c. XM), T^8 (om διὰ τ.) Ὁ Μωϋσ. c. ℵ* | L [ἐν]
23. νόμος: T^8 add ὁ
24. κρίνατε: LTr κρίνετε
26. ἐστιν: R add ἀληθῶς
27. R ἔρχεται
29. R add δὲ | T^8 ἀπέσταλκεν
31. LTrT^7 Ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ ἐπίστευσαν, T^8 Πολλοὶ δὲ ἐπίστευσαν ἐκ τοῦ ὄχλου | LTrT^8 (om Ὅτι) μὴ | LTrT om τούτων | ἐποίησεν: T^8 ποιεῖ
32. LTrT^8 οἱ ἀρχ. κ. οἱ Φαρ.
33. οὖν: R add αὐτοῖς
34. εὑρήσετε: L add με (it. v. 36)
35. T^8 om ἡμεῖς
37. T^8 ἔκραζεν, om πρός με
39. LTr πιστεύσαντες c. BLT | L[Tr]T om ἅγιον | L add δεδομένον | οὐδέπω: LTr οὔπω
40. RG Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον | T^7 om τούτων
41. L add [δὲ] | Ἄλλοι sec: L Tr οἱ, T^7 οἱ | T^8 om δὲ
42. LTr οὐχ
44. LTrT^7 ἔβαλεν
46. οὗτος: T^8 add λαλεῖ (L[Tr] om ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος)
47. T om οὖν | Tr [αὐτοῖς]
49. LTrT ἐπάρατοί
50. T^8 om ὁ — αὐτόν, LTrT^7 om νυκτὸς, add (p. αὐτόν) πρότερον
51. LTrT πρῶτον παρ᾽ αὐτοῦ
52. LTrT^7 ἐκ τῆς Γαλιλαίας προφήτης | LTrT^8 ἐγείρεται
53—8,11. LTrT om peric. (Tr T^8 recens. text. in not.) c. ℵ ABCLTXΔ (habent DFGHKUΓ, c. aster. vel obel. EMSΛΠ al) | TrT^8 ἐπορεύθησαν
8, 3. Φαρισαῖοι: RG add πρὸς αὐτὸν | ἐν pr: TrT^8 ἐπὶ
4. TrT^8 κατείληπται (T^8 'aut κατελήφθη vel εἴληπται')
5. TrT^8 λιθάζειν
6. SUΛ κατηγοριαν κατ αυτου | TrT^8 κατέγραφεν | EGHK add in f. μη προσποιουμενοσ
7. TrT^8 ἀνέκυψεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς· | Tr om τὸν | TrT^8 ἐπ᾽ αὐτὴν
8. U add in f. ενοσ εκαστου αυτων τασ αμαρτιασ
9. RG add καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι | RG [Tr] add ἕως τῶν ἐσχάτων | ἑστῶσα: TrT^8 οὖσα
10. RG[Tr] add καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς | TrT^8 Γύναι | [Tr]T^8 om ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου
11. TrT^8 om αὐτῇ | καί: T^8 add ἀπὸ τοῦ νῦν

12. LTr μοι | LTrT περιπατήσῃ
14. T[8] om δὲ | ἢ: RL καὶ
16. LTrT ἀληθινή
17. T[8] γεγραμμένον ἐστίν
20. R add ὁ Ἰησοῦς
21. LTrT om ὁ Ἰησοῦς
23. εἶπεν: LTrT ἔλεγεν
25. LTrT om Καὶ pr | LT ὑμῖν;
26. λέγω: LTrT λαλῶ
28. LTrT om αὐτοῖς et μου
29. μόνον: RG add ὁ πατήρ
33. αὐτῷ: LTrT πρὸς αὐτόν
38. ὃ bis: LTrT[8] ἃ | LTrT om μου | LTrT[8] ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς, om (acc T[7]) ὑμῶν
39. ἦτε: GLTrT[8] ἐστε | GTrT om ἂν
41. LTrT om οὖν | LTr οὐκ ἐγεννήθημεν
42. GLTrT om οὖν | θεὸς: L add ὁ
44. R om τοῦ pr | T οὐκ ἔστ.
45. λέγω: L add [ὑμῖν]
46. GLTrT om δὲ
48. GLTrT om οὖν
51. LTrT τὸν ἐμὸν λόγον
52. LTrT om οὖν | R γεύσεται
53. σεαυτὸν: R add σὺ
54. LTrT δοξάσω | TrT ἡμῶν
55. LTrT[8] κἂν | LTr ὑμῖν
56. ἴδῃ: T[8] εἴδῃ
59. GLTrT om διελθὼν — οὕτως
9, 4. TrT[8] Ἡμᾶς δεῖ | με: T[8] ἡμᾶς c. ℵ*L
6. ἐπέχρισε: LTrT add αὐτοῦ | [L]TrT[8] om τοῦ τυφλοῦ
7. L Ὕπαγε [νίψαι]
8. προσαίτης: R τυφλὸς
9. [L]TrT om δὲ | LTrT add ἔλεγον | Ὅτι sec: [L]TrT Οὐχί, ἀλλ' (T[8] ἀλλὰ) | Ἐκεῖνος: L add δὲ
10. Πῶς: [L]T add οὖν | LTr T ἠνεῴχθησάν | R σοι
11. [L]TrT om καὶ εἶπεν | Ἄνθρωπος: TrT[8] add ὁ | μοι: TrT add ὅτι | GLTrT εἰς τὸν Σιλωὰμ | δὲ: LTrT οὖν
12. LTrT om οὖν (Tr praem [Καὶ])
14. ὅτε: LTrT ἐν ᾗ ἡμέρᾳ
16. LTrT Οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωπος
17. LTrT[8] add οὖν | Tr ἠνέωξέν
20. LT[8] add οὖν | [L]TrT om αὐτοῖς
21. LTrT αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς (om αὐτὸς TrT) ἡλικίαν ἔχει | TrT[8] περὶ ἑαυτοῦ
23. T[8] ἐπερωτήσατε
25. LTrT om καὶ εἶπεν
26. LTrT οὖν, om πάλιν
28. Tr praem Οἱ δὲ, R add οὖν
29. LTrT Μωϋσεῖ
30. TrT Ἐν τούτῳ γὰρ (XΛ εν γαρ τουτο) τὸ θαυμαστόν | LTrT[8] ἤνοιξέν
31. LTrT om δέ (it. v. 37)
32. Tr ἠνέωξέν τις
35. [Tr]T[8] om αὐτῷ | θεοῦ: T[8] ἀνθρώπου
36. L om καὶ εἶπε | RL om Καὶ
40. TrT om Καὶ | T[8] om ταῦτα
41. [L]TrT om οὖν

10, 8. καλεῖ: LTrT φωνεῖ
4. TrT om Καὶ | πρόβατα pr: LTrT πάντα
5. LTrT ἀκολουθήσουσιν
6. ἦν: Tr ᾗ
7. T8 om πάλιν αὐτοῖς | [L]Tr om ὅτι
8. D om Πάντες | T8 om πρὸ ἐμοῦ c. ℵ*EFGM al
12. [Tr]T8 om δὲ | LTrT8 ἔστιν | L[Tr]T8 om τὰ πρόβατα ult
13. [L]TrT8 om Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει c. ℵBDL
14. LTrT8 γινώσκουσίν με τὰ ἐμά
16. Tr γενήσονται
19. LTrT om οὖν
20. T8 Ἔλεγον οὖν
21. TrT ἀνοῖξαι
22. TrT om καὶ
23. R τοῦ Σολομῶντος
24. εἰπὲ: T8 εἰπὸν
25. T8 om αὐτοῖς
26. TrT8 ὅτι οὐκ | [L]TrT8 om καθὼς εἶπον ὑμῖν, RG[L] T7 jung. c. antecedd.
27. TrT8 ἀκούουσιν
29. T8 om μου pr | TrT8 ὃ et πάντων μεῖζόν | [Tr]T om μου sec
31. [Tr]T8 om οὖν
32. [LTr]T om μου
33. LTrT om λέγοντες
34. ὑμῶν: LTrT add ὅτι | L εἶπον
36. T8 om τοῦ
38. πιστεύητε: T πιστεύετε | πιστεύσατε: LTrT8 πιστεύετε | πιστεύσητε: LTrT γινώσκητε | αὐτῷ: LTrT τῷ πατρί
39. Tr [οὖν] | T8 om πάλιν
40. L ἔμενεν
11, 2. Tr Μαριὰμ
7. L add [αὐτοῦ]
12. οὖν: LT add αὐτῷ | αὐτοῦ: LT om (T7 om eti οἱ μαθηταί), Tr αὐτῷ
14. L Τότε [οὖν]
17. L Ἦλθεν .. καὶ εὗρεν | T om ἤδη, Tr pon a. ἡμέρας
19. LTrT πολλοὶ δὲ | τὰς περὶ: LTr τὴν | LTrT Μαριάμ (it. v.28.31.45) | TrT om αὐτῶν
21. LTrT8 οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου
22. [L]TrT8 om Ἀλλὰ
28. TrT τοῦτο | Tr λ. εἴπασα
29. Tr add δὲ | LTr ἠγέρθη | Tr ἤρχετο
30. ἦν: LTr add ἔτι
31. TrT8 δόξαντες ὅτι ὑπάγει
32. TrT Μαριὰμ | εἰς: TrT8 πρὸς | TrT ἄν μου ἀπέθ.
39. RG τοῦ τεθνηκότος
40. LTrT ὄψῃ
41. λίθον: R add οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος
44. TrT om Καὶ pr | ἄφετε: [Tr]T add αὐτὸν
45. ἃ: Tr ὃ | R add ὁ Ἰησοῦς
46. L ὃ ἐποίησ.
50. LTrT λογίζεσθε | TrT ὑμῖν
53. LTrT8 ἐβουλεύσαντο
54. Tr Ὁ οὖν Ἰησοῦς | RGTr Ἐφραΐμ, ℵL εφρεμ (it. vg

it) | *διέτριβε*: Tr *ἔμεινεν* | TrT om *αὐτοῦ*
57. LTrT om *καὶ* pr | TrT *ἐντολὰς*
12, 1. [LTr]T8 om *ὁ τεθνηκώς* | add in f. LTrT7 *ὁ Ἰησοῦς*, T8 *Ἰησοῦς*
2. *ἦν*: T add *ἐκ* | R *συνανακειμένων αὐτῷ*
3. Tr *Μαριὰμ*
4. *οὖν*: T8 *δὲ* | TrT *Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης εἷς ἐκ* (om *ἐκ* Tr) *τῶν μαθητῶν αὐτοῦ*
6. TrT8 *ἔχων*, om *καὶ*
7. LTrT *ἵνα εἰς..τηρήσῃ αὐτό*
9. *οὖν*: T8 add *ὁ*
13. LTrT *ἐκραύγαζον* | L add [*λέγοντες*] | TrT8 *Ὡσαννά* | TrT8 *καὶ ὁ βασιλεὺς*, T7 *βασιλεὺς* (om *ὁ*)
15. LTrT *θυγάτηρ*
16. [L]TrT om *δὲ*
17. *ὅτι*: Tr *ὅτε* c. ℵABE*G al
18. Tr om *καὶ* | R *ἤκουσε*
20. LTrT7 *προσκυνήσουσιν*
22. *καὶ πάλιν*: LTrT *ἔρχεται*, add (a. *λέγουσι*) *καὶ*
23. TrT8 *ἀποκρίνεται*
25. TrT8 *ἀπολλύει*
26. *ἐάν* sec: R *καὶ ἐάν*
27. LTr *ταύτης;*
28. B *μου το ονομα*, LX *σου τον υιον*
29. LTr *Ὁ* [*οὖν*] | L *ἑστηκὼς* | T8 om *καὶ*
34. T8 add *οὖν* | TrT *λέγεις σύ*
35. *ἐν ὑμῖν*: R *μεθ' ὑμῶν* | L TrT *ὡς* (it. v. 36)
40. TrT *ἐπώρωσεν* | LTrT *στραφῶσιν καὶ ἰάσομαι*
41. *ὅτε*: LTrT *ὅτι*
47. *πιστεύσῃ*: LTrT *φυλάξῃ*
49. LTrT *δέδωκεν*
13, 1. *ἐλήλυθεν*: LTrT *ἦλθεν*
2. TrT *γινομένου* et *ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης* (*παραδοῖ* eti L)
3. [L]TrT om *ὁ Ἰησοῦς* | TrT8 *ἔδωκεν*
6. TrT om *καὶ* | L[Tr]T om *ἐκεῖνος*
10. *ἢ*: LTr *εἰ μὴ* | T8 om *ἢ τοὺς πόδας*
11. *εἶπεν*: LTrT add *ὅτι*
12. L om *καὶ* pr | L *καὶ ἀναπεσὼν*, TrT *καὶ ἀνέπεσεν*
18. L *ἐγὼ* [*γὰρ*] | *οὓς*: TrT8 *τίνας* | *μετ' ἐμοῦ*: Tr *μου*
19. TrT pon *πιστεύσητε* (Tr *πιστεύητε*) p. *ἵνα*
20. *ἐάν*: LTrT *ἄν*
22. [Tr]T om *οὖν*
23. TrT om *δὲ* | R om *ἐκ*
24. *πυθέσθαι — εἴη*: LTrT *κ. λέγει αὐτῷ· Εἰπὲ τίς ἐστιν*
25. LTrT7 *Ἀναπεσὼν* | *δὲ*: T8 *οὖν*, TrT7 om | *ἐκεῖνος*: [Tr] T add *οὕτως*
26. [L]T7 add *οὖν* | *βάψας* (L *ἐμβάψας*) — *δίδωσιν*: TrT *βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ· βάψας οὖν τὸ ψωμ. λαμβάνει καὶ δίδωσιν* c. B CL al | TrT *Ἰσκαριώτου*
30. LTrT *ἐξῆλθεν εὐθύς* | G om *οὖν* sec

32. LTr [*Εἰ ὁ θ. ἐδοξ. ἐν αὐτῷ*] | *ἑαυτῷ*: TrT8 *αὐτῷ*
36. LTrT om *αὐτῷ* sec | *Ὅπου*: T8 add *ἐγὼ* | LTrT *ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον* (om *μοι*)
37. Tr *ἀκολουθεῖν*
38. LTrT *Ἀποκρίνεται Ἰησοῦς* et *φωνήσῃ* et *ἀρνήσῃ*
14, 2. add *ὅτι* LT7 (*ὑμῖν. ὅτι πορ.*) TrT8 (*ὑμῖν· ὅτι πορ.*)
3. L om *καὶ* sec
4. L [*ἐγὼ*] | [L]TrT om *καὶ* sec et *οἴδατε* sec
5. LTr om *καὶ* | LTrT *πῶς οἴδαμεν τὴν ὁδόν;*
7. T8 *Εἰ ἐγνώκατε ἐμέ* | Tr *ἂν ᾔδειτε*, T8 *γνώσεσθε* (om *ἂν*) | [L]Tr om *καὶ* sec | LTr *ἑωράκατε* [*αὐτόν*]
9. LT8 *Τοσούτῳ χρόνῳ* | L[Tr] T8 om *καὶ* sec
10. *λαλῶ* pr: TrT *λέγω* | [LTr] T7 om *ὁ* ult | TrT8 om *αὐτὸς*, T7 pon p. *ἔργα* | [L]Tr T8 add in f. *αὐτοῦ*
11. *ἐμοί*: R add *ἐστιν* | [Tr]T om *μοι* sec
12. LTrT om *μου*
14. *αἰτήσητε*: [L]T8 add *με*
15. TrT8 *τηρήσετε*
16. LTrT *κἀγὼ* (it. v. 21) | *μένῃ*: *ᾖ* L (pon p. *αἰῶνα*) TrT7 (p. *ἵνα*) T8 (p. *ὑμῶν*)
17. L *γινώσκει* [*αὐτό*] | [LTr] T om *δὲ* | LTr *ἐστίν*
19. TrT *ζήσετε*
20. L [*ὑμεῖς*] *γνώσεσθε*
22. *τί*: GT praem *καὶ*
23. LTrT *ποιησόμεθα*
28. *ὅτι* sec: R add *εἶπον*· | [L] TrT om *μου* pr
30. R add *τούτου* | *οὐκ ἔχει*: KΠ *ευρησει*, al *ευρισκει*
31. L [*καὶ*] *καθ.* | LTr *ἐντολὴν ἔδωκέν*
15, 4. T8 *μένῃ* | LTrT8 *μένητε*
6. LTrT8 *μένῃ* | *αὐτὰ*: T8 *αὐτὸ* | GTrT *εἰς τὸ πῦρ*
7. *ἐὰν* sec: L *ἂν* | LTrT *αἰτήσασθε*
8. LTr *γένησθε*
10. LT7 om *μου* tert
11. *μείνῃ*: LTrT *ᾖ*
13. T8 om *τις*
14. *ὅσα*: LTrT8 *ἃ*, T7 *ὃ*
16. *δῷ*: T7 *δώῃ* (al *δωσει*)
18. T8 om *ὑμῶν*
21. *ὑμῖν*: LTrT *εἰς ὑμᾶς*
22. LTrT *εἴχοσαν* (it. v. 24)
24. *πεποί.*: LTrT8 *ἐποίησεν*
26. [Tr]T8 om *δὲ*
16, 3. *ποιήσουσιν*: R add *ὑμῖν*
4. *ὥρα*: LTr add *αὐτῶν* | Tr *μνημονεύητε* [*αὐτῶν*]
7. *γάρ*: GLT7 add *ἐγὼ* | *οὐκ ἐλεύσεται*: Tr *οὐ μὴ ἔλθῃ*
10. TrT om *μου*
13. LTr *εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν*, T *ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ* | LTrT om *ἂν* | TrT7 *ἀκούσει*, T8 *ἀκούει*
15. R *λήψεται*
16. *οὐ*: LTrT8 *οὐκέτι* | [L]Tr T om *ὅτι* (R add *ἐγὼ*) — *πατέρα*
17. LTrT8 om *ἐγὼ*

18. LTr *Τί ἐστιν τοῦτο* | Tr om *τὸ*
19. om G *οὖν*, TrT *οὖν ὁ*
20. LTrT8 om *δὲ* sec
22. LTrT8 *νῦν μὲν λύπην ἔχετε* (L *ἕξετε*) | LTr *ἀρεῖ*
23. [L]TrT om *ὅτι* | *ὅσα ἄν*: LTrT *ἄν τι* | TrT *δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί μου*
25. G[L]TrT om *ἀλλ'* | LTrT *ἀπαγγελῶ*
27. L om *τοῦ* | *θεοῦ*: Tr *πατρὸς*
28. *παρὰ*: LTrT *ἐκ*
29. [L]TrT om *αὐτῷ* | LTrT add *ἐν*
31. L *πιστεύετε·*
32. LTrT om *νῦν* | TrT *κἀμὲ*
33. *ἕξετε*: GTrT *ἔχετε*
17, 1. LTrT8 *ἐπάρας*, om *καὶ* sec et (acc T7) tert | TrT om *σου* sec
2. *δώσῃ*: T7 *δώσει*
3. TrT *γινώσκουσιν*
4. LTrT8 *τελειώσας* c. ABCLΠ
6. LTrT8 *ἔδωκας* bis | TrT7 *κἀμοὶ* | LTrT *τετήρηκαν*
7. L *ἔδωκάς* | TrT *εἰσίν*
8. LTrT *ἔδωκάς* | L [*κ. ἔγνωσ.*]
11. *οὗτοι*: T8 *αὐτοὶ* | LTrT *κἀγὼ* | *ᾧ* (ita ℵABCL al): R *οὓς* | *καθὼς*: TrT add *καὶ*
12. LTrT om *ἐν τῷ κόσμῳ* | *οὓς*: TrT *ᾧ* c. BC*L | *μοι*: [L] TrT add *καὶ*
13. *αὐτοῖς*: TrT8 *ἑαυτοῖς*
17. LTrT8 om *σου*
19. [L]T8 om *ἐγὼ*
20. R *πιστευσόντων*
21. TrT *πατήρ* | [L]TrT om *ἐν* sec | TrT8 *πιστεύῃ*
22. LTrT *Κἀγὼ* | L *ἔδωκάς* | TrT om *ἐσμεν*
23. LTrT om *καὶ* sec | *ἠγάπησας* pr: D al *ηγαπησα*
24. LTrT *Πατήρ* (it. v. 25) | *οὓς*: TrT *ὃ* | *δέδωκάς*: L *ἔδωκάς* | *ἔδωκας*: LTrT *δέδωκάς*
18, 1. RTr *τῶν Κέδρων*, T7 *τῶν κέδρων*, T8 *τοῦ κέδρου*
3. *καὶ* sec: add LTr *τῶν*, T8 *ἐκ τῶν*
4. *οὖν*: Tr *δὲ* | LTrT *ἐξῆλθεν καὶ λέγει αὐτοῖς*
5. TrT7 om *ὁ Ἰησοῦς*
6. LTrT8 om *Ὅτι*
10. TrT *ὠτάριον*
11. *μάχαιραν*: R add *σου*
13. LTrT8 *ἤγαγον* | [L]TrT8 om *αὐτὸν*
14. *ἀπολέσθαι*: LTrT8 *ἀποθανεῖν*
15. L[Tr]T8 om *ὁ* pr
16. TrT (om *ὃς ἦν*) *ὁ γνωστὸς τοῦ ἀρχιερέως*
18. LTrT8 *ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτρος μετ' αὐτῶν*
20. L [*αὐτῷ*] | *ἐλάλησα* pr: L TrT *λελάληκα* | *ἐν* pr: R add *τῇ* | *πάντες*: R *πάντοθεν*
21. LTrT *ἐρωτᾷς; ἐρώτησον*
24. RL[Tr]T8 add *οὖν* (ℵ *δε*)
28. LTrT *πρωΐ* | *ἀλλ' ἵνα*: L TrT8 *ἀλλὰ*
29. *Πιλᾶτος*: LTrT8 add *ἔξω* | TrT *φησίν* | T8 om *κατὰ*
30. TrT *κακὸν ποιῶν*

31. om οὖν pr[L], sec LTrT[7] | T[8] om αὐτόν sec
34. LTrT om αὐτῷ ὁ | LTr Ἀπὸ σεαυτοῦ
37. om ἐγώ pr TrT[8], sec [L]
40. T[8] om πάντες
19, 3. LTrT praem καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν | LTrT ἐδίδοσαν
4. LTr Καὶ ἐξῆλθεν (om οὖν eti T) | T[8] ὅτι αἰτίαν οὐχ εὑρίσκω (om ἐν αὐτῷ)
5. TrT[8] Ἰδοὺ
6. T ἴδον | T[8] om λέγοντες | R TrT om αὐτόν sec
7. T[8] om αὐτῷ | LTrT[8] om ἡμῶν | LTrT υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν (R τοῦ θεοῦ)
10. GT om οὖν | LTrT ἀπολῦσαι .. σταυρῶσαι
11. [L]Tr add αὐτῷ | εἶχες: T[8] ἔχεις | LT[8] παραδούς c. ℵBEΔ
12. LT ἐκραύγαζον, Tr ἐκραύγασαν | R βασ. αὐτὸν π.
13. LTrT τῶν λόγων τούτων, om τοῦ
14. δὲ ὡσεὶ: LTrT ἦν ὡς | ἕκτη: ℵ[c]DLXΔ τριτη
15. TrT Ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι·
16. δὲ: LTrT οὖν | R καὶ ἀπήγαγον, LTrT om
17. βαστάζων: add LTrT[7] αὐτῷ, T[8] ἑαυτῷ (om αὐτοῦ) | ὅς: LTrT ὅ
20. TrT Ἑβρ. Ῥωμ. Ἑλλην.
23. TrT ἄραφος
24. LT[8] om ἡ λέγουσα
25. T[8] Μαριὰμ bis
26. [L]TrT[8] om αὐτοῦ | LTrT ἴδε (it. v. 27)
28. εἰδὼς: EGHK al ιδων
29. LTrT[8] (om οὖν) μεστόν· σπόγγον οὖν μεστὸν τοῦ (om τοῦ T[8]) ὄξους ὑσσώπῳ (L ὑσσώπῳ) περιθ. κτλ
30. T[8] om ὁ Ἰησοῦς
31. TrT[8] pon ἐπεὶ παρασκ. ἦν a. ἵνα μὴ | ἐκείνου: R ἐκείνη
35. LTr καὶ ἐκεῖνος | R om καὶ ult | TrT[8] πιστεύητε
38. T[7] om δὲ | om ὁ pr LTrT, sec LTr | T[8] Ἦλθον οὖν καὶ ἦραν αὐτόν. | τοῦ Ἰησοῦ: L Tr αὐτοῦ
39. τὸν Ἰησοῦν: LTrT αὐτὸν | R ὡσεὶ
40. GT[7] ἐν ὀθονίοις
20, 1. T[8] Μαριὰμ
4. καὶ ὁ: L ὁ δὲ
6. οὖν: Tr add καὶ
10. TrT πρὸς αὐτοὺς
11. T[8] Μαριὰμ | RG πρὸς τὸ μνημεῖον | L om ἔξω, TrT[8] pon a. κλαίουσα
13. T[8] om Καὶ pr
14. R praem Καὶ
16. TrT Μαριάμ (it. v. 18) | αὐτῷ: G[L]TrT add Ἑβραϊστί
17. B μη απτου μου, Theile (coll Mt. 28, 10) conj. Μή· μοῦ ἅπτου | [L]TrT om μου sec
18. LTrT ἀγγέλλουσα | TrT[8] ἑώρακα
19. LTrT om τῶν pr et συνηγμ.
20. LTrT ἔδειξεν καὶ (om καὶ T[8]) τὰς χεῖρ. κ. τ. πλ. αὐτοῖς.

21. TrT om ὁ Ἰησοῦς
23. L (ἐάν bis) TrT^8 ἀφέωνται
25. τύπον sec: LT τόπον c.AI
28. R praem Καὶ
29. με: R add Θωμᾶ
30. LTrT om αὐτοῦ (it. 21,14)
31. T^8 πιστεύητε | ζωὴν: L add [αἰώνιον]

21, 1. om TrT^8 ὁ, T^7 ὁ Ἰησοῦς
3. L [Καὶ] ἐξῆλθον καὶ | R ἀνέβησαν | LTrT om εὐθύς
4. TrT γινομ. | εἰς: LT^8 ἐπὶ
5. L [ὁ Ἰησοῦς]
6. T^8 Λέγει αὐτοῖς· | LTrT ἴσχυον
11. Ἀνέβη: Tr add οὖν | LTrT^8 εἰς τὴν γῆν
12. [Tr]T^7 om δὲ
13. GLTrT om οὖν
15. LTr Ἰωάνου, T Ἰωάννου (it. v. 16 s.) | LTrT πλέον
16. T προβάτιά (it. v. 17)
17. L [καὶ] εἶπεν, T^8 καὶ λέγει | T^8 om ὁ Ἰησοῦς, Tr [Ἰησ.]
18. οἴσει: L add [σε]
20. LTrT om δὲ
21. τοῦτον: LTrT^8 add οὖν
23. Tr Οὐκ εἶπεν δὲ | T^8 om τί πρὸς σέ
24. καὶ pr: LTr add ὁ
25. T^8 om v. c. ℵ* (recens. in notis) | ὅσα: LTrT^8 ἃ | TrT^8 χωρήσειν | R add Ἀμήν

Acta Apostolorum.

Inscr. R Πράξεις τὸν ἁγίων ἀποστόλων, LTrT^7 Πρ. ἀποστόλ. (c.BD), T^8 Πράξεις (c.ℵ)

1, 4. D συναλισκομενοσ (** συναλισγομενοσ) μετ αυτων, al συναυλιζομενοσ
6. LTrT ἠρώτων
7. TrT^8 om δὲ
8. LTrT μου | L[Tr]T^7 om ἐν sec
10. LTrT ἐσθήσεσι λευκαῖς
11. TrT^8 βλέποντες
13. LTrT Ἰωάνν. (Tr Ἰωάνης) καὶ Ἰάκωβος
14. R add καὶ τῇ δεήσει | TrT Μαριὰμ | L[Tr]T^8 om σὺν sec
15. LTrT ἀδελφῶν | T^8 ὡσεὶ
16. LTrT^8 om ταύτην
17. ἐν: R σὺν
18. R ἐκ τοῦ μισθοῦ
19. T^8 praem ὁ | Tr [ἰδίᾳ] | LT^7 Ἀκελδαμάχ, TrT^8 Ἁχελδαμάχ
20. λάβοι: LTrT λαβέτω
21. LTrT om ἐν sec
23. LTrT Βαρσαββᾶν
25. κλῆρον: LTrT τόπον | ἐξ: LTrT ἀφ'
26. αὐτῶν: LTrT αὐτοῖς

2, 1. LTrT ἦσαν πάντες ὁμοῦ
2. LT^7 καθεζόμενοι
3. LTrT^8 καὶ ἐκάθισεν
5. ἐν: T^8 εἰς
7. L[Tr]T^7 om πάντες pr | L TrT om πρὸς ἀλλήλους | L T^8 Οὐχ, TrT^7 Οὐχὶ
12. TrT διηπορoῦντο | LTrT^8 (om ἂν) θέλει
13. R χλευάζοντες
16. T^7 om Ἰωήλ
17. T^7 om Καὶ pr | R ἐνύπνια
20. LTrT^8 om ἢ | LTrT om τὴν pr | T^8 om καὶ ἐπιφανῆ

21. ἂν: TrT[7] ἐὰν
22. LTrT om καὶ ult
23. LTrT (om λαβόντες) διὰ χειρὸς | RG ἀνείλετε
24. θανάτου: D al ᾅδου
25. LTrT Προορώμην | κύριον: T[8] add μου
26. LTrT ἐφ' (T[8] ἐλπίδι)
27. LTrT εἰς ᾅδην
30. αὐτοῦ pr: R add τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν Χριστόν | LTrT ἐπὶ τὸν θρόνον
31. LTrT οὔτε ἐγκατελείφθη (T[8] ἐνκ.) .. οὔτε | R add (a. εἰς) ἡ ψυχὴ αὐτοῦ | T ᾅδην
33. LTrT τοῦ πν. τοῦ ἁγ. | LTrT om νῦν | ὑμεῖς: T add καὶ
34. TrT[8] om ὁ
36. πᾶς: L add ὁ | R ὅτι κύρ. κ. Χρ. αὐτὸν ὁ θ. ἐποίησε
37. LTrT τὴν καρδίαν | TrT[8] ποιήσωμεν
38. LTrT om ἔφη (T[8] add φησίν p. Μετανοήσατε) | ἐπὶ: LTr ἐν | LTrT[8] τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν
39. ὅσους: L οὓς
40. RG διεμαρτύρετο | παρεκάλει: LTrT[8] add αὐτοὺς
41. LTrT om ἀσμένως, add ἐν
42. L προσκαρτ. [ἐν] τῇ διδ. | LTrT om καὶ sec
43. LTrT Ἐγίνετο | τε: T[8] δὲ | T[8] add in f. ἐν Ἱερουσαλήμ (c. ℵACE), φόβος τε ἦν μέγας ἐπὶ πάντας (c. ℵAC)
44. T[8] Καὶ πάντες δὲ οἱ πιστεύσαντες
47. LTrT[8] om τῇ ἐκκλησίᾳ, add ἐπὶ τὸ αὐτό (ex 3, 1)
3, 1. LTrT[8] (om Ἐπὶ τὸ αὐτό, cf 2, 47) Πέτρος δὲ
6. LTrT[7] ἔγειρε, T[8] om ἔγ. καὶ
7. LTrT[8] ἤγ. αὐτόν | T[8] σφυδρά
8. [L]T[7] om καὶ ult
10. τε: LTrT[8] δὲ | οὗτος: LT[8] αὐτὸς
11. αὐτοῦ: R τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ | RLT[8] Σολομῶντος (eti 5, 12)
13. καὶ pr et sec: add L θεὸς, T[8] ὁ θεὸς | R om μὲν | L[Tr] T[8] om αὐτὸν
16. L ἐστερέωσεν· τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ
18. LTrT pon αὐτοῦ p. Χρ.
19. εἰς: T[8] πρὸς
20. R προκεκηρυγμένον
21. LTrT στόματος τῶν (R πάντων) ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν
22. μὲν: R add γὰρ | LTrT om πρὸς τοὺς πατέρας | ὑμῶν pr: T[8] ἡμῶν
23. T ἐὰν | LTrT ἐξολεθρευθ.
24. R προκατήγγειλαν
25. R om οἱ | Tr ὑμῶν | R om ἐν
26. αὐτοῦ: R add Ἰησοῦν | ὑμῶν: LTr αὐτῶν
4, 4. L[Tr]T[8] om ὁ | ὡσεὶ: LTr [ὡς], T om
5. καὶ bis: LTrT add τοὺς | εἰς: LTrT[7] ἐν
6. LTrT[8] Ἄννας ὁ ἀρχιερ. etc
7. GT[7] om τῷ
8. LTrT[8] om τοῦ Ἰσραήλ

9. T8 σέσωται
11. LTrT οἰκοδόμων
12. οὔτε: LTrT οὐδὲ
14. LTrT τόν τε ἄνθρωπον
15. LTrT συνέβαλλον
16. TrT8 ποιήσωμεν | LTrT8 ἀρνεῖσθαι
17. LTrT8 om ἀπειλῇ
18. LTrTom αὐτοῖς | LT8om τὸ
22. LTrT γεγόνει
24. LTrT om ὁ θεὸς
25. LTrT8 ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος Δαυ. κτλ (c. ℵABE) | R τοῦ παιδός
27. R om ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
28. L[Tr] om σου sec
29. LT7 ἔφιδε
30. LTr om σου pr | T7 om σε
31. LTrT τοῦ ἁγίου πνεύμ.
32. LTrT8 om utr ἡ
33. [L]T8 add Χριστοῦ (T8 pon Ἰησ. Χρ. a. τοῦ κυρίου)
34. ὑπῆρχεν: LTrT8 ἦν
35. LTrT διεδίδετο
36. LTrT Ἰωσὴφ (c. ℵABDE) et ἀπὸ τῶν ἀπ.
5, 1. LTr Σαπφείρᾳ c. BD
2. LTrT συνειδυίης, om αὐτοῦ
3. νοσφίσασθαι: T7 add σε
5. LTrT om ταῦτα
8. T7 om δὲ | LTrT πρὸς αὐτὴν
9. LTrT om εἶπε
10. παρὰ: LTrT πρὸς
15. κατὰ: LTrT8 καὶ εἰς | LTr T κλιναρίων | Tr ἐπισκιάσει
16. LTrT8 om εἰς
18. LTrT om αὐτῶν
19. LTrT om τῆς pr | T ἀνοίξας
23. LTrT om μὲν | ἑστῶτας: R add ἔξω | πρὸ: LTrT ἐπὶ
24. LTrT8 om ἱερεὺς κ. ὁ
25. R add λέγων
26. T8 ἦγεν | LTrT8 om ἵνα
28. LTrT om Οὐ (..τούτῳ, καὶ)
31. δοῦναι: T8 praem τοῦ
32. αὐτοῦ: L ἐν αὐτῷ, TrT8 om | LTrT8 om δὲ
33. LTr ἐβούλοντο
34. LTrT (om τι) τ. ἀνθρώπους
36. ἑαυτόν: D praem, A*E al add μεγαν | R προσεκολλήθη, al προσετεθη | LTrT ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡς
37. LTrT om ἱκανὸν
38. ἐάσατε: LTrT8 ἄφετε
39. LTrT δυνήσεσθε καταλῦσαι αὐτούς
40. TrT om αὐτούς
41. ὀνόματος: R add αὐτοῦ
42. LTrT τὸν Χρ. Ἰησοῦν
6, 3. οὖν: L δή, T8 δέ | L om ἀδελφοί | LTrT om ἁγίου | R καταστήσωμεν
5. L πλήρης c. ℵAC*DE al
7. ἱερέων: ℵ* al ιουδαιων
8. χάριτος: R πίστεως
9. T8 τῶν λεγομένων | Λιβερτίνων: versio armen. *Libyorum* | L om καὶ Ἀσίας
13. ῥήματα: R add βλάσφημα | ἁγίου: R add τούτου
7, 1. LTrT8 om ἄρα
3. [L]TrT7 om ἐκ sec | GLTrT add τὴν
7. LTr ἂν | TrT δουλεύσουσιν

10. RG ἐξείλετο | T8 ἔναντι et καὶ ἐφ' ὅλον
11. LTrT8 τὴν Αἴγυπτον
12. RG σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ
13. Tr ἐγνωρίσθη | τοῦ Ἰωσήφ: T8 αὐτοῦ
14. GLTrT om αὐτοῦ sec
15. LTrT Καὶ κατέβη | T7 om εἰς Αἴγυπτον
16. ᾧ: R ὃ | RG Ἐμμὸρ | τοῦ: L τοῦ ἐν, TrT8 ἐν
17. ὤμοσεν: LTrT ὡμολόγησεν
18. ἕτερος: LTrT8 add ἐπ' Αἴγυπτον
19. LTrT (om ἡμῶν sec) τὰ βρέφη ἔκθετα
20. R add in f. αὐτοῦ
21. LTrT8 Ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ | RG ἀνείλετο
22. TrT ἐν πάσῃ | LTrT om ἐν ult | R om αὐτοῦ
25. LTrT om αὐτοῦ pr
26. τε: RG δὲ | LTrT8 συνήλλασσεν | LTrT om ὑμεῖς
27. LTrT ἐφ' ἡμῶν
28. LTrT ἐχθὲς
30. LTrT om κυρίου | T7 πυρὶ φλογὸς
31. GT ἐθαύμαζεν | LTrT om πρὸς αὐτόν
32. LTrT om ὁ θεὸς a. Ἰσαὰκ et a. Ἰακώβ
33. ἐν: LTrT ἐφ'
34. αὐτῶν: LTr αὐτοῦ | LTrT ἀποστείλω
35. θεὸς: L[Tr]T add καὶ | L TrT ἀπέσταλκεν σὺν χειρὶ
36. γῇ: LTr τῇ | R Αἰγύπτου
37. LTrT εἶπας, om κύριος et (acc G) ὑμῶν pr et αὐτοῦ ἀκούσεσθε
39. LTrT8 ἐν ταῖς καρδίαις, T7 τῇ καρδίᾳ
40. LTrT8 ἐγένετο
43. LTrT om ὑμῶν | LTrT7 Ῥεφάν (c. CE al, it. ℵcA al ραιφαν), T8 Ῥομφάν (c. ℵ* al), B ρομφα, D ρεμφαμ
44. LTrT om ἐν pr
45. T8 ἐξέωσεν (RTrT7 ἐξῶσεν)
46. θεῷ: LT8 οἴκῳ
47. T8 Σαλωμὼν
48. χειροποιήτοις: R add ναοῖς
51. τῇ καρδίᾳ: LTrT8 καρδίαις | L καθὼς
52. LTrT ἐγένεσθε
56. LTrT διηνοιγμένους
58. T7 om αὐτῶν
8, 1. τε: LTrT7 δὲ, T8 om
2. LTrT8 ἐποίησαν
5. εἰς: LT8 add τὴν
6. τε: LTrT δὲ
7. LTrT8 Πολλοὶ | LTrT ἐξήρχοντο
8. LTrT Ἐγέν. δὲ πολλὴ χαρὰ
9. LTrT ἐξιστάνων
10. T7 om πάντες | R om καλουμένη
12. LTrT om τὰ
13. GT7 δυν. κ. σημ. | G μεγάλα γινόμενα (it. T7, om μεγ.)
16. RG Οὔπω
17. LTrT ἐπετίθεσαν
18. GLTrT Ἰδὼν | L[Tr]T om τὸ ἅγιον
21. LTrT ἔναντι

22. *θεοῦ*: LTrT *κυρίου*
25. LTrT *ὑπέστρεφον εἰς Ἱεροσόλυμα* et *εὐηγγελίζοντο*
26. L *κ. πορεύθητι*
27. LTrT om *τῆς* pr et (exc T[7]) *ὃς* sec
28. L[Tr]T[8] om *καὶ* sec (L *ἀνεγίνωσκέν τε*)
31. TrT *ὁδηγήσει*
32. T *κείραντος*
33. LTrT[8] om *αὐτοῦ* pr et *δὲ*
37. GLTrT om v. (qui habent, E al, valde variant)

9, 2. *ἐάν*: T[8] *ἂν*
3. LTrT *ἐξαίφνης τε* | RL *περιέστραψεν* | *ἀπὸ*: LTrT *ἐκ*
5 s. LTrT om *κύρ. εἶπ.* | L *Ἰησ.* [*ὁ Ναζωραῖος*] | GLTrT om *σκληρόν — πρὸς αὐτόν* (absunt a codd, exstant in verss. nonn.), add v. 6 *ἀλλὰ* a. *ἀνάστηθι* | LTrT *ὅ τι*
7. LTrT *ἐνεοί*
8. LT[7] *ἠνεῳγμένων*, T[8] *ἠνοιγμένων* | LTrT *οὐδὲν*
11. L *Ἀνάστα*
12. L[Tr]T om *ἐν ὁράματι* | Tr T[8] *χεῖρας*, L *τὰς χεῖρας*
13. LTrT[8] *ἤκουσα*
15. *ἐνώπιον*: L add *τῶν* | *ἐθνῶν*: LTrT add *τε*
18. LTrT *ἀπέπεσαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὡς* (T[7] *ὡσεὶ*) | LTrT om *παραχρῆμα*
19. *δὲ*: R add *ὁ Σαῦλος*
20. *Ἰησοῦν*: R *Χριστὸν*
21. *ἐν*: T[8] *εἰς*
24. RG *Παρετήρουν τε τὰς π.*
25. LTrT om *αὐτὸν*, add *αὐτοῦ* | *καθῆκαν* (LTrT pon p. *τείχους*): LTrT[8] add *αὐτὸν*
26. *δὲ*: R add *ὁ Σαῦλος* | *εἰς*: LT[7] *ἐν* | LTrT[8] *ἐπείραζεν*
28. *ἐν* pr: LTrT *εἰς*, om *καὶ* ult et *Ἰησοῦ*
29. A *πρ. τους ελληνας*
30. L om *αὐτὸν* sec
31. RG *Αἱ .. ἐκκλησίαι .. εἶχον* etc
32. LTrT *Λύδδα* (it. v. 35)
33. LTrT *ἐπὶ κραβάττου*
35. RGT *Σάρωνα*, Tr *Σαρωνᾶ*, Steph. *Σαρωνᾶν* (ℵA *σαρρωνα*, HL al *ασσαρωνα*)
37. L *ἐν τῷ ὑπερῴῳ*
38. TrT *Λύδδας* | LTrT *παρακαλ.· Μὴ ὀκνήσῃς .. ἡμῶν*
40. *θεὶς*: LTrT[8] praem *καὶ*
43. L[Tr] pon *αὐτὸν* p. *δὲ*, T[8] om

10, 1. LTrT om *ἦν*
2. LTrT[8] om *τε*
3. *ὡσεὶ*: LTrT[8] add *περὶ*
4. LTrT *ἔμπροσθεν*
5. LTrT *Σίμωνά τινα*
6. R add in f. *οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν* (ex 9, 6)
7. *αὐτῷ* pr: R *τῷ Κορνηλίῳ* | LTrT om *αὐτοῦ*
9. *ἐκείνων*: T[8] *αὐτῶν*
10. *αὐτῶν*: RG *ἐκείνων* | *ἐπέπεσεν*: LTrT *ἐγένετο*
11. *καταβ.*: R add *ἐπ' αὐτὸν* | LTrT[8] om *δεδεμένον καὶ*
12. RG *τετράποδα τῆς γῆς κ. τὰ θηρία κ. τὰ ἑρπετὰ κ.* | LTrT om *τὰ* sec et tert

14. ἤ: LTrT καὶ
16. εὐθὺς: RG πάλιν
17. ἑαυτῷ: D add εγενετο | L TrT[8] om καὶ | ἀπὸ: T[8] ὑπὸ
19. R ἐνθυμουμένου | T om τρεῖς | T[8] ζητοῦντές
20. διότι: LTrT ὅτι
21. ἄνδρας: R add τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου πρὸς αὐτὸν
23. ἀναστὰς: R ὁ Πέτρος
24. LTrT Τῇ δὲ ἐπαύριον | L TrT[7] εἰσῆλθεν, T[8] εἰσῆλθαν
25. R om τοῦ
26. TrT[8] καὶ ἐγὼ
28. LTrT κἀμοὶ
30. LTrT[8] om νηστεύων καὶ | RG add ὥραν
32. LTrT[8] om ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι
33. ὑπὸ: LT[7] ἀπὸ | θεοῦ sec: LTrT κυρίου
36. L[Tr] om ὃν
37. LTrT (om parenth. in v. 36) jung. ὑμεῖς οἴδατε cum sequ. | ἀρξάμενον (TrT[8] ἀρξάμενος): L add [γὰρ]
38. RLTrT Ναζαρέθ
39. ἡμεῖς: R add ἐσμεν | [L]Tr T[7] om ἐν sec | R om καὶ ult
40. T[8] add ἐν
42. αὐτός: L οὗτός
44. L ἔπεσε
45. L οἱ συν. et τοῦ πν. τοῦ ἁγ.
47. καθὼς: LTrT ὡς
48. τε: TrT[8] δὲ | αὐτοὺς: T[8] αὐτοῖς | LTrT[8] ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χρ. βαπτισθῆναι

11, 2. LTrT Ὅτε δὲ et Ἱερουσ.
3. Tr Ὅτι εἰσῆλθεν πρ. (eodem ordine LT) .. κ. συνέφαγεν
7. δὲ: LTrT add καὶ
8. ὅτι: R add πᾶν (ex 10, 14)
9. LTrT om μοι
11. LTrT[8] ἦμεν
12. LTrT[8] διακρίναντα (T[7] om μηδὲν διακρινόμενον)
13. τε: LTrT[8] δὲ, om αὐτῷ | Ἰόππην: R add ἄνδρας
16. ῥήματος: GLTrT[8] add τοῦ
17. LTrT[8] om δὲ
18. LTrT[8] ἐδόξασαν et Ἄρα
19. L ἐπὶ Στεφάνου
20. GLTrT ἐλθόντες | ἐλάλ.: L TrT[8] add καὶ | R Ἑλληνιστάς
21. ἀριθμὸς: LTrT add ὁ
22. τῆς sec: TrT[8] add οὔσης | LTrT Ἰερουσαλὴμ | LTrT[8] om διελθεῖν
23. χάριν: LTrT[8] add τὴν
25. LTrT om ὁ Βαρνάβας et utr αὐτὸν
26. αὐτοὺς: LTrT αὐτοῖς καὶ | TrT[8] πρώτως
28. L ἐσήμαινεν | RG μέγαν .. ὅστις καὶ ἐγέν. (add καὶ eti T[7]) | R add in f. Καίσαρος

12, 3. LTrT Ἰδὼν δὲ | RTrT[8] om αἱ
5. LTrT[8] ἐκτενῶς | LTrT περὶ
6. LT προαγαγεῖν αὐτὸν
8. τε: LTr δὲ | LTrT Ζῶσαι
9. LTrT om αὐτῷ | διὰ: T[7] ὑπὸ
10. LTrT ἠνοίγη
11. R ἐξείλετό
13. αὐτοῦ: R τοῦ Πέτρου

15. *ἔλεγον*: L *εἶπαν*
17. [Tr]T om *αὐτοῖς* sec | LTr T *Εἶπέν τε*
19. LTrT⁸ om *τὴν*
20. *δὲ* pr: R add *ὁ Ἡρώδης*
21. [LTr]T⁸ om *καὶ*
23. GL om *τὴν*
25. LTrT⁸ om *καὶ* sec
13, 1. LTrT om *τινες*
2. R *τόν τε Βαρν. κ. τὸν Σ.*
4. LTrT *Αὐτοὶ* et *τοῦ ἁγίου πνεύμ.* | LTrT⁸ om utr *τὴν*
6. R om *ὅλην* | RG om *ἄνδρα* | T⁸ *Βαριησοῦ* (c. ℵ al), AD^a HLP *βαριησουν*, D* *βαριησουαν* (R c. BCE al)
9. *ἁγίου*: RG add *καὶ*
11. R add *τοῦ* | LTrT⁸ *ἔπεσεν*
14. LTrT *τὴν Πισιδίαν* | TrT⁸ *ἐλθόντες*
15. RG om *τίς*
17. GT⁷ om *Ἰσραὴλ* | LTr *Αἰγύπτου*
18. GLT *ἐτροφοφόρησεν*
19. R *κατεκληροδότησεν* | Tr T⁸ om *αὐτοῖς*
20. LTrT⁸ pon *καὶ μετὰ ταῦτα* p. *πεντήκοντα*, jungunt *ὡς ἔτεσι τετρακ. καὶ πεντήκ.* cum antecedd. | TrT⁸ om *τοῦ*
21. LTrT *Κείς* et *Βενιαμείν*
23. *ἤγαγε*: R *ἤγειρε*
25. LTrT⁸ *Τί ἐμὲ ὑπον.*
26. *ὑμῖν* sec: T⁸ *ἡμῖν* | LTrT *ἐξαπεστάλη*
31. R om *νῦν*
33. LTrT⁸ (om *αὐτῶν*) *ἡμῶν* | R *τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ*
35. LTrT *Διότι*
39. L[Tr]T⁸ om *καὶ* | LTrT om *τῷ*
40. LTrT om *ἐφ' ὑμᾶς*
41. *ὃ*: RG *ᾧ*
42. *αὐτῶν*: R *ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων* | *παρεκάλουν*: R add *τὰ ἔθνη*
43. T⁷ om *αὐτοῖς* | R *ἐπιμένειν*
44. *τε*: RLTrT⁸ *δὲ* | RTrT⁸ *ἐρχομένῳ* | *θεοῦ*: LTrT *κυρίου*
45. LTrT⁸ *ὑπὸ Παύλου λαλουμένοις* | LTr om *ἀντιλέγ. κ.*
46. *τε*: RG *δὲ* | LTrT⁸ om *δὲ*
49. T⁸ *καθ' ὅλης*
50. *γυναῖκας*: R add *καὶ*
51. LTrT om *αὐτῶν*
52. LTrT⁷ *Οἵ τε*
14, 2. LTrT *ἀπειθήσαντες*
3. *μαρτυρ.*: T⁸ add *ἐπὶ* | *αὐτοῦ*: R add *καὶ* | T⁸ *διδόντος*
6. *Λύστραν*: L praem *εἰς*
8. *αὐτοῦ*: R add *ὑπάρχων* | R *περιεπεπατήκει*, LTrT *περιεπάτησεν*
9. LTrT *ἤκουσεν*
10. LTrT⁸ om *τῇ* | *φωνῇ*: L add *Σοὶ λέγω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρ. Ἰησοῦ Χρ.* | R *ἥλλετο*
11. *δὲ*: LT *τε* (it. v. 13)
12. LTrT om *μὲν*
13. *πόλεως*: R add *αὐτῶν*
14. R *εἰσεπήδησαν*
15. RG *τὸν θεὸν τὸν ζῶντα*
17. LTrT⁸ *καίτοι οὐκ ἀμ. αὐτὸν* | RG *ἀγαθοποιῶν* | *οὐρανόθεν*: add R *ἡμῖν*, GL[Tr] T *ὑμῖν* | *ἡμῶν*: GLTrT *ὑμῶν*

19. CDE praem διατριβοντων δε αυτων και διδασκοντων (om δὲ p. ἐπῆλθον) | LTrT νομίζοντες αὐτ. τεθνηκέναι
21. LT Εὐαγγελιζόμενοί | LTrT add εἰς a. Ἰκ. et a. Ἀντ.
25. T8 εἰς τὴν Πέργην
27. LTrT ἀνήγγελλον
28. δὲ: R add ἐκεῖ
15, 1. LTrT περιτμηθῆτε | ἔθει: LTrT8 add τῷ
2. οὖν: TrT δὲ | R συζητήσεως
3. LTrT τήν τε Φοινίκην
4. Tr Ἱεροσόλυμα | LTrT παρεδέχθησαν | ὑπὸ: TrT7 ἀπὸ
6. δὲ: TrT7 τε
7. TrT8 ζητήσεως | LTrT ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο ὁ θεὸς
8. TrT om αὐτοῖς sec
11. R om τοῦ, add (acc L) Χριστοῦ p. Ἰησ.
14. λαὸν: RG add ἐπὶ
16. Tr κατεστρεμμένα, T8 κατεστραμμένα
17. LTrT8 om ὁ | R add in f. πάντα
18. R Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτ., GTrT (jung. c. antecedd.) γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος (rell om)
20. om LTrT8 ἀπὸ, LTr τοῦ sq
22. LTrT καλούμ. Βαρσαββᾶν
23. LTrT om τάδε et (exc T7) καὶ οἱ sec
24. LTrT om λέγοντες — νόμ.
25. LTr ἐκλεξαμένοις
28. TrT8 τῷ πν. τῷ ἁγίῳ | T7 om τούτων
29. LTrT πνικτῶν
30. LTrT8 κατῆλθον
32. τε: R δὲ | T7 ἐπεστήριζαν
33. R πρὸς τοὺς ἀποστόλους.
34. LTrT om v. c. ℵABEHLP al
36. ἀδελφοὺς: R add ἡμῶν
37. LTrT8 ἐβούλετο | τὸν pr: GLT7 καί, TrT8 καὶ τὸν
38. LTrT συμπαραλαμβάνειν (T συνπ.)
39. οὖν: LTrT δὲ
40. θεοῦ: LTrT κυρίου
16, 1. δὲ: L[Tr] add καὶ | καὶ pr: LTrT8 add εἰς | γυναικὸς: R add τινος
3. LTr ἅπαντες (L πάντ.) ὅτι Ἕλλην ὁ πατ. αὐτοῦ ὑπῆρχ.
4. LTrT παρεδίδοσαν (om τῶν sec) et Ἱεροσολύμοις
6. LTrT8 Διῆλθον
7. ἐλθόντες: LTrT8 add δὲ | εἰς: R κατὰ | LTrT πορευθῆναι | R om Ἰησοῦ
9. LTrT om τῆς | ἑστώς: LTrT8 add καὶ
10. κύριος: LTrT8 θεὸς
11. οὖν: T δὲ | τε: LTrT8 δὲ | TrT8 εἰς Νέαν πόλιν
12. LTrT8 κἀκεῖθεν
13. πόλεως: LTrT πύλης | LTrT8 ἐνομίζομεν προσευχὴν
15. LTrT8 μένετε
16. εἰς: GLTrT add τὴν | LTrT πύθωνα | TrT ὑπαντῆσαι
17. TrT8 κατακολουθοῦσα | T7 ἔκραξεν | GL ἡμῖν
18. LTrT om τῷ sec
24. εἰληφὼς: LTrT8 λαβὼν

26. LTrT[7] ἠνεώχθησαν, T[8] ἠνοίχθησαν | LTrT[8] δὲ
27. σπασάμενος: LTr add τὴν
31. LTrT om Χριστόν
32. σὺν (ita ABCD, it. ℵ συμ): RG καὶ
34. L[Tr]T om αὐτοῦ | T πανοικεὶ
36. LTr om τούτους | LTrT ἀπέσταλκαν
38. LTrT Ἀπήγγειλαν | δὲ: T[8] τε | LTrT ἐφοβήθησαν δὲ
39. LTrT ἀπελθεῖν ἀπὸ τῆς π.
40. ἐκ: T[8] ἀπὸ | πρὸς: R εἰς | LTrT[8] ἰδόντες παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς
17, 1. LTrT[8] om ἡ
2. LTrT[8] διελέξατο c. ℵAB al (DE διελεχθη)
3. LTrT[8] om ὁ
4. σεβομένων: L add καὶ
5. GT[7] (om ζηλώσ.) Προσλαβ. δὲ οἱ Ἰουδ. (T[7] add οἱ ἀπειθοῦντες, R add ἀπειθ. a. Ἰουδ.) τῶν ἀγορ. | LTrT[8] καὶ ἐπιστ. et προαγαγεῖν
10. LTrT om τῆς
11. LTrT[8] om τὸ
13. LTrT[8] add κ. ταράσσοντες
14. LTrT[8] ἕως | LT[7] ὑπέμεινέν τε, TrT[8] ὑπέμειναν τε
15. LTrT καθιστάνοντες, om αὐτὸν pr
16. LTrT θεωροῦντος
18. δὲ: GLTrT add καὶ | LTrT om τῶν sec | TrT om αὐτοῖς
19. τε: Tr δὲ | L[Tr] om ἡ sec
20. LTrT[8] τίνα θέλει
21. καὶ sec: LTrT ἢ | ἀκούειν: L[Tr]T[8] add τι
23. LTrT Ὃ οὖν .. τοῦτο
25. LTrT ἀνθρωπίνων | καὶ τὰ: Steph. κατὰ
26. LTrT[8] om αἵμ. | LTrT ἐπὶ παντὸς προσώπου | R προτεταγμ. (L πρὸς τεταγμ.)
27. GLTrT τὸν θεόν, D το θειον εστιν | καὶ: L ἢ | καίτοιγε: LTrT καίγε
30. T[8] ἀπαγγέλλει | πᾶσι: LTr T[8] πάντας
31. LTrT Καθότι
32. LTrT περὶ τούτ. κ. πάλιν.
33. LT om Καὶ
18, 1. LTrT[8] om δὲ et (acc T[7]) ὁ Παῦλος
2. T[8] τεταχέναι | ἐκ: LTrT ἀπὸ
3. T[8] ἠργάζοντο (ἠργ. eti L TrT[7]) | LTrT τῇ τέχνῃ
5. λόγῳ: R πνεύματι | Ἰουδαίοις: LTrT[8] add εἶναι
7. LT[8] εἰσῆλθεν | ὀνόματι: [Tr]T[8] add Τιτίου c. B*D al (ℵE al τιτου)
11. τε: LTrT[8] δὲ
12. LTrT[8] ἀνθυπάτου ὄντος
14. LTrT[8] (om οὖν) ἀνεσχόμην
15. LTrT ζητήματά, om γὰρ
17. LTrT om οἱ Ἕλληνες
19. LTrT Κατήντησαν | αὐτοῦ: L ἐκεῖ | LTrT[8] διελέξατο
20. LTrT om παρ' αὐτοῖς
21. LTrT ἀλλὰ ἀποταξάμενος καὶ εἰπών·, om Δεῖ — Ἱερ. et δὲ et Καὶ (c. ℵABDE al)
23. LTrT[8] στηρίζων

24. ℵ* απελλησ, D απολλωνιοσ
25. κυρίου sec: LTrT Ἰησοῦ
26. LTrT[8] Πρίσκιλλα κ. Ἀκύλας et τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ
19, 1. T[8] κατελθεῖν | LTrT καὶ εὑρεῖν, add τε p. εἶπε v. s.
2. LTrT om εἶπον
3. T[8] Ὁ δὲ εἶπεν | LTrT om πρὸς αὐτούς
4. LTrT[8] om μὲν et (acc T[7]) Χρ.
6. LTrT om τὰς
7. LTrT[8] δώδεκα
8. LTrT[7] om τὰ
9. LTrT om τινός
10. κυρίου: R add Ἰησοῦ
12. LTrT ἀποφέρεσθαι | R (in f.) ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν
13. ἀπὸ: LTrT καὶ | R Ὁρκίζομεν
14. LTr τινος | LTrT pon υἱοὶ p. ἑπτὰ, om (exc T[7]) οἱ
15. LTrT[8] εἶπεν αὐτοῖς·
16. LTrT[8] ἐφαλόμενος | RG καὶ κατακυρ. αὐτῶν ἴσχυσε
17. LTr ἔπεσεν
21. L διελθεῖν | LTrT Ἱεροσόλ.
23. L οὐχ ὀλίγος
24. L παρεῖχε
25. ἡμῶν: LTrT ἡμῖν
26. ἀλλὰ: L add καὶ
27. L λογισθήσεται, μέλλει τε | LTrT[8] τῆς μεγαλειότητος | Tr καὶ [ἡ] οἰκουμ.
29. LTrT om ὅλη, TrT add τῆς
30. LTrT[8] (om τοῦ) Παύλου δὲ
32. LTrT[8] ἕνεκα
33. LTrT[8] συνεβίβασαν | TrT προβαλόντων
34. R Ἐπιγνόντων | T[8] κράζοντες
35. LTrT ἀνθρώπων | μεγάλης: R add θεᾶς
37. R τὴν θεὰν | LTrT[8] ἡμῶν
39. περὶ ἑτέρων: LTrT[7] περαιτέρω
40. οὐ: GTrT[8] add οὐ | λόγον: LTrT[8] add περὶ
20, 1. προσκαλεσάμενος: TrT[8] μεταπεμψάμενος | καὶ: LTr T[8] add παρακαλέσας | LTr T[8] πορεύεσθαι
3. TrT[8] ἐγέν. γνώμης
4. [Tr]T[8] om ἄχρι τῆς Ἀσίας | R om Πύρρου
5. LTrT[8] add δὲ | Tr προσελθ.
6. οὗ: T[8] ὅπου
7. ἡμῶν: R τῶν μαθητῶν τοῦ
8. ἦμεν: R ἦσαν
9. LTrT Καθεζόμενος
11. ἄρτον: LTrT praem τὸν
13. Tr προσελθ. | εἰς: LTrT ἐπὶ
14. LTrT[8] συνέβαλλεν
15. LTrT[8] om κ. μείναντες ἐν Τρωγ., add (a. ἐχομένῃ) δὲ
16. LTrT Κεκρίκει et (exc T[7]) εἴη | T Ἱερουσαλήμ
18. αὐτόν: L add ὁμοῦ ὄντων αὐτῶν
19. καὶ pr: R add πολλῶν
21. TrT om τὸν pr | LTrT[8] om τὴν sec | L[Tr]T[7] om Χρ.
23. R om μοι | T[7] λέγων | LTr T pon με p. θλίψεις
24. TrT λόγον | L pon ἔχω οὐδὲ a. ποιοῦμαι, TrT om | LTr T om μου pr et μετὰ χαρᾶς

25. RG add in f. τοῦ θεοῦ
26. T[8] Διότι | ἐγὼ: LTrT[8] εἰμι
28. [L]TrT[8] om οὖν | θεοῦ (ita ℵB al): GLTrT κυρίου c. A C*DE al (C[b]HLP κυρ. κ. θεου, alii al) | R τοῦ ἰδίου αἵματος
29. LTrT[8] om γὰρ et τοῦτο
30. TrT[8] (in f.) ἑαυτῶν
32. LTrT om ἀδελφοί | LTr T[8] οἰκοδομῆσαι | LTrT om ὑμῖν | TrT[8] add τὴν
34s. R add δὲ | L αὗται πάντα· ὑπέδειξα κτλ
21, 1. R εἰς τ. Κῶν
3. T[8] ἀναφάναντες | κατήχθ.: LTrT[8] κατήλθομεν
4. LTrT Ἀνευρόντες δὲ | αὐτοῦ: L αὐτοῖς | LTrT ἐπιβαίνειν et Ἱεροσόλ. (it. v. 15)
5s. LTrT προσευξάμενοι ἀπησπασάμεθα ἀλλήλους καὶ ἐνέβημεν (T ἀνέβημεν)
8. R add (a. ἤλθομεν) οἱ περὶ τὸν Παῦλον et (a. ὄντος) τοῦ
10. LTrT om ἡμῶν
11. LTrT δήσας ἑαυτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας
13. LTrT[8] Τότε ἀπεκρίθη, T[7] Ἀπεκρίθη τε | Παῦλος: T[8] add καὶ εἶπεν
14. LTrT Τοῦ κυρίου τὸ θέλημα γινέσθω
15. R ἀποσκευασάμενοι
17. LTrT ἀπεδέξαντο
18. δὲ: T[8] τε
20. LTrT ἐδ. τ. θεόν | L εἰπόντες αὐτῷ | Ἰουδαίων: LTr T[7] ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, T[8] om
21. L[Tr] om πάντας
22. Tr om δεῖ πλ. συνελ. et γὰρ
24. TrT ξυρήσονται | R γνῶσι
25. LTr ἀπεστείλαμεν | LTrT[8] om μηδὲν — εἰ μὴ et (acc T[7]) τὸ sec
28. R πανταχοῦ
31. δὲ: LTrT τε | LTrT[8] συγχύννεται (T[8] συνχ.)
32. L λαβὼν | LTrT ἑκατοντάρχας
33. LTrT[8] om ἂν
34. LTrT ἐπεφώνουν et Μὴ δυναμένου δὲ αὐτοῦ γν.
36. LTrT κράζοντες
22, 1. R νῦν
3. LTrT[8] om μέν
7. RG ἔπεσον
9. LTrT[8] om κ. ἔμφοβοι ἐγέν.
12. LTrT ἀν. εὐλαβὴς
16. αὐτοῦ: R τοῦ κυρίου
18. LTrT[8] om τὴν
20. LTrT ἐξεχύννετο | συνευδ.: R add τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ
22. R καθῆκον
23. δὲ: LTrT[7] τε
24. R αὐτὸν ὁ χιλίαρχος ἄγεσθαι | LTrT εἴπας
25. R προέτεινεν
26. LT ἑκατοντάρχης | λέγων: R add Ὅρα (.. ποιεῖν·)
27. μοι: R add εἰ
28. τε: LTrT[8] δὲ, T[7] om
30. παρὰ: LTrT[8] ὑπὸ | αὐτόν: R add ἀπὸ τῶν δεσμῶν | G LTrT συνελθεῖν .. καὶ πᾶν τὸ συνέδριον (om αὐτῶν)
23, 5. γάρ: TrT[8] add ὅτι

6. TrT ἔκραζεν | LTrT υἱὸς Φαρισαίων
7. λαλήσαντος: LTr εἰπόντος | LTrT om τῶν sec
8. Tr Σαδδ. [μὲν] γάρ | μηδὲ: LTrT[8] μήτε
9. οἱ: LTrT[8] τινὲς, T[7] om | L om γραμμ. τοῦ μέρους, TrT[8] τῶν γραμματέων τ. μέρ. | R add in f. μὴ θεομαχῶμεν
10. LT[8] γινομένης | εὐλαβηθεὶς: LTrT[8] φοβηθεὶς
11. R add Παῦλε
12. R ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφήν
13. RG πεποιηκότες
15. RG ὅπως αὔριον αὐτὸν καταγ. πρὸς ὑμᾶς
16. T[7] τὸ ἔνεδρον
17. TrT[8] ἄπαγε
18. RG νεανίαν (it. v. 22)
20. LTrT ὡς μέλλων τι
23. A δεξιοβολουσ
25. LTrT[8] ἔχουσαν
27. LTrT ἐξειλάμην | LTrT[8] om αὐτόν
28. LTrT τε ἐπιγνῶναι | [Tr] T[8] om αὐτὸν
30. LTrT[8] om μέλλειν | LTrT om ὑπὸ τ. Ἰουδ. | ἐξαυτῆς: LTrT[8] ἐξ αὐτῶν | LTrT om τὰ | πρὸς αὐτὸν: LT αὐτοὺς | LTrT om Ἔρρωσο
31. LTrT om τῆς
32. LTrT[8] τ. ἱππ. ἀπέρχεσθαι
34. δὲ: R add ὁ ἡγεμὼν
35. LTrT κελεύσας (om τε), add in f. αὐτόν

24, 1. LTrT[8] μετὰ πρεσβυτ. τινῶν
3. LTrT[8] διορθωμάτων
5. LTrT[8] στάσεις
6—8. LTrT om καὶ — ἐπὶ σέ c. ℵABHLP al
9. R Συνέθεντο
10. RG δὲ | LTrT εὐθύμως
11. LTrT ἐπιγνῶναι | ἡμέραι: R add ἢ | LTrT[8] δώδεκα | ἐν: LTrT εἰς
12. LTrT[8] ἐπίστασιν
13. LT[8] οὐδὲ | δύνανται: LTr T[8] add σοι | LTrT νυνὶ
14. om R τοῖς sec, LT[7] ἐν τοῖς
15. εἰς: T[8] πρὸς | ἔσεσθαι: R G add νεκρῶν
16. καὶ pr: RG δὲ
18. οἷς: LTrT[8] αἷς | R om δὲ
20. R εἴ τι | L[Tr]T[8] om ἐν ἐμοὶ
21. TrT ἐκέκραξα | LTrT ἐφ' ὑμ.
22. R Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φ. ἀνεβάλ. αὐτούς | LTrT εἴπας
23. LTrT om τε pr | αὐτόν: R τὸν Παῦλον | ὑπηρετεῖν: R G add ἢ προσέρχεσθαι
24. add a. γυναικὶ LTrT[8] ἰδίᾳ, p. γυναικὶ R αὐτοῦ | LT εἰς Χρ. Ἰησοῦν
25. LTrT[8] om ἔσεσθαι
26. ἅμα: R add δὲ | Παύλου: R add ὅπως λύσῃ αὐτόν
27. LTrT[8] χάριτα

25, 1. T[8] τῇ ἐπαρχείῳ
2. LTrT τε | RG ὁ ἀρχιερεὺς
4. RG ἐν Καισαρείᾳ
5. τούτῳ: LTrT[8] ἄτοπον
6. R om οὐ et ὀκτὼ

7. περιέστ.: LTrT8 add αὐτὸν | R αἰτιάματα | LTrT καταφέροντες, om κατὰ τ. Παύλ.
8. LTrT τοῦ Παύλου ἀπολογουμένου
9. LTrT κριθῆναι
10. TrT8 ἠδίκηκα
11. γὰρ: LTrT οὖν
13. TrT8 ἀσπασάμενοι
15. δίκην: LTrT8 καταδίκην
16. ἄνθρ.: R add εἰς ἀπώλειαν
17. T7 om αὐτῶν
18. LTrT ἔφερον | LTrT8 ἐγὼ ὑπενόουν, add LT8 πονηράν, Tr πονηρῶν
20. TrT8 om εἰς pr | LTrT τούτων et Ἱεροσόλυμα
21. LTrT ἀναπέμψω
22. LTrT om ἔφη et Ὁ δέ
23. LTrT om τοῖς pr et οὖσι
24. RG πᾶν | LTrT8 βοῶντες
25. LTrT8 κατελαβόμην, om καὶ | RG add in f. αὐτόν
26. RG τι γράψαι
26, 1. ὑπὲρ: LTrT περὶ
3. LTrT om σου
4. TrT7 om τὴν sec | RG om τε | LTrT om οἱ
6. εἰς: RG πρὸς | RT7 om ἡμῶν
7. LTrT om Ἀγρίππα, pon βασιλεῦ p. Ἰουδ. (R τῶν Ἰουδ.)
8. LTrT Τί ἄπ. ... ἐγείρει;
10. πολλούς: LTrT add τε | R om ἐν
12. LTrT8 om καὶ pr | L[Tr] om τῆς | LTr om παρὰ
14. RG δὲ | LTrT8 φων. λέγουσαν πρός με τῇ Ἑβρ. κτλ
15. LTrT εἶπα | Ὁ δὲ: LTrT add κύριος
17. καὶ: LTrT8 add ἐκ | ἐγώ: RG νῦν
20. πρῶτον: LTrT add τε | καὶ pr: L add ἐν | LTrT8 om εἰς
21. TrT8 om οἱ | συλλαβόμενοι: T8 add ὄντα
22. παρὰ: LTrT ἀπὸ | R μαρτυρούμενος
23. τῷ: LTrT add τε
24. ἔφη: LTrT φησίν
25. LTrT8 add Παῦλος
26. [Tr]T οὐθέν, L om
28. LTrT om ἔφη | γενέσθαι: LTrT8 ποιῆσαι
29. LTrT (om εἶπεν) μεγάλῳ
30. R praem Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, om sq τε
31. ἄξιον: T8 add τι
32. LT7 ἐπικέκλητο
27, 2. LTrT μέλλοντι | πλεῖν: LTrT8 add εἰς
3. R om τοὺς | LTrT8 πορευθέντι
5. Μύρα (ita LP al): LTrT8 Μύρρα (c. B), κ λυστρα, A λυστραν, al σμυρναν
6. LTrT ἑκατοντάρχης (it. v. 43)
8. TrT7 Λασέα, L Ἄλασσα
10. R φόρτου
11. R ἑκατόνταρχος
12. LTrT8 πλείονες et ἐκεῖθεν
13. R 1624 ἆσσον, 1633 Ἄσσον
14. LTrT8 εὐρακύλων
16. LTr Καῦδα, T8 Κλαῦδα
19. LTr ἔρριψαν, T8 ἔριψαν
21. τε pr: RG δὲ

28. LTrT pon ἄγγελος p. λατρεύω | εἰμί: LT8 add ἐγώ
27. T7 ἐπεγένετο
29. L μήπω, TrT μήπου | κατὰ: RG εἰς | R ἐκπέσωσιν
30. LT8 πρῴρης
33. L προσλαμβανόμενοι
34. R προσλαβεῖν | ἐκ: LTrT ἀπὸ | ἀπολ.: R πεσεῖται
35. LTrT Εἶπας
37. LTrT Ἤμεθα
39. LTrT8 ἐβουλεύοντο
40. LTrT ἀρτέμωνα
41. LTrT ἐπέκειλαν | L[Tr]T om τῶν κυμάτων
42. R διαφύγοι
28, 1. LTrT ἐπέγνωμεν
2. RG Οἱ δὲ | LTrT8 ἅψαντες
3. RG om τι | ἐκ: LTrT ἀπὸ | T7 διεξελθοῦσα
5. T7 ἀποτιναξάμενος
6. T8 ἐμπιπρᾶσθαι | TrT7 μεταβαλόμενοι
8. LTrT δυσεντερίῳ
9. οὖν: LTrT δὲ
10. LTrT πρὸς τὰς χρείας
12. L ἡμέραις τρισίν
14. ἐπ᾽: LTrT8 παρ᾽ | L ἤλθαμεν εἰς Ῥ. (ἤλθαμ. eti TrT)
15. L ἦλθον, TrT ἦλθαν
16. LT8 εἰσήλθομεν, TrT7 -θαμεν | T8 εἰς τὴν Ῥ. | LTrT (om ὁ ἑκατ. — στρατοπ.) ἐπετράπη τῷ Παύλῳ
17. αὐτὸν: R τὸν Παῦλον
19. LTrT κατηγορεῖν
20. T8 εἵνεκεν
23. LTrT8 ἦλθον | LTrT om τὰ
25. T8 τε | LTrT ὑμῶν
26. TrT λέγων | R κ. εἰπέ
27. AE επιστρεψουσιν | TrT ἰάσομαι
28. LTrT τοῦτο τὸ σωτήρ.
29. LTrT om v. c. ℵABE al
30. TrT Ἐνέμεινεν | GLTrT om ὁ Παῦλος
31. T8 om Χριστοῦ | Tr subscr. Πράξεις ἀποστόλων

Ep. ad Romanos.

Inscr. epp. Pauli RG Παύλου τοῦ ἀποστόλου ἡ πρὸς Ῥωμαίους (Κορινθίους etc) ἐπιστολή (πρώτη etc), LTrT (c. ℵABC al) Πρὸς Ῥωμαίους (Κορινθίους α´ etc)
1, 1. TrT Χριστοῦ Ἰησοῦ
8. ὑπὲρ: LTrT περὶ
13. R ἵνα καρπόν τινα
16. εὐαγγέλιον: R add τοῦ Χριστοῦ | L [πρῶτον]
19. R ὁ γὰρ θεὸς
24. LTrT8 om καὶ | LTrT (in f.) αὐτοῖς
27. LT7 δὲ | RLTrT7 ἄρσενες (bis), T8 ἄρρεν. (bis) et ἐν ἄρρ.
29. GLTrT om πορνείᾳ | L κακίᾳ πονηρίᾳ πλεονεξίᾳ, T8 πονηρίᾳ κακίᾳ πλεονεξίᾳ
31. LTrT om ἀσπόνδους
2, 2. δὲ: T8 γὰρ
8. LTrT8 om μὲν | LTrT ὀργὴ καὶ θυμός
13. LTrT om utr τοῦ | [L]Tr om τῷ
14. LTrT ποιῶσιν

16. ὅτε: L ᾗ | T[8] Χρ. Ἰησοῦ
17. R Ἴδε σὺ | LTrT om τῷ
26. οὐχὶ: LTrT[8] οὐχ
3, 2. LTr om γάρ
4. TrT[8] καθάπερ | T[8] νικήσεις
7. γὰρ: T[8] δὲ
11. L[Tr] om ὁ pr (συνίων) | L [ὁ] ἐκζητῶν
12. TrT ἠχρεώθ. | T[8] ὁ ποιῶν
14. L στόμα [αὐτῶν]
22. LTrT[8] om καὶ ἐπὶ πάντας
25. LTrT om τῆς pr
26. πρὸς: LTrT add τὴν
28. οὖν: GLTrT[8] γὰρ (δικαιοῦσθαι πίστει, eti T[7])
29. οὐχὶ: R add δὲ
30. LTrT[8] εἴπερ
31. RG ἱστῶμεν
4, 1. LTrT[8] εὑρηκ. Ἀβρ. τὸν προπάτορα ἡμ. κ. σάρκα
2. LTrT om τὸν
4. R κατὰ τὸ ὀφειλ.
5. T[8] ἀσεβήν
8. ᾧ: TrT οὗ
9. [L]TrT[8] om ὅτι
11. TrT[8] om καὶ sec | T[8] om τὴν
12. ἐν: R add τῇ
13. εἶναι: R add τοῦ
15. γὰρ sec: LTrT[8] δὲ
18. LT[7] ἐφ' ἐλπίδι (T[7] eti 5, 2)
19. LTrT[8] om οὐ | [L]T om ἤδη
21. T[7] om καὶ pr
22. LTr Διὸ [καὶ] ἐλογ.
5, 1. TrT[8] ἔχωμεν c. ℵ*AB*CDE KL al
2. [LTr]T[7] om τῇ πίστει
3. Tr καυχώμενοι
6. Ἔτι γὰρ: B ειγε, D[b]FG εισ τι γαρ, al ει γαρ | ἀσθενῶν: G LTrT[8] add ἔτι
16. DEFG al αμαρτηματοσ
17. τῷ τοῦ ἑνὸς: T[7] ἐν ἑνὶ | L καὶ [τῆς δωρεᾶς]
6, 1. GLTrT ἐπιμένωμεν
11. add εἶναι R p. μὲν, [Tr]T[8] p. ἑαυτοὺς | R add in f. τῷ κυρίῳ ἡμῶν
12. ὑπακούειν: R add αὐτῇ ἐν | G om ταῖς ἐπιθυμ. αὐτοῦ
13. LTrT[8] ὡσεὶ
15. LTrT ἁμαρτήσωμεν
21. τὸ: L add μὲν
7, 6. R ἀποθανόντος (cum?), DE FG του θανατου | LTr[ἡμᾶς]
13. γέγονε: LTrT[8] ἐγένετο
14. R σαρκικός (contra ℵ*AB CDEFG al)
15. T[7] om τοῦτο pr
17. T[8] ἐνοικοῦσα
18. οὐχ εὑρίσκω: LTrT οὔ
20. LTr om ἐγώ pr
23. με: TrT add ἐν
25. LTrT Χάρις | T[8] om μὲν
8, 1. LTrT om μὴ — πνεῦμα c. ℵ*BCD*FG al (ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα om eti A al)
2. με: T[8] σε
11. TrT[8] τὸν Ἰησ. | LTrT om τὸν a. Χρ., [L]T[8] add Ἰησ. | GLTrT[7] διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα (contra ℵAC al)
14. LTrT υἱοί εἰσιν θεοῦ
20. T ἐφ' ἐλπίδι
21. ὅτι: T[8] διότι
23. [LTr]T[8] pon ἡμεῖς a. καὶ sec, T[7] om

24. LTr om καὶ
26. LTrT τῇ ἀσθενείᾳ | T[7] προσευξόμεθα | LTrT om ὑπὲρ ἡμῶν
28. συνεργεῖ: L add ὁ θεὸς
34. Χριστὸς: [L]T[8] add Ἰησοῦς | LTrT[8] om καὶ pr | [L] T[8] om καὶ sec
36. GLTrT ἕνεκεν
38. R pon οὔτε δυνάμ. p. ἀρχ.
9, 3. LTrT ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ
4. L ἡ διαθήκη
5. LT pon punctum p. σάρκα, al p. πάντων
11. LTrT ἢ φαῦλον | R τοῦ θεοῦ πρόθεσις
12. LTrT ἐρρέθη (it. v. 26)
15. LTrT Τῷ Μ. (TrT[8] Μωϋσεῖ) γὰρ
16. LTrT ἐλεῶντος
18. T[7] ἐλεᾷ
19. LTrT μοι οὖν | Τί: LT[7] add οὖν | R om γὰρ
20. LTrT[8] Ὦ ἄνθρ., μενοῦνγε
26. [L]Tr om αὐτοῖς
27. LTrT τὸ ὑπόλειμμα
28. LTrT[8] om ἐν — συντετμημένον c. ℵ*AB al
31. LTrT[8] om δικαιοσύνης sec c. ℵ*ABDEG (C hiat) al
32. RG ἐξ ἔργων νόμου et (acc T[7]) προσέκοψαν γὰρ
33. ὁ: RG praem πᾶς
10, 1. δέησις: RG add ἡ | αὐτῶν: R τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν
3. LTr om δικαιοσύνην sec
5. TrT[8] om τοῦ | T[8] pon Ὅτι p. γράφει | [L]T[8] om αὐτὰ | LTrT[8] ἐν αὐτῇ
6. R om τῇ ex errore ut vdtr
14. RGT[7] ἐπικαλέσονται | LTr T[8] πιστεύσωσιν | LTr ἀκούσωσιν, T[8] ἀκούσονται
15. LTrT[8] κηρύξωσιν, om τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην | LTr om τὰ
17. θεοῦ: LTrT[8] Χριστοῦ
20. τοῖς bis: LTr praem [ἐν]
11, 1. αὐτοῦ: L add [ὃν προέγνω]
2. R add in f. λέγων
3. LTrT om καὶ pr
6. GLTrT[8] om εἰ δὲ ἐξ ἔργων — ἐστὶν ἔργον (B χαρισ) c. ℵ*ACDEFG al, it vg al
7. τοῦτο: R τούτου
8. TrT[8] καθάπερ
13. γὰρ: LTrT[8] δὲ | μέν: L[Tr] T[8] add οὖν
17. [Tr]T[8] om καὶ sec
19. LTrT[8] om οἱ
20. LTr ἐκλάσθησαν | TrT[8] ὑψηλὰ φρόνει
21. LTrT[8] om μήπως | R φείσηται
22. ἀποτομίαν sec: LTrT ἀποτομία, it. χρηστότης, add θεοῦ | TrT[8] ἐπιμένῃς
23. LTrT Κἀκεῖνοι | TrT[8] ἐπιμένωσιν
25. παρ': TrT[7] ἐν
26. LTrT om καὶ sec
30. LTrT om καὶ
31. R ἡμετέρῳ | αὐτοί: [L]T[8] add νῦν

12, 2. L συσχηματίζεσθαι et μεταμορφοῦσθαι | LTrT om ὑμῶν
5. ὁ δὲ: LTrT[8] τὸ δὲ
11. κυρίῳ: G καιρῷ c. D*FG al
14. T[7] om ὑμᾶς
15. LTrT om καὶ
17. καλὰ: L add [ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ] | πάντων: L τῶν
20. LTrT[8] Ἀλλὰ ἐὰν (om οὖν)
13, 1. ἀπὸ: LTrT[8] ὑπὸ | οὖσαι: R add ἐξουσίαι | GLTrT om τοῦ
3. LTrT τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ ἀλλὰ τῷ κακῷ
7. LTrT om οὖν
9. κλέψεις: R add οὐ ψευδομαρτυρήσεις (c. ℵP al) | LTr T ἐν τῷ λ. τούτῳ | LTr [ἐν τῷ] Ἀγαπ. | LTrT σεαυτόν
11. LTr ἤδη ἡμᾶς, T[8] ἤδη ὑμᾶς
12. LTrT ἐνδυσώμεθα δὲ | ὅπλα: ADE ἔργα
14, 3. καὶ ὁ: LTrT ὁ δὲ
4. RG δυνατὸς γάρ ἐστιν (contra ℵABCD*FG) | θεὸς: LTrT κύριος
5. μὲν: [L]T[8] add γὰρ
6. LTrT[8] om καὶ — φρονεῖ c. ℵABC*DEFG al | R om sq Καὶ
8. L ἀποθνήσκομεν (ter)
9. Χρ.: RG add καὶ | R ἀπέθ. καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν
10. Χριστοῦ: LTrT θεοῦ
12. LTr (om οὖν) ἀποδώσει | L [τῷ θεῷ]
14. RT[8] δι' ἑαυτοῦ
15. δὲ: LTrT γὰρ
18. LTrT ἐν τούτῳ | L[Tr] om τῷ pr
19. T[8] διώκομεν
21. T[8]om ἢ σκανδ. ἢ ἀσθενεῖ
22. πίστιν: LTrT[8] add ἣν (om p. ἔχεις, pro quo al ;)
15, 2. R add γὰρ
3. LTrT ἐπέπεσαν
4. προεγράφη sec: LTrT ἐγράφη | καὶ: LTrT[8] add διὰ
5. Tr Ἰησοῦν Χριστόν
7. R ἡμᾶς | LTrT add τοῦ
8. δέ: LTrT γάρ (om Ἰησοῦν) | LTr γενέσθαι
11. L add λέγει | LTrT ἐπαινεσάτωσαν
14. πάσης: T[8] add τῆς
15. Tr Τολμηροτέρως | LTrT[8] om ἀδελφοί | ὑπὸ: TrT[8] ἀπὸ
16. LTrT Χριστοῦ Ἰησοῦ
17. LTrT add τὴν et τὸν
19. ἁγίου: RT[8] θεοῦ, T[7] om
20. LTr φιλοτιμοῦμαι
22. τὰ πολλὰ: L πολλάκις
23. L [τοῦ] ἐλθεῖν | πολλῶν: TrT[7] ἱκανῶν
24. ἐὰν pr: LTrT ἂν | GLTrT[8] om ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς | G om γὰρ | ὑφ': LT[7] ἀφ'
29. εὐλογίας: R add τοῦ εὐαγγελίου τοῦ
30. T[7] om ἀδελφοί
31. LTrT om ἵνα sec | L ἡ δωροφορία μου ἡ ἐν Ἱερουσ.
32. T[8] ἐλθὼν ἐν χαρᾷ (om καὶ) | L θελήματος κυρίου Ἰησοῦ (om rell)
33. LTr [ἀμήν]

16, 2. RGTr αὕτη | LTrT ἐμοῦ αὐτοῦ
3. R Πρίσκιλλαν
5. Ἀσίας: R Ἀχαΐας
6. LTr Μαρίαν | LTrT^{8} ὑμᾶς
7. LTrT γέγοναν
8. Tr Ἀμπλιᾶτον, T^{8} Ἀμπλίατον
9. L ἐν κυρίῳ
12. L [Ἀσπ. Περσ. — κυρίῳ]
15. C*FG ιουνιαν | AFG νηρεαν | DE ολυμπιαν, FG ολυμπειδα
16. R om πᾶσαι
17. TrT^{8} ἐκκλίνετε
18. ἡμῶν: R add Ἰησοῦ
19. LTrT ἐφ' ὑμῖν οὖν χαίρω, om (τὸ pr et) μὲν
20. [Tr]T^{8} om Χριστοῦ | R add in f. ἀμήν
21. LTrT Ἀσπάζεται
24. LTrT^{8} om v. c. ℵABC
25 — 27. G pon p. 14, 23 c. L al (AP al utroque loco habent), plane om FG al (Marcion)
27. LT^{8} add τῶν αἰώνων | LT om subscr., Tr Πρὸς Ῥωμαίους (sim. in rell. epp.)

Ep. I. ad Corinth.

1, 1. L [κλητὸς] ἀπόστ.
2. LTrT^{7} pon τῇ οὔσῃ ἐν Κορ. p. Ἰησοῦ | LTrT^{8} om τε
13. L ὁ Χριστός. et περὶ ὑμ.
14. T^{8} om τῷ Θεῷ c. ℵ*B
15. LTrT ἐβαπτίσθητε
17. L [ὁ] Χριστὸς
20. LTrT om τούτου
22. GLTrT σημεῖα
23. ἔθν.: R Ἕλλησι
25. TrT^{8} om ἐστί sec
27. L [ἵνα κατ. τ. σοφ. — θεός]
28. LTrT om καὶ ult
29. τοῦ θεοῦ: R αὐτοῦ
30. RG ἡμῖν σοφία

2, 1. ℵ*AC το μυστηριον
2. GLTrT om τοῦ | GLTrT^{7} τι εἰδέναι ἐν ὑμ.
3. LTrT^{8} Κἀγὼ (it. 3, 1 acc T^{7})
4. πειθοῖς: R add ἀνθρωπίνης (al πειθοι σοφιασ λογων)
9. ἃ sec: LTrT^{7} ὅσα
10. δὲ: T^{7} γὰρ | LTrT^{8} om αὐτοῦ
11. ἔγνωκεν: RG οἶδεν
13. R add ἁγίου
15. L[Tr]T om μὲν | πάντα: [L]T^{7} praem τὰ
16. Χριστοῦ: L κυρίου

3, 1. R σαρκικοῖς (cf R. 7, 14)
2. GLTrT om καὶ | οὐδὲ: R οὔτε | L [ἔτι] νῦν
3. LTrT om καὶ διχοστασίαι
4. LTrT οὐκ ἄνθρωποί ἐστε c. ℵ*ABC al
5. LTrT^{8} τί bis, add (acc T^{7}) ἐστιν (p. δὲ) | RG transpon Ἀπολλῶς et Παῦλος | RT^{7} add (a. διάκ.) ἀλλ' ἢ
10. LTrT^{8} ἔθηκα
11. R Ἰησ. ὁ Χρ., LT^{7} Χρ. Ἰησ.
12. LTrT^{8} om τοῦτον | TrT^{8} χρυσίον, ἀργύριον
13. πῦρ: LTrT add αὐτὸ
14. RTr μένει
17. τοῦτον: L αὐτὸν
19. LT^{7} om τῷ
22. LTrT om ἐστίν

4, 2. Ὁ δὲ: LTrT ὧδε (L jung. cum antecedd.)
6. TrT[8] Ἀπολλὼν | LTrT ἃ, om φρονεῖν
9. LTrT om ὅτι pr
11. LTrT γυμνιτεύομεν
13. T δυσφημούμενοι
14. T[8] νουθετῶν
17. τοῦτο: T[8] add αὐτὸ | Χριστῷ: LT[8] add Ἰησοῦ
5, 1. ἔθνεσιν: R add ὀνομάζεται
2. R ἐξαρθῇ | T πράξας
3. LTrT[8] om ὡς
4. [L]T[8] om ἡμῶν pr ([L] eti sec) | LTrT om utr Χριστοῦ
5. Ἰησοῦ: T[7] om, L [ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ]
7. R add οὖν | LTrT om ὑπὲρ ἡμῶν | R ἐθύθη
10. LTrT om καὶ pr | καὶ sec: RG ἢ | LTrT ὠφείλετε
11. LTr Νῦν
12. LTrT[8] om καὶ
13. RTr κρίνει | GLTrT om καὶ | R ἐξαρεῖτε
6, 2. GLTrT praem Ἢ
5. L λαλῶ | ἔνι: R ἔστιν | LTr T[8] οὐδεὶς σοφός
7. [Tr]T[8] om οὖν | R ἐν ὑμῖν
8. LTrT τοῦτο
10. οὔτε tert: T οὐ | LTrT[8] om οὐ ult
11. L κυρίου [ἡμῶν] | Ἰησοῦ: LTrT[8] add Χριστοῦ
14. R ὑμᾶς | L ἐξεγείρει
16. T[7] om Ἢ | L γάρ [φησιν]
20. GLTrT om καὶ — θεοῦ
7, 1. [Tr]T om μοι
3. R τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν | L [δὲ] καὶ
5. R σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ πρ. | ἦτε: R συνέρχεσθε
7. LTrT δὲ et (bis) ὁ pro ὃς
8. αὐτοῖς: R add ἐστιν | ἐὰν: L add [οὕτως]
9. T[8] γαμεῖν
10. L χωρίζεσθαι
12. LTrT λέγω ἐγώ | RGTr αὐτὴ
13. ἥτις: T[8] εἴ τις | R αὐτὸς (pro οὗτος) et (in f.) αὐτόν
14. ἀδελφῷ: RG ἀνδρί
15. T ὑμᾶς
17. TrT[8] μεμέρικεν | R ὁ θεὸς .. ὁ κύριος
18. τις ἐκλήθη sec: LTrT κέκληταί τις
22. LTrT om καὶ
24. R παρὰ τῷ θεῷ
28. R γήμῃς | LTr [ἡ] παρθ.
29. GLTrT om ὅτι | LT ἐστίν· τὸ λοιπὸν ἵνα, RG τὸ λοιπόν ἐστιν, ἵνα | R om οἱ
31. RG τῷ κόσμῳ τούτῳ
32. LTrT[8] ἀρέσῃ (it. vv. sqq)
34. RT[7] om καὶ pr, R eti sec | γυνή: LTr add ἡ ἄγαμος (Tr om ἡ ἄγ. p. παρθ.) | T (non interpung. p. μεμέρ.) colon pon p. παρθένος | LTr ἁγία [καὶ] | LTrT[8] add bis τῷ
35. LTrT σύμφορον | R εὐπρόσεδρον
37. LTrT ἐν τῇ καρδ. αὐτοῦ (om αὐτοῦ T[7]) ἑδρ. | TrT κέκρ. ἐν τῇ ἰδίᾳ καρδ. (om

αὐτοῦ eti L) | LTrT om τοῦ | LTrT^8 ποιήσει (it. v. sq)
38. LTrT^8 γαμίζων (pro ἐκγαμίζων), add LTr τὴν παρθένον ἑαυτοῦ, T^8 τ. ἑαυτοῦ παρθ. | ὁ δὲ: GLTrT καὶ ὁ | γαμίζων: RT^7 ἐκγαμίζων
39. δέδ.: R add νόμῳ | δὲ: T^7 add καὶ | LTrT om αὐτῆς sec
8, 2. LTrT om δέ | εἰδέναι: L TrT ἐγνωκέναι | LTrT^8 οὔπω ἔγνω (om οὐδὲν)
4. LTrT^8 om ἕτερος
5. GLTrT om τῆς
6. L [ἀλλ'] ἡμῖν
7. συνειδήσει: LTrT^8 συνηθείᾳ | RG τοῦ εἰδ. ἕως ἄρτι
8. LTrT παραστήσει, om γὰρ | ἐὰν pr: LTrT add μὴ (om μὴ p. ἐὰν sec) | περισσεύομεν: TrT^7 ὑστερούμεθα | ὑστερούμεθα: T^7 περισσεύομεν, Tr περισσευόμεθα
9. RG ἀσθενοῦσιν
10. L ἴδῃ [σὲ]
11. RG κ. ἀπολεῖται, LTrT ἀπόλλ. γὰρ | LTrT om ἀδελφὸς p. ἀσθ., add ὁ ἀδελφ. a. δι' ὃν | ἐπὶ: LTrT ἐν
9, 1. GLTrT ἐλεύθ. .. ἀπόστ. | LTrT om Χριστὸν
2. LTrT μου τῆς ἀποστολῆς
3. LTrT^8 ἐστιν αὕτη
6. LTrT^8 om τοῦ
7. RG ἐκ τοῦ καρποῦ | L[Tr] om ἢ
8. RG ἢ οὐχὶ κ. ὁ νόμ. ταῦτα λ.
9. TrT κημώσεις
10. LTrT ὀφείλει ἐπ' ἐλπίδι | τῆς ἐλπίδος — ἐλπίδι: GL TrT ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν
13. ἐκ: TrT^8 praem τὰ | LTrT παρεδρεύοντες
15. R οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων | ἵνα τις: LTrT^8 οὐδεὶς | LTrT κενώσει
16. R οὐαὶ δέ μοι | LTrT^7 εὐαγγελίσωμαι
18. μοί: TrT μου | εὐαγγέλιον: RG add τοῦ Χριστοῦ
20. R om μὴ ὢν αὐτ. ὑπὸ νόμ.
21. RG θεῷ..Χριστῷ et κερδήσω | LTrT add τοὺς
22. [L]TrT om ὡς | RG add τὰ
23. Πάντα: RG Τοῦτο
10, 1. γὰρ: R δὲ
2. LT^8 ἐβαπτίσθησαν
3. L πν. ἔφ. βρ., TrT^8 πν. βρ. ἔφ.
4. LTrT πνευμ. ἔπιον πόμα
7. ὡς: LTrT ὥσπερ
8. LTrT ἔπεσαν | LTrT^8 om ἐν
9. Χριστόν: LTrT^8 κύριον | L TrT om καί pr | T^8 ἐξεπείρασαν | TrT^8 ἀπώλλυντο
10. TrT^8 καθάπερ | LTrT om καί pr
11. [L]TrT om πάντα | LTrT^8 τυπικῶς | TrT^8 συνέβαινεν | LTrT κατήντηκεν
13. δύνασθαι: R add ὑμᾶς
18. LT οὐχ
19. LTrT εἰδωλόθ... εἴδωλόν
20. θύουσι pr: RG θύει τὰ ἔθνη, Tr θύουσιν τὰ ἔθνη | θύουσι sec (LTrT^8 pon p. θεῷ): RG θύει

23. *πάντα* bis: R add *μοι*
24. R add in f. *ἕκαστος*
27. LTrT^{8} om *δέ*
28. RG *εἰδωλόθυτόν* | R add in f. (ex v. 26) *τοῦ γὰρ κυρ. ἡ γῆ κ. τὸ πλ. αὐτῆς*
30. *Εἰ*: R add *δὲ*
33. LTrT *σύμφορον*
11, 2. LTrT^{8} om *ἀδελφοί*
3. *Χριστοῦ*: [L]TrT praem *τοῦ*
5. *ἑαυτῆς*: LTrT^{8} *αὐτῆς*
7. LTrT *ἡ γυνὴ δὲ*
10. *ἐξουσίαν*: Iren. *κάλυμμα*, Hieron. *velamen*
11. R *οὔτε ἀνὴρ .. οὔτε γυνὴ*
14. LTrT (om *ἤ*) *οὐδὲ ἡ φύσις αὐτὴ*
15. T^{7} om *αὐτῇ* sec
17. LTrT^{7} *παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν*
18. R *ἐν τῇ ἐκκλ.*
19. *ἵνα*: [L]TrT^{7} add *καὶ*
22. LTrT *Τί εἴπω ὑμῖν;* | L *ἐπαινῶ ὑμᾶς ἐν τούτῳ;* (*τούτῳ;* eti Tr)
23. LTrT *παρεδίδετο*
24. GLTrT om *Λάβετε φάγετε* | LTrT om *κλώμενον*
25. *ἂν*: LTrT *ἐὰν* (it. v. sq)
26. RG add *τοῦτο* | *οὗ*: R add *ἂν*
27. R add *τοῦτον* | *καί*: GLTr T add *τοῦ*
29. LTrT om *ἀναξίως* et *τοῦ κυρίου*
31. *γὰρ*: LTrT *δὲ*
32. LTrT *ὑπὸ τοῦ κυρίου*
34. R *εἰ δέ τις*
12, 2. *ὅτι*; [L]TrT add *ὅτε*
3. LTrT *Ἀνάθεμα Ἰησοῦς* et *Κύριος Ἰησοῦς*
6. *ὁ δὲ*: T^{7} *κ. ὁ* | R *αὐτός ἐστι θ.*
9. [L]TrT^{8} om *δὲ* pr | *ἑνί*: RG *αὐτῷ*
10. LTr om *δὲ* sec et tert et (acc T^{8}) quart | T^{8} *διάκρισις* | L *διερμηνεία*
12. LTrT om *τοῦ ἑνὸς*
13. TTrT om *εἰς* sec | L *εφωτισθημεν*
18. LTr *Νῦν*
19 s. LTr [*τὰ*] et [*μὲν*]
21. *δύναται*: R[LTr]T add *δὲ* | R om *ὁ*
24. LTrT^{8} *ὑστερουμένῳ*
25. T^{8} *σχίσματα*
26. *εἴτε* pr: LTr *εἴ τι* | TrT^{8} om *ἐν* sec
27. D al *εκ μελους*
28. *εἶτα*: LTrT *ἔπειτα*
31. *κρείττονα*: LTrT *μείζονα*
13, 2. *κἂν* L pro *κ. ἐὰν* pr, Tr pro *κ. ἐὰν* sec | LTrT^{8} *μεθιστάναι*
3. *κἂν* L bis, Tr pr loco | R *ψωμίζω* | T *καυθήσομαι*, ℵAB *καυχησωμαι*
4. [LTr] om *ἡ ἀγάπη* ult (LT^{8} *χρηστεύεται ἡ ἀγάπη, οὐ ζηλοῖ ἡ ἀγάπη, οὐ περ. κτλ*)
8. LTrT^{8} *πίπτει* | Tr [*δὲ*]
10. LTrT om *τότε*
11. LTrT pon *ἐλάλ.* a. *ὡς νήπ.*, it. *ἐφρ.* et *ἐλογιζ.*, om *δὲ*
14, 2. LTrT om *τῷ*
5. *γὰρ*: LTrT *δὲ*
6. LTrT^{8} *Νῦν* | [Tr]T^{8} om *ἐν* ult
7. L *τοῦ φθόγγου* | T^{7} *διδῷ*

10. LTrT εἰσὶν, om αὐτῶν
13. LTrT[8] Διὸ
14. LTr Ἐὰν [γὰρ]
15. L[Tr] om δὲ sec
16. LTrT[8] εὐλογῇς, om (acc T[7]) τῷ
18. θεῷ: R add μου | LTrT γλώσσῃ λαλῶ (A om λαλ.)
19. διὰ τ. νοὸς: LTrT[8] τῷ νοΐ
21. LTrT[8] ἑτέρων
23. συνέλθῃ: L ἔλθῃ
25. τὰ κρ.: R praem κ. οὕτω | LTrT ὄντ. ὁ (om ὁ T[8]) θεὸς
26. LTrT[8] om ὑμῶν | LTrT ἀποκάλυψιν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει | R γενέσθω
28. LTr ἑρμηνευτής
33. LT εἰρήνης. Ὡς ἐν πάσαις κτλ (jung. cum v. s.)
34 s. DEFG pon p. v. 40 | LTrT[8] om ὑμῶν | RGT[7] ἐπιτέτραπται | LTrT[8] ὑποτασσέσθωσαν | LTrT γυναικὶ λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ
37. R add τοῦ | LTr ἐστὶν ἐντολή, T ἐστίν (om ἐντολή)
38. ἀγνοείτω: LT[8] ἀγνοεῖται
39. ἀδελφοί: [L]TrT[8] add μου | LTrT μὴ κωλύετε ([L]T[7] add ἐν) γλώσσαις
40. R om δὲ
15, 4. LTrT τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ
5. T[8] ἔπειτα
6. LTrT πλείονες | LTrT[8] om κ.
7. εἶτα: T ἔπειτα
10. LTrT[8] om ἡ ult
12. T[7] ἐκ νεκρῶν ὅτι ἐγήγερται | LTrT ἐν ὑμῖν τινὲς

14. ἄρα: G[L]T add καὶ | LTr T[8] om δὲ sec
17. ὑμῶν pr: L add [ἐστίν]
19. LTrT ἐν Χρ. ἠλπικ. ἐσμὲν
20. R add in f. ἐγένετο
21. LTrT[8] om ὁ
24. LTrT παραδιδοῖ
25. LTrT om ἂν | ἐχθροὺς: L add [αὐτοῦ]
27. L εἴπῃ [ὅτι] π.
28. [L]Tr om καὶ | LTr om τὰ ult
29. αὐτῶν: R τῶν νεκρῶν
31. καύχ.: LTrT add ἀδελφοί
33. GTrT χρηστὰ c. ℵABDEFG al
34. LTrT ὑμ. λαλῶ.
36. LTrT Ἄφρων
38. LTrT[8] om τὸ
39. μὲν: R add σὰρξ | LTrT pon ἄλ. δὲ ἰχθ. in f. | [L]Tr T add (a. πτηνῶν) σὰρξ
44. LTrT Εἰ ἔστιν σ. ψυχ., ἔστιν κ. πνευμ. (om σῶμα ult) c. ℵABCD al
45. L ὁ πρ. [ἄνθρωπος]
47. LTrT om ὁ κύριος c. ℵ*B CD*EFG
49. LTrT[8] φορέσωμεν
50. TrT[8] δύναται | L (in f.) κληρονομήσει
51. L πάντες [μὲν] (om μὲν eti TrT) κοιμηθ., οὐ πάντες δὲ ἀλλαγ. c. ℵ (A* κοιμ. οι π. δε αλλ.) CFG, D* al π. αναστησομεθα ου π. δε αλλ. (R c. BD[b]EKLP al)
52. ἐγερθ.: L ἀναστήσονται
55. LTrT[8] νῖκος .. κέντρον | ᾅδη: LTrT θάνατε

16, 2. RG σαββάτων|Tr ἐὰν
3. ἐὰν: LTr ἂν
7. γὰρ sec: R δὲ | LTrT ἐπιτρέψῃ
10. LTrT κἀγώ
13. ἀνδρίζεσθε: L add [καὶ]
17. LTrT Φορτουν. et ὑμέτερον|οὗτοι: LT[7] αὐτοὶ
19. Ἀσπάζονται sec: T ἀσπάζεται|TrT Πρίσκα
22. LTrT om Ἰησοῦν Χριστόν
23. TrT om Χριστοῦ
24. A om μου|[L]TrT om Ἀμήν

Ep. II. ad Corinth.

1, 5. R om τοῦ sec
6. R pon εἴτε παρακαλούμ. — σωτηρ. a. κ. ἡ ἐλπ. (contra BDEFGKL), GT[8] σωτηρίας· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν. καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπ. ὑμ., εἰδότες κτλ (c. ℵACMP)
7. ὥσπερ: LTrT ὡς
8. LTrT[8] περὶ τ. θλ., om ἡμῖν
10. [L]TrT[8] καὶ ῥύσεται|LTr ἠλπίκ. [ὅτι] κ.
12. ἁπλότητι: LTrT[8] ἁγιότητι| θεοῦ pr: LTrT τοῦ θεοῦ
13. L ὑμ. [ἀλλ'] ἢ|ὅτι: RGT[7] add καὶ
14. κυρίου: [L]T[8] add ἡμῶν
15. LTrT[8] πρότ. πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν, T[7] πρότ. ἐλθ. πρὸς ὑμᾶς|TrT[8] σχῆτε
16. διελθεῖν: L ἀπελθεῖν
17. LTrT[8] βουλόμενος
18. ἔστι: RG ἐγένετο
19. LTrT ὁ τοῦ θεοῦ γὰρ
20. καὶ ἐν αὐτῷ: LTrT[8] διὸ καὶ δι' αὐτοῦ

2, 2. LTrT om ἐστιν
3. LTrT om ὑμῖν|TrT σχῶ
7. Tr [μᾶλλον] ὑμ.
10. LTrT κἀγώ | R κ. γ. ἐγὼ εἴ τι κεχάρ., ᾧ κεχάρ., δι' ὑμ.
16. LTrT add ἐκ a. θανάτου et a. ζωῆς
17. LTrT[8] κατέναντι θεοῦ

3, 1. LTr συνιστᾶν|εἰ: GLTrT ἢ|L ὥς [πέρ] τινες|LTrT[8] om συστατικῶν sec
3. LTrT[8] καρδίαις
5. LT[7] ἱκανοί ἐσμεν λογίσ. (L λογίζεσθαί) τι ἀφ' ἑαυτῶν, TrT[8] ἀφ' ἑαυτῶν ἱκανοί ἐσμεν λογίσ. τι|ἑαυτῶν sec: LTrT[7] αὐτῶν
6. L ἀποκταίνει (de coniectura?), TrT ἀποκτέννει
7. LTr γράμματι | LTrT om ἐν sec
9. ἡ διακονία pr: LTrT[8] τῇ διακονίᾳ|LTrT[8] om ἐν
10. R οὐδὲ|LTrT εἵνεκεν
13. LTrT[7] πρόσ. αὐτοῦ
14. GLTrT add ἡμέρας|R ὅ τι
15. LTrT[8] ἂν ἀναγινώσκηται
16. Tr δὲ ἄν, T[8] δὲ ἐὰν
17. RG add (a. ἐλευθ.) ἐκεῖ

4, 1. LTrT ἐγκακ. (it. v. 16 al)
2. LTrT συνιστάντες
4. αὐγάσαι: R add αὐτοῖς

6. LTrT8 εἰπών· Ἐκ .. λάμψει | τοῦ θεοῦ: L αὐτοῦ | L TrT om Ἰησοῦ
10. Ἰησοῦ pr: R praem κυρίου | T8 ἐν τοῖς σώμασιν
12. ὁ: R add μὲν
13. διὸ pr: T8 add καὶ
14. Tr[κύριον] | σὺν pr: RG διὰ
16. ἔσωθεν: LTrT8 ἔσω ἡμῶν
5, 3. εἴγε: LTr εἴπερ | T7 ἐκδυσάμενοι c. D*FG al
5. LTrT8 om καὶ
10. διὰ: vg al ἴδια | TrT φαῦλον
12. Οὐ: RGT7 add γὰρ | οὐ sec: LTrT8 μὴ ἐν
15. LTrT8 om εἰ
16. LTrT8 om δὲ
17. LTrT8 om τὰ πάντα
18. LTrT om Ἰησοῦ
21. Τὸν: RG add γὰρ | LTrT γενώμεθα
6, 4. LTrT συνιστάντες
14. ἢ τίς: RG τίς δὲ
15. LTrT Χριστοῦ | GTrT Βελίαρ c. ℵBCLP (DEK βελιαν, FG βελιαβ)
16. LTrT8 Ἡμεῖς .. ἐσμὲν et μου
17. LTrT ἐξέλθατε
7, 3. LTrT8 Πρὸς κατάκρισιν οὐ λέγω
5. LTr ἔσχεν ἄνεσιν
8. [L]Tr om γὰρ
10. RG κατεργάζεται (bis)
11. λυπηθῆναι: RGT7 add ὑμᾶς | L κατειργ. [ἐν] ὑμ. | [L]TrT om ἐν ult
12. LTrT ἕνεκεν ter | RG ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν
13. RG παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ μᾶλλον
14. ἡμῶν: L ὑμῶν | [Tr]T8 om ἡ sec
16. R add οὖν
8, 2. LTrT τὸ πλοῦτος
3. παρὰ: RG ὑπὲρ
4. R add in f. δέξασθαι ἡμᾶς
8. R ἡμετέρας
12. T8 ἂν | ἔχῃ: RG add τις
13. LTrT8 om δὲ
19. σὺν: LTrT7 ἐν | LTr om αὐτοῦ | ἡμῶν ult: R ὑμῶν
21. RGT7 προνοούμενοι | R om γὰρ
24. LTrT ἐνδεικνύμενοι | εἰς sec: R καὶ εἰς
9, 2. ὁ: TrT8 τὸ | LTrT8 om ἐξ
4. R add in f. τῆς καυχήσεως
5. εἰς: LTr πρὸς | RG προκατηγγελμένην | T8 om καὶ sec | ὡς sec: R ὥσπερ
7. LTrT8 προήρηται
8. RGT7 Δυνατὸς
10. LTr σπόρον (bis) | R χορηγήσαι κ. πληθύναι .. κ. αὐξήσαι τὰ γεννήματα
11. L [τῷ] θεῷ
15. LTrT om δὲ
10, 4. T τῆς στρατιᾶς
6. L παρακοήν. Ὅταν .. ὑπακοή, τὰ κτλ
7. RGTrT8 βλέπετε; | ἀφ': Tr T8 ἐφ' | RT7 add in f. Χρ.
8. [L]Tr om τε | LTrT8 om καὶ | T8 καυχήσομαι | LTrT om ἡμῖν

10. L ὅτι· *Αἱ ἐπιστ. μὲν φασιν* (*μὲν* p. *ἐπιστ.* pon eti TrT8)
12. LTrT8 *συνιᾶσιν*
13. LTrT *οὐκ*
14. L (om *οὐ*) *ὡς γὰρ μὴ* .. *ἑαυτούς*; (v. 14 in parenth.)
18. RG *συνιστῶν*
11, 1. R *ἠνείχεσθέ*, add (p. *τι*) *τῆς* | G (om *τι*) *τῇ ἀφροσύνῃ*
3. LTrT8 om *οὕτω* | *ἁπλότητος*: LTr add *καὶ τῆς ἁγνότητος* | T8 om *τὸν*
4. R *ἠνείχεσθε*, L *ἀνέχεσθε*
5. *γὰρ*: L *δὲ*
6. LTrT *φανερώσαντες*
14. RG *θαυμαστόν*
16. LTrT *κἀγὼ μικρόν τι*
17. LTrT8 *κατὰ κύριον λαλῶ*
18. LTrT8 om *τὴν*
21. LTrT8 *ἠσθενήκαμεν*
23. L *ὑπερεγώ* | LTr *ἐν φ. περισσ. ἐν πληγ. ὑπερβ.*, T8 *ἐν πληγ. περισσ. ἐν φ. ὑπερβ.*
27. LTrT om *ἐν* pr
28. LTrT8 *ἐπίστασίς μοι*
31. LTrT om *ἡμῶν* et *Χρ.*
32. LTrT om *θέλων*
12, 1. LTrT8 *Καυχ. δεῖ* (ℵD* *δε*), *οὐ συμφέρον* (P *συμφερει*) *μέν*, *ἐλεύσομαι δέ* (add *καὶ* L) c. (ℵ)BFG(P) al
2. L om *τοῦ*
3. RG *ἐκτὸς* | L om *οὐκ οἶδα*
5. LTr om *μου* (L, v. 6 parenthetice posito, jungit *εἰ μὴ ἐν τ. ἀσθεν.* c. v. 7)
6. LTrT8 om *τι*
7. *ἀποκ.* (L *ἀποκαλύψεων.*): LTr add *διὸ* | LTrT8 *σατανᾶ* | [L]Tr om *ἵνα μὴ ὑπεραίρ.*
8. L praem [*Καὶ*]
9. LTrT (om *μου* sec) *τελεῖται* | Tr *ἐν ταῖς ἀσθεν.* [*μου*]
10. *ἐν* ult: T8 *καὶ*
11. *ἄφρων*: R add *καυχώμενος*
12. LTrT om *ἐν* tert | *σημείοις*: T8 add *τε*
13. LTrT8 *ἡσσώθητε*
14. R om *τοῦτο* | LTrT om *ὑμῶν* pr
15. LTrT8 om *καὶ* sec | *ἀγαπῶν*: T8 *ἀγαπῶ* (, *ἧσσον ἀγαπῶμαι*;)
19. RG *Πάλιν* .. *ἀπολογούμεθα*; | LTrT8 *κατέναντι θεοῦ* (G *κ. θεοῦ, ἐν Χρ., λαλοῦμεν τάδε πάντα*)
20. LT8 *ἔρις* | LTrT *ζῆλος*
21. RG *ἐλθόντα με* | LTrT *ταπεινώσει* (R om *με* sq) | L Tr *ἔπραξαν*;
13, 2. *νῦν*: R add *γράφω*
4. [L]TrT8 om *εἰ* (L v. 4 in parenth.) | *γὰρ* sec: R add *καὶ* | LTrT *ζήσομεν*
5. [L]TrT om *ἐστίν*
7. LTrT *Εὐχόμεθα δὲ*
9. LTrT om *δὲ* sec
13. R add *ἀμήν*

Ep. ad Galatas.

1, 4. *περὶ*: R *ὑπὲρ* | LTrT8 *αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος πον.*
8. T8 *εὐαγγελίσηται* (om *ὑμ.* sq)
10. LTrT8 om *γὰρ* sec
11. *δὲ*: Tr *γὰρ*

12. οὔτε: LTr οὐδὲ
15. [L]T om ὁ θεός
17. ἀνῆλθον: L ἀπῆλθον
18. LTrT Κηφᾶν
2, 4. RG καταδουλώσωνται
5. D* al om οἷς οὐδὲ
6. θεὸς: T[8] praem ὁ
8. LTrT[7] κἀμοὶ
9. ἡμεῖς: L add [μὲν]
11. LTrT Κηφᾶς
12. LTr ἦλθεν c. ℵBD*FG
14. LTrT Κηφᾷ | LTrT[8] ἐθν. καὶ οὐχ (οὐχ eti T[7], Tr οὐκ) Ἰουδ. ζῇς | πῶς: RT[7] τί
16. R om δὲ | διότι: LTrT[8] ὅτι
17. RGTrT ἆρα .. διάκονος;
18. R συνίστημι
20. υἱοῦ τοῦ θεοῦ: LTr θεοῦ καὶ Χριστοῦ
3, 1. GLTrT om τῇ — πείθεσθαι | LTrT[8] om ἐν ὑμῖν
8. R εὐλογηθήσονται
10. R om Ὅτι | TrT[8] om ἐν pr
12. αὐτὰ: R add ἄνθρωπος
13. RG(om ὅτι) γέγραπται γάρ
16. LTrT ἐρρέθησαν
17. LTrT om εἰς Χριστὸν
19. G ἐτέθη
21. L [τοῦ θεοῦ] | LTrT[7] ἐκ νόμου ἂν ἦν, T[8] ἐκ νόμου ἦν ἂν
22. ὑπὸ: L ὑφ'
23. LTrT[8] συγκλειόμενοι (T συνκλ.)
28. TrT[8] ἅπαντες
29. LTrT om καὶ
4, 3. ἦμεν sec: T[8] ἤμεθα
6. R ὑμῶν
7. LTrT διὰ θεοῦ (om Χρ.) c. ℵ*ABC* al (FG δια θεον)
8. RG μὴ φύσει
9. TrT[8] δουλεῦσαι
10. LT ἐνιαυτούς;
14. μου τὸν: LTrT[8] ὑμῶν
15. Τίς: LTrT[8] Ποῦ | οὖν: RG add ἦν | LTrT om ἂν
17. ὑμᾶς sec: R ἡμᾶς
18. LTrT[8] om τὸ
19. LTrT[8] τέκνα | TrT[8] μέχρις
23. L ὁ [μὲν] | διὰ τῆς: Tr δι'
24. δύο: R praem αἱ
25. L[Tr]T[8] om Ἄγαρ (L τὸ γὰρ — Ἀραβίᾳ et δουλεύει — αὐτῆς in parenth.) | γὰρ sec: R δὲ
26. μήτηρ: R[L] add πάντων
28. LTrT Ὑμεῖς .. ἐστέ
30. LTrT[8] κληρονομήσει
31. Ἄρα: LTrT Διό
5, 1. RGT[7] Τῇ ἐλευθ. οὖν (om οὖν GT[7]) ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς (ἡμ. Χρ. T[7]) ἠλευθέρωσε(ν) στήκετε (om οὖν sq)
4. LTrT[8] om τοῦ
8. R ἀνέκοψε | TrT[8] om τῇ
10. L Ἐγὼ [δὲ] | TrT ἐὰν
14. LTrT πεπλήρωται | R ἑαυτ.
17. δὲ sec: LTrT[8] γὰρ | ἂν: [L] TrT[8] ἐὰν
19. GLTrT om μοιχεία
20. LTrT ἔρις, ζῆλος
21. [LTr]T om φόνοι | [L]TrT[8] om καὶ sec
24. Χρ.: [L]TrT add Ἰησοῦ
26. ἀλλήλοις: L ἀλλήλους
6, 2. LT[8] ἀναπληρώσετε

3. LTrT φρεναπατᾷ ἑαυτόν
7. ἐὰν: LTr ἂν
9. LTr ἐγκακῶμεν, T ἐνκ.
10. T^8 ἔχωμεν
12. RG pon μὴ p. ἵνα | T διώκονται
13. L οἱ περιτετμημένοι
14. $LTrT^8$ om τῷ sec
15. TrT Οὔτε γὰρ (om ἐν Χρ. Ἰησοῦ) | ἔστιν: R ἰσχύει
16. T^7 στοιχοῦσιν
17. Ἰησοῦ: RG praem κυρίου

Ep. ad Ephesios.

1, 1. ἁγίοις: ℵ^{c}AP add πᾶσιν | T [ἐν Ἐφέσῳ], ℵ*B* om, it. codd et patres ap. Basil. et Hieron., it. Marcion ut vdtr, qui teste Tertulliano hanc ep. *ad Laodicenos* inscripsit.
4. GLT jungunt ἐν ἀγάπῃ c. προορίσας v. sq
6. ἐν ῇ: $LTrT^8$ ἧς
7. LTrT τὸ πλοῦτος
10. τὰ sec: R τά τε | ἐν sec: L TrT^8 ἐπὶ
11. L ἐκλήθημεν
12. RG τῆς δόξης
14. ὅς: L ὅ
15. L om τὴν ἀγάπην
16. $LTrT^8$ om ὑμῶν sec
18. καρδίας: R διανοίας | LTr T^8 om καὶ
20. LT^8 ἐνήργηκεν | $LTrT^8$ κ. καθίσας (T^8 add αὐτὸν) | L ἐν τ. οὐρανοῖς
23. R om τὰ | RTrT πληρουμένου., G πληρουμένου·

2, 1. LTrT add in f. ὑμῶν
3. TrT^8 ἤμεθα | L φύσει τέκνα
5. L συνεζωοποίησεν [ἐν]
7. LTrT τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος
8. $LTrT^8$ om τῆς
11. LTrT ποτὲ ὑμεῖς
12. LTrT om ἐν pr
15. ἑαυτῷ: $LTrT^8$ αὐτῷ
17. καὶ sec: LTrT add εἰρήνην
19. RG ἀλλὰ, om ἐστὲ sq
21. LTrT om ἡ
3, 1. T^8 om Ἰησοῦ
3. L [ὅτι] | R ἐγνώρισέ μοι
5. ὅ: R add ἐν
6. LTrT om αὐτοῦ et τῷ, add (p. Χριστῷ) Ἰησοῦ
7. LTrT ἐγενήθην | $LTrT^8$ τῆς δοθείσης μοι
8. πάντων: R add τῶν | LTr T^8om ἐν | LTrT τὸ ἀνεξιχν. πλοῦτος
9. [L]TrT^8 om πάντας | οἰκονομία: R κοινωνία | R add in f. διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
11. ἐν: LTrT add τῷ
12. $LTrT^8$ om τὴν sec
13. LTr ἐγκακεῖν, T ἐνκ.
14. LTrT om τοῦ κυρίου — Χριστοῦ
16. $LTrT^8$ δῷ | LTrT τὸ πλ.
18. LTr κ. ὕψος κ. βάθος
21. RGT^7 om καὶ
4, 6. add in f. R ὑμῖν, G ἡμῖν
7. LTr om ἡ
8. LT^8 om καὶ
9. GLTrT om πρῶτον | T^7 om μέρη (contra ℵABCD^c al)

15. LTrT om ὁ
16. μέρους: AC vg syr μελουσ | ἑαυτοῦ: T[8] αὐτοῦ
17. LTrT[8] om λοιπὰ
18. LTrT ἐσκοτωμένοι
19. DEFG απηλπικοτεσ (it. FG αφ-), item vg goth syr al
23. L [δὲ], om FG (B εν)
26. LTrT[8] om τῷ
27. LTrT μηδὲ
28. LTrT[8] ἐργαζ. ταῖς ἰδίαις χερσὶν τὸ ἀγαθόν
32. L (om δὲ) ἡμῖν
5, 2. TrT ὑμᾶς | T[7] ὑπὲρ ὑμῶν
3. LTrT ἀκαθαρσία πᾶσα
4. ἢ L pro καὶ pr, LT[8] pro καὶ sec | LTrT[8] ἃ οὐκ ἀνῆκεν
5. ἴστε: R ἐστε | ὅς: LTrT[8] ὅ
9. φωτὸς: R πνεύματος
14. GLTrT Ἔγειρε
15. T[8] ἀκριβῶς πῶς c. ℵ*B
17. LTrT[8] συνίετε
19. L [ἐν] ψαλμοῖς .. κ. ᾠδ. [πνευματικαῖς] | [Tr]T[8] om ἐν (L ἐν ταῖς καρδίαις)
21. Χριστοῦ: R θεοῦ
22. ὑποτάσσεσθε: LTr ὑποτασσέσθωσαν, T om
23. ὅτι: R add ὁ | αὐτὸς: R praem καί, RG add ἐστι
24. LTrT ἀλλὰ ὡς, om ἰδίοις
25. LTrT om ἑαυτῶν
27. αὐτὸς: R αὐτὴν
28. Lκαὶ οἱ ἄνδρ. ὀφείλουσιν, Tr ὀφείλ. καὶ οἱ ἄνδρες
29. κύριος: GLTrT Χριστὸς
30. LTrT[8] om ἐκ τῆς — ὀστέων αὐτοῦ
31. om τὸν LTrT[7], αὐτοῦ pr LTrT, τὴν LTrT[7] | LTrT[8] προσκολληθήσ. τῇ γυναικὶ (T[8] om αὐτοῦ sq)
32. L κ. [εἰς] τὴν ἐκκλησ.
6, 1. L[Tr] om ἐν κυρίῳ
5. LTrT[8] τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις | T[8] om τῆς
6. δοῦλοι: RG add τοῦ
7. R om ὡς
8. LTr (om τι) ἕκαστος ὃ ἐὰν (Tr ἂν), T[8] (om ὃ) ἕκ. ἐάν τι | LTrT κομίσεται | R add τοῦ
9. LTrT καὶ αὐτῶν καὶ ὑμῶν
10. LTrT[8] Τοῦ λοιποῦ ἐνδυν., om (acc T[7]) ἀδελφοί μου
12. L ὑμῖν | σκότους: R add τοῦ αἰῶνος
16. ἐπὶ: LTrT[8] ἐν | L[Tr] om τὰ sec
18. LTrT om τοῦτο
19. R δοθείη | L [τοῦ εὐαγγ.]
24. R add ἀμήν

Ep. ad Philipp.

1, 5. ἀπὸ: LTrT[8] add τῆς
7. καὶ pr: G[L]TrT add ἐν
8. [L]TrT om ἐστὶν
9. LT[7] περισσεύσῃ
11. R καρπῶν δικ. τῶν, L καρπὸν δικ. [τὸν]
14. λόγον: LTrT[8] add τ. θεοῦ
16s. R οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας — δεσμοῖς μου, οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης — κεῖμαι.
17. LTr [τὸν] Χριστὸν | ἐπιφέρειν: LTrT ἐγείρειν
18. πλὴν: LTrT[8] add ὅτι

23. *δὲ*: R *γὰρ*
24. T^{8} om *ἐν*
25. LTrT^{8} *κ. παραμενῶ*
27. LTrT^{8} *ἀκούω*
28. R *ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν* | *ὑμῖν*: LTrT *ὑμῶν*
30. R *ἴδετε*
2, 1. *τινα*: GLTrT *τις* c. ℵAB CDEFGKLP al
3. *ἢ*: LTrT *μηδὲ κατὰ*
4. LTrT *ἕκαστοι* bis (in f. eti G) | R *σκοπεῖτε*
5. LTrT^{8} (om *γὰρ*) *φρονεῖτε* c. ℵABC*DEFG *vg syr*
9. *αὐτῷ*: LTrT^{8} add *τὸ* c. ℵABC
11. T *ἐξομολογήσεται*
13. LTrT om *ὁ* pr
15. *γένησθε*: L *ἦτε* | LTrT^{8} *ἄμωμα μέσον* (*μέσ.* eti T^{7})
19. *κυρίῳ*: L *Χριστῷ*
21. R *τὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ* (*Χρ. Ἰησ.* eti T)
23. LTrT *ἀφίδω*
26. *ὑμᾶς*: L add [*ἰδεῖν*]
27. R *λύπην ἐπὶ λύπῃ*
30. om *τοῦ* LTrT^{8}, *τοῦ Χριστοῦ* T^{7} | RT^{7} *παραβουλευσ.*
3, 3. *θεῷ*: LTrT *θεοῦ*
6. LTrT *κατὰ ζῆλος*
7. *Ἀλλ'*: L [*ἀλλὰ*], T^{8} om
8. RT^{8} *μενοῦνγε κ.* | *γνώσ.*: L add *τοῦ* | LTrT^{8} om *εἶναι* sec
10. LTrT^{8} om *τὴν* sec | TrT^{8} om *τῶν* | LTrT *συμμορφιζόμενος* (T^{8} *συνμ.*)
11. *τῶν*: LTrT *τὴν ἐκ*
12. T^{8} om *καὶ* pr | *ὑπὸ*: R add *τοῦ* | RT^{8} add in f. *Ἰησοῦ*
13. *οὐ*: T^{8} *οὔπω*
14. *ἐπὶ*: LTrT *εἰς*
16. GLTrT om *κανόνι — φρ.*
21. *ἡμῶν*: R add *εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ* | *ἑαυ.*: LTrT *αὐτῷ*
4, 3. *ναὶ*: R *καὶ*
12. *καὶ* pr: R *δὲ*
13. R add in f. *Χριστῷ*
16. L [*εἰς*] *τὴν χρ.*
19. LTrT *κατὰ τὸ πλοῦτος*
23. *κυρίου*: RG add *ἡμῶν* | *τοῦ πνεύματος*: RG *πάντων* | [L]TrT om *Ἀμήν*

Ep. ad Coloss.

1, 2. RGT^{8} *Κολοσσαῖς* c. ℵBF GL (it. D*E *κολοσσαεισ*, A hiat) | *Χριστῷ*: L add *Ἰησοῦ* | G[L]TrT om *κ. κυρ. Ἰ. Χρ.*
3. LT^{7} om *καὶ* | LTr *ὑπὲρ ὑμ.*
4. *τὴν* ult: LTrT *ἣν ἔχετε*
6. LTrT^{8} om *καὶ* sec | R om *καὶ αὐξανόμενον*
7. LTrT om *καὶ* | *ὑμῶν*: LTr *ἡμῶν*
10. *περιπατ.*: RT^{7} add *ὑμᾶς* | RT^{7} *εἰς τὴν ἐπίγνωσιν*
12. *τῷ* sec: L add *καλέσαντι καὶ* | *ἡμᾶς*: T^{8} *ὑμᾶς*
14. *ἀπολύτρωσιν*: R add *διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ*
16. om *τὰ* sec LTrT^{8}, tert [L Tr]T^{8}
20. LTr om *δι' αὐτοῦ*
21. L *ἀποκατηλλάγητε*
22. *θανάτου*: L add [*αὐτοῦ*]
23. *πάσῃ*: RG add *τῇ*
24. R *ἐν τ. παθήμασί μου*

26. *νυνὶ*: LTrT^{8} *νῦν*
27. LTrT *τί τὸ πλ.*|*ὅς*: LTr *ὅ*
28. R add in f. *Ἰησοῦ*
2, 1. *περὶ*: LTrT^{8} *ὑπὲρ*|LTrT *ἑώρακαν* (T^{8} *ἑόρ.*, eti al)
2. R *συμβιβασθέντων*|LTrT *πᾶν τὸ* (om *τὸ* [Tr]T^{8}) *πλ.*| *πατρὸς τοῦ* (AC, it. ℵ* *πατροσ*): R *καὶ πατρὸς καὶ τοῦ* c. D^{c}EKL al, GLTrT om c. B (D* *του θεου ο εστιν χριστοσ*)|GT^{7} om *Χρ.* c. D^{b}P
3. LTrT^{8} om *τῆς* sec
4. [Tr]T^{8} om *δὲ*|LTrT *μηδεὶς*
7. LTrT om *ἐν* sec| TrT^{8} om *ἐν αὐτῇ*
10. L *ὅ ἐστιν*
11. *σώμ.*: R add *τ. ἁμαρτιῶν*
12. Tr *βαπτισμῷ*|GT^{8} om *τῶν*
13. TrT^{8} om *ἐν*|*σὺν*: GLTrT praem *ὑμᾶς*|*ἡμῖν*: R *ὑμῖν*
16. LTr *νεομηνίας*
17. *ἅ*: L *ὅ*|GT^{7} om *τοῦ*
18. [L]TrT^{8} om *μὴ* c. ℵ*ABD* al
20. R *Εἰ οὖν ἀπ. σὺν τῷ Χρ.*
23. L [*καὶ*] *ἀφειδείᾳ*
3, 4. *ἡμῶν*: TrT^{8} *ὑμῶν*
5. TrT^{8} om *ὑμῶν*
6. L [*ἡ*] *ὀργὴ*|[L]TrT om *ἐπὶ* — *ἀπειθείας*
7. *τούτοις*: RG *αὐτοῖς*
11. *δοῦλ.*: L add *καὶ*|T^{8} om *τὰ*
12. L om *τοῦ*|R *οἰκτιρμῶν*
13. *Χριστὸς*: LTr *κύριος*
14. *ὅ*: RG *ἥτις*
15. *Χριστοῦ*: R *θεοῦ*
16. *ψαλμοῖς*: RG add *καὶ* | L TrT om *καὶ* sec, add (p. *ἐν* pr) *τῇ*|RT^{7} *ἐν τῇ καρδίᾳ*| *θεῷ*: R *κυρίῳ*
17. LTrT^{7} *ἐὰν*|L om *κυρίου*, add *Χρ.*|LTrT om *καὶ* sec
18. *τοῖς*: R add *ἰδίοις*
19. *γυναῖκας*: L add *ὑμῶν*
20. R *ἐστιν εὐάρ. τῷ κυρίῳ*
21. *ἐρεθίζετε*: L *παροργίζετε*
22. L *ἐν ὀφθαλμοδουλείᾳ*|*κύριον*: R *θεόν*
23. *ὅ*: RG *καὶ πᾶν ὅ τι*
24. *τῷ*: RG add *γὰρ*
25. *γὰρ*: RG *δὲ*|LT^{7} *κομίσεται*
4, 1. LTrT *ἐν οὐρανῷ*
3. *δι' ὅ*: L *δι' ὅν*
8. LTrT^{8} *γνῶτε τὰ π. ἡμῶν*
9. L *γνωρίσουσιν*
12. *Χριστοῦ*: LTrT add *Ἰησοῦ*| TrT^{8} *σταθῆτε* | LTrT *πεπληροφορημένοι*
13. *πόνον*: R *ζῆλον* c. KLD^{b} et ° E (DF*G *κοπον*, al *ποθον*)
15. L *Νύμφαν* et *αὐτῆς* (TrT^{8} *αὐτῶν*)
18. R add *ἀμήν*

Ep. I. ad Thessal.

1, 1. [L]TrT om *ἀπὸ — Χριστοῦ*
2. LTrT^{8} om *ὑμῶν* sec
4. T^{8} *ὑπὸ τοῦ θεοῦ*
5. *εἰς*: L *πρὸς* | [Tr]T^{8} om *ἐν* a. *πληροφ.*|Tr [*ἐν*] *ὑμῖν*
7. LTrT *τύπον*|RG om *ἐν* sec
8. *καὶ* pr: GLT^{8} add *ἐν τῇ*|L TrT om *καὶ* sec (LT^{7} *ἀλλ'*)
9. R *ἔχομεν*
10. R om *τῶν* sec|*ἀπὸ*: TrT^{8} *ἐκ*
2, 2. *ἀλλὰ*: R add *καὶ*

3. LTrT^8 *οὐδὲ* bis
4. [L]TrT om *τῷ* pr
7. L *νήπιοι* c. ℵ*BC*D*FG al | LTrT *ἐὰν*
8. R *ἱμειρόμ.* | LTrT *ἐγενήθητε*
9. *νυκτὸς*: R add *γὰρ*
12. TrT *μαρτυρόμενοι* | LTrT *περιπατεῖν*
13. LTrT praem *Καὶ*
14. GLTrT *τὰ αὐτὰ ἐπάθ.*
15. *τοὺς*: R add *ἰδίους*
16. L *ἔφθακεν*
18. LTrT *Διότι ἠθ.*
19. LTrT om *Χριστοῦ*
3, 2. *διάκονον τ. θεοῦ* (ita, om *κ. συνεργὸν ἡμῶν*, TrT^8 c. ℵAP *vg* al): GLT^7 *συνεργὸν τ. θεοῦ* (om it. *κ. συνεργ. ἡμ.*) c. B (ubi eti *τ. θεοῦ* deest) D* (FG *διακ. και συνεργ. τ. θ.*), R c. D^{c}KL al | L TrT (om *ὑμᾶς* sec) *ὑπὲρ*
3. *τῷ*: LTrT *τὸ* | L *μηδὲν ἀσαίν.*
7. RG *θλίψει κ. ἀνάγκῃ*
8. TrT *στήκετε*
11. LTrT om *Χριστὸς*
13. LTrT om *Χρ.* | [L]T^8 add in f. *ἀμήν*
4, 1. R praem *Τὸ* | LTrT add (p. *Ἰησοῦ*) *ἵνα* et (p. *θεῷ*) *καθὼς καὶ περιπατεῖτε*
3. *ἐστι*: L add [*τὸ*]
6. LTrT om *ὁ* | G *προείπομεν*
8. LTr om *καὶ* | LTrT^8 *διδόντα* | RG *εἰς ἡμᾶς*
9. L *ἔχομεν*
10. L[Tr]T^8 om *τοὺς* sec
11. LTrT om *ἰδίαις*
13. R *θέλω* | LTrT^8 *κοιμωμένων* | T^7 *λυπεῖσθε*
5, 2. LTrT om *ἡ*
3. add R *γὰρ*, L [*δὲ*] | TrT^8 *ἐπίσταται*
4. L *ὡς κλέπτας*
5. R om *γὰρ*
6. LTrT^8 om *καὶ* pr
10. *ὑπὲρ*: TrT^8 *περὶ*
13. LTrT *ὑπερεκπερισσῶς* | *ἑαυτοῖς*: TrT^8 *αὐτοῖς*
15. T^8 *ἀποδοῖ* | LTrT^8 om *καὶ* pr
18. *γὰρ*: L add *ἐστιν*
19. T *ζβέννυτε*
21. R om *δὲ*
25. *περὶ*: L praem [*καὶ*]
27. LTrT *Ἐνορκίζω* | LTrT^8 om *ἁγίοις*
28. GLTrT om *Ἀμήν*

Ep. II. ad Thessal.

1, 2. [LTr]T^7 om *ἡμῶν*
4. LTr *ἐγκαυχᾶσθαι*, T *ἐνκ.*
8. LTr *ἐν φλογὶ πυρὸς* | [L]Tr T om *Χριστοῦ*
9. L *ὀλέθριον*
10. R *πιστεύουσιν*
12. [L]TrT om *Χριστοῦ* pr
2, 2. *μήτε* pr: LTrT *μηδὲ* | *κυρίου*: R *Χριστοῦ*
3. *ἁμαρτίας*: TrT^8 *ἀνομίας*
4. *θεοῦ*: R add *ὡς θεὸν*
6. *ἑαυτοῦ*: TrT^8 *αὐτοῦ*
8. R om *Ἰησοῦς* | LTrT^8 *ἀνελεῖ*
10. LTrT om *τῆς* pr et *ἐν* sec
11. RG *πέμψει*
12. [L]TrT^8 om *ἐν*
13. RG *εἵλετο* | L *ἀπαρχὴν*

14. ὃ: T^8 add καὶ | L ἡμᾶς
16. L Ἰησ. ὁ Χρ. | [L]Tr om ὁ sec | καὶ sec: LTrT^8 ὁ
17. RG (add ὑμᾶς p. στηρίξαι) λόγῳ καὶ ἔργῳ
3, 3. κύριος: L θεός
4. [L]TrT om ὑμῖν | [LTr]T^8 om καὶ pr (L add [ἐποιήσατε καὶ])
5. R om τὴν sec
6. [L]T^7 om ἡμῶν | R παρέλαβε, LTr παρελάβετε
8. LTrT^8 νυκτὸς κ. ἡμέρας
12. LTrT ἐν κυρίῳ Ἰησ. Χρ.
13. LTrT^8 ἐγκακ., T^7 ἐνκακ.
14. σημειοῦσθε: RGT^7 add καὶ | LTr συναναμίγνυσθαι
16. τρόπῳ: L τόπῳ
18. TrT om Ἀμήν

Ep. I. ad Timoth.

1, 1. R καὶ κυρίου Ἰησ. Χρ.
2. LTrT om ἡμῶν pr
4. TrT^8 ἐκζητήσεις | R οἰκοδομίαν c. D^c (D* οικοδομην)
8. L χρήσηται
9. LTrT πατρολ. κ. μητρολ.
12. LTrT^8 om καὶ
13. LTrT τὸ | ὄντα: L add με
16. LTrT τὴν ἅπασαν
17. μόνῳ: R add σοφῷ
18. TrT^8 στρατεύσῃ
2, 8. LTrT^8 om γὰρ
6. L om τὸ μαρτύριον
7. λέγω: R add ἐν Χριστῷ
8. T^7 διαλογισμῶν
9. om L[Tr]T^8 καὶ, LTrT τὰς | ἢ pr: LTrT καὶ | L χρυσίῳ
12. LTrT^8 διδάσκ. δὲ γυναικὶ
14. LTrT ἐξαπατηθεῖσα
3, 3. πλήκτην: R add μὴ αἰσχροκερδῆ
7. LTrT om αὐτὸν
14. LTr ἐν τάχει
16. Θεὸς (ita, i. e. ΘC pro OC, ℵ^{c}C^{c}D^{c}KLP al): GLTrT ὃς c. ℵ*A*C*FG (BEH hiant), D* vg al ὃ
4, 2. TrT^8 κεκαυστηριασμένων
10. LTrT^8 (om καὶ pr) ἀγωνιζόμεθα
12. GLTrT om ἐν πνεύματι
15. LTrT om ἐν sec
5, 4. ἐστιν: R add καλὸν καὶ
5. [L]T^8 om τὸν
8. LTrT^8 om τῶν sec | TrT^8 προνοεῖται
11. T^7 καταστρηνιάσουσιν
16. LTrT^8 om πιστὸς ἢ (vg al om ἢ πιστὴ) | LTrT^8 ἐπαρκείσθω
18. L Οὐ φιμ. βοῦν ἀλ. | RGL TrT καί· "Ἄξιος — αὐτοῦ."
20. L Τοὺς δὲ ἁμαρτ.
21. R καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χρ. | L πρόσκλησιν
23. LTrT^8 om σου pr
25. L Ὡσαύτως δὲ καὶ | LTrT τὰ ἔργα τὰ καλὰ (om ἐστι) et δύνανται
6, 5. R παραδιατριβαὶ | LTrT om Ἀφίστασο — τοιούτων
7. LTrT^8 om δῆλον
11. LTrT^8 om τοῦ | RG πραότητα
12. ἣν: R add καὶ

13. T^8 om σοι et τοῦ pr | RG ζωοποιοῦντος
17. T^8 ὑψηλὰ φρον. | ἐν sec: L TrT^8 ἐπὶ | om TrT^8 τῷ pr, LTrT τῷ ζῶντι | L add τὰ
19. ὄντως: R αἰωνίου
20. R παρακαταθήκην
21. LTrT^8 μεθ' ὑμῶν | R add ἀμήν

Ep. II. ad Timoth.

1, 5. LTrT ὑπόμν. λαβὼν
11. T^8 om ἐθνῶν
14. R παρακαταθήκην
15. LTrT Φύγελος | T Ἑρμογ.
16. LTrT ἐπαισχύνθη
17. LTrT^8 σπουδαίως (it. A σπουδαιοτερωσ)
2, 3. LTrT (om σὺ οὖν) Συγκακοπάθησον (T -νκ-)
7. ἃ: LTrT ὃ | RG δῴη
12. LTrT ἀρνησόμεθα
13. R om γὰρ
14. κυρίου: TrT^8 θεοῦ | L λογομάχει | εἰς: LTrT ἐπ'
18. TrT^8 om τὴν sec
19. κυρίου: R Χριστοῦ
21. LTrT om καὶ
22. μετὰ: L add πάντων
25. LTrT πραΰτητι et δῴη
3, 1. L γινώσκετε
6. R αἰχμαλωτεύοντες τὰ γ.
10. LTrT^8 παρηκολούθησάς
14. LTrT παρὰ τίνων
15. [LTr]T^8 om τὰ pr
16. LTrT ἐλεγμόν
4, 1. R add οὖν ἐγὼ et (p. καὶ) τοῦ κυρίου | κατὰ: LTrT καὶ
2. T^8 παρακάλ. ἐπιτίμ.
3. R τὰς ἐπιθυμ. τὰς ἰδίας
6. LTrT^8 τ. ἀναλύσεώς μου
7. LTrT^8 Τὸν καλὸν ἀγῶνα
10. Γαλατίαν: T^8 Γαλλίαν c. ℵC al | L Δελματίαν
11. T^7 ἄγαγε
14. LTrT^8 ἀποδώσει
15. LTrT^8 ἀντέστη
16. LTrT^8 παρεγένετο
17. RG ἀκούσῃ
18. LTrT om Καὶ pr
20. P μηλιτω, A μηλωτω
22. om TrT Ἰησ., LTrT Χρ. | R add ἀμήν

Ep. ad Titum.

1, 4. TrT om ἔλεος, add (a. εἰρήνη) καὶ | LTrT om κυρίου
5. LTrT^8 ἀπέλιπον, T^7 ἀπέλειπον | L ἐπιδιορθώσῃς
10. LTrT^8 om καὶ pr | μάλ.: L add [δὲ] | ἐκ: TrT^8 add τῆς
15. RG add μὲν | LTrT μεμιαμμένοις
2, 3. μὴ sec: TrT^8 μηδὲ
4. TrT σωφρονίζουσιν
5. LTrT οἰκουργούς
7. LTrT ἀφθορίαν, FG αφθονιαν
8. R περὶ ὑμῶν
10. LTrT^8 πᾶσαν πίστιν | R om τὴν sec
11. θεοῦ: RGT^7 add ἡ
3, 1. LTrT om καὶ
5. ὧν: LTrT^8 ἃ | LTrT τὸ αὐτοῦ ἔλεος
7. LT γενηθῶμεν, Tr γενήθ.

8. LTrT om τῷ et τὰ
9. T^8 ἔριν
13. T^8 Ἀπολλὼν et λίπῃ
15. R[L] add ἀμήν

Ep. ad Philem.

2. ἀγαπητῇ: LTrT^8 ἀδελφῇ
5. πρὸς: LTr εἰς
6. LTr om τοῦ | RT^8 ἐν ὑμῖν | LTrT^8 om Ἰησοῦν
7. T^7 Χάριν | LTrT^8 πολλ. ἔσχον
10. LTrT om μου
11. δὲ: T^8 add καὶ | ἀνέπεμψα: LTrT^8 add σοι
12. LTrT^8 om Σὺ δὲ (c. ℵ*AC*) et (acc T^7) προσλαβοῦ (c. ℵ*AFG)
17. με: R ἐμὲ
18. LTrT ἐλλόγα
20. Χριστῷ: R κυρίῳ
21. ὃ: LTrT^8 ἃ
23. R Ἀσπάζονταί
25. T^8 om ἡμῶν | GLTrT om Ἀμήν

Ep. ad Hebraeos.

Inscr. Steph. Ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ Παύλου, LTrT Πρὸς Ἑβραίους (c. ℵABK)

1, 1. R ἐπ' ἐσχάτων
3. LTrT^8 om δι' ἑαυτοῦ et (acc T^7) ἡμῶν
8. ῥάβδος pr: praem καὶ LT^7, καὶ ἡ TrT^8, add τῆς LTrT^8 (om ἡ)
9. ἀνομίαν: T^8 ἀδικίαν
12. ἑλίξεις: T^8 ἀλλάξεις | αὐτούς: L[Tr] add ὡς ἱμάτιον

2, 7. G[LTr]T om κ. κατέστησας — χειρῶν σου
8. L ὑποτάξαι [αὐτῷ]
9. χάριτι: M χωρισ (it. codd. *syr* Nestorianorum)
14. RG σαρκὸς κ. αἵματος

3, 1. Ἰησ.: R praem Χριστὸν
4. RG τὰ πάντα
6. οὗ: DM οσ | L ἐάν [περ], Tr T ἐὰν | T^7 om μέχρι τέλ. βεβ.
9. LTrT οὗ ἐπείρασαν οἱ πατ. ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ καὶ εἶδον c. ℵ*ABCD*E* al
10. ἐκείνῃ: LTrT ταύτῃ | L εἶπα
17. δὲ: L add [καὶ]

4, 2. LTr συγκεκερασμένους (c. ABCD*M), T^8 συνκεκερασμένος (c. ℵ), D^{c}EKLP συγκεκραμενουσ
3. Tr (pr loco) εἰς [τὴν] κατάπ.
7. RG καθὼς εἴρηται
12. ψυχῆς: RG add τε
15. T^7 πεπειραμένον
16. LTrT ἔλεος

5, 1. L[Tr] om τε
3. LTrT δι' αὐτὴν | ἑαυτοῦ: L αὐτοῦ | ὑπὲρ: LTrT περὶ
4. GLTrT om utr ὁ | L καθώς, TrT καθώσπερ
9. RGT^7 pon πᾶσι(ν) p. αὐτῷ
12. τινὰ: RGTrT τίνα | [Tr]T om καὶ ult

6, 2. L διδαχήν | Tr ἀναστ. [τε]
3. ACDEP al ποιησωμεν
10. καὶ: R add τοῦ κόπου
14. LTrT Εἰ μὴν εὐλογ.
16. LTrT^8 om μὲν

18. T^8 τὸν θεόν
19. LTr ἀσφαλήν, T^7 ἀσφαλῆν
7, 1. R om τοῦ sec | ὁ sec: LTr ὅς
4. LTr om καὶ
5. TrT Λευεὶ et ἀποδεκατοῖν
6. $LTrT^8$ om τὸν pr
9. L Λευΐς, TrT Λευείς
10. $LTrT^8$ om ὁ
11. LTrT ἐπ' αὐτῆς νενομοθέτηται
13. AC al προσεσχεν
14. RG οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης
16. R σαρκικῆς (cf R. 7, 14)
17. LTrT μαρτυρεῖται
21. TrT om κατὰ τ. τάξ. Μελχ.
22. LTrT τοσοῦτο (T^8 add καὶ)
26. ἡμῖν: G[L]TrT add καὶ
27. T^8 ἑαυτ. προσενέγκας
8, 2. LTrT om καὶ sec
4. γὰρ: $LTrT^8$ οὖν | LTrT om τῶν ἱερέων et τὸν
5. LTrT ποιήσεις
6. L νῦν | LT τέτυχεν
8. αὐτοῖς: LT^8 αὐτοὺς
10. διαθήκη: L add [μου] | T^8 ἐπὶ καρδίαν
11. πολίτην: R πλησίον | LTr T^8 om αὐτῶν pr
12. TrT^8 om κ. τ. ἀνομιῶν αὐτ.
9, 1. Tr [καὶ] | πρώτη: R add σκηνὴ (cod 37. εκεινη)
2. ἄρτων: B add και το χρυσουν θυμιατηριον (om in v. 4. χρυσοῦν et θυμιατ. καὶ) | L ἅγια ἁγίων
3. Tr τὰ ἅγια τῶν ἁγίων
5. LTrT Χερουβεὶν c. BD^cE (א D* χερουβιν, AP χερουβειμ)
9. LTrT καθ' ἥν
10. δικαιώματα (Tr[καὶ] δικ.): RG δικαιώμασι (R καὶ δικ.)
11. μελλόντων: L γενομένων
12. D* (R 1624) ευρομενοσ
13. LTrT τράγων κ. ταύρων
14. αἰωνίου: $א^c$ D*P al αγιου | L ἡμῶν, add in f. κ. ἀληθινῷ
17. LT^7 ὁ διαθέμενος;
19. LTr add τὸν et (acc T) τῶν
24. TrT εἰσῆλθεν ἅγια | LTr T^8 om ὁ
26. LTrT νυνὶ | ἁμαρτίας: L TrT^8 praem τῆς
28. R om καὶ | AP al add in f. δια πιστεωσ
10, 1. ἃς: T αἷς | LTr δύνανται
2. R om οὐκ c. H* al | $LTrT^8$ κεκαθαρισμένους (L -θερ-)
5. σῶμα: syr in marg. aures
8. LTrT θυσίας καὶ προσφορὰς, om τὸν
9. ποιῆσαι: R add ὁ θεός
10. Ἰησοῦ: R praem τοῦ
11. L ἀρχιερεὺς
12. αὐτὸς: $LTrT^8$ οὗτος
15. $LTrT^8$ εἰρηκέναι
16. $LTrT^8$ τὴν διάνοιαν
17. RG μνησθῶ
22. T ῥεραντισμένοι, LTr ῥερ.
23. T^8 λελουσμένοι
29. A om ἐν ᾧ ἡγιάσθη
30. TrT^8 om λέγει κύριος | L TrT Κρινεῖ κύριος
34. R τ. δεσμοῖς μου | ἑαυτοῖς (R ἐν ἑαυ.): $LTrT^8$ ἑαυτοὺς | LTrT om ἐν οὐρανοῖς
37. TrT^8 χρονίσει

38. *δίκαιος*: LTrT add *μου*
11, 3. *μὴ ἐκ*: *syr* al *ἐκ μὴ* | LTr T *τὸ βλεπόμενον*
4. *τοῦ θεοῦ*: LTr *τῷ θεῷ* | G LTrT *λαλεῖ*
5. LTrT om *αὐτοῦ* | LT7 *εὐαρεστηκέναι*
6. [Tr]T8 om *τῷ*
8. L[Tr] add (a. *καλούμενος*) *ὁ* | LTrT om *τὸν*
9. LTrT om *τὴν*
11. *ἡλικίας*: R add *ἔτεκεν*
12. L *ἐγενήθ.* | *ὡς ἡ*: R *ὡσεὶ*
13. *λαβόντες*: L *προσδεξάμενοι*, TrT8 *κομισάμ.* | *ἰδόντες*: R add *καὶ πεισθέντες*
15. TrT8 *μνημονεύουσιν* | LTr T *ἐξέβησαν*
16. R *νυνὶ*
19. L *ἐγεῖραι δύναται*
20. *Πίστει*: L[Tr]T7 add *καὶ*
23. *διάταγμα*: L *δόγμα*
26. R *τῶν ἐν Αἰγύπτῳ*, L *τ. ἐν Αἰγύπτου* (c. A)
28. LT7 *ὀλεθρεύων*
29. *ξηρᾶς*: LTrT add *γῆς*
30. LTrT *ἔπεσαν*
32. LTrT *με γὰρ* | LTrT8 om *τε καὶ* pr et *καὶ* sq
34. LTrT *μαχαίρης* (it. v. 37 al) | LTrT8 *ἐδυναμώθησαν*
35. L *γυναῖκας* c. ℵ*AD*
37. T8 *ἐπειράσθ.*, *ἐπρίσθησ.* (pro *ἐπειράσθ.* conjecerunt *ἐπειράθησαν*, *ἐπυράσθησ.*, *ἐπυρώθ.*, *ἐπρήσθ.* sim.)
38. *ἐν*: LTrT *ἐπὶ*
39. L *τὰς ἐπαγγελίας*

12, 2. R *ἐκάθισεν*
3. LTrT8 *εἰς ἑαυτὸν* c. AP al (ℵ*D*E* *εισ εαυτουσ*)
7. RG *Εἰ π. ὑπομ., ὡς κτλ* | LTrT om *ἐστιν*
8. LTrT8 *νόθ. κ. οὐχ υἱοί ἐστε*
9. *πολλῷ*: LTrT *πολὺ*
11. *δὲ* pr: T8 *μὲν*
13. TrT8 *ὀρθ. ποιεῖτε*
15. L *δι' αὐτῆς* | LTrT *οἱ πολλ.*
16. LT7 *ἀπέδετο* | LTrT *ἑαυτ.*
18. LTrT8 om *ὄρει* | *σκότῳ*: L TrT *ζόφῳ*
20. R add in f. *ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται*
22. R *μυριάσιν ἀγγέλων*,
24. R *κρείττονα* | *τὸν*: L al *το*
25. LTrT *ἐξέφυγον* (T7 *ἔφ.*) *ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι τὸν χρηματίζοντα, πολὺ μᾶλλ.* | R add *τῆς*
26. LTrT *σείσω*
27. LTrT8 *τὴν τῶν σαλ. μετάθ.*
28. LTrT *μετὰ εὐλαβ. κ. δέους*
13, 4. *δὲ*: LTrT8 *γὰρ*
5. T *ἐγκαταλείπω*
6. [LTr]T8 om *καὶ*
8. LTrT *ἐχθὲς*
9. R *περιφέρεσθε* | LTrT8 *περιπατοῦντες*
11. *περὶ ἁμαρτίας*: L pon p. *ἅγια*, T7 om
15. Tr *Δι' αὐτοῦ* [*οὖν*]
18. LTrT *πειθόμεθα*
21. T8 om *ἔργῳ* | *ποιῶν*: L praem *αὐτῷ* | T8 *ἐν ἡμῖν* | T7 om *τῶν αἰώνων*
22. L *ἀνέχεσθαι*

23. ἀδελφὸν: LTrT[8] add ἡμῶν
25. T[8] om Ἀμήν

Ep. Jacobi.

Inscr. R Ἰακ. τοῦ ἀποστόλου ἐπ. καθολική (sim. in rell. epp. cath.), LT[7] Ἐπιστολαὶ (om L) καθολικαί. Ἰακ. ἐπ., GTrT[8] Ἰακώβου ἐπιστολή

1, 12. LTrT om ὁ κύριος
13. θεοῦ: R praem τοῦ
18. T[7] ἑαυτοῦ
19. LTrT[8] Ἴστε (pro Ὥστε), add (p. ἔστω) δὲ
20. LTrT[8] οὐκ ἐργάζεται
22. LTrT[7] κ. μὴ ἀκροαταὶ μόν.
25. LTrT[8] om οὗτος pr
26. L add δὲ | εἶναι: R add ἐν ὑμῖν | T[7] ἑαυτοῦ bis, L secundo loco pro αὐτοῦ
27. T om τῷ

2, 2. LTrT[8] om τὴν
3. T[7] ἐπιβλ. δὲ | εἴπητε: R add αὐτῷ | LTrT om ὧδε sec
4. LTrT[8] om καὶ pr
5. τοῦ κόσμου (LTrT τῷ κόσμῳ): R add τούτου
6. LT[7] Οὐχὶ | T[8] καταδ. ὑμᾶς
10. LTrT τηρήσῃ, πταίσῃ
11. LTrT μοιχεύεις, φονεύεις
13. LTrT ἀνέλεος | R καὶ κατ.
14. L om τὸ (it. v. 16)
15. TrT[8] om δὲ et (acc T[7]) ὦσι
18. χωρὶς: R ἐκ | LTrT om σου sec | TrT om μου sec
19. LTrT[8] ὅτι εἷς ἐστὶν ὁ θεός (T θεός;), BC οτι εισ (add ο C) θεοσ εστιν
20. νεκρά: LTrT ἀργή
22. Tr συνέργει, T[8] συνεργεῖ
24. Ὁρᾶτε: R add τοίνυν
26. [Tr]T[8] om τῶν

3, 1. πολλοὶ: L πολλυ
3. R Ἰδοὺ, LTrT Εἰ δὲ | πρὸς: LTrT εἰς
4. TrT[8] (om ἂν) βούλεται
5. LTrT μεγάλα αὐχεῖ et (pro ὀλίγον) ἡλίκον
6. T[8] om καὶ pr, jungit ἡ γλ. c. ἀνάπτει v. 5, πῦρ c. sqq | ἀδικίας: RG add (.) Οὕτως
8. LTrT ἀκατάστατον
9. θεὸν: LTrT κύριον
12. σῦκα: RG add οὕτως | R οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλ.
14. T[8] μὴ κατακαυχᾶσθε τῆς ἀληθ. κ. ψεύδεσθε.
17. ἀδιάκριτος: RG add καὶ
18. R τῆς δικαιοσ.

4, 1. RG om πόθεν sec
2. φονεύετε: ed. Erasm. 2. al φθονεῖτε (it. Luth.) | add a. οὐκ sec T[8] καί, p. ἔχετε R δὲ
4. LTrT om Μοιχοὶ καὶ c. ℵ*AB (chiat) | T[8] ἔχθρα (L ἐχθρὰ) ἐστὶν τῷ θεῷ | LT ἐὰν
5. TrT λέγει; πρὸς φθ. (alii al) | LTrT[8] κατῴκισεν
7. ἀντίστητε: LTrT[8] add δὲ
9. T[8] om καὶ sec
10. LTrT om τοῦ
11. ἤ: RG καὶ
12. R om κ. κριτής et δὲ | LTrT ὁ κρίνων τὸν πλησίον;
13. G κ. (pro ἢ) et πορευσώμ... ποιήσωμ. etc | LTrT[8] om ἕνα

14. τὸ: L τὰ | om γὰρ pr [Tr], sec L | LTrT ἔστε et (pro δὲ) καὶ
15. LTrT ζήσομ. | G ποιήσωμ.
5, 4. TrT^8 ἀφυστερημένος | L TrT εἰσελήλυθαν
5. LTrT om ὡς
7. TrT om ἂν et (acc L) ὑετὸν
9. R κατακριθῆτε, om ὁ
10. LTrT om μου, add (exc T^7) ἐν
11. LTrT^8 ὑπομείναντας
14. T^8 om αὐτὸν sec | L[Tr]T^7 om τοῦ
16. LTrT^8 (add οὖν) τὰς ἁμαρτίας | L προσεύχεσθε
19. LTrT^8 add μου
20. ψυχὴν: LT^8 add αὐτοῦ

Ep. I. Petri.

1, 3. R ἀναγενν. ὑμᾶς
4. R εἰς ἡμᾶς
6. TrT om ἐστί
7. R πολὺ τιμιώτερον
8. εἰδότες: LTrT ἰδόντες
9. T^7 om ὑμῶν
12. ἡμῖν: GLTrT ὑμῖν | LTrT^7 om ἐν
16. γέγραπται: T^7 add ὅτι | LTrT ἔσεσθε, om εἰμι | ὅτι: T^8 διότι c. ℵ
20. RG ἐπ' ἐσχάτων
21. πιστεύοντ.: LTrT πιστοὺς
22. LTrT om διὰ πν. et καθαρ.
23. R add in f. εἰς τὸν αἰῶνα
24. L om ὡς pr | αὐτῆς: R ἀνθρώπου | LTrT^8 om αὐτοῦ
2, 2. R om εἰς σωτηρίαν
3. εἴπερ: LTrT^8 εἰ
5. T^8 ἐποικοδομεῖσθε | RGT^7 om εἰς | LTrT om τῷ
6. R διὸ καὶ περ. | TrT ἐν γραφῇ, L ἡ γραφή
7. TrT^8 ἀπιστοῦσιν δέ | λίθον: LTr λίθος
11. RGLTrT ἀπέχεσθαι (L add ὑμᾶς)
12. LTrT ἐποπτεύοντες
13. LTrT^8 om οὖν
14. ἐκδίκησιν: R add μὲν
16. TrT θεοῦ δοῦλοι
20. τοῦτο: LT^7 add γὰρ
21. T^7 ὑπὲρ ἡμῶν, ὑμῖν κτλ
24. LTr om αὐτοῦ sec
25. LTrT πλανώμενοι
3, 1. LTrT^8 om αἱ | LTrT κερδηθήσονται
3. L (om τριχῶν) ἢ περιθ.
4. TrT πραέως
5. LTrT εἰς θεὸν
6. L ὑπήκουεν
7. TrT συγκληρονόμοις (T συνκλ.) c. ℵ^c (*-μους) B vg | RT^7 ἐκκόπτ., T^8 ἐνκ.
8. R (in f.) φιλόφρονες
9. ὅτι: RG praem εἰδότες
10. LTrT om utr αὐτοῦ
11. ἐκκλινάτω: LTrT^7 add δὲ
12. LTrT om οἱ
13. μιμηταὶ: LTrT^8 ζηλωταὶ
15. Χρ.: RG θεὸν | LTrT^8 om δὲ sec | μετὰ: LTrT praem ἀλλὰ
16. LTr καταλαλοῦσιν, T (om ὑμῶν ὡς κακοπ.) -λεῖσθε
17. R εἰ θέλει
18. ἔπαθε: LTrT^8 ἀπέθανεν | T^7 ὑμᾶς | R add (a. πν.) τῷ

20. R ὅτε ἅπαξ ἐξεδέχετο | L TrT ὀλίγοι,
21. ὃ: R ᾧ | LTrT ὑμᾶς
22. TrT⁸ om τοῦ
4, 1. LTrT om ὑπὲρ ἡμ. et ἐν
3. LTrT om ἡμῖν et τοῦ βίου | RG τὸ θέλημα | LTrT κατειργάσθαι
7. LTrT⁸ om τὰς
8. TrT⁸ om δὲ | LTrT (om ἡ) καλύπτει
9. LTrT γογγυσμοῦ
13. R καθὼς
14. δόξης: GL add καὶ δυνάμεως | LTrT om κατὰ μὲν — δοξάζεται
15. LTrT⁸ ἀλλοτριεπίσκ.
16. μέρει: LTrT ὀνόματι
18. T⁸ καὶ ὁ ἁμαρτ.
19. LTrT⁸ om ὡς | LTrT αὐτῶν | L ἀγαθοποιΐαις
5, 1. τοὺς: LTr οὖν, T⁸ οὖν τοὺς
2. T⁸ om ἐπισκοποῦντες | ἑκουσίως: LTrT⁸ add κατὰ θεόν | μηδὲ: T⁷ μὴ
5. LTrT om ὑποτασσόμενοι
6. L add in f. ἐπισκοπῆς
8. R ὅτι ὁ ἀντίδ. | καταπίῃ: L T⁸ καταπιεῖν, Tr -πίειν
9. ἐν: TrT⁸ add τῷ
10. LTrT ὁ καλ. ὑμᾶς | [Tr]T⁸ om Ἰησοῦ | RG καταρτίσαι | LTrT om ὑμᾶς | R στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι (L Tr om θεμ.)
11. LTrT om ἡ δόξα καὶ | T⁷ om τῶν αἰώνων
12. L om τοῦ pr | LTrT⁸ στῆτε
14. LTrT om Ἰησοῦ | R add ἀμήν

Ep. II. Petri.

1, 1. L Σίμων | σωτῆρος: R add ἡμῶν
3. T⁸ τὰ πάντα | LTrT ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ
4. T⁸ τὰ τίμια ἡμῖν κ. μέγιστα | ἐν: LTrT⁸ add τῷ
5. L καὶ αὐτοὶ (om τοῦτο)
8. ὑπάρχοντα: L παρόντα
9. GTrT ἁμαρτημάτων
10. L σπουδάσ. ἵνα διὰ τῶν καλῶν ὑμῶν ἔργων βεβ. .. κ. ἐκλ. ποιεῖσθε
12. LTrT Διὸ μελλήσω ἀεὶ ὑμᾶς (L ὑμᾶς ἀεὶ)
17. T⁷ Ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός μου οὗτός ἐστιν
18. TrT⁷ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει
21. TrT⁷ προφητεία ποτέ | ἅγιοι (R οἱ ἅγ.): T ἀπὸ | L τοῦ θεοῦ
2, 2. ἀσελγείαις: R ἀπωλείαις
4. LT⁸ σιροῖς, Tr σειροῖς | R τετηρημένους, L κολαζομένους τηρεῖν
8. L om ὁ
9. T⁸ ἐκ πειρασμῶν
11. L[Tr]T⁷ om παρὰ κυρίῳ
12. RGLTrT⁷ γεγεννημένα | RG (om καὶ) καταφθαρήσ.
13. ἀπάταις: LTr ἀγάπαις
14. L ἀκαταπάστους | R πλεονεξίαις
15. καταλιπ. (R add τὴν): T⁸ καταλείποντες

17. κ. ὁμίχλαι: R νεφέλαι | L TrT om εἰς αἰῶνα
18. ἀσελγείαις: R praem ἐν | ὀλίγως: R ὄντως | RG ἀποφυγόντας
19. [Tr]T[8] om καὶ
20. κυρίου: LT[8] add ἡμῶν
21. ἐπιγνοῦσιν: L add εἰς τὰ ὀπίσω | LTrT[8] ὑποστρέψαι | ἐκ: L ἀπὸ
22. LTrT om δὲ | T κυλισμὸν
3, 2. LTrT ὑμῶν c. ℵABCKLP al
3. LTrT ἐπ' ἐσχάτων | R om ἐν ἐμπαιγμονῇ
7. RLT[8] τῷ αὐτῷ λ. | RGT εἰσί(ν), πυρὶ τηρούμ. κτλ
9. RG add ὁ | εἰς pr: LT[8] δι' c. ℵA *vg* al | LTrT ὑμᾶς c. ℵABCP al
10. LTrT om ἡ | κλέπτης: R add ἐν νυκτί | LTrT[8] λυθήσεται | κατακαήσεται (ita AL al): Tr εὑρεθήσεται c. ℵBKP al (C αφανισθησονται)
11. οὖν: T[7] οὕτως
12. L τακήσεται
13. κατὰ: L καὶ | LT[8] τὰ ἐπαγγέλματα
16. LTrT[7] om ταῖς | LTrT[8] ἐν αἷς ἐστ.
18. [Tr]T om ἀμήν

Ep. I. Joannis.

1, 3. RGT[7] om καὶ sec
4. ὑμῖν: TrT[8] ἡμεῖς | ὑμῶν: L TrT[8] ἡμῶν
5. TrT Κ. ἔστιν αὕτη | R ἐπαγγελία | Tr οὐκ ἔστ. ἐν αὐτῷ
7. LTrT om Χριστοῦ
8. LTrT[7] ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν
2, 4. λέγων: [L]TrT add ὅτι
6. LTr om οὕτως
7. R Ἀδελφοί | RG add in f. ἀπ' ἀρχῆς
10. LT[8] οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ
13. γράφω ult: LTrT ἔγραψα
14. τὸν pr: B το
18. LTrT om ὁ
20. πάντα: T[8] πάντες c. ℵBP
23. R om ὁ ὁμολ. — πατ. ἔχει
24. RG add οὖν | L om ἐν ult
27. χρῖσμα pr: B χαρισμα | LTrT μένει ἐν ὑμῖν | αὐτὸ: TrT αὐτοῦ | μένετε: RGT[7] μενεῖτε
28. ὅταν: LTrT[8] ἐὰν | LTrT σχῶμεν
29. ὅτι sec: TrT add καὶ
3, 1. κληθῶμεν: LTrT[8] add κ. ἐσμέν
2. LTrT om δὲ
4. L om ἡ pr
5. LTrT om ἡμῶν
7. T[7] Παιδία
10. L μὴ ὢν δίκαιος c. *vg* Orig.
13. T[8] Καὶ μὴ θ. | LTrT om μου
14. LTrT om τὸν ἀδελφὸν
15. LT[8] ἐν ἑαυτῷ
16. RG τιθέναι
18. LTrT om μου | R om τῇ et ἐν
19. L[Tr] om Καὶ | LTrT[8] γνωσόμεθα
20. L ὅ τι ἐὰν
21. LTr om ἡμῶν pr
22. παρ': LTrT ἀπ'
23. LTrT[8] πιστεύωμεν | T[7] om ἡμῖν

4, 3. ὃ μὴ ὁμολ.: codd. vett. ap. Socr. vg al ὃ λύει | Ἰησ.: R add Χρ. ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα
12. L ἐν ἡμῖν τετελειωμ. ἐστίν, TrT8 τετελ. ἐν ἡμ. ἐστίν
16. [L]T8 add in f. μένει
19. L add οὖν | LTrT om αὐτόν | αὐτὸς: L ὁ θεὸς
20. πῶς: LTrT8 οὐ (ἀγαπᾶν.)
5, 1. LTr ἀγαπᾷ [καὶ] τ. γεγ.
2. τηρῶμεν: LTrT ποιῶμεν
5. Τίς: Tr add [δὲ]
6. TrT om ὁ sec | καὶ sec: LTrT add ἐν
7 s. GLTrT om ἐν τῷ οὐρ. — ἐν τῇ γῇ (tuentur ex omn. codd. gr. duo tantum, alter saec. 15. alter saec. 16.)
9. ἣν: LTrT ὅτι
10. μαρτυρίαν pr: L add τοῦ θεοῦ | TrT ἐν αὐτῷ | θεῷ: L υἱῷ
13. GLTrT om τοῖς πιστ. εἰς τὸ ὄν. τ. υἱοῦ τ. θεοῦ | καὶ ἵνα πιστ.: LT7 οἱ πιστεύοντες, TrT8 τοῖς πιστεύουσιν
14. L ὅ τι ἂν αἰτώμεθα
15. ἐὰν: L ἂν | ἂν: T ἐὰν | παρ': LTrT ἀπ'
16. ἴδῃ: L εἰδῇ
18. TrT τηρεῖ αὐτόν
20. GL Καὶ οἴδαμεν | TrT γινώσκομεν | LTrT om ἡ
21. LTrT8 ἑαυτὰ | R add ἀμήν

Ep. II. Joannis.

1. RTr κυρίᾳ (it. v. 5 κυρία)
3. TrT8 ἡμῶν | LTrT om κυρ.
6. LTrT pon ἐστιν sec p. ἐντολή | καθὼς: T8 praem ἵνα
7. LTrT7 ἐξῆλθαν, T8 ἐξῆλθον
8. LTrT ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε et ἀπολάβητε
9. LTrT Πᾶς ὁ προάγων, om τοῦ Χριστοῦ sec | T7 κ. τ. υἱὸν κ. τ. πατέρα ἔχει
11. LTrT ὁ λέγων γὰρ (T7 om αὐτῷ)
12. RTrT ἀλλὰ ἐλπίζω | RG ἐλθεῖν | LTr ἡ χαρὰ ὑμῶν
13. R add ἀμήν

Ep. III. Joannis.

3. [Tr]T8 om γὰρ
4. LTrT ἐν τῇ ἀληθείᾳ
5. L ἐργάζῃ | RG κ. εἰς τοὺς ξ.
7. R add αὐτοῦ | LTrT ἐθνικῶν
8. LTrT ὑπολαμβάνειν
9. Ἔγραψα: LTrT add τι
10. T8 om ἐκ
11. ὁ sec: R add δὲ
12. LTrT8 οἴδας
13. γράφ.: LTrT γράψαι σοι | γράψαι: LTrT γράφειν

Ep. Judae.

1. LTrT ἠγαπημένοις
3. κοινῆς: LTrT8 add ἡμῶν
4. LTrT χάριτα | δεσπότην: R add θεὸν
5. LTrT (om ὑμᾶς sec) πάντα (pro τοῦτο) | κύριος (TrT8 om ὁ): L Ἰησοῦς
9. L Ὅτε Μ. ὁ ἀρχ. τότε τῷ δ.
12. εἰσιν: LTrT add οἱ | AC απαταιο υμ. | R περιφερόμ

13. GLTrT om τὸν
14. GLTrT ἐν ἁγίαις μυριάσιν
15. LTrT ἐλέγξαι | LTrT^8 om αὐτῶν pr | Tr ἔργ. [ἀσεβείας] | σκληρῶν: T^8 add λόγων
17. L τῶν προειρ. ῥημάτων
18. L[Tr]T^8 om ὅτι sec | LTrT ἐπ᾽ ἐσχάτου τοῦ (om τοῦ Tr) χρόνου
19. LTrT om ἑαυτούς
22s. LTrT Κ. οὓς μὲν ἐλέγχετε (c. AC*) διακρινομένους (c. ℵABC), οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες, οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ, μισ. κτλ
24. ὑμᾶς: T^7 αὐτοὺς
25. R add σοφῷ (p. μόνῳ), om διὰ — ἡμῶν | δόξα: RG add καὶ | R om πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος

Apocalypsis.

Inscr. G Ἀποκάλυψις, LTr T Ἀποκ. Ἰωάννου (Tr Ἰωάνου) c. ℵC (it. A in subscr., periit inscr.) al, B add του θεολογου κ. ευαγγελιστου

1, 2. ὅσα: R add τε | T ἴδεν
3. T^8 τὸν λόγον
4. ἀπὸ: R add τοῦ | Tr πνευμ. τῶν ἐνώπ. (om ἐστιν eti LT)
5. R (add ἐκ p. πρωτ.) ἀγαπήσαντι | RGT^7 λούσαντι ἡμ. ἀπὸ
6. ἡμᾶς: L ἡμῶν c. C (A ημιν) | R βασιλεῖς καὶ ἱερ. | T^7 om τῶν αἰώνων
8. RG (ubique) τὸ Α κ. τὸ Ω (T^8 ω pro ὦ) | GLTrT om ἀρχὴ κ. τέλος | R ὁ κύριος, om ὁ θεός
9. R add (p. ὁ) καὶ et (a. βασ.) ἐν τῇ | LTrT ὑπομ. ἐν Ἰησοῦ, om utr Χρ. | LTrT^7 om διὰ sec
11. R add (p. λεγ.) Ἐγώ εἰμι τὸ Α κ. τὸ Ω, ὁ πρῶτος κ. ὁ ἔσχατος· καί et (p. ἐκκλ., om ἑπτὰ) ταῖς ἐν Ἀσίᾳ | T^8 Ζμύρν. c. ℵ (eti al) | LT^7 Θυάτειραν
12. R ἐλάλησε | T^7 ἴδον (eti al)
13. T^7 ἐμμέσῳ (eti al) | L[Tr] T om ἑπτὰ | υἱῷ: T υἱὸν c. ℵB al | L μαζοῖς, T^8 μασθοῖς | LTrT χρυσᾶν
14. ὡς pr: RT^7 ὡσεὶ
15. LTr πεπυρωμένης, T^8 -νῳ
17. R ἐπέθηκε, add (p. αὐτοῦ) χεῖρα et (p. λέγων) μοι
18. R (add ἀμήν p. αἰώνων) τοῦ ᾅδου καὶ τοῦ θανάτου
19. R om οὖν | T^8 γενέσθαι
20. ὧν: LTrT^8 οὓς | L ἐν τῇ δεξιᾷ | R κ. αἱ ἑπτὰ λυχνίαι ἃς εἶδες ἑπτὰ ἐκκλ. εἰσί

2, 1. τῆς: LTr τῷ (R τῆς Ἐφεσίνης) | LTrT^7 χρυσέων
2. LTrT om σου sec | R ἐπειράσω τ. φάσκοντας εἶναι ἀποστ. (add εἶναι eti G p. ἀποστόλους)
3. R κ. ἐβάστ. κ. ὑπομ. ἔχεις, κ. διὰ τὸ ὄν. μου κεκοπίακας κ. οὐ κέκμηκας. | LT κεκοπίακες, G (οὐκ) ἐκοπίασας
4. TrT ἀφῆκες

5. R ἐκπέπτωκας (T8 πέπτωκες) | LTrT om ταχὺ
7. L add ἑπτὰ | LT7 νικοῦντι | R ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου | GT7 add in f. μου
8. R τῆς ἐκκλησίας Σμυρναίων, L τῷ ἐν Σμ. ἐκκλ.
9. LTrT om τὰ ἔργα καὶ | R πλούσιος δὲ εἶ, om ἐκ
10. LTr Μὴ φοβοῦ | LTrT8 βάλλειν | ἕξετε: L ἔχητε
13. LTrT om τὰ ἔργα σου καὶ | [Tr]T8 om καὶ ult | LTrT om ἐν sec et (exc T7) αἷς | πιστός: L[Tr]T add μου
14. LT7 om ὅτι | τῷ: R τὸν | φαγεῖν: T7 praem καὶ
15. RG[Tr]T8 add τῶν | ὁμοίως: R ὃ μισῶ
16. RT8 om οὖν
17. LTrT νικοῦντι | αὐτῷ pr: R add φαγεῖν ἀπὸ | οἶδεν: R ἔγνω
18. L (τῷ pro τῆς) om αὐτοῦ pr | T8 φλὸξ
19. om L τὴν a., T8 σου p. ὑπομονήν | τὰ ἔσχ.: R praem καὶ
20. R κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἐᾷς τὴν γυν. (om σου eti TrT8, at σου τὴν L) Ἰεζαβήλ, τὴν λέγουσαν ἑαυτ. προφ., διδάσκειν κ. πλανᾶσθαι ἐμοὺς δ.
21. R ἵνα μεταν. ἐκ τῆς πορν. αὐτῆς, κ. οὐ μετενόησεν.
22. Ἰδού: R add ἐγὼ | κλίνην: A φυλακην, arm καμινον | TrT8 μετανοήσουσιν | R ἐκ τ. ἔργ. αὐτῶν
24. R καὶ λοιποῖς (add καὶ a. οἵτινες) et βάθη et βαλῶ
3, 1. R τὸ ὄνομα
2. R στήριξον.. ἃ μέλλει | σου: RG[Tr]T8 add τὰ | R om μου
3. LTrT om ἐπὶ σὲ pr | TrT8 γνώσῃ
4. R om Ἀλλ', add (p. ὀνόματα) καὶ | ἅ: T7 οἳ
5. οὗτος: LTrT8 οὕτως | R ἐξομολογήσομαι
7. R τ. κλεῖδα | LTr om τοῦ | κλείει pr: LTrT κλείσει ([L] Tr om καὶ sq) | κλείει sec: L TrT8 κλείων | TrT ἀνοίξει
8. ἣν: R καὶ
9. LT διδῶ, Tr δίδω | LTrT ἥξουσιν κ. προσκυνήσουσιν
11. R praem Ἰδού
12. R ἣ καταβαίνει
14. R τῆς ἐκκλ. Λαοδικέων
15. ἦς: R εἴης
16. TrT οὔτε ζεστ. οὔτε ψυχ.
17. LTrT οὐδὲν | RTrT8 om ὁ sec
18. TrT κολλύριον | R ἔγχρισον (TrT8 ἔγχρισαι)
19. RG ζήλωσον
20. εἰσελεύσ.: GT praem καὶ
4, 1 s. λέγων: R λέγουσα | L Ἀνάβηθι .. ὅσα δεῖ γενέσθαι. Μετὰ ταῦτα εὐθ. (om Καὶ v. 2 eti TrT)
2. LTrT ἐπὶ τὸν θρόνον
3. GLTrT om ἦν | R σαρδίνῳ et ὁμοία
4. LT8 θρόνους εἴκοσι τέσσαρας (L τέσσερ.) | add (p.

τοὺς θρ.) R εἶδον τοὺς, T7 τοὺς (L κ. ἐπὶ τ. εἴκ. τέσσερας θρόν. πρεσβ., om ἐν)| καὶ ult: R add ἔσχον

5. θρόνου sec: G add αὐτοῦ | L ἅ ἐστιν, T8 ἅ εἰσιν

6. R om ὡς

7. TrT ἔχων | G om ὡς | R ἄνθρωπος et πετωμένῳ (it. 8, 13. 14, 6. 19, 17)

8. R (om τὰ) ἓν καθ' ἑαυτὸ εἶχον, Tr ἓν ἕκαστον αὐτ. ἔχων (ἔχων eti T) | R γέμοντα et λέγοντα

9. LTrT8 ἐπὶ τῷ θρόνῳ

11. RG κύριε, om κ. ὁ θ. ἡμ. | L om τὴν a. δύν. | R εἰσὶ

5, 2. R om ἐν | Τίς: RG add ἐστιν

3. οὐρανῷ: G add ἄνω | T8 οὔτε ter (a. βλέπειν eti LTr)

4. [Tr]T8 om ἐγὼ | LTrT πολύ | ἀνοῖξαι: R add κ. ἀναγνῶναι

5. ὁ sec: R add ὢν | T7 ὁ ἀνοίγων τὸ β. | καὶ: R add λῦσαι

6. εἶδον: add L καί, R κ. ἰδού | TrT8 ἑστηκὼς | TrT ἔχων | L om ἑπτὰ ult | LTrT om τὰ sec | LTr ἀπεσταλμένοι, T7 ἀποστελλόμενα

7. εἴληφε: RG add τὸ βιβλίον

8. RG κιθάρας | αἵ: T8 ἅ

9. LT om ἡμᾶς

10. αὐτοὺς: R ἡμᾶς | T7 om τῷ θεῷ ἡμῶν | LTrT βασιλείαν | R βασιλεύσομεν, LTrT7 βασιλεύουσιν

11. ἤκουσα : TrT8 add ὡς (it. acc L 6, 6) | R κυκλόθεν

12. T Ἄξιός ἐστιν

13. LTrT om ἐστιν pr | R κ. ἐν τῇ γῇ | om ἅ L, ἅ ἐστι TrT8 | T7 πάντας | T8 add (a. ἤκουσα) καὶ | L λέγοντα | LTrT ἐπὶ τῷ θρόνῳ

14. ἔλεγον: T7 λέγοντα τὸ | R add (p. οἱ) εἰκοσιτέσσαρες et in f. ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων

6, 1. R (om ἑπτὰ) φωνῆς et (eti v. 3.5.7) Ἔρχου κ. βλέπε (G Ἔρχου κ. ἴδε)

2. R ἐπ' αὐτῷ (it. v. 4s.)

3. R τὴν δευτέραν σφραγῖδα (eodem ordine v. 5)

4. L ἐδ. [αὐτῷ] λαβ. | add p. εἰρήνην R ἀπὸ, GLTrT ἐκ | LTrT σφάξουσιν

6. RG κριθῆς

7. [Tr]T7 om φων. | R λέγουσαν

8. T8 om ὁ a. θάνατος | RT7 ἀκολουθεῖ (G ἠκολ. αὐτῷ) | R pon ἀποκτεῖναι p. ἐξουσ.

9. L om διὰ sec

10. R ἔκραζον et κ. ὁ ἀληθ. | ἀπὸ: LTrT ἐκ

11. GT7 om ἑκάστῳ, R ἐδόθησαν ἑκάστοις στολαὶ λευκαί | RTrT8 ἔτι χρ. μικρόν, L χρ. ἔτι μικρ. | R ἕως οὗ | GTrT πληρώσωσιν, R πληρώσονται | R ἀποκτείνεσθαι

12. R add (a. σεισ.) ἰδοὺ, om ὅλη

13. T7 βαλοῦσα, T8 βάλλουσα

14. R om ὁ | LTrT ἑλισσόμ.

15. ἰσχυροί: R δυνατοὶ | RG add (a. ἐλεύθ.) πᾶς

16. LT^{7} πέσατε | T ἐπὶ τῷ θρ.

17. αὐτοῦ: TrT^{8} αὐτῶν

7, 1. L[Tr] om Καὶ | LTrT μετὰ τοῦτο | πᾶν: LTrT^{7} τι

2. R ἀναβάντα | L ἀνατολῶν

3. RG ἄχρις οὗ

5—8. LTrT ἐσφραγισμ. nonnisi primo et ultimo loco

6. Tr Μαννασσῆ c. A (B μενασση)

7. R Ἰσασχὰρ, TrT^{8} Ἰσσάχαρ

9. L (om κ. ἰδοὺ) ὄχλον πολὺν | R περιβεβλημένοι | T^{8} κ. φοίνικας

10. R κράζοντες | LTrT ἐπὶ τῷ θρόνῳ

11. LTrT εἱστήκεισαν (T^{7} ἑστ.) | R ἐπὶ πρόσωπον

12. RGTrT^{8} add in f. ἀμήν

14. Κύριε: G[L]TrT add μου | L ἀπὸ θλίψεως μεγ. | ἐλεύκαναν: add R στολὰς αὐτῶν, LTrT^{8} αὐτὰς

15. T^{7} ὁ καθ. ἐπὶ τῷ θρόνῳ

16. οὐδὲ pr: L add μὴ | οὐδὲ sec: T^{7} οὐδ᾽ οὐ

17. T^{7} ποιμαίνει .. ὁδηγεῖ | R ζώσας πηγ. et (pro ἐκ) ἀπὸ

8, 1. LTrT ὅταν et ἡμίωρον

3. LTrT ἑστ. ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου et ἵνα δώσει

5. LT^{7} βρ. κ. ἀστρ. κ. φωναὶ, TrT^{8} βρ. κ. φωναὶ κ. ἀστρ.

6. R om οἱ sec | LTrT^{8} αὐτοὺς

7. πρῶτος: R add ἄγγελος | T^{8} μεμιγμένον | R om ἐν et κ. τὸ τρ. τῆς γῆς κατεκάη

9. RG (in f.) διεφθάρη

10. R om τῶν sec

11. RTr om ὁ | LTrT ἐγένετο | R om τῶν sec

12. LT φάνῃ, Tr φανῇ

13. R ἀγγέλου πετωμένου | Tr T τοὺς κατοικοῦντας

9, 2. LT ἐσκοτώθη

3. T^{8} αὐτοῖς (it. v. 4 et acc L v. 5)

4. LT ἀδικήσουσιν | ἀνθρώπους: R add μόνους | LTr T^{8} om αὐτῶν

5. LTrT βασανισθήσονται

6. R κ. οὐχ εὑρ. (LT^{7} εὕρωσιν) | LTrT φεύγει

7. ὅμοια: T^{8} ὅμοιοι | G (om ὅμοιοι) στέφ. χρυσοῖ

10. Tr ὁμοίοις | RG κ. κέντρα ἦν ἐν ταῖς οὐρ. αὐτ., καὶ ἡ ἐξουσία

11. R praem Καὶ | T^{7} Ἔχουσαι | RG ἐφ᾽ αὐτῶν (cum?) | T^{7} om τὸν | ὄνομα: T^{8} ᾧ ὄν.

12. LTrT ἔρχεται

13. LTr om τεσσάρων

14. RG λέγουσαν | R ὃς εἶχε

16. R om τῶν | LT δισμυριάδες | ἤκουσα: R praem καὶ

18. R Ὑπὸ, om πληγῶν, rep. bis ἐκ

19. R Αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν .. εἰσίν· αἱ γὰρ οὐραὶ

20. οὔτε pr: GT^{7} οὐ, T^{8} οὐδὲ | LTrT προσκυνήσουσιν | R om τὰ sec | LTrT δύνανται

10, 1. R om ἡ | LTrT ἐπὶ τὴν κεφαλὴν | R om αὐτοῦ pr

2. R κ. εἶχεν et ἐπὶ τὴν θάλασσαν et ἐπὶ τὴν γῆν

4. βρονταί: R add τὰς φωνὰς

ἑαυτῶν et (p. *λέγουσαν*) *μοι* | *αὐτά*: RG *ταῦτα*
5. R om *τὴν δεξιὰν*
6. L [*κ. τ. θάλ. κ. τὰ ἐν αὐτῇ*] | R *οὐκ ἔσται ἔτι*
7. R *τελεσθῇ* et *τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις τοῖς προφήταις*
8. LTrT *λαλοῦσαν* et *λέγουσαν* | RGT[8] *βιβλαρίδιον*, T[7] *βιβλιδάριον* | R om *τοῦ* sec
9. LT *ἀπῆλθα* | R *Δός μοι*
11. LTrT *Κ. λέγουσίν μοι* | T[7] *καὶ ἐπὶ ἔθνεσιν*
11, 1. *ῥάβδῳ*: R add *κ. ὁ ἄγγελος εἱστήκει* | LTrT *Ἔγειρε*
2. *ἔξω*: LTrT[8] *ἔξωθεν* | LT[7] *τεσσ. καὶ δύο*
3. Tr *περιβεβλημένους*
4. R om *αἱ* sec | L om *τοῦ* (R *τοῦ θεοῦ*) | R *ἑστῶσαι*
5. *θέλει* pr: R *θέλῃ* | *θέλει* sec: R *θέλῃ*, TrT[8] *θελήσῃ*
6. RGT om *τὴν* pr (GT[7] *τὸν οὐρ. ἐξ. κλεῖσαι*) | R *βρ. ὑετὸς ἐν ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφ.*, om *ἐν* a. *πάσῃ* (G pon *ἐν πάσῃ πληγῇ* in f. v.)
7. *θηρίον*: A add *το τεταρτον*
8. R *τὰ πτώματα* | *πόλεως*: L TrT praem *τῆς* | *αὐτῶν*: R *ἡμῶν*
9. R *βλέψουσιν* et *τὰ πτώμ.* (bis) | LTrT[8] *ἀφίουσιν*, T[7] *ἀφιοῦσιν* | R *εἰς μνήματα*
10. R *χαροῦσιν* | LTrT *εὐφραίνονται* | T[8] *πέμπουσιν*
11. T[8] om *τὰς* | R *ἐπ' αὐτούς*, Tr *αὐτοῖς* | RG *ἔπεσεν*
12. TrT[8] *φωνῆς μεγάλης .. λεγούσης* | LTrT *Ἀνάβατε*
15. RTr *λέγουσαι* | R *Ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι*
16. L om utr *οἱ* | R *εἴκ. καὶ τέσσ.* | *καθήμενοι*: TrT[8] *οἳ κάθηνται*
17. *ἦν*: R add *κ. ὁ ἐρχόμενος* | *ὅτι*: T[8] praem *κ.* | T[7] *εἴληφες*
18. LTr *τοὺς μικροὺς κ. τοὺς μεγ.* | L *διαφθείραντας*
19. *θεοῦ*: LTrT add *ὁ* | *αὐτοῦ* pr: G *τοῦ κυρίου*
12, 2. L *κ. ἔκραζεν*, T[8] *κ. κράζει*
5. LTrT *ἄρσεν* | R om *πρὸς* sec
6. RTr om *ἐκεῖ* pr | T[7] *ἐκτρέφωσιν*, TrT[8] *τρέφουσιν*
7. L *ὅ τε Μιχ.* | R *ἐπολέμησαν κατὰ τοῦ δράκ.* (om *τοῦ* a. *πολεμ.* eti T[8])
8. RLTrT *ἴσχυσαν* | R *οὔτε* | *αὐτῶν*: al *αυτοισ* s. *αυτω*
10. R *λέγουσ. ἐν τῷ οὐρανῷ* | RG *κατεβλήθη* | *κατήγωρ*: RTr *κατήγορος* | *αὐτῶν*: L T *αὐτοὺς*
11. L *οὐχ ἠγάπ.*
12. TrT[8] om *οἱ* pr | *οὐαὶ*: R add *τοῖς κατοικοῦσι* | RLTrT *τὴν γῆν κ. τὴν θάλασσαν*
13. LT[7] *ἄρσεναν*, TrT[8] *ἄρσενα*
14. *δύο*: LTrT praem *αἱ*
15. R *ἵνα ταύτην*
17. L om *ἐπὶ* | R (in f.) *τοῦ Ἰησ. Χριστοῦ*
18. RGT *ἐστάθην* c. BP al
13, 1. R *ὄνομα*
2. R *ἄρκτου* | T[8] *λεόντων*

3. R add (a. *μίαν*) *εἶδον*, om *ἐκ*|LTr *ἐθαυμάσθη*|Tr *ἐν ὅλῃ τῇ γῇ*
4. R *τὸν δράκοντα ὅς* (om *τὴν*) et *προσεκ. τὸ θηρίον*, om *καὶ* a. *τίς δύν.*
5. L *κ. βλάσφημα*, T⁷ *κ. βλασφημίαν*| *ἐξουσία*: R add *πόλεμον*
6. LTrT *βλασφημίας* | LTrT⁸ om *καὶ* ult
7. L om *K. ἐδόθη — αὐτούς*| R om *καὶ λαὸν*
8. R *αὐτῷ*|*ὧν*: LTrT *οὗ* | *τὸ ὄνομα* (R *τὰ ὀνόματα*): L TrT add *αὐτοῦ* | R *ἐν τῇ βίβλῳ*, om *τοῦ* sec
10. *τις* pr: LT add *εἰς*|Tr om *αἰχμαλωσίαν* pr et (acc L T) *συνάγει*|L *ἀποκταίνει*
12. *ποιεῖ* sec: T⁷ *ἐποίει*|LTr T *ἵνα προσκυνήσουσιν*
13. G *μεγ.*, *κ. πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνῃ εἰς κτλ*
14. LTrT *ὃς ἔχει*
15. L *ἐδ. αὐτῇ*|LTrT *ἐὰν*|T⁸ *προσκυνήσουσιν*|GTrT *τῇ εἰκόνι*|LTr pon *ἵνα* a. *ὅσοι*, T om
16. R *ἵνα δώσῃ* et *τ. μετώπων*
17. LT⁸ om *καὶ* pr | T⁷ *δύναται*|R *χάρ. ἢ τὸ ὄν.*, L *χάρ. τοῦ ὀνόματος*
18. R *τὸν νοῦν* | RGTrT *χξς'* (Tr praem *ἐστὶν*), C *εξακοσιαι δεκα εξ* (*χις'*)

14, 1. R om *τὸ* pr|LTrT *ἑστὸς*| R om *τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ*
2. R *μεγάλης· κ. φωνὴν ἤκουσα κιθαρῳδ. κιθαριζ.*
3. G[Tr]T om *ὡς*
4. *οὗτοι* sec: RG add *εἰσιν* (interpung. a. *οὗτοι* eti L TrT)|LTrT⁷ *ὑπάγει*
5. *ψεῦδος*: R *δόλος*| RGTrT add (a. *εἰσι*) *γάρ*|R add in f. *ἐνώπιον τ. θρόνου τ. θεοῦ*
6. RG om *ἐπὶ* pr|R *τοὺς κατοικοῦντας*, om *ἐπὶ* ult
7. R *λέγοντα*|L om *ἐν*|RLTr T⁷ om *τὴν* sec
8. RG om *δεύτ.*, LTrT⁷ pon a. *ἄγγ.*| *Βαβ.*: R add *ἡ πόλις*|*ἥ*: RG *ὅτι*, om *τὰ*
9. R *τρίτος ἄγγ.*, om *ἄλλος*
10. LTrT⁸ *ἐνώπιον ἀγγέλων ἁγίων* (T⁷ om *ἁγίων*)
12. LTrT add *ἡ*|*οἱ*: R *ὧδε οἱ*
13. *λεγούσης*: R add *μοι*|LTr T *ἀναπαήσονται* | *δὲ*: LTr T⁸ *γὰρ*
14. R *καθήμενος ὅμοιος*|T *ὅμ. υἱὸν*|LT⁷ *ἐπὶ τὴν κεφαλὴν*
15. R *ὅτι ἦλθέ σοι ἡ ὥρα τοῦ θερίσαι* (add *τοῦ* eti G)
16. LTrT⁸ *ἐπὶ τῆς νεφέλης*
18. L om *ἐξῆλθ.*|LT⁷ *ὁ ἔχων*| LTrT⁸ *φωνῇ μεγ.* | T⁷ *ὅτι ἤκμασεν ἡ σταφυλὴ τῆς γῆς*
19. R (in f.) *τὴν μεγάλην*
20. R *ἔξω τ. πόλ.*

15, 2. *καὶ* ult: R add *ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ*
3. RGT⁷ om *τοῦ* pr | *ἁγίων* (cum?): GLTrT *ἐθνῶν* (ℵ* C *syr αιωνων*)

4. φοβηθῇ: RG add σε | LTrT δοξάσει
5. καὶ sec: R add ἰδοὺ
6. R om οἱ sec | T⁷ om ἐκ τοῦ ναοῦ | λίνον: LTr λίθον c. AC (cf Ezech. 28, 13) | καθαρὸν: R add καὶ
16, 1. LT⁸ ἐκχέετε | R om ἑπτὰ a. φιάλας
2. LTrT εἰς τὴν γῆν .. ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους
3. LTrT om ἄγγελος | R ζῶσα | RG om τὰ
4. R add ἄγγελος (eti v. 8. 10. 12. 17) | LTrT⁸ om εἰς sec | L κ. ἐγένοντο
5. R add (a. εἶ) κύριε | R ὁ ἦν καὶ ὁ ὅσιος, LTrT⁷ ὁ ἦν ὁ ὅσ.
6. αἷμα pr: T⁸ αἵματα | LTrT⁷ δέδωκας | L πῖν, T πεῖν | ἄξιοι: R add γὰρ
7. ἤκουσα: R add ἄλλου ἐκ
9. ἐβλασφήμ.: GT⁷ add οἱ ἄνθρωποι | LTrT τὴν ἐξουσ.
10. LTrT ἐμασῶντο
12. G[Tr]T⁸ om τὸν tert | TrT⁸ ἀνατολῆς
13. R ὅμοια βατράχοις
14. R δαιμόνων | L om ἃ | R add (p. βασ.) τῆς γῆς καί, om τὸν | LTrT⁸ om ἐκείνης
16. LTrT Ἁρμ., R Ἀρμαγεδδών (B μαγεδων, al ερμαγ.)
17. ἐπὶ: R εἰς | L om μεγάλη | ἀπὸ pr: LTrT⁸ ἐκ | LTrT om τοῦ οὐρανοῦ
18. LTrT ἀφ' οὗ ἄνθρωπος ἐγένετο
17, 1. R λέγων μοι· | LTrT⁸ ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν
3. L εἶδα, T⁷ ἴδα (sim. al) | L T⁸ γέμοντα ὀνόματα, TrT⁷ γέμον τὰ ὀνόμ. | T⁸ ἔχοντα
4. R (om ἦν) ἡ περιβεβλ. πορφύρᾳ κ. κοκκίνῳ | RTrT⁸ χρυσῷ | T⁸ γέμων | R κ. ἀκαθάρτητος πορνείας | αὐτῆς sec: T⁷ τῆς γῆς
8. R om Τὸ | LT⁷ ὑπάγει et θαυμασθήσονται | L οὐκ ἐγέγραπτο | LTrT τὸ ὄνομα | R βλέποντες et ὅ τι | G LTrT καὶ πάρεσται (LT⁸ παρέσται)
10. R καὶ ὁ εἷς
11. αὐτὸς: Tr οὗτος
12. οὔπω: L οὐκ
13. LTrT καὶ ἐξουσίαν αὐτῶν | R διαδιδώσουσιν
15. λέγει: L εἶπέν
16. R ἃ εἶδ. ἐπὶ τὸ θ. | T⁸ om ἐν
17. L om κ. ποιῆσαι μίαν γνώμην | R τελεσθῇ τὰ ῥήματα
18, 1. LTrT om Καὶ | R om ἄλλον
2. R ἐν ἰσχύϊ, φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· | Tr om ἔπεσ. sec | L TrT⁸ δαιμονίων | ἀκαθ. pr: L add κ. μεμισημένου
3. L[Tr] om τοῦ οἴνου | LT πέπωκαν, Tr πέπτωκαν
4. L Ἔξελθε, TrT Ἐξέλθατε
5. R ὅτι ἠκολούθησαν
6. R ἀπέδ. ὑμῖν | LTrT om αὐτῇ sec | διπλᾶ: TrT praem τὰ
7. LTrT αὐτήν, add (p. λ.) ὅτι
8. R ὁ κρίνων

9. TrT κλαύσουσιν (R add αὐτὴν) et κόψ. ἐπ' αὐτὴν
10. μιᾷ: R praem ἐν
11. TrT ἐπ' αὐτήν
12. L μαργαρίτας, TrT[8] μαργαριτῶν | R βύσσου | LT[8] σιρικοῦ | ξύλου: A ug λιθου
13. LTrT κιννάμ. | R om κ. ἄμ.
14. LTrT pon σου p. ὀπώρα | T[8] ἀπώλοντο, R ἀπῆλθεν | LTrT οὐκέτι αὐτὰ οὐ μὴ (Tr T[8] οὐ μὴ αὐτὰ) εὑρήσουσιν (T[7] εὕρῃς)
16. RG praem καὶ | LTr om ἐν (RT[8] ἐν χρυσῷ) | LTrT[8] μαργαρίτῃ
17. R κ. πᾶς ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὅμιλος, κ. ναῦτ.
18. LTr ἔκραξαν (L eti v. s.) | R ὁρῶντες | καπνὸν: A ug τοπον | πόλει: L add ταύτῃ
19. LT[7] ἔβαλαν | R om τὰ
20. R ἐπ' αὐτήν, GLTrT ἐπ' αὐτῇ | R om καὶ οἱ sec
21. L ὡς μύλινον
23. LT φάνῃ | L om ἐν sq et οἱ pr
24. RLTr αἷμα
19, 1. R (praem Καὶ) λέγοντος (p. δόξα add κ. ἡ τιμὴ) et δύν. κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμ.
2. R ἐκ τῆς χειρὸς
4. L οἱ εἴκ. τέσσ. πρεσβ. | L TrT ἐπὶ τῷ θρόνῳ
5. ἐκ: LTrT[7] ἀπὸ | LTrT τῷ Θεῷ | [Tr]T[8] om καὶ p. αὐτοῦ | αὐτόν: R add καὶ
6. L om ὡς sec | RLTrT[8] λεγόντων | Θεὸς: GTrT add ἡμῶν
7. LTrT ἀγαλλιῶμεν | LT[7] δώσομεν
8. R καθαρὸν καὶ λαμπρόν, G λαμπρὸν καὶ καθαρόν
9. LTrT οἱ λόγοι οἱ (om οἱ TrT[8]) ἀληθ. τ. Θεοῦ εἰσίν.
10. LTrT ἔπεσα, om utr τοῦ
11. AP om καλούμενος
12. TrT om ὡς | ἔχων: T[7] add ὀνόματα γεγραμμένα καὶ
13. βεβαμμ.: T[8] περιρεραμμένον | LTrT κ. κέκληται
14. TrT[8] om τὰ sec | R λευκὸν καὶ καθ.
15. ῥομφαία: G add δίστομος | R πατάσσῃ, add (p. θυμ.) κ.
16. R τὸ ὄνομα
17. T[8] ἐν φωνῇ μ. | R Δεῦτε καὶ συνάγεσθε εἰς τὸ δ. τοῦ μεγάλου Θεοῦ
18. LTr ἐπ' αὐτούς | R om τε, GT[7] add (eti p. μικρῶν) τε
19. αὐτῶν: L αὐτοῦ | LTrT ποιῆσαι τὸν πόλ.
20. R καὶ μετὰ τούτου ὁ, LTr T[8] κ. μετ' αὐτοῦ ὁ | LTrT[8] τῆς καιομένης | R add τῷ
21. R τῇ ἐκπορευομένῃ
20, 1. R τὴν κλεῖδα
2. RG τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον | T[8] ὅ ἐστιν ὁ διάβολος | R om ὁ ult
3. R κ. ἔκλεισεν αὐτόν | GT[7] πλανᾷ | LTrT om καὶ ult
4. LTrT τὸ θηρίον οὐδὲ τὴν εἰκόνα (τὸ θηρ. eti G) | μέτωπον: R add αὐτῶν | LTr T om τὰ

5. LTrT om δὲ (Tr καὶ οἱ) | R οὐκ ἀνέζησαν ἕως
6. R ὁ θάνατος ὁ δεύτερος | TrT8 τὰ χίλ. ἔτη
8. L[Tr]T8 om τὸν sec | GLTr T εἰς τὸν πόλ. | R om αὐτῶν
9. LT ἐκύκλευσαν, om ἀπὸ τοῦ θεοῦ
10. T8 καὶ τοῦ θείου | R om καὶ p. ὅπου
11. Tr ἐπάνω αὐτοῦ, GT ἐπ' αὐτόν | LTrT8 ἀπὸ τοῦ προσώπου
12. LTrT τοὺς μεγάλους κ. τοὺς μικρούς | R θεοῦ (pro θρόνου) et ἠνεῴχθησαν et (acc G) ἠνεῴχθη
13. R τοὺς ἐν αὐτῇ νεκρούς | L ἔδωκεν (bis) | R τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς
14. Tr οὗτ. ὁ δεύτ. θάνατός ἐστιν, R οὗτός ἐστιν ὁ δεύτ. θάν. | R om ἡ λίμνη τοῦ πυρ.

21, 1. R παρῆλθε, LTrT ἀπῆλθαν
2. R Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης εἶδον .. ἀπὸ τοῦ θ. ἐκ τοῦ οὐρ.
3. οὐρανοῦ: LT θρόνου | GT7 λαὸς | RT8 ἔστ. μετ' αὐτῶν | LT7 αὐτῶν θεός, TrT8 om
4. GTrT8 om ὁ θεὸς | ἀπὸ: L TrT8 ἐκ | T8 om ὁ sec | L[Tr] om ὅτι
5. R ἐπὶ τοῦ θρόνου | λέγει: RG[Tr] add μοι
6. LTrT γέγοναν | T8 om εἰμι | δώσω: GT add αὐτῷ
7. ταῦτα: R πάντα | RG ὁ υἱός
8. R Δειλοῖς δὲ | ἀπίστοις: G add καὶ ἁμαρτωλοῖς | R φαρμακεῦσι | L ψεύσταις | R (om utr ὁ) δεύτερος θάνατος
9. R K. ἦλθε πρός με εἷς, om ἐκ | T7 om τὰς sec et sq τῶν, LTrT8 τῶν γεμόντων τῶν | LTrT τὴν γυν. τοῦ ἀρνίου
10. πόλιν: R add τὴν μεγάλην | ἀπὸ: T7 ἐκ
11. R Καὶ ὁ φωστὴρ
12. R ἔχουσάν τε τεῖχ. .. ἔχουσαν | L om κ. ἐπὶ τ. πυλ. ἀγγ. δώδ. | ἐστι: add L[Tr] τὰ ὀνόματα, T7 ὀνόματα | LTrT om τῶν sec
13. GT7 ἀνατολῶν | R om κ. ter
14. TrT ἔχων | R ἐν αὐτοῖς, om δώδεκα sec
15. R om μέτρον
16. ὅσον: R praem τοσοῦτόν ἐστιν (TrT8 om sq καὶ) | T8 ἐπὶ σταδίων | T7 δεκαδύο
18. LT8 om ἦν | TrT8 ἐνδώμησις | RG ὁμοία
19. LT om Καὶ | χαλκηδών: cod 35. καρχηδων
20. L σαρδιόνυξ c. A | LTrT σάρδιον | L χρυσόπρασον
21. R ὕαλος διαφανής
22. ναὸς: L praem ὁ
23. R φαίν. ἐν αὐτῇ
24. R Καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς περιπατήσουσι | LTrT om κ. τὴν τιμὴν
27. R κοινοῦν | L ποιῶν, TrT ὁ ποιῶν

22, 1. *μοι*: R add *καθαρὸν*
2. RG *ἐντεῦθεν κ. ἐντεῦθεν* | T *ποιῶν* | GLTrT om *ἕνα* | TrT *ἀποδιδοὺς*
3. R *πᾶν κατανάθεμα*
5. *ἐκεῖ*: LTrT^8 *ἔτι*, T^7 om | G T^7 *κ. οὐ χρεία λύχνου*, LTr T^8 *κ. οὐκ ἔχ.* (L *οὐχ ἕξ.*) *χρ. φωτὸς λύχνου* | T^7 om *ἡλίου* | L *φωτίσει*, GTrT *φωτιεῖ* | R om *ἐπ'*
6. LTrT^8 *κ. ὁ κύρ.* | *πνευμάτων τῶν*: R *ἁγίων*
7. R om *Καὶ*
8. LTrT *Κἀγὼ* | R *ὁ βλ. ταῦτα κ. ἀκ.*, T^8 *ὁ βλ. κ. ἀκ. ταῦτα* | *ἔβλεψα*: T^7 *ὅτε ἴδον* | RG *ἔπεσον* | T^8 *δεικνύντος*
9. *εἰμὶ*: R *γάρ εἰμι*
10. R *ὅτι ὁ κ.*, LTrT^8 *ὁ κ. γὰρ*
11. R *κ. ὁ ῥυπῶν* | R *ῥυπωσάτω*, LTrT^8 *ῥυπανθήτω* | R *ὁ δίκ. δικαιωθήτω*
12. R praem *Καὶ* | LTrT *ἔργ. ἐστὶν αὐτοῦ*
13. R *Ἐγώ εἰμι* et *ἀρχὴ κ. τέλ.*, *ὁ πρ. κ. ὁ ἔσχ.* (*ὁ πρ. κ. ὁ ἔσχ.* eti GTrT^8, *ἀρχὴ κ. τέλ.* eti Tr)
14. RG *οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ*
15. R add *δὲ* | LTrT om *ὁ* (T^8 *ποιῶν κ. φιλῶν*)
16. *ἐπὶ*: L *ἐν*, T^7 om | R *τοῦ Δαβὶδ* | L *καὶ ὁ πρ.*, R *κ. ὀρθρινός*
17. R *Ἐλθὲ* bis et *ἐλθέτω καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω τὸ ὕδ.*
18. R *Συμμαρτυροῦμαι γὰρ παντὶ ἀκ.* et *ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα*, om *τῷ*
19. R *ἀφαιρῇ ἀπὸ τ. λ. βίβλου* .. *ἀφαιρήσει* .. *ἀπὸ βίβλου τ. ζωῆς* | L[Tr] om *ἐκ* | R *καὶ τῶν γεγρ.*, om *τῷ*
20. *ἔρχου*: R praem *Ναί*
21. R add *ἡμῶν* | LTrT om *Χρ.* | *τῶν ἁγίων*: R *ὑμῶν. Ἀμήν.*, LT om

---

RECENSUS

LOCORUM VETERIS TESTAMENTI IN NOVO.*)

Gen.

1, 1ss.. 2 Pt. 3, 5.
3... Ebr. 11, 3.
27... 2 Cor. 11, 7. *Mt. 19, 4.
2, 2... *Ebr. 4, 4.
7... *1 Cor. 15, 45.
9... Ap. 22, 1s.
22... 1 Cor. 11, 8.

*) Praefiximus * iis quae ipsis verbis commemorantur, quae vero s. obscuriora s. dubia essent, haec [ ], illa () inclusimus.

23s.. *Eph. 5,30s. *Mt. 19, 5p. *1 Cor. 6, 16.
3, 1... Ap. 12, 9.
4... 2 Cor. 11, 3.
16... 1 Cor. 11, 3. 14, 34.
4, 4... Ebr. 11, 4.
8ss.. Mt. 23, 35p. Ebr. 12, 24. 1 Jo. 3, 12. Jud. 11.
5,24... Ebr. 11, 5.
6, 2... (Jud. 6.)
9ss.. Ebr. 11, 7.
11ss.. Mt. 24, 37ss. 1 Pt. 3, 20.
7s.. 2 Pt. 2, 5. 3, 6.
9, 6... (Ap. 13, 10.)
12, 1ss.. *Act. 7, 3. Ebr. 11, 8s.
3... *Gal. 3, 8.
14,18ss.. Ebr. 7, 1ss.
15, 5... *R. 4, 19.
6... *R. 4, 3. Gal. 3, 6. *Jac. 2, 23.
13s.. *Act. 7, 6s.
17, 5... *R. 4, 17.
7... L. 1, 55.
10... Act. 7, 8. R. 4, 11.
18,10... *R. 9, 9.
12... 1 Pt. 3, 6.
19...... 2 Pt. 2, 6s. Jud. 7.
24... L. 17, 26.
26... L. 17, 32.
21, 1ss.. Ebr. 11, 11. Gal. 4, 22ss.
10... *Gal. 4, 30.
12... *R. 9, 7. *Ebr. 11, 18.
22, 1ss.. Ebr. 11, 17.
9s.. Jac. 2, 21.
16... L. 1, 73.
17... *Ebr. 6, 14.
18... *Act. 3, 25. *Gal. 3, 16.
25,23... *R. 9, 12.
29ss.. Ebr. 12, 16.
27,28ss.. Ebr. 11, 20.
30ss.. Ebr. 12, 17.
28,12... (Jo. 1, 52.)
37ss.... Act. 7, 9ss.
9s.. Ap. 12, 1.
47, 9... Ebr. 11, 13.
31. }
48,16. } . Ebr. 11, 21.
49, 9s.. Ap. 5, 5.
26... [Mt. 2, 23.]
50,24s.. Ebr. 11, 22.

Exod.

1, 7ss.. Act. 7, 17ss.
2, 2ss.. Act. 7, 20ss. Ebr. 11, 23ss.
14... *Act. 7, 27s. 35.
3, 5... *Act. 7, 33.
6... *Act. 7, 32. *Mt. 22, 32 pp.
7ss.. *Act. 7, 34.
6, 1... Act. 13, 17s.
7ss.... Act. 7, 36.
Ap. 8, 7s. 9, 3ss. 16, 2ss.
11. 22.. 2 Tm. 3, 8.
9,16... *R. 9, 17.
12, 3ss.. Ebr. 11, 28.
40s.. Act. 7, 7. Gal. 3, 16.
41... Ebr. 11, 27.
46... *Jo. 19, 36.
13, 2... *L. 2, 23.
21... 1 Cor. 10, 1.
14,13ss. Ebr. 11, 29.
22... 1 Cor. 10, 1.
15, 1... (Ap. 15, 3.)
16,15... Jo. 6, 49. Ebr. 9, 4. 1 Cor. 10, 3.
18... *2 Cor. 8, 15.
17, 6... 1 Cor. 10, 4.
19s..... Act. 7, 38. Ebr. 12, 18s.
5s.. 1 Pt. 2, 9.

6... Ap. 1, 6.
13... *Ebr. 12, 20.
20,12... *Mt.15,4p.*Eph.6,2s.
12ss.. *Mt. 19, 18s. pp.
13s.. *Mt. 5, 21. 27.
*R. 13, 9. *Jac. 2, 11.
17... *R. 7, 7.
21,17... *Mt. 15, 4p.
24... *Mt. 5, 38.
22,28... *Act. 23, 5.
24, 8... *Ebr. 9, 20.
25ss.... Ebr. 9, 2ss. Act. 7,44.
40... *Ebr. 8, 5.
32, 1... *Act. 7, 40.
6... *1 Cor. 10, 7.
33,19... *R. 9, 15.
34,29ss.. Mt. 17, 2pp. 2 Cor. 3, [7ss.

Levit.

11,44... *1 Pt. 1, 16.
12, 3s.. L. 2, 21s. Jo. 7, 22.
6.8.. *L. 2, 24.
14, 2ss.. Mt. 8, 4pp.
16,27... Ebr. 13, 11.
18, 5... *R. 10, 5. *Gal. 3, 12.
19,12... *Mt. 5, 33.
18... *Mt. 5, 43. 19, 19. 22, 39p.*L.10,27.*R.13, 9.*Gal.5,14.*Jac.2,8.
20,10... Jo. 8, 5.
24,16... Jo. 19, 7.
26,11s.. *2 Cor. 6, 16.

Num.

6, 3... L. 1, 15.
12, 7... Ebr. 3, 2.
14,22ss.. Ebr. 3, 8ss. Jud. 5. 1 [Cor. 10,5.
16,5.26.. *2 Tm. 2, 19. Jud. 11.
17,10... Ebr. 9, 4.
21, 5s.. 1 Cor. 10, 9.
21, 8s.. Jo. 3, 14.
22...... 2 Pt. 2, 15. Jud. 11.
25, 1ss.. 1 Cor. 10, 8. Ap. 2, 14.
28, 9... (Mt. 12, 5.)

Deut.

1,31... Act. 13, 18.
4, 2... (Ap. 22, 19.)
24... Ebr. 12, 29.
37... Act. 13, 17.
5,13... L. 13, 14.
6, 4s.. *Mc. 12, 29s.
5... *Mt.22,37p.*L.10,27.
13... *Mt. 4, 10p.
16... *Mt. 4, 7p.
8, 3... *Mt. 4, 4p.
9,19... *Ebr. 12, 21.
17, 6... Ebr. 10, 28.
18, 1... 1 Cor. 9, 13.
18s.. *Act, 3, 22s. 7, 37.
19,15... Jo. 7, 51. *8 17.
21,23... *Gal. 3, 13.
22,21... Jo. 8, 5.
24, 1... *Mt. 5, 31. 19, 7p.
25, 4... *1Cor.9,9.*1Tm.5,18.
5... *Mt. 22, 24pp.
27,26... *Gal. 3, 10.
29,18... (Ebr. 12, 15.)
30,12ss.. *R. 10, 6ss.
32,21... *R. 10, 19.
35... *R. 12, 19.
35s.. *Ebr. 10, 30.
43... *R. 15, 10.

Jos.

1, 5... *Ebr. 13, 5.
3,14... Act. 7, 45.
6, 1ss.. Ebr. 11, 30.
17ss.. Ebr. 11, 31. Jac. 2, 25.

Judic.
2,16ss.. Act. 13, 20.
4ss.... Ebr. 11, 32.
13, 5... [Mt. 2, 23.]
1 Sam.
7, 2ss.. Ebr. 11, 32.
8, 5ss.. Act. 13, 21.
16, 1ss.. Act. 13, 22. Ebr. 11, 32.
21, 6... Mt. 12, 3pp.
2 Sam.
7, 2... Act. 7, 46.
14... *Ebr. 1, 5.
1 Reg.
2,10... Act. 13, 36.
6, 1... Act. 7, 47.
10, 1... Mt. 12, 42p.
16,31... Ap. 2, 20.
17s..... L. 4, 25s. Ebr. 11, 35. Jac. 5, 17. (Ap. 11, 6.)
19,10... *R. 11, 3.
18... *R. 11, 4.
2 Reg.
1,10... L. 9, 54. (Ap. 11, 5.)
4s..... Ebr. 11, 35.
5,14... L. 4, 27.
9,22... (Ap. 2, 20.)
Jes.
1, 9... *R. 9, 29.
2,10ss.. Ap. 6, 15.
6, 2s.. *Ap. 4, 8.
4... Ap. 15, 8.
9s.. *Mt. 13, 14s. pp. *Jo. 12, 40. *Act. 28, 26s.
7,14... *Mt. 1, 23.
8,12s.. 1 Pt. 3, 14s.
14s.. Mt. 21, 44p. L. 2, 34.
17s.. *Ebr. 2, 13.
23s.. *Mt. 4, 15s.
10,22s.. *R. 9, 27s.
11, 1... [Mt. 2, 23.] Ap. 22, 16.
10... *R. 15, 12.
15s.. Ap. 16, 12.
13,10... Mt. 24, 29p.
21, 1ss.. Ap. 18, 2ss. 14, 8.
22,13... *1 Cor. 15, 32.
22... Ap. 3, 7.
23, 8... Ap. 18, 23.
24, 8ss.. Ap. 18, 22.
25, 8... *1 Cor. 15, 54. Ap. 7, 17.
26,19s.. (Ap. 20, 13.)
19... [Eph. 5, 14.]
20... Ebr. 10, 37.
28,11s.. *1 Cor. 14, 21.
16... *R. 9, 33. 10, 11. *1 Pt. 2, 6.
29,10... *R. 11, 8.
13... *Mt. 15, 8s. p.
14... *1 Cor. 1, 19.
18s.. Mt. 11, 5.
30,33... Ap. 19, 20.
34, 4... Ap. 6, 13s.
9s.. Ap. 14, 11. 18, 18. 19, 3.
35, 3ss.. Ebr. 12, 12s.
5... Mt. 11, 5.
10... Ap. 21, 4.
40, 3... *Mt. 3, 3p. *Jo. 1, 23.
3ss.. *L. 3, 4ss.
6ss.. *1 Pt. 1, 24s.
13... *R. 11, 34. *1 Cor. 2, 16.
41, 8... Jac. 2, 23.
42, 1ss.. *Mt. 12, 18ss.
43,19... Ap. 21, 5.
21... 1 Pt. 2, 9.
44, 6... Ap. 22, 13.
25... 1 Cor. 1, 20.
45, 9... R. 9, 20s.

14... Ap. 3, 9.
23... *R. 14, 11.
47, 7ss.. Ap. 18, 7s.
49, 6... *Act. 13, 47.
8... *2 Cor. 6, 2.
10... Ap. 7, 16.
50, 3... Ap. 6, 12.
51, 17ss.. Ap. 14, 10.
52, 5... *R. 2, 24.
7... *R. 10, 15.
11s.. *2 Cor. 6, 17.
15... *R. 15, 21.
53, 1... *Jo. 12, 38. *R. 10, 16.
2... [Mt. 2, 23.]
4ss.. *1 Pt. 2, 22ss.
4s.. (1 Jo. 3, 5.)
4... *Mt. 8, 17.
7s.. *Act. 8, 32s.
8ss.. (1 Cor. 15, 3s.)
12... *L. 22, 37. *Mc. 15, 28.
54, 1... *Gal. 4, 27.
11ss.. Ap. 21, 19s.
13... *Jo. 6, 45.
55, 1... Ap. 22, 17.
3... *Act. 13, 34.
10... 2 Cor. 9, 10.
56, 7... *Mt. 21, 13pp.
57, 19... Eph. 2, 17.
58, 11... [Jo. 7, 38.]
59, 7s.. *R. 3, 15ss.
20s.. *R. 11, 26s.
60, 1s.. [Eph. 5, 14.]
3ss.. Ap. 21, 24ss.
19... Ap. 21, 23.
61, 1s.. *L. 4, 18s.
63, 1ss.. Ap. 14, 19s. 19, 13ss.
64, 4... *1 Cor. 2, 9.
65, 1s.. *R. 10, 20s.
17.} .. 2 Pt. 3, 13.
66, 22.} .. Ap. 21, 1.
1s.. *Act. 7, 49s.
24... Mc. 9, 44.

Jer.

7, 11... *Mt. 21, 13pp.
34... Ap. 18, 23.
9, 23... *1 Cor. 1, 31. *2 Cor. 10, [17.
10, 7... Ap. 15, 4.
18, 6... R. 9, 20s.
25, 10... Ap. 18, 22.
29... 1 Pt. 4, 17.
31, 9... [2 Cor. 6, 18.]
15... *Mt. 2, 18.
31ss.. *Ebr. 8, 8ss.
33s.. *Ebr. 10, 16s. *R. 11, 27.
50s..... Ap. 18, 2ss.
51, 7... Ap. 17, 4. 18, 3.
8... Ap. 14, 8.
13... Ap. 17, 1.
63s.. Ap. 18, 21.

Ezech.

1s..... Ap. 4s.
24. 27... Ap. 1, 14s.
2, 8ss.. Ap. 10, 9s. 5, 1.
9, 4... Ap. 7, 3.
12, 22... 2 Pt. 3, 4.
14, 21... Ap. 6, 8.
27...... Ap. 18, 11ss.
37, 27... Ap. 21, 3.
38s..... Ap. 20, 8s.
39, 17ss.. Ap. 19, 17s.
40, 48... Ap. 21, 2ss.
47, 1ss.. Ap. 22, 1ss.
48, 31ss.. Ap. 21, 11ss.

Hos.

2, 1... *R. 9, 26.
25... *R. 9, 25. 1 Pt. 2, 10.

6, 6... *Mt. 9, 13. 12, 7.
10, 8... L. 23, 30. Ap. 6, 16.
12... 2 Cor. 9, 10.
11, 1... *Mt. 2, 15.
13,14... *1 Cor. 15, 55.
14, 3... Ebr. 13, 15.

Joel.

1s.... Ap. 9, 3ss.
3, 1ss.. *Act. 2, 17ss.
5... *R. 10, 13.
18... Ap. 14, 15.

Amos.

5,27ss... *Act. 7, 42s.
9,11s... *Act. 15, 16s.

Jon.

2, 1... Mt. 12, 40p. [1 Cor. 15, 4.
3, 5... L. 11, 32.

Mich.

2,10... (Ebr. 13, 13.)
4, 9s... Ap. 12, 1s.
5, 1... *Mt. 2, 6. Jo. 7, 42.
7, 6... Mt. 10, 35s.

Hab.

1, 5... *Act. 13, 41.
2, 3s... *Ebr. 10, 37.
4... *R. 1, 17. *Gal. 3, 11.

Zeph.

3,13... Ap. 14, 5.

Hagg.

2, 6... *Ebr. 12, 26.

Zach.

3, 2... *Jud. 9.
4, 2ss.. Ap. 11, 4.
10... Ap. 5, 6.
6, 1ss.. Ap. 6, 2ss.
12... [Mt. 2, 23.]
9, 9... *Mt. 21, 5. *Jo. 12, 15.
11,13... *Mt. 27, 9s.
12,10... *Jo. 19, 37. Ap. 1, 7.
13, 7... *Mt. 26, 31p.
14, 8... [Jo. 7, 38.]
11... Ap. 22, 3.

Mal.

1, 2s... *R. 9, 13.
3, 1... *Mc. 1, 2. *Mt. 11, 10p.
23s.. Mt. 11, 14. 17, 11. L. 1, 17.

Psalm.

2, 1s.. *Act. 4, 25s. Ap. 11, 18.
7... *Act. 13, 33. *Ebr. 1, 5. [5, 5.
8s.. Ap. 2, 26s.
9... Ap. 12, 5. 19, 15.
4, 5... Eph. 4, 26.
5,10... *R. 3, 13.
8, 3... *Mt. 21, 16.
5ss.. *Ebr. 2, 6ss.
7... *1 Cor. 15, 27.
10, 7... *R. 3, 14.
14, 1ss.. *R. 3, 10ss.
16, 8ss.. *Act. 2, 25ss.
10... *Act. 13, 35. (1 Cor. 15, 4.)
18,50... *R. 15, 9.
19, 5... *R. 10, 18.
22, 2... *Mt. 27, 46p.
9... Mt. 27, 43.
19... *Jo. 19, 24.
23... *Ebr. 2, 12.
24, 1... *1 Cor. 10, 26.
32, 1s.. *R. 4, 7s.
34, 9... 1 Pt. 2, 3.
13ss.. *1 Pt. 3, 10ss.
21... Jo. 19, 36.
36, 2... *R. 3, 18.
37, 5... 1 Pt. 5, 7.
11... Mt. 5, 5.
39,13... Ebr. 11, 13.

40, 7s.. *Ebr. 10, 5ss.
41,10... *Jo. 13, 18. 17, 12. Act. [1, 16.
44,23... *R. 8, 36.
45, 7s.. *Ebr. 1, 8s.
51, 6... *R. 3, 4.
55,23... 1 Pt. 5, 7.
68,19... *Eph. 4, 8.
69, 5... *Jo. 15, 25.
10... *Jo. 2, 17. *R. 15, 3.
22... [Jo. 19, 28.]
23s.. *R. 11, 9s.
26... *Act. 1, 20.
78, 2... *Mt. 13, 35.
24... *Jo. 6, 31.
82, 6... *Jo. 10, 34.
89, 4s.. Act. 2, 30.
21... *Act. 13, 22.
90, 4... *2 Pt. 3, 8.
91,11s.. *Mt. 4, 6 p.
94,11... *1 Cor. 3, 20.
95, 7ss.. *Ebr. 3, 7ss.
97, 7... *Ebr. 1, 6.
102,26ss.. *Ebr. 1, 10ss.
27... 2 Pt. 3, 10.
104, 4... *Ebr. 1, 7.
106,48... Ap. 19, 4.
109, 8... *Act. 1, 20. [Jo. 17, 12.]
110, 1... *Mt. 22, 44 pp. *Act. 2, 34 s. *1 Cor. 15, 25. *Ebr. 1, 13. 10, 12 s.
4... Jo. 12, 34. *Ebr. 5, 6. 7, 17. 21.
112, 9... *2 Cor. 9, 9.
115, 4ss.. Ap. 9, 20.
116,10... *2 Cor. 4, 13.
117, 1... *R. 15, 11.
118, 6... *Ebr. 13, 6.
22s.. *Mt. 21, 42 pp. *Act. 4, 11. *1 Pt. 2, 7.
25s.. Mt. 21, 9 pp. 23, 39. L. 13, 35. Jo. 12, 13.
119,105.. 2 Pt. 1, 19.
140, 4.. *R. 3, 13.

Prov.

3,11s... *Ebr. 12, 5s. Ap. 3, 19.
34... *Jac. 4, 6. 1 Pt. 5, 5.
4,26... Ebr. 12, 12s.
10,12... 1 Pt. 4, 8.
16,27... Jac. 5, 3.
20,12... Jac. 5, 20.
22, 8... *2 Cor. 9, 7.
24,21... 1 Pt. 2, 17.
25,21s.. R. 12, 20.
26,11... 2 Pt. 2, 22.
27, 1... Jac. 4, 14.

Job.

1, 7ss.. Ap. 12, 9.
21s.. Jac. 5, 11.
5,13... *1 Cor. 3, 19.
41, 3... *R. 11, 35.
42,10... Jac. 5, 11.

Cohel.

5,14... 1 Tm. 6, 7.

Esth.

9,22... Ap. 11, 10.

Dan.

2,44... Ap. 11, 15ss.
3, 8ss.. Ebr. 11, 34. (Ap. 13, 14s.)
4,27... Ap. 17, 5.
6, 2ss.. Ebr. 11, 33.
7, 3ss.. Ap. 13, 1ss.
7s.. Ap. 11, 7.
9ss.. Ap. 20, 4. 11s.
10... Ap. 5, 11.

11... Ap. 19, 20.
13... Mt. 26, 64p.
Ap. 14, 14.
20ss.. Ap. 17, 12.
25... Ap. 12, 14.
27... Ap. 11, 25ss.
8,26... Ap. 22, 10.
9,27... *Mt. 24, 15p.
10, 6... Ap. 1, 14s.
13ss.. Ap. 12, 7.
11,36... 2 Th. 2, 4.
12, 1ss.. Ap. 20, 11ss.
4ss.. Ap. 10, 4s.
4... Ap. 22, 10.

2 Chron.

24,21s.. Mt. 23, 35p.

2 Macc.

6s.. Ebr. 11, 35s.

Matth.

1,23. *Jes. 7, 14.
2, 6. *Mich. 5, 1.
15. *Hos. 11, 1.
18. *Jer. 31, 15.
23. ?Jes. 11, 1.
Jud.13,5.LXX.
3, 3. *Jes. 40, 3.
4, 4. *Dt. 8, 3.
6. *Ps. 91, 11s.
7. *Dt. 6, 16.
10. *Dt. 6, 13.
15s. *Jes. 8, 23.
9, 1.
5, 5. Ps. 37, 11.
21. *Ex. 20, 13.
27. *Ex. 20, 14.
31. *Dt. 24, 1.
33. *Lev. 19, 12.
Dt. 23, 24.
38. *Ex. 21, 24.
43. *Lev. 19, 18.
8, 4. Lev. 14, 2ss.
17. *Jes. 53, 4.
9,13. *Hos. 6, 6.
10,35s. Mich. 7, 6.
11, 5. Jes. 35, 5.
29, 18s.
10. *Mal. 3, 1.
14. Mal. 3, 23.
12, 3. 1 Sm. 21, 6.
5. (Num. 28, 9.)
7. *Hos. 6, 6.
18ss. *Jes.42,1ss.
40. Jon. 2, 1.
42. 1 Rg. 10, 1.
13,14s. *Jes. 6, 9s.
35. *Ps. 78, 2.
15, 4. *Ex. 20, 12.
21, 17.
8s. *Jes. 29, 13.
17, 2. Ex. 34, 29.
11. Mal. 3, 1. 23.
18,15. (Lev. 19, 17.)
19, 4. *Gen. 1, 27.
5. *Gen. 2, 24.
7. Dt. 24, 1.
18s. *Ex.20,12ss.
*Lev.19,18.
21, 5. *Zach. 9, 9.
9. Ps. 118, 25s.
13. *Jes. 56, 7.
13. *Jer. 7, 11.
16. *Ps. 8, 3.
42. *Ps. 118, 22s.
44. Jes. 8, 14.
22,24. *Dt. 25, 5.
32. *Ex. 3, 6.
37. *Dt. 6, 5.
39. *Lev. 19, 18.
44. *Ps. 110, 1.
23,35. Gen. 4, 8ss.
2Chr. 24,21s.
38. (Ps. 69, 26.
Jer.12,7. 22,5.)
39. Ps. 118, 26.
24,15. Dan. 9, 27.
29. Jes. 13, 10.
37ss. Gen.6,11ss.
26,31. *Zach. 13, 7.
52. (Gen. 9, 6.)
64. Dan. 7, 13.
27, 9. *Zach. 11, 13.
[Jer. 32, 6ss.
18, 2ss.]
35. *Ps. 22, 19.
43. Ps. 22, 9.
46. *Ps. 22, 2.

Marc.

1, 2. *Mal. 3, 1.
3. *Jes. 40, 3.
44. Lev. 14, 2ss.
2,25s. 1Sm. 21, 6.
4,12. *Jes. 6, 10.
7, 6s. *Jes. 29, 13.
10. *Ex. 20, 12.
21, 17.
9,44. Jes. 66, 24.
10, 4. Dt. 24, 1.
7s. *Gen. 2, 24.
19. *Ex. 20, 12ss.
11,17. *Jes. 56, 7.
*Jer. 7, 11.
12,10s. *Ps. 118, 22s.
19. *Dt. 25, 5.
26. *Ex. 3, 6.
29s. *Dt. 6, 4s.
31. *Lev. 19, 18.
36. *Ps. 110, 1.
13,14. Dan. 9, 27.
24. Jes. 13, 10.
14,27. *Zach. 13, 7.
62. Dan. 7, 13.
15,28. *Jes. 53, 12.
34. *Ps. 22, 2.

Luc.

1,15. Num. 6, 3.
16s. Mal. 3, 23s.
55. Gen. 22, 16ss.
73. Gen. 22, 16.
2,21s. Lev. 12, 3s.
23. *Ex. 13, 2.
24. *Lev. 12, 6.8.
34. Jes. 8, 14s.
3, 4ss. *Jes. 40, 3ss.
4, 4. *Dt. 8, 3.
8. *Dt. 6, 13.
10s. *Ps. 91, 11s.
12. *Dt. 6, 16.
18s. *Jes. 61, 1s.
58, 6.
25s. 1Rg. 17, 1.9.
27. 2Rg. 5, 14.
5,14. Lev. 14, 2ss.
6, 3s. 1Sm. 21, 6.
7,27. *Mal. 3, 1.
8,10. *Jes. 6, 10.
9,54. 2Rg. 1, 10.
10, 4. (2Rg. 4, 29.)
27. *Dt. 6, 5.
*Lev. 19, 18.
28. Lev. 18, 5.
11,30. Jon. 2, 1.
31. 1Rg. 10, 1.
32. Jon. 3, 5.
51. Gen. 4, 8ss.
2Chr. 24, 21s.
13,14. Dt. 5, 13.
35. (Ps. 69, 26.)
118, 26.
17,26s. Gen. 6, 11ss.
28. Gen. 18, 20.
29. Gen. 19, 24.
32. Gen. 19, 26.
18,20. *Ex. 20, 12ss.
19,46. *Jes. 56, 7.
*Jer. 7, 11.
20,17. *Ps. 118, 22.
18. Jes. 8, 14.
28. *Dt. 25, 5.
37. Ex. 3, 6.
42s. *Ps. 110, 1.
22,37. *Jes. 53, 12.
23,30. Hos. 10, 8.

Joan.

1,23. *Jes. 40, 3.
52. Gen. 28, 12.
2,17. *Ps. 69, 10.
3,14. Num. 21, 8s.
6,31. *Ps. 78, 24.
Ex. 16, 4.
45. *Jes. 54, 13.
49. Ex. 16, 15.
7,22. Lev. 12, 3.
38. [Jes. 58, 11.
Zach. 14, 8.]
42. Mich. 5, 1.
8, 5. Lev. 20, 10.
Dt. 22, *21*.
17. Dt. 19, 15.
10,34. Ps. 82, 6.
12,13. Ps. 118, 26.
15. *Zach. 9, 9.
34. Ps. 110, 4.
38. *Jes. 53, 1.
40. *Jes. 6, 10.
13,18. *Ps. 41, 10.
15,25. *Ps. 69, 5.
17,12. [Ps. 41, 10.
109, 8.]
19, 7. Lev. 24, 16.
24. *Ps. 22, 19.
28. [Ps. 69, 22.]
36. *Ex. 12, 46.
Ps. 34, 21.
37. *Zach. 12, 10.

Actor.

1,16. [Ps. 41, 10.]
20. *Ps. 69, 26.
*109, 8.
2,17ss. *Joel 3, 1ss.
25ss. *Ps. 16, 8ss.

29. 1 Rg. 2, 10.
30. Ps. 89, 4 s. al.
34 s. *Ps. 110, 1.
3, 22 s. *Dt. 18, 18 s.
25. *Gen. 12, 3.
22, 18.
4, 11. Ps. 118, 22.
25 s. *Ps. 2, 1 s.
7, 3. *Gen. 12, 1.
6 s. *Gen. 15, 13 s.
8. Gen. 17, 10.
9 ss. Gen. 37 ss.
17 ss. Ex. 1, 7 ss.
20 ss. Ex. 2, 2 ss.
27 s. *Ex. 2, 14.
32. *Ex. 3, 6.
33. *Ex. 3, 5.
34. *Ex. 3, 7 ss.
35. *Ex. 2, 14.
36. Ex. 7 ss.
37. *Dt. 18, 18.
38. Ex. 19, 3 ss.
40. *Ex. 32, 1.
42 s. *Am. 5, 25 ss.
44. Ex. 25, 8 ss.
45. Jos. 3, 14.
46. 2 Sam. 7, 2.
47. 1 Rg. 6, 1.
49 s. *Jes. 66, 1 s.
8, 32 s. *Jes. 53, 7 s.
10, 34. Dt. 10, 17.
13, 17. Dt. 4, 37.
18. Dt. 1, 31.
20. Jud. 2, 16 ss.
21. 1 Sm. 8, 5 ss.
22. 1 Sm. 16, 1 ss.
*Ps. 89, 21.
33. *Ps. 2, 7.
34. *Jes. 55, 3.
35. *Ps. 16, 10.
36. 1 Rg. 2, 17.
41. *Hab. 1, 5.
47. *Jes. 49, 6.
15, 16 s. *Am. 9, 11 s.
23, 5. *Ex. 22, 28.
28, 26 s. *Jes. 6, 9 s.

Rom.

1, 17. *Hab. 2, 4.
22. Jer. 10, 14.
2, 24. *Jes. 52, 5.
3, 4. *Ps. 51, 6.
10 ss. *Ps. 14, 1 ss.
13. *Ps. 5, 10.
*140, 4.
14. *Ps. 10, 7.
15 ss. *Jes. 59, 7 s.
18. *Ps. 36, 2.
4, 3. *Gen. 15, 6.
7 s. *Ps. 32, 1 s.
11. Gen. 17, 10.
17. *Gen. 17, 5.
18. *Gen. 15, 5.
7, 7. *Ex. 20, 17.
8, 36. *Ps. 44, 23.
9, 7. *Gen. 21, 12.
9. *Gen. 18, 10.
12. *Gen. 25, 23.
13. *Mal. 1, 2 s.
15. *Ex. 33, 19.
17. *Ex. 9, 16.
18. Ex. 7, 3.
20. Jes. 45, 9.
Jer. 18, 6.
25. *Hos. 2, 25.
26. *Hos. 2, 1.
27 s. *Jes. 10, 22 s.
29. *Jes. 1, 9.
33. *Jes. 28, 16.
10, 5. *Lev. 18, 5.
6 ss. *Dt. 30, 12 ss.
11. *Jes. 28, 16.
13. *Joel 2, 32.
15. *Jes. 52, 7.
16. *Jes. 53, 1.
18. *Ps. 19, 5.
19. *Dt. 32, 21.
20 s. *Jes. 65, 1 s.
11, 1. Ps. 94, 14.
3. *1 Rg. 19, 10.
4. *1 Rg. 19, 18.
8. *Jes. 29, 10.
9 s. *Ps. 69, 23 s.
26 s. *Jes. 59, 20 s.
27. Jer. 31, 33 s.
34. *Jes. 40, 13.
35. *Job. 41, 3.
12, 19. *Dt. 32, 35.
20. Prov. 25, 21 s.
13, 9. *Ex. 20, 13 s.
*Lev. 19, 18.
14, 11. *Jes. 45, 23.
15, 3. *Ps. 69, 10.
9. *Ps. 18, 50.
10. *Dt. 32, 43.
11. *Ps. 117, 1.
12. *Jes. 11, 10.
21. *Jes. 52, 15.

1 Cor.

1, 19. *Jes. 29, 14.
20. Jes. 44, 25.
31. *Jer. 9, 23.
2, 9. Jes. 64, 4.
16. *Jes. 40, 13.
3, 19. *Job. 5, 13.

20. *Ps. 94, 11.
5,13. Dt. 17, 7.
6,16. *Gen. 2, 24.
9, 9. *Dt. 25, 4.
13. Dt. 18, 1.
10, 1. Ex. 13, 21.
14, 22.
3. Ex. 16, 15.
4. Ex. 17, 6.
5. Num. 14, 30.
6. Num. 11, 4.
7. *Ex. 32, 6.
8. Num. 25, 1. 9.
9. Num. 21, 4s.
10. Num. 14, 2.
26. *Ps. 24, 1.
11, 3. Gen. 3, 16.
7. Gen. 1, 27.
8. Gen. 2, 22.
14,21. *Jes. 28,11 s.
34. Gen. 3, 16.
15, 3s. [Jes. 53, 8ss.
Ps. 16, 10.
Jon. 2, 1.]
25. *Ps. 110, 1.
27. *Ps. 8, 7.
32. *Jes. 22, 13.
45. *Gen. 2, 7.
54. *Jes. 25, 8.
55. *Hos. 13, 14.

2 Cor.

3, 7. Ex. 34, 29 ss.
13. Ex. 34, 33.
4,13. *Ps. 116, 10.
6, 2. *Jes. 49, 8.
16. *Lev. 26,11 s.
17. *Jes. 52, 11.
18. *Jer. 31, 9. 33.
8,15. *Ex. 16, 18.
9, 7. *Prov. 22, 8.
9. *Ps. 112, 9.
10. (Jes. 55, 10.
Hos. 10, 12.)
10,17. *Jer. 9, 23.
11, 3. Gen. 3, 4.

Galat.

2,16. Ps. 143, 2.
3, 6. *Gen. 15, 6.
8. *Gen. 12, 3.
10. *Dt. 27, 26.
11. *Hab. 2, 4.
12. *Lev. 18, 5.
13. *Dt. 21, 23.
16. *Gen. 22, 18.
17. Ex. 12, 40 s.
4,22 s. Gen. 21, 2 ss.
16, 15.
27. *Jes. 54, 1.
30. *Gen. 21, 10.
5,14. *Lev. 19, 18.

Ephes.

2,17. Jes. 57, 19.
4, 8. *Ps. 68, 19.
26. Ps. 4, 5.
5,14. [Jes. 60, 1 s.
26, 19.]
30 s. *Gen. 2, 23 s.
6, 2 s. *Ex. 20, 12.
9. Dt. 10, 17.

Philipp.

2,10 s. (Jes. 45, 23.)

Coloss.

2,11. (Dt. 10, 16.)
3,25. (Dt. 10, 17.)

2 Thess.

2, 4 s. (Dan. 11, 36.
Jes. 14, 14.)
8. (Jes. 11, 4.)

1 Tim.

2,12. Gen. 3, 16.
13. Gen. 2, 22.
14. Gen. 3, 6.
5,18. *Dt. 25, 4.
6, 7. (Coh. 5, 14.)

2 Tim.

2,19. *Num. 16, 5.
21. 26.
3, 8. Ex. 7, 11. 22.

Hebr.

1, 5. *Ps. 2, 7.
*2 Sam. 7, 14.
6. *Ps. 97, 7. LXX.
7. *Ps. 104, 4.
8 s. *Ps. 45, 7 s.
10 ss. *102, 26 ss.
13. *Ps. 110, 1.
2, 6 ss. *Ps. 8, 5 ss.
12. *Ps. 22, 23.
13. *Jes. 8, 17 s.
3, 2. Num. 12, 7.
7 ss. *Ps. 95, 7 ss.
17. Num. 14, 35 s.
4, 3. *Ps. 95, 11.
4. *Gen. 2, 2.
5. *Ps. 95, 11.
7. *Ps. 95, 7 s.
5, 4. 1 Chr. 23, 13.
5. *Ps. 2, 7.
6. *Ps. 110, 4.
6,14. *Gen. 22, 17.

7, 1s. Gen. 14, 18ss. 17.21. *Ps. 110, 4.
8, 5. *Ex. 25, 40.
8ss. *Jer. 31, 31ss.
9, 2ss. Ex. 25ss. 40.
4. Ex. 16, 15. Num. 17, 10.
13. Lev. 16. Num. 19.
20. *Ex. 24, 8.
10, 5ss. *Ps. 40, 7s.
12s. *Ps. 110, 1.
16s. *Jer. 31, 33s.
28. Dt. 17, 6.
30. *Dt. 32, 35s.
37s. *Hab. 2, 3s. (Jes. 26, 20.)
11, 3. Gen. 1, 3.
4. Gen. 4, 4ss.
5. Gen. 5, 24.
7. Gen. 6, 9ss.
8s. Gen. 12, 1ss.
11. Gen. 21, 1ss.
13. Gen. 47, 9. Ps. 39, 13.
17. Gen. 22, 1ss.
18. *Gen. 21, 12.
20. Gen. 27, 28ss.
21. Gen. 48, 16. 47, 31.
22. Gen. 50, 24s.
23ss. Ex. 2, 2ss.
27. Ex. 12, 41.
28. Ex. 12, 3ss.
29. Ex. 14, 13ss.
30. Jos. 6, 1ss.
31. Jos. 6, 17ss. 2, 1ss.
11, 32. Judic. 6-4.13. 11. 2 Sam. 2. 1 Sam. 7.
33s. Dan. 6. 3.
35s. 1 Rg. 17. 2 Rg. 4. 2 Mc. 6s.
12, 5s. *Prov. 3, 11s.
9. Num. 16, 22. 27, 16.
12s. Jes. 35, 3ss. Prov. 4, 26.
15. Dt. 29, 18.
16. Gen. 25, 33.
17. Gen. 27, 38.
18s. Ex. 19s.
20. *Ex. 19, 13.
21. *Dt. 9, 19.
26. *Hagg. 2, 6.
29. Dt. 4, 24.
13, 5. *Jos. 1, 5.
6. *Ps. 118, 6.
11. Lev. 16, 27 al.
13s. Mich. 2, 10.
15. Hos. 14, 3.

Jacob.

1, 2ss. Sir. 2, 1ss.
5. Sap. 8, 21. 9, 6. Sir. 1, 1 al.
6ss. Sir. 5, 11s. 1, 34. 2, 14s.
12. Sir. 2, 8.
13ss. Sir. 15, 11ss.
17. Sir. 39, 39s. Sap. 1, 14.
19. Sir. 5, 13s. Prov. 17, 27.
2, 8. *Lev. 19, 18.
2, 11. *Ex. 20, 13s.
13. Sir. 28, 5.
21. Gen. 22, 9s.
23. *Gen. 15, 6. [Jes. 41, 8.]
25. Jos. 6, 25. 2, 15s.
3, 6. Sir. 28, 10ss. Sap. 1, 11.
9. Sir. 17, 3. Sap. 2, 23.
4, 5. [Num. 11, 29. Prov. 21, 10.26. Coh. 4, 4. al.]
6. *Prov. 3, 34. Sir. 3, 20.
14. Prov. 27, 1. Sap. 2, 4.
5, 3. Sir. 29, 13s. Prov. 16, 27.
4. Sir. 34, 27.
7. Sir. 6, 19.
11. Job. 1, 21s. 42, 10.
13s. Sir. 38, 9.
17s. 1 Rg. 17s.
20. Prov. 10, 12.

1 Petr.

1, 16. *Lev. 11, 44.
24s. *Jes. 40, 6ss.
2, 3. Ps. 34, 9.
4. Ps. 118, 22.
6. *Jes. 28, 16.
7. Ps. 118, 22.
9. Ex. 19, 5s. Jes. 43, 21.
10. Hos. 2, 23.
17. Prov. 24, 21.

2,22ss. Jes. 53, 9.
7. 4ss.
3, 6. Gen. 18, 12.
Jes. 51, 2.
10ss.*Ps.34,13ss.
14s. Jes. 8, 12s.
20. Gen. 6, 11ss.
4, 8. Prov. 10, 12.
17, 9.
17. Jer. 25, 29.
18. Prov. 11, 31.
5, 5. Prov. 3, 34.
7. Ps. 37, 5.
55, 23.

2 Petr.

1,19. Ps. 119, 105.
20s. Jes. 34, 16.
2, 5. Gen. 7s.
6s. Gen. 19.
8. (Ez. 9, 4.)
12. (Ps. 49, 21.)
15s. Num. 22.
22. Prov. 26, 11.
3, 4. (Ez. 12, 22.)
5s. Gen. 1, 1ss.
7, 21.
8. Ps. 90, 4.
10. Ps. 102, 27.
13. Jes. 65, 17.
66, 22.

1 Joan.

3, 5. (Jes. 53, 4s.)
12. Gen. 4, 8ss.
15. (Lev. 19, 17.)

Jud.

5. Num. 14,35s.
6. Gen. 6, 2.
7. Gen. 19.
9. *Zach, 3, 2.
11. Gen. 4, 8.
Num. 22, 16.

Apocal.

1, 6. Ex. 19, 6.
7. Zach.12,10ss.
14s. Dan. 10, 6.
7, 9.
Ez. 1, 27. 24.
2,14. Num. 31, 16.
20. 1 Rg. 16, 31.
2 Rg.9,22.33.
26s. Ps. 2, 8s.
3, 7. Jes. 22, 22.
9. Jes. 45, 14.
19. Prov. 3, 11s.
4s. Ez. 1s. Jes. 6.
4, 6s. Ez. 1, 10.
8. *Jes. 6, 3.
5, 1. Ez. 2, 9s.
5. Gen. 49, 9s.
6. Zach. 4, 10.
11. Dan. 7, 10.
6, 2. Zach. 6, 1ss.
8. Ez. 14, 21.
12ss. Jes. 13, 10.
50, 3. 34, 4al.
15. Jes. 24, 21.
2, 10ss.
16. Hos. 10, 8.
7, 3. Ez. 9, 4.
16. Jes. 49, 10.
17. Ps. 23, 2.
Jes. 25, 8.
8, 5. (Ez. 10, 2.)
7. Ex. 9, 23s.
8. Ex. 7, 20.
9, 3ss. Joel 1s.
Ex. 10.
20. Ps.135,15al.
10, 3. Am. 1, 2 al.
4s. Dan.12,4ss.
9s. Ez. 2, 8ss.
11, 4. Zach. 4, 2ss.
5. 2Rg. 1, 10.
6. 1Rg. 17, 1.
7. Dan. 7, 7s.
10. Esth. 9, 22.
15ss. Dan. 2, 44.
7, 27. Ps. 2,
1ss.
12, 1. (Gen.37,9s.)
2. Mich. 4, 9s.
5, 2.
5. Ps. 2, 9.
7. Dan. 12, 1.
9. Gen. 3, 1.
Job. 1, 7ss.
14. Dan. 12, 7.
13, 1ss. Dan. 7,3ss.
10. (Gen. 9, 6.)
14s. Dan. 3, 5.
14, 8. Jes. 21, 9.
Jer. 51, 8.
5. Zeph. 3, 13.
10. Jes.51,17ss.
11. Jes. 34, 9s.
14. Dan. 7, 13.
15. Joel 3, 13.
19s. Jes. 63.
15, 3. Ex. 15. al.
4. Jer. 10, 7.
8. Jes. 6, 4. al.
16, 2. Ex. 9, 9s.
3s. Ex. 7, 17ss.

10. Ex. 10, 22.
12. Jes. 11, 15s.
13. Ex. 8, 6.
21. Ex. 9, 18.
17, 1. Jer. 51, 13.
2. Jes. 23, 17.
4. Jer. 51, 7.
5. Dan. 4, 27.
12. Dan. 7, 20.24.
15. Jes. 8, 7.
Jer. 47, 2.
18, 2ss. Jes. 21, 1ss.
Jer. 50s.
3. Jer. 51, 7.
4s. Jer. 51, 9.
6. Jer. 50, 15.
7s. Jes. 47, 7ss.
Jer. 50, 29ss.
11ss. Ez. 27.
18. Jes. 34, 10.
20. Jes. 44, 23. al.

21. Jer. 51, 63s.
22s. Jer. 24, 8s.
23, 8. Jer. 7,
34. 25, 10.
19, 2. Dt. 32, 43.
3. Jes. 34, 10.
4. Ps. 106, 48.
6. cf. 11, 15.
13. Jes. 63, 1ss.
15. Ps. 2, 9.
Threni. 1, 15.
17s. Ez. 39, 17ss.
20. Jes. 30, 33.
Dan. 7, 11.26.
20, 2. cf. 12, 9ss.
4. Dan. 7, 9ss.
8s. Ez. 38 s.
11s. Dan. 7, 9ss.
12, 1 ss. Ez.
37.
13. Jes. 26, 19s.

21, 1. Jes. 65, 17.
66, 22.
2ss. Ez. 40, 48.
3. Ez. 37, 27.
4. Jes. 35, 10.
5. Jes. 43, 19.
10. Ez. 40, 2.
11ss. Ez. 48, 31ss.
15. Ez. 40, 3.
19s. Jes. 54, 11ss.
23. Jes. 60, 19.
24ss. Jes. 60, 3ss.
22, 1s. Ez. 47, 1ss.
Gen. 2, 9s.
3. Zach. 14, 11.
5. cf. 21, 23.
10. Dn. 8, 26. 12, 4.
13. Jes. 44, 6.
16. Jes. 11, 1.
17. Jes. 55, 1.
19. Dt. 4, 2. 12, 32.

RECENSUS

PERICOPARUM ECCLESIASTICARUM.

Mt. 21, 1-9. . .	*Dom. I. Advent.* .	Rom. 13, 11-14.
Luc. 21, 25-36. .	- *II.* - .	Rom. 15, 4-13.
Mt. 11, 2-10. . .	- *III.* - .	1 Cor. 4, 1-5.
Jo. 1, 19-28. . .	- *IV.* - .	Phil. 4, 4-7.
Luc. 2, 1-14. . .	*Fest. Nativ.* . . .	Tit. 2, 11-14. / Jes. 9, 2-7.
Luc. 2, 15-40. / Mt. 23, 34-39. .	- *II.* -	Tit. 3, 4-7. / Act. 6, 8-7, 2.51-59.
Jo. 1, 1-14. / Jo. 21, 20-24. .	- *III.* -	Ebr. 1, 1-12. / Sir. 15, 1-8. 1 Jo. 1.

Luc. 2, 33-40. . .	*Dom. p. F. Nativ.*	Gal. 4, 1-7.
Luc. 2, 21. . . .	*Fest. Circumcis.* .	Gal. 3, 23-29.
Mt. 2, 13-23. Mt. 3, 13-17. . .	*Dom. p. F. Circ.* . .	1 Pt. 4, 12-19. 1 Pt. 3, 20-22. Tit. 3, 4-7.
Mt. 2, 1-12. . .	*Fest. Epiphan.* . .	Jes. 60, 1-6.
Luc. 2, 41-52. . .	*Dom. I. p. Epiph.*	Rom. 12, 1-6.
Jo. 2, 1-11. . . .	- *II.* - .	Rom. 12, 7-16.
Mt. 8, 1-13. . .	- *III.* - .	Rom. 12, 17-21.
Mt. 8, 23-27. . .	- *IV.* - .	Rom. 13, 8-10.
Mt. 13, 24-30. . .	- *V.* - .	Col. 3, 12-17.
Luc. 2, 22-32. . .	*Fest. Purif. Mar.* . .	Mal. 3, 1-4.
Mt. 17, 1-9. . .	*Dom. VI. p. Epiph.*	2 Pt. 1, 16-21. Col. 3, 18-4, 1.
Mt. 20, 1-16. . .	*Dom. Septuages.* .	1 Cor. 9, 24-10, 5.
Luc. 8, 4-15. . .	- *Sexages.* . .	2 Cor. 11, 19-12, 9.
Luc. 18, 31-43. .	- *Estomihi.* .	1 Cor. 13.
Mt. 4, 1-11. . .	- *Invocavit.* .	2 Cor. 6, 1-10.
Mt. 15, 21-28. . .	- *Reminisc.* .	1 Thess. 4, 1-7.
Luc. 11, 14-28. .	- *Oculi.* . .	Eph. 5, 1-9.
Jo. 6, 1-15. . . .	- *Laetare.* . .	Gal. 4, 21-31.
Jo. 8, 46-59. . .	- *Judica.* . .	Ebr. 9, 11-15.
Luc. 1, 26-38. . .	*Fest. Annunc. M.* .	Jes. 7, 10-16.
Mt. 21, 1-9. . .	*Dom. Palmar.* . .	Phil. 2, 5-11. 1 Cor. 11, 23-32.
Jo. 13, 1-15. . . .	*Die Viridium.* . .	1 Cor. 11, 23-32. Ex. 12, 1-13.
Histor. passionis .	- *Parasceues* . .	Jes. 53.
Mc. 16, 1-8. . .	*Fest. Paschatis.* .	1 Cor. 5, 6-8.
Luc. 24, 13-35. .	- *II.* - . .	Act. 10, 34-41.
Luc. 24, 36-47. .	- *III.* - . .	Act. 13, 26-33.
Jo. 20, 19-31. . .	*Dom. Quasimodog.*	1 Jo. 5, 4-10.
Jo. 10, 12-16. . .	- *Miser. Dom.*	1 Pt. 2, 21-25.
Jo. 16, 16-23. . .	- *Jubilate.* . .	1 Pt. 2, 11-20.
Jo. 16, 5-15. . .	- *Cantate.* . .	Jac. 1, 16-21.
Jo. 16, 23-30. . .	- *Rogate.* . .	Jac. 1, 22-27.
Mc. 16, 14-20. . .	*Fest. Ascens. Chr.* .	Act. 1, 1-11.

Jo. 15, 26-16, 4. .	*Dom. Exaudi.* . .	1 Pt. 4, 8-11.
Jo. 14, 23-31. . .	*Fest. Pentecost.* . .	Act. 2, 1-13.
Jo. 3, 16-21. . . .	- *II.* - . .	Act. 10, 42-46.
Jo. 10, 1-11. . .	- *III.* - . .	Act. 8, 14-17. Act. 2, 29-36.
Jo. 3, 1-15. . . .	- *Trinitat.* . .	Rom. 11, 33-36.
Luc. 16, 19-31. .	*Dom. I. p. Trin.*	1 Jo. 4, 16-21.
Luc. 14, 16-24. .	- - *II.* - - .	1 Jo. 3, 13-18.
Luc. 15, 1-10. . .	- - *III.* - - .	1 Pt. 5, 6-11.
Luc. 1, 57-80. . .	*Fest. Jo. Bapt.* .	Jes. 40, 1-5.
Luc. 6, 36-42. . .	*Dom. IV. p. Trin.*	Rom. 8, 18-23.
Luc. 1, 39-56. . .	*Fest. Visitat. Mar.*	Rom. 12, 9-16. Jes. 11, 1-5. Cant. 2, 8-17.
Luc. 5, 1-11. . .	*Dom. V. p. Trin.*	1 Pt. 3, 8-15.
Mt. 5, 20-26. . .	- *VI.* - - .	Rom. 6, 3-11.
Mc. 8, 1-9. . . .	- - *VII.* - - .	Rom. 6, 19-23.
Mt. 7, 15-23. . .	- - *VIII.* - - .	Rom. 8, 12-17.
Luc. 16, 1-9. . .	- *IX.* - - .	1 Cor. 10, 6-13.
Luc. 19, 41-48. .	- *X.* - - .	1 Cor. 12, 1-11.
Luc. 18, 9-14. . .	- - *XI.* - - .	1 Cor. 15, 1-10.
Mc. 7, 31-37. . .	- - *XII.* - - .	2 Cor. 3, 4-11.
Luc. 10, 23-37. .	- *XIII.* - - .	Gal. 3, 15-22.
Luc. 17, 11-19. .	- *XIV.* - - .	Gal. 5, 16-24.
Mt. 6, 24-34. . .	- *XV.* - - .	Gal. 5, 25-6, 10.
Luc. 7, 11-17. . .	- *XVI.* - - .	Eph. 3, 13-21.
Mt. 18, 1-11. . .	*Fest. Michael.* . .	Apoc. 12, 7-12.
Luc. 14, 1-11. . .	*Dom. XVII. p. Tr.*	Eph. 4, 1-6.
Mt. 22, 34-46. . .	- *XVIII.* - - .	1 Cor. 1, 4-9.
Mt. 9, 1-8. . . .	- *XIX.* - - .	Eph. 4, 22-28.
Mt. 22, 1-14. . .	- *XX.* - - .	Eph. 5, 15-21.
Jo. 4, 47-54. . .	- *XXI.* - - .	Eph. 6, 10-17.
Mt. 18, 23-35. . .	- *XXII.* - - .	Phil. 1, 3-11.
Mt. 22, 15-22. . .	- *XXIII.* - - .	Phil. 3, 17-21.
Mt. 9, 18-26. . .	- *XXIV.* - - .	Col. 1, 9-14.
Mt. 24, 15-28. . .	- *XXV.* - - .	1 Thess. 4, 13-18.
Mt. 25, 31-46. . .	- *XXVI.* - - .	2 Pt. 3, 3-14. 2 Thess. 1, 3-10.

Mt. 25, 1-13. Mt. 24, 37-51. Mt. 5, 1-12.	. *Dom. XXVII. p. Tr.*	1 Thess. 5, 1-11. 2 Thess. 1, 3-10. 2 Pt. 3, 3-7. Rom. 8, 21-28.

Mt. 4, 18-22. . .	*Die S. Andreae.* .	Rom. 10, 8-18.
Luc. 12, 35-40. .	- - *Nicol. Ep.* .	2 Cor. 1, 3-7.
Jo. 20, 24-31. . .	- - *Thomae.* .	Eph. 1, 3-6.
Mt. 19, 27-30. . .	- *Convers. Paul.*	Act. 9, 1-22.
Mt. 11, 25-30. . .	- *S. Matthiae.* .	Act. 1, 15-26.
Jo. 14, 1-14. . .	- *Phil. et Jac.* .	Eph. 2, 19-22. Sap. 5, 1-12.
Mt. 16, 13-20. . .	- *Petri et Paul.* .	Act. 12, 1-11.
Luc. 7, 36-50. . .	- *Mar. Magdal.*	Prov. 31, 10-31.
Mt. 20, 20-23. . .	- *S. Jacobi.* . . .	Rom. 8, 28-39.
Jo. 12, 24-26. . .	- - *Laurent.* . .	2 Cor. 9, 6-10.
Luc. 22, 24-30. .	- - *Barthol.*	2 Cor. 4, 7-10. Eph. 2, 19-22.
Mt. 1, 1-16. . .	- *Nativ. Mar.* . .	Sir. 24, 19-24.
Jo. 12, 31-36. . .	- *Inv. Crucis.* . .	Phil. 2, 5-11.
Mt. 9, 9-13. . .	- *S. Matthaei.* .	1 Cor. 12, 4-11. Eph. 4, 7-14.
Jo. 15, 17-21. . .	- *Simon. et Jud.*	1 Pt. 1, 3-9.
Mt. 5, 1-12. . .	- *Omn. Sanctor.*	Apoc. 7, 2. 3.
Luc. 19, 1-10. . .	*Fest. Encaen.* . .	Apoc. 21, 1-5.
Apoc. 14, 6-13. .	- *Reformat.* .	Ps. 46.
